

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

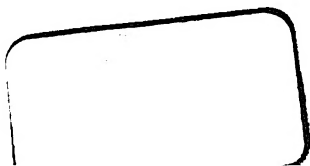
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

3 3433 08163089 3

*Berlin Soc. Sci. & Scientif.
K. Preuss. Akad. der Wiss.*

SUPPLEMENTUM

A R I S T O T ^l E L I C U M

EDITUM CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS II

PARS II ALEXANDRI SCRIPTA MINORA RELIQUA

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCLXXXII

ALEXANDRI^{er} APHRODISIENSIS^{ae us}

PRAETER COMMENTARIA

SCRIPTA MINORA

QUAESTIONES · DE FATO · DE MIXTIONE

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

I V O B R U N S

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MDCCLXXXII

- 13479 -

3

I

DE QUAESTIONIBUS

Duo diversa Problematum corpora contineri Quaestionum quae feruntur quattuor libris codex Venetus (de quo cf. p. XV) docet. quorum prius physici argumenti, quod tribus libris constat, integrum videtur esse, alterius, quo moralia continentur, primus tantum liber servatus est. inscriptione differunt, nam illius σχολικαὶ ἀπορίαι καὶ λύσεις nomen est, huius προβλήματα. moralis autem argumenti conspectui si praescriptum est in Veneto σχολικῶν ἀποριῶν καὶ λύσεων κεφάλαια, hoc fortasse post coniunctionem demum physicorum cum moralibus factum est.

Sed nolumus de nominibus certare idem significantibus, si de re constat. hoc autem quaeritur, num iure sive problemata sive ἀπορίαι his collectionibus inscribatur. patet enim vel obiter inspicienti neutram unius generis argumento compleri et inesse in quatuor his libris praeter problemata multa alia. quare FREUDENTHAL libri „Die durch Averroes erhaltenen Fragmente Alexanders zur Metaphysik des Aristoteles“ paginae 13 haec adnotavit: „Dieser Titel (Quaestiones), wie die Bezeichnung der Schrift als einer Sammlung von ἀπορίαι καὶ λύσεις ist ganz unzutreffend, da wir vielmehr hier, wie im sogenannten zweiten Buch der Psychologie eine nicht von Alexander ausgegangene Zusammenstellung von Entwürfen, Summarien, Auszügen aus exegetischen Collegien, Dialogen und wenigen von Alexander für die Veröffentlichung bestimmten Abhandlungen anzuerkennen haben.“

Cuius iudicii parti adstipulor. qua de re dissentiam a viro doctissimo, patebit, si singulas Quaestionum partes accuratius examinavero. Exordiar autem ab eis physicorum librorum capitibus, quae vera problemata sunt. horum si, qua forma composita sint, quaerimus, duo

sunt genera. prioris ea sunt, quae ad normam interrogationis redegit auctor, alterius ea, in quibus dubitatio iusta argumentatione explicatur. omnibus autem hoc proprium est, quod dubitationi additae sunt causae dubitationis. quod inter prioris generis exempla interdum ita institutum est, ut condicionali enuntiato illud exponatur, quocum luctari videtur sententia, de qua quaeritur. huius generis est I, 20 (33,24): εἰ δὲ ὕπνος διὰ τὴν τοῦ συμφύτου ἡμῶν θερμοῦ εἰς τὸ ἐντὸς ἀντιπερίστασιν, τοῦ δὲ θέρους ἀντιπεριέστηκε μᾶλλον τὸ θερμὸν εἰς τὸ ἐκτός, διὰ τί τοῦ θέρους ἐσμὲν ὑπνωτικώτεροι; (ἦ) εἴ γε δὲ ὕπνος γίνεται τῷ κτλ. praeterea II, 6. 7. 8. 9. Saepius interrogationem ipsam sequitur brevis expositio pendens plerumque a particula γάρ (δέ 61,7 καὶ 63,33 εἴ.γε 87,6), qua sententiae proponuntur ex quarum discrimine haereat dubitatio. haec habes I, 5 (13, 9: εἰ αὖξεται τὸ ὑποκείμενον τῷ αὖξασθαι λεγομένῳ (ὑπομένει δὲ καὶ ἡ ὕλη, οὐ μόνον τὸ εἶδος· οὐ γὰρ δὴ πᾶσα ἀλλάσσεται), διὰ τί κατὰ τὸ εἶδος μόνον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν ὕλην ἢ αὖξησις; οὐ γὰρ πᾶσα ἡ ὕλη ἢ ἐν τοῖς αὖξομένοις ἀλλάσσεται, ἀλλὰ μένοντός τινος ἐξ αὐτῆς ἄλλη προσγίνεται· οὐδὲ γὰρ ἂν ἐσώζετο τὴν ἀρχήν, οὐδ' ἂν τὸ εἶδος ἔμενεν τῆς προϋπαρχούσης ὕλης. οὐ γὰρ ἐν τῷ τοσῆδέ τινι εἶναι τῇ ὕλη τὸ εἶναι ὕλη, ὥσπερ οὐδὲ τῇ σαρκί. ἦ δύο ὄντων περὶ τὸ αὖξόμενον ποιῶ τε καὶ ποσοῦ κτλ. eiusdem generis sunt I, 6. 9. 12. II, 11. 16. 20. III, 4.

Alterius classis aporiarum initium est, ut dixi, brevis, sed perfecta absolutaque argumentatio, cuius summa id placitum est, de quo dubitatur. Exemplum sit I, 7 (15,26—31): εἰ τοῖς κινουμένοις πᾶσιν ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον ἢ μεταβολή, τὰ δ' αὖξόμενα καὶ μειούμενα κινεῖται, εἴη ἂν καὶ τούτοις ἐξ ἐναντίων εἰς ἐναντία ἢ μεταβολή. γίγνεται δ' αὐτοῖς ἢ μεταβολή εἰς μέγεθος καὶ μικρότητα· τῷ μὲν γὰρ αὖξομένῳ εἰς μέγεθος ἢ ἐπίδοσις, τῷ δὲ μειουμένῳ εἰς μικρότητα ἢ συστολή. ἐναντίον (ἄρα) τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. ἀλλ' οὐ δοκεῖ, ὡς διὰ πλείονων Ἀριστοτέλης ἐν κατηγορίαις ἔδειξεν. ἦ οὐχ ἀπλῶς εἰς μέγεθος καὶ μικρότητα (ἦ) μεταβολή τοῖς αὖξομένοις τε καὶ μειουμένοις. Praeterea ex hoc genere sunt I, 8. 10. 15. 22. 23. 26. (cf. p. VII, adn.) II, 4. 5. 19. III, 5.

Dubitanter his adiungo II, 28, etsi externa specie commendatur. desideratur autem ante ἦ εἴη (78,6) ipsa dubitationis expositio. an exciderunt post explicatam inter speciem et materiam similitudinem pauca verba, quibus de differentia earum dubitabatur? talis enim quaestionis responsum inde a 78,7 legitur. denique II, 14 huc pertinet, etsi nunc solutio, non dubitationis constitutio caput incipit (59,4). fortasse enim ea verba, quae nunc capitis rubrum esse videntur, olim eius initium forma-

bant, a quibus penderet solutio. cui coniecturae succurrit capitum index libro praefixus, in quo diversa a 59,1—3 inscriptio legitur.

Atque haec de quaestionum constitutione. solutionem quae inducat sollemnis est particula ἤ, quae interdum excidit in Veneto, ut 14,16 20,26 24,29 33,28 51,4 87,8, sed plerumque iam pridem restituta est. Debebam in textum eam recipere 33,28, nondum adscripsi 61,8. rarius denique praeter ἤ usurpatur ἀρα 47,31 55,24 et μήποτε 42,25.

Videmus igitur eum, qui haec problemata confecit, severiores in formandis singulis leges sibi non imposuisse. ita praeter varietates iam observatas modo una modo pluribus solutionibus enodavit τὸ ζήτημα (plures invenimus I, 7. 8. 10. 20 II, 3). interdum etiam interrogationi alias adnectit (ἐπιζητεῖ) I, 6 III, 5 vel difficultates in quibus aporia posita est, auget, cf. I, 26¹⁾. solet aporiam quam brevissime exponere neque, ubicunque haec ad interrogationem redacta est, longius exspatiatur. tantum inter ea capita, ubi solutionem plena argumentatio praecedat, inveniuntur, quae solitum 6—8 versuum spatium excedant: I, 26 (41,21—42,25) III, 5 (87,24—88,19). denique scriptor modo ipse ex rerum contemplatione ad dubitationem pervenisse videtur modo scrupulum ex Aristotelicis scriptis expiscatur: I, 7. 15. II, 6. 8. III, 5.

Haec omnia autem licet varia veste velata, tamen auctor sciens ad unam cogitandi normam exegit et aliena sunt ab hypomnematico genere. nam etsi cultiore stilo non perpolita sunt, certum tamen cognoscitur artis dialecticae artificium certumque studium diversa colligendi uni tractandi rationi apta, quale non is adhibet, qui ut memoriae succurrat chartam implet. Scribuntur talia ut edantur.

Iam vero singuli tres physici libri continent 26+28+15 capita, quorum tertia pars occupatur problematis. Problemata enim sunt in libro primo 12 in altero 13, in tertio 2. quare nunc minus confidenter adstipulaberis FREUDENTHALIO ἀποριῶν titulum opinato ineptissimum esse nec posse ab Alexandro inventum esse, si videris tertiae certe parti

¹⁾ Nondum in editione mea aporiae I, 26 textum ita proposui, ut, cuius generis sit, appareat. colliguntur enim usque ad 42,25 difficultates, quae oriuntur, „εἰ τις λέγοι ἐν τῇ ὄλῃ γίνεσθαι τὸ εἶδος καθ' αὐτό. primum συμφθεροῖτ' ἂν ἡ ὄλῃ τῷ εἶδει φθειρομένῳ, nam materia non potest esse sine sua specie.“ patet hanc causam artissime ad priora sese adplicare nec tolerari inter φθειρομένῳ (24) et οὐ γὰρ (25) alienam sententiam. tamen, ut nunc est, separantur verbis ἡ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶ τῆς ὄλῃς τὸ εἶδος, quibus olim in margine lector totius capituli argumentum comprehendit. — praeterea autem primae huius difficultatis finis deest, quam apparet nondum ad exitum perductam esse, ubi (42,3) ad novam transitur particula ἔτι. ante hanc igitur ponas lacunae signa.

huius collectionis ne excogitari quidem posse inscriptionem magis idoneam.

Verum est: tertiae tantum parti apta est. et manet haec difficultas, etiamsi reliqua perscrutantibus augetur numerus problematum. potest enim auctor, quem vidimus rem, non formae aequabilitatem curasse, problematis destinavisse etiam II, 23, ubi vanae Empedoclis Democriti Diogenis de magnete opiniones et quod de vera quaerendi ratione (*ἀναγκαῖον ἐζητηθέναι* 74,5) ipse praefatur respondent fere aporiae constitutioni, sequitur solutio difficultatis: Alexandri explicatio. deinde ut II, 5 iusto problemate pugnat contra Stoicorum de libera voluntate opinionem, potest etiam ut insereretur problematis I, 4 scripsisse, quo illorum de eo quod fieri potest doctrinam refellit. pendet enim certe haec disputatio a tacita quaestione *εἰ πάντων γινομένων καθ' εἰμαρμένην σώζεται τὸ δυνατόν καὶ ἐνδεχόμενον*, cuius quattuor responsa ut variae unius aporiae solutiones proponuntur. affine denique huic quaerendi generi patet esse I, 21, de quo, quia solutio post εἶναι (35,8) mihi videtur mutila esse, nil certi affirmaverim.

Nunc vero ad diversum genus venimus. nam ex alia palaestra in has aporias irrepsisse ea capita, quae ἐξηγήσεων titulo designantur, nemo negabit. sed ne haec quidem accuratius inquirenti ex uno fonte derivanda esse videbuntur. nam inter quattuordecim ἐξηγήσεις quinque tantummodo hoc nomine ita dignae sunt, ut olim integri commentarii partes fuisse possint: II, 2. 24. 26 III, 7. 9. contra ne I, 11 ex commentario ad Aristotelis psychologiam desumptum esse putemus, aut II, 22 ex interpretatione librorum De corruptione et generatione, diserte monemur. in illo enim capite (21,18) legimus *ὅτι μὲν οὖν...*, *εἴρηται μοι ἐν τῷ εἰς ἐκεῖνο* (τὸ πρῶτον Περὶ ψυχῆς) ὑπομνήματι, huius ex inscriptione comperimus aliam interpretationem in Alexandri commentario propositam esse (*ἐξηγήσεις ἄλλως ἔχουσα παρὰ τὴν ἐν τῷ εἰς αὐτὸ* (τὸ δεύτερον Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς) ὑπομνήματι). habemus igitur commentariorum quasi epimetra quaedam, in quibus difficiliores Aristotelici loci, de quorum significatione a Peripateticis dubitabatur, separatim tractantur. quod ut clarius pateat, conducet haec exscribere 21,14: *ἐζητεῖτο πῶς εἴρηται... 28,8: ἡ πόρῃσε τί πότε' ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ ταύτης τῆς λέξεως* ib. 16: *τό τε λέγειν... ἀπορήσαι τις ἂν* (ad ἡ πόρῃσε, si Alexander hoc caput scripsit, supplendus est „*interpres cuius nomen tacetur*“, cf. 122,34 123,4) 81,17: *ἐζητήθη καθόλου ὑπὸ τῆς ἐξηγήσεως* 90,3: *δοκεῖ μοι ὁ νοῦς τοῦ λεγομένου... τοιοῦτος εἶναι*. sentis haec cognata esse cum aporiis neque

differt a dubitationis constitutione 81,8—29, sequitur λύσις cum particula μήποτε'. 76,16 incipit quaestio: πρὸς τί —, sequitur expositio aporematis: ἀλλ' εἰ —. solutionem introducit solita particula ἤ. similis indolis est etiam I, 24 (cf. 38,14 δύναται τις . . .).

Accedunt igitur problematis novae copiae: et I, 4. 21 II, 23 et I, 11. 16. 24 II, 22. 25 III, 2. 6, quae si priori computo adnumeraveris, existet haud exigua collectio 37 quaestionum i. e. physicorum librorum dimidiata pars.

Nondum egi de ἐξηγήσεων II, 27 et III, 3, quae, cum neque dubitetur neque verba Aristotelis illustrentur, adtribui possunt neque interpretationibus neque problematis. accessimus hic ad tertium scriptionis genus, quo partes librorum Aristotelicorum non explicantur, sed ad primarias sententias, quas contineant, quasi reducuntur. talem argumenti comprehensionem libri De anima II capitibus 1 et 2 adhibitam continet II, 27, eiusdem libri summarium capituli quinti III, 3. eo tantum differunt, quod III, 3 et uberiores et breviores analysis praebet. interpretationes autem haec inepte vocari et per se patet et docent eiusdem generis reliquiae III, 10 et 14, quorum alterum genuinam inscriptionem servavit: Ἐπιδρομή. sed difficile est originem horum capitulum explicare. talia enim et discipuli possunt exercitationis causa scripsisse et magister discipulis dictasse, quibus in lectione uterentur. certum hoc tantum est Alexandrum haec neque edidisse neque ad edendum scripsisse. collecta autem esse talia interpretationis subsidia post mortem eius nescio an testimonio sit vetustum scholium adscriptum ad I, 2 ἀμεινον τέτακται τοῦτο τὸ πρόβλημα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λέξεων τινῶν ἐκ τοῦ Περι αἰσθησεως καὶ αἰσθητοῦ ἐξηγησις καὶ ἐπιδρομή.

Ferebantur igitur praeter commentaria reliquiae interpretationis Alexandri editae ex scholae memoria. quae si extabant ad librum Aristotelis De sensu, probabile est fuisse alias, quae ad Physicam auscultationem, De anima, De corruptione et generatione alia pertinerent.

Iam vero λέξεων ἐξηγησις quid sit, non est dubium; nimirum interpretationum collectio singulorum locorum. ἐπιδρομῆς autem notionem et licebit et oportebit ex Quaestionibus constituere, ex quibus patet duas diversas hoc nomine comprehendere significationes. atque de priore dixi, qua notantur singulorum capitulum Aristotelicorum summaria sive analyses. haec autem non cadit in eam commentationem (I, 2), quam pertinere illud scholium dixit ad λέξεων ἐξηγησιν καὶ ἐπιδρομήν. atqui ne interpretatio quidem continetur hoc capite, quo breviter Peripateticae cuiusdam

doctrinae particula adumbratur. concludemus igitur non solum librorum, sed etiam praeceptorum Aristotelicorum summaria ἐπιδρομὰς vocari. quod quam recte conclusum sit, probatur capite XXV moralium problematum, ubi brevis virtutum secundum Aristotelem descriptio hoc nomine traditur. latius igitur patere hanc inscriptionem λέξεων ἐξηγήσεις καὶ ἐπιδρομή, quam ex accurata verborum interpretatione videtur, sciebat illius scholii auctor. videlicet magistri est discipulis non solum singula verba philosophi interpretari vel explicare dispositionem operum Aristotelicorum, sed ipsa placita lucide exponere.

Igitur ex tali collectione non solum verisimile est provenire II, 2. 24. 26. III, 7. 9; II, 27. III, 3. 10. 14, sed potest etiam illud et brevitate et perspicuitate excellens I, 2 discipulis dictitasse Alexander. similia autem sunt I, 1. 3. 18. 19. II, 1. 10. 15. 17. 18. III, 8. 11, quibus omnibus, si singulis titulum excogitare deberemus, non liceret meliore formula uti, quam illa, quae in primo capite adhibita est: διὰ τίνων ἄν τις κατὰ Ἀριστοτέλη συστήσαι κτλ. accedunt I, 13. II, 12. 13, quae eadem brevitate utuntur contra adversarios.

Noli vero credere haec omnia ex ore dictantis excepisse auditores. ex multis unam viam indicavi, qua fortasse nonnulla huius generis capita explicanda sint. alia possunt fragmenta esse continuae scriptionis, quam Alexander paravit. unum denique (III, 12) ex eius generis esse videtur commentationibus, quales in mantissa libri de anima collectae sunt, olim fortasse separatim a scriptore emissae. deinde hoc reputandum est: ut illarum collectionum auctoribus praeter chirographa discipulorum patuisse probabile est scrinia philosophi, ita ipsas Alexandri schedas inesse in Quaestionibus certum est.

Hoc patet ex quarto scriptorum genere, ex quo Quaestiones compositae sunt, fragmenta dico. huius enim unum certum extat et maxime notabile exemplum II, 21. initium hoc est dialogi de providentia, quem publico usui certe destinavit auctor, sed non perfecit. qui ubi in eo est, ut contra Platonicos, quid Aristoteles de providentia censuerit, explicet, desinit fragmentum, in quo — ut nunc est — examinatur, utrum iure an iniuria quaeratur, εἰ ἡ πρόνοια προηγουμένως ἢ κατὰ συμβεβηχός. verba igitur, quae huic capiti praescripta sunt, fragmento praemisit editor, non inscriptio sunt dialogi, quem Alexander scripturus erat. praeterea moneo ex hoc fragmento originem duxisse ineptias, quibus aliquis primi libri caput 14 implevit. conferas enim I, 14 cum 70,2—7.

Deinde fragmenta esse alterum de prima essentia (39,9—40,9), al-

terum de providentia (40,10—41,19), quae sub editoris manu male coaluere, docui Mus. Rhen. 45,223 sq. neque aliter iudicabit de I, 17 et II, 26 is, qui quomodo auctor aut integra disputatione aut problemate ad finem perducto hoc argumentum tractaverit, ex De anima II 119,21sq. et Quaest. I, 26 cognoverit.

Vides quam dispares sint partes, ex quibus physici Quaestionum libri constant, quas non possit ipse auctor ita composuisse. immo debetur hoc tam imperito homini, ut ne discipulum quidem fuisse eum Alexandri liceat suspicari. nullam enim in disponendis his variis secutus legem problemata interpretationes fragmenta omnia turbavit et cohaerentia separavit, ut I, 19 et II, 15 vel I, 17. 26. II, 26. ubi autem fontes, quibus usus est, idem bis praebuerunt, hoc non vidit, sed utrumque recepit. I, 11^a enim et I, 11^b ad verbum concinunt, eo tantum differunt, quod iterato capiti 11^b paragraphus accessit, quae 11^a deest. inepte igitur inscriptum est alteri capiti ἄλλως ἐπιμελέστερον τεταγμένον. item casu, non ratione ductus in commentationum numerum recepit memoriae definitionem III, 1. fragmentum esse II, 21 non perspexisse eum patet ex inscriptione, quam ei finxit. vidimus enim saepe falsos capitum indices redactori deberi. dixi de I, 11^b. II, 27. III, 3. item, postquam diversa coniunxit I, 25, obscuravit hoc rubro εἰς τὰ περὶ προνοίας τινὰ συντελοῦντα. eandem manum mihi videor agnoscere I, 2 περὶ χρώματος τινὰ et III, 13 περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῶν τινὰ. porro suspecti mihi sunt I, 8. 22. II, 7. sed alia genuina sunt, ut I, 1. 13. II, 22.

Quo tempore compositi sint libri physici, certo constitui nequit. sed videtur mihi satis longo post Alexandri mortem tempore hoc factum esse ab homine, cui diversae ex Alexandri schola reliquiae fortasse ne tum quidem integrae praesto erant. nihil autem praeter has recepit. nam ex vasta illa problematum congerie, quam illustris interpretis nomine falso ornabant posteriora saecula — ea dico, quae et DAVIONUS primum edidit et post BVSSSEMAKERUM USENERUS¹⁾, ne vestigium quidem invenitur in his libris.

Nunc priusquam ad moralem librum me vertam, operae pretium erit quaerere, num comparato libro altero De anima eis, quae de Quaestionum libris I, II, III disputavi, aliqua lux accedat. nam etiam haec libri de anima mantissa varia argumenta continet, quare FREUDENTHALIO eiusdem videbatur esse generis atque Quaestiones.

¹⁾ Alexandri Aphrod. q. f. Problematorum liber III et IV rec. H. Usener. libellus e programme gymnasii r. Ioachimici Ber. seorsum editus. Berolini 1859. 4°.

Continet autem Mantissa primum minores commentationes ab ipso Alexandro ad finem perductas et ex parte ni fallor editas, cuius generis in Quaestionum I—III praeter III, 12 exemplum non obvenit: de anima mutilam 101,1—106,17, de mente 106,19—113,24, de visu secundum Aristotelem 141,30—147,25, de colore 147,27—150,18, de primo familiari 150,20—153,27, specie non differre virile et muliebri 168,22—169,32, de libera voluntate 169,34—172,15 et 172,17—175,32, de casu 176,2—179,23, de fato 179,25—186,31. quod superest (113,26—141,28 153,29—168,21) occupant satis singularis generis hypomnemata. collectanea enim sunt, in quibus ut in armamentario maximam argumentorum copiam coacervavit auctor, quibus ad defendenda quaedam placita uteretur occasione oblata. dogmata enim quibus inserviunt haec subsidia pleraque ita expressa sunt, ut aperte adversariorum ratio habita sit. cf. 118,5 ὅτι πλείους αἱ τῆς ψυχῆς δυνάμεις καὶ οὐ μία 119,21 ὅτι οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ ἡ ψυχὴ 122,16 ὅτι αἱ ποιότητες οὐ σώματα 125,5 πρὸς τοὺς μηδὲν τῶν τεττάρων σωμάτων ἀ στοιχεῖα λέγονται κατ' ἰδίαν ὑφίστασθαι λέγοντας 127,27 πρὸς τοὺς δι' ἀκτίνων λέγοντας γίνεσθαι τὸ ὄραν 130,14 πρὸς τοὺς διὰ τῆς τοῦ ἀέρος συνεντάσεως τὸ ὄραν ποιῶντας 134,29 πρὸς τοὺς διὰ τῆς τῶν εἰδώλων ἐμπτάσεως τὸ ὄραν λέγοντας γίνεσθαι 136,29 πρὸς τοὺς διὰ τῆς ἀπορροίας τῆς ἀπ' ἀμφοῖν τὸ ὄραν λέγοντας 138,3 ὅτι μὴ σῶμα τὸ φῶς 139,29 ὅτι σῶμα διὰ σώματος ἀδύνατον διήκειν 159,15 ὅτι οὐκ ἀτάρχεις ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν.

Permira autem est et prorsus singularis argumentorum constipata multitudo. ita p. 113,26—116,37 continent eiusdem praecepti viginti diversas demonstrationes, p. 118,6—119,20 sedecim, p. 122,17—125,4 duodeviginti, p. 126,25—127,26 septem. cetera ipse perlustres: idem ubique consilium cognosces. ut demonstretur ὅτι μὴ ἀτάρχεις ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν, in unum coacta sunt 37 argumenta. vides hic pharetram paratam esse, quae pugnanti sine mora suppeditet sagittas. deinde hoc peculiare est his collectaneis, quod minor pars argumentorum copiosius explicata est. non tam argumenta sunt, quam indicia, quibus ducti facile argumentum inveniamus. hinc mira illa brevitatis, qua paucis versibus saepe plura comprimuntur; cf. 115,6—14 (3 argumenta) 118,19—23 (4) 118,38 (2), praeterea 119,15—20 123,17—23 135,29—32. forma quoque, qua utitur, indicat noluisse auctorem has copias ad legentium usum expolire. solet enim sexcenties iterata particula ἔτι ea conserere, cui perraro (131,8 118,10) ἔπειτα substituitur. ubi interrogando argumentatur, πῶς et διὰ τί singulas refutationes inducunt. (cf. 135,21 sq.)

Vix expectamus in tam concisa scribendi brevitate scriptorem de

consilio suo locuturum esse. tamen non tacuit, cur haec scripsisset. legas haec 118,6 δα... δεικτέον ἔκ τε τῆς ... ἔπειτα ... ὅτι γὰρ ... δείξομεν 113,28 ὅτι ... καὶ ἐκ τῶνδε τῶν λόγων δειχθεῖη ἂν 114,6 ἂν δὲ ἐνιστάμενοι... λέγωσιν, ῥητέον, ὅτι 122,21 τοῦτο δὲ τῇ ἐπαγωγῇ πιστωτέον. ex talibus locutionibus nonne patet ipsum auctorem fateri, se non ipsa argumenta exponere, sed viam monstrare qua ad ea perveniri possit?

Vix recte autem FREUDENTHAL dixisse videtur eiusdem prosapiae esse Quaestiones et Mantissam. in physicis certe libris, si unum III, 12 exceperis, nil inest quod cum illius aut commentationibus aut collectaneis vel comparari possit. eo tantum congruunt, quod utrumque opus sic non ab Alexandro editum est. in utroque quidem insunt, quae aut edidit aut ad edendum scripsit ille, sed ut in Quaestionibus diversa miscuit cum problematis, ita in mantissa cum commentationibus collectanea.

Redactoris vestigia in Quaestionibus crebra et aperta sunt, in Mantissa fere latent, sed non desunt. puto enim verba quae inepte priori de libera voluntate commentationi praescripta sunt, τῶν παρὰ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν a redactore addita esse. nam doctrina, quae hoc capite commendatur, et cum sequente de eadem re argumentatione et cum Alexandri Aristotelisque opinione aperte pugnat. noli autem ideo putare haec non scripta esse ab Alexandro. nam ut de mente 110,4sq. rettulit, quibus minime adstipulatus est, potest etiam liberae voluntatis explicationem narasse, a qua ipse abhorreret. ut illo loco servavisse (διεσωσάμην) se opinionem alicuius dixit, de cuius persona nobis non constat, ita hic de alicuius sententia refert (ἐλέγετο δὲ τις καὶ τοιάδε δόξα), cuius nomen nos plane latet.

Itaque redactoris acumen in utroque opere simile fuit. eundem fuisse inde non colligam. simile autem est, quod in utroque a redactore inventum est, nomen libri. nam ut in Quaestionibus a praestantissima collectionis parte totam farraginem redactor denominavit ἀπορίας, ita a primi capituli argumento, quod est περὶ ψυχῆς, universae collectionis inscriptio deducta est.

Viam munivimus, qua ad moralia accedamus. Mantissae enim similior est hic liber, quam physicorum librorum. hic occurrunt collectaneis illis, quae in physicis desunt, valde similia capita, de quorum consilio eisdem formulis loquitur scriptor: δεικτέον, ὅτι... δεικνύοι δ' ἂν τις 142,23 ὅτι ... δεικτέον ... ἔτι. crebro obvenit inter singula argumenta ἔτι cf. 138,11. 14 139,23. 25 140,7 142,8. artae autem cognationis qua coniunctus est cum mantissa moralis liber non extat testimonium magis luculentum, quam Probl. mor. 22 quocum conferas De an. 153,29. in utroque demonstratur ὅτι ἀνακολουθοῦσιν αἱ ἀρεταί. Mantissae caput

ex genere est collectaneorum; igitur incipit: τὸ τὰς ἀρετὰς ἀντακολουθεῖν ἀλλήλαις καὶ ταύτη μὲν ἄν δεικνύοιτο. sequuntur septem argumenta, quorum 2—7 particula εἴ conseruntur. Problematum capiti initium est fere idem: ὅτι ἀντακολουθοῦσιν αἱ ἡθικαὶ ἀρεταὶ δεικτέον καὶ ἀπὸ et, ut in mantissa, alteram demonstrationem introducit εἴ. sed tertia non sequitur, media altera terminatur fragmentum. vides ex eodem penu desumptum esse utrumque et casu factum esse, quod duo, non unum caput formant. — ita in Mantissa animam incorpoream esse et ex ipsa re vicies demonstratur et contra varia adversariorum conamina quinques defenditur cf. 114,6—24 (quod melius 116,37 posuisset redactor) 116,37—118,4. similiter in Problematis post tria argumenta 138,8—20 (cf. εἴ v. 11 et 14) sequitur triplex defensio (cf. τὸ δὲ λέγειν 138,20. 28. 30). cf. 154,15 155,6. 19. 29 156,10. 19.

Itaque ne moralis quidem liber constat ex meris problematis. immo inter huius capita non sunt problemata 2. 3. 4. 6. 9. 10. 11. 13. 15. 19. 20. 21. 22. 23. sed ne haec quidem unius generis. de collectaneis dixi, alia possunt comparari cum physicorum capitibus de quibus dixi p. X, 13sq., quae utrum ex scholae reliquiis an ex scriniis philosophi provenerint incertum est. nec desunt aperta fragmenta, ut 3 (ubi verbis κατ' αὐτοῦς adversarii respiciuntur, de quibus antea non dictum est; cf. λαμβάνοι et ἐλάμβανε 122,34 123,4) 15. 19. 22. initio ad aporiarum exemplum formata sunt 18. 27, ceterum a collectaneis non diversa (etiam hoc in Mantissa invenitur cf. 122,17). accedunt duae interpretationes 12. 29 et una epidrome 25, de qua dictum est.

Restant 1. 5. 7. 8. 14. 16. 24. 28, quibus dubius sum num 17 adnumerem. hic habes eam libri partem, quae, ut in physicis, caussa fuit inscriptionis toti collectioni: problemata sunt, non diversa a physicis; igitur de his non opus est singillatim disputare. moneo tantum, in quinto bis ἐπιζητεῖσθαι, et singulis interrogationibus singula responsa addita esse, ita ut tres plenae quaestiones hic coniunctae sint.

Quare similis est huius libri origo atque physicorum. neque redactoris varia miscentis ingenium dispar fuit, qui cohaerentia secrevit (8. 28) et non vidit ad verbum congruere 26 et 23 inde a 144,34. nimirum idem et physicam et moralem collectionem instituit et a problematum parte utramque denominavit. „primus“ autem liber si moralibus praescriptus est, hoc ad Alexandri problemata non redit, sed ex collectione, quae erat fortasse trium librorum ut physica, periire ei libri, qui primum olim sequebantur.

II

DE CODICIBUS QUAESTIONUM

Alexandri Quaestiones edidi ad normam eius codicis, quo uno nobis servatae sunt, VENETI MARCIANI 258. de quo copiose egi in praefatione V voluminis prioris p. Vsq. nunc haec et repeto et addo.

Membranaceus est saeculi decimi, foliis constat 324 formae minoris, hoc ordine Quaestionum libros continet: fol. 1—36^v librum vulgati ordinis quartum, 37^r—69^r librum primum, 261^r—290^v secundum, 291^r—324^v tertium. intermediam partem De anima libri duo qui feruntur et De fato commentatio occupant. quarti autem vulgati ordinis libri titulus est in Veneto σχολικῶν¹⁾ ἠθικῶν προβλημάτων βιβλίον ᾱ, cum capitum enumerationi verba praeposita sint σχολικῶν ἠθικῶν ἀποριῶν καὶ λύσεων κεφάλαια iterata in calce libri, cui praeterea littera Z subscripta est, quae quid significet non video¹⁾. differt physicorum librorum nomen: φυσικῶν σχολικῶν²⁾ ἀποριῶν καὶ λύσεων ᾱ β̄ γ̄. inde patet non unum, sed duo opera Quaestionibus contineri, quorum prioris praeter primum ceteri periere libri, alterius tres extant. servaverunt pristinam hanc distinctionem soli Marciani 258 et 261. reliqui eo utuntur ordine, quo Victor Trincavellus, princeps editor, libros disposuit.

Eadem diligentia, qua ex vetusto exemplo De anima librum cum V¹ mantissa descripsit librarius codicis V, usus est in Quaestionibus. minoris quidem voluminis particulas ut μέν, δέ, γάρ similia saepe aut supra aut infra versum addidit, sed raro inveniuntur voces, quas in textu omissas in margine debebat supplere, cf. 123,27 128,1 131,9 140,13 146,3

¹⁾ Ζ(ητητικόν) supplendum esse suspicatur Diels, i. e. quaerendi sunt libri morales qui post primum desunt. similiter hoc signum in lacunis vel mendis a librariis interdum adhiberi notum est.

²⁾ σχολίων ante secundum et tertium librum.

159,23. rarius tota enuntiata margini adscripsit, ut 83,23 100,27 130,15. saepius peccavit in fine versuum ita ut sive litteras sive syllabas omittet: 5,24 9,19 15,28 37,9 89,1 99,24 108,33 119,9 122,12 125,11 129,22 130,17. 32 134,25. verborum ordinem immutavit 50,19 115,7 129,20 et saepe eum correxisse id quod primo scripserat magna liturarum copia indicat, quas omnes ne minoribus quidem neglectis adnotavi. raro autem priorem lectionem licet detegere, ut 7,4. 9. 23 9,6 17,10 25,6 158,28. contra fere desunt in Quaestionibus — id quod in libris De anima et De fato saepe animadvertimus — vestigia librarii de lectione describenda ita dubitantis, ut singulis litteris singulas alias suprasciberet (sed cf. 102,22). varias lectiones ex archetypo bis descripsit 7,10 et 54,8; item ex illo fluxerunt, quae addita sunt 142,7 et 144,34.

v. c. V Venio ad veterem correctorem, quem dixi (I p. IX) totum codicem cum prototypo contulisse et fortasse non diversum esse a primo librario. cuius etiam in quaestionibus non desideratur cura et industria. nam vuculas omissas hic supplevit 2,29 131,31 syllabas addidit 134,25 litteras et omissas adscripsit 71,9 75,33 128,19 et corruptas correxit 63,13 72,28 102,12 131,30 134,13, interdum male servato archetypo deceptus est 102,20 et 29. sed haec minora sunt prae magno et gratissimo numero punctorum, quae ab eodem adposita esse et atramentum testatur et calami gracilitas et summa cautio atque modestia, qua usus est huius recensionis auctor alienissima a posterioris correctoris (V²) audacia, qui non tacite monuit, sed confidenter ea, quae displicuerant, mutavit. sunt autem tenuissima haec puncta aut supraposita singulis litteris aut in calce adpicta maxima ex parte eis, quae delendae videbantur. sic iure notantur e. gr. 48,1. 6 49,10. 28 81,28 129,1 130,15 159,24. deinde adhaerent sive litteris sive syllabis non quidem delendis, sed corruptis vel suspectis 21,16 50,2. 19. 21 55,22 72,22 99,24 107,7 116,11 139,12. aperte autem collatorem, non criticum agnoscimus e. gr. 160,2, ubi *μεγαλοι οδτε* dederat prima manus, quod postea m² optime mutavit in *μετὰ λόγου τε*. haec etsi non perspexit vetus corrector vidit tamen id quod m¹ scripserat non prorsus consentire cum archetypi obscura lectione et errorem in *οι* et *τε* inesse recte monuit: *μεγαλοι οδτε*. eodem modo corruptelam indicavit 51,25 73,29, emendandi periculum non suscepit. de accentu ita dubitasse videtur 40,1 41,25 42,15 120,24. causa latet 51,28.

Archetypus Prototypi igitur videmus eam fuisse condicionem quae describentes variis difficultatibus vexaret. accedit quod accentibus et aspirationis indicatione caruit. quae Veneti librarius cum de suo arbi-

trio addere deberet, saepe haesit; quo factum est, ut eae potissimum voces, quae diversa prosodia in varias notiones discedunt, ut ἦ ἦ ἦ ἦ ἦ vel αὐτῆ αὐτῆ αὐτῆ, saepe aut accentu aut spiritu aut utroque carerent. pauca delibabo ex multis 14,36 19,29 21,23 29,28 30,15 35,7 37,12 41,28 48,6 50,4 52,25 55,25 92,10 98,5 110,22 etc.

Deinde autem, id quod gravius est, saepenumero eis sive verbis sive verborum coniunctionibus spiritus et accentus deesse voluit, quae aut non intellexit aut corrupta esse plerumque recte suspicatus est. adponam nonnulla exempla

- 13,18 τὸ δὲ τόδε] τὸ το δε
 46,13 ?] πλασμα τε
 48,14 συντελοῖ ἄν τι] τελειαντη
 49,10 γῆς] το η γῆς
 50,21 διαφορὰν] διαφοραι
 53,7 ἦ εἰ] ειη
 65,12 ? πρώτα· ην
 69,7 ἦ τῆς] ἦτις
 72,1 δ' εἴπερ ἔσται] δὲ περὶσθαι
 73,16 ?] καλεῖν ἂν καλεῖν
 87,12 τὰ] τὰ φθορα
 112,36 ἦ τῷ ἐκτός, (τῷ μὲν ἐκτός), ε] τῶν ἐνεκτός ε

Ingratum editori talia officium impingunt, ut omnes has omissiones tradat, haud nescius multas casui non consilio deberi. graviora igitur in adnotationem recepi, quam ne nimis onerarem, reliqua in Additamento priore collegi.

Deinde continua scriptura vetustum exemplar scriptum fuit. quod diversa vitiorum genera docent, quae omnia hanc tantum explicationem admittunt. iam pridem restituta sunt haec οὐκαδύνατον 97,35 ἀλλατῆχεται 114,6 ἀποφρονήσεως 128,10 συνεῖδει 162,13 etc. paullo tectiora sunt, quae latent sub his: δ' εἰ (legas δεῖ) 14,22 ἀνομοίως (l. ἂν ὁμοίως) 26,1 ἀλλὰ σύμμετρον (l. ἀλλ' ἀσύμμετρον) 31,15 οὐδὲν τούτῳ (l. οὐδ' ἐν τούτῳ) 42,22 τούτου τὸ (l. τοῦ τοῦτο) 66,31 ἀλλὰ πιθανῶς (l. ἀλλ' ἀπιθάνως) 145,26 etc. saepius perperam discreta novam labem traxerunt, cuius generis mendorum satis magna copia nunc remota est, sed restare puto quae manum emendatricem expectent. certe de origine corruptelae non dubitabitur: 11,5 12,16 16,18 24,5. 28 25,13 36,20 40,13. 21 43,6 72,1 73,29 77,21 81,13. 26 85,32 98,1 103,22 105,3 107,37 145,33.

Uncialibus porro litteris exaratus fuisse videtur ille liber. quod suadent tales Veneti errores: πᾶν (legas τί ἄν) 66,15 πᾶν (l. πάλιν) 63,33 δεῖ (l. δεῖ) 39,13 αὐτά (l. λυτά) 114,9 cf. 196,23, nisi haec ve-

tustiora sunt. hoc autem certum est, si uncialibus scriptus erat codex, ex quo fluxit Venetus, multa compendia intermixta fuisse, cuius scripturae generis imaginem nobis praebent in Veneto et capitum rubra et marginales adnotationes et argumenti conspectus primo physico libro et morali praefixus (nam pinax qui ante alterum et tertium physicorum legitur minusculis conscriptus est). tantus est numerus depravatarum syllabarum terminantium; cf. 7,2. 9 8,18 10,23. 24 12,17. 23. 27 15,19. 22 17,12 21,27 22,24 26,6 27,18. 28 29,5 31,5. 10. 20 36,25 39,17 48,3 70,28 83,4 112,3 etc. nolo hoc loco omnes Veneti corruptelas in sua genera distribuere. sed conducet duo breviter notasse, quae praeter ceteris respicere debeat emendaturus. latissime enim patet vocalium inter se et diphthongorum permutatio, quae non solum in *ei* et *i*, *ai* et *ae* offendit, sed tanta est, ut cuiusvis vocalis cum unaquaque confusae haud difficile sit exempla deprehendere. deinde iterum miserrima omissionum copia conquerenda est, de qua dixi in praefatione vol. I, p. X. sed taedet singillatim referre et litteras et syllabas et voces et enuntiata quae excidere. legentibus enim ultro se obtrudet lacera archetypi species instar cribri perforati. raro contra removendae sunt otiosae litterae syllabaeve, ut 25,13 27,14. 15 35,25 66,7 77,22 129,1; et casu videntur olim e margine in textum irrepsisse pauca illa, quae recidere debui 23,24 26,20—22 48,4—5 67,22 sq. 92,32.

V² Venio nunc ad id genus lectionum, quod in libris de anima V³ signavi. nam etiam Quaestiones doctus ille licet non eadem ubique industria pertractavit. permulta enim cum adnotaverit primo physico libro et moralibus problematis, rarescunt eius vestigia inde ab octavo capite libri alterius physici. confidentius autem nunc postquam accuratissime iterum codicem examinavi eidem tempori has lectiones deberi certum esse contendo, ab eodem homine provenire verisimile. certe nemo poterit diversis auctoribus sua reddere. nam litterarum primo obtutu prorsus similibus discrepantiae (quas in litteris δ et σ esse non nego) tales sunt, quales facile homo doctus festinanter scribens admittat. neque ex atramento hic fuscior illic atrior aliquid concludere licet. immo unum ubique adhibitum esse eae voces arguunt, in quibus eadem coloris diversitas apparet. — neque de auctoritate earum nunc aliter iudico. a viro provenerunt peritissimo, qui utinam omnes Alexandri libros pari cura pertractasset. eam enim operam praestitit scriptis per saecula neglectis, quam et postulamus et laudamus in primo editore. nam restituit hic litteras corruptas, prosodiam adpinxit, falso secreta recte distinxit, otiosa

rescidit, omissa supplevit, comparando ea, quae bis leguntur, recensuit, felici saepe acumine etiam e corruptioribus locis pristinum sensum elicit. ita plus centies in uno libro primo textum sanavit. noli autem id quod iudicii sanitati contigit subsidiis tribuere nobis ignotis. Vetant hoc loci fere sexaginta eiusdem primi libri, ubi critico res minus prospere successit. dubitantibus pauca expromam, quae sana quoque eum corrupisse et vix corrupta gravius obscurasse testantur. ita mutavit φύσιν 37,19 quod sanissimum est (cf. 47,32 49,4) in ὄλην, μὴ οὐσης (41,18) cuius sensum exposui in Mus. Rhenano 45,230 sq. in μενούσης. delevit 41,2 τὴν, quia εἶναι latere non vidit (cf. ib. 228), interpolavit 36,24 verba εἰ γὰρ πάντα, ubi lenissima mutatione pristinum restitui. item (37,30) ὃν τῇ ὄλῃ Dielesius vidit esse ὃν τι ἡ ὄλη. audacius V²: ὃν γὰρ τι ἡ ὄλη. omnia sana esse 36,2 modo pro ἐνὶ scripseris ἐν εἰ docuit Schwartz. ille ἐνὶ mutavit in ἐπινοία (nam in apparatu excidit V² ante B¹ quod corrigas).

Quare correcturas huius manus omnes accurate et adnotavi et pensavi, sed sprevi ubi displicere. neque eam secutus sum — nisi alia coegerunt — ubi ea, quae ἀσυνδέτως reliquerat incultum auctoris scribendi genus, copulavit.

Venetum bis ipse contuli 1881 et 1887. ubi nil adnotavi huius codicis lectionem confidas in textu impressam esse.

Praeter hunc sex mihi innotuerunt apographi codices Quaestiones continentes: duo Veneti, Estensis, Neapolitanus, Vindobonensis, Vaticanus.

VENETUM 261 descripsi vol. I p. X et ex codice V eum pendere docui B duobus locis 112,6 et 26, ubi evanidam Veneti V lectionem is qui B confecit omisit simul fenestra indicans aliquid deesse. addo 48,14 quo loco B pro vetusti Veneti corrupta lectione τελειαντη lacunam indicavit. propius hic abest a V quam reliqui, nam solus veterem moralis libri inscriptionem et multas Veneti V lectiones servavit a reliquis mutatas, e. gr. 11,5 οὐδ' ἀδύνατα VB: οὐδὲ δυνατὰ FSLa (οὐδὲ δύναιται G) 13,3 τὸ ἐφ' ὃν VB¹: τὸ ἕτερον GFS¹L: τὸ μὲν ἐν B²S²a 33,11 ζωτικῶ V¹B¹: δεκτικῶ V²B²S²a: ζώφ μικρῶ GFS¹L 72,1 δὲ πέρεσθαι VB: δέ περ ἔσεσθαι sim. reliqui 150,9 δέδειχται VB: ἔτυχεν LSFa. non desunt omissiones huic codici propriae 31,24 162,15. 16. permirum autem est in tanta cum V similitudine id quod adnotavi ad 55,14 et 15, unde colligere oportet non descriptum esse ex ipso V codicem B, sed intermedium esse inter ambos eum librum, cuius apographum est B. ille vero ad verbum consentiens cum V rara docti cuiusdam tentamenta passus est, quorum vestigium 55,14 in B transiit.

B*

- G Alia via ex Veneto 258 descripti sunt MUTINENSIS ESTENSIS III G 6 cod. chartaceus foliorum 400 (ut adnotatum est in p. 1) numeris non signatorum, saec. XV—XVI scriptus; continet post Alexandri commentarium in Aristotelis De sensu et sensili et Procli elementa physica Quaestiones et librum De fato. sequuntur Ps. Alexandri aliorumque problemata varia.
- F NEAPOLITANUS III D 12 chartaceus fol. 109 absolutus est die 27. mensis Junii 1523, ut testatur manus librarii Angeli Constantini. praeter Quaestiones nihil continet. cf. Cyrillus II, 384.
- S VENETUS MARCIANUS append. A. IV, cod. X chartaceus fol. 141 saec. XVI—XVII continet ante Galeni definitiones medicas Alexandri Quaestiones et De fato. scriptus est τῷ εὐφραεῖ καὶ ἐλευθέρου τετοχηκότι ἀγωγῆς νεανίσκῳ Ἀντωνίῳ τῷ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἱππέως Ἀλοεισίου Μοχαϊνίκου (Mocenigo).
- L VINDOBONENSIS cod. chartaceus fol. 104. „Primum ad Zenobium Acciaiolum Florentinum ordinis praedicatorum die 14 Ianuarii 1497, postea autem ad Ioannem Sambucum 1536, ut ipsi propria manu ibi testantur, olim pertinuit“ cf. Nessel IV, 18.

(G passim, FS magna ex parte ipse contuli, L totum contulit Mekler Vindobonensis.)

Communia sunt his libris haec: in omnibus problematum inscriptio ante moralem librum periit. deinde in tertio libro post οὕτως (103,21) inserunt καθ' οὗδς (ὁ εἰς S) πλείους (πλείω G) τὰ ἄπαιρα οὐδὲν ἂν εἶη τὸ, tum iterant verba ὡς μέρος usque ad αἷτιον, quae 102,11—30 suo loco legabantur. animadvertendum autem verba contra sensum iterata eis mendis carere quibus inquinata sunt eadem, ubi iusta sede extant (cf. 102,20. 21. 23). itaque casu in eum codicem, ex quo descripti sunt GFSL, irrepsit folium ex alio codice, qui Venetum V cum maiore fide expressit. porro communis eis est magna in quarto libro lacuna, qua periire integra capita 5—8, quartum inde a verbis τῷ πλούτῳ (123,17), nonum usque ad verba προαιρούμενοι (129,23). accedunt minores omissiones, ex. gr. in libro primo physico τὸ—τοιούτων 3,13—14 τοῦ—κινουμένου 3,18 ὡς σώματος 5,5 κατὰ 6,32 ὅσα—αὐτῷ 18,12 ἐνεργεία 29,23 τῷ—γίνεται γίνεται 38,29 (G hic non inspexi) ἐπὶ τούτων 39,28. exemplar autem lacunarum, ex quo fluxere, pro virili parte quisque ultro foedavit. exactam tabulam non desiderabis, sed scias nulli deesse suas lacunas, velut in F numeravi libri primi hiatus 12 maioris ambitus. accedunt corruptelae his quattuor peculiares, cf. ex libro primo 3,18 5,26 9,10 23,7. 21. 23. 30

26,18 28,4. 8 29,21 30,27 31,24 33,25. 26 36,11 37,13 38,11. 16. 25. 31 39,25 40,14. 19 41,2 (ubique cum V verum servavit B), nam neque ceterorum librorum menda colligam neque ea quae singuli suo Marte peccaverint.

Patrem autem codicum GFSL descriptum esse ex Veneto vel ex multis eorum lacunis cognoscitur. neque enim usquam hi libri opem ferunt, ubi in Veneto aliquid exidisse suspicamur, et 22,1 ὄν—ός ideo omissum est in GFSL, quia hoc enuntiatum manus altera Veneti adscripsit ex comparatione sequentis capituli.

Deinde perlustres eos locos, quibus utpote corruptis in Veneto accentus et spiritus desunt. adponam nonnulla

- 46,13 πλάσμα τε V: πλάσμα τε G: πλάσμα τε SF: πλάσμα τέ L
 53,7 ειη V: ειη FSL: ει G (ἢ ει Spengel recte)
 48,14 τελιοιαντη V: τελιοιαν τη F: τελιοιαν τη S: τελιοιαν τη L (συντελοῖ ἂν τη Vict. recte)
 72,1 δὲ περσεθαι V: δὲ περ εἰσεθαι S: δ' ἐπερσεθαι GF: δὲ ἐπερσεθαι L (δ' εἴπερ ἔσται Aristoteles)
 79,17 αυτον ου V: αυτὸν οὐ FGS: αυτὸν οὐ L (αὐτὰ recte a)
 85,34 ἡ τω V: ἡ τὸ GF: ἡ τῷ SL (fortasse ειη τῷ)
 86,24 αισθησει η V: αισθησειη SL: αισθησει η GF (fortasse αισθησεως)
 87,12 τὰ φθορα V: τὰ φθορά SL: ἐν τη φθορᾷ G: enuntiatum deest in F (τὰ recte Vict.)
 105,16 τι η V: τι η F: τι η SL (fortasse τοις)
 112,36 τῶν ἐνεκτος δ V: τῶν ἐν ἐκτός δ FSG: τῶν ἐνεκτός δ L (Spengel recte: ἡ τῷ ἐκτός, τῷ μὲν ἐκτός, δ)

Vides quam incerti, ubi dux deest quem sequantur, titubent. idem docent vestigia veteris correctoris modo pressa modo neglecta. exemplo sunt

- 49,10 το ἡ γῆς V: γῆς F: τὸ ἡ γῆς S: τὸ ἡ τῆς L
 28 ἡς V: ἡ GF: ἡς SL
 50,2 αὐτοῖς V: αὐτοῖς GFSL
 19 τε V: τε SL: om. F
 21 διαφοραι V: διαφορά SL: διαφοράν FG
 99,24 πλύνομεν V: πλύνον μὲν GF: πλύνομεν LS
 134,1 ἀδιαφόρων V: ἀδιαφόρων GFSL
 25 φεροι | V (en addit v. c.): φέροισιν S: φέροι GFL

Secundae manus proposita aut sequuntur omnes (20,13. 25 24,4. 5 25,30 27,9 28,11. 30) aut negligunt (40,1 120,14 121,3. 5) aut in diversas partes discedunt (e. gr. GLV²: SFV¹ 20,26 — GV²: FSLV¹ 15,19 53,5 — GFSV²: LV¹ 36,14). sed observare licet, ut B soleat alteri manus obsequi, ita cum prima malle ire FGLS. ex quibus consecrarium est librorum GFSL archetypum secundam manum Veneti plerumque neglexisse, interdum secutum esse, haud raro autem et primam et

alteram manum servasse. nam etiam veteris correctoris monita ex parte videtur ille adnotasse, quod ex apographorum dissensu consentaneum est.

Sed propro ad finem et paucos locos adscribam ex quibus, quae sit horum codicum affinitas, praecipue eluceat

17,28 δὲ δεῖ καὶ V: δέδεικται FSL

31 ζητοῖτο V: ζητοῖ τὸ GFSL

23,17 ἐπεὶ ὧν V: ἐπιῶν GL: ἐπὶ ὧν FS

26,8 χρωμ et lacuna 10 litterarum V¹: χρωμ(ενων) sive χρωμ(ενων) V²: χρῶμα μὲν οὖν GFSL

29,3 ἔτι ἀδία μένοι V: αἴτια αὖ διαμένοι GFSL

33,11 ζωτικῶ (δεκτικῶ V²) V¹: ζῳφ μικρῶ GFSL

57,10 ἔτι ὄν V: αἴτιον GSFL

112,26 διαχύσεως ενανιδum V: διαλύσεως GFSL

150,9 δέδεικται V: ἔτυγεν SFL

154,25 ἐν ἦν V²F: ἐνῆν V¹: ἐνην G: ἔνην L: εὖ ἦν S

159,14. 15 ζήσας ἀνειμένως FL: ζήσασαν εἰ μὲν ὡς V: ζήσας ἀνειμέν ὡς S

104,23 παρ' ὃ περαίνον G: παρ' ὅπερ οἶνον V: παρ' ὅπερ οἶνον F: παροπέροινον S: παρ' ὅπερ οἶνον L

In extremis duobus locis medela inventa est et a FL et a G. quam provenisse puto ex margine eius libri, ex quo ducti sunt GFSL. nam hunc, postquam descriptus est ex Veneto, a docto homine correctum esse loci docent haud pauci, ubi GFSL a Veneti corruptelis liberi sunt. sunt autem in primo libro gravissimi: 4,23 5,33 6,29 7,2 24,17 27,23 38,9 39,13 40,28. 29 41,15 cf. 5,26 9,10 31,24. habes causam, cur non plane neglexerim libros pessimos, sed et in libri primi adnotationem multa receperim, et Vindobonensis collationem in Additamento altero proponam, ne desit integer huius classis testis.

K VATICANUS URBINAS 54 chartaceus saec. XVI continet fol. 1—105^r Quaestiones, fol. 105^v—136^v librum De fato. accurate contuli librum De fato, quem vidi non quidem apographum esse, sed fratrem deteriore libri anno 1536 impressi, qui ante librum De fato unicam usque ad annum 1842 continet Quaestionum editionem. cuius cum Vaticano eandem fore affinitatem suspicatio mihi probavit et quod singularis inscriptio *ζητήματα φυσικά περὶ ψυχῆς ἠθικά* praeter Vaticanum et editionem illam non invenitur et quod collata quattuor primi libri capita prorsus consentiunt cum ea, nisi quod unus Vaticanus omittit 4,22 alt. *μᾶλλον* 6,5—6 καὶ—μόνοις 6,13—14 ἐν αὐτῶ—χρωμάτων.

a Quare neglecto hoc libro vertam me ad editionem principem TRINCAVELLI, quae cum dedicatoria epistola ad PETRUM DANESIUM missa prodit

anno 1536¹⁾. continet autem recensioem Quaestionum ex pluribus codicibus conflata, quos tamen omnes ex Veneto pendere probari potest.

Exeundum est a permultis locis, quibus a contra VB conspirat cum GFSL, e. gr. 3,26 4,2. 18.23 5,2.6 6,29 7,2 8,34 9,10 10,2.4 12,12.13 13,4.30 16,35 46,19 50,4.21 51,11.28 56,1 102,20 105,16 110,23 112, 26.36 130,16 133,28 137,16 139,2.

Sed alia praeter hos libros suppeditabant auxilia Trincavello vel quicumque in eius usum hanc editionem paravit. nam neque iteratur III, 102,11 sq. et integer est moralis liber et maxima pars lacunarum, quibus laborant GFSL, resarta est in a (etsi non prorsus desunt, hiat enim a cum illis 153,4 et 162,17). accedit mira 55, 14. 15 cum uno Veneto 261 similitudo. gravius autem hoc est. leguntur in duobus Venetis B et S multae secundae manus correcturae valde memorabiles, B²S²a quarum maxima pars a Trincavello recepta est. cf. 3, 15. 18 7, 30 10,13 11,9 13,3 15,30 16,5 (ξτ) 17,32 18,13. 16. 23 19,12. 18 23,8 27,13 29,19. 23 30,8. 9 32,22. 29 33,1. 28 34,6. 7 36,3. 8. 12. 25 38,23 39,13. 27 40,2. 9. 14. 21 41,28 etc. quas lectiones si quaerimus unde venerint in editionem principem, hoc certum est neque ex B neque ex S in eam migrasse. obstant enim primum aliae lectiones secundae Veneti 261 manus, quae neque in S neque in a inveniuntur 3,7. 26 4,10 5,20 6,8. 9 7,2 8,4 10,5. 24 11,5. 6. 33 12,2. 23. 25 18,4 19,29 25,8. 13 33,7 42,25 etc., deinde S² quoque sibi peculiare exhibet e. gr. 13,18 21,20 24,21 29,19, denique interdum et S² cum a conspirant contra B (5,33 7,5 8,18 12,17 48,3) et B² cum a contra S (121,21).

Quare haec mihi videtur origo fuisse codicis a Trincavello impressi. adhibuit huius auctor primum exemplar familiae FSGL, gemellum ut videtur codicis S. suadent hoc multi loci, ubi Trincavellus cum uno S congruit e. g. 20,29 25,12 27,28 29,9 33,18. 19 53,22 etc. deinde consuluit Venetum 261, ex quo maximam partem supplevit earum lacunarum, quibus FSGL inquinantur, et rededit 55, 14. 15. sed accessit tertius codex, cui debentur eae lectiones, quae alteri manus codicum B et S cum a communes sunt. fuit is ipse quoque ex familia codicum FSGL, sed multifariam correctus ab homine docto saeculi XV, cui neque ingenium deerat neque audacia qua utebantur haec tempora. quis fuerit nescimus, sed nolo tacere summis laudibus praedi-

¹⁾ „Venetiis in aedibus Bartholomaei Zanetti Casterzagensis, aere vero et diligentia I. F. Trincaveli mense Aprili“ cf. Add.

cari a Trincavello DANESIUM, de quo haec ille: „tu mihi in Alexandri Quaestionibus quae ad calcem perductae ad editionem properant, eam operam et auxilium impertitus es, ut quidquid studiosi bonarum litterarum ex nostris laboribus se profecisse senserint, id vel maxime tibi debeant.“ ex hoc igitur libro non solum is, ex quo a impressa est, sed etiam codices B et S correcti sunt.¹⁾

Explicatur autem hac ratione, cur tot lectiones classis FSGL secunda manu in Venetum B venerint. nimirum huius familiae librum vir doctus ille correxit cf. 4,2. 23 7,2 8,34 10,28 11,1. 5 12,13 18,20 20,14. neque offendet, quod S² multas lectiones alterius Veneti 258 manus in S invexit, quas cum fratribus hic praeterierat. nam non solum coniecit, sed etiam ex Veneto B (quem scimus fere consentire cum V¹) passim inspecto suum librum correxit. ita factum est, ut saepe S²a consentiant cum V¹B: 19,7 21,27. 30 22,1 24,18. 19 (ubi B exhibet ἐστίν—εἶναι) 25, 22. 25 27,17 31,9 32,5 33,19 34,7. simul causam videmus, cur 46,10 130,13 cum uno Veneto B congruant S²a.

Ingeniose dixi coniecisse auctorem lectionum B¹S²a signatarum. vel emendavit corrupta, e. gr. 11,9 15,30 16,5 (ἔτι) 17,32 18,13. 16 30,9 36,12. suspicio autem aliis praeter Venetum 258 fontibus eum usum esse quominus nascatur, haec tabula puto impedit.

10,13 οὐτε γινόμενον: fortasse ἄτε γινόμενον: οὐτε (τὸ) γινόμενον S²B²a

13,3 ἐφ' ὃν V: ἕτερον correxit GFSL: μὲν ἐν B²S²a

32,29 δεκτικόν V: correxi δεικτικόν: ἀκτιον S²B²a

34,12 πεσείται V: πέσαι τε correxit V²: ἐκπεσείται S²a

36,25 τῆς εἰς V: γῆς εἰς correxit GF: τῆς (τινος) εἰς B²S²a

66,15 πᾶν V: τί ἂν correxit Spengel: παντοῦτον B²S²a

103,22 οὐτε ὅτι V: οὐδέτι correxi: οὐτε S²a

104,23 παρ' ὅπερ οἶνον V: παρ' ὃ περαῖνον correxit G: παρ' ὅπερ εἶναι B²S²a

129,28 διαγεγόνασιν V: δι' ἃ γεγόνασιν correxi: (ὄν) διαγεγόνασιν B²S²a

Addas 70,30, ubi, quia οὐκ—αὐτὸ falso tribuerat interlocutori, ἡγουμένῳ quod optimum est in ἡγοῦμαι pessumdat ἄρα ultro intruso, vel 36,3 ubi videre licet quomodo interpolationi secundae manus Veneti 258 novam adiungant B²S²a. porro cf. 46,1. 2 51,2 73,16 129,25.

¹⁾ Difficile vero est de eis secundae manus lectionibus iudicare, quae aut S aut B peculiare sunt aut alterutri cum a communes. latet enim, utrum hic accesserint, an illic omissae sint. atque levidensia sunt, quae unus S² praebet. tot autem et tam ingeniosae coniecturae, quae secundae Veneti B manus debentur, — etiam ad librum De fato in uno hoc codice leguntur notatu dignissimae eiusdem manus adnotationes — videntur ad huius codicis possessorem redire cum alienis sua inventa adnotantem. haec omnia diligenter collegi et in apparatu proposui.

Non licebat hanc de codicibus disputationem magis contrahere. Bagolinus
 sed eo brevius nunc de BAGOLINI (patris et filii) versione referam, quae
 primum¹⁾ prodiit Venetiis 1541 (editione anni 1559 usus sum). in adno-
 tationem meam eam non recepi, quia confecta est ad exemplum talis
 libri, qualem modo descripsi. omnia enim additamenta adhibuit quae
 praebet B²S^a et consentit cum B 55,14. 15. hoc tantum addo ipsa
 editione Bagolinum non usum esse; verba saltem 136,3, quae a amisit,
 Bagolinus vertit.

Ab integris codicibus venio ad umbram codicis, quam retinuerunt lectio- Vict.
 nes, quas Monacensi exemplo editionis Venetae adscripsit PETRUS VICTORIUS,
 quas, cum ut ipse hic inspicerem hunc librum LAUBMANNI viri doctissimi
 benevolentia mihi contigisset, non ab una sed a diversis duabus manibus
 adpositas esse vidi. qua re inter vetustioremanum eamque nitidioram
 per omnes libros conspicuam, cui pleraeque lectiones debentur, distinxit
 et neglegentioram paulloque recentioram, cui interrogationis signum
 in adnotatione adposui. sed has ipsas lectiones, de quibus dubitaveram,
 certe Victorii esse nunc scio, postquam benigne RUDOLFUS SCHOELL mea
 causa exemplar Monacense cum aliis Victorianis reliquiis comparavit.
 contra incertum esse me docet Schoell, utrum maior illa pars lectionum
 iussu Victorii a discipulo addita sit, an ab ipso Victorio priore tempore
 adscripta. sed hoc illo verisimilius esse. inveniri enim etiam hanc
 manum inter Victoriana, nam prorsus simili scriptura argumentum ad-
 notatum esse margini Rhetoricorum ad Alexandrum.

Multas ex his lectionibus secutus sum, ut 13,26 24,9 28,10 29,22 48,6.
 14. 17. 23. 30 49,13 (τῶ τὸ) 51,15 etc. quas unde sumpserit tacet Victorius,
 nisi quod 48,14 ν(ariam) l(ectionem?) esse notavit et semel (20,22) ἕως
 adscripsit, ex quo patet hanc certe lectionem coniecturae debere, non
 codicibus. alia addere possum aut falso aut inutiliter novata 6,1. 15. 23
 12,17 13,25 19,12 24,1 26,5 29,21 31,6 40,1 46,24 48,25 49,24 etc. atque
 si quis ex 48,14 quo loco praeclare emendatur, quod in nostris codicibus
 corruptum est omnibus, concludere velit auxilia Victorio patuisse nobis
 negata, me non habebit adstipulantem. tanta enim est harum lectionum
 cum Veneto 261 cognatio (cf. 10,25 11,5 12,15 15,17. 22 18,4. 29 22,9
 23,25 27,14. 15 28,23 36,8 40,14 etc.), ut hoc libro sive huius simili im-
 primis usum esse Victorium existimaverim, praeterea autem et suis alio-
 rumque inventis et Aldino fortasse Aristotele (cf. 77,3 81,13 156,30. 33).

¹⁾ an 1516? Neutram editionem vidi, cf. Hoffmann Lex. bibl. p. 111.

Sp. Victorianis primum usus est SPENGLIUS, cui haec cum Trincavelli editione fundamentum fuere libri qui prodiit Monachii 1842. in quo multa editor emendavit, quae non potuit non expedire vir ut ille eximius. Sed plura expectamus a tali. nam pace viri doctissimi dictum sit festinationis, qua liber confectus sit, vestigia non prorsus latere.

Inter EXCERPTA manuscripta, quae mihi innotuerunt, nulla sunt, quae ad alium fontem redeant, quam librorum quos commemoravi. itaque quam brevissime de eis referam.

Sunt autem physicorum capita 1—16 libri alterius excerpta in HAVNIENSI, de quo mox iterum disputabo. quae a Veneto V pendere arguit vel una corruptela 48,14. sed non ex ipso descripta sunt, etsi cum fide eum repraesentare solent. fortasse Veneti 261 simili libro usus est excerptor, quia 55,14. 15 inter manuscriptos Hauniensis unus cum B consentit. quem si excerpserit excerptor, praeterea alios libros usurpavit, nam lectionem 48,14 non potuit ex B sumere. sunt autem etiam Hauniensi propria nonnulla, ut 47,25 48,7 49,11. 12.

R Codex PARISINUS 1996 miscellaneus saec. XVI continet fol. 5—9. quaestionem I, 4 II, 4. 5 III, 13. I, 4¹⁾ contulit Immisch.

Codex LEYDENSI Scaligeri 51 saec. XV—XVI continet fol. 1—3 quaest. I, 4 (cf. Catal. Bibl. publ. 1716 Lugd. p. 341); contuli ipse. et Parisinum et Leydensum ex capite collato I, 4 patet ex Veneti 258 apographo descriptos esse, cuius fere omnes lectiones exhibent, ubi non lacunis deformati sunt, quibus uterque abundat (cf. 9,14, ubi legas *μόνα* VBRS²⁾ 10,23. 24. 30 11,5, 33 et cetera, quae ex R in adnotationem recepi, quocum semper consentit Leydensis. nam gemini sunt, quod etiam falsa utriusque inscriptio ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν ἠθικῶν προβλημάτων docet. ubi a Veneto dissentiunt, errores sunt. fructum ex neutro critici percipient.

N Moralis libri capita III, XXX, X excerpta leguntur in recentioribus nonnullis codicibus (LAVRENTIANO 85,1 VATICANIS 1622, 269 II BARBERINO II, 44 MUTINENSI 197 (II G 4) BEROLINENSI Access. 1889 304¹⁾) commentarii Michaelis ad Aristotelis Ethica Nicomachea, fini libri quinti sine inscriptione

¹⁾ Idem exhibent excerptum Parisini 2077 et 2544, hic sub eodem titulo, atque Parisinus 1996 et Leydensis. non contuli. in catalogo librorum Parisinorum (anni 1740 p. II) praeter hos libros recensentur hi: solutiones quarundam difficultatum: 1268. 1630 quaestiones naturales 1883. 1884. 1893. 2047. 2047 A 2048. 2230. 2381. 3044. omnes continent diversa sequioris aetatis problemata, Alexandri quaestiones non insunt (Immisch).

adiuncta. cuius rei notitiam accuratamque horum capitum cum quinque libris collationem comitati debeo GUSTAVI HEYLBUT, qui Mus. Rhen. 39,312 breviter rem exposuit. pendent autem ex eo libro, qui pater erat codd. FSGL. hoc docent cum lectiones 162,4. 5. 15. 16 (ubi N consentit cum VGFSL) et similis corruptela 162,6 tum communis lacuna ἀπτῶν—κτῆσαι 131, 13 in L et N. accedunt et omissiones et vitia his excerptis propria, ut 121,16 ἀδικίας 26 εἰως πόθεν 31 ἀδικον] δίκαιον 32 λέγομεν 33 λογικαί 122,19 ἀλλὰ] ἅμα 20 ἄλλοις λόγοις οὐδέ 22 δόξασθα 162,2 μεταβάλλονται 4 τὰ μηδέτερου] μηδέτερον 7 ἐκώλυον ἀπτῶ 21—22 ἀπ'—μεταβάλλει om. 23 γίνεται om. 163,4 τοιαῦτα om. 10—11 ἀλλ'—ἐναντίων bis. praeterea autem in primo et altero horum capitum critici alicuius vestigia cognoscuntur, qui 131,13 ἀπτῶν post κτῆσαι supplevit, 131,8 τὰς ἀνθρώπου ἀρετὰς male mutavit, item 122,7 κακίαν (μεταβάλλειν) 19 (ἀγαθοῦς ἦ) καχοῦς 21 γὰρ οἱ αὐτοὶ . . . εἴεν ἄν. praecipue autem finis huius capituli memoratu dignum est, ubi notes: 24 οὕτως (ὡς) τὸ (fortasse recte), deinde ἤδη del. et (δὴ) ἦ 25: ἅπασιν 26 (πᾶν) δυνάμει et ὡς del. 27 (ἦ) εἰς bene.

VINDOBONENSIS CCCXI membranaceus in 4° nitide scriptus cum va- M riis excerptis et philosophis et rhetoricis fol. 26^r—48^v septem moralis libri capita continet hoc ordine disposita: 25. 27. 29. 22. 24. 3. 10, quibus apud Nesselium (p. IV, p. 149) fictum nomen inditum est Alexandri ‚liber de virtutibus‘. excerpta sunt ex simili codice ac N, quod lacuna docet 131,13. sed desunt tertio capiti in M coniecturae codicum N. levioribus exceptis consentit M cum L. contulit Møkler.

III

DE CODICIBUS LIBRI DE FATO

V¹ Etiam libellum, quem De Fato ad Imperatores misit, licuit ex VENETO MARCIANO 258 edere. neque differt optimi libri indoles in hac argumenti parte. inveniuntur et crebrae sub primae manus scriptura liturae et voculae breviores sive infra sive supra versum additae. neque desunt curae, qua vetustius exemplar descripsit librarius, testimonia, verborum dico sive syllabarum in suas partes nondum discriptas conglobationes, quibus quippe haud intellectis prosodiam ille non adpinxit cf. 176,3.7.21 185,7.8.25 186,27 187,8 189,16 193,16.17 195,15 197,6 203,4.

Paucas ut in ceteris partibus invenit in archetypo varias lectiones 164,7 167,14 171,25?, quod mirabere in libello omnium lectioni destinato. saepe inter scribendum substituisse manum primam iterumque examinasse quod scripserat hic quoque docent praeter lituras cum transposita verba (186,1 196,16 198,12 199,22) tum hi loci 182,2 202,2. 12. 13 203,18 ubi librarii sedulitatem adgnosimus de litterarum in vetusto exemplo evanidarum significatione dubitantis (cf. p. XVI).

V² Pertractavere libellum et vetus corrector et manus altera. huius autem post tertiam ab initio partem vestigia non inveniuntur neque ea quae huic parti praestitit aliter censebimus, quam supra factum est. proclive enim erat bonum supplementum excogitare ad 169,20 et adgnosimus felicem docti hominis manum emendatricem cum 165,1. 2. 10. 12 166,18. 19 167,12. 21 169,31 170,3 171,2. 5 (καί) 172,11. 13. 15. 25 173,24 175,18. 20 176,7 tum 165,20 172,28. sed hic quoque, ut par est, haud raro erravit is, qui ingenii tantum subsidiis instructus erat, neque vituperabimus vana tentamenta, ut 164,20 166,23 168,6 169,24—25 171,4.5 172,14. 15 173,26, immo laudabimus eum ad gravius corrupta manum non admovisse, ut 165,3 166,28 170,25.

Per totum autem libellum veteris correctoris praenitent merita. v. c. V cui quid debeamus in nulla codicis regione magis elucet. primum igitur permulta correxit, cf. 176,16 179,23.24 (φ) 181,5 184,2 187,21.31 188,3.22 193,4 (λέγεται) 194,1. 4. 10. 13. 14 196,27. 28. 29 200,30 202,24. 26 204,22 207,7. 8. 28 210,18. tum plurimum profuit punctis adponendis, quibus in nulla codicis parte copiosius usus est. ita primum singulis punctis singulas litteras deleuit 169,24 172,9 15 177,13 179,6. 10 180,10. 15 184,24 186,24 194,24 195,19 203,26 204,10 205,2 206,19. 20 211,17 deinde singulas litteras suspectas esse indicavit 180,7. 14 181,16 186,27 187,2 porro singulis syllabis fidem derogavit 181,14 182,16 187,12 188,11 196,14 204,3, vocem ut falsam damnavit 186,19 deleuit 176,23. praeterea duobus punctis verba deleuit, ut γανομένη· (sic) 178,26 cf. 199,25 208,12 et accentus damnavit 189,16. χαίρει λέγει 187,1 quid sibi velit mihi non plane liquet. nam si lineola supraposita vice fungitur litterae v, cur puncto littera ut corrupta notetur non patet. fortasse igitur hoc ita accipiendum est, ut lectiones puncto designatae 173,4 192,15 195,6 196,2 200,26. his enim locis suis propositis punctum addidit vetus corrector, quo fortasse se ipsum dubitare fatetur. denique sunt, ubi signi consilium lateat: 166,5 173,27 175,7 180,21 181,25 et erravit archetypi vetustate deceptus 173,5 179,23 182,32 186,27 193,4 196,23 198,25.

Praeter Venetum mihi praesto fuerunt hi codices apographi, chartacei omnes, saeculo XV—XVI scripti

VENETUS MARCIANUS 261 (cf. p. XIX) B

VENETUS MARCIANUS App. cl. IV cod. 10 (cf. p. XX) S

MUTINENSIS ESTENSIS III G 6 (cf. ib.; in Quaestionibus idem mihi E erat G). contulit de fato librum Schwartz.

VATICANUS URBINUS 54 (cf. p. XXII) contuli ipse. K

HAVNIENSIS BVH 88 Fabr. forma octava, constat foliis 104 adglutinatis impressae Pselli in sex philosophiae modos introductioni; continet post philosophi argumenti nonnulla excerpta fol. 57—59 Alexandri de casu, 59—64 de fato disputatiunculas ex libri De anima mantissa, fol. 64—94 librum De fato ad imperatores, 94—104 excerpta ex Quaestionibus II, 1—16 (cf. Ch. Graux *Not. somm. des ms. gr. de Copenhague* Paris 1879 p. 104). contuli ipse.

PARISINUS 1868, miscellaneus, continet fol. 82^v sq.; librum De A fato inde a verbis ἀπαράβατόν τινα 166,2 usque ad finem. contulit Iulius Koch.

C PARISINUS 2049 continet post Themistii in Aristotelis De anima libros paraphrasin totum libellum De fato. partes contulerunt Immisch et Iulius Koch.

PARISINUS suppl. 292. continet inde a fol. 79^r totum libellum, sed 79^r et v initium usque ad verba ἀκατάβρατον τινα (excl.) „ex Aldino impresso transcriptum“, ut in margine legitur. sequitur 80^r idem quod in cod. 1868 inest, praemissis his verbis „Alexandri Aphrodisiensis (antea scriptum erat „ex Iamblichi“) tractatus περὶ τοῦ ἐφ’ ἡμῶν καὶ εἰμαρμένης, cui deest initium in volumine 683 bibliothecae regiae, ibi incipit verbis ἀκατάβρατον τινα.“ concludes ex Parisino 1868 descriptum esse suppl. 292: et removetur omnis dubitatio eo, quod in cod. 1868 leguntur pristinae computationis vestigia 683 et 2647. de his rebus edocuerunt me Immisch et Corssen. neglexi igitur hunc codicem.

Fragmentum denique continet libelli, i. e. initium usque ad verba κατὰ φῶτον (181,28)

D VOSSIANUS 25 miscellaneus fol. 149—163 (cf. Cat. Bibl. publ. Leyd. p. 396). contuli ipse.

T BERNENSIS 402 miscellaneus fol. 127—137 (cf. Hagen catalogus librorum Bernensium p. 365). partem olim contulit Usenerus et mecum benigne communicavit.

a¹a² Accedunt ad novem hos libros TRINCAVELLI editiones duae, ALDINAE officinae prior anni 1534¹), altera anni 1536 Zanettianae.

Haec omnia non exstarent, nisi unus Venetus 258 Alexandri librum servasset. quod ut intellegamus, non opus est difficiliore argumentatione. Eusebiius tentis est primum 166,28. 29 et 168,18, ubi Veneti lacunas unus EUSEBIUS supplet, libri omnes aequae hiant. Eusebium autem, quod in transcurso moneam, dolendum est, ea, quae ex hoc libello excerpserit, non ad verbum descripsisse. diligenter tamen omnia ex Gaisfordiana editione adnotavi, ex quibus videmus eum certe in posterioribus Alexandri verba libere immutasse. quod autem 167,24 et 168,6 cum Eusebio a² et recentiorum nonnulli recte καρῶν et ἐνστάν pro καρῶν et ἔσταν Veneti praebent, hoc puto coniectura factum esse. sed redeo ad propositum. ubicumque igitur gravius laborat Veneti textus, aegrotare etiam apographa consentaneum est, cf. 165,3 169,24 170,25 177,1. 14. 15. 20 185,6.7 187,8 205,1 212,10. 16. differentiarum autem, quae in eis obveniunt, praeter vitia et coniecturas

¹) Omnia Themistii opera. Alexandri Aphr. libri duo De anima et De fato unus Venetus 1534 (secundo folio Trincavelli epistola ad Contarenum legitur).

sequioris temporis explicationem optimam subministrant Veneti V correcturae, quas librarii pro suo quisque arbitrio modo secuti sunt modo sprevere. hoc observavi e. c. 166,23 171,25 177,13 180,10 184,24 186,1 187,21 194,4. 14 196,18—27. 28. 29 199,22. 25 202,2 205,23. sed hoc mihi credas condonesque exactam harum minutiarum tabulam.

Iam vero in duas classes sevocantur apographa lacunis, qua laceri sunt 179,5—6 codices ACKDTa'a' (item 204,4—5), integri mansere BHES. deinde in hac altera familia suum locum obtinent ES, qui et ES multis peculiaribus lacunis turbati sunt, et Veneti quasdam proprietates fidelius servaverunt quam ceteri. omittunt e. gr. 175,23 καί—σιγήσαι 24 τινα 27 τὰ—ἐνδεχομένως. κατὰ—εἰμαρμένην autem ideo deest 169,20, quia haec verba m' margini adscripsit. ita soli ES retinuerunt πάλιν 172,28. ceterum pessimi sunt hi fratres vitiisque referti: 165,24 οὐκεθ'] αὐ καθόλου 171,15 ὅσον ἐπι] ὁ σωκράτης 172,28 ἐμμερόντων] χειμένων 177,12 post ναυμαχίαν addunt οὐκ ἔσται ναυμαχία, εἰ δὲ ἔσται μὲν — sed taedet haec amplius persequi.

Etiam alterius familiae certa sunt genera ACDTa' et Ka' et inter illa primum prorsus conspirare A et C notaverim. ita omittunt 166,12 AC ἔπραξαν 19 τὰ αἴτια 167,7 ὑπὸ τοῦ τεχνίτου 211,14 τε 20 ἐπιστήμη 29 γινόμενων. addunt 177,1 post ὄντα: οὔσι ἂν τοῖς μάντεσι, legitur in utroque 167,13 τούτων τῶν αἰτίων τοσοῦτων 212,16 βίον] λόγον. — quorum fratrum deteriorem esse C apertum est. is solus omittit 167,10—11 τὸ τέλος—θεοῦς 201,12—13 εἰ—μέτρων 207,7—8 οὐκ—νόμος 211,8—9 τοῖς—εἶναι. itaque neglego hunc post 166,2; nam initium libri in C solo exstat.

Aldinae porro cum codice A similitudo est maxima. tamen neque ex Aa' hoc impressa est, neque hic ex illa descriptus. evitavit enim A haec Aldinae vitia 164,8 166,14 167,17 169,15 170,21 171,2 173,4. 11 176,1.16 179,12 180,12 182,2 183,9. 19. 187,25 189,3. 28 190,9. 19. 20 193,5. 9 194,11 196,27 200,22 203,2 205,20. 28 206,2 207,9 209,18 210,14. 18 211,15.

Accedunt in A aliae differentiae 173,2 τὸ γὰρ πρ. 14 προειρημένην γρ. προηγουμένην 177,1 ὄντα οὔσι ἂν τοῖς μάντεσι δυνατοῖς 182,2 δυναμένων 15 τήν] καὶ 16 συνθέσεως 20 ὀλίγου 183,12 γίνουτο 184,24 τῆ] τὸ 26 ὄντα] εἶναι 185,7 βουλοίμεθα 20 περιεστάσαις 31 συντελεῖ 187,1 πάντων 8 προσοῦσι τισὶν 188,23 τὸ ποιεῖν 190,14 εἶναι τὸ om. 19 τι καὶ ἐφ' 191,14 ἔχοντες 192,20 λογισμὸν 22 φησιν 23 ὁ τὲ μὲν μὴ οὕτως συμβαίνει 193,24 τὸ 27 ἀναγκάζοντας 195,8 ὁ περιπατῶν 18 αἴτιον 24 καὶ ἀεῖδος 196,24 ὑπ' αὐτῶν om. 197,25 καί—νησοῦντας om. 31 δεῖν 200,21 ποιῆσαι τῇ ποιῆσαι 201,8 δύνασθαι 12 οὐδ' ἂν] οὐ γὰρ 202,12 φησιν 24 γεννώμενον 203,23 τι καὶ ἀδίως . . . τοῦ κόσμου 24 κατ' ἄλλον 206,12 χαρίεντα 207,27 συγχωροῦντας 28 αὐτοῖς] αὐτῇ

καὶ 210,5 ἀκόλουθα 212,5 ἡμεῖς 7 εἰς τοὺς θεοὺς 10 ἡμῶν 11 ἡμᾶς 15 τοῦτο γὰρ μόνον 16 βίον] λόγον 18 ὁμῖν. praeterea cum V conspirat contra a¹ 179,12. 14. 23 186,27 188,13 192,19 193,4 194,24. adnota denique deesse in A 180,4—5 προδήλως—παρελήφασιν 183,1—2 καὶ ἐνεργούσης 199, 2—4 ἀλλ'—κτώμεθα 204,9—10 μὴ φρονεῖν 207,18—19 οὐκ—ἐπανόρθωσις 210,9—10 οὐδὲ—δὲ. haec si exceperis et futilissima pauca, quae non commemoravi, sit tibi a¹ instar codicis A, ex cuius gemello accuratius confecto Aldinam provenisse patet.

DT Denique ad eundem fontem, ex quo manaverunt ACa¹, redit etiam DT, quos geminos esse inde primum colligitur, quod in utroque fragmentum finitur isdem verbis simili modo depravatis (181,28) κατὰ φύσιν] κατάφασιν D κατάφουσιν T. deinde ex communione aliorum vitiorum 165,3 τ' εἶη 21 ἀπερρημένος 166,10 δὲ] οὖν 12 τάδε ἀντὶ τῶνδε μᾶλλον ὡς 167,11 εἷς τιος om. exceptis his minutiis congruunt cum ACa¹.

Ka² Vinculo vel artiore, quam A cum a¹, coniuncta est altera editio (a²) cum codice Vaticano K, de quo supra dixi. editione hic liber peior est, nam multa omisit, ut 176,7 ἐν οἷς ἐστὶν 178,2—3 ὁ δὲ—τοῦτο ἀδύνατον μὴ γενέσθαι etc. tamen quominus apographum eum esse putemus Aldinae, impediunt editionis quaedam menda, quibus K liber est. cf. 193,5 (περ τῶν). 9 197,2. 26 204, 24 205,7 (τι). 19 209,26. 26—27 (καίπερ θεμένουσ). praeterea videas quae ex eo adnotavi 188,13 192,23. 24 198,14. 15 206,23 210,7. sed haec ideo tantum adscribo, ut hunc codicem nunc plane neglegam. itaque tantum de editione loquar, in qua animadvertimus aliquam factam esse cum certa alterius familiae stirpe permixtionem. sunt enim in a² lectiones diversae ab a¹, quas invenimus etiam in ES. huius generis sunt, ut ex multis pauca eligam

185,25 συμφόρον V: σύμφορον a¹: συμφέρον ESa²

187,26 εἰ γὰρ οὕτως ἔτι δι' ἡμῶν Va¹: ἐπεὶ γε οὕτως ὄντων ἡμῶν ESa²

189,14 τῷ γινομένῳ πράγματι Va¹: τοῖς γινομένοις πράγμασι ESa²

25 τόχης Va¹: ψυχῆς Ea²

191,2 βλος add. Ea²

et simile est 176,11, de quo loco inspicias adnotationem meam.

Quare videntur primum propria via e Veneto V emanasse archetypi et editionum et eius familiae, cuius nos depravatos tantum prognatos ES novimus. in conficiendo autem eo codice, ex quo Zanettiana impressa est, haec ipsa familia adhibita est, cuius auctorem non sine iudicio Venetum olim exscripsisse testantur etiamnum paucae lectiones, quas potui sequi codicum ES: 170,26 171,4 202,26.

a¹a² Sequitur ut Editiones inter se conferam. quas primum satis magna copia deturpat mendorum communium. alia deinde alterutri propria

sunt, etsi omissionibus parcius peccat a². quae quia in apparatu omnia proposui, hic praetereo. sed duo moneo. primum, discriminis quod intercedit inter duas editiones magnam partem ex Veneti correcturis profectam esse, cf. velim 166,18. 19. 23 169,24 171,25 172,13. 19. 25 173,24 etc. deinde, iam in eo codice, ad quem a¹ et a² quasi ad communem matrem redeunt, vestigia apparere artis criticae. nam in utroque recte mutatum est e. gr. 173,9 182,16 186,19 189,16 193,16. 17 falso 176,6 177,15. denique singulae editiones suum passae sunt redactorem, cuius rarius in a¹ obveniunt conamina, neque tamen desunt, velut 165,3 167,8 168,3 178,10. 11. plura invenies in a² 165,26 167,24 168, 6. 14 173,10. 15. 26 178,14 189,27 191,2. 24. 25 200,16 201,8 cf. praeterea 165,9. 23 168,19. 21 169,22 177,9 187,8. 26 201,10 202,10 203,17.

Restat ut Veneti 261 et Hauniensis rationem habeamus. quod de B illo p. XIX dixi, valet etiam hic. editori inutilis est, sed memoratu digna omnia, quae B² adnotavit. Hauniensis autem primo obtutu videtur directa via descendisse ex Veneto V, cuius et varias lectiones iterat et verba accentibus carentia anxie depingit 165,3 (αι) 187,8 (προσουτισαν δ), veteris correctoris monita sequitur, ubi a¹ et a² ea neglegunt 180,10 196,27. 28 199,22. 25. idem evitavit vitium editionum 193,5 (πάντων τῶν H) et negligere solet, quae illae novaverunt: 176,6 177,15 182,16 187,26 191,24. 25 193,16. 17. sed consentit H¹ cum a² 191,2 cum a¹ 170,26 cum E 186,30 189,16 192,20 195,26 (ως) 196,16 198,25. maxima porro eorum pars, quae margini adscripsit librarius Hauniensis, ex E provenit 167,25 (δμοια E) 170,25 173,15 181,11 183,17. 32 184,1. 2 187, 13. 24 192,18. postremo et in margine et in textu lectiones iuveniuntur quae ex libris mihi notis non desumptae sunt: 165,21 169,24. 30 171,5. 6 176,18 185,20 186,19 189,12 193,3 196,29 197,13. videntur igitur huius libri auctori praeter fidele Veneti apographum (nam ipsum Venetum non exscripsit cf. 194,4) cum alii tum eius familiae codex praesto fuisse, quam nos libris ES novimus.

Habes librorum catalogum, quo patebit cur Veneti lectiones cum pulvisculo exhauserim, ex apographis meo arbitrio mutuatus quae mihi digna viderentur. licebat autem eo parciolem esse, quia veterum editionum discrepantia ex consilio harum editionum accurate adnotata, quid litterae renascentes Alexandro cum profuerint tum nocuerint optime docet.

BAGOLINI versionem, quam ille primum edidit Venetiis cum Quaestionibus anno 1541, in apparatus non recepi. nam etsi certum librum inter eos quos supra examinavi non licet indicare, quem ille interpretatus

sit, dubitatione tamen exemptum est, praeter Veneti V apographa nihil ei suppeditasse. ne Eusebio quidem usus est, nam vertit 166,28—29 καὶ γὰρ—εἰρημένον] *etenim si nec omnia quae sunt dictum numerum non excedunt* et 167,24 ubi verum vel ex a² potuit discere cum Veneto *fructuum quorundam attractiones*. dubitantibus hanc tabulam propono locorum in Veneto corruptorum et ad verbum a Bagolinis redditorum

- 165,2—3 ὦν—εἰπεῖν] *quorum in primis ea de re, quid esset maius quam ex Aristotelis sententia dicere*
 170,24—171,1 ἄν—εἰμαρμένην] *nisi quid melius in ipsa factum ab ea quae secundum naturam emoverit, dolores sustinebunt, et mala patientur et in talibus exitus rursus vitae secundum fatum sunt*
 185,7 δ—βουλευοίμεθα *quod si non consuluerimus, fuisse si consulamus*
 187,2 περι—καλόν] *ipsi pro ipsis sint bonum*
 26 εἰ γὰρ—ἡμῶν] *nam si eo modo a nobis fiunt*
 189,9—12 ἐπαύσαντο—νομοθέταις] *sed omittant sermonum ambitionem, concedantque id quod in nobis solum esse liberumque arbitrium et auctorem in eligendis oppositisque agendis, in his quae hominibus occurrunt merito versari creditum, tum a vulgaribus quam a legislatoribus*
 205,1—3 τὸ—πάν] *dicere vero praestare illos, qui non putant in servando actionem animalium impulsoriam servari iam et id, quod in nobis, eo quod non omne.*

Addo ipsum emblema, quod 165,24 casu irrepsit sensu plane carens, ab illo servatum esse. ex neutra editionum pendet Bagolinus, etsi cum utraque affinitate coniunctus est. consentit enim cum posteriore 177,20 187,8 189,25 191,2 201,10, cum utraque 182,16 186,19 189,16 199,22.25 ignorat autem posterioris emendationem 191,24.25 et prioris 165,3; lacunas, quae a¹ et a² communes sunt, explevit, et cum codice A et C consentit in notabili lectione (cf. p. XXXI) 177,1 οὐκ ἔσται δυνατὰ ὄντα οὐσα μάντεσι δυνατοῖς εἰδῶσιν μὲν αὐτὰ κεκλωκέναί] *non erunt possibilis entia: cum possint ipsi vates, qui quidem cognoscunt, ea ipsa impedivisse*. liber igitur sive libri, quibus Bagolini usi sunt, intermedii iacent inter Venetum et editiones.

Ediderunt libellum post Trincavellum Ioannes CASELIUS Rostochii anno 1588, ANONYMUS cum latina versione Londini 1658, Ioannes ORELLI cum Hugonis Grotii versione latina Turici 1824.

CASELIUS quibus subsidiis usus sit, in praefatione, quo Andream PAULIUM adloquitur, „quocum ante duo et viginti annos in eodem contubernio Bononiae satis familiariter vixit“, et tacet neque nos cum difficultate quaerere oportet. nam Zanettianae editioni, cuius et vitia et omissiones repetit, tam arte se adplicavit, ut dubitare liceat, num Aldinam noverit. ei autem posterioris editionis exemplo, quo usus est, videntur ex libris manuscriptis, quos supra recensui, nonnullae lectiones adscriptae fuisse. ita explicatur e. gr. 196,16 209,26. 27.

Ut Caselio Zanettiana, ita ANONYMO Aldina editionis fundamentum fuit. praeterea autem et illa ei nota fuit et Eusebius, ut in praefatione ipse fatetur: *quae in Aldinis exemplaribus Graecis truncata sunt aut quovis modo mutilata ex Eusebio partim ex coniectura non vana restituimus et versionem perspicuam magis quam concinnam adiecimus.* et supplevit quidem ex Eusebio 166,28—29, lacunas autem quas ex altera editione sarcire potuit hiantes reliquit. non desunt emendandi conamina Caselii audaciora, velut 177,1. 2. 5 180,16.

ORELLII editioni maxime profuit quod Hauniensis collatione uti potuit; neque Caspari Orellii symbolis, quibus librum ornavit, sine fructu utere. ipse autem nec recensendi nec emendandi muneri par id quod ingenio peccavit ne diligentia quidem compensavit. nam adnotatio erroribus scatet.

Post Bagolinos elegantissime librum latine interpretatus est HUGO GROTIUS in libro *Philosophorum veterum de fato et de eo quod in nostra est potestate collectae partim et de graeco versae*, Parisiis 1624; Lugduni Batavorum 1648. 1679. germanice SCHVLTESS in libro *Bibliothek der griechischen Philosophen* T. IV p. 150 sq., gallice NOURISSON in libro *De la liberté et du hasard* Paris 1870.

Chrysippea ex Alexandri libro collegit et recensuit A. GERCKE in Supplementis annalium philologorum anni 1885 p. 691 sq. nonnullos locos tractavit Heine in programme „*Stoicorum de fato doctrina*“ Naumburgi 1855.

IV
DE CODICIBUS LIBRI DE MIXTIONE

Περὶ κράσεως καὶ ἀδείσεως huic libro inscripsi, et auctoritate motus codicis A, de quo infra disseram, et argumento libelli in quo περὶ κράσεως agitur ab initio usque ad 233,14, inde usque ad finem περὶ ἀδείσεως; cf. praeterea 214,17 216,14 218,14 228,6. de discrimine, quod inter κρᾶσις et μίξις intercedit, videas 228,26 sq., unde liquet Parisini R et Aldinae¹⁾ rubrum περὶ μίξεως falsum esse. tertium titulum Themistius praebet (Paraph. Phys. Ausc. 256,21) περὶ κράσεων, quo magis placet libris traditus. sed certo de hac re non licet diiudicare, quia non integer liber servatus est.

Codicum qui eum continent novi hos:

- A VENETUS MARCIANUS 257, in 4° chartaceus fol. 283 saeculi circiter XII secundum Zanetti p. 127; rectius Morelli p. 144 saec. XIV eum adtribuit. fol. 1—11 continet περὶ κράσεως καὶ ἀδείσεως, sequuntur Varia, quorum catalogum a Zanettio confectum Morellius correxit l. c. permultis compendiis parumque diligenter scriptus est, prima pagina temporis iniuriis attrita lectu difficillima est. bis ipse contuli 1881 et 1887.

Qui sequuntur codices saeculi sunt XV vel XVI

- B Taurinensis 94 fol. 84 inter varia excerpta mathematica et philosopha hunc libellum continet fol. 43—55. contuli ipse. cf. Pasini catalogum I, 184.
- R Parisinus 1848 continet f. 136—147 nostrum libellum (contulit Elter)
- S Parisinus 2540 f. 93—138 (contulit Elter)
- P Parisinus 2028 f. 107—131 (contuli ipse. omnes tres libri Parisini Ioannis Francisci Asulani erant, ut ipse in primo folio adnotavit)

¹⁾ Ex Aldina autem videtur in Parisinum R titulus venisse. nam in hoc alia manu additum est testante Eltero.

Vaticanus 1302 f. 203—218 (contuli ipse) C

Escorialensis X,I, 11 (cf. Miller 350) f. 64—79 (initium contulit L Bethē).

Accedit Aldina editio anni 1527 Philoponei commentarii ad Aristotelis De generatione et corruptione et Alexandri ad Meteorologica, quorum in calce impressus est hic liber sub titulo *περὶ μίξεως*.

Discedunt hi libri in tres classes, quorum primae unus testis est Venetus A, altera formatur his quinque BSCPL, tertia Parisino R et Aldina. hanc autem ex Parisino R vel gemino huius libri provenisse lacuna testatur 223,34 et adnotationis meae quaevis pagina.

BCPSL eodem originis vinculo contineri iterum et omissiones et menda demonstrant his quinque communia. conferas 213,21 214,28 215,13 218,20 219,2 223,16 224,3 225,16.22 229,34 238,14 etc. alia possum addere, quae in adnotationem non recepi, ut 222,20 *ἀπειρών]* *ἀπειρον* BCPS 26 *χρᾶσιν* BCPS, sed haec sufficiunt. Escorialensem L ut confidenter his adnumerem, etsi pars eius tantum mihi nota est, movet me 213,21 *γίνεσθαι]* fenestra L et 213,23 *τούτω τραπέντες*.

Nunc si quaerimus, quibus affinitatis gradibus hi libri distineantur, ^{Archetypus} A primum veri simillimum est patrem esse A codicum BCPS. nam si 213,21, ubi *γίνεσθαι* posui, in Veneto, cuius primam paginam dixi madore et frictione laesam esse, huius verbi intermortua vix vestigia deteguntur, fenestra in BL hiat, cum CPS a verbo *τάλλα* sine lacunae indicio ad *ἐφ'* transcurrant, B et L religiose, CPS neglegenter codicem A repraesentare videmus. accedit, quod et 218,5 et 229,34 idem suadent. quod si verum est, porro sequitur ex his locis

235,4 *μῦς* ex corr. ARa: om. BSP: fenestra C

238,14 *ἐνάμιων* ARa: fenestra BCPS

non ex ipso Veneto singulos descriptos esse, sed ex eius apographo nescio qua causa duobus his locis mutilato. praeterea pauci et levissimi errores in hoc libro correcti erant (cf. 215,13 218,33.34 221,17.29 (nam etiam in B videtur *διαρροῦντα* esse) 227,1.6 231,17 236,3) temere mutatum 225,16, ubi Alexandri verba restituit Schwartz *μέχρι φωνῆς ἀίδιος αὐτοῖς*, quod excepta una littera servavit A (*μ. φ. αἰδοῖος αὐ.*), illi autem *μ. φωνῆσαι δ' αὐτοῖς*. neglegentissime autem confectum esse librum, ex quo fluxerunt BCPS, pleraque vitia indicant filiis communia, quorum partem supra proposui. accedunt singulorum delicta, quae taedet singillatim proponere. hoc tantum ex accurata omnium collatione commemorabo, minime inter hos peccare Taurinensem, plurima et fere incre-

dibilia Parisinum S. raro in singulis inveniuntur lectiones consideratione dignae, ut 215,29. 30 223,14 227,5. 21 229,2. 3 231,13. levia sunt et ex parte videntur ad Parisinum R redire.

A² Neque multa adscripsit altera Veneti manus neque quae adscripserit, certo mihi licuit circumscribere. videntur autem primae manus correctionae esse eae, quibuscum consentiunt BCPS, ut 216,26. 31 235,2—3. contra iure mihi videor correctori aetatis minoris tribuere ea, quae coniectura ex parte falsa inventa sunt, ut ἐστιν εἶναι 214,11 et 214,29. 31. secutus sum eam 217,1 232,21. alia ex Parisino R recte desumpsit: 214,27 219,2 233,28 235,6 236,26.

R Restat igitur, ut de Parisino R iudicem. non pendet ex fonte codicum BCPS, nam 213,21 235,4 238,14 non est lacunosus. cum A autem hic quoque mire consentit. ita religiose compendium servavit, quod etiam in A exstat pro ὀλιγαῖς negligenter formatum (223,16); hoc BCPS falso solverunt in ὀλιγαῖς, a ut non intellectum omisit vacuo relicto. genuinum praebet R, ubi A corruptus est, non saepe quidem, sed praebet unus 213,9 216,20 228,9 237,28. 31; accedunt ei loci, ubi A² dixi ex R Venetum correxisse. sed obstat his virtutibus multo maior pars depravatarum lectionum, quas ex adnotatione nolo hic repetere. qua re verisimilius est, Parisinum quoque R apographum quam fratrem esse Veneti. certe hic fundamentum recensionis debet esse, quem in apparatu cum Parisino R integrum proposui ex BCPS graviora tantum adnotans. — Denique moneo lacunam in archetypo indicatam fuisse 229,21.

Venimus ad veteres versiones latinas, quarum duas novi CANINII Angliensis, quae primum prodiit Venetiis 1555¹⁾ (editione usus sum anni 1559), et Iacobi SCHECKII (Tubingae 1540). neutram in adnotationem criticam recepi. nam Caninium sive Aldina sive gemello codicis R usum esse demonstrat lacuna, quae 223,34 his cum Caninii interpretatione communis est. item 225,16 in verbis interpretis „cum vero talis sit, necessario alterutrum ipsis duntaxat dicendum erit“ cognoscitur Parisini R lectio τοιοῦτος δὲ ὧν εἴη ἄν μέχρι φωνῆσαι δύο αὐτοῖς μόνως. neque tacebo in media parte huius versionis magnam hiare lacunam. desunt enim Alexandri verba τὰ μινύμενα usque ad μεταβολήν (229,4—230,13). quae utrum in officina perierint latina an ad graecum exemplar mutilum referendum sit quod desunt, nescio, sed memorabile est post magnum

¹⁾ Cf. Hoffmann Lex. Bibl. I, 111.

hiatum sequi apud Caninium eius enuntiati abruptum membrum per se sensu cassum, quocum ad verbum consentit initium fol. 145^v graecae Aldinae.

Etiam SCHECKIUS ex Aldina pendet, quamquam quominus accuratius hoc persequar obstat neglegentissima et semibarbara huius versionis natura. quae quanta oscitantia conscripta sit, duo liceat exempla proponere. verba 225,13—18 ἔτι—σύγκριμα] p. 58 ita vertit: *Adhaec Deus ille per omnia permeans, materia ipsa tempore esset posterior, siquidem materiatum corpus omne, materia ipsa posterius est, Deus autem tale corpus est, quapropter duo principia non erunt, quae oratio eorum prae se fert, sed revera tantum unum erit, atque ille Deus procreatus ex materia aut elementum quoddam erit aut ex elementis concretus.* 222,31—223,7 οὔτε—λέγειν] (p. 55) *atqui forma nulla separatim esse potest, absque eo in quo defixa est, ipsumque lumen nisi in pellucido separatim nemo intueri potest, neque anima sine corpore separatim consistit, et ut uno verbo dicam, quid absurdius cogitari potest, quam materiam cum sua forma misceri. quam rursus ridiculum illud etc.*

Edidit libellum nostratum unus IDELER in Aristotelis Meteorologicorum vol. II p. 589—624 Lipsiae 1836, si editionis nomine ornare volumus Aldinae apographum neglegentissime (desunt enim non solum verba, sed tota enuntiata) confectum, in quo sanata quidem sunt pauca, sed multa mutata, quae vir doctissimus, si rem iterum pensitasset, ipse removisset.

Multo plura debeo Ottoni APELT, qui doctissima commentatione inserta Philologi volumini XLV p. 82 sq. libellum nostrum persecutus alia feliciter emendavit aliis prudenter medelam praeparavit.

Habes subsidia, quibus usus sum in singulis Alexandri scriptis. nondum vero de auxilio dixi, quod mihi per omnia aequè paratum fuit iucundissimum, HERMANNI DIELS et EDUARDI SCHWARTZ amicorum. quorum opera factum est, ut viam emenso non tam molestiarum, quibus non caruit iter, surgat recordatio, quam laetissima laborum communionis memoria. qui viri doctissimi, dum in corrigendis typhotetae erroribus me adiuvant, quantum studium emendandis ipsius Alexandri vel difficillimis librorum partibus impertiverint, mecum admirabuntur legentes sentientque, quid debeat haec editio illorum acumini. VSENERUS autem, quae est erga me benevolentia, gratissima etiam hoc volumen ornare dignatus est symbola, quam invenient legentes in Addendis, ubi ea descripsi, quae in exemplo quo utitur VSENERUS Quaestionum Spengeliana-
narum adnotavit.

A D D I T A M E N T U M I

(cf. p. XVII)

5,3 περας 6,14 δε 7,8 και 25 ίδιου 12,5 το 13,9 το 16,3 το 32. 33 ὑπερβολη 20,3 ἀσθενειαι 24 δε 21,5 τα 14 περι 15 ουδέν 22,18 το 23,21 ἐκτειναι 24,29 αμα (corr. V³) 26,24 καλον || οὐδενος 25 ὑπο 26 το 31,4 ἀντι 32,12 δε 33,21 ἐπι 35,2 και 6 δε 36,8 προτερον 37,18 ἐπι 38,6 pr. δε 9 αυτωι (corr. V³) 39,7 το 40,24 μεν II 46,17 μεν 47,11 παλιν 24 δε 49,14 εν 50,11 δε 51,16 δε (sic) 52,27 ελχεν 53,10 pr. τηι 23 pr. λευκον 54,15 pr. ζωη 24 alt. προς (et 26) 60,9 συνεισαγειν 20 τοτε 28 alt. το 64,27 pr. των 71,5 εἰσιν 21 τα 73,29 δια 74,12 δε 75,23 μεταβολη || οὐδε 24 τοδε 29 pr. το 78,29 δη 85,17 αἰσθητα 86,2 παθος 90,10 το 16 αισθητήριον 91,12 διαφοραι 32 ημᾶς 94,23 κριναι || κεχωρισμενά 96,5 το 99,31 τωι 104,4 δε 23 το 27 περα(νειν) ante ρ litura 1 litt. 105,2 προς 107,2 γενοιτο 112,4 ὀπτωμενωι sic 28 μεν 115,34 μεριστον 119,9 του 16 το 17 pr. μη 120,21 ἦδοναι 127,11 ταις 17 ἀφεται 129,21 αὐτα 130,30 οὐδεις 131,2 το 7 το 12 ante κτώμεθα lit. 1 litt. 16 το 24 ante δξιῶν lit. 1 litt. 34 το 132,1 τα 2 pr. το 133,15 ἐκόν]

v

ante ω lit. 1 litt. 29 ἦδε bis 134,18 τοῦτο (v addit v. c.) 136,4 χωρις 21 pr. περι 138,9 alt. τα 15 αὐτοῦ 25 αὐτῶν || τα 28 δε 140,5 αὐτό 9 pr. το 15. 16 χρησῆμου] χ in lit. 18 αὐτό 23 αὐτό 29 τον 141,19 δε 143,14 pr. και 16 μεν 17 ἦδονη 27 τον 32 το 146,7 μεταμελλαι 13 αὐτάς 24 ἡμιν 25 αὐτήν 147,10 και in lit. 12 αὐτάς 148,8 τινά] τι in lit. 29 αυτη 149,7 προειρημένων] ει in lit. 13 γνωσις 14 ἀρετη 17 μεν 28 περι 33 γαρ 150,1 pr. δε 4 δε 10 το 11 ἀρετῶν] d in lit. 151,7 πρώτων 13 παρα 155,17 τα 156,29 γαρ 158,19 αὐτοῖς] αὐ in lit. 29 την 159,28 ante πράττει lit. 1 litt. 26 ακούσια 160,3 τα 7 δε 19 δη 162,2 το 14 μεν 168,5—8 κατα 16 κατα 169,17 ἡμιν 30 το 171,1 πάλιν] v in lit. 18 δε 173,27 αναιρειν 174,28 της 175,20 οὐδε 185,26 τὰ δὲ 189,4 και 197,26 φροντιστων] inter ρ et o lit. 1 litt. 202,23 λέγομενα 209,5 των.

A D D I T A M E N T U M I I

(Notantur lectiones Vindobonensis quae a Veneto V sive ab alterutra eius manu dis-
crepant, cf. p. XXII)

45,28 τοῖς—τὸ] τῆς κατὰ 32 τὸ ἄμερὲς 46,3 ἐν τῷ πλ. || ἀδιαφύτου 6 λέγει 13 ἐπι-
στάμενον || πλάσμα τὲ 15 ἢ 19 πόσῳ τῷ 24 ἢ κινεῖται αὕτη αὐτῆ ἢ καὶ αὐτῆ κινου-
ται (sic) ἄν 26 ἐξίστατο 47,3 ἢ || αὐτήν 5 φαμεν om. || αὐτοῦ κινεῖν 8 ἢ 19 καθότι
25 τὸ 48,1 εἰ] ἦει 2 πᾶν γὰρ σῶμα om. 3 ἀπλῶς 6 τοὺς || αὐτὸν || αὕτη 8 τελεῖ
14 τελοῖαν τῆ 15 τὸ πυρὶ 18 ἐκεῖ τὸ (et 20) 25 ἀμοιρα 30 ἢ 49,10 τὸ ἦ τῆς 13 με-
ταλαμβάνειν. τοῦτο πλέον ἔξον 27 μὲν οὐσα 28 ἦς 33 γειτυῶν τι 50,2 αὐτοῖς 4 αὕτη ||
τοῖς τούτων 4 ἢ παντῆ 5 μέντοι || ἐναντίων 6 ἄλλοι ἄν 11 αἴτια 19 τε 19. 20 καὶ
τὸ εἶδος αὐτοῖς 21 διαφορὰ 30 μὴ ἐφ' 31 τοῦτο 51,2 ἡμῖν 3 8 4 ἦ om. 7 ὥσπερ]
ὥσα ἐν 20. 21 ἀδύνατον τὸ οὖν 25 σώζοιτο ex sil. || κατὰ οὐσίαν πάντα 27. 28 τὸ καθ'
28 τῷ τὸ 52,3 οὐ τὸ 5 μῆν ἐπὶ τῆς αὐτοῖς 12 αὐτὸς om. || ἢ ἕκαστον 20 εἰ om. 23 ἢ
25 ἢ τούτων || ἐν τῷ || φύσει 27 εἰ || 29 ποιῶ 30 αὐτῆς 53,1 ὄν] ἐν 2 οὐ] οὐκ 4=V¹
5 πολλοὺς δ 7 εἴη 8 ὅποιον 12 ἢ 13 οὐκ ἔστι 23 τὸ 30 μὲν εἰ 54,8 ὄρον λόγον
10 θυνάμεναι 19 ἢ om. 25 αὐτῆ e. s. 30 ἢ 55,4 τὴν ψυχὴν 7 καὶ om. 8 ἢν δὴ
9 οὖν 11 ὄν om. 12 τι ὄν] ἐν 14—17 = V¹ 19 ἔστιν ἦ τε 22 αὐτοῦ 23 οὐ 25 ἢ
27 μὲν om. 56,1 ἢ οὐδὲν ἢ || καὶ om. 4 τῷ] τῶν || ἐνέργεια || μετὰ συν sic || τι 5 ἐνέρ-
γειά τε καὶ εἶναι καὶ ἐν ὕπ. 6 ὄν] ἐν 10 ἐν 13. 14 αὕτη 21. 22 = V¹ 23 τοῦ ἐκ
τοῦ ἐν 25 οὐδὲ] τοῦδε 27 ἐκ—γίνεσθαι om. 28 αἰτιῶν 29 alt. καὶ om. 30 τούτων
δεκτικῆ 31 καὶ εἰ 32 ἢ αὐτῶν ἐν 57,1 οὐσιν 3 ἢ ἢ 7 οὐ] εὐ 10 αἰτιον 19 τὴν ἴσον
26 δ || ἢ τὴν 27 ἔτι ἐνι ἄν 58,7 γὰρ μὴ 9 ἦ] ἢ || τῆς] τῆ 11 πρὸ τοῦ 13 τὸ 24 τὸ
om. 58,2 οὐδ'] ὅσα δ 6 κοινὸν τὸ 8 τὸ τῷ 9 ἐνίων 13 ὅστε 17 ὄν || τοῖς 18 οὔτος]

τῶ τῶ τῶ τῶ τῶ τῶ

οὔτε 59,29 εἰ γε ex sil. 60,2 τῆν] τῶν 4 εἰ τι 5 ἀεὶ, εἰς τὸ μεταβάλλειν in mg. L¹: εἰς
τὸ ἐναντίον τινι 8 ἢ 10 τούτων αὕτη 14 αὐτῶ 17 τῶ ἐναντίω L¹ τῶν ἐναντίων L²
18 ἀδύνατον 27 διαφορὰ 61,5 τοῦ om. 9 ταύτην 25 παρ' αὐτοῦ 62,4 τὰ γὰρ 12 ἐπι-
τροφή 13 τὸ] τοῦ 28 ὁρίστω 30 μὲν οὖν 32 δι] δεῖ 63,2 μόνῃς 3 δ' οὔτως x. 4 αὐ-
ται 7 οὐδὲ βάσιν] οὐδ' εὔασιν 9 ἐν om. 11 τινι τάξει εἶναι ex sil. 12 ἔχοι 13 προ-
νοήσαντος 16 προνοήσαντος 17 μέρος 64,7 τὰς om. 8 ἦν] καὶ || alt. ἦν om. 11 δ]
οὐ 22 τοῦ ἐν om. 32 ἐμμένον 65,1 μεταβάλλοντα 12 τε τὰ || πρῶτα ἦν 22 ἀπο-
κρίνεσθαι 24 οἱ ex sil. 66,2 προτιθεσθαι 32 ἔπεσθαι 67,4 λέγοντες εἶναι ex sil.
9 μονάς 11 ἀλλ' οὐ 26 ἢ 31 προνοουμένων || ὀρώμεν] ὀρών ἐν 68,1 οὗτοί γε
τρώπων ex sil. 69,1 ἀποπον ἄν εἶναι δοξείε παντάπασι τούτω (ξείε παντάπασι del. et δὲ
ex δὲ) 5 χάριν om. 7 ἦτις χιονος ἀναφελῆται sic 9 τῆς om. ex sil. 10 τὸ εἶναι
20 αὐτῶν 26 τι μὴ 70,11 τινα ex sil. 28. 29 οὔτε ἀξ. 33 αὐτὸν 71,6 εἰσὶν
9 διεχθῆτο 13 εἴη 26 εἴη 72,1 δὲ πέρεσθαι 12 πρὸς om. 13 τῆς τοῦ 15 φέρεσθα

22 αὐτῆς 28 τε || καὶ om. 73,2 κινεῖ τὰ] κινεῖται 4 κέρα || οἶδ' ἐπ. 6 ἔχει 10 οἷς πᾶ-
 σιν ἐξ 14 pr. καὶ om. 16 καίεν ἄν καίεν || τὸ ex sil. 29 οὐκ ἄλλα 74,1 ἡ ἱκμάς
 2. 3 ἀπὸ τούτων εἰκός 16 τὴν σ. 21 πᾶν τῷ 27 αἰδηρῆ τις || ἐξ ἱκασμένης 75,7 ἐπεὶ
 8 ἐπὶ 17 ἦν 18 αὐτῆ 19 εἰδους 28 ἐκάστην ex sil. 30 λέγεται 33 ἐπὶ 76,6 ζωῆ ἤτις
 11 ἡ ψυχὴ 17 τῷ φυσικῷ 23 τε καὶ στάσεως om. 26 ἄν om. || οὔσα] οὐπω 77,2 λέγων
 μὲν 17 πρὸ om. 78,2 διαφορὰν ex sil. 6 ἡ 14 ταυτὸ 17 εἰς τῷ 24 ἐν ἀπλοῦς 79,5 αἰ
 τὸ] καὶ τὸ 8 μέρος 9 σὺν] νοῦν 17 αὐτὸν οὐ. 81,17. 18 εἰ 28 μὲν ἡ 82,3 συν-
 τελοῖ ἡ 17 εἰεν] εἰ ἐν 20 αὐτῆ 26 πρῶτον 30 ὑπὲρ 83,2 αὐτῆ corr. ex αὐτῆ 15 γε
 νομένην ὁ μὲν ἦν ὁμοίως 26 οὐ καὶ τῶν 31 δε(ξας δῆτι μὴ 35 οὐ om. 84,26 ἄν
 τὴν (sic) 85,8 οἴονται δὲ 19 ὑπερθεμένους 32 ὑπὸ] ἐπὶ 34 ἡ τῷ 86,2 ἐπὶ τὰ
 8 τῷ εἶναι τὸ δὲ 23 εἰ 24 αἰσθησαίη 26 ἑαυτῷ 30 μὲν 35 πάσχειν 87,2 φθορὰ
 3 (et 10) προσίοντος 10 ἡ 12 τὰ φθορὰ 23 ἀε] δε sic 88,5 οἶόν] δι' ὄν 13 ὁ δὲ
 19 ἡ ἡ 21 ἡ εἰ 24 εἰς τὸ 25 ἐνδεχομένων 27 καὶ om. || ἔπειθα 89,1 ὑπο-
 θέσεως 3 ἤει 4 ἡ 7 καὶ εἰ 16 πᾶν τῶν 17 ἡ 30 ἐκλείπει || αὐτοὶ ex sil. 33 μῆδτερον
 90,5 αἰσθησιν ἔχομεν 6 τῶν μὴ 12 alt. ἔχομεν αἰσθησιν ex sil. 18 ἀντιρῶς ex sil. || τούτο
 91,15 δὲ om. 30 ἀναλήψει 31 αὐτῆ ἤδη 92,2 αὐτῆ ἡ 10. 11 αὐται 14 εἴη 17 ἔξην
 27. 28 κεχρῶσται 33 καὶ λέγει 93,19 τὸ αἰσθητὸν 26 αἰσθητῶν 94,9 δὲ μὴ 13 κεχω-
 ρισμένον 18 εἰ 20 ἡ μίαν || ἡ (et 21. 22. 23) 22 οὖν καὶ δυοὶ 26 αὐτῆ 95,1 αἰσθάνεσθαι
 7 ἔδειξεν οἶον τε μὴ ὁμοῖόν τε κρ. τὰς 8 μὴ] ἡ || ἡ μὴ ἐν 11. 12 οὐδὲν ἄλλο 25 ἀνακι-
 νήσεις 29 τόνδε 30 αὐτῷ ἡ 31 τῷ τε 32 ἀδιαίρετον 36. 37 ἐναντίων 96,8 μὲν εἴη 10 ἡ
 (ex corr.) μία 12 ῥῆ 24 κεχωρισμένων 36 τὰ om. 37 οἶον] δι' ὄν 97,1 τὰ om. ex sil.
 5 ἐφόδια δίδοται 15 μία om. 20 διὰ] κατὰ 28—29 κρῖναι—ἐναντία om. 31 pr. τὸ] τι ||
 ὦ
 ταυτῷ 34 τὸ μέντοι 98,3 ἔτι] ἐστὶ 5. 6 ἡ δύναμις ἡ 22 ἀπὸ τοῦ 29 ἔχη 30 ἡ 99,9 γλυ-
 κὴν 12 λέγομεν ἡ τὸ τοῦ 24 πλύνομεν αὐτὸ 34 καὶ μεταβολαῖς 100,2 ἦν 4 εἰς om. 14 ὅτι
 15 δὲ 22 διὰ om. 23 ὅδαι ἡ τιθέντα 101,8 αἰ ἀπολυνομητα 10 ὑποτιθέντα 11 πέρας
 τι 13 pr. ἡ 16 διὰ τοῦ 19 τῷ ὡς 22 ἡ μὴ 102,2 ἄν ex sil. 6 οὐ 11 τὸ πᾶν L 12 τι
 L^a || μέρος L: μέρους L^a 13 κακίον ἤς L^a 15 εἴη om. L || ἐφ' ῥ L^a 17 μ. αὐτῶν L: μ.
 αὐτοῦ L^a || ἡ ἀντὶ τοῦ L: εἴη ἀντὶ L^a || ὄν] ὄν L: ὄν L^a 18 εἰ—πεπερασμένον om. L: exh.
 L^a 20 τί ἐστὶ L: τις εἰς τι L^a || αὐτὸν ὄν L: ὄν L^a 21 ὑπ' αὐτοῦ L^a: ὑφ' αὐτοῦ L 22 τι
 τοῦτο L: δὲ ἐστὶν τί ἐστὶν ὄν τοῦ τε L^a 23 εἶσο (cf. meam coniecturam) 28 ἐπιστητοῦ L^a:
 ἐπικτητοῦ L || τῷ] τοῦ 29 τὸ om. L^a || τεταγμένως L: τεταγμένον L^a 103,2 οὐ χάρις
 4 τοῦτο ex sil. 7 τάξιν 8 τὴν δὲ ἀπ. 20 ἄλλω 21 οὗτος || de emblemate cf. adnotatio-
 nem 30 τούτω 31 δύο] δι 104,1 ἀπείρους εἶναι τὰς 12 ὄσων] ὦν 22 πᾶν τὸ πεπε-
 ρασμένου 23 παρ' ὁ περ οἶνον 105,4 γινομένοις 8 τῆς περὶ 16 δὲ ἦν || τι ἡ 106,29 τε
 om. 31 πᾶσαν ex sil. 39 ἀντιβανίος 107,7 μόνων τῶν ζ. 16 οὐ 22 τὸ ὄσον 108,6 τὸ
 19 πόρος 23 πραγματεῖαν 29 ἐξ ἐκότερον 32 καὶ τὰς 33 πασχόντων 109,10 ἡ εἰ 30 τε
 om. 34 λόγων 110,15 καὶ τοῖς 18 ἀσθενέστερα 22 αὐτῆ 23 ἡ om. 34 πεσόντος 111,7 ὅτι
 16 περὶ τὰς τεύσεως 35 τότε] τε 36 ξηρότερον 112,6 πάλιν 15 παθητικὸν 21 οὐ τῷ] τὸ
 26 διαλύσεως 30. 31 πῆγγυσθαι 35 τὸ καὶ τὰ] καὶ τὸ 36 τῶν ἐνεκτὸς ἂ ὑπὸ 113,1 τῷ
 7 λέγει 12 ἄμα] ἀνα 21 εἰ πῆγγυται] ὑπῆγγυται 33 πῆγγυται || alt. καὶ om. 114,10 οἶ-
 κεία 22 εἰς τὸ ἐν 31 ὄρος 33 γῆν 115,5 ἐπειδὴ 7 ψυχρῷ τε καὶ θερμῷ 33 οὐ πάλιν οὐ
 116,4 ἀλλ' ὅτι 11 ἡ 118,22 ἀπορία || τοὺς τε ζ. || λέγοντας καὶ λέγειν 119,6 δυναμένων
 9 δύναμιν 25 τὸ om. 26 pr. τὸ om. 26. 27 ὠκειώμεθα 28 ἐκείνων ἀλλὰ 34 αἰρετὸν
 120,3 ὁμοιοειδέις 9 ἄρα] ὄρα 13 ἐνεργεῖαις 13. 14 αὐτῶν οὖν διαφοῖντο 14 αὐταῖ 15 αἰ
 ἡδ. ex sil. 17 γὰρ ἐπὶ πλ. 20 ἡδονῆς τῆ δ' ἡδονῆ] παρακολουθεῖ 22 ὁμολογεῖται e. s.
 24 αὐται 28 ἀηδῆς 28. 29 αὐταῖς 31 ἔπεται 121,3 ταῖς ἐπὶ] ἐπὶ ταῖς ἐν 5 δ] ἄς
 9 ἄλλην 11 ταῖς e. s. 14 τε καὶ e. s. 16 ἀναπόβληται 24 ἀναποβλήστους 28 οὐ δὲ 31 καὶ
 ὡσπερ 122,8 εὐαπόλητον 9. 10 οὐ ῥαδία] οὔσα διὰ 12 μόνιμον 14 αὐτῆ 20 ἐν om.
 25 ἄπαν τὰ 123,5 αὐτὸ 123,17—129,23 τῷ πλούτῳ—προαιρούμενοι om. 129,25 αὐτοῖς
 27 αὐτοῖς αἴτιοι 130,6 ἡμέλου 4 τι τοιοῦτο 7 εἰ μὲν om. 15. 16 οὐ βία—ἀμαρτό-
 μενα bis 21 εἰ ἐνόν] εἰεν ἄν 22 οἱ δὲ 24 ἀε] δῆ 30 αὐτοῖς 131,9 ὁ γὰρ ἄνθρωπος

13 αὐτῶν—κτῆσαι om. 25 τὸ ἀκούσιον τοῦ ἐκουσίου 27 γένος] τινός 29 ἐν 30 ἢ om. || διπλῆ || ἑκατέρω 30. 31 ἀντικειμένου γὰρ 31 ἢ 132,7 ἐπὶ e. s. || τούτων 8 μέσειν 12 τὸ σημαίν. 14 ὄν om. e. s. 16 τὸ 21 ὅτι—ἤ] 8 τὸ ἐνῆ] 24 μὲν γὰρ e. s. 25 λέγομεν || δὲ τοῦ 28 του 32 πράττοντι || πρόσκειται 33 ὄν om. 133,4 ἡττωμένους || αὐτῆς 8 κινήσας 10 ποιήσει || συνήθη 21 κατὰ 24 ἐνεργεῖαι, ἐφ' ὧν (corr. in αἴε) γίνονται 25 τὰς —γίνονται om. 28 ταῦτα 31 περιγίνεσθαι e. s. 134,1 ἐνός om. || ἀδιαφόρων 8 τῶνδε τῶνδε τῶν 8—9 ὡς—ἡδοναῖς om. 10 φθαρτικά. καὶ 13 αἰρετώτεροι || ποιήσασαι 14 ἐνεργειῶν τῶν om. 18 εἰς] ἐπ' 20 εἰ e. s. || αἰ om. e. s. 25 φέροι 30. 31 δυνήσονται 31 χωρήσασθαι 135,2 αὕτη ἀπ. 7 ἐκάστην e. s. ἢ πρῶτον μὲν εἰεν ταῖς 15 τε καὶ ταῖς e. s. 18 ἐν ταῖς] αὐταῖς 20 αἰ om. e. s. || ἀριστα || ἑκατέρω 28 οὖν om. 31. 32 παρακέχεται 136,10 αἰσθανόμεθα om. 17 ἢ om. e. s. || τῶν αὐτῶν] τούτων 20 τοιοῦδε 24 τῶν] τὸ 25 συντινόντων 26 δὲ καὶ || αὐτὸ 137,6—8 ὡς—γινόμενας om. 10 πᾶν 14 alt. καὶ om. e. s. || τῷ ἀγ. 16 δὴ 18 ἐκείνους om. || ἔτι om. 20 λύπη ἔσται 22 ἐπαινετὰ] ἔσται δυνάμεις 24 τε om. 26 αὕτη 28 ἐνέργεια 29 γούν 32 ὡστ' ἢ || ἡδονῆ 33 πρῶτου 36 alt. δὲ om. 138,3 αὐταὶ 5 ἐν τῇ αὐτῇ χώρα 11 αὐτὸ || μόνον εἴη ἡδ. 12 αἰρετὸν καὶ || ἔσται coll. post. ἐκεῖνα 14 ἀνδρίαν 17 ἄν οὖν 24 αἰ ζῆμαί 26 εἶναι om. 27 γε 28 αὐτάς 139,2 ἤ 3 ἡδὺ 8 8 ἑαυτοῦ 10 δὲ om. 12 ἐρυσθαίνεσθαι 13 γινόμενον ἔτι 15 αἰ ἡδῆς αἰ ἡδοναί 19 ἡδοναί—σπουδαζομένων om. 21 λυπῆ 22 ἄλλων 23 αὐτῆς 25 εἰεν ἄν || τῷ εἶδει om. 26 τὴν om. || ἡδονῆ || ἡσθῆναι 30 χρήσιμον 31 ἀναίρει τὸ 140,2 δὲ om. 3 ἔχον om. 4 ἔσσει 5 τὸ] τοῦτο 6 8 τὸ 11 τὸ 18 μένει || 8 τῷ 20 τοῖς om. 21 τούτου 22 οὐδὲ τὸ πρὸς 24 δεῖ 27 ἦδε δόξα 28 συναναιρεῖται 31 πάντα 141,7 γε ἐπιστήμης 8 εἴη ἡμῖν 9 ἔσμεν δὲ ἄνθρωποι om. 10. 11 ἐπιστήμην τε καὶ ἀλήθειαν οὔτε 11 ἐν τοῖς om. 20 φησὶν αὐτὸ εἶναι λοιπὸν 20. 21 δὴ τὴν] διὰ τὸ 21 τὸν—ἀδοξίας om. 27 τῆς om. 32 αὐτοῖς αὐτοῖς 142,3 ἀποκέλλεται 4 ἔδει 6 φόβος om. 7 αὐτόν 9. 10 νομίζων 14 ἐπ' αὐτοῖς] ἑαυτοῖς 18 ἐπ' αὐτῆς 25 ἔκ τε τοῦ 143,5 αὐτῆ 9 ἢ 12 ἢ οὐκ 22 εἰ om. e. s. 26 ἢ om. 27 μᾶλλον ἄν || ἐνεργεῖα 28 ἐνεργεῖν 29 αὕτη 31 ἀνεμποδίστως 144,4 οὖν om. 6 ἐνέδειξα. τὸ δια τοῦτο τε 8 χάριν τῆς ἢ. 10 γε 16 διὰ τὰς om. || ἐν ταῖς || γινόμενας 22 τούτων 25 παραμυθούμενοι 30 αὐτόν 145,1 δι' αὐτῆς 2 ἔχοντες 6 ἢ εἰ μὴ 9 ἔλαττον αἰσχρὰν ὡς οὐδὲν ἕκαστον || αἰρετὸν 10 αὕτη || παρασκευάζον 11 εἶναι ἢ 13 ἢ om. 16 τὸ 20 αἰ om. || αἰ αὐταὶ 26 ἀπιθανῶς || οἱ συγχ. 27 παρεσκευασμένον 31 τερπνὸν 146,7 κακῶν || λυπηραὶ 15 αἰρεταὶ 20 τὴν om. e. s. || διὰ 24 φ. κοιν. 26 αἰρετὰ 28 ἐν αὐταῖς 29 δι' αὐτῶν || ἐκάστης 30 ἀρετῆ || αὕτη 147,1 ἦν 4 ἐπ' αὐτῷ 5 ὡς οἰκία 12 τε om. 13 αἰρετὸν 22 τουτέστιν 27 ἐν τοῖς 28 κοινωνία 30 ἀνθρώπων 148,1 pr. τῶν om. 3 εἴη ἄν om. || αὐτόν 8 δὲ τὸ 10 ἢ om. 21 τέλος om. 24. 25 καὶ οἰκείον 27 ζητεῖν τε 31 τε e. s. || τελείψ 149,4 δὲ 5 ἐπιδέχεσθαι || λόγον 9 ὀρεκτικῆς αἴ τε 13 διανοητικῆς ἐνεργείας 15 ἐκάστη 21. 22 τε καὶ Ἐλλειψίς 32 ταύτας 150,5 alt. δὲ om. 8 μέσου 9 ἔτυγεν 10 εἴη 17 αἰ om. 24 οὕτως λεγομένης λογικῆς 27 λογικόν τε 33 δὲ om. 35 φασιν 36 αὕτη 151,2 ἔχειν 7 τι 8 καὶ 8 οὕτως] ὄντως 9 εὐρεσιν—ἀρχῶν om. 19 ἀλλ' ἢ e. s. 22 καλοῦ τὸ 24 χρῆ om. 27 ἢ εἰ 28 ὑμῖν 29 αὕτη 30 οὐδὲν 30. 31 ἐκείνη 152,1 λέγει 6 αἰ om. 9 συντελεῖν 12 ἀλλ' ἀπιθάνως 13 συγχωρουσῶν 19 οὐς ης sic 20 πῶς οὐ 27—28 καὶ μηδεμιᾶς—ἐνεργείας om. 152,35 αὐτό] τό 153,4—5 καὶ ἐπὶ—ἀλλὰ om. 8 ταῦτη 9 ὁμοίος e. s. 10 pr. ἐπὶ om. 11 τε om. 14 ἀποδίδωσι 16 δεχομένῃ 17 φευκτῆ || τὸ μέσον 18 ἐν τῷ 23 ποιεῖ om. || μέσα σύμμετρα τε 25 alt. δὲ om. 28 τὰ αὐτὰ 154,1 τοῖς 3 προχειρίζομένοις 4. 5 φυλασσομένης 5 ἐντυγχάνει 8 φυλάττομεν ἢ 9 κατ' αὐτὰ 12 pr. καὶ om. 16 τι 21 τούτοις 24 δεῖσθαι 27. 28 ἑκατέρας 28 ὀρισθέντος 155,8 τῶν ἄκρων 12 αὕτη ἀρετῆ 15 ἐν om. 18 ἐναντία 19 δεήσει 20 ἀλλ' 23 ἀ μέσως 24 pr. ἄκρον || alt. ἄκρων 26 ταῦτόν εἶναι ἄμα || alt. εἶναι om. 31 τοῖς 34 οὐδὲν 156,1 μέσοις om. || κατὰ τέχνην 3 ἐν] ἐπὶ 6 ἀλλ' οὐδὲ || δὲ om. 9 φῆσαι 13 ἢ om. 16 δὲ om. 19 αἰρεταὶ 21 καταλειπόμενον 25 λεγόμενα 28 ἐπιχειρακακία 32 ἀμαρτάνει || τε τὰ 33 ὄτιον] τί οὖν 35 καὶ τὸ δειλ. || μεσότηας 157,2. 3 ἐλλείψεως—Ἐλλειψίς om. 4 τὸ semel || εἶναι πῶς μ. 10 γένος ὄλον 14 ἔχειν πρὸς 15 εἴπετο τὸν μὲν 20 ἦν || τε-

λείων 22 ἔχει 24 πάσαις 26 παντί 27 τὴν 28 τάδε] τήνδε || τήνδε δὲ 29. 30 ἐκάστη
 158,6 φαινομένου ἀγαθοῦ 7. 8 τοιοῦτο 10 αὐτοῦ 12 ἀθαίρετος 14 ἀιρεθήσεται 19 πάντα
 22 ἐστὶν ἐσμὲν 23 αἱ δὲ ἐν. ἐφ' ἡμῖν 24 διὰ 159,2 pr. καὶ] ἡ || ἀκούσια 7 αὐτῆς 10 τῶν
 τοιούτων] τούτων 14 οὐκ ἐξώθεν ποιεῖ om. 16 αἰτία] διὰ τί 18 τε καὶ 22 ἔχον 23 τὰς
 καθ' 28 δι' αὐτὰ 30 ποιεῖ 33 ὀριζόμεθα 34 ἀκουσίων 160, 1—2 γινόμενα—προαίρεσι
 om. 2 μετὰ λόγου τε 3 διὸ] δὲ 10 περὶ om. 12 γίνεται 14 αὐτοῦ 15 οἶον || γίνονται
 18 βουλευτὰ 21 συντελοῦντες καὶ || τε καὶ τέλος 25 ἡ ὄρ. 27 τὰ om. 29 ἐκουσίως || κατὰ
 ταύτας τ. ? 31 ἐκτώμεθα || γὰρ om. || pr. πράττειν] πράξιν || γινόμεθα 32 ὡς γὰρ 37 εἰ
 om. 161,2 ἐπ' om. 3 ἐκάστο sic 5 λέξεως 8 τοῖς τοιαύτοις 14 δεῖ] δεῖ 16 εἰ om. 17 κρέ-
 νει 19 καὶ αἱ ἀρεταὶ 20 αὐταὶ φ. 21 αὐτῆ—φύσει] αὐτῆ δὲ φύσει 25 ἔχοι—κτήσαιο] οὐχ
 οἴου δανακτῆσαιτο (sic) 26 φῆναι bis 162, 1 ἡ ἐστίν? || ἔξις ἡ 4. 5 = V, sed τούτων
 6 ἡδόντα || τῶν 7 εἴη δὲ 8 μεταβάλλειν 9 δὲ ἡ om. || τοιαύτης 10 γίγνεται 12 ἡ ὅλη
 om. || ἐξῆς 13 ἐν εἴδει || γινόμενα 14 κυρίως] καλῶς || καὶ ἐκ τῆς στ. 14. 15 ὡς ἐν
 ὑποκειμένῳ 16 εἶναι om. 17 τινος εἶναι 11 οὐ γὰρ—τινος om. 18 χωρὶς τῆς || τὸ
 24 μεταβάλλουσα 25 τὰ 28 αὐτοῖς om. 163, 1 εἰς 8 || μὲν om. || alt. αἰ om. 4 ἡ
 5 τῆς στερήσεως 6 ἀφ' ὧν || ἡ om.

A D D E N D A

Ad Praef. p. XXIII. Debeo hanc notitiam Boyseno meo, qui de exemplo Bibliothecae Berolinensis regiae haec mihi scripsit: „Das Exemplar der Berliner Bibliothek unterscheidet sich von den übrigen nur dadurch, dass es nach Alexander De fato, womit jene abschliessen, noch des Magentinus Commentar zu den Analytica enthält, mit besonderer Paginirung fol. I—XLV, fol. XLV^b des Magentinus giebt die auf dem Titelblatt hier wie sonst fehlenden Angaben über Druckerei und Druckort. Dass diese auch für Alexander gelten, beweist das auf Titel- und Schlussblatt (fol. XLV^b) gleiche Druckerzeichen (Knabe mit Oelzweig und der Umschrift οὐ μετὰ πολὺ ἀνὴρ ἐσόμενος). Dass der Magentinus nicht bloss angebunden ist, geht aus dem Registrum der Bogencustoden hervor, welches ebenfalls fol. XLV^b steht „a b c d e f g h i k l m n o aa bb cc dd ee ff quaterniones omnes praeter a et ff terniones“. Mit aa beginnt der Magentinus. g—o fehlen und enthielten wol die in sämtlichen bekannten Exemplaren fehlenden Nummern des Titelblattes (cf. Hoffmann lex. Bibl. I, 114 Orelli Al. de fato p. VI xyz Rhein. Mus. 23, 670)“. ceterum eadem Magentini editio a Panzero Ann. typogr. VIII, 556 No. 1908 memoratur coniuncta cum Ioannis Grammatici Philoponi in priora analytica Aristotelis commentario.

Deinde quas in extrema praefatione commemoravi emendationes has debeo Usenero:

- 101,10 ὁ λόγος (ὁ) δεικνύει
- 18 ἀντιμαρτυροῦν, ἐνῆν τῷ λόγῳ πιθανότης (τις)
- 21 οὐ μηδὲν ἐκτός
- 22 ἐκτός τι cum Spengelio, deinde ὄν del.
- 27 δεῖν del. || παρὰ τῶν
- 28 μεταφέρωντ'
- 103,34 εἰ δ' ἀναγκαῖον || τυχόν τι μέγεθος
- 104,4 ἐκ τοῦ μεταξὺ
- 26 αὐτοῦ
- 105,7 λαμβάνειν
- 14 καὶ σώματα
- 126,14 ἤδοντ' καὶ ὁ πόνος
- 145,4 τὸ γινόμενον ἀπ' αὐτῶν

Postremo pauca adscribam quae impressis Quaestionibus mihi videor invenisse:

- 35,9 ante τί οὖν non pauca deesse videntur
- 41,25 ἢ καὶ—εἶδος ex margine irreperunt
- 42,3 αὐτῷ * * *. ἔτι τε
- 61,8 <ἦ> καθ' οὗς
- 71,3 Quaestionis II, 22 sensum, quem, cum editionem meam prelis dedi, nondum perspexeram, explicavi in Programmate Universitatis Kiliensis „De Dione et Aristotele critica et exegetica“ 1892, quod velim conferas p. 19—27. ipsa autem Alexandri verba, quomodo mihi videantur restituenda esse, hic iterò:

Εἰ ἐν οἷς τὸ ὕστερον ἐξ ἀνάγκης, ἐν ἐκείνοις μόνοις ἀληθῆς δειχθεῖη τὸ “εἰ τὸ πρῶτον, ἐξ ἀνάγκης τὸ ὕστερον”, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἄπειρον γενέσεως οὐκ ἔστι τὸ ὕστερον ἐξ ἀνάγκης τῷ μηδὲ γίνεσθαι [τὸ] αὐτό, οὐδ’ ἂν πρὸ τοῦ ἐσχάτου γινομένου ἀπλῶς ἂν τι ἐξ ἀνάγκης γίνοιτο τῷ μόνως τῶν μεταξὺ τὸ τελευταῖον τὸ ἀναγκαῖον ἀπλῶς ἔχειν παρὰ τοῦ τέλους, εἰ τοῦτο ἀπλῶς τὸ γινόμενον ἐξ ἀνάγκης. εἰ γὰρ ἐκεῖνο ἐξ ἀνάγκης ἀπλῶς, τότε καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης ἔσται, τῶν μεταξὺ τοῦ [τε] [cum Spengelio] ἐπ’ ἄπειρον γινομένου ἕκαστον ἐξ ὑποθέσεως τὸ ἀναγκαῖον ἔχον. εἰ γὰρ τὸ ἐν τοιοῦτο ἔσται, δεῖ καὶ τοιοῦτο εἶναι τὸ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὁμοίως πάλιν ἐκεῖνο τὸ [cum Victorio] ἀναγκαῖον ἔξει· (ἀπλῶς) γὰρ ἐκεῖνο ἔσται ἐξ ἀνάγκης, εἰ τὸ μετὰ τοῦτο, καὶ οὕτως προϊόντων. ἐπεὶ (δὲ) μηδὲν ἐσχάτον ἔστι τοῦ ἀπειρου, (οὐ ἀπλῶς) ἐξ ἀνάγκης μέλλοντος γίνεσθαι, ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης ἐγίνετο καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, οἷς πάλιν ἐξ ἀνάγκης γινομένοις εἶπετο καὶ τὸ τελευταῖον ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι, εἰ τὰ πρῶτα, οὐκέτ’ ἐπὶ τῶν οὕτω γινομένων ἔσται λαβεῖν τὴν τοιαύτην ἀκολουθίαν τὴν “εἰ τὸ πρῶτον, ἐξ ἀνάγκης τὸ ὕστερον”.

Praeterea scribas 72,6 ἀναγκαίως ἔπεσθαι τούτῳ et ἐγίνετο (τὸ) εἰ. denique debbam in inscriptione huius capituli Aristotelica verba (71,7) cum codice E ita scribere ἀλλ’ οὐδ’ ἐξ ὑποθέσεως.

C O R R I G E N D A

(in adnotatione)

- 7 adnotationem ad v. 15 deleas et substituas „14 περί V Vict. Sp.: πέρας FGSLa“
- 8,18 pro „τὸ V“ legas „το V“
- 9,8 post „δυνατόν] α s. v. V“ deleas „:“
- 14 pro „μόνα VBR²S²“ legas „μόνα VBRS²“
- 10,13 post „fortasse δετε γινόμενον“ deleas: „B“
- 13,17 pro „(ἐν om. FL)“ legas „(ἐν om. GL)“
- 18 post „τὸ δὲ δὲ S²“ addas „τὸ δὴ τὸδε B²“
- 15,17 pro „τοῦ V¹GVSLa“ legas „τοῦ V¹GSLa“
- 18,13 pro „καθ' d V²B¹S² Vict. Sp.“ legas „καθ' d V²BS² Vict. Sp.“
- 24 in extrema adnotatione legas non 21, sed 29
- 26,10 pro „ἀγένητα Sp.“ legas „γένητα Sp.“
- 30,14 alterum adnotationem legas sic „alt. δὲ VB Vict. Sp.: τε GFSLa“
- 31,18 pro „ὑπάρξεως G“ legas „ὑπάρξεως G²“
- 35,7 pro „αὐτη GFBSLa“ legas „αὐτη V²GFBSLa“
- 9 „ἦ V¹ (corr. V²)“ referas ad ἦ (v. 10)
- 36,1 post „ἔτ' δὲ εἴη“ excidit „coni. Sp.“
- 3 ante B¹ addas „V²“
- 8 „δὲ et q. s.“ referas ad v. 9
- 37,19 ante „BS²a Sp.“ addas „V²“
- 40,1 post „αὐτῶ τε GFBSL“ addas „a“
- 45,26 26 corrigas in 25
- 27 27 corrigas in 26
- 48,1 pro „εἴη FS“ legas „εἴη F²S“
- 50,17 17 corrigas in 7
- 31 verba „τὸ VH et q. s.“ novam adnotationem incipiunt
- 60,30 pro „ἐναντία S¹B¹a Sp.“ legas „ἐναντία S²B²a Sp.“
- 69,7 pro „εἰ τις GFV Vict.“ legas „εἰ τις GF Vict.“
- 71,21 pro „τὰ V“ legas „τα V“
- 83,15 post „ὁμοίως VFBSa“ deleas „Sp.“
- 85,33 33 corrigas in 34
- 91,5 pro „τε]“ legas „alt. τε]“
- 95,7 pro „τὰς BSA²“ legas „τὰς BS²a“
- 130,30 pro „αὐτοὶ a Sp.“ legas „αὐτοῖς a Sp.“
- 158,13 post „ἦ εἰ (ἦεἰ G ἦ εἰ Vict. ἦ εἰ L)“ deleas „:“
- 161,27 post „λαμβάνει a“ deleas „Sp.“
- 169,21 addas „ἴππων a¹“
- 191,27 addas „ἔχοι a¹“
- 196,18 in prima ad verba πῶς οὐ adnotatione legas non „Va¹: ὡς οὖν a²“, sed „V: ὡς οὖν a¹²“
- 18 post verba tertiae adnotationis „οὐδὲ γὰρ μὴ τῶ a²:“ addas „οὐ γὰρ μὴ τῶ a¹“
- 197,5 pro „ἔτι V¹a¹²“ legas „ἔτι Va¹²“
- 199,25 ἐξετάσως sic Venetus (puncta addidit v. c.)
- 219,2 post „οἶαν A¹“ addas: „a“
- 227,1 pro „AR“ legas „AB“

ALEXANDRI
SCRIPTA MINORA
RELIQUA

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ
 ΚΑΙ ΛΥΣΕΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ed.
 Spengel.
 p. 11

ΚΕΦΑΛΑΙΑ |

- α. Διὰ τίνων ἄν τις συστήσῃ τὸ πρῶτον αἷτιον κατὰ Ἀριστοτέλη. 1
- 5 β. Περὶ χρώματός τινα. 5
- γ. Τίνων ὀρισμοί.
- δ. Σχόλιον ἐν διαλόγῳ περὶ τοῦ, εἰ πάντα γίνοιτο καθ' εἰμαρμένην, ἀναιρεῖσθαι τὸ δυνατόν καὶ ἐνδεχόμενον.
- ε. Διὰ τί ἡ αὔξησις κατὰ τὸ εἶδος μόνον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν ὕλην. 10
- 10 ς. Πῶς εἰ μᾶλλον τὸ ὕδωρ ὕδωρ κατὰ τὸ ψυχρὸν ἢ κατὰ τὸ ὑγρὸν, ἢ μὲν εἰς τὸ θερμὸν αὐτοῦ ἐκ τοῦ ψυχροῦ μεταβολὴ οὐ φθείρει αὐτό, ἢ δὲ ἐκ τοῦ ὑγροῦ εἰς τὸ στερεὸν φθείρει. 15
- ζ. Πῶς οὐκ ἐναντία τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν, εἴ γε εἰς ἐναντία μὲν ἢ μεταβολή, τὸ δὲ ἀβέβητον καὶ μειούμενον εἰς ταῦτα μεταβάλλει. 2
- 15 η. Πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ.
- θ. Πῶς οὐχὶ τῇ εὐξείᾳ ἢ νόσος ἀντίκειται μᾶλλον τῆς καχεξίας. 5
- ι. Πῶς εἰ τέσσαρα τὰ αἷτια, οὐκ ἔστιν καὶ ἐν τοῖς θεοῖς τὸ ὑποκει-
 μενον ὕλη.
- ια. Πῶς εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς· τὸ γὰρ ζῶον τὸ καθόλου ἦτοι 10
 20 οὐδὲν ἔστιν, ἢ ὕστερον.
- ιβ. Πῶς οἷόν τε ἅμα τὸν αὐτὸν ἦδυσθαι καὶ λυπεῖσθαι, εἰ ἐναντία ταῦτα.
- ιγ. Ὅτι μὴ ὁμοίως κατὰ τε τὰς ἄλλας αἰρέσεις καὶ κατ' Ἐπίκουρον εἰσα- 15
 γεται τὰ χρώματα, ὡς ἔλεγεν Κησωρῖνος ὁ Ἀκαδημαϊκός.
- ιδ. Ὅτι καθ' οὐδὲ μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἔστιν, οὐδὲν οἱ θεοὶ τοῖς ἀν-
 25 θρώποις παρέχουσι ἀγαθόν.

1 ἀφροδισίως V, sed idem inde a libro secundo ἀφροδισίως σχολικῶν] inde a libro secundo σχολίων V 4 συστήσῃ τὸ B² Sp.: συστήσῃτο libri Ἀριστοτέλην a Sp. 5 τίνων εἶσιν οἱ ὀρισμοὶ titulus capiti tertio praeifixus 8 τε καὶ tit. 10 ὕδωρ semel a Sp. ἢ Vict. a Sp.: οὐ codd. 11 εἰ μὲν a 13 ἐναντίω a τό τε μέγα tit. καὶ τὸ om. a 14 ταῦτα V 15 μὴ V 17 τέτταρα a θεοῖς σώμασι tit. 18 ἢ δη Vict. Sp. 19 τοῖς] τῷ a tit. Sp. 21 τε] τὰ sic V 22 αἰρέσεις om. tit. 24 οὐς tit. a Sp.: οὐ V

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

- ει. Ὅτι εἴ ἡ αὐτὴ ὕλη καὶ ἐν τοῖς θεοῖς, ἔσται κάκεινα φθαρτά. 20
 ις. Λέξεως ἐξήγησις εἰρημένης ἐν τῷ ἄ Φυσικῆς ἀκροάσεως περὶ τοῦ τὰ
 ἐναντία πως τὰς ἀρχὰς ποιεῖν πάντας.
 ιζ. Ὅτι μὴ τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. 25
 5 ιη. Ὅτι μὴ οἷόν τε τὸν κόσμον ἀφθαρτον εἶναι διὰ τὴν βούλησιν τοῦ
 θεοῦ, εἴ εἶη φθαρτὸς τῇ ἑαυτοῦ φύσει. |
 ιθ. Πῶς ἡ αὐτὴ δύναμις ἅμα τῶν ἐναντίων εἶναι λέγεται. 3
 κ. Διὰ τί τοῦ θέρους ὑπνωτικώτεροί ἐσμεν, εἴ ὁ ὕπνος διὰ τὴν τοῦ συμ-
 φύτου ἡμῖν θερμοῦ εἰς τὸ ἐντὸς ἀντιπερίστασιν. 5
 10 κα. Ἐν τίνι κατηγορίᾳ ἡ κίνησις.
 κβ. Εἰ τὸ κινούμενον ἐπὶ τινος κατὰ τὸ πρότερον μόριον αὐτοῦ πρότερον
 κινεῖται.
 κγ. Πῶς εἰ φθαρτὴ ἡ γῆ, οὐκ ἐνδέχεται αὐτὴν καὶ ἅμα ποτὲ φθαρῆναι. 10
 κδ. Ἐξήγησις λέξεως ἐκ τοῦ ἄ Φυσικῆς ἀκροάσεως ἐπὶ τέλει εἰρημένης,
 15 δι' ἧς λέγει εὐρεθεῖσαν τὴν ὕλην λῦσαι καὶ τὰς τῶν ἀρχαίων
 ἀπορίας.
 κε. Εἰς τὰ περὶ προνοίας τινὰ συντελοῦντα. 15
 κς. Πῶς τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ, πότερον καθ' αὐτό, ἢ κατὰ συμβεβηκός. |

I. Διὰ τίνων ἂν τις συστήσῃ τὸ πρῶτον αἷτιον κατὰ Ἀριστοτέλη. 11

- 20 Εἰ αἱ οὐσίαι πᾶσαι φθαρταί, φθαρτά πάντα ἔσται· ἀχώριστα γὰρ τὰ 7
 ἄλλα τῆς οὐσίας. οὐκ ἔστι δὲ πάντα φθαρτά, οὐδ' αἱ οὐσίαι πᾶσαι φθαρ-
 ταί. οὐ πάντα δὲ φθαρτά, ὅτι ἀδύνατον τὴν κίνησιν φθαρτὴν εἶναι· αἰδῖος 10
 γάρ. εἴ γὰρ εἶη γενητή, ἐπεὶ πᾶν, γινόμενον ὑπὸ τινος, καὶ ἐκ τινος γί-
 νεται, εἶη ἂν καὶ τὰ ἐξ ὧν ἡ κίνησις. ἂ εἰ μὲν οὕτως εἶχεν, ὥστε μήτε
 25 τὸ ποιοῦν μήτε τὸ πάσχον πρὸς τὸ δύνασθαι τὸ μὲν πάσχειν, τὸ δὲ ποι- 15
 εῖν δεῖσθαι τινος μεταβολῆς, ἦν ἂν καὶ | κίνησις ἦδη, ἀλλ' οὐκ ἐγένετο. 12
 εἰ δὲ τι ἦν ἐμποδῶν ἐκείνοις, ἔδει τινὰ κίνησιν γενέσθαι, ὥστε τὸ μὲν
 ποιῆσαι, τὸ δὲ παθεῖν, καὶ γενέσθαι τὴν κίνησιν ἐξ αὐτῶν, οὕτω δὲ
 ἀνάγκη ἔσται πρὸ τοῦ γενέσθαι τὴν κίνησιν κίνησιν εἶναι οὐ γενητήν. 5

1 θεοῖς tit. a Sp.: θεοῖς V 2 α τῆς tit.: a περὶ a Sp. Ἀριστοτέλους περὶ tit. Sp.
 4 ἐν τῇ] αὐτῇ a 5 βούλησιν] βουλὴν a Sp. 6 εἶη om. a 9 ἀντιπερίστασιν tit.
 Sp.: ἀντιπερίστασιν Va 11 ἐπὶ V τὸ om. tit. αὐτοῦ μόριον a Sp.
 13 φθαρτὴ tit. a Sp.: φθαρτικὴ V 14 α τῆς tit. Vict. Sp. Ἀριστοτέλους ἐπὶ tit.
 Vict. Sp. εἰρημένης tit. Vict. Sp.: εἰρημένη V: om. a 19 συστήσῃ τὸ Sp.: συστή-
 σαιτο libri 20 primum caput legitur excerptum in Pseudo-Alexandri commentariis ad
 Arist. Metaph. A 6. p. 685, 29 Hayduck λαβὼν ὅτι ἡ οὐσία πρώτη τῶν ἄλλων (τοῦτο γὰρ δέ-
 δεικται) λέγει ὅτι· εἰ μὴ ἔστιν οὐσία αἰδῖος, ἀλλὰ πᾶσαι φθαρταί τα V 21 οὐδ' Sp.
 22. 23 οὐ—αἰδῖος γάρ] ὅτι δὲ οὐ πάντα τὰ παρὰ τὴν οὐσίαν ἐστὶ φθαρτά, ὅθλον. ἡ γὰρ κί-
 νησις δέδεικται ὅτι αἰδῖος καὶ ἀφθαρτος Ps. Al. 23 πᾶν τὸ γινόμενον a Sp. 24 a V
 Ps. Al.: ἀλλ' GB² (in lit.) SFLa Sp. 26 ἡ κίνησις Ps. Al. 27 ἐμποδῶν Va
 29 alterum κίνησιν add. v. c. V: om. ex parte libri Ps. Al.

ἀλλ' ἡ κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ, ὥστε καὶ ἡ αἰδιος ἐν τῷ αἰδίῳ κινουμένῳ·
 οὐ γὰρ οἷόν τε αἰδιόν τι κίνησιν κινεῖσθαι μὴ αἰδιον ὄν. εἰ γὰρ τις λέ-
 γοι, αἰδιον εἶναι κίνησιν τῷ ἄλλο ἐξ ἄλλου σῶμα διαδέχεσθαι αὐτήν, 10
 πρῶτον μὲν οὐ συνεχῆ τὴν κίνησιν ποιήσει καὶ μίαν (ἡ γὰρ συνεχῆς ἐνός
 5 ὄντος τοῦ κινουμένου αὐτήν), ἔτι ἐνδεχόμενον ἔσται τὸ ἐπιλιπεῖν τὴν κίνησιν,
 εἰ μὴ τι ἄλλο αἰδιον ὄν τῆς εὐτάκτου τε καὶ ὀρισμένης τῶν κινουμένων 15
 διαδοχῆς αἴτιον εἴη, αἰδιον σῶμα τὸ τὴν αἰδιον κίνησιν κινούμενον. ἀλλὰ
 μὴν αἰδιος καὶ συνεχῆς μόνη τῶν κινήσεων ἡ κυκλοφορία. τὸ ταύτην κι-
 νούμενον αἰδιον. καὶ ἄριστον δὴ τῶν σωματίων τοῦτο· τὸ γὰρ αἰδιον τῶν 20
 10 οὐκ αἰδίῳ ἀμεινον. καὶ τὸ τὴν πρώτην κινήσεων ἀπασῶν κινούμενον καὶ
 ἔμψυχον. τὸ γὰρ ἄριστον τῶν σωματίων ἔμψυχον. ἀμεινον γὰρ σῶμα τὸ
 ἔμψυχον τοῦ ἀψύχου, τὸ δὲ κυκλοφορητικὸν σῶμα ἄριστον, ὥστε καὶ ἔμ- 25
 ψυχον· τὸ γὰρ τῶν σωματίων ἀπάντων ἄριστον ἔμψυχον, τὸ δὲ κυκλοφο-
 ρητικὸν σῶμα τοιοῦτον. ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινεῖται,
 15 καὶ τοῦτο ὄν καὶ τὸ κατὰ ψυχὴν | κινούμενον πᾶν ὑπὸ τινος, εἴ γε τὸ μὲν 13
 κατὰ ψυχὴν κινούμενον καθ' ὄρμην κινεῖται, ἡ δὲ ὄρμη κατ' ἔφεσιν τινος.
 ὥστε εἴη ἄν καὶ τὸ αἰδιον σῶμα καθ' ὄρμην καὶ κατ' ἔφεσιν τινος κινου-
 μενον. τοῦ δὲ καθ' ὄρμην καὶ κατ' ἔφεσιν κινουμένου δεῖ εἶναί τι, οὐ 5
 ἐπιμέμον τοῦτο κινεῖται τὴν αἰδιον κίνησιν, αἰδιον καὶ αὐτὸ ὄν καὶ ἐνερ-
 20 γεία. πᾶν γὰρ τὸ κινητικὸν τινος ἐνεργεία τι ὄν κινεῖ, καὶ τὸ αἰεὶ καὶ
 συνεχῶς κινεῖν αἰεὶ τὸ αὐτὸ ἔσται ἐνεργεία, ἀμοιρον παντάπασιν δυνάμεως. 10
 εἰ γὰρ ἔσται δυνάμει, οἷόν τε ἔσται καὶ τὴν κίνησιν φθαρῆναι, μὴ ὄντος
 ἐνεργεία τοῦ κινήσοντος αὐτήν. ἀλλὰ καὶ ἀκίνητον ἔσται. εἰ γὰρ καὶ
 τοῦτο κινήσει κινούμενον, δεήσει καὶ τούτῳ πάλιν ἄλλου κινούντος τινος. 15
 25 ἀλλ' εἰ ἀκίνητον, ἀσώματον. πᾶν γὰρ σῶμα καθ' ὃ σῶμα κινητόν. ἔσται
 τις αἰδιος οὐσία ἀπλή καὶ ἀκίνητος ἐνεργεία (αἰτία), οὐσα τῆς τοῦ κυκλοφο-

1 ἀλλ'—αἰδίως κινουμένῳ] ἐπει οὖν αἰδιος ἡ κίνησις, ἡ δὲ κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ τὸ εἶναι
 ἔχει, καὶ τὸ κινούμενον ἄρα τὴν αἰδιον κίνησιν αἰδιόν ἐστιν Ps. Al. 4 ἡ VB: εἰ FGLSa
 Sp. ἐστι conī. Sp. 5 αὐτήν ἐστίν· ἔπειτα ἐνδ. Ps. Al. ἔσται τὸ] ἐστιν Ps. Al.
 ἐπιλιπεῖν V: ἐπιλείπειν B: ἀπολείπειν Ps. Al. 6 ὄν ἐτ τε om. Ps. Al. 7 αἰδιον δὲ B²
 pr. αἰδιον] ἐν ἄρα καὶ αἰδιόν ἐστι τὸ Ps. Al. κινούμενον σῶμα Ps. Al. 8 ταύτην
 ἄρα a Sp.: ἄρα ταύτην Ps. Al. 9 pr. αἰδιον] τὴν κίνησιν σῶμα αἰδιον Ps. Al. ἀρι-
 στον a τούτο om. a 10 τῶν κινήσεων Ps. Al. a Sp. 11 pr. ἔμψυχον] ἔμ-
 ψυχον δὴ τοῦτο Ps. Al. pr. τὸ] τ in lit. V 13 δε V 14 το V 15 καὶ τοῦτο
 ὄν καὶ τὸ VFGL (sed καὶ τὸ): καὶ τὸ B²S²a Sp.: καὶ διὰ τοῦτο οὖν καὶ τὸ Ps. Al.
 ψυχὴν ἄρα a Sp. γε] δὲ a Sp. τὸ μὲν] τὸ Ps. Al. a Sp. 16 κατὰ τὴν Ps.
 Al. a 17 καὶ a Sp. alt. καὶ infra versum V 18 τοῦ B² conī. Sp.: τὸ libri
 Ps. Al. κινουμένου B²S²a Sp.: κινούμενου VB¹ Ps. Al. δεῖ VB¹ Ps. Al.: ὄντος δεῖ
 B²S²a Sp. εἶναι VB Ps. Al. conī. Sp.: δὲ εἶναι FGSLa 20 αἰεὶ ἄρα Ps. Al.
 καὶ ἀμοιρον a Sp. 22 ἔσται εἰ a Sp. post δυνάμει inserit οὐδεμία δὲ δυνάμει, ὡς
 ἐν τῇ Περὶ οὐρανοῦ (I, 12) δέδεικται, ἐπ' ἀπειρόν ἐστιν, εἰ οὖν ἔχει δυνάμιν τοῦ μὴ εἶναι, ἔσται
 ποτὲ ἐνεργεία μὴ ὄν, ὥστε Ps. Al. 23 post αὐτὴν inserit ἀμοιρον ἄρα παντάπασιν ἐστὶ
 δυνάμεως Ps. Al. 24 τούτῳ FGS Ps. Al. a Sp.: τοῦτο VBL τινος] τινος καὶ
 τοῦτο εἰς ἀπειρον Ps. Al. 25 ἐστὶ καὶ ἀσώματον Ps. Al. γὰρ V 25. 26 ἔσται
 ἄρα αἰδιος τις Ps. Al. 26 τις VB¹: τις ἄρα FGSa Sp.: ἄρα τις B² ἐνεργεία a Sp.:
 ἐνεργεία V: ἐνεργεία FBL αἰτία add. Ps. Al.

ρητικοῦ σώματος αἰδίου τε καὶ συνεχοῦς κινήσεως. κινήθησεται δ' ὑπ' 20
αὐτοῦ τὸ θεῖον σῶμα τῷ νοεῖν τὸ αὐτὸ καὶ ἔφειν καὶ ὄρεξιν ἔχειν τῆς
ὁμοιώσεως αὐτοῦ. πᾶν γὰρ τὸ κινούμενον ὑπ' ἀκινήτου τινὸς κεχωρι-
σμένου τοῦτον κινεῖται τὸν τρόπον. ἢ δεῖξιν κατὰ ἀνάλυσιν. οὐ γὰρ οἶόν
5 τε τῆς πρώτης ἀρχῆς ἀπόδειξιν εἶναι, ἀλλὰ δεῖ ἀπὸ τῶν ὑστέρων τε καὶ 25
φανερῶν ἀρξαμένους κατὰ τὴν πρὸς ταῦτα συμφωνίαν ἀναλύσει χωρῶν 14
συστῆσαι τὴν ἐκείνου φύσιν. ὅτι δὲ καὶ πρῶτον νοητὸν καὶ μάλιστα, καὶ
πρῶτον ὄρεκτὸν καὶ μάλιστα τὸ κινήτικόν τῆς κύκλω κινήσεως εἶδος, ἐν-
τεῦθεν ἂν δεικνύοιτο. κυρίως νοητὸν τὸ εἶδος. ἢ γὰρ ὕλη, οὐδὲν οὔσα 5
10 τῶν ὄντων ἐνεργεία, κατ' ἀναλογίαν ἐστὶν νοητή, καὶ ὡς ὁ Πλάτων φησὶ
νόθη λογισμῶ, τὸ δὲ εἶδος νοητὸν ἐνεργεία τι ὄν, καὶ τῶν εἰδῶν μᾶλλον
νοητὸν τὸ ἐν οὐσίᾳ, ἢ τὸ ἐν ἄλλῳ τινί, ὅτι καὶ μᾶλλον, καὶ τῶν ἐν τῇ 10
οὐσίᾳ τὸ μάλιστα ἀπλοῦν καὶ αἰεὶ ὄν ἐνεργεία. μάλιστα γὰρ νοητὸν τοῦτο
τῷ τε μάλιστα εἶναι αἰεὶ ὄν ἐνεργεία καὶ τῷ τῇ ἑαυτοῦ φύσει τὸ ἀπλοῦν
15 νοητὸν. καὶ γὰρ τὰ ἐν τοῖς συνθέτοις τότε νοητά, ὅταν ὁ νοῦς αὐτὰ χω- 15
ρίσῃ τῶν ἐν οἷς ἐστὶ καὶ ὡσπερ ἀπλᾶ αὐτὰ θεωρῇ. τοιαύτη δὲ ἡ κινή-
τικὴ τοῦ παντὸς οὐσία. μάλιστα αὕτη νοητή. ἀλλὰ μὴν καὶ μάλιστα
ὄρεκτὴ. μάλιστα γὰρ ὄρεκτὸν τῇ αὐτοῦ φύσει τὸ τῇ αὐτοῦ φύσει καλὸν 20
μάλιστα. τοιοῦτον δὲ τοῦτο. τὸ γὰρ καλὸν ἐν τῷ εἶδει μᾶλλον ἢ ἐν τῇ
20 ὕλῃ. ἐν γὰρ τῷ ποιοῦντι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ πάσχοντι, καὶ ἐστὶ πάσχον
μὲν τὸ δυνάμει τι ὄν, ποιῶν δὲ τὸ ἐνεργεία ὄν. καὶ ἐν τῷ ὠρισμένῳ
μᾶλλον ἢ ἐν τῷ ἀορίστῳ. ἐν τῷ εἶδει τὸ καλὸν μᾶλλον, ἢ ἐν τῇ ὕλῃ, 25
καὶ ἐν εἶδει τῷ ἐν οὐσίᾳ μᾶλλον ἢ ἐν τινὶ ἄλλῳ | τῶν γενῶν. διὰ γὰρ 15
τοῦτο καὶ τὰ ἄλλα ἐστίν. καὶ τῶν ἐν οὐσίᾳ τὸ μάλιστα ὄν καὶ ἀπλοῦν
25 καὶ ἄμοιρον τοῦ δυνάμει καλὸν μάλιστα. τοιαύτη δὲ οὔσα δέδοικται ἢ
προεξημένη φύσις, κυρίως καὶ πρώτως αὕτη ὄρεκτὴ τε καὶ νοητή. 5

1 συνεχούς] χ in lit. V ὑπ' αὐτοῦ conl. Sp. 2 θεῖον] κυκλοφορητικὸν Ps. Al.
τὸ αὐτὸ VB¹: τε αὐτὸ FGB²S Ps. Al. a Sp.: fortasse τοῦτο: τε αὐτὸ conl. Sp.
3 ὁμοιώσεως] οἰκειώσεως Ps. Al. 3. 4 κεχωρισμένον Sp. 4 ἢ δὲ Ps. Al.
post ἀνάλυσιν add. γέγονεν Ps. Al. 5 τῆς πρώτης ἀρχῆς VBSGL Ps. Al. a: τῇ πρώτῃ
τῆς ἀρχῆς F: τῆς πρώτης Sp. 7 ἐκείνων Ps. Al. 8 κυκλωκινήσεως a
10 ἐνεργεία V Πλάτων] Tim. 52^b νόθη B² Ps. Al. Vict. Sp.: τῷ libri 11 ἐνεργεία V
12 prius τὸ corr. ex te V ἢ] καὶ καθ' αὐτὸ ὄν, ἢ Ps. Al. τινὶ ὄν
Ps. Al. μᾶλλον ἐστὶ Ps. Al.: fortasse μᾶλλον (ἀπλοῦν) τῇ om. a 14 alterum
τῷ] τὸ a 14. 15 τὸ ἀπλοῦν νοητὸν VGFS¹B¹L: τὸ ἀπλοῦν εἶναι καὶ ἀπλοῦν μάλιστα
νοητὸν S²a: ἀπλοῦν εἶναι. τὸ γὰρ ἀπλοῦν μάλιστα νοητὸν B²: τὸ μάλιστα ἀπλοῦν εἶναι καὶ
μάλιστα νοητὸν conl. Sp.: ἀπλοῦν καὶ νοητὸν εἶναι Ps. Al.: fortasse (εἶναι) τὸ ἀπλοῦν
νοητὸν 15 τότε εἶσι Ps. Al. a Sp. 15. 16 χωρῆση BFS Ps. Al. a Sp.: χωρήση G:
χωρῆσαι V 16 ὡσπερ] ὡς περὶ B² θεωρῇ τοιαύτη Ps. Al.: ἐνεργῆ τοιαύτη VBS²a Sp.:
ἐνεργῆται αὕτη FGS¹L 17 μάλιστα αὕτη VB: μάλιστα αὕτη FGS¹L: μάλιστα ἄρα αὕτη
S²B² (sed αὕτη) a Sp.: λέγω δὴ χωριστῇ καὶ ἀπλῇ καὶ ἐνεργεία αὕτη ἄρα μάλιστα ἐστὶ Ps. Al.
18 γὰρ VB Ps. Al. Sp.: γὰρ τὸ FGSa: γὰρ τοι L 21 μὲν om. Ps. Al. 22 ἐν
δὲ τῷ εἶδ. a εἶδει ἄρα Ps. Al. 23 εἶδει GSB²FLa Sp.: ἰδίω V: ἰδι/// B
24 τὰλλα a 26 κυρίως: ἄρα καὶ Ps. Al. a

II. Περὶ χρώματος τινα.

Τὸ χρῶμα ὠρίσατο Ἀριστοτέλης πέρας τοῦ ὠρισμένου διαφανοῦς ἢ
 διαφανές. τοῦ γὰρ σώματος καθόσον μὲν σῶμα πέρας ἐπιφάνεια, καθόσον
 δὲ διαφανές χρῶμα. διὸ καὶ ἄμα ἐστὶ τὸ χρῶμα τῇ ἐπιφάνειᾳ. ἐπεὶ γὰρ 10
 5 παντὸς σώματος ὡς σώματος πέρας ἐπιφάνεια, καὶ τὸ διαφανές δὲ σῶμά
 ἐστὶ, καὶ τούτου πέρας ὡς σώματος ἢ ἐπιφάνεια. ἐστὶ δὲ αὐτοῦ καὶ ὡς
 διαφανοῦς πέρας τὸ χρῶμα, καὶ ἄμα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ πέρατα ἄμφω, εἴ γε 15
 πέρατα οὐκ ὄντα τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις. πᾶν μὲν γὰρ χρῶμα ἐν ἐπιφάνειᾳ γε
 καὶ σὺν ἐπιφάνειᾳ, οὐ μὴν πᾶσα ἐπιφάνεια σὺν χρώματι, ὅτι μὴδὲ πᾶν
 10 σῶμα διαφανές ὠρισμένον. τοῦ γὰρ διαφανοῦς σώματος τὸ μὲν ὠρισμέ- 20
 νον, τὸ δ' ἀόριστον. τὸ μὲν οὖν ἀόριστον διαφανές (ὁποῖά ἐστιν ὁ τε ἀήρ
 καὶ τὸ ὕδωρ), ὥσπερ οὐδὲ ἐπιφάνειαν οἰκείαν τε καὶ ὠρισμένην ἔχει (ὀρί-
 ζεται γὰρ τὰ ὑγρά τε καὶ ἀόριστα σώματα τοῖς περιέχουσιν), οὕτως οὐδ'
 οἰκεῖον ἔχει χρῶμα, ἀλλ' ἐστὶν τῶν ἀλλοτρίων χρωμάτων διάκονόν τε καὶ 25
 15 δεκτικὸν ὥσπερ καὶ σχημάτων (καὶ | ἐδλόγως ἢ φύσις ἄχρουν ἐποίησεν 16
 τὸ διακονησόμενον τοῖς ἀλλοτρίοις χρώμασιν διαφανές, διαφανές μὲν ὅπως
 ἢ δεκτικὸν χρωμάτων, ἀόριστον δὲ καὶ ἄχρουν, ὅπως μὴ τὸ οἰκείον αὐτοῦ
 χρῶμα τῇ μίξει τῇ πρὸς τὰ ὀρώμενα δι' αὐτοῦ ἐμποδίζῃ τὴν ἀληθῆ μῆ- 5
 νυσιν αὐτῶν), τὸ δ' ἐν τοῖς ὠρισμένοις τε καὶ στερεοῖς σώμασιν, ὡς ὠρι-
 20 μένον ἔχει τὸ ὡς σώματος σχῆμά τε καὶ πέρας, οὕτω δὲ καὶ τὸ ὡς δια-
 φανοῦς, καὶ ἐστὶν ὡς διαφανοῦς αὐτοῦ πέρας χρῶμα. τὸ γὰρ χρῶμα πέρας 10
 ὠρισμένου διαφανοῦς. οὔτε γὰρ πᾶν σῶμα διαφανές (οὐδὲ γὰρ πᾶν δεκτι-
 κὸν χρωμάτων), οὔτε πᾶν διαφανές ὠρισμένον. τὰ δὲ ἐν βάθει τῶν ὠρι-
 25 σμένων διαφανῶν οὕτως ἔχει χρῶμα ὡς ἐπιφάνειάν τε καὶ σχῆμα. καὶ 15
 τῶν διαφανῶν δὲ ὠρισμένων τὰ μὲν μᾶλλον ἐστὶ, τὰ δ' ἦντον τοιαῦτα.
 μάλιστα μὲν γὰρ διαφανῆ τὰ λαμπρά τε καὶ λευκὰ σώματα, ἧς φύσεώς
 ἐστὶ τὸ πῦρ (ξανθὸν γὰρ τῇ μίξει τοῦ καπνοῦ μέλανος ὄντος φαίνεται),
 δευτέρως δὲ καὶ τρίτως ἐστὶ διαφανῆ κατὰ τὴν πρὸς τοῦτο ἀπόστασιν, ὅσα 20
 δὲ μέλανα τῶν σωμάτων, ταῦτα, ὄντα ἐν στερήσει χρώματος, καὶ τῆς δια-
 30 φανείας ἐστέρηται. ἐπεὶ γὰρ τῶν τε ὄντων τὸ χρῶμα καὶ τῶν ἐν ἄλλοις
 εἶναι πεφυκότων, εἶναι τι ἔδει καὶ σῶμα, ἐν ᾧ τὸ χρῶμα, καὶ ἐστὶ τοῦτο 25
 τὸ διαφανές σῶμα. ὅλη γὰρ τοῦτο προσεχῆς χρώματος, τὸ μὲν ἐνεργείᾳ
 διαφανές ἔχον αὐτὸ ἐνεργείᾳ, τὸ δὲ δυνάμει ὡς ὅλη ὃν δεκτικὸν τῶν τε 17

2 Ἀριστοτέλης] de sensu 3. 439^b11 ἢ SB²La Sp.: ἦ V: ἦ B¹ 4 ἐπεὶ] ἐπὶ
 conī. Sp. 6 ὡς VB: τοῦ FGSLa Sp. 8 χρῶμα G Trendelenburg ad Arist. de
 de an. II 7. 418^a26: σῶμα VBSLa γε] τε conī. Sp. 14 χρωμάτων] σωμά-
 των a 17 ἦ a 18 τ' ἀορώμενα a 19 τοῖς] τ supra versum V 20 δὲ
 Vict. Sp.: δεῖ VFLSa: δὴ in lit. B² 22 οὐδὲ γὰρ conī. Sp.: οὔτε γὰρ libri
 24 ἔχει BGSFLa: ἔ| V (χει add. man. rec.) 26 ἧς φύσεως] τῇ φύσει, ὡς FGSL
 33 δὲ δυνάμει FGSL¹: δὲ δυναμῖς (διαφανές m. rec. in mg.) V: δὲ διαφανές δύναις B: δὲ
 διαφανές δυνάμει S²a

ἐναντίων χρωμάτων ἀλλήλοις καὶ τῶν τούτοις μεταξύ. καὶ ἐν παντὶ σώ-
 ματι χρῶμα ἔχοντι ἢ ὄντι χρώματος δεκτικῆ ἔστι μεμιγμένη καὶ ἡ τοῦ
 διαφανοῦς φύσις. ἐν οἷς μὲν οὖν σώμασιν, οὐσα διαφανέσιν ἔχουσί τι δια- 5
 φανές ἐν αὐτοῖς, τὸ πέρας φανερόν ἐστι καὶ ὠρισμένον (ἔστι δὲ ἐν τοῖς
 5 στερεοῖς τοῦτο), ἔστιν ἐν τούτοις καὶ χρῶμα φανερόν τε καὶ οἰκτεῖον, καὶ
 ἔστιν ἐν μόνοις τούτοις κυρίως λεγόμενον χρῶμα, καὶ μᾶλλον ἐν οἷς τὸ 10
 μᾶλλον. τὸ δὲ ἀόριστον διαφανές οὐδὲν μὲν οἰκτεῖον οὐδ' ὠρισμένον ἔχει
 χρῶμα τῆ δια μανότητα μηδὲν κατέχειν τε καὶ στέγειν δύνασθαι, τῆ δ'
 ἀλλοτριῶν χρωμάτων γίνεσθαι δεκτικόν τε καὶ διάκονον οὐδὲν μὲν αὐτῶν 15
 10 παθητικῶς ἀναλαμβάνει, κινούμενον δ' ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν παρουσίαν τε
 καὶ ποιᾶν σχέσιν πρὸς ταῦτα τῶν ἐχόντων χρῶμα οἰκτεῖον σωματίων, ἔστ'
 ἂν ἡ ὀραῖσθαι αὐτῆ δια τῆς κινήσεως τῆς γινομένης ὑπὸ τῶν ἐκείνοις
 ὄντων χρωμάτων ἐν αὐτῆ, διακονεῖσθαι τοῖς τῶν ζῴων ὀρατικοῖς ὡς ἀντι- 20
 λαμβάνεσθαι δι' αὐτοῦ τῶν χρωμάτων, τοῦτο δὲ ποιεῖν οἶον (τε) τὸ δια-
 15 φανές † ἐφ' ᾧ τι ὑφ' οὗ πρώτου κινουμένη ἐν αὐτῆ ὑπὸ παρουσίας τῶν
 φωτίζειν φύσιν ἐχόντων πάσχον καὶ δεχόμενον αὐτὸ ὡς οἰκτεῖον χρῶμα.
 οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο οἰκτεῖον αὐτῆ χρῶμα, ἀλλ' ἔστ' ἂν μὲν αὐτῆ παρῆ 25
 τὸ φωτίζειν πεφυκός, ἔχει τὸ φῶς, ἀπελθόντος δὲ καὶ τὸ ἐν τούτῳ | φῶς 18
 πέπαυται. ἔστ' ἂν οὖν ἡ πεφωτισμένον καὶ τὰς τῶν ἄλλων χρωμάτων
 20 ποιότητάς τε καὶ διαφορὰς ὁμοίως δεχόμενον, ὡς καὶ τὸ φῶς, διάκονον
 γίνεται ταῖς ὀρατικαῖς αἰσθήσεσιν οὐσαις καὶ αὐταῖς ἐξ ὁμοίως διαφανοῦς 5
 σώματος διὰ τοῦ γινομένου πάθους ἐν ταῖς ὀψεσιν ὑπὸ τοῦ ἐκτὸς ὄντος
 αὐτῶν διαφανοῦς κινουμένου τὸν προειρημένον τρόπον ὑπὸ τῆς παρουσίας
 τῶν χρωμάτων. ὡς δ' ἐν τῆ ἀορίστῳ διαφανεῖ καὶ διὰ μανότητα μηδὲν 10
 25 χρῶμα παθητικῶς ἀναλαμβάνοντι ἢ μὲν παρουσία τοῦ φωτίζειν πεφυκός
 φωτὸς αἰτία, ἢ δ' ἀπουσία σκότους, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ὠρισμένοις σώμασιν
 ἢ μὲν πλείων μίξις καὶ παρουσία τοῦ μάλιστα διαφανοῦς σώματος (τοιού-
 τον δέ, οὗ ἔστι τὸ λευκὸν οἰκτεῖον χρῶμα· μάλιστα γὰρ τοῦτο χρῶμα καὶ 15
 μάλιστα ὀρατόν) τοῦ τε μᾶλλον κεχρῶσθαι τοῖς σώμασιν αἰτία καὶ τοῦ
 30 μᾶλλον ὀρατοῖς εἶναι, ἢ δὲ παντελῆς ἀπουσία τούτου τοῦ μέλανος αἰτία,
 δ στερήσει χρώματος ἔοικε μᾶλλον ἢ χρώματι, τὰ δὲ μεταξύ χρώματα 20
 κατὰ τὴν ποιᾶν μίξιν τῶν τε διαφανῶν καὶ τῶν μὴ τοιούτων ἔχει τὴν γέ-
 νεσιν καὶ τὴν γε διαφορὰν. ἔστι δὲ τῶν ἀπλῶν σωματίων μάλιστα μὲν τὸ

1 ἀλλήλοις (ἀντικειμένων) Vict. Sp. μεταξύ V 3 fortasse (ἢ) ἔχουσι 4 αὐτοῖς V
 8 διαφανότητα a τῶν B² 9 γινόμενον B² μὲν supra v. V 10 κινούμενον
 corr. ex κοινοῦ V .11 fortasse τοῦτο scil. τὸ ἀόρ. διαφ. σωματίων om. a Sp.
 12 αὐτῆ] fortasse αὐτὰ 13 fortasse διακονεῖται 14 αὐτοῦ V¹ οἶον τε τὸ FG:
 οἶον τὸ SLa: οἶοιτο V¹B: οἶοιτο V² 15 ἐφ' ᾧ τι ὑφ' οὗ πρώτου VFG (ἐν φωτὶ G²) B:
 ἐφ' ᾧ τι πρώτῳ LSa: ἐν φωτὶ πρώτῳ Vict. Sp.: temptavi πεφωτισμένον· οὗ πρώτου
 γινομένου ἐν αὐτῆ ὑπὸ παρουσίας κτλ. ἐν αὐτῆ om. SLa Sp. 16 φύσιν] ὡς v. V
 17 οἰκτεῖον V 18 τὸ V 20 δεχόμενον V τὸ V 22 γινομένου V 23 αὐ-
 τῶν scripsi: αὐτῆ libri: αὐτοῖς Vict. Sp. 24 δ' om. a μανότητα corr. ex μονό-
 τητα V 26 σκότους] σκότος: a: σκότου Vict. Sp. 29 κεχρῶσθαι FGSLa: κεχρ-
 ρῶσθαι VB 33 γε om. a Sp. ἔτι γε a τὸ V

πῦρ ὁρατόν τε τῇ αὐτοῦ φύσει καὶ οὕτως διαφανές ὡς προεῖπον (τοιού- 26
 τόν ἐστίν, ὡς καὶ φωτίζειν δύνασθαι τὸν ἀέρα καὶ παρέχειν αὐτῷ τὴν
 καθὼ ἐστὶ τελειότητα· τὸ γὰρ φῶς ἐντελέχεια καὶ εἶδος | τοῦ ἀορίστου 19
 διαφανοῦς ἢ διαφανές), ἤχιστα δὲ τοιοῦτον ἢ γῆ. τῇ δὲ τούτων ποιᾶ μίξει
 5 πρὸς ἄλληλα καὶ τῇ τῶν γεννωμένων ἐκ τῆς τούτων μίξεως ἢ τῶν χρω-
 μάτων τῶν παρὰ τὰ πρῶτα (πρῶτα δ' ἐστὶν ἐν τοῖς ἀπλοῖς καὶ πρώτοις 5
 σώμασιν) γένεσίς τε καὶ διαφορὰ. ὡς γὰρ ἐπὶ τῆς ὁσμῆς τὰ μὲν ἐν αὐ-
 τοῖς τὴν ὁσμὴν ἔχει, ὅσα τοιαύτην ἔχει τὴν γένεσιν καὶ τὴν σύστασιν,
 10 ὁποῖαν φαμέν εἶναι τὴν ὁσμῆς γεννητικὴν, τὸ δὲ τί ἐστὶν ἄσμομον μὲν καθ' 10
 αὐτό, δεκτικὸν μέντοι καὶ μηχανικὸν τῶν ὁσμῶν τῶν ἐν ἄλλοις (ἰόσμομον
 καλεῖται), οὕτως καὶ χρῶμα μὲν ἔχει τὰ ὀρισμένα διαφανῆ (αὕτη γὰρ
 φύσις χρώματος), δεκτικὸν δ' ἐστὶ καὶ διάκονον χρώματος τὸ ἄχρουν καὶ
 κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, ἕπερ ἐστὶ τὸ ἀόριστον διαφανές. ὡς οὖν ἐρωτη- 15
 θέντες, τί ποτ' ἐστὶν ἐπιφάνεια, λέγομεν στερεοῦ πέρασ, οὕτως καὶ περὶ
 15 χρώματος ἐρωτώμενοι τί πότ' ἐστίν, εὐλόγως ἂν λέγοιμεν αὐτὸ πέρασ δια-
 φανοῦς ὀρισμένου, ἐπεὶ διὰ λόγον ἔχει ἐπιφάνεια πρὸς τὸ ὀρισμένον σῶμα, 20
 τοῦτον ἔχει τὸν λόγον χρώμα πρὸς τὸ διαφανές τὸ ὀρισμένον.

[Ἄμεινον τέτακται τοῦτο τὸ πρόβλημα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ 'Λέξεών
 τινων ἐκ τοῦ Περί αἰσθήσεως καὶ αἰσθητοῦ ἐξήγησις καὶ ἐπιδρομή'.] 25

20

III. Τίνων εἰσὶν οἱ ὀρισμοί.

Οἱ ὀρισμοὶ τῶν μὲν καθέκαστα οὐκ εἰσὶν, ὅτι | ταῦτα μετὰ συμβεβη- 20
 κότην τινῶν τὸ εἶναι τοιαῦτα ἔχει καὶ οὐκ ἀεὶ τῶν αὐτῶν, ἀλλὰ μετα-
 πιπτόντων, καὶ αἰσθήσεων μᾶλλον, ἢ λόγου δηλώσαντος αὐτὰ δεομένων
 (ἀλλ' οὐδὲ κοινῶς τινος τῶν καθέκαστα κεχωρισμένου καὶ ὄντος ἀσωμάτου 5
 25 τινός φύσεως καὶ αἰδίου· πῶς γὰρ ἂν εἴη δίπουν ἀσωμάτων τι, ἢ πῶς
 θνητὸν αἰδίον; λέγομεν δὲ ὀριζόμενοι τὸν ἄνθρωπον ποτὲ μὲν ζῶον πεζὸν
 δίπουν, ποτὲ δὲ ζῶον λογικὸν θνητόν), ἀλλ' εἰσὶν οἱ ὀρισμοὶ τῶν ἐν τοῖς 10
 καθέκαστα κοινῶν, ἢ τῶν καθέκαστα κατὰ τὰ ἐν αὐτοῖς κοινά. ἐν γὰρ
 τοῖς καθέκαστα τὰ μὲν ἐστὶν ἴδια καὶ καθέκαστά [ἐστὶ], τὰ δὲ κοινά καὶ
 30 πρὸς ἄλληλα, (ᾧ) ἐν πᾶσιν, οἷς ἂν ἦ κοινά τε ὄντα καὶ ἀδιάφορα [καὶ]
 κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν, τοῦ ὁμοίας τε καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως εἶναι πάντα 15
 τὰ ἔχοντα αὐτὰ ἐστὶν αἴτια. τὸ γὰρ ζῶον λογικὸν θνητόν, εἰ μὲν λαμ-

2 δ' ἐστίν B² παρέχειν FGB²S (corr. ex πάσχειν) a Sp.: παρέχει VB¹ 3 fortasse
 ἐστὶ (διαφανές) 4 ἢ corr. ex ἦ V ποιῶ a ποιᾶ—τῶν om. S 5 καὶ τῇ τῶν
 γεννωμένων VLG: καὶ τί τῶν γεννωμένων F: καὶ τῇ τῶν γινωμένων B Vict.: καὶ τι τούτων
 γινωμένων S²a (γεννωμένων punctis notatum S¹) 7 αὐτοῖς V 9 ὁποῖαν corr. ex
 ὁποῖαν V: ὁποῖα a ὁσμῆς V² Vict. Sp. B: ὁσμῆν V¹FGLa: ὁσμῆν V γεννητικὴν a
 10 ἰόσμομον VF: διὸ ἄσμομον V¹ (γρ.) GLBSa Sp.: fortasse διὸ ἰόσμομον 12 alterum
 καὶ om. a Sp. 13 αὐτοῦ V 15 πέρασ FGSLa Vict. Sp.: περὶ V 17 τοῦτον]
 v s. v. V 23 αἰσθήσεως a Sp. δηλώσαντος corr. in δηλώσαντος V¹ 25 αἰ-
 δίου] ου in lit. V 27 λογικὸν V 29 ἐστὶ om. B 30 ἂ ἐν scriptis: ἕπερ
 ἐν B²S²a Sp.: ἐν libri 31 καὶ post ἀδιάφορα del. B² ὁμοίας] ὁμοια B²

βάνοιτο μετὰ τῶν ὀλικῶν περιστάσεων τε καὶ διαφορῶν, μεθ' ὧν ἡ ὑπό-
 στασις αὐτῶν, αἷ εἰσιν ἄλλου ἄλλαι, ποιεῖ τὸν Σωκράτη καὶ τὸν Καλλίαν 20
 καὶ τοὺς καθέκαστα ἀνθρώπους, εἰ δὲ χωρὶς τούτων λαμβάνοιτο, κοινὸν
 γίνοιτο, οὐχ ὅτι μὴ ἔστιν ἐν ἐκάστω τῶν καθέκαστα ἀνθρώπων (μετὰ τού-
 5 των γὰρ τὰ ἴδια τῶν καθέκαστά ἐστιν), ἀλλ' ὅτι ἔστιν ἐν πᾶσιν τὸ αὐτό. 25
 τοῦ δὴ τοιοῦτου καὶ οὕτω κοινοῦ, διόπερ πολλοῖς τῶν καθέκαστα ταυτόν,
 οἱ ὀρισμοί. διὸ οὔτε ἀσωμάτου τινὸς φύσεως καὶ τῶν καθέκαστα κερω-
 ρισμένης οἱ τῶν τοιοῦτων | ὀρισμοί. τοῦ γὰρ ἀνθρώπου ὀρισμός, τὸ ζῶον 21
 πεζὸν δέπουν, κοινὸν ἔστιν, ἐν πᾶσιν ὧν τοῖς καθέκαστα ἀνθρώποις ὀλό-
 10 κληρον ἐν ἐκάστω, κοινὸν τῷ ἐν πλείοσιν εἶναι τὸ αὐτό, ἀλλ' οὐ τῷ μέρους
 αὐτοῦ μετέχειν ἕκαστον. ἕκαστος γοῦν τῶν ἀνθρώπων ζῶον πεζὸν δέπουν 5
 ἐστί. διὸ οὐδὲ τῶν κοινοῦ ὡς κοινῶν οἱ ὀρισμοί, ἀλλὰ τούτων, οἷς κοινοῖς
 καθ' ἐκάστην φύσιν εἶναι συμβέβηκεν. καὶ γὰρ ἐνὸς ὄντος ἐν ὑποστάσει
 ἀνθρώπου μόνου ὁ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου λόγος· οὐ γὰρ διότι ἐν πολλοῖς 10
 15 ἔστιν οὗτος ὁ λόγος αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι κατὰ τὴν τοιαύτην φύσιν ὁ ἀνθρω-
 πος ἀνθρωπὸς ἐστίν, εἴτε πλείους εἴεν κεκοινωνηκότες τῆσδε τῆς φύσεως
 εἴτε μὴ. λέγονται δὲ τῶν νοημάτων καὶ τῶν κοινῶν οἱ ὀρισμοί, ὅτι νοῦ 15
 τὸ χωρῖσαι τὸν ἀνθρωπον ἀπὸ τῶν σὺν οἷς ὑφέστηκεν ἄλλων καὶ καθ'
 αὐτὸν λαβεῖν, ὁ δὲ τοῦ ὑφεστῶτος μὲν μετ' ἄλλων, νοουμένου δὲ χωρὶς
 20 ἐκείνων καὶ ἄλλων καὶ οὐχ ὡς ὑφέστηκεν ὀρισμὸς νοήματος εἶναι δοκεῖ
 καὶ κοινοῦ, ὅτι χωρὶς τῶν συμβεβηκόντων τὸ τοιοῦτον ἐν ἐκάστω νοούμενον 20
 κοινὸν τί ἐστί καὶ ἐν πλείοσι ταυτόν. ἀφθαρτα δὲ τὰ κοινὰ τῆ τῶν κα-
 θέκαστα ἐν οἷς ἔστιν ἐκ διαδοχῆς αἰδιότητι, τοῦ γὰρ ἐν τῆ τῶν καθέ-
 25 καστα γενέσει πάντων ὁμοίου τε καὶ ταυτοῦ μένοντός ἐστι. τοιαῦτα γὰρ 25
 τὰ κοινὰ, οὐκ ἐν τοῖς συνυπάρχουσιν ἀλλήλοις τῶν καθέκαστα μόνοις ὄντα
 καὶ διὰ τοῦτο ὄντα κοινὰ, ἀλλ' ἐν πᾶσι τοῖς ὁμοιοδέσιν. διὸ καὶ οὐδὲν
 κεκώλυται θνητόν τι ὧν αἰδιον εἶναι· θνητὸν γὰρ ὧν ὡς καθέκαστα αἰδιόν 22
 ἐστιν.

IV. Σχόλιον ἐν διαλόγῳ περὶ τοῦ, εἰ πάντα γίνοιτο καθ' εἰμαρ-
 30 μένην, ἀναιρεῖσθαι τὸ δυνατόν τε καὶ ἐνδεχόμενον. 5

1. Α. Ἄρα σοι δοκεῖ τὰ καθ' εἰρμόν αἰτίων γινόμενα οὕτως γίνεσθαι
 ὡς πάντων τε αὐτῶν προκαταβεβλήσθαι τὰς αἰτίας καὶ ἐξ ἀνάγκης ἕκαστον
 αὐτῶν ἔπεσθαι τῷ αἰτίῳ προκαταβεβλημένῳ; 10

B. Πῶς γὰρ ἄλλως οἷόν τε γίνεσθαι λέγειν τὰ τοῦτον γινόμενα τὸν
 35 τρόπον;.

2 σωκράτην a 4 γίνεται B²: ἄν γίνοιτο conī. Sp. καθ' ἕκαστον a 7 for-
 tasse οὐδέ 11 ἕκαστος] ἕκαστον V¹G 13 καθέκαστην a Sp. 18 τὸ V
 ἄλλων S²a Sp.: ἄλλοις VFGBS¹L 19 ἄλλως B²S² 20 ὁ ὀρισμὸς a 28 for-
 tasse ἐστίν (κατ' εἶδος) 29 cf. quae disputavi de hoc capite in Mus. Rhen. 44,
 619 sq. ^a
 διαλόγῳ V 31 αἰτίων (accentus et a² m²) V 33 αἰτίῳ V¹
 34 ἄλλως FGSLB²a Sp.: ἄλωσ εἰ VB¹

A. Τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης ἐπόμενον αἰτίῳ τινὶ ὠρισμένῳ τε καὶ προκαταβηβλημένῳ ἀρ' οὐ δοκεῖ σοι κεκωλύσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἄλλως πως μὴ γίνε- 15 σθαι ἢ ἔχειν παρὰ τὴν πρὸς αὐτὸ ἀκολουθίαν;

B. Δοκεῖ καὶ τοῦτο.

5 A. Ἄλλὰ μὴν ὃ μὴ γίνεται τῷ κεκωλύσθαι γενέσθαι, οὐκ ἂν δυνατόν ἐκείνο γενέσθαι λέγοιτο, εἴ γε δυνατόν ἐστι τοῦτο ὃ οἶόν τε γενέσθαι 20 ἀκώλυτον ὄν; καθ' οὗς γὰρ δυνατόν γενέσθαι τὸ μὴ κεκωλυμένον, τὸ κεκωλυμένον γενέσθαι οὐκ ἂν εἶη δυνατόν· τοῦτο δὲ κεκώλυται γενέσθαι.

B. Ὅρθῶς μοι καὶ τοῦτο δοκεῖς λέγειν. 25

10 A. Ἄλλ' εἰ ταῦτα τοῦτον ἔχειν σοι δοκεῖ τὸν τρόπον, δῆλον ὡς συγχωροίης ἂν καὶ τῷ τούτοις | ἐπομένῳ. ἔστι δὲ τοῦτο, τῶν γιγνομένων 23 κατὰ εἰρμὸν αἰτίων καὶ κατ' αἰτίας προκαταβηβλημένας μηδὲν ἄλλως γίνεσθαι δυνατόν. ἔπιτο δ' ἂν τούτῳ κειμένῳ τὸ καθ' οὗς πάντα γίνεται καθ' εἰμαρμένῃν μόνῃ εἶναι ταῦτα δυνατά, ὅσα γίνεται, τῷ πᾶν τὸ μὴ 5 15 γινόμενον μὴ γίνεσθαι διὰ τὸ [μὴ] κεκωλύσθαι γενέσθαι ὑπὸ τῶν προκαταβηβλημένων τῶν γιγνομένων αἰτίων.

B. Πῶς γὰρ οὐ συγχωροίην ἂν οἷς φθάνω συγκεχωρηκῶς. 10

A. Ἄλλὰ μὴν ἔκειτο ἡμῖν καὶ τὸ πάντα τοῦτον γινόμενα τὸν τρόπον ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι.

20 B. Ἐκειτο γάρ.

A. Οἷς πάλιν ἔπιτο' ἂν τὸ μόνῃ εἶναι ταῦτα δυνατά, ὅσα ἐξ ἀνάγκης 15 γίνονται. εἰ γὰρ μόνῃ μὲν δυνατὰ τὰ γινόμενα, τὰ δὲ γινόμενα πάντα καθ' εἰρμὸν αἰτίων γίνεται, τὰ δ' οὕτως γινόμενα ἐξ ἀνάγκης γίνεται, δῆλον ὡς μόνῃ ἂν εἶη δυνατὰ τὰ ἐξ ἀνάγκης γινόμενα.

25 B. Λέγεις ὀρθῶς. 20

A. Ἀλλὰ μὴν καθ' οὗς πάντα καθ' εἰμαρμένῃν γίνεται, κατὰ τούτους πάντα καθ' εἰρμὸν αἰτίων γίνεται.

B. Πῶς γὰρ ἄλλως.

A. Καθ' οὗς ἅρα πάντα καθ' εἰμαρμένῃν γίνεται, κατὰ τούτους μό- 25 30 νον, ὃ ἐξ ἀνάγκης γίνεται, ὡς τὸ ἔστιν ἢ ἔσται, τοῦτο μόνον δυνατόν εἶναι κατ' αὐτούς. |

B. Ἀνάγκη γάρ. 24

A. Ἄλλὰ μὴν τὰ ἐξ ἀνάγκης γινόμενα οὐχ οἶόν τε μὴ γενέσθαι· ὃ γὰρ οἶόν τε [μὴ] γενέσθαι, ἐνδέχεται τοῦτο καὶ μὴ γενέσθαι, τὸ δὲ ἐνδεχό-

2 πῶς (acc. del. m²) V: fortasse πως (ἦ) 6 λέγοιτο corr. ex λέγοι τε V δ ante δυνατόν transposuit a 8 δυνατόν] a s. v. V: δε V 10 δοκεῖ om. FGSLa Sp. ante δῆλον iteratum δοκεῖ del. V: om. BR: δοκεῖ δῆλον FGSLa 13 κειμένῳ] ψ in lit. V 14 μόνῃ VBR²S²: πάντα FGS¹L: μόνον a Sp. τῷ VBR: αὐτῷ FGSLa Sp. 15 μὴ del. V: om. libri 18 ἀλλαμῆν V 19 ἀνάγ|///κῆς V 22 μὲν δύναται a 24 μόνῃ] a in lit. V 30 fortasse γίνεται, (γίνεται)· ὡς θ' ὃ ἔστιν ἢ ἔσται, cf. l. c. 622 ἢ τὸ ἔσται a εἶναι δυνατόν a 31 αὐτούς (ἀνάγκη). B. Ἀνάγκη coni. Sp. 33 οὐχ] fortasse οὕτως μὴ delendum videtur cf. ib. καὶ om. R

μενον μὴ γενέσθαι δυνατόν μὴ γενέσθαι, ὥστε τὸ ἀναγκαίως γινόμενον ἔσται 5
δυνατὸν μὴ γενέσθαι.

B. Ὅρθῶς λέγεις.

A. Ἄλλ' εἰ δυνατόν μὴ γενέσθαι τὸ ἀναγκαίως γινόμενον μόνον, εἴη 5
5 ἂν καὶ δυνατόν γενέσθαι τὸ ἀναγκαίως μὴ γινόμενον μόνον, οὕτω τε ἔσται 10
τῷ ἀναγκαίως γινομένῳ ἐπόμενον τὸ ἀναγκαίως μὴ γίνεσθαι, εἴ γε τὸ μὲν
δυνατὸν γενέσθαι καὶ μὴ γενέσθαι δυνατόν, ἐπὶ δὲ μόνου τοῦ ἀναγκαίως
γινομένου τὸ δυνατόν ἀληθεύεται. οὐ ὄντος ἀτόπου ἔποιτ' ἂν τοῖς πάντα 15
γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην λέγουσιν τὸ δυνατόν εἶναι μόνον τὸ γινόμενον ἐξ
10 ἀνάγκης, τοῦ ἐξ ἀνάγκης μὴ τοῦ ὡς βιαίου, ἀλλὰ τούτου λαμβανημένου,
οὐ τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, καίτοι κατὰ μόνους τοὺς πάντα καθ' εἰμαρ- 20
μένην γίνεσθαι λέγοντας οὐκ ἄλλο τι τοῦ ἀναγκαίως γινομένου τὸ γινόμενον
οὔτε γινόμενον ἐξ ἀνάγκης, οὐδ' ἔστιν τὸ μὲν ἐξ ἀνάγκης γινόμενον ὡς
φασιν τὸ γινόμενον βίᾳ, τὸ δ' ἀναγκαίως τὸ κατὰ τὴν τῶν αἰτίων ἀκο- 15
λουθίαν. γνώριμον δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ μηδὲ γίνεσθαι τι δύνασθαι βίᾳ καθ' 25
οὐς καθ' εἰμαρμένην πάντα γίνεται. εἰ γὰρ τὰ καθ' εἰμαρμένην γινόμενα 25
καθ' εἰρημὸν αἰτίων γίνεται καὶ κατὰ τάξιν θεῖαν τινα, οὐδὲν δὲ τῶν κατὰ
τάξιν γινομένων τοιαύτην βίᾳ γίνεται, οὐδὲν ἂν τῶν καθ' εἰμαρμένην γινο-
μένων βίᾳ γίνοιτο. καὶ γὰρ εἴ τινες μὴ δοκῶσιν τοῖς περὶ αὐτοὺς γινο- 5
20 μένοις εὐαρεστεῖν, καὶ τοῦτο παρὰ τῆς εἰμαρμένης καὶ τῆς θείας τάξεως
ἔχοιεν ἄν. τί γὰρ ἄλλο λέγειν οἶόν τε τοῖς πάντα λέγουσιν τὰ γινόμενα
γίνεσθαι κατὰ τινὰς ἀπαραβάτους αἰτίας καὶ τοῦτο ὀνομάζουσιν εἰμαρμένην; 10
τὸ γὰρ λέγειν "τὴν εἰμαρμένην ποιῶν τινα τοιαῦτα, ἃ χωρὶς βίας οὐ πέ-
σεται τοῖς αἰτίοις", παντάπασιν ἀλλότριον ἂν εἶναι δόξαι θείας τάξεως·
25 πάντων (δὲ) καθ' εἰμαρμένην γινομένων ἀναιρεῖται τὸ βίᾳ τι γίνεσθαι· εἴη
γὰρ ἂν καὶ τοῦτο καθ' εἰμαρμένην τάξιν ὡς προεῖρηται. κατὰ γὰρ τοὺς 15
οὕτω λέγοντας πάντα γίνεσθαι καὶ αὐτὸ τὸ μὴ βούλεσθαι ἔπεσθαι τῷ ποι-
οῦντι ἔσται καθ' εἰμαρμένην, ὅπως οὐ παντάπασιν ἄλογον λέγειν κατη-
ναγκάσθαι τινὰς ὑπὸ τινων προκαταβεβλημένων αἰτίων ἀντιπράσσειν τοῖς 20
30 ἀναγκαίως ἔσομένοις;

B. Ἄλογώτατον μὲν οὖν.

A. Καὶ γὰρ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ τὰ καθ' εἰμαρμένην γινόμενα καὶ

2 δυνατόν VFBR: ἀδύνατον GSLa Sp. 3 ὀρθῶς— γενέσθαι (4) om. F 4 δυνατόν VB:
ἀδύνατον SLFGa Sp.: μὴ δυνατόν R μόνον om. R 5 ἀναγκαίως B² conl. Sp.: ἀναγ-
καῖον libri 6 γίνεσθαι] γενέσθαι a γε] τε R 8 fortasse ἀτόπου (ἀτοπώτερον)
γένοιτ' ἂν cf. l. c. p. 624 10 ἀνάγκης] να in lit. V 12 λέγοντα γίνεσθαι οὐκ R
13 οὔτε γινόμενον VB¹S¹RL: οὔτε τὸ γινόμενον B²S²a Sp.: fortasse ἅτε γινόμενον B
15 βίᾳ V 16 πάντα γινόμενα R 18 ἂν τῶν (ἂν τῶ m² in lit.) B: θάπτον | VR: ἀρα
τόν F: ἀρα τῶν GSLa Sp. 18. 19 γινόμενον a 19 γένοιτο a 21 οἶόν τε
B²GFLa Sp.: οἶονται sic V: οἶονται B¹R 23. 24 πέσεται FGS¹L Sp.: πέσεισθαι
VBR²a 24 δόξαι B² conl. Sp.: δόξῃ VB¹R: δόξει GSLa 25 δὲ V²BR Vict.: οὖν
G: om. V¹LFSa 26 τὴν τάξιν Vict. 28 ὅπως VFB¹LR: ὃ πῶς GB²Sa: fortasse καὶ
πῶς 29 ἀντιπράττειν a 30 ἔσομένοις RB: ἐσομένοις V: ἐπομένοις SLGa Sp.

κατὰ πρόνοιαν γίνεται, πῶς εὐλογον κατὰ πρόνοιάν τινας ἀντιπράσσειν τοῖς 26
καλῶς γινομένοις καὶ εὐτάκτως τοῖς κατὰ πρόνοιαν; |

B. Ὅρθῶς λέγεις. 26

2. A. Καὶ γὰρ εἰ ἀναγκαῖον μὴ γενέσθαι ταῦτα τῷ κεκωλῶσθαι
5 γενέσθαι οὐ γίνεται, ταῦτα οὐδὲ δυνατὰ γενέσθαι, εἴ γε δυνατὸν (δ) οἶόν τε
γενέσθαι ἀκώλυτον (ᾧν). 5

B. Ὅρθῶς λέγεις.

A. Ἄ ἄρα ἀναγκαῖον μὴ γενέσθαι, ταῦτ' οὐκ ἔστι δυνατὰ γενέσθαι·
περὶ ᾧν δὲ οἶόν τε προλέγοντας ὅτι μὴ ἔσται ἀληθεύειν, ταῦτα ἀνάγκη μὴ
10 γενέσθαι, εἴ γε περὶ ᾧν προλέγων τις ὡς ἐσομένων ἀληθεύει, ταῦτ' ἀναγ- 10
καῖον γενέσθαι.

B. Πῶς γὰρ ἄλλως;

A. Περὶ ᾧν οἶόν τε προλέγοντα ὅτι μὴ ἔσται ἀληθεύειν, ταῦτ' οὐκ
ἔσται δυνατὰ γενέσθαι.

15 B. Πῶς γὰρ ἂν εἶη δυνατὰ γενέσθαι, ᾧν τὰ ἀντικείμενα ἐξ ἀνάγκης 15
γίνεται;

A. Ἄλλ' εἰ περὶ πάντων τῶν παρὰ τὴν εἰμαρμένην οἶόν τε προ-
λέγοντα ὅτι μὴ ἔσται ἀληθεύειν, οὐδὲν τῶν παρὰ τὴν εἰμαρμένην δυνατὸν
ἔσται γενέσθαι. 20

20 B. Ὅρθῶς λέγεις.

A. Ἄλλὰ μὴν καὶ περὶ ᾧν οἶόν τε προλέγοντα ὅτι ἔσται ἀληθεύειν,
ταῦτα ἀνάγκη γενέσθαι· ἂ δ' ἀνάγκη γενέσθαι, ταῦτ' οὐχ οἶόν τε μὴ γε-
νέσθαι. 25

B. Οὐ γὰρ οἶόν τε.

25 A. Περὶ ᾧν οἶόν τε προλέγοντα ὅτι ἔσται | ἀληθεύειν, ταῦτ' οὐχ 27
οἶόν τε μὴ γενέσθαι καὶ περὶ πάντων τῶν γινομένων οἶόν τε προλέγοντας
ὅτι ἔσται ἀληθεύειν.

B. Πῶς γὰρ ἄλλως ἐνδέχεται λέγειν;

A. Οὐδὲν τῶν καθ' εἰμαρμένην γινομένων οἶόν τε μὴ γενέσθαι. 5

30 B. Οὐ γὰρ οἶόν τε.

A. Ἄλλ' εἰ δυνατὸν μὲν (δ) οἶόν τε καὶ μὴ γενέσθαι, οὐδὲν δὲ τῶν
καθ' εἰμαρμένην οἶόν τε καὶ μὴ γενέσθαι, οὐδὲν ἂν τῶν καθ' εἰμαρμένην 10
γινομένων δυνατὸν εἶη. πᾶν γὰρ οἶόν τε καθ' οὐς πάντα τὰ γινόμενα καθ'

1 πῶς RB²SGFLa: ὅπως VB¹ κατὰ] καὶ τὰ R τινας] νας in lit. V 3 ὀρθῶς]
ἄρα ὡς V¹ (corr. V²) 4 ταῦτα] ταυτα V: fortasse ἂ cf. l. c. p. 625 5 ταυτα V¹
οὐδὲ δυνατὰ FSB² La Sp.: οὐδ' ἀδύνατα VB¹ R: οὐδὲ δύναται G δ οἶόν τε B² Vict. Sp.:
οἶόν τε VRB¹: ὅτε FSLa 6 ᾧν add. B² Sp. 9 προλέγοντα conit. Sp. ἔσται
B²S²a Sp.: ἔστι VB¹S¹RL 13 τοῦτ' a 15 ᾧν δ' vel ἄρα conit. Sp. 20 ὀρθῶς—
γενέσθαι (22) om. R 22 γίνεσθαι V οὐχ] οὐ in lit. V 24 οὐ — γενέσθαι (26)
om. R 25 ἄρα add. post ᾧν a Sp. 26 ὁλονται sic V¹ (corr. V²) γινο-
μένων a προλέγοντα conit. Sp. 29 οὐδὲν ἄρα a γινομένων a 31 μὲν
δ conit. Sp.: μὴ R: μὲν libri δὲ om. R 32 οἶόν τε — εἰμαρμένην om. R
μὴ s. v. V 33 ἂν εἶη L οὐς VRB¹a: οὐς δὲ B²: οὐ LF: fortasse πᾶν γὰρ,
(εἰ) καθ' οὐς τὰ om. BR

είμαρμένην γίνεται, οὐδὲν τῶν γινομένων ὡς δυνατόν καὶ μὴ γενέσθαι γίνεται. εἰδείχθη δ' ὅτι μὴδὲ τῶν παρὰ τὴν εἰμαρμένην δυνατόν τι ἔστιν. 15 οὐδὲν δυνατόν ἔστιν, εἴ γε πᾶν μὲν ἦ καθ' εἰμαρμένην ἢ παρὰ τὴν εἰμαρμένην, οὐδέτερον δὲ δυνατόν αὐτῶν.

5 3. B. Καὶ γὰρ εἰ τὸ καθ' εἰμαρμένην γινομένον δυνατόν τις λέγοι, τὸ ἀναγκαίως γινομένον δυνατόν ἂν εἶη λέγων. ἀλλ' εἰ τὸ δυνατόν γενέ- 20 σθαι δυνατόν καὶ μὴ γενέσθαι, τὸ ἀναγκαίως γινομένον εἶη ἂν δυνατόν μὴ γενέσθαι. εἰ δὲ τὸ παρὰ τὴν εἰμαρμένην δυνατόν τις λέγοι, συμβήσεται πάλιν τούτῳ τὸ ἀδύνατον γενέσθαι δυνατόν γενέσθαι λέγειν. περὶ οὗ γὰρ 25 10 ὁ προλέγων ὅτι μὴ ἔσται ἀληθεύει, πῶς οἶόν τε τοῦτο λέγειν ἐνδέχεσθαι γενέσθαι; δῆλον γὰρ ὅτι, εἰ καὶ δυνατόν ἄλλως | ἦν τῇ ἑαυτοῦ φύσει, ἀλλὰ 28 τῷ κεκωλύσθαι αὐτὸ ἀληθὲς ἦν προλεγόμενον ἐπ' αὐτοῦ τὸ μὴ ἔσεσθαι.

4. A. Καὶ γὰρ εἰ [μὴ] ἔστι δυνατόν τοῦτο, οὐ ὑποτεθέντος εἶναι οὐδὲν ἀδύνατον συμβήσεται, παντὶ δέ, ᾧ τὸ ἀντικείμενον προλεγόμενον ἀλη- 5 15 θές ἔστιν, ὑποτεθέντι εἶναι ἀδύνατον (συμβήσεται) τὸ ἅμα τὸ αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, οὐδὲν ἂν τῶν ἐφ' ὧν τῆς ἀντιφάσεως εἰς τὸ μέλλον θά- τερον μέρος ἀφωρισμένως ἀληθές ἔστιν, εἶη ἐνδεχόμενος. ἐπὶ πάντων δὲ φασὶ θάτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως ἀφωρισμένως ἀληθές εἶναι. 10

B. Φασὶ γάρ.

20 Οὐδὲν οὖν ἔστιν ἐνδεχόμενον· οὔτε γάρ, καθ' ὧν ἀληθές τὸ ἔσται, ἐνδεχόμενον, ὅτι μὴ οἶόν τε αὐτὰ μὴ γενέσθαι, οὔτε ἐφ' ὧν ψεῦδος τὸ 15 [οὐκ] ἔσται, [ἔσται] ὅτι μὴ οἶόν τέ τι τούτων γενέσθαι. εἰ γὰρ τις ἐφ' οὗ ψεῦδος ἐν τῶν λεγομένων (ἢ τὸ γενέσθαι ἢ) τὸ μὴ γενέσθαι, λέγοι τὸ ἕτερον τούτων ἐνδεχόμενον, ἢ τὸ γενέσθαι ἢ τὸ μὴ γενέσθαι, ἔποιτο ἂν 25 τούτῳ ἀμφοτέρω λέγειν ἐνδεχόμενα. τό τε γὰρ ἐνδεχόμενον γενέσθαι ἀλη- 20 θές τῷ ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ γενέσθαι, καὶ ὃ ἐνδέχεται μὴ γενέσθαι, τοιοῦτον τῷ ἐνδέχεσθαι γενέσθαι. οὕτω δὲ ἔσται ἐφ' οὗ τὸ γενέσθαι ἐνδεχόμενον,

1 fortasse γίνεται, (ἔξ ἀνάγκης γίνεται), οὐδὲν γινομένων V 1. 2 γίνεται V: δύνα-
ται BSGFLRa Sp. 2 τι ἔστιν B² Sp.: τε ἔστιν libri 3 οὐδὲν ἄρα a Sp. ἢ V¹
(corr. m²) 6 λέγειν a Sp. 7 γενέσθαι δυνατόν, τὸ L 8 τὸ om. a Sp.
γενέσθαι] γε in lit. V 9 τὸ τὸ conl. Sp. 10 ὁ corr. ex οὗ V² 11 ἑα-
τῶν a 12 ἐπ' VRB: ὑπ' FSLGa: fortasse περὶ 13 μὴ ἔστι VB¹: μὴ ἔσται R: ἔστι
B²GFSa Sp.: fortasse μὲν ἔστι cf. l. c. p. 627 sq. οὐ a 15 (συμβήσεται) τὸ scripsi:
τὸ V¹FSLa Sp.: τῷ V² Vict. BR ἀδύνατον—εἶναι om. G 16 ἂν τῶν scripsi: αὐ-
τῶν libri 17 ἀληθές τῆς ἀντιφάσεως ἀφωρισμένως ἀληθές S²a (τῆς—ἀληθες punctis
notat Vict. εἶη ἐνδεχόμενος scripsi: εἰ ἐνδεχομένως V¹: ἢ ἐνδεχόμενος V²B: ἐν-
δεχόμενος G Vict. Sp.: εἰς δεχομένον F: εἰς δεχομένως LS¹: ἢ δεχομένως S²a: ἔστιν—
ἀληθές (18) om. R 20 οὖν S²GLa Sp.: ὃ VFBS¹: om. R 20 οὔτε—ἐνδεχόμενον
(21) om. R τὸ ἔσται VB: τὸ ἔσται τὸ GF: ἔσται τὸ LSa: τὸ ἔσται ἔσται Sp.
21 fortasse ταῦτα 22 οὐκ delevi ἔσται delevi cf. l. c. p. 628 sq. 23 ψεῦδος
B²G Sp.: ψεῦδους VFSB¹RLa ἐν scripsi: μὲν libri ἢ τὸ γενέσθαι ἢ addidi
λέγοι τὸ BFR Sp.: λέγοιτο VLa 24 τούτων ἐν | τῶν a 25 τούτῳ B²GF Vict.
Sp.: τοῦτο VRB¹LSa ἐνδεχόμενον a 27 γε τῷ L ἐνδέχεσθαι GF Sp.: ἐν-
δέχεται VRBSLa

ἐπὶ τούτου καὶ | τὸ μὴ γενέσθαι τοιοῦτον, καὶ ἐφ' οὗ τὸ μὴ γενέσθαι, 29
 ἐπὶ τούτου καὶ τὸ γενέσθαι ἐνδεχόμενον. ὁμοίως δὲ τοῦ αὐτοῦ ἐνδεχομένου
 γενέσθαι τε καὶ μὴ γενέσθαι, πῶς οὐκ ἄτοπον ἐπὶ τούτων τὸ ἕτερον μῶριον 5
 τῆς προλεγομένης ἀντιφάσεως ἀφωρισμένως ἀληθὲς εἶναι [τε] λέγειν, θά-
 5 τερον δὲ ψεῦδος, ὁμοίως τοῦ προκειμένου ἄμφω δυναμένου; ἀκολουθεῖ γὰρ
 τοῖς τὰ γινόμενα τοῦτον τὸν τρόπον γίνεσθαι λέγουσιν τὸ ὁμοίως ἀληθῆ
 τὴν τε κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν οὕτω γινομένων γίνεσθαι λέ- 10
 γειν ἢ ὁμοίως αὐτῶν ἐκατέραν ψευδῆ.

V. Διὰ τί ἡ αὔξησις κατὰ τὸ εἶδος μόνον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ
 10 τὴν ὕλην.

Εἰ αὔξεται τὸ ὑποκειμένον τῷ αὔξεσθαι λεγομένῳ (ὑπομένει δὲ καὶ ἡ 15
 ὕλη, οὐ μόνον τὸ εἶδος· οὐ γὰρ δὴ πᾶσα ἀλλάσσεται), διὰ τί κατὰ τὸ εἶδος
 μόνον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν ὕλην ἢ αὔξησις; οὐ γὰρ πᾶσα ἡ ὕλη ἢ ἐν
 τοῖς αὐξομένοις ἀλλάσσεται, ἀλλὰ μένοντός τινος ἐξ αὐτῆς ἄλλη προσγι- 20
 15 ται· οὐδὲ γὰρ ἂν ἐσώζετο τὴν ἀρχήν, οὐδ' ἂν τὸ εἶδος ἔμενεν τῆς προϋ-
 παρχούσης ὕλης. οὐ γὰρ ἐν τῷ τσοῆδέ τινα εἶναι τῇ ὕλη τὸ εἶναι ὕλη,
 ὡσπερ οὐδὲ τῇ σαρκί. ἡ δύο ὄντων περὶ τὸ αὐξόμενον ποιοῦ τε καὶ ποσοῦ 25
 (τόδε γὰρ τὸ αὐξόμενον, τὸ δὲ τόδε συναμφοτέρος οὐσία), καὶ τοῦ μὲν ποσοῦ
 20 ποσὸν οὐ μένει ταῦτόν, τὸ δὲ ποιὸν τὸ ὡς εἶδος τοῦ αὐξομένου μένει. 30
 ἐπεὶ τοῖνον τὸ ποιόν, ὃ καὶ εἶδος ἐστὶ, μένει, τὸ δὲ ποσὸν οὐ μένει, καὶ
 αἴτιον τοῦ μὴ μένειν αὐτὸ ταῦτόν ἢ τῆς ὕλης ῥύσις, διὰ τοῦτο κατὰ μὲν 5
 τὴν ὕλην οὐκ αὔξεται τὰ αὐξόμενα, κατὰ δὲ τὸ εἶδος. τοῦτο γὰρ ταῦτόν
 μένον. τοῦ γὰρ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτος ἢ αὔξησις κατὰ τὸ μένον ἐν αὐτῷ
 25 γίνεται, καθ' αὐτὸ δὲ ὑφεστῶτος τὸ συναμφοτέρον, ὃ κατὰ τὸ εἶδος μένει.
 ἢ γὰρ ὕλη τὸ ῥέον, ἐπεὶ, εἰ καὶ ὑπομένει τις ὕλη ἐν τῷ αὐξομένῳ, ἀλλ' 10
 οὐκ ἐστὶ ταύτης κατηγορηθῆσαι τὸ ἠδύξῆσθαι, τῷ κατ' αὐτὴν ἐκάστοτε, εἰ καὶ
 ὑπέμεινεν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ῥεῖν τε καὶ ἀλλάσσεσθαι. οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν
 τῷ ἠδύξημένῳ λαβεῖν τινα ὕλην, ἥτις διὰ παντός· ἢ αὐτὴ μένουσα ἐν αὐτῷ 15
 30 κατ' ἀριθμὸν προσθήκην ἔσχεν τινα κατὰ ποσόν. ἦν γὰρ ἂν λάβῃς, καὶ
 αὕτη ῥεῖ καὶ μεταβάλλεται, καὶ οὐδὲν αὐτῆς ταῦτό κατ' ἀριθμὸν μένει·
 τὸ δὲ εἶδος ταῦτό μένει, ἔστ' ἂν σώζηται τὸ πρᾶγμα. 20

3 τὸ ἕτερον GFS¹L: τὸ ἐφ' ὃν VRB¹: τὸ μὲν ἐν B²S²a Sp. 4 τε om. FSa Sp.: del.
 B: τὸ R 6 λέγουσι γίνεσθαι a Sp. 7 pr. τήν] τῆ in lit. V alt. τὴν om. a
 13 γάρ] ρ in lit. V 16 τσοῆδε V 17 σαρκί VFB: σαρκί ἐν (ἐν om. FL) τῷ
 τσοῆδε εἶναι τὸ σαρκί εἶναι GS¹ (in mg.) La Sp. 18 τοδε V τὸ δὲ τόδε a Sp.:
 τὸ τοδε V: τὸ τόδε B¹GFL: τὸ τὸ δὲ S¹: τὸ δὲ δὲ S² συναμφοτέρος VS²a Sp.: συναμφο-
 23 γὰρ τὸ ταῦτόν a Sp. 24 κατὰ τὸ VB conī. Sp.: κατὰ ταῦτό GSLa:
 καταυτό F 25 ὑφεστῶτος VB¹S¹a: ὑφεστός Vict. Sp.: ὑφεστός GFLB²S³ 26 εἰ
 καὶ Vict. Sp.: καὶ VGFSLa 27 τὸ] τῷ B¹ τῷ κατ' αὐτὴν (καθ' αὐτὴν G, κατὰ
 τὴν Sa) ἐκάστοτε εἰ καὶ VGFBLSa: τῷ ἐκάστοτε καὶ ταύτην εἰ καὶ Vict. Sp. 29 ταῦτόν
 conī. Sp. 30 ἦν VB: τινα ἦν GFSa Sp.: τινα ἦν L 31 αὕτη F

VI. Πῶς εἰ μᾶλλον τὸ ὕδωρ ὕδωρ κατὰ τὸ ψυχρὸν ἢ κατὰ τὸ ὑγρὸν, ἢ μὲν εἰς τὸ θερμὸν αὐτοῦ ἐκ τοῦ ψυχροῦ μεταβολὴ οὐ φθείρει αὐτό, ἢ δὲ ἐκ τοῦ ὑγροῦ εἰς τὸ στερεὸν φθείρει. 35

Εἰ μᾶλλον τὸ ὕδωρ ὕδωρ ἐστὶν κατὰ τὸ ψυχρὸν ἢ τὸ ὑγρὸν, ὡς πῦρ 5 μὲν κατὰ τὸ θερμὸν | μᾶλλον ἢ ξηρὸν, ἀγρὸν δὲ κατὰ τὸ ὑγρὸν μᾶλλον ἢ 31 θερμὸν, γῆ δὲ κατὰ τὸ ξηρὸν μᾶλλον ἢ ψυχρὸν, τί δήποτε κατὰ μὲν τὸ ὑγρὸν μεταβάλλον οὐκ ἔστιν ὕδωρ (οὐ γὰρ ὕδωρ ὁ κρύσταλλος), κατὰ δὲ 5 τὸ ψυχρὸν μεταβάλλον ὕδωρ ἔτι μένει; ὕδωρ γάρ ἐστι καὶ θερμὸν γενόμενον. καίτοι οὐ τὸ πῦρ μεταβάλλον κατὰ τὸ θερμὸν πῦρ ἔτι, οὐθ' ὁ 10 ἀγρὸν εἰ κατὰ τὸ ὑγρὸν μεταβάλλοι, ἀλλ' οὐδὲ γῆ μένει ἢ κατὰ τὸ ξηρὸν μεταβάλλουσα. ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις καὶ τούτω ἐπ' αὐτοῦ, τί δήποτε, εἰ 10 κατὰ τὸ ψυχρὸν αὐτῷ τὸ εἶναι, ἢ κατὰ τὸ ψυχρὸν ἐπίτασις φθείρει αὐτό, εἴ γε πῆγνυται μὲν διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ψυχρότητα, παγὲν δὲ οὐκέτι ἐστὶν ὕδωρ ἐνεργεῖα. οὐδὲ γὰρ ἢ κατὰ τὸ θερμὸν ἐπίτασις πυρὸς φθαρτικῆ, 15 οὔτε ἢ κατὰ τὸ ὑγρὸν ἀέρος, οὔτε γῆς ἢ κατὰ τὸ ξηρὸν, οὐθ' ὄλωσ' ἄλλου τινὸς ἢ κατὰ τὸ οἰκεῖον εἶδος ἐπίτασις φθορᾶς αἰτία. <ῆ> ἐπεὶ ἢ κατὰ τὸ ψυχρὸν εἰς τὸ θερμὸν μεταβολὴ τοῦ ὕδατος ἀέρος ἐστὶ γεννητικὴ (οὐδὲν 20 γὰρ οἶόν τε ἄλλο σῶμα ἐξ ὕδατος κατὰ μόνην τὴν ἐκ τοῦ ψυχροῦ γενέσθαι μεταβολήν), οὐκ ἔστι δὲ ἀγρὸν θερμὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑγρὸς, καὶ τό 20 γε εἶναι αὐτῷ ἀέρι κατὰ τὴν ὑγρότητα μᾶλλον, ἔστι δ' οὐχ ὅμοιον τὸ 25 ὑγρὸν ἐν τε ὕδατι καὶ ἀέρι (τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ παχύτερον, διὸ καὶ ἀναπληστικόν, ἢ δὲ τοῦ ἀέρος ὑγρότης λεπτή), οὐ μόνον δεῖ τῆς | κατὰ τὸ 32 ψυχρὸν τῷ ὕδατι μεταβολῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ τὸ ὑγρὸν. καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἢ τοιαύδε ὑγρότης εἰδοποιὸς τοῦ ἀέρος, εἰς δν ἢ κατὰ τὸ ψυχρὸν τοῦ 25 ὕδατος μεταβολή, ἢ δὲ κατὰ τὸ ὑγρὸν τῷ ὕδατι μεταβολὴ ὑπὸ τοῦ θερ- 5 μοῦ καὶ τοῦ ἐν τούτῳ ξηροῦ γίνεται λεπτόνυτος αὐτὸ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ παχύτητα μεταβάλλοντος, ἦτις μεταβολὴ δεῖται χρόνου, διὰ τοῦτο, μέχρις ἂν ἢ ἐν τῷ ὕδατι γενομένη θερμότης τὴν ὑγρότητα εἰς τοσοῦτον μετα- 10 βάλλῃ, ὡς εἶδος ἀέρος γενέσθαι, ὕδωρ ἔτι μένει ὄν, οὐ τοιοῦτον μὲν ὁποῖον 30 τὸ εἰλικρινὲς ὕδωρ, ἀλλὰ λεπτότερον. λεπτότερον γὰρ τὸ αὐτὸ ὕδωρ θερμανθὲν ἢ πρὸ τοῦ, καὶ τὰ ἀποψυχθέντα δὲ πάλιν ὕδατα λεπτότερα τῶν τὴν ἀρχὴν μὴ θερμομασμένων. ὁδὸς γὰρ τῷ ὕδατι τῆς εἰς ἀέρα μεταβολῆς 15 ἢ θερμότης, καὶ οὐχ ὅμοιον τὸ ὕδωρ θερμανθὲν τε καὶ πρὸ τοῦ. ὡς δ' ἢ θερμότης τὴν ὑγρότητα λεπτόνει, οὕτως πάλιν ἢ ψυχρότης παχύνει τε 35 καὶ συνίστησιν. καὶ ἐπεὶ ἢ τοιαύτη τοῦ ὑγροῦ σύστασις ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ 20 ἐν χρόνῳ καὶ αὐτῇ γίνεται, διὰ τοῦτο οὐδὲ ὁ ἀγρὸς ψυχθεὶς ὕδωρ εὐθύς,

1 ὕδωρ semel a Sp. ἢ κατὰ Vict.: οὐ κατὰ VFSLa: οὐ Ga 7 οὐκ ἔστιν ὕδωρ
om. a 10 μεταβάλλοι corr. ex μεταβάλλει F: μεταβάλλει L et conl. Sp. 11 ἐπι-
ζητήσαι V 16 ἢ add. B²S²a 17 γεννητικὴ a Sp. 19. 20 τό γε V² Vict.
Sp.: τό τε V¹FSLa 21. 22 ἂν ἀπληστικόν a 22 δεῖ] δ' εἰ V¹ (corr. V²)
33 ἢ a 36 καὶ αὐτῇ Vict. Sp.: καὶ αὐτῇ V: καὶ αὐτῇ B: ἢ τοιαύτη GFSLa

ἀλλ' ἀήρ μένει, ἔστ' ἂν τὸ ὑγρὸν ἔτι λεπτόν ῃ. ἡ δὲ κατὰ τὸ ὑγρὸν μεταβολή, οὐκ ὄν ὄντως εἰδοποιὸν τοῦ ὕδατος ὡς τὸ ψυχρὸν, τὸ ὕδωρ φθει-
 ρειν δοκεῖ, ὅτι μὴ μόνον εἰς γῆν μεταβολὴ τῷ ὕδατι γίνεται κατὰ τὴν
 ὑγροῦ μεταβολήν, ἀλλὰ καὶ εἰς κρύσταλλον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ οὗτος ὕδωρ
 5 πῶς | ἔτι. ἀνάλογον γὰρ τῷ ὕδατι τῷ θερμῷ ὁ κρύσταλλος. ἄμφω γὰρ 33
 πεπονθός τι ὕδωρ καὶ ἐν μεθορίῳ τὸ μὲν ὕδατός τε καὶ ἀέρος, τὸ δ' ὕδα-
 τός τε καὶ γῆς. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σωματίων τῶν ἀπλῶν τὴν εἰς 5
 τὰ παρακείμενα αὐτοῖς μεταβολήν κατὰ τὴν θατέρου τῶν εἰδοποιούντων
 αὐτὰ μεταβολήν ἰδεῖν δεομένην χρόνου. οὐ γὰρ ὡς δοκεῖ κατὰ θάτερον
 10 αὐτοῖς ἢ μεταβολὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄμφω. τῷ δὲ τὴν κατὰ θάτερον 10
 μεταβολήν μὴ εἰς τὸ ἐναντίον γίνεσθαι, ἀλλ' ἢ εἰς ἄνεσιν ἢ ἐπίτασιν τῆς
 αὐτῆς ποιότητος, κατὰ τὴν εἰς τὸ ἐναντίον τῶν ἐν αὐτῇ μεταβολήν μόνον
 μεταβάλλειν δοκεῖ. οὔτε γὰρ εὐθύς γῆ τὸ πῦρ, ἐάν ψυχθῆ (δεῖ γὰρ ποιάν
 γενέσθαι τὴν ἐηρότητα· διὸ οὔτε καπνός οὔτε αἶθλας ἤδη γῆ), ἀλλ' οὐδ' 15
 15 ἂν εἰς ὑγρὸν μεταβάλῃ τὸ πῦρ μόνον, ἀήρ ἤδη· δεῖ γὰρ οὕτω καὶ ποιᾶς
 θερμότητος. διὸ ἐν μεθορίῳ τι πρῶτον γίνεται. ὁ δ' αὐτός καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων λόγος. τοῦ δὲ ὕδατος εἶδος οὐχ ἀπλῶς τὸ ψυχρὸν, εἰ καὶ κατὰ 20
 τοῦτο μᾶλλον, ἀλλὰ τὸ ψυχρὸν μετὰ τοῦ ὑγροῦ. ἔστ' ἂν οὖν σώζεσθαι
 δύνηται τὸ ὑγρὸν, ὄντος ἐν αὐτῷ τοῦ ψυχροῦ, εἶδος τὸ ψυχρὸν τοῦ ὕδατος·
 20 τὸ δὲ φθαρτικὸν τοῦ ὑγροῦ ψυχρὸν οὐκ ἔτι οἶόν τε ὕδατος εἶδος εἶναι. τὸ 25
 τοιοῦτο δὴ ψυχρὸν εἶδος αὐτοῦ, οὐ ἢ ἐπίδοσις οὐκ ἔστιν ὕδατος τουτέστιν
 ὑγρότητος φθαρτικῆ. |

VII. Πῶς οὐκ ἐναντία τό τε μέγα καὶ τὸ μικρὸν, εἴ γε εἰς 34
 ἐναντία μὲν ἢ μεταβολή, τὸ δ' αὐξόμενον καὶ μειούμενον εἰς
 25 ταῦτα μεταβάλλει.

Εἰ τοῖς κινουμένοις πᾶσιν ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον ἢ μεταβολή, τὰ δ' 5
 αὐξόμενα καὶ μειούμενα κινεῖται, εἴη ἂν καὶ τούτοις ἐξ ἐναντίων εἰς ἐν-
 αντία ἢ μεταβολή. γίνεται δ' αὐτοῖς ἢ μεταβολὴ εἰς μέγεθος καὶ μικρό-
 τητα· τῷ μὲν γὰρ αὐξομένῳ εἰς μέγεθος ἢ ἐπίδοσις, τῷ δὲ μειουμένῳ εἰς 10
 30 μικρότητα ἢ συστολή. ἐναντίον (ἄρα) τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν. ἀλλ' οὐ δοκεῖ,
 ὡς διὰ πλειόνων Ἀριστοτέλης ἐν Κατηγορίαις ἔδειξεν. ἢ οὐχ ἀπλῶς εἰς
 μέγεθος καὶ μικρότητα (ἢ) μεταβολὴ τοῖς αὐξομένοις τε καὶ μειουμένοις, 15

1 fortasse ἢ δὲ (τοῦ ὕδατος) 2 ὄντως] fortasse οὕτως 4 (τοῦ) ὑγροῦ Diels 5 πῶς V
 κρύσταλλος] x in lit. V 6 πεπονθός τι] ὅς τι in lit. V 14 οὔτε αἶθλας ἤδη Vict. Sp.:
 οὔτε θάλας ἤδη V¹: οὔτε αἶθαλη ἤδη V²B: οὔτε θαλός ἤδη G: οὐ θαλός ἤδη F: οὐθαλος ἤδη
 SLa γῆ om. FSLa 15 μόνον V¹GFSB²a: μένον B¹?V² 17 τοῦ δὲ V²B Vict.
 Sp.: τοῦ V¹GVSLa 19 εἶδος V²BG Vict. Sp.: εἶδους V¹FSLa 20 ψυχρὸν om. a Sp.
 alt. τὸ] τὸ ψυχρὸν a Sp. 22 ὑγρότητα V²B Vict. Sp.: ὑγρότης V¹FSLa 28 με-
 ταβολή] μετα|λή V¹ (corr. V²) 29 alt. τῆ] τοῦ a μειουμένῳ] μειουμένου a
 30 ἄρα add. B²S²a 31 Ἀριστοτέλης ἐν Κατηγορίαις] Cat. 6. 4 b 20 ἢ] ἢ V¹
 (corr. V²) 32 ἢ V²B: om. V¹GFSLa

ἀλλὰ τοῖς μὲν αὐξομένοις κατὰ φύσιν (ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ τῆς θρεπτικῆς
 ψυχῆς κεκοινωνηκότα) εἰς τελειότητα καὶ τέλειον μέγεθος ἢ ἐπίδοσις, τὰ
 δὲ μειούμενα ἐξίσταται τῆς τελειότητος καὶ εἰς τὸ ἀτελεῖς συστέλλεται. εἰς 20
 τὸ τέλειον οὖν μέγεθος καὶ τὸ ἀτελεῖς αὐτοῖς ἢ μεταβολὴ γίνεται, ταῦτα
 5 δὲ ἐναντία, εἰ καὶ μὴ τὸ μέγα τῶ μικρῷ ἀπλῶς ἐναντίον ἔλεγεν. καὶ ἔτι
 τὴν κίνησιν εἰς τὰ ἐναντία μεταβολὴν λέγει τὰ ἐναντία κοινότερον λαμβάνων.
 ἐναντία γὰρ ἔθος αὐτῷ λέγειν καὶ τὴν στέρησιν καὶ ἕξιν καὶ τὰ πρὸς τι 25
 ἀντικείμενα. | τὴν γοῦν ὑπερβολὴν καὶ τὴν ἔλλειψιν ἐν τοῖς Ἡθικοῖς ἐν- 35
 ἀντία λέγει κατὰ τὸ πρὸς τι ἀλλήλοις ἀντικείμενα. καὶ τὸ μέγα οὖν καὶ
 10 τὸ μικρὸν ὄντα πρὸς τι λέγοιτ' ἂν ἐναντία, οὐ τὰ κυρίως ἐναντία, ἀλλ' ὡς 5
 τὰ πρὸς τι. ἢ οὐδὲ γίνεται κατ' αὐτὸν κινήσεις κατὰ τὸ πρὸς τι. οὐ γὰρ
 δεξιόν τι γίνεται τινος πάντως κινήθην αὐτό, θερμὸν δὲ τι γίνεσθαι ἢ ἄνω
 οὐχ οἶόν τε μὴ κινήθην. ἢ εἰ καὶ μὴ αὐτὸς ὁ δεξιὸς γενόμενος διὰ μετα- 10
 βολῆς τῆς κατὰ τὴν σχέσιν τοιοῦτος ἐγένετο (διὰ τοῦτο γὰρ οὐκ ἔστι
 15 κατὰ τὸ πρὸς τι κινήσεις, ὅτι μὴ γίνεται κατὰ ταύτην τὴν σχέσιν μεταβολὴ
 κινήσεως τῷ μεταβάλλοντι κατὰ τὴν σχέσιν· οὐ γὰρ ὡς κατὰ τόπον γί-
 νεται μεταβολὴ αὐτοῦ τοῦτον τὸν τρόπον ἀλλάσσοντος καὶ μεταβάλλοντος 15
 κατὰ τόπον, ὁμοίως καὶ ἢ κατὰ ποιότητα καὶ ἢ κατὰ ποσόν, οὕτως δὲ καὶ
 ἢ κατὰ τὸ πρὸς τι, ἢ κατὰ τὴν σχέσιν ὑπαλλαγὴ γίνεται καὶ κινουμένων
 20 τῶν ὑπαλλασσόντων τὴν σχέσιν κατὰ τὴν σχέσιν· καὶ γὰρ μὴ κινουμένων 20
 ἢ σχέσεις ἀλλάσσεται) οὐκ ἐπεὶ μὴ οὕτως οὖν ἢ κατὰ σχέσιν ὑπαλλαγὴ γί-
 νεται, διὰ τοῦθ' οἶόν τε ἀλλαγὴν σχέσεως γενέσθαι χωρὶς κινήσεως. δεξιὸς
 γὰρ οὐκ ἂν τις ἄλλου γένοιτο μὴ γενομένης κατὰ τόπον ἀμφοῖν κινήσεως 25
 ἢ θατέρου· ἀλλ' οὐδὲ διπλάσιον ἂν γένοιτο | ἄλλο ἄλλου μὴ κατὰ τὸ ποσόν 36
 25 γενομένης κινήσεως. ὥστ' εἰ καὶ μὴ ἔστι κινήσεις κατὰ τὸ πρὸς τι, ἀλλὰ
 διὰ κινήσεώς γέ τινος ἢ εἰς τὰς διαφόρους σχέσεις μεταβολῆ. ὥστε κατὰ
 γε τοῦτο οὐθὲν ἂν κωλύοι καὶ τὴν εἰς μέγα καὶ μικρὸν μεταβολὴν κατὰ 5
 σχέσιν ἀλλήλοις ἀντικείμενα διὰ κινήσεως γίνεσθαι, συγχωρουμένου τοῦ καὶ
 τὰ ὡς πρὸς τι ἀντικείμενα ἐναντία λέγεσθαι καὶ εἶναι καὶ τὰς εἰς ταῦτα
 30 μεταβολὰς ἐναντία. ἢ οὐ λέγεται ὑπ' αὐτοῦ τὰ πρὸς τι ἐναντία. οὐδὲ γὰρ 10
 ἢ ὑπερβολὴ καὶ ἢ ἔλλειψις ἐναντία ὑπ' Ἀριστοτέλους λέγεται καθὸ πρὸς
 τι ἐστίν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ λέγεσθαι μὲν αὐτὰ πρὸς ἄλληλα (ἢ γὰρ ὑπερ-
 βολὴ ἐνδείας ὑπερβολῆ, καὶ ἢ ἐνδεια ὑπερβολῆς ἐνδεια), ἐναντία δ' εἶναι 15
 μὴ κατὰ τὴν σχέσιν ταύτην, ἀλλὰ καθόσον τὸ μὲν τοῦ συμμετρου πλέον
 35 ἐστίν· τὸ (μὲν) γὰρ μᾶλλον τοιοῦτο, τὸ δὲ ἔλαττον τοῦ συμμετρου· τοιοῦτον
 γὰρ τὸ ἐλλείπον. οὐ γὰρ τὰ ὀπωσοῦν ὑπερβάλλοντα καὶ ἐλλείποντα ἐν- 20
 ἀντία λέγει, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὸ σύμμετρον οὕτως ἔχοντα, πρὸς δ οὐκέτι

5 εἰ] ἢ FG² Vict. μὴ τὸ VB Sp.: τὸ GF: τὸ μὴ SLa ἐναντίον VS²a Sp.: ἐναντία
 GFS¹L μὲν ἔλεγεν L ἔτι B²S²a Sp.: ὅτι VGFB¹S¹L 8 ἐν τοῖς Ἡθικοῖς] Eth.
 Nic. II, 8. 1108^b13 9 λέγειν V 13 fortasse ἀλλ' εἰ καὶ 17 τούτου τὸν
 τόπον conl. Sp. καὶ add. V²BS²a Sp. 18 τόπον Vict. Sp.: τὸ ποῖον V¹: τὸ ποῖον
 F: τὸ ποῖον V²SGBLa 21 οὖν ante ἐπεὶ colloc. Sp.: om. a 24 ἄλλου δὲ a
 27 οὐδὲν a Sp. 31 alt. ἢ om. a 35 τὸ μὲν GFSLa Sp.: τὸ VB

σώζει τὴν κατὰ τὸ πρὸς τι σχέσιν οὐδέτερον αὐτῶν. καὶ τὸ λευκὸν δὲ καὶ τὸ μέλαν, καθὸ μὲν ἐναντία ἀλλήλοις, λέγεται πρὸς τι καὶ οὐκ ἐναντία, καθὸ δὲ τὸ μὲν λευκὸν τοιόνδε χρῶμα, τὸ δὲ μέλαν τοιόνδε, ἐναντία, ἀλλ' 25 οὐ πρὸς τι. τὰ γὰρ ἐναντία καθόσον μὲν δηλοῖ φύσεις τινάς | πλείστον 37 5 ἀλλήλων διαφερούσας, οὐ πρὸς τι· καθόσον δὲ οὕτως ὀνομάζεται, πρὸς τι ἐστίν.

VIII. Πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ.

Πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ, μηδὲ τὴν 5 ψυχὴν ἐν τῷ σώματι ἦν λεγόμενον, ὅτι πρὸς τὸ εἶναι τῇ ὕλῃ ἐνεργεῖα τὸ 10 εἶδος αἴτιον (οὐ γὰρ οἶόν τε εἶναι αὐτὴν ἐν ὑποστάσει χωρὶς τοῦ εἶδους), τὸ δ' ἐν ὑποκειμένῳ ὃν ἐν τινί ἐστιν ἐνεργεῖα ὄντι δὲ δύναται εἶναι καὶ 10 χωρὶς τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῷ ὄντος. πρὸς δ' ἀντέπιπτεν τὸ καὶ τὰ σώματα βοηθεῖσθαι μὲν πρὸς τὸ εἶναι ἐν ὑποστάσει ὑπὸ τῶν συμβεβηκότων, εἴ γε πᾶν σῶμα ἀνάγκη μετὰ σχήματος εἶναι τινος καὶ χρώματος, ὁμολο- 15 γεῖσθαι δὲ ταῦτα ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι τῷ σώματι. οὐκ αὐταρκες οὖν πρὸς τὸ μὴ εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ τὸ συντελεῖν τῷ ὑποκειμένῳ αὐτῷ εἰς τὸ εἶναι ἐν ὑποστάσει. ἢ εἰ μὲν τι ἀπλῶς συντελεῖ τινι εἰς τὸ εἶναι ἐν ὑπο- 20 στάσει, οὐ κεκάλυται τοῦτο ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι αὐτῷ, ὡς ἐδείχθη ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς ποιότητος, ἧς χωρὶς ἀδύνατον εἶναι τι ἐν ὑποστάσει 20 σῶμα· εἰ δέ τι εἴη ὡς μέρος συντελοῦν τούτῳ ἐν ᾧ ἐστι, τοῦτο οὐχ οἶόν 25 τε ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι τούτῳ οὐ ἐστὶ μέρος. τὸ δὲ εἶδος τούτῳ ἐν ᾧ ἐστίν, ὡς | μέρος συντελοῦν φαίνεται. δεῖ μὲν γὰρ τὴν ζήτησιν τοῦ πό- 38 τερον ὡς ἐν ὑποκειμένῳ τινί ἐστι τὸ προκειμένον ἢ μὴ ποιεῖσθαι λαβόν- τας τι πρᾶγμα, ἐν ᾧ ἐστὶ μὲν τοῦτο περὶ οὗ ἢ ζήτησις, ζητεῖται δὲ τὸ 5 25 πῶς ἐστίν ἐν αὐτῷ. ὁ γὰρ δεικνύς ὅτι τὸ λευκὸν ἐν σώματι ὡς ἐν ὑποκειμένῳ, λαβὼν τι σῶμα, ἐν ᾧ τὸ λευκὸν ἐστὶ, καὶ δεῖξας ὃν ἐν τῷ σώματι αὐτὸ μῆτε ὡς μέρος μῆθ' ὡς δυνάμενον χωρὶς αὐτοῦ εἶναι ἐδείξεν, ὅτι ἐστίν ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῷ. οὕτω δὲ δεῖ καὶ τὸν ζητοῦντα περὶ τοῦ 10 εἶδους, πότερον ἐν ὑποκειμένῳ ἐστίν ἢ μὴ, λαβεῖν τι τοιοῦτο, ἐν ᾧ ἐστὶ 30 μὲν ἤδη τὸ εἶδος, ζητεῖται δὲ τὸ πῶς. ἐν μὲν οὖν τῇ ὕλῃ, εἰ καθ' αὐτὴν λαμβάνοιτο, οὕτω ἐστὶ τὸ εἶδος (διὸ οὐδ' ἂν ζητοῖτο, πῶς ἐστίν ἐν 15 αὐτῇ τὸ μῆδὲ τὴν ἀρχὴν ὃν ἐν αὐτῇ), ἐπεὶ δὲ ἐστίν ἐν τῇ συναμφοτέρῳ οὐσίᾳ τὸ τοιοῦτον εἶδος, χρὴ τοιοῦτό τι προχειρισάμενος ἐπ' αὐτοῦ τὴν ζήτησιν ποιεῖσθαι. ἀλλὰ μὴν ἦν ἂν λάβωμεν συναμφοτέρον οὐσίαν, ἐν 20

3. 4 ἄλλου a 9 ἐνεργεῖα V 10 οἶόν τε corr. ex οιονται V¹ 11 υποκειμενω V
 12 υποκειμένου V¹ (corr. V²) 16 μὴ del. Sp. 18 οὐ γὰρ B² 20 τούτῳ] τοῦτο a
 22. 23 πότερον] ο in lit. V: corr. ex πρότερον B: πρότερον FLA 24 τι VS²a Sp.:
 τὸ FS¹L 27 ἐδείξεν in lit. V 28 δὲ δεῖ καὶ V Vict. Sp.: δέδεικται FS (in mg.
 δεῖ) La 29 τι τοιοῦτο GFSa Sp.: τι τοῦτο VB 30 ζητεῖται VS²a Sp.: ζητεῖ FS¹L
 31 ζητοῖτο VB conl. Sp.: ζητοῖ τὸ GFSa 32 τῷ G δν ἐν B²S²a Sp.: ἐν
 VB¹S¹GL τὸ—ἐστίν om. F

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

αὐτῆ τὸ εἶδος τὸ ὄν ἐν αὐτῇ ὡς μέρος ἐστὶ τοῦ συναμφοτέρου. καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ὀργανικῷ σώματι, ἐν ᾧ ἐστίν, οὕτως ἐστίν ὡς μέρος. εἰ δ' ὡς μέρος, οὐκ ἂν εἴη ὡς ἐν ὑποκειμένῳ ὄν τούτῳ, ἐν ᾧ ἐστίν οὕτως 25 [ἐστίν], οὐθ' ἡ ψυχὴ οὔτε τι εἶδος ὄλωσ. ἡ ἐρεῖ τις καὶ τὸ λευκὸν τοῦ 5 μὲν λευκοῦ σώματος εἶναι μέρος, ἐν ὑποκειμένῳ δ' εἶναι τῷ σώματι ᾧ 39 συντελεῖ πρὸς τὸ εἶναι ἐν ὑποστάσει, διὸ καὶ τὸ εἶδος τῆς μὲν συναμφοτέρου οὐσίας μέρος ἔσσεσθαι, ἐν δὲ τῇ ὕλῃ ἢ συντελεῖ πρὸς ὑπαρξίν, εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ. ἀρ' οὖν χρῆ λέγειν δεῖν μὲν τὸ ἐν ᾧ ζητεῖται, εἰ ἐστὶ 5 τι ὡς ἐν ὑποκειμένῳ, πάντως εἶναι τότε τι καὶ ἐνεργείᾳ ὑπάρχον (οὐ γὰρ 10 ὁμῶς ἐν τῷ μὴ ὄντι οἷον τέ τι εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ), τῶν δὲ τούτῳ συντελούντων πρὸς τὸ εἶναι ἐν ὑποστάσει τε καὶ κατ' ἐνεργείαν τῷ εἶναι ἐν αὐ- 10 τῷ, ὅσα μὲν ἐν αὐτῷ μόνον εἰς τὸ (ἐν) ὑποστάσει εἶναι συντελεῖ, μηκέτι δὲ καὶ τὸ τῷδὲ τινι εἶναι, (ταῦτα ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῷ εἶναι) (καθ' ἃ γὰρ τι σῶζον τὴν οἰκείαν φύσιν οἷον τε μεταβάλλειν, ταῦτα ἐν ὑποκειμένῳ ἐστίν 15 αὐτῷ), ὅσα δὲ μὴ μόνον εἰς τὸ ὑφεστάναι, ἀλλὰ πολὺ πρότερον εἰς τὸ τῷδὲ τινι εἶναι συντελεῖ τινι, καθ' ἃ μεταβάλλοντα οὐκέθ' οἷον τε μένειν τοῦτο δ ἦν, ταῦτα δὲ μηκέτι ἐν αὐτῷ εἶναι ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. πῶς γὰρ ἂν εἴη 20 ἐν ὑποκειμένῳ ἀνθρώπῳ τοῦτο οὐ ἡ ἀπουσία φθείρει τὸν ἀνθρώπον; διὸ ἡ μὲν γραμματικὴ ἐν ὑποκειμένῳ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἔχοντι αὐτήν, καίτοι 20 συντελοῦσαν αὐτῷ πρὸς τὸ γραμματικῶς εἶναι (οὐ γὰρ ἐν τῇ τῆς γραμματικῆς ἀπουσίᾳ καὶ ἀνθρώπος εἶναι παύεται), ἡ δὲ ψυχὴ οὐκέτ' ἐν ὑπο- 25 κειμένῳ αὐτῷ, ὅτι πρὸς τὸ εἶναι ἀνθρώπῳ ἢ συντέλεια αὐτῆς, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ ποιῶ ἢ ποσῶ εἶναι ἢ ποῦ ἢ τινι τῶν τοιούτων ὄντων τὸ εἶδος τὸ | φυσικόν, εἴ γε κατὰ τὸ εἶδος ἐκάστῳ τὸ εἶναι τοῦτο ὃ ἐστίν. ἐν μὲν 40 25 οὖν τῷ συναμφοτέρῳ τε καὶ τῷδὲ τινι ὄντι διὰ τοῦτο τὸ εἶδος οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ. μέρος γὰρ τῆς οὐσίας τῆς ἐκάστου οὕτως ἐν αὐτοῖς ὄν, οὐδὲ ἐν 5 τῇ ὕλῃ δὲ μόνον, ὅτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν αὕτη οὕτως ὑποκείμενον ὡς τότε τι, μὴ ἔχουσα πῶ ἐν αὐτῇ τὸ εἶδος, ἐν δὲ τοῖς οὕτως οὖσι τὸ ἐν ὑπο- 30 κειμένῳ. τι γὰρ δεῖ εἶναι καὶ τότε τι ἐν ᾧ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ τοιούτων 30 γὰρ τὸ μέρη ἔχον. ἔτι εἰ τὸ μὲν ὑποκείμενον τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ ὄντος 10 αὐτῷ διαφέρει τῷ τὸ μὲν ὑποκείμενον δύνασθαι καὶ ἄνευ τῶν ἐν ὑποκει- μένῳ ὄντων αὐτῷ εἶναι (καὶ γὰρ εἰ μὴ οἷον τε κηρὸν εἶναι χωρὶς σχή- 15 ματος, ἀλλὰ χωρὶς γε τούτου τοῦ σχήματος, δ νῦν ἔχει, οἷον τε αὐτὸν 15 εἶναι), τὸ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ ὄν μὴ δύνασθαι χωρισθέντος τοῦ ὑποκειμένου 35 αὐτῷ εἶναι (τὴν δὲ ὕλην καὶ τὸ εἶδος ἀδύνατον χωρὶς ἀλλήλων εἶναι τῷ

1 ταύτη con. Sp. ὡς VB: τὸ ὄν ὡς GFSa Sp.: τὸ ἐν ἐν L 4 ἐστίν del. Sp.
 οὔτε τι B³ Vict. Sp.: οὐκέτι VFa: οὐκέτι L 7 ἢ VF: ἢ S: ἢ La Sp. 10 ὄνεται V¹
 (corr. V²) 12 ἐν add. Vict. Sp. 13 τῷδὲ τινι V²B: τῷ δὲ τινι V¹: τότε τι GSa Sp.:
 τὸ δ' ἔτι F ταῦτα ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῷ εἶναι add. B²S²a Sp. καθ' ἃ V²B¹S² Vict.
 Sp.: κατὰ V¹GFS¹La 15. 16 τῷδὲ τινι V²B: τῷ δὲ τι V¹: τότε τι GFSa Sp. 16 με-
 ταβάλλον B²S²a Sp.: μεταβάλλοντα VFB¹S¹ 20 συντελοῦσα FSB²a Sp. τὸ scripsi:
 τῷ libri 23 ὄντων VB¹: om. GFS¹L: ὄντων τοιούτων γὰρ B²S²a: ὄν, τῶν τοιούτων
 γὰρ Sp. 28 πῶ VB: πῶς SGFLa Sp. αὐτῇ V alt. τὸ om. a 29 δεῖ]
 δ' a ᾧ V²B Vict. Sp.: τῷ V¹GFS¹La 35 αὐτῷ] αὐτὸ a Sp.

πρὸς ἄλληλα αὐτὰ λέγεσθαι, τὰ δὲ πρὸς ἄλληλα λεγόμενα ἅμα εἶναι τῇ 20 φύσει, εἴ γε πρὸς τί ἐστιν, οἷς τὸ εἶναι ταυτὸν ἐστι τῷ πρὸς τί πως ἔχειν), οὐδ' οὕτως ἂν τὸ εἶδος εἴη ἐν ὑποκειμένῳ τῇ ὕλῃ. ἢ δύναται καὶ ἐπὶ τῆς ὕλης λέγεσθαι, ὅτι χωρὶς μὲν εἶδους οὐχ ὅσα τε εἶναι, ὥσπερ οὐδὲ ὁ 5 κηρὸς χωρὶς σχήματος, χωρὶς δὲ τοῦ εἶδους τοῦδε οἶόν τε αὐτὴν εἶναι, 25 ὡς καὶ τὸν κηρὸν χωρὶς τοῦδε τοῦ σχήματος. ἢ εἰ ἡ ψυχὴ οὐκ ἐν ἄλλῳ τινὶ σώματι ὅσα τε εἶναι ἢ γενέσθαι, ἢ ἐν τῷ ὀργανικῷ, τούτου δ' ἐστὶ μέρος, οὐκ ἂν εἴη ἐν ὑποκειμένῳ, τῶν δὲ σχημάτων ἕκαστον οὐκ ἐν 41 ἀφωρισμένῳ γίνεται σώματι. ἔτι ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ μὲν καὶ μετὰ ψυχῆς, 10 ἐστὶ δὲ καὶ μετὰ χρώματός τε καὶ σχήματος, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ μετὰ μὲν ψυχῆς ὡς μέρους καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἀνθρώπων εἶναι συντελούσης. ἐν 5 ᾧ γὰρ ἂν ἡ ἢ τοιαύτη ψυχὴ, τοῦτ' ἄνθρωπος. οὐκέθ' οὕτω τὸ χρῶμα καὶ τὸ σχῆμα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἔχον τοιοῦτον σχῆμα ἢ χρῶμα ἀνθρώπος· διὸ τὰ μὲν ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῷ, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ 10 15 ψυχὴ. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν φυσικῶν εἰδῶν.

IX. Πῶς οὐχὶ τῇ εὐεξίᾳ ἡ νόσος ἀντίκειται μαῖλλον τῆς καχεξίας.

Ἐξηγήθη, πῶς οὐχὶ τῇ εὐεξίᾳ οὖσα ἐπιτεταμένη ὑγείᾳ ἡ νόσος μαῖλλον 15 τῆς καχεξίας ἀντίκειται, εἴ γε τὰ ἐναντία πλείστον ἀλλήλων διέστηκεν ἐν τῷ αὐτῷ γένει. εἰ γὰρ ἡ καχεξία ἐν ὑγιαίνοντι γίνεται, εἴη ἂν ἀνειμένη 20 τις οὖσα ὑγείᾳ, οὕτω δὲ ἔσται τῇ ἐπιτεταμένη ὑγείᾳ ἡ ἀνειμένη ὑγείᾳ ἐναντία. ἄτοπον δὲ τῇ μὲν ὑγείᾳ τὴν νόσον λέγειν εἶναι ἐναντίον, μηκέτι 20 δὲ τῇ ἐπιτεταμένη ὑγείᾳ τὴν νόσον ἢ τὴν κατὰ τὴν νόσον ἐπίτασιν. αὕτη γὰρ ἔσται πλείστον αὐτῆς διεστώσα. ἢ εἰ μὲν περὶ ταυτὸν ἐγένετο ἢ τε ὑγείᾳ καὶ ἡ εὐεξία, ἔτι δ' ἡ νόσος καὶ ἡ καχεξία, ἦν ἂν ὑγιὲς τὸ λεγόμενον, 42 25 ἐπειδὴ δεῖ περὶ ταυτὸν τὰ ἐναντία γίνεσθαι. εἰ δ' ἐν ἄλλῳ μὲν ἡ ὑγείᾳ, ἐν ἄλλῳ δὲ ἡ εὐεξία, καὶ ἐν ᾧ μὲν ἡ ὑγείᾳ, ἐν τούτῳ καὶ ἡ νόσος, ἐν ᾧ δὲ ἡ καχεξία, ἐν τούτῳ καὶ ἡ εὐεξία, οὐτ' (εὐεξία) ὑγείᾳ (ἂν) εἴη ἐπι- 5 τεταμένη, οὐτ' ἐναντίον αὐτῇ εἴη ἡ νόσος, τὴν ἀρχὴν μηδὲ γινομένη περὶ τὰ αὐτὰ αὐτῇ. γίνεται γὰρ ἡ μὲν ὑγείᾳ καὶ νόσος περὶ τὰς δυνάμεις τῶν 30 πρώτων σωμάτων ἐξ ὧν τὰ ζῶα, ἅπερ ἐστὶ τὰ στοιχεῖα, ὧν δυνάμεις 10 θερμότης ψυχρότης ὑγρότης ξηρότης. ἐν μὲν γὰρ τῇ τῶν δυνάμεων τούτων πρὸς ἄλληλα συμμετρίᾳ ἡ ὑγείᾳ, ἐν δ' ἀσυμμετρίᾳ τῶν αὐτῶν τού-

3 ἡ a 5 οἶονται V¹ (corr. V²) 6 fortasse ἀλλ' εἰ 7 ἡ ἐν V²BS²a Sp.: ἐν V¹GFL
 ἐστὶ VB: οὐκ (in marg. οὐ G²) ἐστὶ G²FSa Sp.: οὐκέτι G¹ 8 ὑποκειμένῳ V σχημα-
 των V 12 ἂν ἡ ἢ B²S²a Sp.: ἂν ἡ GFS¹L: ἂν ἡ VB οὐκέθ' οὐκέτι δὲ Vict.
 οὕτω δὲ V²B 18 διέστηκεν in lit. B²S²a Sp.: καθέστηκεν VGS¹FL 25 ταυτὸν τὰ
 ἐναντία] τὸν τὰ ἐν in lit. V 27 εὐεξία, οὐτ' (εὐεξία) ὑγείᾳ (ἂν) Sp.: εὐεξία ὑγείᾳ V¹:
 εὐεξία ἢ δ' εὐεξία ὑγείᾳ V²B: εὐεξία· οὕτε (νόσος post οὕτε del. S) ὑγείᾳ ἂν GFSLa: εὐεξία
 οὐδ' εὐεξία ὑγείᾳ ἂν Vict. 28 αὐτῇ εἴη ἡ νόσος GL: αὕτη εἴη ἡ νόσος FSa: αὕτη εἰ
 ἡ νόσος V: αὐτῇ εἴη νόσος B: τούναντίον αὐτῇ εἴη νόσος Sp. 29 τὰ αὐτὰ αὕτη (αὕτη
 m²) V: τὰ αὐτὰ αὕτη GFLa: τὰ αὐτὰ αὕτη (αὕτη m¹) B²: αὐτὰ αὕτη Sa: ταῦτά αὕτη Sp.
 30 δυνάμεις a

των ἡ νόσος. ἡ δὲ εὐεξία καὶ καχεξία περὶ ταῦτα γίνεται, περὶ δὲ καὶ 15
 ἡ ἰσχύς τε καὶ ἡ ἀσθένεια. ἔοικε γὰρ ἡ μὲν εὐεξία τῇ ἰσχύϊ, ἡ δὲ καχεξία
 τῇ ἀσθενείᾳ· ὁ τε γὰρ ἰσχύων πλέον τῆς κατὰ τὴν ἀπλῆν ὑγίαν ἰσχύος
 ἐξ ἐπιμελείας εὐέκτης καλεῖται καὶ ὁ εὐέκτης οὕτως ἰσχύει, καὶ ὁ ἀσθενέ- 20
 5 στερος ἢ κατὰ τὴν τῶν ἀπλῶς ὑγιαίνοντων ἰσχύον καχεκτής κατ' ἐκεῖνο.
 ἀλλὰ μὴν ἡ ἰσχύς καὶ ἡ ἀσθένεια ἐν συμμετρίᾳ τῶν ὁμοιομερῶν ἐν τοῖς
 ζῳικοῖς μερῶν καὶ ἀσυμμετρίᾳ τὸ εἶναι ἔχουσιν, ἡ μὲν ἰσχύς ἐν τῇ τούτων
 συμμετρίᾳ, ἡ δ' ἀσθένεια ἐν τῇ τῶν αὐτῶν ἀσυμμετρίᾳ, ὥστε καὶ ἡ εὐεξία 25
 καὶ ἡ καχεξία ἐν τούτοις | ἄν γίνοντο, καὶ εἴη ἄν ὡς ἀσθένεια ἰσχύϊ, 43
 10 οὕτω καχεξία εὐεξία ἐναντίον. διὸ καὶ εἰ μὲν ἦν περὶ δὲ ἡ ὑγεία, περὶ
 ταῦτα καὶ ἡ εὐεξία, εἶχεν ἄν λόγον λέγειν τὴν εὐεξίαν ἐπιτεταμένην ὑγίαν,
 ἐπεὶ δὲ μὴ περὶ ταῦτά ἐστιν, οὐκ ἄν θεόντως οὕτως λέγοιτο, ἢ εἴπερ ἄρα 5
 τῷ γίνεσθαι τὴν εὐεξίαν ἐπὶ προϋποκειμένη πάντως ὑγείᾳ προσθήκης μὲν
 τινος τῷ ὑγιαίνειν γινομένης, ἀλλ' οὐ κατὰ ὑγίαν οὐδὲ τὴν κατὰ ταύτην
 15 συμμετρίαν. 10

X. Πῶς εἰ τέσσαρα τὰ αἷτια, οὐκ ἔσται καὶ ἐν τοῖς θείοις σώ- μασι τὸ ὑποκείμενον ὕλη.

Εἰ τῶν φυσικῶν ἀρχῆ καὶ στοιχεῖα ταῦτα περὶ ὧν εἶρηκεν ἐν τῇ 15
 Φυσικῇ ἀκροάσει Ἀριστοτέλης, ἔστι δὲ ταῦτα ἡ τε ὕλη καὶ τὸ εἶδος καὶ
 20 τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ οὐ ἕνεκα, τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα ἦτοι οὐκ ἔσται
 φυσικὸν σῶμα, ἢ ἔσται ὕλη καὶ τὸ ὑποκείμενον ἐν ἐκείνῳ, ἢ οὐκ ἔσται
 πάσας τὰς ἀρχὰς τῶν φυσικῶν λέγων. τί γὰρ τὸ ὑποκείμενον ἐκείνῳ; 20
 ἀλλὰ μὴν φυσικὸν σῶμα κακεῖνο. πᾶν γὰρ σῶμα ἢ φυσικὸν ἢ μαθηματι-
 κόν, οὐκ ἔστι δὲ μαθηματικὸν ἐκεῖνο, ἐπεὶ πᾶν τὸ ἐν κινήσει τῇ ἐξ αὐτοῦ
 25 σῶμα φυσικόν, ἐν κινήσει δὲ ἐκεῖνο, εἴ γε καὶ ἀεικίνητον καὶ τὴν | αἰτίαν 26
 τῆς κινήσεως ἔχον ἐν ἑαυτῷ. (ἡ) εἰ ἡ φύσις κατ' αὐτὸν ἀρχῇ κινήσεως 44
 καὶ στάσεως, ἐν οἷς ἔστι πρῶτως καὶ οὐ κατὰ συμβεβηγός, οὐκ ἔχει δὲ
 ἐκεῖνο ἀρχὴν στάσεως ἐν ἑαυτῷ, οὐδ' ἄν φύσιν ἔχοι. εἰ δὲ μὴ φύσιν 5
 ἔχοι, οὐδ' ἄν φυσικὸν σῶμα εἴη. ἀλλ' εἰ μὴ φυσικόν, ποῖόν τι; οὐ γὰρ
 30 δὴ μαθηματικόν, ἐπεὶ ἔμψυχόν ἐστι, πᾶν δὲ σῶμα ἔμψυχον φυσικόν. οὐ
 φυσικὸν δ' ὄν σῶμα οὐκ ἔχει τὸ ὑποκείμενον ὕλην, εἴ γε ἡ ὕλη τὸ παρὰ 10
 μέρος τῶν ἐναντίων δεκτικόν. ἢ εἰ μὲν τὴν ὕλην ἔλεγεν εἶναι μόνον τὸ
 ἔσχατον ὑποκείμενον τῶν ἐναντίων παρὰ μέρος δεκτικόν, οὐκ ἄν ἦν ἐν τῇ

1 fortasse ταῦτά, item 11 et 12 2 καὶ om. a 3 ἀπλῆν] ἡ in lit. V 12 ἀρα V¹
 (corr. V²) ἢ—ἀρα superflua 13 πάντος V¹ (corr. V²) 14 οὐ κατὰ V² GFSB²a: οὐδὲ
 κατὰ V¹ B¹: fortasse οὕτε κατὰ ὑγίαν οὕτε 17 ἡ ὕλη BL Vict. 18 fortasse ἀρχαί
 ταῦτα] τὰ a Sp. 19 Φ. Ἀ.] phys. ausc. II, 3. 194^b 16 ἡ ὕλη τε καὶ a Sp. 22 τὰς]
 ἰσ (ἴσως?) ταῦτας Vict. λέγειν a 24 αὐτοῦ V¹ (corr. V²) 25 γε ἐκεῖνο V¹ (corr. V²)
 ἀεικίνητον V² B: ἀκίνητον V¹ FSLa: del κινήτων Vict. Sp. 26 εαυτῷ sic, e infra v. V
 ἢ εἰ ἡ V² GBS² L: εἰ ἡ V¹ S¹ F: ἡ ἡ a: ἡ εἰ Vict. Sp. 29 ποῖόν τι V² B: ποῖόν τι V¹ G:
 τὸ ποῖόν τι FL: ποῖόν δὴ Sa Sp. 30 ἡ ἐπεὶ V¹ (et ἡ, margini adscriptum, et prius ἐ
 punctis notat V²) B: //// ἐπεὶ G: ἐπεὶ SFa Sp. οὐ in mg. V¹

ἄλλῃ περιειλημμένον τὸ ὑποκείμενον τῷ πέμπτῳ σώματι, εἰ δ' ὀρίζεται τὴν ἄλλῃ καὶ οὕτως, ἔσχατον ὑποκείμενον ἀρρῦθμιστον καθ' αὐτό, εἴη ἂν ἐν 15 τῇ οὕτως ἄλλῃ λεγομένη περιειλημμένον καὶ τὸ ἐν τῷ θείῳ σώματι ὑποκείμενον. κοινότερος γὰρ οὗτος ὁ λόγος τῆς κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἀρχῆς 5 καὶ περιέχων ἐν ἑαυτῷ ἀμφοτέρω τὰ ὑποκείμενα. οὐκ εἰ ἕτεροι δὲ ἀλλή- 20 λων αἱ ὕλαι, ἧ τε ἐν τῷ θείῳ σώματι ὑποκειμένη καὶ ἡ ἐν τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, ἤδη καὶ σύνθετοι. εἰ μὲν γὰρ ἦν τι αὐταῖς ἐν τι ὑποκείμενον, ἔδει αὐταῖς διαφορῶν, καθ' ἃς εἰδοποιηθεῖσαι ἔχουσαι ταυτὸν ὑποκείμενον 25 ἀλλήλων διαφέρουσι· εἰ δὲ εἰσιν ἕτεροι, πάντῃ οὐκ ἀνάγκη αὐτὰς κατὰ 10 τινὰς εἰδοποιούς διαφορὰς ἀλλήλων ! διαφέρειν· οὐδὲ γὰρ τὸ εἶδος καὶ ἡ 45 ἄλλῃ, ἐπεὶ ἕτερα ἀλλήλων, διὰ τοῦτο καὶ σύνθετα.

XI*. Πῶς εἴρηται ἐν τῷ ἁ Περὶ ψυχῆς· τὸ γὰρ ζῷον τὸ καθόλου 5 ἦτοι οὐδὲν ἐστὶν ἢ ὕστερον.

Ἐζητεῖτο πῶς εἴρηται ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ψυχῆς ὑπ' Ἀριστοτέλους, 15 τὸ γὰρ ζῷον τὸ καθόλου ἦτοι οὐδὲν ἐστὶν ἢ ὕστερον. οἱ μὲν οὖν δύναται παραδείγματι τῷ ζῷῳ κεχρηθῆσθαι τῶν ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν 10 οὕτω λεγομένων καθόλου ὡς τὸ πρῶτον ἔχειν καὶ δεύτερον, βουλόμενος ὅπως ἔχει δεῖξαι, εἴρηται μοι ἐν τῷ εἰς ἐκεῖνο τὸ βιβλίον ὑπομνήματι. ἔνεστι μέντοι τὸ εἰρημένον καὶ ἐπὶ τοῦ ζῷου καὶ ἐπὶ τῶν κυρίως ὄντων 15 20 γενῶν ἐπαρμόζον δεῖξαι. ἐπεὶ γὰρ τὰ γένη καθόλου, τὸ δὲ καθόλου τινῶν ὄν, ὃν τι καθόλου ἐστίν. οὐ γὰρ δὴ μηδὲν τι ὃν καθόλου τέ ἐστὶ καὶ γένος καὶ συνωνύμως κατηγορεῖται, ἀλλὰ δεῖ τι εἶναι πρᾶγμα, ὃ τὸ καθόλου συμβέβηκεν, καὶ ἐστὶν ἐκεῖνο μὲν πρᾶγμα τι ὃ τὸ καθόλου συμβέβηκεν, 20 τὸ δὲ καθόλου οὐ πρᾶγμα τι κυρίως, ἀλλὰ συμβεβηκός τι ἄλλῃ. οἷον τὸ 25 ζῷον πρᾶγμα τί ἐστὶ καὶ φύσεώς τινος δηλωτικόν, σημαίνει γὰρ οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικὴν, ἃ κατὰ μὲν τὴν αὐτοῦ φύσιν οὐκ ἐστὶ καθόλου. οὐδὲν 25 γὰρ ἦττον ἐστὶ καὶ εἰ ἐν κατ' ἀριθμὸν ὑποτεθειῆ ζῷον εἶναι. ὑπάρχει 46 δὲ αὐτῷ ὄντι τοιοῦτον ἐν πλείοσιν εἶναι καὶ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσιν. συμβέβηκεν οὖν αὐτῷ τοῦτο. ἃ γὰρ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς ὃν ὑπάρχει 30 αὐτῷ συμβεβηκός. ἐπεὶ τοίνυν τὸ γένος τὸ τοιοῦτο οὐ πρᾶγμα τι, ἀλλὰ 5 συμβεβηκός πρᾶγματι, εἶπεν αὐτὸ Ἀριστοτέλης “ἡ μὴδὲν εἶναι”, ἐπεὶ

2 ἀρρῦθμιστον V²B Sp.: ἀρϋθμιστον V¹F: ἀρϋθμιστὸν G¹SLa καθ' αὐτό V²B² Sp.: κατ' αὐτό (au in lit.) V¹GF¹SB¹La 3 ἄλλῃ om. FS¹L 4 ὁ λόγος οὗτος a Sp. 9 διέ- φερων B² 12 περὶ ψυχῆς] de an. I, l. 402^b7 16 τῶν GF¹SLa Sp.: τὸ (ὁ in ras. m²) B: τῶν sic V 18 ἔχει GF¹BSa Sp.: ἔχη (η in lit.) V 20 τὸ scripsi: τὰ libri cf. 23, 23 τινῶν ὄν, ὃν τι scripsi cf. ib.: τινῶν ὄντα G¹LS: τινῶν ὄντι VB¹: τινῶν ὄντων B²a: τινῶν ὄν τῶν S²: τι ὄντα G²: τι νων ὄντα F alt. καθόλου om. L 23 πρᾶγμα τι V²GLa Sp.: πρᾶγμα τι V¹: πρᾶγματι F 26 αὐτοῦ V¹ (corr. m²) 27 ὑποτεθειῆ Sp.: ὑποτεθῆ VGB: ὑποτεθῆ FSLa ὑπάρχει V²BS²a Sp.: ὑπάρχειν S¹V¹GFL 29 fortasse τὸ γὰρ 30 τὸ τοιοῦτο V²BS²a Sp.: τοιοῦτο V¹S¹GFL cf. 24, 1 31 συμβεβηκός V¹ πρᾶγμα τι a Sp.: πρᾶγματι τι Trendelenburg de an.² p. 167

μη κυρίως (ὄν· τὸ γὰρ ὡς) γένος ζῶν βουλόμενος δηλῶσαι προσέθηκεν τῷ ζῶν τὸ καθόλου, εἰπὼν τὸ γὰρ ζῶν τὸ καθόλου. τοῦτ' οὖν τὸ 10 ὡς γένος ζῶν ἤτοι οὐδέν ἐστιν, ἐπεὶ μὴ φύσιν τινὰ οἰκείαν σημαίνει, ἀλλ' ἐστὶν σύμπτωμα ἐπὶ τινι γινόμενον πράγματι, ἢ εἰ καὶ τὸ οὕτως ὄν ὄν τις 5 λέγοι, ὕστερον ἔσται ἐκείνου ᾧ ὑπάρχει. δεῖ γὰρ εἶναι πρῶτον τὸ πρᾶγμα 15 τοῦ συμβεβηκότος αὐτῷ. ὅτι δὲ ὕστερον τοῦ πράγματος, δῆλον. ζῶου μὲν γὰρ ὄντος οὐκ ἀνάγκη τὸ ὡς γένος ζῶν εἶναι (δύναται γὰρ πρὸς ὑπόθεσιν καὶ ἔν τι ζῶν εἶναι, ἐπεὶ [τὸ] μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ τὸ καθόλου), εἰ δὲ εἴη τὸ ὡς γένος ζῶν, ἀνάγκη καὶ τὸ ζῶν εἶναι. καὶ ἀναιρουμένης 20 μὲν οὐσίας ἐμψύχου αἰσθητικῆς οὐδ' ἂν τὸ ὡς γένος ζῶν εἴη (οὐ γὰρ οἶόν τε τὸ μὴ ὄν ἐν πλείοσιν εἶναι), εἰ μέντοι ἀναιρεθεῖ τὸ ὡς γένος ζῶν, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὴν οὐσίαν ἐμψυχον αἰσθητικὴν ἀνηρῆσθαι· εἴη γὰρ 25 ἂν ὡς εἶπον καὶ ἐν ἐνί, καὶ ἔστι διὰ ταῦτ' εἰρημένον | τὸ ἢ οὐδέν ἐστιν 47 ἢ ὕστερον. ὕστερον δ' ὄν τοῦ πράγματος ᾧ συμβεβηκεν, πάλιν αὐτὸ 15 πρῶτον ἐκάστου τῶν (ἐν μέρει καὶ) ὑπ' αὐτὸ γίνεται, διότι τὸ μὲν γένει εἶναι ἐστὶν ἐν τῷ κατὰ πολλῶν καὶ διαφερόντων κατηγορεῖσθαι, τὸ δ' ἐν 5 μέρει εἶναι ἐστὶ τὸ μετὰ πολλῶν εἶναι ὑπ' ἔν τι ἢ γένος ἢ εἶδος. διὸ ἀναιρουμένη μὲν ἐνὶ τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν οὐ συναναίρεται τὸ κοινόν, διότι ἐστὶν ἐν πλείοσιν· εἰ δ' ἀναιρεθεῖ τὸ κοινόν, οὐδ' ἂν τῶν ὑπὸ τὸ κοινόν 10 20 εἴη τι, οὐκ εἶναι ἐν τῷ ἐκεῖνο ἔχειν ἐν αὐτοῖς.

XI^b. [Ἄλλως τὸ αὐτὸ ἐπιμελέστερον τεταγμένον.]

Ἐζητεῖτο πῶς εἶρηκεν ἐν τῷ ᾧ Περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλης τὸ γὰρ 15 ζῶν τὸ καθόλου ἤτοι οὐδέν ἐστὶν ἢ ὕστερον. ὅτι μὲν δύναται παραδείγματι τῷ ζῶν κεχρησθαι τῶν ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν οὕτω λεγο- 25 μένων καθόλου ὡς τὸ πρῶτον ἔχειν καὶ δεύτερον, βουλόμενος πῶς ἔχει δεῖξαι, εἰρηγαί μοι ἐν τῷ εἰς ἐκεῖνο τὸ βιβλίον ὑπομνήματι. εἰπὼν γὰρ 30 ὅτι χρὴ εὐλαβεῖσθαι ἄσχετον καταλιπεῖν τὸ πότερον τῷ εἶδει μόνον διαφέρουσιν ἀλλήλων αἱ ψυχαὶ ἢ καὶ τῷ γένει· εἰ γὰρ τοῦτο διηρισθεῖ, οὐ λήσεθ' ἡμᾶς, πότερον εἰς τις λόγος ψυχῆς κοινός τε καὶ γενικός. εἰ δὲ 35

1 μὴ] μὲν α ὄν τὸ γὰρ ὡς add. V²BS²a Sp. et v. 24,3 προτέθηκεν α 2 τῷ καθόλου α 8 ἐπεὶ V²B et v. 24,5: ἐπεὶ τὸ V¹GFSLa 9 εἰ δὲ εἴη τὸ ὡς V²B Vict. (Vict. fort. εἴη ἢ) Sp. et v. 24,10: ἔδει ἢ τὸ (το V¹) ὡς V¹GFSLa 10 αἰσθητικῆς FS¹L οἶοντα V¹ (corr. V²) 13 διὰ τούτ' conī. Sp. cf. 24,10 15 ἐν μέρει καὶ add. Vict. et v. 24,17 αὐτὸ] αὐτοῦ GF¹ 18 οὐ συναναίρεται Vict. et v. 24,20: οὐκ ἀναίρεται libri 20 αὐτῶν V: αὐτοῖς v. 24,22 21 Ἄλλως κτλ.] quae secuntur ad verbum congruunt cum antecedentibus, i. e. 21,14—22,20 = 22,22—26 et 23,21—24,21. accedunt 22,26—23,21, ubi accuratius exponitur ὅτι δύναται παραδείγματι τῷ ζῶν κεχρησθαι κτλ. quia de re in priore capite satis habuit ad commentarium de anima provocare 22 εἰρηγαί GFSLa vid. v 21,14 ἀριστοτέλει SL: ἀριστοτέλει G Sp.: ἀριστοτέλει α γὰρ om. α 23 μὲν οὖν Vict. 24 παραδείγματι α τῶν G Sp. v. 41,16: τὸ VBS¹: τὸ τῶν F: τῷ S-La 26 εἰπὼν] 402^b3. subintelligas οὕτως ἐζήτησε 27 καταλιπεῖν τῷ α 27. 28 διαφέρουσιν μόνον α

μῆ | ὁμογενεῖς εἶεν, ἐκάστου γένους ψυχῆς ἴδιος ἔσται. τὸ γὰρ κοινὸν 48
 ψυχῆς ὄνομα μόνον ἐστίν, οὐκέτι δὲ καὶ πρᾶγμα τι. δεικνύς δὲ πῶς ἴδιος
 ἐκάστης, παραδείγμασιν ἐχρήσατο ὑπὸ ἓν γένος οὖσιν, δ καὶ ἀσαφέστερον 5
 τὸ λεγόμενον ἐποίησεν. εἰ γὰρ εἴη ταῦτά φησι μὴ ὁμογενῆ, ὁ ἴππος καὶ
 5 ὁ κύων καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ θεός, ὡς γένος αὐτῶν τὸ ζῶον εἶναι, ἴδιος
 ἐκάστου αὐτῶν λόγος ἔσται, τὸ δὲ ζῶον τὸ κοινῶς κατ' αὐτῶν κατηγορού-
 μενον ἦτοι οὐδεμίαν οἰκείαν σημαίνει φύσιν, ἀλλ' ἔσται ὁμώνυμον, ἧ εἰ 10
 καὶ σημαίνει, (ἔχει) ὡς δοκεῖ ἔχειν ἐπὶ τῶν πολλαχῶς λεγομένων τῶν ἐν
 οἷς ἐστί τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. τὸ γὰρ κοινῶς ἐν τοῖς οὕτως ἔχουσι
 10 κατηγορούμενον σημαίνει μὲν τινα φύσιν, οὐ μὴν ἐν πᾶσιν ὁμοίως ἔχουσαν 15
 τοῖς ὧν κατηγορεῖται· διὸ ὕστερον τοῦτο τῶν ὑπ' αὐτό. τὸ μὲν γὰρ ὡς
 γένος τινῶν κατηγορούμενον ἀναιρούμενον συναναιρεῖ αὐτῶ πάντα τὰ ὑφ'
 αὐτό, ὧν οὐδενὶ ἀναιρουμένων συναναιρεῖται, διὸ πρῶτον τῆ φύσει, τὸ δ' 20
 ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ ὕστερόν ἐστιν, ἀναιρουμένῃ τῆ πρώτῃ ἔχοντι τὸ
 15 ὑπ' αὐτοῦ σημαίνόμενον συναναιρεῖται, διὸ οὐκέτι πρῶτον ἀλλ' ὕστερον
 γίνεται. τοιοῦτον δὲ δεῖξει καὶ τὴν ψυχὴν ὄν. διὸ εἰκότως προτίθεται τὴν 25
 περὶ αὐτοῦ ζήτησιν, ποιησάμενος δὲ τὸν λόγον ἐπὶ ζῴου, ἐπεὶ ὧν ἐμνη-
 μόνευσεν ὑπὸ τὸ ζῶον ἦν, προσέθηκεν τὸ ὁμοίως | δὲ κἄν εἴ τι κοινὸν 49
 ἄλλο κατηγοροῖτο, δεικνύς ὅτι πᾶν, εἴ τι οὕτως κοινῶς τινῶν κατηγορεῖ-
 20 ται ὡς μὴ εἶναι γένος αὐτῶν, ἧ οὐδὲν ἔσται ἧ ὕστερον, ὡς προεῖρηται.
 τοῦτο μὲν οὖν ἐν ἐκείνῃ εἴρηται. ἔνεστι μέντοι τὸ εἰρημένον καὶ ἐπὶ τοῦ 5
 ζῴου καὶ ἐπὶ τῶν κυρίως γενῶν ὄντων ἐφαρμόζον δεῖξαι. ἐπεὶ γὰρ τὰ
 γένη καθόλου, τὸ δὲ καθόλου τινῶν ὄν, ὄν τι καθόλου ἐστίν. οὐ γὰρ δὴ
 μηδὲν τι ὄν καθόλου τέ ἐστί καὶ γένος καὶ συνωνύμως κατηγορεῖται [ὄν 10
 25 μὲν τι τὸ γένος, ὄν μέντοι τόνδε τὸν τρόπον]. τὸ μὲν ὑποκείμενον ᾧ τὸ
 καθόλου συμβέβηκε πρᾶγμα τί ἐστί, τὸ δὲ καθόλου τὸ ἐκείνῃ συμβεβηκός
 οὐ πρᾶγμα τι καθ' αὐτό ἐστίν, ἀλλὰ συμβεβηκός τι ἐκείνῃ, οἷον ζῶον 15
 πρᾶγμα τί ἐστί καὶ φύσειώς τινος δηλωτικόν, σημαίνει γὰρ οὐσίαν ἐμψυχον
 αἰσθητικὴν, δ κατὰ μὲν τὴν αὐτοῦ φύσιν οὐκ ἐστί καθόλου. οὐδὲν γὰρ
 30 ἦττον ἔσται, καὶ εἰ ἓν κατ' ἀριθμὸν ὑποτεθεῖη ζῶον εἶναι. ὑπάρχει δὲ
 αὐτῶ ὄντι τοιούτῃ ἐν πλείοσιν εἶναι καὶ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσιν. 20
 συμβέβηκεν οὖν αὐτῶ τοῦτο. δ γὰρ μὴ ἐν τῆ οὐσίᾳ τινος ὄν ὑπάρχει

1 ἐστίν FS¹ 2 ὀνόματι V² πρᾶγμα τι Sp.: πράγματι libri 3 fortasse σα-
 φέστερον 5 κύων a ὡς VFB: ὡς GSA Sp.: φησι L 7 ἦτοι] ἦτοι οὐδὲν
 ἐστίν GFLa: ἦτοι οὐδὲν ἐστίν καὶ Vict. Sp. 8 (ἔχει) ὡς scripsi: (ἔσται) ὡς B²S²a Sp.
 ἐν] καὶ a 12 post ἀναιρούμενον del. m² συναναιρούμενον V αὐτῶ V² 13 ἀναι-
 ρουμένῃ a Sp. 14 καὶ τὸ a Sp. 15 σημαίνόμενον οὐ συναναιρεῖται B² 16 δ' εἰδεξε
 conl. Sp. 17 ἐπὶ ὧν VB: ἐπιῶν GL: ἐπὶ ὧν FSA Sp. ὅτι ὑπὸ conl. Sp. 21 τοῦτο]
 τὸ a ἐν om. a ἐκείνῃ VB scil. ὑπομνήματι cf. 22,26: ἐκείνοις LGFSA Sp. 22 ὄντων
 γενῶν supra 23 ὄν, ὄν τι] ὄν. ὄντι VB: ὄντι SGFLa: ὄντων Vict. Sp. 24 ἔσται a Sp.
 24. 25 ὄν μὲν τι — τρόπον circumscripsi et desunt 22,21, ubi cf. quae adduntur 25 ὄν
 μέντοι VS¹GFL: οὐδέ τι S²a: ὄν δὲ τι (τι del. m²) B Vict. Sp. τὸ μὲν — ἐκείνῃ] cf.
 21,22 — 24 26 πρᾶγμα τι Sp.: πράγμα a: πράγματι libri 27 πραγματι V¹ (corr. V²)
 κατὰ συμβεβηκός a Sp. 30 κρείττον FS¹L

μὴ κυρίως (ὄν· τὸ γὰρ ὡς) γένος ζῶον βουλόμενος δηλώσαι προσέθηκεν
 τῷ ζῶν τὸ καθόλου, εἰπὼν τὸ γὰρ ζῶον τὸ καθόλου. τοῦτ' οὖν τὸ 10
 ὡς γένος ζῶον ἤτοι οὐδέν ἐστιν, ἐπεὶ μὴ φύσιν τινὰ οἰκείαν σημαίνει, ἀλλ'
 ἔστιν σύμπτωμα ἐπὶ τινι γινόμενον πράγματι, ἢ εἰ καὶ τὸ οὕτως ὄν ὄν τις
 5 λέγοι, ὕστερον ἔσται ἐκείνου ᾧ ὑπάρχει. δεῖ γὰρ εἶναι πρῶτον τὸ πρᾶγμα 15
 τοῦ συμβεβηκότος αὐτῷ. ὅτι δὲ ὕστερον τοῦ πράγματος, δῆλον. ζῶου
 μὲν γὰρ ὄντος οὐκ ἀνάγκη τὸ ὡς γένος ζῶον εἶναι (δύναται γὰρ πρὸς ὑπό-
 θεσιν καὶ ἔν τι ζῶον εἶναι, ἐπεὶ [τὸ] μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ τὸ καθόλου),
 εἰ δὲ εἴη τὸ ὡς γένος ζῶον, ἀνάγκη καὶ τὸ ζῶον εἶναι. καὶ ἀναιρουμένης 20
 10 μὲν οὐσίας ἐμψύχου αἰσθητικῆς οὐδ' ἂν τὸ ὡς γένος ζῶον εἴη (οὐ γὰρ
 οἶόν τε τὸ μὴ ὄν ἐν πλείουσιν εἶναι), εἰ μέντοι ἀναιρεθείη τὸ ὡς γένος
 ζῶον, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὴν οὐσίαν ἐμψυχὸν αἰσθητικὴν ἀνηρῆσθαι· εἴη γὰρ 25
 ἂν ὡς εἶπον καὶ ἐν ἐνί, καὶ ἔστι διὰ ταῦτ' εἰρημένον | τὸ ἢ οὐδέν ἐστιν 47
 ἢ ὕστερον. ὕστερον δ' ὄν τοῦ πράγματος ᾧ συμβεβηκεν, πάλιν αὐτὸ
 15 πρῶτον ἐκάστου τῶν (ἐν μέρει καὶ) ὑπ' αὐτὸ γίνεται, διότι τὸ μὲν γένει
 εἶναι ἐστιν ἐν τῷ κατὰ πολλῶν καὶ διαφερόντων κατηγορεῖσθαι, τὸ δ' ἐν 5
 μέρει εἶναι ἐστὶ τὸ μετὰ πολλῶν εἶναι ὑφ' ἔν τι ἢ γένος ἢ εἶδος. διὸ
 ἀναιρουμένη μὲν ἐνὶ τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν οὐ συναναιρεῖται τὸ κοινόν, διότι
 ἐστὶν ἐν πλείουσιν· εἰ δ' ἀναιρεθείη τὸ κοινόν, οὐδ' ἂν τῶν ὑπὸ τὸ κοινόν 10
 20 εἴη τι, οὐκ εἶναι ἐν τῷ ἐκεῖνο ἔχειν ἐν αὐτοῖς.

XI^b. [Ἄλλως τὸ αὐτὸ ἐπιμελέστερον τεταγμένον.]

Ἐζητεῖτο πῶς εἴρηκεν ἐν τῷ ᾧ Περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλης τὸ γὰρ 15
 ζῶον τὸ καθόλου ἤτοι οὐδέν ἐστιν ἢ ὕστερον. ὅτι μὲν δύναται
 παραδείγματι τῷ ζῶν κεχρηῆσθαι τῶν ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν οὕτω λεγο-
 25 μένων καθόλου ὡς τὸ πρῶτον ἔχειν καὶ δεύτερον, βουλόμενος πῶς ἔχει
 δεῖξαι, εἴρηται μοι ἐν τῷ εἰς ἐκεῖνο τὸ βιβλίον ὑπομνήματι. εἰπὼν γὰρ 30
 ὅτι χρὴ εὐλαβεῖσθαι ἄσχετον καταλιπεῖν τὸ πότερον τῷ εἶδει μόνον δια-
 φέρουσιν ἀλλήλων αἱ ψυχαὶ ἢ καὶ τῷ γένει· εἰ γὰρ τοῦτο διορισθείη, οὐ
 λήσεται ἡμᾶς, πότερον εἰς τις λόγος ψυχῆς κοινός τε καὶ γενικός. εἰ δὲ 35

1 μὴ] μὲν a ὄν τὸ γὰρ ὡς a/d. V²BS²m Sp. et v. 24,3 προτέθηκεν a 2 τῷ
 καθόλου a 8 ἐπεὶ V²B et v. 24,5: ἐπεὶ τὸ V¹GFSLa 9 εἰ δὲ εἴη τὸ ὡς V²B Vict.
 (Vict. fort. εἴη ἢ) Sp. et v. 24,10: ἔδει ἢ τὸ (το V¹) ὡς V¹GFSLa 10 αἰσθητικῆς FS¹L
 οἶοντα V¹ (corr. V²) 13 διὰ τοῦτ' conl. Sp. cf. 24,10 15 ἐν μέρει καὶ add. Vict.
 et v. 24,17 αὐτὸ] αὐτοῦ GF¹ 18 οὐ συναναιρεῖται Vict. et v. 24,20: οὐκ ἀναιρεῖται
 libri 20 αὐτοῖς V: αὐτοῖς v. 24,22 21 Ἄλλως κτλ.] quae secuntur ad verbum con-
 gruunt cum antecedentibus, i. e. 21,14—22,20 = 22,22—26 et 23,21—24,21. accedunt
 22,26—23,21, ubi accuratius exponitur ὅτι δύναται παραδείγματι τῷ ζῶν κεχρηῆσθαι κτλ.
 quia de re in priore capite satis habuit ad commentarium de anima provocare 22 εἴρηται
 GFSLa vid. v 21,14 ἀριστοτέλη SL: ἀριστοτέλει G Sp.: ἀριστοτέλη a γὰρ om. a
 23 μὲν οὖν Vict. 24 παραδείγματι a τῶν G Sp. v. 41,16: τὸ VBS¹: τὸ τῶν F:
 τῷ S-La 26 εἰπὼν] 402b3. subintellegas οὕτως ἐζήτησε 27 καταλιπεῖν τῷ a
 27. 28 διαφέρουσιν μόνον a

μῆ | ὁμογενεῖς εἶεν, ἐκάστου γένους ψυχῆς ἴδιος ἔσται. τὸ γὰρ κοινὸν 48
 ψυχῆς ὄνομα μόνον ἐστίν, οὐκέτι δὲ καὶ πρᾶγμα τι. δεικνύς δὲ πῶς ἴδιος
 ἐκάστης, παραδείγμασιν ἐχρήσατο ὑπὸ ἓν γένος οὖσιν, δ καὶ ἀσαφέστερον 5
 τὸ λεγόμενον ἐποίησεν. εἰ γὰρ εἶη ταυτὰ φησι μὴ ὁμογενῆ, ὁ ἵππος καὶ
 5 ὁ κύων καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ θεός, ὡς γένος αὐτῶν τὸ ζῶον εἶναι, ἴδιος
 ἐκάστου αὐτῶν λόγος ἔσται, τὸ δὲ ζῶον τὸ κοινῶς κατ' αὐτῶν κατηγορού-
 μενον ἦτοι οὐδεμίαν οἰκείαν σημαίνει φύσιν, ἀλλ' ἔσται ὁμώνυμον, ἢ εἰ 10
 καὶ σημαίνει, (ἔχει) ὡς δοκεῖ ἔχειν ἐπὶ τῶν πολλαχῶς λεγομένων τῶν ἐν
 οἷς ἐστί τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. τὸ γὰρ κοινῶς ἐν τοῖς οὕτως ἔχουσι
 10 κατηγορούμενον σημαίνει μὲν τινα φύσιν, οὐ μὴν ἐν πᾶσιν ὁμοίως ἔχουσαν 15
 τοῖς ὧν κατηγορεῖται· διὸ ὕστερον τοῦτο τῶν ὑπ' αὐτό. τὸ μὲν γὰρ ὡς
 γένος τινῶν κατηγορούμενον ἀναιρούμενον συναναιρεῖ αὐτῶ πάντα τὰ ὑφ'
 αὐτό, ὧν οὐδενὶ ἀναιρουμένων συναναιρεῖται, διὸ πρῶτον τῆ φύσει, τὸ δ' 20
 ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ ὕστερόν ἐστιν, ἀναιρουμένῃ τῶ πρώτῃ ἔχοντι τὸ
 15 ὑπ' αὐτοῦ σημαϊνόμενον συναναιρεῖται, διὸ οὐκέτι πρῶτον ἀλλ' ὕστερον
 γίνεται. τοιοῦτον δὲ δεῖξει καὶ τὴν ψυχῆν ὄν. διὸ εἰκότως προτίθεται τὴν 25
 περὶ αὐτοῦ ζήτησιν, ποιησάμενος δὲ τὸν λόγον ἐπὶ ζῴου, ἐπεὶ ὧν ἐμνη-
 μόνευσεν ὑπὸ τὸ ζῶον ἦν, προσέθηκεν τὸ ὁμοίως | δὲ καὶ ἄν εἴ τι κοινὸν 49
 ἄλλο κατηγοροῖτο, δεικνύς ὅτι πᾶν, εἴ τι οὕτως κοινῶς τινῶν κατηγορεῖ-
 20 ται ὡς μὴ εἶναι γένος αὐτῶν, ἢ οὐδὲν ἔσται ἢ ὕστερον, ὡς προεῖρηται.
 τοῦτο μὲν οὖν ἐν ἐκείνῃ εἴρηται. ἔνεστι μέντοι τὸ εἰρημένον καὶ ἐπὶ τοῦ 5
 ζῴου καὶ ἐπὶ τῶν κυρίως γενῶν ὄντων ἐφαρμύζον δεῖξαι. ἐπεὶ γὰρ τὰ
 γένη καθόλου, τὸ δὲ καθόλου τινῶν ὄν, ὄν τι καθόλου ἐστίν. οὐ γὰρ δὴ
 μῆδέν τι ὄν καθόλου τέ ἐστί καὶ γένος καὶ συνωνύμως κατηγορεῖται [ὄν 10
 25 μὲν τι τὸ γένος, ὄν μέντοι τόνδε τὸν τρόπον]. τὸ μὲν ὑποκείμενον ᾧ τὸ
 καθόλου συμβέβηκε πρᾶγμα τί ἐστί, τὸ δὲ καθόλου τὸ ἐκείνῃ συμβεβηκός
 οὐ πρᾶγμα τι κατ' αὐτό ἐστίν, ἀλλὰ συμβεβηκός τι ἐκείνῃ, οἷον ζῶον 15
 πρᾶγμα τί ἐστί καὶ φύσεώς τινος δηλωτικόν, σημαίνει γὰρ οὐσίαν ἐμψυχον
 αἰσθητικὴν, δ κατὰ μὲν τὴν αὐτοῦ φύσιν οὐκ ἔσται καθόλου. οὐδὲν γὰρ
 30 ἦττον ἔσται, καὶ εἰ ἓν κατ' ἀριθμὸν ὑποτεθεῖη ζῶον εἶναι. ὑπάρχει δὲ
 αὐτῶ ὄντι τοιοῦτῃ ἐν πλείοσιν εἶναι καὶ κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσιν. 20
 συμβέβηκεν οὖν αὐτῶ τοῦτο. δ γὰρ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς ὄν ὑπάρχει

1 ἐστίν FS¹ 2 ὀνόματι V² πρᾶγμα τι Sp.: πράγματι libri 3 fortasse σα-
 φέστερον 5 κύων a ὡς VFB: ὡστε GSa Sp.: φησὶ L 7 ἦτοι] ἦτοι οὐδὲν
 ἐστίν GFSLa: ἦτοι οὐδὲν ἐστίν καὶ Vict. Sp. 8 (ἔχει) ὡς scripsi: (ἔσται) ὡς B²S²a Sp.
 ἐν] καὶ a 12 post ἀναιρούμενον del. m² συναναιρούμενον V αὐτῶ V² 13 ἀναι-
 ρουμένῃ a Sp. 14 καὶ τὸ a Sp. 15 σημαϊνόμενον οὐ συναναιρεῖται B² 16 δ' ἔδειξε
 conl. Sp. 17 ἐπεὶ ὧν VB: ἐπιῶν GL: ἐπὶ ὧν FSa Sp. ὅτι ὑπὸ conl. Sp. 21 τοῦτο]
 τὸ a ἐν om. a ἐκείνῃ VB scil. ὑπομνήματι cf. 22,26: ἐκείνοις LGFSa Sp. 22 ὄντων
 γενῶν supra 23 ὄν, ὄν τι] ὄν. ὄντι VB: ὄντι SGFLa: ὄντων Vict. Sp. 24 ἔσται a Sp.
 24. 25 ὄν μὲν τι—τρόπον circumscripsi et desunt 22,21, ubi cf. quae adduntur 25 ὄν
 μέντοι VS¹GFL: οὐδέ τι S²a: ὄν δέ τι (τι del. m²) B Vict. Sp. τὸ μὲν—ἐκείνῃ] cf.
 21,22—24 26 πρᾶγμα τι Sp.: πρᾶγμα a: πράγματι libri 27 πραγματι V¹ (corr. V²)
 κατὰ συμβεβηκός a Sp. 30 χρεῖττον FS¹L

αὐτῷ συμβεβηκός. ἐπεὶ γοῦν τὸ γένος τοιοῦτον οὐ πρᾶγμα τι, ἀλλὰ συμ-
 βεβηκὸς πράγματι τι, εἶπεν αὐτὸ Ἀριστοτέλης ἢ μὴδὲν εἶναι, ἐπεὶ μὴ ²⁵
 κυρίως ὄν· τὸ γὰρ ὡς γένος ζῶον βουλόμενος δηλώσει προσέθηκε τῷ ζῳῷ
 τὸ καθόλου, εἰπὼν τὸ γὰρ | ζῶον τὸ καθόλου. τοῦτο οὖν τὸ ὡς γένος ⁵⁰
 5 ζῶον ἤτοι οὐδὲν ἐστίν, ἐπεὶ μὴ φύσιν τινὰ οἰκείαν ἔχει, ἀλλ' ἐστὶν σύμ-
 πτωμα ἐπὶ τι γινόμενον πράγματι, ἢ εἰ καὶ τὸ οὕτως ὄν (ὄν) τις λέγοι,
 ὕστερον ἔσται ἐκείνου ᾧ ὑπάρχει. δεῖ γὰρ εἶναι πρῶτον τὸ πρᾶγμα τοῦ ⁵
 συμβεβηκὸς αὐτῷ. δεῖ δ' ὕστερον τοῦ πράγματος, δῆλον. ζῶου μὲν
 γὰρ ὄντος οὐκ ἀνάγκη τὸ ὡς γένος ζῶον (εἶναι) (δύναται γὰρ πρὸς ὑπό-
 10 θεσιν καὶ ἔν τι ζῶον εἶναι, ἐπεὶ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ τὸ καθόλου), εἰ ¹⁰
 δὲ εἶη τὸ ὡς γένος ζῶον, ἀνάγκη καὶ τὸ ζῶον εἶναι. καὶ ἀναιρουμένης μὲν
 οὐσίας ἐμψύχου αἰσθητικῆς οὐδ' ἂν τὸ ὡς γένος ζῶον εἶη (οὐ γὰρ οἶόν
 τε τὸ μὴ ὄν ἐν πλείοσιν εἶναι), εἰ μέντοι ἀναιρεθεῖ τὸ ὡς γένος ζῶον, ¹⁵
 οὐκ ἀνάγκη καὶ τὴν οὐσίαν ἐμψυχον αἰσθητικὴν ἀνηρῆσθαι, εἶη γὰρ ἂν
 15 ὡς εἶπον καὶ ἐν ἐνί, καὶ ἔστι διὰ ταῦτ' εἰρημένον τὸ ἢ οὐδὲν ἐστὶν ἢ
 ὕστερον. ὕστερον δὲ ὄν τοῦ πράγματος ᾧ συμβεβηκε, πάλιν αὐτὸ πρῶ-
 τον ἐκάστου τῶν ἐν μέρει καὶ ὑπ' αὐτὸ γίνεται, διότι τὸ μὲν γένει εἶναι ²⁰
 ἐστὶν ἐν τῷ κατὰ πολλῶν καὶ διαφερόντων κατηγορεῖσθαι, τὸ δ' ἐν μέρει
 εἶναι ἐστὶ τὸ μετὰ πολλῶν εἶναι ὑφ' ἑν τι ἢ γένος ἢ εἶδος. διὸ ἀναιρου-
 20 μένφ μὲν ἐνί τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν οὐ συναναίρεται τὸ κοινόν, (διότι ἐστὶν ²⁵
 ἐν πλείοσιν.) εἰ δ' ἀναιρεθεῖ τὸ κοινόν, οὐδ' ἂν τῶν ὑπὸ τὸ κοινὸν εἶη τι,
 οἷς τὸ εἶναι ἐν τῷ ἐκεῖνο ἔχει ἐν ἑαυτοῖς. |

XII. Πῶς οἶόν τε ἅμα τὸν αὐτὸν ἦδυσθαι καὶ λυπεῖσθαι, εἰ ⁵¹
 ἐναντία ταῦτα.

25 Εἰ ἀδύνατον ἅμα τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, πῶς οἶόν τε ἅμα
 τὸν αὐτὸν ἦδυσθαι τε καὶ λυπεῖσθαι, ὃ συμβαίνει τοῖς διψῶσιν τε καὶ πί- ⁵
 νουσιν, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς πεινῶσιν τε καὶ ἐσθίουσιν, ἔτι δὲ τοῖς ψωριῶσιν
 τε καὶ κνωμένοις; ἢ γὰρ οὐκ ἐναντίον ἡδονὴ λύπη, ἢ οὐκ ἀληθὲς τὸ μὴ
 οἶόν τε ἅμα τῷ αὐτῷ τὰ ἐναντία ὑπάρχειν. (ἦ) οὔτε τὸ ἀδύνατον ἅμα ¹⁰
 30 τῷ αὐτῷ τὰ ἐναντία ὑπάρχειν ἀπλῶς ἀληθές, ἀλλὰ κατὰ ταῦτό, οὐδ'

1 γοῦν] τοίνυν 21,30 πρᾶγμα τι Sp, et 21,30: πρᾶγμα VGFBSLa: πράγματι Vict.
 3 ὄν — ὡς desunt 22, 1 4 ὡς om. V¹ (add. V²) 5 ἐπεὶ μὴ Vict. et 22,3: ἢ
 εἰ μὴ V¹: εἰ μὴ V²GFBSLa ἔχει] σημαίνει 22,3 6 ὄν add. B² Vict. et 22,4
 8 δεῖ] τὸ α δῆλον del. SB²: om. a 9 ὡς in lit. V εἶναι add. Vict. Sp.
 10 καὶ] καθ' a 17 αὐτὸ GFLSa Sp. et 22,15: αὐτοῦ VB 18. 19 ἐστὶν ἐν—
 εἶναι om. V GFS²L exh. V²S²a Sp. et 22,16 20. 21 διότι ἐστὶν ἐν πλείοσιν add. Vict.
 et 22,18 21 οὐδ' εἶη δ' a 21. 22 τι οἷς V²Ba Sp.: τις οἷς V¹: τῷ οἷς F: τιθεῖς
 LS¹: τιθεῖς S² 25 οἶονται V¹ 26 prius τε om. a Sp. συμβαίνει V¹
 26. 27 πινῶσιν V¹ (corr. V²) τε om. a Sp. 27 δε] τε a Sp. κνωμένοις]
 κνηθόμενοις GLFS 28 ἡδονὴ λύπη GFSa Sp.: ἡ κοινὴ λύπη V¹: ἡ ἡδονὴ τῇ λύπη
 V²B: λύπη L 21 ἢ οὔτε B²

ἀπλῶς ἡδονῇ λύπη ἐναντία, οὐ γὰρ πᾶσα ἡδονῇ πάσῃ λύπη ἐναντία. οὐ γὰρ τῇ ἀπὸ τοῦ θεωρεῖν ἡδονῇ ἢ ἀπὸ τοῦ διψῆν λύπη ἐναντία, ἀλλ' ἢ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡδονῇ τῇ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ λύπη ἐναντία, ἀς καὶ ἀδύνατον 15 ἄμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν. οὔτε γὰρ ἄμα ἡδῆσθαι τε καὶ λυπεῖσθαι ἐπὶ τῷ θεωρεῖν, ὅτι ἡ διάμετρος ἀσύμμετρος τῇ πλευρᾷ, οἷόν τε διὰ τὸ αὐτό, οὔτε τὸν πεινῶντα ἐπὶ τῷ πεινῆν ἄμα οἷόν τε καὶ ἡδῆσθαι καὶ λυπεῖσθαι, λυ- 20 πούμενον μέντοι ἐπὶ τῷ πεινῆν ἄμα ἡδῆσθαι ἐπὶ τῷ ἔσθιειν οὐκ ἀδύνατον. οὐ γὰρ ἐναντία τῇ τοιαύτῃ ἡδονῇ ἢ τοιαύτῃ λύπῃ. ἡ μὲν γὰρ λύπη ἐπὶ τῇ ἐνδείᾳ, ἡ δὲ ἡδονῇ ἐπὶ τῇ τῆς ἐνδείας θεραπείᾳ, διὸ καὶ ἔστ' ἂν μὲν 25 ἡ δεόμενον θεραπείας, θεραπευόμενον ἡδεται, ἄμα δὲ δεῖται θεραπείας καὶ ἔστιν ἐν λύπῃ. ὅτι γὰρ οὐκ ἀπὸ τοῦ | αὐτοῦ ἢ τε λύπη καὶ ἢ ἡδονῇ, 52 δῆλον ἐκ τοῦ τοὺς πεινῶντας μὲν, μὴ τρεφομένους δέ, λυπεῖσθαι μόνον, καὶ ἐκ τοῦ τοὺς τρεφομένους μειοῦν τὴν λύπην. οὕτω τὸ μὲν εἶναι ἐνδεᾶ λύπης μόνῃς αἴτιον, τὸ δ' ἀναπληροῦσθαι ἡδονῆς, καὶ οἱ ψωριῶντες καὶ 5 15 κνώμενοι οὐ διὰ τὸ κνησθαι λυποῦνται, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔτι δεῖσθαι τοῦ κνησθαι, ὥσπερ καὶ οἱ τρεφόμενοι ἐπὶ τῷ ἔτι εἶναι ἐνδεεῖς λυποῦνται, οὐκ ἐπὶ τῷ τρέφεσθαι.

XIII. Ὅτι μὴ ὁμοίως κατὰ τε τὰς ἄλλας αἰρέσεις καὶ κατ' Ἐπίκου- 10 ρον εἰσάγεται τὰ χρώματα, ὡς ἔλεγεν Κηνησωρῖνος ὁ Ἀκαδημαϊκός.

20 Ὅτι μὴ ὁμοίως κατ' Ἐπίκουρον εἰσάγεται τὰ χρώματα, ὡς ἔλεγεν 15 τις παριστάμενος αὐτοῦ τῇ δόξῃ, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας αἰρέσεις. ὁ μὲν γὰρ ἐν τοῖς στοιχείοις, (ἀ) ἀρχὰς ὑποτίθεται τῶν ἀπάντων, οὐδὲν τούτων φησὶν εἶναι, καθ' οὗς δὲ στοιχεῖα τὰ τέσσαρα, κατὰ τούτους ἐν τοῖς στοιχείοις 20 ἔστιν καὶ ταῦτα. διὸ κατὰ μὲν τούτους ἐκ προὔπαρχόντων χρωμάτων γίνε- 25 νεται τινὰ χρώματα, καθ' ὃν δὲ μὴ ἔστιν ἐν τοῖς στοιχείοις ταῦτα, ἐκ μὴ προὔπαρχόντων ἢ γένεσις αὐτῶν. ὡς οὖν, εἰ ὑπέθετό τις ἄτομα εἶναι σώματα ἀρχὰς τῶν ὄντων, μὴ μόνον ἔχοντα σχήματα καὶ μέγεθος καὶ 25 ἀντιτυπίαν, ἀλλὰ καὶ χρῶμα, οὐχ | ὁμοίως κατὰ τε τοῦτον ἢ τῶν χρωμά- 53 των γένεσις (ἐκ προὔπαρχοντος γὰρ χρώματος καὶ ὄντος ἐν τοῖς στοιχείοις), 30 καὶ καθ' ὃν τὰ ἄτομα ταῦτα στοιχεῖα οὐκ ἔχει χρῶμα, οὕτως οὐδ' εἰ μὴ ἄτομά τις τὰ στοιχεῖα λέγοι, λέγοι δὲ τὰ τέσσαρα τῷ ἐν τούτοις εἶναι μετὰ 5

1 ἐναντία] ἐναντίον a Sp. 6 πεινῶντα corr. ex πινῶντα V 8 τοιαύτῃ B² conl.
 Sp.: αὐτῇ libri 12 πεινῶντας BV²: πινῶντας V¹: πεινόντας F: πείνοντας Sa: πίνον-
 τας L 13 οὕτω] οὐ τῶν V¹ (corr. V²) εἶναι ἐνδεᾶ Sp.: εἶναι ἐνδεᾶ//a V: εἰ ἐνδεία G:
 εἶναι ἐνδεία FSLa: ἐνδεία B: ἐν ἐνδεία B² 15 κνησθαι V¹: κνήσθαι V²B: κνήθεσθαι
 GFSa (item v. 7) λυποῦνται] λυ in lit. V 16 ὥσπερ] οὕτω a Sp. 18 αἰρέ-
 σεις om. V, sed exhibet tabula 20 χρώματα] τα in lit. V 22 ἐν VBF: οὖν ἐν
 S²a Sp.: οὐκ ἐν GL στοιχείοις (ἀ) ἀρχὰς scripsi: στοιχείοις ἀρχὰς V¹S¹GFL: (ἀτόμοις)
 στοιχείοις (ἄπερ) ἀρχὰς V²S²Ba Sp. 25 ὃν V²BS²a Sp.: ὃ V¹GFS¹L ταῦτα in
 lit. V ἐκ μὴ VB: ἐκ FL: οὐκ ἐκ Sa Sp. 26 ὡς in lit. B Vict. Sp.: πῶς VFLa
 27 σχήματα V¹: σχῆμα V²GSLa Sp. 30 οὐδ' εἰ V²GFB²Sa Sp.: οὐ δεῖ L: οὐδὲ V¹
 31 λέγοι semel a τῷ] fortasse καὶ

τῶν ἄλλων καὶ τὰ χρώματα, οὐδ' οὗτος ἂν ὁμοίως Ἐπικούρω τὴν τῶν
 χρωμάτων εἰσάγοι φύσιν. ὥς γὰρ τὰ γινόμενα ἐκ τῶν στοιχείων οὐκ ἂν
 εἶχεν ἀντιτυπίαν μῆδ' ὄλωσ ἐν τοῖς στοιχείοις οὕσης ἀντιτυπίας, οὕτως οὐδ'
 5 ἂν χρωμά τι τῶν γινομένων ἔχοι μῆδενὸς ὄντος στοιχείοις χρώματος. τὸ
 δὲ ζητεῖν πόθεν ἐν τοῖς στοιχείοις πυρί τε καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ χρώματα,
 ἴσον ἂν εἴη τῷ ζητεῖν, πόθεν ἐν τοῖς ἀτόμοις τὰ σχήματα. τὸ δὲ ταῦτα 15
 μὲν ὑπὸ τινων εἶναι λέγεσθαι γενητὰ καὶ φθαρτὰ, ἀγενήτους δὲ τὰς ἀτό-
 μους ὑπὸ τῶν [ἐν] ἐκείνοις στοιχείοις χρωμένων, οὐδὲν πλέον· καὶ γὰρ
 καθ' οὓς τὰ στοιχεῖα ταῦτα γενητὰ καὶ φθαρτὰ, κατὰ τούτους τῷ ἀριθμῷ 20
 10 τὸ γενητὸν ἔχει ταῦτα καὶ τὸ φθαρτὸν, ἀφθαρτα δὲ καὶ ἀγένητα κατ' εἰ-
 δός ἐστιν. εἰς ἄλληλα γὰρ μεταβάλλει καὶ ἐξ ἄλλήλων γίνεταί, ὥστε καὶ
 ἐν τῇ τούτων γενέσει ἐκ προὔπαρχόντων ἢ γένεσις. ὥσπερ οὖν τῶν ἄλλων,
 οὕτωςι δὲ καὶ τῶν χρωμάτων. | 25

XIV. Ὅτι καθ' οὓς μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἐστίν, οὐδὲν οἱ θεοὶ 54
 15 τοῖς ἀνθρώποις παρέχουσιν ἀγαθόν.

Εἰ οἱ θεοὶ προνοοῦσι τῶν ἀνθρώπων, ἀγαθόν τι αὐτοῖς παρέχουσιν. 5
 πᾶν γὰρ τὸ προνοοῦν τινος ἀγαθόν τι τῷ προνοουμένῳ περιποιεῖ, ὥς τὸ
 μὴ ἀγαθόν τι περιποιοῦν τινι τοῦτο οὐδ' ἂν προνοοῖ αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν
 καθ' οὓς μόνον τὸ καλὸν ἀγαθόν, οὐδὲν οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις περιποι-
 20 οῦσιν, ὡς δεῖξω. [καθ' οὓς [οὐ] μόνον τὸ καλὸν ἀγαθόν, οἱ θεοὶ οὐ προ-
 νοοῦσι τῶν ἀνθρώπων. ὅτι δὲ μῆδὲν παρὰ θεῶν ἀγαθόν τοῖς ἀνθρώποις
 κατὰ τοὺς προειρημένους γίνεταί, δῆλον ἐντεῦθεν.] τὸ καλὸν ἐφ' ἡμῖν, 8
 ἐφ' ἡμῖν ἐστίν, τοῦτο δι' ἑαυτῶν κτώμεθα, 8 δι' ἑαυτῶν κτώμεθα, τοῦθ' 15
 ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου περιγίνεται. τὸ καλὸν ὑπ' οὐδενὸς ἡμῖν ἄλλου περι-
 25 γίνεται. εἰ ὑπὸ μῆδενός, οὐδ' ὑπὸ τῶν θεῶν. ἀλλὰ μὴν ταῦτόν ἀγαθόν
 τε καὶ καλόν. καθ' οὓς μόνον τὸ καλὸν ἀγαθόν, οὐδὲν ἀγαθόν τοῖς ἀν- 20
 θρώποις ὑπὸ τῶν θεῶν περιγίνεται.

XV. Ὅτι εἰ ἡ αὐτὴ ὕλη καὶ ἐν τοῖς θεοῖς ἔσται, κάκεινα φθαρτὰ.

Ἡ ὕλη ἤτοι ἡ αὐτὴ ἐν τε τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ 25
 30 ἢ ἐτέρα. ἀλλ' εἰ μὲν | ἡ αὐτὴ, ἔσται κάκεινα φθαρτὰ, εἰ γε οἷς τὸ δυ- 55
 νάμει ὑπόκειται, ταῦτα φθαρτὰ (ὡς δέδεικται ὑπ' Ἀριστοτέλους ἐν τε ἄλ-

1 ἂν ὁμοίως FSLa Sp.: ἄνομοίως VG 4 χρώματι a 5 ἐν τοῖς στοιχείοις V²B:
 στοιχείοις V¹GFSa Sp. ante καὶ τοῖς add. καὶ ὕδατι B Vict. Sp. 6 τῷ GSa Sp.: τὸ
 VBFL 8 ἐν del. V² Sp.: om. B ἐκείνοις V¹GFSLa Sp.: ἐκείναις V²B χρωμένων]
 γρωμ sic V¹ cui V² in lacuna, non litura, ca. X litterarum add. ενω sive ενων: χρωμένων
 B Vict. Sp.: χρώμα μὲν οὖν GFSLa 10 ἐγένητα a: ἀγένητα Sp. 11 μεταβάλλοι a
 18 προνοοῖ VB: προνοοῖτο F²Sa: προνοοῖ τὸ L Sp. 20 οὐ deleui: οὐ V¹GFSL: γὰρ B:
 γὰρ οὐ V²S²a: οὖν Vict. Sp., ceterum καθ' οὓς—ἐντεῦθεν (22) insitium 24 ἄρα ὑπ'
 B²S²a Sp. 26 ἄρα μόνον BS²a Sp. 28 καὶ om. a Sp. θεοῖς καὶ τοῖς ἐν γενέ-
 σει καὶ φθορᾷ conl. Sp. 29 ἢ ante αὐτὴ om. V¹ (add. V²) 31 τε τοῖς a

λοῖς καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ Περι οὐρανοῦ), εἰ δ' ἄλλη, δῆλον ὡς δι-
 οῖσει ἢ ὑποκειμένη ὕλη τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ τῆς τοῖς θεοῖς ὑποκει- 5
 μέντρ. εἰ δὲ τοῦτο, ἔξει τινὰ διαφορὰν πρὸς αὐτήν. οὕτω δὲ οὐδ' ἂν
 ἄποιος ἔτι εἶη οὐδ' ἀπλή. ἢ οὔτε πᾶν τὸ διαφέρον τινὸς διαφορᾷ δια-
 5 φέρει, εἴ γέ ἐστι ἢ κυρίως διαφορὰ, καθ' ἣν τὸ γένος εἰς τὰ οἰκεία εἶδη 10
 διαιρεῖται (τὸ γοῦν μὴ ὄν τοῦ ὄντος διαφέρει μὲν, ἀλλ' οὐ τῷ διαφορὰν
 ἔχειν, ἀλλ' οὐδ' ἐπεὶ διαφέρει τινός, ἥδη καὶ σύνθετον διὰ τοῦτο γίνεται),
 ἀλλ' οὐδὲ τὰ ὄντα ἀλλήλων, ἐπεὶ κατὰ τὰς κατηγορίας διαφέρει, ἥδη καὶ 15
 διαφοραῖς διοίσει, ὅτι μὴδ' ὑπὸ γένος τι κοινόν ἐστι τὰ δέκα γένη. δέ-
 10 δεικται γὰρ ὅτι μὴ γένος τὸ ὄν. ἔτι πολλὰ ὄντα τῷ μὴ ἔχειν τι διαφέρει
 τῶν ἐχόντων αὐτά, ὡς τὸ μὴ ἔχειν φέρ' εἰπεῖν τρίχας ἢ χεῖρας ἢ τι τοι-
 οῦτο. τὸ δὲ μὴ ἔχειν τι καὶ τὸ ἐστερεῖσθαι οὐ ποιότης. ἔτι δὲ οὐ πᾶσα 20
 διαφορὰ ποιότης· εἰ γὰρ ἢ διαφορὰ ἐστι καθ' ἣν ἀντιδιαιρεῖται ἀλλήλοισ
 (τὰ) ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους εἶδη, εἶη ἂν τοῦ εἶδους ἐκάστου ἢ διαφορὰ οὐ
 15 ἐστι διαφορὰ, καθ' ἣ τὸ εἶναι ἐστὶν αὐτῷ τοῦτ' ὅ ἐστι δηλωτικῆ. ἀλλὰ 25
 μὴν πάντων τῶν συνεστώτων φύσει, (οἷς) οὐχ ἢ ὕλη μόνον οὐσία, ἀλλὰ
 καὶ τὸ εἶδος, ἐν τούτοις ἢ διαφορὰ δηλωτικῆ εἶη | ἂν οὐσίας τινὸς ἀλλ' 56
 οὐ ποιότητος, καὶ (τὰ) κατὰ τὰς τοιαύτας διαφορὰς ἀλλήλων διαφέροντα
 οὐσία, ἀλλ' οὐ ποιότητι διαφέρουσι, ὥστε, καὶ τῆς ὕλης οὐσης οὐσίας ἐν τῇ
 20 οὐσίᾳ τῷ εἶναι αὐτὴν τῶν ἐναντίων δεκτικὴν, ὁ λέγων κατὰ τοῦτο διαφέρειν 6
 τῆνδε τὴν ὕλην ἐκεῖνης οὐ ποιότητι ἂν διαφέρειν λέγοι. ἐπεὶ οἱ τιθέμενοι
 τὴν ὕλην τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικὴν ἄποιον αὐτὴν εἶναι λέγουσι, δῆλον
 ὡς οὐ φρασι εἶναι ποιότητα αὐτῆς τὸ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικὴν. εἰ δὲ 10
 μὴ ποιότητος τοῦτο τῆς ὕλης, οὐδ' οἱ λέγοντες τῷ τοῦτ' ἔχειν τὴν ὕλην
 25 τὴν ὑποκειμένην τοῖς ἐν γενέσει διαφέρειν τοῦ τοῖς θεοῖς ὑποκειμένου κατὰ
 ποιότητα αὐτὴν ἐροῦσιν διαφέρειν. εἰ γὰρ τὸ τῶν ἐναντίων δεκτικὸν ποιό- 15
 τητα ἔχει, καθὸ ἐστὶ τοιοῦτον, οὐ διότι διαφέρει ἢ τοῦτο ἔχουσα τῆς μὴ
 ἐχούσης, ἐν ποιότητι ἔσται, ἀλλ' ὅτι ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει ἔχει αὐτὴν, ἣν
 ἀνάγκη φυλάττειν αὐτήν, ἐάν τε διαφέρῃ τινός, ἐάν τε μὴ.

1 περι οὐρανοῦ] de caelo I, 10. 279^b4 sqq. 3 οὕτω] τω in lit. V αὐτήν] αὐτήν
 a Sp. 4 ἢ a 5 ε] fortasse ἢ ἢ om. a Sp. 9 κοινά V¹ (corr. V²) 9. 10 δέ-
 δεικται] cf. e. c. Metaph. B, 3. 998^b22 10 τῷ V²FBSLa Sp.: τῶν V¹ τὸ L 12 πρ.
 δέ] δ in lit. V 13 εἰ γὰρ ἢ B²S²a Sp.: οὐ γὰρ εἰ VFB¹S¹L: οὐ γὰρ ἢ G 13 post
 ἀλλήλοισ interpungit Sp. 14 τὰ ἐκ V²BS²a Sp. εἶδη V² Vict. S² Sp.: ἥδη B: εἰ
 δὲ V¹GFS¹L: εἰ δὴ a εἶδους] δ in lit. V 14. 15 οὐ ἐστὶ V²B Vict. Sp.: οὐκ
 ἐστὶ V¹GFSLa 15 το V τοῦτ' V²B: τοῦτο V¹GFSa Sp.: fortasse τοῦτου
 ὅ ἐστὶ V¹FS¹G¹L: οὐ ἐστὶ V²BS²a Sp.: ὅτι ὅστι G² 16 μὴν V²GFSLB²a Sp.: μὴ V¹B¹
 οἷς add. V²BS²a οὐσία om. FLS¹ 17 εἶδος ἐν BS²a Sp.: εἶδος οὐσα ἐν V¹
 (οὐσα corr. in οὐσία, deinde del. V²) GFS¹L καὶ om. S¹ οὐσίας τινὸς V²BS²a
 Sp.: οὐσία τίς V¹GFS¹L 18 ποιότητος V²S²a Sp.: ποιότης V¹GFS¹L τὰ add. V²B
 20 τῷ V²B Vict. Sp.: τὸ V¹GFSLa 22 εἶναι αὐτήν a Sp. 23 τὸ GFSLa Sp.:
 τῷ VB 24 ποιότητος VFB: ποιότης GL: ποιότητα Sa 27 ἔχει VBFS¹L: οὐκ
 ἔχει G: οὐν ἔχει S²a Sp. 28 ἔχει αὐτήν, ἣν (acc. et spir. supra ἣν in lit.) B: ἔχειν
 αὐτήν ἣν V: ἔχει αὐτήν GFL: αὐτήν Sa: αὐτήν ἔχει Vict. Sp.

XVI. Λέξεως ἐξήγησις εἰρημένης ἐν τῷ α τῆς Φυσικῆς ἀκροά-²⁰
σεως Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ τάναντία πως τὰς ἀρχὰς ποιεῖν
πάντας.

Ἵτι μὲν οὖν τάναντία πως πάντες ποιοῦσι τὰς ἀρχάς, δὴ-²⁵
5 λον. καὶ τοῦτ' εὐλόγως· δεῖ γὰρ τὰς ἀρχὰς μῆτε ἐξ ἀλλήλων⁵⁷
εἶναι μῆτε ἐξ ἄλλων, καὶ ἐκ τούτων πάντα. τοῖς δ' ἐναντίοις
τοῖς πρώτοις ὑπάρχει ταῦτα, διὰ μὲν τὸ πρῶτα εἶναι μὴ ἐξ ἄλ-⁵
λων, διὰ δὲ τὸ ἐναντία μὴ ἐξ ἀλλήλων. ἠπόρησε τί ποτ' ἐστὶ τὸ
εἰρημένον διὰ ταύτης τῆς λέξεως, καὶ διὰ τί ἦ οὐκ ἐξ ἀλλήλων τὰ ἐναντία,
10 ἦ οὐκ ἐξ ἄλλων (καὶ) τὰ πρότερα. τὸ τε γὰρ ἐξ ἀλλήλων τὰ ἐναντία γί-¹⁰
νεσθαι αὐτὸς ὀλίγον προελθὼν λέγει (δείξας γὰρ τινα ἐπήνεγκεν· εἰ τοί-
νυν τοῦτ' ἔστιν ἀληθές, ἅπαν ἂν γίνοιτο τὸ γινόμενον καὶ φθει-
ροίτο τὸ φθειρόμενον ἢ ἐξ ἐναντίων <ἦ> εἰς ἐναντία καὶ τὰ τού-
των μεταξύ. τὰ δὲ μεταξύ ἐκ τῶν ἐναντίων ἐστίν, οἷον χρώ-¹⁵
ματα ἐκ λευκοῦ καὶ μέλανος, ὥστε πάντα ἂν εἶη τὰ φύσει γινό-
μενα ἢ ἐναντία ἢ ἐξ ἐναντίων), τὸ τε λέγειν τὰ πρῶτα ἐναντία μὴ
ἐξ ἄλλων γίνεσθαι ἀπορήσαι τις ἂν, πῶς λέγεται. καθόσον μὲν γὰρ πρῶτα²⁰
ὑπόκειται ἐναντία, οὐκ ἂν εἶη γινόμενα ἐκ τινων προϋπαρχόντων ἐναντίων
(οὐκέτι γὰρ ἂν αὐτὰ πρῶτα εἶη), πῶς δ' εἰ μὴ τοῦτο γίνοιτο, αἰδία ἔσται
20 τὰ πρῶτα ἐναντία; ἦ γὰρ δεήσει αὐτὰ εἰς ἀλλήλα μεταβάλλειν, ὅπως γί-²⁵
νοῖτό τι ἐξ αὐτῶν (οὕτως δὲ οὐκέτ' ἂν σώζοιτο οὐδὲ αἰεὶ | μένοι, οὐδ' ἂν⁵⁸
ἄφθαρτα εἶη οὐδ' ἀμετάβλητα εἰς ἀλλήλα), ἦ εἰ αἰεὶ μένοι τὰ αὐτά, οὐ
κατὰ μεταβολὴν ἂν οὐδὲ κατ' ἀλλοίωσίν τινα τὰ γινόμενα γίνοιτο, ἀλλὰ
συνθέσει τε καὶ συγκρίσει καὶ διακρίσει τῶν πρώτων πρὸς ἀλλήλα καὶ ποιᾷ⁵
25 θέσει καὶ τάξει. οὐχ οὕτω δ' ἔχειν αὐτῷ δοκεῖ. ἦ ἐξ ἀλλήλων μὲν οὐ
φησι γίνεσθαι τὰ ἐναντία, ὅτι μὴ οὕτως γίνεσθαι ἐξ ἀλλήλων δύναται
ὡς ὑπομενόντων (οὐ γὰρ ὑπομένει τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων θάτερον), δοκεῖ¹⁰
δὲ πᾶν γινόμενον ἐκ τινος ὡς ὑπομένουτος αὐτοῦ γίνεσθαι, ὡς προϊῶν
αὐτὸς δείκνυσί τε καὶ διορίζει. εἰ δ' οὕτω μὲν ἐξ ἀλλήλων μὴ γίνεται,
30 κατὰ δὲ τὴν τοῦ ὑποκειμένου παρὰ μέρος εἰς ἑκάτερον αὐτῶν μεταβολὴν γί-¹⁵

1 ἐν τῷ α τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως] Phys. ausc. I, 5. 188^a26 (v. 9 cf. ib. 188^b21)
4 τάναντία Sp.: ἐναντία VBa: ἐναντίας GFSL 5 τοῦτ' τὸ α 7 ὑπάρχειν α 8 μὴ
V¹ in mg. ἠπόρησε (supra e paullulum rasum) VB: ἠπόρηται GFSLa Sp.
ποτ'] infra o paullulum rasum V 9 ἦ om. a Sp. 10 καὶ add. Vict. Sp.
11 προσελθὼν V¹ (corr. V²) ἐπήγαγεν α Sp. 13 ἦ add. Sp. 16 ἐναντίων] αν
supra versum V τὸ δὲ Vict. 19 δ' εἰ] δεῖ α 21 οὐδὲ αἰεὶ μένοι G Vict.: οὐδὲ
εἰ μένοι VSBa: οὐδεῖς μένοι FL 22 μένοι (μένει B) τὰ αὐτά BGFSLa Sp.: μέν, τὰ
(τὸ supra τὰ V¹) αὐτὰ sic V quod quomodo correxerit V² incertum 23 ἂν V²B Vict.:
ὄν V¹: om. GFSLa 25 οὕτω δ'] οὕτως V¹ (corr. V²) fortasse δοκεῖ, εἰ ἐξ
27 ὑπομένει] ei in lit. V fortasse θάτερον (γινόμενον) 29 διορίζει] Phys. Ausc.
I, 7. 189^b30 sqq. μὴ γίνεται V: οὐ γίνεται BS²: μὴ γίνοιτο GFS¹La 30 ὑποκειμένου
V¹ (corr. V²) μεταβολὴν B²: μεταβολή libri

νεται, οὐδὲν κωλύσει καὶ τὰ πρῶτα ἐναντία μεταβάλλοντα εἰς ἄλληλα κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον αἴτια γενέσεως γίνεσθαι τοῖς μετὰ ταῦτα. ἀλλ' εἰ οὕτως μεταβάλλει, πῶς ἂν ἔτι αἰδία μένοι ἢ τίνι ἂν διαφέροι τῶν μὴ πρῶτων ἐναντίων; καὶ γὰρ ἡ τούτων εἰς ἄλληλα μεταβολὴ τοῦτον γίνεται τὸν τρόπον 5 πον. ἡ διαφέροι ἂν τὰ πρῶτα τῶν ἐναντίων τῶν μὴ πρῶτων πρῶτον μὲν τῷ ἐξ ἐκείνων μὲν τὰ γινόμενα πάντα γίνεσθαι. ἐκ γὰρ εἶδους τινὸς καὶ στερήσεως τινος παρὰ μέρος ἐν τῇ ὕλῃ γινομένων αἰ πάντων γενέσεις καὶ 25 φθοραί, οὐκέτι δ' ἐκ λευκοῦ καὶ μέλανος ἢ γλυκεῖος καὶ πικροῦ ἢ τινων ὁμοίων τούτοις ἐναντίων. ἔτι αὐτὰ μὲν ταῦτα ὕστερα ἐναντία, εἰ καὶ | 10 εἰς ἄλληλα μεταβάλλει, τῷ γίνεσθαι παρὰ μέρος ἐν τῇ ὕλῃ, ὃ ἔχει καὶ 59 τὰ πρῶτα ἐναντία, ἀλλὰ καὶ ἡ γένεσις τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς ἐξ ἐκείνων. διὰ γὰρ ποιᾶς ἕξεως τε καὶ στερήσεως ἢ τε τῶν χυμῶν γένεσις καὶ ἡ τῶν 5 χρωμάτων καὶ τῶν ἀνάλογον τούτοις ἐναντίων, ἐξ οὐδενὸς δὲ μεταβάλλοντος τὰ πρῶτα ἐναντία γίνεται. διὸ καὶ αἰδία κατὰ τοῦτο τῷ μηδὲν αὐτῶν 15 προεπινοεῖσθαι πρῶτον ἐξ ὧν ἡ τῶνδε γένεσις. δεικνύοιτο δ' ἂν καὶ αἰδία. οὐ γὰρ εἰ τὰ καθ' ἕκαστα εἶδη καὶ αἰ στερήσεις δαίκνυνται παρὰ 10 μέρος εἰς ἄλληλα μεταβάλλοντα, διὰ τοῦτο οὐκ αἰδία, ἀλλ' ἐὰν αἰ φαίνονται ἀναγκαιῶς περὶ τῇ ὕλῃ ἐκάτερον αὐτῶν ὄν, εἴη ἂν αἰδία ἢ τε ἕξις καὶ ἡ στερήσις, εἰ καὶ μὴ ἦδε ἡ ἕξις μηδὲ ἦδε ἡ στερήσις αἰδία. ὅτι δὲ 15 20 ἀναγκαῖον αἰ ταῦτα εἶναι, δῆλον πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ τὴν ὕλην αἰδίου οὖσαν μὴ δύνασθαι ποτε χωρὶς εἶδους εἶναι, ἢ ἐπινοῖα μόνον, δεύτερον ἐκ τοῦ δυνάμει τὰ ἀντικείμενά τε καὶ τὰ ἐναντία οὖσαν αὐτήν, τῷ μὴ δύνασθαι 30 ἅμα ἐν τοῖς ἐναντίοις εἶναι ἐνεργεῖα, ἀνάγκην ἔχειν, ὅταν θάτερον αὐτῇ τῶν ἐναντίων παρῆ, δυνάμει θάτερον εἶναι. τὸ δὲ δυνάμενον (εἰ) ἐν στερήσει τότε ἐστὶν ἐκείνου οὐ δύναται, ἀνάγκη τὴν ὕλην αἰ μετὰ εἶδους 35 τινὸς εἶναι καὶ στερήσεως. εἰ δ' αἰ μετ' ἀμφοτέρων καὶ οὐδέποτε ἐστίν, ὅτε ἡ ληρθεῖσα ὕλη ἢ πάντα, ἢ δυνάμει, ἅμα ἐνεργεῖα | ἐστὶ, ἢ πάντα 60 ἢ δύναται δυνάμει, οὐδὲν δὲ ὧν δύναται ἐνεργεῖα (οὐδὲν γὰρ ἂν αὐτὴ εἴη), ἀναγκαῖον τὰ πρῶτα ἐναντία αἰδία εἶναι.

30 XVII. Ὅτι μὴ τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ.

5

Εἴ τι εἰδὸς τινος ἐν ὑποκειμένῳ ἐστίν, ἤτοι ἐν τῇ ὕλῃ ἐν ὑποκει-

1 ἄλληλα] λλ in lit. V 3 πῶς ἂν ἔτι αἰδία μένοι (μένει B) VB: πῶς ἂν αἰτία αἰ δια-
οι μένει F: πῶς ἂν αἰτία αἰ διαμένοι GSLa Sp. 5 πρῶτων Sp.: πρῶτοι V: πρῶτω
LBSa: πρῶτα F 6 primum τὸ, deinde τοῦ denique τῷ B 9 ταῦτα V¹B¹: ταῦτα
τὰ V²B²: τὰ GFL: om. Sa Sp. 11 ἐξ ἐκείνων αὐτοῖς a 13 καὶ τῶν om. a
16 εἴη] δ in lit. V 17 αἰ] fortasse καὶ 18 ὄν εἴη V Vict. Sp.: ἐν εἴη FSa:
ἐν εἴη L 19 μὴ ἦδε B²S²a Sp.: μὴ ἦδε V: μὴ ἦ δὲ B¹: μηδὲ GFS¹L alt. ἦδε]
ἦδε B³ Vict. Sp.: ἦ δὲ V: ἦ δὲ B¹: om. GFS¹La μηδὲ—στερήσις om. S² 21 ἐκ τοῦ
VB: ἐκ τοῦ μὴ GFSLa: ἐκ τοῦ εἰ μὴ Vict. Sp. 22 τῷ μὴ Vict.: τὸ μὴ libri
23 ἐνεργεῖα ἀνάγκην ἔχειν VB¹: ἀνάγκην ἔχειν GFS¹L: ἐνεργεῖα ἀνάγκη B²S²a Sp. 24 εἰ
addidi οἷ] fortasse δ 27 δυνάμει V¹: δύναται V²FGLBSa Sp. 28 ὧν FGSLa
Sp.: ὄν VB αὐτὴ B: αὐτὴ sic V: αὐτὴ FLa Sp: αὐτὴ G

μένῃ ἐστὶ τῇ πρώτῃ, ἣ ἐν τῷ σώματι οὐ εἶδος ἐστίν, ἣ ἐν τῷ εἰς τοῦτο
 μεταβάλλοντι σώματι. οὔτε δὲ ἐν τῇ πρώτῃ ὄλη οἶόν τέ τι ἐν ὑποκει- 10
 μένῃ εἶναι, ὅτι μὴδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπόκειται ἢ τοιαύτη ὄλη ἐνεργεία, ἀλλὰ
 δεῖται πρὸς τὸ εἶναι ἐν ὑπάρξει τοῦ εἶδους (οὔτε γὰρ τὴν ὄλην χωρὶς εἶ-
 5 δους οἶόν τε ἐν ὑποστάσει εἶναι οὔτε τὸ εἶδος ἄνευ τῆς ὄλης· ἐκάτερον
 γὰρ αὐτῶν τοῦ ἐτέρου δεῖται πρὸς τὸ εἶναι ἐνεργεία τε καὶ ἐν ὑπάρξει· 15
 δεῖ δὲ τὸ ἐν ᾧ τί ἐστίν ὡς ἐν ὑποκειμένῃ, αὐτὸ εἶναι πρῶτον ἐνεργεία,
 μὴδὲν πρὸς τὸ εἶναι δὲ ὑπόκειται βοηθούμενον ὑπὸ τοῦ ἐν ὑποκειμένῃ ὄν-
 τος αὐτῷ), ἀλλ' οὐδὲ ἐν ᾧ ἐστὶ σώματι καὶ οὐ εἶδος ἐστίν, οἶόν τε αὐτὸ 20
 10 ἐν ἐκείνῃ ὡς ἐν ὑποκειμένῃ εἶναι. μέρος γὰρ ἐστὶ τούτου, εἴ γε κατὰ
 τοῦτ' ἐστὶν ἐκείνῃ τὸ εἶναι. ἀλλ' οὐδ' ἐν τῷ εἰς τοῦτο μεταβάλλοντι
 σώματι εἶη ἄν, ὅτι μὴδὲ ἐστὶν ἐκεῖνο τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἐφθάρη. ἡ γὰρ 25
 κατὰ τὰ εἶδη τῶν σωμάτων μεταβολὴ φθορά. οὐδὲν εἶδος ἔνυλόν | τι 61
 καὶ τινος ὄν οἶόν τε εἶναι ἐν ὑποκειμένῃ. εἰ δὲ τοῦτο, εἶδος δὲ καὶ ἡ
 15 ψυχὴ τοῦ ἐμψύχου σώματος, οὐδὲ αὐτὴ ἄν εἶη ἐν ὑποκειμένῃ (οὔτε γὰρ
 ἐν τῷ ζῷῳ· μέρος γὰρ ἡ ψυχὴ τοῦ ζώου κυριώτατον), οὔτε ἐν τῷ εἰς 5
 τὸ ἐμψυχον σῶμα μεταβάλλοντι σώματι. πῶς γὰρ ἄν ἐν τῷ ἐφθαρμένῳ;
 φθορὰ γὰρ ἐκείνῃ ἐγένετο ἢ εἰς τὸ ἐμψυχον μεταβολή. ὅπως τε ἀδύνα-
 τον εἶναι τὴν ψυχὴν ἐν τινὶ δὲ μὴ ψυχὴν ἔχει. δὲ τὴν ἀρχὴν μὴ ἐστίν
 20 ἐν τινὶ, οὐδ' ἄν ἐν ὑποκειμένῃ αὐτῷ εἶη. εἰ δὲ ἐν μὲν ᾧ ἐστὶ σώματι, 10
 εἶδος ἐστίν ἐκεῖνου καὶ μέρος, ἐν ᾧ δὲ μὴ ἐστὶ τὴν ἀρχὴν, οὐδ' ἄν ἐν
 ὑποκειμένῃ αὐτῷ εἶη, οὐκ ἄν ἡ ψυχὴ ἐν ὑποκειμένῃ τινὶ εἶη.

XVIII. Ὅτι μὴ οἶόν τε τὸν κόσμον ἀφθαρτον εἶναι διὰ τὴν βού- 15
 λησιν τοῦ θεοῦ, εἰ εἶη φθαρτὸς τῆ αὐτοῦ φύσει.

25 Τὸ δυνατόν ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι ἐπὶ τούτων κατηγορεῖται κυρίως, ἐπὶ
 τῶν ἐνδεχομένων καὶ μὴ εἶναι καὶ μὴ γενέσθαι ταῦτα ἃ λέγεται δυνατό 20
 εἶναι ἢ γενέσθαι. λέγομεν γοῦν δυνατόν εἶναι οἶόν τε εἶναι ἢ γενέσθαι
 ἀκώλυτον ὄν. οὐ γὰρ τῷ πάντως γενέσθαι ἢ τοῦ δυνατοῦ κρίσις, ἀλλὰ τῷ
 μὴ κεκωλύσθαι γενέσθαι αὐτό. δυνατόν γὰρ οὐδὲν ἦττον τὸ μὴ κωλύ- 25
 30 μενον ὑπὸ τινος περιστάσεως γενέσθαι πρὸς δὲ τὴν ἐπιτηδεσιότητα ἔχει, καὶ 62
 μὴ γένηται. δυνατός γὰρ Δίων γραμματικὸς γενέσθαι, ἔστ' ἄν ἦ, καὶ μὴ
 γένηται, εἰ μὴ εἶη τὸ δύνασθαι γενέσθαι γραμματικὸν αὐτὸν κεκωλυμένον.

1 pr. ἦ] ἦτοι a 7 αὐτὸ V¹GFSLa Sp.: αὐτῷ V²B 8 μὴδὲν B²S²a Sp.: μὴδὲν
 VB¹S¹L ὄν V¹ (corr. V²) 9 ἀλλ' οὐδὲ ἐν ᾧ ἐστὶ σώματι καὶ οὐ εἶδος ἐστίν B² (post
 verba γρ. οὕτως) S²a Sp.: ἀλλ' ὅφ' ἐν ἐστὶ καὶ οὐ εἶδος ἐστίν VB¹FGS¹L καὶ del. Sp.
 11 οὐδὲν V¹ (corr. V²) 13 οὐδὲν V¹GFSL: οὐδὲν δὲ V²B²: οὐδὲν ἄρα S²a Sp.
 τι] τε B² 14 οἶονται V¹ (corr. V²) τε GFSLa Sp.: δὲ VB Vict. 15 αὐτῇ
 La Sp.: αὐτῇ V: αὐτῇ S: αὐτῇ F γὰρ om. a: fortasse οὐδὲ γὰρ 24 εἰ εἶη] ἢ
 εἰ a αὐτοῦ VB: αὐτοῦ FSa Sp. et tabula 25 δυνατόν sic V (sub o litura)
 27 οἶόν VB: τὸ οἶόν FGSLa Sp.: ὁ οἶόν Vict. οἶόν τε εἶναι del. B² 28 τὸ ἀκώ-
 λυτον V²BS²a Sp. 30 ὑπὸ in lit. V 32 εἶη] ἡ s. v. V

εἰ δὲ τοιοῦτον δῆλον ὄν, ἀληθεύοιτ' ἂν τὸ δυνατὸν γενέσθαι τόδε τι ἐπὶ 5
 τούτων, ἢ δυνατὸν τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ μὴ γενέσθαι. ὁ δὲ ἐξ ἀνάγκης τι ἢ
 ἔστιν ἢ γίνεται, τοῦτο οὐκ ἀληθὲς λέγειν δύνασθαι γενέσθαι, εἰ μὴ τις τῷ
 δυνατῷ ἀντὶ τοῦ ἀναγκαίου χρῆτο. καὶ τὸ ἀδύνατον τὸ γινόμενον τοιοῦτον 10
 5 διὰ τὸ κεκωλῦσθαι, καὶ μεταπίπτον τοῦ δυνατοῦ διὰ τὴν κωλύουσαν αὐτῷ
 γενέσθαι περίσταςιν τοῦτο, ὃ ἦν δυνατὸν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, εἴη ἂν
 ἐπὶ τούτων γινόμενόν τε καὶ λεγόμενον, ἃ καὶ πρὸς τὸ γενέσθαι καὶ πρὸς 15
 τὸ μὴ γενέσθαι τὴν ἐκ τῆς οἰκείας φύσεως παρασκευὴν τε καὶ ἐπιτηδειό-
 τητα ἔχει. διὸ τὸ μὲν ἄχυρον, δυνατὸν (ὄν) καυθῆναι καὶ μὴ καυθῆναι,
 10 ἀδύνατον γίνεται καυθῆναι, ἂν ἐν τῇ ἀτόμῳ γένηται, καὶ ἡ ψηφίς δυνατὴ 20
 οὔσα ὀραθῆναι τε καὶ μὴ ὀραθῆναι ἀδύνατος ὀραθῆναι γίνεται, ὅταν ἐν τῷ
 βυθῷ γένηται, τῷ κεκωλῦσθαι εἰς ἐνέργειαν ἐλθεῖν τὴν πρὸς τὸ ἔτερον ὢν
 ἐδύνατο ἐπιτηδειότητα, οὐκέτι δὲ ἡ διάμετρος ἀδύνατος σύμμετρος εἶναι τῇ 25
 πλευρᾷ διὰ τὸ κεκωλῦσθαι (τὴν γὰρ ἀρχὴν ἀνεπίδεκτός ἐστι τοῦ σύμμετρος
 15 εἶναι τῇ | πλευρᾷ δύνασθαι) εἶναι λέγεται, ἀλλ' ἀσύμμετρον αὐτὴν ἐξ 63
 ἀνάγκης εἶναι λέγοντες τὸ σύμμετρον αὐτῆς ἀδύνατον κατηγοροῦμεν, καὶ
 τὸ θεῖον ἐξ ἀνάγκης ἀφθαρτὸν εἶναι λέγοντες ἀδύνατον αὐτὸ φαρμεν εἶναι 5
 τῇ αὐτοῦ φύσει φθαρῆναι. διττῶν τοίνυν τῶν ἀδυνατῶν ὄντων, τῶν μὲν
 φύσει, τῶν δὲ διὰ τὸ κεκωλῦσθαι, καὶ φύσει μὲν ὄντων ἀδυνατῶν τούτων,
 20 ὅτις] τισιν ὑπάρξει τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, διὰ δὲ τὸ
 κεκωλῦσθαι τούτων, ἃ ἔχοντα πρὸς τὸ γενέσθαι φυσικὴν ἐπιτηδειότητα ὑπὸ 10
 τινος περιστάσεως ἐν αὐτοῖς γενέσθαι κεκώλυται, καὶ μόνων ἀδυνατῶν γί-
 νεσθαι δυναμένων διὰ τὸ κεκωλῦσθαι τῶν ἐνδεχομένων τι ἢ δυναμένων,
 [ἴτι δυναμένων] ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης, εἰ μὲν ὁ κόσμος γενητὸς ὢν ἔχει 15
 25 ἐν ἑαυτῷ δύναμιν καὶ τοῦ φθαρῆναι καὶ τοῦ μὴ φθαρῆναι, δύναιτ' ἂν ὑπὸ
 τινος κωλυθεὶς φθαρῆναι ἀδύνατος φθαρῆναι γενέσθαι, εἰ δὲ ἔστιν ἐξ
 ἀνάγκης καὶ ἐν τῇ φύσει παντὸς τοῦ γενομένου τὸ φθαρῆναι, ἐξ ἀνάγκης ἂν 20
 ὑπάρχοι παντὶ τῷ γινομένῳ τὸ δεῖν αὐτὸ φθαρῆναι. ὧ δὲ ἐξ ἀνάγκης τὸ
 φθαρῆναι, τοῦτ' ἀδύνατον μὴ φθαρῆναι διὰ τὸ τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀνέφικτον
 30 αἰδιότητος εἶναι, ὥστε καὶ ὁ κόσμος φθαρτὸς ὢν ἐξ ἀνάγκης, εἴ γε καὶ 25

1 ὄν V¹: ὢν GFL: ἴτι V²BS²a: om. S¹ 2 ἢ (prius) VLa: ἡ S: ἡ B (acc.
 et spir. in lit.) F: εἰ Sp.: fortasse ἃ 5 το sic V¹ μεταπίπτον V²B conl. Sp.
 (vel μεταπίπτειν): μεταπίπτοντα V¹FSa: μεταπίπτοντος G (corr. ex μεταπίπτωντος) L
 αὐτὸ V²B 6 ὃ ἦν] οὖν Viet.: οὖν δυνατὸν ὄν Sp. sed omnia sana 7 πρὸς τὸ
 ante μὴ om. a Sp. 9 ὄν add. V²BS²a Sp. 10 ἂν V²B: ἂν V¹: ἐάν GFSSa Sp.
 ἡ s. v. V ψηφίς GF Sp.: ψήφος V (inter o et σ paullulum rasum) B: ψήφης Sa
 δυνατῇ] a s. v. V 15 εἶναι om. a Sp.: εἶναι λέγεται om. B ἀλλ' ἀσύμμετρον
 V²B Sp.: ἀλλὰ σύμμετρον V¹GFSLa 17 ἀτόμῳ a Sp. 18 διττῶν] διτ in lit. V
 20 οἷς τισιν V²B Vict. Sp.: τισιν V¹GFSLa ὑπάρξειν scripsi: ὑπάρξεων V¹FSG¹La
 Sp.: ὑπάρξεως G: ὑπάρξει Viet.: ὑπάρξει V²B: τὸ ἐν ὑπάρξει εἶναι conl. Sp. ὑπάρ-
 χει VGFSa Sp.: ὑπάρχοι L: οὐχ ὑπάρχει V²B Vict. 21 τὰ ἔχοντα a 22 μόνων
 V¹GFSSa Sp.: μόνων V²B 22. 23 γίνεσθαι VB: γενέσθαι GFSLa Sp. 23 δυναμέ-
 νων] fortasse γινομένων 24 ἴτι δυναμένων (ω in lit.) V¹: ἴτι δυνάμει ἦν GFSLa
 Sp.: del. V²: om. B recte ut videtur 28 ὧδε V¹ //ἀνάγκης sic V

γεννητός, κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀνεπίδεκτός ἐστιν αἰδιότητος. τὸ δ' οὐ-
 τως | ἀνεπίδεκτον αἰδιότητος κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀδύνατον αἰδιότητα 64
 δέξασθαι. τὸ δ' οὕτως ἀδύνατον, πᾶσιν ὃν ἀδύνατον, καὶ τοῖς θεοῖς ἄν
 εἴη τοιοῦτον. οὔτε γὰρ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον τι εἶναι οἶόν τε ὑπάρχειν αὐ- 5
 5 τῷ κωλυθῆναι ποτε οὐκ ἦν οὕτως ὑπάρχον, οὔτε τὸ ἀδύνατον ὑπάρχειν
 δυνατὸν ὑπάρχον γενέσθαι. μόνον γὰρ ἐκεῖνα κωλυθῆναι ὑπάρχειν τισὶν
 οἶά τε, πρὸς ἃ καὶ τοῦ ἔχειν αὐτὰ καὶ τοῦ μὴ ἔχειν φυσικὴν παρασκευὴν
 ἔχει, καὶ ἃ χωρὶς τοῦ κωλύεσθαι δύναται ἐν αὐτῷ μὴ γενέσθαι. ἃ ἐστὶν 10
 10 ἐξ ἀνάγκης τισὶ παρακολουθοῦντα, οὐχ οἶόν τε ταῦτα κωλυθῆναι γενέσθαι.
 ἔσται γὰρ οὕτω ταῦτον ἅμα γινόμενόν τε καὶ μὴ γινόμενον, γινόμενον μὲν
 διότι ἀναγκαῖον ἦν γενέσθαι, οὐ γινόμενον δὲ διότι ἦν κωλυμένον, τοῦτο 15
 15 δὲ ἀδύνατον. ἀδύνατον καὶ τὸ φθαρτὸν κωλυθῆναι φθαρῆναι, ἐπειδὴ ἀναγ-
 καῖον τῷ φθαρτῷ τὸ φθαρῆναι καὶ ἀδύνατον τὸ μὴ φθαρῆναι. ἔσται
 γὰρ οὕτως ἅμα φθειρόμενός τε καὶ μὴ φθειρόμενος. ὅτι δὲ τὰ ἀδύ- 20
 20 νατα τῇ αὐτῶν φύσει καὶ τοῖς θεοῖς ἐστὶ τοιαῦτα, καὶ Πλάτων αὐτὸς
 μαρτυρεῖ, δι' ὧν λέγει· “ἀλλ’ οὐτ’ ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν, ᾧ
 Θεόδωρε· ὑπεναντίον γὰρ τι τῷ ἀγαθῷ αἰεὶ εἶναι ἀνάγκη, οὐτ’ ἐν θεοῖς 25
 25 αὐτὰ ἰδρῦσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τρόπον περιπολεῖ ἐξ
 ἀνάγκης”. |

20 XIX. Πῶς ἡ αὐτὴ δύναμις ἅμα τῶν ἐναντίων εἶναι λέγεται. 65

Ἡ αὐτὴ δύναμις εἶναι τῶν ἐναντίων λέγεται, οὐχ ὡς ἅμα δυναμένην
 καὶ τῶν ἐναντίων περὶ τὸ τὰς δυνάμεις ἔχον αὐτῶν γενέσθαι (τοῦτο γὰρ 5
 ἀδύνατον), ἀλλ’ ὅτι μὴ οὕτως ἔχειν τὸ τῶν ἐναντίων ἔχον τὰς δυνάμεις,
 ὡς πρῶτον μὲν ὀφείλειν τότε τῶν ἐναντίων δέξασθαι, μετὰ δὲ τοῦτο τότε.
 25 ἐν παντὶ γὰρ χρόνῳ ἐνδέχεται τὸ ἐν μηδετέρῳ ὃν τῶν ἐναντίων ἐν ὅπο- 10
 10 τερῶν αὐτῶν γενέσθαι, οὐκ ἀφωρισμένως ἐν τῷδε. διὸ καὶ λέγεται ἅμα
 ἔχειν τὰς τῶν ἐναντίων δυνάμεις. τὸ γὰρ ἐνδέχασθαι, ὅσον ἐπὶ τῇ φύσει
 τοῦ ἐναντία δεχομένου, ὅτε τὸ ἕτερον (ἐν) αὐτῷ γίνεται, μὴδὲν ἤττον ἀντὶ 15
 15 τούτου τὸ ἕτερον ἐν αὐτῷ γενέσθαι, δεικτικὸν τοῦ ἅμα αὐτῶν τὰς δυνάμεις
 30 ἔχειν. παρὰ γὰρ τὰ ποιητικὰ αὐτῶν τότε τι πρῶτον τῶν ἐναντίων ἐν τῷ

1 γενητός a Sp. 2 αὐτοῦ V¹ (corr. V²) αἰδιότητα] alterum ι in lit. V
 4. 5 αὐτὸ V²B 5 οὐκ ἦν V¹G¹FS¹L: καὶ οὐκ εἶναι V²S²Ba Sp.: οὐ εἶναι G²: fortasse
 οἷς ἦν 8 ἃ δὲ ἐστὶν V²B²S²a Sp. 12 ἅρα καὶ S²V²a Sp. 13 καὶ—φθαρῆ-
 ναι in mg. V¹: in textu G¹BSL: om. F 15 αὐτῶν V¹ (corr. V²) Πλάτων]
 Theaetetus 176^a 16 ἀπωλέσθαι V¹ (corr. V²) 17 αἰεὶ VS²Ba Sp.: λέγειν
 FS¹L ἀνάγκη εἶναι a Sp. 18 ἰδρῦσθαι V¹ (corr. V²) τῶν] τρόπον a
 περιπολεῖ V¹ Vict. Sp.: περιπολεῖν V²BGFSLa 20 λέγεται εἶναι a Sp. 21 δύ-
 ναμις (ἅμα) conl. Sp. τῶν ἐναντίων εἶναι a Sp. ἅμα om. GFS¹L 22 καὶ
 VGFL: del. S²B²: om. a 23 μὴ οὕτως ἔχειν] fortasse δὲ οὕτως ἔχει: οὕτως ἔχει
 conl. Sp. ἔχον] ἔχειν FS¹L 26 καὶ οὐκ V²BS²a Sp. 28 τοῦ τὰ a Sp.
 ἐν add. B²S²La Sp. αὐτῷ] αὐ in lit. V 29 δεικτικὸν scripsi: δεικτικὸν
 VFB¹S¹GL: αἰτιον B²S²a Sp.

ἀμφοτέρων δεκτικῶ γίνεται τῶ παρεῖναι τοῦτο, τὸ δὲ μὴ τοιαύτην σχέσιν ἐσχηκέναι πρὸς αὐτό, ἢ μετὰ ἰσχυροτέρας δυνάμεως αὐτὸ κινεῖν. εἰ γὰρ 20 μὴ ἅμα τὰς δυνάμεις εἶχεν αὐτῶν, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ καὶ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, ἀδύνατον ἂν ἦν ποτε τότε τι τῶν ἐναντίων δέξασθαι αὐτό, οὐ τῶ ἕτερον 5 αὐτῶν ἐν αὐτῶ προλαβὼν εἶναι, ἀλλὰ καὶ μηδετέρου παρόντος καὶ παρόντος 25 αὐτῶ τοῦ ποιητικοῦ τῶ μὴ ἔχειν τὴν δύναμιν τοῦ τότε δέξασθαι αὐτό. εἰ 66 δὲ μηδεὶς χρόνος ἐστίν, ἐν ᾧ τὸ δεκτικὸν τῶν ἐναντίων ὁμοίως κεκώλυται τι αὐτῶν ἔχειν * * * μόνον γὰρ τότε τὸ ἕτερον αὐτῶν κωλύεται ἐν τῶ δεκτικῶ γενέσθαι, ὅταν ὑπὸ θατέρου τὸ δεκτικὸν αὐτῶν προληφθῆ τῶ ἀδύνατον 5 εἶναι τὰ ἐναντία συνυπάρχειν ἀλλήλοις. οὐδὲν μέντοι κεκώλυται. καθόσον ἐπὶ τῆ τοῦ δεκτικοῦ φύσει, φθειραν τὸ προυπάρχον τῶ δεκτικῶ δύναμιν ἔχειν τὸ τοῦτο ποιητικὸν αὐτὸ ἐν αὐτῶ γενέσθαι. καὶ γὰρ εἴ τί ἐστι ἐν 10 τῶ ἑτέρῳ τῶν ἐναντίων, τότε δύναμιν ἔχει τοῦ μεταβάλλειν εἰς θάτερον (εἰ γὰρ μὴ ἔχοι τὸ ἐν τῶ ἑτέρῳ τῶν ἐναντίων ὄν δύναμιν τοῦ μεταβάλ- 15 λειν εἰς θάτερον, μένοι ἂν ἐν τῶ ἑτέρῳ ἀδύνατον ὄν εἰς τοῦτο μεταβάλλειν 16 ἔτι), εἰ δὲ μεταβάλλει, ὁῦλον ὡς τῶ δύναμιν ἔχειν τοῦ δέξασθαι καὶ (τὸ ἐναντίον) μεταβάλλοι ἂν πᾶν εἰς αὐτό. ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ ὄντος ἐν αὐτῶ ἐναντίου δύναμιν ἔχει. οὐ γὰρ δὴ μὴ δυνάμενον εἶναι ἐν αὐτῶ ἐστι ἐν αὐτῶ. ὅτε τοῦ ἑτέρου τῶν ἐναντίων τὴν δύναμιν ἔχει, τότε καὶ 20 θατέρου, ὥστε ἅμα μὲν ἀμφοτέρων· καὶ ὅτε τοῦ ἑτέρου καὶ τοῦ ἑτέρου, τότε θάτερον προεληφέναι, οὐδὲν ἦττον, ὅσον ἐπὶ τῆ τοῦ δεκτικοῦ φύσει, δεδουημένου ἂν καὶ τούτου προεληφέναι, γίνεται τούτων ὄν δύναται, τὸ 25 μὲν ἔχον τὸ δὲ ἔξον. |

XX. Διὰ τί τοῦ θέρους ὑπνωτικώτεροί ἐσμεν, εἰ ὁ ὕπνος διὰ τὴν 67 25 τοῦ συμφύτου ἡμῖν θερμοῦ εἰς τὸ ἐντὸς ἀντιπερίστασιν.

Εἰ ὁ ὕπνος διὰ τὴν τοῦ συμφύτου ἡμῖν θερμοῦ εἰς τὸ ἐντὸς ἀντι- 5 περίστασιν, τοῦ δὲ θέρους ἀντιπερίστηκε μᾶλλον τὸ θερμὸν εἰς τὸ ἐκτός, διὰ τί τοῦ θέρους ἐσμεν ὑπνωτικώτεροι; εἰ γε ὁ ὕπνος γίνεται τῶ κατέ-

1 τὸ δὲ μὴ V¹GFL: τῶ δὲ μὴ S¹: οὐ τῶ μὴ V²B¹: οὐ τῶ B²S²a Sp. 4 αὐτὸ] οὐ τῶ Vict. (sic) 4 οὐ τῶ] οὕτω a 5 αὐτῶν V²B² Sp.: αὐτῶ V¹GFSB¹La αὐτῶ V 7 νῦν δὲ οὐδεὶς χρόνος ἐστίν conī. B² 8 excidit tale quid οὐδὲ τὰ ἐναντία ὁμοίως κεκώλυται ἐν τῶ δεκτικῶ γενέσθαι δεκτικῶ] ᾧ in lit. V 11 δεκτικῶ V²B²S²a Sp.: ζωτικῶ V¹B¹: ζῶφ μικρῶ GFS¹L fortasse (τῶ) δύναμιν 12 τοῦτο V¹GSa: τὸ τοῦτο V²B: fortasse (τούτου) τὸ τοῦτο ἔχ. τοῦ ποι. conī. Sp. εἴ τί ἐστι ἐν scripsi: εἴ τί ἐστι ἐν VFS¹B¹GL (sed εἴτε FS ἐν τε B¹): ὅτε δὲ ἐν S²a Sp.: ὅτε ἐστίν ἐν B² 16 ἔχειν] ἔ in lit. V 16. 17 καὶ τὸ (ἐναντίον) scripsi: καὶ τοῦ V: καὶ τοῦ μὴ GFS¹L: καὶ τοῦ μεταβάλλειν V²BS²a Sp. 17 μὴν] η in lit. V ὄντως V¹ 18. 19 αὐτῶ ἐστι ἐν αὐτῶ VGFB conī. Sp.: ἐν ἂν τῶ ἐν αὐτῶ Sa: ἐν τίῳ ἐστίν ἐν αὐτῶ L 19 ὅτε γὰρ V²BS²a Sp. 21 τὸ τε (τῶ) conī. Sp. προεληφέναι] infra alterum e paullulum erasum V 22 τοῦτο] fortasse τοῦτο 25 ἀντιπερίστασιν (post medium e paullulum rasum) VS²Ba Sp.: ἀντιπερίσταται FS¹L 26. 27 ἀντιπερίστασιν VS²a Sp.: ἀντιπεριστησι FS¹L 27 δε V¹ 28 εἴγε VGFS¹L: ἢ B² (in lit.) S²a Sp.: fortasse (ἢ) εἴγε

χεσθαι ὑπὸ τῆς κατενεχθείσης ἀναθυμιάσεως ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸν
 θώρακα τὸ σύμφυτον ἡμῖν θερμὸν (ἡ γὰρ τοῦτου αὐτόθι συστολή αἰτία 10
 τῆς ἀργίας ταῖς αἰσθηθεῖσιν), ἥτις γίνεται κατοχή τοῦ θερμοῦ περὶ τὸν θώ-
 ρακα, ἕως ἂν ἡ κατενεχθεῖσα ἀναθυμίασις οὔσα παχεῖα ὑπὸ τῆς κατεγο-
 5 μένης ὑπ' αὐτῆς θερμότητος ἀθρόα αὐτόθι συνεσταλμένης πεφθῆ τε καὶ 15
 λεπτυνθεῖσα διακριθῆ, † κατ' αὐτὴν κατὰ φύσιν αἰτία τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ
 ἐν τῷ χειμῶνι καὶ τοῦ ἐν τῷ θέρει γινομένου. τοῦ μὲν χειμῶνος τῷ ὑπὸ
 τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος ὄντος ψυχροῦ ἐπιψύχεσθαι τὴν ἐπιφανείαν οὐχ 20
 ὁμοίως τὸ σύμφυτον ἡμῖν θερμὸν ἐπ' αὐτὴν ἐπιρρεῖ τε καὶ χεῖται ἐπ'
 10 αὐτῇ, ἀλλ' ἔστιν ἔνδον περὶ τὸν θώρακα καὶ τὴν καρδίαν πλείον συνη-
 θροισμένον (διὸ ὑπὸ τῆς καταφερομένης ἀναθυμιάσεως οὔτε ὁμοίως κρατεῖται, 25
 κρατηθέν τε τῷ πληγθεὶ ταχέως πέσσει τε καὶ λεπτόνεται τὴν κατέχουσαν
 ἀναθυμίασιν αὐτό· διὸ οὔτε βράδιοι οἱ τοῦ χειμῶνος ὕπνοι οὔτε πολυχρόνιοι)
 τοῦ δὲ θέρους | διὰ τὴν τῆς ἐπιφανείας μανότητα τὴν γινομένην ὑπὸ τῆς 68
 15 ἐν τῷ περιέχοντι ἀέρι θερμότητος τὸ σύμφυτον ἡμῖν θερμὸν πλείον ἐπ'
 αὐτὴν φερόμενον καὶ διαπνεόμενον ἔλαττον ἔστι περὶ τε τὸν θώρακα καὶ 5
 τὴν καρδίαν· διὸ ὑπὸ τῆς καταφερομένης ἀναθυμιάσεως κρατούμενόν τε
 καὶ κατεχόμενον βράδιως, ἔτι τε μὴ δυνάμενον ὁμοίως αὐτὸ διακρίνειν τε
 καὶ λεπτόνεται δι' ὀλιγότητα, ἐπὶ πλείονα χρόνον κρατούμενον ὑπ' αὐτοῦ,
 20 αἴτιον γίνεται πλειόνων ἡμῖν ὕπνων τοῦ θέρους. ἴσως δὲ καὶ ἡ τῶν νυ- 10
 κτῶν βραχυτέρας φαντασίαν ἡμῖν [πλείω] παρέχει τοῦ δοκεῖν τοῦ θέρους κοι-
 μᾶσθαι πλείω διὰ τὸ καὶ τῆς ἡμέρας ἐπιλαμβάνειν τι. εἴη δ' ἂν καὶ δι'
 ἀσθένειαν τῶν αἰσθητηρίων τὴν γινομένην ὑπὸ τῆς περιεχούσης ἡμᾶς τοῦ 15
 θέρους θερμότητος πλείων ὁ ὕπνος γινόμενος τοῦ θέρους. ἤροτέρων γινο-
 25 μένων ὑπὸ τῆς ἔξωθεν θερμότητος αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο μὴ δυναμένων
 ἐνεργεῖν, ἡ εἰς ὕπνον γίνεται καταφορὰ τοῦ ἐν αὐταῖς ὄντος οἰκείου τε καὶ 20
 ἐμφύτου θερμοῦ ἐξασθενούντος πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῷ ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν
 θερμοῦ πλείονος ὄντος κρατεῖσθαι, δ καὶ τὸ τῶν λύχνων φῶς ὀρῶμεν πά-
 σχον ὑπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ τῆς ἡμέρας.

30 XXI. Ἐν τίνι κατηγορίᾳ ἡ κίνησις.

25

Τὴν κίνησιν εἴ τις μὴ παραδέχοιτο ἐν τοῖς ποσοῖς τῷ ἐν (ταῖς) Κατη-
 γορίαις αὐτὴν ἐν τοῖς | ποσοῖς μὴ κείσθαι, λέγοιτ' ἂν εἶναι πρὸς τι. ὃ 69
 δὲ τινι οὕτῃ τῇ κινήσει ὑπάρχει τὸ πρὸς τι εἶναι, εἴη ἂν πάθος. εἰ γὰρ
 τὸ κινεῖσθαι πάσχειν τί ἐστι, πάθος δὲ παρουσία τὸ πάσχον πάσχει, καὶ

3 ἦτις] ι in lit. V κατοχή VL: κατοχῆ in lit. S²a Sp. 6 κατ' αὐτὴν V¹FS¹L:
 καὶ αὐτῇ V²B: καὶ αὐτῇ B²S²a Sp.: fortasse καὶ (ἡ) αὐτῇ ἡ 7 ἀλλὰ τοῦ
 B²S²a Sp. τῷ ὑπὸ V²BS²a: τοῦ ὑπὸ V¹GFS¹: τοῦ πο L 12 πέσσει τε V²B: πα-
 σεῖται V¹GFS¹L: ἐκπείσεται S²a: ἐκπέσεται Sp.)επτόνεται V²Ba Sp.: λεπτυνθεῖ V¹
 13 διὸ οὕτε] ὁ οὕ in lit. V 21 πλείω circumscripsi 23 ἡ ὑπὸ V¹
 (corr. V²) 24 γὰρ γινομένων B²S²a Sp. 26 αὐταῖς sic V 27 τῷ V²BS²a
 Sp.: τὸ V¹GFS¹L 31 ταῖς add. V²BS²a Sp. 34 πάθος δὲ παρουσία] οὗς δὲ π
 in lit. V

ἔστι τὸ κινούμενον κινήσεως παρουσίᾳ κινούμενον, ἢ κίνησις ἂν πάθος εἴη. 5
τὸ δὲ πάθος ποιότητος· τρίτον γὰρ εἶδος ποιότητος παθητικαὶ ποιότητες καὶ
πάθη. ἢ μὲν οὖν ἀτελής ἐνέργεια πάθος οὐσα εἴη ἂν ποιότης, ἢ δὲ τέ- 10
λειος ἐνέργεια τί ἂν εἴη καὶ ὑπὸ κατηγορίαν τίνα; ἢ εἰ ἢ τοιαύτη ἐνέρ-
5 γεία τε καὶ ἐντελέχεια εἶδος, τῶν δὲ εἰδῶν τὰ μὲν φυσικά, τὰ δὲ τεχνικά,
καὶ ἔστι τὰ μὲν φυσικά εἶδη οὐσίαι, τὰ δὲ τεχνικά ποιότητες, εἴη ἂν καὶ
τῶν ἐνεργειῶν αὕτη διαφορά. ἔστι δὲ καὶ τῶν φυσικῶν εἰδῶν ποιότητες, 15
ἃ μὴ εἰς τὴν οὐσίαν τῶν ὑποκειμένων συντελεῖ, ἀλλ' εἰς τὸ τοιῷδε εἶναι.
τί οὖν χρὴ λέγειν τὸ φῶς εἶναι, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ ἐντελέχεια τοῦ διαφανοῦς
10 ἢ διαφανέος; ἢ εἰ μὴ φύσει τοῦ διαφανοῦς εἶδος τὸ φῶς, μηδὲ οὐσία τις 20
γίνεται αὐτοῦ (οὐ γὰρ σύνεστι τῷ διαφανεῖ οὐδ' ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶν αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ παρουσίᾳ τινὸς ἐν αὐτῷ γίνεται καὶ κατὰ σχέσιν ἄλλου πρὸς
ἄλλο), εἴη ἂν πάθος τι καὶ αὐτὸ γινόμενον κατὰ σχέσιν καὶ παρουσίαν
τινὸς ἐν τῷ διαφανεῖ, ἀνάλογον ὄν χρώματι, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης εἶπεν· 25
15 οἷον γὰρ τὸ χρῶμα τὸ φῶς εἶπεν τοῦ διαφανοῦς. |

XXII. Εἰ τὸ κινούμενον ἐπὶ τινος κατὰ πρότερον μόριον αὐτοῦ 70
πρότερον κινεῖται.

Εἰ τὸ κινούμενον ἐπὶ τινος μεγέθους κατὰ πρότερον μόριον αὐτοῦ πρό-
τερον κινεῖται (διὰ τοῦτο γὰρ ἐν χρόνῳ πᾶσα κίνησις, ὅτι μὴ οἶόν τε ἅμα 5
20 τὸ κινούμενον ἐπὶ παντός τοῦ ὑποκειμένου ἀθρόως κινήθηαι, ἀλλὰ δεῖ τὸ
μὲν τι αὐτοῦ πρῶτον διελθεῖν τὸ δὲ ὕστερον), εἰ δὴ τοῦτο, καὶ κατὰ τὸ
πρότερον μόριον τοῦ μεγέθους πρῶτον κινεῖται τὸ κινούμενον, εἰ ἐπ' ἄπει- 10
ρον ἐν τῷ μεγέθει τὸ πρότερον, πᾶν τὸ κινούμενον ἄπειρα ἔσται κινού-
μενον, καὶ πᾶν τὸ κεκινήμενον ὅσον δὴ διάστημα ἄπειρα πρότερα [καὶ
25 ἄπειρα] μόρια κεκινήμενον· ἀλλὰ ἀδιεξίτητα τὰ ἄπειρα. ἦτοι οὖν οὐκ
ἐπ' ἄπειρον ἢ τομῇ τῶν συνεχῶν, ἢ οὐ κατὰ τὸ πρότερον πρότερον 15
ἢ κίνησις. ἢ γίνεται μὲν κατὰ τὸ πρότερον μόριον τοῦ μεγέθους πρότερον
ἢ κίνησις, οὕτω μέντοι κατὰ τὸ πρότερον μόριον, ὡς ἐστὶν ἐν τῷ συνεχεῖ
τὸ μὲν πρότερον μόριον, τὸ δὲ ὕστερον. οὐ γὰρ ἄλλως μὲν ἐστὶν ἐν ἐκείνῳ, 20
30 ἄλλως δὲ αὐτὸ τὸ κινούμενον δίδεισιν λαμβάνον. πῶς οὖν ἐστὶν ἐν τῷ συν-

2 παθητικαὶ VSLa: καὶ post lacunam, non lituram ca. X litterarum B¹, quam explet B²
3. 4 τέλειος VB: τελεία GFSa Sp. 4 τί Sp.: ἐτι V¹: ἐτι libri εἰ ἢ] εἴη a
7 αὕτη sic V¹: αὕτη GFBSLa: αὕτη ἢ conī. Sp.: an ἢ αὕτη? ἔστι VFGS¹L: εἰσὶ
G²BS²a Sp. 8 τοιῷδε VB¹: τοιῷδε GFS¹: τοιῷδε B²S¹La Sp. 9 φως V
ἦ V¹ (corr. V²) 10 ἢ εἰ] εἴη a εἶδος] εἶθους a 13 ἄλλο B²SLa Sp.: ἄλλου
(supra o paullulum rasum) VSB¹ ἂν om. a παρουσίᾳ conī. Sp. 14 τὸ
post γὰρ del. B² 14 Ἀριστοτέλης] de anima II, 7, 418^b11 16 κατὰ (τὸ) conī.
Sp. 24 καὶ ἄπειρα circumscripsi 25 x. ἔσται. ἀλλὰ V²BS²a Sp. ἀδιεξίτητα
V²BS²a Sp.: ἀδιεξιδίτητα V¹: ἀδιεξίτητα LFG (sed ἢ F, in lit. f G) S¹ 26 ἄπειρον
VGFS¹L: ἄπειρα BS²a Sp. ἢ τὸ μὴ a κατὰ τὰ FSL πρότερον semel L
27 ἢ κίνησις πρότερον a Sp. 29 ἐστὶ μὲν a Sp. 30 λαμβάνον τι. πῶς a Sp.
οὖν] v in lit. V

εχει τὸ πρότερον καὶ ὕστερον μόριον; ἀρά γε ἐνεργεία; ἢ οὐκέτ' ἂν ἦν
 συνεχές οὐδέν, εἰ ἦν αὐτοῦ τὰ μέρη διηρημένα καὶ ἐνεργεία ἐν τῷ ὄλφ. 25
 τῷ γὰρ ἀδιαίρετον εἶναι τὸ μέγεθος τούτῳ ἔν· εἰ γὰρ ἦν διηρημένον,
 οὐτ' ἂν αὐτὸ ἔν τι μέγεθος ἦν οὐδ' ἢ κίνησις μία. εἰ δὲ μὴ ἐνεργεία 71
 5 τὰ μόρια τὰ ἐν τῷ ὄλφ ἐστί, λείπεται δυνάμει αὐτὰ εἶναι ἐν τῷ ὄλφ τε
 καὶ συνεχεῖ, καὶ τὸ πρότερον δὴ καὶ τὸ ὕστερον ἔσται ἐν τῷ συνεχεῖ δυ- 5
 νάμει οὐκ ἐνεργεία. καὶ τὸ κινούμενον δὴ ἐπ' αὐτοῦ οὕτως κατὰ τὸ πρό-
 τερον πρότερον κινήσεται, ὡς ἐστίν καὶ ἐν τῷ μεγέθει· δυνάμει δὲ ἐστίν,
 οὕτως ἂν καὶ αὐτὸ ἐπ' αὐτοῦ κινήσεται. τοῦτο δὲ ποιήσῃ, εἰ μὴ ὡς δι- 10
 10 αἰροῦν αὐτὸ κινοῖτο καὶ ἐνεργεία ποιοῦν πρότερόν τι ἐν αὐτῷ καὶ δεύτερον,
 κινούμενον δὲ οὕτως, ὅταν κινήθῃ ἐπὶ τοῦ μεγέθους, ὡς εἶχεν τὸ μέγεθος
 τὰ πρότερα ἐπ' ἄπειρον, οὕτως ἔσται καὶ αὐτὸ κεκινήμενον αὐτά. δυνάμει 15
 δὲ εἶχεν ἐκεῖνο ἐπ' ἄπειρον τὰ πρότερα, καὶ τοῦτ' ἔσται τὰ δυνάμει ἐπ'
 ἄπειρον πρότερα διεληλυθός, ὃ οὐκ ἦν ἀδύνατον. οὐ γὰρ ἔκειτο τὰ δυ-
 15 νάμει ἄπειρα ἀδιεξίτητα εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἐνεργεία. διαιρεῖ δὲ καὶ ὁ ἀξίων 20
 ἀριθμῶν τὰ πρότερα ἃ διεξείσιν τὸ κινούμενον.

XXIII. Πῶς εἰ φθαρτὴ ἢ γῆ, οὐκ ἐνδέχεται αὐτὴν καὶ ἅμα
 ποτὲ φθαρῆναι.

Εἰ ἐνδέχεται τήνδε τὴν βῶλον φθαρῆναι κατὰ τόνδε τὸν κολωνόν, καὶ 25
 20 οὕτω διεξιούσιν ἐπὶ παντὸς μέρους τῆς γῆς ἀληθές τὸ ἐνδέχεσθαι αὐτὸ 72
 φθαρῆναι, ἐνδέχοιτο ἂν καὶ πᾶσαν τὴν γῆν φθαρῆναι. εἰ δὲ τοῦτο, ἐνδέ-
 χοιτο ἂν μὴ εἶναι γῆν, ὅπερ ἀδύνατον. οὐδὲ γὰρ ὁ κόσμος εἴη (ἂν) ἀναι-
 ρουμένου τοῦ περὶ ὃ ἢ φορὰ αὐτῶν. ἢ οὐχ ἔπεται τῷ πᾶσαν ἐνδέχεσθαι 5
 φθαρῆναι τὴν γῆν τὸ καὶ ἅμα. τοῦτο γὰρ ἀδύνατον, εἰ ἀπὸ τῆς τῶν οὐρα-
 25 νίων κινήσεως, (ὡς) ἐκ γῆς εἰς ἄλλο τι γίνεται μεταβολή, οὕτως καὶ ἐξ ἄλλου
 τινός εἰς γῆν. καὶ ἐπ' ἀνθρώπων δὲ ὁ αὐτὸς λόγος. οὐ γὰρ, εἰ πάντες 10

1 ἢ V²BSa Sp.: ἢ V¹: ἢ L ἦν V²B: ἢ V¹GFSa Sp.: ἢ L ἔστ' ἂν ἢ sive ἔτ' ἂν εἴη
 2 εἰ ἦν V²B: εἴη ἂν V¹FGSLa: εἰ εἴη conl. Sp. 3 μέγεθος τούτῳ ἔν· εἰ γὰρ ἦν
 διηρημένον Schwartz: μέγεθος τούτῳ· ἐνὶ γὰρ ἦν διηρημένον V¹S¹GFL: μέγεθος ἐπινοῖα γὰρ
 ἦν διηρημένον B¹: μέγεθος ἐπινοῖα γὰρ ἦν διηρημένον τούτῳ ἔστι συνεχές. εἰ (ἐν a, corr.
 Vict.) γὰρ ἦν ἐνεργεία διηρημένον B²S²a Sp. 7. 8 πρότερον πρότερον (alterum in lit.)
 VB: alterum om. FSGLa Sp. 8 καὶ—μεγέθει om. F δὲ ἐστίν V²B Vict. Sp.: τέ ἐστίν
 V¹GS (sed te in lit. S¹) L: τέ ἐστίν ἔστιν a 8 post ἐστίν add. ἐν τῷ μεγέθει S²B²a
 ἂν V¹FSLa: οὖν V² Vict. Sp. 11 ἐπὶ VS²a Sp.: ὑπὸ FSL 12 αὐτὸ s. v. V
 αὐτὰ B²S²a Sp.: αὐτὸ VB¹: om. S¹LF 13 ἐκεῖνα conl. Sp. πρότερα ἐπ' ἄπει-
 ρον a Sp. 14 ἐκεῖ τὸ V¹ (corr. V²) L 17. 18 πῶς—φθαρῆναι repetitum ante
 εἰ (19) B 19 τῆν om. GFSLa Sp. 20 οὕτω διεξιούσιν B: οὕτω δι' ἐξιούσιν V²:
 οὕτως εἰ ἔξουσιν V¹: οὕτως εἰ ἔξουσιν GFSLa Sp. 22 ἂν add. Sp. 23 φορὰ BS²
 Sp.: φορὰ (θ erasum) VGFS¹La 24 τὸ καὶ V: τε καὶ GFS¹La: τὸ S²B Sp.: τε τὸ
 a Sp. ἀδύνατον, εἰ ἀπὸ scripsi: ἀδύνατον διὰ τὸ V¹GFS¹L: ἀδύνατον εἰ γὰρ πάντα διὰ
 τὸ (τὸ del. V² Sp. om. B) V²BS²a Sp. 25 ὡς addidi γῆς εἰς GF: τῆς εἰς
 VS¹B¹L: τῆς τινος εἰς S²B²a Sp. μεταβολή S¹FL: μεταβολῆς VBS²a Sp.

φθαρτοί, καὶ ἅμα πάντες. ὁ δὲ τῇ ἐπαγωγῇ δεικνὺς διὰ τοῦ ἕνα ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ἐνδέχασθαι αὔριον φθαρῆναι, καὶ πάντας ἅμα ἐνδέχασθαι αὔριον φθαρῆναι, (οὐχ) ὑγιῶς λαμβάνει. καὶ γὰρ εἰ λάβοι πάντας, οὐδὲ 15 ἐπεξῆλθεν, αὔριον ἀθρόους φθαρῆσθαι, οὐκ ἤδη καὶ πάντας εἴληφεν τῷ 5 μὴ ἐπεξεληλυθέναι πάντας. ἔτι τε οὐδὲ οὐδὲ ἐπεξῆλθεν, οὕτως ἔλαβεν ὡς ἀθρόως ἐνδεχομένους αὔριον φθαρῆναι, ἀλλ' ὡς ἕνα ἕκαστον. διὸ οὐ συν- 20 ἀξει τὸ πάντας ἀθρόους, ἀλλὰ τὸ πάντας ὡς ὄντιναοῦν αὐτῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐπ' ἀπειρόν τε καὶ πάντη τομῆς. πάντη γὰρ τμητὸν τὸ συνεχές, οὐχ ὅτι ἅμα πάντη, ἀλλ' ὅτι καθ' ὅτιοῦν. ἴσως δὲ οὐδὲ ὁμοίως γῆν τε ἀναγ- 25 10 καίον εἶναι καὶ ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὴν μὲν γῆν ἀπλῶς ἀνάγκη εἶναι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἐξ ὑποθέσεως. διὰ τοῦτο γὰρ οὐκ ἀπλῶς ἀναγκαῖα ἢ λέγουσα πρώτασι τὸν ἀνθρωπ|πον ἐξ ἀνάγκης ζῶον εἶναι, ἀλλὰ μετὰ διορισμοῦ τοῦ 73 ἔστ' ἂν ἄνθρωπος ἦ.

XXIV. Ἐξήγησις λέξεως ἐκ τοῦ πρώτου τῆς Φυσικῆς ἀκροά- 15 σεως Ἀριστοτέλους ἐπὶ τέλει εἰρημένης, δι' ἧς λέγει εὐρεθεῖσαν ἡ τὴν ὕλην λῦσαι καὶ τὰς τῶν ἀρχαίων ἀπορίας.

Διαφέροισιν (ἂν) αἱ δεῖξεις αἱ δύο εἰρημέναι ἐν τῷ πρώτῳ Φυσικῆς ἀκροάσεως ἐπὶ τέλει τοῦ βιβλίου, δι' ὧν εἰπὼν περὶ τε τῆς ὕλης καὶ τῆς 10 στεργήσεως φησιν εὐρεθεῖσαν ταύτην τὴν φύσιν λύσειν καὶ τὴν τῶν ἀρχαίων 20 ἀπορίαν, δι' ἣν ἀνήρουν γένεσιν καὶ φθορὰν τῷ δεῖν μὲν τὸ γινόμενον ἢ ἐξ ὄντος ἢ ἐκ μὴ ὄντος γίνεσθαι, μήτε (δὲ) ἐξ ὄντος δύνασθαι (προϋ- 15 πάροχοι γὰρ ἂν ὁ γίνεται, εἰ γίνεται μὲν τὸ μηδέπω ὄν, τὸ δὲ ἐξ ὄντος γινόμενον ἐκ φθάνοντος εἶναι λέγοιτ' ἂν), μήτε ἐκ μὴ ὄντος τῷ μηδὲν ἐκ μὴ ὄντος γίνεσθαι. ἄς δὴ τῆς ἀπορίας ταύτης λύσεις εἴρηκεν, εἰσὶν ἢ μὲν 25 25 διὰ τοῦ καθ' αὐτό τε καὶ κατὰ συμβεβηκὸς τῆ ὄντος ἢ μὴ ὄντος, ἢ δὲ διὰ τοῦ δυνάμει τε καὶ ἐνεργείᾳ. εἰσὶ δὲ αὗται, εἴ τις τὴν ὕλην λαβὼν λέγοι ἐκ ταύτης καθ' αὐτό μὲν οὔσης κατὰ συμβεβηκὸς δὲ μὴ οὔσης τὰ γινό- 30 μενα γίνεσθαι, καὶ ὁμοίως ἐκ ταύτης πάλιν γίνεσθαι τὰ γινόμενα δυνάμει 25 μὲν οὔσης ἐντελε|χείᾳ δὲ μὴ οὔσης. καθ' αὐτό μὲν οὔσης, ἐπεὶ τῇ ἑαυ- 74 30 τῆς φύσει ὄν τι ἢ ὕλη, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ μὴ οὔσης, διότι ἡ στέρησις καθ' αὐτό μὴ ὄν οὐσα συμβεβηκεν αὐτῇ· οὐ γὰρ ἄλλως ἐκ τῆς ὕλης οἶόν 5 τε γενέσθαι τι, εἰ μὴ εἴη αὐτῇ συμβεβηκυῖα ἡ στέρησις τοῦ γίνεσθαι μέλ-

1 ἕνα V²BS²a Sp.: ἕν V¹GFS¹L 2 αὔριον ἐνδέχασθαι a 3 (οὐχ) ὑγιῶς B²GF Vict. Sp.: ὑγιῶς V²S¹B²L: ὑγιῶς V¹B¹: οὐχ ὅτι ὡς S²a 4 φθαρῆσθαι] αἰ in lit. V 5 ἐπεξεληλυθέναι V¹ (corr. V²) 7 καὶ om. a Sp. 9. 10 ἀναγ//αἶον sic V 11 λέγουσα V¹ (corr. V²) 13 ἦ VB Sp.: εἴη SFGLa 14. 15 ἐκ τοῦ—Ἀριστοτέλους] Phys. ausc. I, 8. 191*23 17 ἂν add. B²S²a Sp. αἱ δύο αἱ a Sp. πρώτῳ τῆς φ. a Sp. 18 ἐπὶ τῷ τ. a Sp. 19 φύσιν V¹GFS¹L: ὕλην BS²a Sp. 21 δὲ V²BS²a Sp.: om. VGFS¹L 23 εἶναι τῷ μ. a Sp. 24 εἴρηκεν λύσεις a Sp. 29 ἐπὶ: scripsi: ἐπὶ libri 30 ὄν τι ἢ ὕλη Diels: ὄν τῇ ὕλη V¹FS¹L: ὄν γὰρ τι ἢ ὕλη V²BS²a Sp. διότι δὲ ἡ GFS¹L 31 οὔση V²B 32 αὐτῇ V²B: αὐτῇ sic V¹: αὐτῇ GSLa Sp. γίνεσθαι om. FS¹L

λοντος. και δυνάμει μὲν οὔσης, ἐπειδὴ δυνάμει ἐστὶν ὕλη τοῦτο δ γίνεται· ἐνεργεία δὲ μὴ οὔσης, ὅτι οὐδέπω ἐστὶν δ γίνεται· οὐ γὰρ ἂν ἐγίνετο. αὐται δὴ διαφέροιν ἂν ἀλλήλων τῷ τὴν μὲν πρώτην ἀπὸ τοῦ ὑπο- 10 κειμένου τῇ γενέσει καὶ προϋπάρχοντος τῇ φύσει γεγονέναι (τοιαύτη γὰρ 5 ἢ ὕλη τῇ αὐτῆς φύσει, ἐξ ἧς γίνεται ὄν μὲν τι κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν, μὴ ὄν δὲ κατὰ τὴν συμβεβηκυῖαν αὐτῇ στέρησιν), τὴν δὲ δευτέραν ἀπὸ τῆς 15 σχέσεως αὐτῆς τῆς πρὸς δ γίνεται. τῷ γὰρ δύνασθαι μὲν γενέσθαι, εἰς δ μεταβάλλει, μηδέπω δὲ εἶναι ἐν τούτῳ τὸ γινόμενον ἐξ αὐτῆς γίνεται. εἴτε γὰρ ἦν ἤδη ἐν αὐτῷ, οὐκ ἂν ἐγίνετο, εἴτε μὴ ἦν μὲν, ἦν δὲ ἀδύνατον, 20 ἀδύνατον εἰς αὐτὰ μεταβάλλειν· οὐδὲν γὰρ τῶν ἀδυνάτων γίνεται. τῷ δύνασθαι μὲν εἰς δ γίνεται μεταβάλλειν, μηδέπω δὲ εἰς αὐτὸ ἐνεργεία μεταβεβληκέναι τούτῳ τὸ γινόμενον ἐξ αὐτῆς γίνεται. ὑπάρχει δὲ 25 αὐτῇ τὸ μὲν δύνασθαι παρὰ τῆς οἰκείας φύσεως (ἐν τούτῳ γὰρ αὐτῇ τὸ ὕλη εἶναι), τὸ δὲ μηδέπω ἐνεργεία εἶναι παρὰ τῆς στεργήσεως. δύναται 15 τις ἐπὶ τῆς πρώτης λύσεως τὰ εἰρηγμένα διαιρεῖν, ὡς τὸ μὲν αὐτῆς | ἐπὶ 75 τῆς στεργήσεως εἰρησθαι λέγειν, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς ὕλης, οὔσης γὰρ τῆς μὲν στεργήσεως καθ' αὐτὸ μὲν μὴ ὄντος, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ὄντος, διότι ὄντι οὔση τῇ ὕλει συμβέβηκε, τῆς δ' ὕλης καθ' αὐτὴν μὲν οὔσης, κατὰ 5 συμβεβηκὸς δὲ μὴ οὔσης, διότι ἡ στέρησις αὐτῇ μὴ ὄν οὔσα συμβέβηκεν. 20 τὸν γὰρ λύοντα τὴν τῶν ἀρχαίων ἀπορίαν ἐρεῖν καὶ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀπλῶς γίνεσθαι τὰ γινόμενα καὶ ἐκ τοῦ ὄντος ἀπλῶς, καὶ ἰδίᾳ μὲν μηδέ- 10 τερον αὐτῶν ἱκανὸν πρὸς γένεσίν τινα εἶναι (μῆτε γὰρ τὸ μὴδ' ὄν ἀπλῶς, ὅτι μὴδὲ ὄν ἐκ τοῦ οὔτω μὴ ὄντος γίνεται, μῆτε τὸ ὄν καθ' αὐτό· ἤδη γὰρ ἂν εἶναι), ἀμφοτέρω δὲ γίνεσθαι τῆς γενέσεως αἴτια, ἀλλὰ τὸ μὲν μὴ ὄν 25 καὶ τὴν στέρησιν μὴ καθ' αὐτό. (καθ' αὐτό) γὰρ ἂν ἐκ ταύτης ἐγίνετο, εἰ 15 ὑπομένουσα μετέβαλλεν εἰς τοῦναντίον αὐτῇ. τοῦτο δ' ἀδύνατον· οὐ γὰρ οἶόν τε ὑπομένειν καὶ ὑποκεῖσθαι τινι τὸ τῇ αὐτοῦ φύσει μὴ ὄν, οὐδὲ τὸ ἐναντίον τινι οἶόν τε σωζόμενον δέξασθαι τὸ ἐναντίον αὐτῷ. κατὰ συμβεβη- 30 κὸς δὲ τὸ γινόμενον ἐκ ταύτης γίνεται τῷ ἐξ οὗ γίνεται (γίνεται δὲ ἐκ τῆς ὕλης) ἐκεῖνῳ τὴν στέρησιν ἐξ ἀνάγκης δεῖν συμβεβηκέναι (καὶ οὕτως μὲν ἢ γένεσις ἐκ τοῦ μὴ ὄντος καθ' αὐτό· καθὸ γὰρ ὄν πως· τοιοῦτο δὲ τῷ 35 τῷ ὄντι συμβεβηκέναι), ἐκ δὲ τῆς ὕλης γίνεσθαι μὲν καθ' αὐτὴν τὰ γινόμενα (ὄν γὰρ οὔσα κατὰ τὸν ἑαυτῆς λόγον ὑπομένει τε καὶ σώζουσα τὴν

1 μὲν γε B² ἢ ὕλη a Sp. 3 αὐται V¹ ἂν om. a Sp. 7 αὐτῆς] αὐ s. v. V μὲν γίνεσθαι a Sp. 9 ἀδύνατον (ἀδύνατον) GFSa Sp.: ἀδύνατον (ὡν in lit.) VB 10 αὐτὸ conī. Sp. 11 οὗν δύνασθαι a Sp. γίνεται VB: δύναται GFSLa Sp. μεταβάλλειν μηδέπω] λειν μ in lit. V 13 alt. αὐτῇ] αὐτῇ VS²: αὐτῆ FL: αὐτῆς a Sp. alt. τὸ om. FL 15 δὲ τις V²BS^a Sp. 16 γὰρ VS^a Sp.: δὲ FSL 18 ὄντι om. a Sp. αὐτὴν BGFSLa Sp.: αὐτῆσ V 19 αὐτῇ VBS^a Sp.: αὐτῆ S'GF: αὐτῆ L οὔσα V'SGFLa: οὔση V²B 20 γὰρ om. B²S^a Sp. (δύνασθαι) ἐρεῖν a Sp. ἀπλῶς ὄντος a Sp. 22 τινος a Sp. μὴ ὄν FSB^a Sp. 23 μὴδὲ ὄν VGFS'B'L: μὴδὲν B²S^a Sp. 25 στέρησιν κατὰ συμβεβηκὸς μὴ FS'G (κ. σ. in mg.) καθ' αὐτό addidi ἢ ante γὰρ add. V²BS^a Sp. 26 μετέβαλλεν a Sp. αὐτῆ V¹ 27 οὐδὲ Schwartz: οὔτε libri 30 δεῖν om. a Sp. 31 ὄντος ὄν καθ' a ὄν πως VS² Vict. Sp.: ἂν πως FSL: πως a τῷ] τὸ a

ἑαυτῆς φύσιν δέχεται | τοῦ γινομένου τὸ εἶδος) * * * πρὸς ἣν μεταβολὴν ἡ 76
 στέρησις αὐτῆ τοῦ γινομένου συντελεῖ προϋπάρχουσα καὶ συμβεβηκυῖα αὐτῇ·
 πᾶσι γὰρ τοῖς ἐξ ὕλης γινομένοις ἡ γέनेσις κατὰ τὴν ἐκ τῆς στέρησεως,
 εἰς αὐτὴ γίνεται, μεταβολήν. διὸ οὔτε ἐκ τῆς στέρησεως καὶ τοῦ μὴ ὄντος 5
 5 καθ' αὐτὸ ἡ γέनेσις (καθὸ γὰρ ὄν πως· ὄν γὰρ πως τῷ τῇ ὕλῃ ὄντι
 οὔσῃ συμβεβηκέναι), οὔτε ἐκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ ὄντος καθ' αὐτό, εἴ γε
 καθ' ὃ ἐστὶ [μὲν] στέρησις, ἡ εἰς τὸ εἶδος αὐτῆς μεταβολή. 10

XXV. Εἰς τὰ περὶ προνοίας τινὰ συντελοῦντα.

Τῶν οὐσιῶν κατὰ Ἀριστοτέλη ἡ μὲν ἐστὶν ἀσώματός τε καὶ ἄνευ
 10 σώματος εἶδος τι ἄυλον καὶ χωριστόν, ἐνεργεῖα τις οὐσα πάσης δυνάμεως 15
 κεχωρισμένη, ἣν οὐσίαν καὶ νοῦν καλεῖ, νοῦν δὲ τὸν κατ' ἐνεργεῖαν, αἰεὶ
 γὰρ νοοῦντα καὶ νοοῦντα τὸ τῶν ὄντων ἄριστον, τοῦτο δ' ἐστὶν αὐτός.
 αὐτὸν δὲ αἰεὶ νοεῖ ὁ νοῦς οὗτος· τὸ γὰρ μάλιστα νοητὸν ὁ μάλιστα νοῦς 20
 νοεῖ, μάλιστα δὲ νοητὸν τὸ χωρὶς ὕλης εἶδος. τῇ γὰρ αὐτῆς φύσει ἡ τοι-
 15 ἀδε οὐσία νοητῆ (τὰ μὲν γὰρ ἔνυλα εἶδη νοητὰ μὲν ἐστὶν, ἀλλ' οὐ τῇ αὐ-
 τῶν φύσει, [ἀλλ'] οὐδὲ καθ' αὐτά, ἀλλ' ὁ νοῦν αὐτὰ νοῦς νοητὰ αὐτὰ ποιεῖ 25
 χωρίζων αὐτὰ τῆς ὕλης τῇ ἐπινοίᾳ καὶ ὡς | ὄντα καθ' αὐτὰ λαμβάνων), 77
 τὸ γὰρ πάσης ὕλης καὶ πάσης δυνάμεως εἶδος κεχωρισμένον τῇ αὐτοῦ
 φύσει νοητὸν ἐστὶ κυρίως· ἀλλὰ μὴν ἡ τοιαύτη οὐσία ὁ προειρημένος
 20 νοῦς ἐστὶν, διὸ ἑαυτὸν νοεῖ. καὶ γὰρ εἰ ἡ τοιαύτη οὐσία μηδὲν ἔχουσα 5
 δυνάμει αἰεὶ ἐνεργεῖα ἐστὶ νοητῆ, ἐνεργεῖα δὲ ἐστὶ νοητὸν τὸ αἰεὶ κατ' ἐνέρ-
 γειαν νοούμενον, εἴη ἄν νοούμενον ὑπὸ τοῦ νοῦ τοῦ αἰδίου τε καὶ ἐνεργείᾳ,
 τοιοῦτον δὲ ἡ προειρημένη οὐσία ἦν, πρώτη οὐσία νοῦς τε ὁ πρῶτος καὶ 10
 νοητὸν τὸ πρῶτον καὶ νοῦς αἰεὶ νοῶν καὶ ἐν τούτῳ τὴν οὐσίαν ἔχων. πᾶς
 25 μὲν γὰρ νοῦς ὅταν ἐνεργῇ, αὐτὸν νοεῖ τῷ γίνεσθαι πως ἐνεργῶν (ὁ) αὐτός
 τῷ νοουμένῳ, εἴ γε τῇ τοῦ νοουμένου λήψει τὸ νοεῖν γίνεται, τὸ δὲ τὸ 15
 εἶδος νοουμένου λαβὼν γίνεται πως τὸ νοούμενον. τὸ δὲ 'πῶς' εἶπον ὅτι
 ἐφ' ὧν μὲν τὸ νοούμενον ἔνυλον, ἐπὶ τούτων οὐχ ἀπλῶς ὁ νοῦν νοῦς τὸ
 νοούμενον γίνεται τῷ μὴ μετὰ τῆς ὕλης τὸ εἶδος λαμβάνειν, ἐφ' ὧν δὲ 20
 30 τὸ νοούμενον εἶδος ἐστὶν ὕλης κεχωρισμένον, ἐπὶ τούτων ἀπλῶς γίνεται ὁ
 νοῦν νοῦς ὁ αὐτός τῷ νοουμένῳ. ὅταν δὲ προσῆ καὶ αὐτῷ τῷ νοοῦντι

1 lacunam ind. Schwartz 2 αὐτῇ] αὐτῆ V¹ 5 ὄν πως V²BS²a Sp.: ὄντως V¹S¹: ὄντος
 FGL 7 ἐστὶ V²Ba Sp.: ἐστὶ μὲν V¹GFSL 8 cf. quae disputavi de hoc capite in
 Mus. Rhen. XLV p. 223 sqq. 9 Ἀριστοτέλην a Sp. 10 ἐνεργεῖα VF: ἐνεργεῖα La Sp.:
 ἐνεργεῖα S 13 αὐτὸν V¹ (corr. V²) δὴ αἰεὶ GFSL: δὴ αἰεὶ VB¹: δὴ B²S²a Sp.
 16 ἀλλ' om. Sp. 17 ὄντα V²S²Ba Sp.: ὄντως VGFSL 18 γὰρ] δὲ a Sp.
 αὐτοῦ V¹ 23 ἦν πρώτη V²B: ἦν πρώτη V¹L: ἦν πρώτη GFS¹: ἦν ἦν πρώτη S²a:
 ἡ πρώτη conl. Sp. 24 πᾶς VSa Sp.: πᾶν GF ὁ νοῦς a Sp. 25 αὐτὸν V¹
 ὁ add. B²S²a Sp. αὐτός VS²a Sp.: αὐτὸν GFS¹L 26 γίνεται] v. s. v. V 27 ὅτι]
 τῷ S²B²a Sp.: τὸ B¹ 28 νοῦν νοῦς V²GFSBa Sp.: νοῦς νοῦς V¹ τὸ om. a Sp.
 29 λαμβάνειν] λαμβάν in lit. V

νῷ αὐτῷ τε εἶναι (καί) καθ' αὐτόν, τότε πάντα γίνεται νοῶν ἑαυτόν, μάλιστα
 ἂν προσῆ τὸ μηδ' ἄλλο τι εἶναι τὸ χωριστόν τε τῆς ὕλης καὶ νοητὸν καθ' 25
 αὐτὸ παρὰ τὸν νοῦν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐνύλων τῷ εἶδει τὰ αὐτά, οὐ τῷ
 ἀριθμῷ, γίνεται τὰ τοῦ αὐτοῦ εἶδους κεκοινωνηκότες, παρὰ τῆς ὕλης: τὴν 78
 5 κατὰ τὸν ἀριθμὸν διαφορὰν ἔχοντα, ὅσα δὲ τὰ αὐτά ὄντα εἶδη αὐλά ἐστίν,
 ταῦτα οὐ κατὰ τὸ εἶδος μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἐστὶ τὰ αὐτά.
 Ἐν γὰρ τῷ ἀριθμῷ τὰ πάντα, ὡς αἱ συντιθέμεναι στιγμαὶ τε καὶ γραμμαὶ 5
 καὶ ἐπίπεδα. καὶ τοιαύτη μὲν, ὡς διὰ βραχέων ἐπιδειξασθαι, ἡ πρώτη τε
 καὶ ἀσώματος καὶ ἀκίνητος καὶ αἰδίου οὐσία, καὶ μετ' ἐκείνην τὸ θεῖον
 10 σῶμα τὸ κυκλοφορητικὸν ἔμφυχον καὶ κατὰ ψυχὴν κινούμενον. καὶ ἐπεὶ 10
 πᾶν τὸ κατὰ ψυχὴν κινούμενον ἐφέσει τινὸς ἢ ἀποστροφῆ κινεῖται, καὶ τὸ
 κυκλοφορητικὸν δὲ σῶμα κατὰ ψυχὴν κινεῖται τὴν κίνησιν τὴν κύκλω, ἡ
 μόνη κινήσεων πασῶν αἰδίου τέ ἐστὶ καὶ συνεχῆς καὶ ὁμαλὴ τις, δῆλον 15
 ὡς καὶ τοῦτ' εἶη ἂν ἐφέσει τινὸς αὐτῷ κινούμενον. ἀλλὰ μὴν (εἰ) πᾶσα
 15 σωματικὴ οὐσία ὑστέρᾳ τοῦ σώματος ἐκείνου, οὐδενὸς τούτων ἐφέσει κινεῖ-
 σθαι οἷόν τε αὐτό. τῆς ἄρα πρώτης οὐσίας αἰδίου τε καὶ ἀκινήτου λεί-
 πεται ἐφιέμενον αὐτὸ κινεῖσθαι τὴν αἰδίου περιφορὰν. ἡ δ' ἔφεσις αὐτῷ 20
 οὐ τοῦ λαβεῖν αὐτό, ἀλλὰ τοῦ ὁμοιωθῆναι κατὰ δύναμιν αὐτῷ, ὁμοιοῦται
 δ' αὐτῷ κατὰ τὴν κίνησιν (τῷ τε αἰδίῳ καὶ τῇ ὁμοιότητι καὶ ὁμαλότητι
 20 τῆς κινήσεως· στάσει γὰρ ἔοικέ πως ἡ περιφορὰ ἢ αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτά καὶ 25
 ὡσαύτως ἔχουσα). ἔτι τε ὁμοίωσις ἐστὶ τῷ τελείῳ καὶ ἡ καθόλου ἦν δύ-
 ναται ἕκαστον τῶν ὁμοιοῦ(σθαι ἐφιε)μένων αὐτῷ (τελειοῦσθαι) τελειότης,
 τελειότης δὲ τοῦ | κυκλοφορητικοῦ σώματος ἡ τοιαύτη περιφορὰ. πλειό- 79
 νων δὲ σφαιρῶν οὐσῶν τῶν τοῦ θεοῦ σώματος ἡ μὲν πρώτη τε καὶ ἐξω-
 25 τάτω ἀπλῆν τε καὶ μίαν κινεῖται κίνησιν ἐκείνης ἐφέσει τῆς οὐσίας, αἱ δὲ 5
 μετὰ ταῦτα ἑπτὰ κινουῦνται μὲν καὶ τούτων ἕκαστη ἐφέσει τε καὶ ὀρέξει
 τῆς οὐσίας, ὅποιας καὶ ἡ πρὸ αὐτῶν, οὐ μὴν μόνην τήνδε κινουῦνται, ἀλλ'
 ἐξ ἑαυτῶν κινεῖται ἕκαστη. ἦν κινεῖται καὶ περιφέρεται ἀνάπαλιν ἐκείνη
 τῷ τὴν θέσιν τε καὶ τάξιν τοιαύτην ἔχειν, κινεῖται δὲ καὶ δευτέραν κίνησιν 10
 30 ὑπὸ τῆς πρώτης περιφερομένη τὴν αὐτὴν ἐκείνη. τῆς δὲ διπλῆς τούτοις
 αἰτία κινήσεως τὸ δεῖν μὲν εἶναι τι καὶ ἄλλο σῶμα παρὰ τὸ αἰδίον τε

1 αὐτῷ τε GFBSL: αὐτῷ τε sic V¹: αὐτῷ V²: αὐτόν τε Vict. καὶ add. Sp. καθ'
 αὐτόν V: κατ' αὐτόν Fa 2 ἂν V²FBS¹L: δ' ἂν B²S²a: ἂν V¹ τῆς] καὶ a Sp.
 3 γὰρ s. v. V 5 εἶδη] κῆδη a 7 ἐν GB Vict.: ἐν V¹FSLa Sp.: ἐν V² 9 καὶ
 μετ' ἐκείνην VGFB¹S¹L: μετ' ἐκείνην δὲ B²S²a Sp. cf. l. c. p. 231 11 ἐπιστροφῆ B²
 καὶ om. FS¹L 13 ὁμαλὴ τις BV²S²a Sp.: ὁμαλότες V¹: ὁμαλῆς GFS¹L 14 αὐτῷ
 VB¹: αὐτό G: αὐτο- FS¹L: om. B²S²a Sp. εἰ BV² Vict. Sp.: ἡ S²a: om. V¹GFS¹L
 17 περιφορὰν] φορὰ in lit. V 19 τε] fortasse γὰρ cf. l. c. 224 τε καὶ ὁμαλ.
 GFSa 20 πως] π in lit. V 21 ὁμοίωσις ἐστὶ scripsi: ὁμοιωσάσθε V¹: ὁμοίωσις
 V²GFSBa Sp. καθόλου ἦν VGFB¹S¹L: καθόσον B²S²a Sp. 22 ὁμοιοῦ(σθαι ἐφιε)-
 μένων scripsi: ὁμοιοῦμένων libri τελειοῦσθαι addidi 24 δὲ] τε a 25 κίνη-
 σιν ἐκείνης] v ἐκ in lit. V 26 ἕκαστη GFBSL a Sp.: ἕκαστη V 27 τῆς scripsi:
 τινος libri τήνδε] νδ in lit. V 28. 29 ἐκείνη τῷ τὴν GFSL a Sp.: ἐκείνη τῇ
 τῶν V¹: ἐκείνη τῇ τῷ V²: ἐκείνη τῷ B 30 ἐκείνη V¹ (corr. V²)

καὶ θεῖον, ὃν ἐν γενέσει τε καὶ φθορᾷ, ἐπεὶ πρὸς τὴν αἰδίον αὐτοῖς περι- 15
 φορὰν συντελεῖ καὶ τὸ τοιόνδε σῶμα, οὐχ οἶόν τε δὲ εἶναι τὸ τοιοῦτο
 σῶμα κατ' εἶδος αἰδίον μένειν μὴ ταῖς ἐκείνων ποικιλίαις κινήσεσι κυβερ-
 νώμενον. τούτων δὲ τούτων ἐχόντων τὸν τρόπον, εἰ μὲν τις βούλοιο λέ- 20
 5 γειν προνοεῖσθαι πᾶν τὸ διὰ τι καὶ παρά τινος ὅπως οὖν τὸ μεταβάλλειν
 ἔχον καὶ τὸ κινεῖσθαι, εἴη ἂν πᾶσα σωματικὴ οὐσία ἢ τ' αἰδίος καὶ ἢ ἐν
 γενέσει καὶ φθορᾷ ὑπὸ τῆς πρώτης οὐσίας τῆς αἰδίου τε καὶ ἀκινήτου καὶ
 ἀσωμάτου προνοουμένη. εἰ δὲ τις ταῦτα μόνον προνοεῖσθαι λέγοι, ὧν χάριν 25
 τὸ προνοεῖν αὐτῶν λεγόμενον ἐνεργεῖα τινὰς ἐνεργείας κινούμενον, μόνον 80
 10 ἂν εἴη [κατ' Ἀριστοτέλη] τὸ ὑπὸ σελήνην σῶμα προνοούμενον, τοῦτο δ'
 ἐστὶ τὸ ἐνυλόν τε καὶ ἐν γενέσει καὶ ἐν φθορᾷ, ἐπειδὴ τῆς τούτου χάριν
 τεταγμένης μεταβολῆς καὶ αἰδίου κατ' εἶδος διαμονῆς κεῖνται κινεῖσθαι τοῦ 5
 κυκλοφορητικοῦ σώματος αἰ μετὰ τὴν πρώτην τε καὶ ἀπλανῆ καλουμένην
 ἑπτὰ σφαιραὶ τὴν κίνησιν τὴν δευτέραν, διότι γὰρ ἔδει τοῖς γινομένοις καὶ
 15 φθειρομένοις ποικίλης κινήσεως. οὐ γὰρ οἶόν τ' ἦν ἰσοαύτως ἔχοντα πάντα 10
 τὰ θεῖα ὁμοῦ μὲν γενέσεως ὁμοῦ δὲ φθορᾶς τεταγμένης αἰτία τοῖς τῆδε
 γίνεσθαι, δι' ἃς γενέσεις καὶ φθορὰς τοῦτον γινομένας τὸν τρόπον αἰδία
 καὶ ταῦτα κατ' εἶδος μένει, μὴ οὐσης τινὸς καὶ ἐν ἐκείνοις ποικίλης κί- 15
 νήσεως.

20 XXVI. Πῶς τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ, πότερον καθ' αὐτὸ ἢ κατὰ
 συμβεβηκός.

Εἰ μὲν λέγοι τις ἐν τῇ ὕλῃ γίνεσθαι τὸ εἶδος καθ' αὐτό, ἔσται ἐν τῇ
 οὐσίᾳ τῆς ὕλης τὸ εἶδος καθ' αὐτό, εἰ τὸ καθ' αὐτὸ ὑπάρχον τι ἐν τῇ 20
 οὐσίᾳ αὐτοῦ. ἀλλ' εἰ τούτο, συμφθειροῖτ' ἂν ἡ ὕλη τῶ εἶδει φθειρομένη.
 25 ἢ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶ τῆς ὕλης τὸ εἶδος. οὐ γὰρ οἶόν τε | ὕλην εἶναι 81
 ἄνευ τοῦ οἰκειοῦ εἶδους, ἀλλὰ φθαρέντος τοῦ εἶδους ἢ χωρισθέντος οὐκέθ'
 οἶόν τε ἐκείνην τὴν ὕλην εἶναι, ἢς ἦν εἶδος ἐκεῖνο, ἀλλὰ ἅμα ἐστίν, ὥστ'
 εἰς τὸ εἶναι ὕλην συμβάλλεται αὐτῇ ἢ παρουσία τοῦ εἶδους. καθ' αὐτὸ 5

2 δὲ εἶναι scripsi: δὲ τὴν V¹: δὲ V²BS²a Sp.: δὲ ἦν GFS¹L 3 τῶν ἐκείναις V¹
 (corr. V²) 5 τὸ V¹GSFB²a Sp.: τὸδε B¹V² διὰ τι V²FBa Sp.: διατι V¹: δια τι GS
 7 γενέσει] νεσ in lit. V τε om. FSa Sp. 8 χάριν] ρ in lit. V 9 προνοοῦν l. c.
 p. 229 otiose corrigebam λέγομεν con. Sp. κινούμενον (scil. ἐστίν) libri: κινουμένων
 con. Sp. 10 ἂν εἴη V²B Sp.: ἂν εἰ S²a: ἀεὶ V¹GFS¹L ἀριστοτέλην a Sp. κατὰ
 Ἀριστοτέλη delevi cf. l. c. p. 229 sq. 12 διαμονῆς sic V¹ κεῖνται] κινεῖται a 15 οὐ
 γὰρ οἶόν τ' ἦν GFSa Sp.: οὐ γὰρ οἶον τὴν V¹: οὐχ' οἶόν τ' ἦν V²B 16 αἰτία τοῖς VG:
 αἰτία τοῖς FL: αἰτιατοῖς Sa Sp.: αἰτιατὰ τοῖς con. Sp. τῆδε V 17 γενέσθαι a Sp.
 (τε) καὶ a Sp. 18 μὴ οὐσης V¹GFS¹L: μενούσης V²BS² Sp.: μενούσας Vict.: om. a
 20. 21 πῶς—συμβεβηκός repetit ante ei (22) B 25 ἢ GFSB² in lit. a Sp.: ἢ sic V¹:
 ἢ V² ἐστὶ] ἐτι a: ἐπὶ L 26 τοῦ om. a Sp. 27 ἅμα] ἄλλη con. Kroll *De Q.*
Aurelii Symmachii studiis (Vratisl. 1891) p. 43, ll 27. 28 ὥστ' εἰς] ὡς τις a
 28 ὕλη V: τῇ ὕλῃ B²S²a Sp.: ὕλη B¹S¹: ὕλην GFL αὐτῇ V²B Sp.: αὐτῇ V¹: αὐτῇ
 SLa Kroll: αὐτῇ F ἢ ante καθ' del. V¹: ἢ καθ' a: εἰ καθ' con. Sp.

οὖν ὑπάρχει τὸ εἶδος τῇ ὕλῃ ὡς ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς ὄν, ὡσπερ καὶ τῆ
 ζῳῆ ὁ ἄνθρωπος καὶ παντὶ τῷ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ ὄντι καθ' αὐτὸ ὑπάρ-
 χοντι αὐτῷ. ἔτι τε οὐκ ἔσται ἐν τῇ αὐτῆς φύσει ἔχουσα τὸ τῶν εἰδῶν
 δεκτικόν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ εἶδη. ἔτι ἦτοι ἐκάστη ὕλη ἅμα τὰ εἶδη πάντα 10
 5 ἔξει, ὁ ἀδύνατον (ἔστι γὰρ καὶ ἐναντιώσις ἐν τοῖς ἐνύλοις εἴδεσιν, ὡς ἐπὶ
 τῶν στοιχείων ὁρώμεν, ἐξ οὗ δῆλον ὅτι μὴ πάντα ἐν τῇ αὐτῇ· ἔτι (εἰ)
 εἶχε πάντα ἢ αὐτῇ, οὐκ ἂν ἦν ἢ κατὰ γένεσιν μεταβολῆ), εἰ δ' ἄλλη 15
 ἄλλο, ἀφθαρτον ἂν ἕκαστον ἦν τῶν ἐνύλων. εἰ δ' ἦν φθαρτόν, καὶ ἢ ὕλη
 ἂν συνεφθείρετο, ἐδείχθη δ' ἀίδιος οὐσα. ἀλλ' οὐδ' ὡς τὰ συμβεβηκότα
 10 τῇ ὕλῃ τὰ εἶδη ἐστὶν ἐν αὐτῇ. ἔσται γὰρ ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῇ, καὶ ἦτοι 20
 οὐσία ὄντα συμβεβηκότα ἔσται, ὁ ἄτοπον, ἢ εἰ συμβεβηκότα εἶη καὶ τῆς
 φύσεως τῶν συμβεβηκότων, ἔσται ἢ οὐσία συναμφοτέρος ἐξ ὕλης καὶ συμ-
 βεβηκότος, οὕτω δ' οὐκ ἔσται ἀπλῶς ἢ συναμφοτέρος οὐσία οὐσία, ἀλλ' 25
 ὡσπερ τῶν κατὰ τέχνην γινομένων ἕκαστον. ἔτι εἰ μὲν ἦν ἢ ὕλη χωρὶς
 15 εἶδους εἶναι δυναμένη, ἐδύνατ' ἂν ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι αὐτῇ τὸ εἶδος, εἰ
 δὲ | σὺν εἶδει ἢ ὑπόστασις αὐτῇ, καὶ ἔστιν οὕτως ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῇ 82
 γινόμενον τὸ εἶδος, ὡς οὕτω μετ' εἶδους καὶ ἐν ὑποστάσει καὶ ἤδη σώμα-
 τι, ἦτοι ἐν ἐκείνῳ ἔσται τῷ σώματι τῷ ἔχοντι τὸ εἶδος, ἐξ οὗ τῇ ὕλῃ 5
 <ἦ> εἰς τοῦτο μεταβολῆ (ὁ ἀδύνατον· πῶς γὰρ οἶόν τε ἐν τῷ φθειρομένῳ
 20 τῇ εἰς τοῦτο μεταβολῆ λέγειν εἶναι τοῦτο, <ὅ> οὐχ οἶόν τε ἐκείνου σωζο-
 μένου γίνεσθαι ἐν αὐτῇ;) ἢ ἐν τῇ τοῦτο ἐχούσῃ τὸ εἶδος εἰς ὁ μεταβέ-
 βληκεν. ἀλλ' οὐδ' ἐν τούτῳ οἶόν τε, εἰ γὰρ τοῦτο μὲν τὸ σῶμα ἐκ τῆς 10
 ὕλης καὶ τούτου τοῦ εἶδους τὸ εἶναι ἔχει, οὐδὲν δὲ αὐτὸ αὐτῷ συμβεβηκεν.
 καὶ ἦν ἐν ὑποκειμένῳ τὸ μὴ ὡς μέρος ὄν ἐν ᾧ ἔστιν, τὸ δ' εἶδος τοῦτο
 25 μέρος ἐστὶ τοῦ ὑποκειμένου. μήποτ' οὖν οὕτως συμβεβηκὸς ἐν τῇ ὕλῃ τὸ 15
 εἶδος, καὶ ἐν ὑποκειμένῳ καθ' αὐτὸ οὕτως, ὡς λέγεται καθ' αὐτὰ ὑπάρ-
 χειν τινὶ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ ὄντα, ἀλλ' ἐπεὶ ἦν καὶ ἄλλος τρόπος τοῦ
 καθ' αὐτό, οὗ καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς Ἰστέροις ἀναλυτι- 20
 κοῖς μνημονεύουσιν, οὕτως δ' ἐστὶν καθ' ὄν ἐλέγετο καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν
 30 τινί, οὗ ἐν τῷ ὀρισμῷ τὸ ᾧ ὑπάρχει παραλαμβάνεται, καθ' ὄν τρόπον
 τοῦ καθ' αὐτὸ ὁ περιττὸς ἀριθμὸς καὶ ἄρτιος ὑπάρχουσιν τῷ ἀριθμῷ (ἐκά- 25
 τερον γὰρ αὐτῶν ὀριζόμενοι τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ ὀρισμῷ χρώμεθα αὐτῶν

2 expectas p̄n τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ ὄν τι et ὑπάρχον [τι] αὐτῷ (ὑπάρχον τι αὐ. Kroll)
 3 ἀπτήσ V 4 ἦτοι] fortasse οὐκέτι 6 εἰ om. V¹ (add. V²) 8 ἀφθαρτον] φθαρτόν conl.
 Sp. εἰ δ' ἦν V²BS²a Sp.: ἢ εἰ L: ἢ εἰ GFS¹: εἶη V¹ 10 αὐτῇ V² Sp.: αὐτῇ Fa: αὐτῇ
 V¹: αὐτῇ L 15 αὐτῇ a Sp.: αὐτῇ sic V: αὐτῇ L 16 αὐτῇ (prius) V² Sp.: αὐτῇ V:
 αὐτῇ SLa: αὐτῇ F αὐτῇ (alterum) V²a: αὐτῇ FL: αὐτῇ V¹ 19 ἢ εἰς V²B Sp.: εἰς
 V¹GFS¹La 20 ὁ add. V²B Sp. 22 οὐδ' ἐν τούτῳ V²GFS²L: οὐδὲν τούτῳ V¹B¹S:
 οὐδὲν τούτων B²: οὐδὲ τούτω S²a: οὐδὲ τοῦτο Sp. 23 τοῦ τούτου a Sp.: τοῦ ταύτην conl.
 Sp. αὐτῷ V¹ (corr. V²) 24 ἦν V¹GFS¹L: ἐστὶν V²BS²a τούτου a Sp.
 25 μήποτ' V¹ (corr. V²) οὕτως] οὕτε B²: οὐ Schwartz, quod placet 26 καθ' αὐτὸ
 οὕτως scripsi: οὕτως καθ' αὐτὸ V²GFS¹La Sp.: κατ' αὐτὸ οὕτως V¹ οὕτως] οὕτε B
 28. 29 Ἰστέροις ἀναλυτικοῖς Anal. post. I, 4 73*34 σφγ. 31 αὐτὸ V²BS²a Sp.: αὐτόν
 V¹FS¹L, 32 ἐν τῷ s. v. V αὐτῶν V: om. a Sp.

λέγοντες τὸν | μὲν περιττὸν ἀριθμὸν εἰς ἄνισα διαιρούμενον, τὸν δ' ἄρτιον 83
ἀριθμὸν εἰς ἴσα διαιρούμενον)· δοκεῖ γὰρ καὶ ἐν τῷ τοῦ ἐνύλου εἶδους λόγῳ
(ἢ) ὕλη παραλαμβάνεσθαι, ἐν ἣ ἔστι. παντὶ μὲν γὰρ ἐνύλῳ κατὰ τὸ εἶδος 5
ὁ λόγος (κατὰ γὰρ τοῦτ' αὐτῷ τὸ τί ἦν εἶναι), οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ὕλης
5 ἀναγκαῖον μνημονεύειν αὐτόν· καὶ γὰρ σαρκὸς καὶ ὀστοῦ, ἀλλὰ καὶ χειρὸς
καὶ προσώπου οἱ λόγοι τοιοῦτοι. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ ὀριζόμενοι εἶδος οὖσαν 10
ἐνυλον ἐν τῷ ὀρισμῷ αὐτῆς καὶ τὸ οὐ ἔστι παραλαμβάνομεν. τοῦτο γὰρ
σημαίνεται ὑπὸ σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ. καὶ ὡς ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν οὐ
πᾶς μὲν ἀριθμὸς περιττός, οὐδὲ πᾶς ἀριθμὸς ἄρτιος, πᾶς μέντοι ἄρτιος 15
10 ἀριθμός, καὶ πᾶς περιττός ὁμοίως ἀριθμὸς καὶ οὗτος, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ
εἶδους καὶ τῆς ὕλης οὐ πᾶσα μὲν ὕλη μετὰ τοῦδέ τινος τοῦ εἶδους, πᾶν
δὲ ἐνυλον εἶδος ἐν ὕλῃ, καὶ ὡς ἐπ' ἐκείνων ὁ μὲν ἀριθμὸς οὐκ ἀπόλλυται
ἐν τῇ εἰς τὸ ἄρτιον ἢ περιττὸν μεταβολῇ, τὸ δ' ἄρτιον καὶ περιττὸν ἐν 20
αὐτῷ παρὰ μέρος φθείρεται τῇ εἰς τὰ εἶδη μεταβολῇ, [τὰ μέντοι εἶδη παρὰ
15 μέρος φθείρεται.] οὕτω καὶ ἡ ὕλη οὐκ ἀπόλλυται ἐν τῇ εἰς τὰ εἶδη μετα-
βολῇ, τὰ μέντοι εἶδη παρὰ μέρος φθείρεται ἐν τῇ τῆς ὕλης εἰς αὐτὰ με- 25
ταβολῇ. |

3 ἢ V³BS²a Sp.: om. V¹GFL 5 αὐτόν, scil. τὸν λόγον scripsi: αὐτῶν V¹GFS¹L:
αὐτῆς V²BS²a Sp. 6 οἱ λόγοι τοιοῦτοι V¹GFSLa Sp.: del. V²: om. B δὲ ὀριζό-
μενοι V²GFSBLa Sp.: διοριζόμενοι V¹ 10 ἀριθμος V καὶ οὗτος οὕτως V¹GS¹L:
καὶ οὗτος οὗτος F: καὶ οὕτως V²S²a: οὕτως B conl. Sp. 11 πᾶσα μὲν] α μ in lit. V
12 ἀπόλλυται V²B (prius λ in lit. 2 litt.) G²Sa Sp.: ἀπολέλυται V¹G¹FL 14. 15 τὰ—
φθείρεται circumscripsit Schwartz; cf. v. 16 16 εἶδη] ἤδη a

- α. Ὅτι ἔπεται τοῖς καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἀδιαιρέτων συντι- 20
θεῖσι τὸ πάντα τὰ κινούμενα κατὰ τοῦ ἀμεροῦς ἰσοταχῶς κινεῖ-
σθαι.
- 5 β. Ἐξήγησις λέξεως ἐν τῷ ᾱ περὶ ψυχῆς | τέλους εἰρημένης εἰς ἀναί- 4
ρεσις τοῦ τὴν ψυχὴν αὐτοκίνητον εἶναι.
- γ. Τίς ἢ ἀπὸ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ σώματος ἐγγινομένη δύναμις τῷ
γεινιωῦντι αὐτῷ θνητῷ τε καὶ ἐν γενέσει σώματι. 5
- 10 δ. Ὅτι εἰ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀντικείμενον μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ [τὸ] αὐτὸ
ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν ἔστι.
- ε. Περὶ τοῦ ὅτι καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν καθ' εἰμαρμένην.
- 15 ς. Πῶς καὶ ἀκίνητον εἶη ἂν τὸ πρῶτον κινῶν, εἴ γε ὡς φησιν ἕκαστόν 10
ἔστιν ὧν ἔστιν ἔργον ἕνεκα τοῦ ἔργου, θεοῦ δ' ἐνέργεια ἀθανασία,
τοῦτο δ' ἔστι, ζωὴ αἰδῖος, ὥστ' ἀνάγκη τῷ θεῷ κινήσιν αἰδῖον
ὑπάρχειν. 15
- ζ. Τίς ἔσται ἡ ὄλη, εἰ παρὰ μὲν τῆς στερήσεως ἔχει τὸ ἄποιος εἶναι
καὶ ἀσχημάτιστος, παρὰ δὲ τοῦ εἶδους τὸ πεποιῶσθαι καὶ ἐσχη-
ματίσθαι.
- 10 η. Πῶς οὐκ αὐτὸ δι' αὐτοῦ ὠρίσατο τὴν ψυχὴν ὀρισάμενος ἐντελέχειαν 20
σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος.
- θ. Πῶς οὐ πρός τι ἡ ψυχὴ, εἰ ἐντελέχεια σώματος τοιοῦτου.
- ι. Ὅτι μὴ αὐτοκίνητος ἡ ψυχὴ. 25
- 15 ια. Διὰ τί τὸ γινόμενον ἐκ τῆς στερήσεως ὡς μεταβάλλον ἄμα καὶ ἐκ
τοῦ ἐναντίου αὐτῷ | μεταβάλλει, εἶγε μὴ ταυτὸν ἦ τε στερῆσις 5
καὶ τὸ ἐναντίον. 25

2 ante τὸ litt. erasa V 5 ψυχῆς Ἀριστοτέλους tit. Sp. 9 τοῦ] τοῦτο tit. Sp.
pr. τὸ] οὐ τὸ tit.: ὄν τὸ Vict. 9 alt. τὸ om. tit.: del. Sp. οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν del.
Vict. 12 καὶ om. tit. ἂν κατὰ Ἀριστοτέλη tit. αὐτὸς φησιν tit.: φησιν αὐ-
τὸς Vict. Sp. 16 τί ἔστι tit. εἰ] ἦ tit. 19 ὁ τὴν tit. 20 ὀργανικοῦ V
23 ὡς om. tit. καὶ om. tit. 24 αὐτοῦ tit.

- ιβ. Ὅτι οὐ δείκνυται διὰ τοῦ συστέλλεσθαι τὰ σώματα εἰς ἑαυτὰ τὸ σῶμα
χωρεῖν διὰ σώματος.
- ιγ. Πρὸς τοὺς ἐκ τῶν τριγώνων τὰ σχήματα καὶ τὰ εἶδη τῶν σωμάτων 5
συγκεῖσθαι λέγοντας, οὐ τὰ σώματα.
- ιδ. Εἰ τὰ κοινὰ νοήματα οὐ σῶμα, οὐδ' ἂν τὸ κοινὸν σῶμα, σῶμα εἶη 5
ᾧστ' οὐδ' ὀρισμὸς αὐτοῦ σώματος ὀρισμὸς ἔσται. 10
- ιε. Πῶς λέγομεν τὴν αὐτὴν δύναμιν ἅμα τῶν ἐναντίων εἶναι.
- ις. Πῶς οὐχ ὁμοίως ταῖς στοιχαστικαῖς τέχναις καὶ ἄλλαι τέχναι τέλος 15
ἔξουσι τὸ πάντα τὸ παρ' αὐτὰς ποιεῖν πρὸς τὸ τοῦ προκειμένου
τυγχάνειν. 20
- ιζ. Ὅτι οὐκ, εἰ ἔστιν τοῦ ὡς ὑπεκκαύματος πυρὸς δ καὶ στοιχειῶν ἔστιν
[δ καὶ] θερμότερόν τι ἄλλο πῦρ, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν μίξει τοῦ 20
ἐναντίου τοιοῦτον ἐκεῖνο εἶναι.
- ιη. Περὶ τοῦ τὴν φύσιν ἀρχὴν κινήσεως εἶναι.
- 15 ιθ. Ὅτι εἰ ὁ κόσμος ἀίδιος, τὸ δὲ κόσμῳ εἶναι αὐτῷ ἢ τάξιν ἔστιν, εἶη 25
ἂν ἐν τῇ οἰκείᾳ οὐσίᾳ αὐτοῦ καὶ τοῦτο.
- κ. Πῶς τὸ μεταβάλλον εἰς τι καθ' ἣν ἔχει δύναμιν τηρεῖ τὴν δύναμιν 6
καὶ μετὰ τὸ μεταβάλλειν εἰς δ μετέβαλλεν.
- κα. Ὅτι μὴ κατὰ συμβεβηκὸς ἢ πρόνοια κατὰ Ἀριστοτέλη.
- 20 κβ. Ἐξήγησις λέξεως ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἄλλως 6
ἔχουσα παρὰ τὴν ἐν τῷ εἰς αὐτὸ ὑπομνήματι.
- κγ. Περὶ τῆς ἥρακλειᾶς λίθου.
- κδ. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ ψυχῆς μετ' ὀλίγον τῆς ἀρχῆς. 10
- κε. Ἄλλης λέξεως ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις.
- 25 κς. Ἄλλη ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξις.
- κζ. Ἄλλη ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξις.)
- κη. Ὅτι μὴ ἢ ὄλη γένος.

I. Ὅτι ἔπεται τοῖς καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἀδιαιρέτων 84
συντιθεῖσι τὸ πάντα τὰ κινούμενα κατὰ τοῦ ἡμεροῦς ἰσοταχῶς 6
30 κινεῖσθαι.

Ἐπεται τῷ καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἀδιαιρέτων συγκεῖσθαι 10
λέγειν τὸ πάντα τὰ κινούμενα κατὰ τοῦ ἡμεροῦς ἰσοταχῶς κινεῖσθαι· εἰ

1 δι' αὐτοῦ a 2 διὰ σώματος χωρεῖν tit. 3 τοὺς Πλατωνικοὺς τοὺς ἐκ tit.
5. 6 οὐ — ἔσται] τὰ δὴ νοήματα οὐ σώματα οὐδ' ἂν τὸ κοινὸν εἶη σῶμα, νόημά τε ὄν τοῦ
κοινοῦ | σώματος οὐδ' ὀρισμὸς οὐκ ἔστι σώματος ὀρισμὸς tit. a Sp. 8 καὶ αἱ ἄλλαι tit.
9 τὰ παρ' tit. 11 οὐκ, εἰ a Sp.: οὐκ V: εἰ tit. 12 δ καὶ om. tit. Sp. 13 εἶναι
om. tit. ὑπάρχειν ἀρχὴν κινήσεως tit. 15 εἰ om. tit. ἀίδιος ἔστι τὸ tit.
19 Ἀριστοτέλην a Sp. 20 φθορᾶς Ἀριστοτέλους ἄλλως tit. 21 αὐτὸ tit. a Sp.:
αὐτῷ V 22 λίθου διὰ τί ἔλκει τὸν σίδηρον tit. Sp. 23 ψυχῆς Ἀριστοτέλους μετ'
tit.: ψυχῆς εἰρημένης μετ' Vict. ἀρχῆς εἰρημένης tit. 24 ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξεως
corr. in λέξεως ἐκ τοῦ αὐτοῦ V ἄλλης λέξεως ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν περὶ ψυχῆς Ἀρι-
στοτέλους ἐξήγησις tit. 26 add. Vict. 27 add. Sp. 28 καὶ τὸ] κατὰ a
32 κατὰ τοῦ ἡμεροῦς B²HS²a Sp.: τὸ ἡμέρας VGB²S²F

γάρ εἴη τὸ μὲν θᾶττον τὸ δὲ βραδύτερον κατὰ τοῦ ἀμεροῦς κινούμενα, εἴτα τὸ κινούμενον ἐν τῷ ἀδιαιρέτῳ χρόνῳ κεινίηται κατ' αὐτοῦ, τὸ βραδύ- 85
 τερον ἐν πλείονι κινεῖσθαι κατ' αὐτοῦ καὶ διαιρετῷ· εἰ δ' ἐν διαιρετῷ
 χρόνῳ, διαιρετὸν ἔσται καὶ τὸ μέγεθος, ἐφ' οὗ ἡ κίνησις. εἰ γάρ τις
 5 λέγοι τὸ βραδέως κινούμενον μὴ κινεῖσθαι κατὰ τοῦ ἀμεροῦς μηδὲ ἐν τῷ 5
 ἀμερεῖ χρόνῳ, οὗτος οὐδ' ἄλλως (ἄν) λέγοι κινεῖσθαι τὸ βραδύ, εἴ γε τὸ μὲν
 πᾶν μέγεθος ἐξ ἀμερῶν σύγκειται καὶ ὁ πᾶς χρόνος, οὐχ οἶόν τε δὲ
 κινηθῆναι τὸ βραδύ κατ' οὐδενὸς ἀμεροῦς. διὸ ἰσοταχῶς ἄν κινοῖτο πάντα 10
 τὰ κατὰ τοῦ ἀμεροῦς κινούμενα. εἰ δ' ἐπὶ τοῦ ἀμεροῦς ἰσοταχῶς, καὶ
 10 ἐπὶ τοῦ παντὸς ἄν μεγέθους ἰσοταχῶς ἄν κινοῖτο, εἴ γε πᾶσι τοῖς μετέ-
 θεσιν ἐξ ἀμερῶν ἢ σύνθεσις. τὸ γὰρ † λεπτόν ἡμῶν ἀμερές πᾶν ὁμοίως
 καὶ ἰσοταχῶς κινεῖσθαι, βραδύτερον δὲ ἄλλο ἄλλου δοκεῖ κινεῖσθαι διὰ τὰς 15
 ἀντικοπὰς τῶν ἐν αὐτῷ ἀτόμων ἐφιστάμενον, πλάσμα τε αὐτό, προσέτι τε
 πῶς οὐ φαίνεται τὰ οὕτως κινούμενα * * * ἢ κίνησις αὐτοῖς γίνεται βραδεῖα
 15 αὐτῇ, ἀλλ' ἔνστασις αὐτὰ κωλύει συνεχῶς κινεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰ πολυ- 20
 πλασιῶς τὸ θᾶττον θᾶττον. ἔσται γὰρ οὕτως καὶ βραδέως κινούμενον πλείω
 χρόνον ἔστος ἢ κινούμενον. εἰ γὰρ εἴη ὥρα μὲν (μια) τὸ θᾶττον κινου-
 μενον τὸ διάστημα διεληλυθός, αὐτὸ δὲ τοῦτο ὥραις ε̄ τὸ βραδέως, δεήσει 25
 αὐτὸ μια μὲν κινεῖσθαι, ταῖς δὲ τέσσαρσιν | ἔσταναι. ἄτοπον δὲ ποσῷ 86
 20 τῷ πλείονι χρόνῳ ἔστος [ἦ] ἔστος μὲν μὴ φαίνεσθαι, κινούμενον δὲ ταῖς ε̄
 ὥραις, καὶ τοῦτο ὁμαλῶς.

II. Ἐξήγησις λέξεως ἐν τῷ (ᾰ) Περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλους εἰρη- 5
 μένης εἰς ἀναίρεσιν τοῦ τὴν ψυχὴν εἶναι αὐτοκίνητον. ἔστι δὲ ἡ
 λέξις ἦδε· 'Ἄλλὰ μὴν καὶ εἰ κινεῖται αὐτὴ αὐτῇ, καὶ αὐτὴ κινοῖτ'
 25 ἄν, ὥστ' ἐπεὶ πᾶσα κίνησις ἔκστασις ἔστι τοῦ κινουμένου εἰ κι- 10
 νεῖται, καὶ ἡ ψυχὴ ἐξίσταται ἄν ἐκ τῆς οὐσίας, εἰ μὴ κατὰ συμ-

1. 2 κινούμενα εἴτα τὸ κινούμενον VGB¹FSH: κινούμενα εἰ τὸ τάχιον (θᾶττον Vict. τάχειν a)
 κινούμενον B²S^{2a}: κινούμενον εἰ τὸ θᾶττον κινούμενον Sp. 2 αὐτοῦ (θᾶττον) conī. Schwartz
 3 πλείονι ἀνάγκη B² Vict. Sp.: fortasse πλείονι (δοκεῖ κε) κινῆσθαι διαιρετῷ B²S^{2a}:
 διαιρετοῦ VHB¹: ἀδιαιρέτου H (γρ.) FS¹G: ἐν διαιρετῷ conī. Sp. 6 ἄν om. libri
 λέγει B conī. Sp. 7 πᾶν Diels: τι ἢ del. v. c. VB² Sp.: τοι ἢ F 10 τοῦ del. B²S²: om.
 a Sp. ἄν post παντὸς del. S²: om. Ba Sp. 11 ἡμῶν ἀμερές VHGB¹FS¹: κατὰ μὲν τοῦ
 ἀμεροῦς S^{2a} Sp.: γρ. ὡς δοκῶ: τὸ γὰρ λέγειν (bene addidisset τὸ κινούμενον) κατὰ μὲν τοῦ
 ἀμεροῦς B² in mg. 12 δοκεῖν Sp. recte 13 ἐφισταμένων GF: ἐνισταμένων conī.
 Schwartz πλάσμα τε V: πλάσμα τε G: πλάσματι SBFH: πλάσματῶδες ἔστι S^{2a} Sp.
 14 πῶς B in lit. S^{2a} Sp.: φῶς VFS¹H fortasse κινούμενα (οὐχ ὁμαλῶς κινεῖσθαι· οὐ
 γάρ) ἢ κίνησις. lacunam Schwartz indicavit ἢ] εἰ Vict. Sp. βραδεῖα V 15 αὐτῇ]
 αὐτὴ a Sp. ἔνστασις Schwartz: ἔκστασις libri εἰ B² Sp.: ἢ libri 17 ἔστος Sp.:
 ἔστος libri μια add. S²B^{2a} Sp. 19 ποσῷ τῷ GFSa Sp.: πόσῳ τῷ VB: τὸ πόσῳ
 τῷ H: τὸ πολλῷ Schwartz: πῶς τὸ τῷ Diels 20 ἢ del. Sp. 22 ἐν τῷ (ᾰ) Περὶ
 ψυχῆς] de an. I, 3. 406^b11 a add. Vict. 24 εἰ B: ἢ Vict.: ἢ libri κινεῖται
 VHGF¹SB¹: κινεῖ B²: εἰ κινεῖ γε Vict. αὐτὴ αὐτῇ H: αὐτὴ αὐτῇ V: αὐτὴ αὐτῇ Sa:
 αὐτὴ αὐτῇ GBF: αὐτὴ αὐτῇ Vict. Sp. καὶ (alt.) B (post lit. I. litt.) a: ἢ καὶ VH:
 ἢ καὶ GFS 25 εἰ] ἦ Sp.

βεβηχός· αὐτὴν κινεῖ, ἀλλ' ἔστιν ἡ κίνησις τῆς οὐσίας αὐτῆς καθ' αὐτὴν.'

Ἡ ψυχὴ, φησὶν, εἰ κινεῖ αὐτὴν, ἤτοι κατ' ἄλλο μὲν τι κινεῖ, κατ' ἄλλο δὲ τι κινεῖται, καὶ οὕτως ἔσται αὐτοκίνητος, ὥστε καὶ τὸ ζῶον αὐτοκίνητον φαμεν. τῷ γὰρ τὸ μὲν αὐτοῦ κινεῖν τὸ δὲ κινεῖσθαι τὸ ὄλον αὐτοκίνητον. κινεῖ μὲν γὰρ τὸ ἐν αὐτῷ ἡ ψυχὴ, κινεῖται δὲ τὸ σῶμα, καὶ οὕτε ἡ ψυχὴ διότι κινεῖ κινεῖται, οὕτε τὸ σῶμα· κινεῖται γὰρ. καὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, εἰ οὕτως εἶη κινουμένη, ἢ μὲν (ἔστι) κινουσα ἢ δὲ κινουμένη, οὕτε τῆς κινούσης καθὼ κινεῖ κινουμένης, οὕτε τῆς κινουμένης καθὼ κινεῖται κινούσης. ἔσται οὖν οὕτως τὸ πρῶτον κινῶν ἀκίνητον καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς. εἰ γὰρ πάλιν ἡ κινουσα δύναμις κινεῖσθαι λέγοιτο, ἤτοι ὑφ' αὐτῆς ἢ ὑπ' ἄλλης ἔσται κινουμένη. εἰ μὲν οὖν ὑπ' ἄλλης, ἐπ' ἅπειρον προελεύσεται ἢ ἔσται τι πρῶτον κινῶν μὲν ἀκίνητον δέ, εἰ δ' ὑφ' αὐτῆς, εἶη ἂν οὕτως αὐτοκίνητος, ὡς καθὼ κινεῖ. ἀμεινον τοῖνον αὐτὴν τὴν ψυχὴν οὕτω λέγειν αὐτοκίνητον. ἀλλ' εἰ ἡ ψυχὴ οὕτως αὐτοκίνητος λέγοιτο, ὡς καθὼ κινεῖ κατὰ τοῦτο κινεῖσθαι, εἰ καθὼ ψυχὴ κινεῖ, καθ' ἡ ψυχὴ καὶ κινήθησεται. εἰ γὰρ εἶη κατ' ἄλλο τι κινουμένη, οἷον φέρε εἰπεῖν κατὰ τόπον, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ κινήσει τε καὶ κινήθησεται. καθ' ἡ γὰρ ψυχὴ κινουσα, οὐ καθὼ ψυχὴ ἔσται κινουμένη, εἴ γε κατὰ τόπον· οὐ γὰρ κατὰ τόπον ἡ ψυχὴ. οὕτω δ' ἔσται κατ' ἄλλο μὲν κινουσα, κατ' ἄλλο δὲ κινουμένη, οὐχ οὕτως (δὲ) ἐλέγετο κινεῖσθαι ὑφ' αὐτῆς. καθὼ ψυχὴ κινήθησεται. ἀλλ' εἰ πᾶν τὸ κατὰ τι κινούμενον τε καὶ μεταβάλλον ἐξίσταται τοῦ καθὼ κινεῖται, τὸ μὲν κατὰ τόπον τοῦ τόπου, τὸ δὲ κατὰ πάθος τοῦ πάθους, τὸ δὲ κατὰ μέγεθος τοῦ μεγέθους, καὶ τὸ κατὰ ψυχὴν κινούμενον ἐξίσταται τοῦ ἐν τούτῳ, ὥστε καὶ ἡ ψυχὴ εἰ καθὼ ψυχὴ ἔστιν ἀεὶ κινεῖται, ὑφ' αὐτῆς καὶ μὴ κατὰ συμβεβηχός | ἐξίσταται ἂν τῆς οὐσίας τῆς ἐν ἣ ἔστι καὶ τῆς ψυχῆς καθ' ἣν τὸ εἶναι αὐτῆ.

III. Τίς ἡ ἀπὸ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ σώματος ἐγγινομένη δύναμις τῷ γειντιῶντι αὐτῷ θνητῷ τε καὶ ἐν γενέσει σώματι. 5

1. Τίς ἡ ἀπὸ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ σώματος γινομένη δύναμις τῷ γειντιῶντι αὐτῷ θνητῷ τε καὶ ἐν γενέσει σώματι; ἀρὰ γε ἄλλη τίς ἔστιν αὕτη φύσις παρὰ τὴν οἰκείαν ἐκάστου τῶν φυσικῶν σωμάτων, ἣν ἀρχὴν κινήσεώς τε καὶ ἡρεμίας φαμέν, ἣ ὑπάρχει πρώτῳ καθ' αὐτὸ καὶ μὴ

1 αὐτὴν] αὐτὴν V 3 αὐτὴν] ἐαυτὴν Vict. Sp.: αὐτὴν a 4 ὥστε] ὡσπερ a Sp. bene
5 αὐτοῦ κινεῖν VBG: αὐτοκινεῖν S: αὐτὸ κινεῖν a Sp. ὄλον φαμέν a Sp. pr. τὸ
del. B² 7 σῶμα διότι κινεῖται κινεῖ· κινεῖται a Sp. 8 ψυχῆς οὖν a Sp.
εἰ B² Vict. Sp.: ἡ V: ἡ SHFa ἔστι add. a Sp. 14 κινεῖ κινουμένη a Sp.
16 εἰ B² Vict. Sp.: ἡ VBF: ἡ Sa 17 εἶη om. a Sp. 21 οὕτως δὲ a Sp.
καθὼ ἀρα a Sp. 25 τοῦ B Vict. Sp.: τῷ H: τὸ VFSa 27 αὐτῆ corr. in αὐτῆσ ut
videtur V 28 cf. ea quae disputavi de hoc capite in Mus. Rhen. XLIV p. 139 sq.
29 τε om. a 30 ἐγγινομένη a Sp. 33 ἡρεμίας V ut solet ἐν ᾧ Vict. Sp.
πρώτῳ] πρώτως a Sp.

κατὰ συμβεβηκός; καὶ γὰρ εἰ τῷ γεινιῶντι αὐτῷ γίνεται σῶματι, ἤδη ἂν εἶη τοῦτο ἔχον οἰκείαν φύσιν ὃν τε ἐνεργεῖα σῶμα· πᾶν γὰρ σῶμα ἐνεργ- 15 γεία θνητὸν ἀπλῶν τί ἐστὶν ἢ ἐκ τούτων σύνθετόν τε καὶ μικτόν, τούτων δὲ ἕκαστον οἰκείαν ἔχει τινὰ φύσιν [ἢ καὶ δι' ἐκείνην ἐστὶν ἐνεργεῖα τοι- 5 οὔτων], εἶη τε ἂν οὕτω πρῶτον ἀπολαῦσον τὸ πῦρ τῆς τοιαύτης ἐκ τοῦ 20 θεοῦ δυνάμεως, ἔπειτα τοῖς μετ' αὐτὸ διαδιδόν αὐτήν, ὡς πάντα τὰ σώ- ματα τῇ τοιαύτῃ διαδόσει μεταλαμβάνειν αὐτῆς, τὰ μὲν πλεῖον τὰ δὲ ἔλατ- τον. ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἐπιζητήσαι τις ἂν τί συντελεῖ τῶν σωμάτων ἐκάστῳ ἢ 25 τοιαύτη δύναμις τε καὶ φύσις. κατὰ γὰρ τὴν πρώτην φύσιν τὴν ἐγγίνο- 89 μένην αὐτῇ ἐκάστῳ, καθ' ἣν τὸ μὲν ἐστὶ πῦρ, τὸ δὲ ἀήρ, τὸ δὲ ὕδωρ, τὸ δὲ γῆ, ἢ ἐπὶ τοὺς οἰκείους αὐτοῖς τόπους κίνησις γίνεται, καθ' ἣν ἕκα- 5 στον αὐτῶν τῆς ἰδίας τυγχάνει τελειότητος. ὁμοίως δὲ εἰ καὶ ἐν τοῖς συν- θέτοις γίνοιτο σώμασιν, καὶ ἐν ἐκείνοις οὐ πρὸς τὸ εἶναι ἄνθρωπον ἢ ζῴον ἢ φυτὸν ἕκαστον αὐτῶν συντελοῖ ἂν τι· ἤδη γὰρ οὕσιν αὐτοῖς ἐγγίνοιτ' ἂν 10 ὡς τῷ πυρὶ καὶ τῶν ἀπλῶν ἐκάστῳ· οὕτω δ' ἂν οὐκέθ' ἢ δύναμις ἐκείνη αἰτία γίνοιτο τοῦ τὰ μὲν ἔμφυχα εἶναι, τὰ δὲ ἄψυχα τῶν σωμάτων, καὶ τῶν ἐμφύχων τὰ μὲν τὴν θρηπτικὴν ψυχὴν μόνην ἔχοντα, τὰ δὲ καὶ τὴν αἰσθητικὴν, τὰ δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν λογικὴν· αὕτη δ' ἔκειτο τῆς κατ' 15 αὐτὰς διαφορᾶς ἔχειν τὴν αἰτίαν· διὰ γὰρ ταύτης τῆς δυνάμεως πρόνοια 20 ἔκειτο λογικὸν ζῴον τὸν ἄνθρωπον ποιῶσα, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγετο πάντα, ὅσα διὰ τὸν λόγον τε καὶ τὸν νοῦν οἶα τε ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, ταῦτ' ὅν ἔχει παρὰ τῆς θείας προνοίας. μήποτ' οὖν χρῆ λέγειν τοῖς μὲν ἀπλῶς σώμασι προϋπάρχουσι τήνδε τὴν δύναμιν ἐγγίνεσθαι τε καὶ προσγίνεσθαι, δι' ἣν αἰτίαν αὐτὰ μὲν οὐδέν τι θεῖον αὐτοῖς ἔχει πῶς· τοιοῦτο γὰρ ἢ 25 25 ψυχὴ ἐστὶν, ἄμοιρα παντάπασιν, ὅτι μὴ | ἐστὶν αὐτῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ ἢ τοι- 90 ἄδε δύναμις ἔξωθεν αὐτοῖς καὶ προϋπάρχουσι προσγινομένη, ἀλλ' ἐστὶν ἀπλῶς σώματα· ὅσα δ' ἐκ τῆς τούτων φυσικῆς μίξεώς τε καὶ κράσεως γίνεται, τούτων δ' ἐν τῇ γενέσει κατασπειρομένην καὶ τὴν θεῖαν δύναμιν 5 καὶ φύσιν ἀμείνω καὶ τελειότερα ταῦτα ποιεῖν τὰ σώματα, συνεισφερόντων 30 καὶ τῶν ἀπλῶς σωμάτων εἰς τὴν γένεσιν τῶν ἐξ αὐτῶν γινομένων σωμά-

1 εἰ BS²HF¹a Sp.: εἶη sic V: εἶη FS 3 ἀπλῶν scripsi: ἀπλῶς VFHB¹S¹: ἀπλοῦν B²: ἀπλῶς ὃν S²a: ἀπλοῦν ὃν Vict. 4. 5 ἢ καὶ—τοιοῦτον emblemata esse docui l. c. 139 sq.
5 ἀπολαβόν a Sp. 6 αὐτὸ H: αὐτόν sic V: αὐτόν FSBa Sp. διαδιδόν V αὐτήν Vict. Sp.: αὐτῇ V: αὐτῇ F: αὐτῇ Sa 7 πλεῖον Sp.: πλεόν H: πλείω VFBSa
12 fortasse τηλειότητος. <οὐκ ἄρα ἡ δύναμις ἐκείνη τελείως ἤδη προσγινομένη σώμασιν αἰτία ἂν εἶη αὐτῶν τῆς τελειότητος>· ὁμοίως δὲ scripsi: τὸ libri: τῷ conii. Sp.
14 συντελοῖ ἂν τι Vict. post litteras V(aria) L(ectio): τελειαντῇ V: τελοῖαν τῇ F: τέλοϊαν τῇ S: τέλοϊαν τῇ a: τελοῖ ἂν τῇ sic H: om. in spatio 9 litt. vacuo rel. B 17 ἐμ- ψυχων G mg. Vict.: ἀψύχων libri ἔχειν conii. Sp. 21. 22 ταῦτ' ἔχει] ταῦτα ἔχειν Vict. Sp.: fortasse ταῦτ' αὐτόν ἔχειν 22 μήποτ' Vict.: μήτ' libri 23 προσγίνεσθαι Vict. Sp.: προγίνεσθαι libri 24 αὐτοῖς] ἐν αὐτοῖς Sp. recte conii. 25 ἄμοιρα GFSh^a: αμοιρα V: ἤσ αμοιρα Vict. Sp.: ἐστὶν colloc. post αμοιρα H: fortasse (καὶ) πῶς; τοιοῦτο γὰρ ἢ ψυχῆ, <ἤ> ἐστὶν αμοιρα 26 προσγινομένη Sp.: προσγινομένης libri 27 τῆς s. v. V 29 ποιεῖν S²Ba Sp.: ποιεῖ VHGFS¹ 30 καὶ Vict.: ἢ libri

των και την θεϊαν δύναμιν, ἧς μεταλαμβάνουσιν κατὰ τὴν γειτνίασιν. δι' 10
 ἣν δύναμιν οὐκέτι ταῦτα μόνης τῆς κατὰ τὴν ῥοπήν κινήσεως ἀρχὴν ἐν
 αὐτοῖς ἔχει, ἀλλὰ τινα καὶ ψυχικὴν προσείληψε τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γένεσιν
 ἔχουσαν ἀπὸ τῆς θείας δυνάμεως. ἦτις φύσις τε καὶ ψυχὴ κατὰ τὴν 15
 5 ποσότητα τῶν ἀπλῶν σωμάτων, ἐξ ὧν ἐστι τὸ ἔχον αὐτὴν σῶμα (ὧν τὸ
 μὲν ἐπὶ πλεόν [ὄν] κοινωνεῖ τῆς θείας δυνάμεως τῷ ἐγγυτέρω τε εἶναι τῷ
 θείῳ σώματι καὶ εἶναι λεπτομερές τε καὶ καθαρώτερον, τὸ δ' ἐπ' ἕλαττον 20
 διὰ τε τὸ ἀπόστημα τὸ πλεῖον καὶ διὰ τὴν τῆς συστάσεως παχύτητα), διά-
 φορον καὶ αὐτὴ γίνεται. ὅσα μὲν γὰρ τῶν συνθέτων σωμάτων τὸ πλεῖ-
 10 στον γῆς ἔχει, † ταῦτόν γῆς τιнос κοινωνεῖ ψυχικῆς δυνάμεως τῷ καὶ τὸ
 τὴν πλείστην μοῖραν τῆς οὐσίας αὐτῶν σῶμα | ἕλαττον τῆς θείας μετα- 25
 λαμβάνει δυνάμεως· ὅσα δὲ πλεῖον ἐν αὐτοῖς ἔχει τῆς πυρῶδους τε καὶ 91
 θερμῆς οὐσίας, ταῦτ' ἔσται ψυχῆς τελειότερας μεταλαμβάνοντα τῷ τὸ πλεο-
 νάζον σῶμα ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πλεόν τῆς θείας μεταλαμβάνειν δυνάμεως. οὕτω 5
 15 δ' ἂν εἴη δευτέρα φύσις, ἣν εἰρήκαμεν θεϊαν δύναμιν εἶναι ἐγγινομένην
 τοῖς ὑπὸ σελήνην σώμασι διὰ τὴν πρὸς ἐκείνην γειτνίασιν, ὡς ὕλη χρω-
 μένη τοῖς ἀπλῶς φυσικοῖς σώμασι πρὸς τὴν τῶν τελειότερων τε καὶ ἐμ- 10
 ψύχων γένεσιν σωμάτων. τὰ μὲν οὖν κατὰ κράσιν τῶν ἀπλῶν σωμάτων
 καὶ κατ' ἀλλοίωσιν γινόμενα σύνθετα σώματα τῷ ἔχειν καὶ τὴν τοιαύτην
 20 δύναμιν ἐν τῇ τῶν ἐχόντων αὐτὴν σωμάτων μίξει συγχρισμένην πως καὶ 15
 μιγνυμένην κατ' αὐτὴν τελειότερα γίνεται σώματα καὶ θειοτέρας φύσεως
 καὶ ἀρχῆς κεκρινωνηκότα, ὅσα δὲ συνθέσει τε καὶ παραθέσει τῶν ἀπλῶν
 σωμάτων γίνεσθαι δοκεῖ σώματα σύνθετα, ταῦτα οὐκέτι τῆς τοιαύτης κοι-
 νωνεῖν δυνάμεώς τε καὶ φύσεως οἶά τε, ὧν ἕκαστον τῶν ἀπλῶν σωμάτων 20
 25 ἐνεργεῖα σώζει τὴν αὐτοῦ φύσιν ἐν τῇ τοιαύτῃ μίξει καὶ συνθέσει. οὐ γὰρ
 εἰς τὴν τῶν οὕτως συνθέτων σωμάτων οὐσίαν ἢ θεία δύναμις συντελεῖ
 μένουσα ἐν ἐκάστω αὐτῶν, ὅποια καὶ πρὸ τῆς συνθέσεως αὐτῶν. | 25
 2. Ἡ τῆς πρὸς ἀλλήλα δυναταί τις λέγειν [καὶ τῆς] τῶν ἀπλῶν σωμάτων 92
 γενέσεως τὴν ἀπὸ τῶν θεϊῶν δύναμιν αἰτίαν εἶναι αὐτὴν γινομένην αὐτῶν
 30 εἰδός τε καὶ φύσιν. ἢ γὰρ ὕλη (ἢ) κατὰ τὸν ἑαυτῆς λόγον ἅποιός τε οὐσα 5
 καὶ ἀσχημάτιστος ὑπὸ τῆς ἀπὸ (τῆς) τῶν θεϊῶν σωμάτων δυνάμεως γινο-
 μένης ἄνευ τῆς ἐνεργείας σῶμα ἔστι τε καὶ γίνεται, εἰδοποιεῖται τε καὶ
 σχηματίζεται, ὡς τὸ μὲν πρὸς τῷ θείῳ σώματι αὐτῆς καὶ γειτνιῶν [τι]

3 αὐτοῖς V 6 ὄν del. Sp. ἐγγυτέρω] ἐγγύτερον Vict. Sp. τε scripsi: τὸ libri: αὐτὸ
 vel del. Sp. 9 αὐτῆς scripsi: αὐτῆς libri 10 γῆς HBF: τὸ ἢ (sic) γῆς V: τὸ ἢ γῆς
 S: τὸ γῆς a Sp. ταῦτόν—τινος] fortasse ταῦτ' εἰ καὶ τινος τῷ καὶ τὸ] fortasse τῷ
 (εἶναι) κατὰ 11 αὐτῶν scripsi: αὐτῷ VHFBSa: αὐτῶν (εἶναι) Vict. Sp. 11. 12 με-
 ταλαμβάνων Vict.: μεταλαμβάνειν H 12 πλεῖον conl. Sp.: πλείονος libri 13 ταῦτ'
 ἔσται scripsi: ταύτης τῆς libri: ταῦτα τῆς Sp. μεταλαμβάνοντα scripsi: μεταλαμβάνειν
 libri: μεταλαμβάνειν Sp. τῷ τὸ Vict. Sp.: τοῦτο VFHSA: τοῦ B 14 αὐτοῖς] αὐτῷ
 conl. Sp. 15 fortasse εἴη (ἢ) 21 κατ' Vict.: καὶ libri 24 ὧν] διότι Vict. Sp.
 25 αὐτοῦ V 28 ἢ GF: ἢ sic V: ἢ SBHa: ἢν Vict. Sp. 28 καὶ τῆς delevi
 30 ἢ addidi 31 ἀπὸ (τῆς) scripsi δυνάμεως] δυνάμεων a 32 ἄνευ
 τῆς] fortasse ἄνωθεν 33 γειτνιῶν V τι del. Sp.

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

ἐκεῖνφ πλειόνος τῆς θείας μεταλαμβάνον δυνάμεωσ εἰδῶποιεῖσθαι θερμότητι 10
καὶ ἐξηρότητι (ταῦτα γὰρ τὰ πρῶτα τῶν ἀπ' ἐκείνων ἐν τοῖς θνητοῖς πά-
θη), τὸ δὲ πλεῖον ἀφεστὸς τῶν ταύτης τῆς μεταβολῆς τε καὶ γενέσεωσ
αἰτίων αὐτῇ θείων σωμάτων ἢ πάντη τοῖς (εἰδεσι) τούτων ἐναντίωσ εἶδο- 15
5 ποιεῖσθαι, ἢ τὸ μὲν τι τούτων, τὸ δὲ τι τῶν τούτοις ἐναντίων εἶδός τε καὶ
πάθος λαμβάνειν κατὰ τὴν ἐκείνων ἄλλοτε ἄλλοιαν πρὸς τὰ τῆδε σχῆσιν
διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ τοιούτου κίνησιν κύκλου διαφόρωσ εἰδοποιούμενον. τοιαύτη 20
γὰρ ἡ τοῦ ζφδιακοῦ διάθεσις, ἐφ' οὗ κινούμενα ἤλιός τε καὶ σελήνη καὶ
τὰ ἄλλα τὰ πλανᾶσθαι τῶν ἀστέρων λεγόμενα τῷ μὲν τι τῆς ὕλης μέρει,
10 φ' μᾶλλον ἢ καὶ ἐγγυτέρω πρόσσεισιν, ἐκάστω θερμότητός τε καὶ ἐξηρότητος 25
αἴτια γίνεται, ἐν οἷς τὸ εἶναι τῷ πυρί, | τῷ δὲ θερμότητός τε καὶ ὑγρό- 93
τητος, ἦτις φύσις ἀέρος, τῷ δ' ὑγρότητός τε καὶ ψυχρότητος, ἢ ἐστιν
ὑδατος φύσις, τῷ δὲ τῆς ἔτι καταλειπομένης ἐκ τῶν ἀπλῶν τῶν πρώτων
δύο ἐναντιώσεων, ἢπερ ἐστὶ ψυχρότης τε καὶ ἐξηρότης, ἃ τὴν τῆς γῆς 5
15 συνίστησι φύσιν. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τῆς θείας δυνάμεωσ εἶδη ἐν τῇ
ὕλῃ ἀπλᾶ τε καὶ πρῶτα εἶδη γενόμενα τῆς τῶν ἀπλῶν σωμάτων οὐσίας
τε καὶ φύσεωσ αἴτια, τὰ δ' ἐκ τῆς τούτων γινόμενα μίξεωσ τε καὶ κρά- 10
σεωσ ἄτε πλειόνων κοινωνοῦντα δυνάμεων τε καὶ διαφορῶν σωμάτων σύν-
θετά τε ἤδη γίνεταί καὶ τελειότερα, καὶ ἡ τελειότης δὲ καὶ τὸ εἶδος αὐ-
20 τοῖς διαφέρων γίνεταί κατὰ τε τὴν ἐν τοῖς πρώτοις εἰρημένῃ τῶν ἐν τῇ 15
μίξει τῶν σωμάτων διαφορᾶν. ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν λεπτότερα καὶ ποιη-
τικώτερα (τοιαῦτα γὰρ, ὅσα ἐγγυτέρω κεῖται τῆς τῶν θείων κινήσεωσ), τὰ
δὲ παχυμερέστερα καὶ παθητικώτερα, ὅσα πλέον ἀφέστηκε τῆς ἐκείνων
φορᾶς. ὅσα μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ μίξει τε καὶ κράσει πλεῖον ἔχει τῶν λε- 20
25 πτομερῶν τε καὶ καθαρωτέρων σωμάτων, τούτων τελειότερον τὸ εἶδος, ὅσα
δὲ τοῦ μὲν τοιούτου σώματος ἔλαττον ἐν αὐτοῖς ἔχει, πλεῖον δὲ τοῦ πα-
θητικοῦ τε καὶ παχυμερεστέρου, τούτων καὶ τὸ εἶδος ἀτελέστερον. 25

IV. Ὅτι, εἰ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀντικείμενον μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐδ' αὐτὸ 94
[ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ] τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν ἔσται.

30 Εἰ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τοῦτο, οὐ τὸ ἀντικείμενον [μὴ] ἐφ' ἡμῖν, τὸ οὐ τὸ 5
ἀντικείμενον μὴ ἐφ' ἡμῖν, ἐκεῖνο οὐκ ἐφ' ἡμῖν. τοῦ δ' ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀν-

2 ἐν τοῖς G²: αὐτοῖς sic V: αὐτοῖς G¹BFSa: τοῖς conl. Sp. 4 αὐτῇ HB: αὐτῇ V: αὐτῇ
G²a θείων scripsi: οἶον libri τοῖς (εἰδεσι) scripsi: post τοῖς rasura 4—5 litt. V
ἐναντίωσ scripsi: ἐναντίων libri: ἐναντίοις Sp. 4. 5 εἰδοποιεῖται Vict. 5 τούτοις scripsi:
τούτων libri ἐναντίων F¹H Sp.: ἐναντίον VSGF²a 17 τοιούτου] οὐρανίου Schwartz
8 διάθεσις] θέσις Vict. 9 ἀστρων Sp. 10 pr. καὶ om. a Sp. 11 αἴτια V 13 τῆς
Vict.: τοῖς libri καταλειπομένης Sp.: καταλειπομένοις libri 14 ἢπερ Vict.: ἄπερ libri
19 δὲ scripsi: τε (sic) VH: τε SBa Sp.: om. F 19. 20 αὐτοῖς καὶ τὸ εἶδος m¹ signis
adpositis ita colloc.: καὶ τὸ εἶδος αὐτοῖς V: αὐτοῖς καὶ τὸ εἶδος B: καὶ τὸ εἶδος αὐτοῖς
FSGa Sp. 21 διαφορᾶν FGa Sp.: διαφοραὶ (sic) V: διαφορᾶ BH: διαφορᾶ S 26 αὐ-
τοῖς V 28 εἰ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τὸ tabula: εἰ τοῦτο (εἰ H) ἐφ' ἡμῖν οὐ τὸ libri
οὐδὲ τὸ αὐτὸ tabula 29 ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ circumscripti 30 μὴ del. V²S²: om. a Sp.
οὐ το V 31 τοῦ V²S²B: τοῦτο V¹S¹GHa Sp.: τὸ VH: οὐ τὸ SHa Sp.

τιχείμενον οὐκ ἐφ' ἡμῖν, τῷ γὰρ ἐφ' ἡμῖν τὸ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἀντι-
 κείμενον. οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν. εἰ δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐ-
 δὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν. καθ' ὃ ἐφ' ἡμῖν ἔστιν, οὐ καὶ τὸ ἀντικείμενον 10
 ἐφ' ἡμῖν, κατὰ τούτους οὐδὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν. <ἦ> ψευδὸς τὸ εἰ μὴ
 5 [τὸ] ἐφ' ἡμῖν τὸ εἶναι ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν. τὸ μὲν γὰρ ἐφ'
 ἡμῖν τι εἶναι ἐν τῇ φύσει ἡμῶν καὶ τῇ οὐσία ὃν οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἔστι, 15
 ὥσπερ οὐδὲ τὸ λογικοῖς εἶναι, τὰ μέντοι πράγματα οἷς χρώμεθα κατὰ τὸ
 ἐφ' ἡμῖν, ταῦτα ἐφ' ἡμῖν. τούτων γὰρ καὶ τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ἡμῖν. τὸ
 μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι οὐκ ἐφ' ἡμῖν, τὸ δὲ περιπατῆσαι ἐφ' ἡμῖν, ὅτι
 10 καὶ τὸ μὴ περιπατῆσαι. καὶ γὰρ ἴδιον τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐφ' ἡμῖν οὐκ 20
 ἐφ' ἡμῖν διὰ τούτου, τὸ δὲ ἐφ' ἡμῖν † δῆλον. ὡς οὖν τὰ ἀντικείμενα ἐφ'
 ἡμῖν, ταῦτα καὶ αὐτὰ ἐφ' ἡμῖν, ὅτι μὴ ἐφ' ἡμῖν ἐν τοῖς πρακτοῖς. οὐ
 πρακτὸν | δὲ τὸ εἶναι τι [τὸ] ἐφ' ἡμῖν ἐν τοῖς βουλευτοῖς καὶ τοῖς ἐνδο- 95
 χομέοις καὶ ἄλλως ἔχειν. οὐκ ὄντος δὲ ἐν τούτοις τοῦ εἶναι τι ἐφ' ἡμῖν
 15 εἰκότως ἢ μὲν δύναμις, καθ' ἣν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν, πρὸς <ᾧ> 5
 δὲ χρώμεθα τῇ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι δυνάμει, ἐφ' ἡμῖν ταῦτα, ὥσπερ
 καὶ ἡ μὲν χρῆσις τοῦ λόγου ἐφ' ἡμῖν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ ἡ δύναμις τῆς
 χρήσεως.

V. Περὶ τοῦ ὅτι καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν καθ' εἰμαρμένην. 10

20 Τῷ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι ἀντίκειται τὸ μὴδὲν εἶναι ἐφ' ἡμῖν. † ἀδύνατον
 τὸ οὖν τῷ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι [τὸ] ἀντικείμενον ἀδύνατον. ἀλλὰ μὴν ᾧ
 τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, τοῦτο καθ' εἰμαρμένην, εἴ γε ταῦτα καθ' εἰμαρ- 15
 μένην γίνεται, οἷς τὰ ἀντικείμενα ἀδύνατόν ἔστιν ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι. τὸ
 οὖν ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι καθ' εἰμαρμένην. τῷ δὲ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι καθ'
 25 εἰμαρμένην σώζοιτο ἂν τὸ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι κατὰ τοὺς ἅπαντα γίνεσθαι
 καθ' εἰμαρμένην λέγοντας. ἢ οὐκ ἀληθὲς τὸ ᾧ τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, 20
 τοῦτο εἶναι καθ' εἰμαρμένην. εἰ μὲν γὰρ ταῦτόν ἦν τὸ ἐξ ἀνάγκης τῷ
 καθ' εἰμαρμένην, <ἦν> ἂν ὥσπερ τοῦ ἐξ ἀνάγκης ὀρισμὸς τὸ ᾧ τὸ ἀντι-
 κείμενον ἀδύνατον, | οὕτως καὶ τοῦ καθ' εἰμαρμένην. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ἐξ 96
 30 ἀνάγκης τοῦ καθ' εἰμαρμένην· οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἐξ ἀνάγκης καθ' εἰμαρ-

2 οὐδὲ αὐτὸ τὸ G: οὐδὲ τὸ αὐτὸ (αὐτὸ s. v.) F ἡμῖν V¹FS: ἡμῖν ἄρα ἐφ' ἡμῖν B²S²a Sp.:
 ἡμῖν ἄρα V²B¹ Vict. H 3 8 V¹: οὐς ἄρα V²B²S²Ha Sp.: 8 ἄρα G: οὐς οὖν ἄρα F
 4 pr. ἐφ' μὴ ἐφ' Vict. τούτο Diels ἢ add. V²S²BHa Sp. 5 τὸ ἐφ' VB¹S¹H Vict.:
 ἐφ' B²S²a: μὴ τὸ ἐφ' ἡμῖν τι coni. Sp. 10 καὶ τὸ μὴ B²S²a Sp.: μὴ καὶ τὸ VHB¹FS¹
 11 ἐφ' ἡμῖν (μῖ in lit.) δῆλον ὡς οὖν τὰ VHB: ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν δῆλον ὡς οὖν τὰ H (γρ.) GFSa:
 ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν δῆλον οὖν ὦν τὰ Vict. Sp.: apodoseos initium videtur δῆλον ὡς ὦν τὰ,
 protasis fortasse καὶ γὰρ εἰ δι' οὗ τ. ἄ. τ. ἐφ' ἡμῖν [οὐκ] ἐφ' ἡμῖν δ. τ. τῶδε ἐφ' ἡμῖν
 12 μὴ] exspectas τὰ 13 alt. τὸ del. Sp. fortasse (οὐδ') ἐν 14 τοῦ Sp.: τὸ
 libri 15 & add. Vict. 20. 21 ἀδύνατόν (sic) τὸ οὖν V: ἀδύνατον τὸ οὖν HFS¹B¹:
 τὸ οὖν B²S²a Sp.: fortasse καὶ δυνατόν. τὸ οὖν 21 τὸ post εἶναι del. Sp. 24 τῷ
 scripsi: τὸ libri 25 σώζοιτο] σώζοι τὸ V: σώζοι ἂν τοὺς Sp. κατὰ τοὺς ἅπαντα
 scripsi: κατ' οὐσίαν (sic, supra τ m¹ α) πάντα V: κατὰ οὐσίαν πάντα ceteri 27 τὸ]
 τῷ H 27. 28 τῷ καθ' VB Vict. Sp.: τὸ καθ' HSa: τὸ οὐ καθ' F 28 ἦν add. Sp.
 τοῦ om. a τὸ ᾧ τὸ H Vict. B Sp.: τὸ ᾧ τὸ sic V: τῷ τὸ FSA

οὖν ὑπάρχει τὸ εἶδος τῆ ὕλη ὡς ἐν τῆ οὐσίᾳ αὐτῆς ὄν, ὡσπερ καὶ τῷ
ζώῳ ὁ ἄνθρωπος καὶ παντὶ τῷ ἐν τῆ οὐσίᾳ αὐτοῦ ὄντι καθ' αὐτὸ ὑπάρ-
χοντι αὐτῷ. ἔτι τε οὐκ ἔσται ἐν τῆ αὐτῆς φύσει ἔχουσα τὸ τῶν εἰδῶν
δεκτικόν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ εἶδη. ἔτι ἦτοι ἐκάστη ὕλη ἅμα τὰ εἶδη πάντα 10
5 ἔξει, ὁ ἀδύνατον (ἔστι γὰρ καὶ ἐναντίωσις ἐν τοῖς ἐνόλοις εἴθεσι, ὡς ἐπὶ
τῶν στοιχείων ὁρῶμεν, ἐξ οὗ δῆλον ὅτι μὴ πάντα ἐν τῆ αὐτῆ· ἔτι (εἰ)
εἶχε πάντα ἢ αὐτῇ, οὐκ ἂν ἦν ἢ κατὰ γένεσιν μεταβολῆ), εἰ δ' ἄλλη 15
ἄλλο, ἀφθαρτον ἂν ἕκαστον ἦν τῶν ἐνόλων. εἰ δ' ἦν φθαρτόν, καὶ ἡ ὕλη
ἂν συνεφθείρετο, ἐδείχθη δ' αἰδιος οὐσα. ἀλλ' οὐδ' ὡς τὰ συμβεβηκότα
10 τῆ ὕλη τὰ εἶδη ἐστὶν ἐν αὐτῇ. ἔσται γὰρ ἐν ὑποκειμένῃ αὐτῇ, καὶ ἦτοι 20
οὐσία ὄντα συμβεβηκότα ἔσται, ὁ ἄτοπον, ἢ εἰ συμβεβηκότα εἶη καὶ τῆς
φύσεως τῶν συμβεβηκότων, ἔσται ἢ οὐσία συναμφοτέρος ἐξ ὕλης καὶ συμ-
βεβηκότος, οὕτω δ' οὐκ ἔσται ἀπλῶς ἢ συναμφοτέρος οὐσία οὐσία, ἀλλ' 25
ὡσπερ τῶν κατὰ τέχνην γινομένων ἕκαστον. ἔτι εἰ μὲν ἦν ἢ ὕλη χωρὶς
15 εἶδους εἶναι δυναμένη, ἐδύνατ' ἂν ἐν ὑποκειμένῃ εἶναι αὐτῇ τὸ εἶδος, εἰ
δὲ | σὺν εἶδει ἢ ὑπόστασις αὐτῇ, καὶ ἔστιν οὕτως ἐν ὑποκειμένῃ αὐτῇ 82
γινομένου τὸ εἶδος, ὡς οὕτω μετ' εἶδους καὶ ἐν ὑποστάσει καὶ ἤδη σώμα-
τι, ἦτοι ἐν ἐκείνῃ ἔσται τῷ σώματι τῷ ἔχοντι τὸ εἶδος, ἐξ οὗ τῆ ὕλη 5
(ἢ) εἰς τοῦτο μεταβολῆ (ὁ ἀδύνατον· πῶς γὰρ οἷόν τε ἐν τῷ φθειρομένῃ
20 τῆ εἰς τοῦτο μεταβολῆ λέγειν εἶναι τοῦτο, (ἔ) οὐχ οἷόν τε ἐκείνου σωζο-
μένου γίνεσθαι ἐν αὐτῇ;) ἢ ἐν τῆ τοῦτο ἐχούσῃ τὸ εἶδος εἰς ὁ μεταβέ-
βληκεν. ἀλλ' οὐδ' ἐν τούτῳ οἷόν τε, εἴ γε τοῦτο μὲν τὸ σῶμα ἐκ τῆς 10
ὕλης καὶ τούτου τοῦ εἶδους τὸ εἶναι ἔχει, οὐδὲν δὲ αὐτὸ αὐτῷ συμβεβηκεν.
καὶ ἦν ἐν ὑποκειμένῃ τὸ μὴ ὡς μέρος ὄν ἐν ᾧ ἔστιν, τὸ δ' εἶδος τοῦτο
25 μέρος ἐστὶ τοῦ ὑποκειμένου. μήποτ' οὖν οὕτως συμβεβηκὸς ἐν τῆ ὕλη τὸ 15
εἶδος, καὶ ἐν ὑποκειμένῃ καθ' αὐτὸ οὕτως, ὡς λέγεται καθ' αὐτὰ ὑπάρ-
χειν τινὶ τὰ ἐν τῆ οὐσίᾳ αὐτοῦ ὄντα, ἀλλ' ἐπεὶ ἦν καὶ ἄλλος τρόπος τοῦ
καθ' αὐτό, οὐ καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς Ἰστέροις ἀναλυτι- 20
κοῖς μνημονεύουσιν, οὗτος δ' ἐστὶν καθ' ὃν ἐλέγετο καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν
30 τινί, οὗ ἐν τῷ ὀρισμῷ τὸ ᾧ ὑπάρχει παραλαμβάνεται, καθ' ὃν τρόπον
τοῦ καθ' αὐτό ὁ περιττὸς ἀριθμὸς καὶ ἄρτιος ὑπάρχουσιν τῷ ἀριθμῷ (ἐκά- 25
τερον γὰρ αὐτῶν ὀρίζομενοι τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ ὀρισμῷ χρώμεθα αὐτῶν

2 exspectas πᾶν τὸ ἐν τῆ οὐσίᾳ αὐτοῦ ὄν τι et ὑπάρχον [τι] αὐτῷ (ὑπάρχον τι αὐ. Kroll)
3 αὐτῆς V 4 ἦτοι| fortasse οὐκέτι 6 εἰ om. V¹ (add. V²) 8 ἀφθαρτον] φθαρτόν coni.
Sp. εἰ δ' ἦν V²BS²a Sp.: ἢ εἰ L: ἢ εἰ GFS¹: εἶη V¹ 10 αὐτῇ V² Sp.: αὐτῆ Fa: αὐτῆ
V¹: αὐτῆ L 15 αὐτῇ a Sp.: αὐτῆ sic V: αὐτῆ L 16 αὐτῇ (prius) V² Sp.: αὐτῆ V:
αὐτῆ SLa: αὐτῆ F αὐτῇ (alterum) V²a: αὐτῆ FL: αὐτῆ V¹ 19 ἢ εἰς V²B Sp.: εἰς
V¹GFSLa 20 δ add. V²B Sp. 22 οὐδ' ἐν τούτῳ V²GFS²L: οὐδὲν τούτῳ V¹B¹S:
οὐδὲν τούτων B²: οὐδὲ τούτῳ S²a: οὐδὲ τούτο Sp. 23 τοῦ τούτου a Sp.: τοῦ ταύτην coni.
Sp. αὐτῷ V¹ (corr. V²) 24 ἦν V¹GFS¹L: ἐστὶν V²BS²a τούτου a Sp.
25 μήποθ' V¹ (corr. V²) οὕτως] οὔτε B²: οὐ Schwartz, quod placet 26 καθ' αὐτό
οὕτως scripsi: οὕτως καθ' αὐτό V²GFSBLa Sp.: κατ' αὐτό οὕτως V¹ οὕτως] οὔτε B
28. 29 Ἰστέροις ἀναλυτικοῖς Anal. post. I, 4 73*34 sqq. 31 αὐτό V²BS²a Sp.: αὐτόν
V¹FS¹L 32 ἐν τῷ s. v. V αὐτῶν V: om. a Sp.

λέγοντες τὸν | μὲν περιττὸν ἀριθμὸν εἰς ἄνισα διαιρούμενον, τὸν δ' ἄρτιον 83
ἀριθμὸν εἰς ἴσα διαιρούμενον)· δοκεῖ γὰρ καὶ ἐν τῷ τοῦ ἐνύλου εἵδους λόγῳ
(ἦ) ὕλη παραλαμβάνεσθαι, ἐν ἣ ἔστι. παντὶ μὲν γὰρ ἐνύλῳ κατὰ τὸ εἶδος 5
ὁ λόγος (κατὰ γὰρ τοῦτ' αὐτῷ τὸ τί ἦν εἶναι), οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ὕλης
5 ἀναγκαῖον μνημονεύειν αὐτόν· καὶ γὰρ σαρκὸς καὶ ὄστοῦ, ἀλλὰ καὶ χειρὸς
καὶ προσώπου οἱ λόγοι τοιοῦτοι. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ ὀριζόμενοι εἶδος οὖσαν 10
ἐνύλον ἐν τῷ ὀρισμῷ αὐτῆς καὶ τὸ οὗ ἔστι παραλαμβάνομεν. τοῦτο γὰρ
σημαίνεται ὑπὸ σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ. καὶ ὡς ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν οὐ
πᾶς μὲν ἀριθμὸς περιττός, οὐδὲ πᾶς ἀριθμὸς ἄρτιος, πᾶς μέντοι ἄρτιος 15
10 ἀριθμὸς, καὶ πᾶς περιττὸς ὁμοίως ἀριθμὸς καὶ οὗτος, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ
εἵδους καὶ τῆς ὕλης οὐ πᾶσα μὲν ὕλη μετὰ τοῦδέ τινος τοῦ εἵδους, πᾶν
δὲ ἐνύλον εἶδος ἐν ὕλῃ, καὶ ὡς ἐπ' ἐκείνων ὁ μὲν ἀριθμὸς οὐκ ἀπόλλυται
ἐν τῇ εἰς τὸ ἄρτιον ἢ περιττὸν μεταβολῇ, τὸ δ' ἄρτιον καὶ περιττὸν ἐν 20
αὐτῷ παρὰ μέρος φθείρεται τῇ εἰς τὰ εἶδη μεταβολῇ, [τὰ μέντοι εἶδη παρὰ
15 μέρος φθείρεται.] οὕτω καὶ ἡ ὕλη οὐκ ἀπόλλυται ἐν τῇ εἰς τὰ εἶδη μετα-
βολῇ, τὰ μέντοι εἶδη παρὰ μέρος φθείρεται ἐν τῇ τῆς ὕλης εἰς αὐτὰ με- 25
ταβολῇ. |

3 ἢ V²BS²a Sp.: om. V¹GFL 5 αὐτόν, scil. τὸν λόγον scripsi: αὐτῶν V¹GFS¹L:
αὐτῆς V²BS²a Sp. 6 οἱ λόγοι τοιοῦτοι V¹GFSLa Sp.: del. V²: om. B δὲ ὀριζό-
μενοι V²GFSBLa Sp.: διοριζόμενοι V¹ 10 ἀριθμὸς V καὶ οὗτος οὕτως V¹GS¹L:
καὶ οὗτος οὗτος F: καὶ οὕτως V²S²a: οὕτως B conl. Sp. 11 πᾶσα μὲν] α μ in lit. V
12 ἀπόλλυται V²B (prius λ in lit. 2 litt.) G²Sa Sp.: ἀπολέλυται V¹G¹FL 14. 15 τὰ—
φθείρεται circumscripsit Schwartz; cf. v. 16 16 εἶδη] ἦδη a

- α. Ὅτι ἔπεται τοῖς καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἀδιαιρέτων συντι- 20
θεῖσι τὸ πάντα τὰ κινούμενα κατὰ τοῦ ἀμεροῦς ἰσοταχῶς κινεῖ-
σθαι.
- 5 β. Ἐξήγησις λέξεως ἐν τῷ ᾱ περὶ ψυχῆς | τέλους εἰρημένης εἰς ἀναί- 4
ρεσις τοῦ τὴν ψυχὴν αὐτοκίνητον εἶναι.
- γ. Τίς ἢ ἀπὸ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ σώματος ἐγγινομένη δύναμις τῷ
γεινιωῦντι αὐτῷ θνητῷ τε καὶ ἐν γενέσει σώματι. 5
- δ. Ὅτι εἰ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀντικείμενον μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ [τὸ] αὐτὸ
10 ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν ἔστι.
- ε. Περὶ τοῦ ὅτι καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν καθ' εἰμαρμένην.
- ς. Πῶς καὶ ἀκίνητον εἶη ἂν τὸ πρῶτον κινῶν, εἴ γε ὡς φησιν ἕκαστόν 10
ἔστιν ὧν ἔστιν ἔργον ἕνεκα τοῦ ἔργου, θεοῦ δ' ἐνέργεια ἀθανασία,
τοῦτο δ' ἔστι, ζωὴ αἰδίου, ὡστ' ἀνάγκη τῷ θεῷ κινήσειν αἰδίου
15 ὑπάρχειν. 15
- ζ. Τίς ἔσται ἡ ὕλη, εἰ παρὰ μὲν τῆς στερήσεως ἔχει τὸ ἄποιος εἶναι
καὶ ἀσχημάτιστος, παρὰ δὲ τοῦ εἶδους τὸ πεποιωσθαι καὶ ἐσχη-
ματίσθαι.
- η. Πῶς οὐκ αὐτὸ δι' αὐτοῦ ὠρίσατο τὴν ψυχὴν ὀρισάμενος ἐντελέχειαν 20
σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος.
- θ. Πῶς οὐ πρὸς τι ἢ ψυχῇ, εἰ ἐντελέχεια σώματος τοιοῦτου.
- ι. Ὅτι μὴ αὐτοκίνητος ἢ ψυχῇ. 25
- ια. Διὰ τί τὸ γινόμενον ἐκ τῆς στερήσεως ὡς μεταβάλλον ἄμα καὶ ἐκ
τοῦ ἐναντίου αὐτῷ | μεταβάλλει, εἶγε μὴ ταῦτόν ῃ τε στέργησις 5
25 καὶ τὸ ἐναντίον.

2 ante τὸ litt. erasa V 5 ψυχῆς Ἀριστοτέλους tit. Sp. 9 τοῦ] τοῦτο tit. Sp.
pr. τὸ] οὐ τὸ tit.: ὄν τὸ Vict. 9 alt. τὸ om. tit.: del. Sp. οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν del.
Vict. 12 καὶ om. tit. ἂν κατὰ Ἀριστοτέλη tit. αὐτὸς φησιν tit.: φησιν αὐ-
τὸς Vict. Sp. 16 τὶ ἔστι tit. εἰ] ῃ tit. 19 ὁ τὴν tit. 20 ὀργανικοῦ V
23 ὡς om. tit. καὶ om. tit. 24 αὐτοῦ tit.

- ιβ. Ὅτι οὐ δεῖνται διὰ τοῦ συστέλλεσθαι τὰ σώματα εἰς ἑαυτὰ τὸ σῶμα
χωρεῖν διὰ σώματος.
- ιγ. Πρὸς τοὺς ἐκ τῶν τριγώνων τὰ σχήματα καὶ τὰ εἶδη τῶν σωμάτων 5
συγκεῖσθαι λέγοντας, οὐ τὰ σώματα.
- ιδ. Εἰ τὰ κοινὰ νοήματα οὐ σῶμα, οὐδ' ἂν τὸ κοινὸν σῶμα, σῶμα εἶη 5
ὥστ' οὐδ' ὄρισμός αὐτοῦ σώματος ὄρισμός ἐσται. 10
- ιε. Πῶς λέγομεν τὴν αὐτὴν δύναμιν ἅμα τῶν ἐναντίων εἶναι.
- ις. Πῶς οὐχ ὁμοίως ταῖς στοχαστικαῖς τέχναις καὶ ἄλλαι τέχναι τέλος 15
ἔξουσι τὸ πάντα τὸ παρ' αὐτὰς ποιεῖν πρὸς τὸ τοῦ προκειμένου
10 τυγχάνειν.
- ιζ. Ὅτι οὐκ, εἰ ἔστιν τοῦ ὡς ὑπεκκαύματος πυρὸς δ καὶ στοιχειῶν ἐστὶν
[δ καὶ] θερμότερόν τι ἄλλο πῦρ, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν μίξει τοῦ 20
ἐναντίου τοιοῦτον ἐκεῖνο εἶναι.
- ιη. Περὶ τοῦ τὴν φύσιν ἀρχὴν κινήσεως εἶναι.
- 15 ιθ. Ὅτι εἰ ὁ κόσμος αἰδιος, τὸ δὲ κόσμῳ εἶναι αὐτῷ ἢ τάξις ἐστίν, εἶη
ἂν ἐν τῇ οἰκείᾳ οὐσίᾳ αὐτοῦ καὶ τοῦτο. 25
- κ. Πῶς τὸ μεταβάλλον εἰς τι καθ' ἣν ἔχει δύναμιν τηρεῖ τὴν δύναμιν 6
καὶ μετὰ τὸ μεταβάλλειν εἰς δ μετέβαλλεν.
- κα. Ὅτι μὴ κατὰ συμβεβηκός ἢ πρόνοια κατὰ Ἀριστοτέλη.
- 20 κβ. Ἐξήγησις λέξεως ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἄλλως 5
ἔχουσα παρὰ τὴν ἐν τῷ εἰς αὐτὸ ὑπομνήματι.
- κγ. Περὶ τῆς ἱρακλείας λίθου.
- κδ. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ ψυχῆς μετ' ὀλίγον τῆς ἀρχῆς. 10
- κε. Ἄλλης λέξεως ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις.
- 25 κς. Ἄλλη ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξις.
- κζ. Ἄλλη ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξις.)
- κη. Ὅτι μὴ ἡ ὕλη γένος.

I. Ὅτι ἔπεται τοῖς καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἀδιαιρέτων 84
συντιθεῖσι τὸ πάντα τὰ κινούμενα κατὰ τοῦ ἡμεροῦς ἰσοταχῶς 6
30 κινεῖσθαι.

Ἐπεται τῷ καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἀδιαιρέτων συγκεῖσθαι 10
λέγειν τὸ πάντα τὰ κινούμενα κατὰ τοῦ ἡμεροῦς ἰσοταχῶς κινεῖσθαι· εἰ

1 δι' αὐτοῦ a 2 διὰ σώματος χωρεῖν tit. 3 τοὺς Πλατωνικοὺς τοὺς ἐκ tit.
5. 6 οὐ — ἔσται] τὰ δὴ νοήματα οὐ σώματα οὐδ' ἂν τὸ κοινὸν εἶη σῶμα, νόημά τε δὴν τοῦ
κοινοῦ | σώματος οὐδ' ὄρισμός οὐκ ἔστι σώματος ὄρισμός tit. a Sp. 8 καὶ αἱ ἄλλαι tit.
9 τὰ παρ' tit. 11 οὐκ, εἰ a Sp.: οὐκ V: εἰ tit. 12 δ καὶ om. tit. Sp. 13 εἶναι
om. tit. ὑπάρχειν ἀρχὴν κινήσεως tit. 15 εἰ om. tit. αἰδιος ἐστὶ τὸ tit.
19 Ἀριστοτέλην a Sp. 20 φθορᾶς Ἀριστοτέλους ἄλλως tit. 21 αὐτὸ tit. a Sp.:
αὐτῷ V 22 λίθου διὰ τί ἔχει τὸν αἰθρον tit. Sp. 23 ψυχῆς Ἀριστοτέλους μετ'
tit.: ψυχῆς εἰρημένης μετ' Vict. ἀρχῆς εἰρημένης tit. 24 ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξεως
corr. in λέξεως ἐκ τοῦ αὐτοῦ V ἄλλης λέξεως ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν περὶ ψυχῆς Ἀρι-
στοτέλους ἐξήγησις tit. 26 add. Vict. 27 add. Sp. 28 καὶ τὸ] κατὰ a
32 κατὰ τοῦ ἡμεροῦς B²HS²m Sp.: τὸ ἡμέρας VGB'S'F

γάρ εἴη τὸ μὲν θᾶττον τὸ δὲ βραδύτερον κατὰ τοῦ ἡμεροῦς κινούμενα, εἴτα
 τὸ κινούμενον ἐν τῷ ἀδιαιρέτῳ χρόνῳ κελίηται κατ' αὐτοῦ, τὸ βραδύ- 85
 τερον ἐν πλείονι κινεῖσθαι κατ' αὐτοῦ καὶ διαιρετῷ· εἰ δ' ἐν διαιρετῷ
 χρόνῳ, διαιρετὸν ἔσται καὶ τὸ μέγεθος, ἐφ' οὗ ἡ κίνησις. εἰ γάρ τις
 5 λέγει τὸ βραδέως κινούμενον μὴ κινεῖσθαι κατὰ τοῦ ἡμεροῦς μηδὲ ἐν τῷ 5
 ἡμερεῖ χρόνῳ, οὗτος οὐδ' ἄλλως (ἄν) λέγει κινεῖσθαι τὸ βραδύ, εἴ γε τὸ μὲν
 πᾶν μέγεθος ἐξ ἡμερῶν σύγκειται καὶ ὁ πᾶς χρόνος, οὐχ οἶόν τε δὲ
 κινήθηεν τὸ βραδύ κατ' οὐδενὸς ἡμεροῦς. διὸ ἰσοταχῶς ἄν κινοῖτο πάντα 10
 τὰ κατὰ τοῦ ἡμεροῦς κινούμενα. εἰ δ' ἐπὶ τοῦ ἡμεροῦς ἰσοταχῶς, καὶ
 10 ἐπὶ τοῦ παντὸς ἄν μεγέθους ἰσοταχῶς ἄν κινοῖτο, εἴ γε πᾶσι τοῖς μεγέ-
 θεσιν ἐξ ἡμερῶν ἢ σύνθεσις. τὸ γὰρ τ' λεπτόν ἡμῶν ἡμέρες πᾶν ὁμοίως
 καὶ ἰσοταχῶς κινεῖσθαι, βραδύτερον δὲ ἄλλο ἄλλου δοκεῖ κινεῖσθαι διὰ τὰς 15
 ἀντικοπὰς τῶν ἐν αὐτῷ ἀτόμων ἐφισταμένων, πλάσμα τε αὐτό, προσέτι τε
 πῶς οὐ φαίνεται τὰ οὕτως κινούμενα * * * ἢ κίνησις αὐτοῖς γίνεται βραδεῖα
 15 αὐτῇ, ἀλλ' ἔνστασις αὐτὰ κωλύει συνεχῶς κινεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰ πολυ- 20
 πλασιῶς τὸ θᾶττον θᾶττον. ἔσται γὰρ οὕτως καὶ βραδέως κινούμενον πλείω
 χρόνον ἔστος ἢ κινούμενον. εἰ γὰρ εἴη ὥρα μὲν (μῖα) τὸ θᾶττον κινου-
 μενον τὸ διάστημα διεληλυθός, αὐτὸ δὲ τοῦτο ὥραις ἔ τὸ βραδέως, δεήσει 25
 αὐτὸ μῖα μὲν κινεῖσθαι, ταῖς δὲ τέσσαρασιν | ἔσταναι. ἀποπον δὲ ποσῷ 86
 20 τῷ πλείονι χρόνῳ ἔστος [ἦ] ἔστος μὲν μὴ φαίνεσθαι, κινούμενον δὲ ταῖς ἔ
 ὥραις, καὶ τοῦτο ὁμαλῶς.

II. Ἐξήγησις λέξεως ἐν τῷ (ἄ) Περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλους εἰρη- 5
 μένης εἰς ἀναίρεσιν τοῦ τὴν ψυχὴν εἶναι αὐτοκίνητον. ἔστι δὲ ἡ
 λέξις ἦδε· 'Ἄλλα μὴν καὶ εἰ κινεῖται αὐτῇ αὐτῇ, καὶ αὐτῇ κινοῖτ'
 25 ἄν, ὥστ' ἐπεὶ πᾶσα κίνησις ἔκστασις ἔστι τοῦ κινουμένου εἰ κι- 10
 νεῖται, καὶ ἡ ψυχὴ ἐξίσταται ἄν ἐκ τῆς οὐσίας, εἰ μὴ κατὰ συμ-

1. 2 κινούμενα εἴτα τὸ κινούμενον VGB¹FSH: κινούμενα εἰ τὸ τάχιον (θᾶττον Vict. τάχειν a)
 κινούμενον B²S²a: κινούμενον εἰ τὸ θᾶττον κινούμενον Sp. 2 αὐτοῦ (θᾶττον) conl. Schwartz
 3 πλείονι ἀνάγκη B² Vict. Sp.: fortasse πλείονι (δοκεῖ κε) κινεῖσθαι διαιρετῷ B²S²a:
 διαιρετοῦ VHB¹: ἀδιαιρέτου H (γρ.) FS¹G: ἐν διαιρετῷ conl. Sp. 6 ἄν om. libri
 λέγει B conl. Sp. 7 πᾶν Diels: τι ἢ del. v. c. VB² Sp.: τοι ἢ F 10 τοῦ del. B²S²: om.
 a Sp. ἄν post παντὸς del. S²: om. Ba Sp. 11 ἡμῶν ἡμέρες VHGB¹FS¹: κατὰ μὲν τοῦ
 ἡμεροῦς S²a Sp.: γρ. ὡς δοκῶ: τὸ γὰρ λέγειν (bene addidisset τὸ κινούμενον) κατὰ μὲν τοῦ
 ἡμεροῦς B² in mg. 12 δοκεῖν Sp. recte 13 ἐφισταμένων GF: ἐνισταμένων conl.
 Schwartz πλάσμα τε V: πλάσμα τε G: πλάσματε SBFH: πλάσματῶδες ἐστὶ S²a Sp.
 14 πῶς B in lit. S²a Sp.: φῶς VFS¹H fortasse κινούμενα (οὐχ ὁμαλῶς κινεῖσθαι· οὐ
 γὰρ) ἢ κίνησις. lacunam Schwartz indicavit ἢ εἰ Vict. Sp. βραδεῖα V 15 αὐτῇ]
 αὐτῇ a Sp. ἔνστασις Schwartz: ἔκστασις libri εἰ B² Sp.: ἢ libri 17 ἔστος Sp.:
 ἔστως libri μῖα add. S²B²a Sp. 19 ποσῷ τῷ GFSa Sp.: πόσῳ τῷ VB: τὸ πόσῳ
 τῷ H: τὸ πολλῷ Schwartz: πως τὸ τῷ Diels 20 ἢ del. Sp. 22 ἐν τῷ (α) Περὶ
 ψυχῆς] de an. I, 3. 406^b 11 a add. Vict. 24 εἰ B: ἢ Vict.: ἢ libri κινεῖται
 VHGFBS¹: κινεῖ B²: εἰ κινεῖ γε Vict. αὐτῇ αὐτῇ H: αὐτῇ αὐτῇ V: αὐτῇ αὐτῇ Sa:
 αὐτῇ αὐτῇ GBF: αὐτῇ αὐτῇ Vict. Sp. καὶ (alt.) B (post lit. I. litt.) a: ἢ καὶ VH:
 ἢ καὶ GFS 25 εἰ] ἢ Sp.

βεβηκὸς αὐτὴν κινεῖ, ἀλλ' ἔστιν ἡ κίνησις τῆς οὐσίας αὐτῆς καθ' αὐτήν.'

Ἡ ψυχὴ, φησίν, εἰ κινεῖ αὐτήν, ἦτοι κατ' ἄλλο μὲν τι κινεῖ, κατ' 15 ἄλλο δὲ τι κινεῖται, καὶ οὕτως ἔσται αὐτοκίνητος, ὥστε καὶ τὸ ζῶον αὐτοκίνητον φαμεν. τῷ γὰρ τὸ μὲν αὐτοῦ κινεῖν τὸ δὲ κινεῖσθαι τὸ ὄλον αὐτοκίνητον. κινεῖ μὲν γὰρ τὸ ἐν αὐτῷ ἡ ψυχὴ, κινεῖται δὲ τὸ σῶμα, καὶ 20 οὔτε ἡ ψυχὴ διότι κινεῖ κινεῖται, οὔτε τὸ σῶμα· κινεῖται γάρ. καὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, εἰ οὕτως εἶη κινουμένη, ἡ μὲν (ἔστι) κινουσα ἡ δὲ κινουμένη, οὔτε τῆς | κινούσας καθὸ κινεῖ κινουμένης, οὔτε τῆς κινουμένης 87 καθὸ κινεῖται κινούσης. ἔσται οὖν οὕτως τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς. εἰ γὰρ πάλιν ἡ κινουσα δύναμις κινεῖσθαι λέγοιτο, ἦτοι 5 ὑπ' αὐτῆς ἢ ὑπ' ἄλλης ἔσται κινουμένη. εἰ μὲν οὖν ὑπ' ἄλλης, ἐπ' ἄπειρον προελθούσεται ἢ ἔσται τι πρῶτον κινοῦν μὲν ἀκίνητον δέ, εἰ δ' ὑπ' αὐτῆς, εἶη ἂν οὕτως αὐτοκίνητος, ὡς καθὸ κινεῖ. ἄμεινον τοίνυν αὐτὴν 15 τὴν ψυχὴν οὕτω λέγειν αὐτοκίνητον. ἀλλ' εἰ ἡ ψυχὴ οὕτως αὐτοκίνητος 10 λέγοιτο, ὡς καθὸ κινεῖ κατὰ τοῦτο κινεῖσθαι, εἰ καθὸ ψυχὴ κινεῖ, καθ' ὃ ψυχὴ καὶ κινήθησεται. εἰ γὰρ εἶη κατ' ἄλλο τι κινουμένη, οἶον φέρε εἰπεῖν κατὰ τόπον, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ κινήσει τε καὶ κινήθησεται. καθ' ὃ 15 γὰρ ψυχὴ κινουσα, οὐ καθὸ ψυχὴ ἔσται κινουμένη, εἴ γε κατὰ τόπον· οὐ γὰρ κατὰ τόπον ἡ ψυχὴ. οὕτω δ' ἔσται κατ' ἄλλο μὲν κινουσα, κατ' 20 ἄλλο δὲ κινουμένη, οὐχ οὕτως (δὲ) ἐλέγετο κινεῖσθαι ὑπ' αὐτῆς. καθὸ 20 ψυχὴ κινήθησεται. ἀλλ' εἰ πᾶν τὸ κατὰ τι κινούμενόν τε καὶ μεταβάλλον ἐξίσταται τοῦ καθὸ κινεῖται, τὸ μὲν κατὰ τόπον τοῦ τόπου, τὸ δὲ κατὰ πάθος τοῦ πάθους, τὸ δὲ κατὰ μέγεθος τοῦ μεγέθους, καὶ τὸ κατὰ ψυχὴν 25 κινούμενον ἐξίσταται τοῦ ἐν τούτῳ, ὥστε καὶ ἡ ψυχὴ εἰ καθὸ ψυχὴ ἔστιν ἀεὶ κινεῖται, ὑπ' αὐτῆς καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς | ἐξίσταται ἂν τῆς οὐσίας 88 τῆς ἐν ἣ ἔστι καὶ τῆς ψυχῆς καθ' ἣν τὸ εἶναι αὐτῆ.

III. Τίς ἡ ἀπὸ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ σώματος ἐγγινομένη δύναμις τῷ γειντιῶντι αὐτῷ θνητῷ τε καὶ ἐν γενέσει σώματι. 5

30 1. Τίς ἡ ἀπὸ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ σώματος γινομένη δύναμις τῷ γειντιῶντι αὐτῷ θνητῷ τε καὶ ἐν γενέσει σώματι; ἀρὰ γε ἄλλη τίς ἔστιν αὕτη φύσις παρὰ τὴν οἰκείαν ἐκάστου τῶν φυσικῶν σωμάτων, ἣν ἀρχὴν 10 κινήσεώς τε καὶ ἡρεμίας φαμέν, ἣ ὑπάρχει πρώτῳ καθ' αὐτὸ καὶ μὴ

1 αὐτήν] αὐτήν V 3 αὐτήν] ἐαυτήν Vict. Sp.: αὐτήν a 4 ὥστε] ὡσπερ a Sp. bene
5 αὐτοῦ κινεῖν VBG: αὐτοκινεῖν S: αὐτὸ κινεῖν a Sp. ὄλον φαμέν a Sp. pr. τὸ
del. B² 7 σῶμα διότι κινεῖται κινεῖ· κινεῖται a Sp. 8 ψυχῆς οὖν a Sp.
εἰ B² Vict. Sp.: ἡ V: ἡ SHFa ἔστι add. a Sp. 14 κινεῖ κινουμένη a Sp.
16 εἰ B² Vict. Sp.: ἡ VBF: ἡ Sa 17 εἶη om. a Sp. 21 οὕτως δὲ a Sp.
καθὸ ἀρα a Sp. 25 τοῦ B Vict. Sp.: τῷ H: τὸ VFSa 27 αὐτῆ corr. in αὐτῆς ut
videtur V 28 cf. ea quae disputavi de hoc capite in Mus. Rhen. XLIV p. 139 sq.
29 τε om. a 30 ἐγγινομένη a Sp. 33 ἡρεμίας V ut solet ἐν ᾧ Vict. Sp.
πρώτῳ] πρώτως a Sp.

κατὰ συμβεβηχός; καὶ γὰρ εἰ τῷ γεινιῶντι αὐτῷ γίνεται σῶματι, ἤδη ἂν
 εἶη τοῦτο ἔχον οἰκείαν φύσιν ὃν τε ἐνεργεῖα σῶμα· πᾶν γὰρ σῶμα ἐνερ- 15
 γεία θνητὸν ἀπλῶν τί ἐστὶν ἢ ἐκ τούτων σύνθετόν τε καὶ μικτόν, τούτων
 δὲ ἕκαστον οἰκείαν ἔχει τινὰ φύσιν [ἢ καὶ δι' ἐκείνην ἐστὶν ἐνεργεῖα τοι-
 5 οὔτων], εἶη τε ἂν οὕτω πρῶτον ἀπολαῦον τὸ πῦρ τῆς τοιαύτης ἐκ τοῦ 20
 θεοῦ δυνάμεως, ἔπειτα τοῖς μετ' αὐτὸ διαδίδον αὐτήν, ὡς πάντα τὰ σῶ-
 ματα τῇ τοιαύτῃ διαδόσει μεταλαμβάνειν αὐτῆς, τὰ μὲν πλείον τὰ δὲ ἔλατ-
 τον. ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἐπιζητήσαι τις ἂν τί συντελεῖ τῶν σωμάτων ἐκάστῳ ἢ 25
 τοιαύτη δύναμις τε καὶ φύσις. κατὰ γὰρ τὴν πρώτην φύσιν τὴν ἐγγίνο- 89
 10 μένην αὐτὴν ἐκάστῳ, καθ' ἣν τὸ μὲν ἐστὶ πῦρ, τὸ δὲ ἀήρ, τὸ δὲ ὕδωρ,
 τὸ δὲ γῆ, ἢ ἐπὶ τοὺς οἰκείους αὐτοῖς τόπους κινήσις γίνεται, καθ' ἣν ἕκα- 5
 στον αὐτῶν τῆς ἰδίας τυγχάνει τελειότητος. ὁμοίως δὲ εἰ καὶ ἐν τοῖς συν-
 θέτοις γίνονται σώμασιν, καὶ ἐν ἐκείνοις οὐ πρὸς τὸ εἶναι ἄνθρωπον ἢ ζῷον
 ἢ φυτὸν ἕκαστον αὐτῶν συντελοῖ ἂν τι· ἤδη γὰρ οὐσὶν αὐτοῖς ἐγγίνοιτ' ἂν 10
 15 ὡς τῷ πυρὶ καὶ τῶν ἀπλῶν ἐκάστῳ· οὕτω δ' ἂν οὐκέθ' ἢ δυνάμεις ἐκείνη
 αἰτία γίνοντο τοῦ τὰ μὲν ἔμψυχα εἶναι, τὰ δὲ ἄψυχα τῶν σωμάτων, καὶ
 τῶν ἐμψύχων τὰ μὲν τὴν θρηπτικὴν ψυχὴν μόνην ἔχοντα, τὰ δὲ καὶ τὴν
 αἰσθητικὴν, τὰ δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν λογικὴν· αὕτη δ' ἔκειτο τῆς κατ' 15
 20 αὐτάς διαφορᾶς ἔχειν τὴν αἰτίαν· διὰ γὰρ ταύτης τῆς δυνάμεως πρόνοια
 ἔκειτο λογικὸν ζῷον τὸν ἄνθρωπον ποιῶσα, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγετο πάντα,
 ὅσα διὰ τὸν λόγον τε καὶ τὸν νοῦν οἶα τε ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, ταῦτόν 20
 ἔχει παρὰ τῆς θείας προνοίας. μήποτ' οὖν χρῆ λέγειν τοῖς μὲν ἀπλῶς
 σώμασι προϋπάρχουσι τήνδε τὴν δύναμιν ἐγγίνεσθαι τε καὶ προσγίνεσθαι,
 δι' ἣν αἰτίαν αὐτὰ μὲν οὐδέν τι θεῖον αὐτοῖς ἔχει πως· τοιοῦτο γὰρ ἢ 25
 25 ψυχὴ ἐστὶν, ἄμοιρα παντάπασιν, ὅτι μὴ | ἐστὶν αὐτῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ ἢ τοι- 90
 αἰεὶ δὴ δυνάμεις ἔξωθεν αὐτοῖς καὶ προϋπάρχουσι προσγινομένη, ἀλλ' ἐστὶν
 ἀπλῶς σώματα· ὅσα δ' ἐκ τῆς τούτων φυσικῆς μίξεώς τε καὶ κράσεως
 γίνεται, τούτων δ' ἐν τῇ γενέσει κατασπειρομένη καὶ τὴν θεῖαν δύναμιν 5
 καὶ φύσιν ἀμείνω καὶ τελειότερα ταῦτα ποιεῖν τὰ σώματα, συνεισφερόντων
 30 καὶ τῶν ἀπλῶς σωμάτων εἰς τὴν γένεσιν τῶν ἐξ αὐτῶν γινομένων σωμά-

1 εἰ BS²HF¹a Sp.: εἶη sic V: εἶη FS 3 ἀπλῶν scripsi: ἀπλῶς VFHB¹S¹: ἀπλοῦν B²:
 ἀπλῶς ὃν S²a: ἀπλοῦν ὃν Vict. 4. 5 ἢ καὶ—τοιοῦτον emblemata esse docui l. c. 139 sq.
 5 ἀπολαβόν a Sp. 6 αὐτὸ H: αὐτόν sic V: αὐτόν FSBa Sp. διαδίδον V
 αὐτήν Vict. Sp.: αὐτῇ V: αὐτῇ F: αὐτῇ Sa 7 πλείον Sp.: πλέον H: πλείω VFBSa
 12 fortasse τηλειότητος. <οὐκ ἄρα ἡ δύναμις ἐκείνη τελείως ἤδη προσγινομένη σώμασιν
 αἰτία ἂν εἶη αὐτῶν τῆς τελειότητος>· ὁμοίως δὲ scripsi: τὸ libri: τῷ conī. Sp.
 14 συντελοῖ ἂν τι Vict. post litteras V(aria) L(ectio): τελειαντη V: τελειαν τη F: τελειαν
 τη S: τελειαν τη a: τελειῖ ἂν τη sic H: om. in spatio 9 litt. vacuo rel. B 17 ἐμ-
 ψυχῶν G mg. Vict.: ἀψύχων libri ἔχειν conī. Sp. 21. 22 ταῦτόν [ἔχει] ταῦτα ἔχειν
 Vict. Sp.: fortasse ταῦτ' αὐτόν ἔχειν 22 μήποτ' Vict.: μήτ' libri 23 προσγίνεσθαι
 Vict. Sp.: προγίνεσθαι libri 24 αὐτοῖς] ἐν αὐτοῖς Sp. recte conī. 25 ἄμοιρα GFBSa:
 ἀμοιρα V: ἦς ἀμοιρα Vict. Sp.: ἐστὶν colloc. post ἀμοιρα H: fortasse <καὶ> πῶς; τοιοῦτο
 γὰρ ἢ ψυχὴ, <ἦς> ἐστὶν ἀμοιρα 26 προσγινομένη Sp.: προσγινομένης libri 27 τῆς
 s. v. V 29 ποιεῖν S²Ba Sp.: ποιεῖ VHGF¹ 30 καὶ Vict.: ἢ libri

των και την θείαν δύναμιν, ἧς μεταλαμβάνουσιν κατὰ τὴν γειτνίασιν. δι' 10
 ἣν δύναμιν οὐκέτι ταῦτα μόνης τῆς κατὰ τὴν βροπὴν κινήσεως ἀρχὴν ἐν
 αὐτοῖς ἔχει, ἀλλὰ τινα καὶ ψυχικὴν προσεῖληψε τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γένεσιν
 ἔχουσαν ἀπὸ τῆς θείας δυνάμεως. ἦτις φύσις τε καὶ ψυχὴ κατὰ τὴν 15
 5 προσότητα τῶν ἀπλῶν σωμάτων, ἐξ ὧν ἐστὶ τὸ ἔχον αὐτὴν σῶμα (ὧν τὸ
 μὲν ἐπὶ πλεόν [δν] κοινωνεῖ τῆς θείας δυνάμεως τῷ ἐγγυτέρω τε εἶναι τῷ
 θείῳ σώματι καὶ εἶναι λεπτομερές τε καὶ καθαρώτερον, τὸ δ' ἐπ' ἔλαττον 20
 διὰ τε τὸ ἀπόστημα τὸ πλεῖον καὶ διὰ τὴν τῆς συστάσεως παχύτητα), διά-
 φερρον καὶ αὐτὴ γίνεται. ὅσα μὲν γὰρ τῶν συνθέτων σωμάτων τὸ πλεῖ-
 10 στον γῆς ἔχει, † ταῦτόν γῆς τινος κοινωνεῖ ψυχικῆς δυνάμεως τῷ καὶ τὸ
 τὴν πλείστην μοῖραν τῆς οὐσίας αὐτῶν σῶμα | ἔλαττον τῆς θείας μετα- 25
 λαμβάνει δυνάμεως· ὅσα δὲ πλεῖον ἐν αὐτοῖς ἔχει τῆς πυρώδους τε καὶ 91
 θερμῆς οὐσίας, ταῦτ' ἐστὶ ψυχῆς τελειότερας μεταλαμβάνοντα τῷ τὸ πλε-
 νάζον σῶμα ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πλεόν τῆς θείας μεταλαμβάνειν δυνάμεως. οὕτω 5
 15 δ' ἂν εἴη δευτέρα φύσις, ἣν εἰρήκαμεν θείαν δύναμιν εἶναι ἐγγινομένην
 τοῖς ὑπὸ σελήνην σώμασι διὰ τὴν πρὸς ἐκείνην γειτνίασιν, ὡς ὕλη χρω-
 μένη τοῖς ἀπλῶς φυσικοῖς σώμασι πρὸς τὴν τῶν τελειοτέρων τε καὶ ἐμ- 10
 ψύχων γένεσιν σωμάτων. τὰ μὲν οὖν κατὰ κράσιν τῶν ἀπλῶν σωμάτων
 καὶ κατ' ἀλλοίωσιν γινόμενα σύνθετα σώματα τῷ ἔχειν καὶ τὴν τοιαύτην
 20 δύναμιν ἐν τῇ τῶν ἐχόντων αὐτὴν σωμάτων μίξει συγχρινομένην πως καὶ 15
 μιγνυμένην κατ' αὐτὴν τελειότερα γίνεται σώματα καὶ θειοτέρας φύσεως
 καὶ ἀρχῆς κεκοινωνηκότα, ὅσα δὲ συνθέσει τε καὶ παραθέσει τῶν ἀπλῶν
 σωμάτων γίνεσθαι δοκεῖ σώματα σύνθετα, ταῦτα οὐκέτι τῆς τοιαύτης κοι-
 νωνεῖν δυνάμεώς τε καὶ φύσεως οἶά τε, ὧν ἕκαστον τῶν ἀπλῶν σωμάτων 20
 25 ἐνεργεῖα σώζει τὴν αὐτοῦ φύσιν ἐν τῇ τοιαύτῃ μίξει καὶ συνθέσει. οὐ γὰρ
 εἰς τὴν τῶν οὕτως συνθέτων σωμάτων οὐσίαν ἡ θεία δύναμις συντελεῖ
 μένουσα ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν, ὅποια καὶ πρὸ τῆς συνθέσεως αὐτῶν. | 25
 2. Ἡ τῆς πρὸς ἀλλήλα δυναταί τις λέγειν [καὶ τῆς] τῶν ἀπλῶν σωμάτων 92
 γενέσεως τὴν ἀπὸ τῶν θείων δυνάμιν αἰτίαν εἶναι αὐτὴν γινομένην αὐτῶν
 30 εἰδός τε καὶ φύσιν. ἡ γὰρ ὕλη (ἡ) κατὰ τὸν ἑαυτῆς λόγον ἄποιός τε οὕσα 5
 καὶ ἀσχημάτιστος ὑπὸ τῆς ἀπὸ (τῆς) τῶν θείων σωμάτων δυνάμεως γινο-
 μένης ἄνευ τῆς ἐνεργείας σῶμα ἔστι τε καὶ γίνεται, εἰδοποιεῖται τε καὶ
 σχηματίζεται, ὡς τὸ μὲν πρὸς τῷ θείῳ σώματι αὐτῆς καὶ γειτνιῶν [τι]

3 αὐτοῖς V 6 δν del. Sp. ἐγγυτέρω] ἐγγύτερον Vict. Sp. τε scripsi: τὸ libri: αὐτὸ
 vel del. Sp. 9 αὐτὴ scripsi: αὐτῆς libri 10 γῆς HBF: τὸ ἡ (sic) γῆς V: τὸ ἡ γῆς
 S: τὸ γῆς a Sp. ταῦτόν—τινος] fortasse ταῦτ' εἰ καὶ τινος τῷ καὶ τὸ] fortasse τῷ
 (εἶναι) κατὰ 11 αὐτῶν scripsi: αὐτῷ VFHSA: αὐτῶν (εἶναι) Vict. Sp. 11. 12 με-
 ταλαμβάνων Vict.: μεταλαμβάνειν H 12 πλεῖον con. Sp.: πλείονος libri 13 ταῦτ'
 ἐστὶ scripsi: ταύτης τῆς libri: ταῦτα τῆς Sp. μεταλαμβάνοντα scripsi: μεταλαμβάνειν
 libri: μεταλαμβάνει Sp. τῷ τὸ Vict. Sp.: τοῦτο VFHSA: τοῦ B 14 αὐτοῖς] αὐτῷ
 con. Sp. 15 fortasse εἴη (ἡ) 21 κατ' Vict.: καὶ libri 24 ὧν] διότι Vict. Sp.
 25 αὐτοῦ V 28 ἡ GF: ἡ sic V: ἧς SBHa: ἡν Vict. Sp. 28 καὶ τῆς delevi
 30 ἡ addidi 31 ἀπὸ (τῆς) scripsi δυνάμεως] δυνάμεων a 32 ἄνευ
 τῆς] fortasse ἄνωθεν 33 γειτνιῶν V τι del. Sp.

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

ἐκεῖνῳ πλείονος τῆς θείας μεταλαμβάνον δυνάμει· εἰδοποιεῖσθαι θερμότητι 10
 καὶ ξηρότητι (ταῦτα γὰρ τὰ πρῶτα τῶν ἀπ' ἐκεῖνων ἐν τοῖς θνητοῖς πά-
 θῃ), τὸ δὲ πλεῖον ἀφεστὸς τῶν ταύτης τῆς μεταβολῆς τε καὶ γενέσεως
 αἰτίων αὐτῇ θεῶν σωματῶν ἢ πάντῃ τοῖς (εἶδеси) τούτων ἐναντίως εἶδο- 15
 5 ποιεῖσθαι, ἢ τὸ μὲν τι τούτων, τὸ δὲ τι τῶν τούτοις ἐναντίων εἶδος τε καὶ
 πάθος λαμβάνειν κατὰ τὴν ἐκεῖνων ἄλλοτε ἄλλοιαν πρὸς τὰ τῆδε σχέσιν
 διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ τοιούτου κίνησιν κύκλου διαφόρως εἰδοποιούμενον. τοιαύτη 20
 γὰρ ἡ τοῦ ζῳδιακοῦ διάθεσις, ἐφ' οὗ κινούμενα ἤλιός τε καὶ σελήνη καὶ
 τὰ ἄλλα τὰ πλανᾶσθαι τῶν ἀστέρων λεγόμενα τῷ μὲν τινι τῆς ὕλης μέρει,
 10 ἢ μᾶλλον ἢ καὶ ἐγγυτέρω πρόσκεισιν, ἐκάστη θερμότητός τε καὶ ξηρότητος 25
 αἴτια γίνεται, ἐν οἷς τὸ εἶναι τῷ πυρί, | τῷ δὲ θερμότητός τε καὶ ὑγρό- 93
 τητος, ἥτις φύσις ἀέρος, τῷ δ' ὑγρότητός τε καὶ ψυχρότητος, ἢ ἐστὶν
 ὕδατος φύσις, τῷ δὲ τῆς ἐπι καταλειπομένης ἐκ τῶν ἀπλῶν τῶν πρώτων
 δύο ἐναντιώσεων, ἥπερ ἐστὶ ψυχρότης τε καὶ ξηρότης, ἃ τὴν τῆς γῆς 5
 15 συνίστησι φύσιν. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τῆς θείας δυνάμει εἶδη ἐν τῇ
 ὕλῃ ἀπλᾶ τε καὶ πρῶτα εἶδη γενόμενα τῆς τῶν ἀπλῶν σωματῶν οὐσίας
 τε καὶ φύσεως αἴτια, τὰ δ' ἐκ τῆς τούτων γινόμενα μίξεώς τε καὶ κρά- 10
 σεως ἅτε πλείονων κοινωνοῦντα δυνάμειν τε καὶ διαφορῶν σωματῶν σύν-
 θετά τε ἤδη γίνεται καὶ τελειότερα, καὶ ἡ τελειότης δὲ καὶ τὸ εἶδος αὐ-
 20 τοῖς διαφέρων γίνεσθαι κατὰ τε τὴν ἐν τοῖς πρώτοις εἰρημένῃ τῶν ἐν τῇ 15
 μίξει τῶν σωματῶν διαφορᾶν. ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν λεπτότερα καὶ ποιη-
 τικώτερα (τοιαῦτα γάρ, ὅσα ἐγγυτέρω κεῖται τῆς τῶν θεῶν κινήσεως), τὰ
 δὲ παχυμερέστερα καὶ παθητικώτερα, ὅσα πλέον ἀφῆσθηκε τῆς ἐκεῖνων
 φορᾶς. ὅσα μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ μίξει τε καὶ κράσει πλεῖον ἔχει τῶν λε- 20
 25 πτομερῶν τε καὶ καθαρωτέρων σωματῶν, τούτων τελειότερον τὸ εἶδος, ὅσα
 δὲ τοῦ μὲν τοιούτου σώματος ἔλαττον ἐν αὐτοῖς ἔχει, πλεῖον δὲ τοῦ πα-
 θητικοῦ τε καὶ παχυμερεστέρου, τούτων καὶ τὸ εἶδος ἀτελέστερον. 25

IV. Ὅτι, εἰ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀντικείμενον μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐδ' αὐτὸ 94
 [ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ] τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν ἔσται.

30 Εἰ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τοῦτο, οὐ τὸ ἀντικείμενον [μὴ] ἐφ' ἡμῖν, τὸ οὐ τὸ 5
 ἀντικείμενον μὴ ἐφ' ἡμῖν, ἐκεῖνο οὐκ ἐφ' ἡμῖν. τοῦ δ' ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀν-

2 ἐν τοῖς G²: αὐτοῖς sic V: αὐτοῖς G¹BFSa: τοῖς conl. Sp. 4 αὐτῇ HB: αὐτῇ V: αὐτῇ
 GSA θεῶν scripsi: οἶον libri τοῖς (εἶδеси) scripsi: post τοῖς rasura 4—5 litt. V
 ἐναντίως scripsi: ἐναντίων libri: ἐναντίοις Sp. 4. 5 εἰδοποιεῖται Vict. 5 τούτοις scripsi:
 τούτων libri ἐναντίων F¹H Sp.: ἐναντίον VSGF²a 17 τοιούτου] οὐρανίου Schwartz
 8 διάθεσις] θέσις Vict. 9 ἄστρον Sp. 10 pr. καὶ om. a Sp. 11 αἰτια V 13 τῆς
 Vict.: τοῖς libri καταλειπομένης Sp.: καταλειπομένοις libri 14 ἥπερ Vict.: ἄπερ libri
 19 δὲ scripsi: ἑ (sic) VH: τε SBa Sp.: om. F 19. 20 αὐτοῖς καὶ τὸ εἶδος m¹ signis
 adpositis ita colloc.: καὶ τὸ εἶδος αὐτοῖς V: αὐτοῖς καὶ τὸ εἶδος B: καὶ τὸ εἶδος αὐτοῖς
 FSGa Sp. 21 διαφορᾶν FGA Sp.: διαφοραὶ (sic) V: διαφορᾶ BH: διαφορὰ S 26 αὐ-
 τοῖς V 28 εἰ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τὸ tabula: εἰ τοῦτο (εἰ H) ἐφ' ἡμῖν οὐ τὸ libri
 οὐδὲ τὸ αὐτὸ tabula 29 ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲ circumscripti 30 μὴ del. V²S²: om. a Sp.
 οὐ το V 31 τοῦ V²S²B: τοῦτο V¹S¹GHa Sp.: τὸ VH: οὐ τὸ SHa Sp.

τικείμενον οὐκ ἐφ' ἡμῖν, τῷ γὰρ ἐφ' ἡμῖν τὸ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἀντι-
 κείμενον. οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν. εἰ δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐ-
 δὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν. καθ' ὃ ἐφ' ἡμῖν ἔστιν, οὐ καὶ τὸ ἀντικείμενον 10
 ἐφ' ἡμῖν, κατὰ τούτους οὐδὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν. <ῆ> ψευδὸς τὸ εἰ μὴ
 5 [τὸ] ἐφ' ἡμῖν τὸ εἶναι ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν. τὸ μὲν γὰρ ἐφ'
 ἡμῖν τι εἶναι ἐν τῇ φύσει ἡμῶν καὶ τῇ οὐσία ὃν οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἔστι, 15
 ὡσπερ οὐδὲ τὸ λογικοῖς εἶναι, τὰ μέντοι πράγματα οἷς χρώμεθα κατὰ τὸ
 ἐφ' ἡμῖν, ταῦτα ἐφ' ἡμῖν. τούτων γὰρ καὶ τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ἡμῖν. τὸ
 μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι οὐκ ἐφ' ἡμῖν, τὸ δὲ περιπατῆσαι ἐφ' ἡμῖν, ὅτι
 10 καὶ τὸ μὴ περιπατῆσαι. καὶ γὰρ ἴδιον τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐφ' ἡμῖν οὐκ 20
 ἐφ' ἡμῖν διὰ τούτου, τὸ δὲ ἐφ' ἡμῖν † δῆλον. ὡς οὖν τὰ ἀντικείμενα ἐφ'
 ἡμῖν, ταῦτα καὶ αὐτὰ ἐφ' ἡμῖν, ὅτι μὴ ἐφ' ἡμῖν ἐν τοῖς πρακτοῖς. οὐ
 πρακτὸν | δὲ τὸ εἶναι τι [τὸ] ἐφ' ἡμῖν ἐν τοῖς βουλευτοῖς καὶ τοῖς ἐνδο- 95
 χρομένοις καὶ ἄλλως ἔχειν. οὐκ ὄντος δὲ ἐν τούτοις τοῦ εἶναι τι ἐφ' ἡμῖν
 15 εἰκότως ἢ μὲν δύναμις, καθ' ἣν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν, πρὸς (ᾧ) 5
 δὲ χρώμεθα τῇ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι δυνάμει, ἐφ' ἡμῖν ταῦτα, ὡσπερ
 καὶ ἡ μὲν χρῆσις τοῦ λόγου ἐφ' ἡμῖν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ ἡ δύναμις τῆς
 χρήσεως.

V. Περὶ τοῦ ὅτι καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν καθ' εἰμαρμένην. 10

20 Τῷ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι ἀντίκειται τὸ μὴδὲν εἶναι ἐφ' ἡμῖν. † ἀδύνατον
 τὸ οὖν τῷ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι [τὸ] ἀντικείμενον ἀδύνατον. ἀλλὰ μὴν ᾧ
 τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, τοῦτο καθ' εἰμαρμένην, εἴ γε ταῦτα καθ' εἰμαρ- 15
 μένην γίνεται, οἷς τὰ ἀντικείμενα ἀδύνατόν ἐστιν ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι. τὸ
 οὖν ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι καθ' εἰμαρμένην. τῷ δὲ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι καθ'
 25 εἰμαρμένην σώζοιτο ἂν τὸ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι κατὰ τοὺς ἅπαντα γίνεσθαι
 καθ' εἰμαρμένην λέγοντας. ἢ οὐκ ἀληθὲς τὸ ᾧ τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, 20
 τοῦτο εἶναι καθ' εἰμαρμένην. εἰ μὲν γὰρ ταῦτόν ἦν τὸ ἐξ ἀνάγκης τῷ
 καθ' εἰμαρμένην, <ῆν> ἂν ὡσπερ τοῦ ἐξ ἀνάγκης ὄρισμός τὸ ᾧ τὸ ἀντι-
 κείμενον ἀδύνατον, | οὕτως καὶ τοῦ καθ' εἰμαρμένην. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ἐξ 96
 30 ἀνάγκης τοῦ καθ' εἰμαρμένην· οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἐξ ἀνάγκης καθ' εἰμαρ-

2 οὐδὲ αὐτὸ τὸ G: οὐδὲ τὸ αὐτὸ (αὐτὸ s. v.) F ἡμῖν V¹FS: ἡμῖν ἄρα ἐφ' ἡμῖν B²S²a Sp.:
 ἡμῖν ἄρα V²B¹ Vict. H 3 8 V¹: οὐς ἄρα V²B²S²Ha Sp.: 8 ἄρα G: οὐς οὖν ἄρα F
 4 pr. ἐφ'] μὴ ἐφ' Vict. τοῦτο Diels ἢ add. V²S²BHa Sp. 5 τὸ ἐφ' VB¹S¹H Vict.:
 ἐφ' B²S²a: μὴ τὸ ἐφ' ἡμῖν τι conl. Sp. 10 καὶ τὸ μὴ B²S²a Sp.: μὴ καὶ τὸ VHB¹FS¹
 11 ἐφ' ἡμῖν (μ in lit.) δῆλον ὡς οὖν τὰ VHB: ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν δῆλον ὡς οὖν τὰ H (γρ.) GFSa:
 ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν δῆλον οὖν ᾧ τὰ Vict. Sp.: apodoseos initium videtur δῆλον ὡς ᾧ τὰ,
 protasis fortasse καὶ γὰρ εἰ δι' οὐ τ. δ. τ. ἐφ' ἡμῖν [οὐκ] ἐφ' ἡμῖν δ. τ. τὸδὲ ἐφ' ἡμῖν
 12 μῆ] exspectas τὰ 13 alt. τὸ del. Sp. fortasse (οὐδ') ἐν 14 τοῦ Sp.: τὸ
 libri 15 & add. Vict. 20. 21 ἀδύνατόν (sic) τὸ οὖν V: ἀδύνατον τὸ οὖν HFS¹B¹:
 τὸ οὖν B²S²a Sp.: fortasse καὶ δυνατόν. τὸ οὖν 21 τὸ post εἶναι del. Sp. 24 τῷ
 scripsi: τὸ libri 25 σώζοιτο] σώζοι τὸ V: σώζοι ἂν τοὺς Sp. κατὰ τοὺς ἅπαντα
 scripsi: κατ οὐσίαν (sic, supra τ m¹ α) πάντα V: κατὰ οὐσίαν πάντα ceteri 27 τὸ]
 τῷ H 27. 28 τῷ καθ' VB Vict. Sp.: τὸ καθ' HSa: τὸ οὐ καθ' F 28 ἦν add. Sp.
 τοῦ om. a τὸ ᾧ τὸ H Vict. B Sp.: τὸ ᾧ τὸ sic V: τῷ τὸ FSA

μένην. τέσσαρα γοῦν τὰ δις δύο ἐξ ἀνάγκης. οὐ μὴν καθ' εἰμαρμένην, εἴ γε ἐν τοῖς γινομένοις τὸ καθ' εἰμαρμένην, ὥστ' οὐκέτ' ἂν ὀρισμὸς εἴη 5 τοῦ καθ' εἰμαρμένην ὁ λόγος ὁ λέγων, οὐ τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, ἀλλ' ὑπάρχοι μὲν ἂν καὶ τοῦτο τοῖς καθ' εἰμαρμένην, ἐπεὶ καὶ αὐτὰ ἀναγκαῖα, 5 οὐ μὴν ὡς ἐπ' ἴσης αὐτοῖς εἶναι. εἰ δὲ μὴ ἐπ' ἴσης, οὐκ ἐπιστρέφει. οὐ 10 δεῖται πάντως ἢ τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, τοῦτο καθ' εἰμαρμένην, ἀλλὰ ἀναγκαῖον τοῦτο. οὐ γὰρ ὀρισμὸς ὁ προσηρημένος λόγος. τὸ ἐφ' ἡμῖν δὴ ἔστιν ἀναγκαῖον μὲν, ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ τινὸς ὄν ἀναγκαῖως αὐτῷ 15 ὑπάρχει, οὐ μὴν καθ' εἰμαρμένην. οἷς γὰρ καθ' εἰρμὸν αἰτίων γινομένοις 10 τὸ ἀντικείμενον ἀδύνατον, ταῦτα εἴη ἂν καθ' εἰμαρμένην.

VI. Πῶς ἀκίνητον εἴη ἂν κατὰ Ἀριστοτέλην τὸ πρῶτον κινουῦν, 20 εἴ γε, ὡς αὐτός φησιν, [ἦ] ἕκαστόν ἐστιν ὧν ἔστιν ἔργον ἕνεκα τοῦ ἔργου, θεοῦ δὲ ἐνέργεια ἀθανασία, τοῦτο δὲ ἐστι ζωὴ αἰδίου, ὥστε ἀνάγκη τῷ θεῷ κίνησιν αἰδίου ὑπάρχειν.

15 Ἡ οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο, ὧν ἔστιν ἔργον τι, εἴ γε ἔργον μὲν τὴν 25 ἐνέργειαν λέγει τὴν ὡς τέλος, τῷ δὲ οὐδὲν τέλος ἐστίν. ἦ γὰρ οὐσία 97 αὐτοῦ ἐνέργειά ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ὄν τι ἄλλο, ἔπειτα ἐνέργεια. ὁτλον δὲ τοῦτο δι' ὃ ἐπήνεγκεν ὃ ἐστιν, 'ἐπεὶ δὲ ὁ οὐρανὸς τοιοῦτος. σῶμα ἄρα 5 θεῖον', ἐκεῖνο γὰρ οὐ τοιοῦτον.

20 VII. Τί ἔσται ἡ ὕλη εἰ παρὰ μὲν τῆς στέρησεως ἔχει τὸ ἄποιος εἶναι καὶ ἀσχημάτιστος, παρὰ δὲ τοῦ εἶδους τὸ πεποιῶσθαι καὶ 10 ἐσχηματίσθαι.

Ἦλη εἰ παρὰ μὲν τῆς στέρησεως ἔχει τὸ ἄποιος εἶναι καὶ ἀσχημά-
τιστος, παρὰ δὲ τοῦ εἶδους τὸ πεποιῶσθαι καὶ ἐσχηματίσθαι, τῷ αὐτῆς
25 λόγῳ τί ἔσται; ἦ τούτων τῶν ἀποφάσεων ἐν τῇ τῆς ὕλης φύσει· κατὰ γὰρ 15 τὴν αὐτῆς λόγον οὔτε ἄποιος οὔτε ποιᾶ, ὡς ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν αὐτοῦ λόγον οὔτε ἄμουσος οὔτε μουσικός. ἠπότερον γὰρ, εἰ εἶχεν ἐν τῷ ἰδίῳ λόγῳ, οὐκ ἂν ἦν ἐν τῷ ἐτέρῳ γενόμενον. οὕτως οὖν καὶ τῇ ὕλῃ εἴη ἂν τὸ ὕλη εἶναι οὐκ ἐν τῷ ποιῶ εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ ἐπιτηδεϊότητα ἔχειν καὶ 20 30 δύναμιν, καθ' ἣν ἐστὶ θεκτικὴ ποιότητων. τὸ δ' ἄποιον αὐτῇ συμβέβηκεν

5 ἀντιστρέφει B² conl. Sp. recte 6 δεῖται γοῦν Vict.: δ' εἴ τι B²: δεῖ γοῦν εἶναι Sp.:
fortasse οὐδ' αἰεὶ καὶ 7 οὐ Vict.: οὐ libri 9 ὑπάρχει] et in lit. V εἰρμὸν
Vict.: εἰμαρμένην libri αἰτίων a Sp. 12 ὡς αὐτός φησιν] de caelo II, 3.
286^a8 sqq. ἕκαστον B² Sp.: ἦ ἕκαστον VFSH (in mg.) B^{1a} 13 ἐνέργεια a
20 ἔσται Vict. tab.: ἐστὶ libri εἰ Vict. tab.: ἦ libri 23 εἰ] ἦ libri
25 ἐστὶν B ἦ S¹GF: ἦ V¹: οὐ γὰρ ἐκ BV²S^{2a} Sp.: οὐ γὰρ ὡς Vict.: ἦ (οὐδέτερα)
Schwartz recte ἐν τῇ V¹G¹S¹Fa: ἦ V²B Vict. Sp. φύσει V¹G¹S¹Fa: φύσις V²B
Vict. Sp. 27 εἴ] ἂν εἰ V²S²Ba: ἂν Sp. 28 γενόμενον Sp.: γενόμενος libri
29 ποιῶ V¹Sa Sp.: ποιᾶ V²B: ἀποῶ GF 30 αὐτῇ V²B Sp.: αὐτῆς V¹G¹S¹Fa

οὐκ ὄν αὐτῆς συμπληρωτικὸν τῆς οὐσίας, ὡς καὶ παντὶ τῷ δεκτικῷ τινὸς
 τὸ μὴ εἶναι τοῦτο | οὐ ἔστι δεκτικόν. οὐσα δ' ἐν τῷ μεθόριφ τούτῳ εἶη 98
 ἂν καὶ ἄφθαρτος. φ' γὰρ ἐν τῷ δύνασθαί τινα δέχεσθαι παρὰ μέρος τὸ
 εἶναι, τοῦτο [ἐν τῷ μὴ εἶναι ἐν τινι αὐτῶν] οὐτ' ἐν τῷ μὴ εἶναι ἐν τινι
 5 αὐτῶν οὐτ' ἐν τῷ εἶναι ἐξίσταται τῆς οὐσίας οὐσίας. οὐ γὰρ ἀπόλλυσι 5
 τὸ δύνασθαι ἐν φ' ἂν ἢ που τῶν ὦν ἐδύνατο· οὐ γὰρ ὅποιον τοῦτο ἐδύνατο.
 ἢ εἰ ἀπόφασις τις ἔστιν ἐπὶ τῆς ὕλης, ὅτι ἡ ὕλη οὐκ ἔστι ποιὰ τῆ ἀύ-
 τῆς φύσει, τὸ δ' οὐ ποιὸν ἄποιόν ἔστι [ἐπὶ τῆς ὕλης δεκτικῆς οὐσίας ποιό- 10
 τητος], εἶη ἂν ἡ ὕλη τῆ αὐτῆς φύσει ἄποιος. ἢ οὐκ ἔστι ταῦτόν εἰπεῖν
 10 ἐπ' αὐτῆς 'οὐκ ἔστι ποιὰ τῆ αὐτῆς φύσει' καὶ 'ἔστιν οὐ ποιὰ τῆ
 αὐτῆς φύσει' τὸ μὲν γὰρ 'ἔστιν οὐ ποιὰ τῆ αὐτῆς φύσει' καταφασίς 15
 οὐσα ἡ ἐκ μεταθέσεως λεγομένη, ἢ ἴσον δύνανται τῆ στερήσει, τὸ δ' 'οὐκ
 ἔστι τῆ αὐτῆς φύσει ποιὰ' ἀπόφασις, ἣτις οὐκέτι ἴσον τῆ στερήσει
 δύνανται, ὅ ἔστιν ἐπὶ τῆς ὕλης ἀληθές. ἡ γὰρ ἐπιτηδειότης ἡ πρὸς τι με-
 15 ταξὺ ἐκείνου τε καὶ τῆς στερήσεως αὐτοῦ, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα τῷ ἐν φ' 20
 ἔστιν ἡ ἐπιτηδειότης ἀδύνατον εἶναι χωρὶς θατέρου. οὐ γὰρ ταῦτόν εἶη
 ἐπιτηδειότης τῆ στερήσει· ἡ μὲν γὰρ ὑπομένει, ὡς προεῖρηται, ἡ δὲ στέ-
 ρησις φθείρεται. διὸ τὸ μὲν μὴ εἶναι ποιὰν ἐν τῆ φύσει αὐτῆς, οὐκέτι 25
 δὲ καὶ τὸ ἄποιον. Ἀριστοτέλης· ἐν πρώτῳ τῶν Πρωτέρων ἀναλυτικῶν |
 20 περὶ τῶν προεῖρημένων οὕτω λέγει· "διαφέρει δὲ τι [ὅτι] ἐν τῷ κατα- 99
 σκευάζειν (ἢ ἀνασκευάζειν) τὸ ὑπολαμβάνειν ἢ ταῦτόν ἢ ἕτερον ση-
 μαίνειν τὸ μὴ εἶναι [καὶ] τόδε καὶ εἶναι μὴ τοῦτο, οἷον τὸ μὴ εἶναι 5
 λευκὸν τῷ εἶναι μὴ λευκόν. οὐ γὰρ ταῦτόν σημαίνει, οὐδ' ἔστιν
 ἀπόφασις τοῦ εἶναι λευκόν (τὸ εἶναι μὴ λευκόν, ἀλλὰ τὸ μὴ εἶναι
 25 λευκόν)". ἔστι δὲ λέγειν, ὅτι εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἀληθές ἐπὶ τῆς ὕλης
 τὸ τῆ αὐτῆς φύσει ἄποιον αὐτὴν εἶναι, ἀλλ' οὐκ ἐν τῆ αὐτῆ οὐσίᾳ 10
 αὐτῆς τοῦτο, ἀλλὰ συμβέβηκεν αὐτῇ, ὥσπερ ποτὲ καὶ τὸ ποιύτιστα
 ἔχειν, ὡς καὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ ἄμουσον καὶ μουσικόν, καὶ ὁ κηρὸς
 δὲ ἀσχημάτιστος ὦν τῆ αὐτοῦ φύσει σχηματιζόμενος οὐ φθείρεται, ὅτι 15
 30 μένει τούτῳ τὸ κηρῷ εἶναι.

4 ἐν τῷ — αὐτῶν del. V²: exh. GFS: om. Ba Sp.: ἐν τινι αὐτῶν notat lineola sub-
 ducta S² 5 ἀπόλλυσι V²GBS²Ha Sp.: πολλοὺς ὁ V¹FS¹ 6 fortasse δύνασθαι (τὸ
 γενέσθαι) που τῶν] τούτων Sp. ὅποιον] οὐ ποιόν Sp.: οὐ ποιόν Vict.: οὐ γὰρ,
 ὅτι ποιόν, Diels 7 ἢ εἰ Sp.: εἶη sic V: εἶη FSHB: εἰ G: εἰ εἶη a 8 οὐ ποιόν
 Sp.: ὅποιον libri ἐπὶ — ποιότητος circumscrispsit Schwartz 12 ἢ] ἢ a: ἡ Vict.
 15 τῷ] τὸ Vict. Sp. 16 (ἂν) εἶη coni. Sp.: ἡ Schwartz 19 ἐν πρώτῳ τῶν Πρ. δ.]
 Anal. pr. I, 46. 51^{b5} 20 ὅτι del. Vict. Sp. 21 ἢ ἀνασκευάζειν add. Vict. cum
 Aristotele 22 σημαίνει Sp. ex Arist.: σημαίνει ἢ libri pr. καὶ del. Sp.: om.
 Arist. τοῦ Arist. εἶναι μὴ τοῦτο Arist.: μὴ εἶναι τοῦτο VFGbH: τοῦτο
 μὴ εἶναι Sa: εἶναι μὴ τόδε Vict. Sp. 23 οὐδ' Vict. cum Arist. Sp.: οὐ γὰρ VFSSa
 24. 25 τὸ εἶναι — λευκόν Vict. add. cum Arist. 26 αὐτῆ del. Vict. 28 τὸ] τῷ a:
 om. Vict. Sp.

VIII. Πῶς οὐκ αὐτὸ δι' αὐτοῦ ὠρίσατο ὁ τὴν ψυχὴν ὀρισάμενος ἐντελέχειαν σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος. 20

Εἰ τὸ δυνάμει ζωὴν ἔχον σημαίνει τὸ δυνάμενον ζῆν, τὸ δὲ δυνάμενον ζῆν ἐστὶ τὸ δυνάμενον ψυχὴν ἔχειν, πῶς οὐκ αὐτὸ δι' αὐτοῦ | ὠρί- 100
 5 σατο ὁ τὴν ψυχὴν ὀρισάμενος ἐντελέχειαν σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος; ἢ οὐ κέχρηται ἐν τῷ τῆς ψυχῆς ὀρισμῷ τῷ δυνάμει ζωὴν ἔχοντι, ἀλλὰ πρότερον λαβὼν τὸ “δυνάμει ζωὴν ἔχοντος”, ὕστερον δτε 5
 λαιπὸν τὸν ὄλον λόγον ἀποδίδωσι, μετέλαβε τὸ ὀργανικὸν εἰς τὴν εὔρεσιν καὶ λῆψιν τοῦ ὀργανικοῦ χρησάμενος τῷ δυνάμει ζωὴν ἔχοντι· τὸ δ' ὀ-
 10 ρανικὸν ἐστὶν ὃ ἔχει μῦρια διαφερούσας ἐνεργείας ὑπηρετεῖσθαι δυνάμενα, ᾧ ἴσον ἔλαβεν καὶ τὸ δυνάμει ζωὴν ἔχον. ἔτι εἰπὼν ἐντελέχειαν τὴν 10
 ψυχὴν τοῦ σώματος δυνάμενον ζωὴν ἔχειν οὐ δι' αὐτοῦ τὴν ἀπόδοσιν πεποιήται. τὴν γὰρ τοῦ σώματος φύσιν, ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ, ὅποια ἐστίν, ἐδή-
 λωσεν. οὐκ ἄρα τὴν ψυχὴν ἐδήλωσεν, οὐδὲ τὴν ψυχὴν ὠρίσατο δι' αὐτῆς. 15
 15 ἔτι οὐκ ἐστὶ ταυτὸν ψυχὴ καὶ ζωὴ, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνεργὲς ἡ ζωὴ, ὅτι ‘ἡ δι' αὐτοῦ τροφὴ τε καὶ αὔξησις’, τὸ δὲ δυνάμει ζωὴν ἔχον λέγεται’ ἂν τὸ ὀργανικὸν ἔχον δι' αὐτοῦ [πρὸς] τὸ δύνασθαι τρέφεσθαι τε καὶ αὔεσθαι, 20
 ὃ οὐκ ἐστὶν ἴσον τῷ τὴν ψυχὴν ἔχειν.

IX. Πῶς οὐ πρὸς τι ἡ ψυχὴ, εἰ ἐντελέχεια σώματος τοιούτου.

20 Ἡ τὸ μὲν ἐντελέχεια ἴσον ἐστὶ τῷ εἶδος, τὸ δὲ εἶδος οὐ πρὸς τι, εἰ 25
 καὶ ὅτι μάλιστα τινός | ἐστὶν. οὐ γὰρ εἴ τί τινός ἐστὶν, εὐθύς ἐστὶ τοῦτο 101
 καὶ πρὸς τι. καὶ γὰρ ἡ ἐπιφάνειά τινος οὐσα οὐ πρὸς τί ἐστὶν. ἀλλὰ
 καὶ τὰ μέρη τῶν δευτέρων οὐσιῶν τινός μὲν ἐστὶν, οὐ μὴν ἐστὶ καὶ πρὸς
 τι. πρὸς τι γὰρ ἐστὶν οἷς τὸ εἶναι ταυτὸν ἐστὶ τῷ πρὸς τί πως ἔχειν, ἡ 5
 25 δὲ ψυχὴ σώματος μὲν ἐστὶ τοιουδὲ ἐντελέχεια, οὐ μὴν τὸ εἶναι αὐτῇ ἐν
 τῷ πρὸς τί πως ἔχειν ἐστίν. οὐσα γὰρ τι τοῦ σώματος ἐστὶν, ὡς καὶ ἡ
 κεφαλὴ οὐσά τί ἐστὶν κεφαλωτοῦ κεφαλῆ. τὸ μὲν γὰρ ὁμοιον καθὼ ὁμοιον, 10
 καὶ τὸ ἴσον καθὼ ἴσον ἐν τῇ πρὸς ἃ λέγεται σχέσει τὸ εἶναι ἔχει, καὶ οὐ-
 δὲν ἄλλο παρὰ τὴν πρὸς ὃ λέγεται σχέσιν δηλοῖ, ἡ δὲ ψυχὴ καὶ ἡ κεφαλὴ
 30 οἰκειάν τινά φύσιν καὶ οὐσίαν σημαίνουσιν, ἣ συμβέβηκεν ἄλλου εἶναι, οὐκ 15
 εἴ τι ὃ ἄλλου ἐστίν, ἧδη καὶ πρὸς τί ἐστὶν.

1 ὀρισάμενος] de an. II, I. 412b⁵

6 τῆς s. v. V

7 λαβῶν] cf. I. c. 412^a27

8 ὄλον λόγον V (i. mg.: ὄρον λόγον) BSFG: ὄρον B²S^{2a} Sp. εἰς G²B²S^{2a} Sp.: ὡς

VG¹FB¹S¹H 10 ἔχει Sp.: ἔχειν libri 12 [ζωὴν] ω s. v. V αὐτοῦ V (et 16)

13 ὅποια HS²B^{2a} Sp.: ὁποῖος VFS¹B¹G 14 οὐκ ἄρα scripsi: οὐ γὰρ libri

οὐδὲ FB² Vict. Sp.: οὐ VHSB^{1a} 15 ἔτι Vict.: ἔστιν libri ἡ δι' αὐτοῦ κτλ.

cf. I. c. 412^a14 16 λέγεται' F Sp.: λέγει libri 17 πρὸς del. B²S²: om. a

Sp. τρέφεσθαι om. a τε om. a Sp. 20 τῷ Vict.: τὸ libri 25 αὐτῇ

coni. Sp.: αὐτὴν libri 28 δ Diels

X. Ὅτι μὴ αὐτοκίνητος ἡ ψυχὴ.

Ψυχὴ ἐστὶ καθ' ὃ τὸ ζῶον ζῶόν ἐστι. καθ' ὃ γὰρ διαφέρει ἐνυπάρχον
 αὐτῷ τὸ ζῶον τοῦ μὴ ζῶου, κατὰ τοῦτο ζῶον· κατὰ δὲ τὴν ψυχὴν ἐνυ- 20
 πάρχουσαν αὐτῷ διαφέρει τὸ ζῶον τοῦ μὴ ζῶου, κατὰ τὴν ψυχὴν τὸ
 5 ζῶον ζῶόν ἐστι. καθ' ὃ δὲ τὸ ζῶον (ζῶόν) ἐστίν, εἶδος τοῦτο αὐτοῦ. πᾶν
 γὰρ καθ' ὃ λέγεται τε καὶ ἐστίν τὸδε τι, εἶδος τοῦτο· καὶ γὰρ τῶν κατὰ 25
 τέχνην γινομένων ἕκαστον <καὶ> τῶν κατὰ φύσιν κατὰ τὸ | εἶδος ἐστίν 102
 τοῦτο <ὅ> ἐστίν. καὶ τὸ ζῶον δὴ ζῶόν ἐστίν κατὰ τὸ εἶδος, ἣν δὲ κατὰ
 τὴν ψυχὴν ζῶον, εἶδος οὖν ἡ ψυχὴ. ἀλλὰ μὴν τό τινος εἶδος ἔνυλον εἶ-
 10 ὄς ἐστίν, ἡ ψυχὴ δὲ τινος εἶδος ἐστίν, τοῦ γὰρ ζῶου. ἡ ψυχὴ οὖν ἔνυλον 5
 <όν> εἶδος ἀδύνατον αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι. ὃ γὰρ ὕλης δεῖται πρὸς τὸ
 εἶναι ταύτης τι ὄν, ἀδύνατον τοῦτο χωρισθὲν αὐτῆς αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι.
 ἡ δὲ ψυχὴ ἔνυλον εἶδος ἐστίν· ψυχὴν οὖν ἀδύνατον αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰναί 10
 ποτε. ὃ δ' ἀδύνατόν ἐστίν τὸ καθ' αὐτὸ κινεῖσθαι τὴν ψυχὴν † ἀδύνατόν
 15 ἐστίν καθ' αὐτὴν εἶναι· τὴν ψυχὴν ἄρα ἀδύνατόν ἐστίν καθ' αὐτὴν κινεῖ-
 σθαι. ὃ δὲ μὴ καθ' αὐτὸ κινήτῳ, (οὐχ) οἷόν τε εἶναι (αὐτοκίνητον.) ἡ 15
 δὲ ψυχὴ καθ' αὐτὴν οὐ κινεῖται, ἡ ψυχὴ ἄρα οὐκ ἐστίν αὐτοκίνητος.

XI. Διὰ τί τὸ γινόμενον ἐκ τῆς στερήσεως μεταβάλλον ἄμα ἐκ
 τοῦ ἐναντίου αὐτοῦ μεταβάλλει, εἴ γε μὴ ταυτὸν ἦ τε στέρησις 20
 20 καὶ τὸ ἐναντίον.

Διὰ τί τὸ γινόμενον ἐκ τῆς στερήσεως μεταβάλλον ἄμα καὶ ἐκ τοῦ
 ἐναντίου αὐτοῦ μεταβάλλει, εἴ γε μὴ ταυτὸν ἐστίν ἡ στέρησις καὶ τὸ ἐναν-
 τίον; τὸ μὲν γὰρ ἐναντίον εἶδος τι, ἡ δὲ στέρησις ἀπουσία τούτου οὐ 25
 κατὰ τὴν ἑαυτοῦ | φύσιν τὸ ὑποκειμένον ἐστίν ἐπιδεκτικόν. ἀρ' οὖν τὸ 103
 25 τούτου αἴτιον ἡ ὕλη, ἡ τῶν οὐσιῶν τῶν ἐν γενέσει τε καὶ φθορᾷ κοινὴ
 πασῶν αὐτῶν οὐσα καὶ ὑποκειμένη αὐτοῖς, δυνάμει πάντα ἐστὶ τῷ εἰς ἕκαστον 5
 αὐτῶν μεταβάλλειν δύνασθαι (διὰ τοῦτο γὰρ λέγεται δυνάμει πάντα εἶναι),

4 τὴν ψυχὴν V¹GFS: δὲ τὴν ψυχὴν V²B: τὴν ψυχὴν ἄρα S²B²a 5 ζῶον add. B²S²a
 Sp. 7 καὶ add. V²BS²a Sp. 8 ἐστίν <ὅ> ἐστίν scripsi: ὅπερ ἐστίν BS²a Sp. δὲ] δὴ
 V¹ (corr. V²) 9 οὖν V¹SGa Sp.: ἄρα V²BH 11 ὄν add. Diels: post εἶδος V²BS²a Sp.
 13 εἶδος] εἰ in lit. V 14 τοῦτο τὸ F ψυχὴν δὲ GFS ἐστίν τὸ καὶ punctis, [θ' αὐτὸ
 κινεῖσθαι τὴν ψυχὴν lineola subducta delevisse videtur V²: ἐστίν — ψυχὴν om. Ba del. S²
 post ψυχὴν add. αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι, ἀδύνατον καὶ καθ' αὐτὸ κινεῖσθαι V²S²: post ψυχὴν
 add. αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον καὶ καθ' αὐτὸ κινεῖσθαι. ἀδύνατον δὲ καθ' αὐτὴν εἶναι
 τὴν ψυχὴν, τὴν ψυχὴν ἄρα Ba Sp. 15 pr. ἐστίν] δὲ V² εἶναι — καθ' αὐτὴν om. Ba
 (qui corrupti loci sensum certe restituisse videntur) Sp. 16 οὐχ add. S²Ba Sp.
 post εἶναι add. αὐτοκίνητον S²Ba Sp. 19 ἡ τε] ἐστίν ἡ, a Sp. 22 αὐτοῦ V²S²a Sp.:
 αὐτῆ FS¹: αὐτῆ sic V¹ 23 οὐ] οὐ V¹ (corr. V²) 24 δεκτικόν coni. Sp. τὸ coni.
 Sp.: τὸδε libri (τὸδε τούτου αἴτιον; ἡ ὕλη, [ἡ] Schwartz) 25 ἡ V²a Sp.: ἡ V¹: ἡ
 HGS κοινῆ a 27 λέγεται μὲν V²S²Ba Sp. εἶναι addidi: erasum videtur V

οὐδὲν μέντοι τούτων τῶν ἐξ αὐτῆς γινομένων (καί) εἰς ἃ μεταβάλλει ἐν τῷ οἰκείῳ λόγῳ καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ οὐσίᾳ ἔχει, ἀλλ' ἔστιν ἀπάντων αὐτῶν χωριστῇ τῷ λόγῳ, τῇ μέντοι ὑποστάσει τε καὶ ὑπάρξει ἀχώριστός ἐστιν 10 αὐτῶν τῷ ἀεὶ τι αὐτῶν ἔχειν ἐνεργεῖα, καὶ μετὰ τοῦ σὺν τούτων τινὶ εἶ-
 5 ναι ἐνεργεῖα τε καὶ (ἐν ὑποστάσει) εἶναι καὶ ἐν ὑπάρξει; οὔτε γὰρ τῶν εἰδῶν τι ὦν ὕλη δεκτικὴ ἄνευ τῆς ὕλης οἷόν τε εἶναι ἐν ὑπάρξει, οὔτε 15 τὴν ὕλην ἄνευ τινὸς εἶδους, ἀλλ' ἔστιν ἀχώριστα ἀλλήλων πρὸς ὑπαρξιν. οὐσα οὖν ἀεὶ μετὰ τινος εἶδους, ὧν ἐστὶ δεκτικὴ τῶν εἰδῶν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι, τότε ἐστερηθῆναι λέγεται τῷ δυνάμιν ἔχουσα τῆς εἰς αὐτὰ μεταβολῆς 20 μὴ εἶναι ἐν (αὐτοῖς.) διὸ καὶ ὅταν εἷς τι μεταβάλλῃ, ἐκ τῆς οἰκείας ἐκείνου εἰς ὃ μεταβάλλει στερήσεως μεταβάλλειν λέγεται τῷ κατὰ μὲν τὴν πρὸς τοῦτο δυνάμιν γενέσθαι τὴν εἰς τοῦτο μεταβολὴν αὐτῆς. ἦν δὲ ἡ πρὸς τοῦτο δυνάμιν αὐτῆ κατὰ τὴν τούτου στέρησιν. οὔτε γὰρ εἰ παρῆν 25 αὐτῆ, ἐστέρητο ἂν αὐτοῦ, οὔτε εἰ μὴ, ἦν ἐπιτηδεσιότητα ἔχουσα τὴν πρὸς 104 αὐτό. τῷ οὖν μὴ κατ' ἄλλην τινὰ δυνάμιν ἢ τὴν κατὰ τοῦτο τὴν εἰς τοῦτο αὐτῆ γίνεσθαι μεταβολὴν, τούτῳ ἕκαστον τῶν γινομένων ἐκ τῆς οἰκείας στερήσεως λέγεται γίνεσθαι κατὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ ὑποκειμένου τῆς 5 τούτου στερήσεως. διὸ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ στέρησις ἐκάστου τῶν γινομένων ὡς στοιχεῖον ἀρχὴ τῷ τὴν μεταβάλλουσιν εἰς αὐτὸ ὕλην καὶ 20 στοιχεῖον αὐτοῦ γινομένην κυρίως διὰ τὸ προϋπάρχειν ἐν αὐτῇ τὴν στέρησιν αὐτοῦ, τούτῳ κατὰ τοῦτο εἰς αὐτὸ μεταβάλλειν. διὰ τοῦτο † ἐξ οὗ γίνεται τὸ θερμὸν θερμοῦ ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐκ γλυκέως, ὅτι τὸ 'οὐκ ἐκ θερμοῦ' δηλωτικόν ἐστὶ τοῦ 'ἐκ τοῦ ἐν στερηθεῖ θερμοῦ ὄντος' καὶ κατὰ 15 τὴν στέρησιν ταύτην μεταβάλλοντος. οὐ γὰρ κατὰ τὴν πρὸς γλυκύτητα 25 δυνάμιν ἢ εἰς τὸ θερμὸν μεταβολή, οὐδὲ κατὰ τὴν ταύτης στέρησιν. καὶ διὰ τοῦτο μὲν ἐκ στερήσεως, τῷ δὲ τὴν ὕλην εἰδοποιεῖσθαι τοῖς 20 ἐναντιοῖς καὶ τούτων εἶναι παρὰ μέρος δεκτικῆν. τῶν γούν πρώτων. ἐξ αὐτῆς γινομένων σωμάτων εἶδη δύο, αἱ πρώται τῶν αἰτίων ἐναντιώσεων, θερμότητος καὶ ψυχρότητος, καὶ ἐξηρότητος καὶ ὑγρότητος. 30 καὶ τούτοις ὀρίζεται τὰ ἀπλᾶ σώματα. ἐπεὶ τοίνυν τούτων δεκτικὴ 25 καὶ εἰ ἐστὶ μετὰ τινος τούτων ἢ τινων, ἀναγκαῖόν ἐστιν αὐτῆν, 105 ὅταν μὴ ἔχῃ τι τούτων ἀλλ' ἐν στερηθεῖ ἢ αὐτῶν, † ἐν τοῖς ἐναν-

1 οὐδὲν B Vict. Sp.: ἢ οὐδὲν ἢ GFSa: et ante οὐδὲν videtur εἶναι erasum esse et post οὐδὲν lit. 2 litt. V (καί) add. V²BS²a 2 οὐσία V 4 μετὰ τοῦ del. Sp.
 τινὶ V²S²HBa Sp.: τι V¹GFS¹ 5 ἐνεργεῖα V καὶ (ἐν ὑποστάσει) εἶναι scripsi: καὶ εἶναι V¹GFS¹: ἐστὶ V²HS²a Sp. 9 ἐστερηθῆναι Sp.: ἐστερεῖσθαι Vict.: στερεῖσθαι VFSBHa: στερεθῆναι G 10 ἐν αὐτοῖς V²S²BHa Sp.: ἐν τούτοις G: ἐν τούτοις F: ἐν V¹S¹ μεταβάλλει Vict. 13 αὐτῆ] αὐτῆ GSa Sp. 14 αὐτῆ V² Sp.: αὐτῆ V¹GSa Sp.: αὐτῆ H 14 (παρῆν), ἦν (ἂν) conl. Sp. 16 αὐτῆ Sp.: αὐτῆ libri 21. 22 ἐξ οὗ — γλυκέως] ἐξ οὗ (οὗ B¹S²) θερμοῦ γίνεται τὸ θερμὸν οὐκ ἐκ γλυκέως (γλυκέος S²B²a Sp.) V²S²Ba Sp. 23 ἐκ τοῦ del. V²S²: om. Ba 27 post δεκτικῆν: ἐξ ἐναντιοῦ λέγεται γίνεσθαι add. V²S² (sed γενέσθαι S²a) Ba Sp. 28 αἰτίων V¹H: αἰτιῶν S¹F: del. S²V²: om. Ba Sp. 30 τούτων ἐστὶ δεκτικὴ V²HB 31 καὶ εἰ V¹FS: καὶ ἢ Vict.: καὶ V²Ba: ἢ conl. Sp. (καὶ ἢ in textu) 32 αὐτῶν] αὐτοῦ B: αὐτῶν σὺν θατέρῳ εἶναι τῶν ἐναντιῶν Vict. Sp.

τίοις αὐτῶν γένεσιν οὐσιν ἔσται ἐξ ἀνάγκης ἐν τῇ τούτων στερήσει. καθὼ
 γὰρ ἔστιν ἐν τῷ ἐναντίῳ τοῦ θερμοῦ, ἔστιν ἐν στερήσει αὐτοῦ, καὶ ἕως 5
 ἂν ἐν ἐκείνῳ ἤ, [ἤ] μένει καὶ ἐν στερήσει. τῷ οὖν τῇ τοῦ ἐναντίου
 παρουσίᾳ τὴν τοῦ ἐναντίου στέρησιν συνεζεύχθαι καὶ ἀναγκαίως καὶ ὅταν ἐκ
 5 τῆς στερήσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἕξιν μεταβάλλῃ, κατ' ἐκεῖνο δὲ παρὸν αἴτιον 15
 ἦν τῷ ὑποκειμένῳ τοῦ εἶναι, ἐν τῇ τούτῳ γίνεται στερήσει.

XII. Ὅτι οὐ δεικνύται διὰ τοῦ συστέλλεσθαι τὰ σώματα εἰς
 ἑαυτὰ τὸ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν. 15

Οὐ γὰρ τὰ συστελλόμενα (καὶ) εἰς ἑαυτὰ ἀναχωροῦντα συστέλλεται
 10 σώματος χωροῦντος διὰ σώματος. συστέλλεται γὰρ τοῦτο δὲ ἐνεργεῖα ἔτι ὄν
 μένον ἐπὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας (εἰς) ἐλάττονα ὄγκον συνάγεται ἢ ὑπὸ τινος ἢ 20
 ὑφ' ἑαυτοῦ. πάντα δὲ τὰ τοῦτο πάσχοντα ἀποκρίσει τιδὸς τοῦτο ποιεῖ (ἢ
 γὰρ τοῦ πνεύματος χωριζομένου τὸ λοιπὸν σῶμα εἰς τὴν τέως ὑπ' ἐκείνου
 χώραν κατεχομένην συνέρχεται, ἢ τοῦ ὑγροῦ τοῦ ἐν αὐτοῖς παρεσπαρ- 25
 15 μένου), ἢ δὲ ὅλη οὐδὲ τὴν ἀρχὴν συστέλλεται τῷ μηδ' ἐνεργεῖα ὑφε- 106
 στάναι. γίνεται δὲ τὰ ὑπ' αὐτῆς σώματα ποτὲ μὲν ἐπὶ μείζονος ὄγκου,
 ποτὲ δ' ἐπ' ἐλάττονος τῷ τῶν σωμάτων τὰ μὲν εἶναι παχύτερά τε καὶ
 στερεώτερα, τὰ δὲ λεπτότερα τε καὶ ὑγρότερα, ὧν τὰ μὲν παχύτερά τε καὶ 5
 στερεώτερα εἰς τὸν ἴσον ὄγκον πλείονος ὄγκου δεῖται, τὰ δὲ ὑγρότερα τε
 20 καὶ λεπτότερα ἐλάττονος. διὸ ποτὲ μὲν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὅλης ἔστιν σῶμα
 πλείονα κατέχον τόπον, ποτὲ δὲ ἐλάττονα τῷ τὴν αὐτὴν ὅλην τῶν ἑκα- 10
 τέρου τῶν σωμάτων ποιητικῶν ποιότητων εἶναι δεκτικὴν. εἰ μὲν οὖν ἐν
 τῇ τῶν σωμάτων χωρῆσει δι' ἀλλήλων ἐγένετο φθορά τις [καὶ] ἢ μεταβολὴ
 εἰς παχυμαρέστερα σώματα, ἴσως ἂν ἐδύνατο ὄν τέως τὸ ἕτερον κατεῖχεν 15
 25 τόπον, τοῦτον ὕστερον κατέχειν τὸ ἐκ τῆς ἀμφοτέρων μίξεως γινόμενον,
 εἰ δὲ τὰ αὐτὰ μένει (ἐκάτερον [δὲ] γὰρ αὐτῶν δοκεῖ σώζειν [ἢ] τὴν
 ἑαυτοῦ φύσιν), πῶς ἂν † ἔτι γίγνοιτο τοῦτο γίνεσθαι; ἔτι ἕνια μιγνύ- 20
 μενα, οὐ μόνον οὐ παχύτερον ἀλλὰ καὶ λεπτότερον † αὐτὸ ἢ πρόσθεν ἦν
 ποιεῖ, ὥστε ἔδει αὐτὸ ἐπὶ μείζονος γινόμενον ὄγκου καὶ τόπον κατέχειν
 30 πλείονα. |

1 οὐσιν V¹GFS¹: οὐσα V²BS²a Sp.: οὐσαν H 3 ἢ V²B Sp.: ἢ ἢ V¹: ἢ εἰ G: ἢ ἢ
 F: ἢ ἢ Sa 9 καὶ add. Schwartz 10 ἔτι ὄν VB: αἴτιον GSFa: τι ὄν H Vict.
 Sp. 11 εἰς add. B²S² a Sp. ὑπὸ Sp.: ἀπό libri 13 πνεύματος] ματος
 s. v. V 16 ὑφ' αὐτῆς Vict.: ὑφ' αὐτῆς libri: intellegerem ἐπὶ τῆς αὐτῆς (ὅλησ), ut
 v. 20 17 τε καὶ scripsi: τὰ δὲ libri 19 ὄγκου] τόπου con. Sp.: ἰσμο τόπον
 πλείονος ὄγκου 22 ποιητικῶν Vict.: ποιητικὴν libri 23 ἢ scripsi: καὶ ἢ libri
 24 ἕτερον κατεῖχεν Vict. Sp.: ἕτερον κατέχει B²S²: ὕστερον κατέχειν (κατέχει B¹S¹)
 VHGFB¹S¹: ἕτερον κατέχειν a 25 τότ' a Sp. 26 δ a: del. Sp.
 αὐτῶν Sp.: αὐτοῖς libri ἢ del. Sp. 27 γίνεσθαι] δ γίνεται Vict.: ᾗ γίνεται
 Sp.: ἂν ἐνδέχοιτο τ. γ., ἐπεὶ Diels recte 28 ἀλλὰ s. v. V post λεπτότερον
 excidisse con. Sp. παχύτερον γὰρ οὐ λεπτότερον 29 δεῖ con. Sp.

XIII. Πρὸς Πλατωνικοὺς τοὺς ἐκ τῶν τριγώνων τὰ σχήματα 107
καὶ τὰ εἶδη τῶν σωματίων συγκεῖσθαι λέγοντας, οὐ τὰ σώματα.

Ἐν πάσῃ μεταβολῇ ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον, οὐ τὸ μεταβάλλειν κατηγο- 5
ρεῖται (ἔν τε γὰρ τῇ φθορᾷ τὸ φερόμενον ὑποκείται καὶ ἐκείνο τὸ μετα-
5 βάλλον, ἔν τε τῇ αὐξήσει τε καὶ μειώσει τὸ αὐξόμενόν τε καὶ μειούμενον,
καὶ ἐν τῇ κατ' ἀλλοιώσει τὸ ἀλλοιούμενον), ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ κατὰ γένεσιν 10
καὶ φθορὰν μεταβολῇ ἐξ ὑποκειμένου τινὸς ἢ μεταβολῇ (οὐ γὰρ [μὴ] ἐκ
τοῦ μὴ ὄντος ἢ γένεσις καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν ἢ φθορά), καὶ ἔστιν ἐν ταύτῃ
τῇ μεταβολῇ τὸ ὑποκείμενον ἢ ὑποκείμενον. καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ἀπλῶν ὅτ 15
10 σωματίων γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς ὑποκεῖσθαι τι δεῖ καὶ τοῦτο εἶναι ὕλην
αὐτῶν. ἐξ οὗ γὰρ πρώτου ἐνυπάρχοντός τινα γίνεται καὶ εἰς ὃ ἔσχατον
διαλύεται, τοῦτο ὕλη αὐτῶν ἐκείνων. καὶ τὰ ἀπλᾶ δὲ σώματα ἐξ οὗ 20
πρώτου ὑποκειμένου γίνεται, καὶ εἰς ὃ ἔσχατον διαλύεται, τοῦτο ὕλη αὐ-
τῶν. ἀλλὰ μὴν εἰ τοῖς ἀπλοῖς σώμασιν ὑποκείμενον τὰ τρίγωνα (ἐκ τοῦ-
15 των γὰρ πρώτων ἢ γένεσις αὐτῶν κατ' αὐτούς, καὶ εἰς ταῦτα ἔσχατα ἢ
ἀνάλυσις), τὰ τρίγωνα ὕλη τῶν ἀπλῶν σωματίων, | εἶδος δὲ ἢ ποιά καὶ 25
ποσὴ τούτων σύνθεσις. εἰ δὲ τοῦτο, τὰ σώματά ἐστιν, ἀλλ' οὐ τὰ εἶδη 108
τῶν σωματίων τὰ γινόμενα ἐκ τῶν τριγώνων κατ' αὐτούς. εἰ γὰρ εἴη τις
αὐτοῖς καὶ ἄλλη ὕλη ὑποκειμένη, εἴη δὲ καὶ τὰ τρίγωνα, οὐκ ἂν ὕλας ἔχοι, 5
20 οὐδέτερας εἰς οὐδέτεραν ἀναφέρεσθαι δυναμένης. εἰ δὲ λέγοιεν τὴν ὕλην
κατὰ ταῦτα * καὶ γίνεσθαι κατὰ μὲν τάδε τὰ τρίγωνα καὶ ὡς σχηματι-
σθεῖσαν πῦρ, κατὰ δὲ τάδε γῆν, τί δὴποτε ἢ γῆ ἀμετάβλητος αὐτοῖς 10
εἰς τὰ ἄλλα γενήσεται, ὁμοίως τῆς ὑποκειμένης ὕλης τῇ γῆ δυναμένης καὶ
κατὰ τὸ τοῦ πυρός καὶ κατὰ τὰ τῶν ἄλλων σωματίων εἰδοποιὰ σχηματίζε-
25 σθαι τρίγωνα; οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐπὶ τῶν τριγώνων αὐτὰ ἦν τὰ τρίγωνα μεταβάλ- 15
λοντα, ἀλλ' ἢ ὑποκειμένη ὕλη ἐσχηματίζετο κατὰ ταῦτα * * * εἰς ἄλληλα,
μενούσης τῆς ὑποκειμένης ὕλης. ὁμοίως ἂν εἰς ἄλληλα πάντα μεταβάλλῃ,
† οὐ φησὶ δ' αὐτὰ ὁμοίως εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν δὴλός ἐστιν ὕλην αὐ-
τοῖς ὑποτιθεῖς τὰ τρίγωνα, ἐπεὶ μὴ ὁμοίως οἶά τ' ἐστὶ συντιθεσθαι τε 20
30 καὶ σχηματίζεσθαι, οὐδ' εἰς ἄλληλα ἔτι μεταβάλλειν αὐτὰ φησιν. εἴ τι
παρὰ τῆς ὕλης ἔχουσιν· εἰ γὰρ καὶ τὴν βαρύτητα παρὰ τῶν τριγώνων·
τὸ γὰρ ἐκ πλειόνων τῶν αὐτῶν συγκεῖμενον βαρύτερον λέγειν οὐκέτ' ἂν. εἰ 25
γίνοιτο ἐκ τῆς ἐκείνων συνθέσεως τὸ μαθηματικόν | σῶμα· εἰ δὲ μὴ, 109
[ἐκείνο τὸ φυσικόν] παρὰ τῶν τριγώνων αὐτοῖς τὸ φυσικὸν εἶναι σώμασιν.

1 τοὺς Πλ. a Sp. Πλ. om. tab. 4 καὶ scripsi: κατ' libri 7 μὴ del. V²B Sp.: ἢ Vict.
9 τῇ μεταβολῇ G Sp.: ἢ μεταβολῇ VHFBSa: ἢ ὕλη Diels ἢ] ἢ sic V: ἔχουσα ἢ B 11 πρὸ
τοῦ a εἰς δ Vict.: εἰς τὸ libri 13 δ] τὸ a 14 εἰ Sp.: ἐν libri 15 πρώτων Sp.:
πρώτων libri 19 ἔχοιεν conl. Sp. 20 ἂν φέρεσθαι a 21 fortasse supplendum σχημα-
τίζεσθαι 22 γῆν scripsi: τήνδε libri: τὴν γῆν Vict. 24 τὰ Schwartz: τὸ libri 25 αὐτὸ a
26 supplet εἰ δ' οἶά τ' ἦν μεταβάλλειν Schwartz: εἰ δὲ μεταβάλλοι ταῦτα Diels 27 μετα-
βάλλοι Schwartz 28 φήσας Schwartz 30 εἴ τι] fortasse ἔτι τι 31 εἰ] fortasse οὐ
33 ἂν (εἴη) Sp. bene 34 ἐκείνο τὸ φυσικόν del. Schwartz

XIV. Εἰ τὰ κοινὰ νοήματα, τὰ δὲ νοήματα οὐ σώματα, οὐδ' ἂν τὸ κοινὸν εἶη σῶμα, νόημά τε ὃν τοῦ κοινοῦ σώματος οὐδ' ὀρισμὸς οὐκ ἔστι σώματος ὀρισμὸς.

Ἡ τὰ κοινὰ οὐχ ἀπλῶς νοήματα, ἀλλὰ ἀπὸ τινων καὶ περὶ τινων, 5 ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ καθέκαστα. γίνεται δὲ ἀπὸ τούτων τῶν οὐκ ὄντων κοινῶν τῷ ἀφαιρεῖσθαι αὐτῶν τῇ ἐπινοίᾳ, ταῦτα δὲ καθ' αὐτὰ διαφέροντα 10 ἀλλήλων καθέκαστά ἐστιν, ὧν ἀφαιρεθέντων τὸ καταλειπόμενον νόημα. ἡ ἐν ἅπασιν τὸ κοινὸν ἐστίν, ὃ τῷ μὴ οὕτως ὑφεστάναι, ὡς νοεῖται, δοκεῖ τὴν ὑπόστασιν ἔχειν ἐφ' ὧν λέγεται, καὶ ἔστιν ὀρισμὸς τοῦ τοιοῦτου καὶ 15 τοῦτον τὸν τρόπον νοουμένου καὶ διὰ τοῦ νοήματος εἶναι δοκῶντος, οὐ τοῦ νοήματος, ἀλλὰ τοῦ οὕτω νοουμένου. μνηστικὸς γὰρ ὁ ὀρισμὸς τοῦ ἀπὸ τοῦ πράγματος τοῦ ὀριζομένου νοήματος γερονότος. σημεῖα γὰρ τὰ μὲν 20 νοήματα τῶν πραγμάτων, οἳ δὲ λόγοι τῶν ἀπ' ἐκείνων νοημάτων, ὥστε καὶ ὁ τοῦ σώματος ὀρισμὸς εἶη ἂν τοῦ νοήματος μνηστικὸς, | ὃ λέγομεν 110 15 ἀπὸ τοῦ σώματος κατὰ ἀφαίρεσιν τῶν ὑπαρχόντων τοῖς καθέκαστα σώμασιν, ὧν ἀφαιρεθέντων τὸ καταλειπόμενον κοινὸν καὶ ταῦτόν ἐστιν ἐν ἅπασιν τοῖς σώμασιν. ὧν δὲ τῆς τοῦ σώματος φύσεώς τε καὶ οὐσίας μνηστικὸς οὐκ ἂν εἶη ἀσώματος, οὐδ' ἐπεὶ ἀσώματος οὗτος, καὶ τὸ νόημα τὸ ἀπὸ τοῦ σώματος διὰ τοῦτο ἄτοπὸν τι λέγεται. ὁ μὲν γὰρ ὀρισμὸς 20 λόγος, οὐ λόγος δὲ τὸ σῶμα. καὶ ἐν πᾶσι δὴ οὐ τοῦ σημανομένου τὸ 10 σημαίνουμενον, ἐπεὶ αὐτὸ τοῦτο τίς ἀξιῶσει καὶ τὸν τοῦ λευκοῦ λόγον λευκὸν εἶναι καὶ τὸν τοῦ βαρέος βαρύν; ὅτι μὲν γὰρ οὐ τοῦ νοήματος ὁ ὀρισμὸς, ὁ μὲν λέγει 'τὸ τριχῆ διεστὸς ἄπτόν', οὐ τοιοῦτο δὲ τὸ νόημα· καὶ ὁ μὲν 'ζῶν λογικὸν θνητόν', οὐδὲν δὲ τούτων ἐν τῷ νοήματι. 15

25 XV. Πῶς λέγομεν τὴν αὐτὴν δύναμιν ἅμα τῶν ἐναντίων εἶναι.

Ἦταν λέγωμεν τὴν αὐτὴν δύναμιν εἶναι τῶν ἐναντίων, οὐ τοῦτο λέ- 20 γομεν, ὅτι τῇ αὐτῇ δυνάμει καὶ περιπατεῖ τις καὶ ἤρμεϊ, καὶ λέγει καὶ σιγᾷ. οὐ γὰρ καθ' ἣν δύναμιν κινεῖται, κατὰ ταύτην καὶ ἤρμεϊ (οὕτω γὰρ ἂν γίνοιτο καὶ τὸ κινεῖσθαι ταῦτόν τῷ ἤρμεϊν. εἴ γε ὧν ἡ δύναμις 30 ἢ αὐτῆ, τούτων καὶ ἡ ἐνέργεια ἢ αὐτῆ), ἀλλ' ἔστι | τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ 25 ὃ τὸ ἐναντίον τινὶ δύναται, τοῦτο καὶ τὸ ἐναντίον ἐκείνῳ δύναται. ὃ γὰρ 111

1 titulum tabula sic exhibet εἰ τὰ κοινὰ νοήματα οὐ σώμα, οὐδ' ἂν τὸ κοινὸν σῶμα σῶμα εἶη, ὡστ' οὐδ' ὀρισμὸς αὐτοῦ σώματος ὀρισμὸς ἔσται 2 (σῶμα) εἶη et [τε] ὃν Schwartz ὄν—οὐδ' ὧν τοῦ κοινοῦ ὁ con. Sp. οὐκ ἔστι] αὐτοῦ Schwartz
6 κοινῶν τῷ Sp.: κοινὸν τὸ (νόν in ras.) VSFH: κοινὸν τῷ G 8 νοεῖται] εἰ in lit. V 9 ἐφ' ὧν con. Sp.: ἐνίων VS: ἐνίων Fa: ἐνίων δὲ B 10 νοουμένου V
15 σώματος V 17 ὧν] ὧν a τῆς BHGSa Sp.: τοῖς VF 18 ἀσώματος] σώματος Diels 19 ἄτοπόν] ἄπτόν Diels 20 σημανομένου] νοουμένου B²S^a Sp.
21. 22 λευκὸν om. a 24 καὶ ὁ μὲν] ὁ δὲ con. Sp. 26 λέγομεν a 29 εἴ γε G Vict. Sp.: εἰ δὲ VHSFBa

πρὸς θάτερον τῶν ἐναντίων ἐπιτηδειότητα ἔχει, ἐξ ἀνάγκης καὶ πρὸς θά-
 τερον· συνεισάγει γὰρ ἡ θατέρου δύναμις τὴν θατέρου. ἡ αὐτὴ οὖν ἀντὶ 5
 τοῦ ἴση. τῷ γὰρ τὸ δύνανμιν τινος ἔχον μῆδέπω μὲν εἶναι ἐν ἐκείνῳ,
 δύνασθαι δὲ μεταβάλλειν εἰς αὐτὸ τὸ [ὁὐ] μεταβάλλον εἰς τι ἐξ ἐναντίου
 5 τινὸς αὐτῷ μεταβάλλει. καὶ γὰρ τὸ μεταξὺ ἐναντίον αἰεὶ τῷ τὸ εἰς τὸ ἐν- 10
 ἀντίον τιμὴ μεταβάλλειν μέλλον ἐν τῷ ἐναντίῳ αὐτοῦ εἶναι· ἐκ τούτου γὰρ
 ἡ μεταβολή. τὸ δ' ὄν ἐν τινὶ καὶ ἀποβάλλον αὐτό, ὡς δέχεσθαι αὐτοῦ
 τὸ ἐναντίον, [ἡ] ἀμφοτέρων δύνανμιν ἔχει τῷ ἑκάτερον αὐτῶν παρὰ μέρος 15
 κατέχειν καὶ ἀποβάλλειν δύνασθαι. τῷ οὖν συνεισάγειν τὴν τοῦ ἑτέρου
 10 δύνανμιν καὶ τὴν θατέρου, τούτῳ ἡ αὐτὴ δύναμις τῶν ἐναντίων λέγεται. τὸ
 δὲ πῦρ οὐδέτι τοῦ ψυχροῦ δύνανμιν ἔχει θερμὸν ὄν, ὅτι μῆδὲ θερμὸν οἶόν
 τε δυνάμει εἶναι τότε πῦρ [τε] ὄν † ἀλλὰ ἡ ἐνεργεῖα τοιοῦτον. καὶ καθόλου 20
 ἀληθὲς τὸ οὐ τις δύνανμιν ἔχει, τούτου δύνασθαι καὶ τὸ ἀντικείμενον. ἡ γὰρ
 ἐξ ἀνάγκης ἐν αὐτῷ ἔσται καὶ οὐ δυνήσεται ἔτι αὐτό, εἰ δύναιται τοῦτο,
 15 δυνήσεται αὐτὸ τότε | μὴ ἔχειν αὐτὸ δύνανμιν ἔξει. εἰ δὲ τὸ μὴ ἔχειν 112
 ἀντίκειται τῷ ἔχειν, τὸ δύνανμιν ἔχον τινὸς καὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῷ
 δύνανμιν ἔχει. οὐκ ἀνάγκη δὲ τῶν ἐναντίων καὶ τὰς δυνάμεις ἐναντίας λέ-
 γειν. τὰ μὲν γὰρ ἐναντία ἀδύνατον ἅμα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, αἱ δὲ τῶν 5
 ἐναντίων δυνάμεις ἅμα εἰσὶν ἐν τῷ δυναμένῳ αὐτά, ὅταν ἐν μῆδετέρῳ πως
 20 αὐτῶν ἡ ἐνεργεῖα. ὅτε γὰρ κηρὸς δύναιται καὶ τρίγωνος γενέσθαι, τότε
 δύναιται καὶ περιφερὴς. πρὸ τοῦ γοῦν ἐν μῆδετέρῳ τούτων εἶναι τῶν σχη- 10
 μάτων οὐδὲν μᾶλλον εἰς τὸ ἕτερον αὐτῶν μεταβάλλειν (δύναιται) ἔχον
 μέντοι ἀμφοτέρων ἅμα τὰς δυνάμεις οὐχ οὕτως ἔχει ὡς καὶ ἀμφοτέρα
 ἅμα δέξασθαι δυνάμενον. οὐδὲν γὰρ ἅμα τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικόν, καί- 15
 25 τοι ἅμα αὐτῶν τὰς δυνάμεις ἔχον. εἰ γὰρ μὴ ἔχοι ἡ ὕλη ἅμα πρὸς τὰ
 ἐναντία ἐπιτηδειότητα, ἀλλὰ νῦν μὲν αὐτῶν τόδε δύναιτο, νῦν δὲ τόδε, οὐκ
 ἂν εἶη ἔτι κατὰ τὴν αὐτῆς λόγον ἄποιος * * * παρουσίᾳ τινος καὶ διαφορᾷ 20
 νῦν δὲ τὸ μὲν τῶν ἐναντίων, νῦν δὲ τὸ ἕτερον δυνήσεται. διὸ τὰς μὲν τῶν
 ἐναντίων δυνάμεις οὐ ρητέον ἐναντίας, εἴ γε αὐταὶ μὲν συνοπάροισιν, οὐχ
 30 οἶόν τε δὲ συνοπάροισιν τὰ ἐναντία, τὰς δ' ἐπ' αὐτῶν εἰς τὴν ἐνεργεῖαν
 προόδους ἐναντίας ἐροῦμεν ὁῦ καὶ αὐτάς. | 25

- 1 ἔχει, (ἔχει) conī. Sp. 3 ἔχον Sp.: ἔχειν libri 4 δὲ del. Sp. 5 τῷ τὸ
 Sp.: τὸ libri: τῷ Vict. 6 αὐτοῦ δεῖν εἶναι Vict. Sp. 8 ἡ del. B² Sp.
 10 τὴν Sp.: τοῦ libri τούτῳ ἡ αὐτῆ Sp.: τούτων αὐτῆ VHB: τούτων αὐτῆ SFA
 11 μῆδὲ Sp.: μῆτε libri 12 alt. τε] γε vel del. Sp.: fortasse πῦρ γε ὄν, (μῆ δυνάμει),
 ἀλλὰ [ἡ] ἐνεργεῖα τοιοῦτον ἀλλὰ ἡ VHSBa: ἀλλὰ ἡ G: ἀλλ' αἰε Vict. Sp.
 13 δύνασθαι Schwartz: δύναιται libri ἡ V 14 αὐτὸ] αὐτῷ a εἰ] καὶ εἰ
 Vict.: ἡ εἰ conī. Sp. bene 15 αὐτὸ τότε] καὶ αὐτὸ τῷ τε Vict. Sp. fortasse
 (ἡ) εἰ δύναιται, τοῦτο δυνήσεται [αὐτὸ] τότε (& ὅτε) 17 τῶν ἐναντίων FG Vict. Sp.:
 τῷ ἐναντίῳ VHSBa 18 ἀδύνατον GB²Sa Sp.: δυνάτον VHB¹ 19 ἐναντίων] τι
 in lit. V μῆδετέρῳ conī. Sp. 20 ἡ ἐνεργεῖα Sp.: ἡ ἐνεργεῖα libri 22 δύ-
 ναιται add. Vict. 23 ἔχει ὡς Sp.: ἐκείνως libri 25 ἔχοι Sp.: ἔχον libri
 27 lacunam ind. Schwartz 28 pr. δὲ Vict. transposuit ante τινος (27) 30 ἐναντία
 S'B'a Sp.: αἴτια VB¹GS¹

XVI. Πῶς οὐχ ὁμοίως ταῖς στοχαστικαῖς τέχναις καὶ αἱ ἄλλαι 113
τέχναι τέλος ξέουσιν τὸ πάντα τὰ παρ' αὐτάς ποιεῖν πρὸς τὸ
τοῦ προκειμένου τυγχάνειν.

Εἰ τῶν στοχαστικῶν τεχνῶν τέλος εἶναι τις λέγοι τὸ πάντα τὰ παρ' 5
5 αὐτάς ποιεῖν πρὸς τὸ τοῦ προκειμένου τυγχάνειν, πῶς οὐχ ὁμοίως καὶ αὐ-
ται τοῦ οἰκείου τεύξονται τέλους ταῖς οὐ στοχαστικαῖς τῶν τεχνῶν; δοκοῦσι
δὲ κατὰ τοῦτο μάλιστα διαφέρειν τῶν ἄλλων αἱ στοχαστικαὶ [καὶ] τῷ μὴ 10
ὁμοίως τοῦ τέλους τυγχάνειν. καθ' οὗς μὲν τέλος ἐστὶν αὐταῖς τὸ τυχεῖν
τοῦ προκειμένου, διαφέρουσι ἄν ταύτη· καθ' οὗς δὲ τὸ προκειμένον ἐστὶν
10 αὐταῖς τέλος, εἰ καὶ τὰ τοῦ τέλους μὴ ὁμοίως τυγχάνει, οὐ διαφέρουσι (ἄν) 15
αὐτῶν κατὰ τὸ μὴ ὅμοιον αὐταῖς τὸ τέλος ἔχειν. ἐκεῖναι μὲν γὰρ τῷ τοῖς
κατὰ τὴν τέχνην γινομένοις ἔπασθαι τὸ οὐ χάριν γίνονται, καὶ τὴν ἀπο-
τυχίαν αὐταῖς τοῦ προκειμένου κατὰ τὴν διαμαρτίαν τῶν γινομένων, οὐ 20
τεχνικῶς γινομένων, ἔπασθαι, τέλος ἔχουσι τὸ τυχεῖν τοῦ προκειμένου·
15 ἴσον γὰρ ἐν ἐκείναις τῷ πάντα τὰ παρ' αὐτάς ποιῆσαι πρὸς τὸ τυχεῖν
τοῦ προκειμένου τὸ καὶ τυχεῖν αὐτοῦ· ταῦτα γὰρ ποιούτων τὰ παρ'
αὐτάς γίγνεται. ἐπὶ δὲ τῶν στοχαστικῶν τῷ μὴ πάντως τοῖς γινομένοις 25
κατὰ τὴν τέχνην ἔπασθαι τὸ | οὐ χάριν, διὰ τὸ δεῖσθαι πρὸς τὸ τυχεῖν 114
ἐκείνου πολλῶν, ἃ μὴ ἐστὶν ἐπὶ μόνῃ τῇ τέχνῃ, ἔτι δὲ καὶ αὐτὰ τὰ κατὰ
20 τὴν τέχνην γινόμενα μὴ ὀρίσθαι, μὴδὲ τῶν αὐτῶν εἶναι ποιητικὰ τῷ μὴ
πάντῃ ὁμοίως ἔχουσι προσφέρεσθαι, ἀλλὰ πάντα ἢ γέ τινα καὶ ἄλλως ἐν 5
αὐταῖς οὐχ ὡς προσδοκᾶτο ἔσθαι, οὐ τὸ τυχεῖν τοῦ προκειμένου τέλος
ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ἀποπληρῶσαι τὰ τῆς τέχνης. ἢ τέλος μὲν καὶ ταύταις τὸ
τυχεῖν τούτου οὐ χάριν πάντα τὰ παρ' αὐτάς ποιούσι, διὰ τοῦ πάντα τὰ 10
25 παρ' αὐτάς ποιῆσαι, ἔργον δὲ ἴδιον αὐτῶν τὸ πάντα τὰ παρ' αὐτάς πρὸς
τὸ τυχεῖν τοῦ προκειμένου ποιῆσαι τῷ μὴ μόνον τοῦτο ἀρκεῖν πρὸς τὸ
τοῦ προκειμένου τυχεῖν, ἀλλὰ δεῖν καὶ ἄλλων τινῶν, ἃ οὐκ ἐστὶν ἐπὶ τῇ 15
τέχνῃ.

XVII. Ὅτι (οὐκ,) εἰ ἐστὶν τοῦ ὡς ὑπεκκαύματος πυρός, ὃ καὶ
30 στοιχείον ἐστὶ, θερμότερόν τι ἄλλο πῦρ, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν
μίξει τοῦ ἐναντίου τοιοῦτον ἐκείνο.

Οὐκ ἐπεὶ μᾶλλον θερμὸν τοῦ ὡς στοιχείου πυρός, ὃ καὶ ὑπέκκαυμα 20
λέγεται, ἢ ζέσις τοῦ πυρός, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ παρ' ἡμῖν πῦρ, ἥδη ἐν

7 καὶ del. Vict. 10 εἰ καὶ τὰ τοῦ Vict.: οὐ καὶ τὰ τοῦ VHBSFa: οὐκ ἀπὸ τοῦ G:
εἰ καὶ τοῦ Sp. ἄν add. Sp. 11 ἐκεῖναι] ἐκεῖναι Vict. (?) τῷ τοῖς Vict.
Sp.: τούτους libri 15 αὐτῶν libri 17 αὐτάς Sp.: ἐαυτοῖς libri
19 μὴν ἃ 21 ἀλλὰ πάντα scripsi: διὰ πάντα libri (διαπαντα sic V) ἢ γέ scripsi:
ἢδὲ libri (ἢδε V): ἢ διὰ Vict. 24 αὐτάς Vict.: αὐτοῦ (οὐ in lit. V) libri 25 αὐτάς
Sp.: αὐτοὺς libri 29 οὐκ add. a Sp. et tab.

ἐκείνῳ τὸ ἔλαττον θερμὸν μίξει τοῦ ἐναντίου. ἡ γοῦν φλόξ ἔλαττον μὲν
 θερμὸν τοῦ πεπυρωμένου σιδήρου, ἀλλ' οὐ ψυχρότερος μίξει, ἀλλ' ἔστιν ἡ | 25
 ἐπίτασις ἐν τῷ σιδήρῳ παρὰ τὴν τῆς ὕλης στερεότητά τε καὶ ἀντιτυπίαν. 115
 τῷ γὰρ ἀντιβατικῇ εἶναι καὶ μὴ εἰκτῇ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ θερμὸν τοιοῦτον
 5 παρέχεται. καὶ τὸ ὡς στοιχεῖον δὴ πῦρ, τὴν φύσιν ὄν μανόν τε καὶ ξηρόν 5
 καὶ ἄμικτον ὕλης χορηγίαν παρέχειν δυναμένης τοιοῦτῳ πυρί, οὕτω θερμὸν
 ἔστιν. ἀμέλει ταῦτα αὐτοῦ ἐξάπτεται, ἧσα ἐν αὐτῷ πῦρ πῦρ ἔχει καὶ
 πυκνότητα καὶ τῷ τοιοῦτῳ πυρί τροφήν. διὸ καὶ εὐλογώτερον ἂν τις λέ-
 γοι τὸ τοιοῦτο πῦρ μεμιχθῆαι τῷ ἐναντίῳ. τροφῆς γὰρ τοῦτο δεῖται καὶ 10
 10 σώζεται, ἕως ταύτην ἔχῃ, τροφή δὲ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ. ἔτι οὖν ἐπεὶ
 ὕλη τὸ τοιοῦτο πῦρ, ἔχει ἂν τι καὶ τοῦ ἐναντίου αὐτῷ ὃ φέρον εἰς αὐτὸ
 μεταβάλλει. τὸ δὲ οὐκ ἐπὶ τροφῇ πῦρ, ἀλλ' εἰλικρινές τε καὶ καθαρόν 15
 ἄμικτον τοῦ ἐναντίου, τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστός. ὡς καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων
 ἕκαστον.

15 XVIII. Περὶ τοῦ τὴν φύσιν ὑπάρχειν ἀρχὴν κινήσεως.

Ὅτι μὲν ἡ φύσις ἀρχὴ κινήσεως, δῆλον ἐκ τοῦ τῆς κινήσεως ἀρχῆ 20
 διαφέρειν τὰ φυσικὰ τῶν μὴ φυσικῶν σωμάτων, ὧ δὲ διαφέροντα τὰ φυ-
 σικὰ τῶν μὴ φυσικῶν φυσικὰ ἔστι, τοῦτο εἶναι τὴν φύσιν. ἧσα μὲν οὖν
 σώματα γενετὰ ἔστιν ὄντα φυσικὰ, τούτοις ἡ γένεσις ἐν ἀλλοτρίοις γίνεται 25
 20 τόποις, καὶ ἔστιν ἡ κίνησις αὐτοῖς συνεργούσα | πρὸς τὸ ἐν τῷ οἰκείῳ 116
 γενέσθαι τόπῳ, ἐν ᾧ γινόμενα ἡρεμεῖ τε κατὰ τόπον καὶ ἔστι καθὼ ἔστι
 γινόμενα τελειότητι (εἶχε γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπὶ τοῦτο κι-
 νήσεως), τοῖς δ' ἀγενήτοις τε καὶ τῇ ἑαυτῶν φύσει τελείοις σώμασιν καὶ 5
 οὖσιν ἐν τῷ κατὰ φύσιν αὐτοῖς τόπῳ ἡ φύσις, τοῦτ' ἔστιν ἡ ἐν αὐτοῖς
 25 ἀρχὴ τῆς κινήσεως, οὐκ εἰς τὴν ἐξ ἀτελείας εἰς τελειότητα μεταβολὴν
 συντελεῖ, οὐδὲ εἰς τὸ ἐπὶ τὸν κατὰ φύσιν αὐτοῖς τόπον ἐνεχθῆναι (τέλειά 10
 τε γὰρ ἔστι καὶ οὐδέποτε ἐξίσταται τοῦ κατὰ φύσιν ἑαυτοῖς τόπου), ἀλλ'
 εἰς τὸ διὰ τῆς κατ' αὐτὸν ἐνεργείας ὁμοιοῦσθαι τῷ τῶν ὄντων ἀρίστῳ,
 τῇ αἰδίῳ τε καὶ συνεχεῖ καὶ ἡμαλῆ κινήσει, μιμούμενα τό τε ἐνεργείᾳ
 30 δεῖν εἶναι αὐτοῦ καὶ τὸ ἀκίνητον καὶ τὴν στάσιν. διὰ μὲν τοῦ κινεῖσθαι 15
 τὸ ἐνεργείᾳ εἶναι αὐτοῦ (ἐνεργείᾳ τις ἡ κίνησις· ἔδει γὰρ τὰ μιμού-
 μενα τὸ ἀπλῶς ἐνεργείᾳ ὄν καὶ μηδαμῶς κοινωνοῦν δυνάμεως δι' ἐνεργείας
 τῆς κατὰ φύσιν αὐτοῖς τοῦτο ποιεῖν), διὰ δὲ τοῦ συνεχῶς [ῆ] καὶ τεταγ- 20
 μένωσ καὶ ὁμοίως ἀεὶ κινεῖσθαι τὴν αἰδίον αὐτοῦ μεμίμηται φύσιν. οὕτε
 35 γὰρ μὴ κινούμενον ἦν ἂν σῶμα φυσικόν, ὃ κυριώτατον τῶν σωμάτων, οὕτε
 κινούμενον τοῦ στῆναί ποτε καὶ μὴ συνεχῶς κινεῖσθαι εὐλογον αἰτίαν ἔχει· 25
 οὕτε γὰρ παρὰ τοῦ τόπου, οὕτε παρὰ τοῦ κινεῖσθαι παρὰ | φύσιν, οὕτε 117

6 fortasse (ὄγ) οὕτω 10 ἔχει a Sp. 11 αὐτὸ V 12 ἐπὶ τροφῇ scripsi: ἐπὶ τροφῇ
 V: ἐπιτροφή a: ἔστι τροφῆ Sp. 13 τὸ] expectas καὶ 22 γινόμενα conii. Sp. ἐν τε-
 λειότητι Vict. αὐτοῖς V 26 τελεία a Sp. 27 ἑαυτοῖς] αὐτοῖς conii. Sp. 30 δεῖν
 del. vel del Sp. bene 31 γὰρ τις B² Vict. Sp. fortasse αὐτοῖς 33 ἡ del. Sp.
 34 οὕτε scripsi: οὐδὲ libri

παρὰ τῆς διὰ τὸ θνητὸν ἀσθενείας. διὸ κινούμενα συνεχῶς κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς φύσιν διὰ τῆς ἐν τῇ κινήσει μονῆς τὴν ἐκείνου μιμνῆται στάσιν. ὅτι δ' οὐ τὸ κινεῖσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ συνεχῆ τε καὶ αἰδίον κινεῖσθαι 5 κίνησιν κατὰ φύσιν αὐτοῖς, δείκνυσι καὶ τὸ σχῆμα ἔχειν αὐτὰ σφαιρικόν, 5 ἐπεὶ τὸ μὲν ἀριστόν τε καὶ τελειότατον τῶν σχημάτων τῷ ἀρίστῳ τῶν σωματίων κατὰ φύσιν, τῷ δὲ τοιοῦτῳ σχήματι παρὰ φύσιν ἢ στάσις· διὸ 10 οὐδὲ βάσιν ἔχει τινὰ καθ' ἣν στήσεται.

XIX. Ὅτι (εἰ) ὁ κόσμος αἰδιός ἐστι, τὸ δὲ κόσμῳ εἶναι αὐτῷ ἢ τάξις ἐστίν, εἴη ἂν ἐν τῇ οἰκειᾷ οὐσίᾳ αὐτοῦ καὶ τοῦτο.

10 Εἰ ὁ κόσμος αἰδιός τῇ ἑαυτοῦ φύσει, τὸ δὲ κόσμῳ εἶναι ἐστὶ τὸ ἐν 15 τοιαύτῳ τάξει εἶναι τινι. εἴη ἂν καὶ τὴν τάξιν παρὰ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἔχων. εἰ δὲ τοῦτο, οὔτε πρὸς τὸ εἶναι οὔτε πρὸς τὴν τάξιν ἦν ἔχει δέσμι' ἂν τοῦ προνοήσαντος. ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ προνοοῦν ἢ τοῦ εἶναι (τὸ) προ- 20 νοοῦμενον προνοεῖ ἢ τοῦ εἶναι, ὧν πρὸς μῆδότερον δεόμενος τοῦ προ- 15 νοήσαντος ὁ κόσμος οὐδ' ἂν προνοοῖτο ὅλως. ἢ πᾶς μὲν ὁ κόσμος οὐ δεῖται τινος προνοήσαντος, οὔτε πρὸς τὸ εἶναι, οὔτε πρὸς τὸ εἶναι, ἢ δὲ γινομένη πρόνοια ἐν τῷ κόσμῳ γίνεται μέρους μὲν τινος ἐν τῷ | κόσμῳ 25 προνοοῦντος, μέρους δὲ τινος προνοουμένου. ὅσον μὲν γὰρ αὐτοῦ σῶμα 18 ἀγέννητόν τε καὶ ἀφθαρτόν ἐστι, καὶ αἰεὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν τε καὶ ψυχὴν 20 τεταγμένον, καὶ τὴν αὐτοῦ κίνησιν κινούμενον ἐφέσει μιμήσεως τοῦ πρώ- 5 του θεοῦ, τοῦτ' οὐδὲν δεῖται τοῦ προνοήσαντος. ἐν τῇ οἰκειᾷ φύσει τὴν τε κατὰ τὸ εἶναι καὶ τὴν κατὰ τὸ εἶναι τελειότητα ἔχον, ὅσον δὲ αὐτοῦ γεννητόν τε καὶ φθαρτόν καὶ τῆς παρ' ἄλλου βοήθειας δεόμενον πρὸς τε τὸ 10 εἶναι καὶ πρὸς τὴν διὰ τῆς εὐτάκτου μεταβολῆς κατ' εἶδος αἰδιότητα, τοῦτ' 25 ἐστὶ τὸ προνοοῦμενον ὑπὸ τῆς τοῦ θεοῦ μέρους τοῦ κόσμου κινήσεως εὐ- τάκτου καὶ ποιᾶς σχέσεως πρὸς αὐτὸ κυβερνώμενον· [ὕφ'] ἦς, ἐφ' ὅσον 15 ἐνδέχεται θνητόν τι ὄν, μετέχον τάξεως, παρ' ἐκείνων αὐτῆς τυγχάνον [δι' αὐτῆς] φυλάσσει δι' αὐτῆς τὴν κατ' εἶδος ἀφθαρσίαν.

XX. Πῶς τὸ μεταβάλλον εἰς τι καθ' ἣν ἔχει δύναμιν, τηρεῖ 30 τὴν δύναμιν καὶ μετὰ τὸ μεταβάλλειν, εἰς δὲ μετέβαλλεν. 20

Πῶς τὸ μεταβάλλον εἰς τι τῷ δύναντι ἔχειν πρὸ τοῦ μεταβάλλειν εἰς αὐτὸ τῆς εἰς αὐτὸ μεταβολῆς [κινεῖται] τηρεῖ [τε] τὴν δύναμιν τὴν τοῦ γίνεσθαι ἐκεῖνο πάλιν ἐξ οὗ μετέβαλλεν; καὶ γίνεται πάλιν ἐκεῖνο, | ὡς 119

2 μόνης a 8 εἰ add. B² tab. Sp. 11 τινι ante τάξει colloc. a Sp. 13 προνοή-
σαντος v. c. VSGFa Sp.: προνοήσαντος V¹B 13 τὸ add. Sp. 14 προνοεῖ Sp.: προνοεῖ-
ται libri 16 προνοήσαντος a Sp. 19 et 20 αὐτοῦ V 21 θεοῦ coni. Sp.
26 ποιᾶ σχέσει Sp. αὐτὸ Sp.: αὐτοῦ libri ὑφ' delevi 27 καὶ παρ' Vict.
27. 28 δι' αὐτῆς del. S²B² om. a Sp. 30 (et 33) μετέβαλεν a Sp. 32 κινεῖται et
τε del. Sp. 33 γίνεσθαι scripsi: δύνασθαι libri πάλιν scripsi: πᾶν libri καὶ γί-
νεσθαι Vict. Sp. signum interr. posui post μετέβαλλεν, post ἐκεῖνο libri

λέγει Ἀριστοτέλης ἐπὶ τοῦ κόσμου, εἰ γενητὸς εἶη· διὰ τοῦτο γὰρ φησιν αὐτὸν
καὶ φθαρῆσθαι. οὐ γὰρ οὕτως ἔχοντα ὁράται τὰ γινόμενα· οὔτε γὰρ τὸ
βᾶθρον τὸ ἐκ τοῦ τοιοῦδε ξύλου· γεγονὸς φυλάσσει τὴν δύναμιν ἔτι τοῦ τοι- 5
οῦτο γενέσθαι ξύλον, οὐδ' εἰς ταῦτὸ ἢ μεταβολῇ τε καὶ φθορᾷ, οὐθ' ὁ ἔκ
5 τινων κατὰ μεταβολὴν γινόμενος ἄνθρωπος πάλιν εἰς ἐκεῖνα φθείρεται, ἐξ
ᾧν ἢ γένεσις αὐτῶ, τόδε τὸ ἔμμηγον καὶ τόδε τὸ σπέρμα. ἢ τὰ μὲν 10
κατὰ τὰς τέχνας γινόμενα οὐκ ἀνακάμπει πάλιν ἐπὶ τὰς ὕλας, ὅτι μηδὲ
ἦν τῆς τέχνης ἔργον ἢ ὕλη, ἐξ ἧς ἐποίει τὸ ἔργον, ἀλλὰ μηδ' ἦν ἀντι-
κειμένη τῷ ἔργῳ γινομένῳ, εἰς ὃ ἢ μεταβολῇ τῷ γινομένῳ. ἔχον δὲ τὸ 15
10 ὑποκείμενον φυσικόν τε ὃν δύναμιν τοῦ δέξασθαι τε τοῦτο τὸ εἶδος καὶ μὴ,
κἂν δέξηται, φυλάσσει τὴν δύναμιν τὴν τοῦ χωρίζεσθαι τοῦ εἶδους ὃ ἐδέ-
ξατο, χωρίζεται τε αὐτοῦ καὶ φθείρεται, καὶ γίνεται αὐτῷ ἢ φθορᾷ ὥσπερ
οὖν καὶ ἢ γένεσις ὑπὸ ἐξωθέν τινος ἢ τινος τοιούτου, εἰ ὡς τεχνικὸν φθεί- 20
ροίτο, ἢ ὑπὸ φύσεως, εἰ τῇ τοῦ ὑποκειμένου σώματος φυσικῇ φθορᾷ συμ-
15 φθείροίτο καὶ τὸ τῆς τέχνης ἔργον. ἐπὶ δὲ [τῆς] τῶν φύσει γινομένων,
ὥσπερ οὖν τὸ γινόμενον, οὕτω καὶ τὸ ὑποκείμενον φύσει, καὶ ἔστι πρῶτον 25
μὲν ὑποκείμενον ἢ ὕλη, ἧτις οὐδέποτε | ἐστὶν ἐνεργεῖα καθ' αὐτήν, ἐνερ- 120
γεία δὲ ὑποκείμενα τὰ στοιχεῖα, ἃ ἤδη μετὰ τινος ποιότητός τε ὄντα καὶ
ἐναντιώσεως εἰς ἀλλήλα μεταβάλλει κατὰ τὰς ἐναντιώσεις, ἃς ἔχει πρὸς
20 ἀλλήλα, τῆς ὑποκειμένης αὐτοῖς ὕλης κοινῆς τε οὔσης ἀπάσης καὶ ἀλλοι- 5
οὔσης τῆ εἶδος κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τῆς ποιότητος ἐναντιώσιν. τῷ γὰρ
τόδε τι γεγονέναι, ἔχειν δὲ δύναμιν καὶ τοῦ ἐν τῷ ἐναντίῳ τοῦδε εἶναι
φυλάσσοσα τὴν δύναμιν μεταβάλλει ποτὲ καὶ εἰς ἐκεῖνο· διὸ οὐδὲν ἄφθαρ- 10
τον τῶν ἀπλῶν τε καὶ γενητῶν σωμάτων. γίνεται δὲ ἐκ τῶν ἀπλῶν τού-
25 των σωμάτων καὶ τὰ σύνθετα κατὰ μίξιν τινα καὶ κράσιν καὶ συμμετρίαν
τῶν δυνάμεων, καθ' ἣν οὐκ εἰς ἓν τι τῶν ἀπλῶν μεταβολῇ γίνεται, ἀλλ' 15
εἰς τι μεταξὺ μετέχον ἀπασῶν τῶν ποιότητων τε καὶ δυνάμεων τῶν ἐν
τοῖς ἀπλοῖς σώμασιν ὑποκειμένων. ἔχοντα δὲ δύναμιν καὶ τοῦ χωρίζεσθαι
πάλιν ἀπ' ἀλλήλιον τὰ σώματα ἀπλᾶ ἐκ τῆς τοιαύτης μίξεως ἀναλύεται
30 τε καὶ χωρίζεται. διὸ οὐχ οἷόν τέ τι τῶν ἐξ αὐτῶν συγκειμένων ἄφθαρ- 20
τον εἶναι. γίνεται δὲ καὶ ἢ τῶν ζώων γένεσις κατὰ συμμετρίαν τινῶν
σωμάτων ἤδη μειγμένων αὐτῶν (οὐ γὰρ ἀπλοῦν σῶμα τὸ ἔμμηγον), καθ'
ἣν συμμετρίαν ἐμψυχά τε γίνεται καὶ ἠνωμένα καὶ τάσδε τινὰς τὰς 25
νάμεις ἔχοντα. ἧς [ἦ] συμμετρίας λυομένης τῷ τὰ ἐξ ᾧν ἐγένετο μετα-
35 βάλλοντα μὴ | τηρεῖν τὰς δυνάμεις, καθ' ἃς ἢ συμμετρία, ἀνάλυσίς τε 121
καὶ διάλυσίς αὐτῶν γίνεται οὐκ εἰς τὰ μηκέτ' ἂν αὐτοῖς σωζόμενα, οἷον
καὶ τὸ ἔμμηγον. τοῦτο μὲν γὰρ ἦν καὶ αὐτὸ σύνθετον, ἧτις σύνθεσις μετὰ 5
τὴν πρώτην μίξιν τε καὶ ἀρμονίαν τῶν ἐξ ᾧν ἢ σύνθεσις τῷ ζῳίῳ σωμά-

1 λέγει] cf. de Caelo I, 10. 279^b4 fortasse γενητὸν et αὐτὸ 4 οὐδ' scripsi: οὐτ'
libri οὐθ'] οὐ γὰρ conii. Sp. 10 pr. τε del. Sp. recte τε τοῦτο Sp.:
γε τοῦτο libri 11 δέξηται B²S²a Sp.: δέγεται VB¹S¹F 13 et B² Sp.: ἢ libri
14 et B² Sp.: ἢ libri 15 τῆς del. Sp. 16 γιν. et ὑποκ. mutat Schwartz
22 τοῦ Vict.: τῷ libri 29 μίξεως] ω in lit. V 30. 31 ἄφθαρτον] alt. α in
lit. V 32 ἐμμένον α 34 ἧς Sp.: ἢ VS¹B¹: ἧς ἢ B²S²a 36 αὐτοῖς] fortasse αὐτὰ

των. μεταβάλλοντα δ' ἐξ ὧν ταῦτα τὰ σώματα (ταῦτα δ' ἦν τὰ στοιχεῖα
 σωζόμενα) λύεται τε ἀπ' ἀλλήλων ἀσυμμετρίας τινος ἐν αὐτοῖς γινομένης
 τῷ πλεονεκτήσαντι ἐξ αὐτῶν (οὐ γὰρ δύναμιν ἔχοντα, ὥστ' ἐπ' ἄπειρον 10
 τὴν τοιαύτην συμμετρίαν φυλάσσειν), καὶ ἔστιν ἢ τε τῶν ζῳῶν καὶ τῶν
 5 ἄλλων τῶν συνθέτων σωμάτων φθορὰ γινομένη εἰς τὴν τῶν στοιχείων ἀνά-
 λυσιν, ἐξ ὧν κατὰ συμμετρίαν τινὰ τὴν πρὸς ἄλληλα τῶν στοιχείων ἢ γέ- 15
 νεσίς τε αὐτῶν καὶ ἡ σύστασις. καὶ ὁ κόσμος δὲ τῶν ἐκ τινων σωμάτων
 ἐνεργεία ὄντων κατὰ μεταβολὴν τινα γέγονεν † δῆλον ὅτι τὰ σώματα ἐκεῖνα
 σώζεται ἐν αὐτῷ, ὧν κατὰ μεταβολὴν ἢ γένεσις αὐτῶν, σωζόμενα δὲ καὶ 20
 10 δυνάμενα κάκεινως ἔχειν, ὡς ἔχοντα μεταβάλλειν εἰς τὸ κόσμος εἶναι, πάλιν
 ἂν μεταβάλλοι, εἰς ὃν μεταβάλλοντα οὐκέτ' ἂν ὁ κόσμος εἶη, ὥσπερ
 ὁρῶμεν μεταβάλλοντα τὰ τε ἀπλᾶ σώματα εἰς ἄλληλα πρῶτα † ἦν ὑπο-
 κειμένην αὐτοῖς ὕλην εἶναι δεκτικὴν τῶν εἰδοποιούντων τὰ πρῶτα σώματα,
 καὶ τὰ σύνθετα, | ὅταν ἢ διὰ τὴν φύσιν ἢ διὰ τινα ἔξωθεν περίστασιν 122
 15 ἐπικρατήσῃ τι ἐν αὐτοῖς, ὃ λύει τὴν συμμετρίαν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα, καθ'
 ἦν τὸ εἶναι τῷ συνθέτῳ σώματι.

XXI. Ὅτι μὴ κατὰ συμβεβηκός ἢ πρόνοια κατὰ Ἀριστοτέλη. 5

Πρῆψην ἡμῖν γινομένων πρὸς τοὺς ἐταίρους περὶ πρόνοιᾶς λόγων, καὶ
 πειρωμένου μου δεικνύναι, ὅτι τέ ἐστι κατὰ Ἀριστοτέλη ἀπὸ τῶν θεῶν
 20 τῶν θνητῶν ἐπιμέλειά τις καὶ πρόνοια, καὶ τίς, καὶ τίνα γινομένη τὸν τρό- 10
 πον ὄντος ἐτοίμου λέγειν, εἰπέ τις τῶν παρόντων πρῶτον ἄξιον εἶναι μα-
 θεῖν, πῶς ἀποκρίνασθαι δεῖ πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας, πότερα χρῆ προηγου-
 μένως λέγειν τὰ θεῖα τῶνδε προνοεῖσθαι καθ' ἡμᾶς, ἢ κατὰ συμβεβηκός. 15
 οἱ γὰρ οὐ φάσκοντες εἶναι κατὰ Ἀριστοτέλη πρόνοιαν τὴν ὑφ' ἡμῶν λε-
 25 γομένην γίνεσθαι, πρόνοιαν κατὰ συμβεβηκός φασὶ γίνεσθαι λέγεσθαι. εἰ
 δὲ ἐν πᾶσιν, οἷς προστίθεται, τὸ κατὰ συμβεβηκός τοῦ μὴ κυρίως εἶναι 20
 τούτοις ἂ λέγεται σημεῖόν ἐστι, τὸ δὲ μὴ κυρίως ὄν οὐδ' ὄν πως, οὐδ'
 ἂν ἢ κατὰ συμβεβηκός λεγομένη πρόνοια εἶη πρόνοια μετὰ τοιαύτης προσ-
 θήκης λεγομένη. κατὰ συμβεβηκός τε γὰρ κεινῆσθαι λέγεται τὰ μὴ κι- 123
 30 νούμενα κυρίως τε καὶ καθ' αὐτά, καὶ κατὰ συμβεβηκός αἷτια μὲν ταῦτα,
 ἀφ' ὧν μηδεμίᾳ συντέλειᾳ προηγουμένως πρὸς τὰ ὧν αἷτια εἶναι λέγεται.
 εἰ δὴ καὶ τὴν πρόνοιαν μετὰ ταύτης γίνεσθαι τῆς προσθήκης λέγομεν, ἴσως 5
 ἐξ ὧν λέγομεν αὐτοὶ περὶ πρόνοιᾶς ἀναιροῦμεν ἂν τὸ εἶναι τὴν πρόνοιαν.
 ὡς γὰρ τὴν κίβδηλον δραχμὴν οὐχ οἶόν τε δραχμὴν εἶναι λέγειν τῷ ἀναι-
 35 ρετικὸν αὐτῆς εἶναι τὸ προσκείμενον, οὕτως οὐδὲ τὴν κατὰ συμβεβηκός 10

1 μεταβάλλον τὰ V ταῦτα] fortasse τοῦτο 3 ἔχοντα VFB¹S¹: ἔχει B²S² Sp.: ἔχειν a
 4 φυλάσσειν B²S²Fa Sp.: φυλάσσει VB¹S¹ 7 τῶν ἐκ VB¹S¹: τῶν εἰ B²S²a: ἐκ Vict.: εἰ
 ἐξ Sp. 8 γέγονεν] γίνεσθαι ἢ γεγονέαι Vict. 9 ὧν] ᾧ a Sp. αὐτῶν] αὐτοῦ
 Schwartz 10 ὡς] εἰς τὰ B² μεταβάλλειν] μεταβάλλει Sp.: fortasse μετέβαλλεν
 11 ὄν] τὰ a: fortasse ὄ ὁ del. Diels 12 πρῶτα· ἦν sic V: πρῶτα ἦν B¹S¹:
 πρῶτα τῷ τὴν B²S²a Sp. 14 alt. ἢ SB²a Sp.: καὶ B¹V 23 προνοεῖσθαι] προνοεῖν
 τῶν conl. Sp.: προνοεῖν Schwartz, melius 24 οἱ B²S²a Sp.: εἰ VB¹S¹F 29 κει-
 νῆσθαι] pr. x in lit. V 35 προσκείμενον a Sp. τὴν Sp.: τὸ libri

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

πρόνοιαν οἷον τε λέγειν πρόνοιαν τῷ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν πᾶσιν ἐπὶ ἀναιρέσει τοῦ ᾧ συντίθεται προστίθεσθαι.

Καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτόν· τί δέ; ἀναγκαῖον εἶναι σοὶ δοκεῖ τὴν πρόνοιαν 15
θατέρῳ τούτων προσγενέσθαι, καὶ δεῖν τὸν ἀποκρινόμενον πρὸς τὸν οὕτως
5 ἐρωτῶντα ἢ προηγουμένως καὶ καθ' αὐτὸ γίνεσθαι λέγειν αὐτὴν ἢ κατὰ
συμβεβηκὸς;

Καὶ ὅς· τί γὰρ ἂν τις λέγων ἄλλο παρὰ ταῦτα δόξειεν κατὰ λόγον 20
ποιεῖσθαι τὴν ἀπόκρισιν;

Δῆλον, εἶπον, ὡς εἰ μὲν μηδὲν φαίνοιτο δυνάμενον εἶναι μεταξύ τοῦ
10 καθ' αὐτὸ καὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς, ἀνάγκη τὸν ἀποκρινόμενον ὑγιῶς πρὸς
τὴν ἐρώτησιν ἐν θατέρῳ τὴν πρόνοιαν τίθεσθαι, εἰ δ' ἐστὶ τι δυνάμενον 25
εἶναι τούτων μεταξύ, φανερόν ὡς ὁ τοῦτο δεῖξας εἶη ἂν δεικνὺς τὴν ἐρώ-
τησιν οὐκ ἀναγκαῖαν τῷ μὴ πάντας | τοὺς δυναμένους λέγεσθαι τρόπους 124
τῆς προνοίας περιειληφέναι.

15 Καὶ τί ἂν, εἶπεν, εἶη τοιοῦτον, δὲ τῷ παραλελειφθαι παραλύει τὸ τῆς
ἀποκρίσεως ἀναγκαῖον;

Κἀγὼ· δοκῶ μοι τοῦτο γνώριμον ἔσεσθαι, εἴτε τοῦτον ἔχει τὸν τρό- 5
πον εἴτε καὶ μὴ, εἰ πρῶτον ὑπομνήσαιμεν ἑαυτοὺς, τίνας ποτὲ ἐκείνων ἐκά-
τερον ἢ εἶναι μητυτικόν, λέγω δὲ τὸ τε καθ' αὐτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς. τοῦ
20 δ' ὀρθῶς με φήσαντος λέγειν ἐπειρώμην τὸ σημαϊνόμενον ὑφ' ἑκατέρου 10
τῶν ἐν τῇ ἐρωτῆσει κειμέναν ἐκτίθεσθαι, λέγων καθ' αὐτὸ μὲν προνοεῖν
τινος λέγεσθαι τοῦτον, ὅς ποιησάμενος σκοπὸν τὴν ὠφελίαν τοῦ προκειμένου
ἐνεργεῖ τε καὶ πράττει ταύτης χάριν τὰ δι' ὧν οἶεται τοῦ προκειμένου 15
τεύξεσθαι σκοποῦ, τέλος ποιούμενος τῶν ἐνεργειῶν τὴν ὠφελίαν τοῦ προ-
25 νοουμένου· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ προνοεῖν λέγεται τί τις, ὅταν, μηδὲν τοῦ
προνοεῖν οὕτως λεγομένου πράττοντος ὑπὲρ ὠφελίας τοῦ προνοουμένου, ἔκ 20
τινων ὑπ' ἐκείνου γινομένων ὠφελεῖσθαι τι συμβαίη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν
γνωρίζοντος τὸ συμβαῖνον τοῦ τοῦτον προνοοῦντος τὸν τρόπον. θησαυρόν
τε γὰρ εὐρηκέναι δοκεῖ κατὰ συμβεβηκὸς ὁ πρῶτως ἄλλου τινὸς ὀρύσσων 25
30 χάριν, μηδὲ εὐρήσειεν προσδοκῶν· καὶ ὑπὸ κεραυνοῦ τινος ἀπόλωλε κατὰ
συμβεβηκὸς τῷ τὸν κεραυνοῦ μῆτε | τούτου χάριν ἐνεχθῆναι, μῆτε τοῦ 125
τούτου ἔσεσθαι ἔννοιάν τινα γεγονέναι τῷ τοῦ κεραυνοῦ ποιητῇ εἴτε καὶ δη-
μιουργῷ. ἢ γὰρ γινώσις τις τῶν ἐπομένων τοῖς γινομένοις ἄλλου χάριν
παραλύει τὸ γίνεσθαι κατὰ συμβεβηκὸς αὐτὰ τῷ κατὰ συμβεβηκὸς μὲν εἶναι 5
35 τὸ παρὰ λόγον γίνεσθαι δοκοῦν, τὴν δὲ πρόγνωσιν τῶν κατὰ λόγον γινο-

2 τοῦ B²S²a Sp.: τῷ VFS¹: τὸ B¹ 7 τί G Sp.: τίς Va post ἄλλο litura
1 litt. V 15 τί ἂν Sp.: πᾶν VGFS¹B¹: παντοῖον B²S²a Sp. 18 ἐκείνων] εἰ
in ras. V 19 εἶναι] fortasse ἐστὶ 20 με Sp.: μὲν libri 22 ὠφέλιαν a Sp.
semper προκειμένου] προνοουμένου Diels recte 23 χάριν] ρ in lit. V 25 λέ-
γεσθαι con. Sp. 27 συμβαίη S²a Sp.: συμβαίνει B²: συμβῆναι VFB¹S¹
29 ὀρύσσων Sp.: ὀρύσσειν libri 30 τινος] fortasse τις 31. 32 τοῦ τοῦτο scripsi:
τούτου τὸ VBSa: τούτου τι τὸ Vict.: τούτου con. Sp. 34 αὐτὰ τῷ scripsi: αὐτῷ VB¹S¹F:
αὐτῷ τῷ B²S²Ga Sp. 35 παρὰ λόγον a Sp.: παράλογον codd. supra τὴν B²: εἰ
τῶν s. v. V

μένων σημείον εἶναι δοκεῖν. ἦ γὰρ οὐκ ἐπὶ τούτων καὶ τῶν οὕτως γινο-
μένων κατηγοροῦμεν τὸ συμβεβηκός; 10

Κακέϊνος· οὐκ ἐπ' ἄλλων μὲν. τὴν γοῦν τύχην κατὰ συμβεβηκός αἰ-
τίαν εἶναι λέγοντες † οὐκ ἔλαττον αὐτὴν ὀρίζομεν τοῦ σπανίως γίνεσθαι τῷ
5 ἀπροοράτῳ.

Ἄλλὰ μὴν, ἔφην ἐγώ, τοιαύτης οὔσης τῆς τε καθ' αὐτὸ καὶ τῆς 15
κατὰ συμβεβηκός προνοίας οὐκέτ' οἰμαί σε δεήσεσθαι πολλῶν λόγων πρὸς
τὸ μὴ ἡγεῖσθαι ἱκανῶς ἔχειν τὴν ἐρώτησιν τὴν ἀξιοῦσαν τὴν πρόνοιαν εἰς
τε τὴν καθ' αὐτὸ καὶ τὴν κατὰ συμβεβηκός διαίρεσιν μόνως. 20

10 Ὅρθῶς λέγεις, εἶπεν· εἰ γὰρ τις γνωρίζει τὴν γινομένην ὠφελίαν εἰς
τινα ἐκ τῶν ὑφ' αὐτοῦ γινομένων ἄλλου χάριν, δῆλον ἐκ τῶν προειρημέ-
νων ὅτι μῆτε καθ' αὐτὸ μῆτε κατὰ συμβεβηκός οὗτος προνοεῖ τοῦ τούτου 25
τὸν τρόπον ὑπὸ τινος τῶν ὑφ' αὐτοῦ γινομένων ὠφελουμένου. |

Τί δέ, εἶπον ἐγώ, εἰ πρὸς τῷ γνωρίζειν τὴν ὠφελίαν τὴν γινομένην 126
15 εἰς τινα καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν γίνοιτο, οὐ πολὺ πλεῖον ἔτι τὴν
οὕτως γινομένην πρόνοιαν ἐρεῖς ἀφαστάναι τῆς κατὰ συμβεβηκός; 5

Καὶ δε· πάνυ μὲν οὖν. σχεδὸν γὰρ ἡ τούτου γινομένη τὸν τρόπον
ἄντα καθ' αὐτὸ προνοεῖν τινος τὸ ἕνεκα τοῦ προνοουμένου πάντα ποιεῖν,
κατὰ συμβεβηκός δὲ τὸ ἕνεκα μὲν ἄλλου τινὰ ποιεῖν, οὐ γνωρίζον δὲ τὴν 10
20 εἰς τοῦτο δι' ἐκείνου γινομένην ὠφελίαν, οὐδὲ βουλόμενον. τὸ δὲ μὴ ἕνεκα
μὲν τούτου ποιῶν, γνωρίζον δὲ καὶ βουλόμενον ὠφελεῖσθαι τοῦτο, προνοεῖ
μὲν ἄν τούτου, οὔτε δὲ καθ' αὐτὸ οὔτε κατὰ συμβεβηκός. [καὶ εἰ ὠφελὸς 16
μὲν τοῦτο, ἐφ' ἑαυτὸ δὲ τὴν ἀναφορὰν ποιῶτο τῆς ὠφελίας, οὐδὲ τοῦτο
καθ' αὐτὸ οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός προνοεῖ· καὶ εἴ τι τῶν μὲν καθόλου καθ'
25 αὐτό, τῶν δ' ἐν μέρει κατὰ συμβεβηκός, οὐδὲ τοῦτο ἀπλῶς οὔτε καθ' αὐτό 20
οὔτε κατὰ συμβεβηκός τῶν καθ' ἕκαστα προνοεῖ, οὐ καθ' αὐτὸ μὲν, ὅτι
(οὐ) τούτων ἕνεκα, οὐ κατὰ συμβεβηκός δέ, ὅτι οὐχ ἕτερον τὸ καθόλου τῶν
κατὰ μέρος (ἐν γὰρ τούτοις αὐτῷ τὸ εἶναι) ἀποδεῖν τοῦ γίνεσθαι καθ' αὐ- 25
τὴν προηγουμένως.]

30 Τί δ' ἄν, εἶπον, λέγοις περὶ τοῦ προνοοῦντος μὲν τινων, ἐφ' ἑαυτὸν
μέντοι τὴν ἀπὸ τῶν προνοουμένων ὠφελίαν ἀναφέροντος; ὃν τρόπον ὁρῶ- 127
μεν τοὺς τε ποιμένας τῶν προβάτων προνοουμένους, καὶ τοὺς βουκόλους
τῶν βοῶν, καὶ τῶν αἰγῶν τοὺς αἰπόλους, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἱππονόμους
καὶ τοὺς συβώτας τῶν νεμομένων τε καὶ βοσκομένων ὑπ' αὐτῶν. 5

1 δοκεῖ Sp. quia falso interpunctit ante σημείον 4 λέγοντες εἶναι a Sp. οὐκ] ἐπ'
B²S²a Sp.; fortasse recte cf. Simpl. ad Phys. II, 5. 334, 6 sqq. τοῦ] οὐ τῷ B²S²a Sp.:
τῷ Diels 5 ἀπροοράτῳ] ἀπροαιρέτῳ Vict. 9 fortasse διαίρεισθαι 18 ὄντα καθ' αὐτό]
καθ' αὐτό ὄντα καθ' αὐτό Vict.: καθ' αὐτό ὃν τὸ καθ' αὐτό Sp.: sensus postulat tale quid:
(17) οὖν, εἶπεν, ἡ τούτου et (17. 18) τρόπον ὅτι καθ' 18 τινος ἢ τὸ a 19 τινὰ]
τινός B²S²a ποιεῖν B²S²a Sp.: ποιεῖ VFB¹S¹ 22—29 καὶ εἰ—προηγουμένως emblema
ex 30 sqq. 24 (οὔτε) καθ' αὐτό οὔτε coni. Sp. 25. 26 οὔτε—οὔτε Sp.: οὐδὲ—οὐδὲ
libri 26 οὐ B²S²a Sp.: ἡ VB¹S¹ post ὅτι add. οὐ B²S²a Sp. 28 fortasse
(ὄλιγον) ἀποδεῖ 28. 29 αὐτὴν] αὐτό καὶ coni. Sp. recte 31 προουμένων V
32 ποιμένας] inter i^o et μ 2 litt. erasae V προνοοῦντας coni. Sp. recte

Ἄλλ' οὗτοί γε, ἔφη, καὶ πᾶσα γε ἡ τοῦτον τὸν τρόπον γινομένη πρό-
νοια ὀλίγον τι διαφέρει τῆς γινομένης προηγουμένως τε καὶ καθ' αὐτήν·
τῶν γὰρ ἄλλων γινομένων ὁμοίως ὁ σκοπὸς μετατιθέμενος μόνος τῆς τοι- 10
αύτης προνοίας [ὁ] πρὸς τὴν καθ' αὐτὸ ποιεῖ τὴν διαφορὰν.

5 Τί δ', οὐχὶ καὶ ὁ λέγων, ἔφη, τῷ μὲν καθ' αὐτὸ γίνεσθαι τὴν πρό-
νοιαν, τῷ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς, καθ' αὐτὸ μὲν τῶν καθόλου, κατὰ συμβε- 15
βηκὸς δὲ τῶν ὑπ' αὐτά, ἄλλον τινὰ τρόπον προνοίας λέγει παρὰ τοὺς ῥη-
θέντας ἐξ ἀρχῆς;

Πῶς γάρ, εἶπεν, οὐκ ἄλλον, εἴ γε τὸ κοινὸν ἄλλο μὲν ἐκάστου τῶν
10 ὑφ' ἑαυτοῦ, ἐν τούτοις μὲν τὸ ἓν τι εἶναι ἔχον, καὶ διὰ τοῦτο κοινωνοῦν 20
πῶς αὐτοῖς τῶν εἰς αὐτὸ γινομένων προηγουμένως;

Καγὼ πρὸς αὐτόν· δῆλον τοίνυν, εἶπον, ἐκ τῶν ὠμολογημένων, ὅτι
καθ' ὃν ἂν τις τῶν ὕστερον ῥηθέντων τρόπον τὴν πρόνοιαν γίνεσθαι | 25
λέγει, οὔτε προηγουμένως οὔτε κατὰ συμβεβηκὸς ἂν αὐτὴν γίνεσθαι λέγοι. 128

15 Δῆλον γὰρ οὖν εἶπεν.

Ἄλλὰ μὲν, ἔφη, τούτου δῆλου γεγονότος δῆλον, ὡς οὔτε ἡ πρώτη 5
εἰς ἣν ἔφησ ἔρωτᾶν τινας, ἀποκρίσεως ἀξία, οὔθ' ὁ κατὰ τινὰ τούτων τῶν
τρόπων τὴν πρόνοιαν γίνεσθαι λέγων ἀναιρεῖ τὴν πρόνοιαν, ὡς δοκεῖ ποιεῖν
ὁ κατὰ συμβεβηκὸς αὐτὴν γίνεσθαι λέγων. τὸ γὰρ ἀφεμένους τούτων τινὶ 10
20 τῶν τρόπων ἀνατιθέναι τὴν ἐκ τῶν θεῶν τῶν ἐν γενέσει τε καὶ θνητῶν
πρόνοιαν τοὺς θεοὺς λέγειν διὰ τὴν τῶν θνητῶν σωτηρίαν τὰς οἰκειὰς ἐν-
εργείας ἐνεργεῖν παντελῶς ἀλλότριον θεῶν. παραπλήσιον γὰρ τοῦτο τῷ λέ- 15
γοντι τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δεσπότης τῶν οἰκετῶν εἶναι χάριν καὶ τὰς
οἰκειὰς ἐνεργείας ἕνεκα τῆς ἐκείνων σωτηρίας τε καὶ τάξεως ἐνεργεῖν, εἶπερ
25 δεσπότης τῶν ἄλλων πάντων οἱ θεοί. εἴ γὰρ ἐν πᾶσι τιμώτερον τοῦ ἄλλου
χάριν ὄντος τὸ οὐ χάριν ἐστίν τι, εἴ γε τιμώτερον τὸ τέλος τῶν πρὸ αὐ- 20
τοῦ, ἔσται κατὰ τοὺς οὕτω λέγοντας ὁ μὲν οἰκέτης τε καὶ δοῦλος τιμώ-
τερος τοῦ δεσπότη, τῶν δὲ θεῶν τὰ θνητά. καίτοι γε ἐπὶ μὲν τῶν δοῦ-
λων καὶ τῶν δεσποτῶν ἔστιν εἰπεῖν ἀντίδοσιν αὐτοῖς τινὰ γίνεσθαι παρ' 25
30 ἀλλήλων διὰ τῶν ἐνεργειῶν ἅς ἐνεργοῦσιν· τὰς μὲν γὰρ τῶν δεσποτῶν
ἐνεργείας τῆς σωτηρίας | τῶν δοῦλων γίνεσθαι χάριν, συντελεῖν πάλιν εἰς 129
τὴν τῶν δεσποτῶν σωτηρίαν. ἐν γὰρ τῇ τῶν δοῦλων ἐνεργείᾳ τὴν τῶν
δεσποτῶν σωτηρίαν κεῖσθαι, ὡς εἶναι ἐκάτερόν πως ἐκατέρου τέλος, τὸ δὲ
τὴν τῶν θεῶν σωτηρίαν δεῖσθαι λέγειν τῆς τῶν θνητῶν ἐνεργείας ἄτοπον 5
35 ἂν εἶναι ὁρᾷς παντάπασιν.

Πῶς γὰρ οὐκ;

1 οὗτοί γε] οὗτος οὗτι γε Vict.: οὗτός γε a: οὗτος ἔφη vel οὗτος οὗτι conī. Sp.
4 ὁ del. Schwartz 5 ἔφην Vict. Sp.: ἔφη VFB'S¹: ἔφη ἔφην B²S²a τῷ] τῶν
Sp. 6 τῷ] τῶν Sp. 10 μὲν] μέντοι Vict. Sp. recte 13 τρόπων a Sp.
γίνεσθαι del. S²: om. B 17 εἰς] ἐρώτησις conī. Sp. recte ἔφησ scripti: ἔφην
libri 18 λέγω a 22 θεῶν Sp.: θεῶν libri 31 γίνεσθαι] fortasse γινομένης
συντελεῖν δὲ πάλιν Vict. 36 οὐκ ἄτοπον; conī. Sp.

Ἄτοπον δὲ τούτῳ παραπλησίως καὶ τὸ τέλος καὶ τάχαθὸν τῶν θεῶν 10 εἶναι λέγειν ἐν τῇ τῶν θνητῶν τάξει τε καὶ προνοίᾳ, καὶ ταῦθ' ὀρῶντα πολλὰ τῶν ἐν τοῖσδε γενομένων οὐκ ἄξια τῆς θείας τάξεως. ἀλλ' εἰ τὰς οἰκειάς τὸ θεῖον ἐνεργῆσει ἐνεργείας τῆς τῶν θνητῶν σωτηρίας, οὐχ αὐτοῦ 15 5 χάριν, παντάπασιν ἂν δόξειε τῶν θνητῶν εἶναι χάριν. ποιήσει δὲ τοῦτο κατὰ τοὺς ἐν τῷ προνοεῖν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τιθεμένους. τί γὰρ ἄλλο τὸ θεῖον ἔσται κατὰ τὸν γράφοντα 'ἐπεὶ τί τὸ καταλειπόμενον ἢ τῆς 20 χιόνος, ἂν ἀφέλη τὸ λευκὸν καὶ τὸ ψυχρὸν; τί δὲ πυρός, ἂν τὸ θερμὸν σβέσῃς, μέλιτος δὲ τὸ γλυκὺ καὶ τῆς ψυχῆς τὸ κινεῖσθαι καὶ τοῦ 10 θεοῦ τὸ προνοεῖν;' εἰ γὰρ ἐν τῷ προνοεῖν τὸ εἶναι θεῶν κατὰ τὸν | οὕτω λέγοντά τε καὶ γράφοντα, πᾶν δὲ τὸ προνοοῦν προνοεῖ τινος, καὶ 130 ἔστι προνοεῖν τὸ τὰς οἰκειάς ἐνεργείας ἐνεργεῖν χάριν τοῦ προνοουμένου, πᾶσα ἂν ἀνάγκη γένοιτο ἢ ὡς θεοῦ ἐνέργεια τῷ θεῶν χάριν τῶν προνοου- 5 μένων, ἢ πῶς σοι δοκεῖ;

15 Καὶ δε· τί γὰρ ἄλλο λέγει ὁ τὴν οὐσίαν τῶν θεῶν ἐν τῷ προνοεῖν τιθέμενος οὕτως, ὡς ἐν τῷ θερμῷ τὴν τοῦ πυρός;

Τί οὖν, ἔφη, οὐκ ἐν πᾶσιν ἀτελέστερα τὰ πρὸς τὸ τέλος συντελοῦντα 10 τοῦ τέλους αὐτοῦ;

Πῶς γὰρ, εἶπεν, ἄλλως;

20 Τί δ', οὐχὶ καὶ πᾶν τὸ τὰς οἰκειάς αὐτῷ καὶ κατὰ φύσιν ἐνεργείας ἄλλου χάριν ἐνεργοῦν ἐκείνου χάριν ἀναγκαῖον εἶναι λέγειν, ἄλλως τε καὶ 15 ἂν ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ τὸ τοιοῦτον ἦ;

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἄλλὰ μὴν τὸ τέλος ἄλλο τι πρόκειται, οὐ ποιεῖ χάριν ὁ ποιεῖ, καὶ 25 <ε> ἐν τῇ οἰκειᾷ οὐσίᾳ ἔχει τὸ εἶναι ἄλλου χάριν, τοῦτ' ἀναγκαῖον ἀτελές 20 τε εἶναι καὶ δεύτερον τιμῇ τούτου, οὐ χάριν ἔστιν.

Οὕτως, ἔφη.

Ἄναγκαῖον οὖν ἄρα τοῖς τοιαύτην εἶναι τὴν ἐκ τῶν θείων πρόνοιαν 25 τῶν θνητῶν λέγουσιν ἀτελές τε τὸ θεῖον τῶν θνητῶν λέγουσι καὶ ὃν | 30 τούτων χάριν, οὐ τί γένοιτ' ἂν ἀσβεστέρον ἢ ἀλλοτριώτερον τῆς τῶν θεῶν 131 οὐσίας τε καὶ προλήψεως;

Καὶ δε· ἀληθῆ μὲν λέγεις, εἶπεν, καὶ ἀνάγκη ταῦτά τε ἔπεσθαι τοῖς 5 τοιαύτην καὶ οὕτως γίνεσθαι τὴν πρόνοιαν λέγουσι καὶ ἄλλα τούτοις παρα-

2 ὀρῶντα scripsi: ὀρῶν τὰ VFB¹S¹: ὀρῶντας B²S²a Sp. 3 γενομένων Sp.: γενομένοις libri θείας scripsi: οἰκειάς libri 4 οὐχ αὐτοῦ B²: οὐκ αὐτοῦ libri 5 δόξειε Sp.: δόξει libri τοῦτο scripsi: τούτου libri: τούτων con. Sp. 6 κατὰ τοὺς scripsi: κατὰ τούτους VFB¹S¹: (χάριν) κατὰ τοὺς B²S²a Sp. 7 τὸν οὕτω γράφοντα Vict. Sp. ἢ τῆς Sp. („sed melius absunt“): ἤτις sic V: εἰ τις GFV Vict.: ἤτις SB: ἤτις a 8 ἂν ἀφέλη Sp.: ἂν ἀφέληται V: ἀναφέληται FSa pr. et alt. τὸ om. a Sp. 9 τῆς om. a Sp. 10 alt. τὸ SFBa Sp.: τῷ V 13 ἀνάγκη scripsi: ἀνάγκη libri: del. Sp. (vel τὴν—ἐνέργειαν con.) 14 εἶναι ἢ a Sp. 15 λέγει B Sp.: λέγει Va 16 οὕτως Sp.: ὅπως libri 20 αὐτῷ Sp.: αὐτῷ V: αὐτῶν a 24 τὸ] fortasse ᾧ 25 δ add. B²S²a Sp. 26 τί μὴ a 29 ἀτελέστε τὸ VB¹S¹: ἀτελέστερον B²S²a Sp. alt. τῶν θνητῶν λέγουσι] expectas λέγειν

πλήσια. πολλά γὰρ τὴν ἀρχὴν οὐδὲ γνώσεως ἀξία εἶναι δόξει τῶν ἐν-
ταῦθα γινομένων, μήτε ὑπὸ τῆς ἐκείνων γίνεσθαι προνοίας. ἄτοπον δ' ἂν 10
ἔποιτο τοῖς ἀνατιθεῖσι μὲν πάντα τῇ προνοίᾳ, λέγουσι δὲ καὶ μόνον τὸ
καλὸν ἀγαθόν, καὶ τοῦτ' ἐφ' ἡμῖν εἶναι τιθεμένοις, τινὸς ἀγαθοῦ τοῖς ἀν-
5 θρώποις κατ' αὐτοὺς † οἷόν τι γίνεσθαι τὴν θεῖαν πρόνοιαν, ἐν ἣ τὸ
εἶναι τοῖς θεοῖς φασιν εἶναι. διὸ τὸν μὲν περὶ τούτων λόγον ὑπερθώμεθα 15
εἰς σχολὴν μακροτέραν, ὁ δὲ γε νῦν ἡμῖν προκαταβεβλημένος λόγος ἀπαι-
τεῖν μοι δοκεῖ, τίνα τρόπον οὖν χρὴ γίνεσθαι λέγειν κατὰ Ἀριστοτέλη τὴν
πρόνοιαν, ἐπεὶ μήτε καθ' αὐτὴν μήτε κατὰ συμβεβηκὸς αὐτὴν φαμεν γί- 20
νεσθαι λέγειν, εἰσὶ δὲ τινες παρὰ τούτους τρόποι προνοίας εὐρημένοι πλεί-
ους, ὧν τί φαμεν οἰκεῖον εἶναι τῶν θεῶν, ἀπαιτήσαι τις ἂν.

Κἀγὼ πρὸς αὐτόν· τί δέ, οὐ τὸ προκείμενον ἦν ἡμῖν δεῖξαι τὴν ἤρω- 25
τημένην ἐρώτησιν ὑπὸ τῶν προηγουμένως λεγόντων τὰ θεῖα προνοεῖν |
τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ ἢ κενὴν γε οὔσαν καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀπο- 132
15 κρίσεως ἀξίαν, εἴ γε πλείονων ὄντων τρόπων, καθ' οὓς οἷόν τε τὴν πρό-
νοιαν εἶναι λέγειν γίνεσθαι, ἥδε περὶ δύο μόνων ἐγένετο, ὧν ἐδείχθη κατ' 5
οὐδέτερον οἷόν τε γίνεσθαι τὴν ἐκ θεῶν ἐπιζητουμένην πρόνοιαν;

Ἦν μὲν, ἔφη, τοῦτο, ἀλλ' ἐπεὶ ἰκανῶς παρέστησας, δι προεθέμην,
πρὸς ἐκείνους λόγος ἐστὶ σοι πεπληρωμένος, ἡμῶν δὲ χάριν ἀξίον σε τὰ 10
20 τοῖς δεδειγμένοις ἀκόλουθα προσθεῖναι. εἰ γὰρ φαίνοιτο κατὰ τὴν ὑπ' Ἀρι-
στοτέλους λεγομένην πρόνοιαν ἀναιρούμενα ταῦτα, ἃ ταῖς προειρημέναις
δόξαις ἔπρεσθαι δέδεικται, εἴη ἂν οὐ μικρὸν καὶ τοῦτο μαρτύριον γινόμενον 15
εἰς τὴν τῆς δόξης ὡς ἀληθοῦς σύστασιν.

Ἔστι μὲν, εἶπον, οὐ ῥάδιος ὁ περὶ τῶν τούτων λόγος, καὶ μάλιστα' 25
ἐπεὶ μὴ [ἐπί] τῶν πρὸ ἡμῶν ἔργον τις ἐποιήσατο τοῦτο δεῖξαι· οὐδεὶς γοῦν
δόξει, ὅσα καμὲ εἰδέναί μὴ προηγουμένως, τῶν προαγόντων τὸν Ἀριστοτέ- 20
λους λόγον περὶ τούτου τοῦ προβλήματος διειληφέναι, ὡς δεῖξαι τοῖς ὑφ'
αὐτοῦ λεγομένοις συναρόντα (τὰ) ὑπ' Ἀριστοτέλους εἰρημένα. ἀλλ' ἐπεὶ σύ
τε ἀξιῶς ἡμᾶς τε καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνω, ἐφ' ὅσον οἰοί τέ ἐσμεν περὶ 25
30 αὐτοῦ διαλαβεῖν, ἐπὶ τοσοῦτον προα|γαγεῖν τὸν λόγον, ἅμεινον ἡγουμένῳ 133
τὸ καὶ ἐπ' ὀλίγον εὐπορεῖσθαι τῶν περὶ αὐτοῦ λέγεσθαι δυναμένων, ἢ φόβῳ
τοῦ ἂν μὴ δυνηθῆναι τέλος ἐπιθεῖναι τῷ προβλήματι, καὶ τῶν ὀλίγων ἀπο-
στῆναι, οὐκ ὀκνητέον πρὸς αὐτό. πειράσομαι δ' ὁμοῦ τῷ περὶ τούτων 5
λόγῳ καὶ τοὺς τὰ Πλάτωνος μὲν ὑπισχνουμένους, σφόδρα δὲ πεπεικώτας

2 μήτε] nisi plura exciderunt, legas μηδὲ (vel μήτε γε Schwartz) 5 οὐχ οἷον B²S²
a Sp. τι VB¹S¹: ται B²: τῷ S²a: τε Vict. Sp. 10 λέγειν·(δεῖν) Schwartz
11 τί] τίνα a Sp. 12 δεῖξαι a 14 καὶ κενὴν γε B²: κενὴν τε conl. Sp.
16 εἶναι suspectum Sp. ἥδε Sp.: ἢ δὲ B²: εἰ δὲ VB¹Sa 17 ἐπιζητουμένην] ου
in lit. V 18 παρέστησας punctis notat B²: παρέστησα Vict. 8 προεθέμην
(ὁ μὲν) Schwartz προεθούμην a: προειμίην Vict. 24 μὲν ὡς εἶπον a Sp.
25 ἐπί del. S²: om. a Sp. 26 προηγουμένως (σχεψόμενον) Schwartz recte 28 τὰ
ὑπὸ B²S²a Sp.: ὑπὲρ VGB¹S¹ 28. 29 σύ τε] οὕτε a 30 ἡγουμένῳ] ἡγοῦμαι B²S²a
Sp. ab isdem perperam οὐκ ὀκνητέον πρὸς αὐτό interlocutori tribuitur additurque ἄρα post
ὀκνητέον 32 τοῦ Diels: τῆ libri 33 ὁμοῦ V

ἑαυτοὺς ὡς μὴδὲν Ἀριστοτέλους περὶ προνοίας εἰρηκότους, δεικνύουσι ὅτι
μὴδὲν μετ' ἐπιστάσεώς τε καὶ φροντίδος λέγουσιν. 10

XXII. Ἐξήγησις λέξεως ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ γενέσεως καὶ
φθορᾶς Ἀριστοτέλους ἄλλως ἔχουσα παρὰ τὴν ἐν τῷ εἰς αὐτὸ
5 ὑπομνήματι· ἡ δὲ λέξις ἐστὶν ἤδε· “εἰ μὲν οὖν εἰς ἄπειρον εἰσιν 15
ἐπὶ τὸ κάτω, οὐκ ἔσται ἀνάγκη τὸ ὕστερον τότε γενέσθαι ἀπλῶς,
ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεως· αἰεὶ γὰρ ἕτερον ἔμπροσθεν ἀνάγκη ἔσται,
δι' ὃ ἐκεῖνο ἀνάγκη γενέσθαι”. 20

Εἰ ἐν οἷς τὸ ὕστερον ἐξ ἀνάγκης, (ἐν) ἐκείνοις μόνοις ἀληθῆς δειχθεῖη
10 τὸ ‘εἰ τὸ πρῶτον, ἐξ ἀνάγκης τὸ ὕστερον’, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἄπειρον γενέσεως 134
οὐκ ἔστι τὸ ὕστερον ἐξ ἀνάγκης τῷ μὴδὲ γίνεσθαι τὸ αὐτό, οὐδ' ἂν πρὸ
τοῦ ἐσχάτου γινομένου ἀπλῶς ἂν τι ἐξ ἀνάγκης γίνοιτο τῷ μόνως τὰ με- 5
ταξὺ τοῦ τελευταίου τὸ ἀναγκαῖον ἀπλῶς ἔχειν παρὰ τοῦ τέλους, εἰ τοῦτο
ἀπλῶς τὸ γινόμενον ἐξ ἀνάγκης. εἰ γὰρ ἐκεῖνο ἐξ ἀνάγκης ἀπλῶς, τότε
15 καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης ἔσται, τῶν μεταξὺ τὸ ἐπ' ἄπειρον γι-
νομένου ἕκαστον ἐξ ὑποθέσεως τὸ ἀναγκαῖον ἔχον. εἰ γὰρ τὸ μὲν ταῦτο 10
ἔσται, δεῖ καὶ τοῦτο ὄν πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὁμοίως πάλιν ἐκεῖ τὸ ἀναγκαῖον
ἔξει τὸ γὰρ ἐκεῖνο ἔσται ἐξ ἀνάγκης, εἰ τὸ μετὰ τοῦτο, καὶ οὕτως προϊ-
όντων, ἐπεὶ μὴδὲν ἐσχατόν ἐστι τοῦ ἀπείρου ἐξ ἀνάγκης μέλλοντος γίνε- 15
20 σθαι, ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης ἐγένετο καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, οἷς πάλιν ἐξ ἀνάγκης
γινομένοις εἶπετο καὶ τὸ τελευταῖον ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι, εἰ τὰ πρῶτα. οὐ-
κέτ' ἐπὶ τῶν οὕτω γινομένων ἔσται λαβεῖν τὴν τοιαύτην ἀκολουθίαν τὴν 20
εἰ τὸ πρῶτον, ἐξ ἀνάγκης τὸ ὕστερον. τὸ δὲ ὥστε εἰ μὴ ἔστιν ἀρχὴ
τοῦ ἀπείρου, οὐδὲ τὸ πρῶτον ἔσται, δι' ὃ ἀναγκαῖον ἔσται γενέσθαι',
25 ἴσον ἐστὶ τῷ ὥστε εἰ μὴ ἔστι τέλος τοῦ ἀπείρου· ἀρχὴν γὰρ νῦν 25
τὸ τέλος εἶπεν, ἐπεὶ ἀπὸ τοιούτου ἀρχή, εἰ ἀναγκαίως γίνοιτο τὸ καὶ τὰ
πρὸ αὐτοῦ πάντα ἐξ ἀνάγκης ὀφείλειν γίνεσθαι. εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο, 135
οὐδὲ ἡ ἀκολουθία αὕτη ἐπ' αὐτοῦ ἀληθῆς ἐστὶν ἢ λέγουσα, εἰ τὸ πρῶτον
τὸ ὕστερον, τῷ τὴν τοιαύτην ἀκολουθίαν ἀληθῆ γίνεσθαι ἐν οἷς ἐστὶ τι
30 ἔσχατον ἐξ ἀνάγκης γινόμενον τῷ ἔπεσθαι τοῦτο τῷ ἐξ ἀνάγκης γινομένῳ 5
τὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης τε γίνεσθαι καὶ ἀληθῆς εἶναι ἐφ' ἑκάστου
αὐτῶν τὸ εἰ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ ὕστερον. ἀνάγκη γὰρ, εἰ μέλλοι ἡ τοι-
αύτη ἀκολουθία ἀληθῆς ἔσεσθαι, εἶναί τι πέρασ ἐν τοῖς λαμβανομένοις. 10
ὅτι δ' ἀρχὴν καὶ τὸ πέρασ λέγει, ἔδειξεν δι' ὧν μετ' ὀλίγον εἶπεν οὕτως·

3 Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] II 11. 337^b25 6 pr. τὸ] o in lit. V εἰσιν V
τὸ Arist.: τῶν libri 8 διὸ καὶ ἐκεῖνο Vict. 9 ἐν add. a Sp. δειχθεῖη
τὸ conl. Sp.: δειχθῆ τὸ (i subscr. v. c.) V: δειχθῆτο a 10 εἰ τὸ s. v. V
13 ἀπλῶς suspectum εἰ Sp.: εἴη sic V: εἴη a 14 τὸ suspectum 15 τε del.
Sp. 17 ἐκεῖ τὸ V: ἐκεῖτο Sa: ἐκεῖνο τὸ Vict. Sp. 18 ἔξει] εἰ s. v. V
(καὶ) γὰρ Sp. 21 τὰ V 23 pr. εἰ Sp.: εἰς libri 24 τὸ πρῶτον ἔσται] πρῶτον
ἔσται οὐδὲν Arist. 26 εἰ Sp.: εἴη sic V: εἴη a τὸ καὶ τὰ Sp.: τοῦ καὶ τὸ libri
28 ἀληθῆς] ἀληθῆς Sp. 30 τῷ ἐξ] τὸ ἐξ a οὕτως] l. c. 338^a6

‘τούτων δ’ εἴπερ ἔσται αἰδιος, οὐκ εἰς εὐθὺ οἶόν τε διὰ τὸ μηδαμῶς εἶναι ἀρχὴν μήτ’ ἂν κάτω, ἐπὶ τῶν ἐσομένων λαμβανομένων, μήτ’ ἂν ἄνω ἐπὶ τῶν γινομένων’. τὸ γὰρ ‘μήτ’ ἂν κάτω ἐπὶ τῶν ἐσομένων’ τῆς ὡς πέρατος ἀρχῆς ἐστὶ δηλωτικόν. τὴν μὲν οὖν κάτω δεῖ εἶναι 5 ἀρχήν, εἰ μέλλοι τὸ ἀπλῶς ἀναγκαῖον ἔξαι τὰ γινόμενα, ὅτι τῷ τοῦτο ὑποκεῖσθαι ἀπλῶς ἀναγκαιῶς ἔσεσθαι τούτῳ ἀληθὲς ἐγίνετο, εἰ τὸ 20 πρῶτον ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ ὕστερον, τὴν δὲ ἄνω, ὅτι οὕτω δυνατὸς λαβεῖν τὸ εἰ τὸ πρῶτον τὸ ὕστερον. |

XXIII. Περὶ τῆς Ἡρακλείας λίθου, διὰ τί ἔλκει τὸν σίδηρον. 136

10 Ἐμπεδοκλῆς μὲν ταῖς ἀπορροαῖς ταῖς ἀπ’ ἀμφοτέρων καὶ τοῖς πόροις τοῖς τῆς λίθου συμμετέροις οὖσιν ταῖς ἀπὸ τοῦ σιδήρου τὸν σίδηρον φέρε- 5 σθαι λέγει πρὸς τὴν λίθον· αἱ μὲν γὰρ τούτου ἀπορροαὶ τὸν ἀέρα τὸν ἐπὶ τοῖς τοῦ σιδήρου πόροις ἀπωθοῦσί τε καὶ κινουσί τὸν ἐπιπωματίζοντα αὐτούς· τούτου δὲ χωρισθέντος ἀθρόα ἀπορροία βρούση τὸν σίδηρον ἔπασθαι· 10 15 φερομένων δὲ τῶν ἀπ’ αὐτοῦ ἀπορροιαῶν ἐπὶ τοὺς τῆς λίθου πόρους, διὰ τὸ συμμετέρους τε αὐτοῖς εἶναι καὶ ἐναρμόζειν καὶ τὸν σίδηρον σὺν ταῖς ἀπορροαῖς ἔπασθαι τε καὶ φέρεσθαι. ἐπιζητήσαι δ’ ἂν τις, εἰ καὶ συγ- 15 χωρηθεῖ τὸ τῶν ἀπορροιαῶν, τί δήποτε ἡ λίθος οὐχ ἔπεται ταῖς ἰδίαις ἀπορροαῖς, κινεῖται δὲ πρὸς τὸν σίδηρον. οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἐκ τῶν εἰρη- 20 μένων ἢ λίθος πρὸς τὸν σίδηρον ἢ ὁ σίδηρος κινήθησεται πρὸς τὴν λίθον. ἔτι διὰ τί οὐ καὶ χωρὶς τῆς λίθου κινήθησεται ποτε σίδηρος ἐπ’ ἄλλο τι 20 τῶν ἀπ’ αὐτοῦ ἀπορροιαῶν ἀθρόων φερομένων. διὰ τί γὰρ μόναι αἱ ἀπὸ τῆς λίθου ἀπόρροιαὶ κινεῖν δύνανται τὸν ἐπιπωματίζοντα τοὺς τοῦ σιδήρου πόρους ἀέρα καὶ ἐπέχοντα τὰς ἀπορροαῖς; ἔτι διὰ τί ἄλλο οὐδὲν πρὸς ἄλλο 25 τι οὕτω φέρεται, καίτοι πολλὰ λέγεται ὑπ’ αὐτοῦ συμμετέρους τοὺς πόρους 137 πρὸς ἀλλήλας ταῖς ἀπορροαῖς ἔχειν; λέγει γοῦν ὕδωρ οἶψ μᾶλλον ἐναριθμιον, αὐτὰρ ἐλαίψ οὐκ ἐθέλει’. ἀλλ’ οὐ φέρεται τούτων οὐδέτερον πρὸς ἕτερον. ὁ Δημόκριτος δὲ καὶ αὐτὸς ἀπορροαῖς τε γίνεσθαι τίθεται καὶ τὰ 6 ὅμοια φέρεσθαι πρὸς τὰ ὅμοια, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ κοινὸν πάντα φέρεσθαι. 30 ταῦθ’ ὑποθέμενος λαμβάνει τὸ τὴν λίθον καὶ τὸν σίδηρον ἐξ ὁμοίων ἀτόμων συγκεῖσθαι, λεπτοτέρων δὲ τὴν λίθον καὶ † ὅτι εἶναι ἀραιότεραν τε καὶ 10 πολυκενωτέραν αὐτὴν εἶναι, καὶ διὰ τοῦτ’ εὐκινητοτέραν θάττον ἐπὶ τὸν

1 δ’ εἴπερ ἔσται Vict. Arist. Sp.: δὲ περ εσθαι sic V: δέ περ εσθαι sic B: δέ περ ἔσεσθαι S¹: δ’ εἴπερ ἔσθαι B²: δ’ ἐπερῆσθαι GF: δ’ εἴπερ ἔσεσθαι S^a 2 κάτω ὡς ἐπὶ Vict. ex Arist. vulg. 2 διαλαμβάνομεν Vict. cf. Arist. vulg. 4 (μῆ) εἶναι con. Sp. 6 τούτῳ] τοῦτο con. Sp. (τὸ) εἰ Schwartz 7 ἄνω μῆ ὅτι Vict. ut videtur Sp. 11 τῆς om. a Sp. ταῖς] τοῖς B²S²a Sp. 12 τούτου] ταύτης B²S²a Sp. 22 αὐτοῦ B²S²a Sp.: αὐτῆς V(ἢ puncto notatum)GB¹S¹ 26 λέγει Sp.: λέγει libri (cf. v. 284 St.) 28 δὲ v. c. V Sp.: τε V¹GSa 29 κενὸν Diels 30 λαμβάνει Sp.: λαμβάνειν libri τὸν s. v. V 31 λεπτοτέραν con. Sp. καὶ ὅτι εἶναι VS¹B¹: καὶ τῷ εἶναι B²: καὶ τὸ εἶναι S²a: εἶναι καὶ con. Sp.: καὶ ἐκείνου Diels 32 fortasse εὐκινητοτέρα θάττον] τάτομα Diels

σιδήρον φέρεσθαι (πρὸς γὰρ τὰ ὅμοια ἢ φορὰ), καὶ ἐνδύομενα εἰς τοὺς πό-
 ρους τοῦ σιδήρου κινεῖν τὰ ἐν ἐκείνῳ σώματα διαδύομενα δι' αὐτῶν διὰ 15
 λεπτότητα, τὰ δὲ κινήθεντα ἔξω τε φέρεσθαι ἀπορρέοντα καὶ πρὸς τὴν λί-
 θον διὰ τὴν ὁμοιότητα καὶ διὰ τὸ κενὰ ἔχειν πλείω, οἷς ἐπόμενον τὸν σί-
 5 δηρον διὰ τὴν ἀθρόαν ἔκκρισιν τε καὶ φορὰν φέρεσθαι καὶ αὐτὸν πρὸς τὴν 20
 λίθον. οὐκέτι δὲ ἡ λίθος πρὸς τὸν σίδηρον φέρεται, ὅτι μὴ ἔχει τοσαῦτα
 ὁ σίδηρος κενὰ ὅσα ἡ λίθος. ἀλλὰ τὸ μὲν τὴν λίθον καὶ τὸν σίδηρον ἐξ
 ὁμοίων συγκεῖσθαι δέξαιτ' ἂν τις, πῶς δὲ καὶ τὸ ἤλεκτρον καὶ τὸ ἄχυρον; 25
 † ὅτι δὲ καὶ ἐπ' ἐκείνων λέγεται ταύτην τὴν αἰτίαν, ἔτι πολλὰ ἐλκόμενα ὑπὸ
 10 τοῦ | ἡλέκτρον, οἷς πᾶσιν εἰ ἐξ ὁμοίων σύγκειται, κακείνα ἐξ ὁμοίων ἀλλήλοις 138
 συγκαίμενα ἔλκοι (ἀν) ἀλλήλα. Διογένους δὲ ὁ Ἀπολλωνιάτης πάντα τὰ
 ἑλατὰ φησὶν καὶ ἀφιέναι τινὰ ἰκμάδα ἀπ' αὐτῶν πεφυκέναι καὶ ἔλκειν ἔξωθεν, 5
 τὰ μὲν πλείω, τὰ δὲ ἐλάττω, πλείστην δὲ ἀφιέναι χαλκόν τε καὶ σίδηρον, οὐ
 σημεῖον τὸ τε ἀποκαίεσθαι τι καὶ ἀπαναλίσκεσθαι ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ πυρί, καὶ
 15 τὸ χριόμενα αὐτὰ ὅξει καὶ ἐλαίῳ ἰοῦσθαι· τοῦτο γὰρ πάσχειν διὰ τὸ ἔλκειν ἐξ 10
 αὐτῶν τὴν ἰκμάδα τὸ ὅξει. † τὸ γὰρ τὸ πῦρ καίειν ἂν καίειν αὐτῷ· τῷ δὲ
 εἰσδύομενον εἰς ἕκαστον ἔλκειν τε καὶ ἀναλίσκειν τὸ ἐν αὐτοῖς ὑγρὸν. τοῦ
 σιδήρου ἔλκοντός τε καὶ πλείων ἀφιέντος ὑγρὸν τὴν λίθον οὖσαν ἀραιότεραν 15
 τοῦ σιδήρου καὶ γεωδεστέραν πλείων ἔλκειν τὸ ὑγρὸν τὸ ἀπὸ τοῦ παρα-
 20 κειμένου ἀέρος ἢ ἀφιέναι. τὸ μὲν οὖν συγγενὲς ἔλκουσαν ἐν αὐτῇ δέχε-
 σθαι, τὸ δὲ μὴ συγγενὲς ἀπωθεῖν. εἶναι δ' αὐτῇ συγγενῆ τὸν σίδηρον,
 διὸ τὸ ἀπὸ τούτου ἔλκειν τε καὶ δέχεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ διὰ τῆς τούτου 20
 ἔλξεως καὶ τὸν σίδηρον ἐπισπᾶσθαι διὰ τὴν ἀθρόαν ἔλξιν τοῦ ἐν | αὐτῷ 139
 ὑγροῦ, μηκέτι δὲ τὸν σίδηρον ἔλκειν τὴν λίθον (τῷ) μηδ' οὕτως εἶναι τὸν
 25 σίδηρον ἀραιὸν ὡς δέχεσθαι δύνασθαι ἀθρόαν τὴν ἀπ' αὐτῆς ὑγρότητα.
 ἀλλ' εἰ τοῦτο, διὰ τί μόνῃ ἡ λίθος ἔλκει τὸν σίδηρον, τῶν δ' ἄλλων οὐ- 5
 δὲν τὸ συγγενὲς, οἷον χαλκὸς καὶ μόλιβδος; ἀφίησι γὰρ καὶ ταῦτα ὑγρὸν
 καὶ ἔλκει, καὶ συγγενῆ τινα καὶ τούτοις ἐστίν, ὥσπερ καὶ τοῦ σιδήρου ἡ
 λίθος. ἔτι διὰ τί οὐ καὶ ἄλλα τινὰ ἡ λίθος ἔλκει τῶν στερεῶν, ἀ ἀφίησι 10
 30 πλείονα ἰκμάδα, ὧν καὶ ὁ χαλκὸς ἐστίν; οὐ γὰρ διότι ἐμμένει τὰ ἐλκόμε-
 να διὰ τὴν συμμετρίαν ἔπεται τὸ ἀπ' οὐπερ ῥεῖ τὸ ἐλκόμενον, ἀλλὰ

2 κινεῖν Sp.: κινεῖ libri 4 οἷς B²a Sp.: οἷδ' VB¹F: οἷς δ' S²: οἷ δ' S¹ 6 [ἔχει] ι
 puncto notatum V 8 καὶ scripsi: εἰς libri post ἄχυρον posui sign. interr., post
 αἰτίαν libri 9 [ὅτι] εἰ Schwartz δὲ om. a Sp. λέγεται] λέγει a Sp.
 10 [οἷς] ὡς conī. Sp. πᾶσιν εἰ VB¹F: πᾶσιν S¹: εἰ πάντα B²S²a: εἰ πάντα d conī.
 Sp. 11 ἂν addidi δὲ Sp.: τε libri cf. 72,28 16 τῷ γὰρ Sp. conī.
 alt. τὸ del. Panzerbieter (*Diog. Apoll. p. 98*) καίειν ἂν καίειν sic V: καίειν ἂν καίειν
 FGB¹S¹: καίειν τὴν ἐν αὐτῷ ἰκμάδα ἂν καίειν (ix. ἀποκαίειν Sp. ix. ἀνακαίειν vir doctus
 apud Sp.) B²S²a Sp. τῷ VS¹FG: τὸ BS²a Sp. αὐτὰ τὸ δὲ (ὄξος) εἰσδύομενον
 vir doctus apud Sp.; fortasse καὶ γὰρ τὸ πῦρ καίειν d καίει αὐτῶν τῷ [δὲ] 17 αὐτῷ
 B²S²a Sp. τοῦ] καὶ vel ὥστε τοῦ vir doctus apud Sp. 20 ἢ ἀφιέναι] ἢ ἄ in
 lit. V 21 τὸ δὲ Panzerbieter: τότε libri 22 διὸ scripsi: διὰ libri διό—
 τούτου] διὰ τοῦτο Panzerbieter: διὰ τοῦτο (τὸ ὑγρὸν) Sp. conī. 24 τῷ add. B²S²a
 Sp. μηδ' scripsi: μηθ' libri: μη Sp. τῷ σιδήρῳ Diels 29 οὐ καὶ ἄλλα B:
 οὐκἄλλα sic V: οὐκ ἄλλα GSFa Sp.

διότι ἔλκεται, καὶ εὐλογώτερόν γε, ὢν μηδὲ ἐμμένει ἐν τῷ ἔλκοντι ἰκμάς ἀλλὰ παραπέμπεται, ταῦτα μᾶλλον κινεῖσθαι. καὶ γὰρ πλείον ἀπὸ τούτων 15 εἰκὸς ἔλκεσθαι τῷ τὸ ἐλκόμενον ἐν ἑαυτῷ μηδὲ πληρούμενον ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἕμοιον μένον ἔλκειν. ὁμοίως δὲ καθόλου ἀναγκαῖον τὸν περὶ τούτου 5 λέγοντα πρῶτον ἐζητηθέναι, τίς ὁ τῆς ὀλκῆς τρόπος. ἔλκει γὰρ τὰ μὲν 20 βία καὶ ἀφῆ· ταῦτα αὐτὰ κινούμενα κινεῖ. οὐχ οὕτως δὲ ἡ λίθος· ἀκίνητος γάρ. καὶ οὔτε τοῦ σιδήρου ἀπτομένη, οὔτε σπῶσα τὸν μεταξὺ ἀέρα ἢ τὸ ὕδωρ ἐπισπᾶται αὐτὸν δι' αὐτῶν. καὶ γὰρ ἂν τὰ ἐπιπολάζοντα ἐν αὐτῷ 25 καὶ κουφότερα ἔλκοι | τῷ ἐπισπᾶσθαι τὸν μεταξὺ ἀέρα, (ὡς) τῷ θερμῷ τῷ 140 ἐν αὐτοῖς τὸ ἤλεκτρον καὶ ἡ σιχῦα. οὐχ οὕτως ἐκείνη. ἐν ἐκείνοις γὰρ τὸ πῦρ κινούμενον καὶ ἐξὶδὸν σπᾶ τὸ παρακείμενον ὑγρὸν καὶ ἀπτόμενον ὡς σπώμενῳ τὸ συνεχὲς ἐφέλκεται, ἡ δὲ λίθος τὸν σίδηρον μόνον. εἰ γὰρ 5 ἔσπα τὸν μεταξὺ ἀέρα, ἐφέρετ' ἂν πάντα τὰ ἐν τῷ ἀέρι κουφότερα τοῦ σιδήρου ἐπὶ τὴν λίθον πρῶτα τοῦ σιδήρου. ἔλκειν δοκεῖ καὶ ἡ ὑστέρα τὰ 15 σπέρματα καὶ αἱ φλέβες καὶ τὰ μέλη τὴν τροφήν. οὐχ οὕτως δὲ ἡ λίθος 10 ἔλκει τὸν σίδηρον. καὶ γὰρ τούτων ὅσα ἔλκει τῷ τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὑγρὸν σπᾶν πρῶτον (τὸ) μεταξὺ τούτο ποιεῖ κατὰ συμβεβηχός. ἔλκειν δοκεῖ καὶ ὁ ἥλιος τὸ ὕδωρ (μεταβάλλον γὰρ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα ἀνα- 15 φέρεται εἰς τὸν κατὰ φύσιν αὐτῶν τρόπον, ὅς ἐστιν ἄνω ἔνθα καὶ ὁ ἥλιος) 20 οὐχ ὡς ἡ λίθος· οὐ γὰρ μεταβάλλει τὸν σίδηρον. ἔλκει καὶ τὴν τροφήν τὸ ζῶον καὶ πᾶν τὸ ἐπιθυμητὸν καὶ ὀρεκτὸν οὐ τῷ ποιεῖν τὸ μεταξὺ αὐτοῦ 20 (καὶ τοῦ) ὀρεγομένου ἕμοιον ἑαυτῷ (οὐ γὰρ τροφή γίνεται τὸ μεταξὺ, οὐδ' ἔλκεται τούτο), ἀλλὰ κινηθὲν τὸ μεταξὺ ὑπὸ τοῦ ὀρεκτοῦ (δια)δίδωσι τὸ εἶδος ἐπὶ τὸ κινούμενον, ὡς ἐπὶ τοῦ ὄραγ γίνεται. οὕτως καὶ ὁ σίδηρος ἐπὶ τὴν 25 λίθον φέρεται, οὐχ ἔλκουσαν αὐτὸν βία πρὸς ἑαυτήν, ἀλλ' ἐφέσει τούτου 25 οὐ ἐνδοεῖς μὲν ἐστὶν αὐτός, ἔχει δ' αὐτὸ ἡ λίθος· δοκεῖ γὰρ καὶ ἡ λίθος σιδηρεῖτις εἶναι, | ἐξικασμένη μέντοι ἡ ὀδη ἡτοι ὑπὸ χρόνου ἢ 141 ὑπὸ τινος ἄλλης αἰτίας. οὐ μόνον γὰρ τὰ αἰσθησιν ἔχοντα καὶ τὰ ἔμψυχα ἐφέσει τοῦ κατὰ φύσιν ἑαυτοῖς, ἀλλ' οὕτω πολλὰ καὶ τῶν 5 30 ἀψύχων ἔχει.

XXIV. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλους μετ' ὀλίγων τῆς ἀρχῆς εἰρημένης· “λέγομεν δὴ γένος ἔν τι τῶν ἄλλων ὄντων τὴν οὐσίαν, ταύτης δὲ τὸ μὲν ὡς ὕλην, ὁ 10

1 ἐμμένει Panzerbieter: ἐμμένειν libri ἡ ἰκμάς a Sp. 2. 3 ἀπὸ τούτων εἰκὸς corr. ex εἰκὸς ἀπὸ τούτων V 3 ἑαυτῷ (μὴ κατέχειν) Schwartz 4 μένον Sp.: μένειν libri 6 βία Sp.: βία libri ἀφῆ Sp.: ἀφη V: ἀφη a ταῦτα αὐτὰ scripti: ταῦτα τὰ VGSa: ταῦτα F: δ καὶ αὐτὰ Sp.: δ (ἀς?) καὶ τὰ Vict. 7 ἡ Vict. Sp.: εἰς VSBa 8 ἂν sic V 9 ἔλκοι Vict. Sp.: ἔλκει libri ὡς addidi 10 οὐχ Sp.: οὐδ' libri οὕτω δὲ con. Sp. ἐκείνη Sp.: ἐκείνος libri 12 σπώμενῳ] σπώμενον a Sp. 17 τὸ add. B²S²a Sp. 19 αὐτῶν] αὐτοῦ a Sp. 20 ὡς] οὕτως Sp. 21 οὐ τῷ ποιεῖν Vict.: οὕτω ποιεῖ libri 22 καὶ add. B²S²a Sp. τὸ add. Diels 23 διαδίδωσι Diels: δίδωσι libri 27 σιδηρεῖτις V ἐξικασμένη scripti: ἐξικασμένης V: ἐξ ἰκασμένης a Sp. 31 δευτέρου] de an. II, 1. 412^a6 33 ἄλλων del. Vict., om. Arist. Sp.

καθ' αὐτὸ μὲν οὐκ ἔστι τόδε τι, ἕτερον δὲ μορφήν καὶ εἶδος, καθ' ἣν ἤδη λέγεται τόδε (τι, καὶ) τρίτον (τὸ ἐκ τούτων.)"

(Εἰ ἢ) ὕλη καθ' αὐτὴν οὐκ οὔσα τόδε τι, καθὰ τὴν μορφήν καὶ τὸ 15 εἶδος ἂν δέξηται τε καὶ σχῆ, ἤδη λέγεται τόδε, ἀπὸ τοῦδε τοῦ εἶδους ἐκά-
5 στω τῶν ἐνύλων τὸ εἶναι τούτω. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀπλῶν τε καὶ πρώ-
των σωμάτων οὐδ' ὅλως καθ' αὐτὴν ἢ ὕλη τόδε τι τῷ τὴν πρώτην καὶ
κυρίως ὕλην τούτοις προσεχῶς ὑποκείμενον, ἐπὶ δὲ τῶν συνθέτων σωμάτων, 20
ἐπεὶ τούτοις μηκέτι προσεχῶς ὑποκείμενον ἢ πρώτην τε καὶ κυρίως | ὕλη, 142
ἀλλ' ἔστιν ἢ ὕλη σώματα τούτοις ὑποκείμενα, εἴ γε τὰ καλούμενα στοιχεῖα
10 ἢ τούτων ὕλη, ἔσται μὲν ἢ τούτων ὕλη τόδε τι, οὐ μὴν τὸ γενόμενον ἐξ
αὐτῶν τὸ εἶναι τοῦτο δ' ἔγρονεν ἀπὸ τῆς ὕλης ἔχει καὶ τοῦ ἐκείνης εἶδους, 5
ἀλλ' ἀπὸ τοῦ εἶδους τοῦ γεγονότος ἐν τῇ ποιᾷ συνθέσει τε καὶ μίξει τῶν
ὑποκειμένων αὐτῷ σωμάτων. οὐ γὰρ ἐπεὶ πῦρ καὶ ἀήρ, ὕδωρ καὶ γῆ ὕλη
σαρκί, ἢ σὰρξ ἀπὸ τούτων σὰρξ καλεῖται τε καὶ ἔστιν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ γε- 10
15 γονότος ἐν αὐτοῖς εἶδους, καθ' ὃ τὸ εἶναι ἔστι τῇ ἐξ αὐτῶν γενοῦσα σαρκί.
οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνα ἐν τῇ σαρκί ἔτι σώζεται. ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ
τῆς τῶν ἀπλῶν γενέσεως σωμάτων ἢ ὑποκειμένη ὕλη αὐτοῖς, αὕτη δ' ἦν
ἢ πρώτη, οὐκ ἦν μὲν αὐτὴ καθ' αὐτὴν τόδε τι, ἦν μέντοι ἐν ὑποστάσει 15
ἐπ' ἄλλου τινὸς εἶδους οὔσα, καὶ κατ' ἐκεῖνο τόδε τι οὔσα (τὸ γὰρ γινό-
20 μενον πῦρ κατὰ μεταβολὴν τῆς ὕλης γίνεται ἀποβαλλούσης μὲν τὸ προ-
πάρχον εἶδος ἐν αὐτῇ, μεταβαλλούσης δὲ εἰς τὸ τοῦ πυρός, καὶ οὐχ ὅτι 20
ἐξ ἀέρος, ἂν οὕτω τύχη, ἢ μεταβολὴ αὕτη, τὸ πῦρ κατὰ τὸν ἀέρα τὸ εἶναι
ἔχει, ὡς γε οὐδ' ὕλης εἰς τὸ πῦρ μεταβολή), οὕτως οὐδὲ τὰ σύνθετα σώ-
ματα, οἷς ἤδη προσεχῶς ὕλη τόδε τί ἐστιν, τόδε τι εἶναι ἔχει ἀπὸ τοῦ 25
25 τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς σωμάτων εἶδους, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐξ ἐκείνων τε καὶ
ἀπ' ἐκείνων γενομένου. διὸ κατὰ παντός μὲν ἀληθές | ἐστιν τὸ πᾶσαν 143
συναμφοτέρον οὐσίαν ἀπὸ τοῦ εἶδους ἔχειν τὸ εἶναι τοῦτο ὃ ἐστι, τούτου
δ' οὕτως ἔχοντος ἀληθές; καὶ ὃ καθ' ἐκάστην τῶν συναμφοτέρων οὐσιῶν
τό τε εἶναι καὶ τὸ λέγεσθαι ἐστι, τοῦτ' αὐτῶν εἶδος εἶναι, ὥστ' ἐπεὶ καὶ 5
30 τὸ ζῶον συναμφοτέρος οὐσία καὶ τῷ ζῳίῳ αὐτῷ εἶναι τε καὶ λέγεσθαι
παρὰ τῆς ψυχῆς τε καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν ἐστιν, εἶδος ἂν εἴη ἢ ψυχὴ τῶν
ζῳίων, οὕτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν παρὰ τὰ ζῳια ἐμψύχων. ὅτι δὲ εἶδος 10
ἢ ψυχὴ, ἔδειξεν ὁδῶν χρησάμενος τοιαύτη. ἐπεὶ τῆς οὐσίας ἢ μὲν ἐστιν
ὕλη, ἢ δὲ εἶδος, ἢ δὲ συναμφοτέρος, καὶ ἔστιν ἢ μὲν συναμφοτέρος ἐξ
35 ὕλης τε καὶ εἶδους ἔχουσα τὸ τόδε (τι) οὐ παρὰ τῆς ὕλης, ἀλλὰ παρὰ τοῦ

1 μορφήν Sp. ex Arist.: μορφή libri 2 τι καὶ et ἐκ τούτων suppl. Vict. ex Arist.
(sed hic τὸ ἐκ) 3 (εἰ ἢ) ὕλη scripsi: ἢ ὕλη Vict.: ἤδη libri οὐκ om. a
καθὰ] κατὰ Vict. 4 ἂν δέξηται scripsi: ἐὰν δέξηται Sp.: ἐνδέλεται libri σχῆ V
τόδε (τι) conl. Sp. 4. 5 ἐκάστω Sp.: ἐκάστου libri 8 ἐπὶ a 11 εἶδους Vict.: τόδε
libri 14 alterum σὰρξ om. a Sp. 15 γενοῦσα V 17 ἢν SFA Sp.: ἦν V
19 εἶδους SFA Sp.: εἶδος V 23 ὡς γε Vict.: ὅς γε libri 24 ἀπὸ τοῦ] ἀπὸ τοῦ
a Sp. 25 ὑποκειμένων Sp.: ὑποκειμένου libri 28 ὃ scripsi: τὸ libri
ἐκάστην BS²a Sp.: ἐκάστη VS¹ 33 τοιαύτη V (corr. v. c.) ἐπὶ a 35 τι add.
B²S²a Sp.

είδους τοῦ ἐν αὐτῇ, λαβὼν τὰ φυσικὰ σώματα οὐσίας εἶναι (ἐνεργεῖ γάρ. 15
 τὸ ἐνεργές δὲ (οὐσία)) καὶ ὅτι σύνθετος οὐσία, διελὼν τὸ φυσικὸν σῶμα
 τῷ ζῶνι ἔχειν, ἔλαβεν τὸ εἶναι τὸ φυσικὸν σῶμα τὸ ζῶνι ἔχον οὐσίαν σύν-
 5 συναμφοτέρας, ἀλλ' ὅτι αὐτὴ ἦδη καὶ ἐκ τίνων σύγκειται φανερά (ἐκ γὰρ
 σώματος φυσικοῦ καὶ ζωῆς ἧτις ἐστὶν ἡ ψυχὴ), λαβὼν δὲ τὸ ζῶνι ἔχον
 σῶμα συναμφοτέρον οὐσίαν εἶναι ἐξ ὕλης τε καὶ εἶδους, καὶ δεῖξας ὅτι ἡ 25
 ψυχὴ οὕτε σῶμα οὐθ' ὑποκειμένον ἐν τῷ ζῶνι, ἔδειξεν ὅτι ἡ κατὰ τὸ εἶ-
 δος οὐσία ἐστὶ ψυχὴ. δεῖ γὰρ αὐτὴν ἢ ὡς εἶδος ἢ ὡς ὕλην εἶναι ἐν
 10 αὐτῷ. |

XXV. Ἄλλης λέξεως ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν Περὶ ψυχῆς Ἀρι- 144
 στοτέλους ἐξηγήσεις.

“Ὁδὲ γὰρ τοιοῦτου σώματος τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ὁ λόγος ἡ ψυχὴ,
 ἀλλὰ φυσικοῦ τοῦ ἔχοντος ἀρχὴν κινήσεως καὶ στάσεως ἐν 5
 15 αὐτῷ.”

Πρὸς τί τοῦ ἔχοντος ἀρχὴν κινήσεως καὶ στάσεως ἐν αὐτῷ;
 ἀλλ' εἰ τοιοῦτο τὸ φυσικόν, πῶς ἔτι φυσικὸν τὸ θεῖον οὐκ ἔχον στάσεως
 ἀρχὴν ἐν αὐτῷ; ἡ ἔχει πως στάσεως ἀρχὴν, εἴ γε κατὰ μὲν τὰ μέρη 10
 κινεῖται, τὸ δ' ὅλον ὡς ὅλον ἔστηκεν· ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ ἐστὶν αἰεὶ. ἡ οὐ
 20 περὶ παντὸς εἶπεν τοῦ φυσικοῦ σώματος, ἀλλὰ τοῦ ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ γίνεται.
 ἡ τοῦ ἔχοντος ἀρχὴν κινήσεως καὶ στάσεως ἐν αὐτῷ οὐ περὶ φυσικοῦ 15
 σώματος λέγει, ἀλλὰ περὶ ψυχὴν ἔχοντος. ἡ γὰρ ψυχὴ ἐν τούτοις ἀρχὴ
 κινήσεως τε καὶ στάσεως.

XXVI. Ἄλλη ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξις.

25 “Τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὁ καρπὸς τὸ δυνάμει τοιόνδε σῶμα.” 20

Μάλιστα' ἂν δεικνύοιτο ἡ ψυχὴ μὴ οὔσα ἐν ὑποκειμένῳ διὰ ταύτης
 τῆς λέξεως. εἰ γὰρ τὸ ὀργανικὸν σῶμα, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ψυχὴ, παρὰ τῆς |
 ψυχῆς ἔχει τὸ ὀργανικὸν εἶναι καὶ οὕτε πρὸ τοῦ ἔχειν τὴν ψυχὴν ὀργα- 145
 νικὸν ἦν, οὔτε ἀπελοθούσης τῆς ψυχῆς ἐστὶν ὀργανικόν, οὐκ ἂν εἴη ἐν αὐ-
 30 τῷ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἐν ἄλλῳ τινὶ ἐστὶ σῶματι ἢ ἐν 5
 τούτῳ. τὸ γὰρ σπέρμα δυνάμει ἐμψυχον τῷ δύνασθαι γενέσθαι τοιοῦτο
 σῶμα, οὐ ἡ ψυχὴ τελειότης ἐστὶ, καὶ ᾧ τὸ εἶναι τούτῳ, ὅ ἐστι, παρὰ τῆς
 ψυχῆς ἐστὶν.

1. 2 fortasse γὰρ [τὸ], 2 ἐνεργές scripsi: ἐναργές V οὐσία add. Schwartz διε-
 λὼν δὲ τὸ Vict. Sp. 5 αὐτῇ V 11 δευτέρου] de an. II, 1. 412b 15 13 τοιοῦδι
 Vict. 14 τοῦ] τοιοῦδι Arist. 15 (16. 18. 21) αὐτῷ V 22 τὴν ψυχὴν B²
 24 ἐκ τοῦ αὐτοῦ] de an. II, 1. 412b 26 25 τοιοῦδι Arist. 32 τελειότης (s in lit.)
 B Vict. Sp.: τελειότητος libri

XXVII. Ἄλλη ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέξις.

“Λέγωμεν οὖν τὴν ἀρχὴν τῆς σχέψεως τοῦ πράγματος λαβόν-
τες διωρίσθαι τὸ ἔμψυχον τοῦ ἀψύχου τῷ ζῆν [ἔχοντι σῶματι.]”

Διὰ τοῦ λαβεῖν μὲν τὸ ψυχὴν ἔχον σῶμα συναμφοτέρον οὐσίαν, πᾶσαν
5 δὲ συναμφοτέρον οὐσίαν ἐξ ὕλης τε καὶ εἶδους εἶναι, μὴ εἶναι τὸ σῶμα ἐν
ὑποκειμένῳ τινί, ἀλλ’ αὐτὸ εἶναι τὸ ὑποκείμενον, καὶ ἀποδοῦς λόγον τῆς
ψυχῆς ἐντελέχειαν τὴν πρώτην σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ, ὡς οὐδέπω
10 ἱκανῶς δεδειγμένον τοῦ τὴν ψυχὴν εἶδος εἶναι διὰ τὸ μηδὲ τὴν αἰτίαν ἐν
τῷ ἀποδομένῳ λόγῳ ἐμφανίσθαι, δι’ ἣν εἶδος ἐστὶ καὶ ἐντελέχεια ἡ
10 ψυχὴ τοῦ τοιοῦτου σώματος, | πάλιν ἀναλαβὼν ἀνωθεν αὐτὸ τοῦτο πει-
ράται δευκνῶναι, καὶ πρῶτον μὲν ἐκτίθεται τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, καὶ
δειξας τὰς μὲν τινὰς αὐτῶν οὐσας πρώτας καὶ χωριστάς τῶν ἄλλων, τὰς
δὲ δευτέρας, καὶ τάξιν τινὰ οὐσαν ἐν αὐταῖς δεῖξας, καὶ ὅτι τὸ μὲν ζῆν
5 τοῖς ἔμψυχοις παρὰ τῆς θρεπτικῆς ἐστὶ ψυχῆς, τὸ δὲ ζῶν εἶναι παρὰ τῆς
15 αἰσθητικῆς, δεῖξας δὲ καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθητικῶν τάξιν τινὰ οὐσαν, καὶ τὰς
μὲν πρώτας τε καὶ χωριζομένας τῶν ἄλλων, τὰς δὲ δευτέρας τε καὶ τῶν
10 πρὸ αὐτοῦ ἀχωρίστους, ζητήσας δὲ καὶ πότερον χρῆ ἐκάστης δυνάμει
ψυχῆς ψυχὴν λέγειν ἢ μόριον ψυχῆς, καὶ εἰ μόριον, πότερον τῷ λόγῳ
μόνον χωριστὸν ἢ καὶ τόπῳ, καὶ δεῖξας τὰς πλείστας δυνάμεις αὐτῆς
20 χωριζομένας λόγῳ μόνον, περὶ δὲ τοῦ νῦν εἰπὼν εἶναι τινὰ ἀμφισβήτησιν,
εἰπὼν δὲ καὶ κατ’ εἶδος γίνεσθαι διαφορὰς τῶν ἔμψυχων, (τῷ) τὰ μὲν πάσας
ἔχειν τὰς δυνάμεις, τὰ δὲ τινὰς, τὰ δὲ μίαν μόνην, ἐπὶ τούτοις ἔδειξε, πῶς
20 εἶδος ἢ ψυχὴ καὶ ἐντελέχεια, ὅτι γὰρ τῷ τοῦ σώματος τι εἶναι τοῦ ὑπο-
κειμένου ἢ ὁμοία οὐσα καὶ χωριστὴ ἐστὶν αὐτοῦ. ἡ δὲ δεῖξις τοιαύτη· ἔλαβεν
25 τὸ ἐπὶ πάντων τῶν λεγομένων εἶναι τοιοῦτων, ὅποια ἐστὶ πρώτως τε καὶ |
δευτέρως, [καὶ] καθὸ μὲν πρώτως λέγονται, τοῦτο εἶναι εἶδος αὐτῶν, καθὸ
147 δὲ δευτέρως, [τὸ] ὑποκείμενόν τε καὶ ὕλην τὴν ἐκεῖνο τὸ εἶδος συνέχουσαν,
καὶ τοῦτο διὰ τῆς ἐπαγωγῆς πιστωσάμενος ἔλαβεν τὸ καὶ ζῆν τὰ ἔμψυχα
5 λέγεσθαι κατὰ πρώτην μὲν τὴν ψυχὴν * * * ἔχον, οὕτως ἔχοντος ἢ μὲν
30 ψυχὴ ἐδείχθη εἶδος οὐσα τοῦ σώματος τοῦ ἔχοντος αὐτὴν, ὕλη δὲ τὸ σῶμα.

XXVIII. Ὅτι μὴ ἡ ὕλη γένος.

Κοινὰ τῷ γένει καὶ τῇ ὕλη τὸ κοινὰ εἶναι πλειόνων, καὶ τὸ πρῶτα
10 τῇ φύσει τῶν ὑπ’ αὐτὰ τε καὶ [δι’] ὧν ἐστὶ κοινά, καὶ τὸ τῇ εἶδους τινὸς

1 ἐκ τοῦ αὐτοῦ] de an. II, 2. 413*20 2 οὖν ἀρχὴν λαβόντες τῆς σχέψεως διωρίσθαι
Arist. 3 ζῆν] ζῶν B²S²a Sp. ἔχοντι σῶματι om. Arist.: del. Vict. 5 (δειξας)
μὴ con. Sp. recte 15 αἰσθητικῶν Sp.: αἰσθητῶν libri 17 αὐτῶν con. Sp. 21 τῷ
τὰ scripsi: καὶ τὰ Vict. Sp. 21. 22 πάσας ἔχειν Vict. Sp.: πάσων libri 22 τὰ δὲ
τινας Sp.: τὰς δὲ τινὰς libri 24 ὁμοία] Sp. videtur ἀχώριστος coniecisse 25 ὅποια
a Sp. 26 καὶ delevi 27 pr. τὸ delevi 29 ψυχὴν, (κατὰ δεύτερον δὲ τὸ σῶμα τὸ
τὴν ψυχὴν) Schwartz ἔχον, οὕτως Vict. Sp. 33 δι’ del. B²

- α. Τί ἐστὶν ἀνάμνησις. 6
- β. Ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ ψυχῆς λέξεως ἐξήγησις, δι' ἧς λέγει “θεωροῦν
 γὰρ γίνεται τὸ ἔχον ἐπιστήμην, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἄλλοι- 20
 οὔσθαι· εἰς αὐτὸ γὰρ ἡ ἐπίδοσις καὶ εἰς ἐντελέχειαν.” |
- 5 γ. Ὀμοίως ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ ψυχῆς λέξεως ἐξήγησις, δι' ἧς περὶ 7
 αἰσθήσεως λέγει.
- δ. Πῶς καὶ ἡ πρόσδοσις τοῦ ἡλίου καὶ ἡ ἀφοδος ὁμοίως αἰτία καὶ γε-
 νέσεως καὶ φθορᾶς εἶη· ἡ γὰρ ἄλλου γένεσις ἄλλου φθορά. 5
- 10 ε. Ὅτι τὸ ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι καὶ μὴ ἐξ ὑποθέσεως ἐν τοῖς ἀεὶ
 κύκλω γινομένοις.
- ς. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου Περὶ ψυχῆς, δι' ἧς ζητεῖ, πῶς ἡ
 συναίσθησις ἡμῖν γίνεται αἰσθανόμενοις. 10
- ζ. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου Περὶ ψυχῆς δι' ἧς ἔδειξεν, ὅτι μὴ
 15 πλείους τῶν ἑ είσιν αἰσθήσεων.
- η. Εἰ αἰσθητὸν δὲ πάσαις ταῖς αἰσθήσεσι κατὰ συμβεβηκὸς αἰσθητόν. 15
- θ. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου Περὶ ψυχῆς, δι' ἧς δείκνυσιν, ὅτι ἐστὶν
 ᾧ ἅμα πάντων αἰσθανόμεθα.
- ι. Περὶ θαλάσσης ἐκ τῶν Μετεωρολογικῶν.
- 20 ια. Ἐπιχείρησις ὅτι τὰ ὀνόματα θέσει. 20
- ιβ. Ὅτι μὴ ἄπειρον τὸ ὄν.
- ιγ. Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τινα.
- ιδ. Ἐπιδρομὴ τῶν ἐν τῷ τετάρτῳ Μετεωρολογικῶν, ἀτελής.
- ιε. Περὶ τοῦ οἶον ἀμεροῦς. | 25

2 post τί 2 litt. erasae V 3 λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ δευτέρου Π. ψ. λόγου Ἄριστο-
 τέλους tit. 4 ἔχον τὴν ἐπιστήμην tit. 6 λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ δευτέρου ὁμοίως
 Π. ψ. tit. 8 πῶς οὐχὶ καὶ tit. Sp. πρόσδοσις tit.: πρόσδοσις V tert. καὶ omi.
 tit. 9 εἶη om. tit. 11 γινομένοις ἐστὶ tit. 12 ἄλλης λέξεως tit. (nam non
 sexto, sed septimo loco disputat de hoc) 15 πλείους tit. Sp.: πλείω V: πλείως a
 18 τι ᾧ tit. 20 θέσει τὰ ὀνόματα tit.

I. Τί ἐστὶν ἀνάμνησις.

5

Ἀνάμνησις ἐστὶν εὖρεσις διὰ ζητήσεως φαντάσματος δ' ἐγένετό ποτε ἐν τῷ σώματι ἐν ᾧ ἡ αἰσθητικὴ ψυχὴ.

II. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ δευτέρου Περὶ ψυχῆς λόγου Ἀρι- 10
στοτέλους, δι' ἧς λέγει "θεωροῦν γὰρ γίνεται τὸ ἔχον τὴν ἐπιστήμην, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἀλλοιοῦσθαι· εἰς αὐτὸ γὰρ ἡ ἐπίδοσις καὶ εἰς ἐντελέχειαν."

Εἰπόντος Ἀριστοτέλους ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς † ἐπὶ τῆς * * ἀπὸ 15
τῆς ἔξεως, ἣν εἶπεν | δευτέραν δύναμιν (πρώτη γὰρ ἦν δύναμις <ἡ> πρὸς τὴν 152
10 ἀνάληψιν τῆς ἔξεως ἐπιτηδειότης), εἰπόντος οὖν αὐτοῦ περὶ αὐτῆς οὕτως
θεωροῦν γὰρ γίνεται τὸ ἔχον τὴν ἐπιστήμην, ὅπερ οὐκ ἔστιν
ἀλλοιοῦσθαι (εἰς αὐτὸ γὰρ ἡ ἐπίδοσις καὶ εἰς ἐντελέχειαν) ἡ 5
ἕτερον γένος ἀλλοιώσεως. διὸ οὐ καλῶς ἔχει λέγειν τὸ φρονοῦν
ὅταν φρονῆ ἀλλοιοῦσθαι, ὡς περ οὐδὲ τὸν οἰκοδόμον ὅταν οἰκο-
15 δομῆ. τὸ μὲν οὖν εἰς ἐντελέχειαν ἄγον ἐκ δυνάμει ὄντος κατὰ 10
τὸ νοεῖν καὶ φρονεῖν οὐ διδασκαλίαν ἀλλ' ἐτέραν ἐπωθυμίαν ἔχειν
δίκαιον, ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἐζητήθη καθόλου ὑπὸ τῆς ἐξηγήσεως, εἰ
<ἡ> εἰς τὴν ἐνέργειαν μεταβολὴ κινήσις ἐστίν. εἰ γὰρ μὴ ἀλλοίωσις, πολὺ 15
μᾶλλον ἂν οὐκ εἴη τις τῶν ἄλλων [οὐ] κινήσεων. τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς νοητι-
20 κῆς ἔξεως μεταβάλλον εἰς τὸ νοεῖν τε καὶ ἐνεργεῖν ἀλλοίωσις μὲν οὐκ ἂν
εἴη τις, <εἰ> ἡ μὲν ἀλλοίωσις κατὰ πάθος μεταβολή, <ἡ δὲ> οὐκ ἔστιν μετα- 20
βολή κατὰ πάθος, εἴ γ' ἐστὶν εἰς ταῦτὸν ἐπίδοσις. καὶ ἔστιν ἡ ἀπὸ τῆς
ἔξεως ἐνέργεια σωστικὴ τῆς ἔξεως καὶ τελειότης αὐτῆς, εἴ γε τέλος ἐκά-
στη τὸ οὐ χάριν ἐστί, πᾶσα δὲ ἔξις ἕνεκα τῆς ἐνεργείας γίνεται τῆς κατ' 25
25 αὐτήν. εἰ δὲ μὴ κατ' ἀλλοίωσιν ὁ οὕτως ἐνεργῶν κινεῖται, πολὺ | μᾶλ- 153
λον οὐδ' ἂν κατὰ τόπον ἢ κατ' αὔξησιν κινεῖτο· σωμάτων γὰρ αἱ κινήσεις
τοιαίδε. καὶ γὰρ <αἱ> ἀπὸ τῶν κατὰ τὰς τέχνας ἔξεων ἐνέργειαι γίνονται
μὲν διὰ κινήσεως, ἐπεὶ σωματικῆς ὑπηρεσίας δεόνται, αὐταὶ δὲ καθὸ τε 5
λειότητές εἰσι τῶν ἔξεων, οὐκ ἂν κινήσεις εἴεν. μήποτ' οὖν ἄμεινον γε-
30 νέσει αὐτὰς λέγειν τινάς, εἴ γε πρὸς τὴν τελειότητα τῶν οὐσιῶν ὧν εἰσι
συντελοῦσιν· οὐ γὰρ ἐκάστη τῶν διὰ γενέσεως τὸ εἶναι ἐχόντων <ἡ> ἐπὶ τὴν 10

4 δευτέρου) de an. II, 5. 417b5 6 ἡ οὐκ Arist. 8 ἐπὶ] περὶ Sp.: fortasse περὶ (τῆς ἐνεργείας)
9 ἔξεως S² Vict.: λέξεως libri ἡ add. Diels 11 ἡ οὐκ Arist.
13 οὐ καλῶς ἔχει Vict. ex Arist. Sp.: οὐκ ἄλλως ἔχειν G: οὐκ ἄλλως ἐκεῖ VBS: οὐ καλῶς ἔχει ἐκεῖ F
λέγειν] λέγει a 16 νοοῦν καὶ φρονοῦν Arist. 17 ὑπὸ scripsi: ἀπὸ libri
17. 18 εἰ ἡ V²B conl. Sp.: εἰ V¹FSa: ἡ G 19 οὐ del. B²S²: om. a Sp.
21 εἰ add. Vict. Sp. ἡ δὲ add. B²S²a Sp. 26 κινεῖτο σωμάτων Sp.: κινεῖ τὸ σῶμα τῶν libri: κινεῖτο (κινεῖτο τὸ?) σῶμα τῶν Vict. 27 αἱ add. Sp.
28 μὲν S²a Sp.: μὲν ἡ sic V: μὲν ἡ GF: μὲν ἡ B: μὲν ἡ S¹ ἐπεὶ GFB² Vict. Sp.: ἐπὶ VS (l in lit.)
31 οὐ] ἐν conl. Sp. (et <ἡ> ἐπὶ): ἡ Diels

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

τελειότητα πρόδος τῆς γενέσεως αὐτοῦ μέρος. τρόπον οὖν τινα μέρος τῆς γενέσεως τῆς τέχνης καὶ ἡ ἀπὸ τῆς ἕξεως εἰς τὴν ἐνέργειαν μεταβολὴ γινομένη διὰ κινήσεων τινων, ἐπεὶ καὶ πᾶσα γένεσις δοκεῖ γίνεσθαι διὰ κινήσεων. ἀλλ' εἰ τοῦτο ἐπὶ τῶν τεχνῶν χρῆ λέγειν, ἀρὰ γε δεῖ τὸ αὐτὸ 15 5 τοῦτο λέγειν καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς θεωρητικὰς ἐπιστήμας, ἐνεργειῶν τινων οὐσῶν καὶ αὐτῶν; πολλὸ γὰρ ἐπὶ τούτων εὐλογώτερον τὸ μὴ εἶναι κίνησιν τινα. ἀλλ' εἰ χρῆ καὶ ταῦτα γενέσεις λέγειν, πᾶσα δὲ γένεσις διὰ κινήσεως, διὰ τινων κινουμένων εἴη ἂν γινομένη τοιαύδε γένεσις. ἡ δεῖ πρῶτον γενέσθαι γνώριμον εἰς τίνος τελειότητα ἢ τοιαύδε ἐνέργεια συντελεῖ. ἡ αἰ 10 μὲν κατὰ τὰς τέχνας * * * τῶν τεχνῶν καὶ τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων, καθὼ 154 εἰσι τεχνῆται, ἐπὶ δὲ τοῦ νοῦ καὶ τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν θεωρητικῶν ἕξεων εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἂν τελειότητα συντελοῖ ἢ ἀπὸ τῶν ἕξεων τούτων ἐνέργεια, εἴ γε καὶ αἱ ἕξεις αὐταὶ τελειότητές εἰσι τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως, καθὼ ἀνθρωπός ἐστι. κυρίως γὰρ ἀνθρωπος ὁ τὰς ἕξεις ἔχων τε 5 15 καὶ ἐνεργῶν κατὰ ταύτας, καθ' ὅς τῳ ἀνθρώπῳ τὸ μάλιστα καὶ κυρίως εἶναι ἀνθρώπῳ. αἱ δὲ διδασκαλῆαι κινήσεις τε καὶ ἀλλοιώσεις εἰσι τῶν 10 ἕξεων, τούτων ποιητικαὶ δι' ὧν ἡ τοῦ ἀνθρώπου τελειότης γίνεται, εἴεν ἂν καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν ἐνεργειῶν αἴτιαι, εἴ γε πᾶν τὸ τὴν ἕξιν ἔχον εὐθὺς ἐνεργεῖ κατ' αὐτήν, εἰ μὴ τις ἐμποδίζῃ τῶν ἐμποδιζόντων ταῖς ἐνεργείαις ἀναίρεσις καὶ αὐτὴ γινομένη μετὰ τίνος κινήσεως. 15

III. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ δευτέρου ὁμοίως Περὶ ψυχῆς, δι' ἧς περὶ αἰσθήσεως λέγει, ἔστι δὲ ἡδε. “διωρισμένων δὲ τούτων λέγωμεν κοινῇ περὶ πάσης αἰσθήσεως”. 20

Εἰπὼν περὶ τῆς θρεπτικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὸν περὶ αἰσθήσεως μέτεισι λόγον, καὶ πρῶτον μὲν καθόλου καὶ κοινῶς περὶ αἰσθήσεως λέγει, ἔπειτα ἐρεῖ προελθὼν περὶ ἐκάστης ἰδίᾳ. πρῶτον μὲν οὖν λαμβάνει, 25 ὅτι ἡ αἰσθησις γίνεσθαι ἐν τῳ κινεῖσθαι τι καὶ πάσχειν (διὰ γὰρ κινήσεώς 155 5 τίνος καὶ πάθους γίνεσθαι δοκεῖ), λαβὼν δὲ τὸ τὴν αἰσθησιν δι' ἀλλοιώσεως καὶ πάθους γίνεσθαι ἐμνημόνευσε τοῦ πάθους καὶ τοῦ πάσχειν, ὅπως 6 30 γίνεται, ὅτι γὰρ τοῖς μὲν δοκεῖ τὸ ὅμοιον ὑπὸ τοῦ ὁμοίου πάσχειν, τοῖς δὲ τὸ ἐναντίον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου. τούτου δ' ἐμνημόνευσε, ἐπεὶ πρὸς τὸ ἀποδοῦναι, τί πότ' ἐστὶν αἰσθησις, χρήσιμον αὐτῳ τὸ κεῖσθαι, ὑπὸ τίνος πάσχει τὰ πάσχοντα, ἐπεὶ καὶ ἡ αἰσθησις κεῖται πάθος τι εἶναι καὶ διὰ 10 πάθους. πρὸ δὲ τοῦ περὶ τούτου διαρθρῶσαι πρῶτον ἀπορήσας περὶ τῆς 35 αἰσθήσεως, διὰ τί, ὄντων ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις τῶν αἰσθητῶν, οὐκ αἰσθάνεται ἡ αἰσθησις τούτων, ἀλλὰ τῶν ἐκτὸς μόνων, καὶ λύσας τὴν ἀπορίαν 15

1 πρόδος Diels: πρόσδος libri 3 κινήσεων Sp.: κινήσεως libri 4 fortasse κινήσεως, cf. v. 7 8 κινουμένων] κινήσεων Vict. unde διὰ τίνων κινήσεων conl. Sp. τοιαύτε V ἡ Vict.: εἰ libri 10 excidisse videtur ἐνέργεια εἰς τὴν τελειότητα συντελοῖεν ἂν 11 τεχνῆται V 12 ἂν post ἀνθρώπου del. Vict. Sp. συντελοῖ ἢ V¹G: συντελοῖ ἢ V²: συντελεῖ ἢ B: συντελοῖ FSa: συντελοῖ ἂν ἢ Vict. Sp. 16 αἰ Schwartz: αἰ libri: εἰ Sp. 18 αἴτιαι V 19 fortasse τι et τὰς ἐνεργείας 21 δευτέρου] de an. II, 5. 416^b32 26 πρῶ τῶν (sic) V 27 πάσχει α 33 τᾶ] τὸ α: δ Vict.

τῷ τότε δυνάμει τὴν αἰσθησιν εἶναι (ἡ γὰρ αἰσθησις πρὸς τὸ αἰσθητόν,
 αἰσθητόν δ' αὐτῇ τὸ κεχωρισμένον· οὐδὲν γὰρ ὑφ' ἑαυτοῦ πάσχει, ἡ δὲ
 αἰσθησις διὰ πάθους· ἔστ' ἂν οὖν μὴ παρῆ τὸ αἰσθητόν, δυνάμει ἢ αἰ- 20
 σθησίς ἐστι), λαβῶν δὲ τὸ διχῶς λέγεσθαι τὸ αἰσθάνεσθαι (καὶ γὰρ δυ-
 5 νάμει καὶ ἐνεργείᾳ), ἔλαβεν τὸ τῆς αἰσθήσεως τὴν μὲν εἶναι δυνάμει, τὴν
 δὲ ἐνεργείᾳ, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ αἰσθητόν. λαβῶν δὲ τὸ [τὴν αἰσθησιν] διὰ 25
 πάθους γίνεσθαι τὴν αἰσθησιν τὴν μὲν δυνάμει, τὴν δὲ ἐνεργείᾳ, ἐφεξῆς
 λέγει περὶ τοῦ πάσχοντος ὑπὸ τίνος πάσχει, ὃ πρὸ ὀλίγου ἐκίνησε. καὶ
 λαβῶν ὅτι πᾶν τὸ πάσχον πάσχει ὑπὸ τοῦ κινητικοῦ καὶ ἐνεργείᾳ ὄντος
 10 τοῦτου, ὃ τὸ πάσχον ὑπ' αὐτοῦ | δύναται γενέσθαι, ἔδειξεν ἐκ τούτου, ὅτι τὸ 156
 πάσχον ἔστι μὲν ὡς ὑπὸ ὁμοίου πάσχει, ἔστι δὲ ὡς ὑπὸ ἀνομοίου
 πάσχει. πάσχει μὲν γὰρ ἀνόμοιον, πεπονθὸς δὲ ὁμοίον ἐστίν. χρή-
 σιμον δ' αὐτῷ τοῦτο πάλιν πρὸς τὸ καὶ [τὸ] τὴν αἰσθησιν τὴν δυνάμει, εἰ 5
 διὰ πάθους γίνεται, πάσχουσαν μὲν ἀνομοίαν εἶναι τῷ ποιοῦντι, ὃ ἐστὶ τὸ
 15 αἰσθητόν, παθοῦσαν δὲ καὶ γενομένην ὁμοίως αὐτῷ εἶναι. οἷς ἐφεξῆς ἐπέ-
 λαβεν τὴν αἰσθησιν τὴν μὲν δυνάμει εἶναι, τὴν δὲ ἐντελεχείᾳ, (καὶ) διαί- 10
 ρεσιν ποιεῖται τοῦ δυνάμει καὶ τοῦ ἐντελεχείᾳ, βουλόμενος δι' αὐτοῦ δεῖξαι,
 ὅτι μὴ κυρίως πάσχειν λέγεται ἡ αἰσθησις καὶ κινεῖσθαι. οὐ γὰρ πάσης
 δυνάμεως ἢ εἰς ἐνεργείαν πρόοδος διὰ πάθους καὶ κινήσεως. διχῶς γὰρ 15
 20 τὸ δυνάμει ἐπιστήμων, ὁμοίως δὲ καὶ πᾶν ἄλλο, λέγεται. τό τε γὰρ φύσιν
 ἔχον δέξασθαι ἐπιστήμην δυνάμει ἐπιστήμων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔχον ἤδη καὶ
 δεδεγμένον τὴν ἐπιστήμην, μὴ ἐνεργοῦν δὲ κατ' αὐτὸ δυνάμει λέγεται ἐπι-
 στήμων, ὅτι μὴ ὁμοίως λέγεται, ἔδειξεν. εἰπὼν δὲ καὶ τὸν ἔχοντα μὲν 20
 ἤδη τὴν ἐπιστήμην, μὴ ἐνεργοῦντα δέ, δυνάμει ἔτι καὶ αὐτὸν ἐπιστήμονα λέ-
 25 γέσθαι, προσέθηκεν, ὅτι ὁ ἤδη θεωρῶν τε καὶ ἐνεργῶν οὗτός ἐστιν ὁ κυρίως
 λεγόμενος ἐπιστήμων, οὐκέτ' ὢν δυνάμει. ἐφ' οἷς τὴν διαφορὰν λέγων 25
 τῶν δυνάμει λεγομένων ἐπίστασθαι ἔδειξεν, ὅτι | ὁ μὲν πρῶτος λεγόμενος 157
 δυνάμει, ὁ κατὰ τὸ πεφυκέναι, οὐκ ἄλλως εἰς τὸ ἐνεργείᾳ γενέσθαι μετα-
 βάλλει, εἰ μὴ διὰ τοῦ παθεῖν τε καὶ ἀλλοιωθῆναι διὰ μαθήσεως, (ὁ) δὲ
 30 ἤδη ἔχων εἰς τὸ ἐνεργεῖν οὐ διὰ πάθους ἔτι καὶ ἀλλοιώσεως μεταβάλλει. 5
 δεῖξας δ' ὅτι μὴ παντὸς τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργείᾳ μεταβολὴ διὰ πάθους
 τε καὶ ἀλλοιώσεως, ἐφεξῆς καὶ τοῦ ἀλλοιοῦσθαι τε καὶ πάσχειν διαίρεσιν
 ἐποίησατο, καὶ ἔλαβεν τὸ μὲν τι φθορὰν εἶναι ὑπὸ τοῦ ἐναντίου καὶ ἔκ- 10
 35 τασιν τοῦ ἐν ᾧ ἦν, ὡς πάσχει πάντα τὰ εἰς τὰ ἐναντία μεταβάλλοντα,
 τὸ δὲ τι πάσχειν εἶπεν εἶναι οὐ τῷ φθειρέσθαι, ἀλλὰ τῷ σώζεσθαι καὶ

1 τότε conl. Sp.: τό γε libri 2 αὐτῇ a 4 λέγεσθαι Vict.: λέγεται libri 6 τὴν
 αἰσθησιν del. Schwartz 7 καὶ τὴν αἰσθησιν G: καὶ Vict. Sp. 11 et 12 πάσχει Sp.:
 πάσχειν libri ὑπὸ τοῦ Arist. 12 τὸ ἀνόμοιον Arist. 13 τὸ del. Sp. δυνάμει G²
 Sp.: δύναμιν VG¹FBSa 15 ὁμοίως VFBSa Sp.: ὁμοίαν G Sp.: ὁμοιον Vict. 16 καὶ
 add. Vict. Sp. (ἐπιλαβῶν Schwartz) 20 ἐπιστήμων Sp.: ἐπιστήμονα VFBS: ἐπιστήμων a
 22 αὐτὴν Sp. 22. 23 ἐπιστήμων (in lit.) VFB Sp.: ἐπιστήμην a: ἐπιστήμων Vict.
 23 ὅτι (δέ) conl. Sp.: fortasse (δ) ὅτι ὅτι—ἔδειξεν m¹ i. mg. V 25 ὅτι ὁ ἤδη scripsi
 (cf. l. c. 417*28): ὁ ἤδη Vict. ex Arist.: ὅτι μὴδὲ VBS¹a: ὅτι δε μὴδὲ F: ὅτι δε G:
 ὅτι S² 26 οὐκέτ' ὦν] οὐ καὶ τῶν Sa 29 ὁ add. Sp. 35 πάσχον a
 6*

ἐν ἐπιδόσει γενέσθαι τῇ καθὼς ἔχει ὑπὸ τοῦ ἐνεργείᾳ ὄντος καὶ ὁμοίου. ἡ 15
 γὰρ κατὰ τὴν ἕξιν καὶ τοιαύτην δύναμιν ἐνέργεια τελειότης οὕσα τῆς ἕξεως
 οὐ κατὰ τὴν εἰς τούναντίον μεταβολὴν γίνεταί, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ αὐτοῦ
 ἐξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν· τὸ γὰρ ἔχον τὴν ἐπιστήμην ἐνεργοῦν γίνεται κατ' 20
 5 αὐτὴν, ὁ εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ὅμοιον ἐπίδοσίς ἐστιν. ὁμοίως δὲ εἰπὼν ὡς δύ-
 ναμεις ἔχει πρὸς ἐντελέχειαν, πῶς καὶ ποία δύναμις καὶ πρὸς ποῖαν ἐντελέ-
 χειαν ἔδειξεν προσθεῖς. θεωροῦν γὰρ γίνεται τὸ ἔχον τὴν ἐπιστήμην,
 ἥτις μεταβολὴ οὐκ ἔστιν ἀλλοίωσις, εἴ γε ἡ μὲν ἀλλοίωσις ἐξ ἄλλου εἰς 25
 ἄλλο καὶ ἐξ ἐναντίου ἐστὶ μεταβολή, ἡ δ' ἐκ τοῦ οὕτω δυνάμει εἰς τὴν
 10 ἐνέργειαν (εἰς αὐτὸ γὰρ τοῦτ' ἐστίν, ὁ ἔχει καὶ καθὼς | ἔχει) ἐπίδοσίς ἐστιν. 158
 ἡ, εἰ δεῖ καὶ τοῦτο ἀλλοίωσιν λέγειν, ἕτερον ἂν τι εἴη γένος καὶ ἄλλη τις
 φύσις ἀλλοιώσεως. ὅτι δὲ τὸ πάσχειν ὡς ἴσον ἔλαβεν τῷ ἀλλοιοῦσθαι
 ἔδειξεν εἰπὼν ὅπερ οὐκ ἔστιν ἀλλοιοῦσθαι· ὡς γὰρ ἴσον † εἶη ἐν αὐτῷ 5
 'ὅπερ οὐκ ἔστι πάσχειν'. ὁ δεῖξας προσέθηκεν, ὅτι μὴ χρὴ λέγειν τὸν
 15 φρονουῦντά τι καὶ νοοῦντα ἀλλοιοῦσθαι, εἰ δὲ μὴ ἀλλοιοῦσθαι, οὐδὲ κινεῖ-
 σθαι. εἰ γὰρ μὴ ἀλλοίωσις, δῆλον ὡς οὐδὲ κατὰ τόπον οὐδὲ ποιὸν μετα- 10
 βολή. τοιαύτη δὲ καὶ ἡ τοῦ δυνάμει αἰσθανομένου εἰς τὸ ἐνεργείᾳ αἰσθά-
 νεσθαι ἐπίδοσίς τε καὶ μεταβολή. διὸ κοινότερον ἡ αἰσθησις ἀλλοίωσις.
 εἰπὼν δὲ ταῦτα διεξέειπεν ἐπ' αὐτοῖς, ὅποια μὲν μεταβολὴ ἐκ τοῦ δυνάμει
 20 εἰς τὸ ἐνεργείᾳ ἀλλοίωσις ἐστὶ, ποία δὲ οὐ. ἡ μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἕξεως εἰς 15
 τὴν ἐνέργειαν τὴν διὰ ταύτην, ὡς τὸ νοεῖν ἔχειν καὶ τὸ φρονεῖν, ἐπεὶ μὴ
 διὰ διδασκαλίας γίνεται, οὐκ ἀλλοίωσις οὐδὲ κίνησις, ἀλλ' ἕτερον τι γένος
 μεταβολῆς (ὑπὸ γὰρ τὴν γένεσιν εἶη ἂν τοιαύτη μεταβολή, εἴ γε τὸ τελει- 20
 οῦσθαι καὶ ἡ εἰς τοῦτο ἐπίδοσις γινομένου πῶς ἐστὶ), τὴν (δὲ) ἐκ τῆς ὕλι-
 25 κῆς δυνάμει εἰς τὴν ἕξιν μεταβολὴν, ἥτις γίνεται κατὰ διδασκαλίαν τινὰ
 καὶ μάθησιν, ἥτοι οὐδ' αὐτὴν διὰ πάθους γίνεσθαι ῥητέον, εἴ γε γίνεται 25
 καὶ αὐτὴ εἰς τὸ ἐνεργείᾳ τὴν ἕξιν ἔχειν καὶ τελειότητα ἐκ τῆς ὕλικῆς δυ-
 νάμει | (γένεσις γὰρ πῶς καὶ ἡ τοιαύτη μεταβολή), (ἡ) εἰ καὶ τὴν τοι- 159
 αὐτὴν μεταβολὴν λέγοι τις ἀλλοίωσιν τῷ μὴ φυσικοῦ τινος εἶδους ἀνά-
 30 ληψιν εἶναι, δύο χρὴ τρόπους ἀλλοιώσεως εἶναι λέγειν, τὴν τε ἐπὶ τὰς
 ἕξεις γινομένην καὶ τὴν φύσιν τε καὶ τὸ κατὰ φύσιν (τὸ γοῦν βέλτιον μέρος 5
 ὧν δύναται τὸ δυνάμενον κατὰ φύσιν αὐτῷ), τὴν δὲ τινὰ ἀπ' αὐτῶν βελ-
 τιόνων ἕξεων εἰς τὰς στερητικὰς διαθέσεις. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ διορίσας
 μετῆλθεν ἐπὶ τὴν αἰσθησιν, καὶ ἔδειξεν, τίς μὲν ἡ πρώτη δύναμις ἐστὶ, καὶ 10
 35 πῶς καὶ ὑπὸ τίνος εἰς τὴν ἕξιν μεταβάλλει ἡ τοιαύτη δύναμις, πῶς δὲ
 καὶ ὑπὸ τίνος ἡ δευτέρα εἰς τὴν ἐνέργειαν, καὶ λέγει τὴν μὲν ἐκ τῆς ὕλι-
 κῆς δυνάμει μεταβολὴν εἰς τὴν κατὰ τὴν ἕξιν γενέσθαι ὑπὸ τοῦ γεννῶν- 15
 τος δηλονότι τὸ ζῶον (τὸ γὰρ γεννῶμενον οὐδέπω τὴν ἕξιν ἔχει τὴν αἰ-

9 ἡ S²G²a Sp.: εἰ VS¹FBG¹ 11 ἀλλοίωσις a Sp. 12 ὅτι Vict.: ἔτι libri 13 εἶη
 ἐν (ἂν Vict.) αὐτῷ] fortasse εἶπεν αὐτὸ <τῷ> 18 ἀλλοιώσεως conī. Sp. 21 ἔχειν]
 fortasse ἔχει 24 ἐστὶ τὴν δὲ Sp.: ἐπὶ τὴν libri 25 μεταβολὴν Sp.: μεταβολὴ libri
 26 ἡτοι V αὐτὴν Vict.: ἂν τὴν libri γε Vict.: τε libri 27 αὐτὴ Vict.: αὐτὴν
 libri 28 ἡ add. Sp. 29 τῷ F Vict. Sp.: τὸ VSa 32 αὐτῷ Schwartz: αὐτῶν
 libri τὴν δε V ἀπ' αὐτῶν] ἀπὸ τῶν conī. Sp.: fortasse ἀπ' αὐτῶν <τῶν>

σθητικῆν, ἀλλ' ἔτι ἐστὶ δυναμένης ἕξεως δεκτικόν, γεννηθὲν δὲ ἔχει τὴν αἰσθητικὴν ἕξιν εὐθύς, ὡσπερ τὸ ἀναλαβὸν τὴν ἐπιστήμην), δείξας δὲ πῶς 20 ἐκάτερον τῶν δυνάμει ἐπὶ τῆς αἰσθησεώς ἐστιν, προσέθηκεν, ὅτι καὶ τὸ κατ' ἐνέργειαν δὲ αἰσθάνεσθαι ὁμοίως λέγεται τῷ θεωρεῖν τε καὶ νοεῖν. 5 μόνον γὰρ ταύτη διαφέρουσιν ἢ τε αἰσθητικὴ καὶ νοητικὴ ἐνέργεια· ἔξωθεν γὰρ καὶ οὐκ ἐν τῷ αἰσθανομένῳ καὶ τὸ ἀκουόμενον ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὸ 25 ὁρώμενον, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον. οὐ αἰτίαν ἀπέδωκεν, ὅτι ἢ μὲν αἰσθησις ἀντιληπτικὴ ἐστὶ τῶν | καθέκαστα, οὐχ οἷόν τε δὲ εἶναι ἐν 160 τῷ αἰσθανομένῳ, ἀλλ' οἰκίαν ὑπόστασιν ἔχει, ἢ δ' ἐπιστήμη καὶ ὁ νοῦς 10 τῶν καθόλου θεωρητικά, ἃ καθόλου οὐκ ἔχει ἰδίαν ὑπόστασιν, ἀλλ' ἐν αὐτῇ πῶς ἐστὶ τῇ διανοίᾳ, τὸ 'πῶς' προσθεῖς, ὅτι ἢ μὲν ὑπόστασις καὶ 5 τούτοις καὶ τοῦ εἶναι ἢ αἰτία ἐν τοῖς καθέκαστα, ὡς δὲ κοινὰ ἐν τῷ νοεῖσθαι τὸ εἶναι ἔχει, καὶ ἔστιν ὡς κοινῶν ὄντων τὸ εἶναι ἐν τῷ νοοῦντι αὐτὰ νῷ. διὸ καὶ νοεῖν μὲν ἐφ' ἡμῖν, αἰσθάνεσθαι δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἐπεὶ 10 15 πρὸς παρὸν μὲν καὶ παρόντος ἢ αἰσθησις, οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ ἢ τῶν αἰσθητῶν παρουσία, ὡς ὅτε βουλόμεθα ἔχειν αὐτά. ὡς δὲ αἰ αἰσθησις ἔχουσι, οὕτως καὶ αἰ τέχναι, ὅσαι περὶ αἰσθητά. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖς ταύτας ἔχουσι 15 τὸ ἐνεργεῖν ὅτε βούλονται, τῷ δεῖν αὐτοῖς παρῆναι τὰ περὶ ἃ ἐνεργοῦσιν. ὑπερθέμενος δὲ τὸ περὶ τῆς τῶν αἰσθητῶν τε καὶ νοητῶν διαφορᾶς ἐπὶ 20 πλέον νῦν λέγει τὸ μὲν νοεῖν ἐφ' ἡμῖν, τὸ δὲ αἰσθάνεσθαι οὐκ ἐφ' ἡμῖν, 20 τὰ εἰρημένα δὲ καὶ δεδειγμένα τῇ αἰσθήσει ἐφαρμόσας ἀπέδωκε τὸν κοινὸν λόγον τῆς αἰσθήσεως. ἔδειξεν γὰρ πρῶτον, ἐπεὶ διχῶς λέγεται τὸ δυνάμει (ἄλλως γὰρ λέγεται ὁ παῖς δύνασθαι στρατηγεῖν καὶ ὁ τέλειος ἄλλως· οὗτος γὰρ οὐχ ὁμοίως τῷ τὴν μὲν ἕξιν ἔχοντι μηδέπω δὲ ἐνερ- 25 25 γοῦντι), κατὰ τὸ δεύτερον σημαινόμενον τοῦ δυνάμει τὸ δυνάμει αἰσθάνεσθαι καὶ | τὴν δυνάμει αἰσθησιν λέγεσθαι. 'ὧν δυνάμει' εἰπὼν, 'ἐπεὶ οὐκ 161 ὠνόμασται ἢ διαφορὰ, φανερὰ δὲ γέγονεν διὰ τοῦ λόγου, χρῆσθαι δὲ ἀναγκαῖον καὶ τῷ πάσχειν καὶ τῷ ἀλλοιοῦσθαι ὡς κυρίοις ὀνόμασιν' 5 ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τῆς ἐκ τῆς κατὰ δύναμιν αἰσθήσεως εἰς τὴν ἐνέργειαν, ἐπεὶ 30 μὴ ἔχομεν ἄλλα τινὰ ὀνόματα κύρια αὐτῶν, ἦλθεν ἐπὶ τὸ λόγον ἀποδοῦναι τῆς αἰσθήσεως, καὶ εἶπεν τὸ αἰσθητικὸν δυνάμει εἶναι οἷον τὸ αἰσθητὸν ἤδη ἐντελεχεία ἐστίν, ὅτι πάσχει μὲν ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ οὐδέπω ὁμοιον 10 ὄν αὐτοῦ, παθὸν δὲ ὁμοίωται καὶ ἔστιν οἷον ἐκεῖνο, τὸ δὲ παθὸν ὡς ἴσον πᾶν ἢ τῷ ἀλλοιωθὲν εἶπεν. ἀποδοὺς δὲ τοῦτον τὸν λόγον οὐχ ὡς κυρίως 35 ὄντος τοῦ αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν κυρίων ὀνομάτων ἀπορίαν (ἐδείχθη 15

1 ἔχει G Vict. Sp.: ἔτι ἔχει F: ἔτι VBa: del. S² 4 fortasse δὴ 7 ἕκαστον scripsi: ἐκαστου libri οὐ Diels: οὖν libri 8 fortasse(δ) οὐχ οἷόν τε [δὲ] 11 τῇ om. a Sp. 14 αὐτὰ scripsi: αὐτῷ libri 16 βολόμεθα V αἰσθήσεις] al s. v. V 17 ταύτας scripsi: ταῦτα libri 18 τῷ conl. Sp.: τοῦ libri 20 fort. πλέον (λέγειν) νῦν λέγει] ὡν λέγει in lit. V 21 δὲ Sp.: τε libri 26 δυνάμει αἰσθησιν G Vict. Sp.: δύναμιν αἰσθήσει VFBSa 28 ἐπὶ om. a Sp. 29 ἐπεὶ conl. Sp.: ἔτι εἰ VFBS: ἔτι ἐπεὶ G: ὅτι εἰ Vict.: ὅτι Sp. in textu 31.32 ἤδη ἐντελεχεία Sp. ex Arist.: ἤδη ἐντελεχεία Vict.: ἢ δὲ ἐντελεχεία libri 32 ἐστίν om. F, sed cf.86,29 ὅτι scripsi: δ libri πάσχει GF Vict. Sp.: πᾶσ ἔχει VBSa 33 πᾶν] fortasse ἂν 34 ἢ τῷ Sa: ἢ τῷ V: ἢ τῷ B¹: ἢ τὸ B²: ἢ τὸ GF: ἢν τῷ conl. Sp.: fortasse εἴη τῷ ἀπὸ δούσ V 34.35 fortasse κύριον δὲνα

γάρ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ τοῦ οὕτω δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργεῖα μεταβολή οὔτε πάθος οὔτε ἀλλοίωσις οὔτε κίνησις), ἐπὶ τὸ περὶ ἐκάστης αἰσθήσεως κατ' ἰδίαν λέγειν μετῆλθεν. 20

Τὰ δὲ κεφάλαια τῶν εἰρημένων· πρῶτον ἔλαβεν, ὅτι ἡ αἴσθησις ἐν
 5 τῷ κινεῖσθαι τε καὶ πάσχειν, μεθ' ὃ ἐζήτησεν, πῶς τὸ πάσχειν, τὸ εἰ δύ-
 ναταί τι καὶ ὑπὸ τοῦ ὁμοίου πάσχειν· ἐφ' | οἷς ἀπορήσας, διὰ τί οὐχὶ 162
 καὶ τῶν αἰσθητηρίων αὐτῶν αἴσθησις γίνεται ὄντων αἰσθητῶν, εἰς τὴν
 λύσιν τῆς ἀπορίας ἔλαβεν τὸ εἶναι τὸ δὲ δυνάμει τὴν αἴσθησιν, καὶ διὰ
 τοῦτο δεῖν αὐτῇ πρὸς τὴν ἐνεργεῖαν παρόντων τῶν αἰσθητῶν ποιεῖν δυνα- 5
 10 μένων. ἐφ' οἷς ἔλαβεν ἄδικῶς ἡ αἴσθησις, ἡ μὲν δυνάμει ἢ δὲ ἐνεργεῖα',
 μεθ' ἧ εἶπεν δεῖν λέγειν ἔτι, εἰ μὴδέπω διώρισται, τίνα διαφέρει τὸ κινεῖ-
 σθαι τε καὶ πάσχειν τοῦ ἐνεργεῖν, εἰ τὸ πάσχειν τε καὶ κινεῖσθαι κινου- 10
 μένου, ἐπεὶ καὶ λέγεται ἡ κίνησις ἐνεργεῖα τις εἶναι. ἐφ' οἷς ἔλαβεν, ὅτι
 πάντα τῷ πάσχειν καὶ κινεῖται τε ὑπὸ τοῦ ποιητικῆς ἐνεργεῖα ὄντος τούτου,
 15 ὃ δύναται τὸ πάσχον γενέσθαι· διὸ πάσχον μὲν ἔστιν ἀνόμοιον, ἐπεὶ πᾶν τὸ 15
 πάσχον ἀνόμοιον, πεπονηθὸς δὲ ὁμοιον, ἐπεὶ τῇ αἰσθησίᾳ ἦν καὶ δυνάμει
 καὶ ἐνεργεῖα. καὶ ἔδειξε διττὸν τὸ δυνάμει, καὶ ὅτι μὴ πάντως τῷ δυ-
 νάμει ἢ εἰς τὴν ἐνεργεῖαν μεταβολή δι' ἀλλοιώσεως. ἐφ' οἷς διαίρεσιν 20
 ἐποιήσατο τοῦ ἀλλοιοῦσθαι· τούτου γὰρ δηλωτικὸν τὸ πάσχειν. τὸ μὲν
 20 γάρ τι πάσχειν κατὰ φθορὰν γίνεται, ἥτις ὑπὸ ἐναντίου γίνεται, τὸ δὲ τι
 πάσχειν λέγεται σωζόμενον καὶ ἐπιδιδόν εἰς τὴν αὐτοῦ τελειότητα ὑπὸ τοῦ 25
 ὁμοίου αὐτῷ· ὁμοία γὰρ πῶς ἢ ἀπὸ τῆς ἕξεως ἐνεργεῖα τῇ ἕξει, ἀφ' ἧς
 γίνεται, ὃ | πάσχειν οὐκ ἀλλοίωσις ἀν εἶη. ἐφ' οἷς ἔδειξεν, ὅτι ἡ κατὰ 163
 τὴν δυνάμιν αἰσθήσεως εἰς τὴν κατ' ἐνεργεῖαν μεταβολή οὐκ ἔστιν ἡ αὐτὴ
 25 τῇ κατ' ἀλλοίωσιν γινομένη. ἀλλ' οὐδ' οὕτω πάσχει τὸ αἰσθανόμενον, ὡς 5
 ἔπασχε τὰ φθειρόμενα, ἀλλ' ὡς τὸ εἰς ἑαυτὸ ἐπιδιδόν. καὶ τὴν τελειότητα
 διορίσας εἰπὼν δεῖν τοῖς κοινοῖς ὀνόμασι χρῆσθαι ἐν τῷ λόγῳ τῷ τῆς αἰ-
 σθήσεως, ἐπεὶ μὴ ἔχομεν τὰ κύρια τῶν σημαυνομένων, ἀπέδωκεν λόγον 10
 αὐτῆς καὶ εἶπεν [τὴν αἴσθησιν] δυνάμει τὸ αἰσθητικὸν εἶναι, ὁποῖόν ἐστι
 30 τὸ αἰσθητὸν ἐντελεχείᾳ, πάσχον δὲ ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ δι' ἄλλου, οὐ μὲν ὡς
 εἶπεν πρότερον γίνεσθαι τὴν κατ' ἐνεργεῖαν αἴσθησιν, πῶς δεῖ τοῦ πάσχειν
 καὶ ἀλλοιοῦσθαι ἀκούειν ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τῆς κατὰ τὴν δυνάμιν αἰσθή- 15
 σεως εἰς τὴν ἐνεργεῖαν προειρηκώς. ὁ δ' ἀποδοθεὶς λόγος τῆς αἰσθήσεως
 ἐστὶ τὸ αἰσθητικὸν δυνάμει ὃν οἶον τὸ αἰσθητὸν ἤδη ἐστὶν ἐντελεχείᾳ, ὃ
 35 πάσχον μὲν ὑπ' αὐτοῦ οὐδέπω ὁμοιον ἐστὶ, πεπονηθὸς δὲ ὁμοιον. | 20

2 τὸ Diels: τὰ libri ἐπὶ τὰ GFSa Sp.: ἐπὶ (ἐπει v. c.) τα sic V: ἔπειτα B 5 τὸ] καὶ conl. Sp., sed supplendum ἐζήτησε τὸ 5. 6 δυναται V 8 τὸ δὲ] το δε (supra o ras.) V: τότε conl. Sp. cf. 83,1: τότε Schwartz 9 δεῖν] δεῖσθαι conl. Sp. αὐτῇ scripsi: αὐτὴν libri (cf. 85,18) 12 εἰ τὸ scripsi: ἐν τῷ libri 14 fortasse πᾶν τὸ πάσχον πάσχει τε καὶ κινεῖται ὑπὸ cf. 83,9 (πάντα πάσχει, τε del., <καὶ> ἐν. Sp.) 15 ἐστὶν scripsi: ὅτι libri: τι conl. Sp. 17 alt. καὶ del. Sp. 21 αὐτου sic V 22 αὐτῷ Sp.: αὐτοῦ libri 23 ἢ] εἰ a: fortasse ἢ (τῆς) 24 αἰσθήσεως Vict. Sp.: αἰσθησίᾳ ἢ GFB: αἰσθησίᾳ η sic V: αἰσθησίᾳ Sa 26 ἑαυτο V ἐπιδιδόν scripsi: ἀποδοῖ libri: ἐπαίδῃ Vict. 29 τὴν αἴσθησιν circumscripti 30 fortasse ὑπ' αὐτοῦ μὲν] μὲν V: μὴν Vict. Sp. 32. 33 αἰσθήσεως Vict.: αἰσθησιν libri 34 ἡδῃ V ἐντελεχεία V

IV. Πῶς οὐχὶ καὶ ἡ πρόσοδος τοῦ ἡλίου καὶ ἡ ἀφοδος ὁμοίως 164 αἰτία γενέσεως καὶ φθορᾶς. ἡ γὰρ ἄλλου γένεσις ἄλλου φθορά.

Εἰ προσιόντος μὲν ἐγγυτέρω τοῦ ἡλίου γένεσις ἐστίν, ἀπιόντος δὲ 5 πόρρω φθορά, ἔστιν δ' ἡ ἄλλου γένεσις ἄλλου φθορά, καὶ ἡ ἄλλου φθορά 5 γένεσις ἄλλου, πῶς οὐχ ἕμια καὶ φθορᾶς καὶ γενέσεως αἰτιός ἐστι καὶ προσιῶν καὶ ἀπιῶν, εἴ γε δεῖ καὶ τὰ γινόμενα ἐξ ἄλλων τινῶν γίνεσθαι φθο- 10 ρᾶς, καὶ τὰ φθειρόμενα εἰς ἄλλων γένεσιν μεταβάλλειν; οὕτω δ' οὐδὲν ἂν ἔτι διαφέροι ἡ πρόσοδος αὐτοῦ τῆς ἀφόδου. (ἦ) εἰ τῶν γινομένων τὰ μὲν ἐστὶ προηγούμενα, τὰ δὲ δευτέρα καὶ τοῖς προηγούμενως γινομένοις ὑπεναντία, 15 εἴη ἂν ἡ μὲν τῶν προηγούμενων γένεσις κυρίως, ἡ γίνεται, προσιόντος ἐκαστοῖς τοῦ ἡλίου (καὶ ἐπεὶ ἡ τινῶν γένεσις ἄλλων ἐστὶ φθορά, εἴη ἂν φθειρόμενα τὰ [φθορᾶ] τοῖς προηγούμενως γινομένοις ἐναντία), ἡ δὲ φθορὰ 20 τῶν προηγούμενων, ἥτις καὶ κυρίως φθορά, γένεσις δὲ τῶν τούτοις ἀντικειμένων, οὐκ οὐσα κυρίως γένεσις, ἀποχωροῦντος πορρωτέρω, εἰ κατὰ φύσιν 15 αἱ γενέσεις γίνονται καὶ φθοραὶ, μηδενὸς ἀντιβαίνοντός τε καὶ ἀντικώπωντος τῶν | αἰτίων. ἐν δὲ ταῖς ἀνωμαλίαις ταῖς τοιαύταις γίνονται ἂν ποτε 165 καὶ ἔμπαλιν. λέγεται γὰρ γένεσις καὶ φθορὰ κυρίως ἐπὶ τῶν προηγούμενως γινομένων, ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ βελτίω τῶν κατ' ἀντίθεσιν γινομένων ἐξ ἀλ- 5 λήλων. καὶ γὰρ [γενέσεις] αἱ τούτων γενέσεις καὶ φθοραὶ, [αἱ] γινόμεναι κατὰ 20 τὴν ἐνιαύσιον τοῦ ἡλίου περίοδον, προσιόντος μὲν οἷς πρόσσεισι προδήλως γίνονται, ἀπιόντος δὲ φθείρονται καὶ θνήσκουσιν.

V. Ὅτι τὸ ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι καὶ μὴ ἐξ ὑποθέσεως ἐν 10 τοῖς ἀεὶ κύκλῳ γινομένοις ἐστίν.

Τὸ ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι τινα Ἀριστοτέλης ἐδίδαξεν ἐν τῷ Περὶ 25 γενέσεως καὶ φθορᾶς β ἐπὶ μόνων ἀληθῆς ὄν τῶν κύκλῳ γινομένων καὶ 15 ἀκολουθούτων τῇ τῶν θεῶν σωματίων περιφορᾷ. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὄν ἀεὶ ἐστὶ (τὸ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τοῦ αἰδίου δηλωτικὸν ἐστὶ), καὶ ἐξ ἀνάγκης ἂν εἴη ταῦθ' ἀ γινόμενα ἀναγκαίως τε καὶ ἀεὶ γίνεται. εἰ δὲ 20 γίνεται τὰ γινόμενα πάλιν καὶ πάλιν, ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ ἀνακυκλούμενα, 30 ταῦτ' οὖν ἐστὶ καὶ γινόμενα ἐξ ἀνάγκης. ὅτι γὰρ μηδὲν τῶν ἐπ' εὐθείας γινομένων (ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ μὴ πάλιν καὶ πάλιν γινόμενα), ὅτι δὴ μηδὲν τῶν | οὕτω γινομένων ἐξ ἀνάγκης γίνεται, οὕτως ἔδειξεν. τῶν ἐπ' εὐ- 166

2 φθορὰ GFSa Sp.: φορὰ V 3 προσιόντως V γένεσις V 8 αὐτοῦ Sp.: αὐτῷ libri ἢ εἰ Vict. Sp.: εἰ VSB'a: ἢ GFB¹ 10 ἦ a: ἦ V: ἦ Vict.: ἦ Sp.: fortasse οἷς (vel ἦ κυρίως γ. cf. v. 13) προσιόντως V 11 φθορα V 12 τὰ Vict. Sp.: τὰ φθορα sic V: τὰ φθορὰ Sa: ἐν τῇ φθορᾷ G: τὰ φθορὰ B 16 γίνοντο conii. Sp. 19 γενέσεις et αἱ deleti 21 φθείρονται] τ in lit. V 24 ἐδίδαξεν] de gen. et corr. II, 10. 336*31 sqq. 27 ὄν om. Sp. 28 ταῦθ' ἀ Sp.: ταῦτ' ἀ Sa: ταῦτα VFGB δὲ] δ' dei Diels 29 fortasse γίνεται τινα γινόμενα sic V 31 καὶ πάλιν om. a Sp. 32 ἐδειξεν] de gen. et corr. II, 11. 338*2 sqq.

θείας γινομένων ἤτοι ἐπ' ἄπειρον τι γίνεται, ὡς αἰ μὲν τινα αὐτῷ
 προσθήκη γίνεσθαι, μηδέποτε δ' αὐτὸ παύεσθαι τοῦ γίνεσθαι τελειωθέν, ἢ 5
 οὕτως ἐπ' ἄπειρον γίνεται, ὡς ἄλλο ἐξ ἄλλου γίνεσθαι καὶ μηδέποτε ἴστα-
 σθαι, ἢ πέρας τε λαμβάνει καὶ παύεται ποτε γινόμενον. οὔτε δὲ ἐν τοῖς
 5 ἐπ' ἄπειρον γινομένοις τῶν ἐπ' εὐθείας οἷόν τε γίνεσθαι ἐξ ἀνάγκης ἀπλῶς,
 οὔτε ἐν τοῖς πέρας ἔχουσιν, διὸ τὸ ἐξ ἀνάγκης γινόμενον οὕτως γίνεται, (ὡς) 10
 ἢ διὰ τὸ γινόμενον λοιπὸν αἰδίου μένειν, ἢ διὰ τὸ αἰεὶ γίνεσθαι. οὐδὲν δὲ
 τῶν γινομένων οὔτε γενόμενον αἰδίου μένειν οἷόν τε, οὐτ' ἐπ' ἄπειρον γί-
 νεται. πᾶσά τε γὰρ γένεσις πεπερασμένη, καὶ μετὰ τὸ γενόμενον φθαρῆναι 15
 10 οὐκέτ' ἀνακάμπτει οὐδὲ γίνεται πάλιν. τοιοῦτο γὰρ ἦν τὸ ἐπ' εὐθείας,
 ὥστε οὐδὲν τῶν ἐπ' εὐθείας γινομένων πεπερασμένως ἐξ ἀνάγκης οἷόν τε
 λέγειν γίνεσθαι. τὰ μὲν γὰρ γινόμενά ἐστι τὰ καθέκαστα, ὁ Σωκράτης, ὁ 20
 Πλάτων, ὁδε ἵππος· τούτων οὐχ οἷόν τε πάλιν ἀνακάμπτειν καὶ γίνεσθαι
 πάλιν. εἰ γὰρ ἦν τι τούτων ἐξ ἀνάγκης [τὸ] γινόμενον, ἀληθὲς ἐπ' αὐτῶν
 15 καὶ τὸ 'εἰ τὸ πρῶτον, τὸ ὕστερον'. νῦν δ' οὐχ οὕτως ἔχει. κατὰ γὰρ τὸ 25
 εἶδος τὰ τοιαῦτα διαμένει αἰδία, ὅ οὐκ ἔστι γενόμενον, ἦν δὲ τὸ ζητού- 167
 μενον περὶ τῶν γινομένων. εἰ δὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι αἰεὶ γίνονται καὶ οὐ
 διαλείπουσιν, ἀλλὰ κύκλῳ καὶ ἡ τούτων γένεσις, καθὸ ἄνθρωποι ἄν εἰεν
 ἐξ ἀνάγκης γινόμενοι, * καθὸ ὁ μὲν Πλάτων, ὁ δὲ Σωκράτης. ἢ ἡ τούτων 5
 20 γένεσις ἐπ' ἄπειρον ἐπ' εὐθείας ἐστὶν ἄλλοτε ἄλλου γινομένου καὶ μηδέ-
 ποτε ἔτι τοῦ αὐτοῦ. διὸ ἐπὶ τούτου μὲν ἡ ἀκολουθία ὑγιῆς ἢ 'εἰ τὸ ὕστε-
 ρον, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ πρῶτον'. ὅτι (δὲ) μηδ' ἐπ' ἄπειρον οὔσης τῆς ἐπ' 10
 εὐθείας γενέσεως [εἰ] οἷόν τε τι ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι, ἔδειξεν διὰ τοῦ ἐπὶ
 τῶν ἐξ ἀνάγκης γινομένων ἀληθῆ ἀκολουθίαν εἶναι οὐ μόνον τὴν 'εἰ τὸ
 25 ὕστερον, καὶ τὸ πρῶτον' (αὕτη μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένως γινομένων
 ἀληθῆς), ἐφ' ὧν δ' ἐξ ἀνάγκης τι τῶν ὑστέρων ἀπλῶς γίνεται, ἐπὶ τού- 15
 των ἀληθὲς καὶ τὸ 'εἰ τὸ πρῶτον, τὸ ὕστερον'. τῷ μὲν γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ
 ὕστερον γενέσθαι, εἶναι δ' ἀληθὲς ἐπὶ πάντων τῶν γινομένων (τὸ) 'εἰ τὸ
 ὕστερον, καὶ τὸ πρῶτον ἀνάγκη γενέσθαι', ἀναγκαῖον, ἐφ' ὧν τὸ ὕστερον ἐξ 20
 30 ἀνάγκης γίνεται, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ πρῶτον ἐξ ἀνάγκης γενέσθαι. ἐπὶ δὲ
 τοῦ ἐπ' ἄπειρον γινομένου οὐδὲν ἔστιν ὕστερον, ἐφ' οὗ ἔσται ἀληθὲς τὸ
 ἐξ ἀνάγκης αὐτὸ ἀπλῶς ἐσόμενον· οἷς δὲ τὸ ὕστερον μὴ ἐξ ἀνάγκης ἀπλῶς, 25
 ἐπὶ τούτων οὐδὲ τὸ πρὸ τοῦ ὑστέρου | οἷόν τε λέγειν ἐξ ἀνάγκης ἔσεσθαι 168
 ἀπλῶς. τὸ γὰρ ἀναγκαῖον τοῖς πρὸ τοῦ ὑστέρου παρὰ τοῦ ὑστέρου, ὅταν
 35 ἐξ ἀνάγκης ἐκεῖνο γίνηται, μηδενὸς δὲ ὄντος ὑστέρου, ἐπὶ τῶν οὕτω γινο-
 μένων οὐδ' ἄν τῶν πρώτων τι γινομένων ἐν αὐτοῖς γίνοιτο ἐξ ἀνάγκης, 5

1 τι Sp.: ἔτι libri 5 fortasse τέ (τι) 6 fortasse διότι ὡς addidi
 8 γινόμενον scripsi: γινομένων libri 13 ὁ δὲ a fortasse τέ (τι) 14 τὸ
 dolevi τὸ—ἀληθὲς] ἀληθὲς ἄν ἦν coni. Sp. 19 οὐ καθὸ coni. Sp. ἢ ἡ Sa
 Sp.: ἢ ἡ VB: μὴ ἢ G: ἢ ἢ F 21 ἔτι Sp.: ἐπὶ libri 22 δὲ add. Vict.
 23 ei del. Sp. 25 ἐνδεχομένως] ἐνδεχομένων a 26 ἀληθῆς] ἡς in lit. V 27 τῷ
 Sp.: τῶν libri 28 τὸ addidi 32 ἀναγκῆς V 33 τὸ Sp.: τὸν libri
 35 γίνηται Sp.: γίνοιτο libri fortasse ὑστέρου (ἐξ ἀνάγκης)

ἀλλ' ἔσται ἐπ' αὐτῶν ἀληθές τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον, τὸ εἰ τὸ ὕστε-
 ρον, ἔσται ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῦ. ἀπορήσεις δ' ἂν τις, εἰ ἐπὶ
 τῶν κύκλῳ γινομένων καὶ ἀνακαμπτόνων πάλιν ἀληθῆς ἀκολουθία ἢ 'εἰ 10
 τὸ πρῶτον, καὶ τὸ ὕστερον'. ἢ ἐπὶ τῶν ὠρισμένως γινομένων ὑπὸ τῶν κύκλῳ
 5 κινουμένων ἀληθῆς ἢ τοιαύτη ἀκολουθία. εἰ γὰρ τροπαὶ χειμεριναί, καὶ
 ἰσημερία, καὶ εἰ ἰσημερία, καὶ τροπαὶ θεριναί, καὶ εἰ τροπαὶ θεριναί, ἰση- 15
 μερία, καὶ εἰ αὕτη, τροπαὶ χειμεριναί, ἀλλὰ (καὶ) εἰ χειμῶν, καὶ ἔαρ, καὶ εἰ
 ἔαρ, θέρος, καὶ εἰ θέρος, μετόπωρον, καὶ εἰ μετόπωρον, χειμῶν, πάλιν καὶ εἰ
 ἐπὶ τῶν πρώτων ῥηθέντων ἢ τάξιν ὠρισμένη καὶ ἐστῶσα καὶ οὔτε ὕπο- 20
 10 λείπουσά ποτε οὔτε προλαμβάνουσα, ὅτι τῆς τούτων οὐσίας τε καὶ τάξεως
 αἰτία μόνη ἢ τῶν πρώτων κινήσεις σωμάτων, οὐδενὸς εἰς αὐτὴν ἄλλου
 συντελοῦντος (διὸ καὶ τὸν χρόνον ἔστιν ἐπὶ τούτων ὀρίζοντας λέγειν, πότε
 ἐξ ἀνάγκης ἔσται), θέρη τε καὶ μετόπωρα καὶ χειμῶνες οὐκέθ' ὁμοίως 25
 ἔχουσι τὸ ὠρισμένον, καίτοι γινόμενα κύκλῳ καὶ ἐπόμενα τῇ κινήσει καὶ
 15 αὐτὰ τῶν αἰδίων, ὅτι ταῦτα καὶ ὑπὸ τῆς | ὕλης πρὸς τὸ γίνεσθαι συνερ- 169
 γεῖται πασχούσης ὑπὸ τῆς ἐκείνων κινήσεως, ἥτις ἐπεὶ μὴ πάντῃ ὁμοίως
 [ἦ] ἔπεται κατὰ τὰ πάθη ταῖς ἐκείνων κινήσεσιν τε καὶ περιφοραῖς, οὐχ
 ὁμοίως τοῖς καθ' ἕκαστον ὠρισταί. ἔτι δὲ μᾶλλον τὸ ἀόριστον ἐν τοῖς 5
 20 πλειόνων δεομένοις συνεργούντων αὐτοῖς πρὸς τὸ εἶναι, ὧν ἔστι καὶ ἡ τῶν
 ζώων γένεσις. διὸ ἀληθές ἐπ' αὐτῶν καθόλου, ὅτι αἰδίων ἕκαστον αὐτῶν
 κατ' εἶδος (τούτου γὰρ αἰτία ἢ τῶν θείων περιφορά), τῆς δὲ τῶν καθ' 10
 ἕκαστα γενέσεως, ἐφ' ὧν τὸ πλεῖστον δύναται ἢ τῶν προσεχωῶ ποιητικῶν
 αἰτία, οὐκ ἐπὶ τούτων ἀληθές τὸ 'εἰ τὸ πρῶτον, ἐξ ἀνάγκης τὸ ὕστερον',
 ἀληθές δὲ τὸ 'εἰ τὸ ὕστερον, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ'.

25 VI. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου Περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλους, 15
 δι' ἧς ἔδειξεν, ὅτι μὴ πλείους τῶν πέντε εἰσὶν αἰσθήσεων.

"Εἰ γὰρ παντὸς οὐ ἔστιν αἰσθησις ἀφή, καὶ νῦν αἰσθησὶν
 ἔχομεν (πάντα γὰρ <τὰ> τοῦ ἀπτοῦ ἢ ἀπτὸν πάθη τῇ ἀφῇ ἡμῖν 20
 σθητά ἐστίν), ἀνάγκη τε εἴπερ ἐκλείπει τις αἰσθησις, καὶ αἰ-
 30 αἰσθητήριόν τι ἡμῖν ἐκλείπειν· καὶ ὅσων μὲν αὐτοὶ ἀπτόμενοι
 αἰσθανόμεθα, τῇ ἀφῇ αἰσθητά ἐστίν, ἣν τυγχάνομεν ἔχοντες· 170
 ὅσα δὲ διὰ τῶν μεταξὺ, καὶ μὴ αὐτῶν ἀπτόμενοι τοῖς ἀπλοῖς,
 λέγω οἶον ἀέρι τε καὶ ὕδατι" ἕως τοῦ "μηδ' ἕτερόν ἐστι σῶμα καὶ 5

1 ὁθέσεως V 4 τὸ om. Sp. ἢ V 5 τοιαύτη] τη in lit. V 7 καὶ add. Sp.
 8 πάλιν καὶ] sensus postulareτ ἀλλά; fortasse excidit aliquid 12 καὶ S^a: καὶ VS¹GF
 Sp. 13 τε] δὲ Vict. Sp. 16 πάντῃ] πάντων a Sp. 17 ἦ deleui (ἢ V) 18 τοῖς
 GS² Sp.: οἷς VFS¹a 25 ἐκ τοῦ τρίτου] de an. III, 1. 424^b24—425^a13 28 τὰ add.
 Vict. ex Arist. cf. 90,8 πάθη om. a 30 ἐκλείπειν GB Vict.: ἐκλείπειν sic V: ἐκ-
 λείπειν FS: ἐκλείπειν a Sp. αὐτοὶ (ut p. 90,21 et Arist. TW) Sa: αὐτῶν Arist. vulg.:
 αὐτῇ B²: αὐτοῖς V, cf. 90,21 ἀπτόμενοι V 32. 33 ἀπλοῖς διαστήμασι λέγω δὲ οἶον Vict.
 33 λέγω] ω in lit. V: λέγω δ' Arist. τε om. Arist. ἕως τοῦ] l. c. 425^a11 μηδ'
 ἕτερόν F: μὴ δέτερόν sic V: μὴτέτερον BSa: ὥστε εἰ μὴ τι ἕτερον Vict. Sp. ex Arist.

πάθος, ὃ μηδενός ἐστὶ τῶν ἐνταῦθα σωμαίων, οὐδεμία ἂν ἐκλείποι αἴσθησις”.

Δοκεῖ μοι ὁ νοῦς τοῦ λεγομένου συστέλλοντι εἰς τὰς κυρίας προτάσεις τῶν λόγων τοιοῦτος εἶναι. ὦν ἔχομεν τὰ αἰσθητήρια, τούτων 10
 5 πάντων καὶ αἴσθησιν ἔχομεν. εἴ τινων μὴ ἔχομεν αἴσθησιν, τούτων τῷ μὴ ἔχειν τὰ αἰσθητήρια αὐτῶν οὐκ αἰσθανόμεθα. εἶπεν δὲ τὸ μὲν ἐξ ὦν ἔχομεν πάντων διὰ τοῦ εἰ γὰρ παντὸς οὐ ἐστὶν αἴσθησις ἀφή, 15
 καὶ νῦν αἴσθησιν ἔχομεν· πάντα γὰρ τὰ τοῦ ἀπτοῦ ἢ ἀπτὸν πάθη τῇ ἀφῇ ἡμῖν αἰσθητὰ ἐστὶν. εἰπὼν γὰρ περὶ τῆς ἀφῆς κατέλιπεν τὸ ‘καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθητηρίων τε καὶ αἰσθησῶν’ προσθεῖναι, 20
 ὦν πάντων ληφθέντων γίνεται καθόλου τὸ ‘εἰ ὦν | ἔχομεν τὰ αἰσθητήρια, 20
 τούτων πάντων καὶ αἴσθησιν ἔχομεν’. τὸ ‘εἴ τινων μὴ αἴσθησιν ἔχομεν, 171
 τούτων τῷ μὴ ἔχειν τὰ αἰσθητήρια αὐτῶν οὐκ αἰσθανόμεθα’ εἶπεν ἢ πάλιν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀνάγκη τε, εἴπερ ἐκλείπει τις αἴσθησις, καὶ αἰσθη- 5
 15 τήριόν τι ἡμῖν ἐκλείπειν, ὅτι συνημμένον δυνάμει προσλαμβάνει τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὑποκειμένου τῷ ἐπομένῳ τὸ ‘ἀλλὰ μὴν οὐδὲν ἡμῖν αἰσθητήριον ἐλλείπει’, οὐ δειχθέντος ἔπεται τὸ μῆδ’ αἴσθησίν τινα ἐκλείπειν. 10
 δυνάμει δ’ εἶπον, ὅτι μὴ ἀντικρὺς τοῦτο προσλαμβάνει, ἀλλὰ λαβὼν τίνα ἔχομεν αἰσθητήρια, καὶ δεῖξας, ὅτι πλείω τούτων οὐχ οἶόν τε ἐστὶν αἰσθητήρια, 20
 20 δεῖκνυσι, ὅτι μῆδὲν ἡμῖν αἰσθητήριον λείπει. λαμβάνει δὲ τίνας ἔχομεν αἰσθη- 15
 σεις διὰ τῶνδε· καὶ ὄσων μὲν αὐτοὶ ἀπτόμενοι αἰσθανόμεθα, τῇ ἀφῇ αἰσθητὰ εἶναι, ἣν τυγχάνομεν ἔχοντες, ὅσα δὲ διὰ τῶν μεταξὺ καὶ μὴ αὐτῶν ἀπτόμενοι, τοῖς ἀπλοῖς, λέγω δ’ οἶον ἀέρι καὶ ὕδατι. διὰ 20
 25 ὦν αἰσθανόμεθα διὰ τινος μεταξὺ, τοῖς ἀπλοῖς σώμασιν τούτων ἢ αἴσθησις γίνεται, ἐξ ὦν ἔχομεν αἰσθητήρια, ἐξ ὕδατος τε καὶ ἀέρος. οἷς ἀκόλουθον 25
 ὄν τὸ δεῖξαι, ὅτι τῶν ἀπλῶν σωμαίων ἐκ τῶν δύο τούτων μόνων αἰσθητήρια δύναται εἶναι, ἐκ δὲ πυρὸς καὶ γῆς οὐχ | οἶόν τε εἶναι αἰσθητήριον. 172
 τούτου γὰρ δειχθέντος δεδειγμένον γίνεται καὶ τὸ μῆδὲν ἡμῖν αἰσθητήριον 30
 30 λείπειν. ὁ δὲ τοῦτο μὲν ὕστερον δείκνυσι, πρῶτον δὲ ἐπιλαμβάνει τρία εἶναι τὰ αἰσθητήρια, τὴν ἀφήν καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀπλῶν, τό τε ἐκ τοῦ ὕδατος 5
 καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἀέρος, πλείω δὲ ἐστὶ τὰ εἶδη τῶν αἰσθητῶν, εἴ γε τὰ μὲν ἐστὶν ὁρατά, τὰ δ’ ἀκουστά, τὰ δ’ ὄσφρητά, τὰ δὲ γευστά, τὰ δ’ ἀπτά. 10
 ὅτι μῆδὲ ἰσάριθμα τὰ αἰσθητήρια εἶναι τοῖς αἰσθητοῖς δείκνυσι διὰ τοῦ· 10
 35 ἔχει δ’ οὕτως, ὥστ’ εἰ μὲν δι’ ἑνὸς πλείω αἰσθητὰ ἔτερα ὄντα ἀλλήλων τῷ γένει, ἀνάγκη τὸν ἔχοντα τὸ τοιοῦτο αἰσθητήριον ἀμφοῖν αἰσθητικὸν εἶναι. ἔστι γὰρ διὰ τοῦτο λαμβάνειν τὸ ὅτι, εἴ 15
 15 γε εἴη τινὰ [α] διαφέροντα ἀλλήλων τῷ γένει αἰσθητὰ δι’ ἑνός τινος αἰσθητηρίου αἰσθητὰ γινόμενα, τὸ ἔχον τὸ ἐν τοῦτο αἰσθητήριον ἀμφοτέρων τῶν

1 ἐκλείπει Arist. vulg. 3 συστέλλοντι Diels: συντελοῦντι libri 5 alt. ἔχ. αἰσθ. corr. ex αἰσθ. ἔχ. V 6. 7 fortasse ἐξ ‘ὦν ἔχομεν’ (ἔως) ‘πάντων <καὶ ἔχομεν, αἰσθησιν>’ 9 περὶ scripsi: ἐπὶ libri 12 τὸ δὲ Vict. Sp. ἔχομεν coll. ante αἰσθησιν a Sp. 13 cf. Addenda 15 ἐκλείπει a 17 τὸ Vict. Sp.: τοῦ libri 18 ἀντικρὺς Sp. τοῦτου sic V 22 ἣν τυγχάνομεν B²S^a Sp.: ἐτυγχάνομεν VB¹S¹ 24 τούτῳ Sp.: τοῦτο libri 34 ὅτι] cf. Ind. 38 d delevi

τῷ γένει διαφερόντων αἰσθητῶν αἰσθάνεται. οὐ γάρ, ἐπεὶ δύο καὶ τῷ γένει διαφέροντα αἰσθητά, τὰ τε ἀκουστά καὶ τὰ ὄσφρανατά, δεῖ αὐτῶν καὶ τὰ ὄργανα δι' ὧν ἐστὶν αἰσθητά διαφέροντα εἶναι (δι' ἀέρος γὰρ ἀμφοτέρων ἢ ἀντιληψίς), ὥσθ' ὁ τοῦτον ἔχων ἀμφοτέρων ἂν διὰ τούτου ἀντιλαμβά-
 5 νοιτο. πάλιν τε αὖ, εἰ πλείω εἶη αἰσθητήρια [τά], δι' ὧν οἶόν τε ἐνὸς αἰ-
 σθάνεσθαι (ὡς ἔχειν δοκεῖ τὰ ὄσφρανατά· τούτων γὰρ δοκεῖ καὶ δι' ὕδατος καὶ ἀέρος αἰσθησις γίνεσθαι· δι' ὕδατος μὲν γὰρ τὰ ἔνυδρα, | <δι'> ἀέρος 173
 δὲ τὰ ἀναπνέοντα δοκεῖ ὁσμῆς ἀντιλαμβάνεσθαι, ἐπεὶ διὰ τούτων πάντα τὰ ἕτερον τούτων ἔχοντα [τὸ] αἰσθητήριον μόνον αἰσθίηται αὐτῶν· οὐ γὰρ δεῖ
 10 ἀμφοτέρα ἔχειν τὸ μέλλον ὁσμῆς αἰσθάνεσθαι) * * * ταῦτα λαβὼν καὶ ἀνελὼν δ
 δι' αὐτῶν τὸ ἀνάγκη εἶναι ἔ τὰ αἰσθητήρια, ἐπεὶ τοσαῦται τῶν αἰσθητῶν κατὰ γένος διαφοραί, ἐφεξῆς δεῖκνυσιν, ὅτι μὴ οἶόν τε εἶναι αἰσθητήριον
 ἐξ ἄλλου τινὸς τῶν ἀπλῶν σωμάτων, ἢ ἐξ ὕδατος καὶ ἀέρος, ὧν τὴν μὲν 10
 κόρην, ἢ τῶν ὄρατῶν αἰσθανόμεθα, ἐξ ὕδατος ἔχομεν, τὴν δ' ἀκοὴν ἀέρος,
 15 τὴν δ' ὄσφρησιν ἡμεῖς μὲν καὶ τὰ μὴ ἔνυδρα ἐξ ἀέρος, τὰ δὲ ἔνυδρα ἐξ
 ὕδατος. οὔτε δὲ ἐκ πυρὸς οἶόν τε αἰσθητήριον εἶναι, ὡς ἐν τῷ Περι αἰ-
 σθήσεως τε καὶ αἰσθητῶν δείξει, οὔτε ἐκ γῆς μόνης. εἰ δὲ τοῦτο, οὐχ
 16 οἶόν τε ἄλλο τι αἰσθητήριον εἶναι παρὰ ταῦτα, ἃ ἔχει τὰ τέλεια τῶν
 ζῴων. οὐδὲν ἐλλείπει αἰσθητήριον τοῖς τὰς πέντε αἰσθήσεις ἔχουσιν,
 20 ὥστε οὐδ' αἰσθησις. οὐδὲν γὰρ παρὰ τὰ τέσσαρα οἶόν τε ἀπλοῦν παθη-
 τὸν εἶναι σῶμα, (ὡς) ἐξ ἐκείνου δύνασθαι τι αἰσθητήριον εἶναι. δεῖ μὲν
 γὰρ τὸ αἰσθητήριον πάσχειν τι ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ, διὸ καὶ παθητοῦ εἶναι
 σώματος· τὸ δὲ πέμπτον σῶμα ἀπαθὲς ἐνδέδεικται. |

VII. Ἀλλης λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου Περι ψυχῆς, δι' ἧς 174
 25 ζητεῖ, πῶς ἡ συναίσθησις ἡμῖν γίνεται αἰσθανομένοις.

“Ἐπεὶ αἰσθανόμεθα ὅτι ὀρῶμεν καὶ ἀκούομεν, ἀνάγκη ἦτοι δ
 ὄψει αἰσθάνεσθαι ὅτι ὀρᾷ, ἢ ἑτέρῳ.”

Ζητεῖ, πῶς ἡ συναίσθησις ἡμῖν γίνεται, ἐπειδὴν αἰσθανόμεθα τινων, καὶ τίνι· αἰσθανόμεθα δὲ αὐτῶν αἰσθανόμενοι. παντὶ γὰρ αἰσθανομένῳ
 30 τινὸς πρὸς τῇ ἀντιλήψει τούτου οὐ αἰσθάνεται, γίνεται συναίσθησις τις καὶ
 τοῦ ὅτι αἰσθάνεται· αὕτη δὲ ἡ συναίσθησις πότερον ἡμῖν διὰ τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως γίνεται, δι' ἧς καὶ τοῦ αἰσθητοῦ ἢ ἀντιληψίς, ὡς τῇ ὄψει ἡμᾶς ὀρᾶν τε τὰ ὀρώμενα καὶ αἰσθάνεσθαι ἑαυτῶν ὀρώντων, ἢ τῇ μὲν ὄψει 16
 τῶν ὄρατῶν αἰσθανόμεθα, ἄλλη δὲ τινι αὐτοῦ τοῦ ὀρᾶν; καὶ ὅτι μὲν οὐκ

4 τοῦτο a Sp. 5 τε] δὲ a Sp. τὰ delevi: τινὰ conl. Diels 7 δι' add. Sp.
 8 ἐπεὶ διὰ scripsi: ἐπειδὴ libri τὰ Sp.: τὸ libri 9 τὸ del. Sp. 13 (ἐξ) ἀέρος
 conl. Sp. 17 δεῖξει] de sensu 2. 436*22 sqq. 18 ταῦτα, δ scripsi: ταῦτα δ' libri:
 ταῦτα (ταῦτα) Vict. Sp. 19 οὐδὲ conl. Sp. 21 ὡς add. Vict. 24 ἐκ τοῦ τρίτου]
 de an. III, 2. 425^b12 26 ἦτοι] ἢ τῇ Arist. 27 ὅτι] εἰ τι BS^a Sp. 28 αἰσθα-
 νόμεθά a 29 τίνι scripsi: τίνι libri 29 αὐτῶν scripsi: αὐτῶν libri 31 αὕτη
 δὲ ἢ G² Sp.: αὕτη ἦδη FSa: αὕτη ἦδη sic V 34 αὐτοῦ scripsi cf. p. 92, 21: οὐ τῇ
 libri: del. Vict. Sp. οὐκ G² Vict. Sp.: οὐν καὶ libri

ἄλλη, ἔδειξε διὰ τοῦ πλείους ἔσεσθαι τοῦ αὐτοῦ αἰσθητοῦ-αἰσθήσεις, εἰ
 γὰρ ἄλλη τις ἔσται, ἣ τοῦ ὄραν αἰσθανόμεθα καὶ μὴ ἡ αὐτὴ ὄψις, 20
 (ἣ) ὀρῶμεν, ἔσται ἡ τοῦ ὄραν αἰσθανομένη ἄμα καὶ χρωμάτων αἰσθανο-
 μένη. ἡ γὰρ τῆς ἐνεργείας τῆς περὶ τὰ αἰσθητὰ γινομένης αἰσθανομένη
 5 αἰσθάνοιτο (ἀν) καὶ | τούτων, περὶ α ἡ ἐνέργεια ἡ κατὰ τὸ ὄραν, ἔστι δὲ 175
 ταῦτα τὰ χρώματα. οὐ γὰρ ἔστι τὸ ὄραν ἄλλο τι ἢ ἐνεργεῖν τῇ ὄψει περὶ
 τὰ ὀρατά, ὥσθ' ἡ τοῦ ὄραν αἰσθησις αἰσθησίς ἐστι τῆς γινομένης περὶ τὰ
 ὀρατά ἐνεργείας ὑπὸ τῆς ὀρατικῆς αἰσθήσεως. οὐχ οἷόν τε δὲ αἰσθέσθαι 5
 τῆς περὶ τὰδε τινὰ ἐνεργείας μὴ καὶ τῶνδε αἰσθανόμενον, περὶ α ἡ ἐνέρ-
 10 γεια γίνεται. ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἔσονται τῶν αἰσθητῶν πλείους αἰσθήσεις, αἶ
 τε αἰσθανόμεναι αὐτῶν προηγουμένων καὶ αἶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν περὶ τὰ 10
 αἰσθητὰ τῶν αἰσθήσεων αἰσθανόμεναι. τοῦτο δ' ἄτοπον τὸ τὰ ἴδια αἰ-
 σθητὰ ἐκάστη αἰσθήσει πλείοσι αἰσθήσεσι αἰσθητὰ εἶναι λέγειν. προσέτι
 τε εἰ [ἡ] ἄλλη μὲν ἔστιν ἡ αἰσθανομένη, ἄλλη δὲ καθ' ἣν αἰσθανόμεθα 15
 15 ἑαυτῶν αἰσθανομένων, ἐπ' ἄπειρον προελεύσεται. καὶ γὰρ τῆς τοῦ ὄραν
 αἰσθήσεως πάλιν ἔσται συναίσθησις ἡμῖν δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως, κά-
 κεινη πάλιν, οὐ αἰσθανομένη ποιεῖ τὴν συναίσθησιν, ἄλλην τινὰ ἔξει τὴν 20
 αἰσθανομένην, καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον, ἀτοπώτατον δὲ τοῦτο. καταλείπεται
 τὸ τῇ αὐτῇ τῶν τε αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς καὶ τῆς περὶ τὰ αἰσθητὰ
 20 ἑαυτῶν ἐνεργείας. ἀλλ' εἰ ἔστιν ἐνέργεια τῆς ὀρατικῆς δυνάμεως τὸ ὄραν, 25
 ἔσται ἡ ὄψις τῶν τε χρωμάτων ἀντιλαμβανομένη καὶ αὐτοῦ τοῦ ὄραν.
 ἀλλ' εἰ οὐ ἔστιν ἡ ὄψις αἰσθητικὴ, τοῦτ' ἀνάγκη κεχρῶσθαι, | καὶ τὸ 176
 ὄραν, εἰ ἔστιν ὀρατόν τι, κεχρωσμένον. πρῶτην λύσιν ἀπορίαν πρῶτον
 μὲν ἐχρήσατο τῷ τὴν ὄψιν μὴ μόνον χρωμάτων ἢ κεχρωσμένων αἰσθητι-
 25 κῆν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῆς στερήσεως αὐτῶν. δεδείχθη γὰρ πᾶσα αἰσθησις 5
 αἰσθανομένη καὶ τῆς στερήσεως τῶν αἰσθητῶν ἡ αὐτή. τῇ γοῦν ὄψει καὶ
 φωτὸς καὶ σκότους αἰσθανόμεθα. δεύτερον ἔλαβεν, ὅτι καὶ τὸ ὄραν κέ-
 χρωσταί πως, εἴ γε τὸ ὄραν γίνεται τοῦ αἰσθητηρίου δεξαμένου τὸ εἶδος 10
 τοῦ αἰσθητοῦ χωρὶς τῆς ὕλης τῆς ὑποκειμένης αὐτῷ, οὐ σημεῖον παρέθετο
 30 πολλάκις ἀπελθόντων τῶν ὀρωμένων ἔτι ἐν ταῖς αἰσθήσεσι ὑπομένειν τινὰς
 αὐτῶν αἰσθήσεις τε καὶ φαντασίας. ταῦτ' εἰπὼν εἰς λύσιν τῶν ἠγορημένων
 διὰ τῶν ἐξῆς [ἐχρήσατο εἰς λύσιν τῆς ἀπορίας], ὅτι γίνεται καὶ πῶς γίνεται, 15
 δείκνυσιν. λέγει τὴν τοῦ αἰσθητοῦ ἐνέργειαν καὶ τὴν τῆς αἰσθήσεως μίαν
 εἶναι κατὰ τὸν λόγον μόνον διαφερούσας, ὅτι τῇ μὲν κατ' ἐνέργειαν αἰ-
 35 σθήσει τὸ εἶναι ἔστιν ἐν τῷ ἔχειν τὸ εἶδος τοῦ αἰσθητοῦ χωρὶς τῆς ὕλης, 20

2 γάρ] cf. Ind. ἄλλη τις Sp. καὶ G²: εἰ libri ἡ αὐτῇ] αὐτὴ ἡ FGSa Sp. 3 ἢ
 add. Vict. 4 ἡ] καὶ Vict. Sp. 4. 5 αἰσθανομένη αἰσθάνοιτο Vict. Sp.: αἰσθανόμενοι αἰσθά-
 νοιτο libri 5 ἀν add. Sp. 8 αἰσθέσθαι] pr. σ σ. v. V 9 τῶνδε Sp.: τῶδε libri αἰ-
 σθανόμενον Schwartz: αἰσθανόμενοι libri 10. 11 αἶ τε scripsi: αὐται libri (αυται V)
 11. 12 τὰ—τῶν] τὰ αἰσθη et τῶν in lit. V 14 εἰ Sp.: εἰ ἡ V: εἰη Sa 17 ἔξει Sp.: ἔξιν libri
 18 post τοῦτο interpuncti. Spengelius post ἄπειρον 19 οὐν τὸ GF τῇ αὐτῇ Sp.: τὴν αὐτὴν
 libri 22 καὶ τὸ Sp.: τε καὶ libri 23 τι scripsi: τὸ libri: ἔσται Sp. 24 τῷ Sp.: τῇ τῶν
 libri 27. 28 κέχρωσταί Sp.: κεχρῶσθαι libri 30 πολλάκις V 32 ἐχρήσατο—ἀπορίας cir-
 cumscripti 33 δείκνυσιν] v in lit. V 34 διαφέρουσιν coni. Sp. 35 εἶναι del. Vict.

τῷ δὲ κατ' ἐνέργειαν αἰσθητῷ (ἐν) τῷ ἔχθεσθαι τὸ εἶδος αὐτοῦ χωρὶς τῆς
 ὕλης. εἰ γὰρ ἔστιν ἡ κίνησις (ἡ) ὑπὸ τοῦ κινουόντος γινομένη [ἡ] ἐν τῷ κινου-
 μένῳ καὶ τὸ πάθος τὸ ὑπὸ τοῦ ποιουόντος γινόμενον ἐν τῷ ποιουμένῳ καὶ 26
 πάσχοντι, | ἀνάγκη καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ κίνησιν καὶ τὸ γινόμενον 177
 5 ὑπ' αὐτοῦ πάθος ἐν τῇ κατὰ δύναμιν αἰσθήσει γινόμενον ποιεῖν τὴν κατ'
 ἐνέργειαν αἰσθησίν· ὡς γὰρ ἡ ποιήσις καὶ ἡ πάθησις ἐν τῷ πάσχοντι,
 ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ ποιούντι (ἦν γὰρ τὸ ποιῶν πάσχον, καὶ ταῦτ' οὗτοι ποιεῖν 6
 τε καὶ πάσχειν, ὡς ἔδειξεν ἐν Φυσικῇ ἀκροάσει), οὕτως καὶ ἡ τοῦ αἰσθη-
 τοῦ καὶ ἡ τοῦ αἰσθητικοῦ. τούτων δὲ τοῦτον ἔχόντων τὸν τρόπον καὶ τῆς
 10 κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεως γινομένης τῇ τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λήψει 10
 χωρὶς τῆς ὕλης, γένοιτο ἂν ἡμῖν εὐλόγως ἅμα τῇ αἰσθήσει τῶν αἰσθητῶν
 καὶ συναίσθησις τοῦ αἰσθάνεσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν αἰσθησίν. τῷ μὲν γὰρ
 ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἔξωθεν ὄντων λαμβάνειν τὸ εἶδος ἢ ἐκείνων ἀντίληψις, 15
 τῷ δὲ ἐν ἑαυτῇ τὴν αἰσθησίν τὸ εἶδος ἔχειν τῶν αἰσθητῶν καὶ διὰ τοῦτο
 15 καὶ ταύτης πως αἰσθάνεσθαι ἢ συναίσθησις. εἰ γὰρ τὸ ὄραν κατὰ τὴν
 τοῦ εἶδους τοῦ αἰσθητοῦ λήψιν γίνεται, ὁμοίως δὲ ὁ λόγος καὶ ἐπὶ τῶν 20
 ἄλλων αἰσθήσεων, λαβοῦσα τὸ εἶδος ὄρα καὶ αὐτὴν ἅμα ὄρωσαν ὀρώσα
 γίνεται. ἡ μὲν δὴ συναίσθησις τοῦ αἰσθάνεσθαι γινομένη ἐν τῷ τὴν αἰ-
 σθησίν ἅμα τε [τῇ] τοῦ αἰσθητοῦ καὶ τῆς ἰδίας περὶ τὸ αἰσθητὸν ἐνεργείας 25
 20 αἰσθάνεσθαι. διὸ ἐξ ἀνάγκης ἔπεται παντὶ τῷ αἰσθανομένῳ συναίσθάνεσθαι
 καὶ ἑαυτοῦ | αἰσθανομένου τῷ ἔπεσθαι τῇ αἰσθήσει αἰσθανομένη τινὸς 178
 τῶν αἰσθητῶν ἔξω ὄντος τὸ ἅμα καὶ ἑαυτῆς αἰσθάνεσθαι.

VIII. Εἰ αἰσθητὸν δὲ πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν κατὰ συμβεβηκὸς 6
αἰσθητόν.

25 Εἰ μιᾷ αἰσθήσει κατὰ συμβεβηκὸς ἔστιν αἰσθητὸν τὸ ἔχον τῶν ἰδίων
 τι ταύτῃ τῇ αἰσθήσει αἰσθητῶν συμβεβηκὸς ἑαυτῷ (διὰ γὰρ τῆς τοῦ αἰ-
 σθητοῦ ἀντίληψεως γίνεται καὶ ἡ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς· οὕτως γὰρ ἡ ὄψις 10
 γλυκέος ὅτι τῷ ὠχρῷ συμβέβηκεν εἶναι γλυκεῖ τε καὶ μέλιτι), εἴ τις λέγοι
 τι πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν κατὰ συμβεβηκὸς εἶναι αἰσθητόν, οὗτος λέγοι
 30 ἂν, τοῦτο, ὃ φησι πάσαις κατὰ συμβεβηκὸς ταῖς αἰσθήσεσιν αἰσθητὸν εἶναι, 15
 ἔχειν τινὰ συμβεβηκότα τοιαῦτα, ὧν τὸ μὲν τῇ ἀφῆ καθ' αὐτὸ ἔστιν αἰ-
 σθητόν, τὸ δὲ τῇ γεύσει, τὸ δὲ τῇ ὄσφρῃσει, τὸ δὲ τῇ ἀκοῇ, τὸ δὲ τῇ

1 αἰσθητῷ] τῷ s. v. V ἐν add. Sp. εἶδος] εἶναι a 2 alt. ἢ add. Sp. tert.
 ἢ del. Sp. 4 ἀπὸ] ὑπὸ con. Sp. 8 Φυσικῇ ἀκροάσει] III, 3. 202*21 sqq.
 9 αἰσθητικοῦ Vict. Sp.: αἰσθητικωτάτου libri 12 συναίσθησις Sp.: συναίσθησει libri
 17 fortasse (καὶ ἡ ὄψις) λαβοῦσα αὐτὴν V 19 τε damnat Sp. 19 τῇ
 circumscripti αἰσθητοῦ λήψει καὶ Vict. Sp. τὸ αἰσθητὸν Sa Sp.: τοῦ αἰσθητὸν
 (αἰσθητῶν?) V 21 τῷ F Sp.: τοῦ libri 22 ἑαυτῆς] ἑαυτοῦ Sp. 23 ταῖς
 om. a 25 εἰ] ἐπει con. Sp. 26 αἰσθητῶν FSa Sp.: αἰσθητὸν V 29 τι
 scripsi: ὅτι libri αἰσθητόν V οὗτος Vict.: οὕτως libri 32 τῇ ante ὄσφρῃσει
 infra versum V

ὀφει, ὥστ' εἴη ἄν τὸ πᾶσι κατὰ συμβεβηκὸς αἰσθητὸν τῷ πάσαις καθ' αὐτὸ εἶναι τι αἰσθητὸν ἐν αὐτῷ τούτῳ πάσαις [αὐτὸ εἶναι] κατὰ συμβεβη- 20 κὸς αἰσθητὸν, ἐκάστης αὐτῆς διὰ τοῦ οἰκειοῦ αὐτῇ αἰσθητοῦ αἰσθανομένης αὐτοῦ. οὐ γὰρ τὸ πάσαις κατὰ συμβεβηκὸς αἰσθητὸν οὐδ' ὄλωσ' ἐστὶν αἰ- 5 σθητὸν, ὡς ἄν δόξαι ἀπλῶς ἀκούσαντι. τὸ γὰρ μηδεμιᾶ αἰσθητὸν αἰσθήσει 25 ἀναίσθητον· οὐ ταῦτόν δὲ τὸ πάσαις ἀναίσθητον τῷ πάσαις κατὰ συμβε- 179 βηκὸς * * * αἰσθητὸν τοιοῦτον εἶναι τὸ ὑποκείμενον τοῖς πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν αἰσθητοῖς. τῷ γὰρ τὰ συμβεβηκότεα τούτῳ αἰσθητὰ εἶναι 5 πάσαις, αὐτὸ δὲ μὴ, τούτῳ γίνεται πάσαις κατὰ συμβεβηκὸς αἰσθητὸν.

10 IX. Λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου Περι ψυχῆς, δι' ἧς δει-
κνυσιν Ἀριστοτέλης, ὅτι ἔστιν τι ᾧ ἅμα πάντων αἰσθανόμεθα. 10

“Ἄρ' οὖν ἅμα μὲν καὶ ἀριθμῷ ἀδιαίρετον καὶ ἀχώριστον τὸ κρῖνον, τῷ εἶναι δὲ κεχωρισμένον; ἔστι δέ πως ὡς τὸ διαιρετὸν τῶν διηρημένων αἰσθάνεται, ἔστι δὲ ὡς ἀδιαίρετον· τῷ εἶναι 15 μὲν γὰρ διαιρετόν, τότῳ δὲ καὶ ἀριθμῷ ἀδιαίρετον· ἢ οὐχ οἶόν τε; δυνάμει μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ ἀδιαίρετον τάναντία, τῷ δὲ εἶ-
ναι οὐ, ἀλλὰ τῷ ἐνεργεῖσθαι διαιρετόν, καὶ οὐχ οἶόν τε ἅμα λευ- 20 κὸν καὶ μέλαν εἶναι, ὥστε οὐδὲ τὰ εἶδη πάσχειν αὐτῶν, εἰ τοι-
οῦτον ἢ αἰσθησις καὶ ἡ νόησις, ἀλλ' ὥσπερ ἦν καλοῦσι | τινες 180
20 στιγμὴν ἢ μίαν ἢ δύο, ταύτη καὶ διαιρετὴ. ἢ μὲν οὖν ἀδιαί-
ρετος, ἐν τὸ κρῖνόν ἐστι καὶ ἅμα· ἢ δὲ διαιρετὸν ὑπάρχει, δις
τῷ αὐτῷ χρῆται σημείῳ ἅμα. ἢ μὲν οὖν δυσὶ χρῆται, τῷ πέ- 5
ρατι δύο κρίνει καὶ κεχωρισμένα ἐστὶν ὡς τῷ κεχωρισμένῳ· ἢ
δὲ ἓν, ἐνὶ καὶ ἅμα.”

25 Λαβὼν ὅτι ἐκάστη αἰσθησις ἐν τῷ αἰσθητηρίῳ οὔσα, ἐν ᾧ οὔσα αἰ-
σθάνεται, τῶν τε αἰσθητῶν αὐτῇ αἰσθάνεται καὶ κρίνει αὐτῶν τὰς πρὸς 10
ἀλλήλας διαφορὰς (λευκοῦ μὲν γὰρ καὶ μέλανος ὄψις, γλυκέος δὲ καὶ πι-
κροῦ γεῦσις, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστη), καὶ διὰ τούτου συστήσας,
ὅτι ἢ αἰσθανομένη τινῶν καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν κρίνει (οὐ γὰρ ἄλλης 15
30 μὲν τὸ αἰσθάνεσθαι τινῶν, ἄλλης δὲ τὸ κρίνειν τὰς διαφορὰς αὐτῶν, καθ'
ὅς ἐστὶν αἰσθητὰ, ἀλλ' ἢ τε αἰσθανομένη τινῶν καὶ κρίνει αὐτά, καὶ ἢ
κρίνουσα τὰς διαφορὰς αὐτῶν καὶ αἰσθάνεται αὐτῶν· ταῦτόν γὰρ κρίνειν 20

2 αὐτὸ εἶναι delevi 3 αὐτῇ scripsi: αὐτῷ conl. Sp.: αὐτοῦ libri 6 δε V
πάσαις ἀναίσθητον (καὶ τὸ πάσαις κατὰ συμβεβηκὸς αἰσθητὸν) Vict. Sp. 7 αἰσθητῷ τῷ
supplet Schwartz recte 8 τούτῳ scripsi: τούτων libri: τούτου a Sp. 9 δὲ μὴ
S²a Sp.: δ' εἰ μὴ VBFS¹ τούτῳ Sp.: τοῦτο libri 10 ἐκ τοῦ τρέτου] de an.
III, 2. 427*2 13 κεχωρισμένον FS²a Sp.: κεχωρισμένον VBS¹ alt. δέ] δε V:
μὲν δὴ Vict.: δὴ Arist. vulg. 15 ἀδιαίρετον FSB²a Sp.: διαιρετόν VB¹ 16 αὐτὸ
διαιρετόν καὶ δδ. Vict. καὶ τάναντία Vict. 18 εἰ Sp.: ἡ (supra ἡ lit.) V: ἡ S¹:
εἰ ἢ S²a 20 ἢ μίαν καὶ δύο Vict.: ἢ μία καὶ ἢ δύο Arist. vulg. ἢ] ἢ V (et
21—23) 20. 21 ἀδιαίρετον Arist. vulg. 23 ὡς κεχωρισμένων Arist. vulg.
24 ἐν] ἐν libri 26 αὐτῇ a 28 τούτου Sp.: τοῦτο libri

τῷ αἰσθάνεσθαι· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ αἰσθησις κρίσις τις εἶναι δοκεῖ),
 εὐρών τι οὐ μόνον τῶν ἐναντίων ἀλλήλοις αἰσθητῶν τὰς διαφορὰς κρίνον,
 ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν αἰσθητῶν (κρίνομεν γὰρ καὶ τὰς τῶν ὁρατῶν δια- 25
 5 φαρὰς πρὸς τὰς τῶν γευστῶν, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἀκουστῶν, ἀλλὰ
 6 καὶ πρὸς τὰς τῶν ὄσφρητῶν καὶ πρὸς τὰς τῶν ἀπτῶν), πρῶτον μὲν ἔλαβεν,
 ὅτι αἰσθήσει | ταῦτα κρίνομεν (αἰσθητὰ τε γὰρ ἐστὶ καὶ ὡς αἰσθητῶν αὐ- 181
 τῶν ποιούμεθα τὴν κρίσιν), μεθ' ἧς ἔδειξεν, ὅτι μὴ οἶόν τε κρίνειν τὰς
 διαφορὰς τῶν αἰσθητῶν μὴ αἰσθανόμενον αὐτῶν ἐν τε ὄν καὶ ταῦτόν. οὐ 6
 γὰρ οἶόν τε τὸ μὴ αἰσθανόμενον πάντων κρίνειν αὐτῶν τὰς πρὸς ἀλλήλα
 10 διαφορὰς· εἰ γὰρ τοῦ μὲν ἄλλο, τοῦ δ' ἄλλο αἰσθάνοιτο, οὐδέτερον αὐτῶν
 οἶόν τε γνωρίζειν, τίνοι τὰ ὧν ἡσθάνοντο ἀλλήλων διαφέρει. καὶ γὰρ οὐδ' 10
 ἐν ἄλλῃ τινὶ ἦν τῇ αἰσθήσει τὸ κρίνειν ἢ ἐν τῷ αἰσθάνεσθαι. λαβὼν δ'
 ἐκ τούτων τὸ ἐν εἶναι τὸ πάντων αἰσθητῶν αἰσθανόμενον τε καὶ κρίνον
 αὐτῶν τὰς διαφορὰς, ἐφεξῆς ἔδειξεν, ὅτι καί, εἰ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ
 15 ἅμα αὐτῶν αἰσθάνεται, ὅτε κρίνει τὰς διαφορὰς αὐτῶν (εἴ γε, ὅτε κρίνει 15
 αὐτάς, τότε αἰσθάνεται, κρίνει δ' ἅμα τὰς πρὸς ἀλλήλα αὐτῶν διαφορὰς),
 καὶ αἰσθάνοιτ' ἂν ἅμα τῶν κρινόμενων· ἐν γὰρ τῷ αἰσθάνεσθαι τῇ αἰ-
 σθήσει τὸ κρίνειν. ταῦτα λαβὼν, τό τε μίαν αἰσθησιν εἶναι, ἢ πάντων 20
 αἰσθανόμεθα, καὶ τὸ ἅμα αἰσθάνεσθαι τούτων ὧν ἅμα κρίνει τὰς διαφορὰς,
 20 ἐπὶ τούτοις ἠπόρησεν, ἐπεὶ τὸ κατ' ἐνέργειαν αἰσθάνεσθαι ἐστὶ τὸ τὸ εἶ-
 δος τοῦ αἰσθητοῦ χωρὶς τῆς ὕλης λαμβάνειν, πῶς οἶόν τε ἐν τι ὄν ἅμα 25
 πλειόνων καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι. εἰ γὰρ τοῦτο, δεήσει αὐτὸ ἅμα
 ἐναντία εἶδη τε καὶ πάθη δέχεσθαι, λευκότητα καὶ μελανίαν, | ὅταν τού- 182
 των αἰσθάνηται καὶ ταῦτα κρίνῃ, γλυκύτητα καὶ πικρότητα, ὁμοίως τὰ ἄλλα.
 25 ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὸ τὰς ἐναντίας ἅμα κινήσεις κινεῖσθαι τὸ αὐτό, εἰς
 λευκότητα ἅμα καὶ μελανίαν μεταβάλλον, καὶ τὰ ἐναντία εἶναι δεχόμενον. 5
 ταῦτα δείξας καὶ ἀπορήσας, λύων τὴν ἀπορίαν ἔλαβεν τὸ ἅμα μὲν τὸ κρι-
 νον κρίνειν τε καὶ αἰσθάνεσθαι τῶν πλειόνων, ἐν ὄν καὶ μὴ διηρημένον,
 τῷ λόγῳ κεχωρισμένον, ὡς ἐν ὄν κατ' ἄλλην μὲν δύναμιν δεκτικὸν τοῦδέ 10
 30 τινος εἶναι, κατ' ἄλλην δὲ τοῦ ἐναντίου αὐτῷ ἢ διαφέροντος, [ὡς] ἀδιαίρε-
 τον ὄν τῷ τε τόπῳ καὶ τῷ ἀριθμῷ, τουτέστιν τῷ ὑποκειμένῳ. τόπῳ γὰρ
 ἀδιαίρετον τὸ ἐν ἐν τόπῳ ὄν, τοιοῦτο δὲ συνεχές καὶ μὴ διηρημένον, δ καὶ 15
 ἐν ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ. εἰπὼν δὲ τοῦτο ὡς εἰς λύσιν τοῦ ἠπορημένου ἐπή-
 35 ναται μὲν γὰρ ἐν τι ὄν κατ' ἀριθμὸν τῷ λόγῳ διαφέρειν τῷ δυνάμεις ἔχειν
 διαφοροῦσας, καθ' ἃς τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικόν, οὐ μὴν οὕτω τῶν ἐναν- 20
 τῶν τὰς δυνάμεις ἔχειν, ὡς ἅμα αὐτὰ δύνασθαι δέχεσθαι. τὸ γὰρ τῶν

1 αἰσθάνεσθαι S^{2a} Sp.: αἰσθάνεται VS¹ 7 οἶον S^{2a} Sp.: ὁμοιον VBFS¹ τὰς BSa²
 Sp.: ἢ τὰς SF: ἡ τὰς sic V 8 μὴ Vict. Sp.: ἡ (supra ἡ lit.) VB: ἢ FSa
 ἐν scripsi: μὴ ἐν Vict. Sp.: ἢ ἐν FSa: ἢ ἐν V 13 ἐν εἶναι] ἐνεῖναι a Sp. 14 el
 del. Sp. 15 pr. ὅτε Sp.: ὅτι libri 25 pr. τὸ suspectum 29 fortasse τῷ (δέ)
 λόγῳ τοῦδέ S^{2f}a Sp.: τότε VS¹ 30 αὐτῷ ἢ Sp.: αὐτῷ ἢ VF: αὐτῷ αὐτῷ ἢ Sa
 ὡς deleni 31 τῷ τε FSa Sp.: τότε V 32 ἀδιαίρετον FSa Sp.: διαίρετόν V
 36. 37 ἐναντίων] ἀντίων V

ἐναντίων δυνάμεις ἔχον οὐχ οὕτως ἔχειν δύναται αὐτάς, ὡς ἅμα αὐτῶν
 καὶ τὰς ἐνεργείας δέχεσθαι. ἀναγκαῖον γὰρ κατὰ τὰς ἐνεργείας αὐτὸ δια- 25
 ρεῖσθαι, ὡς ἐν ἄλλῃ μὲν χρόνῳ τὸ ἕτερον αὐτῶν γίνεσθαι, ἐν ἄλλῃ δὲ
 τὸ ἕτερον, ἢ δὲ αἰσθησις ἅμα ἔκρινεν αὐτῶν τὰς διαφοράς, ὡς ἅμα αὐτῶν
 5 αἰσθανομένη καὶ τὰ εἶδη λαμβάνουσα, | εἴ γε τὸ αἰσθάνεσθαι ἐν τῇ τῶν 183
 εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λήψει. ἐπεὶ δὲ καὶ νόησις δοκεῖ τῇ τοῦ εἶδους τοῦ
 νοουμένου λήψει γίνεσθαι, διὰ τοῦτο εἶπεν τὸ εἰ τοιοῦτο αἰσθησις καὶ
 ἢ νόησις. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δεῖξας, ὅτι μένει ἔτι ἡ ἀπορηθεῖσα ἀπορία 5
 ὡς (μῆ) δυνάμενη λύεσθαι, δι' ὧν ἐπήνεγκεν, † ὡς προεῖπεν ἀλλ' ὥσπερ
 10 ἦν καλοῦσί τινες στιγμὴν ἢ μία ἢ δύο, ταύτη καὶ διαιρητή,
 καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐπὶ τούτοις, ἦτις λέξις σφόδρα ἀσαφῶς τε καὶ βραχέως 10
 εἰρημένη τοιοῦτο σημαίνει. ἀξιῶ τοιοῦτον εἶναι τὸ ᾧ ἢ αἰσθησις τοῖς
 ζῳοῖς γίνεται τῶν αἰσθητῶν, ὡς δύνασθαι ἅμα μὲν ἐν εἶναι, ἅμα δὲ πολλά,
 οὕτως ὡς καὶ τὸ σημεῖον, ὅταν ὡς πολλῶν γραμμῶν πέρασ ληφθῇ. αἱ γὰρ 15
 15 ἀπὸ τῶν τῆς περιφερείας τοῦ κύκλου ἐπὶ τὸ κέντρον ἀγόμεναι εὐθεῖαι πέρασ
 ἔχουσι πᾶσαι τὸ κέντρον τοῦ κύκλου, ἐν σημεῖον, δ σημεῖον ἐν δν καὶ
 πολλά πῶς ἐστίν, ὅταν ὡς ἐκάστης τῶν γραμμῶν ἐπ' αὐτὸ ἀχθειςῶν πέρασ 20
 λαμβάνηται. εἰ γὰρ τοιοῦτὸ τι ἢ αἰσθησις εἴη, καθὼ μὲν ἐν τι καὶ ἀδιαι-
 ρετόν ἐστίν, ἐν ἔσται τὸ κρῖνον (ἀλλὰ καὶ ἅμα κρῖνει τὰ ἐν τοῖς πέρασι
 20 τῶν γραμμῶν τῷ πάντα τὰ πέρατα ἅμα εἶναι καὶ ἐν τι), καθόσον δὲ ὡς 25
 τῆσδε καὶ τῆσδε πέρασ λαμβάνεται | καὶ τοσαῦτα λαμβάνεται, ὅσα καὶ 184
 εὐθεῖαι, πολλά. καὶ κατὰ τοῦτο πάλιν καθόσον μὲν οὖν πολλά τὰ πέρατα
 καὶ διαφερουσῶν γραμμῶν, πολλά ἔσται τὰ κρινόμενα καὶ κεχωρισμένα καὶ
 διαφέροντα καὶ τρόπον τινὰ † οὕτω κεχωρισμένον, καθόσον τὸ κέντρον πολλά 5
 25 πῶς ἦν, ὧν ἕκαστον κριτικὸν ὄν τοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ γραμμῇ πάθους ὄντος,
 καθόσον δὲ ἐν τὸ ἐκ πάντων ἐστὶν ἀδιάφορον καὶ πάντη τὸ αὐτό, αὐτὸ ἐν
 τε ἔσται τὸ κρῖνον καὶ ἅμα κρῖνον. καὶ τὸ μὲν εἰς λύσιν εἰρημένον 10
 τῶν ἠπορημένων τοιοῦτον. τί δὲ τοιοῦτον λαμβάνειν ἔστιν ἐπὶ τῆς αἰ-
 σθήσεως, (ὡς) ἅμα ἐν τε εἶναι καὶ πολλά, ὁμοίως τῷ τοῦ κύκλου
 30 κέντρῳ τῷ ὡς πέρατι τῶν πολλῶν εὐθειῶν ληφθέντι, οὐ ῥάδιον εὐ- 15
 ρεῖν. σῶμά τε γὰρ τὸ ἔσχατον αἰσθητήριον, ἐν ᾧ γίνεται τὰ τῶν αἰ-
 σθητῶν πάθη, καὶ οὐχ οἶόν τε τὰ ἀπὸ τῶν πέντε αἰσθητηρίων πάθη
 διαπεμπόμενα ἐπ' αὐτὸ ὡς διὰ γραμμῶν τῷ αὐτῷ μορίῳ τοῦ σώματος 20
 ἐπιβάλλειν. γένοιτο γὰρ ἂν πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ τὰ ἐναντία γινόμενα πάθη
 35 καὶ ἐναντίαι κινήσεις, εἴ γε διὰ τοιαύτης κινήσεως ἢ κατ' ἐνέργειαν αἰ-
 σθησις. οὐδὲ γὰρ τὰ ἀφ' ἐνὸς αἰσθητηρίου διαπεμπόμενα ἐπ' αὐτὸ πάθη
 οἶά τε κατὰ τὸ αὐτὸ μόριον αὐτοῦ γίνεσθαι, † οἶον, εἴ γε τῶν μὲν ἐναν- 25

1 ἔχειν Sp.: ἔχον libri 7 τοιοῦτον ἢ Sp. 8 μένει] μὲν εἴη Sa 9 μῆ add. Vict.
 δι' ὧν προεῖπεν, ἐπήνεγκεν conl. Sp.: λύων ἐπήνεγκεν, ὡς προεῖπον, Schwartz bene 10 ἢ
 μία (ἢ μία V) al libri: ἢ μία καὶ ἢ Vict. cf. 94,21 12 σημαίνει a Sp.: σημαίνει V ᾧ
 sic V 17 αὐτὸ ἀχθειςῶν] αὐτὸ ἀχθ in lit. V 22 πολλά Sp.: πολλαί libri
 24 fortasse οὕτω κεχ. (τὸ κρῖνον) κεχωρισμένα Sp. 25 τοῦ B^{2a} Sp.: τῇ
 VB¹FS 26 αὐτὸ ἐν Vict. Sp.: αὐτῷ ἐν libri 29 ὡς addidi 37 οἶον su-
 spectum Spengelio fortasse ἅμα cf. 97,2

τῶν τὰ αὐτὰ [τὰ] αἰσθητήρια, ἀδύνατον δ' ἐν τῷ αὐτῷ αἰσθητηρίῳ κατὰ 185
 τὸ αὐτὸ μέρος ἅμα τὰ ἀπὸ τῶν ἐναντίων γίνεσθαι πάθη. Ἔταν γὰρ βλέ-
 πωμεν ἅμα λευκὸν τε καὶ μέλαν, οἷς μέρεσι τῆς κόρης ἐκατέρου αὐτῶν ἢ
 5 ἔμφασις γίνεται, ὥσπερ ὁρῶμεν γινόμενον καὶ ἐπὶ τῶν κατόπτρων, * * * 5
 οὔτε ἐφ' ὃ διαδίδονται ταῦτα, τοῦτο δ' ἔστιν ὡς εἶπον τὸ ἔσχατον αἰσθη-
 τήριον, οὕτως οἶόν τε διαδιδόσθαι ὡς μὴ ἐν κευχωρισμένοις αὐτοῦ γίνεσθαι
 μέρεσιν, ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῦ σώματος ἀδύνατον λαβεῖν τι ὁμοιον τῇ εἰκόνι 10
 τῇ τοῦ σημείου τε καὶ τῶν γραμμῶν ὧν πέρασ τὸ σημεῖον. Ἴσως δ' ἂν
 ἐφαρμόζειν δύναται μᾶλλον τῇ δυνάμει τῇ τοῦ σώματος ἐκείνου, ὃ λέγομεν
 10 ἔσχατον αἰσθητήριον, οὗ ἡ αἰσθητικὴ δύναμις εἶδος, ἣτις δύναμις αἰσθάνε- 15
 ται καὶ κρίνει τὰ ἐν τῷ σώματι, οὗ δύναμις καὶ εἶδος ἔστιν γενόμενα κατὰ
 τὴν ἀπὸ τῶν αἰσθητηρίων διάδοσιν. ἡ γὰρ δύναμις αὕτη μία οὔσα καὶ
 ὥσπερ πέρασ τοῦ σώματος τούτου οὗ δύναμις ἔστιν, ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦτο τὸ 20
 ἔσχατον αἰ κινήσεις φέρονται, ἀσώματός τε οὔσα καὶ ἀδιαίρετος καὶ ὁμοία
 15 πάντη, μία οὔσα, πολλαί πως γίνονται τῷ τῶν καθ' ἕκαστον μῶριον τοῦ
 σώματος, οὗ δύναμις ἔστι, κινήσεων αἰσθάνεσθαι ὁμοίως, ἂν τε κατὰ ἐν τι
 μῶριον ἢ κινήσεις ἐν αὐτῷ γένηται, ἂν τε κατὰ πλείω. ἐν γὰρ τῇ τῶν 25
 πλείων κρίσει πολλαί πως δυνάμεις ἢ μία γίνεται ὡς ἐκάστου μῶριου
 πέρασ οἴκειον λαμβανομένη. τὸ μὲν γὰρ σῶμα οὐκ ἐδύνατο ἅμα κατὰ τὸ 186
 20 αὐτὸ πλείω δέχεσθαι πάθη, διὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ γί-
 νεσθαι ἅμα τε (καὶ) κατ' αὐτό· ἐναντία (δὲ) τὸ εἶδος τὸ τοῦ λευκοῦ καὶ (τὸ) τοῦ 5
 μέλανος. διὸ οὐδὲν οἶόν τε σῶμα ἅμα δέχεσθαι ταῦτα, ἀλλὰ τοῦ αἰσθητη-
 ρίου ἐκείνου κατ' ἄλλο μὲν μῶριον τάδε τινὰ τῶν αἰσθητῶν τῶν ἅμα προ-
 σπιπτόντων γίγνεται, κατ' ἄλλο δὲ τάδε τῶν ἀπὸ τῶν πρώτων αἰσθητηρίων
 25 ἐπ' αὐτὸ φερομένων τὸν τρόπον. ἡ δὲ δύναμις ἢ αἰσθητικὴ οὐκέτι κεχώ- 10
 λυται ἅμα τὴν κρίσιν αὐτῶν ποιῆσθαι, ὅτι μὴ ταῦτόν ἐστι τὸ κρίνειν τῷ
 παθεῖν. παθεῖν μὲν γὰρ τι τὸ αὐτὸ ἅμα τὰ ἐναντία ἀδύνατον, ὅτι ἀδύνα-
 τον ἅμα τι δέχεσθαι τὰ ἐναντία (ἀσυνύπαρκτα δὲ τὰ ἐναντία), κρίναι δὲ 15
 ἅμα τὰ ἐναντία οὐδὲν ἀδυνατεῖ, ὅτι μὴ ἔστιν ἐν κρίσει ἐναντία τὸ τὸ λευ-
 30 κὸν λευκὸν κρίναι καὶ τὸ μέλαν μέλαν. ὡς γὰρ ἐν τῷ πάσχειν ἐναντίον
 τὸ τὰ ἐναντία [τὸ] παθεῖν τὸ αὐτὸ μέρος καὶ ἐν ταῦτῳ χρόνῳ, καὶ διὰ 20
 τοῦτο ἐν τῷ πάσχειν τοῦτο ἀδύνατον, οὕτως ἐν κρίσει πάλιν ἀδύνατον τὸ
 τὸ λευκὸν ὁμοῦ μὲν λευκὸν, ὁμοῦ δὲ μέλαν ὑπολαμβάνειν εἶναι. διὸ πάλιν
 ἐν κρίσει τὸ οὕτως ἔχον ἀσυνύπαρκτον. τὸ μὲν μέλαν μέλαν, τὸ δὲ λευ- 25
 35 κὸν λευκὸν εἰπεῖν οὐκ ἀδύνατον, ὅτι μὴδ' ἐναντίον. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀνάγκη
 καὶ ἐν τῇ δυνάμει τῇ κρινούσῃ τὰ αἰσθητὰ τὰ εἶδη | πρῶτον τῶν αἰσθη- 187

1 τὰ om. a Sp. 4 fortasse (οὔτε ἅμα ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐμφαίνεται) οὔτε 5 ἐφόδια
 διαδίδονται FSGa 8 ὧν Vict. Sp.: ὡς libri 15 fortasse γίνεται 16 κι-
 νήσεων scripsi: κινήσεως libri 19 λαμβάνοντος B² 21 καὶ et δὲ et τὸ addidi
 κατ' αὐτὸ] κατὰ ταῦτό Sp. 22 γὰρ τὸ B² 23 ἐκείνου Sp.: ἐκείνο libri
 25 ἐπὶ τὸν αὐτὸν φ. τόπον conl. Sp.: fortasse (παθῶν) ἐπ. αὐτό φ. (τοῦτον) τ. τρ.
 28 δὲ] γὰρ a Sp. 31 τὸ del. B²S²a Sp. παθεῖν κατὰ τὸ B²S²a Sp. 31 τῷ
 αὐτῷ a Sp. 35 οὐκαδύνατον V 36 αἰσθητὰ] σθ in lit. V εἶδη] fortasse
 πάθη] πρῶτον] πρὸ τῶν conl. Sp. τῶν om. a Sp.

τῶν ἐγγενέσθαι, οὐδ' ἂν ἐκείνη κρίνοι ἂν [ἐν ἧ] τάναντία τῷ μὴ δέξασθαι τάναντία ἅμα οἶόν τε εἶναι· ἐπεὶ δ' ἐν μὲν τῷ αἰσθητηρίῳ τὰ πάθη γίνεται, ἡ δὲ τῶν ἐν τούτῳ γινόμενων κρίσις ἐν τῇ δυνάμει (οὐ γὰρ οἶόν τε ἐτι 5 τοῦτο τὰ πάθη δέχασθαι τὰ σωματικά ὄν ἀσώματων), οὐδὲν κεκώλυται τὰ ἐν τῷ αἰσθητηρίῳ γινόμενα κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο μέρος ἅμα κρίνειν ἢ δυνάμεις ἢ παντός αὐτοῦ. ἡ γὰρ αἰσθησις κρίσις ἐστὶ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμειος τῶν αἰσθητῶν διὰ τῶν [αὐτῶν] ἐν τῷ αἰσθητηρίῳ γινόμενων παθῶν δι' αὐτῶν, γίνεται δὲ οὕτως ἡ αὐτῇ καὶ μία δύναμις πολλαὶ πως ἅμα γινόμενη τῷ τῶν καθ' ἕκαστον μέρος τοῦ αἰσθητηρίου παθῶν γινόμενων 10 ἅμα ποιεῖν αἰσθητὴν κρίσιν. ἡ γὰρ κρίνουσα δύναμις τὸ κατὰ τι ἐν μέρος τοῦ αἰσθητηρίου γινόμενον πάθος αὐτῇ κρίνει καὶ τὰ κατὰ πάντα τὰ μόρια ἅμα [δ'] αὐτοῦ γινόμενα πάθη, ἡ αὐτῇ καὶ μία καὶ πολλαὶ πως γινόμενη 20 κατὰ τὴν τῶν μερῶν τοῦ αἰσθητηρίου καθὼ πάσχει διαίρεσιν, ὡς ἐγένετο καὶ τὸ σημεῖον ἐν ὄν πολλὰ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν γραμμῶν διαιρούμενον 15 ὧν [ἧ] ἕκαστη πέρασ.

X. Περὶ θαλάσσης ἐκ τῶν Μετεωρολογικῶν.

25

Προθέμενος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Μετεωρολογικῶν εἰπεῖν περὶ θαλάσσης, 188 τίς τε ἡ φύσις αὐτῆς καὶ διὰ τίνα αἰτίαν τοσοῦτον ἄλμυρον ὕδατος ἐστὶ πλῆθος, πρῶτον τὰς περὶ αὐτῆς προκαταβεβληγμένας δόξας παρέθετο, 20 ὧν ἡ μὲν τῶν θεολόγων πηγὰς οἰκείας ἔλεγον εἶναι τὴν θάλασσαν, τῶν δὲ φυσικῶν οἱ μὲν αὐτὴν γεγενῆσθαι ἔλεγον ἐκ τῆς πολλῆς ὑγρότητος τῆς περὶ τὴν γῆν ἀναχθείσης ὑπὸ τῆς [ἀπὸ] τοῦ ἡλίου κίνησεως τε καὶ θερμότητος, ὑπολειφθείσης δὲ ταύτης, ἣν καλοῦμεν θάλασσαν, οἱ δὲ θερμο- 10 μένης φασι τῆς γῆς ὑπὸ τῆς κινήσεως τοῦ ἡλίου ἰδρωτὰ ἐκκριθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο, δὲ καλεῖται θάλαττα. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἄλμυρον τὸ ὕδωρ εἶναι, ὅτι καὶ ὁ ἰδρώς. οἱ δὲ τῆς ἄλμυρότητος τὴν γῆν καὶ τὴν ποιότητα 15 τὴν ταύτης αἰτιῶνται. τὸ γὰρ ὕδωρ βέρον δι' αὐτῆς τοιοῦτους τοὺς χυμοὺς λαμβάνει, ὁποίους ἂν ἔχη καὶ ἡ γῆ, δι' ἧς δίεισί τε καὶ διηθεῖται. μεθ' αὐτῆς δὲ δειξας, ὅτι μὴ ἔχει πηγὰς οἰκείας ἢ θάλασσα τῷ πᾶν μὲν τὸ πηγαῖον 30 ὕδωρ, εἰ μὲν αὐτόματον ἦ, ἀπορρεῖν τε ἀπὸ τῶν πηγῶν, ἀφ' ὧν ἄρχεται, 20 καὶ μεθίστασθαι, τὸ δ' ὅσον οὐκ ἀπορρεῖ χειρόκμητον εἶναι καὶ οὐκ αὐτὸ φύσει (τοιαῦτα γὰρ τὰ φρέατα), τὴν δὲ θάλασσαν μῆτε τῶν χειροκμητῶν εἶναι μῆτε τῶν φερομένων τε καὶ μεθισταμένων * * *. διὰ γὰρ τῆς θα- 25 λάσσης κινήσεις τε καὶ ἀντιπεριστάσεις αἱ μὲν γίνονται τοῦ | αὐτοῦ ὕδατος 189 35 μεταρρέοντος (δὲ γινόμενον ἐν πάσῃ θαλάσσει φανερόν ἡμῖν γίνεται ἐν τοῖς

1 ἐγγενέσθαι G²S²a Sp.: ἐν γενέσει V BFG¹S¹ ἐν ἧ circumscripsi: fortasse αὐτῇ 2 εἶναι scripsi: τι libri 5 ἡ Vict. S: ἡ V: ἡ a 7 αὐτῶν delevi 10 αἰσθητῆν] fortasse (τῆν τῶν) αἰσθητῶν 12 δ' delevi fortasse αὐτῷ 13 διαίρεσιν G³ Vict.: διαίρειν libri 15 ὧν Schwartz: ὧν ἡ libri: δν Vict. 17 ἐν τῷ δευτέρῳ] Arist. Met. II, 1—3 (353^a31—359^b26) 19 πρῶ τὸν V 22 ἀναχθείσης Schwartz: ἐνεχθείσης libri τοῦ Sp.: ἀπὸ τῆς V: ἀπὸ τοῦ a 29 ἔχει Sp.: ἔχη libri 30 ἀπορρεῖν Sp.: ἀπορρεῖ libri 31 μεθίστασθαι Sp.: μεθίσταται libri χειρόκμητον V (corr. Sp. ex Arist.) οὐκ αὐτὸ (αὐτὸ V)] fortasse οὐ στάσιμον 33 excidisse videtur τὴν αἰτίαν ἀπέδωκεν τῆς φαινομένης τῆς θαλάσσης ῥύσεως

στανοῖς τῷ παρὰ τὴν γῆν ἐν τοῖς τοιοῦτοις τόποις φανεράν αὐτῆς γίνεσθαι
 τὴν μετάρρυσιν), εἰ δέ τις γίνεται αὐτῆς κινήσις ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων ἐπὶ 5
 τὰ κοιλοτέρα φερομένης, οὐκ ἀπ' οἰκείων πηγῶν ἀλλὰ τῇ τῶν ποταμῶν
 ἐπιχύσει ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων ἐπιρρεόντων, ἀφ' ὧν τὰς πηγὰς ἔχουσιν,
 5 ὡς τὴν τοιαύτην κινήσιν ἀπὸ πηγῶν μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχειν, ἀλλ' οὐ τῶν 10
 τῆς θαλάττης, ἀλλὰ τῶν ποταμῶν τῶν εἰς αὐτὴν ῥεόντων. ἐφ' ᾧ ἔδειξεν,
 ὅτι μὴ θαλαττὰ ἐστὶν ἀρχὴ τοῦ ὕδατος καὶ τὸ τέταρτον στοιχείον, ὃ τινες
 ὑπολαμβάνοντες ἔλεγον μὴ μόνον τοὺς ποταμοὺς εἰς τὴν θάλασσαν ἰέναι,
 (ἀλλὰ) καὶ ἀπὸ τῆς θαλάττης, γλυκὺ δ' ἔχειν τὸ ὕδωρ τῷ ἀπὸ τῆς γῆς 15
 10 αὐτὸ ἡθούμενον φέρεσθαι. ἐφ' οἷς δεικνύς, ὅτι μὴ ἔστι τὸ ὕδωρ τὸ διὰ
 τῆς γῆς ἀλμυρὸν τῇ αὐτοῦ φύσει, ἀπέδωκεν αἰτίαν τῆς ἀλμυρότητος, ὡς
 † λεγομένη, τὸ τοῦ ὕδατος περιχειμένου τε καὶ περιτεταμένου περὶ τὴν γῆν 20
 τὸ μὲν λεπτότατον καὶ γλυκύτερον ἀνάγεσθαι καὶ ἀναθυμιάσθαι καθ' ἑκά-
 στην ἡμέραν ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως, ἀτμίζον διὰ τὸ κουφότερον τε
 15 ὄν καὶ καθαρώτερον ἐπιτολάζειν, τούτου δ' ἀναγομένου συνεχῶς καὶ πάλιν 25
 μεταβάλλοντός τε καὶ καταφερομένου τὸ ἀλμυρὸν ὑπολείπεσθαι διὰ βάρους
 ἐν τῷ τοῦ ὕδατος οἰκείῳ τόπῳ. | ἐφ' οἷς ἀπορήσας πόθεν ἢ ἀρχὴ καὶ ἡ 190
 αἰτία τῆς ἀλμυρότητος τῆς οὐσης ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῆς θαλάσσης, ἔδειξεν
 πᾶν τὸ γινόμενον ὕδωρ ἀλμυρὸν οὐκ ἐκ τοιοῦτου κατὰ μίξιν τινος γίνεσθαι.
 20 τὸ τε γὰρ σύστημα τῶν ζώων τὸ ἐν τῇ κύστει διὰ τοῦτον τὸν χυμὸν εἶναι 5
 τοιοῦτον· φαίνεται γὰρ μεμῖχθαι τι αὐτῷ γεῶδες, ὃ δῆλον γίνεται ὀφριζάνον
 ἐν αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ ὁ ἰδρῶς μιγνόμενος ἔχει τοιοῦτον ἐν ἑαυτῷ, ὃ λαμβάνει
 τὸ πινόμενον ὕδωρ ἀπὸ τοῦ σώματος, διηθούμενον δι' αὐτοῦ καὶ 10
 ὡσπερ πλύνον αὐτὸ καὶ καθαῖρον. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ διὰ τῆς τέφρας διη-
 25 θούμενον. ἔστι δὲ τὸ μιγνόμενον τούτοις καὶ τῆς αὐτῆς ἰδιότητος αἰτίον
 τὸ ὅσον ἄπεπτον ἐν τοῖς σώμασι μένει, μὴ δυνηθὲν ὑπὸ τῆς πεπτούσης 15
 αὐτὸ μεταβληθῆναι θερμότητος. τοιοῦτος γὰρ ὃ τε ἰδρῶς καὶ τὸ οὖρον
 καὶ τὸ διὰ τῆς τέφρας διηθούμενον· καὶ γὰρ ἡ τέφρα τὸ μὴ δυνηθὲν τῆς
 γῆς ὑπὸ τοῦ πυρὸς κρατηθῆναι καὶ μεταβαλεῖν εἰς αὐτὸ, ἀλλὰ ἄπεπτον 20
 30 μείναν τῆς καομένης ὕλης μόριον. ἂ κατασκευάσας ἔλαβεν, ὅτι δεῖ τοιοῦτό
 τι εἶναι καὶ ὃ τῷ ὕδατι μιγνόμενον τὴν θάλασσαν ἐξ αὐτοῦ ποιεῖ. εἰπὼν
 δὲ δεῖν ἄπεπτόν τι εἶναι περίττωμα, οὐ ἢ μίξις τῆς πρὸς τὸ ὕδωρ αἰτίον 25
 αὐτῷ τῆς ἀλμυρότητος γίνεται, | δεικνύς τί πότ' ἔστι τοῦτο, ἔλαβεν τὸ 191
 ὡσπερ ἐπὶ τῶν σωματίων τῶν ζώων ἐν ταῖς τροφαῖς τε (καὶ) μεταβολαῖς
 35 ἄπεπτά τινα περιττώματα γίνεται, ὧν τῇ πρὸς τὸ ὕδωρ μίξει γίνονται τινες
 ἀλμυραὶ τε ὑποστάσεις ἐν αὐτοῖς καὶ πικραί, οὕτω δὴ καὶ (ἐν τῷ) παντὶ ἀπὸ 5
 πάντων τῶν φουρένων καὶ γινομένων ὑπολαμβάνειν δεῖ τοιαύτην τινὰ ἄπεπτον

9 ἀλλὰ add. B²F Sp. 9 γλυκὺν libri 11 γῆς in lit. V fortasse γῆς (διηθού-
 μενον) 12 λεγομένη τὸ] λεγομένης τῷ Sp.: γεγόμενον τὸ G²: fortasse (μὴ) γενομένης τὸ;
 cf. Arist. Met. 357^a5 τοῦ] τ in lit. V 17 ἀπορήσας V 18 καὶ delevi
 20 τοῦτον] τοῦτο Sp. 24 πλύνον Sp.: πλύνομεν sic V: πλύνον μὲν GF: πλυνόμενον B:
 πλύνομεν Sa αὐτὸ Sp. 25 δε in lit. V αὐτῆς] τοιαύτης Schwartz 29 τοῦ
 in lit. V κρατηθῆναι] τη in lit. V 32 τῆς] fortasse ἡ 34 καὶ add. Sa Sp.
 35 ὧν Schwartz: ὡς libri 36 ἐν τῷ addidi cf. Alex. in Meteor. 97^a16

ὑπόστασιν γίνεσθαι, καὶ πλήρη τὴν γῆν τοιαύτης καταμεμιγμένης ἐηρᾶς
 καὶ ἀπέπτου περιπτώσεως ὁμοίως τῇ τέφρᾳ· ἦν ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ ἡλίου γι- 10
 νομέναις ἀναθυμιάσεσιν ἀπὸ τε τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος ἐγκαταμεμιγμένην
 ἄτε οὖσαν κουφοτέραν ἐν ταῖς εἰς ὕδωρ συστάσεσί τε τῶν νεφῶν καὶ μετα-
 5 βολαῖς ἐγκαταμιγνυμένην καὶ συγκαταφερομένην αἰεὶ ἀρχὴν καὶ αἰτίαν εἶναι 15
 τῆς ποιότητος τοῦ τῆς θαλάττης ὕδατος, ἧς περιπτώσεως ἐν ταῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης ἀναθυμιάσεσι τὸ πλεῖστον ὑπομένον. εἶναι γὰρ τι καὶ συνανα-
 φερόμενον τῷ ὕδατι καὶ μεταβάλλον εἰς γλυκὺ ἐν τῇ πέφει τε καὶ τῇ ἐκ 20
 τῶν νεφῶν μεταβολῆ, * * * τοῦτο δὲ τὸ ὑπομένον τῆς ἀλμυρότητος αἴτιον
 10 τῷ ὕδατι τῷ τῆς θαλάσσης. ὅτι δὲ σὺν τῷ ὑμένῳ ὕδατι τοιαύτη τις
 συγκαταφέρεται περίπτωσις, ἔδειξεν ἐκ τοῦ τὰ τε νότια ὕδατα μάλιστα εἶναι
 πλατέα τῷ καὶ τὸν νότον ἀπὸ τῶν μερῶν ἐκεινῶν τὴν γένεσιν ἔχειν, ἐν 25
 οἷς πλείων ἢ ἐηρὰ ἀναθυμιάσις γίνεται, πλατύτερα δὲ καὶ τὰ πρῶτα τῶν
 μετοπωρινῶν ὑδάτων, ὅτι ἀνάγκη τὰ βαρύτερα πρῶτα | καταφέρεσθαι, 192
 15 βαρύτερα δὲ τὰ πλεῖστον τὸ γεῶδες ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα. ὅτι δὲ τοιοῦτο
 περίπτωμα τῇ θαλάσσει πολὺ, ἐπιστώσατο καὶ διὰ τοῦ θερμῆν αὐτὴν εἶναι.
 πάντα γὰρ ὅσα πεπύρωται ἔχει τινὰ δύναμιν θερμότητος ἐν αὐτοῖς, ὡς ἡ 5
 τε κονία καὶ ἡ τέφρα καὶ ἡ τῶν ζώων ὑπόστασις, καὶ ἡ τῶν θερμότερων
 τὴν κοιλίαν ζώων καὶ ὑπόστασις θερμότερα. ἐπιστώσατο δὲ ἀλμυρὸν γί-
 20 νεσθαι κατὰ μίξιν τοιοῦτου τινὸς περιπτώματος καὶ ἀπὸ τῆς ἱστορίας, παρα- 10
 θέμενος λιμένας τε καὶ ποταμούς, ὧν ὄντων ἀλμυρῶν συμβέβηκεν καὶ τὸ
 ὕδωρ παχύτερον τε εἶναι καὶ γεωδέστερον, ὡς τὸ μὲν μὴ εἶναι διὰ παχύ-
 τητα καταφέρεσθαι ἐν ἑαυτῷ τὰ φύσιν ἔχοντα ἐν τῷ ὕδατι τεθέντα κάτω
 φέρεσθαι, τὰ δὲ θερμανθέντα διὰ τὴν παχύτητα ἄλας ποιεῖν. 15

25 XI. Ἐπιχείρησις ὅτι θέσει τὰ ὀνόματα.

Εἰ θετικοὶ τῶν ὀνομάτων ἐσμὲν φύσει, καὶ τοῦτο παρὰ τῆς φύσεως
 ἔχομεν τὸ δύνασθαι ὀνομάζειν καὶ τίθεσθαι τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν, 20
 ὁῦλον ὡς θέσει τὰ ὀνόματα· θέσει γὰρ ἡμεῖς τιθέμεθα. οὐ γὰρ οἶόν τε
 τοῦ ὀνόματος ἐκάστου τῶν πραγμάτων ὑπάρχοντος φύσει ἡμᾶς ἐπ' αὐτοῖς
 30 τίθεσθαι αὐτά. ὡς γὰρ ἐπιστήμης | ὄντες δεκτικοὶ φύσει οὐκ ἔχομεν τὰς 193
 ἐπιστήμας φύσει, ἀλλὰ τὸ μὲν δύνασθαι δέχεσθαι ἐπιστήμην παρ' ἐκείνης
 ἡμῖν ἐστίν, οὐκ ἔτι μέντοι καὶ ἐπιστῆμαι παρ' ἐκείνης (οὐ γὰρ ἂν ἦμεν
 δεκτικοὶ τῶν ἐπιστημῶν ἀλλ' ἔχοντες αὐτὰς καὶ ἐπιστήμονες), οὕτω καὶ τὸ 5
 μὲν δύνασθαι τίθεσθαι καὶ τὰ ὀνόματα παρ' ἐκείνης, οὐ μέντοι καὶ τὰ ὀνο-
 35 ματα ἔτι· οὐ γὰρ ἂν ἔθ' ἡμεῖς τοῦ τίθεσθαι αὐτὰ κύριοι. οἷς γὰρ τὸ κεῖ-
 σθαι φύσει, τοῦτοισι οὐδέτι κατὰ φύσιν τὸ ὑφ' ἡμῶν τίθεσθαι. εἰ δὲ μὴ 10

5 ἐγκαταμιγνυμένη καὶ] ἐγκαταμεμιγμένη καὶ a Sp.: fortasse del. 9 fortasse (τῷ δὲ
 ἔλαττον εἶναι τοῦτο τοσοῦτον, ὅσῳ καὶ ἐν τῷ ὑμένῳ τὸ ἀλμυρὸν τοῦ γλυκέος ἔλαττον) τοῦτον
 δὴ τὸ: cf. Al. in Met. 97v29 14 ὅτι Sp.: ὅταν libri 15 δὲ Sp.: τε libri
 19 θερμότερα] θερμὸ s. v. V 23 ὕδατι τεθέντα Sp.: ὑδατιτεθέντα (δ in lit.) VB: ὕδατι
 ἡτιθέντα Sa 27. 28 τοῖς—ὀνόματα V¹ in mg. 29 fortasse ἐκάστῳ 35 ἔτ'
 ἦμεν ἡμεῖς conl. Sp. recte 35. 36 κείσθαι Sp.: κινεῖσθαι libri

εἶη κατὰ φύσιν τοῖς πράγμασι τὸ ὑφ' ἡμῶν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τίθεσθαι, οὐδ' ἂν ἡμῖν εἶη κατὰ φύσιν τὸ τίθεσθαι τὰ ὀνόματα αὐτοῖς· οὐ γὰρ ταυ-
τόν ἐστι θέσθαι ὄνομα καὶ εἰπεῖν τὸ κείμενον. ἔδει τε εἰ ἔκειτο φύσει τὰ 15
ὀνόματα, καὶ τοὺς λέγοντας πάντας λέγειν τὰ αὐτά· ἀλλ' εἰ φύσει τὰ ὀνό-
5 ματα, δεῖ καὶ τὰ στοιχεῖα δι' ὧν τάσσεται εἶναι φύσει· οὐ γὰρ ἄλλη τίς
ἐστι τῆς διαφορᾶς τῶν κατὰ ἔθνη διαφερόντων ἐπὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων 20
παρὰ τὴν τῶν στοιχείων τε καὶ συλλαβῶν ποιᾶν σύνθεσιν. ἰκαναὶ δὲ τοῦτο
συστῆσαι καὶ αἱ ὁμωνυμίαι καὶ αἱ πολυωνυμίαι καὶ μετονομαστῖαι.

XII. Ὅτι μὴ ἄπειρον τὸ ὄν.

10 Ὁ λόγος δεικνύει θέλων ἄπειρον τὸ ὄν | διὰ τοῦ τὸν ὑποτεθέντα εἶναι 26
ἐν τῷ τοῦ κόσμου πέρατι ἤτοι ἐκτενεῖν ἐπέκεινα τοῦ κόσμου τὴν χεῖρα, 194
ἢ (δι') ὅτιδὴ κωλυθῆσεσθαι, ἀμφοτέρως δὲ ἔξεσθαι τι ἐκτὸς τοῦ κόσμου
(ἢ γὰρ τὸ κωλυῶν ἐκτὸς ἐστίν, ἢ ἐν ᾧ ἔσται τὸ ἐκτεινόμενον), τὴν πιθα- 5
νότητα ἔχει παρὰ τῆς φαντασίας τε καὶ αἰσθήσεως, ὥσπερ καὶ ὁ λέγων
15 πᾶν τὸ πεπερασμένον πέρατι περαίνειν· ἀμφοτέρων γὰρ ἡ πιθανότης ἀπὸ
τῆς αἰσθήσεως. τῷ γὰρ ἡμᾶς διὰ τὸ ἀφαντάστους εἶναι τοῦ ἀντικειμένου 10
τοῖς ἐρωτωμένοις μὴδὲν αὐτοῖς ἐξ αἰσθήσεως ἔχειν παρασχέσθαι τούτοις
ἀντιμαρτυρούμενον ἢ τῷ λόγῳ πιθανότης. οὔτε γὰρ τινι περιπεπτώκαμεν
· τοιοῦτον πεπερασμένον, οὐ μὴδὲν ἐστὶν ἐπέκεινα (τοιαῦτα γὰρ πάντα τὰ ὡς 15
20 μέρη πεπερασμένα, ὧν ἐσμεν αἰσθανόμενοι μόνων), οὔτε προσπίπτει ἡμῖν
τοιοῦτον, οὐ μὴδὲ ἐκτὸς εἶναι δυνήσεται· ἀπάντων γὰρ ὧν αἰσθανόμεθα
ἐκτὸς τι ὄν. διὸ δεῖ τοὺς ἐνισταμένους τοῖς τοιοῦτοις τῶν λόγων [ἦ] μὴ παρὰ
τῶν αἰσθήσεων πειρᾶσθαι τὴν μαρτυρίαν φέρειν, ὧν ἐκτὸς ἐστὶ τὰ ζητού- 20
μενα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων πειρᾶσθαι φέρειν τὰς ἐνστάσεις,
25 προσλαβόντας ἐν αὐτοῖς ἐναργῆς ὄν τὸ | μὴ δύνασθαι πάντα τὰ αὐτὰ ὑπάρ- 195
χειν τῷ τε μορίῳ καὶ τῷ ὄλῳ, καὶ τῷ παντὶ καὶ ἐκάστῳ τῶν μερῶν αὐ-
τοῦ. διὸ μὴδὲ δεῖν ζητεῖν τὰς ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων μαρτυρίας περὶ τῶν
μερῶν, οἷς εἰσι σύντροφοι, μεταφέρειν ἐπὶ τὸ πᾶν, ὃ πάσης ὄν ἐκτὸς αἰ- 5
σθήσεως πρὸς τῷ ὑπὸ μὴδεμῖας φαντασίας αἰσθητικῆς βοηθεῖσθαι καὶ
30 πολλαῖς αὐτῶν ἐναντιοῦται. οὐδὲ γὰρ ἂν διέφερέν τι τὸ πᾶν τοῦ μέρους,
εἰ ἦν ὁμοίως, ὥσπερ ἐκάστου αὐτῶν ἐκτὸς τι, οὔτω δὴ κάκεινου. * * * 10
ὥστε κατὰ μὲν τὸν λόγον εἶναι τι καὶ πᾶν οὐ πάντα τὰ ἄλλα μέρη, ἢ δ'
αἰσθησις οὐδενὸς ἐστὶν ἀντιληπτικῆ τοιοῦτου, οὐ διὰ τὴν αἰσθησιν ἀποστα-
τέον τῶν ὑπὸ τοῦ λόγου τιθεμένων. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων οὔτω ποι- 15
35 οὔμεν, ὅτι μὴδὲ τὰ αἰσθητὰ φαμεν εἶναι μόνα· οὐδ' ἐπεὶ χρώμεθα πρὸς
τὰς πίστεις τῶν ζητουμένων ἐπὶ πολλῶν ταῖς ἐκ τῶν αἰσθήσεων μαρτυ-

5 τάττεται a Sp. 6 fortasse (ὀνομάτων αἰτία) τῆς 10 ὁ λόγος] "Arch. in Eud.
phys." Sp. cf. *Simpl. in Phys.* (Diels) 467,26 ἐκτενεῖν Blass: ἐκτείνειν libri 12 (δι')
ὅτιδὴ κωλυθῆσεσθαι Blass: ὅτι δὴ κωλυθῆσεται libri 13 pr. ἦ] ἢ V 18 ἀντιμαρτυ-
ρούμενον, ἢ Sp.: ἀντιμαρτυρούμενη libri 20 προσπίπτει Sp.: προσπίπτειν libri
22 ἐκτὸς τι ὄν Sp.: ἕκαστον libri ἢ (ἢ V)] del. Sp. 26 παντι V 31 excidit
tale quid ei δὲ τοιοῦτον ἢ τοῦ παντός φύσις 35 οὐδ' del. Sp.

ρίαις διὰ τὴν συντροφίαν τε καὶ τὴν πρὸς αὐτὰ συνήθειαν, ἥδη χρῆ μόναις ταύταις χρῆσθαι μέτρῳ τῆς ἀληθείας· οὐδὲν ἂν τῶν ἀλόγων πρὸς τὴν 20 γῶσιν τῆς ἀληθείας διαφέρομεν, ἱκανὸν γὰρ αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς οἰκείαις αἰσθητοῖς ἀληθές. ἀ δ' οὐκ ἔστιν αἰσθήσεων ἴδια, ἄτοπον τὸ τὴν ἐν τοῦ 5 τοῖς ἀλήθειαν τῆς ἐκ τῶν αἰσθήσεων μαρτυρίας πᾶσαν ἠρτῆσθαι λέγειν. 26 ὅτι μὲν οὖν εὐλογον εἶναι τι καὶ πᾶν, οὐ μέρη τε | ὧν αἰσθανόμεθα, καὶ 196 ὅσαι τούτων ἀρχαί τε καὶ αἰτίαι, ἱκανὸν μὲν συστήσαι τὸ ὅλον τε καὶ τὸ μέρος πρὸς ἄλλα λεγόμενον. τό τε γὰρ μέρος ὅλου μέρος τινός, καὶ τὸ ὅλον τοῖς μέρεσι τοιοῦτον, εἴ γέ ἐστιν ὅλον, οὐ μὴδὲν τῶν μορίων ἄπε- 5 στιν, ὥστ' εἰ μέρη τὰ καθ' ἕκαστά τε καὶ αἰσθητά ἐστίν, καὶ τὸ ὅλον οὐ μέρη ταῦτα (τὰ γὰρ μέρη ὅλου μέρη τινός), † ἄτοπον τῷ πᾶν τὸ ὡς μέρος λεγόμενον ἐπὶ τὸ ὅλον τε τὴν ἀναφορὰν ἔχειν. διὸ οὐδ' ἂν ὡς μέρους 10 μέρη λέγηται τὰ πρῶτα ληφθέντα, ἀνάγκη χἀκεινο, ἧ μέρος ἐστίν, ἄλλου τινός εἶναι † μέρος, εἰ μὴ ὅλον τι εἴη, ἀναιροῖτ' ἂν τὸ καὶ ταῦτα εἶναι μέρος. 15 ἀλλ' εἰ ὅλον τι ἀναγκαῖον εἶναι εἴη, ἐφ' ὃ πᾶν τὸ ὡς μέρος ὄν τε καὶ 16 λεγόμενον ἔχει τὴν ἀναφορὰν, ταῦτόν δὲ ὅλον τε καὶ πᾶν, εἴ γε ἐκάτερον αὐτῶν ὀρίζεται τῷ μὴδὲν αὐτοῦ τῶν μερῶν ἀπειναι, εἴη ἂν τι τοιοῦτο ὄν πεπερασμένον, εἴ γε πεπερασμένον, οὐ μὴδὲν τῶν μερῶν ἄπεστιν. τὸ δὲ πᾶν τοιοῦτον. οὔτε γὰρ ἄλλο τι ὄν ἐκτὸς αὐτοῦ ἔσται περαιῖνόν τε καὶ 20 πεπερασμένον, οὔτε ἐκτείνειν τις εἰς τι μετ' αὐτὸ ὄν δυνήσεται τὸ κρατούμενον ὑπ' αὐτοῦ. οὐκέτι γὰρ ἂν εἴη πᾶν τε καὶ ὅλον, οὐ ἔξωθεν τί ἐστίν ὄν. ἔξωθεν δὲ ἐστίν τι [ἐστὶ καὶ ὄν] τοῦ τε περαιῖνοντος παρ' ἄλλο 26 τι καὶ τοῦ [δὲ] καταλείποντός τι μετ' αὐτό, εἴτε τοξεύειν τις ἧ ἐκτείνειν | τῶν αὐτοῦ μορίων ἢ τῶν ὑφ' αὐτοῦ κρατουμένων τι δυνήσεται. ἱκανὸν 197 25 δ' ἔτι συστήσαι ταῦτό τοῦτο καὶ τὸ τὰς ἀρχὰς τῶν ὄντων εἶναι πεπερασμένας. ἀπειρῶν γὰρ οὐσῶν οὐδὲ γῶσις αὐτῶν ἔσται. εἰ δὲ μὴ τούτων, οὐδὲ τῶν ἐξ αὐτῶν γινομένων τινός, εἴ γε πᾶσα ἐπιστήμη ἐκ τῆς τῶν 5 ἀρχῶν τοῦ ἐπιστητοῦ γνώσεως πρόεισιν. ἔπεται δὲ τῷ ἀπείρους εἶναι τὰς ἀρχὰς καὶ τὸ μὴδὲν γίνεσθαι τῶν γινομένων τεταγμένως. τίς γὰρ ἂν τάξις 30 ἀπείρων γένοιτο; τί γὰρ ἂν εἴη τῆς ἐν τοῖς ἀπείροις τάξεως αἴτιον; οὔτε 10 γὰρ φύσις ἐν αὐτοῖς ἔχει χῶραν ἂν τινα, ἧς ἴδιον τὸ ἐνεκά του πάντα τὰ κατ' αὐτὴν γινόμενα γίνεσθαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οὔθ' οἷόν τε γίνεσθαι

1 ἡδη Schwartz: εἰ δὲ libri δ' ἐχρῆν conl. Sp. 2 ἂν Vict.: γὰρ libri
 6 οὐ V 11 ἄτοπον] fortasse αὐτὸ ὅλον τῷ] τὸ Vict. τὸ om. Sa 12 τε
 (ε corr. v. c. V): τι BF^aS^a 13 χἀκεινο scripsi: χἀκεινα libri ἧ BS^aF^a: ἧ V: ὧν
 FSa 14 fortasse (μέρους) μέρος, (δ) εἰ μὴ ὅλου (οὐ) εἰ Vict. 15 εἴη V
 17 μ. αὐτῶν a εἴη ἂν τι] ἧ ἀντὶ τοῦ a 20 τίς εἰς τι (supra εἰς: ἐστὶ v. c.)
 V: τίς εἰς τι BF^aS^a: τι ἐστὶ GSFa: τίς εἰς τὸ Vict. Sp. 21 ὑπ' αὐτοῦ (αὐτοῦ V)]
 ὑφ' αὐτοῦ a Sp. 22 ἐστὶ καὶ ὄν delevi δὲ ἐστίν τι ἐστὶ καὶ (καὶ supra ἐστὶ)
 ὄν τοῦ τε (ο supra ε) V: τι τοῦτο GFS: δὲ ἐστίν ὄν (haec in mg. S¹) τοῦτε (τοῦτο S¹)
 SF^aa Sp.: δὲ ἐστίν τί ὄν τοῦτε B: δὲ ἐστὶ τί ἐστὶ ὄν τοῦ τε S^a περαιῖνοντος] post e
 lit. 1—2 litt. V 23 τοῦ F^aS^aS^a Sp.: τοῦδε VBFS¹ εἴτε] fortasse εἰς δ
 24 αὐτοῦ V ἧ V 25 δ' ἐτι] δὲ a Sp. τὸ om. a Sp. 28 τῷ om. a
 29 τεταγμένως V¹GBFSa Sp.: τεταγμένον v. c. VF^aS^a 31 ἂν χῶραν conl. Sp.
 32 οὔθ' Sp.: οὐχ libri

ἐν μὴ δεχομένοις τάξιν πράγμασι. τί γὰρ μᾶλλον ἐν τοῖς ἀπείροις τότε 15
 πρὸ τοῦδε, καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὸ δ' ὕστερον, οὐ χωρὶς οὐχ οἶόν τε τὸ
 ἕνεκά του γινόμενον γενέσθαι; πῶς γὰρ ἂν ἄνθρωπος ἢ ἵππος ἢ τι τῶν
 ἄλλων τῶν φύσει γινομένων γένοιτο, ἀναιρεθέντος τοῦ τὸ μὲν τι εἶναι πρῶ- 20
 5 τον τῶν εἰς αὐτὰ συντελούντων, τὸ δὲ δεύτερον καὶ ἄνθρωπον μὲν ἐξ ἀν-
 θρώπου, ἵππον δὲ ἐξ ἵππου γίνεσθαι κατὰ φύσιν, οὐσῶν τῶν ἀρχῶν ἀπεί-
 ρων τε καὶ τάξιν οὐ δεχομένων; τί γὰρ τὸ τὰ ἄπειρα τάξιν; εἰ δ' ἀνάγκη
 μὲν τύχη τε καὶ τῷ αὐτομάτῳ τὴν ἀπειρίαν διοικεῖσθαι, οὐχ οὕτω δὲ γι- 25
 νόμενα φαίνεται τὰ γινόμενα | (τὰ γὰρ ἢ ὁμοίως αἰεὶ ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ- 198
 10 στον γινόμενα πόρρω κεχώρισται τῶν προεξηρημένων αἰτίων, οὕτω δὲ ὁρά-
 ται τὰ γινόμενα κατὰ φύσιν), ἀναιροῦτ' ἂν καὶ τῶν ἀρχῶν τε καὶ τῶν
 ὄντων ἀπειρία. τί γάρ; εἰ ἀδύνατον ἄπειρον ἀπείρου μείζον εἶναι, κατὰ 5
 δὲ τὰς δόξας τῶν ἀπείρους τὰς ἀρχὰς εἶναι τιθεμένων οὐ τοῦτο μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἄπειρα πολλά, μᾶλλον δ' ἀπειράκις ἄπειρα ἔπεται εἶναί τε καὶ
 15 γίνεσθαι λέγειν, πῶς ἂν τις οὐκ ἀτοπωτάτην ὑπολάβοι τήνδε τὴν δόξαν; 10
 ἄπειρον γὰρ ἀπείρου μείζον οὐχ οἶόν τε λέγειν εἶναι, εἴ γε τὸ μὲν ἄπειρον
 ἀνάγκη πανταχοῦ λέγειν εἶναι, καὶ πάντα κατέχειν τόπον. οὐκέτι γὰρ
 ἄπειρον τὸ μὴ ὄν πανταχοῦ. τὸ γὰρ ὑπολιπεῖν τινα καὶ ἄλλω χώραν
 πεπερασμένου, τοῦ δὲ τοιοῦτου οὐδὲν ὑπερέχειν οἶόν τε, οὐδὲ παρ' αὐτὸ 15
 20 ἄλλο εἶναι, μὴ ὅτι ἄπειρον, ἀλλ' οὐδὲ πεπερασμένον. οὐκέτι γὰρ ἂν εἴη
 πανταχοῦ οὕτως. ὥστε καθ' οὐς πλείω τὰ ἄπειρα, οὐδὲν ἂν εἴη κατὰ
 τούτους ἀπλῶς ἄπειρον. εἰ γὰρ πλείω τὰ ἄπειρα, οὐκέτι τὸ ἄπειρον ἔσται 20
 πανταχοῦ, ἔσται τε ἄπειρον ἀπείρου μείζον, εἴ γε τὰ τε δύο ἄπειρα ἀνάγκη
 [τε] τοῦ ἑνὸς ὑπερέχειν, καὶ ἄπειρον καὶ τὸ ἐκ τῶν δύο ἀπείρων συγκεί- 25
 25 μενον. πάλιν δ' αὖ τὰ τρία μείζω τῶν δύο, καὶ οὕτω προστιθέντων ἐπ' 25
 ἄπειρον ἢ αὐξήσις τοῦ ἀπείρου προελεύσεται. ἢ γὰρ οὐκ ἐροῦσιν τὰ δύο
 ἄπειρα τοῦ ἑνὸς μείζω τε καὶ πλείω, καὶ οὕτως αὐτοῖς συμβήσεται ἀμερῇ 199
 τὰ ἄπειρα λέγειν (ἐκ γὰρ τῆς τῶν τοιοῦτων συνθέσεως μόνων οὐδὲν μείζον
 ἐκάστου τῶν ἐν τῇ συνθέσει τὸ ἐκ πάντων συγκεείμενον, ὃ ταῖς στιγμαῖς
 30 συμβέβηκε μόναις), ἢ, εἰ τοῦτο ἀλογώτατον, καὶ τὰ ἴσα συντιθέμενα ἀν- 5
 ἀγκη τὸ λοιπὸν ποιεῖν διπλάσιον, ἔσται τὸ ἐκ τῶν δύο ἀπείρων συντιθέ-
 μενον διπλάσιον, καὶ οὕτως ἔσται τι καὶ ἴσον ἄπειρον ἀπείρῳ, καὶ διπλά-
 σιον ἄλλο ἄλλου καὶ ἡμισυ, οὕτω δὲ καὶ τριπλάσιον (καὶ) ἐπ' ἄπειρον αὐτό- 10
 μενον, οὐ τί γένοιτ' ἂν ἀλογώτερον; ἔτι δ' ἀναγκαῖον καὶ τῶν τυχόντων
 35 μέγεθος ἐχόντων, ἀπείρων δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τὴν σύνθεσιν ἄπειρόν τι
 μέγεθος ποιεῖν, οὐδὲν δὲ οἶόν (τε) τούτου τοῦ μεγέθους μείζον εἶναι, ἀνάγκη 15

3 alt. ἢ V 4 τοῦτο Sp. 10 αἰτίων a Sp. 12 τί γάρ; Schwartz: τε γάρ libri: del. Sp.
 15 ἂν τις Schwartz: γάρ libri ((ἂν τις) τήνδε Sp.) 16 γάρ s. v. V 21 οὕτως BS²a
 Sp.: οὗτος VFGS¹ post οὕτως inseruerunt: καθ' οὐς (δ εἰς S) πλείους (πλείω G) τὰ ἄπειρα·
 οὐδὲν ἂν εἴη τὸ, deinde iteraverunt ὡς μέρος (102,11) — ἄτιον (102,30) FGS (del. S²) L
 ὥστε om. G ἢ πλείους τὰς ἀρχὰς G in mg. 22 οὐκέτι scripsi: οὔτε ὅτι VBFS¹: οὔτε
 S²a Sp. 24 τε del. S²B²: om. a Sp. 25 προστεθέντων conl. Sp. 27 ἀμερῇ scripsi:
 μέρη libri 30 ἀλογώτατον Sp.: ἀλογώτατα libri 31 ποιεῖν Sp.: ποιεῖ libri 33 καὶ
 addidi 34 fortasse δ' (εἰ) 35 ἀπείρων Sp.: ἄπειρον libri 36 τε add. FS¹ Sp.

τῷ ἀπείρῳ τὰς ἀρχὰς ὑποτιθεμένῳ εὐθὺς ταύτας ἀλλήλων ἄπεισθαι λέγειν καὶ μηδὲν αὐτῶν εἶναι μεταξύ· * * * γίνονται ἄν οὕτως τοῦ ἐκ τῶν ἀπείρων συντιθεμένων γινόμενος ἀπείρου μείζων τῷ ἐκ τε τῶν ἀπείρων ἀρχῶν καὶ ἐκ τῶν μεταξύ αὐτῶν συγκείμενον. ὅτι δὲ κλείω τὰ ἄπειρα 5 κατὰ τοὺς ἀπείρους τὰς ἀρχὰς λέγοντας, καὶ ἐκ τούτων γνώριμον. λέγουσι μὲν γὰρ τοὺς κόσμους ἀπείρους, τούτων δὲ εἰ μὲν καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐξ ἀπείρων ἀρχῶν ἐστὶ συγκείμενος, ἀπειράκις ἄπειρα τὰ ἄπειρα ἀναγκαῖον 10 εἶναι, ἐκάστης ἰδίᾳ τῆς ἀρχῆς τῶν ἐν τοῖς ἀπείροις κόσμοις πρὸς ἐκά- 2000 στην ἄπειρον μέγεθος ποιούσης ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους τῇ κατὰ μίαν σύν- 10 θεσει, εἴ γε ἄπειρον ἀναγκαῖον εἶναι τὸ ἐξ ἀπείρων μέγεθός τι ἐχόντων σύγκειμενον. εἰ δὲ ἐκ πεπερασμένων ὄν, τούτοις ἄπειρα τὰ ὄντα, ἐξ 5 ὄσων ἕκαστος κόσμος πεπερασμένων στοιχείων ἐστίν. εἰ δὲ καὶ τὸ μεταξύ κενὸν συγκαταριθμοῖτο, πολὺ μείζων ἄν ἔχοι τὸ γινόμενον γίνοιτο. εἰ δὲ ταῦτα παράλογα καὶ ὑπερβάλλοντα πᾶσαν ἀτοπίαν, δῆλον [δ'] ὡς ἀτοπος 15 ἢ τῆς ἀπειρίας ὑπόθεσις. ἤς ἐπομένης καὶ τοῖς πᾶν τὸ πεπερασμένον παρὰ τὸ ἐκτὸς περαίνειν λέγουσι καὶ τοῖς ἀξιοῦσιν ἐκτείνειν δύνασθαι τι τὸν ἐπὶ τοῦ πέρατος γινόμενον ἐπέκεινα καὶ ἔξω τοῦ πέρατος, δῆλον ὡς καὶ ταῦτα 16 ἐνέχοιτο ἄν τοῖς ἀτόποις τοῖς προειρημένοις. διὸ λύειν αὐτὰ πειρατέον [οὐκ] ἀπὸ τῆς οὐσίας αὐτῶν τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντας, οὐκ ἀπὸ τῆς αἰ- 20 σθησεως τῆς μηδὲν εἰς τὴν γνώσιν αὐτῶν συντελοούσης. εἰ μὲν οὖν τῷ 20 πεπερασμένῳ τὸ εἶναι πεπερασμένῳ ἐστὶν ἐν τῷ θεωρεῖσθαι παρ' ἄλλο, λέγοιεν (ἄν τι) οἱ ἐναντίοι, ἀξιοῦντες παντὸς πεπερασμένου ἐκτὸς ὀφείλειν εἶναι τι παρ' ὃ περαῖνον φαίνεται, εἴ γε ἐστὶν ἐν τούτῳ τῷ πεπερασμένῳ τὸ εἶναι· εἰ δὲ ἐστὶ πεπερασμένον τὸ πέρας ἔχον καὶ τὸ | οἷόν τε εἰς ἴσα διαιρεῖ- 25 σθαι καὶ τὸ ἐκ πεπερασμένων μερῶν συγκείμενον, ὧν οὐδενὶ τὸ εἶναι ἐν 201 τῷ ἐκτὸς ἔχειν αὐτοῦ τι, οἱ λαμβάνοντες πᾶν τὸ πεπερασμένον παρὰ τι περαίνειν οὐ τῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ πεπερασμένου περιεχομένων λαμβάνοιεν 5 ἄν τι, ἀλλὰ τι συμβεβηκὸς τούτοις, οἷς τοῦ παντὸς μέρεσιν ὑπάρχει τὸ πεπεράνθαι. τούτοις γὰρ ὑπάρχοντος τοῦ παρ' ἄλλο ὀραῖσθαι, οὐ διὰ τὸ 30 πεπεράνθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ μέρεσιν τοῦ παντὸς εἶναι, ἀξιοῖ τοῦτο μεταφέρειν 10 καὶ ἐπὶ τὸ ὡς πᾶν πεπερασμένον, μόνοις τοῖς ὡς μέρεσι πεπερασμένοις τούτου παρακολουθεῖν δυναμένου, οὐχ ἧ̄ πεπερασμένα, ἀλλ' ἧ̄ μέρη. καὶ

2 excidit tale quid εἰ γὰρ λείπεται τι μεταξύ, (καὶ γίνουτ' Vict.) 7 ἐστὶ συγκείμενος
 Sp.: ἐπισυγκείμενον libri ἀναγκαῖον ἀνάγκη a Sp. 8 ἐκάστης ἰδίᾳ Sp.: ἐκάστη δια
 libri, sed G in mg.: ἐκάστης ἀρχῆς 9 alt. τῇ suspectum 9. 10 fortasse συνθέσει
 11 ὄν Vict.: ὧν libri 12 πεπερασμένος a Sp. 13 συγκαταριθμοῖτο] pr. a in
 lit. V ἔχοι] ἔχον sive ἔτι coni. Sp.: ἐκεῖ Schwartz 14 δ' del. Sp. 16 τοῖς
 S²a Sp.: τῆς VS¹B 19 pr. οὐκ del. S²: om. Sp. alt. οὐκ Vict.: ἀλλ' libri
 21 εἶναι πεπερασμένον B 22 λέγοιεν (ἄν τι) scripsi: καλῶς λέγοντες Vict.: καλῶς ἄν
 λέγοιεν Sp. 23 παρ' ὃ περαῖνον G: παρ' ὃ περαίνειν Vict. Sp.: παρ' ὅπερ οὐκ
 (supra oi litura) VB: παρ' ὅπερ οἶνον (οἶνον in lit.) F: παροπέριον S: παρ' ὅπερ εἶναι
 S²B²a 24. 25 διαιρεῖσθαι Vict.: διαίρουσθαι libri 25 τὸ Sp.: τι libri
 28 τι scripsi: τινα libri fortasse οἷς (ὡς) 29 ἄλλα Sp. καὶ οὐ Vict.
 Sp. τὸ scripsi: τοῦτο libri 30 δια V ἀξιοῦσι coni. Sp. 32 ἀλλ' ἧ̄
 Sp.: ἀλλὰ libri

γὰρ εἰ μὲν τὸ πεπερασμένον τῇ αὐτοῦ φύσει (τὸ) πεπεράνθαι ἔχει, τὸ δὲ πρὸς 15
 τι περαίνειν [ἐν] τῇ πρὸς ἄλλο σχέσει τοιοῦτον, οὐκ ἂν εἴη τὸ πεπερασμένον
 ἐν τῷ περαίνειν πρὸς τι ὄν ἐκτὸς αὐτοῦ. χρῆ γὰρ τὸν εἰσάγοντα διὰ τῶν
 λόγων φύσιν οὕτως ἄτοπον καὶ τοῖς οὐσί τε καὶ γινομένοις μαχομένην, ὡς 20
 5 ἐδειξάμεν, οὐκ ἐκ βραχείας πιθανότητος ποιεῖσθαι τὴν κατασκευὴν τε καὶ
 τὴν πίστιν αὐτῆς, οὐδὲ ἀπὸ συμβεβηκότος τινός τισι τῶν πεπερασμένων
 τὴν φύσιν τοῦ πεπερασμένου λαμβάνοντος. οὔτε γὰρ ἔπεται τοῦτο ἐπὶ τῷ 25
 αὐτοῦ τοιοῦτο | λέγειν, ἢ τε ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὴν αἰσθησιν πεπερασμένων 202
 10 παράθεσις οὐχ ὁμοία, εἴ γε ταῦτα μὲν ὁμολογεῖται πρὸς τῷ πεπεράνθαι
 [τὸ] καὶ μέρη τοῦ παντὸς εἶναι, τὸ δὲ πᾶν οὐκέθ' οἷόν τε μέρος τινός. 5
 ὅτι δὲ μὴ ἐπὶ πάντων τῇ αἰσθήσει χρηστέον, αὐτοὶ πρὸς οὐδ' ὁ λόγος
 δεικνύσιν, ἄτομά γέ τινα μεγέθη τιθέμενοι ἐκπίπτοντα τὴν αἰσθητὴν φύσιν
 καὶ κενόν τι εἶναι λέγοντες καὶ ἀμερῆ τινα καὶ ἀσώματα καὶ κινήσεις καὶ
 15 χρόνους εἰσαγόμενοι. 10
 Ὡς δὲ ἦν τούτου τοῦ λόγου ἀπὸ συμβεβηκότος τοῖς πεπερασμένοις ἢ
 ἐπιχειρήσις, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῦ πεπερασμένου, καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ
 τὴν αἴσθησιν συνηθείας, οὐκ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν λόγον ἀκολουθίας, οὕτως 15
 δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου, ὅς ἀξιοῖ τὸν ἐν τῷ πέρατι τοῦ παντὸς γενόμενον
 20 ἐκτείνειν τε ἐπέκεινα τοῦ πέρατος ἢ κωλυθῆσεσθαι, ἀμφοτέρως δὲ ἔσεσθαι
 τι τοῦ παντὸς ἐκτός. καὶ γὰρ οὗτος ἀπὸ τῶν [ἐκ] μερῶν πεπερασμένων τὴν 20
 ἐπιχειρήσιν ἐπὶ τὸ πᾶν μεταφέρει καὶ ἀξιοῖ τοῖς ἀπὸ τῆς περὶ ταῦθ' ἡμῖν
 αἰσθησεώς τε καὶ ἀπ' αὐτῶν φαντασίας γινομένης χρῆσθαι ὡς ἐπὶ πάν-
 25 θές. οὐ γὰρ εἰ φαντασίαν ἑαυτοῦ τις λάβῃ ὄντος ἐν τισι τόποις, ἐν οἷς 25
 ἢ ποτε γέγονεν ἢ | οὐδὲ γέγονε τὴν ἀρχὴν, διὰ τοῦτο καὶ ἔστιν ἔνθα. 203
 [οἷόν τε] τοῦ γὰρ μὴ πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθὲς εἶναι ἰκανὰ μαρτύρια καὶ
 τὰ κοιμωμένων καὶ ἐρηγηορότων κενὰ γινόμενα φαντάσματα, οἷς ὅμοιον καὶ 5
 τὸ ὑποτίθεσθαι ἐν τῷ πέρατι τινα γίνεσθαι τοῦ παντὸς τῶν δυναμένων ἐπέ-
 30 κεινα τοῦ πέρατος ἐκτείνειν τι κρατούμενον. τί γὰρ διαφέρει τῆσδε τῆς
 φαντασίας τε καὶ ὑποθέσεως τὸ ἐν τῷ μὴ ὄντι ἑαυτὸν γινόμενον ὑποτίθε-
 σθαι καὶ ζητεῖν, πότερον αὐτὸν προσιόντα αὐτῷ παραδέξεται ἢ οὐ παρα- 10
 δέξεται, καὶ πότερον γινόμενος ἐν αὐτῷ στήσεται (ᾗ) οὐδὲν τὸ ἀντιβαῖνον
 ἔξει καὶ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα δυνήσεται ἢ ἐμποδῶν ἔσται τι αὐτῷ, ὅτι γὰρ
 35 τούτων ὑποθετέον τί ἐστὶ τὸ μὴ ὄν. διὸ βέλτιον τὰς τοιαύτας φαντασίας 15
 ἐλέγχειν οὐσας κενάς, ἐπομένους ταῖς διὰ τῶν λόγων ἀποδείξεισι καὶ χρω-

1 γὰρ s. v. V αὐτοῦ V τὸ add. Sp. ἔχει S² Sp.: ἔχειν libri 2 ἐν de-
 levi 3 fortasse (εἶναι) ἐν ἐκτὸς αὐτοῦ scripsi: ἐκ τοσούτου libri 4 γινομένοις BSa
 Sp.: γινομένοις sic V 7 λαμβάνοντα Schwartz ἐπὶ] fortasse ἔτι 8 τ] τῆς a
 11 τὸ del. S² Sp. 13 δεικνύσιν scripsi: δεικνύσιν V: δεικνύσιν Sp. 16 δὲ ἦν
 GFSa Sp.: δε ἦν sic V: δέην B τοῖς Vict. Sp.: τι ἢ V: τι ἢ B: τι ἢ F: τι ἢ Sa
 20 τε] fortasse τι κωλυθῆσεσθαι Sp.: κωλυθήσεται libri 21 ἐκ delevi 22 τοῖς
 Sp.: τὰ libri 27 οἷόν τε delevi: οἷόν ταί τε G: ᾤετο coni. Sp. 29 τῶν δυν.] δυνά-
 μενον Schwartz 33 ἢ addidi: καὶ add. Vict. 34 ἢ V 35 fortasse τούτῳ

μένους τοῖς δεδειγμένοις διὰ πλειόνων, ταῦτα δ' ἐστίν, ὅτι μὴ σῶμα οἶόν
 τέ τι ἄπειρον εἶναι μήτε τῶν ἀπλῶν μήτε τῶν συνθέτων, ἀλλὰ μὴδὲ τὸ 20
 κενόν τι καθόλου γὰρ ἀδύνατον ὑφεστάναι διάστημα ἄνευ σώματος. οὔτε
 γὰρ μῆκος οἶόν τέ τι εἶναι καθ' αὐτὸ κεχωρισμένον σώματος, οὔτε πλάτος,
 5 οὔτ' οὖν βάθος. τὰ γὰρ ὑπὸ τῶν γεωμετρῶν λεγόμενα διαστήματα ἐφ' 25
 ἕν τε καὶ δύο καὶ τρία οὐχ ὡς ὑπόστασιν οἰκείαν ἔχοντα λέγονται πρὸς
 αὐτῶν. χωρίζονται γὰρ αὐτῇ τῇ ἐπινοίᾳ τῶν φυσικῶν σωμάτων, ἃ καὶ
 κυρίως | ἐστὶ σώματα, καὶ χωρὶς σώματος λαμβάνοντες ποιοῦνται περὶ 204
 αὐτῶν τοὺς λόγους ζητοῦντες καὶ δεικνύντες, τίνα ἐστὶ τὰ ὡς τοιοῦτοις αὐ-
 10 τοῖς ὑπάρχειν τε καὶ συμβεβηκέναι δυνάμενα. οἱ δὲ τὸ κενὸν εἶναι τιθέ- 5
 μενοι οὐδὲν ἄλλο ἢ τρεῖς διαστάσεις ἐν ὑπάρξει λαμβάνουσι εἶναι χωρὶς
 ὕλης [οἱ], λέγοντες εἶναι δεκτικὸν σωμάτων, οὐδὲν ἄλλ' ἢ διάστημα διαστή-
 ματός φασιν εἶναι δεκτικόν. οὐδὲ γὰρ τὸ σῶμα κατ' ἄλλο τί ἐστὶν ἐν
 τόπῳ, ἢ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις τὰς ἐν αὐτῷ. οὐ γὰρ καθὼς χρῶμά 10
 15 τι ἢ χυμὸν τινα ἢ ἄλλο τι τῶν συμβεβηκτότων ἔχει τὸ σῶμα, ἐστὶν ἐν
 τόπῳ, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἐν αὐτοῖς διαστήματα, ὧν εἰ δεκτικὸν τὸ ἴσον ἐστὶ,
 κενὸν ἔσται τὸ διάστημα γινόμενον ἐν διαστήματι· ἀλλ' εἰ μὴ ἀρκεῖ τῷ 15
 σώματι πρὸς τὸ εἶναι τὸ οἰκείον διάστημα, ἀλλὰ ἄλλου ἴσου τοῦ ἐν αὐτῷ
 δεῖται διαστήματος, τί δὴ ποτε οὐ καὶ τὸ κενὸν ἐν ἄλλῳ τινὶ ἔσται δια-
 20 στήματι, εἴ γε τὰ διαστήματα ἄλλων δεῖται πρὸς τὸ εἶναι διαστήματα; 20
 καὶ τοι εὐλογον, ὡς μῆκος οὐχ οἶόν τε ὑφεστάναι χωρὶς ὕλης αὐτό τι καθ'
 αὐτό, ὁμοίως δὲ οὐδ' ἐπίπεδον, οὕτω μὴδὲ πρὸς τοῦτο δ προσειληφὸς τὴν
 τρίτην διάστασιν, βάθος ἣν ὀνομάζομεν, ὅποῖόν φασὶ τὸ κενὸν εἶναι. κενὸν 25
 μὲν οὖν διὰ τοῦτο οὐκ ἂν εἴη τὸ τοῦ παντὸς ἐκτός. δέδεικται δὲ διὰ
 25 πλειόνων καὶ | ὅτι μὴδὲ σῶμά τι οἶόν τε ἄπειρον εἶναι· οὐδὲ γὰρ τὰ ἀπλά 205
 σώματα οἶόν τε πλείω εἶναι τῶν πέντε σωμάτων, τεσσαρῶν μὲν τῶν ἐν-
 ὕλων, πέμπτου δὲ τοῦ θεοῦ σώματος καὶ κυκλοφορητικοῦ, οὔτε τι τούτων 5
 ἄπειρον εἶναι. δέδεικται δὲ καὶ ὅτι, τῶν ἀπλῶν ὄντων πεπερασμένων καὶ
 τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐκ τῆς τούτων συνθέσεώς τε
 30 καὶ μίξεως καὶ κράσεως τὸ εἶναι ἔχοντα εἶναι καὶ αὐτὰ πεπερασμένα. δέ- 10
 δεικται δὲ ὅτι μὴδὲ πλείους οἶόν τε κόσμους εἶναι, ἀλλ' ἀνάγκη πᾶσαν τὴν
 τῶν σωμάτων φύσιν εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ. ὧν οὕτως ἔχόντων οὐδὲν ἂν εἴη
 τοῦδε κόσμου, δ καὶ πᾶν ἐστίν, ἐκτός, οὔτ' ἄλλου σώματος παρὰ ταῦτα
 εἶναι, οὔτε κενοῦ τινος διαστήματος ὄντος ἔξω τῆς διαστάσεως τῶν σωμά- 15
 35 των, ἃ πάντα ἀναιρεῖν ἄτοπον βραχείᾳ τινὶ ἐνδόντας πιθανότητι, ἀλλὰ χρῆ
 τοὺς θαρροῦντας πρὸς τοὺς ἐξετάζοντας, εἰ ὁ γενόμενος ἐν τῷ πέρατι τοῦ
 παντὸς ἐκτείνει τὴν χεῖρα ἢ κωλυθήσεται, λέγειν ἀποκρινομένους, ὅτι οὐκ 20
 ἐκτενεῖ, ἀλλὰ κωλυθήσεται, (κωλυθήσεται) δὲ οὐχ ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, ὑπό
 τινος ἀντιβαίνοντος ἐκτός περικειμένου τῷ παντὶ, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὑπό

2 τι in lit. V 10 οἱ scripsi: οἱ libri 12 οἱ delevi ἀλλ' scripsi: ἀλλ' libri
 16. 17 fortasse ἐστὶ κενόν, 18 τοῦ] fortasse τῷ 21 οὐχ' οἶόν τε Sp.: οὐ μόνον τε libri
 22 fortasse μὴδ' δ π. τούτῳ (sic Sp.) [τὸ] 24 τὸ] fortasse τι 25 οὔτε conl.
 Sp. 31 πᾶσαν Vict.: πᾶσα libri 33 τοῦδε (τοῦ) conl. Sp. 34 εἶναι] fortasse
 ὄντος 35 ἃ πάντα Sp.: ἅπαντα libri 38 κωλυθήσεται add. Sp.

τοῦ μηδὲν εἶναι. πῶς γὰρ ἂν τις εἰς τὸ μηδὲν ἐκτείνειν τι, ἢ πῶς ἂν ἐν 25
τῷ μηδὲ δλωσ ὄντι γένοιτο; τὴν ἀρχὴν | γὰρ οὐδ' ἂν ὀρμήν τι λάβοι 206
εἰς τὸ ἐκτείνειν τι τῶν αὐτοῦ μερῶν ἐν τῷ μηδενί· τοιαύτη γὰρ ἡ τοῦ μὴ
ὄντος φύσις.

5 XIII. Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τινα.

Ἐπεὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ ἐν λογικῇ συγκαταθέσει (διὰ τοῦτο γὰρ ἐν 5
μόνῳ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἐφ' ἡμῖν, ὅτι καὶ μόνος τῶν ζώων ἄνθρωπος λο-
γικός τέ ἐστι καὶ βουλευτικός), συγκατατίθεται μὲν γὰρ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα,
ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταῖς φαντασίαις ταῖς ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν διὰ τῶν αἰσθη- 10
σεων γινομέναις ἐν αὐτοῖς ἐπόμμενα καὶ τῷ ἀπὸ τούτων ἐν αὐτοῖς γινο-
μένῳ πάθει τὰς συγκαταθέσεις ποιεῖται ἀγόμενα ὑπ' αὐτῶν, ἢ ἂν ἐκεῖνα
ἀγγῆ, ὁ δ' ἄνθρωπος, ὅταν ὡς ἄνθρωπος ποιῆται τὰς συγκαταθέσεις, δεῖται 15
πρὸς ταῖς φαντασίαις καὶ λόγου, ὃν ἔχων παρὰ τῆς φύσεως πρὸς τὴν τῶν
τοιούτων κρίσιν ἄνθρωπος ἐστίν, δι' οὗ λόγου κρίνει τὰ φαντάσματα. διὸ
15 κἀν βουλευομένῳ περὶ τῆς προσπεσούσης φαντασίας αὐτῷ μὴ τοιούτου 20
δοκῆ, ὅποιον τὴν ἀρχὴν ἐφαίνετο, οὐ συγκατατίθεται αὐτῇ, συγκατατιθέ-
μενος ἂν τῷ ὅσον ἐπὶ τῷ ἀπὸ τῆς φαντασίας πάθει, καὶ ἔστι προαίρεσις
ἢ τοιαύτη συγκατάθεσις ὄρεξις οὕσα βουλευτική. τὸ γὰρ ἐκ τῆς βουλήσ 25
περὶ τοῦ ἐκ τοῦ αἰσθητοῦ [τε] | καὶ πρὸ αὐτοῦ προκρινθὲν ἢ προαίρεσις. εἰ 207
20 μὲν οὖν καὶ βουλευομένοις ἡμῖν εἶπετο τῇ φαντασίᾳ συγκατατιθέσθαι, οὐκ
ἂν ἦν ἐφ' ἡμῖν οὐδ' ἢ μετὰ τῆς βουλήσ συγκατάθεσις, ἐπεὶ δὲ ἀλλοιο-
τέραν ἡμῖν πολλάκις τὸ βουλευέσθαι τὴν συγκατάθεσιν ποιεῖ τὴν ἐπὶ φαν- 5
τασίᾳ τοῦ ἀπ' αὐτῆς πάθους, οὐκέτ' ἂν εὐλόγως ταῖς φαντασίαις λεγοίμεθα
συγκατατιθέσθαι. ἐπεὶ μὴδὲ ταῖς φαντασίαις συγκατατιθέμεθα, ἦν δὲ τοῦ
25 ἐφ' ἡμῖν ἀναιρετικὸν τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ ἐφ' ἡμῖν εἶναι τι ἀναιροῖτο. καὶ 10
γὰρ εἰ μὲν εἶπετο πάντως ἡμῖν τὸ βουλευέσθαι ἐπὶ πάσῃ φαντασίᾳ, ἴσως
ἂν ἐδόκει καὶ αὐτὸ οὐκ ἐφ' ἡμῖν εἶναι, ἀλλὰ σύμπτωμά τι τῆς φαντασίας
γενόμενον ὑπ' αὐτῆς, οὐ παρ' ἐκείνης τὸ εἶναι ἔχοντος ἔδοξεν ἂν καὶ ἢ 15
ἐπ' αὐτῷ συγκατάθεσις κατ' ἐκείνην γίνεσθαι, καθ' ἣν καὶ τὸ βουλευέσθαι,
30 ἐφ' ᾧ ἢ συγκατάθεσις. εἰ δὲ μὴ ἢ φαντασία τοῦ βουλευέσθαι τὸν ἄν-
θρωπον κυρία, ἀλλ' ἔστιν ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ τὸ μὴ 20
(πολλαῖς γοῦν φαντασίαις χωρὶς τοῦ βουλευέσθαι συγκατατιθέμεθα τοῖς
ἀλόγοις ζώοις παραπλησίως), οὐδ' ἂν ἢ τοιαύτη συγκατάθεσις τῆς φαντα-
σίας ἔργον εἴη ὑπεναντιουμένη ἐν πολλοῖς τε αὐτῇ καὶ πολλαχῶς. ὅτι δ' 25
35 ἡμεῖς τοῦ βουλευέσθαι περὶ τῶν φαντασιῶν κύριοι, ὁ γὰρ ἔκ τε τοῦ προ-
ειρημένου τοῦ ἡμᾶς ἔχειν τὴν ἐξουσίαν τοῦ βουλευέσθαι τε καὶ μὴ, καὶ
μὴ τὴν φαντασίαν εἶναι τούτου κυρίαν. εἰ γὰρ μὴ φαντασία, τί ἂν ἄλλο 208

7 μόνῳ Sp.: μὲν libri μόνος Sp.: μόνων libri (μόνων sic V) 16 αὐτῇ scripsi: αὐτῷ
libri 17 pr. τῷ] τὸ a Sp.: fortasse delendum 19 τε del. Schwartz 21 ἢ Schwartz:
ἦν libri 23 λεγοίμεθα Sp.: λεγόμεθα libri 24 μὴδὲ] fortasse δὲ μὴ 26 μὲν F Vict.
Sp.: μὴ Va τὸ Sp.: τοῦ libri 34 αὐτῇ Sp.: αὐτῆς libri: αὐτοῖς Vict. 37 φαν-
τασία Sp.: φαντασίαν libri 37. p. 108,1 ἄλλο τεθεῖη Vict.: ἀλλοιωθεῖη libri

τεθείη παρ' ἡμᾶς τὸ κύριον τοῦδε; οὐ γὰρ ἐπεὶ κοινότερον λέγομεν φαίνε-
σθαι ἡμῖν καὶ τὸ κατὰ τὸν λόγον εὐρεθῆν τε καὶ δόξαν, ἤδη χρὴ φαντα- 5
σίαν τε καὶ ἐπὶ φαντασίᾳ λέγειν τὴν τοιαύτην συγκατάθεσιν, εἴ γε ἡ κυρίως
φαντασία ἐστὶν κίνησις ὑπὸ τῆς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεως. ἀλλὰ τὸ ἐπαι-
5 νεῖσθαι μὲν τοὺς βουλευομένους, ψέγεσθαι δὲ τοὺς μὴ, σημεῖον τοῦ ἐφ'
ἡμῖν εἶναι τὸ βουλευέσθαι καὶ μὴ τῆς φαντασίας ἔργον. οἱ γὰρ ἔπαινοι 10
καὶ οἱ ψόγοι ἐπὶ τοῖς ἐφ' ἡμῖν, διὸ ἐπὶ ταῖς φαντασίαις οὔτε ἐπαινούμεθα
οὔτε ψεγόμεθα, εἰ μὴ τισιν αὐτῶν ἡμεῖς αἴτιοι. ἐπὶ δὲ ταῖς ἐπ' αὐταῖς
συγκαταθέσεσιν ἤδη τούτων θάτερον. ψεγόμεθα γὰρ καὶ τῶν φαντασιῶν 15
10 ἐπ' ἐκείναις, ὅσαι γίνονται γε δι' ἀνασκησίαν ἡμῖν τοιαῦται, ἧς ἀσκήσεως
ἡμεῖς ἦμεν κύριοι. ἐπεὶ τὸ συμβούλους παραλαμβάνειν ἢ καὶ τοῦδε μᾶλλον
ἢ ἀντὶ τῶνδε ἐφ' ἡμῖν, ὀτλον ὡς ἐφ' ἡμῖν καὶ τὸ βουλευέσθαι τὴν ἀρχήν. 20
εἰ γὰρ ἐφ' ἡμῖν τὸ τοῖσδε χρῆσασθαι συμβούλοις, δι' οὐδ' ἡ τοιαύτη συγ-
κατάθεσις, ἐφ' ἡμῖν καὶ τὸ βουλευέσθαι. ἐπεὶ περὶ τῶν ἐκ προνοίας
15 ἀμαρτανομένων μείζους αἰ κολάσεις ὡς κατὰ προαίρεσιν πεποιηκότων, ὀτλον 25
ὡς καὶ πᾶν τὸ ἐκ προνοίας γινόμενον ἐφ' ἡμῖν. |

XIV. Ἐπιδρομὴ τῶν ἐν τῷ τετάρτῳ Μετεωρολογικῶν, ἀτελής. 209

Εἰπὼν ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς περὶ τῶν τεσσάρων
στοιχείων, πυρὸς ἀέρος ὕδατος γῆς, τίς αὐτῶν ἢ κατ' εἶδος οὐσία τε καὶ 5
20 αἰτία, δεῖξας δ' οὐσαν αὐτοῖς καὶ τὴν γένεσιν ἐξ ἀλλήλων κατὰ τὴν τῶν
εἰδοποιουσῶν αὐτὰς διαφορῶν εἰς ἀλλήλας μεταβολήν, ἐν τούτῳ τῷ ἐπι-
γραφομένῳ μὲν τετάρτῳ Μετεωρολογικῶν, ὄντι δὲ μᾶλλον οἰκείῳ τῇ περὶ 10
γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς πραγματεία πρῶτον ὑπέμνησεν τῶν εἰδοποιουσῶν
τὰ στοιχεῖα τὰ τέσσαρα διαφορῶν, αἱ ἦσαν δύο αἰ πρῶται τῶν ἀπλῶν ἐν-
25 αντιώσεων, θερμότης ψυχρότης, ὑγρότης ξηρότης. τούτων γὰρ τετραχῶς 15
συνδουαζομένων ἀλλήλοις ἕκαστον αὐτῶν εἰδοποιεῖται. μεθ' ἧ εἰδείξεν τῶν
τεσσάρων τούτων διαφορῶν τὰς μὲν δύο ποιητικὰς οὐσας, θερμότητά τε
καὶ ψυχρότητα, παθητικὰς δὲ τὰς δύο, τὴν τε ξηρότητα καὶ τὴν ὑγρότητα,
καὶ ἕκαστῳ τῶν στοιχείων ἐξ ἑκατέρων τῆς ἐναντιώσεως τὴν ἑτέραν, ὡς 20
30 καὶ τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν δύναμιν ἐν ἑαυτοῖς πάντα. μεθ' ἧ προ-
έθετο μὲν εἰπεῖν τὰ ἔργα τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶν ποιητικῶν δυνάμεων, ἃ
ἐστίν, ὡς ἔρεϊ, πέψις, ἀπεψία, καὶ τὰ ἑκατέρου τούτων εἶδη, ἔτι δὲ τῶν 25
πασχόντων ὑπ' αὐτῶν, ταῦτα δὲ ἐστὶ | ξηρόν τε καὶ ὑγρόν, τὰ εἶδη τε 210
καὶ τὰς διαφοράς. καὶ πρῶτον εἰπὼν ἐν οἷς ἐστὶν τε καὶ γίνεται ἡ τοι-
35 αύτη μεταβολή, ὅτι ταῦτ' ἐστὶν τὰ πεφυκότα καὶ τὰ ζῷα καὶ τὰ τούτων
μέρη, ὡς [δ'] ἐκ τῆς τῶν τεσσάρων σωματίων συνόδου τούτων ὄντων τῶν 5

6 το// V 11 ἐπεὶ Vict.: ἐπὶ libri 11. 12 fortasse καὶ τοῦσδε μᾶλλον [ἢ] ἀντὶ
18 φθορᾶς B²S²a Sp.: διαφορᾶς VFB¹S¹ 20 τὴν Sp.: τὰς VBSa: τὰ F 22 δε V
23 πρῶτον] 108,28—110,26 = Arist. Meteor. IV, 1. 378^b10—379^b9 26 συνδουαζομέ-
νων V 29 fortasse ἑκατέρας 30 fortasse πάντα (ἔχειν) 31 μὲν] cf. 110,27
33 πασχόν] V 36 δ' del. Sp.

προηγουμένως γινομένων κατὰ φύσιν, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀποδιδούς, τί ἐστὶν ἡ ἀπλῆ τε καὶ ἡ φυσικὴ γένεσις, ὅτι γὰρ μεταβολὴ ὑπὸ τῶν ποιητικῶν δυνάμεων θερμότητος τε καὶ ψυχρότητος τῆς ὑποκειμένης ὕλης ἐν ἐκάστῃ 10 φύσει κατὰ τὰς δυνάμεις τὰς παθητικὰς, ἐξηρότητα τε καὶ ὑγρότητα, ὅταν ἔχῃσι 5 λόγον πρὸς ἀλλήλας, ὡς δύνασθαι τὰς μὲν ποιεῖν τε καὶ μεταβάλλειν, τὰς δὲ μεταβάλλεσθαι τε καὶ πάσχειν * * *. γεννώσι γὰρ τὸ θερμὸν καὶ τὸ 15 ψυχρὸν τὰ ὑπ' αὐτῶν κατὰ ταῦτα γεννώμενα, κρατοῦντα τῆς ὕλης, ὕλη δὲ ἐστὶν αὐτοῖς ἡ ἑτέρα ἐναντίωσις, ἣ ἐστὶ τὸ ἐξηρόν τε καὶ ὑγρόν. ὅταν δὲ μὴ κρατῇ μηδὲν ἢ τούτῳ τῷ λόγῳ πρὸς τὴν ὑποκειμένην αὐτοῖς ὕλην, 20 [ἡ] εἰ μὲν εἴη κατὰ μέρη τινὰ μὴ κρατοῦντα τῆς ὑποκειμένης ὕλης, μάλυσις τε καὶ ἀπεψία γίνεται, εἰ δ' ἐν τῇ γενέσει καθόλου γίνοιτο ἡ τοιαύτη τῶν ποιητικῶν ἀσθένεια, εἰς σῆψιν ἢ μεταβολή. (ἡ) γὰρ κατὰ φύσιν πᾶσα φθορὰ ὁδός ἐστὶν εἰς σῆψιν, κατὰ φύσιν δ' ἡ εἰς φθορὰν ὁδὸς διὰ 25 γήρωσ τε καὶ αὐάνσεως, | ὧν ἡ μὲν ἐξηρότης τε καὶ αὐάνσις εἴη ἂν ἐπὶ 211 τῶν φυτῶν κυριώτερον λεγομένη, τὸ δὲ γῆρας ἐπὶ τῶν ζῴων, εἰ γε κατὰ μὲν τὴν ἐν τοῖς μέρεσιν ἀσθένειαν τῶν ποιητικῶν δυνάμεων * * * γίνεσθαι τὴν τε μάλυσιν καὶ ἀπεψίαν, ὧν μάλυσις μὲν πάλιν κυριώτερον ἂν ἐπὶ τῶν 5 μερῶν τῶν ζῴων * * *. ἀπάντων γὰρ κατὰ φύσιν γενομένων τὸ κατὰ φύσιν τέλος σαπρότης τε καὶ σῆψις. οὐ γὰρ κατὰ φύσιν ἡ βίαιος φθορὰ. διὰ 20 τοῦτο γὰρ τὰ κατὰ φύσιν φθειρόμενα πρῶτον μὲν εἰς ὑγρότητα μεταβάλλει 10 τῷ μηκέτι κρατεῖν τὴν ἐν αὐτοῖς θερμότητα τῆς ὑγρότητος, ὡς πέττειν αὐτὴν δύνασθαι, τέλος δέ, τῆς αὐτῆς ὑγρότητος διατηρηθείσης καὶ συνεχρηθείσης, ἐκκρινομένης καὶ διακρινομένης τῇ θερμότητι, τὰ ὑπολειπόμενα 15 ξηρά. γίνεται γὰρ τῶν σηπομένων τέλος τὸ εἰς ταῦτα διαλυθῆναι, ἐξ ὧν 25 ἐγένετό τε καὶ συνέστη, ὀριζόντων καὶ μιγνύντων τῷ ξηρῷ τὸ ὑγρὸν τῶν ποιητικῶν, ἃ ἦν τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν. γίνεται δ' ἡ τοιαύτη φθορὰ, τοῦτο 20 ἐστὶν ἡ κατὰ φύσιν, ὅταν διὰ τὸ περιέχον κρατῇ τοῦ ὀριζόντος, ὅπερ ἦν τὸ θερμὸν προηγουμένως, τὸ ὀριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ δ' ἦν ὑγρὸν τε καὶ ἐξηρόν, ἀναλισκομένου ὑπὸ τῆς ἐν τῷ περιέχοντι πλείονος θερμότητος τοῦ 30 ἐν τοῖς φθειρομένοις τε καὶ σηπομένοις θερμοῦ ἢ τῶν πασχόντων πλεονεξία γίνεται. καθόλου | γὰρ σῆψις τε τῶν σηπομένων γίνεται διὰ τὸν 212 χωρισμὸν τῆς φύσεως ἐξ αὐτῶν, φύσις δ' ἐν ἐκάστῳ τῆς κινήσεως ἐν αὐτοῖς ἀρχή, ἐστὶν δ' ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ φύσιν συνεστῶσι προηγουμένως τοιοῦτο θερμὸν. μεθ' ὃ λόγον ἀπέδωκε σήψεως, φθορὰν αὐτὴν εἰπὼν εἶναι τῆς ἐν 5 35 ἐκάστῳ ἢ περιέχοντι. ἐπεὶ δὲ κατ' ἔνδειαν θερμοῦ ἢ σῆψις, πᾶν δὲ τὸ τοιαύτης δυνάμεως ἐνδεὲς ψυχρὸν, ἀμφοτέρῳ πως ποιητικὰ τῆς σήψεως

6 tale quid excedit τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς λόγον ἀπέδωκε 9 temptavi μηδὲν τούτων τῷ (μῆ) λόγον (ἐν λόγῳ—εἶναι?) π. τ. ὁ. ἀ. ὁ. ἔχειν, εἰ cf. Alex. ad Arist. Met. 127+9
 10 ἡ del. Sp. 12 ἡ add. Vict. 15 εἴγε] εἰ δὲ Sp. fort. recte 16 fortasse (εὐλογον) γίν. 18 fortasse ζῴων (λέγοιτο, ἀπεψία δὲ ἐπὶ τῆς τροφῆς τῶν ζῴων) cf. l. c. 127+16 22 ὡς διατρ. a Sp. 24 σηπομένων Vict.: σημασινομένων libri fortasse ταῦτα 28 δ ἦν scripsi: ἡ ὄν libri: ὄν Sp. 29 γὰρ ὑπὸ Vict. 31 τε] ἐπὶ conii. Sp. 32 φύσεως Vict. Sp.: σήψεως libri ἐν θερμότητος αὐ. a 35 (θερμότητος τῆς (immo τῆ) | ἐν τῷ) περ. Vict. 36 τοιαύτης scripsi: τῆς libri, cf. l. c. 127+1

γίνεται, τὸ θερμὸν τε καὶ ψυχρὸν· γίνεται γὰρ ὑπὸ πλήθους ἑκατέρου τοῦ 10
 τε ψυχροῦ καὶ τοῦ θερμοῦ, ἀλλὰ ψυχροῦ μὲν οἰκείου, θερμοῦ δὲ ἀλλοτρίου.
 διὰ γὰρ τὴν τοιαύτην καὶ τοῦτον τὸν τρόπον γινομένην μεταβολὴν τὰ σηπόμενα
 5 ἐξηρότερα γίνεται καὶ τέλος γῆ καὶ κόπρος. γίνεται γὰρ τοῦτο ὅτι 15
 ἐξιδόντος ἐξ ἑκάστου τῶν σηπομένων τοῦ οἰκείου θερμοῦ συνεξατμίζεται
 καὶ τὸ οἰκεῖον ἐν αὐτοῖς ὑγρὸν, (δ) αἴτιον γίνεται τῆς ἐξηρότητος, τῷ μῆκετι
 ἐν αὐτοῖς εἶναι τὸ ἐπαγόμενον καὶ ἐπισπώμενον τὸ ὑγρὸν, δ ἦν ἔμφυτος 20
 ἐν ἑκάστῃ θερμότης. προσέθηκεν δὲ ἀκόλουθον οὕσαν τοῖς προειρημένους
 καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ μὴ ὁμοίως ἐν τοῖς ψύχεσι σήπασθαι τινα. τῷ γὰρ
 10 ἑλάττων τοῦ χειμῶνος εἶναι τὸ θερμὸν ἐν τῷ περιέχοντι οὐχ οὕτως μα- 25
 ραίνεται τε καὶ κατισχύεται τὸ ἐν ἑκάστῃ θερμὸν οἰκεῖον, ἀλλ' οὐδὲ | τὰ 213
 πεπηγότα διὰ ψυχρότητα ὁμοίως σήπεται τῷ διὰ ψυχρότητα πλείονα μὴ
 κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἐν τῷ περιέχοντι ἀέρι θερμότητος, ἐπεὶ δὲ εἰ ἔμελλεν
 αὐτὸ κινεῖν τε καὶ μεταβάλλειν, τῷ κρατεῖν κινεῖν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ζέοντα 5
 15 σήπεται, διότι καὶ τῆς ἐν τούτοις θερμότητος ἐλάττων ἢ ἐν τῷ περιέχοντι
 αὐτὰ ἀέρι θερμότης. ἀλλ' οὐδὲ τὰ κινούμενα καὶ βέοντα ὁμοίως ὑπὸ τοῦ
 ἐν τῷ περιέχοντι θερμοῦ κρατεῖται τοῖς ἀκίνητοις τε καὶ ἡρεμοῖσι. καὶ 10
 γὰρ οὕτως ἀσθενεστέρα γίνεται ἢ ἐν τῷ ἀέρι θερμότης (τῆς) ἐν τῷ κινουμένῳ.
 ἢ γὰρ κίνησις συναυξεί τὸ ἐν ἑκάστῃ θερμὸν βρίζουσα τε καὶ ἐξάπτουσα.
 20 τὴν δ' αὐτὴν αἰτίαν εἶπεν εἶναι καὶ τοῦ τὸ πολὺ ἤττον τοῦ ὀλίγου μετα-
 βάλλειν τε καὶ σήπασθαι. πλείον γὰρ καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐν 15
 τῷ πλείονι, διὸ κρατεῖ ταῦτα τῶν ἐν τῷ περιέχοντι δυνάμεων. αὕτη γὰρ
 αἰτία, ἧ καὶ ἡ θάλαττα καὶ τὸ ἄλλο ὕδωρ διαιρούμενον σήπεται. εἶπεν
 καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ἐκ τῶν σηπομένων γεννᾶσθαι τινα ζῶα. ἢ γὰρ ἐκ τῶν 20
 25 σηπομένων ἐκκρινόμενη θερμότης οὕσα φυσικῆ γεννᾶ τινα καὶ συνίστησι
 τὰ ἐκκριθέντα, ἐν οἷς ἄν εὐκράτα τύχη γενόμενα.

Εἰπὼν δὲ καθόλου περὶ τῆς κοινῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς ὁμοίως ἤλ- 25
 θεν ἐπὶ τὸν περὶ ὧν | προέθετο λόγον, ταῦτα δ' ἦν τὸ εἰπεῖν, διὰ τίνων 214
 αἱ προειρημέναι δυνάμεις, ἧ τε θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης, ἐργάζονται
 30 τὴν τε γένεσιν τῶν γινομένων καὶ τὴν φθορὰν ἐκ τῶν ὑποκειμένων αὐταῖς,
 ταῦτα δ' ἦν ἐν τοῖς φυσικοῖς σώμασι τὰ ξηρά τε καὶ τὰ ὑγρά· ταῦτα γὰρ 5
 ἐκείνοις ὕλη. ἐπεὶ γὰρ πᾶσα γένεσις καὶ μεταβολὴ ὑπὸ τῶν ποιητικῶν
 δυνάμεων, ὧν τὸ μὲν θερμότης, * * * κυρίως γενέσεως αἴτιον, κρατοῦντος
 γὰρ τοῦ θερμοῦ καὶ συγχρίνοντος τὸ ξηρὸν τε καὶ τὸ ὑγρὸν πέσσοντος καὶ 10
 35 ὀρίζοντος ἢ γένεσις. εἰ δὲ μὴ κρατοίη τοῦτο τῷ ψυχρὸν πλείον εἶναι, κατι-
 σχῶν τὸ ψυχρὸν τῶν ἐναντίων αἴτιον φθορᾶς τε καὶ σήψεως. ἐπεὶ δὲ

4 ὅτι Sp.: τοῦ libri 6 (δ) αἴτιον Vict. Sp. 13. 14 intellegerem v. 13 κινεῖσθαι
 ὑπὸ et ἐπειδὴ (ἐπαί γε Sp.) 2 ε. et v. 14 αὐτοῦ κρατεῖν et κινεῖν κρατεῖ (κρ. κινεῖ Sp.)
 15 διότι scripsi: διὸ libri 16 ὑπὸ τοῦ Sp.: ὑπ' αὐτοῦ libri 17 θερμοῦ S² Vict.:
 θερμῷ libri 18 ἀσθενεστέρα scripsi: εὐσθενεστέρα libri: εὐσθενεστέρα Sp. ἧ ἢ Vict.
 Sp. τῆς addidi 20 εἶπεν om. a Sp. τοῦ τὸ Sp.: τοῦτο libri 22 αὕτη
 Fa Sp.: αὕτη V: αὕτη B: αὕτη S 23 ἧ Vict. Sp.: ἧ V: om. FSa ἢ θάλαττα Sp.:
 τὴν θάλατταν libri 27 κενῆς V 33 fortasse θερμότης, (τὸ δὲ ψυχρότης, θερμότης)
 35 τῷ] τῷ τὸ con. Sp.

καὶ ἡ πέψις πλεοναχῶς καὶ ἡ ἀπεψία, περὶ τούτων εἰπεῖν εὐλόγως προ- 15
 ἔθετο, καὶ πρῶτον μὲν λέγει, διὰ τίνων τὸ θερμὸν τὰς κατ' αὐτὸ γινο-
 μένας ἐν τῷ ὑποκειμένῳ ποιεῖται μεταβολάς, καὶ φησιν οἰκεῖον μὲν ἔργον
 εἶναι τῷ θερμῷ τὴν πέψιν, εἶναι δὲ τῆς πέψεως εἶδη τε καὶ διαφορὰς 20
 5 πέπανσιν ὄπτησιν ἔψησιν, τῆς δὲ ψυχρότητος οἰκεῖον ἔργον μὲν ἀπεψίαν
 εἶναι, ταύτης δὲ εἶδη πάλιν καὶ διαφορὰς ὁμότητα μάλυνσιν στάτευσιν.
 ἐφ' οἷς εἰπὼν ὅτι μὴ οἰκεῖα μὲν ταῦτα τὰ ὀνόματα τοῖς καθ' ὧν εἴρηται, 25
 τῷ δὲ μὴ κείσθαι ἐκάστῳ αὐτῶν ὄνομα οἰκεῖον ἀπὸ τῶν ὀνομασμένων
 ἀνάγκη μεταφέρειν τὰ ὀνόματα καὶ ἐπὶ τὰ ὅμοια τοῖς ὀνομασμένοις, διὸ
 10 οὐ ταῦτα ἀλλὰ [τὰ] τοιαῦτα | χρῆ νομίζειν εἶναι τὰ εἰρημένα, 215
 λέγει τε καὶ ὀρίζεται, τί τῶν εἰρημένων ἕκαστόν ἐστιν, καὶ πρῶτον τί ἐστὶ
 πέψις λέγει, καὶ ἐπὶ τούτοις τί ἐστὶν ἀπεψία, ἥτις ἐστὶν ἀντικειμένη τῇ κοινῇ
 πέψει. μεθ' ἧ περιπέπανσεως ποιεῖται τὸν λόγον ὑπὸ τὴν πέψιν οὔσης, 5
 καὶ μετὰ τὸν περὶ ταύτης λόγον περὶ ὁμότητος λέγει, ἡ οὔσα ὑπὸ τὴν
 15 ἀπεψίαν ἀντίκειται τῇ ἐψήσει. ἐφ' οἷς τί ἐστὶν ὄπτησις εἰπὼν, ἡ καὶ
 αὐτὴ πέψις τίς ἐστὶ, λέγει περὶ στατεύσεως, ἡ τῶν ὑπὸ τὴν ἀπεψίαν οὔσα 10
 τῇ ὄπτησει ἀντίκειται. ὧν τὴν μὲν πέψιν εἶπεν εἶναι τελείωσιν ὑπὸ
 τοῦ φυσικοῦ καὶ οἰκείου θερμοῦ τῶν ἀντικειμένων παθητικῶν
 (ἀντικείμενα δὲ ἦν ἀλλήλοις παθητικὰ ἢ ἐν ἐκάστῃ ὕλη ξηρότης τε καὶ 15
 20 ὑγρότης· ταῦτα γὰρ τὰ πεσσομένα καὶ ὀρίζομενα ὑπὸ τοῦ θερμοῦ), ἀπεψία
 δὲ ἀτέλεια δι' ἔνδειαν τῆς οἰκείας θερμότητος, δ ψυχρότης ἐστίν.
 ὧν γὰρ τέλος ἡ πέψις, τούτοις ἡ ἀπεψία ἀτέλεια.

Πάλιν πέπανσιν μὲν εἶπεν πέψιν καὶ τελείωσιν τῆς ἐν τοῖς περικαρ- 20
 πίοις τροφῆς, τελείωσις δὲ τούτοις τὸ δύνασθαι ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι ἄλλο
 25 τοιοῦτον (λέγεσθαι εἶπεν καὶ ἄλλα πέποννα κατὰ τὴν πρὸς αὐτὰ ἀναφορὰν),
 ὁμότητα δὲ ἀπεψίαν καὶ ἀτέλειαν τῆς ἐν τῷ περικαρπίῳ τροφῆς. ἐφ' 25
 οἷς ἔδειξεν, ὅτι πᾶν τὸ πεπαινόμενον ἀναγκαῖον | ἔχειν μὴ μόνον ὑγρό- 216
 τητα, ἀλλὰ καὶ ξηρότητα. ἐφ' οἷς ὠρίσατο τὴν ἔψησιν πέψιν ὑπὸ τῆς ἐν τῷ
 περιέχοντι ὕδατι θερμότητος τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος ἀορίστου ὑγροῦ,
 30 ὃ ἐστὶν ἡ πνευμά τι ἢ ὕδωρ. προσέθηκεν δὲ καὶ ἐφ' ὧν ἡ ἔψησις κατηγορεῖται 5
 κοινότερον ἔψεσθαι λεγομένων. ὠρίσατο δὲ καὶ τὴν μάλυνσιν τὴν ἐναντίαν
 ἐψήσει ἀπεψίαν εἶναι, ἐπεὶ δὲ πλεοναχῶς ἡ ἔψησις, καὶ τὴν μάλυνσιν
 τοσαυταχῶς, ἐκάστη διαφορᾷ ἐψήσεως οἰκείας· τινὸς ἀντικειμένης μάλυνσεως. 10
 μεθ' ἧ τί ἐστὶν ὄπτησις εἶπεν, ὅτι γὰρ πέψις ὑπὸ θερμότητος ξηρᾶς
 35 καὶ ἀλλοτρίας. ὑπὸ ξηρᾶς δὲ εἶπεν γίνεσθαι θερμότητος τότε, ὅταν
 ξηρότερον γίνηται τὸ πεσσομένον οὕτως. τὴν δὲ τῇ ὡς ὄπτησει λεγο- 15

2 πρῶτον] 110, 27—111, 22 = Arist. Meteor. IV, 2. 379^b10—380^a10 5 ἔψησιν
 semper V δὲ conl. Sp.: τε libri 6 διαφορὰς Sa Sp.: διαφορὰς B²: διαφορὰ
 VFB¹ 10 τὰ del. Sp. cf. l. c. 379^b16; ib. εἴρ. εἶδη 15 ἡ α: ἡ Vict. 18 ἐκ
 τῶν Arist. 23 πάλιν] 111, 23—112, 4 = Arist. Meteor. IV, 3. 380^a11—381^b22
 25 λέγεσθαι (δὲ) conl. Sp. πέποννα Sp.: πέπανα libri πρὸς] εἰς B 32 μάλυνσιν V
 35 ξηρᾶς καὶ ἀλλοτρίας corr. S¹ Sp.: ξηρὰ καὶ ἀλλοτρία libri 36 ξηρότερον S¹GF (Arist.
 381^a28): ξηρόν VBS^{2a} Sp.

μένη πέφει ἀντικειμένην ἀπεψίαν οὐκ εἶπεν μὲν ὠνομάσθαι πάνυ τι, εἶναι δὲ παραπλησίαν στατεύσει, ὅταν τὸ ὀπτώμενον μεταβάλλῃ μὲν, μὴ μέντοι καὶ ὀπτηθῆ, ὃ γίνεται ἤ δι' ἔνδειαν θερμότητος τῆς μεταβαλλούσης τὸ ὀπτώμενον, ἢ διὰ πλῆθος τῆς ἐν τῷ ὀπτωμένῳ ὑγρότητος. . . 20

- 5 Εἰπὼν δὲ περὶ τούτων μετέλθεν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν παθητικῶν δυνάμεων λόγον, αἱ ἦσαν ξηρότης καὶ ὑγρότης, καὶ δεικνύς, τίνες τούτων πάλιν εἰσὶν διαφοραί, καὶ τίνα καὶ πόσα εἶδη τὰ γινόμενα ἐξ αὐτῶν, πρῶτον μὲν 26 ὑπέμνησε τοῦ ἀρχαῖς εἶναι τῶν σωμάτων, καθὼ παθητικά ἐστί, | τὸ ὑγρὸν 217 τε καὶ ξηρὸν, τὰ δ' ἄλλα, ὅσα μὴ ἀρχαί, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀρχῶν ὄντα τε καὶ 10 γεγονότα, μικτὰ μὲν ἐκ τούτων εἶναι (ὁ ποτέρου γὰρ πλέον ἔχει τὸ μεμιγμένον, τούτῳ συντάσσεται αὐτό, τὰ μὲν κατὰ τὸ ξηρὸν πλεονεκτοῦντα τῷ 5 ξηρῷ, τὰ δὲ κατὰ τὸ ὑγρὸν τῷ ὑγρῷ), πάντα δὲ τῶν τε ὑγρῶν καὶ τῶν ξηρῶν τὰ μὲν ἐντελεχεῖα ταῦτα λέγεται εἶναι, τὰ δὲ δυνάμει. ἐφ' οἷς λαβῶν, ὅτι ἡ μίξις τοῦ ὑγροῦ τε καὶ τοῦ ξηροῦ αἰτία τοῦ ὀρίσθαι τὰ ἐξ 10 αὐτῶν μεμιγμένα (ἀόριστον γὰρ ἐκείνων ἐκάτερον καθ' αὐτὸ ὄν), λαβῶν δὲ καὶ τὸ ὑγρὸν μὲν παθητικὸν τῶν στοιχείων τὸ ὕδωρ εἶναι, ξηρὸν δὲ τὴν γῆν, ἐν οἷς καὶ τὸ ψυχρὸν ὃν δοκεῖ μᾶλλον εἶναι καθ' αὐτὸ παθητικὸν ἢ ποιητικόν, προσλαβῶν τὸ πᾶν ὀρισμένον παθητὸν σῶμα ἢ μαλακὸν 15 ἢ σκληρὸν εἶναι, καὶ εἰπὼν, τί μὲν ἐστί τὸ μαλακόν, τί δὲ τὸ σκληρὸν 20 (σκληρὸν μὲν γὰρ τὸ ἀντιβαῖνον καὶ μὴ ὑπεῖκον κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, μαλακὸν δὲ τὸ ὑπεῖκον κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῷ ὑπέκειν, οὐ τῷ διαιρούμε- 20 νον ἀντιπεριίστασθαι), ἐξῆς, ἐπεὶ πᾶν τὸ ὀρισμένον σῶμα σκληρὸν ἢ μαλακόν, πεπηγὸς δὲ ἦδη τὸ ὀρισμένον, ἐπὶ τὸ περὶ πήξεως λέγειν ἦλθεν, καὶ ὑπομνήσας τῶν παρὰ τὴν ὕλην αἰτίων, ὅτι ἐστί τό τε ὄθεν ἢ ἀρχὴ τῆς 25 κινήσεως καὶ τὸ εἶδος, καὶ λαβῶν ταῦτα αἷτια εἶναι τῶν | γινομένων ἀπάν- 218 των φύσει (καὶ γὰρ πήξεως καὶ διαχύσεως, καὶ τοῦ ξηραίνεσθαι καὶ τοῦ ὑγραίνεσθαι), τίνα ἐστί τὰ ποιητικά καὶ τίνα πάθη τε καὶ εἶδη τῶν γινομένων ἔλαβεν, ποιητικά μὲν εἰπὼν εἶναι θερμότητά τε καὶ ψυχρότητα, 5 πάθη δὲ τὰ ὑπὸ τούτων ἐπιγινόμενα τοῖς σώμασιν, τό τε θερμὸν καὶ τὸ 30 ψυχρὸν. ἐφ' οἷς ἐπανελθὼν ἐπὶ τὸν περὶ πήξεως λόγον, καὶ λαβῶν τὸ πήγνυσθαι ξηραίνεσθαι πῶς εἶναι, ἔφη δεῖν περὶ τούτου πρῶτον εἰπεῖν, 10 καὶ πρῶτον μὲν ἔλαβεν, τίνα τὰ ξηραίνόμενα, ὅτι γὰρ ὕδωρ, καὶ ὅσα ὕδατος εἶδη, καὶ ὅσα ἔχει ὕδωρ ἢ σύμφυτον ἢ ἔπακτον. ἐφ' οἷς ἐζήτησεν ὑπὸ τίνων ξηραίνεται, καὶ λαβῶν, ὅτι πάντα τὰ ξηραίνόμενα ἢ θερμαινόμενα ἢ 35 ψυχόμενα ξηραίνεται, προσέθηκεν τὸ καὶ (τὰ) θερμαινόμενα καὶ τὰ ψυχόμενα θερμῷ ξηραίνεσθαι ἢ τῷ ἐντός ἢ τῷ ἐκτός, (τῷ μὲν ἐκτός,) δ' ὑπὸ

1 μὲν s. v. V ὠνομάσθαι V 3 γίνεται Vict.: γίνεσθαι libri 5 μετέλθεν] 112,5—113,22 = Arist. Meteor. IV, 4. 381^b23—5, 382^b28 6 πάλιν GFSa Sp.: π//// V: lacuna 5 litterarum B 13 fortasse λέγεσθαι 14 ὑγροῦ Vict.: ψυχροῦ libri 18 παθητὸν] παθητικὸν a Sp. 21 τῷ ὑπέκειν Vict. Sp. cf. Arist. 382^a13: τῶν ὑπ' ἐκείνου libri 24 ἢ om. a Sp. 26 διαχύσεως V (litteris madore evanidis) Vict. Sp. ad. relicto spatío 9 litterarum B: διαλύσεως GFSa 30. 31 πήγνεσθαι V 35 τὰ add. Sp. 36 τῷ ἐντός V ἢ τῷ ἐκτός, (τῷ μὲν ἐκτός), & Sp.: τῶν ἐνεκτος & V: τῶν ἐν ἐκτός & FS¹Ga: τῶν ἐνεκτός & B: (ἢ) τῷ ἐκτός & Vict.

τοῦ περιχειμένου ξηραίνεται θερμοῦ, τῷ δ' ἐντός, ὅσα ὑπὸ ψυχροῦ. ὑπὸ γὰρ τοῦ ψυχροῦ ἀναλισκόμενον τὸ ἐνουπάρχον ἐν τοῖς ξηραينوμένοις θερμὸν 20 καὶ διαφοροῦμενον συνεξατμίζει καὶ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν αὐτοῖς, οὗ γινομένου ξηραίνεται.

- 5 Εἰπὼν δὲ τίνα τ' ἐστὶ τὰ ξηραίνόμενα καὶ ὑπὸ τίνων καὶ διὰ τίνος, ὅτι γὰρ διὰ τοῦ θερμοῦ ἢ τοῦ ἐντός ἢ τοῦ ἐκτός, μετέλθην ἐπὶ τὸ | 25 περὶ τῶν ὑγραينوμένων λέγειν, ἃ τοῖς ξηραينوμένοις ἐναντίον πάσχει πά- 219 θος, καὶ λαβὼν τοῦ ὑγραίνεσθαι διαφορὰς εἶναι (ὑγραίνεται γὰρ τὰ ὑγρα- νόμενα τὰ μὲν κατὰ σύστασιν, † ὑγραίνεσθαι τὸν ἀέρα, τουτέστιν εἰς ὕδωρ 5 10 μεταβάλλειν, ἃ ἦν παθητικὸν ὑγρὸν· ψυχόμενον γὰρ τὸ πνεῦμα καὶ συνι- στάμενόν τε καὶ παχυνόμενον καὶ γινόμενον τὴν εἰς ὕδωρ ποιεῖται μετα- βολήν, * * *), περὶ τήξεως καὶ τῆς τοιαύτης εἰς ὕδωρ μεταβολῆς εἶπεν ἄμα 10 δῆλον ἔσσεσθαι καὶ περὶ πήξεως, ἐπεὶ δοκεῖ τὰ πεπηγῶτα τηκόμενα. οἷς προσέθηκε, τίνα ἐστὶν τὰ πηγνόμενα. πάντα γὰρ τὰ πηγνόμενα ἢ ὕδωρ ἢ 15 ὕδατος εἶδη ὄντα πηγνυται ἢ γῆς καὶ ὕδατος μόνων, οἷς προσέθηκεν τὸ ὑπὸ τίνων πηγνυται. ἢ γὰρ ὑπὸ θερμοῦ, ἢ ὑπὸ ψυχροῦ, ἢ ὑπὸ ὑγροῦ. διὸ 15 καὶ ὑπὸ τῶν ἐναντίων λύεται. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ ξηροῦ θερμοῦ παγέντα, ὅ ἐστι πῦρ, ὑπὸ ὕδατος λύεται, ὅ ἐστιν ὑγρὸν τε καὶ ψυχρὸν, τὰ δὲ ὑπὸ ψυχροῦ παγέντα ὑπὸ θερμοῦ λύεται, πυρὸς γάρ. οἷς προσέθηκεν, 20 ὅτι ὅσα μὲν τῶν πηγνυμένων ὕδατός ἐστιν, ταῦτ' οὐ πηγνυται ὑπὸ πυ- ρός, λύεται γὰρ ὑπὸ τούτου. καὶ γὰρ εἰ πηγνυται ταῦτα τῷ τὸ ἐν αὐτοῖς θερμὸν χωρίζεσθαι, εὐλόγως ἂν λύοιτο παρουσίᾳ τούτων. ἀλλὰ τῆς τούτων 25 πήξεως τὸ ψυχρὸν πηκτικόν. διὸ μὴδὲ παχύνεσθαι τὰ τοιαῦτα τῷ τὴν μὲν πάχυνσιν γενέσθαι τοῦ μὲν ὑγροῦ ἀπιόντος, συνισταμένου | δὲ 220 25 τοῦ ξηροῦ, καὶ τὸ ὕδωρ μὴ δύνασθαι μόνον τῶν ὑγρῶν παχύνεσθαι διὰ τὸ μὴδὲν ἔχειν ἐν αὐτῷ ξηρότητος, τὸ μὴ μειγμένον ἐξ ὕδατός τε καὶ γῆς ὑπ' ἀμφοτέρων πηγνυσθαι καὶ ὑπὸ θερμοῦ καὶ ὑπὸ ψυχροῦ. ἐπεὶ δὲ διὰ τοῦ 5 παχύνεσθαι ἢ τούτων πῆξις, εἶπεν αὐτὰ παχύνεσθαι μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων, τοῦ τε θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, οὐ μὴν τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλ' ὑπὸ μὲν 30 τοῦ θερμοῦ τὸ ὑγρὸν ἐξατμίζοντος, ὑπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ τὸ ἐν αὐτοῖς 10 θερμὸν ἐκθλίβοντος, μεθ' οὗ συνεξατμίζεσθαι τὸ ἐν αὐτοῖς ὑγρὸν. ἐφ' οἷς προσέθηκεν, τίνα μὲν τῶν μικτῶν παχύνεται, τίνα δὲ οὐ παχύνεται, ἀλλὰ πηγνυται. εἰπὼν δέ, τίνα τε πηγνυται, καὶ πῶς, καὶ ὑπὸ τίνων, ἐφεξῆς εἶπεν 35 περὶ τῶν λυομένων τε καὶ τηκόμενων. τὰ μὲν ὑπὸ ψυχροῦ τῶν μικτῶν 15 παγέντα, ἐν οἷς ἐστὶ γῆς πλεόν, ὅσα μὲν τῷ θερμὸν ἐξεληλυθέναι πηγ- νυται, ταῦτα λύεται τε καὶ τήκεται θερμῷ, εἰσιόντος πάλιν εἰς αὐτὰ

1 τῷ S² Sp.: τὸ libri 6 μετέλθην] 113,5 — 114,13 = Arist. Meteor. IV, 6.
382^b28 — 383^b17 7 λέγειν Ba Sp.: λέγει FS: λέγει sic V 9 ὡς ὑγραίνεσθαι
Vict. Sp. 11 (νέφος) γινόμενον Diels 11. 12 fortasse μεταβολήν, (τὰ δὲ κατὰ
τὸ τήκεσθαι τὸ πεπηγός) 12 τήξεως scripsi: πήξεως libri 13 καὶ περὶ πήξεως]
cf. l. c. 382^b30: περὶ τήξεως Sp. 21 et Sp.: ἢ libri 22 τούτου coni. Sp.
26 αὐτῷ Sp.: αὐτοῖς libri μῆ] δὲ Sp. fortasse recte 33 πηγνυται V 34 μικτῶν
Sp.: μικρῶν libri

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

τοῦ θερμοῦ, ὡς γίνεται ὑπὸ τοῦ πεπηγότος πηλοῦ διὰ ψυχρότητα, ὅσα 20
 δὲ διὰ ψῦξιν μὲν πέπηγεν, οὐχ οὕτως δέ, ὡς τὸ θερμὸν αὐτῶν κεχωρῖσθαι
 μόνον, ἀλλ' ὡς σὺν τούτῳ καὶ τὸ ὑγρὸν ἐξητμῖσθαι, ταῦτ' οὐ λύεται, εἰ
 μὴ ὑπερβαλλοῦσα θερμότητι, ἀλλὰ μαλάττεται καὶ ἐλαύνεται ὡς σίδηρος 25
 5 καὶ κέρασ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τήκεσθαι λέγει, διὸ καὶ προσέθηκεν, τίνα
 καὶ ἄλλα | τήκεται. (ὅσα) μὲν ὑπὸ θερμοῦ ξηροῦ πηγνύμενα, τουτέστι 221
 πυρὸς, τὰ μὲν ἄλυτα μένει, τὰ δ' ὑγρῷ λύεται· κέραμος μὲν ἄλυτον καὶ
 λίθοι τινές, ὧν ἡ γένεσις ὑπὸ πυρὸς γῆς συγκαυθείσης καὶ ἐνωθείσης 5
 [γίνονται], νίτρον δὲ καὶ ἄλλες λυτὰ ὑγρῷ, ὡς φησι, ψυχρῷ, λέγων τῷ
 10 ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει τε καὶ οὐσίᾳ ἔχοντι τὸ ψυχρὸν, ὁποῖόν ἐστι τὸ ὕδωρ.
 οὐκέτι τὸ ἔλαιον ἐν τῇ αὐτοῦ φύσει καὶ οὐσίᾳ τὸ ψυχρὸν ἔχει. διὸ οὐδ' ἐν
 τοῖς τοῦ ὕδατος εἰδεσιν ἔλαβεν αὐτό, οὐκ ἔχει δὲ τὸ ψυχρὸν ἐν τῇ αὐτοῦ 10
 φύσει, ὅτι ἔχει πολὺ ἀέρος.

Ὅσα γὰρ τῶν μεμιγμένων ὕδατος πλέον ἢ γῆς ἔχει, (παχύνεται
 15 μὲν ὑπὸ πυρὸς,) πήγνυται δέ, ὅσα γῆς πλέον, δι' ὧν ἔδειξεν, ὅτι καὶ
 τὸ νίτρον καὶ οἱ ἄλλες γῆς εἰσι μᾶλλον (πηκτὰ γὰρ ἐστὶ τῷ θερμῷ, ὧν 15
 καὶ λίθος καὶ κέραμος). ἐξῆς περὶ ἔλαιου ἠπόρησεν (οὔτε γὰρ πήγνυται ὑπὸ
 ψυχροῦ, ὃ ἔπασχε τὰ ἐξ ὕδατος ὄντα, οὐθ' ὑπὸ θερμοῦ πήγνυται, ὃ πάσχει τὰ
 τὸ πλεῖον ἔχοντα γῆς, τὸ δὲ πήγνυται μὲν ὑπ' οὐδετέρου, παχύνεται δὲ ὑπ' 20
 20 ἀμφοῖν), αἰτίαν ἀπέδωκε τὸ εἶναι πλῆρες ἀέρος, οὗ σημειῖον παρέθετο τὸ
 ἐποχεῖσθαι τῷ ὕδατι, ὃ ποιεῖ ὁ ἀήρ καὶ ὅσα ἔχει πολὺν ἀέρα ἐν αὐτοῖς,
 ὡς τὰ ξύλα. ἐφ' οἷς πῶς μὲν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ παχύνεται τὸ ἔλαιον εἶπεν, 25
 πῶς δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. τὸ μὲν γὰρ ψυχρὸν παχύνει αὐτὸ μετα- 222
 25 βᾶλλον τὸν ἐν αὐτῷ ἀέρα εἰς ὕδωρ τῇ ψύξει (ἡ γὰρ τοῦ ὕδατος ψῦξις τῷ
 ἐλαίῳ παχύτερον αὐτὸ ποιεῖ), ὑπὸ δὲ πυρὸς καὶ χρόνου παχύνεται καὶ
 λευκαίνεται, (λευκαίνεται) μὲν ἐξατμίζοντος τὸ ὑπολειπόμενον ὕδα- 5
 τῶδες ἐν αὐτῷ, παχύνεται δὲ διὰ τὸ μεταβάλλειν τὸν ἀέρα τὸν ἐν ἑαυτῷ εἰς
 ὕδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ μαραινόμενον. μαραινεται γὰρ ὑπὸ τοῦ πλείονος θερμοῦ
 τὸ ἔλαττον. μεθ' ἃ καθόλου ἔλαβεν ὡς δεδειγμένον τὸ ὅσα μὲν τῶν μικτῶν 10
 30 μὴ παχύνεται ὑπὸ ψυχροῦ, ἀλλὰ πήγνυται, μᾶλλον ταῦτα ὕδατος
 εἶναι, (τοιαῦτα οἶνος ὄξος κονία οὔρον ὀρρός), ὅσα δὲ παχύνεται
 ὑπὸ τοῦ πυρὸς μὴ ἐξατμιζομένου τοῦ ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ, τὰ μὲν γῆς τὰ δὲ 15
 κοινὰ ὕδατος καὶ ἀέρος, μέλι μὲν γῆς, κοινὰ δὲ ἔλαιον [μέλι γάλα αἷμα].
 λέγει δὲ κοινὰ εἶναι ὕδατός τε καὶ γῆς, ὥσπερ ἦν τὸ μέλι, οὕτω δὲ καὶ τὸ
 35 γάλα, τὸ αἷμα. τοῦ δὲ τὸ γάλα ἐξ ἀμφοῖν ὃν πλεῖον γῆς ἔχειν παρέθετο δεικ- 20

1 ὑπὸ] fortasse ἐπὶ 6 ἀλλαγήκεται V ὅσα add. Vict. ex Arist. 383^b9 7 κέραμος
 Vict. cf. Arist. 383^b11: κέρασ libri 8 τῆς γῆς Arist. 9 γίνονται delevi δὲ Sp.:
 τε libri λυτὰ Vict. cf. l. c. 383^b13: αὐτὰ libri 10 οὐσίᾳ Vict.: οἰκείᾳ libri 11 οὐδ'
 ἐν] οὐδὲν a Sp. 14. 15 παχύνεται μὲν ὑπὸ πυρὸς addidi ex Arist. 383^b18: παχύνεται τῷ
 θερμῷ add. Vict. 15 ἔδειξεν] 114,14—115,22 = Arist. Meteor. IV, 7. 383^b18—384^b23
 17 ἐξ ἧς a fortasse ἀπορήσας 19 τὸ (pr.) Sp.: τε libri 20 οὐ αἰτίαν Vict. 21 δ
 Sp.: ὃν libri 22 εἶπεν Schwartz: εἰς τὸ ἐν (ἐν V) libri 26 λευκαίνεται add. Sp. ex Arist.
 30 μᾶλλον Sp. ex Arist.: μάλα libri 31 ὀρρός Sp.: ὀρρος Vict.: ὀρός VB: ὀρος FSA
 33 μέλι γάλα αἷμα del. Sp. 34 οὕτω Sp.: τούτῳ libri 35 καὶ τὸ αἷμα Vict.

τικόν τὸ ἐάν δὴ χωρισθῆ ὁ ὄρρος τοῦ γάλακτος ἐφομένου τοῦ γάλακτος ἐκ-
 καίεσθαι αὐτό, ὡς καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφομένων, ἃ πλεῖον γῆς ἔχει. ἐφ'
 οἷς τὰς αἰτίας ἀπέδωκε τοῦ τὰ μὲν λυτὰ τῶν πεπηγότων εἶναι, τὰ δὲ ἅλυτα. 20
 λυτὰ μὲν νίτρον ἄλας, ἄλυτον δὲ κέραμος, καὶ τὰ μὲν μαλακτὰ ὡς 223
 5 κέρας, τὰ δὲ ἀμάλακτα ὡς κέραμος καὶ λίθος. ἢ δ' αἰτία, ἐπεὶ δύο
 ἐστὶ τὰ πηγνύοντα, ὡς εἴρηται, θερμόν τε καὶ ψυχρόν, λύεσθαι αὐτὰ ποτε 5.
 ἀνάγκη ψυχρῷ τε καὶ θερμῷ, τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ παγέντα ψυχρῷ, τὰ δ' ὑπὸ
 ψυχροῦ θερμῷ. διὸ τὰ μὲν πυρὶ λύεται τὰ ὕδατι ἐπάγη, τὰ δὲ ὕδατι,
 ὕδα ὑπὸ πυρὸς ἐπάγη. ὑπὸ ὕδατος μὲν οὖν λυθήσεται, ὕδα ὑπὸ πυρὸς πέ-
 10 πηγεν μόνου, ὑπὸ δὲ τοῦ πυρὸς πάλιν, ὕδων ὕδωρ τῆς πήξεως αἴτιον. εἰ δὲ 10
 τινα ὑπ' ἀμφοῖν μὲν πηγνύμενα, ταῦτα ἅλυτα ἔσεσθαι μάλιστα, πηγνύται
 δὲ ὑπ' ἀμφοῖν, ὕδα προθερμανθέντα πηγνύσι τὸ ψυχρόν, οὐ τὴν αἰτίαν ἀπέ-
 δωκεν. ἔταν γὰρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τῶν ὑπὸ ἀμφοῖν πηγνυμένων ἐξατμισθῆ τὸ 15
 ὑγρὸν τὸ ἐν τῷ πηγνυμένῳ, τὸ ψυχρὸν μετὰ ταῦτα συνθλίβει τε αὐτὸ καὶ
 15 οὕτως πυκνοῖ, ὡς μὴδὲ διδόναι μὴδ' ὑγρῷ δίοδόν τινα, καὶ διὰ τοῦτο
 ὑπ' ἀμφοῖν ἅλυτα τὰ οὕτω παγέντα. λέγει δὲ καὶ τὸν σίδηρον ὑπ' ἀμφοῖν 20
 πηγνύσθαι, πρῶτον γὰρ ὑπὸ πυρὸς τακέντα (ἢ γὰρ γένεσις αὐτοῦ διὰ τού-
 του), μετὰ ταῦτα ὑπὸ ψυχροῦ πηγνύσθαι, διὸ καὶ πρὸ ὀλίγου αὐτὸν εἶπεν
 οὐ τήχεσθαι, ἀλλ' ἐλαύνεσθαι καὶ μαλάσσεσθαι. οὐδὲ τὰ ξύλα δὲ τηκτὰ 25
 20 εἶπεν εἶναι, ἀλλὰ καυστὰ, διότι ἐκ γῆς ἐστὶν καὶ ἀέρος, ἀλλ' οὐχ ὕδατος,
 οὐ σημειῶν παρέθετο πάλιν τὸ ἐποχεῖσθαι αὐτὰ τῷ ὕδατι· ὁ γὰρ ἀήρ
 τοιοῦτος. |

[Λαίπει τινα ὡς προέγραψεν τῇ ἐπιδρομῇ τῶν εἰρημένων ἐν τῇ τε- 224
 τάρτῃ τῶν Μετεωρολογικῶν Ἀριστοτέλους.]

25 XV. Περὶ τοῦ οἴνου ἐπιδρομῆς.

Τὰ οἴνου ἐπιδρομῆς ἐστὶν ὁμοία ἀμερεῖ, οὐχ ἀμερῆ, ὅτι μὴδ' ἄλλο τι 5
 ὁμοίον τινὶ ἐκείνῳ ταυτὸν ἐστὶν, ἢ ἐστὶν ὁμοίον. ἐπεὶ ὁμοίον ἀμερές τε
 φαινόμενον ἀμερές, οὐχ ἀμερές, ὡς καὶ ὁ φαινόμενος συλλογισμὸς οὐ συλ-
 λογισμὸς. ἀλλ' εἰ μὴ ἀμερές, μέρη δῆλον ὅτι ἔξει, οὕτως δὲ οὐδὲν ἀμερές 10
 30 ἔσται. πᾶν γὰρ τὸ λαμβανόμενον μέρος αὐτοῦ καὶ αὐτὸ οἴνου ἀμερές
 ἔσται τῷ τὸ εἶναι τῷ λεγομένῳ ἀμερεῖ ἐν τῷ οἴνῳ ἀμερεῖ εἶναι, * * *
 εἴ γε διὰ τούτου ἀπολύονται τὸ μὴ συγκαεῖσθαι ἐξ ἀμερῶν τὸ μέγεθος. εἰ δὲ 15
 λέγοι τις αὐτὸ οἴνου μέγεθος, πάλιν οὐ μέγεθος ἔσται. εἰ δὲ πᾶν μέγεθος
 μεριστόν, τὸ οἴνου μέγεθος ἀμερές ἔσται τῇ αὐτοῦ φύσει. εἰ δ' ἀμερές,
 35 ἐκ τῆς τῶν ἀμερῶν συνθέσεως ἔσται τὰ μέγεθος. εἰ δὲ λέγει τις τὸ οἴνου 20

2 pr. τῶν] ὦ in lit. V τῶν om. a Sp. 4 καὶ τούτων τὰ Vict. 7 θερμῷ τε
 καὶ ψυχρῷ corr. in ψυχρῷ τε καὶ θερμῷ V 9 λύθησεται V 11 μὲν Vict.: μὴ libri
 18 πηγνύσθαι V 21 ἀήρ] ἀή in lit. V 23 τῇ ἐπιδρομῇ] ἐπιδρομῇ Sp. 24 Ἀρι-
 στοτέλους] ἀτελής Vict. 27 ἐπεὶ] ἔτι εἰ conii. Sp. bene ἀμερές τε] ἀμερεῖ τὸ conii.
 Sp. bene 28 fortasse (τὸ φαινόμενον ἀμερές) οὐχ 31 lacunam indicavi 33 οὐ a
 35 οἴνου Sp.: οἴον libri

ἴσον δύνασθαι τῇ δυνάμει, ἔσται τὸ οἶνοι ἀμερὲς δυνάμει ἀμερὲς. εἰ δὲ
 τοῦτο, οὐδὲν ἔσται ἐνεργεία, ἢ ἔσται ἀμερὲς, εἴ γε μηδὲν τῶν δυνάμει τι
 ὄντων ἐστὶ τοῦτο ἢ δύναται, ὥστε οὐδὲ τὸ οἶνοι | ἀμερὲς ἀμερὲς ἐστίν. 225
 ἀλλ' εἰ μὴ ἐνεργεία, ἀλλὰ δυνάμει τὸ οἶνοι ἀμερὲς ἀμερὲς ἐστίν, ἄλλο τι
 5 ὃν δυνάμει τοῦτό ἐστίν. τί οὖν ὃν ἐστὶ δυνάμει ἀμερὲς; καὶ εἰ μέγεθος
 ἐστὶ τὸ οἶνοι ἀμερὲς, ἐκ δὲ τούτων τὸ μέγεθος (ἐκ γὰρ τῶν οἶνοι ἀμερῶν), 5
 ἔσται πᾶν μέγεθος ἐκ μεγεθῶν συγκείμενον καὶ διαιρούμενον εἰς μεγέθη,
 οὕτω δὲ καὶ ἐπ' ἄπειρον ἡ τομὴ προελύσεται. ἔτι (εἰ) τὸ οἶνοι ἀμερὲς
 ὕλη τοῦ ἀμεροῦς, πᾶσα δ' ὕλη τινὸς κατὰ τινα μεταβολὴν * * * τὸ οἶνοι 10
 10 ἀμερὲς ἀμερὲς ἔσται, ἐπεὶ ὕλη τοῦ ἀμεροῦς τὸ οἶνοι ἀμερὲς, ἄλλο ἔσται
 τοῦ ἀμεροῦς. εἰ δὲ τοῦτο, ἥτοι συντιθέμενον ποιήσει τὸ ἀμερὲς ἢ διαι-
 ρούμενον, ἔπεται τε πάλιν τῇ λέγειν εἰς ἀμερῆ αὐτὸ διαιρεῖσθαι τὸ ἐκ τῆς
 τῶν ἀμερῶν συνθέσεως γίνεσθαι τὰ μεγέθη. | 15

2 ἀμερὲς V 3 δύναται V οὐδε V οἶνοι F coni. Sp.: οἶν libri 4 ἀλλ'
 8τι a 5 ὃν ἐστὶ VFSa: ὃν ἔσται B: ἔσται Vict. 6 γὰρ delevi 8 εἰ add. Diels
 9 (τοῦτ' αὐτὸ γίνεται, κατὰ τινα μεταβολὴν) τὸ Schwartz 10 fortasse (καὶ) ἐπει
 11 εἰ B Vict.: ἡ V: ἡ GFS

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΗΘΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ 226
BIBLION A.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΛΥΣΕΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

- α. Ἀπορία πρὸς τοὺς τὸ ζῆν (οὐκ) ἀγαθὸν εἶναι λέγοντας. 8
- 5 β. Ὅτι μὴ ὁμοειδεῖς αἱ ἡδοναί. 5
- γ. Ὅτι δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας καὶ ὄλων ἀρετῆς καὶ κακίας ἐστὶ τις ἕξις μεταξύ.
- δ. Ἀπορίας λύσις τῆς λεγούσης ὀργάνῳ μὲν μηδὲν εἶναι ἐναντίον, πλούτῳ δὲ πενίαν εἶναι ἐναντίον, διὸ μὴ εἶναι τὸν πλοῦτον ὄργανον. 10
- 10 ε. Ἀπορία ὅτι ἡ κοινὴ ἡδονὴ ὡς γένος λαμβανομένη οὐτ' ἀγαθὸν ἐστὶν οὔτε κακὸν οὐτ' ἀδιάφορον.
- ς. Ὅτι τῇ ἡδονῇ ἡ λύπη ἐστὶν ἐναντίον, ἀλλ' οὐ πόνος. 15
- ζ. Διὰ τί, εἰ ἡ λύπη πᾶσα κακὸν τῇ ἑαυτῆς φύσει, οὐχὶ καὶ ἡ ἡδονὴ πᾶσα ἀγαθὸν ἔσται τῇ ἑαυτῆς φύσει.
- 15 η. Ὅτι ἡ ἀρετὴ οὔτε γένος οὔτε ὄλον.
- θ. Ὅτι μὴ πάντες οἱ ἀμαρτάνοντες ἀγνοοῦν τοῦ κακὰ εἶναι καὶ βλαβερὰ 20 ἀ πράττουσιν, ἀμαρτάνουσιν.
- ι. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῶν ἀρετῶν χάριν, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν.
- ια. Ὅτι μὴ πολλαχῶς τὸ ἀκούσιον, ἐπεὶ καὶ βία καὶ δι' ἄγνοιαν. | 25
- 20 ιβ. Λέξεώς τινος ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Νικομαχεῖων ἠθικῶν Ἀριστο- 9 τέλους.
- ιγ. Ὅτι οἰκεία ἡ ἡδονὴ τῇ ἐνεργείᾳ ἐφ' ἣ γίνεται.
- ιδ. Πῶς σωθήσεται τὸ εἶναι <τι> μεταξύ ἡδονῆς καὶ λύπης. 5
- ιε. Ὅτι ἡ ἀφροσύνη τούτων ἔσται ἀγνοία, ἣν ἐστὶν ἡ φρόνησις ἐπιστήμη· 25 ἔστι δὲ ἡ φρόνησις ἐπιστήμη ποιητέων τε καὶ οὐ ποιητέων.

4 οὐκ add. Vict. (οὐτ' ἀγαθὸν οὔτε κακὸν B³) 8 ἐναντίον ἀπλοῦν τῷ δὲ πλούτῳ α: ἐναντίον τῷ δὲ πλούτῳ Vict. Sp. 9 δὲ om. a Sp. εἶναι om. tit. 10 ὡς] ἡ ὡς tit. 15 οὐ γένος tit. 17 δ om. a 20. 21 ἡ λέξις ἐκ τοῦ γ τῶν N. tit. Νικομαχεῖων V (semper) 22 περὶ ἡδονῆς tit. 23 θήσεται a Sp. 23 τι add. tit. 24 ἐστὶν om. tit. 25 ἐστὶ—ἐπιστήμη om. tit. ποιητέων (bis) V

- ις. Πῶς εἰ ἡ λύπη κακὸν πᾶσα, οὐχὶ καὶ ἡ ἡδονὴ πᾶσα ἀγαθόν. 10
 ιζ. Ὑπὸ τί τῶν ἀγαθῶν ἡ ἡδονὴ ἂν εἴη, πότερον τῶν τιμῶν ἢ τῶν ἐπαινετῶν ἢ τῶν ὠφελίμων.
 ιη. Διὰ τί φορτικωτάτους εἶπεν εἶναι τοὺς ἐν ἡδονῇ τὸ τέλος τιθεμένους 15
 5 ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Νικομαχείων ἠθικῶν Ἀριστοτέλης.
 ιθ. Ὅτι μὴ ὁμοιοεῖς αἱ ἡδοναί.
 κ. Ὅτι μὴ χρὴ ἐν πάσῃ πράξει καὶ παντὶ μαθήματι τὸ χρήσιμον ἀπαιτεῖν.
 κα. Περὶ αἰδοῦς. 20
 10 κβ. Ὅτι ἀντακολουθοῦσιν αἱ ἀρεταί.
 κγ. Πῶς εἰ ἡδονὴ ἐστὶν κατὰ Ἀριστοτέλη ἐνέργεια τῆς κατὰ φύσιν ἕξεως ἀνεμπόδιστος, οὐκ ἔσται καὶ ἡ εὐδαιμονία κατ' αὐτὸν ἡδονή.
 κδ. Πῶς αἱ ἀρεταὶ δι' αὐτὰς αἰρεταί. 25
 κε. Ἐπιδρομὴ πόθεν ἡ τῶν ἀρετῶν εὑρεσίς τε καὶ σύστασις. *
 15 κς. Ὅτι οὐδὲ τὸ καλὸν τῆς ἡδονῆς χάριν, ἀλλ' ἡ ἡδονὴ τοῦ καλοῦ. |
 κζ. Διὰ τί αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ μεσότητες. 10
 κη. Περὶ τοῦ πότερον ἡ ἀρετὴ γένος ἢ ὄλον.
 κθ. Ὅτι καὶ αἱ κακαὶ ταῖς ἀρεταῖς ὁμοίως ἐφ' ἡμῖν, ὃ δεικνύται διὰ 5
 λέξεως ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Νικομαχείων ἠθικῶν Ἀριστοτέλους.
 20 λ. Πῶς οὐκ ἔσται δικαιοσύνη μὲν ἐξ ἀδικίας, ἀδικία δὲ ἐκ δικαιοσύνης εἰ τὰ ἐναντία ἐξ ἀλλήλων γίνεται.

I. Απορίαι πρὸς τοὺς τὸ ζῆν (οὐκ) ἀγαθὸν εἶναι λέγοντας. 226

Εἰ τὸ εὖ πλεῖν ἀγαθόν, τὸ δὲ κακῶς κακόν, τὸ πλεῖν οὔτε ἀγαθόν 7
 οὔτε κακόν· καὶ εἰ τὸ εὖ ζῆν ἀγαθόν, τὸ δὲ κακῶς κακόν, τὸ ζῆν οὐτ'
 25 ἀγαθόν οὔτε κακόν. ἢ οὐκ ἀληθὲς τὸ τὰς δυνάμεις τῶν ἀντικειμένων 10
 ἀδιαφόρους εἶναι καὶ μέσας. πᾶσα γὰρ τοιαύτη δύναμις ἀγαθόν τε καὶ
 αἰρετὸν τῷ σκοπὸν ἔχειν τὸ βέλτιον ὧν δύναται· τὸ γὰρ χεῖρον ἐν τοῖς
 δυνάμει τι οὖσιν γίνεται καὶ κατὰ ἀποτυχίαν τινά. ὅσα τε γὰρ κατὰ τέ- 15
 χνην τῶν τοιούτων γίνεται, τοῦ βελτίονος χάριν τῶν δυναμένων ἐν αὐτῷ
 30 γενέσθαι γίνεται, ὅσα τε κατὰ φύσιν, ὁμοίως. τὸ γὰρ πλεῖν ὑπὸ τῆς 227
 κυβερνητικῆς τῆς εὐπλοίας χάριν εὐρέθη, καὶ τὸ πρῖεν ὑπὸ τῆς τεκτονι-

2. 3 πότερον—ὠφελίμων om. tit. 5 τῷ om. a Sp. Ἀριστοτέλους a Sp.: om. tit.
 7 ἐν—μαθήματι] πανταχοῦ tit. 10 ἀκολουθοῦσιν a 11 ἡ ἡδ. a Sp. 13 ἐαυτὰς a Sp.
 15 χάριν αἰρετόν, ἀλλ' tit. τοῦ καλοῦ om. a Sp. 16 μεσότητές εἰσιν τοῦ καλοῦ a
 Sp. 17 πότερον ἢ (ἡ add. Vict.) ὡς γένος ἢ ὡς ὄλον τῶν ἀρετῶν ἢ ἀρετῇ tit. Vict. Sp.
 18 ἄλλης λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Νικομαχείων ἠθικῶν Ἀριστοτέλους, δι' ἧς δεικνύται,
 ὅτι καὶ αἱ κακαὶ ταῖς ἀρεταῖς ὁμοίως ἐφ' ἡμῖν tit. Vict. Sp. 20 πῶς εἰ ἐκ τῶν ἐναν-
 τίων τὰ ἐναντία γίνεται, οὐκ ἔσται ἐκ μὲν δικαιοσύνης ἀδικία, ἐκ δὲ ἀδικίας δικαιοσύνη, καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν τε καὶ κακιῶν ὁ αὐτὸς λόγος tit. Vict. Sp. 22 οὐκ add. B² Sp.
 (οὐκ ἄ. οὔτε κακόν B²) 24 τὸ δὲ] καὶ τὸ a Sp. 26 ἀδιαφόρους S²Fa Sp.: διαφό-
 ρους VS¹B¹: οὐ διαφόρους B² 29 δυναμένων] δυνάμεων a

κῆς τοῦ πρίειν καλῶς, διὸ καὶ αἰρετὸν τῇ μὲν τὸ πλεῖν τῇ δὲ τὸ πρίειν, ὅτι χωρὶς τούτων οὐχ οἶόν τε ταύταις τοῦ προκειμένου τέλους τυχεῖν. οὐ 5 γὰρ ἀπὸ τῶν δι' ἀποτυχίαν τινὸς γινομένων ἐν τινι ἢ κρίσις τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ὧν χάριν ἔστιν τε καὶ γίνεται προηγουμένως. ὡς 5 δ' ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς τέχνας γινομένων ἔχει, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν. 10 καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων σκοπὸς τῇ φύσει τὸ βέλτιον, τῶν δυναμένων ἀμφω, καὶ τούτου χάριν ἢ φύσις δίδωσιν αὐτό. ὅσα γὰρ μὴ οἶόν τε εὐθὺς ὑπὸ τῆς φύσεως γινόμενα τὴν οἰκείαν ἔχειν τελειότητα, τούτοις ἢ φύσις δίδωσι 15 δυνάμιν τοῦ τελείως γενέσθαι, ἀδύνατον δὲ τι δυνάμιν ἔχειν τινὸς μὴ καὶ 10 τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ δυνάμενον· ταύτῃ γὰρ δυνάμις ἐνεργείας διαφέρει. διὸ εἰσιν μὲν αἱ δυνάμεις προηγουμένως τῶν βελτιόνων, ἔπεται δ' αὐταῖς 20 ἐξ ἀνάγκης τὸ καὶ τῶν ἀντικειμένων εἶναι τούτοις. εἰ δὲ ἡ κρίσις ἐκάστου ἀπὸ τῶν προηγουμένων καὶ ὧν ἔστιν (οὐ γὰρ τοῦ μὴ περιπατεῖν χάριν ἢ δυνάμις ἢ περιπατητική, εἰ καὶ γίνεται ποτε ἐν τῷ τοῦτο δυνα- 25 μένῃ καὶ ἡ στέρησις αὐτοῦ, καὶ εἰ μὲν αἰρετὸν εἴη τὸ περιπατεῖν, αἰρετὸν τῇ ἑαυτοῦ φύσει καὶ τὸ δύνασθαι περιπατεῖν, εἰ | καὶ τὸ δύνασθαι καὶ 228 μὴ περιπατεῖν ἔχει· εἰ δὲ ἐκεῖνο μὴ αἰρετόν, οὐδὲ τὸ δύνασθαι) καὶ τὸ ζῆν δὴ ἔχον δυνάμιν ἐν αὐτῷ τοῦ τε εὖ ζῆν καὶ τοῦ κακῶς δεδομένου παρὰ τῆς φύσεως ἡμῶν τοῦ εὖ ζῆν χάριν (οὐ γὰρ ἦν οἶόν τε εὐθὺς γενομένους 5 20 ἔχειν τὸ εὖ ζῆν· οὐδὲν γὰρ ἐν ἀτελεῖ τέλειον, πᾶν δὲ ἀτελεὲς εὐθὺς τῷ γενέσθαι), εἴη ἂν αἰρετὸν τοῦ ἀρίστου χάριν τῶν ἐν ἡμῶν γενέσθαι δυναμένων [δεδομένον]. ἀρίστον μὲν γὰρ καὶ τέλος τὸ εὖ ζῆν, τοῦτο δ' οὐχ 10 οἶόν τε χωρὶς τοῦ ζῆν γενέσθαι. πῶς γὰρ οὐκ ἀπεμφαίνον τὸ ὁμοῦ μὲν λέγειν ἡμᾶς ὑπὸ τῆς φθίσεως πρὸς τοῦτο οἰκειῶσθαι καὶ τῆς ἑαυτῶν σω- 25 τηρίας χάριν ποιεῖν πάντα, ὁμοῦ δὲ μὴ λέγειν [ἡμᾶς] ὡς πρὸς τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ τὴν φύσιν ἡμᾶς οἰκειοῦν; ὅτι γὰρ ὡς πρὸς τὸ ἀγαθὸν τὸ ζῆν ὑπειώ- 15 μεθα, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ περὶ τε τὸ παιδας ποιήσασθαι πολλὴν σπουδὴν εἰσφέρεισθαι ὡς ἐσομένους τρόπον τινὰ δι' ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ πάντα α φοβούμεθα φοβεῖσθαι μειζρόνως, διότι ὑποπτεύεται καὶ θανάτου αἷτια ἔσε- 30 σθαι. ὅτι δ' ἀπὸ τῆς πρὸς τὰ βελτίω δυνάμειος ἢ κρίσις τῶν μεταξύ, δῆλόν ἐστιν καὶ ἐκ τοῦ τὸν ἄνθρωπον ὁμολογεῖσθαι τῶν ἄλλων ζῶων ἄμεινον ζῶον εἶναι, τοῦτο δέ, διότι τῶν ἄλλων οὐδὲν ἀρετῆς δεκτικόν. τῷ, 25 οὐ ἔστιν ἄμεινον δεκτικόν, τοῦτο τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις γινομένων αἰρετῶν ἄμεινον εἶναι, | τούτῃ βελτίων ὁ ἄνθρωπος, ἐπεὶ, εἰ γε καὶ ἀπὸ 229 35 τῶν χειρόνων ἢ κρίσις ἐγένετο τῶν μεταξύ, οὐδὲν ἐκώλυεν τὸν ἄνθρωπον ἢ κάκιστον τῶν ζῴων λέγειν, τοῦ κακίστου τῶν ὄντων τῆς κακίας ὄντα δεκτικόν, ἢ μηδενὸς τῶν ἄλλων ζῴων εἶναι αὐτὸν βελτίονα, ἐπεὶ ἐν πᾶσι 5

1 τῆδε V 6 δυναμένων Vict.: δυνάμειων libri 8 ἔχειν] v s. v. V 9 δύν[α]να-
 μιν V δ' ἐτι a 13 ἔστιν (χάριν) sive ἔστιν (ἐνεκα) conl. Sp. 15 αὐτῷ a
 alt. καὶ om. a Sp. 18 αὐτῷ V εὖζην V 19 γενομένοις Sp. 20 τῷ VBS
 Vict.?: τὸ Fa: τοῦ Sp. 22 δεδομένον circumscripti 25 ἡμᾶς circumscripti
 τὸ om. a Sp. 26 ἡμᾶς del. Sp. 26. 27 οἰκειώμεθα a Sp. 27 τε del. Sp.
 28 ἐκείνω^v, ἀλλὰ sic V 29 διότι] ὅτε Schwartz 32. 33 τῷ οὖν οὐ a Sp. 37 ἢ a

τοῖς αἰρετοῖς τε καὶ φευκτοῖς ἔπασθαι δεῖ τῆ τοῦ σπουδαίου κρίσει αἰρετόν.

II. Ὅτι μὴ ὁμοειδεῖς αἰ ἡδοναί.

(Ὅτι μὴ ὁμοειδεῖς αἰ ἡδοναί,) δεικνύοιτ' ἂν πρῶτον μὲν ἀπὸ τῆς ἐπι- 10
 5 θυμίας. εἰ γὰρ πᾶσα μὲν ἐπιθυμία ὄρεξις ἡδέος, καὶ ἐν τούτῳ αὐτῇ τὸ εἶναι, εἰσὶ δὲ τῶν ἐπιθυμιῶν ὁμολογουμένως αἰ μὲν αἰρεταί, αἰ δὲ φευκταί, δῆλον, ὅτι μὴ παρ' ἄλλου τινὸς αὐταῖς ἡ διαφορά, ἡ παρὰ τῶν ἡδονῶν, δι' 15
 ἄς εἰσι, τῷ τούτων τὰς μὲν εἶναι αἰρετάς, τὰς δὲ φευκτάς. διοίσουσιν ἄρα καὶ ἡδοναί ἀλλήλων κατὰ ταῦτά ταῖς ἐπιθυμίαις, εἴ γε παρὰ τούτων
 10 καὶ ἐκεῖναις αἰ διαφοραί. ἀλλὰ δὴ οὐχ οἷόν τε ὁμοειδῆ ἀλλήλοις εἶναι τὰ 20
 τῆ ἑαυτῶν φύσει διάφορα. δεύτερον ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν. ἐπεὶ γὰρ πᾶσα ἡδονὴ ἐπὶ ἐνεργείᾳ τινὶ γίνεται, καὶ ἔστιν οἰκειότης ταῖς ἡδοναῖς πρὸς τὰς ἐφ' αἷς γίνονται ἐνεργείας (τέλη γὰρ πῶς ἐστὶν αὐτῶν), | δῆλον, ὅτι οὕτω 230
 συνδιαιροῦντο ἂν ταῖς ἐνεργείαις καὶ αὐταί· ἀλλὰ μὴν τῶν ἐνεργειῶν τῶν
 15 ἐφ' αἷς (αἰ) ἡδοναί αἰ μὲν εἰσιν αἰρεταί αἰ δὲ φευκταί. ἔξουσιν ἄρα καὶ αἰ ἡδοναί τὴν αὐτὴν πρὸς ἀλλήλας διαφοράν. εἰ δὲ τοῦτο, οὐχ ὁμοειδεῖς. 5
 καὶ γὰρ εἰ πλέον ἀφέστηκεν τὸ ἐπιέμενον καὶ ἐπιθυμοῦν τινος καὶ μηδέπω ἔχον αὐτὸ τοῦ ἔχοντός τε καὶ συνόντος αὐτῷ, εἴη ἂν καὶ ἡ ἐπιθυμία πλέον ἀφεστῶσα τῆς ἡδονῆς τῆς ἐνεργείας, ἐφ' ἣ ἡ ἡδονή· ἡ μὲν γὰρ ἔφεσις 10
 20 ἐστὶν ἡδονῆς, τῆ δ' ἐνεργείᾳ σύνεστιν ἡδονὴ καὶ παρακολουθεῖ. ὥστ' εἰ ταῖς ἐπιθυμίαις συνδιαιροῦνται αἰ ἡδοναί, πολὺ ἂν μᾶλλον ταῖς ἐνεργείαις συνδιαιροῦντο. ὠμολόγηται δὲ τῶν ἐνεργειῶν, ἐφ' αἷς αἰ ἡδοναί, τὰς μὲν 15
 εἶναι αἰρετάς, τὰς δὲ φευκτάς. ὅτι δ' οἰκεῖται ταῖς ἐνεργείαις αἰ ἡδοναί ἐφ' αἷς γίνονται, καὶ ὁμοίως ταῖς ἐνεργείαις καὶ αὐταί κατ' εἶδος ἀλλήλων
 25 διαφέρουσιν, καὶ οὐ μόνον τῷ ἐπὶ διαφερούσαις γίνεσθαι ἐνεργείαις ἡ διαφορὰ αὐταῖς ἡ πρὸς ἀλλήλας, δῆλον ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ἐπ' ἄλλη 20
 τινὶ ἐνεργείᾳ ἡδονὴν ἐπ' ἄλλη γενέσθαι. τῷ γὰρ σῶφρονι αἰ τῶν ἀκολάστων ἐνέργειαι οὐ μόνον εἰσὶ φευκταί, ἀλλὰ καὶ ἀηδεῖς, ὡς τῆς ἐπ' αὐ-
 τῇ ἡδονῆς οἰκειάς οὐσης ταῖς ἐνεργείαις καὶ συνδιαιρουμένης αὐταῖς. εἰ 25
 30 γὰρ μὴ τοῦτ' ἦν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν τὰς μὲν | ἐνεργείας φευκτάς αὐτοῖς 231
 εἶναι, ἡδονὴν μέντοι καὶ τοῖς σῶφροσιν αὐτάς φέρειν. ἔτι εἰ αἰ ἐπ' ἄλλαις

1 δεῖ τὸ τῆ a 1. 2 fortasse (τό) αἰρετόν αἰρετόν suspectum Sp. 3 ὁμοει-
 δεῖς a 4 ὅτι—ἡδοναί repetit B Sp. 5 αὐτῆ a 7 ἡ] ἡ a 9 ταῦτα a
 ἐπιθυμίας Sp. 11 διαφορά a 13 οὕτω V²: οὐ των V¹: οὕτων B¹: αὐτῶν GS¹F:
 ὡσαύτως S²B²a Sp. 14 συνδιαιροῦντο V²: οὖν διαιροῦντο V¹B¹GS¹F: διαιροῦντο S²B²a
 Sp. 15 αἰ ante ἡδοναί add. Ga Sp. 17 εἰ ἐπὶ πλέον SF 20 παρακολουθεῖ
 a Sp.: γὰρ ἀκολουθεῖ libri 22 ὠμολόγηται] ὁμολογεῖται a Sp. 23 τὰς om. a
 post φευκτάς, add. ὥστε καὶ αἰ ἡδοναί τοιαῦται B² 24 αὐταί a Sp.: αὐταί sic V:
 αὐταί SF 28 μόνον sive μόνον οὐ conl. Sp. 28. 29 αὐτῆ scripsi: αὐτῆς V:
 αὐταῖς GFSa Sp. 31 ἔτι εἰ αἰ Schwartz: ἔπεται V¹ (V²? in mg.: γρ. ἐπεὶ αἰ γε ἐπ'
 ἄλλαις) S¹FB¹G: εἰ δὲ αἰ B²S² (in mg. addit ἔπειτ' αἰ S²) Sp.: εἰ δὲ αἰ ἔπειθ' αἰ a (ἔπειθ'
 αἰ lineola subducta del. Vict.?)

ἐνεργείαις ἴδοναι ἐμποδίζουσι τὰς ἐπ' ἄλλαις γινομένας (οἱ γοῦν χαίροντες τῇ ἀπὸ τοῦ ἀβλεῖν ἴδονῃ οὐκέτι δύνανται, ἐπειδὴν ἀκούσωσιν ἀλοῦ, ἢ ἴδουσθαι ταῖς ἐπὶ τῷ μυθολογεῖν φέρ' εἰπεῖν γινομέναις), εἰεν ἂν ἴδοναι ἴδονῶν φθαρτικά. εἰ δ' εἰσὶν ἴδοναι ἴδονῶν φθαρτικά, οὐκ ἂν εἰεν ἢ οὐκ εἴδουσι, ἔχουσαι γε τοῦτο πρὸς ἀλλήλας δ' ἔχει τάναντία πρὸς ἀλληλα. οὐ γὰρ, ὥσπερ ἢ αὐτὴ ὑγεία περιγίνεται τοῖς τὰ αὐτὰ ἰατρουομένοις διαφθόρως, καὶ οὐδὲν κωλύεται τις τὴν αὐτὴν ἔχειν ὑγείαν ἄλλοτε ἄλλως θεραπευόμενος. οὕτως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τε καὶ τῶν ἐπ' αὐταῖς ἴδονῶν. οὐ γὰρ οἶόν τε τὴν ἐπ' ἄλλη τινὶ ἐνεργείᾳ ἴδονῆν γινομένην καὶ ἐπ' ἄλλη γενέσθαι. οὐ γὰρ οἶόν τε τὰς ἐν ταῖς σωφρονικαῖς ἐνεργείαις ἴδονὰς ἐπὶ τοῖς ἀκολάστοις γενέσθαι ποτέ.

III. Ὅτι δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας καὶ ὅλων ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἐστὶν τις ἕξις μεταξὺ.

Ἐπιδικαιοσύνης καὶ ἀδικίας καὶ ὅλων ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἐστὶν τις ἕξις μεταξὺ, ἣν | μέσην ἕξιν λέγομεν. εἰ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία δια- 232 θέσει κατ' αὐτούς, αἱ δὲ διαθέσεις ἀναπόβλητοι, οὗτ' ἂν ἐξ ἀδίκου γίγνοιτο τις δίκαιος, οὔτε ἐκ δίκαιου ἀδικος. γίνονται δὲ τινες δίκαιοι καὶ ἀδικοὶ οὐ πρότερον ὄντες· γίνονται ἂν ἔκ τινος ἄλλης καταστάσεως. ἀλλὰ ἢ μὴ πᾶν τὸ γινόμενον ἢ ἐξ ἐναντίου γίνεται ἢ τινος μεταξὺ ὄντος τῶν ἐναντίων. καὶ ὁ δίκαιος ἄρα καὶ ὁ ἀδικος ἢ ἐξ ἐναντίου γίνονται ἢ ἐκ τοῦ μεταξὺ. οὐ γίνονται δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐκ τοῦ μεταξὺ (ἄρα). ἐξ ἧς 10 (δὲ) καταστάσεως· οἱ δίκαιοι καὶ οἱ ἀδικοὶ γίνονται, αὕτη ἂν εἴη μεταξὺ δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ πάσης ἀρετῆς καὶ κακίας. εἰ δὲ λέγοιεν τὰς κακίας μὴ εἶναι διαθέσεις μηδ' ἀναποβλήτους, 15 ἀλλὰ μεταβάλλειν τινὰς μηδὲν κωλύειν ἐξ ἀδικίας εἰς δικαιοσύνην, καὶ ὅλων ἐκ κακίας εἰς ἀρετὴν, ἀλλ' εἷς γε τὴν κακίαν πόθεν μεταβάλλουσιν; εἰ γὰρ δὴ ἐν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου τὴν κακίαν εἶναι καὶ πάντα γενεῖσθαι κα- 20 κούς, καὶ εἴη ἂν κατὰ φύσιν ἢ κακία τοῖς ἀνθρώποις. οὐ δὲ τὸ ἐναντίον κατὰ φύσιν τινί, τούτῳ τὸ ἐναντίον παρὰ φύσιν· παρὰ φύσιν ἄρα τοῖς ἀν- 30 θρώποις ἢ δικαιοσύνη καὶ ἢ ἀρετή. εἰ δὲ τοῦτο ἄτοπον, δεῖ γίνεσθαι τὸν ἀδικὸν ἀδικόν, ὥσπερ γίνεται καὶ ὁ δίκαιος (δίκαιος,) ἐξ ἧς δὲ ἕξεως εἰς τὴν ἀδικίαν ἢ | μεταβολή, αὕτη ἂν εἴη ἢ μέση. εἰ δὲ λέγοιεν μηδέπω 233 τοὺς παῖδας λογικοὺς εἶναι, διὸ μηδὲ δικαίους μηδὲ ἀδίκοις (λογικοῦ γὰρ

1 γινομένας V¹ (corr. V²) 2 δύναναι V¹ (corr. V²) ἀλοῦ Vict.?: αὐτοῦ libri
 3 ἂν οὖν V³ 5 δ V³ Vict.?
 Sp.: α V¹: ας SFa 6. 7 διαφόρως B²S²a Sp.: δια-
 φόρως VFB¹S¹ 11 τοῖς| ταῖς Sp. 12 πρ. καὶ| τε καὶ a Sp. 14 πρ. καὶ| τε καὶ
 a Sp. 18 ἂν οὖν a Sp. 19 γίνονται Sp.: γίνονται libri 21. 22 τοῦ μεταξὺ ἄρα. ἐξ ἧς
 δὲ B²a (sed τῆς a) Sp.: τῆς μεταξὺ ἐξῆς (ἐξ ἧς S¹) VS¹L: τῆς μεταξὺ οὖν ἐξ ἧς δὲ S²L:
 τῆς οὖν μεταξὺ ἐξ ἧς ἄρα F: τῆς μεταξὺ ἐξῆς ἄρα G 26. 27 εἰ γὰρ δὴ| εἰ γὰρ δεῖ L
 Vict.: ἢ γὰρ δεῖ S²B²a („ei si verum, καὶ ante eἴη del.“ Sp.) 28 οὐδε V: ᾧ δὲ Vict.?
 31 ἀδικὸν alt. m¹ in mg. V δίκαιος add. Sp. δὲ καὶ ἕξεως B 33 fortasse
 μήτε — μήτε

αί ἔξεις αὐται, εἰ δ' αὐται λογικοῦ, καὶ ἡ μέση· διὸ ὁ παῖς ἄλογος ὢν ἔ
 οὐτ' ἐν ἀρετῇ ἐστὶν οὐτ' ἐν κακίᾳ οὐτ' ἐν τῷ μεταξύ τούτων, ὥσπερ οὐδ'
 ἄλλο τι τῶν ἀλόγων), μεταβάλλοντας δ' εἰς τὸ λογικὸν εὐθύς εἶναι καχοῦς,
 ἀλλ' οὐ γίνεσθαι, ὁμολογοῦεν (ἀν) διὰ τούτων τῷ λογικῷ κατὰ φύσιν εἶναι 10
 5 τὴν τε ἀδικίαν καὶ τὴν κακίαν, εἴ γε ἐν τῇ εἰς τὸ λογικὸν μεταβολῇ ἅμα
 καὶ εἰς ταῦτα γίνεται, καὶ ἴσον ἐστὶ τὸ εἰς λογικὸν μεταβάλλειν τῷ εἰς
 κακίαν· παρὰ φύσιν οὖν τῷ λογικῷ ἢ ἀρετῇ. ἔτι τε εἰ ὅλως ἐστὶν ἐκ
 κακίας εἰς ἀρετὴν μεταβολή, τὴν κακίαν ἤτοι εὐκίνητον καὶ εὐαπόβλητον 15
 ἐροῦσιν ἢ μόνιμον καὶ δυσκίνητον. ἀλλ' εἰ μὲν εὐκίνητον, τί δὴ ποτε οὐ
 10 ῥαδίᾳ ἢ εἰς τὰς ἀρετὰς ἐκ τῆς κακίας μεταβολή; εἰ δὲ δυσκίνητον καὶ
 μόνιμον, ὄχι ὡς ἐν τῇ εἰς ἀρετὴν μεταβολῇ ἐξ αὐτῆς δεῖ πρῶτον ἀπο- 20
 βληθῆναι τῆς κακίας τὸ δυσκίνητον καὶ μόνιμον, ἢ γε διὰ μαθήσεως καὶ
 ἀσκήσεως εἰς τὴν ἀρετὴν μετέβαλλε καὶ μὴ ἐξαίφνης. ἀλλ' εἰ πρῶτον
 εὐκίνητος γίνεται, ἦν δὲ τὸ εἶναι αὐτῇ κακία ἐν τῷ δυσκινήτῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν 25
 15 εὐκίνητος, οὐκέτ' ἂν ἐν τούτῳ ὡς κακία εἴη. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀρετῇ. πῶς
 ἄρα | ἔσται ἐν μέσῃ τινὶ ἔξει ὁ οὕτως ἔχων, ἐπεὶ καὶ ἡ μεταβολή ἢ εἰς 234
 τὴν ἀρετὴν ἐκ ταύτης τῆς διαθέσεως γίνεται; ἔτι δ' εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οἱ
 παῖδες οὕτω εἰσὶ λογικοὶ καὶ διὰ τοῦτο οὕτε ἀρετὴν ἔχουσιν οὔτε κακίαν, ἔ
 ἀλλὰ τῷ γίνεσθαι αὐτοὺς ἐκ τῶν οὕτως ἀλόγων λογικοὺς τε καὶ καχοῦς,
 20 εἶεν ἂν ἐν μέσῃ ἔξει. οὐ γὰρ ὁμοίως οὗτοι ἄλογοι τοῖς ἄλλοις, οὐδὲ γὰρ
 ἂν οὐδὲ αὐτοὶ δεκτικοὶ κακίας ἦσαν ἢ ἀρετῆς. εἰ δὲ μηδέτερον ἔχοντες
 δύνανται ἐκάτερον αὐτῶν δεξασθαι, οὐκ εἰσὶν οὕτως ἄλογοι. τὸ δὲ ἄλογον 10
 τὸ ἐπιδεκτικὸν λόγου, ἄλλο ὄν τοῦ ἀδυνάτου ἐπιδέξασθαι, ἄλλως ἂν ἄλογον
 εἴη, καὶ οὐχ οὕτως τὸ κυρίως ἄλογον. ἤδη καὶ κατάστασις ἢ τοῦ οὕτως
 25 ἀλόγου εἴη ἂν μέση ἔξει, ἐπεὶ ἅπαντα εἰς ἐκάτερον τῶν ἐναντίων ἢ μετα- 15
 βολή, καὶ οὕτως ἐστὶ δυνάμει ἐκάτερον τῶν ἄκρων ὡς μηδὲν ὄν ἐνεργείᾳ.
 ἔστι γὰρ τις καὶ περὶ τὸν παῖδα ἔξει τε καὶ κατάστασις, ἀφ' ἧς εἰς τὴν
 κακίαν καὶ τὴν ἀρετὴν μεταβολή, ἣτις ἐν οὐδενὶ τῶν κυρίως καὶ ἀπλῶς 20
 ἀλόγων λεγομένων ἐστίν.

30 IV. Ἄπορίας λύσις τῆς λεγούσης ὀργάνῳ μὲν μηδὲν εἶναι ἐναν-
 τίον, πλούτῳ δὲ πενίαν ἐναντίον, διὸ μὴ εἶναι τὸν πλοῦτον ὀρ- 25
 γανον.

Τῷ ὀργάνῳ οὐδὲν ἐστὶν ἐναντίον, πλούτῳ δὲ | ἔστιν τι ἐναντίον, οὐχ 235
 ὁ πλοῦτος ὄργανον. εἰ μὲν καθόλου λαμβάνοι μηδενὶ ὀργάνῳ εἶναι τι

3 καχοῦς ἢ σπουδαίους ἀλλ' B¹ 4 ὁμολογοῦεν (ἀν) Sp.: ὁμολογοῦεν VFS: ὁμολογεῖεν Ba
 12 μό|ν/μον V ἢ γε] εἴ γε LS²F Vict. Sp.: ἢ γε a 13 μετέβαλε a Sp.
 14 αὕτη a κακία Sp.: κακία libri 16 ἄρ' οὐκ con. Sp. ἔσται] ἐστὶν a Sp.
 19 οὕτως V 24 ἤδη καὶ] ἤδη δὲ καὶ Vict. Sp.: fortasse ἢ δὴ [καὶ] 25 ἅπαντα]
 ἅπαντᾶ Sp.: fortasse ἀπ' αὐτοῦ (αὐτῆς?) 28 μεταβολῇ] μεταβάλλει con. Sp.
 ἢ τις V 29 λεγομένων (λεγο in lit. V)] λεγομένη S²Ba Sp. 33 οὐκ ἄρα S²B²a Sp.
 34 λαμβάνοι] „adversarius, sed fortasse hic et postea λαμβάνοιτο“ Sp.

ἐναντίον, οὐ συγχωρητέον τῷ καὶ τῷ πλούτῳ ὄντι ὄργανῳ εἶναι τι ἐναντίον
δοκεῖν, εἰ δὲ ἀδιορίστως καὶ ἐν μέρει λαμβάνοι, δεικτέον ὅτι μὴ συλλογι- 5
ζεται. γίνονται γὰρ ἀμφοτέραι αἱ προτάσεις ἐν μέρει. τότε γὰρ ἀναγκαιῶς
καθόλου ἂν ἐλάμβανε τὸ μὴ εἶναι τι τῷ ὄργανῳ ἐναντίον, εἰ ἦν ἐν τῷ
5 λόγῳ καὶ τῇ οὐσίᾳ τοῦ ὄργανου ἐμφαινόμενον τὸ μὴδὲν εἶναι αὐτῷ ἐναν- 10
τίον· εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ ὄργανου τὸ μὴ εἶναι τι αὐτῷ ἐναν-
τίον, συμβεβηκὸς δέ τι, οὐδὲν κωλύει τοῦτο μὴ πᾶσι συμβεβηκέναι. οὐδὲ
γάρ, ἔπει τοῖς πολλοῖς ὑπάρχει τῶν πεπερασμένων τὸ παρά τι περαίνειν,
ἕδη καὶ πᾶσιν. τὸ μέντοι ὄργανον εἶναι, δι' οὗ ἢ μόνου τι ἢ κάλλιστον 15
γίνεται, εἰ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστὶ τοῦ ὄργανου, πάντα ἂν εἶη ὄργανα οἷς τοῦθ'
ὑπάρχει· καὶ πᾶσι τοῖς ὄργανοις τοῦτο. διὸ ἔπει καὶ τῷ πλούτῳ τοῦτο
ὑπάρχει (διὰ γὰρ τούτου αἱ κατ' ἐλευθεριότητά τε καὶ μεγαλοπρέπειαν 20
ἐνέργειαι τῷ σπουδαίῳ), εἶη ἂν ὄργανον τῷ σπουδαίῳ· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐν
τῇ οὐσίᾳ τοῦ ὄργανου ὄντων ἢ τῶν ὄργάνων κρίσις, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν
15 ἄλλων ἀπάντων, οὐκ ἀπὸ τῶν συμβεβηκῶτων. δεικνύοι δ' ἂν τις καὶ ὅτι 25
μῆδετέρα τῶν προτάσεων εἰληπται καλῶς, μῆτε ἢ λαμβάνουσα τῷ ὄργανῳ
μὴδὲν εἶναι ἐναντίον, | μῆτε ἢ λέγουσα τῷ πλούτῳ εἶναι τι ἐναντίον. εἰ 236
μὲν γὰρ διότι τῷ ὄλῳ τε καὶ συναμφοτέρῳ ὄργανῳ μὴδὲν ἔστιν ἐναντίον,
διὰ τοῦτο μὴδὲ τῷ πρίονι μὴδὲ τῇ κιθάρᾳ λέγοι τις εἶναι τι ἐναντίον, οὐδ' 5
20 ἂν τῷ πυρὶ εἶη κατὰ τὸν οὕτως λέγοντα ἐναντίον τι, οὐδὲ ἄλλη τι συνάμ-
φοτέρῳ οὐσίᾳ τῷ τῇ ὕλῃ τῇ ὑποκειμένη πᾶσι τοῖς τοιούτοις μὴδὲν εἶναι
ἐναντίον· εἰ δὲ κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς ποιότητας (ἤ) ἐναντίωσις (τῷ γὰρ
πυρὶ κατὰ τὴν θερμότητα καὶ τὴν ξηρότητα ἔστι τινα ἐναντία, καὶ τοῦ 10
σχεπάρνου ἐὰν ληφθῶσιν αἱ ποιότητες, καθ' ἃς ἔστιν αὐτῷ τὸ εἶναι, εὐ-
25 ρῆσει κατὰ ταύτας ἐναντιότητά τινα αὐτῷ· τῷ μὲν γὰρ ὄξει τὸ ἀμβλὺ ἐν-
αντίον, τῷ δὲ βαρεῖ τὸ κοῦφον, δεῖ δὲ καὶ βάρους καὶ δξύτητος αὐτῷ· ὁ 15
αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄργάνων λόγος), * * * οὔτε τῷ πλούτῳ δὲ καλῶς
ἐλήφθη εἶναι τι ἐναντίον. ἢ γὰρ πενία οὐκ ἐναντίον πλούτῳ, ἀλλὰ πλού-
του ἀπουσία τε καὶ στέρησις, ἢ δὲ ὑγεία οὐχ ὡς ὄργανον ἀγαθόν, ἀλλ' 20
30 ὡς τοῦ σώματος ἀρετή, ἐξ οὗ καὶ τῆς ψυχῆς ὁ ἄνθρωπος. εἰ δὲ τις λέγοι
τὴν στέρησιν τὴν τοιαύτην, ἀφ' ἧς οἶόν τε τὴν ζῆν γενέσθαι πάλιν ἐναν-
τίον, πᾶσιν οὗτος λέγοι (ἂν) τοῖς ἐν γενέσει εἶναι τι ἐναντίον, οὐ μόνους
τοῖς ὄργανοις· ἐν πᾶσι γὰρ ἢ τοιαύτη στέρησις. | · 25

4 ἐλάμβανε τὸ Sp.: ἐλαμβάνετο libri 8 παρά] πρὸς a Sp. 9 κάλλιστον] μάλιστα Sp.:
κάλλιστα Schwartz 17—129,23 τῷ πλούτῳ — προαιρούμενοι om. GFSL (G in mg.: ἐν-
τεῦθεν λείπεται τὸ τέλος τοῦδε τοῦ δ̄ κεφαλαίου καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα δ̄ κεφάλαια ὀλόκληρα. τὸ
δ' ἐπόμενον ἔστι τὸ τέλος τοῦ ἑσῶ κεφαλαίου τὸ ἀρχόμενον ἐκ τοῦ “βιάζονται”. ὁ ζητῶν
δ' ἴσως εὐρήσει. excidisse plura signo notatum in S. lacunae vestigium deest in FL)
22 ἢ add. B^a Sp. 27 ἄλλων V¹ in mg. οὐδὲ τῷ πλούτῳ δὴ conl. Sp.: lacunam
indicavi 32 λέγοι (ἂν) Sp.: λέγοι V Vict.: λέγει a 33 τοιαύτη] τ in lit. V

V. Ἀπορία ὅτι ἡ κοινή ἡδονὴ ἢ ὡς γένος λαμβανομένη οὐτ' 237
ἀγαθόν ἐστίν οὔτε κακόν οὐτ' ἀδιάφορον.

Εἰ ἡ κοινή ἡδονὴ ἢ ὡς γένος λαμβανομένη οὐτ' ἀγαθόν ἐστίν οὔτε 5
κακόν, διότι ἡ μὲν ἀγαθόν ἐστίν αὐτῆς ἢ δὲ κακόν (τὸ γὰρ κοινὸν οὐκ
5 ἐστίν ἐν τι τῶν ὑπὸ τὸ κοινόν), οὐδ' ἀδιάφορος ἔσται, εἴ γέ εἰσὶ τινες καὶ
ἡδοναὶ ἀδιάφοροι, ὥσπερ καὶ αἱ μὲν ἀγαθαί, αἱ δὲ μοχθηραί. ταῦτα δ' ἂν
τις ζητήσκειεν καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν, ὧν τέλη πως αἱ ἡδοναί, διὸ καὶ 10
συνδιαιροῦνται αὐταῖς. εἰ γὰρ τῶν ἐνεργειῶν αἱ μὲν εἰσὶν ἀγαθαί, αἱ δὲ
μοχθηραί, αἱ δὲ ἀδιάφοροι, ἡ κοινή καὶ ὡς γένος ἐνεργεῖα λαμβανομένη
10 οὐτ' ἀγαθόν οὔτε κακόν οὐτ' ἀδιάφορον ἔσται. ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ ὄν 15
ἀναγκαῖον ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ ἀδιάφορον εἶναι. ἢ πᾶν τὸ ὄν ἐν ὑποστάσει
καὶ τὸ εἶναι καθ' αὐτὸ δυνάμενον· εἰ δέ τι κοινὸν εἶη, ὅφ' ὃ ταῦτα πάντα
ἐστίν, ἐκείνο οὐκέτι οἶόν τε τούτων τι εἶναι τῷ πάντα ἔχειν ὅφ' αὐτό. 20
οὐδὲ γὰρ ἐπεὶ πᾶν ζῶον τὸ ἐν ὑποστάσει ὄν ἢ λογικόν ἐστίν ἢ ἄλογον,
15 διὰ τοῦτο καὶ τὸ κοινὸν τὸ ὡς γένος κατὰ τῶν ἐν ὑποστάσει κατηγορού-
μενον ἐν θατέρῳ τούτων ἐστὶ. οὔτε οὖν ἡ κοινή ἡδονὴ οὔτε ἡ κοινή ἐνέρ-
γεια ἔσονται ἢ ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἢ ἀδιάφορα, πάσης | ἡδονῆς καὶ πάσης 25
ἐνεργείας τῆς ἐν ὑποστάσει τούτων τι ἐχούσης. ἐπεὶ δὲ αἱ ἡδοναὶ ταῖς 238
ἐνεργείαις, ἐφ' αἷς γίνονται, συνδιαιροῦνται, καὶ αἱ μὲν ἐπιγινόμεναί τε καὶ
20 ἐπόμεναί τε ἀγαθαῖς ἐνεργείαις ἀγαθαί, αἱ δὲ ταῖς μοχθηραῖς μοχθηραί, 5
ἀδιάφοροι δὲ αἱ ταῖς ἀδιαφόροις, ἐπιζητήσαι τις ἂν, πῶς χρὴ περὶ λύπης
λέγειν, ἐπειδὴ αὕτη ἐναντία τῇ ἡδονῇ. εἰ γὰρ καὶ ταύτην λέγοι τις συν-
διαιρεῖσθαι ταῖς ἐνεργείαις, ἐφ' αἷς γίνεται, πρῶτον μὲν τίνα τρόπον ἢ δι- 10
αίρεσις ἔσται; πότερον τὰς μὲν ἐπὶ ταῖς ἀγαθαῖς ἐνεργείαις γινομένης ἐροῦ-
25 μεν κακὰς, τὰς δὲ ἐπὶ ταῖς μοχθηραῖς ἀγαθὰς, τὰς δὲ ἐπὶ ταῖς ἀδιαφόροις
ἀδιαφόρους; ἢ ἄτοπον τὸ λέγειν (ἐν) ἀγαθῷ εἶναι τὸ λυπούμενον ἐπὶ
ταῖς μοχθηραῖς ἐνεργείαις, ἃς ἐνεργεῖ; ἐν κακῷ γὰρ ὁ τοιοῦτος. πῶς γὰρ 15
οὐκ ἐν κακῷ ὁ ἐν τοιαύταις ἐνεργείαις ὦν; ἔπειτα ἢ μὲν ἡδονὴ εὐλόγως
ἐδόκει συνδιαιρεῖσθαι ταῖς πρὸ αὐτῆς ἐνεργείαις (κατ' οἰκισίτητα γὰρ τὴν
30 πρὸς αὐτὰς ἐγένετο καὶ ὡς τέλος τι τῶν αὐτῶν), ἢ δὲ λύπη ἀλλοτριότητος 20
ἐστὶ σημεῖον τοῖς ἐφ' οἷς γίνεται. ἢ εὐλογον δι' αὐτὸ τὴν ἐπὶ ταῖς ἀγα-
θαῖς ἐνεργείαις γινομένην εἶναι κακὴν, διότι ἀλλοτρία ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν,
καὶ διὰ ταῦτα τὴν ἐπὶ ταῖς κακαῖς ἀγαθὴν, ὅτι ἐστὶ τις ἀλλοτρία τῶν κα- 25
κῶν, ὅτι τε ὁ λέγων τὴν τοιαύτην λύπην ἀγαθὸν οὐ τὰς ἐνεργείας ἐφ' αἷς
35 γίνεται, τίθησιν ἀγαθὰς εἶναι, ἀλλὰ τὴν ἀλλοτριότητα πρὸς τὰς τοιαύτας
ἐνεργείας ἢ | περιστάσεις τε καὶ τύχας. ἢ ὅλως ἄτοπον τὸ τὴν λύπην 239

5 οὐδ' scripsi: οὐτ' libri ἀδιάφορον ἐστίν conī. Sp. 6 ἀδιάφοροι scripsi („indifferentes“
Bagolinus): διάφοροι libri ταῦτα δ'] ταῦτόν conī. Sp. 10 ἀδιάφοροι V 11 ἢ πᾶν conī.
Sp. 14 pr. ἢ] ἢ V 15. 16 κατηγορούμενον] inter o et v una littera erasa V 16 θατέ-
ρω V 21 ἀδιαφόροις] φ in lit. V 26 ἐν add. B²a Sp. alt. τὸ] τὸν B²a Sp. 27. 28 πῶ;
γὰρ οὐκ] ως γὰρ οὐκ in lit. V 31 τοῖς Vict.: τῆς libri δι' αὐτῶ] fortasse διὰ τὸ

οὕτως διαιρεῖν. δοκεῖ γὰρ ἡ λύπη τῇ ἑαυτῆς φύσει κακὸν εἶναι τοῖς ἔχουσιν αὐτήν. ἀλλ' εἰ λύπη κακόν, τὸ δ' ἐναντίον τῷ κακῷ ἀγαθὸν ἢ κακόν, δεήσει καὶ τὴν ἡδονὴν ἐναντίαν οὖσαν τῇ λύπῃ ἀγαθὸν ἢ κακόν εἶναι. 5 εὐρέθη δὲ οὔτε πᾶσα ἀγαθὸν οὔσα οὔτε πᾶσα κακόν, ἦν δέ τις καὶ ἀδιάφορος. ἀρ' οὖν ἡ μὲν ἀγαθὴ οὕτως ἔσται ἐναντία τῇ λύπῃ, ὡς ἀγαθὸν κακῷ, ἡ δὲ μοχθηρὰ ὡς κακὸν κακῷ; ἀλλ' εἰ οὕτως, τί χρὴ περὶ τῆς 10 ἀδιαφόρου λέγειν; ἦν γὰρ ἐπὶ ταῖς ἀδιαφόροις ἐνεργείαις γινομένη, ἥτις οὐκ ἔσται ἐναντία λύπῃ, ἔσται τῷ κακῷ οὐ μόνον κακὸν καὶ ἀγαθὸν ἐναντία, ἀλλὰ καὶ ἀδιαφορὸν, ἕπερ οὐ δοκεῖ. ἡ χρὴ τῶν ἡδονῶν καθόλου 15 διαιρέσειν ποιησάμενον λαβεῖν τὰς μὲν τινὰς αὐτῶν εἶναι κατὰ φύσιν τοῖς ἡδομένοις αὐτάς, τὰς δὲ παρὰ φύσιν. κατὰ φύσιν μὲν τὰς γινομένας ἐπὶ ταῖς κατὰ φύσιν ἡδομένοις ἐνεργείαις, παρὰ φύσιν δὲ ὧν καὶ ἐνέργειαι τοι- 20 αῦται. ἐκάστη γὰρ ζῷον εἰσὶ τινες οἰκείαι τε καὶ κατὰ φύσιν αὐτῶν ἐνέργειαι. καὶ γὰρ ἀνθρώπου εἰσὶν ἐνέργειαι τινες κατὰ τὴν ἀνθρώπου γινο- 15 μεναι φύσιν, καὶ ἵππου κατὰ τὴν τοῦ ἵππου, καὶ κυνὸς καὶ τῶν ἄλλων 25 ζῷων ὁμοίως, ὧν καὶ τὰς ἡδονὰς κατὰ φύσιν καὶ αὐτάς χρὴ λέγειν ἐκείνοις, τὰς δ' ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τινῶν οὐ κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν αὐτῶν γινο- μέναις ἐνεργείαις ἡδονὰς παρὰ φύσιν (διὸ καὶ ὁμωνύμους ἐκείνας), ὧν τὰς μὲν κατὰ φύσιν ἐκάστοις καὶ ἡδονὰς κυρίως εἶναι | ῥητέον, τὰς δὲ παρὰ 30 φύσιν ἐκείνοις τοῖς ἡδομένοις αὐτάς ἡδονὰς, οὐ μὴν κυρίως τε καὶ ἀπλῶς 240 ἡδονὰς, ὥσπερ καὶ ὑγιεινὰ τὰ μὲν ἀπλῶς, τὰ δὲ τοῖσδε, καὶ τὰς μὲν ἀληθῶς τε καὶ κυρίως ἡδονὰς ἀγαθὰς εἶναι τοῖς ἡδομένοις αὐτάς ῥητέον, τὰς 5 δὲ παρὰ φύσιν γινομένας τισὶν οὐκ οὔσας ἀπλῶς ἡδονὰς μοχθηρὰς τε καὶ κακὰς. εἰ δὲ μάλιστα ἀνθρώπος καὶ κατὰ φύσιν ἔχων μάλιστα ὁ ἀγαθός, 25 εἰεν ἂν καὶ ἀνθρώπων κατὰ φύσιν ἡδοναὶ μάλιστα αἱ τοῦτω φαινόμεναι, καὶ ἡδέα οἷς οὗτος χαίρει. ὅσα δὲ τοῦτω δυσχερῆ, ταῦτα παρὰ φύσιν τε καὶ 10 οὐχ ἀπλῶς ἡδέα, εἰ καὶ ἡδονιτὸ τινες ἐπ' αὐτοῖς. διάφερον δ' ἂν καὶ τῶν κατὰ φύσιν ἐκάστην ἡδονῶν τῷ αἰ μὲν αὐτῶν μᾶλλον, αἰ δὲ ἤττον οἰκείαι εἶναι. οὕτω δ' ἂν εἴη τῇ λύπῃ κακῷ ὄντι ἢ κυρίως τε καὶ ἀπλῶς 15 30 ἡδονὴ ἐναντία οὔσα ἀγαθὸν πᾶσα, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως, αἰ δὲ παρὰ φύσιν οὔτε ἡδοναὶ ἀπλῶς οὔτε ἀγαθαί, * * * εἰεν δ' ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς ἀδιαφόροις τοιαῦται· οὐδὲ γὰρ τὰ ἀδιάφορα ἐν τοῖς κατὰ φύσιν. ἡδονῇ δὲ ἐναντίον 20 λύπη, ἀλλ' οὐ πόνος, εἴ γε πόνος θλίψιν σωματικὴν δηλοῖ καὶ λύπην τινά, ἀλλ' οὐ τὴν ἀπλῶς. ἡ δὲ λύπη ἢ καθόλου τὴν τοιάνδε ψυχικὴν διάθεσιν 35 σημαίνει, εἴτ' ἐπὶ θλίψει γίνοιτο σωματικῇ εἴτ' ἐπὶ διαθέσει τινὶ ψυχικῇ, ὥσπερ καὶ ἡ ἡδονὴ οὐχὶ σωματικὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχικῇ. τῇ κοινῇ 25 οὖν ἡδονῇ λύπη κοινὴ οὔσα ἐναντίον, ἡ δ' ἐπὶ ταῖς παρὰ φύσιν | ἡδονῇ, 241

I δοκεῖ] εἰ in lit. V 8 οὐκ] fortasse εἰ λύπη a: λύπη V ἔσται γὰρ οὕτω τῷ a Sp. 11 δὲ | δέ V 12 ἡδομένοις scripsi: ἡδομένας VB: γινομένας B^a a Sp. 20 ἐκείνοις sic V 20. 21 οὐ μὴν—ἡδονὰς om. Ba Sp. 31 lacunam indicavi 34 καθόλου Sp. ψυχικῇ] xήν in litt. 5 litterarum V 35 pr. εἴτ' B^a Sp.: εἴθ' VB¹ 37 λύπη (ἡ) conl. Sp. fortasse τοῖς ἡδονῇ—p. 126,1 ἀγαθὸν in lit. V

φθείρουσα τὴν ἐπὶ τοῖς κατὰ φύσιν ἡδονῇν οὖσαν ἀγαθόν, ὁμοίως τῇ οὐ-
κείᾳ λύπῃ, εἴη ἂν καὶ αὐτὴ κακόν † ὡς ὑπερβολὴ γὰρ τὸ ἐφ' οἷς μὴδὲ γε-
νόμενον, ὡς εἶναι πᾶσαν μὲν λύπην κακόν, τῶν δ' ἡδονῶν τὰς μὲν κατὰ 5
φύσιν τε καὶ κυρίως ἡδονὰς ὡς ἀγαθὰ ἐναντίας εἶναι ταῖς λύπαις, τὰς δὲ
5 παρὰ φύσιν ὡς κακὸν κακῶ.

VI. Ὅτι τῇ ἡδονῇ ἢ λύπῃ ἐστὶν ἐναντίον ἀλλ' οὐ πόνος.

Ὁ μὲν γὰρ πόνος σωματικὴν τινα θλίψιν ἐμφαίνει, ἢ δὲ λύπη ψυχι- 10
κὴν συστολήν. εἰ μὲν οὖν καὶ ἡ ἡδονὴ πᾶσα ἦν ἐν σωματικῇ διαχύσει,
ἦν ἂν ὁ πόνος αὐτῇ ἐναντίος, ἐπεὶ δ' ἐστὶν ἡδονὴ διάχυσις τις τῆς ψυχῆς
10 οὐ διὰ σώματος οὐδ' ἐπὶ σώματι γινομένη μόνῃ, οὐκ ἂν εἴη τῇ τοιαύτῃ 15
ἡδονῇ ἐναντίον πόνος, ἀλλὰ λύπη. ἡ μὲν γὰρ λύπη καὶ ἐπὶ ταῖς θλίψεσι
τοῦ σώματος καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἐφ' αὐτῆς, ὥσπερ καὶ ἡ ἡδονὴ, ὁ δὲ
πόνος ἐπὶ σώματι μόνον. διὸ εἴη ἂν ἀπλῶς μὲν ἡδονῇ λύπη ἐναντία, τινὲ 20
δὲ ἡδονῇ ἢ ὡς πόνος. τῇ γὰρ σωματικῇ διαχύσει καὶ τῇ τοῦ σώματος
15 εὐσθενεῖα καὶ τῇ ἐπὶ τούτοις ἡδονῇ εἴη | ἂν ἡ τοῦ σώματος θλίψις τε 242
καὶ ὀδύνη ἐναντία. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς ψυχῆς λεγόμενος πόνος, ὡς λέγονταιί
τινες φιλόπονοι, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐναντίος ἡδονῇ· μεθ' ἡδονῆς γοῦν γίνε-
ται. εἰ δὲ τις ἐπὶ τῷ πονεῖν λυποῖτο, ἡ λύπη ἂν, οὐχ ὁ πόνος εἴη τὸ 5
ἐναντίον τῇ ἡδονῇ. οὕτως δὲ λύπης τῇ ἡδονῇ ἐναντίας πᾶσα μὲν λύπη
20 κακὸν ἐδύλωγως ἂν λέγοιτο· τῇ γὰρ αὐτῆς φύσει φευκτῆ. ἡ δ' ἡδονὴ οὐ
πᾶσα ἀγαθόν, ἀλλ' ὅσαι μὲν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐφ' αἷς ἡ ἡδονὴ ὑπερ- 10
βολὴν ἔχουσιν, ἔξουσιν ὁμοίως καὶ αἰ ἐπ' αὐταῖς ὑπερβολὴν ἡδοναί, τοι-
αῦται δ' αἰ σωματικά. διότι τούτων αἰ μὲν σύμμετροι αἰρεταί, ὅποιαί
εἰσιν καὶ αἰ περὶ τὰ ἀναγκαῖα τὰ πρὸς τὸ σῶμα (αἰρετὰ γὰρ καὶ τὰ ἀναγ-
25 καῖα), αἰ δ' ὑπερβάλλουσαι φευκταί, ὅποιαί εἰσιν αἰ τῶν ἀκολάστων, καὶ 15
εἴη ἂν ἐπ' αὐτῶν καὶ ἡ λύπη ὡς ἔνδειά τις κακόν, καὶ ἡ ὑπερβάλλουσα
ἡδονὴ ὡς ὑπερβολὴ τις, ἡ δὲ σύμμετρος ἀγαθὸν ἐν μεσότητί πως οὖσα
τῶν προειρημένων. ὧν δ' ἡδονῶν μὴ ἔστιν ὑπερβολὴ (τοιαῦται δ' εἰσίν, 20
ὅσαι ἐπὶ ἐνεργείαις γίνονται, ὅσων τὸ αἰρετὸν ἐκ τῆς ἐπιδόσεώς τε καὶ
30 προσθήκης αὐξέεται, ὅποιαί εἰσιν αἰ γινόμεναι κατὰ τὰς ἀρετάς), ἐπὶ τού-
των οὐδὲ τῶν ἡδονῶν ἔσται τις ὑπερβολὴ· διὸ αἰ τοιαῦται αἰρεταί τε καὶ 25
ἀγαθαὶ τῇ οὐκείᾳ φύσει πᾶσαι | .

1 τοῖς] ταῖς a Sp. 2 κακόν VB¹: ἐναντίον ὡς κακὸν κακῶ B²a Sp. τὸ ἐφ' οἷς
μὴδὲ γενόμενον VB¹: ἐλλείψει B²a Sp. 8 διαχύσει Vict. (ubique restituit): διαλύσει
libri 9 ὁ om. a Sp. αὐτῇ Sp.: αὐτῆς libri διάλυσις V 10. 11 τῇ
τοιαύτῃ ἡδονῇ Sp.: τῆς τοιαύτης ἡδονῆς libri 13 ἐναντία V: ἐναντίον Ba
14 διαλύσει V 19 τῇ ἡδονῇ B² Sp.: τῆς ἡδονῆς libri bis 21 ὅσαι B²a Sp.: ὅσα
libri 22 αὐταῖς] υ in lit. V 23 διό coni. Sp. 31 post τῶν add. ἐνεργειῶν,
εἰ δὲ τῶν B²a: τῶν (ἐνεργειῶν ἡδονῶν) coni. Sp.

VII. Διὰ τρί, εἰ ἡ λύπη πᾶσα κακὸν τῇ ἑαυτῆς φύσει, οὐχὶ καὶ 243
ἡ ἡδονὴ πᾶσα ἀγαθὸν ἔσται τῇ ἑαυτῆς φύσει.

Ἡ γὰρ πᾶσαν ἔδει καὶ τὴν ἡδονὴν κακὸν εἶναι οὖσαν ἐναντίον τῇ
λύπῃ ὡς κακὸν κακῷ, ἢ εἰ μὴ ὡς φευκτὸν μηδὲ κακὸν ἢ ἡδονή, ἀλλ' ὡς
5 ἀγαθὸν κακῷ ἀντίκειται, πᾶσαν ἀγαθὸν εἶναι. εἰ γὰρ εἴη τις ἡδονὴ κακόν, 10
εἴη ἂν τῶν λυπῶν κακῶν οὐσῶν πασῶν ἢ ἡδονή, ἐναντία οὖσα τῇ λύπῃ,
ἢ μὲν ὡς κακὸν κακῷ ἐναντία, ἢ δὲ ὡς ἀγαθὸν κακῷ, ὅτι δεῖται λόγου.
ἢ οὐδὲ λύπη πᾶσα κακόν, εἴ γε καὶ ἐν τούτοις ἡ ἀρετὴ τοῦ μέσου στοχα- 15
στικῆ, καὶ εἰσὶν οἰκείαι τῷ σπουδαίῳ καὶ λύπαι τινὲς καὶ πόνοι. εἴη δ'
10 ἂν κοινότερον ὁ πόνος τῆς λύπης. τίς γὰρ πόνος ἢ λύπη. καὶ γὰρ ὥσπερ
ἡ ἡδονὴ ταῖς ἐνεργείαις ἐπομένῃ καὶ μέρος πως ἢ τέλος οὖσα αὐτῶν παρ'
ἐκείνων ἔχει τὸ αἰρετόν τε καὶ φευκτόν (αἰρεταὶ μὲν γὰρ αἰ ἐπὶ ταῖς αἰ- 20
ρεταῖς ἐνεργείαις, φευκταὶ δ' αἰ ἐπὶ ταῖς μὴ τοιαύταις), οὕτως εὐλογον καὶ
τὰς λύπας ὑπολαμβάνειν ἐπὶ ἐνεργείαις τισὶ γινομένας παρ' ἐκείνων καὶ
15 αὐτὰς ἔχειν τὸ αἰρετόν τε καὶ φευκτόν ἔμπαλιν τῶν ἡδονῶν. τὰς μὲν γὰρ 25
ἐπὶ ταῖς καλαῖς γινομένας ἐνεργείαις φευκτὰς εἶναι, | τὰς δ' ἐπὶ ταῖς αἰ- 244
σχραῖς αἰρετάς. εἰ δὲ εἰσὶν λυπαὶ τινες αἰρεταὶ καὶ πόνοι, εἴεν ἂν καὶ
ἡδοναὶ φευκταὶ αἰ ταῖς λύπαις ταύταις ἐναντία. ἐναντία δὲ ἡδοναὶ λύπαις
αἰ γινόμεναι ἐπὶ ταῖς τοιαύταις ἐνεργείαις. καὶ διὰ τοῦτο οὐ πᾶσα ἀγαθὸν 5
20 ἡδονή, ὅτι μηδὲ πᾶσα λύπη κακόν. ἐλέγετο δὲ τι καὶ τοιοῦτον, ὅτι οὐδὲ
τοῖς ὑποθεμένοις πᾶσαν εἶναι λύπην κακὸν ἀκολουθεῖν ἀνάγκη τὸ ἢ πᾶσαν
ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι ἢ πᾶσαν κακόν, κειμένου τοῦ τὴν λύπην ἐναντίαν εἶναι 10
τῇ ἡδονῇ. ἐφ' ὧν γὰρ ἡδονῶν ὑπερβολαὶ τινὲς εἰσιν, ἐν τούτοις εἰσὶ καὶ
αἰρεταὶ τινες ἡδοναὶ καὶ φευκταί. αἰ μὲν γὰρ μέσαι αἰρεταί, αἰ δὲ κατὰ
25 τὰς ὑπερβολὰς φαῦλαι, εἰσὶ δὲ τοῦτο ἔχουσαι αἰ σωματικαὶ τῶν ἡδονῶν.
ἐφ' ὧν δὲ μὴ εἰσὶν ὑπερβολαὶ τῶν καὶ τὰς ἐπὶ πλέον αὐτῶν γινομένας ἐν 15
ἐν τῷ αἰρετῷ μένειν, αὐταὶ πᾶσαι αἰρεταί, οἷα εἰσιν αἰ ἐπὶ ταῖς κατὰ
θεωρίαν ἐνεργείαις. εἰσὶ δὲ τινες καὶ παρὰ φύσιν ἡδοναί, ὅποιαί εἰσιν αἰ
θηριώδεις τε καὶ νοσηματώδεις, περὶ ὧν εἴρηται ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῶν Ἡθι- 20
30 κῶν, αἰ οὔτε κυρίως ἀνθρώπου λέγοντο ἂν ἡδοναί, ὅτι μὴ κατὰ φύσιν,
οὔτε αἰρεταί. οὕτως δὲ ἔχουσῶν τῶν ἡδονῶν πάσαις μὲν αὐταῖς ἔσται λύπη
ἐναντίον ὡς κακὸν τῷ κείσθαι πᾶσαν εἶναι λύπην κακόν, τῶν δὲ ἡδονῶν 25
ἄσαι μὲν εἰσὶ παρὰ φύσιν, αὐταὶ ὡς κακὸν κακῷ τῇ λύπῃ ἔσονται ἐναν-
τία, εἴ τις καὶ ταύτας ἐν ταῖς | ἡδοναῖς καταλέγοι, ἄσαι δὲ ἔχουσιν ὑπερ- 245
35 βολήν, ἐπὶ τούτων αἰ μὲν ὡς ἀγαθὸν ἔσονται τῇ λύπῃ ἐναντία, αἰ ἐν με-
σότητι καὶ ὠρισμένοι τῷ ὀρθῷ λόγῳ, αἰ δὲ καθ' ὑπερβολήν, ἐν αἷς καὶ

2 ἐστὶ Ba Sp. 3 ante ἢ titulum iterat Ba Sp. 5 πᾶσαν B^{2a} Sp.: πῶς ἂν VB
6 πασῶν. (ἢ) ἢ Vict. Sp. 7 ὅτι—λόγου punctis notat B² (in mg.: λύσις οὐ μέντοι
ἀκριβής): om. a 8 οὐδὲ Sp.: οὔτε libri 14 λύπας] u in lit. V 29 ὧν] v s. v. V
29. 30 ἐβδόμῳ τῶν Ἡθικῶν] Eth. Nic. VII, 1. 1145*15 sqq. 31. 32 ἐναντίον ἔσται
λύπη Ba Sp. 36 αἷς Sp.: οἷς libri

αἱ τῶν ἀκολάστων, αὐται δὲ ὡς κακὸν κακῶ, ὧν δὲ οὐκ ἔστιν ὑπερβολή, 6
αὐται ἄν εἶεν πᾶσαι ὡς ἀγαθὸν κακῶ τῇ λύπῃ ἐναντία.

VIII. Ὅτι ἡ ἀρετὴ οὔτε γένος οὔτε ὄλον.

Οὔτε γένος μὲν, ὅτι τὸ γένος οὐ συναναίρεται ἐνὶ τῶν εἰδῶν ἀναι- 10
5 ρουμένῳ, ἡ δὲ ἀρετὴ συναναίρεται μιᾷ (εἴτε γὰρ ἀντακολουθοῦσιν αἱ ἀρε-
ταὶ ἀλλήλαις, ἡστίνουσοῦν ἀναιρουμένης ἀναίρεται καὶ ἡ ἀρετὴ, ἔσται γε
οὕτως καὶ ἐν τι τῶν εἰδῶν τᾶλλα εἶδη συναναίρουσιν, δ οὐδὲ αὐτὸ ὑγιᾶς 15
εἶναι δοκεῖ, εἴτε μὴ ἀντακολουθοῦσι, φρονήσεως ἀναιρουμένης ἀναίροῖτο
ἂν ἡ ἀρετὴ τῷ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐν πάσαις αὐταῖς τὸ εἶναι, δ δ' ὀρ-
10 θὸς λόγος ἀπὸ φρονήσεως), ὄλον δὲ οὐκ ἂν εἴη ἡ ἀρετὴ, ὅτι τὸ μέρος 20
οὐκ ἐπιδέχεται τὸν τοῦ ὄλου λόγον ἐν τοῖς ἀνομοιομερέσιν, διαφέρουσι δὲ
ἀλλήλων αἱ ἀρεταὶ καὶ τὸν τῆς ἀρετῆς ἐπιδέχονται λόγον. ἡ ἐν οἷς τὸ
μὲν πρῶτόν ἐστι, τὸ δὲ δευτέρον, ὡς ἀναιρουμένου τοῦ πρώτου | ἀναίρεῖ- 246
σθαι τό τε κοινὸν καὶ τὰ ἄλλα τὰ μετ' αὐτό, ταῦτα τῶν πολλαχῶς λεγο-
15 μένων ἐστὶ τῶν ἀφ' ἑνὸς ἢ πρὸς ἕν λεγομένων, ὥστ' εἰ καὶ ἡ ἀρετὴ
μιᾶς τινος ἀναιρουμένης ἀναίροῖτο, εἴη ἂν καὶ αὕτη τῶν οὕτως λεγομένων. 5
ἡ μᾶλλον βῆτέον τὸν δοκοῦντα συνωνύμως τῶν ἀρετῶν ὄρον τῆς ἀρετῆς
κατηγορεῖσθαι κοινότερον εἶναι καὶ οὐκ ἴδιον τῆς ὄλης ἀρετῆς ἢς αὐται
μέρη. εἴη δ' ἂν ἐκείνη λόγος ἡ πάσης λογικῆς ψυχῆς ἕξις ἀρίστη, δς
20 λόγος οὐ καθεκάστη τῶν ἀρετῶν ἐφαρμόζει. δοκεῖ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης 10
ὄλον τι λέγειν τὴν τέλειον ἀρετὴν ἀλλ' οὐ γένος.

[Περὶ τῆς ἀπορίας ταύτης καὶ ἐν τοῖς ὑστέροις εἴρηται·]

IX. Ὅτι μὴ πάντες οἱ ἁμαρτάνοντες ἀγνοοῖα τοῦ κακὰ εἶναι καὶ 15
βλαβερά α πράττουσιν, ἁμαρτάνουσιν.

25 (Ὅτι μὴ πάντες οἱ ἁμαρτάνοντες ἀγνοοῖα τοῦ κακὰ εἶναι καὶ βλαβερά,
α πράττουσιν,) ἁμαρτάνουσιν, δῆλον ἐκ τῶν πεπεισμένων ὅτι ἁμαρτάνουσιν, 20
καὶ μὴ ἀντεχόντων αὐτοῖς διὰ μαλακίαν καὶ ἀνασκησίαν. ὧν εἰσι καὶ οἱ
νοσοῦντες καὶ τὰ βλάπτοντα αὐτοὺς πράττοντες, οὐκ ἀγνοοῦντες ὅποια 247
ἐστίν· ὅτι γὰρ οὐκ ἀγνοοῦσιν, αὐτοῖς ἐπικαλοῦσι, τοὺς μὴ τὰ ὁμοία ἁμαρ-
30 τάνοντας ἐπικαλοῦνται, εὔχονται τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τοῦ κάλλιον φρονῆσαι. ἐν

1 alt. δὲ V¹ in mg. 3 οὔτε γένος Ba Sp.: οὐ γένος V 4 ante οὔτε titulum
iterat Ba Sp. οὔτε] οὐ B^{2a} Sp. 6. 7 γε οὕτως V: τε Ba Sp.: fortasse δὲ
οὕτως 7 εἰδῶν οὕτως τᾶλλα Ba Sp. 8 ἀναιρουμένης] ἡς s. v. in lit. V
9 ἐν] εἶναι conl. Sp. bene 10 ἀποφρονήσεως V οὐκ ἂν] οὐκ ἂν in lit. V
εἴη] ἡ add. v. c. V 17 τῆς ἀρετῆς coll. post κατηγορεῖσθαι Ba Sp. 19 εἴη] ἡ
add. v. c. V ἐκείνη a 20 οὐ punctis notat B: om. a 21 τελεῖαν Sp.
22 τι a Sp.: τίς (ι in lit.) V 25. 26 ὅτι — πράττουσιν add. Ba Sp. 27 ἀνασκησίαν]
ἀνασθησίαν Vict. Sp. 28 αὐτοῦς Sp. 30 ἐπικαλοῦνται B^{2a} Sp.: ἐπικαλοῦσιν V
ἔχονται a

οἷς εἰσι καὶ οἱ ἐρωῶντες, οἱ εἰ τὸ ἐρασθῆναι ἐπ' αὐτοῖς (ὡς) τὸ ἐρωῶν 5
 παύσασθαι, ἐκόντες ἄν εἴεν τὰ κατὰ τὸν ἔρωτα πράττοντες. ἀλλὰ
 καὶ ἐκ τῶν ἀρχομένων ἀμαρτάνειν δῆλον. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀγνοῶν τὰ
 κακὰ ὅτι κακὰ ἐστὶν ἐπ' αὐτὰ τὴν ἀρχὴν ἔρχεται. πάντες γοῦν ἀρχόμενοι 10
 5 αἰδοῦνται καὶ λανθάνειν σπεύδουσιν, καὶ ὡς μὴ καὶ δεύτερον πράττοντες τὰ
 ὅμοια εἰσιν ἐπ' αὐτά, πεπεισμένοι βλαβήσεσθαι τι ἀπ' αὐτῶν, εἰκόντες τῇ
 ἡδονῇ, οὐ πίστευε τοῦ αἰρετωτέρου αὐτοῖς εἶναι, ἀλλὰ τῷ μὴ βούλεσθαι 15
 πονήσαντες ὀλίγον ἀντισχεῖν πρὸς αὐτήν. τοῦ δὲ ταύτην περὶ τῶν κακῶν
 ἔχειν τὴν πρόληψιν ὡς ἔνοιον αὐτῶν ἔχειν ὅποιά ἐστὶν αἰτίαν πρώτην μὲν
 10 τὴν φύσιν ἔχουσιν (οὗ γὰρ ἀνευνόητοι τῶν βελτιόνων οἱ μηδέπω παντά-
 πασι διστραμμένοι, ἀλλὰ τὰς κοινὰς τε καὶ φυσικὰς σώζοντες ἐννοίας· ὅτι 20
 γὰρ πρὸς τὰ βελτίω νένευκεν ἡ φύσις ἐκάστου, δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ καὶ τοὺς
 ἐν ἀμαρτήμασιν ὄντας ἡδὴ ἐπαινεῖν ἔτι τοὺς οὐχ ἀμαρτάνοντας, καὶ τοὺς
 ἀμαρτάνοντας τοὺς αὐτῶν παῖδας μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἄγειν), ἰκανῆ δὲ καὶ ἡ 25
 15 κοινὴ φήμη τε καὶ πρόληψις τῶν ἀνθρώπων τὴν τῶν κακῶν ἀτοπίαν ὅποια
 τίς ἐστὶ διδάξει. ἀλλὰ καὶ οἱ νόμοι ταῦτα κηρύττοντες | ἰκανοὶ τὰ βελ- 248
 τίω διδάσκουσιν. πρὸς δὲ τούτοις διδάσκαλοι τε καὶ παιδαγωγοὶ πάντες κοι-
 νῶς τὰ κακὰ φεύγειν παραινούντες οὐκ ἀνευνόητους τῶν βελτιόνων τοὺς
 νέους ἐῷσιν εἶναι. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἀγνοῖα τῶν κακῶν τὰ ἀμαρτήματα, 5
 20 δῆλον ἐκ τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων. ὅτι δὲ μὴ βία πράττουσιν τὰ φαῦλα,
 δῆλον ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶναι τοὺς πράττοντας αὐτά, καὶ κατὰ τὴν ἐξ αὐτῶν
 ὁρμὴν κινεῖν ἐπὶ τὰς τοιαύτας πράξεις τὰ ὀργανικὰ μέρη καὶ βουλευομέ- 10
 νους περὶ αὐτῶν καὶ προαιρουμένους αὐτά. εἰ γὰρ οἱ προαιρουμένοι βιά-
 ζονται, τίνας ἄν εἴεν οἱ μὴ βιαζόμενοι; εἰ δὲ ἐν ἕξει τῶν ἀμαρτανομένων
 25 γενόμενοι μῆτε αἰδοῦνται αὐτοὺς * * * τῶν κακῶν φρονοῦσιν, οὐδὲν τοῦτο
 πρὸς τὸ εἶναι αὐτὰ ἀκούσια. τοῦ γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ ἕξει γενέσθαι, ὡς τὰ
 κακὰ μὴ ὑπολαμβάνειν καὶ αὐτοῖς εἶναι κακὰ, αὐτοὶ αἴτιοι, ὅτε γ' ἦν ἐπ'
 αὐτοῖς μὴ πράττειν ταῦτα δι' ἃ γεγονάσιν τοιοῦτοι μὴ φυλαξάμενοι. εἰ 20
 δὲ ἀρχομένοι μὲν αὐτοῖς τῶν ἀμαρτημάτων οὐκ ἐφαίνετο τὰ κακὰ ὡφέ-
 30 λιμὰ τε καὶ αἰρετὰ, προελθοῦσιν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ δι' ἀμέλειαν αὐτῶν ἐν
 ἕξει γενομένοις μοχθηρᾶ [τὰ] τοιαῦτα φαίνεται, ἑαυτοῖς ἄν εἴεν τῆς ἀπ' αὐ- 25

1 ἐρωῶντες B^{2a} Sp.: ἐρωτῶντες sic V: ἐρωτῶντες B¹ ὡς addidi: ἐστὶ καὶ add. B^{2a} Sp.
 6 εἰσιν (εἰσιν V)] [ασιν coni. Sp. fortasse recte πεπεισμένοι μὲν βλαβήσεσθαι B^{2a} Sp.
 εἰκόντες δὲ τῇ a Sp. 8 αὐτήν] ἦν in lit. V 9 ἔνοιον] εὔνοιαν a Sp. 10 ἀνευνόητοι
 (νευ in lit.) V οἱ μηδέπω B Sp.: οἱ μὴ δέπω (μὴ s. v.) V: ὀρημ δέπω a 15 κοινῇ] ἡ
 in lit. V 17 τούτοις Sp.: τούτους libri 19 ἀμαρτήματα] tert. α in lit. V 20 ὅτι] ο in
 lit. V δὲ μὴ corr. ex μὴ δὲ V: δὲ μὴ δὲ Ba Sp. β[ε] β in lit. V 21 αὐτοὺς (α[ι]-
 τλους) Diels 22 ὀργ[ι]κὰ (κα in lit.) sic V 23 προαιρουμένους] pr. υ in lit. V 24 εἴεν]
 v in lit. V εἴ] οἱ Vict. 25 αὐτοὺς Sp.: αὐτοὺς V: om. a τῶν κακῶν φρονοῦσιν VFB¹S¹:
 (μῆτε περὶ τῶν κακῶν ὡς αὐτοῖς ὄντων x. φρ. Schwartz: τὰ κακὰ πράττοντες, τῶν δὲ (τε
 Sp.) νόμων καταφρονοῦσιν, τὰ κακὰ οὐχ ἠγούμενοι εἶναι κακὰ B²S^{2a} Sp. 27 αὐτοῖς V
 αὐτοὶ Ba Sp.: αὐτοῖς V: αὐτοῖς FS ὅτε γ' ἦν Schwartz: ὅτε μὴν VBFS¹: εἰ γε B^{2a} Sp.
 28 τὸ μὴ πράττειν B^{2a} Sp. δι' ἃ γεγονάσιν scripsi: διαγεγόνασιν VB¹S¹F: ὄν διαγεγόνασιν
 B²S^{2a} Sp. 31 μοχθηρᾶ Schwartz: μοχθηρὰ VFB¹S¹: αἰρετὰ B²S^{2a} Sp. τὰ deleti

τῶν τοιαύτης φαντασίας αἴτιοι, ὄντες αὐτοῖς τῆς τοιαύτης ἕξεως αἴτιοι δι' ἣν φαντασίας περὶ τῶν κακῶν τοιαύτας ἔχουσιν. τούτοις δὲ μαρτυρεῖ καὶ τὸ μισεῖσθαι καὶ κολάζεσθαι τοὺς οὕτως ἀμαρτάνοντας, ὡς ἐκούσιως καὶ 249 αὐτοῖς αἰτίους ὄντας τῶν τοιοῦτων πράξεων, τῶν ἀκουσίως τοιοῦτόν τι 5 πραττόντων συγγνώμης τυγχάνοντων. διὰ τί γάρ, εἰ πάντα ἀκούσια, τὰ μὲν αὐτῶν συγγινώσεται, τὰ δ' οὐ; εἰ γάρ, ὅτε ἐπ' αὐτοῖς ἦν τὸ μαθοῦσιν 5 ὁποῖά ἐστιν ἀπέχεσθαι αὐτῶν, εἰ μὲν εἰδότες τοῦτο ἡμέλουν αὐτοῦ, αὐτοὶ αἴτιοι πάλιν καὶ ἐκόντες τοιοῦτοι, εἰ δὲ κακείνο ἡγνόουν, πῶς οὐ καὶ αὐτοὶ συγγνώμης ἄξιοι; ἰκανὴ δὲ πίστις τοῦ μήτε βία μήτε δι' ἄγνοιαν τῶν 10 βελτιόνων τινὰς ἀμαρτάνειν τῶν ἀμαρτανόντων καὶ τὸ μήτε λυπεῖσθαι μήτε μεταγινώσκειν ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασιν· τὰ γάρ ἀκουσίως πραττόμενα ἐπιλοπά τέ ἐστι καὶ ἐν μεταμελείᾳ. ὅτι δὲ εἰ ἀκούσια τὰ ἀμαρτήματα, οὐδὲ ἐφ' 15 ἡμῖν ἂν εἴη, ὁτλὸν ἐκ τοῦ ἀκούσια μὲν εἶναι τὰ βία ἢ δι' ἄγνοιαν γινόμενα, οὔτε δὲ ἂ βιαζόμενοι ποιῶμεν ἐφ' ἡμῖν μὴ ποιεῖν (ἂ γὰρ μὴ ἐφ' 15 ἡμῖν καὶ ποιῆσαι καὶ μὴ ποιῆσαι, ταῦτα [οὐ] βία), τὰ δὲ διὰ θυμὸν ἢ ἐπιθυμίαν ἀμαρτανόμενα βία φασὶν ποιεῖν τοὺς ποιούντας, ὥστε (τὰ) διὰ θυμὸν ἢ ἐπιθυμίαν ἀμαρτανόμενα οὐκ ἐφ' ἡμῖν. εἰ δὲ αἱ κολάσεις ἐπὶ 20 τοῖς ἐφ' ἡμῖν, οἱ διὰ θυμὸν ἢ δι' ἐπιθυμίαν ἀμαρτάνοντες οὐκ ἂν εὐλόγως κολάζοντο. ὅσα δὲ δι' ἄγνοιαν ἀμαρτάνεται, ταῦτα εἰ μὲν τῆς ἀγνοίας 20 αὐτοῖς οἱ ἀμαρτάνοντες αἴτιοι, εἴεν ἂν ἐπ' αὐτοῖς· εἴεν δ' ἂν αὐτοῖς αἴτιοι 25 τῆς ἀγνοίας, εἰ ἐνὸν αὐτοῖς ἐπὶ τὰ βελτίω τραπομένοις μὴ γενέσθαι ἐν ἕξει τοιαύτη, δι' ἣν ἀγνοήσουσι τὰ ἀγαθὰ, οἱ δὲ ἡμέλησαν τοῦ τοιοῦτου. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλλως | ἐνῆν αὐτοῖς ἐπὶ τὰ βελτίω τραπέσθαι, εἰ μὴ εἶχόν ποτε 250 ὑπολήψεις τινὰς περὶ τῶν ἀγαθῶν ὡς ὄντων τοιοῦτων. εἰ γὰρ αἰεὶ τὰ κακὰ 25 αὐτοῖς ἀγαθῶν φαντασίαν ἐπέστελλεν, οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς τὸ μὴ αἰρεῖσθαι αὐτὰ. ἀλλὰ μὴν οἱ ἔχοντες ὑπολήψεις περὶ τῶν ἀγαθῶν ὡς ἀγαθῶν 5 ἔπειτα μὴ αἰρούμενοι αὐτὰ ἐκόντες ἡμάρτανον. οὔτε γὰρ διὰ βίαν οὔτε δι' ἄγνοιαν παρεώρων τὴν τῶν βελτιόνων αἴρεσιν, ὥστε ὡς ἐπ' αὐτοῖς τὸ ἀμαρτάνειν, οὕτως καὶ ἐκούσιον. εἰ δὲ μὴ αὐτοῖς τῆς ἀγνοίας αἴτιοι, οὐδ' 10 30 ἂν ἐπ' αὐτοῖς εἴη τὸ δι' ἄγνοιαν ἀμαρτάνειν, οὕτως δὲ οὐδεὶς ἂν εὐλόγως κολάζοιτο τῶν ἀμαρτανόντων, εἴ γε αἱ κολάσεις μὲν ἐπὶ τοῖς ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲν δὲ τῶν ἀμαρτανόμενων ἐφ' ἡμῖν, εἴ γε ἀκούσιον, πᾶν δὲ ἀκούσιον 15 ἢ δι' ἄγνοιαν ἢ βία.

X. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῶν ἀρετῶν χάριν, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν.

35 Εἰ ἐν τοῖς φύσει γινομένοις ἐστὶν τι, οὗ χάριν τὰ οὕτως γινόμενα γί- 20

1. 2 δι' ἣν] δ' ἦν a 6 εἰ] fortasse καὶ ὅτε Diels, cf. 129, 27: ὅτι libri
 ἡμέλλουν V 13 ἢ δι'—οὐ βία (15)] om. Ba Sp. del. S² 14 fortasse (ποιῶμεν
 οὐδ' ἂ δι' ἄγνοιαν) ποιῶμεν 15 οὐ del. v. c. V βία—ἀμαρτανόμενα (16) V¹
 in mg. 16 τὰ add. B²SFa Sp. 17 ἀμαρτανόμενα] ἀμαρτανόμεν | V
 20 αὐτοῖς V εἴεν] εἴη Sp. 22 ἀγαθὰ V οἱ δὲ] οἱ δὲ V 24 ὑπολήψεις] εἰ
 in lit. V del] δὴ a 27 ἐπεὶ τὰ a 30 αὐτοῖς VB: αὐτοὶ a Sp.
 32 ἀκούσιον V 35 γινόμενα] νο in lit. V

νεται, τὸ δέ, οὐ χάριν γίνεται τινα, τέλος ἐκείνων, ἐν τοῖς φύσει γινομένοις
 τέλος τί ἐστιν. ἀλλὰ μὴν τὸ τέλος τῶν τοῦ τέλους χάριν γινομένων ἀμει-
 νον, ὥστε καὶ τῶν φύσει γινομένων τὰ τέλη τῶν ἐκείνων γινομένων χάριν 25
 ἀμείνω. ἔστι δὲ καὶ ὁ ἄνθρωπος τῶν φύσει γινομένων, ὥστε ἐστὶν τι καὶ
 5 τούτῳ | τέλος, καὶ τοῦτο τῶν ἐφ' οἷς τοῦτο βέλτιον. τέλος δὲ τοῦ ἀν- 251
 θρώπου τὸ σπουδαῖον ἄνθρωπον γενέσθαι, τούτου χάριν ὁ ἄνθρωπος, τὸ
 δὲ σπουδαῖον γενέσθαι ἐστὶ τὸ ἔχειν τὰς ἀνθρώπου ἀρετάς. ἀλλὰ μὴν 5
 οὐχ οἷόν τε σχεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τὰς ἀρετάς, εἰ μὴ πρῶτον ἄνθρωπος γέ-
 νοιτο. ὁ ἄνθρωπος ἄρα τῆς τῶν ἀρετῶν κτήσεως χάριν, ἀλλ' οὐχ αἱ ἀρε-
 10 ται τοῦ ἀνθρώπου. διὸ καὶ ἀμείνων ὁ κεκτημένος τὰς ἀρετάς ἄνθρωπος 10
 τοῦ χωρὶς τούτων ἀνθρώπου. οὐ γὰρ αἱ ἀρεταὶ γίνονται. οὐ γὰρ ἡμεῖς
 αὐτὰς κτώμεθα ὡς χωρίον ἢ ἀνδράποδον ἢ οἰκίαν, ἀλλ' ἡ τῶν ἐκάστου
 ἀρετῶν γέनेσις ἐν τῇ κτήσει αὐτῶν. εἰ δὲ ἡ γέनेσις αὐτῶν ἐν τῇ κτήσει,
 καὶ τὸ εἶναι αὐταῖς ἐν τούτῳ, ἔστι δὲ τὸ τέλος ἡμῖν ἢ κτήσις αὐτῶν, εἴην 15
 15 ἂν καὶ αἱ ἀρεταὶ τέλη ἡμῶν καὶ τούτων χάριν ἡμεῖς. διὸ καὶ ἀμείνους
 ἡμῶν αἱ ἀρεταὶ, διότι καὶ τὸ τέλος ἡμῶν ἐν τῇ τῶν ἀρετῶν παρουσίᾳ τε
 καὶ κτήσει.

XI. Ὅτι μὴ πολλαχῶς τὸ ἀκούσιον, ἐπεὶ καὶ βία καὶ δι' ἄγνοιαν. 20

Ὅσπερ οὐ λέγεται πολλαχῶς τὸ ζῶον, ἐπεὶ τὸ μὲν ἐστὶν αὐτοῦ λογι-
 20 κὸν τὸ δ' ἄλογον, ἀλλ' οὐδὲ ἡ κακία πολλαχῶς, ἐπεὶ ἡ μὲν καθ' ὑπερ-
 βολήν, ἡ δὲ κατὰ ἐνδειαν, οὕτως οὐδὲ τὸ ἀκούσιον πολλαχῶς, ἐπεὶ τὸ 25
 μὲν αὐτοῦ βία, τὸ δὲ δι' ἄγνοιαν. μέρη γὰρ ἡ εἶδη τοῦ ἀκουσίου ταῦτα. 252
 εἰ δὲ μὴ πολλαχῶς τὸ ἀκούσιον, οὐδ' ἂν ὁ τόπος ἔτι διὰ τοῦτο διαβάλλοιτο
 ὁ ἀξίων 'εἰ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων πολλαχῶς, καὶ τὸ ἕτερον πολ- 5
 25 λαχῶς· οὐ πολλαχῶς δὲ τὸ ἐκούσιον τοῦ ἀκουσίου τοῦ ἐναντίου αὐτῷ πολ-
 λαχῶς λεγομένου'; οὐδὲ γὰρ ἡ κακία πολλαχῶς, ἐπεὶ ἡ μὲν ἐστὶν ἐν
 ὑπερβολῇ ἡ δὲ ἐν ἐνδείᾳ. γένος γὰρ τι ἡ κακία ἐπὶ εἶδεσιν τῇ τε ὑπερ- 10
 βολῇ καὶ τῇ ἐνδείᾳ, καὶ ὥσπερ κακία μὲν ἐκατέρα, καὶ ἡ ἐν ὑπερβολῇ καὶ
 ἡ ἐν ἐνδείᾳ (οὐδὲ γὰρ οἷόν τε ἅμα τὸν κακὸν κατ' ἄμφω κακὸν εἶναι, οὐ
 30 μέντοι καὶ ἡ ἀρετὴ ἧδὴ διπλῇ ἐκατέρᾳ τῶν κακιῶν ἰδίᾳ τις ἀντικειμένη· 15
 οὐ γὰρ αὐταρκες πρὸς ἀρετὴν τὸ μὴ εἶναι ἐν ὑπερβολῇ, ἢ πάλιν τὸ μὴ
 εἶναι ἐν ἐνδείᾳ, ἀλλὰ δεῖ, εἰ ἀρετὴ ἔσοιτο, ἐν μηδετέρῳ ἐκείνων εἶναι) οὕτως
 καὶ τὸ ἐκούσιον ἐν τῇ ἐκατέρῳ τῶν ἐν οἷς τῷ ἀκουσίῳ τὸ εἶναι ἐστὶν
 ἀντιθέσει ἅμα τὸ εἶναι ἔχει. δεῖ γὰρ τὸν ἐκουσίως τι ποιοῦντα ἐν αὐτῷ 20

6 γὰρ χάριν B² conī. Sp. 7 ἀρετάς V τ' ἔχειν conī. Sp. 9 ἄρα (in mg. m¹) VB: ὁ γὰρ ἄνθρωπος GFS (S³ in mg. ἄρα) MNL: ὁ ἄνθρωπος ἄρα a Sp.
 11 οὐ—(γίνονται) sententia aut manca (ἀρεταὶ (χωρὶς) Diels) aut delenda 12. 13 ἐκά-
 στου ἀρετῶν] u ἄρ in lit. V 21 οὐδὲ conī. Sp.: οὔτε libri 22 ἢ] ἡ V
 24 post ὁ litura V 26 οὐδὲ Sp.: οὔτε libri 27 γένος] τινός a 29 ἐν Sa
 Sp.: ἐπὶ VB 30 ἡ om. a Sp. διπλῇ a Sp. ἐκατέρα corr. in ἐκατέραι
 v. c. V 31 ἢ add. v. c. V 32 δεῖ] δὴ a 34 δεῖ S²B (in lit.) a: διὰ VS¹
 αὐτῷ V

τε τὴν ἀρχὴν ἔχειν τῶν πραττομένων καὶ ἔτι εἰδέναι τὰ καθ' ἕκαστα, ὧν τὸ μὲν τοῦ βία ἀναιρετικὸν ἐστὶ, τὸ δὲ τοῦ δι' ἄγνοιαν. διὸ ἅμα ἀμφοτέροις τοῖς τοῦ ἀκουσίου μέρεσιν ἀντίκειται τὸ ἐκούσιον ἐκείνων μηδὲ συνου- 25 πάρχειν ἕδῃ δυναμένων. οὐ γὰρ οἷον τε τὸν βία τι ποιοῦντα ἢ πάσχοντα 5 καὶ ἀγνοοῦντα τὰ καθ' ἕκαστα ἀμαρτάνειν. οὐδὲν γὰρ | πρὸς τὸ ἀκουσίως 253 ποιεῖν τοὺς βιαζομένους ὑπὸ τινων συντελεῖ ἢ ἄγνοια ἢ γνῶσις τῶν καθέκαστα. οὐκ ἀναιρεῖται δὲ ὁ τόπος οὐδὲ ὑπὸ τοῦ τὸ μὲν φιλεῖν πολλαχῶς λέγεσθαι, τὸ δὲ μισεῖν ἐναντίον ὄν αὐτῷ μηκέτι λέγεσθαι πολλαχῶς. εἰ 5 μὲν γὰρ ἦν τὸ μισεῖν παντὶ τῷ φιλεῖν ἐναντίον, καὶ μὴ πολλαχῶς ἐλέγετο, 10 ἀνῆρητο ἂν ὁ τόπος· εἰ δὲ τὸ μισεῖν μόνῃ ἐστὶν ἐναντίον τῷ φιλεῖν τῷ κατὰ διαθέσειν, οὐκέτι δὲ καὶ τῷ καταφιλεῖν, οὐ διαβάλλεται ὁ τόπος. 10 τότε γὰρ διαβάλλοιτο ἂν, εἰ παντὶ τῷ σημαινομένῃ ὑπὸ τοῦ πολλαχῶς λεγομένου ὄν ἐναντίον τι μὴ εἶη καὶ αὐτὸ πολλαχῶς λεγόμενον. τῷ γὰρ λευκῷ πολλαχῶς λεγομένῃ τὸ μέλαν ἐναντίον ὄν πολλαχῶς λέγεται, ὅτι 15 πᾶσι τοῖς σημαινομένοις ὑπὸ τοῦ λευκοῦ ἐναντίον ἐστὶν· καὶ γὰρ τῷ ἐν χρώματι λευκῷ καὶ τῷ ἐν φωνῇ ἐναντίον τὸ μέλαν, ὡς εἴ γε μόνον ἦν τῷ ἐτέρῳ αὐτῶν ἐναντίον, οὐδ' αὐτὸ ἂν ἐλέγετο πολλαχῶς.

XII. Ἡ λέξις ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Νικομαχείων.

“Ἔοικεν δὴ τὸ βίαιον εἶναι, οὐ ἐξῶθεν ἢ ἀρχή, μηδὲν συμ- 20 βαλλομένου τοῦ βιασθέντος”.

“Ὅτι τὸ ἐν ἧ μηδὲν συμβάλλεται ὁ πρᾶττων ἢ ὁ πάσχων 254 εἶπεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀντὶ τοῦ ὁ βιασθεῖς, διὰ τοῦ νῦν εἰρημένου ἔδειξεν μεταβαλῶν καὶ μηκέτι εἰπὼν ‘μηδὲν συμβαλλομένου τοῦ πρᾶττοντος ἢ πάσχοντος’, ἀλλὰ ἀντὶ τούτων εἰπὼν τοῦ βιασθέντος. ποτὲ μὲν 5 πρᾶττειν λέγομεν, ποτὲ δὲ πάσχειν· καὶ γὰρ ‘βιασθεῖς ἔπραξεν’ καὶ ‘βία ἔπαθεν’ λέγομεν. ἀρχὴν δ' ἂν λέγοι ἐξῶθεν εἶναι ἐπὶ τῶν βιαζομένων τὴν ποιητικὴν. ἡ μὲν γὰρ τελικὴ καὶ οὐ ἔνεκεν αἰτία οὐσα ἐξῶθεν ἐστὶν 10 ἐπὶ πάντων τῶν πρασσομένων, εἴ γε πᾶς ὁ πρᾶττων ἔνεκά του πρᾶττει δὲ πρᾶττει, ὃ ἐστὶν ἐκτὸς αὐτοῦ. ἔτι τε οὐδ' ἂν εἶη ἐν τοῖς βία τι 30 πρᾶττουσιν ἢ πάσχουσιν ἢ ὡς τέλος αἰτία. οὐ γὰρ ὁ βιαζόμενος ὑπὸ 16 τινος τέλος τι ἔχει προκείμενον αὐτῷ, οὐ χάριν ὑπὸ τοῦ βιαζομένου βιάζεται. τῷ μὲν γὰρ βιαζομένῃ τινὰ † καὶ τοῦτο πρᾶττον ἢ τέλος τι πρόκει- ται, καὶ διὰ τοῦτο τοῦτον, ὄν βιάζεται, (βιάζεται), αὐτῷ δὲ οὐδέν. οἱ δὲ

2. 3 ἀμφοτέροις] ἀμφοτέρας a 7 ὑπὸ] ἐπὶ a Sp. 10 τῷ B²S²a Sp.: τοῦ VB¹S¹
 14 ὄν om. a Sp. 16 τῷ] τὸ a 18 titulum ea forma reddunt Vict. et Sp. qua ex-
 stat in tabula ἐκ τοῦ τρίτου] Eth. Nic. III, 1. 1110^b15 21 ἐν ἧ B²: in lit. Vict.?:
 ἐν ἧ VB¹a Sp. 22 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] Eth. Nic. III, 1. 1110^a2 23 μεταβαλῶν „vir
 doctus in exemplo bibl. univ. Monac.“ Sp. 24. 25 μὲν γὰρ πρᾶττειν a Sp. 25 λεγομέν
 (u sive ou supra v n. c.?) V 28 τοῦ sic V 29 πρᾶττει δ B² Vict. ? Sp.: πρᾶττειν δ VFa
 αὐτοῦ V 30 ἢ ὡς a 31 αὐτῷ a Sp. 32 πρᾶττον ἢ V: πρᾶττοντι SB (ante τέλος rasura)
 a Sp.: fortasse καὶ (τοῦ) τοῦτο πρᾶττειν τέλος 23 ὄν om. a Sp. βιάζεται addidi

πάσχοντες τὰ βίαιά εἰσιν, ὧν ἕξωθεν ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἡ ποιητικὴ, μηδὲν εἰς 20
 τὸ γινόμενον τοῦ πάσχοντος συμβαλλομένου τε καὶ συμπράττοντος, ὡς
 ἔδειξεν γινόμενον ἐπὶ τῶν πλεόντων, ὅταν ὑπὸ πνεύματός τινος ἐξωσθῶσιν,
 καὶ ὑπὸ τῶν κυρίων ὄντων καὶ ἀγόντων τοὺς ἡττημένους, ὅπῃ ἂν αὐτοῖς 25
 5 δοκῇ. οὐκ εἶ τις δὲ βιαζόμενος ὑπὸ τινος κινήσαι | τι τῶν ὀργανικῶν 255
 μορίων κινήσιν τινα, ἢ συντελεῖ πρὸς τὸ γινόμενον βίᾳ, οὗτος ἦδη συμ-
 βάλλοιτο ἂν [ἢ τοῦ] πρὸς τὸ γινόμενον βίᾳ (οὐ γὰρ εἰ ἀπωσθεὶς ὑπὸ τινος
 κινήσας τὰ σκέλη ἐμπέσει τινὶ ἢ καταβάλοι τι, ἦδη ἂν λέγοιτο συντελεῖν 5
 πρὸς τὸ γινόμενον), ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ τὴν οἰκείαν ὁρμὴν καὶ πρόθεσιν
 10 ποιήσαι τοῦτο, εἴη ἂν συντελῶν· εἰ δὲ κατὰ συνήθη τινα καὶ φυσικὴν με-
 ταφορὰν τῶν σκελῶν κινηθεῖη, οὐκέτι. ὅπερ εἶπεν καὶ Ἀριστοτέλης διὰ 10
 τοῦ καὶ γὰρ ἡ ἀρχὴ τοῦ κινεῖν τὰ ὀργανικὰ μέρη ἐν ταῖς τοιαύ-
 ταις πράξεσιν ἐν αὐτῷ ἐστίν. ὁ γὰρ ἐκ τῆς νεῶς τὰ φορτία ταῖς
 αὐτοῦ χερσὶν ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τὸν κίνδυνον, οὐχ ὅτι κινεῖ 15
 15 τὰς χεῖρας ἐκὼν ποιεῖ, ἀλλ' ὅτι προελόμενος τοῦτο ποιῆσαι, οὕτως αὐτὸ
 ποιεῖ, οὐκέτι (δὲ) οἱ δι' ἡδονῆς τι ποιῶντες βίᾳ, ὅτι αὐτοὶ ποιῶσιν α
 ποιῶσιν διὰ τὴν ἡδονήν, ἀλλ' οὐκ ἕξωθεν τὸ ποιῶν ἔχουσιν· τὸ γὰρ ἡδὺ
 ὡς τέλος καὶ σκοπὸς αἴτιον, ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ ποιῶν. 20

XIII. Περὶ ἡδονῆς.

20 Ὅτι οἰκεία ἡ ἡδονὴ τῇ ἐνεργείᾳ, ἐφ' ἣ γίνεται, καὶ οὐκ ἔστιν ἡ μὲν
 ἡδονὴ ὁμοειδῆς πᾶσα, | κατὰ τὸν ἀριθμὸν μόνον ἄλλη ἄλλης διαφέρουσα, 256
 τὰ δὲ ποιητικὰ τῶν ἡδονῶν διαφέρει, ἀλλ' εἰσὶν καὶ αἱ ἡδοναὶ ὁμοίως ἀλ-
 λήλων διαφέρουσαι, ὥσπερ καὶ τὰ ποιητικὰ αὐτῶν, ἐναργῶς ἔδειξεν Ἀρι-
 στοτέλης διὰ τοῦ δεῖξαι τὰς οἰκείας ταῖς ἐνεργείαις ἡδονὰς συναυξοῦσας 5
 25 τὰς ἐνεργείας, ἐφ' αἷς γίνονται. ἡ γὰρ ἐπὶ τῷ γεωμετρεῖν ἡδονὴ συναύξει
 τὰς κατὰ γεωμετρίαν ἐνεργείας, καὶ (ἢ) ἐπὶ τῷ κηθαρίζειν τὰς κατὰ τὴν κηθα-
 ριστικὴν, ὡς ἔχουσαι πρὸς αὐτὰς οἰκειότητα καὶ διαφέρουσαι ἀλλήλων κατὰ 10
 ταῦτά ταῖς ἐνεργείαις, ἐφ' αἷς γίνονται. εἰ γὰρ ἦσαν αἱ ἡδοναὶ αἱ αὐταί,
 οὐκ ἂν ἦδε μὲν τὰςδε, ἦδε δὲ τὰςδε τὰς ἐνεργείας συνηῶεν. οἷς μὲν γὰρ
 30 ἀθροίζειν χρήματα πρόκειται, δι' ὧν ἐνεργειῶν ἡγούνται δύνασθαι τοῦτ' 15
 αὐτοῖς περιγενέσθαι, ταύτας ἐνεργοῦσιν, καὶ δι' ὧν πλεῖον, μᾶλλον, ὡς ὄν-

3 ἔδειξεν] cf. l. c. 1110*3 ὑπὸ] ὁ in lit. V 4 ὑπὸ] ἐπὶ Sp. 6 οὗτος a Sp.:
 οὕτως libri 7 ἢ τοῦ om. a Sp.: δι' αὐτοῦ Diels καταβάλοι Diels: καταβάλλοι
 libri 8 κινήσας V 10 ποιήσαι Diels: ποιήσει a Sp.: ποιήση V συνήθη
 sic V 11 εἶπεν] Nic. Eth. III, 1. 1110*15 14 κινεῖ] ε in lit. V 16 δὲ add.
 B²S²a Sp. δι' ἡδονῆς] διὰ ἡδονήν a Sp. 19 titulum ea forma qua exstat in tabula
 reddunt B² Vict. Sp. 21 κατὰ sic V 23 ἔδειξεν] Eth. Nic. X, 5. 1175*20 sqq.
 24 ἐφ' αἷς γίνονται add. ante ἡδονὰς FSa Sp. συναυξομένης FS¹ 25 τὰς ἐνεργείας
 S²B²a Sp.: ταῖς ἐνεργείαις VB¹ 26 ἢ addidi τὰς — (28) γίνονται om. S¹F
 28 ταῦτά B Vict. Sp.: τ'αὐτά V: ταῦτα SFa ἐνεργείαις] ἡδοναῖς Vict. 31 περι-
 γίνεσθαι a Sp.

V. Ἀπορία ὅτι ἡ κοινή ἡδονὴ ἢ ὡς γένος λαμβανομένη οὐτ' 237
ἀγαθὸν ἔστιν οὔτε κακὸν οὐτ' ἀδιάφορον.

Εἰ ἡ κοινή ἡδονὴ ἢ ὡς γένος λαμβανομένη οὐτ' ἀγαθὸν ἔστιν οὔτε 5
κακὸν, διότι ἡ μὲν ἀγαθὸν ἔστιν αὐτῆς ἢ δὲ κακὸν (τὸ γὰρ κοινὸν οὐκ
5 ἔστιν ἔν τι τῶν ὑπὸ τὸ κοινόν), οὐδ' ἀδιάφορος ἔσται, εἴ γέ εἰσὶ τινες καὶ
ἡδοναὶ ἀδιάφοροι, ὥσπερ καὶ αἱ μὲν ἀγαθαί, αἱ δὲ μοχθηραί. ταῦτα δ' ἂν
τις ζητήσειεν καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν, ὧν τέλος πως αἱ ἡδοναί, διὸ καὶ 10
συνδιαιροῦνται αὐταῖς. εἰ γὰρ τῶν ἐνεργειῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀγαθαί, αἱ δὲ
μοχθηραί, αἱ δὲ ἀδιάφοροι, ἡ κοινή καὶ ὡς γένος ἐνέργεια λαμβανομένη
10 οὐτ' ἀγαθὸν οὔτε κακὸν οὐτ' ἀδιάφορον ἔσται. ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ ὄν 15
ἀναγκαῖον ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ ἀδιάφορον εἶναι. ἢ πᾶν τὸ ὄν ἐν ὑποστάσει
καὶ τὸ εἶναι καθ' αὐτὸ δυνάμενον· εἰ δέ τι κοινὸν εἶη, ὅφ' ὁ ταῦτα πάντα
ἔστιν, ἐκείνο οὐκέτι οἶόν τε τούτων τι εἶναι τῷ πάντα ἔχειν ὅφ' αὐτό. 20
οὐδὲ γὰρ ἐπεὶ πᾶν ζῶον τὸ ἐν ὑποστάσει ὄν ἢ λογικόν ἔστιν ἢ ἄλογον,
15 διὰ τοῦτο καὶ τὸ κοινὸν τὸ ὡς γένος κατὰ τῶν ἐν ὑποστάσει κατηγορού-
μενον ἐν θεατέρῳ τούτων ἐστὶ. οὔτε οὖν ἡ κοινή ἡδονὴ οὔτε ἡ κοινή ἐνέρ-
γεια ἔσονται ἢ ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἢ ἀδιάφορα, πάσης | ἡδονῆς καὶ πάσης 25
ἐνεργείας τῆς ἐν ὑποστάσει τούτων τι ἐχούσης. ἐπεὶ δὲ αἱ ἡδοναὶ ταῖς 238
ἐνεργείαις, ἐφ' αἷς γίνονται, συνδιαιροῦνται, καὶ αἱ μὲν ἐπιγινομένηαι τε καὶ
20 ἐπόμεναι ταῖς ἀγαθαῖς ἐνεργείαις ἀγαθαί, αἱ δὲ ταῖς μοχθηραῖς μοχθηραί, 5
ἀδιάφοροι δὲ αἱ ταῖς ἀδιαφόροις, ἐπιζητήσαι τις ἂν, πῶς χρὴ περὶ λύπης
λέγειν, ἐπειδὴ αὕτη ἐναντία τῇ ἡδονῇ. εἰ γὰρ καὶ ταύτην λέγοι τις συν-
διαιρεῖσθαι ταῖς ἐνεργείαις, ἐφ' αἷς γίνεται, πρῶτον μὲν τίνα τρόπον ἢ δι- 10
αἴρεσις ἔσται; πότερον τὰς μὲν ἐπὶ ταῖς ἀγαθαῖς ἐνεργείαις γινομένηας ἐροῦ-
25 μεν κακάς, τὰς δὲ ἐπὶ ταῖς μοχθηραῖς ἀγαθὰς, τὰς δὲ ἐπὶ ταῖς ἀδιαφόροις
ἀδιαφόρους; ἢ ἄτοπον τὸ λέγειν (ἐν) ἀγαθῷ εἶναι τὸ λυπούμενον ἐπὶ
ταῖς μοχθηραῖς ἐνεργείαις, ἂς ἐνεργεῖ; ἐν κακῷ γὰρ ὁ τοιοῦτος. πῶς γὰρ 15
οὐκ ἐν κακῷ ὁ ἐν τοιαύταις ἐνεργείαις ὦν; ἔπειτα ἡ μὲν ἡδονὴ εὐλόγως
ἐδόκει συνδιαιρεῖσθαι ταῖς πρὸ αὐτῆς ἐνεργείαις (κατ' οἰκειότητα γὰρ τὴν
30 πρὸς αὐτὰς ἐγένετο καὶ ὡς τέλος τι ἦν αὐτῶν), ἡ δὲ λύπη ἀλλοτριότητός 20
ἐστὶ σημεῖον τοῖς ἐφ' οἷς γίνεται. ἢ εὐλογον δι' αὐτὸ τὴν ἐπὶ ταῖς ἀγα-
θαῖς ἐνεργείαις γινομένην εἶναι κακὴν, διότι ἀλλοτρία ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν,
καὶ διὰ ταῦτα τὴν ἐπὶ ταῖς κακαῖς ἀγαθὴν, ὅτι ἐστὶ τις ἀλλοτρία τῶν κα- 25
κῶν, ὅτι τε ὁ λέγων τὴν τοιαύτην λύπην ἀγαθὸν οὐ τὰς ἐνεργείας ἐφ' αἷς
35 γίνεται, τίθησιν ἀγαθὰς εἶναι, ἀλλὰ τὴν ἀλλοτριότητα πρὸς τὰς τοιαύτας
ἐνεργείας ἢ | περιστάσεις τε καὶ τύχας. ἢ ὅλως ἄτοπον τὸ τὴν λύπην 239

5 οὐδ' scripsi: οὐτ' libri ἀδιάφορον ἔστιν con. Sp. 6 ἀδιάφοροι scripsi („indifferentes“
Bagolinus): διάφοροι libri ταῦτα δ'] ταῦτόν con. Sp. 10 ἀδιάφοροι V 11 ἢ πᾶν con.
Sp. 14 pr. ἢ] ἢ V 15. 16 κατηγορούμενον] inter o et v una littera erasa V 16 θεατέ-
ρω V 21 ἀδιαφόροις] φ in lit. V 26 ἐν add. B²a Sp. alt. τὸ] τὸν B²a Sp. 27.28 πῶς;
γὰρ οὐκ] ως γὰρ οὐκ in lit. V 31 τοῖς Vict.: τῆς libri δι' αὐτὸ] fortasse διὰ τὸ

οὕτως διαιρεῖν. δοκεῖ γὰρ ἡ λύπη τῇ ἑαυτῆς φύσει κακὸν εἶναι τοῖς ἔχουσιν αὐτήν. ἀλλ' εἰ λύπη κακόν, τὸ δ' ἐναντίον τῷ κακῷ ἀγαθὸν ἢ κακόν, δεήσει καὶ τὴν ἡδονὴν ἐναντίαν οὖσαν τῇ λύπῃ ἀγαθὸν ἢ κακὸν εἶναι. 5 εὐρέθη δὲ οὔτε πᾶσα ἀγαθὸν οὖσα οὔτε πᾶσα κακόν, ἦν δέ τις καὶ ἀδιάφορος. ἀρ' οὖν ἡ μὲν ἀγαθὴ οὕτως ἔσται ἐναντία τῇ λύπῃ, ὡς ἀγαθὸν κακῷ, ἡ δὲ μοχθηρὰ ὡς κακὸν κακῷ; ἀλλ' εἰ οὕτως, τί χρὴ περὶ τῆς 10 ἀδιαφόρου λέγειν; ἦν γὰρ ἐπὶ ταῖς ἀδιαφόροις ἐνεργείαις γινομένη, ἥτις οὐκ ἔσται ἐναντία λύπῃ, ἔσται τῷ κακῷ οὐ μόνον κακὸν καὶ ἀγαθὸν ἐναντία, ἀλλὰ καὶ ἀδιάφορον, ὅπερ οὐ δοκεῖ. ἢ χρὴ τῶν ἡδονῶν καθόλου 15 διαίρεσιν ποιησάμενον λαβεῖν τὰς μὲν τινὰς αὐτῶν εἶναι κατὰ φύσιν τοῖς ἡδομένοις αὐτάς, τὰς δὲ παρὰ φύσιν. κατὰ φύσιν μὲν τὰς γινομένας ἐπὶ ταῖς κατὰ φύσιν ἡδομένους ἐνεργείαις, παρὰ φύσιν δὲ ὧν καὶ ἐνέργειαι τοι- 20 αῦται. ἐκάστῳ γὰρ ζῷῳ εἰσὶ τινες οἰκαῖαί τε καὶ κατὰ φύσιν αὐτῶν ἐνέργειαι. καὶ γὰρ ἀνθρώπου εἰσὶν ἐνέργειαι τινες κατὰ τὴν ἀνθρώπου γινόμεναι φύσιν, καὶ ἵππου κατὰ τὴν τοῦ ἵππου, καὶ κυνὸς καὶ τῶν ἄλλων 25 ζῶων ὁμοίως, ὧν καὶ τὰς ἡδονὰς κατὰ φύσιν καὶ αὐτάς χρὴ λέγειν ἐκείνοις, τὰς δ' ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τινων οὐ κατὰ τὴν οἰκαίαν φύσιν αὐτῶν γινομένης ἐνεργείαις ἡδονὰς παρὰ φύσιν (διὸ καὶ ὁμωνύμους ἐκείνας), ὧν τὰς μὲν κατὰ φύσιν ἐκάστοις καὶ ἡδονὰς κυρίως εἶναι | ῥητέον, τὰς δὲ παρὰ 30 φύσιν ἐκείνοις τοῖς ἡδομένοις αὐτάς ἡδονὰς, οὐ μὴν κυρίως τε καὶ ἀπλῶς 240 ἡδονὰς, ὥσπερ καὶ ὑγεινὰ τὰ μὲν ἀπλῶς, τὰ δὲ τοῖσδε, καὶ τὰς μὲν ἀληθῶς τε καὶ κυρίως ἡδονὰς ἀγαθὰς εἶναι τοῖς ἡδομένοις αὐτάς ῥητέον, τὰς 5 δὲ παρὰ φύσιν γινομένας τισὶν οὐκ οὖσας ἀπλῶς ἡδονὰς μοχθηρὰς τε καὶ κακάς. εἰ δὴ μάλιστα ἀνθρώπος καὶ κατὰ φύσιν ἔχων μάλιστα ὁ ἀγαθός, 25 εἴεν ἂν καὶ ἀνθρώπῳ κατὰ φύσιν ἡδοναὶ μάλιστα αἱ τούτῳ φαινόμεναι, καὶ ἡδέα οἷς οὗτος χαίρει. ὅσα δὲ τούτῳ δυσχερῆ, ταῦτα παρὰ φύσιν τε καὶ 10 οὐχ ἀπλῶς ἡδέα, εἰ καὶ ἡδονιτὸ τινες ἐπ' αὐτοῖς. διάφερον δ' ἂν καὶ τῶν κατὰ φύσιν ἐκάστῳ ἡδονῶν τῷ αἰ μὲν αὐτῶν μᾶλλον, αἰ δὲ ἤττον οἰκαῖα εἶναι. οὕτω δ' ἂν εἴη τῇ λύπῃ κακῷ ὄντι ἢ κυρίως τε καὶ ἀπλῶς 15 30 ἡδονὴ ἐναντία οὖσα ἀγαθὸν πᾶσα, εἰ καὶ μὴ ὁμοίως, αἰ δὲ παρὰ φύσιν οὔτε ἡδοναὶ ἀπλῶς οὔτε ἀγαθαί, * * * εἴεν δ' ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς ἀδιαφόροις τοιαῦται· οὐδὲ γὰρ τὰ ἀδιάφορα ἐν τοῖς κατὰ φύσιν. ἡδονῇ δὲ ἐναντίον 30 λύπη, ἀλλ' οὐ πόνος, εἴ γε πόνος θλιψὴν σωματικὴν δηλοῖ καὶ λύπην τινά, ἀλλ' οὐ τὴν ἀπλῶς. ἡ δὲ λύπη ἢ καθόλου τὴν τοιάνδε ψυχικὴν διάθεσιν 35 σημαίνει, εἴτ' ἐπὶ θλίψει γίνοιτο σωματικῇ εἴτ' ἐπὶ διαθέσει τινὶ ψυχικῇ, ὥσπερ καὶ ἡ ἡδονὴ οὐχὶ σωματικὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχικῇ. τῇ κοινῇ 25 οὖν ἡδονῇ λύπη κοινὴ οὖσα ἐναντίον, ἢ δ' ἐπὶ ταῖς παρὰ φύσιν | ἡδονῇ, 241

1 δοκεῖ] εἰ in lit. V 8 οὐκ] fortasse ei λύπη a: λύπη V ἔσται γὰρ οὕτω
 τῷ a Sp. 11 δὲ | δὲ V 12 ἡδομένοις scripsi: ἡδομένας VB: γινομένας B²a
 Sp. 20 ἐκείνοις sic V 20. 21 οὐ μὴν—ἡδονὰς om. Ba Sp. 31 lacunam
 indicavi 34 καθόλου Sp. ψυχικῇ] κῆν in litt. 5 litterarum V 35 pr. εἴτ'
 B²a Sp.: εἴτ' VB¹ 37 λύπη (ῃ) conl. Sp. fortasse τοῖς ἡδονῇ—p. 126,1 ἀγα-
 θὸν in lit. V

φθειρούσα τὴν ἐπὶ τοῖς κατὰ φύσιν ἡδονῇ οὖσαν ἀγαθόν, ὁμοίως τῇ οἰ-
κείᾳ λύπῃ, εἴη ἂν καὶ αὐτὴ κακόν † ὡς ὑπερβολὴ γὰρ τὸ ἐφ' οἷς μὴδὲ γε-
νόμενον, ὡς εἶναι πᾶσαν μὲν λύπην κακόν, τῶν δ' ἡδονῶν τὰς μὲν κατὰ 5
φύσιν τε καὶ κυρίως ἡδονὰς ὡς ἀγαθὰ ἐναντίας εἶναι ταῖς λύπαις, τὰς δὲ
5 παρὰ φύσιν ὡς κακόν κακῶ.

VI. Ὅτι τῇ ἡδονῇ ἡ λύπη ἐστὶν ἐναντίον ἀλλ' οὐ πόνος.

Ὁ μὲν γὰρ πόνος σωματικὴν τινα θλίψιν ἐμφαίνει, ἡ δὲ λύπη ψυχι- 10
κὴν συστολήν. εἰ μὲν οὖν καὶ ἡ ἡδονὴ πᾶσα ἦν ἐν σωματικῇ διαχύσει,
ἦν ἂν ὁ πόνος αὐτῇ ἐναντίος, ἐπεὶ δ' ἐστὶν ἡδονὴ διάχυσις τις τῆς ψυχῆς
10 οὐ διὰ σώματος οὐδ' ἐπὶ σώματι γινομένη μόνω, οὐκ ἂν εἴη τῇ τοιαύτῃ 15
ἡδονῇ ἐναντίον πόνος, ἀλλὰ λύπη. ἡ μὲν γὰρ λύπη καὶ ἐπὶ ταῖς θλίψεσι
τοῦ σώματος καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἐφ' αὐτῆς, ὥσπερ καὶ ἡ ἡδονή, ὁ δὲ
πόνος ἐπὶ σώματι μόνον. διὸ εἴη ἂν ἀπλῶς μὲν ἡδονῇ λύπη ἐναντία, τινὲ 20
δὲ ἡδονῇ ἡ ὡς πόνος. τῇ γὰρ σωματικῇ διαχύσει καὶ τῇ τοῦ σώματος
15 εὐσθενείᾳ καὶ τῇ ἐπὶ τούτοις ἡδονῇ εἴη | ἂν ἡ τοῦ σώματος θλίψις τε 242
καὶ ὀδύνη ἐναντία. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς ψυχῆς λεγόμενος πόνος, ὡς λέγονταιί
τινες φιλόπονοι, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐναντίος ἡδονῇ· μεθ' ἡδονῆς γοῦν γίνε-
ται. εἰ δὲ τις ἐπὶ τῷ πονεῖν λυποῖτο, ἡ λύπη ἂν, οὐχ ὁ πόνος εἴη τὸ 5
ἐναντίον τῇ ἡδονῇ. οὕσης δὲ λύπης τῇ ἡδονῇ ἐναντίας πᾶσα μὲν λύπη
20 κακόν εὐλόγως ἂν λέγοιτο· τῇ γὰρ αὐτῆς φύσει φευκτῆ. ἡ δ' ἡδονὴ οὐ
πᾶσα ἀγαθόν, ἀλλ' ὅσαι μὲν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐφ' αἷς ἡ ἡδονὴ ὑπερ- 10
βολὴν ἔχουσιν, ἔξουσιν ὁμοίως καὶ αἱ ἐπ' αὐταῖς ὑπερβολὴν ἡδοναί, τοι-
αῦται δ' αἱ σωματικά. διότι τούτων αἱ μὲν σύμμετροι αἰρεταί, ὅποιαί
εἰσιν καὶ αἱ περὶ τὰ ἀναγκαῖα τὰ πρὸς τὸ σῶμα (αἰρετὰ γὰρ καὶ τὰ ἀναγ-
25 καῖα), αἱ δ' ὑπερβάλλουσαι φευκταί, ὅποιαί εἰσιν αἱ τῶν ἀκολάστων, καὶ 15
εἴη ἂν ἐπ' αὐτῶν καὶ ἡ λύπη ὡς ἔνδειά τις κακόν, καὶ ἡ ὑπερβάλλουσα
ἡδονὴ ὡς ὑπερβολὴ τις, ἡ δὲ σύμμετρος ἀγαθόν ἐν μεσότητί πως οὖσα
τῶν προειρημένων. ὧν δ' ἡδονῶν μὴ ἔστιν ὑπερβολὴ (τοιαῦται δ' εἰσίν, 20
ὅσαι ἐπὶ ἐνεργείαις γίνονται, ὅσων τὸ αἰρετὸν ἐκ τῆς ἐπιδόσεώς τε καὶ
30 προσθήκης αὐξεται, ὅποιαί εἰσιν αἱ γινόμεναι κατὰ τὰς ἀρετάς), ἐπὶ τού-
των οὐδὲ τῶν ἡδονῶν ἔσται τις ὑπερβολή· διὸ αἱ τοιαῦται αἰρεταί τε καὶ 25
ἀγαθαὶ τῇ οἰκείᾳ φύσει πᾶσαι. |

1 τοῖς] ταῖς a Sp. 2 κακόν VB¹: ἐναντίον ὡς κακόν κακῶ B²a Sp. τὸ ἐφ' οἷς
μὴδὲ γενομένον VB¹: ἐλλείπει B²a Sp. 8 διαχύσει Vict. (ubique restituit): διαλύσει
libri 9 ὁ om. a Sp. αὐτῇ Sp.: αὐτῆς libri 10. 11 τῇ
τοιαύτῃ ἡδονῇ Sp.: τῆς τοιαύτης ἡδονῆς libri 13 ἐναντία V: ἐναντίον Ba
14 διαλύσει V 19 τῇ ἡδονῇ B² Sp: τῆς ἡδονῆς libri bis 21 ὅσαι B²a Sp.: ὅσα
libri 22 αὐταῖς] u in lit. V 23 διό con. Sp. 31 post τῶν add. ἐνεργειῶν,
εἰ δὲ τῶν B²a: τῶν (ἐνεργειῶν ἡδονῶν) con. Sp.

VII. Διὰ τί, εἰ ἡ λύπη πᾶσα κακὸν τῇ ἑαυτῆς φύσει, οὐχὶ καὶ 243
 ἡ ἡδονὴ πᾶσα ἀγαθὸν ἔσται τῇ ἑαυτῆς φύσει.

Ἡ γὰρ πᾶσαν ἔδει καὶ τὴν ἡδονὴν κακὸν εἶναι οὕσαν ἐναντίον τῇ
 λύπῃ ὡς κακὸν κακῷ, ἢ εἰ μὴ ὡς φευκτὸν μηδὲ κακὸν ἢ ἡδονῇ, ἀλλ' ὡς
 5 ἀγαθὸν κακῷ ἀντίκειται, πᾶσαν ἀγαθὸν εἶναι. εἰ γὰρ εἴη τις ἡδονὴ κακόν, 10
 εἴη ἂν τῶν λυπῶν κακῶν οὐσῶν πασῶν ἢ ἡδονῇ, ἐναντία οὕσα τῇ λύπῃ,
 ἢ μὲν ὡς κακὸν κακῷ ἐναντία, ἢ δὲ ὡς ἀγαθὸν κακῷ, ὅτι δεῖται λόγου.
 ἢ οὐδὲ λύπη πᾶσα κακόν, εἴ γε καὶ ἐν τούτοις ἡ ἀρετὴ τοῦ μέσου στοχα- 15
 στική, καὶ εἰσὶν οἰκείαι τῷ σπουδαίῳ καὶ λύπαι τινὲς καὶ πόνοι. εἴη δ'
 10 ἂν κοινότερον ὁ πόνος τῆς λύπης. τίς γὰρ πόνος ἢ λύπη. καὶ γὰρ ὥσπερ
 ἡ ἡδονὴ ταῖς ἐνεργείαις ἐπομένῃ καὶ μέρος πως ἢ τέλος οὕσα αὐτῶν παρ'
 ἐκείνων ἔχει τὸ αἰρετόν τε καὶ φευκτόν (αἰρεταὶ μὲν γὰρ αἰ ἐπὶ ταῖς αἰ- 20
 ρεταῖς ἐνεργείαις, φευκταὶ δ' αἰ ἐπὶ ταῖς μὴ τοιαύταις), οὕτως εὐλογον καὶ
 τὰς λύπας ὑπολαμβάνειν ἐπὶ ἐνεργείαις τισὶ γινομέναις παρ' ἐκείνων καὶ
 15 αὐτὰς ἔχειν τὸ αἰρετόν τε καὶ φευκτόν ἔμπαλιν τῶν ἡδονῶν. τὰς μὲν γὰρ 25
 ἐπὶ ταῖς καλαῖς γινομέναις ἐνεργείαις φευκτὰς εἶναι, | τὰς δ' ἐπὶ ταῖς αἰ- 244
 σχραῖς αἰρετάς. εἰ δὲ εἰσὶν λῦπαί τινες αἰρεταὶ καὶ πόνοι, εἴην ἂν καὶ
 ἡδοναὶ φευκταὶ αἰ ταῖς λύπαις ταύταις ἐναντία. ἐναντία δὲ ἡδοναὶ λύπαις
 αἰ γινόμεναι ἐπὶ ταῖς τοιαύταις ἐνεργείαις. καὶ διὰ τοῦτο οὐ πᾶσα ἀγαθὸν 5
 20 ἡδονῇ, ὅτι μηδὲ πᾶσα λύπη κακόν. ἐλέγετο δὲ τι καὶ τοιοῦτον, ὅτι οὐδὲ
 τοῖς ὑποθεμένοις πᾶσαν εἶναι λύπην κακὸν ἀκολουθεῖν ἀνάγκη τὸ ἢ πᾶσαν
 ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι ἢ πᾶσαν κακόν, κειμένου τοῦ τὴν λύπην ἐναντίαν εἶναι 10
 τῇ ἡδονῇ. ἐφ' ὧν γὰρ ἡδονῶν ὑπερβολαὶ τινὲς εἰσὶν, ἐν τούτοις εἰσὶ καὶ
 αἰρεταὶ τινες ἡδοναὶ καὶ φευκταί. αἰ μὲν γὰρ μέσαι αἰρεταί, αἰ δὲ κατὰ
 25 τὰς ὑπερβολὰς φαῦλαι, εἰσὶ δὲ τοῦτο ἔχουσαι αἰ σωματικαὶ τῶν ἡδονῶν.
 ἐφ' ὧν δὲ μὴ εἰσὶν ὑπερβολαὶ τῷ καὶ τὰς ἐπὶ πλεόν αὐτῶν γινομέναις ἐν 15
 ἐν τῷ αἰρετῷ μένειν, αὐταὶ πᾶσαι αἰρεταί, οἳαί εἰσὶν αἰ ἐπὶ ταῖς κατὰ
 θεωρίαν ἐνεργείαις. εἰσὶ δὲ τινες καὶ παρὰ φύσιν ἡδοναί, ὅποῖαί εἰσὶν αἰ
 30 κῶν, αἰ οὔτε κυρίως ἀνθρώπου λέγοντο ἂν ἡδοναί, ὅτι μὴ κατὰ φύσιν,
 οὔτε αἰρεταί. οὕτως δὲ ἔχουσῶν τῶν ἡδονῶν πάσαις μὲν αὐταῖς ἔσται λύπη
 ἐναντίον ὡς κακὸν τῷ κῆσθαι πᾶσαν εἶναι λύπην κακόν, τῶν δὲ ἡδονῶν 25
 ὅσαι μὲν εἰσὶ παρὰ φύσιν, αὐταὶ ὡς κακὸν κακῷ τῇ λύπῃ ἔσονται ἐναν-
 35 τία, εἴ τις καὶ ταύτας ἐν ταῖς | ἡδοναῖς καταλέγοι, ὅσαι δὲ ἔχουσιν ὑπερ- 245
 βολήν, ἐπὶ τούτων αἰ μὲν ὡς ἀγαθὸν ἔσονται τῇ λύπῃ ἐναντία, αἰ ἐν με-
 σότητι καὶ ὠρισμένοι τῷ ὀρθῷ λόγῳ, αἰ δὲ καθ' ὑπερβολήν, ἐν αἷς καὶ

2 ἐστὶ Ba Sp. 3 ante ἢ titulum iterat Ba Sp. 5 πᾶσαν B²a Sp.: πῶς ἂν VB
 6 πασῶν. (ἢ) ἢ Vict. Sp. 7 ὅτι—λόγου punctis notat B² (in mg.: λύσεις οὐ μέντοι
 ἀκριβής): om. a 8 οὐδὲ Sp.: οὔτε libri 14 λύπας] u in lit. V 29 ὧν] v s. v. V
 29. 30 ἐβδόμῳ τῶν Ἠθικῶν] Eth. Nic. VII, 1. 1145^a15 sqq. 31. 32 ἐναντίον ἔσται
 λύπη Ba Sp. 36 αἷς Sp.: οἷς libri

αἱ τῶν ἀκολάστων, αὐταὶ δὲ ὡς κακὸν κακῶ, ὧν δὲ οὐκ ἔστιν ὑπερβολή, 5
αὐταὶ ἄν εἶεν πᾶσαι ὡς ἀγαθὸν κακῶ τῇ λύπῃ ἐναντία.

VIII. Ὅτι ἡ ἀρετὴ οὔτε γένος οὔτε δλον.

Οὔτε γένος μὲν, ὅτι τὸ γένος οὐ συναιρεῖται ἐνὶ τῶν εἰδῶν ἀναι- 10
ρουμένῳ, ἡ δὲ ἀρετὴ συναιρεῖται μιᾷ (εἴτε γὰρ ἀντακολουθοῦσιν αἱ ἀρε-
ταὶ ἀλλήλαις, ἴστινσοῦν ἀναιρουμένης ἀναιρεῖται καὶ ἡ ἀρετὴ, ἔσται γε
οὕτως καὶ ἔν τι τῶν εἰδῶν τᾶλλα εἶδη συναιροῦν, ὃ οὐδὲ αὐτὸ ὕγιες 15
εἶναι δοκεῖ, εἴτε μὴ ἀντακολουθοῦσι, φρονήσεως ἀναιρουμένης ἀναιροῖτο
ἄν ἡ ἀρετὴ τῶν κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐν πάσαις αὐταῖς τὸ εἶναι, ὃ δ' ὀρ-
10 θὸς λόγος ἀπὸ φρονήσεως), δλον δὲ οὐκ ἄν εἴη ἡ ἀρετὴ, ὅτι τὸ μέρος 20
οὐκ ἐπιδέχεται τὸν τοῦ δλου λόγον ἐν τοῖς ἀνομοιομέρῃσιν, διαφέρουσι δὲ
ἀλλήλων αἱ ἀρεταὶ καὶ τὸν τῆς ἀρετῆς ἐπιδέχονται λόγον. ἢ ἐν οἷς τὸ
μὲν πρῶτόν ἐστι, τὸ δὲ δεύτερον, ὡς ἀναιρουμένου τοῦ πρώτου | ἀναιρεῖ- 246
σθαι τό τε κοινὸν καὶ τὰ ἄλλα τὰ μετ' αὐτό, ταῦτα τῶν πολλαχῶς λεγο-
15 μένων ἐστὶ τῶν ἀφ' ἐνὸς ἡ πρὸς ἐν λεγομένων, ὥστ' εἰ καὶ ἡ ἀρετὴ
μιᾶς τινοῦ ἀναιρουμένης ἀναιροῖτο, εἴη ἄν καὶ αὕτη τῶν οὕτως λεγομένων. 5
ἢ μᾶλλον ῥητέον τὸν δοκῶντα συνωνύμως τῶν ἀρετῶν ὄρον τῆς ἀρετῆς
κατηγορεῖσθαι κοινότερον εἶναι καὶ οὐκ ἴδιον τῆς δλης ἀρετῆς ἧς αὐταὶ
μέρη. εἴη δ' ἄν ἐκείνη λόγος ἡ πάσης λογικῆς ψυχῆς ἕξις ἀρίστη, ὃς
20 λόγος οὐ καθεκάστη τῶν ἀρετῶν ἐφαρμόζει. δοκεῖ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης 10
δλον τι λέγειν τὴν τέλειον ἀρετὴν ἀλλ' οὐ γένος.

[Περὶ τῆς ἀπορίας ταύτης καὶ ἐν τοῖς ὑστέροις εἴρηται τι.]

IX. Ὅτι μὴ πάντες οἱ ἁμαρτάνοντες ἀγνοοῖα τοῦ κακὰ εἶναι καὶ 15
βλαβερὰ ἃ πράττουσιν, ἁμαρτάνουσιν.

25 (Ὅτι μὴ πάντες οἱ ἁμαρτάνοντες ἀγνοοῖα τοῦ κακὰ εἶναι καὶ βλαβερὰ,
ἃ πράττουσιν,) ἁμαρτάνουσι, δῆλον ἐκ τῶν πεπεισμένων ὅτι ἁμαρτάνουσι, 20
καὶ μὴ ἀντεχόντων αὐτοῖς διὰ μαλακίαν καὶ ἀνασκησίαν. ὧν εἰσὶ καὶ οἱ
νοσοῦντες καὶ τὰ βλάπτοντα αὐτοὺς πράττοντες, οὐκ ἀγνοοῦντες ὅποιά 247
ἐστὶν· ὅτι γὰρ οὐκ ἀγνοοῦσιν, αὐτοῖς ἐπικαλοῦσι, τοὺς μὴ τὰ ὅμοια ἁμαρ-
30 τάνοντας ἐπικαλοῦνται, εὐχονται τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τοῦ κάλλιον φρονῆσαι. ἐν

1 alt. δὲ V¹ in mg. 3 οὔτε γένος Ba Sp.: οὐ γένος V 4 ante οὔτε titulum
iterat Ba Sp. οὔτε] οὐ B²a Sp. 6. 7 γε οὕτως V: τε Ba Sp.: fortasse δὲ
οὕτως 7 εἰδῶν οὕτως τᾶλλα Ba Sp. 8 ἀναιρουμένης] ἧς s. v. in lit. V
9 ἐν] εἶναι conji. Sp. bene 10 ἀποφρονήσεως V οὐκ ἄν] οὐκ ἄν in lit. V
9 εἴη] ἡ add. v. c. V 17 τῆς ἀρετῆς coll. post κατηγορεῖσθαι Ba Sp. 19 εἴη] ἡ
add. v. c. V ἐκείνη a 20 οὐ punctis notat B: om. a 21 τελείαν Sp.
22 τι a Sp.: τις (t in lit.) V 25. 26 ὅτι — πράττουσιν add. Ba Sp. 27 ἀνασκησίαν]
ἀναισθησίαν Vict. Sp. 28 αὐτοῖς Sp. 30 ἐπικαλοῦνται B²a Sp.: ἐπικαλοῦσιν V
ἔχονται a

οἷς εἰσι καὶ οἱ ἐρωῶντες, οἱ εἰ τὸ ἐρασθῆναι ἐπ' αὐτοῖς (ὡς) τὸ ἐρώσιν 5
 παύσασθαι, ἐκόντες ἄν εἶεν τὰ κατὰ τὸν ἔρωτα πράττοντες. ἀλλὰ
 καὶ ἐκ τῶν ἀρχομένων ἀμαρτάνειν ὀτλον. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀγνοῶν τὰ
 κακὰ ὅτι κακὰ ἐστὶν ἐπ' αὐτὰ τὴν ἀρχὴν ἔρχεται. πάντες γοῦν ἀρχόμενοι 10
 5 αἰδοῦνται καὶ λανθάνειν σπεύδουσιν, καὶ ὡς μὴ καὶ δεύτερον πράζοντες τὰ
 ὅμοια εἶσιν ἐπ' αὐτά, πεπεισμένοι βλαβήσεσθαι τι ἀπ' αὐτῶν, εἰκόντες τῇ
 ἡδονῇ, οὐ πίστευι τοῦ αἰρετωτέραν αὐτοῖς εἶναι, ἀλλὰ τῷ μὴ βούλεσθαι 15
 πονήσαντες ὀλίγον ἀντισχεῖν πρὸς αὐτήν. τοῦ δὲ ταύτην περὶ τῶν κακῶν
 ἔχειν τὴν πρόληψιν ὡς ἔννοιαν αὐτῶν ἔχειν ὅποια ἐστὶν αἰτίαν πρώτην μὲν
 10 τὴν φύσιν ἔχουσιν (οὐ γὰρ ἀνενόητοι τῶν βελτιόνων οἱ μηδέπω παντά-
 πασι διστραμμένοι, ἀλλὰ τὰς κοινὰς τε καὶ φυσικὰς σώζοντες ἔννοιας· ὅτι 20
 γὰρ πρὸς τὰ βελτιῶ νένευκεν ἡ φύσις ἐκάστου, ὀτλον ἐστὶν ἐκ τοῦ καὶ τοῦς
 ἐν ἀμαρτήμασιν ὄντας ἡδὴ ἐπαινεῖν ἔτι τοῦς οὐχ ἀμαρτάνοντας, καὶ τοῦς
 ἀμαρτάνοντας τοῦς αὐτῶν παῖδας μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἄγειν), ἰκανὴ δὲ καὶ ἡ 25
 15 κοινὴ φῆμη τε καὶ πρόληψις τῶν ἀνθρώπων τὴν τῶν κακῶν ἀτοπίαν ὅποια
 τίς ἐστὶ διδάξαι. ἀλλὰ καὶ οἱ νόμοι ταῦτα κηρύττοντες | ἰκανοὶ τὰ βελ- 248
 τίω διδάσκουσιν. πρὸς δὲ τούτοις διδάσκαλοι τε καὶ παιδαγωγοὶ πάντες κοι-
 νῶς τὰ κακὰ φεύγειν παραινοῦντες οὐκ ἀνενοήτους τῶν βελτιόνων τοῦς
 νέους ἔωσιν εἶναι. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἀγνοῖα τῶν κακῶν τὰ ἀμαρτήματα, 5
 20 ὀτλον ἐκ τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων. ὅτι δὲ μὴ βία πράττουσιν τὰ φαῦλα,
 ὀτλον ἐκ τοῦ αὐτοῦς εἶναι τοῦς πράττοντας αὐτά, καὶ κατὰ τὴν ἐξ αὐτῶν
 ὀρμὴν κινεῖν ἐπὶ τὰς τοιαύτας πράξεις τὰ ὀργανικὰ μέρη καὶ βουλευομέ- 10
 νους περὶ αὐτῶν καὶ προαιρουμένους αὐτά. εἰ γὰρ οἱ προαιρούμενοι βιά-
 ζονται, τίνες ἄν εἶεν οἱ μὴ βιαζόμενοι; εἰ δὲ ἐν ἔξει τῶν ἀμαρτανομένων
 25 γενόμενοι μῆτε αἰδοῦνται αὐτοῦς * * * τῶν κακῶν φρονοῦσιν, οὐδὲν τοῦτο
 πρὸς τὸ εἶναι αὐτὰ ἀκούσια. τοῦ γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ ἔξει γενέσθαι, ὡς τὰ
 κακὰ μὴ ὑπολαμβάνειν καὶ αὐτοῖς εἶναι κακὰ. αὐτοὶ αἰτίοι, ὅτε γ' ἦν ἐπ'
 αὐτοῖς μὴ πράττειν ταῦτα δι' αὐτὰ γεγονάσιν τοιούτοι μὴ φυλαξάμενοι. εἰ 20
 δὲ ἀρχομένοι μὲν αὐτοῖς τῶν ἀμαρτημάτων οὐκ ἐφαίνετο τὰ κακὰ ὠφέ-
 30 λιμὰ τε καὶ αἰρετὰ, προελθοῦσιν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ δι' ἀμέλειαν αὐτῶν ἐν
 ἔξει γενομένοις μοχθηρᾷ [τὰ] τοιαῦτα φαίνεται, ἑαυτοῖς ἄν εἶεν τῆς ἀπ' αὐ- 25

1 ἐρωῶντες B²a Sp.: ἐρωτῶντες sic V: ἐρωτῶντες B¹ ὡς addidi: ἐστὶ καὶ add. B²a Sp.
 6 εἰσιν (εἰσιν V)] ἰσιν conl. Sp. fortasse recte πεπεισμένοι μὲν βλαβήσεσθαι B²a Sp.
 εἰκόντες δὲ τῇ a Sp. 8 αὐτήν] ἠν in lit. V 9 ἔννοιαν] εἰνοιαν a Sp. 10 ἀνενόητοι
 (νεν in lit.) V οἱ μηδέπω B Sp.: οἱ μὴ δέπω (μὴ s. v.) V: ὀρμη δέπω a 15 κοινὴ] ἡ
 in lit. V 17 τούτοις Sp.: τούτους libri 19 ἀμαρτήματα] tert. a in lit. V 20 ὅτι] o in
 lit. V δὲ μὴ corr. ex μὴ δὲ V: δὲ μὴ δὲ Ba Sp. βία] β in lit. V 21 αὐτοῖς (αί-
 τῶν) Diels 22 ὀρμη[τὰ (κα in lit.) sic V 23 προαιρουμένους] pr. u in lit. V 24 εἶεν]
 v in lit. V εἰ] οἱ Vict. 25 αὐτοῖς Sp.: αὐτοῖς V: om. a τῶν κακῶν φρονοῦσιν VFB¹S¹:
 (μῆτε περὶ τῶν κακῶν ὡς αὐτοῖς ὀν)των κ. φρ. Schwartz: τὰ κακὰ πράττοντες, τῶν δὲ (τε
 Sp.) νόμων καταφρονοῦσιν, τὰ κακὰ οὐχ ἡγούμενοι εἶναι κακὰ B²S²a Sp. 27 αὐτοῖς V
 αὐτοῖς Ba Sp.: αὐτοῖς V: αὐτοῖς FS ὅτε γ' ἦν Schwartz: ὅτε μὴν VBFS¹: εἰ γε B²a Sp.
 28 τὸ μὴ πράττειν B²a Sp. δι' αὐτὰ γεγονάσιν scripsi: διαγεγνάσιν VB¹S¹F: ὄν διαγεγνάσιν
 B²S²a Sp. 31 μοχθηρᾷ Schwartz: μοχθηρὰ VFB¹S¹: αἰρετὰ B²S²a Sp. τὰ delevi

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

τῶν τοιαύτης φαντασίας αἴτιοι, ὄντες αὐτοῖς τῆς τοιαύτης ἕξεως αἴτιοι, δι' ἣν φαντασίας περὶ τῶν κακῶν τοιαύτας ἔχουσιν. τούτοις δὲ μαρτυρεῖ καὶ τὸ μισεῖσθαι καὶ κολάζεσθαι τοὺς οὕτως ἀμαρτάνοντας, ὡς ἐκουσίως καὶ 249 αὐτοῖς αἰτίους ὄντας τῶν τοιούτων πράξεων, τῶν ἀκουσίως τοιοῦτόν τι 5 πραττόντων συγγνώμης τυγχανόντων. διὰ τί γάρ, εἰ πάντα ἀκούσια, τὰ μὲν αὐτῶν συγγινώσκειται, τὰ δ' οὐ; εἰ γάρ, ὅτε ἐπ' αὐτοῖς ἦν τὸ μαθεῖσθαι 5 ὁποῖά ἐστιν ἀπέχεσθαι αὐτῶν, εἰ μὲν εἰδότες τοῦτο ἡμέλουν αὐτοῦ, αὐτοὶ αἴτιοι πάλιν καὶ ἐκόντες τοιοῦτοι, εἰ δὲ κάκεινο ἤγνόουν, πῶς οὐ καὶ αὐτοὶ συγγνώμης ἄξιοι; ἰκανὴ δὲ πίστις τοῦ μήτε βία μήτε δι' ἄγνοιαν τῶν 10 βελτιόνων τινὰς ἀμαρτάνειν τῶν ἀμαρτανόντων καὶ τὸ μήτε λυπεῖσθαι μήτε μεταγινώσκειν ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασιν· τὰ γὰρ ἀκουσίως πραττόμενα ἐπιλυπά τέ ἐστι καὶ ἐν μεταμελείᾳ. ὅτι δὲ εἰ ἀκούσια τὰ ἀμαρτήματα, οὐδὲ ἐφ' 15 ἡμῖν ἂν εἶη, δῆλον ἐκ τοῦ ἀκούσια μὲν εἶναι τὰ βία ἢ δι' ἄγνοιαν γινόμενα, οὔτε δὲ ἂ βιαζόμενοι ποιοῦμεν ἐφ' ἡμῖν μὴ ποιεῖν (ἂ γὰρ μὴ ἐφ' 15 ἡμῖν καὶ ποιῆσαι καὶ μὴ ποιῆσαι, ταῦτα [οὐ] βία), τὰ δὲ διὰ θυμὸν ἢ ἐπιθυμίαν ἀμαρτανόμενα βία φασὶν ποιεῖν τοὺς ποιούντας, ὥστε (τὰ) διὰ θυμὸν ἢ ἐπιθυμίαν ἀμαρτανόμενα οὐκ ἐφ' ἡμῖν. εἰ δὲ αἱ κολάσεις ἐπὶ 20 τοῖς ἐφ' ἡμῖν, οἱ διὰ θυμὸν ἢ δι' ἐπιθυμίαν ἀμαρτάνοντες οὐκ ἂν εὐλόγως κολάζονται. ὅσα δὲ δι' ἄγνοιαν ἀμαρτάνεται, ταῦτα εἰ μὲν τῆς ἀγνοίας 20 αὐτοῖς οἱ ἀμαρτάνοντες αἴτιοι, εἴεν δ' ἂν αὐτοῖς αἴτιοι 25 τῆς ἀγνοίας, εἰ ἐνὸν αὐτοῖς ἐπὶ τὰ βελτίω τραπομένοις μὴ γενέσθαι ἐν ἕξει τοιαύτη, δι' ἣν ἀγνοήσουσι τὰ ἀγαθὰ, οἱ δὲ ἡμέλησαν τοῦ τοιοῦτου. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλλως | ἐνῆν αὐτοῖς ἐπὶ τὰ βελτίω τραπέσθαι, εἰ μὴ εἶχόν ποτε 250 ὑπολήψεις τινὰς περὶ τῶν ἀγαθῶν ὡς ὄντων τοιούτων. εἰ γὰρ ἀεὶ τὰ κακὰ 25 αὐτοῖς ἀγαθῶν φαντασίαν ἐπέστελλεν, οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς τὸ μὴ αἰρεῖσθαι αὐτά. ἀλλὰ μὴν οἱ ἔχοντες ὑπολήψεις περὶ τῶν ἀγαθῶν ὡς ἀγαθῶν 5 ἔπειτα μὴ αἰρούμενοι αὐτὰ ἐκόντες ἡμάρτανον. οὔτε γὰρ διὰ βίαν οὔτε δι' ἄγνοιαν παρεώρων τὴν τῶν βελτιόνων αἴρεσιν, ὥστε ὡς ἐπ' αὐτοῖς τὸ ἀμαρτάνειν, οὕτως καὶ ἐκούσιον. εἰ δὲ μὴ αὐτοῖς τῆς ἀγνοίας αἴτιοι, οὐδ' 10 30 ἂν ἐπ' αὐτοῖς εἶη τὸ δι' ἄγνοιαν ἀμαρτάνειν, οὕτως δὲ οὐδεὶς ἂν εὐλόγως κολάζοιτο τῶν ἀμαρτανόντων, εἴ γε αἱ κολάσεις μὲν ἐπὶ τοῖς ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲν δὲ τῶν ἀμαρτανόμενων ἐφ' ἡμῖν, εἴ γε ἀκούσιον, πᾶν δὲ ἀκούσιον 15 ἢ δι' ἄγνοιαν ἢ βία.

X. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῶν ἀρετῶν χάριν, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν.

35 Εἰ ἐν τοῖς φύσει γινόμενοις ἐστὶν τι, οὗ χάριν τὰ οὕτως γινόμενα γί- 20

1. 2 δι' ἦν] δ' ἦν a 6 εἰ] fortasse καὶ ὅτε Diels, cf. 129,27: ὅτι libri
 ἡμέλουν V 13 ἢ δι'—οὐ βία (15)] om. Ba Sp. del. S² 14 fortasse [ποιοῦμεν
 οὐδ' ἂ δι' ἄγνοιαν] ποιοῦμεν 15 οὐ del. v. c. V βία—ἀμαρτανόμενα (16) V¹
 in mg. 16 τὰ add. B²SFa Sp. 17 ἀμαρτανόμενα] ἀμαρτανόμεν | V
 20 αὐτοῖς V εἴεν] εἶη Sp. 22 ἀγαθὰ V οἱ δὲ] οἱ δὲ V 24 ὑπολήψεις] εἰ
 in lit. V ἀεὶ] δὴ a 27 ἐπεὶ τὰ a 30 αὐτοῖς VB: αὐτοὶ a Sp.
 32 ἀκούσιον V 35 γινόμενα] ἴνο in lit. V

νεται, τὸ δέ, οὐ χάριν γίνεται τινα, τέλος ἐκείνων, ἐν τοῖς φύσει γινομένοις τέλος τί ἐστίν. ἀλλὰ μὴν τὸ τέλος τῶν τοῦ τέλους χάριν γινομένων ἀμεινον, ὥστε καὶ τῶν φύσει γινομένων τὰ τέλη τῶν ἐκείνων γινομένων χάριν 25 ἀμείνω. ἔστι δὲ καὶ ὁ ἄνθρωπος τῶν φύσει γινομένων, ὥστε ἐστίν τι καὶ 5 τούτῳ | τέλος, καὶ τοῦτο τῶν ἐφ' οἷς τοῦτο βέλτιον. τέλος δὲ τοῦ ἀν- 251 θρώπου τὸ σπουδαῖον ἄνθρωπον γενέσθαι, τούτου χάριν ὁ ἄνθρωπος, τὸ δὲ σπουδαῖον γενέσθαι ἐστὶ τὸ ἔχειν τὰς ἀνθρώπου ἀρετάς. ἀλλὰ μὴν 5 οὐχ οἶόν τε σχεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τὰς ἀρετάς, εἰ μὴ πρῶτον ἄνθρωπος γένοιτο. ὁ ἄνθρωπος ἄρα τῆς τῶν ἀρετῶν κτήσεως χάριν, ἀλλ' οὐχ αἰ ἀρε- 10 ται τοῦ ἀνθρώπου. διὸ καὶ ἀμείνων ὁ κεκτημένος τὰς ἀρετάς ἄνθρωπος 10 τοῦ χωρὶς τούτων ἀνθρώπου. οὐ γὰρ αἰ ἀρεταὶ γίνονται. οὐ γὰρ ἡμεῖς αὐτὰς κτώμεθα ὡς χωρίον ἢ ἀνδράποδον ἢ οἰκίαν, ἀλλ' ἡ τῶν ἐκάστου ἀρετῶν γένεσις ἐν τῇ κτήσει αὐτῶν. εἰ δὲ ἡ γένεσις αὐτῶν ἐν τῇ κτήσει, καὶ τὸ εἶναι αὐταῖς ἐν τούτῳ, ἔστι δὲ τὸ τέλος ἡμῖν ἢ κτήσις αὐτῶν, εἴεν 15 15 ἂν καὶ αἰ ἀρεταὶ τέλη ἡμῶν καὶ τούτων χάριν ἡμεῖς. διὸ καὶ ἀμείνους ἡμῶν αἰ ἀρεταί, διότι καὶ τὸ τέλος ἡμῶν ἐν τῇ τῶν ἀρετῶν παρουσίᾳ τε καὶ κτήσει.

XI. Ὅτι μὴ πολλαχῶς τὸ ἀκούσιον, ἐπεὶ καὶ βία καὶ δι' ἄγνοιαν. 30

Ὅσπερ οὐ λέγεται πολλαχῶς τὸ ζῶον, ἐπεὶ τὸ μὲν ἐστίν αὐτοῦ λογι- 20 κὸν τὸ δ' ἄλογον, ἀλλ' οὐδὲ ἡ κακία πολλαχῶς, ἐπεὶ ἡ μὲν καθ' ὑπερ- βολῆν, ἡ δὲ κατὰ ἔνδειαν, οὕτως οὐδὲ τὸ ἀκούσιον πολλαχῶς, ἐπεὶ τὸ 25 μὲν αὐτοῦ βία, τὸ δὲ δι' ἄγνοιαν. μέρη γὰρ ἡ εἶδη τοῦ ἀκουσίου ταῦτα. 252 εἰ δὲ μὴ πολλαχῶς τὸ ἀκούσιον, οὐδ' ἂν ὁ τόπος ἔτι διὰ τοῦτο διαβαλ- λοίτο ὁ ἀξιώων 'εἰ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων πολλαχῶς, καὶ τὸ ἕτερον πολ- 5 25 λαχῶς· οὐ πολλαχῶς δὲ τὸ ἐκούσιον τοῦ ἀκουσίου τοῦ ἐναντίου αὐτῷ πολ- λαχῶς λεγομένου'; οὐδὲ γὰρ ἡ κακία πολλαχῶς, ἐπεὶ ἡ μὲν ἐστίν ἐν ὑπερβολῇ ἡ δὲ ἐν ἐνδείᾳ. γένος γάρ τι ἡ κακία ἐπὶ εἰδεσιν τῇ τε ὑπερ- 10 βολῇ καὶ τῇ ἐνδείᾳ, καὶ ὥσπερ κακία μὲν ἑκατέρω, καὶ ἡ ἐν ὑπερβολῇ καὶ ἡ ἐν ἐνδείᾳ (οὐδὲ γὰρ οἶόν τε ἅμα τὸν κακὸν κατ' ἄμφω κακὸν εἶναι, οὐ 30 μέντοι καὶ ἡ ἀρετὴ ἤδη διπλῇ ἑκατέρω τῶν κακιῶν ἰδίᾳ τις ἀντικειμένη· 15 οὐ γὰρ αὐτάρκες πρὸς ἀρετὴν τὸ μὴ εἶναι ἐν ὑπερβολῇ, ἢ πάλιν τὸ μὴ εἶναι ἐν ἐνδείᾳ, ἀλλὰ δεῖ, εἰ ἀρετὴ ἔσοιτο, ἐν μηδετέρῳ ἐκείνων εἶναι) οὕτως καὶ τὸ ἐκούσιον ἐν τῇ ἑκατέρω τῶν ἐν οἷς τῷ ἀκουσίῳ τὸ εἶναι ἐστίν ἀντιθέσει ἅμα τὸ εἶναι ἔχει. δεῖ γὰρ τὸν ἐκουσίως τι ποιῶντα ἐν αὐτῷ 30

6 γὰρ χάριν B² conl. Sp. 7 ἀρετάς V τ' ἔχειν conl. Sp. 9 ἄρα (in mg. m¹) VB: ὁ γὰρ ἄνθρωπος GFS (S² in mg. ἄρα) MNL: ὁ ἄνθρωπος ἄρα a Sp.
 11 οὐ—γίνονται] sententia aut manca (ἀρεταὶ (χωρὶς) Diels) aut delenda 12. 13 ἐκά-
 στου ἀρετῶν] v ἀρ in lit. V 21 οὐδὲ conl. Sp.: οὔτε libri 22 ἢ] ἡ V
 24 post ὁ litura V 26 οὐδὲ Sp.: οὔτε libri 27 γένος] τινός a 29 ἐν Sa
 Sp.: ἐπὶ VB 30 ἡ om. a Sp. διπλῇ a Sp. ἑκατέρω corr. in ἑκατέρω
 v. c. V 31 ἢ add. v. c. V 32 δεῖ] δὴ a 34 δεῖ S²B (in lit.) a: διὰ VS¹
 αὐτῷ V

τε τὴν ἀρχὴν ἔχειν τῶν πραττομένων καὶ ἔτι εἰδέναι τὰ καθ' ἕκαστα, ὧν τὸ μὲν τοῦ βία ἀναιρετικὸν ἐστὶ, τὸ δὲ τοῦ δι' ἄγνοιαν. διὸ ἅμα ἀμφοτέρους τοῖς τοῦ ἀκουσίου μέρεσιν ἀντίκειται τὸ ἐκούσιον ἐκείνων μὴδὲ συνυ- 25 πάρχειν ἧδὲ δυναμένων. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸν βία τι ποιοῦντα ἢ πάσχοντα 5 καὶ ἀγνοοῦντα τὰ καθ' ἕκαστα ἀμαρτάνειν. οὐδὲν γὰρ | πρὸς τὸ ἀκουσίως 253 ποιεῖν τοὺς βιαζομένους ὑπὸ τινων συντελεῖ ἢ ἄγνοια ἢ γνῶσις τῶν καθέκαστα. οὐκ ἀναιρεῖται δὲ ὁ τόπος οὐδὲ ὑπὸ τοῦ τὸ μὲν φιλεῖν πολλαχῶς λέγεσθαι, τὸ δὲ μισεῖν ἐναντίον ὃν αὐτῷ μῆκετι λέγεσθαι πολλαχῶς. εἰ 5 μὲν γὰρ ἦν τὸ μισεῖν παντὶ τῷ φιλεῖν ἐναντίον, καὶ μὴ πολλαχῶς ἐλέγετο, 10 ἀνῆρετο ἂν ὁ τόπος· εἰ δὲ τὸ μισεῖν μόνῃ ἐστὶν ἐναντίον τῷ φιλεῖν τῷ κατὰ διαθέσειν, οὐκέτι δὲ καὶ τῷ καταφιλεῖν, οὐ διαβάλλεται ὁ τόπος. 10 τότε γὰρ διαβάλλοιτο ἂν, εἰ παντὶ τῷ σημαινομένῃ ὑπὸ τοῦ πολλαχῶς λεγομένου ὃν ἐναντίον τι μὴ εἶη καὶ αὐτὸ πολλαχῶς λεγόμενον. τῷ γὰρ λευκῷ πολλαχῶς λεγομένῃ τὸ μέλαν ἐναντίον ὃν πολλαχῶς λέγεται, ὅτι 15 15 πᾶσι τοῖς σημαινομένοις ὑπὸ τοῦ λευκοῦ ἐναντίον ἐστὶν· καὶ γὰρ τῷ ἐν χρώματι λευκῷ καὶ τῷ ἐν φωνῇ ἐναντίον τὸ μέλαν, ὡς εἴ γε μόνον ἦν τῷ ἐτέρῳ αὐτῶν ἐναντίον, οὐδ' αὐτὸ ἂν ἐλέγετο πολλαχῶς.

XII. Ἡ λέξις ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Νικομαχείων.

“Ἔοικεν δὴ τὸ βίαιον εἶναι, οὐ ἔξωθεν ἢ ἀρχῇ, μὴδὲν συμ- 20 βαλλομένου τοῦ βιασθέντος”.

“Ὅτι τὸ ἐν ἡ μὴδὲν συμβάλλεται ὁ πράττων ἢ ὁ πάσχων 254 εἶπεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀντὶ τοῦ ὁ βιασθεῖς, διὰ τοῦ νῦν εἰρημένου ἔδειξεν μεταλαβῶν καὶ μῆκετι εἰπὼν ‘μὴδὲν συμβαλλομένου τοῦ πράττοντος ἢ πάσχοντος’, ἀλλὰ ἀντὶ τούτων εἰπὼν τοῦ βιασθέντος. ποτὲ μὲν 5 25 πράττειν λέγομεν, ποτὲ δὲ πάσχειν· καὶ γὰρ ‘βιασθεῖς ἔπραξεν’ καὶ ‘βία ἔπαθεν’ λέγομεν. ἀρχὴν δ' ἂν λέγοι ἔξωθεν εἶναι ἐπὶ τῶν βιαζομένων τὴν ποιητικὴν. ἡ μὲν γὰρ τελικὴ καὶ οὐ ἔνεκεν αἰτία οὐσα ἔξωθεν ἐστὶν 10 ἐπὶ πάντων τῶν πρασσομένων, εἴ γε πᾶς ὁ πράττων ἔνεκά του πράττει δ πράττει, ὃ ἐστὶν ἐκτὸς αὐτοῦ. ἔτι τε οὐδ' ἂν εἶη ἐν τοῖς βία τι 30 πράττουσιν ἢ πάσχουσιν ἢ ὡς τέλος αἰτία. οὐ γὰρ ὁ βιαζόμενος ὑπὸ 16 τινος τέλος τι ἔχει προκείμενον αὐτῷ, οὐ χάριν ὑπὸ τοῦ βιαζομένου βιάζεται. τῷ μὲν γὰρ βιαζομένῃ τινὰ † καὶ τοῦτο πράττων ἢ τέλος τι πρόκει- ται, καὶ διὰ τοῦτο τοῦτον, ὃν βιάζεται, (βιάζεται), αὐτῷ δὲ οὐδέν. οἱ δὲ

2. 3 ἀμφοτέροις] ἀμφοτέρας a 7 ὑπὸ] ἐπὶ a Sp. 10 τῷ B³S²a Sp.: τοῦ VB¹S¹
 14 ὃν om. a Sp. 16 τῷ] τὸ a 18 titulum ea forma reddunt Vict. et Sp. qua ex-
 stat in tabula ἐκ τοῦ τρίτου] Eth. Nic. III, 1. 1110^b15 21 ἐν ἡ B²: in lit. Vict.?:
 ἐν ἡ VB¹a Sp. 22 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] Eth. Nic. III, 1. 1110^a2 23 μεταβαλῶν „vir
 doctus in exemplo bibl. univ. Monac.“ Sp. 24. 25 μὲν γὰρ πράττειν a Sp. 25 λεγομέν
 (u sive ou supra v n. c.?) V 28 τοῦ sic V 29 πράττει δ B² Vict.? Sp.: πράττειν δ VFa
 αὐτοῦ V 30 ἢ ὡς a 31 αὐτῷ a Sp. 32 πράττων ἢ V: πράττοντι SB (ante τέλος rasura)
 a Sp.: fortasse καὶ (τοῦ) τοῦτο πράττειν τέλος 23 ὃν om. a Sp. βιάζεται addidi

πάσχοντες τὰ βίαιά εἰσιν, ὧν ἕξωθεν ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἢ ποιητικὴ, μηδὲν εἰς 20
 τὸ γινόμενον τοῦ πάσχοντος συμβαλλομένου τε καὶ συμπράττοντος, ὡς
 ἔδειξεν γινόμενον ἐπὶ τῶν πλεόντων, ὅταν ὑπὸ πνεύματός τινος ἐξωσθῶσιν,
 καὶ ὑπὸ τῶν κυρίων ὄντων καὶ ἀγόντων τοὺς ἡττημένους, ὅπη ἂν αὐτοῖς 25
 5 δοκῇ. οὐκ εἴ τις δὲ βιαζόμενος ὑπὸ τινος κινήσαι | τι τῶν ὀργανικῶν 255
 μορίων κινήσῃ τινα, ἢ συντελεῖ πρὸς τὸ γινόμενον βίᾳ, οὗτος ἤδη συμ-
 βάλλοιτο ἂν [ἢ τοῦ] πρὸς τὸ γινόμενον βίᾳ (οὐ γὰρ εἰ ἀπωσθῆς ὑπὸ τινος
 κινήσας τὰ σκέλη ἐμπέσει τινὶ ἢ καταβάλοι τι, ἤδη ἂν λέγοιτο συντελεῖν 5
 πρὸς τὸ γινόμενον), ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ τὴν οἰκείαν ὁρμὴν καὶ πρόθεσιν
 10 ποιήσαι τοῦτο, εἴη ἂν συντελῶν· εἰ δὲ κατὰ συνήθη τινα καὶ φυσικὴν με-
 ταφορὰν τῶν σκελῶν κινηθεῖη, οὐκέτι. ὅπερ εἶπεν καὶ Ἀριστοτέλης διὰ 10
 τοῦ καὶ γὰρ ἡ ἀρχὴ τοῦ κινεῖν τὰ ὀργανικά μέρη ἐν ταῖς τοιαύ-
 ταις πράξεσιν ἐν αὐτῷ ἐστίν. ὁ γὰρ ἐκ τῆς νεῶς τὰ φορτία ταῖς
 αὐτοῦ χερσὶν ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τὸν κίνδυνον, οὐχ ὅτι κινεῖ 15
 15 τὰς χεῖρας ἐκὼν ποιεῖ, ἀλλ' ὅτι προελόμενος τοῦτο ποιῆσαι, οὕτως αὐτὸ
 ποιεῖ, οὐκέτι (δὲ) οἱ δι' ἡδονῆς τι ποιῶντες βίᾳ, ὅτι αὐτοὶ ποιοῦσιν α
 ποιοῦσιν διὰ τὴν ἡδονήν, ἀλλ' οὐκ ἕξωθεν τὸ ποιῶν ἔχουσιν· τὸ γὰρ ἡδὺ
 ὡς τέλος καὶ σκοπὸς αἴτιον, ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ ποιῶν. 20

XIII. Περὶ ἡδονῆς.

20 Ὅτι οἰκεία ἡ ἡδονὴ τῇ ἐνεργείᾳ, ἐφ' ἣ γίνεται, καὶ οὐκ ἔστιν ἡ μὲν
 ἡδονὴ ὁμοειδῆς πᾶσα, | κατὰ τὸν ἀριθμὸν μόνον ἄλλη ἄλλης διαφέρουσα, 256
 τὰ δὲ ποιητικὰ τῶν ἡδονῶν διαφέρει, ἀλλ' εἰσὶν καὶ αἱ ἡδοναὶ ὁμοίως ἀλ-
 λήλων διαφέρουσαι, ὅσπερ καὶ τὰ ποιητικὰ αὐτῶν, ἐναργῶς ἔδειξεν Ἀρι-
 στοτέλης διὰ τοῦ δεῖξαι τὰς οἰκείας ταῖς ἐνεργείαις ἡδονὰς συναυξήσας 5
 25 τὰς ἐνεργείας, ἐφ' αἷς γίνονται. ἡ γὰρ ἐπὶ τῷ γεωμετρεῖν ἡδονὴ συναυξεῖ
 τὰς κατὰ γεωμετρίαν ἐνεργείας, καὶ (ἢ) ἐπὶ τῷ κηθαρίζειν τὰς κατὰ τὴν κηθα-
 ριστικὴν, ὡς ἔχουσαι πρὸς αὐτὰς οἰκειότητα καὶ διαφέρουσαι ἀλλήλων κατὰ 10
 ταῦτά ταῖς ἐνεργείαις, ἐφ' αἷς γίνονται. εἰ γὰρ ἦσαν αἱ ἡδοναὶ αἱ αὐταί,
 οὐκ ἂν ἦδε μὲν τὰςδε, ἦδε δὲ τὰςδε τὰς ἐνεργείας συνηῦθεν. οἷς μὲν γὰρ
 30 ἀθροίζειν χρήματα πρόκειται, δι' ὧν ἐνεργειῶν ἡγροῦνται δύνασθαι τοῦτ' 15
 αὐτοῖς περιγενέσθαι, ταύτας ἐνεργοῦσιν, καὶ δι' ὧν πλεῖον, μᾶλλον, ὡς ὄν-

3 ἔδειξεν] cf. l. c. 1110*3 ὑπὸ] ὁ in lit. V 4 ὑπὸ] ἐπὶ Sp. 6 οὗτος a Sp.:
 οὕτως libri 7 ἢ τοῦ om. a Sp.: δι' αὐτοῦ Diels καταβάλοι Diels: καταβάλλοι
 libri 8 κινήσας V 10 ποιήσαι Diels: ποιήσει a Sp.: ποιήση V συνήθη
 sic V 11 εἶπεν] Nic. Eth. III, 1. 1110*15 14 κινεῖ] ι in lit. V 16 δὲ add.
 B²S²a Sp. δι' ἡδονῆς] διὰ ἡδονήν a Sp. 19 titulum ea forma qua exstat in tabula
 reddunt B² Vict. Sp. 21 κατὰ sic V 23 ἔδειξεν] Eth. Nic. X, 5. 1175*20 sqq.
 24 ἐφ' αἷς γίνονται add. ante ἡδονὰς FSa Sp. συναυξήσας FS¹ 25 τὰς ἐνεργείας
 S²B²a Sp.: ταῖς ἐνεργείαις VB¹ 26 ἢ addidi τὰς — (28) γίνονται om. SF
 28 ταῦτά B Vict. Sp.: τ'αὐτά V: ταῦτα SFa ἐνεργείαις] ἡδοναῖς Vict. 31 περι-
 γίνεσθαι a Sp.

τος τινός ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ τῶν ἀδιαφόρων ἐνεργειῶν περιγινόμενου. διὸ
 οἱ αὐτοὶ διὰ τῶν διαφόρων κτῶνται τὰ χρήματα, καὶ οὐδὲν μᾶλλον διὰ 20
 τῶνδε ἢ τῶνδε, ἃ ἐστὶ κτημάτων τε καὶ πλοῦτου περιποιητικά. ἐπὶ δὲ
 τῶν ἡδονῶν οὐχ οὕτως. οὐ γὰρ ὡς ἀπὸ πάντων τῶν ποιητικῶν ἡδονῆς
 5 τῆς αὐτῆς περιγινόμενης ἡδονῆς, δι' ὧν μάλιστα γίνεται ταῦτα, ζητοῦσιν,
 ἀλλ' ὡς ἄλλων οὐσῶν τῶν ἐπὶ διαφοροῖς γινομένων ἐνεργείαις τὰς ἐπὶ 25
 ταῖσδε γινόμενας | αἰροῦνται, καὶ λυποῦνται γε καὶ ἄχθονται ταῖς ἀπα- 257
 γούσαις αὐτοὺς ἀπὸ τῶνδε τῶν ἐνεργειῶν ἐνεργείαις τε καὶ ἡδοναῖς, ὡς
 ἐμποδῶν γινόμεναις ταῖς προκειμέναις αὐτοῖς ἡδοναῖς διὰ τοῦ τὰς ἐνεργείας
 10 ἐμποδίζεσθαι, ἐφ' αἷς γίνονται. φθαρτικά γὰρ ἀλλήλων, ὥσπερ ἐνεργεῖαι, 5
 ἐφ' αἷς ἡδοναῖς, οὕτως δὲ καὶ αἱ ἐπ' αὐταῖς ἡδοναῖς. καίτοι, εἰ ἦσαν ὁμο-
 ειδεῖς αἱ ἡδοναὶ πᾶσαι, καὶ τὰς ἐνεργείας ἡρούμεθα τῶν ἡδονῶν χάριν,
 ἦσαν (ἄν) αἰρετώταται ἐνεργεῖαι αἱ μάλιστα ποιούσαι τὴν ἡδονήν. εἰ δ' 10
 οὐκ ἀπὸ τῆς γινόμενης ἡδονῆς ἢ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ποιητικῶν αὐτῶν
 15 κρίσις, ἔμπαλιν δὲ ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν τὰς ἡδονὰς κρίνομεν, οὐτ' ἄν διὰ
 τὰς ἡδονὰς αἱ ἐνεργεῖαι τὸ αἰρετὸν ἔχοιεν, οὔτε ὁμοειδεῖς ἄν εἶεν ἀλλήλαις. 15
 ἔτι δέ, εἰ δὲ ποιούμεν ἐφ' αἷς λυπούμεθα ἐνεργείαις (παυόμεθα γὰρ τοῦ
 ἐνεργεῖν αὐτάς), τοῦτο ποιούμεν εἰς αὐτάς, ὅταν ἡδόμεθα τισιν ἄλλαις
 ἐνεργείαις, δῆλον ὡς οἰκεῖται ταῖς ἐνεργείαις αἱ γινόμεναι ἐπ' αὐταῖς ἡδοναῖς. 20
 20 ἔτι (εἰ) τοῖς μὲν σώφροσιν αἱ αἰσχροὶ ἐνεργεῖαι λύπην φέρουσι, ἡδονὴν δὲ αἱ
 σωφρονικαὶ τε καὶ καλαί, τοῖς δὲ ἀκολάστοις ἔμπαλιν, οὐκ ἄν εἶεν αἱ ἀπὸ
 τῶν αἰσχροῶν ὁμοειδεῖς ταῖς ἀπὸ τῶν καλῶν. οὐχ ὅμοιον τὸ ἐπὶ τῶν
 χρημάτων· οὐ γὰρ τοῖς φρονίμοις τε καὶ σώφροσιν ἢ πορνοβοσκία πενίας 25
 αἰτία, τοῖς δὲ μοῖχθηροῖς περιουσίας, ἀλλὰ καὶ τοῖς σώφροσιν τῆς αὐτῆς 258
 25 εὐπορίας ἄν αἰτία γίνοιτο, εἰ φέροιεν αὐτάς ἐνεργεῖν. ἐπὶ γὰρ τῶν ἡδονῶν
 οὐ μόνον αἱ αἰσχροὶ ἐνεργεῖαι φευκταί, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῷ μηδεμίαν αὐτοῖς 5
 ἡδονὴν φέρειν καὶ λύπησιν αὐτοῖς εἰσιν αἰτίαι.

XIV. Πῶς σωθήσεται τὸ εἶναι τι μεταξὺ ἡδονῆς καὶ λύπης.

Πῶς, εἰ ἡδονὴ ἐνεργεῖα ἐστὶ τῆς κατὰ φύσιν ἕξεως ἀνεμπόδιστος, ὡς 10
 30 εἴρηκεν ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν Νικομαχείων, αἱ δὲ ἐμποδιζόμεναι λυπηραί, δυνή-
 σεται χωρίζεσθαι τῆς ἡδονῆς ἢ ἀλυπία; ἐν ποίαις γὰρ ἐνεργείαις ἔσται; οὔτε

1 ἀδιαφόρων GFS¹: ἀδιαφόρων sic V: διαφορῶν B²S²a Sp.: διαφορῶν B¹: fortasse αὐτοῦ
 τοῦ ἀπὸ τῶν διαφορῶν 2 αὐτοῖ] οἱ in lit. V · διαφορῶν V 3 ἢ] ἢ V
 περιποιητικά] ε in lit. V 7 γε] τε con. Sp. 10 post ὥσπερ add. αἱ a Sp.
 11 post αἷς add. αἱ a Sp. 13 ἄν add. Sp. αἰρετώταται GFS¹ ποιούσαι v. c. VS²Ba
 Sp.: ποιῆσαι V¹: ποιήσασαι GFS¹ 14 αὐτῆς con. Sp. 17 post ὅ paululum era-
 sum V 20 εἰ add. a Sp. αἱ om. a Sp. 25 αἰτία γίνοιτο Sp.: αἱ τοῖς γίνοιτο
 libri φέροιεν Sa Sp.: φέροι] sic V¹: εἰ in mg. add. v. c. V: φέροι B¹GF: φέροι ἐν B²
 26 τοῖς σώφροσι add. ante φευκταί B² 27 αἰτία a Sp. 29 ἐνεργεῖα i. e. ἐνεργ-
 γεῖα V 30 ἐν τῷ ἑβδόμῳ] Eth. Nic. VII, 13. 1153*14 30. 31 δυνήσονται a
 31 χωρίζεσθαι V Sp.: χωρήσασθαι SFG Vict.: χωρήσεται a: χωρίζεται Vict.? ἐνεργ-
 γεῖαι] ante αἷς 2 litt. erasae V

γὰρ ἐν ταῖς ἀνεμποδίστοις, οὔτε ἐν ταῖς ἄς ἐνεργοῦμεν ἐμποδιζόμενοι. ἡ 15
 δὲ αὐτὴ ἀπορία ἔπεται καὶ τοῖς εἰρημένοις περὶ ἡδονῆς αὐτῶ ἐν τῷ τε-
 λευταίῳ, δι' ὧν λέγει αἰσθήσεως δὲ πάσης πρὸς τὸ αἰσθητὸν ἐνερ-
 γούσης, τελείως δὲ τῆς εὐ διαχειμένης πρὸς τὸ κάλλιστον τῶν
 5 ὑπὸ τὴν αἰσθησιν· τοιοῦτον γὰρ μάλιστα εἶναι δοκεῖ ἡ τελεία 20
 ἐνέργεια (αὐτὴν δὲ | λέγειν ἐνεργεῖν ἢ ἐν ᾧ ἐστὶ μηδὲν διαφε- 259
 ρέτω), καθ' ἕκαστον δὲ βελτίστη ἐστὶν ἡ ἐνέργεια τοῦ ἄριστα
 διαχειμένου πρὸς τὸ κράτιστον τῶν ὑπ' αὐτήν. αὕτη δ' ἂν τε-
 λειοτάτη εἴη καὶ ἡδίστη· κατὰ πᾶσαν γὰρ αἰσθησιν ἐστὶν ἡδονή, 5
 10 ὁμοίως δὲ καὶ διάνοιαν καὶ θεωρίαν, ἡδίστη δ' ἡ τελειοτάτη,
 τελειοτάτη δ' ἡ τοῦ εὐ ἔχοντος πρὸς τὸ σπουδαιότατον τῶν ὑπ'
 αὐτήν. καὶ γὰρ ἐκ τούτων καὶ τῶν τούτοις ἐφεξῆς λεγομένων ἡ αὐτὴ 10
 ἀπορία συνίσταται τε καὶ μένει. ἀλλὰ μὴν δοκεῖ αὐτοῖς μέση τις εἶναι
 κατάστασις ἡδονῆς τε καὶ λύπης. ἡ πρῶτον μὲν, εἰ ἐν ταῖς ἐνεργείαις αἰ
 15 ἡδοναί τε καὶ λύπαι ταῖς τῶν αἰσθήσεων καὶ ταῖς τῆς διανοίας τε καὶ θεω- 15
 ρίας, δῆλον ὡς ἐν ταῖς ἀνενεργησίαις ταῖς κατὰ ταῦτα ἐν οὐδετέρῳ τούτων
 ἐσόμεθα. ἔστιν δὲ ὅτε οὔτε κατὰ τὰς αἰσθήσεις οὔτε κατὰ θεωρίαν ἐνερ-
 γοῦμεν, ὡς ἔν τε τοῖς ὑπνοῖς καὶ ἐν ταῖς χωρὶς ὕπνων ἀναπαύσεσιν. 20
 ἔπειτα εἰ ἐν ταῖς βελτίσταις ἐνεργείαις τὸ ἡδιστον, βέλτισται δὲ ἐνεργεῖαι
 20 αἰ τῶν ἄριστα διαχειμένων ἔξεων, ὅταν γίνωνται περὶ τὰ κράτιστα τῶν ὑπ'
 αὐτάς, δῆλον ὡς εἰ μὴ οὕτως ἄμφω ἔχοι, οὐκέτ' ἂν ἡδίσται γίνοντο αἰ 25
 ἐνεργεῖαι. ὀλίγης μὲν οὖν παραβάσεως καὶ ἀνέσεως τοῦ ἐν ἑκατέρῳ κρα-
 τίστου γινομένης | ἔτι ἂν μένοιεν ἡδεῖαι, εἰ καὶ μὴ ἡδίσται. εἰ δ' ἔτι 260
 μᾶλλον ἀνεθεῖεν (δῆλον αἰ εἰς τὸ χωρὶς ἡδονῆς τε καὶ λύπης ἐνεργεῖσθαι·
 25 † αἰτίαι τοῦ χρησίμου χάριν γινόμεναι ὄψεις τε καὶ ἀχοαὶ καὶ ὁσφρήσεις καὶ
 ἀφαί, οἷον τοῦ φυλάεσθαι τι ἢ τοῦ γνωρίσαι), δῆλαί εἰσιν οὔτε τὸ λυπηρὸν 5
 ἔχουσαι οὔτε τὸ ἡδύ, εἰ αὐτὸς εἶπεν, ποῖαί εἰσιν ἐνεργεῖαι μέσαι, δι' ὧν
 προσέθηκεν, λέγων πῶς οὖν οὐδεὶς συνεχῶς ἡδεται ἢ κάμνει; πάντα
 γὰρ τὰ ἀνθρώπεια ἀδυνατεῖ συνεχῶς ἐνεργεῖν. οὐ γίνεται οὖν 10
 30 οὐδὲ ἡδονή· ἔπεται γὰρ τῆ ἐνεργείᾳ. ἔνια δὲ τέρπει καινὰ ὄντα,
 ὕστερον δὲ οὐχ ὁμοίως διὰ ταῦτό· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον παρακέ-
 κληται ἢ διάνοια, καὶ διατεταμένως περὶ αὐτὰ ἐνεργεῖ, ὥσπερ 15

2. 3 ἐν τῷ τελευταίῳ] Eth. Nic. X, 4. 1174b14 3 δὲ καὶ a Sp. 5 post αἰσθησιν
 add. κειμένων Vict. τοιοῦτον Vict.? B² Sp.: τοιοῦτων VBSa 6 ᾧ] ante ᾧ lit.
 1 litt. V: in lit. B 7 ἐκάστην B² Sp. 8 ὑφ' αὐτήν a Sp. ex Arist. 11 εὐ
 ἔχοντος B² Vict. Sp.: περιέχοντος VB¹Sa 11. 12 ὑφ' αὐτήν a Sp. ex Arist. (ὑπ' αὐ.
 Arist. Kb) 14 ἡ a μὲν εἰ] μένει a 15 τε καὶ ταῖς a Sp. 20 αἰ om.
 a Sp. ἀρστα sic V 22 ἑκατέρῳ Fa Sp.: ἑκατέρου V 23 μῆ V 24 δῆλον αἰ εἰς
 VS¹B¹F: δ. ὡς εἰς B²: δ. ὡς S²a Sp.: fortasse δηλονότι εἰς 25 αἰτίαι VS¹BF: οἷαι αἰ
 B²S²a Sp.: fortasse αὐταὶ δ' (αἰ) 26 ἀφαί V 27 εἰ VS¹F: δς B²a: ὡς S² Vict.? Sp.:
 εἰ γε Schwartz post εἶπεν add. δηλῶν a Sp. ἐνεργεῖαι sic V 28 λέγων] Eth. Nic.
 X, 10. 1175a3 οὐδεὶς V 29 ἀνθρώπεια corr. ex ἀνθρώπια V 30 καινὰ B²S²a
 Sp.: κενὰ VB¹S¹F 32 διανοια V 31. 32 παρακέκλιται Sa: παρακέκλιται F

κατὰ τὴν ὄψιν οἱ ἐμβλέποντες, μετέπειτα δ' οὐ γίνεται τοιαύτη ἢ ἐνέργεια, ἀλλὰ παρημελημένη, διὸ καὶ ἡ ἡδονὴ ἀμαυροῦται. ἐν γὰρ ταῖς τοιαύταις ἀνέσεσιν τε καὶ ἡμελημέναις ἐνεργείαις καὶ ἀμαυρώ- 20 σεσιν τῆς ἡδονῆς τὸ χωρὶς ἡδονῆς ἄλυπὸν ἐστὶν εὐρεῖν. οἱ δὲ τινων αἰσθανό- 5 μεθα οὔτε ἡδόμενοι οὔτε λυπούμενοι, λέγει καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς. περὶ γὰρ ὀσφρήσεως καὶ τῶν ὀσφρητῶν ἐν αὐτῷ λέγων εἶπεν· φαύλως 261 γὰρ ἄνθρωπος ὀσμάται καὶ οὐδενὸς αἰσθάνεται τῶν ὀσφραντῶν ἄνευ τοῦ λυπηροῦ ἢ τοῦ ἡδέου. εἰ γὰρ φαύλως, διότι μόνων τῶν ἡδέων τε καὶ λυπηρῶν αἰσθάνεται, δῆλον ὡς ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσιν, αἷς 5 10 οὐ φαύλως αἰσθανόμεθα, αἰσθανοίμεθ' ἂν καὶ οὔτε ἡδέων οὔτε λυπηρῶν. ἀλλ' εἰ καὶ τῶν στερήσεων τῶν αἰσθητῶν ἐκάστη αἰσθήσει τῶν οἰκείων αἰσθανόμεθα, δῆλον ὡς ἡ τούτων αἰσθησις οὔτε μεθ' ἡδονῆς οὔτε μετὰ 10 λύπης γίνοιτο.

XV. Ὅτι ἡ ἀφροσύνη τούτων ἔσται ἄγνοια, ὧν ἡ φρόνησις ἐπι- 15 στημένη.

Εἰ ἡ φρόνησις ἐπιστήμη ἐστὶ ποιητέων τε καὶ οὐ ποιητέων, εἴη ἂν καὶ ἡ ἀφροσύνη ἄγνοια τῶν αὐτῶν, καὶ ἀφρονες οἱ τούτων τι ἀγνοοῦντες 15 καὶ περὶ ταῦτα διεψευσμένοι. εἰ δὲ τοῦτο, οὐ πάντες οἱ ψευδόμενοι τι τῷ ἡπατῆσθαι ἀφρονες ἂν εἴεν. οὐ γὰρ πᾶσα γνῶσις ἢ ἀπάτη περὶ τῶν ποιη- 20 τέων ἢ οὐ ποιητέων ἐστίν. οὔτε γὰρ ἡ περὶ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι τοῦδε 20 τινος σχήματος γνῶσις ἢ ἀπάτη περὶ ποιητέων ἐστίν, οὔτε περὶ τοῦ γενη- τὸν ἢ ἀγένητον αὐτὸν εἶναι, ἢ πεπερασμένον ἢ ἀπειρον, ἢ ἕνα ἢ ἀπείρους, οὔτε τὸν τῶν ἄστρον ἀριθμὸν ἢ περιττὸν εἶναι ἢ ἄρτιον, οὔτε τὸ εἶναι τοῦ κόσμου τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω, οὔθ' ὅλως | τι τῶν εἰς γνῶσιν τε 25 καὶ θεωρίαν συντελούντων μόνην. ἀλλ' εἰ ἔστιν ἡ περὶ ταῦτα ἐπιστήμη 262 ἄλλης ἀρετῆς, ἀλλ' οὐ φρονήσεως, ὁμοίως καὶ ἡ ἀπάτη περὶ αὐτὰ οὐκ ἀφροσύνη, ἀλλὰ κακία τις ἄλλη. 5

XVI. Πῶς εἰ ἡ λύπη κακὸν πᾶσα, οὐχὶ καὶ ἡ ἡδονὴ πᾶσα ἀγαθόν.

30 Εἰ ἡ λύπη κακὸν πᾶσα, ἐναντίον δὲ τῆς λύπης ἡ ἡδονή, πῶς οὐχὶ καὶ αὐτὴ πᾶσα ἀγαθόν ἢ πᾶσα κακόν, εἴ γε τῷ κακῷ τὸ ἐναντίον ἀνάγκη ἢ 10

1 ἐμβλέποντες B²S^a Sp.: ἐχβλέποντες VB¹S¹F γίνεται om. Arist. vulg. 2 ἐνέργεια] α s. v. V 3 τοιαύταις] s in lit. V τοιαύταις—ἡμελημέναις om. a (ἀνέσεσι—ἡμελη- μέναις add. Vict., qui τοιαύταις delere videtur, quod om. Sp.) 4 τὸ] ὁ in lit. V: τοῦ Vict. 5 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς] de an. II, 9. 421*10 17 ἡ] om. a Sp. 20 τοῦ τὸν B² Vict.?: τούτων libri τοῦδε] τοιοῦδέ a Sp. 21 περὶ] πρὸ a 23 (τοῦ) τὸν conii. Sp. τὸ] το V: τοῦ conii. Sp. 26 καὶ conii. Sp.: δὲ καὶ V: δὲ καὶ a ἀπάτη V 27 ἀφροσύνης a Sp. κακίας τινος ἄλλης conii. Sp. 28 κακὸν πᾶσα] πᾶσα κακόν conii. Sp. item v. 30

ἀγαθὸν ἢ κακὸν εἶναι; ἢ εἰ μὲν μονοειδῆς ἦν πᾶσα ἡδονή, πᾶσα ἦν ἂν ἢ ἀγαθὸν ἢ κακόν, εἰ δὲ μὴ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ συνδιαίρεται ταῖς ἐνεργείαις ἐφ' αἷς γίνεται (αἱ μὲν γὰρ ἐπὶ ταῖς ἀγαθαῖς ἐνεργείαις γινόμεναι 15 ἀγαθαί, αἱ δὲ ἐπὶ ταῖς μοχθηραῖς κακαί, ὥσπερ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι· καὶ γὰρ 5 τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν τῶν ἀγαθῶν ἀγαθαί, κακαὶ δὲ αἱ τῶν φαύλων), οὐδὲν κωλύσει τῇ λύπῃ οὔσῃ κακῶ ἐναντίας εἶναι τῶν ἡδονῶν τὰς μὲν ὡς 20 ἀγαθάς, τὰς δὲ ὡς κακάς, τὰς μὲν κατὰ λόγον τε καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς γινομένας ὡς ἀγαθάς, τὰς δὲ παρὰ τὸν ὀρθὸν γινομένας λόγον καὶ ἐπὶ τοῖς φαύλοις ὡς κακάς. ἦν γὰρ τῶ κακῶ τὸ ἐναντίον ἢ ἀγαθὸν ἢ κακόν, ὁ 263 10 δὲ πόνος οὐ πᾶς κακόν· ὁ γὰρ τῶν καλῶν χάριν γινόμενος αἰρετός. ἢ χρῆ ὁμοίως καὶ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν λέγειν καὶ τὴν λύπην κακόν. καὶ γὰρ ἡδονὴν εἴποι ἂν τις πᾶσαν ἀγαθόν, ἀλλὰ τὴν μὲν καὶ ἀπλῶς καὶ τῇ οἰ- 5 κείᾳ φύσει, ἥτις ἐστὶν ἡ τῶν σπουδαίων (τὰ γὰρ τοῖς σπουδαίοις ἀγαθὰ καὶ κακὰ καὶ τῇ αὐτῶν φύσει τοιαῦτα), τὴν δὲ τῶδε ἀγαθὸν τῶ οὕτως 15 ἔχοντι, ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς ἀγαθόν· τοιαῦται αἱ τῶν μοχθηρῶν ἡδοναί. ἐκεῖ- 10 νοις γὰρ ἀγαθαὶ καὶ αἰρεταί, οὐχ ἀπλῶς. καὶ λῦπαι δὲ αἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ὄντως κακοῖς γινόμεναι ἀπλῶς ἂν εἶεν κακαί, αἱ δ' ἐπὶ τοῖς μὴ τοιούτοις ἐκείνοις κακαί, οὐ μὴν καὶ ἀπλῶς ἔτι· ἔσται δὲ ποτε καὶ ὁ ἀγαθὸς ἐν τούτῳ τῶ κακῶ, ὡς καὶ ἐν πενίᾳ καὶ νόσῳ· τὰ γὰρ ἐφ' οἷς ὁ σπουδαῖος 15 20 λυπήσεται κακά.

XVII. Ὑπὸ τί τῶν ἀγαθῶν ἢ ἡδονὴ ἂν εἴη.

Ἐπεὶ τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν τίμια, τὰ δὲ ἐπαινετά, τὰ δὲ δυνάμεις, τὰ δὲ ὠφέλιμα, ἐζητήθη ὑπὸ τί τούτων χρῆ εἶναι τὴν ἡδονήν. εἰ μὲν πᾶσαι 20 ἀγαθὸν καὶ πᾶσαι ὁμοειδεῖς αἱ ἡδοναί, περὶ πάσης τε χρῆς ζητεῖν καὶ ὑπὸ 25 τί εἶεν τῶν ἀγαθῶν πᾶσαι, εἰ δὲ οὐ πᾶσαι ἀγαθόν, ἀλλ' ἐπόμεναι ταῖς αἰρεταῖς ἐνεργείαις (οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ ἡδονὴ αὐτὴ καθ' αὐτήν, ἀλλ' ἐπὶ τινι 25 ἐνεργείᾳ γίνεται, καὶ γίνεται κατ' οἰκειότητα τὴν | πρὸς τὴν ἐνέργειαν· οὐ 264 γὰρ ἐστὶν ἡ ἀπ' ἄλλης ἐνεργείας ἡδονὴ ἢ αὐτὴ τῇ ἀπ' ἄλλης· φθειρούσιν γοῦν πολλάκις αἱ ἀπ' ἄλλων ἐνεργειῶν ἡδοναὶ τὰς ἀπ' ἄλλων· ὁ γὰρ 30 χαίρων τῇ ἀπὸ τοῦ αὐλεῖν ἡδονῇ σφόδρα, καὶ τύχῃ τινὰ ἐνέργειαν ἡδέως 5 ἐνεργῶν, ἀκούσας αὐλῶν καταλιπὼν τὴν τε ἐνέργειαν τὴν ἐν ποσίν καὶ τὴν ἡδονὴν τὴν ἐπ' αὐτῇ τῶ αὐλοῦντι προσέχει, ὡς τῇ ἀπὸ τοῦ αὐλεῖν ἡδονῇ χαίρων ἄλλη οὔσῃ τῆς ἐπὶ τῶν πρὸ τοῦ ἐνεργουμένων), εἰ δὲ ἄλλαι ἐπ' 10 15 ἄλλαις καὶ διαφερούσαις ἐνεργείαις γινόμεναι, καὶ εἰσὶν οἰκείαι ταῖς ἐνεργείαις, ἐφ' αἷς γίνονται, δῆλον ὡς συνδιαίροιντο ἂν αὐταῖς, ὡς τῶν μὲν αἰρετῶν αἰρεταὶ εἶναι, φευκταὶ δὲ τῶν φευκτῶν. συνδιαιρούμεναι δὲ ἐκεῖ- 15

5 alt. αἱ om. a Sp. 7 ἀγαθὰς] pars superior litt. θ in lit. V 10 χάριν] χα in lit. V
 14 alt. καὶ om. a Sp. 16 δὲ V²B: δεῖ V¹: δη SFGa Sp. 18 ἔτι om. a Sp.
 20 λυπήσασθαι a 22 ἐπεὶ] εἰ in lit. V δυνάμεις SFa Sp.: δύναμις VB 23 ἢ
 εἰ Vict. 25 εἶεν (ἀν) Schwartz 29 γοῦν SFa Sp.: οὖν VB 33 δὲ] fortasse δη
 34 ἐνεργείαις V 36 φευκτὰς B²a δὲ om. a

ναις δῆλον ὡς καὶ ὑπὸ τὸ εἶδος τῶν ἀγαθῶν εἶεν ἂν ἐκεῖνο, ὅφ' ὃ καὶ αἱ ἐνέργειαι αἷς εἰσιν οἰκεῖαι. εἰ μὲν γὰρ εἶεν αἱ ἐνέργειαι τῶν ἐπαινετῶν, ὧν εἰσιν αἱ κατ' ἀρετὴν, ἔσονται καὶ αὐταὶ τοιαῦται, εἰ δὲ τῶν ὡς δυνάμεων εἶεν ἀγαθῶν, ὅποιαί εἰσιν αἱ περὶ τροφὴν τε καὶ τὰ ἀφροδίσια, 20 καὶ αὐταὶ ἐν ταύτῃ τῇ χῶρᾳ τῶν ἀγαθῶν ἔσονται.

XVIII. Διὰ τί φορτικωτάτους εἶπεν τοὺς ἐν ἡδονῇ τὸ τέλος τιθεμένους ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἠθικῶν Νικομαχείων. 25

Ἡ διότι τὴν εὐδαιμονίαν ἐν ταῖς σωματικαῖς ἀπολαύσεσι τίθενται, 265 ἐν αἷς καὶ τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ βροσκήματα, εἰσὶ φορτικοί, (ἦ) διότι καθ' οὐδὲν ἢ μόνῃ ἡδονῇ αἰρετὴ καὶ ὁ πόνος δι' αὐτὸν φευκτός, οὔτε τὸ καλὸν δι' αὐτὸ αἰρετὸν οὔτε τὸ αἰσχρὸν δι' αὐτὸ φευκτόν. ἔτι εἰ μόνον ἡ ἡδονὴ 5 αἰρετὴ, (αἰρετά) πάντα τὰ ἡδονῆς ποιητικά, ὥστε ἔσται καὶ ἐκεῖνα ἀγαθὰ· καὶ εἰ τὰ πόνου ποιητικά φευκτά, ἔστι δὲ ποτε καλὰ πόνου ποιητικά, ἔσται καλὰ τινα φευκτά, ὅποιαί εἰσιν καὶ αἱ κατ' ἀνδρίαν ἐνέργειαι. ἔτι καθ' 10 οὐδὲν μὴδὲν τῇ αὐτοῦ φύσει καλὸν ἐστὶν μὴδὲ αἰσχρὸν, φαίνεται δὲ τινα τοιαῦτα διὰ τὰς προλήψεις τὰς τῶν ἀνθρώπων, δι' ἃς οὐκ ὄν τῇ ἑαυτοῦ φύσει (αἰσχρὸν) τὸ αἰσχρὸν ὡς κακὸν φυλασσόμεθα, εἶημεν ἂν ζημιού- 15 μνοι εἰς τὰς ἡδονὰς τὰ μέγιστα τῷ φυλασσόμενοι τὸ αἰσχρὸν ἀπέχεσθαι αὐτῶν, ὃ οὐδὲ ἐν τῶν ἀλόγων ποιεῖ, ὥστε εἶη ἂν ἡμῖν πρὸς κακοῦ τὸ 20 λογικοῦ εἶναι. τὸ δὲ λέγειν, ὅτι μὴδ' αὐτοὶ τὰς αἰσχροὺς ἡδονὰς ἀξιοῦμεν αἰρεῖσθαι, εἰ μὲν οὕτως καὶ διὰ τοῦτο λέγοιεν, διότι τὸ αἰσχρὸν δι' αὐτὸ 25 φευκτόν ἐστι, καλῶς μὲν ἂν λέγοιεν, οὐκέτι μέντοι φυλάσσοιεν (ἂν) τὸ μόνον τὸν πόνον εἶναι φευκτόν δι' αὐτόν, εἰ δὲ μὴ διὰ τὸ αἰσχρὸν αὐτό, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τοῖς τοιούτοις [αἱ] ζημίαι τινὲς ὑπὸ τῶν νομοθετῶν ὀρίζονται, εἰ 30 μὲν καλῶς, εἶεν ἂν τῇ αὐτῶν πάλιν φύσει τὰ αἰσχροὶ κακά, εἰ δὲ μὴ κα- 35 λῶς, τοῦτ' ἐστὶ τὸ λέγειν ζημίαν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις τὸ λογικοῦ εἶναι, 266 εἴ γε διὰ τὸν λόγον τὰ μὴ κακὰ κακὰ ὑπολαμβάνοντες ἀποστεροῦνται δι' αὐτὰ τῶν ὡς ἀληθῶς ἀγαθῶν. τὸ δὲ λέγειν πᾶν ὃ αἰρούμεθα ὡς ἡδὺ 5 ἡμᾶς αἰρεῖσθαι, καὶ τούτῳ χρῆσθαι εἰς πίστιν τοῦ τὴν ἡδονὴν εἶναι τὸ 30 μέγιστον ἀγαθόν, οὐκ ἀληθές, εἴ γε αἰρούμεθα ἕκαστον ὧν αἰρούμεθα ἢ ὡς καλὸν ἢ ὡς συμφέρον ἢ ὡς ἡδύ. τὸ δὲ λέγειν καὶ τὸ συμφέρον ἡδύ 10

2 οικεῖαι V 3 αὐταὶ a Sp. 4 τὰ om. a Sp. 5 αὐταὶ a Sp. 7 ἐν τῷ
 πρώτῳ] Eth. Nic. I, 3. 1095^b16 8 titulum iterat B ante ἢ διὰ τι a
 9 (ἦ) διότι scripsi 10 ἡδονὴ μόνῃ B² αὐτὸν V²Sa Sp.: αὐτὸν V¹: αὐ-
 τῶν G 11 αὐτὸ V² Sp.: αὐτὸ V¹: αὐτὸν Sa αὐτὸ V μόνον] μόνῃ a Sp.
 12 αἰρετὸν GFS¹ αἰρετά addidi: καὶ add. V²?BSGFa Sp. ἔσται coll. post
 ἐκεῖνα GSFa Sp. 14 ἀνδρίαν sic V 17 αἰσχρὸν addidi: post τὸ αἰσχρὸν add. S²B²a
 Sp. εἴη μὲν a κακὸν S²B²a Sp.: καλὸν V 18 φυλασσόμενοι B²S²a Sp.: φυ-
 λασσόμεν V 19 οὐδε V ἂν om. a Sp. 21 αὐτὸ V¹ 22 ἂν addidi
 23. 24 ἄλλοτι V 24 αἱ del. (sive corr. in εἰ) V² 25 εἴη conl. Sp.
 26 τουτ' V¹ 27 γε in ras. BSFG a Sp.: δὲ V 28 αὐτάς a Sp. 31 καλὸν
 ἦ] v ἢ in lit. V

εἶναι ψευδός. πολλάκις γὰρ φανερώς αὐτὸ ὄν ἀηδὲς αἰρούμεθα, καὶ εἰ
 συμβέβηκεν δὲ καὶ τῷ καλῷ, ἧ καλὸν ἔστι, καὶ ἡδεῖ εἶναι, ἀλλ' οὐ διότι
 ἡδὺ αὐτὸ αἰρεῖται. τὸ γοῦν αἰσχρὸν πολλάκις ὄν ἡδὺ ἀποστρεφόμεθα καὶ
 5 τὸ καλὸν τὸ ἡδύ. ἀλλὰ καὶ τὸ λέγειν μηδὲν εἶναι τῇ αὐτοῦ φύσει καλὸν
 μηδὲ αἰσχρὸν, ἀλλὰ πρὸς ἰδίας προλήψεις λέγεσθαι ταῦτα, καὶ ἀπαιτεῖν διὰ
 λόγου τινὸς δειχθῆναι τὸ καλὸν αὐτοῖς, ὁμοιον τῷ ἀπαιτεῖν λόγον τοῦ εἶναι 20
 τι λευκόν. οὐδὲν γὰρ τῶν ἐναργῶν τῇ αὐτῶν φύσει δεῖται τῆς ἐκ τῶν
 λόγων πίστεως, ἐναργὲς δὲ πᾶσιν τοῖς μὴ πεπηρωμένοις τὸ ὄμμα τοῦτο
 10 τῆς ψυχῆς, ᾧ ταῦτα γνωρίζεται, τὸ εἶναι τι καλὸν καὶ αἰσχρὸν. ὅτι δὲ 25
 ἐκ φύσεως ἡμῖν τὸ γνωρίζειν τὰ τε αἰσχρὰ καὶ τὰ καλά, ὄηλον τῷ ἐπὶ
 τοῖς αἰσχροῖς οὐ γινομένοις μόνον, ἀλλὰ καὶ λεγομένοις ἐρυθραίνεσθαι ὡς 267
 τι πάσχοντα, καὶ τοῦτο ἔστιν ἰδεῖν καὶ ἐν τοῖς μικροῖς ἔτι γινόμενον παι-
 δίοις. καὶ γὰρ ταῦτα ἐρυθριᾷ πολλάκις ὡς ἐπὶ αἰσχροῖς τισίν.

15 XIX. Ὅτι μὴ ὁμοειδεῖς αἰ ἡδοναί. 5

Τὰ ὁμοειδῆ ἀλλήλοις οὐκ ἔστιν ἀλλήλων φθαρτικά. οὔτε γὰρ λευκὸν
 ὑπὸ λευκοῦ καθὼς λευκὸν φθείρεται, οὔτε μέλαν ὑπὸ μέλανος, οὔτε θερμὸν
 ὑπὸ θερμοῦ, ἡδονῆ δὲ ὑπὸ ἡδονῆς ἔστι φθαρτικῆ. αἰ γοῦν ἀπὸ τῶν σφό- 10
 δρα σπουδαζομένων ἡδοναί φθείρουσι τὰς ἀπὸ τῶν σπουδαζομένων ἔλατ-
 20 τον. ἐν γοῦν τοῖς θεάτροις ἡ ἀπὸ τοῦ ἀκούειν τινὸς κωμωδοῦντος καλῶς
 φθείρει τὴν ἀπὸ τοῦ τραγηματίζειν. εἰ δέ, δ ἡ ἐναντία λύπη ποιεῖ τῇ 15
 ἡδονῇ, τοῦτο ποιεῖ ἡ ἀπὸ τινος ἄλλου ἡδονῆ, οὐκ ἂν εἴη ὁμοειδῆς
 αὕτη, ὡς τῷ ἀριθμῷ διαφέρειν μόνον. ἔτι (εἰ) αἰ ἡδοναὶ οἰκείαι ταῖς ἐνεργ-
 25 αῖαις, ἐφ' αἷς γίνονται, τέλη οὔσαι αὐτῶν τῶν κατ' εἶδος διαφερουσῶν
 ἀλλήλων ἐνεργειῶν, εἴεν ἂν καὶ αἰ ἡδοναὶ ἕτεραι τῷ εἶδει ἀλλήλων. ἔτι 20
 εἰ τὴν τοῦ ἀκόλαστου ἡδονὴν μὴ οἶόν τε ἡσθῆναι τὸν σῶφρονα, μηδὲ τὴν
 τοῦ σῶφρονος τὸν ἀκόλαστον, οὐκ ἂν εἴεν ὁμοειδεῖς ἀλλήλαις αἰ ἡδοναὶ
 πᾶσαι. ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον, τὸ ἄρα δεύτερον. | 25

XX. Ὅτι μὴ χρῆ πανταχοῦ τὸ χρήσιμον ζητεῖν. 268

30 Ὅ ἐν πάσῃ πράξει καὶ παντὶ μαθῆματι τὸ χρήσιμον ἀπαιτῶν καὶ
 μηδὲν ἀξιώων μανθάνειν ἢ ποιεῖν, δ μὴ ἔστι χρήσιμον, οὗτος ἀναρεῖ τὸ 5

2 ἡ SFa Sp.: εἰ VB 3 αἰσχρὸν V 5 post ἡδὺ add. δ a 8 αὐτῶν V: αὐ-
 τοῦ B¹: αὐτοῦ B^{2a} Sp.: ἐαυτοῦ S² 10 ᾧ Vict.? Sp.: ὡς libri δὲ om. a
 11 τῷ Vict.? Sp.: τὸ libri 12 ἐρυθραίνεσθαι V²GSFB: ἐρυθθένεσθαι V¹: ἐρυθραίνεσθαι
 a Sp. 13 γινόμενον ἔτι a Sp. 19 τῶν ἤττον σπ. Vict.? 20 κωμωδοῦν-
 τος V 21 τραγηματίζειν] μα in lit. V δ ἡ Diels: δὴ VS¹B¹GF: δὴ δπερ S²B^{2a}
 Sp. λῦπει V¹ (corr. V²) 23 αἴτη V: αὕτη a Sp.: αὐτῆς SF ἔτι in lit. V
 εἰ add. Schwartz 25 εἴεν οὖν ἂν V²B Vict. Sp. 26 ἀκόλαστου] x in lit. V
 ἡσθῆναι V¹ (corr. V²) 30 χρήσιμον] σι add. V² 31 ἡ V ἀναρεῖ τὸ]
 ἀναρείτο V

εἶναι τι δι' αὐτὸ ἀγαθὸν τε καὶ αἰρετόν, εἴ γε τὸ μὲν χρήσιμον ἄλλου
 τινὸς χάριν γίγνεται, πρὸς δὲ χρήσιμόν ἐστι, τὸ (δὲ) ἄλλου τινὸς γινόμενον
 χάριν παρ' ἐκείνου τὸ αἰρετόν ἔχον ἔχει ἂν παρ' ἐκείνου καὶ τὸ ἀγαθὸν 10
 εἶναι, πᾶν δὲ χρήσιμόν ἐστι τὸ ἀγαθοῦ τινος ποιητικὸν καὶ γινόμενον, διότι
 5 ἐκείνου ἐστὶ ποιητικόν. ἀλλ' εἰ τὸ δι' αὐτὸ ἀγαθὸν τε καὶ αἰρετόν μάλ-
 λον ἀγαθὸν τοῦ παρ' ἄλλου τὸ ἀγαθὸν ἔχοντος, ὁ τὸ χρήσιμον ἐν πᾶσιν 15
 ἀπαιτῶν ἀναιρεῖ τὸ εἶναι τι ἀγαθὸν κυρίως τε καὶ καθ' αὐτό. ἔτι ὁ τὸ
 χρήσιμον μόνον ἀγαθὸν εἶναι λέγων καὶ αἰρετόν ἀναιρεῖ τὸ εἶναι τι χρή-
 σιμον. εἰ γὰρ τὸ χρήσιμον ὡς ἀγαθοῦ ποιητικόν ἐστὶν αἰρετόν καὶ τὸ
 10 εἶναι ἀγαθὸν ἔχει παρὰ τοῦ γινόμενου πρὸς αὐτοῦ, μηδὲν δὲ ἐστὶ τοιοῦτο 20
 καθ' οὗς μόνον αἰρετόν ἐστὶν τὸ χρήσιμον * * * ἀναιρουμένου τοῦ δι' ὃ
 γινόμενον ὑπ' αὐτοῦ τὸ χρήσιμον τὸ αἰρετόν ἔχει. εἰ γὰρ εἴη τὸ χρήσιμον
 χρήσιμον, διότι χρήσιμου τινός ἐστιν ἀγαθοῦ ποιητικόν, ἔσται πᾶν τὸ ὑπὸ 25
 τοῦ χρήσιμου γινόμενον χρήσιμον, ὃ τῷ | εἶναι χρήσιμον ἐπ' ἄλλο πάλιν 269
 15 ἔξει τὴν ἀναφορὰν. οὕτως δὲ ἐπ' ἄπειρον προελεύσεται, αἰεὶ μὲν τοῦ χρη-
 σίμου, διότι ποιεῖ τι, ὄντος χρήσιμου, παντὸς δὲ τοῦ ὑπὸ τοῦ χρήσιμου
 γινόμενου ὄντος καὶ αὐτοῦ χρήσιμου. τούτου δ' οὕτως ἔχοντος οὐδ' ἂν 3
 τὸ χρήσιμον ἔτι μένει χρήσιμον, οὐκ ὄντος ἐσχάτου τινός, ὃ τῷ δι' αὐτὸ
 αἰρετόν τε καὶ ἀγαθὸν εἶναι καὶ τοῖς εἰς αὐτὸ συντελοῦσιν καὶ οὖσι πρὸς
 20 αὐτὸ χρήσιμους τὸ εἶναι τοῖς τοιούτοις παραῖχεν. ὡς γὰρ μὴ ὄντος αἰρε- 10
 τοῦ τοῦ γινόμενου οὐδὲ τὸ πρὸς τοῦτο χρήσιμον ἔχει ἂν (τὸ) αἰρετόν, οὕτως
 οὐδὲ τῶν πρὸς χρήσιμόν τι χρήσιμων ἔχει ἂν τὸ αἰρετόν τῷ μηδὲν τῶν
 γινόμενων ὑπ' αὐτῶν αἰρετόν εἶναι δι' αὐτό. εἰ δὴ ἄτοπον τὸ ἀναιρεῖν
 τὸ γε εἶναι τι ἀγαθὸν (ἀναιρεῖται γὰρ κατὰ τοὺς λέγοντας μόνον δεῖν σπου- 15
 25 δάξεσθαι τὸ χρήσιμον, ὡς δέδεικται), ἄτοπον δὲ καὶ τὸ λέγειν μηδὲν εἶναι
 χρήσιμον, ὃ καὶ αὐτὸ ἀναιροῦσιν οἱ τὸ χρήσιμον μόνον σπουδάξεσθαι λέ-
 γοντες, ἄτοπος ἂν ἦδε ἡ δόξα εἴη. πρὸς δὲ τούτοις εἰ τὰ μὲν χρήσιμα 20
 ἡμῖν συναίρεται πρὸς τὰς ἐνδείας τε καὶ ἐνοχλήσεις καὶ περιστάσεις τὰς
 κατὰ τὸν βίον, τέλος δὲ οὐ τὸ (μὴ) ἐνοχλεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ μηδὲν ἐνοχλου-
 30 μένους ἐνεργεῖν τινὰς ἐνεργείας, αἱ οἰκεῖται τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐλευθέρων 25
 ἐνεργεῖται * * *. ἀνδραπόδων γὰρ τὸ πάντα ποιήσαντας πρὸς τὸ | μὴ 270

1 αὐτὸ V 2 δὲ add. V²BS²a Sp. 4 πᾶν δὲ V²BS²a Sp.: ἔσται V¹FS¹:
 ὥστε G 5 ποιητικόν] ὁ in lit. V 7 τι] ι in lit. V 9 ἀγαθοῦ (θ in lit.) V¹
 10 αὐτοῦ V 11 οὗς B²Sa Sp.: δ VB¹F Vict. post μόνον add. τὸ χρήσιμον
 Vict. Sp. τὸ V¹GF: οὐκ ἔσται τὸ V²BSa Sp.: fortasse τὸ χρήσιμον, (ἀναιρεθῆσεται
 τὸ χρήσιμον) ἀναιρουμένου 12 ὑπ' ἐπ' a post ἔχει add. ἀναιρεῖται τὸ χρήσιμον
 GF 13 χρήσιμον in lit. V διότι [χρήσιμου] διότι χρῆ in mg. V¹ (ὡς ἀγαθοῦ
 Schwartz 14 δ V² corr. ex ὃ 17 χρήσιμου V 18 δεῖ V 20 τοῖς om. S²Fa
 21 τοῦτο] τούτου a Sp. ἔχει ἂν τὸ scripsi: ἔχει ἂν VFS¹B¹: ἂν τὸ S²a: ἂν τὸ (εἴη,
 quod ante ἂν scripserat, del.) B²: ἂν εἴη τὸ conl. Sp. 22 οὐδὲ VS¹B¹F: οὐδὲν S²B²a
 fortasse recte: δὲ οὐδὲν Vict. Sp. 23 δὴ] δὲ Vict. Sp. 24 τὸ γε] τὸ vel τότε
 conl. Sp. 27 εἰ om. F del. Sp. „nisi apodosis excidit“ 28 συναίρεται V²B Vict. Sp.:
 συναναιρεῖται VFGa 29 τὸ (μὴ) F Sp.: τὸ VBSa 30 ἐνεργείας] a in lit. V
 31 lacunam indicavi πάντα] τα add. V²

ἐνοχλεισθαι ἐν παιδιᾷ τοῦ λοιποῦ καταζῆν μηδεμίαν ἐνέργειαν σπουδῆς ἀξίαν ἐνεργούντας. ὡς γὰρ ἄτοπον τὰς τῶν θεῶν ἐνεργείας ἢ πρὸς τὸ χρήσιμον αὐτοῖς γίνεσθαι λέγειν τοῖς μηδενὸς τοιούτου δεομένοις, ἀλλὰ ἔξω πάσης ἐνδεΐας καὶ παντὸς πάθους οὖσιν, ἢ ἐν παιδιᾷ τὸ τέλος αὐτοῖς τίθεσθαι, οὕτως ἄτοπον καὶ τὸ τοῖς ἀνθρώποις λέγειν τέλος εἶναι τῶν σπουδαίων ἐνεργειῶν καὶ παντὸς τοῦ βίου παιδιάν. καὶ γὰρ εἰ πάντες τῶν ἄλλων ἀπάντων ζῶων διαφέρομεν τῷ ἐπιστήμης τε εἶναι δεκτικοὶ καὶ αἰσθητῶν ἀληθείας ἔχειν, δῆλον ὡς καὶ τὸ τέλος ἂν ἡμῖν εἴη ἐν ταῖς κατ' αὐτὰ ἐνεργείαις ταῖς γινομέναις καθ' ὃ ἔσμεν ἄνθρωποι, ἔσμεν δὲ ἄνθρωποι μάλιστα, καθ' ἃ διαφέρομεν τῶν ἄλλων ζῶων ἀπάντων, ταῦτα δ' ἦν ἐπιστήμη τε καὶ ἀλήθεια, (ἀ) οὔτε ἐν παιδιᾷ κεῖται, οὔτε ἐν τοῖς διὰ τὸ χρήσιμον αἰρετοῖς.

XXI. Περὶ αἰδοῦς.

Εἶργκεν μὲν καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Νικομαχειῶν, ὅτι πάθος ἐστίν, ἀλλ' οὐχ ἕξις οὐδὲ ἀρετὴ, λέγει δὲ καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ, καὶ δείκνυσίν γε ὅτι πάθος διὰ τε τοῦ ὀρισμοῦ τῆς αἰδοῦς καὶ διὰ τῶν τοῖς αἰδουμένοις συμβαινόντων. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἐπαινέτον | αὐτὸ πάθος εἶπεν, ἐνταῦθα δὲ τοῖς μὲν νέοις φησὶν εἶναι αἰρετὸν αὐτό, διότι τῆς ἡλικίας ἐχούσης εὐεμπτώτως πρὸς τὰ ἀμαρτήματα ἢ αἰδῶς πολλοῖς αὐτῶν ἐμποδῶν γίνεται, τοῖς δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν προβεβηκόσιν ἀλλότριόν φησὶν αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τῷ εἶναι μὲν δὴ τὴν αἰδῶ φόβον ἀδοξίας, τὸν δὲ φόβον τῆς ἀδοξίας ἢ ἐπὶ γεγρονόσιν αἰσχροῖς ἢ ἐπὶ μέλλουσιν γίνεσθαι ἢ ἐπὶ δοκοῦσιν, ὧν οὐκέτι οἱ προβεβηκότες κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὰς ἀρετὰς ἔχοντες πρακτικοί. ῥάδιον γὰρ αὐτοῖς φυλάττεσθαι καὶ ὅσα οὐκ ἔστι μὲν αἰσχρά, δοκεῖ δὲ γίνεσθαι καὶ αὐτὰ ἀδοξίας αἷτια. ἄξιον δὲ περὶ τούτου διαλαβεῖν καὶ μάλιστα, ἐπεὶ σύνοισμεν αὐτοῖς ἕξῃ ταύτην (τὴν) ἡλικίαν γεγρονόσιν αἰδουμένοις πολλὰ καὶ πολλὰκις. εἰ μὲν οὖν ἦν λεγόμενον τὸ δεῖν καταφρονεῖν τῆς ἀδοξίας, οὐκ ἂν ἡμῖν ἔδει λόγων. ἐπεὶ δ' οὐ τοῦτ' ἐστὶν τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ κεῖται μὲν ὅτι δεῖ φυλάττεσθαι τὴν ἀδοξίαν, εἰ γε ἢ δόξα καὶ τιμὴ μέγιστον τῶν ἐκ τῶν ἀγαθῶν, λέγεται δὲ ὅτι μηκέτι ἐν ἀδοξίᾳ γίνονται οἱ μήτε ποιούντες τι αἰσχρὸν μήτε ποιήσαντες, λέγομεν ἂν τι πρὸς τὰ εἰρημένα, ἐφ' οἷς σύνοισμεν αὐτοῖς αἰδουμένοις. οὐ γὰρ ἔοικεν ἢ ἀδοξία ἐπὶ τοῖς πραττο-

1 παιδιᾷ Vict.?: παιδεῖα libri item v. 6. 17 καταζῆν scripsi: κατὰ τὴν VB¹S¹: (εἶναι) κατὰ S²B²a Sp. σπουδῆς] ε in lit. V 6 παιδιάν Vict.?: παιδεῖαν libri
7 τε Sp.: γε libri, quod S¹F coll. ante ἐπιστήμης 8 εἴη ἡμῖν a Sp. 11 (ἀ) οὔτε B² Sp.: οὔτε VS²B Vict.: οὔτε δ S¹a ἐν τοῖς om. a 13 περὶ αἰδοῦς in lit. V
14 ἐν τῷ δευτέρῳ] Eth. Nic. II, 7. 1108*30 15 ἐν τῷ τετάρτῳ] Eth. Nic. IV, 15. 1128*10 19 αἰδῶς] ante ε una lit. erasa V 20 λοιπὸν αὐτὸ φησὶν εἶναι a Sp. δὴ V²: διὰ V¹a: om. B² Vict. Sp. 26 συνίσμεν V¹ (et v. 32) αὐτοῖς V τὴν add. Sp. αἰδομένοις a Sp. 32 αὐτοῖς V²B²: αὐτοῖς VFB¹: αὐτοῖς αὐτοῖς a: αὐτοὶ αὐτοῖς Vict. ? Sp.

μένοις μὴ καλῶς γίνεσθαι μόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑποπτευομένοις καὶ τοῖς
 διαβληθῆναι δυναμένοις, ἃ μάλιστα ἰσχύει παρὰ | τοῖς ἀγροοῦσιν. εἰ δὲ 272
 γίνεται τις καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀδοξία, οὐκ ἀποκέλειται ὁ μὴδὲν αἰ-
 σχρὸν ποιήσας τοῦ ἐν ἀδοξίᾳ δύνασθαι γενέσθαι. ἦν ἀδοξίαν εἰ δεῖ φοβεῖ-
 5 σθαι, ἢ οὐδὲν ἔλαττον ἐκ διαβολῶν ἢ ἐκ πράξεων γίνεται [ὁ δὲ τῆς ἀδο- 5
 ξίας φόβος αἰδώς], οὐκ ἀλλότριον τοῦτο (τὸ) πάθος οὐδὲ τῶν ἐπεικῶν εἶη
 ἂν καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν προβεβηκότων, οὐδὲ κατ' αὐτόν, εἴ γε δεῖ μὲν
 φυλάττεσθαι καὶ φοβεῖσθαι τὴν ἀδοξίαν, τοῦτο δ' ἐστὶν αἰδώς. ἔτι τοῖς 10
 10 ζων ὁ τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἀδοξίας φόβος, καὶ μειζώνας αὐτὸν φυλάττονται, διὸ
 καὶ συμβέβηκεν τούτοις αἰδεῖσθαι μάλιστα, οἷς σφόδρα ἐστὶ τὰ αἰσχρὰ μι- 15
 σσητά. ἢ γὰρ αἰδώς οὐκ ἔοικεν ἀπλῶς εἶναι φόβος ἀδοξίας, ἀλλὰ πολὺ
 πρότερον ἀλλοτριότης πρὸς τὰ αἰσχρὰ, δι' ἣν οἱ οὕτως ἔχοντες φοβοῦνται
 τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἀδοξίαν. εἰ δ' ἐστὶν τοιοῦτον ἢ αἰδώς, οὐκέτ' ἂν οὐδὲ 20
 15 πάθος ἀπλῶς εἶη, ἀλλ' ἕξις τις καὶ διάθεσις, ἣ τὸ προειρημένον ἔπεται
 πάθος. τῶν γοῦν κατὰ τὴν ἡλικίαν προβεβηκότων τοὺς μὲν οὐ φυλασσο-
 μένους τὰ αἰσχρὰ οὐδ' ὅλως ἂν ἴδοι τις αἰδομένους· διὰ γὰρ συνήθειαν
 τῶν πραττομένων αὐτοῖς καταπεφρονήκασιν τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἀδοξίας. οἱ δὲ 25
 20 καθαρῶν ἀπὸ τῶν τοιούτων μᾶλλον αἰδοῦνται τότε, ὅσφ | πεπεικάσιν 273
 καὶ αὐτοὺς αἰσχροτέρον εἶναι τοῖς ταύτην τὴν ἡλικίαν γεγρονόσιν τὴν ἐπὶ
 τοῖς αἰσχροῖς ἀδοξίαν ἢ τοῖς νέοις.

XXII. Ὅτι ἀντακολουθοῦσιν αἱ ἀρεταί.

Ὅτι ἀντακολουθοῦσιν αἱ ἠθικαὶ ἀρεταί, δεικτέον καὶ ἀπὸ τῆς προαι- 5
 ρέσεως. εἰ γὰρ ἡ ἀρετὴ μάλιστα τῇ προαιρέσει κρίνεται, ἢ δὲ ὀρθῇ προ-
 25 αἴρεσις ἔκ τε φρονήσεως † εἴπετο βουλευέσθαι τῆς φρονήσεως καὶ ἠθικῆς
 ἀρετῆς, εἴ γε δεῖ μὲν τῷ καλῶς βουλευομένῳ τὸν σκοπὸν ὀρθῶν κείσθαι, 10
 εἰς δὲ περὶ τῶν συντελούντων εἰς αὐτὸν βουλευέσθαι, ὀρίζεται δὲ ὁ σκοπὸς
 ὑπὸ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς (οὐ γὰρ ἐφιέμεθα, περὶ τούτου βουλευόμεθα, ἢ
 δὲ τῶν προσηγόντων ἔφεσις ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς, ὥσπερ εἶπεν Ἄριστο- 15
 30 τέλης), οὐκ ἔστιν ἡ προαίρεσις ὀρθῇ ἄνευ φρονήσεως οὐδ' ἄνευ ἀρετῆς.
 ἢ μὲν γὰρ τὸ τέλος, ἢ δὲ τὰ πρὸς τὸ τέλος ποιεῖ πράττειν. ἔτι εἰ ἀνάγκη

3 ἀποκέλειται B²S¹ Vict.? Sp.: ἀποκέληται VFB¹: ἀποκέλειται G: ἀποκέλεισθαι S¹a
 4 εἰ δεῖ V² Vict. Sp.: εἶδει V¹: ἔδει Fa 5 ἢ V² corr. ex ἦ 5. 6 ὁ—αἰδώς
 circumscripti 6 τοῦτο (τὸ) conl. Sp.: τοῦ Vict. πάθος Vict. οὐδὲ] fort-
 tasse οὐδενὶ 7 αὐτὸν (in mg. οἶμαι Ἄριστοτέλη V¹) V¹FS¹B¹G: αὐτὸν τὸν Ἄριστοτέλη
 λέγοντα (δηλοῦντα B²) B²S²a Sp. 8 ἐστίν] στ in lit. V 9 αἰσχρὰ πάντα VFB¹S¹:
 τὰ αἰσχρὰ παρ' αὐτοῖς S²B²a Sp. 10 τῆς] c in lit. V 23 ἠθικαί] θι s. v. V
 25 τε VSB¹FML: del. B²: om. a Sp. εἴπετο VB¹: ἔκ τε τοῦ S¹FLM (τοῦ corr. ex
 τὸ): εἴπετο (ἔπετο a: ἔπεται Sp.) τὸ γὰρ S²B²a Sp. fortasse φρονήσεως (καὶ ἠθικῆς ἀρε-
 τῆς) εἰ γε τὸ 26 σκοπὸν] inter o et π paull. eras. V αὐτὸν] αὐτὴν a Sp.
 28 ἐφιέμεθα] i s. v. V 29 ex gr. Eth. Nic. II, 9. 1109*20 sqq.

μὲν ἡντινοῦν ἀρετὴν ἠθικὴν ἔχοντα φρόνησιν ἔχειν, εἴ γέ ἐστιν ἡ ἠθικὴ 20
ἀρετὴ πρακτικὴ τῶν ὠρισμένων φρονήσει τε καὶ τῷ ὀρθῷ λόγῳ, ἀνάγκη
δὲ καὶ τὸν φρόνησιν ἔχοντα ἔχειν ἠθικὴν ἀρετὴν, εἴ γε οἰκείον τῇ φρο-
νήσει τὸ ζητεῖν, πῶς οἶόν τε τυχεῖν τοῦ δέοντος σκοποῦ, ὃν τῆς ἠθικῆς
5 ἀρετῆς ὀρίσαι· αὕτη γὰρ τῆς ὀρεκτικῆς δυνάμεως ἀρετὴ· | ταύτη γὰρ 25
φρόνησίς τε καὶ δεινότης διαφέρουσιν, ἧ ἡ μὲν φρόνησις τῶν πρὸς τὸν 274
ὀρθὸν σκοπὸν φερόντων ἐστὶν εὐρετικὴ τε καὶ ζητητικὴ, ἡ δὲ δεινότης τῶν
πρὸς τὸν τυχόντα * * *

XXIII. Πῶς εἰ (ἡ) ἡδονὴ ἐστὶ κατὰ Ἀριστοτέλη ἐνέργεια τῆς 5
10 κατὰ φύσιν ἕξεως ἀνεμπόδιστος, οὐκ ἔσται καὶ ἡ εὐδαιμονία
κατ' αὐτὸν ἡδονή.

Εἰ οὖν ἐστὶν ἡ κατὰ φύσιν ἐκάστῳ ἐνέργεια ἀνεμπόδιστος ἡδονή, ταύ- 10
της δὲ πάντα ἐφίεται, (οὐ) διὰ τοῦτο ἤδη καὶ τέλος ἡ ἡδονὴ καὶ τὸ ζῆν
15 οὕτως. παρ' οὗ γὰρ καὶ τὸ ἀνεμποδίστως, ἐκεῖνο αἴτιον τοῦ ζῆν οὕτως. εἰ
μὲν οὖν ἡδονὴ τοῦ κατ' ἀρετὴν ἀνεμποδίστως ἐνεργεῖν αἰτία, ἐν ἐκείνῃ ἂν
ἦν τὸ κυριώτατον ἀγαθόν, εἰ δὲ μὴ ἡδονή, ἄλλο δέ τι, ἐκεῖνο ἂν ἦν τοῦ 15
τοιούτου βίου, ὥστ' εἰ τοῦ οὕτως ἐνεργεῖν τοῖς ἀνθρώποις αἰτία μάλιστα
ἡ ἀρετὴ (συντελεῖν γὰρ τι δόξει πρὸς τὸ ἀνεμποδίστως καὶ τὰ ἀπὸ τῆς
20 τύχης), ἐκείνη ἂν τὴν αἰτίαν ἔχοι μάλιστα ἐν τοῖς ἀνθρώποις τοῦ τοιού- 20
του βίου. διὸ εἰ καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τεθεῖη ἐν ταῖς κατὰ
φύσιν αὐτῷ, καθ' ἣν εἰ ἀνθρωπός ἐστι, κείσθαι ἐνεργείαις, εἰ ἀνεμποδίστως
γίγνονται, ἡ ἀρετὴ ἂν καὶ μάλιστα | γίνοιτο τῆς εὐδαιμονίας αἰτία, καὶ 275
25 τοῦ τὰς οἰκείας ἐνεργεῖν ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου οὕσα αἰτία καὶ τοῦ ἀνε-
25 ποδίστως. ἔτι (εἰ) ἡ ἡδονὴ ἐνέργεια ὡς ἐπομένῃ τῇ τοῦτον γινομένη τὸν
τρόπον ἐνεργεία, ὡς ἔδειξεν ἐν τῷ τελευταίῳ τῶν Ἠθικῶν, ἐπομένῃ δὲ ἡ 5
ἡδονὴ τῇ τοῦτον γινομένη τὸν τρόπον ἐνεργεία, σημεῖον ἂν μᾶλλον εἶη τοῦ
παρεῖναι τὸ εὐδαιμονεῖν τοῖς οὕτως ἐνεργοῦσιν, ἀλλ' οὐκ εὐδαιμονία. ἐνέρ-
γεια γὰρ ἡ ἡδονὴ λέγεται ὑπ' Ἀριστοτέλους, οὐχ ὡς αὕτη κατὰ τὸν οἰ- 10
30 κείον λόγον οὕσα ἐνέργεια, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἐνεργεία τὸ εἶναι ἔχουσα καὶ μὴ
δυναμὴν χωρὶς ταύτης γίνεσθαι. διὸ ὡς τὸ ἐνεργεῖν εἶναι ἀνεμπόδιστος
ἔχει, οὕτως ἂν ἔχοι καὶ τὸ εἶναι εὐδαιμονία. ἐνέργεια δὲ ἐστὶν ἀνεμπό- 15
διστος τῷ τοιαύτῃ παρακολουθεῖν ἐνεργεία, καὶ εὐδαιμονία ἐστὶ τῷ παρα-

1 ἡντινοῦν] pr. v in lit. V ἡ om. a Sp. 5 αὕτη M: αὕτη (erat αὕτη) V: αὕτη
L: αὕτη a Sp. 8 δοκεῖ μοι ἑλλίπες εἶναι G in mg. 9 εἰ ἡ Vict.? Sp.: εἰ
V: ἡ Sa ἐνεργεία a 12 εἰ οὖν ἐστὶν a Sp.: ἡ οὐκ ἔτι VB: ἡ οὐκ ἔστιν FS
φυσὶν V 14 ἐφίεται V οὐ add. Schwartz 15 αἰτιον V 16 (ἦν), ἐν conl.
Sp. 18 fortasse (αἴτιον) τοῦ 21 καὶ om. a Sp. 22 fortasse (καὶ) καθ' ὃ ἀνθρω-
πός ἐστι, οἰκείαις ἐν. εἰ om. a Sp. 23 γίνοιτο a 25 ἔτι (εἰ) ἡ Vict. Sp.:
ἔτι ἡ VSFB²a: ἔτι εἰ B¹ ἐνεργεία] a s. v. V 26 τρόπον] v in lit. V ἐν
τῷ τελευταίῳ] Eth. Nic. X, 4. 5. 1174^b 14 sq. ἡ om. a Sp. 27 εἶη] εἰ in lit. V
ἐνεργεία B²a Sp.: ἐνεργείας VB¹ 29 ἡδονὴ V αὕτη V 31 ἐνεργεία a

κολουθεῖν τῇ εὐδαιμονίᾳ καὶ εἶναι σημεῖον τῆς παρουσίας αὐτῆς. ὅσον δὲ πρὸς τὸ ἀνεμποδίστως ἐνεργεῖν δεόμεθα πρὸς τὰς ἀρετάς, καθ' ἃς τὰς τοι- 20 αὐτάς (δεῖ) ἐνεργεῖν ἐνεργείας, τοσοῦτον ἀπολείπεται καὶ ἡ κατ' ἀρετὴν ἐνέργεια τοῦ τὸ πλεόν ἔχειν ἐν αὐτῇ. ὅτι μὲν ἀνδραποδῶδες τὸ τὴν εὐ- 5 δαιμονίαν τίθεσθαι ἐν ταῖς σωματικαῖς ἡδοναῖς καὶ τῷ ἀπολαυστικῷ βίῳ, ἱκανῶς αὐτὸς ἐνεδείξατο διὰ τοῦ τὰ τε ἀνδράποδα καὶ τὰ βουκλήματα τὸν 25 τοιοῦτον βίον κρίνειν, καὶ ἔτι διὰ τοῦ Σαρδαναπάλου· ὅτι δὲ μὴδὲ ἐν ταῖς | κατὰ ψυχὴν ἐνεργείαις αἱ ἐνέργειαι τῆς ἡδονῆς χάριν, ἀλλὰ ἡ ἡδονὴ τῶν 278 ἐνεργειῶν, δῆλον. εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα ἡδεῖται αἱ κατ' ἀρετὴν ἐνέργειαι, 10 ἀλλ' οὐ τῆς γε ἡδονῆς ἕνεκα σπουδάζονται, ἀλλ' ἔμπαλιν. τὰς μὲν γὰρ 5 κατ' ἀρετὴν ἐνεργείας αἰρούμεθα, κἄν λύπης καὶ πόνων αἰτίαι γίνωνται ποτε, ὡς ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἀνδρείαν ἐνεργειῶν γίνεται, ἡδονὰς δὲ ἀίσχυράς οὐδέποτε αἰρεῖσθαι εὐλογον, ὥστε εἰ αἱ μὲν κατ' ἀρετὴν ἐνέργειαι αἰρεταί, κἄν μετὰ λύπης ὦσιν, δ' ἐναντίον ἐστὶ τῇ ἡδονῇ, αἱ δὲ ἡδοναὶ οὐδέποτε 10 αἰρεταὶ μετὰ τοῦ ἐναντίου τῇ ἀρετῇ τε καὶ τῷ καλῷ, δῆλον ὡς τὰς ἡδονὰς διὰ τὰς ἐπὶ ταῖς κατ' ἀρετὴν γινομένας ἐνεργείαις αἰρούμεθα, καὶ διὰ τὰς τοιαύτας ἐνεργείας. μάλιστα δ' ἂν διακριθεῖ τούτο, εἰ τῇ φύσει ἐπακο- 15 λουθήσαντες κατανοήσασιν τε καὶ λάβοιμεν, πότερον ποτέρου χάριν ἢ φύσις ἡμῖν εὐθὺς γινομένοις ἔδωκεν τὴν ἐνέργειαν διὰ τὴν ἡδονὴν, ἢ τὴν ἡδονὴν 20 διὰ τὰς ἐνεργείας. ἀλλὰ μὴν γνώριμον τὸ τὴν ἡδονὴν τοῖς ζῴοις διὰ τὰς 20 ἐνεργείας ὑπὸ τῆς φύσεως δεδῶσθαι, εἰ μέλλοι σώζεσθαι· ἀδύνατον γὰρ αὐτοῖς μὴ τρεφομένοις. τούτῳ τὴν ἐπὶ ταῖς τροφαῖς ἡδονὴν ἔχομεν παρ' αὐτῆς, δι' ἣν ἡδονὴν ζητοῦμέν τε τὴν τροφήν μὴ παροῦσαν καὶ παρούση 25 χρώμεθα, τὴν ἀπὸ τῶν βελτιόνων ἀσχολίαν γινομένην ποτὲ διὰ ταύτης 25 παραμυθούμενοι. παντάπασιν γὰρ ἄτοπον τὸ λέγειν τρέφεσθαι ἡμᾶς μὴ ὡς σωθησομένους διὰ τούτου, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἡδονῆς τῆς ἐπ' αὐτῷ. ἀλλὰ 277 καὶ τὴν ἐπιγυνομένην τοῖς ἀφροδισίοις ἡδονὴν, εἴ τις φυσικῶς ἐξετάζοι, οὐκ ἄλλου χάριν εὐρήσει παρεσπαρμένην ἢ τῆς τεκνοποιίας, ὅπως ὑπὸ τῆς 5 ἡδονῆς παραπεμπόμενα τὰ ζῷα μὴ ὀκνη· πρὸς τὸν συνδυασμόν, δὲ αἷτιος 30 τῆς κατ' εἶδος τοῖς ζῴοις αἰδιότητος. δι' ἣν καὶ αὐτὸν συμβαίνει τὸν κόσμον ὁμοιον αἰεὶ μένειν ἑαυτῷ. εἰ δὲ φανερῶς ἐπὶ τούτων αἱ ἡδοναὶ τοῖς ζῴοις γίνονται τῶν ἐνεργειῶν χάριν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν 10 τῶν κατὰ φύσιν οὕτως ἔχειν εὐλογον. ὅτι δὲ ἐφ' ὧν συνυπάρχει τό τε καλὸν καὶ ἡ ἡδονὴ, οὐ τὸ καλὸν τῆς ἡδονῆς χάριν αἰρετόν, ἀλλ' ἡ ἡδονὴ 35 τοῦ καλοῦ, δῆλον (ὡς ἐμνήσθημεν ἧδη) ἐκ τοῦ, εἰ ἦν τῆς ἡδονῆς χάριν 15

2 ταῖς ἀρεταῖς Schwartz 3 δεῖ add. S²B²a Sp. 4 τοῦ τὸ B²a Sp.: τοῦτο VFB¹
πλείον a Sp.: τέλειον Schwartz αὐτῇ V μὲν οὖν V²B Vict. Sp. 6 ἐνεδεί-
ξατο] Eth. Nic. I, 3. 1095^b14 sqq. 7 Σαρδανάπαλου V 8 χάριν coll. ante τῆς
FSa 9 ἡδεῖται V¹ 10 γε Diels: τε libri: om. a Sp. 16 διὰ τὰς om. a
ἐπὶ] ἐν a Sp. γινομένας (ας in lit. B) Ba Sp.: γινομένας VF 22 τούτῳ VB¹:
τούτων S¹F: ζῆν. διὸ S²B²a Sp.: fortasse τοῦτο τοι cf. de an. 8,25. 97,1 25 παρα-
μυθούμενος V¹ (corr. V²) 30 αὐτὴν V¹ (corr. V²) συμβαίνει] μβ in lit. V
33 συνυπάρχει] υ pr. in lit. 4—5 litt. V 34 τὸ ζήτημα τοῦτο γέγραπται ἀτολμῆ δι'
ἄλλου τοῦ κς κεφαλαίου V mg. cf. infra 151,17 sq.

αίρετόν τὸ καλόν, ὡς ἐκεῖνης μὲν οὔσης τέλους τε καὶ δι' αὐτὴν αἰρετοῦ, ὡς ποιητικοῦ δὲ τῆς ἡδονῆς τοῦ καλοῦ τὸ αἰρετόν ἔχοντας, ὁμοίως τῷ καλῷ τὸ αἰσχροὺν αἰρετόν γίνεσθαι, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ποιητικὸν ἡδονῆς. οἷς 20 γὰρ τὸ αἰρετόν ὡς ποιητικοῖς, τούτοις τὸ γινόμενον ὑπ' αὐτῶν τῆς αἰρέσεως μέτρον. ἢ γὰρ οὐ χρὴ λέγειν γίνεσθαι τινας καὶ ἐπ' αἰσχροῖς πράξεσιν ἡδονάς, ἀλλ' ἐπὶ μόναις ταῖς καλαῖς, ἢ εἰ μὴ τοῦτο, ἀληθῶς αἰρετόν ἔσται καὶ τὸ αἰσχροὺν ὁμοίως τῷ καλῷ, εἰ ἢ γινομένη ὑπ' αὐτῶν ἡδονῆ 25 τῆς αἰρέσεως αὐτῶν | αἰτία. εἰ δὲ τοῦτο ἄτοπον, προξενοῦν ἡμῖν πᾶσαν 278 πρᾶξιν αἰσχροὺν ὡς οὐδὲν ἔλαττον τῆς καλῆς αἰρετῆν (ἢ καὶ μᾶλλον), εἰ 10 καὶ μᾶλλον αὕτη καὶ πλείοσι παρασκευάζει τὰς ἡδονάς, οὐδ' ἂν τὸ καλὸν εἶη διὰ τὴν ἡδονὴν αἰρετόν ὡς ἐκεῖνης ποιητικόν. εἰ δὲ δεῖ μὲν εἶναι ἢ 5 διὰ τὴν ἡδονὴν τὸ καλὸν αἰρετόν, ἢ διὰ τὸ καλὸν τὴν ἡδονὴν, μὴ ἔστι δὲ τὸ καλὸν διὰ τὴν ἡδονὴν, εἶη ἂν ἢ ἡδονὴ τὸ αἰρετόν παρὰ τοῦ καλοῦ λαμβάνουσα. οὐ γὰρ δὴ ταῦτόν οἶόν τε λέγειν εἶναι τὸ καλὸν τε καὶ τὴν 10 ἡδονὴν, ἐφ' ὧν συνυπάρχει τε καὶ ἅμα ἐστὶν ἀλλήλοις. εἰ γὰρ εἶη ταῦτόν αὐτοῖς τὸ εἶναι, καὶ ἀντιστρέφειν αὐτὰ ἀλλήλοις ἀνάγκη, ὡς πᾶν τὸ καλὸν ἐν τῷ καλὸν εἶναι καὶ τὸ ἡδὺ εἶναι ἔχειν καὶ πᾶν τὸ ἡδὺ ἅμα τε 15 ἡδὺ εἶναι καὶ καλόν. εἰ δὲ ψευδὸς τὸ λέγειν πᾶσαν ἡδονὴν εἶναι καλὸν τῷ μηδὲν ἔλαττον ὄρα ἂν τὰς ἡδονὰς γινομένας ἐπ' αἰσχροῖς ἐνεργείαις, οὐδ' 20 ἂν (αἰ) ἐπὶ ταῖς καλαῖς ἐνεργείαις ἡδοναὶ γινόμεναι αἰ αὐταὶ εἶεν ταῖς ἐφ' 20 αἷς γίνονται ἐνεργείαις. τὸ γὰρ ὁμοῦ μὲν λέγειν τὰς ἡδονὰς μόνας εἶναι δι' αὐτάς αἰρετάς, τῶν δ' ἄλλων αἰρετῶν ἕκαστον ἐφ' ὅσον εἰς ἡδονὴν τι συντελεῖ, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ τὸ αἰρετόν ἔχειν, ὁμοῦ δὲ τὸ μὲν καλὸν αἰρετόν εἶναι λέγειν ὡς ποιητικὸν ἡδονῆς, μηκέτι δὲ καὶ τὸ αἰσχροὺν φάσκειν 25 αἰρετόν γίνεσθαι διὰ τὴν γινομένην ἡδονὴν ὑπ' αὐτοῦ, οὐχ ὁμολογούμενα | λεγόντων, ἀλλ' ἀπιθανῶς ἀρνούμενων οἷς συγχωροῦσι διὰ τῶν αἰρέσεων 279 οὕτως ἔχειν. οὐδεὶς γὰρ μὴ τοῦτον παρεσκευασμένος τὸν τρόπον οὕτως ἀτόπου προίσταται δόξης. τὸ γὰρ λέγειν τὰς μὲν ἐπὶ ταῖς καλαῖς ἐνεργείαις γινομένας ἡδονὰς εὐλιχρινεῖς τε εἶναι καὶ ἀμίختους ταῖς ἐναντίας 30 λύπαις, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς ποιητικὰς αὐτῶν ἐνεργείας ἔχειν τὸ αἰρετόν, τὰς δ' ἐπὶ ταῖς αἰσχροῖς ὀλίγον ἐχούσας τὸ τέρπον πολλὰ ἔχειν καὶ πλείω 10 τὰ λυποῦντα, διὸ μηδὲ τὰς ἐνεργείας εἶναι τὰς τοιαύτας αἰρετάς οὔσας ποιητικὰς λύπης μᾶλλον ἢ ἡδονῆς, πῶς οὐ συνδιαιροῦντων ἔστι ταῖς ἐνεργείαις ἐφ' αἷς γίνονται τὰς ἡδονὰς καὶ οὐχ' ὁμοειδεῖς φυλασσόντων; εἰ

1 το καλον V μενούσης a δι' αὐτὴν a Sp.: δι' αὐτῆς S'F: διὰ αὐτὴν V 2 ἔχον-
 τες a 3 αἰρετόν om. a Sp. 4 ὑπ' in lit. V 6 ἢ εἰ μὴ V²SBFa Sp.: εἶη μὴ V¹
 ἀληθές a Sp. 9 ἢ καὶ μᾶλλον add. B², recte cf. 151,29 9. 10 εἰ κα] ἢ καὶ a: εἰ infra
 10 αὕτη V²B: αὕτη V¹: αὐτὴ Sa Sp.: αὐτὴ F παρασκευάζει (παρασκευάζοι V²B² infra)
 τὰς S²V²B²a infra: παρασκευάζοντας V¹S'F 11 καὶ ἢ a Sp. 12 ἢ V 13 ἢ om.
 a Sp. ἡδονῆ] ἢ s. v. V 16 alt. τὸ Fa Sp.: τε VB infra 20 αἰ ante ἐπὶ add.
 V²B infra ἡδονα] αἰ in lit. V αἰ αὐταὶ V²SFBa Sp. infra: αὐται V εἰεν] Ie
 in lit. V 22 αὐτάς V 26 ἐστιν; ἀλλ' Vict. ἀλλ' ἀπιθανῶς Sp.: ἀλλὰ πιθανῶς
 V(et infra)FB: ἀλλ' ἀπιθανῶς Sa 31 τερπνόν a Sp. 33 πῶς οὐ συνδιαιροῦντων in
 lit. B² Vict. Sp. infra: ὁπωσοῦν διαιροῦντων libri ἐστι] ἐπὶ Sp.

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

γὰρ αἱ μὲν ἐπὶ τοῖς καλοῖς τοιαῦται, αἱ δ' ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς τοιαῦται, εἴη 15
 ἂν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ αἴτια τῆς τῶν ἡδονῶν διαφορᾶς. οὐ γὰρ ἀπὸ
 τῶν ἡδονῶν ταῖς ἐνεργείαις ἐστὶ τὸ αἰρετόν, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν ταῖς
 ἡδοναῖς, καὶ εἴην ἂν ἄλλαι μὲν τῷ εἶδει αἱ ἀπὸ τῶν καλῶν, ἄλλαι δὲ αἱ 20
 5 ἀπὸ τῶν αἰσchrῶν, εἴ γε πᾶσαι μὲν αἱ ἀπὸ τῶν καλῶν καθαραί τε καὶ
 ἄμικτοι καὶ μηδεμιᾶς μετανοίας ἢ λύπης αἴτιαι εἰδοποιούμεναι ταῖς τοιαύ-
 ταις ἐνεργείαις, πᾶσαι δὲ αἱ ἀπὸ τῶν αἰσchrῶν μικταί τε καὶ ἐν μεταμελείᾳ. 25
 οὕτως δὲ ἔχουσῶν | τῶν ἡδονῶν πρὸς τὰς ἐνεργείας πρόδηλον, ὅτι μὴ 280
 παρὰ τῶν ἡδονῶν ταῖς ἐνεργείαις τὸ αἰρετόν, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐνεργειῶν
 10 ταῖς ἡδοναῖς, ταῖς μὲν τὸ αἰρετόν, ταῖς δὲ τὸ φευκτόν, εἴ γε φευκταὶ αἱ
 πλέον τοῦ ἡδοντος τὸ λυποῦν ἔχουσαι. τοιαῦται δὲ πᾶσαι αἱ ἐπὶ ταῖς αἰ- 5
 σχραῖς ἐνεργείαις.

XXIV. Πῶς αἱ ἀρεταὶ δι' αὐτὰς αἰρεταί.

Καὶ πῶς τις ἂν τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κατ' αὐτὰς ἐνεργείας δι' αὐτὰς
 15 ἀρετὰς εἶναι λέγοι, εἴ γέ εἰσιν ἡμῖν αἰρεταὶ διὰ τὴν τῶν ἀμέτρων παθῶν 10
 ἀποσκευήν; (καὶ γὰρ τὴν μὲν ἀνδρίαν αἰρούμεθα, ὅπως μετρεῖν δυνώμεθα
 τοὺς τε φόβους καὶ τὰ θάρρη, τὴν δὲ σωφροσύνην, ὅπως τὰς δι' ἀφῆς
 λύπας τε καὶ ἡδονὰς· αἰρούμεθα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἐκάστην ἢ 15
 ἐπὶ παθῶν τινων μέτρον ἢ ἐπὶ πράξεων· τὴν μὲν γὰρ ἐλευθεριότητα καὶ
 20 τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐπὶ τῷ μετρεῖν δύνασθαι τὰς πράξεις, ἃς διὰ δόσεως
 τε καὶ λήψεως χρημάτων ἐνεργοῦμεν, τὴν δὲ μεγαλοφυχίαν τε καὶ φιλοτι- 20
 μίαν ἐπὶ τῇ συμμέτρῳ καὶ κατ' ἀξίαν τῶν τιμῶν αἰρέσει, τὴν τε πραό- 20
 τητα ἐπὶ τῷ περὶ τὰς ὀργὰς συμμέτρῳ, αἰρούμεθα δὲ καὶ τὴν δικαιοσύνην,
 διότι ἐστὶ σωστικὴ τῆς κοινωνίας οὐσης ἡμῖν κατὰ φύσιν, εἴ γέ ἐσμεν
 25 φύσει κοινωνικοὶ τε καὶ πολιτικοί). ὡς γὰρ οὐ δι' αὐτὴν | αἰρετὴ ἢ οἰ- 281
 κοδομικὴ, ὅτι ἐστὶν αἰρετὰ τὰ γινόμενα ἀπ' αὐτῆς, οὐδὲ ἡ παλαιστικὴ δι'
 αὐτὴν ἐστὶν αἰρετὴ διὰ τὸ τοῦ καλῶς παλαίειν εἶναι ποιητικὴ, οὐδὲ τῶν
 ἀρετῶν εἴη τις ἂν δι' αὐτὴν αἰρετὴ, εἰ τὸ αἰρετόν ἐστὶν αὐταῖς παρὰ τῶν 5
 γινομένων δι' αὐτῶν. ἢ εἰ μὲν ἦν ἄλλο μὲν τὸ δι' ὃ φαμεν ἐκάστην τῶν
 30 ἀρετῶν εἶναι αἰρετὴν, ἄλλο δὲ αὐτὴ ἢ ἀρετὴ, εὐλόγως (ἂν) ἀνηρεῖτο τὸ εἶναι
 αὐτῶν ἐκάστην δι' αὐτὴν αἰρετὴν, εἰ δὲ ἐστὶν ἐκάστη τῶν ἀρετῶν τὸ εἶναι 10
 ἐν τούτῳ δι' ὃ ἐστὶν αἰρετὴ, εἴη ἂν εὐλόγως λεγόμενον τὸ εἶναι τὰς ἀρε-

7 αἰσchrῶν] κακῶν S¹F μικταί] λυπηραὶ Sa 14 δι' αὐτὰς V 15 αἰρεταὶ
 FB²a Sp.: ἀρεταὶ VB¹ 16 καὶ B²: εἰ libri δυνώμεθα om. a 19 μέτρον B² Sp.:
 μέτρων libri 20 τὴν om. SFa ἃς διὰ V: αἱ διὰ Vict. Sp.: διὰ SFMLa
 22 τε] δὲ coni. Sp. 24 κοινωνίας coll. post φύσιν a Sp. ((τῆς) οὐσης Schwartz)
 26 αἰρετὴ V¹ (corr. V²) 27 αὐτὴν V αἰρετὴ V 28 ἐν αὐταῖς a Sp. 29 δι'
 αὐτῶν V¹FS¹M² (sed αὐτῶν) L: δι' αὐτὰς V²B¹: δι' αὐτὰς B²S²a Sp.: ὑπ' αὐτῶν M¹
 ἐκάστην V²BS²a Sp.: ἐκάστης V¹FS¹ML 30 αἰρετὴν V²B²S²a Sp.: αἰρετὴ V¹: ἀρετὴ
 FS¹ML ἂν addidi 31 δι' αὐτὴν V¹ in mg. ἐκάστη] i adscriptit V²
 τῶν] v. s. v. V τὸ] τῷ Vict.? Sp.

τὰς δι' αὐτὰς αἰρετάς. ὡς γὰρ εἴ ἦν ἡ οἰκοδομικὴ οἰκία, δι' ἣν ἐστὶν αἰρετή, ἦν ἂν δι' αὐτὴν αἰρετή, οὕτως καὶ τῶν ἀρετῶν ἐκάστη, εἴ ἔστιν ἡ αὐτὴ τούτῳ δι' ὃ ἐστὶν αἰρετή, εἴη ἂν δι' αὐτὴν αἰρετή, καὶ ἔτι μᾶλλον 15 καὶ φανερώτερον, εἴ ἕκαστον τῶν κατ' αὐτὰς ἔχει τὸ αἰρετὸν ἐν αὐτῷ καὶ 5 μὴ διὰ τὴν ἐπ' ἄλλο τι ἀναφορὰν, ὡς ἡ οἰκία, δι' ἣν ἡ οἰκοδομικὴ ἔχει τὸ αἰρετὸν, διὰ γὰρ τὴν γινομένην ἀπ' αὐτῆς σκέπην χειμῶνός τε καὶ 20 θέρους. ἔτι δὲ αἱ ἀρεταὶ αἱ αὐταὶ τούτοις δι' αἰρετάς αὐτὰς εἶναι φα- μεν, δῆλον ἐκ τοῦ εἶναι μὲν αὐτὰς μεσότητας παθῶν τε καὶ πράξεων, τὴν μὲν ἀνδρίαν φόβου τε καὶ θάρρους, τὴν δὲ σωφροσύνην λύπης τε καὶ 25 ἡδονῆς τῶν δι' ἀφῆς, τὴν δὲ ἐλευθεριότητα δόσεως καὶ λήψεως χρημάτων, ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων λόγος, | ὥστε εἴ ἐν τούτοις τὸ εἶναι αὐ- 282 ταῖς, δι' αἷ εἰσιν αἰρεταί, εἴην [δ'] ἂν δι' αὐτὰς αἰρεταί, καὶ ἔτι μᾶλλον δι' αὐτάς, ὅτι μὴ δι' ἄλλο τι ἡμῖν αἰρεταὶ αἱ μεσότητες αἱ περὶ φόβους τε καὶ θάρρη, ἀλλὰ δι' αὐτὴν ἐκάστη. τὸ γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ τῇ αὐτοῦ 5 15 φύσει τὸ αἰρετὸν ἔχον, τοῦτο δι' αὐτὸ αἰρετὸν, τοιαῦται δὲ αἱ μεσότητες αἱ περὶ τὰς κατὰ φύσιν ἡμῖν πράξεις. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, εἴ μὲν τοῖς ἀνθρώποις ἡ σωτηρία τῆς τε πολιτικῆς κοινωνίας καὶ τῆς οἰκονομικῆς 10 μὴ δι' αὐτὰ αἰρετά, ἀλλὰ δι' ἄλλο τι, οὐδ' ἂν ἡ δικαιοσύνη, οὐσα μεσό- της τούτων ἐν οἷς ἐστὶ ἡ σωτηρία τῶν προειρημένων, εἴη ἂν δι' αὐτὴν 20 αἰρετή, καθ' οὗς τοῦτ' ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη. εἴ δὲ ἐστὶν ἡ κοινωνία καὶ 15 ἡ σωτηρία ταύτης δι' αὐτὴν τοῖς ἀνθρώποις αἰρετή, εἴη ἂν καὶ ἡ δικαιο- σύνη δεικνυμένη δι' αὐτὴν αἰρετή, καθὸ ἐστὶ μεσότης καὶ ἰσότης τοῦ τε ἐν ταῖς νομαῖς καὶ τοῦ ἐν τοῖς συναλλάγμασιν ἴσου, ἐν οἷς ἡ σωτηρία τῆς πολιτικῆς τε καὶ πρώτης κοινωνίας. ἀλλὰ μὴν ὅτι δι' αὐτὸ τοῖς ἀνθρώ- 20 25 ποῖς αἰρετὸν ἡ κοινωνία, γινῶναι πρόχειρον ἀπὸ τε τοῦ κατὰ φύσιν αὐτοῖς εἶναι τὴν κοινωνίαν, οὗ σημεῖον φανερώτατον τὸ τούτῳ μάλιστα τῶν ἄλ- λων ζῳῶν τὸν ἄνθρωπον διαφέρειν, ὃ μόνον ἐστὶν αὐτῷ χρήσιμον ἐν τῇ 25 πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ. ἴδιον μὲν γὰρ ὁ λόγος αὐτοῦ, τούτου δὲ χρεῖα πρὸς μῆνυσιν τοῖς πλησίον τῶν ἰδίων νοημάτων τε καὶ παθῶν. ἐναργὲς | 30 δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ μὴδὲ ἐπ' ὀλίγον δύνασθαι ζῆν ἄνθρωπον μόνον γε- 283 νόμουν. διότι δὲ ἐν κοινωνίᾳ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ εἶναι καὶ ὁ λόγος τούτου χάριν, ἀρίστη δὲ καὶ τελειοτάτη τῶν κατὰ λόγον γινομένων κοινωνιῶν ἡ 5

1 αὐτὰς V ὡς] ς in lit. V εἴ ἦν ἡ scripsi: εἴ ἦν ἡ V²: εἴην V¹: εἴ ἦν BS²a Sp.: ἦν FS¹ML 3 αὐτὴ V¹ (corr. V²) αἰρετὴ V¹ (corr. V²) αὐτὴν V¹ (corr. V²) 4 αἰρετὴν Sp. ἐν αὐτῷ V²: ἐν αὐτῷ V¹BSF: ἐπ' αὐτῷ (ἐφ' αὐτῷ conii. Sp.) MLSpa Sp. 6 τὴν] ν in lit. V 7 pr. αἱ in lit. V 8 Sp.: 8 libri 10 τῶν] ὧν in lit. V καὶ in lit. V 11 αὐτὸς] ὁ in lit. V ὥστε] ὥς in lit. V 12 δ' del. B² Sp. 13 αὐτὰς V¹ (corr. V²) αἰρεταὶ V²S²a Sp.: αἰρετὸν V¹FS¹ML 14 αὐτὴν V¹ (corr. V²) τὸ γὰρ s. v. V αὐτῷ V αὐτοῦ V 15 αὐτὸ V¹ (corr. V²) 17 σωτηρία] ante a una litt. erasa V 18 αὐτὰ (αὐτὰ V¹) αἰρετά] αὐτὴν αἰρετὴ B²S²a Sp. 19 ἡ om. a Sp. αὐτὴν V 21 αὐτὴν V¹ (corr. V²) εἴη] εἴ in lit. V 22 αὐτὴν V¹ (corr. V²) τοῦ τε VB: τουτέστιν SFMLa Sp. 23 νόμοις a 26 τούτῳ B² (in lit.) SFMa Sp.: τούτων (των s. v.) VF²: τοῦτο L 26. 27 ἄλλων] δ in lit. V

πολιτική, ἀπὸ δὲ τῶν ἀρίστων ἢ τῶν κατὰ φύσιν ἐκάστω κρίσις, εἴη ἂν ὁ ἄνθρωπος λογικόν, οὕτως δὲ καὶ πολιτικόν, καὶ τὸ σώζειν δὲ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν εἴη ἂν αὐτῷ μάλιστα κατὰ φύσιν τε καὶ αἰρετὸν δι' αὐτό, 10 τοιοῦτον δὲ ἡ δικαιοσύνη.

5 XXV. Ἐπιδρομή, πόθεν ἡ τῶν ἀρετῶν εὐρεσίς τε καὶ σύστασις.

Ἐπεὶ ἡ εὐδαιμονία τοῖς ἀνθρώποις σκοπός, καὶ δεῖ πάντα πράττειν, ὅπως ταύτην κτησαίμεθα ὡς τέλος τε καὶ μέγιστον τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν, 15 ἀδύνατον δὲ τὸ πράττειν τινα ὡς εἰς τι συντελοῦντα ἢ ὅλως γνωρίζειν τὰ δι' ὧν οἶόν τε τυχεῖν τινος σκοποῦ ἀγνοουμένου τοῦ σκοποῦ (ἀρχὴ γὰρ τῆς εὐρέσεως τῶν εἰς τὸν σκοπὸν συντελούντων καὶ τῶν ἐκείνου χάριν γι- 20 νομένων πράξεων <ἡ> γνῶσις τοῦ σκοποῦ, διὸ καὶ τῆς ἡθικῆς φιλοσοφίας ἀρχὴ τὸ γνῶναι, τί ποτ' ἐστὶν εὐδαιμονία, ἧς χάριν ἡμᾶς δεῖ πάντα πράττειν), ἐζητήσαμεν, τί ποτέ ἐστιν εὐδαιμονία, καὶ εὐρόντες ἐκάστου τῶν ὄν- 25 των τὸ ἀγαθὸν ὃν ἐν τῇ οἰκείᾳ | ἐνεργείᾳ τῇ καθ' ὃ ἐστὶν αὐτῷ τὸ εἶναι 284 τούτῳ ὃ ἐστὶν, εἰ εὖ γίνοιτο· ἐπὶ τε γὰρ τῶν φύσει συνεστώτων τούτων 15 ἔχει τὸν τρόπον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τέχνην, μιμεῖται τὴν φύσιν· τοῦ 5 τε γὰρ ἵππου τὸ ἀγαθὸν τοιοῦτον, εἰ γέ ἐστιν μὲν οἰκεῖον ἔργον αὐτῷ καθὼς ἵππος ἐστὶ τὸ τρέχειν, ἀγαθὸν δὲ αὐτῷ τὸ εὖ τρέχειν, ὃ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ κυνός· εἴτε γὰρ τὸ φυλάττειν, εἴτε τὸ θηρᾶν ἔργον κυνός, εἴτε τῶν μὲν τούτο, τῶν δὲ ἐκεῖνο, καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτοῖς ἐν τῷ εὖ ταῦτα 10 20 ποιεῖν· ἀλλὰ καὶ τῷ οἰκοδόμῳ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ τέλος ἐν τῷ εὖ οἰκοδομεῖν, ἐπεὶ καὶ ἔργον τὸ οἰκοδομεῖν αὐτῷ, καὶ ἐπεὶ ἐφ' ἐκάστω τὸ <τέλος> τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῷ ἔργῳ παρὰ τῆς οἰκείας ἀρετῆς περιγίνεται, ἐκάστου 15 τὸ τέλος ἐν τῷ τὸ οἰκεῖον ἔργον ποιεῖν κατ' ἀρετὴν. εἰ δὲ τοῦτο, εἴη ἂν καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀγαθόν τε καὶ τέλος ἐν τῷ κατ' ἀρετὴν [καὶ] οἰ- 25 κείαν τὰς καθὼς ἀνθρωπός ἐστιν ἐνεργείας ἐνεργεῖν. ἀλλὰ μὴν οἰκεῖαι 20 ἐνεργεῖαι ἀνθρώπου αἱ γινόμεναι κατὰ ψυχὴν λογικὴν· τὸ γὰρ ἀνθρώπῳ εἶναι ἐστὶν ἐν τῷ ζῆν τε καὶ κατὰ λογικὴν ψυχὴν ἐνεργεῖν. εἰ δὲ τοῦτο, εἴη ἂν καὶ τὸ τέλος αὐτῷ ἐν τῷ κατ' ἀρετὴν ψυχῆς λογικῆς ἐνεργεῖν, ὥστε εἴη ἂν ἡ εὐδαιμονία, ἐπειδὴ αὐτὴ τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀγαθόν τε 25 30 καὶ τέλος, ἐνέργεια κατ' ἀρετὴν ψυχῆς λογικῆς, προσκειμένου τοῦ 285 γε ἐν βίῳ τελεῖν (οὐδὲν γὰρ τέλειον ἐν ἀτελεῖ) καὶ ἔτι τοῦ ἐν προηγουμένοις διὰ τὸ δεῖσθαι ὀργάνων τὰς προηγουμένας τε καὶ βουλευτάς ἐνεργείας. ὄντος δὲ τούτου σκοποῦ, ὄγλον ἐκ τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ καὶ 5

3 εἴη ἂν om. a αὐτό (αὐτὸ V¹)] αὐτόν a 8 δὲ τὸ FSa Sp.: δὲ τι VB
 10 ἡ add. V²M 13 αὐτῷ a Sp. 14 τούτῳ] τοῦτο B² 15 εἰ γε ἡ τέχνη ante
 μιμεῖται add. S²B²a Sp. fortasse recte 21 τέλος add. V²BS²a Sp. 22 παραγίνεται
 Vict.? Sp. 23 ἔσται ἐν a Sp. 24 καὶ del. V² τὰς οἰκείας [τὰς] Diels
 24. 25 οἰκείον a Sp. 25 ἐνεργεῖν] γ in lit. 2 litt. V 26 τῷ γὰρ B conl. Sp. ἀνθρώπῳ
 VBM conl. Sp.: ἀνθρωπον FL: ἀνθρώπου Sa 29 ἂν καὶ ἡ Vict. Sp. αὕτη Diels
 31 γε] τε a Sp. τελεῖν SFa Sp.: τελείου VB 32 βουλευτάς Sp.: βουλευτάς libri

γνώσεως τὸ δεῖσθαι πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς εὐδαιμονίας τῶν τῆς λογικῆς
 ψυχῆς ἀρετῶν, ζητοῦντες (δὲ) τίνες εἰσίν, εὐλόγως πρῶτον ἤλθομεν ἐπὶ
 τὸ ἰδεῖν, τίς ποτ' ἐστὶν ἡ λογικὴ ψυχὴ, ἐπεὶ τὴν ταύτης ζητοῦμεν ἀρε-
 τήν. διττὴ δὲ ἡ λογικὴ δύναμις εὐρέθη, ἡ μὲν τις ἄλογος μὲν καθ' 10
 5 αὐτήν, λογικὴ δὲ τῷ πεῖθεσθαί τε δύνασθαι λόγῳ καὶ ὑπὸ λόγου ρυθμιζε-
 σθαι (τοιαύτη γὰρ ἐστὶν ἡ ἐν ἡμῶν ὀρεκτικῇ ψυχῇ), ἡ δὲ τίς ἐστι λο-
 γικὴ τῷ αὐτῇ λόγον ἔχειν ἐν αὐτῇ, καὶ ἔστιν ἑκατέρας τῶν προειρη- 15
 μένων δυνάμεων οἰκεία τις ἐνέργεια καὶ ἀρετὴ, καθ' ἣν τὸ εὖ ἐν τῇ οἰ-
 κείᾳ ἐνεργεῖα γίνεταί, τῆς μὲν ὀρεκτικῆς αἴ τε πράξεις καὶ αἱ κατὰ πάθη
 10 κινήσεις, ἀρεταὶ δὲ ἄς ἠθικὰς καλοῦμεν ἀπὸ τοῦ διὰ ἐθῶν τινων ἐγγίγνε- 20
 σθαι, τῆς δὲ διανοητικῆς ἐνεργεῖαι μὲν αἱ γνώσεις τῆς φύσεως τῶν γενη-
 τῶν καὶ ὅλων τῶν ἐνδεχομένων ἄλλως ἔχειν, ἀρετὴ δὲ καθ' ἣν ἡ γνώσις
 τῆς ἐν τούτοις ἀληθείας, τῆς δὲ νοητικῆς ἐνεργεῖα μὲν ἡ γνώσις τῶν 25
 αἰδίων οὐσιῶν, ἀρετὴ δὲ καθ' ἣν ἡ τούτων | ἀληθῆς γίνεται γνώσις. 286
 15 οὕτως δὲ τῶν ἀρετῶν διηρημένων, τίς ἐστὶν ἐκάστη καὶ τί ἔργον αὐτῆς
 καὶ τίς ἡ εἰς εὐδαιμονίαν συντέλεια, ἀπὸ τῶν ἔργων τε καὶ ἐνεργειῶν τῶν
 ἑκατέρας τῆς λογικῆς δυνάμεως εὐρίσκεται. ἔργον τοίνυν τῆς μὲν ὀρεκτι- 5
 κῆς δυνάμεως αἱ πράξεις αἱ περὶ ἡδονὰς τε καὶ λύπας, τὰς μὲν αἰρουμένης
 τε καὶ διωκούσης, τὰς δὲ ἀποστρεφόμενης, καὶ ἐπεὶ πέφυκεν ἐν τοῖς τοι-
 20 οῦτοις πᾶσιν, ἐν οἷς ἐστὶν ὑπερβολὴ τε καὶ ἔλλειψις, ἡ μὲν ἀμετρία φθαρ- 10
 τικὴ εἶναι τοῦ ἐν ἐκάστοις αὐτῶν εὖ, τοιοῦτον δὲ ἦ τε ὑπερβολὴ καὶ ἡ
 ἔλλειψις, ἡ δὲ συμμετρία σωστικὴν τε τοῦ εὖ καὶ ποιητικὴν (ὡς ὄηλον ἐπὶ
 τε τῶν γυμνασίων καὶ τῶν τροφῶν· καὶ γὰρ αἱ τῶν γυμνασίων ὑπερβολαὶ 15
 τε καὶ ἔνδειαί τῆς εὐεξίας, ἣ τίς ἐστὶν ἀρετὴ τοῦ σώματος, φθαρτικά, ἡ
 25 δὲ συμμετρία αὐτῶν καὶ ἡ μεσότης καὶ ποιητικὰ αὐτῆς καὶ τηρητικά, ὅ
 ἐστὶ τὸ ἐν τούτοις εὖ· ἀλλὰ καὶ τῶν σιτίων πάλιν αἱ μὲν ὑπερβολαὶ καὶ
 ἔνδειαί τῆς ὑγείας εἰσὶ φθαρτικά, αἱ δὲ συμμετρίαι ποιητικά τε καὶ τη- 20
 ρητικά· οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν παθῶν ἔχει καὶ τῶν περὶ ταῦτα πράξεων),
 αἱ μὲν ὑπερβολαὶ αὐτῶν καὶ αἱ ἔνδειαί τοῦ εὖ τοῦ ἐν τούτοις εἰσὶ φθαρ-
 30 τικά, αἱ δὲ συμμετρίαι ποιητικά τε καὶ τηρητικά, καὶ ἐπεὶ ἐστὶ τὸ εὖ ἐν 25
 πᾶσιν ἡ οἰκεία ἀρετὴ καὶ πᾶν τὸ γινόμενον κατ' ἀρετήν, συμβαίνει τὰς
 περὶ ταῦτα ἀρετὰς συνίστασθαι συμμετρίᾳ πράξεων τε καὶ παθῶν. ἦ τε 287
 γὰρ σωφροσύνη φθείρεται μὲν ὑπὸ [τε] τῆς τῶν ἡδονῶν ὑπερβολῆς τε καὶ
 ἐνδείας τούτων, περὶ ἃς πέφυκεν ἀρετὴ μὲν γίνεσθαι σωφροσύνη, κακία

2 δὲ add. S²B²a Sp. 4 διττῇ] ἡ in lit. V δὴ (in lit.) VB: δὲ GSa Sp.
 5 πεῖθεσθαί] ἐπιδέχεσθαι a Sp. λόγῳ] λόγον a Sp. λόγου] λόγον Vict.? Sp.
 6 ὀρεκτικῇ] κτ in lit. V 7 αὐτῇ V 9 ἐνεργεῖα] ei add. V² post ὀρεκτικῆς
 add. ἐνεργεῖαι μὲν V² 10. 11 ἐγγίγνεσθαι] ἐγγί in lit. V 12 ἀρετῇ M Vict.? Sp.:
 ἀρετὴν Va 13 ἐνέργεια M: ἐνεργεῖαι Sp.: ἐνεργεῖαι Vict.?: ἐνεργεῖαι (σ corr. fortasse in ι)
 V: ἐνεργεῖαι LFa 14 γίνεταί] νεταί in lit. V 15 ἀρετῶν V ἐκάστῃ Ba Sp.:
 ἐκάστου (ά s. v.) VF τί (τὸ) conl. Sp. 18 δυνάμεως V αἰρουμένης] η in lit. V
 21 τε καὶ a Sp. 22 τε τοῦ] μὲν τοῦ a Sp. 29 alt. ai s. v. VB: om. SFa
 Sp. 32 ταύτας a ἀρετὰς] ἄς in lit. V συν[ίστασθαι] συν in lit. V 33 pr.
 τε del. Schwartz: alt. Sp.

δὲ ἀκολασία τε καὶ ἀναισθησία, σώζεται δὲ καὶ συνίσταται ὑπὸ τῆς τῶν 5
 αὐτῶν τούτων μεσότητός τε καὶ συμμετρίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνδρία συνίστα-
 ται μὲν ἐκ τῆς περὶ φόβους τε καὶ θάρρη μεσότητός τε καὶ συμμετρίας,
 ὑπὸ δὲ τῆς ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδεΐας τῶν αὐτῶν τούτων φθείρεται. ὡς 10
 5 δὲ ἐπὶ τούτων, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἔχει, ὥστε εἰ τὸ ἐν τούτοις
 εὖ ἐν μεσότητί ἐστι παθῶν τε καὶ πράξεων, τὸ δὲ εὖ ἐν ἐκάστῳ κατὰ τὴν
 οἰκείαν ἀρετὴν, εἴην ἂν καὶ αἱ περὶ ταῦτα ἀρεταὶ ἐν μεσότητι τῶν προ- 15
 10 καιρῶν, οὐχ ἀπλῶς οὐδ' ὡς ἔτυχεν τοῦ ἐν τούτοις μέσου λαμβανομένου,
 ἀλλ' ὡς δέδεικται ὠρισμένου κατὰ τὸν ἐκ φρονήσεώς τε καὶ ὀρθὸν λόγον,
 10 καὶ εἴη ἂν τὸ κατὰ τὴν ὀρεκτικὴν ψυχὴν εὐδαιμονίας μέρος κείμενον ἐν
 ταῖς ἀπὸ τῶν ἀρετῶν περὶ τὰ πάθη τε καὶ τὰς πράξεις εὖ γινομέναις 20
 ἐνεργείαις. ἔτι δέ, εἰ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀρετὴ ἐστίν, ἀφ' ἧς ἀγαθὸς ἄν-
 θρωπος γίνεται (καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἕκαστον ἀγαθὸν ἐστὶ τε
 καὶ γίνεται κατὰ τὴν ἀρετὴν ἑαυτοῦ), ἀγαθὸς δὲ ἄνθρωπος γίνεται τε καὶ 25
 15 ἔστιν ὁ μήτε ἐν τοῖς πάθεσιν ἄμετρος μήτε ἐν ταῖς περὶ ταῦτα πράξεσιν,
 εἴη ἂν καὶ ἐκ | τούτου δεικνύμενον τὸ τὴν ἀρετὴν τὴν ἠθικὴν ἐν μεσῶ- 288
 τητι εἶναι τῶν προεξηγημένων. αἱ γὰρ ἐνεργεῖαι αἱ περὶ πάθη τε καὶ τὰς
 πράξεις, ὅταν διὰ τῶν ἐθῶν παιδαγωγηθῶσιν οὕτως, ὡς τοὺς ἐπιζομένους
 ἠδεσθαι μὲν ἐπὶ ταῖς ἐνεργείαις ταῖς καλαῖς, ἀχθεσθαι δὲ ἐπὶ ταῖς ἐναν- 5
 20 τίας, δ γίνεται ἐν τῇ αἰρέσει τε καὶ εὐρέσει τοῦ ἐν αὐτοῖς μέσου, τῆς
 ἀρετῆς εἰσὶν ποιητικαί. διὸ καὶ λέγομεν τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς ἕξις ἐν μεσῶ-
 τητι οὕσας παθῶν τε καὶ πράξεων ὠρισμένας τῷ ὀρθῷ λόγῳ. 10

Καὶ τοιαύτη μὲν περὶ ταῦτα ἡ σύστασις τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν. τῆς
 δὲ διανοητικῆς τε καὶ οὕτως λογικῆς ψυχῆς, ἐπεὶ ἡ μὲν ἐστὶ περὶ τὴν
 25 γνῶσιν τῶν αἰδίων τε καὶ αἰεὶ ὁμοίως ἐχόντων, ἡ δὲ περὶ τὴν τῶν ἐν- 15
 δεχομένων καὶ ἄλλως ἔχει, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐπιστημονικόν, τὸ δὲ
 δευτέρον λογιστικόν τε καλοῦμεν καὶ βουλευτικόν, ἔσται καὶ περὶ ἑκα-
 τέραν ἐνεργεῖαν τῶν εἰρημένων τό τε εὖ καὶ τὸ κατ' ἀρετὴν. ἔστι δὲ 20
 ἀρετὴ γνῶσεως ἀλήθεια, ἡ δὲ καθ' ἑκατέραν δύναμιν τῆς λογικῆς ψυχῆς
 30 ἀρετὴ περὶ τὴν τῆς ἀληθείας γνῶσιν ἔσται τῶν θεωρουμένων ὑπ' αὐτῆς,
 ἡ μὲν περὶ τὰ βουλευτὰ τε καὶ ἐνδεχόμενα ἄλλως ἔχειν ἐπομένη τῇ ὀρθῇ
 ὀρέξει (ἡ γὰρ εὐρεσίς τε καὶ γνῶσις τῶν συντελούντων πρὸς τὰ ὀρεκτὰ 25
 τῇ ὀρθῇ ὀρέξει αἰρετή· τὴν τοιαύτην ἕξιν τε καὶ ἀρετὴν καλοῦμεν φρό-
 νησιν· ἡ γὰρ φρόνησις εὐρετικὴ τῶν πρὸς τὸν | ὀρθὸν σκοπὸν συντε- 289
 35 λουσῶν πράξεων, διὸ καὶ τὴν φρόνησιν πρακτικὴν ἀρετὴν φάμεν, ἐπεὶ ἡ
 γνῶσις αὐτῇ περὶ τῶν εἰς ὀρθότητα πράξεων συντελούντων), ἡ δὲ περὶ τὴν
 γνῶσιν τῶν αἰδίων ἐνεργοῦσα ἔχει μὲν τὸ εὖ ἐν τῇ τῶν ἐν τούτοις ἀλη- 5

2 τούτων s. v. V 5 alt. δὲ om. a Sp. 8 μέσου sic V 9 δέδεικται VB Vict.
 Sp.: ἔτυχεν MLSF a 10 εἴη] εἴ V¹ (corr. V²) 11 τῶν in lit. V 12 ἡ om.
 a Sp. 17 αἱ περὶ V² Vict. Sp.: περὶ V¹ SF a 26 μὲν om. a Sp. 29 ἡ δὲ
 B Vict. Sp.: ἡ δὲ V²: ἡ οὐ V¹ F: ἡ οὐ S¹ M: ἡ δὲ S² a: ἡ οὐ L 30 περὶ scripsi: ἐπὶ
 libri 33 τὴν δὲ τοιαύτην V² 36 αὐτῇ Schwartz: αὐτῇ V¹: αὐτῇ V²: αὐτῇ a Sp.
 37 ante pr. τῶν 2—3 litt. erasae V

θῶν εὐρέσει τε καὶ γνῶσει οὐσα θεωρητική, ἀλλ' οὐ πρακτική. οὐδὲν γὰρ τῶν ἐν τούτοις ἀληθῶν εἰς πρᾶξιν τινα τὴν ἀναφορὰν ἔχει, διό ἐστιν αὐτοῖς τέλος ἢ γνῶσις τῶν ἐν τοῖς αἰδίσις ἀληθῶν, καὶ ἔστιν ἐν τούτοις τὸ 10 μὲν εὖ τε καὶ ἀγαθὸν καὶ ἀληθές, ψεῦδος δὲ τὸ ἐν αὐτοῖς κακόν, ἦν ἀρε- 5 τὴν ἐπιστήμην καλοῦμεν οὐσαν ἔξιν ἀποδεικτικήν. καὶ ἐπεὶ ἡ ἀπόδειξις διὰ τινων πρώτων τοῦ δεικνυμένου καὶ οἰκείων καὶ ἀληθῶν καὶ οὐκ ἐπ' 15 ἄπειρον ἐν αὐτοῖς τὸ πρῶτον, ἀλλ' ἔστιν τι καὶ κυρίως ἐν αὐτοῖς πρῶτον, ἢ τοῦ οὕτως πρῶτου γνῶσις τε καὶ εὑρεσις νοῦς καλεῖται, σοφία δὲ ἢ ἄμφω ἔχουσα τὴν τε τῶν ἀρχῶν εὑρεσιν καὶ τὴν διὰ τῶν ἀρχῶν τῶν 10 μετ' αὐτὰς εὑρεσίν τε καὶ δεῖξιν (ὥστ' εἶεν ἂν πάλιν αἱ διανοητικαὶ ἀρε- 20 ται, οὐσαι τοῦ εὖ τοῦ ἐν ταῖς προειρημέναις ἐνεργείαις εὑρετικαὶ τε καὶ ζητητικαί, τὸ κυριώτατον τῆς εἰς εὐδαιμονίαν συντελείας ἔχουσαι τῶ τῶν κυριωτάτων δυνάμεων τῆς λογικῆς ψυχῆς τὰς ἐνεργείας τὸ εὖ παρὰ τού- 25 των ἔχειν), τὴν μὲν ἀρχὴν λαμβάνουσα ἀπὸ τῆς εἰς εὐδαιμονίαν συντε- 15 λείας, τὸ δὲ εἶναι ἔχουσα ἐν ταῖς καθ' ἑκατέραν λογικὴν δυνάμιν ψυχῆς 290 ἐνεργείαις, τοῦ εὖ τοῦ ἐν ταύταις οὐσα εὑρετικὴ τε καὶ ἀποδεικτικὴ.

XXVI. Ὅτι οὐ τὸ καλὸν τῆς ἡδονῆς χάριν αἰρετόν, ἀλλ' ἡ ἡδονὴ 5 τοῦ καλοῦ.

(Ὅτι) οὐ τὸ καλὸν τῆς ἡδονῆς χάριν αἰρετόν, ἀλλ' (ἢ) ἡδονὴ τοῦ κα- 20 λοῦ, δῆλον ἐκ τοῦ, εἰ ἦν τῆς ἡδονῆς χάριν αἰρετόν τὸ καλόν, ὡς ἐκεῖνης μὲν οὐσης τέλους τε καὶ δι' αὐτὴν αἰρετοῦ, ὡς ποιητικοῦ δὲ τῆς ἡδονῆς 10 τοῦ καλοῦ τὸ αἰρετόν ἔχοντος, ὁμοίως τῶ καλῶ τὸ αἰσχροὺν αἰρετόν γίνεσθαι, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ποιητικὸν ἡδονῆς. οἷς γὰρ τὸ αἰρετόν ὡς ποιητικοῖς, τούτοις τὸ γινόμενον ὑπ' αὐτῶν τῆς αἰρέσεως μέτρον. ἡ γὰρ οὐ χρῆ 25 λέγειν γίνεσθαι τινος καὶ ἐπ' αἰσχροῖς πράξεσιν ἡδονάς, ἀλλ' ἐπὶ μόναις 15 ταῖς καλαῖς, ἢ εἰ μὴ τοῦτο ἀληθές, αἰρετόν ἔσται καὶ τὸ αἰσχροὺν ὁμοίως τῶ καλῶ, εἰ ἢ γινομένη ὑπ' αὐτῶν ἡδονὴ τῆς αἰρέσεως αὐτῶν αἰτία. εἰ δὲ τοῦτο ἄτοπον, προξενούν ἡμῖν πᾶσαν πρᾶξιν αἰσχροὺν ὡς οὐδὲν ἔλαττον 20 τῆς καλῆς αἰρετόν ἢ καὶ μᾶλλον, εἰ μᾶλλον αὕτη καὶ πλείοσι παρασκευ- 30 ἀζει τὰς ἡδονάς, οὐδ' ἂν τὸ καλὸν εἶη διὰ τὴν ἡδονὴν αἰρετόν ὡς ἐκεῖ- νης ποιητικόν. εἰ δὲ δεῖ μὲν εἶναι ἢ διὰ | τὴν ἡδονὴν τὸ καλὸν αἰρε- 291 τὸν ἢ διὰ τὸ καλὸν τὴν ἡδονήν, μὴ ἔστι δὲ τὸ καλὸν διὰ τὴν ἡδονήν, εἶη ἂν ἡ ἡδονὴ τὸ αἰρετόν παρὰ τοῦ καλοῦ λαμβάνουσα. οὐ γὰρ δὴ ταύ-

4 καὶ ἀληθές VB'L: καὶ ἀληθές τὸ Ma: ἀληθές, τὸ Vict.? Sp.: τὸ ἀληθές τὸ B²
6 δια V 7 τ] τις V¹ (corr. V²) 14 εἶη ἂν οὖν ἡ ἀρετὴ add. ante τὴν S²B²a cf.
144,34 sqq. 19 εἶη add. ante οὐ B Vict. Sp. ἢ add. BSFa Sp. supra τοῦ] τού-
του Vict. 20 χάριν] χάρ in lit. V 22 καλοῦ το// sic V 24 μέτρον (ov in lit.)
BS² Vict.? Sp. supra: μέτριον VS¹Fa χρῆ add. V²S²Ba Sp. supra: om. V¹FS¹ 27 ἢ
εἰ a αἰρέσεως V 29 ἢ καὶ μᾶλλον om. Vict. Sp. εἰ] εἰ καὶ Vict. Sp. αὕτη
scripsi: αὕτη V: αὕτη Sp. cf. 145, 10. 29. 30 παρασκευάζει Sp.: παρασκευάζοι libri cf.
supra 30 οὐδ' ἂν] οὐδὲν a ἡδονήν] ονη in lit. V 31 εἶναι καὶ ἢ Vict.

τὸν οἶόν τε λέγειν εἶναι τὸ καλὸν τε καὶ τὴν ἡδονήν, ἐφ' ὧν συνυπάρχει 5
 τε καὶ ἄμα ἐστὶν ἀλλήλοις. εἰ γὰρ εἴη ταῦτόν αὐτοῖς τὸ εἶναι, ἀντιστρέ-
 φειν αὐτὰ ἀλλήλοις ἀνάγκη, ὡς πᾶν τὸ καλὸν ἐν τῷ καλὸν εἶναι καὶ τὸ
 ἡδὺ εἶναι ἔχειν, καὶ πᾶν τὸ ἡδὺ ἄμα τε ἡδὺ εἶναι καὶ καλόν. εἰ δὲ 10
 5 ψευδὸς τὸ λέγειν πᾶσαν ἡδονήν εἶναι καλὸν τῷ μηδὲν ἔλαττον ὄραν τὰς
 ἡδονὰς γινομένης ἐπ' αἰσχροῖς ἐνεργείαις, οὐδ' ἂν αἱ ἐπὶ ταῖς καλαῖς
 ἐνεργείαις ἡδοναὶ γινόμεναι αἱ αὐταὶ εἴεν ταῖς ἐφ' αἷς γίνονται ἐνεργείαις. 15
 τὸ γὰρ ὁμοῦ μὲν λέγειν τὰς ἡδονὰς εἶναι μόνας δι' αὐτὰς αἰρετάς, τῶν
 δ' ἄλλων αἰρετῶν ἕκαστον ἐφ' ὅσον εἰς ἡδονήν τι συντελεῖ, ἐπὶ τοσοῦτον
 10 καὶ τὸ αἰρετὸν ἔχειν, ὁμοῦ δὲ τὸ μὲν καλὸν αἰρετὸν εἶναι λέγειν ὡς ποιη-
 τικὸν ἡδονῆς, μηκέτι δὲ καὶ τὸ αἰσchrὸν φάσκειν αἰρετὸν γίνεσθαι διὰ τὴν 20
 γινομένην ἡδονήν ὑπ' αὐτοῦ, οὐχ ὁμολογούμενα λεγόντων, ἀλλ' ἀπιθάνως
 ἀρνούμενων, οἷς συγχωροῦσιν διὰ τῶν αἰρέσεων οὕτως ἔχειν. οὐδεὶς γὰρ
 μὴ τοῦτον παρεσκευασμένος τὸν τρόπον οὕτως ἀτόπου προίσταται δόξης· 25
 15 τὸ γὰρ λέγειν τὰς μὲν ἐπὶ ταῖς καλαῖς ἐνεργείαις γινομένης ἡδονὰς εἰλι-
 χρινεῖς τε | εἶναι καὶ ἀμίκτους ταῖς ἐναντίας λύπαις, καὶ διὰ τοῦτο καὶ 292
 τὰς ποιητικὰς αὐτῶν ἐνεργείας ἔχειν τὸ αἰρετόν, τὰς δὲ ἐπὶ ταῖς αἰσχροῖς
 ὀλίγον ἐχούσας τὸ τέρπον πολλὰ ἔχειν καὶ πλείω τὰ λυποῦντα, διὸ μηδὲ 5
 τὰς ἐνεργείας εἶναι τὰς τοιαύτας αἰρετάς οὔσας ποιητικὰς λύπης μᾶλλον ἢ
 20 ἡδονῆς, πῶς οὐ συνδιαιρούντων ἐπὶ ταῖς ἐνεργείαις ἐφ' αἷς γίνονται τὰς
 ἡδονὰς καὶ οὐχ ὁμοειδεῖς φυλασσόντων; εἰ γὰρ αἱ μὲν ἐπὶ τοῖς καλοῖς
 τοιαῦται, αἱ δὲ ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς τοιαῦται, εἴη ἂν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσchrὰ 10
 τῆς τῶν ἡδονῶν διαφορᾶς αἴτια· οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν ἡδονῶν ταῖς ἐνεργείαις
 ἐστὶ τὸ αἰρετόν, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν ταῖς ἡδοναῖς, αἷς γε διὰ ταύτας
 25 καὶ τὸ εἶναι τοιαύταις, καὶ εἴεν ἂν ἄλλαι μὲν τῷ εἶδει αἱ ἀπὸ τῶν κα- 15
 λῶν, ἄλλαι δὲ αἱ ἀπὸ τῶν αἰσchrῶν, εἴ γε πᾶσαι μὲν αἱ ἀπὸ τῶν καλῶν
 καθαραὶ τε καὶ ἄμικτοι καὶ μηδεμιᾶς μετανόιας ἢ λύπης αἴτια εἰδοποι-
 ούμεναι ταῖς τοιαύταις ἐνεργείαις, πᾶσαι δὲ αἱ ἀπὸ τῶν αἰσchrῶν μικταὶ 20
 τε καὶ ἐν μεταμελείᾳ. οὕτως δὲ ἐχουσῶν τῶν ἡδονῶν πρὸς τὰς ἐνεργείας
 30 πρόδηλον, ὅτι μὴ παρὰ τῶν ἡδονῶν ταῖς ἐνεργείαις τὸ αἰρετόν, ἀλλὰ παρὰ
 τῶν ἐνεργειῶν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς μὲν τὸ αἰρετόν, ταῖς δὲ τὸ φευκτόν, εἴ 25
 γε φευκταὶ αἱ πλέον τοῦ ἡδοντος τὸ λυποῦν ἔχουσαι, τοιαῦται δὲ πᾶσαι
 αἱ ἐπὶ ταῖς αἰσχροῖς ἐνεργείαις. |

XXVII. Διὰ τί αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ μεσότητες.

293

35 Ἡ ὅτι πᾶσα ἀρετὴ, οὗ ἂν ἡ ἀρετὴ, αὐτό τε εὖ ἔχον ἀποτρεῖ καὶ τὸ
 ἔργον αὐτοῦ εὖ ἀποδίδωσιν. ἢ τε γὰρ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ τὸν τε ὀφthal-

1 ὧν B⁴a Sp. supra: ψ V 3 pr. τὸ Sp.: τε libri 4 ἄμα] alt. α in lit. V 6 αὶ
 om. a Sp. 8 αἰρετάς s. v. (ἰρετάς in lit.) V 9 αἰρετῶν] αἰρετόν a Sp. συντε-
 λειν a 10 μὲν] μ in lit. V 12 ἀλλ' ἀπιθάνως Sfa Sp.: ἀλλὰ πιθανῶς VB
 18 τερπνόν a Sp. 19 οὔσας BS¹a Sp.: οὔσης VSF² 20 ἐνεργείαις] ις in lit. c
 s. v. V 23 αἴτια a Sp. 27 αἴτια V 29 ἐνεργείας (σ in lit.) V
 33 ἐνεργεῖαι a Sp. 35 αὐτό τε] τότε a 36 αὐτοῦ Sp.

μὸν σπουδαῖον ποιεῖ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ· τῇ γὰρ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀρετῇ εὖ 5
 ὀρῶμεν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μορίων τοῦ σώματος. ἀλλὰ
 καὶ ἡ τοῦ ἔππου ἀρετῇ ἔππον τε σπουδαῖον ποιεῖ καὶ ἀγαθὸν δραμεῖν καὶ
 ἐνεργεῖν ἐπιβάτην καὶ μεῖναι τοὺς πολεμίους· ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ 10
 5 τῶν ἄλλων ζῴων ἐκάστου. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν τε καὶ ἐπιστημῶν
 οὕτως ἔχει· τῇ γὰρ τῆς γυμναστικῆς ἀρετῇ τό τε σῶμα τῶν ἀνθρώπων
 εὖ ἔχον γίνεται καὶ τὰς οἰκείας ἐνεργείας εὖ ἀποδίδωσιν. ὁ δ' αὐτὸς 15
 λόγος καὶ ἐπὶ ἰατρικῆς· τῇ γὰρ ταύτης ἀρετῇ ὑγιαίνουμέν τε τὰ σώματα
 καὶ τὰς ὑγιεινάς ἐνεργείας ἐνεργοῦμεν. ὁμοίως ὁ λόγος καὶ ἐπὶ οἰκοδο-
 10 μικῆς καὶ ἐπὶ πλαστικῆς καὶ ἐπὶ τεκτονικῆς καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν τεχνῶν.
 ὄντος δὲ ἀληθοῦς τοῦ πάσαν ἀρετὴν, οὗ ἂν ἡ ἀρετῇ, αὐτό τε εὖ ἔχον 20
 ἀποτελεῖν καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ εὖ ἀποδιδόναι, δῆλον ὡς καὶ τοῦ ἀνθρώπου
 ἡ ἀρετῇ εἶη ἂν, ἀφ' ἧς αὐτός τε ὁ ἄνθρωπος εὖ ἔξει καὶ τὸ ἔργον τὸ
 οἰκεῖον ὡς δεῖ ἀριστὸν ἀποδίδωσιν. τί | ποτ' οὖν ἐστὶ τοιοῦτον, ἐφεξῆς 294
 15 ἰδεῖν· τὸ γὰρ εὐρεθὲν εἶη ἂν ἡ ἀρετῇ. ἐπεὶ τοίνυν ὀρῶμεν ἐν παντὶ ποσῶ
 καὶ πρόσθεσιν καὶ ἀφαιρέσιν δεχομένων τὸ μὲν ὑπερβάλλον καὶ τὸ ἐλλεῖπνον
 ἐν αὐτοῖς φευκτέα ὄντα, τὸ δ' ἴσον καὶ τὸ σύμμετρον καὶ μέσον αἰρετά 5
 τε καὶ ἐν αὐτῶ τὴν οἰκείαν ἀρετὴν ἔχοντα (ἐπὶ τε γὰρ τῆς τῶν σωματίων
 εὐεξίας τε καὶ ἀρετῆς τοῦ σώματος τὰ μὲν ὑπερβάλλοντα καὶ ἐνδόντα
 20 γυμνάσια καὶ γενέσθαι κωλύει τὴν εὐεξίαν καὶ φθειρεῖ γυνομένην, τὰ δὲ 10
 σύμμετρά τε καὶ μέσα καὶ σώζει καὶ ποιεῖ· ἀλλὰ καὶ τὴν ὑγιάν τὰ μὲν
 ὑπερβάλλοντά τε καὶ ἐνδόντα σιτία διαφθειρεῖ, σώζει δὲ οὖσαν καὶ μὴ
 οὖσαν ποιεῖ τὰ μέσα τε καὶ σύμμετρα· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλαστικῆς ἰδεῖν ἔστιν 15
 ἐν τῇ φυλακῇ τῆς ὑπερβολῆς τε καὶ ἐλλείψεως ὅν τὸ γινόμενον κατ' ἀρε-
 25 τὴν ὑπ' αὐτῆς· ὡς δὲ ἐπὶ τούτων, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων
 ἔχει, ἔστιν δὲ καὶ ἡ ἠθικὴ ἀρετῇ περὶ πάθη τε καὶ πράξεις, α καὶ πρόσ-
 θεσιν καὶ ἀφαιρέσιν δέχεται, δῆλον οὖν ὡς εἶη ἂν κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ 20
 περὶ αὐτὰ ἀρετῇ ἐν μεσότητι τούτων. ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων τὸ μέσον
 ὠρίζετο ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν τέχνην λόγου, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν παθῶν τε καὶ
 30 τῶν πράξεων εἶη ἂν ὀριζόμενον τὸ μέσον τε καὶ σύμμετρον ὑπὸ φρονή- 25
 σεώς τε καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καθ' | ὃν ὀρισθέντα τε καὶ πραττόμενα τὸ 295
 ἐν τῶ εὖ ἄκρον ἔχει. διὸ καὶ φαμεν εἶναι λόγον τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς
 ἔξιν προαιρετικὴν τῆς μεσότητος τῆς πρὸς ἡμᾶς, τῆς περὶ τὰ πάθη

1 αὐτοῦ Sp. 4 ἐπιβάτην] supra η lit. V καὶ ἐπὶ — 5 ἀλλὰ om. a (Vict. suppl., sed falso post λόγος (8), quod perspexit Sp.) 5 ζῴων ἄλλων Vict. Sp. 9 ὁμοίως] ὁμοίως Sp.: ὁμοίως a: ὁμοίως Vict.? 9. 10 οἰκοδομικῆς] x in lit. V 10 pr. ἐπὶ om. a Sp. 11 τε om. a Sp. 13 ἀφ' ὧν B¹ 14 ἀποδίδωσιν V¹SFa Sp.: ἀποδώσει B: ἀποδώσειν V² 16 δεχομένων V¹ (corr. V²) 17 ἐν] ὃν Sp. φευκτά V¹ (corr. V²) τὸ μέσον a Sp. 18 αὐτῶ Sp.: αὐτῶ V²: τῶ V¹Sa: "ἴσως εὖ aut potius ἐν αὐτῶ" Vict. 20 τῆν] τ in lit. V γυνομένην Sp.: γυνομένην libri 25 alt. δὲ om. a Sp. 26 pr. καὶ om. a ἠθικῇ] ἡ s. v. V α Vict.?: δ libri 27. 28 κατὰ ταῦτα καὶ περὶ ταῦτα conl. Sp. 28 τὰ αὐτὰ SFa Sp. 31 τὸ post εὖ coll. Sp. falso, cf. 155, 22 et Arist. Nic. Eth. II, 6. 1107=8 33 προαιρετικὴν Vict.?: διααιρετικὴν διὰ libri of. l. c. 1106 b 36

τε καὶ τὰς πράξεις, τῆς ὀρισμῆνης τῷ ἠρθῷ λόγῳ, τοῦ ἐν τοῖς ἄκροις 5
 εὐ τε καὶ καλοῦ τυγχάνουσαν. ὅτι δὲ οὕτως ἔχει. δῆλον ἐκάστην τῶν
 ἡθικῶν ἀρετῶν προχειριζομένοις. ἦ τε γὰρ ἀνδρεία τὰς ὑπερβολὰς τοῦ
 τε θάρρους καὶ τῶν φόβων, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἐλλείψεις φυλασσο- 10
 5 μένη τοῦ ἐν τούτοις εὐ τυγχάνει· τῶν δὲ περὶ τὰς ὑπερβολὰς τε τούτων
 καὶ τὰς ἐνδείας ἔξεων ἡ μὲν ἐστὶ θρασύτης, ἡ δὲ δειλία. κακία οὐσα
 αὐτῶν ἑκατέρα. ἀλλὰ καὶ ἡ σωφροσύνη τοῦ αὐτοῦ περὶ τὰς σωματικὰς 15
 τε καὶ δι' ἀφῆς γινομένης ἡδονᾶς τε καὶ λύπας τυγχάνει, φυλαττομένη μὲν
 τὰς κατὰ ταῦτα ὑπερβολὰς τε καὶ ἐνδείας, αἰρουμένη δὲ τι κατὰ τὸν ὀρ-
 10 θὸν λόγον μέσον ἐν αὐταῖς, τῶν δὲ ἐν ταῖς ὑπερβολαῖς τούτων καὶ ἐν- 20
 δεῖαις ἔξεων ἡ μὲν κατὰ τὴν ὑπερβολὴν ἀσωτία, ἡ δὲ κατὰ τὴν ἐνδειαν
 ἀναισθησία. ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς ἔξεσιν ταύταις ἔχουσιν καὶ περὶ τὰς ἄλλας
 πράξεις καὶ τὰ ἐν αὐταῖς πάθη αἷ τε ἀρετὰ μεσότητες οὐσαι καὶ αἰ κατὰ
 τὰς ὑπερβολὰς τε καὶ τὰς ἐνδείας κακία. | 25

15 Τῶν δὲ οὐ φασκόντων τὰς ἀρετὰς εἶναι μεσότητας ἡ δι' ἄγνοιαν 296
 τῶν εἰρημένων ἢ διὰ φιλοτιμίαν τοῦ καὶ πρὸς τοῦτο δοκεῖν τι λέγειν οἱ
 μὲν οὐ φάσκοντες δύνασθαι μεσότητα τὴν ἀρετὴν εἶναι διὰ τὸ δεῖν μὲν τὸ 5
 μέσον ὀρίζεσθαι τοῖς ἄκροις καὶ ἀπὸ τούτων ἴσον ἀφεστάναι, μὴ εἶναι δὲ
 μήτε ἐν τοῖς πάθεσιν μήτε ἐν ταῖς πράξεσιν μήτε τὰς ὑπερβολὰς μήτε τὰς
 20 ἐνδείας ὀρισμένας, οὔτε γὰρ ἡ τοῦ θαρρεῖν ἀμετρία μέχρι τίνος πρόεισιν, 10
 ἐστὶν ὀρισμένον, οὔτε ἡ τοῦ φοβεῖσθαι· πρὸς δὲ τούτους λέγοιτο ἂν, ὅτι
 μὴ ἐνόησαν τὸ ἐν τῷ ὀρισμῷ προσκείμενον τῇ μεσότητι, ἐστὶ δὲ τοῦτο τὸ
 'πρὸς ἡμᾶς', καίτοι σαφῶς αὐτὸ διορίσαντος Ἀριστοτέλους καὶ δεῖξαντος,
 ὅτι τὸ μὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα μέσον δεῖται τοῦ τῶν ἄκρων ὄρου, εἴ γε τὸ 15
 25 οὕτως μέσον ἴσον ἀπέχει τῶν ἄκρων, τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς μέσον οὔτε ἐν ἡν
 καὶ τὸ αὐτὸ πᾶσιν οὔτε εὐρίσκεται ἐν τῇ ἴσῃ τῶν ἄκρων ἀποστάσει. τοῦ-
 ναντίον γὰρ ἡ εὐρεια τοῦ οὕτω μέσου γνωρίμους ἐποίει καὶ τὰς ἐφ' ἐκά- 20
 τερα ἐκβάσεις τοῦ μέσου. ὥς γὰρ ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὀρισθὲν τὸ καθ' ἑκα-
 στον τῶν εἰρημένων μέσον τε καὶ σύμμετρον τῷ τῆς τέχνης λόγῳ τὰς
 30 ἔκτροπὰς καὶ παραβάσεις δείκνυσιν τὰς ἐφ' ἐκάτερα τοῦ μέσου, οὕτως δὲ | 25
 ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν παθῶν τε καὶ πράξεων. ὀρισθὲν γὰρ τὸ κατ' αὐτὴν 297

1 τοῖς] αὐτοῖς V¹ (corr. V²)

2 ἔχοι a

3 προχειριζομένοις FSa Sp.: προχειριζο-
οιμῆνη (supra η lit.) V: προχειριζομένης sic B¹ 4. 5 φυλασσομένη V² Vict.? Sp.:
φυλασσομένης V¹SL (ex corr.) Fa 5 ἐν VBL Vict.?: ἐκ S²: εὐ GFMS¹ a Sp.εὐ τυγχάνει V: ἐντυγχάνει G¹FLMS¹a Sp.: εὐτυγχάνει G²S²: τυγχάνει Vict.? 6 ἔξεων
B² Vict. Sp.: ἐξ ὧν libri δειλία in lit. V 8 φυλάττομεν ἡ a 9 κατ'
αὐτὰ a ἐνδείας] ἀνδρείας B¹ αἰρουμένη ἡ a 11 ἔξεων] ἐξ ὧν a12 pr. καὶ om. a Sp. 16 τοῦ Vict.? Sp.: τῷ VS¹B¹FG: τούτῳ S²B²a τι corr.ex τε V² 21 τούτοις a 25 ἐν ἡν V²BFM Vict.?: ἐνῆν V¹: ἐνῆν G: ἐνῆν L: εὐ
ἡν Sa: ἡν Vict.: ἐν Sp., qui confert Arist. Eth. Nic. 1106*30 26 ἴση] ἴσ in lit. V26. 27 τοῦναντίον (ante v pr. lit. 1 litt.) V 27 γνωρίμους S²: γνωρίμου VFLMS²: γνω-
ρίμου γεγονότος man. rec. VBS¹a Sp. 28 ὀρισθὲν τὸ V²S²Ba Sp.: ὀρισθέντος V¹FGS¹ML

31 πράξεων] ων in lit. V

σύμμετρον ἐκάστω ὑπὸ τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν λόγου πάσας τὰς τούτου παραβάσεις ποιεῖ γνωρίμους, οὐδὲν δεομένη τῆς προσόδου τῆς 5 ἐπὶ τὰ πέρατα αὐτῶν, ἀλλ' αὐτόθεν κωλύουσα αὐτὰς τῷ ταῖς πρώταις αὐτῶν ἐκτροπαῖς ἐνίστασθαι ταῖς γινομέναις παρὰ τὸ μέσον τε καὶ σύμ- 5 μετρον.

Ἄλλὰ καὶ ὁ λέγων μὴ εἶναι τὴν ἀρετὴν μέσῃν δύο κακιῶν τῶν ἑκα- 10 τέρωθεν αὐτῆς, μὴ γὰρ ἔπεσθαι αὐτῇ κακίαν ἐναντίαν τῷ τὸ μὲν μέσον μηδετέρου τῶν ἐφ' ἑκάτερα τῶν ἄκρων πλεῖστον ἀφεστάναι, ἐναντία δὲ εἶναι τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει πλεῖστον ἀλλήλων διεστώτα, οὐδὲ οὗτος εἶη 10 ἂν κινῶν τι τῶν κειμένων. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἡ ἀρετὴ αὐτὰ τὰ μέσα πάθη 15 καὶ αὐταὶ αἱ μέσαι πράξεις, ἔλεγον ἂν τι, νῦν δ' οὐ ταῦτα ἡ ἀρετὴ, ἀλλὰ περὶ ταῦτα. τὸ δὲ εἶναι αὐτῇ ἀρετῇ ἐν τῷ ὀρίσθαι τῷ ὀρθῷ λόγῳ καὶ συμμετρίᾳ τὸ εἶναι ἔχειν, ταῖς δὲ ὑπερβολαῖς καὶ ἐνδείαις τὸ κακίας εἶναι 20 παρὰ τε τοῦ ἡμαρτημένου λόγου καὶ τῆς ἀσυμμετρίας, καθ' ὅσον ἡ μὲν 15 κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἀ πράττει πράττει, καὶ ἔστιν ἐν συμμετρίᾳ, ἡ δὲ κατὰ τὸν ἡμαρτημένον λόγον, καὶ ἐν ἀσυμμετρίᾳ ἡ ἐναντίωσις αὐταῖς, ἐπεὶ 25 κατὰ γε αὐτὰ τὰ πάθη καὶ τὰς πράξεις καὶ τὸ ἐν τούτοις ποσὸν αἱ ἐν- δειαι ταῖς ὑπερβολαῖς εἴρηγται ὑπ' αὐτοῦ εἶναι ἐναντίαι. |

Καὶ ὁ λέγων δὲ μὴ εἶναι τὴν ἀρετὴν μεσότητα, δεήσειν γὰρ τὸν τὴν 298 20 ἀρετὴν ἔχοντα τὸ μέσως εὖ μεπέναι, ἀλλ' οὐ τὸ ἄκρως, οὐδ' οὗτος δὴ νοήσας τὰ εἰρημένα λέγει. εἴρηγται γὰρ, ὅτι ἐστὶν ἡ περὶ τὰ πάθη καὶ 5 τὰς πράξεις μεσότης κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον ἐν τῷ εὖ ἀκρότης. ἄκρως γὰρ εὖ ἔχει τὸ γινόμενον ἐν ἐκείνοις μέσως τε καὶ συμμετρωσ. οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ ἄκρων τινῶν ἐν μεσότητι ἄκρον τινῶν εἶναι. διὸ 25 ἄτοπος καὶ ὁ λέγων, εἰ ἡ ἀρετὴ ἀκρότης ἐστὶ ψυχῆς λογικῆς, μὴ δύνα- 10 σθαι αὐτὴν εἶναι μεσότητα τῷ μὴ οἶόν τε εἶναι ταῦτόν ἅμα ἄκρον τε εἶναι καὶ μέσον. εἰ μὲν γὰρ τοῦ αὐτοῦ τις ἤξιου, ἔλεγον ἂν τι, ἐπεὶ δὲ οὐ τοῦτο λέγεται, εἴεν ἂν αἰτιώμενοι τὰ ἀνάγνια. 15

Ἄλλ' οὐδὲ ὁ λέγων, εἰ ἡ ἀρετὴ μέσῃ δύο κακιῶν, εἶη ἂν καὶ συγ- 30 κειμένη ἐκ τούτων τῷ τὰ μέσα τῶν ἐναντίων ἐκ τῆς μίξεως τῶν ἐναντίων ἔχειν τὴν σύστασιν, ὡς ἐπὶ χρωμάτων καὶ ὀσμῶν καὶ χυμῶν αὐτὸς ἐν τῷ 20 Περὶ αἰσθήσεως εἴρηκεν, οὐδ' οὗτος δὴ ἀπιτεταί τινος τῶν κειμένων. οὐ γὰρ εἰ τὰ προειρημένα τοιαῦτα, ἤδη καὶ πάντα μέσα ἐναντίων τινῶν ἐκ τῆς ἐκείνων μίξεως τὸ εἶναι ἔχει. οὐδὲ γὰρ τὸ κατὰ ποσότητά τινα μέσον 35 ἐκ τῶν ἐναντίων ἔχει τὴν σύστασιν, ἀλλὰ | πᾶν τούναντίον ἐν τῇ πρὸς τὰ 25

1 ἑκαστον coni. Sp. 2 προσόδου V 8 alt. τῶν del. V² 11 αὐταὶ B² Sa Sp.: αὐταὶ VFB ἔλεγεν coni. Sp. νῦν B² MS² a Sp.: εἰ VB¹ S¹ FL 12 αὐτὴ ἀρετὴ a 13 συμμετρία V 15 ἐν om. a 18 ἐναντία a: ἐναντία V 19 δεή- σει a Sp. 20 τὸ μέσως Schwartz: τῷ μέσῳ libri ((οὐ) τῷ μέσῳ (τὸ) εὖ μ., ἀλλὰ τῷ ἄκρῳ coni. Sp.) τῷ ἄκρως B² Vict.? M¹ οὐδ' ἀλλ' a μὴ δὴ a: μὲν δὴ Sp. 22 τὰς s. v. V 23 ἀ μέσως a: ἀμέσως FLM 24 ἄκρων] ἄκρον a Sp. ἄκρον] ἄκρων V¹ (corr. V²) a 26 ταῦτόν εἶναι a Sp. alt. εἶναι om. a Sp. 31 αὐτὸς] τοῖς S¹ F: οἷς S² a 31. 32 ἐν τῷ [Περὶ αἰσθήσεως] De sensu c. 4. 441 b 14 34 οὐδὲ V² B: οὐδὲν V¹ F a Sp.

ἄκρα ἀποστάσει τὸ εἶναι αὐτοῖς μέσοις. ἐπὶ τε γὰρ τῶν κατὰ τὰς τέχνας 299
 γινομένων τὸ μέσον τε καὶ σύμμετρον οὐκ ἐκ τῆς συνθέσεως τοῦ τε ὑπερ-
 βάλλοντος καὶ τοῦ ἐνδεόντος, ἀλλ' ἐν τῇ φυγῇ τούτων. οὐ γὰρ ἐκ μίξεως 5
 τῶν ὑπερβαλλόντων καὶ ἐνδεόντων γυμνασιῶν εὐεξία, καίτοι οὕσα ἐν με-
 5 σότητι αὐτῶν· ἀλλ' οὐδὲ ἡ ὑγεία τοῦτον γίνεται τὸν τρόπον· ἀλλ' οὐδὲ ἡ
 πλαστικὴ τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὰς ἐνδείας συντίθησιν. οὐδὲ τὸ κέντρον δὲ 10
 τοῦ κύκλου ἐκ μίξεως τούτων ἐστὶν ὧν ἀφέστηκε πλεῖστον, ἀλλ' οὐδὲ τὰ
 μεταξύ τῶν τε ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν ἐξ ἐκείνων μέμικται. ἀλλ' οὐδὲ
 τὸν προκόπτοντα συγκεῖσθαι ἐκ κακίας τε καὶ ἀρετῆς φήσαι τις ἄν. 15
 10 Οὐδὲ ἐκείνο ὑγιὲς τὸ λέγειν, εἰ μεσότης ἡ ἀρετὴ, δεήσει ἀπὸ τῆς ἐν-
 δείας εἰς τὴν ὑπερβολὴν προϊόντα πρῶτον ἐν ἀρετῇ γενέσθαι. εἰ μὲν γὰρ
 ἦν τὰ μέσα πάθη καὶ αἱ μέσαι πράξεις αἱ ἀρεταί, ἴσως ἂν τι ἦν λεγό- 20
 μενον, εἰ δ' ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ἐν τῷ ὠρίσθαι ταῦτα τῷ ὀρθῷ λόγῳ, οὐ πάν-
 τως ὁ ἐν μέσῳ πάθει τινὶ γινόμενος ἤδη γίνεται ἐν αὐτῷ ὡς κατὰ τὸν
 15 ὀρθὸν λόγον αὐτὸ πάσχειν ἢ τὴν μέσῃν πράξιν πράττειν ὁμοίως. οὐδὲ
 ἄλλως δὲ τοῦτο τοῦτον ἐπὶ πάντων συμβαίνει τὸν τρόπον. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ 25
 δι' ὑπερβολὴν τινος τῶν μερῶν αἰσχους εἰς τὸ κατ' ἐνδειάν τε καὶ ἔλλειψιν
 μεταβάλλον πρῶτον γίνεται κάλλος.

Ἄτοπον δὲ καὶ τὸ λέγειν, καθ' οὓς μεσότητες | αἱ ἀρεταί, κατὰ 300
 20 τούτους γινέσθαι καὶ κακίας μέρος ἀρετῆν· τῆς γὰρ θρασυτήτος εἰ τὸ ὑπερ-
 βάλλον ἀφαιρεθεῖ, τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς μέρος ἀνδρεία ἂν εἴη· ἀλλὰ
 καὶ τῆς ἀνδρείας εἰ ἀφαιρεθεῖ μέρος τι, καθ' ὃ τῆς δειλίας ὑπερέχει, γί- 5
 νεσθαι τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς μέρος δειλίαν. ἱκανῶς γὰρ περὶ τούτων
 καὶ αὐτὸς εἶπεν, δεικνύς ὅτι πᾶν τὸ τῆς κακίας μέρος κακία, καὶ πᾶν ἀρε-
 25 τῆ τὸ τῆς ἀρετῆς. ἡ γὰρ οὐ ταῦτα ἦν τὰ λυόμενα διὰ τῆς λέξεως τῆς· 10
 οὐ πᾶσα δὲ ἐπιδέχεται πράξις οὐδὲ πᾶν πάθος τὴν μεσότητα·
 ἔνια γὰρ εὐθὺς ὠνόμασται συνειλημμένα μετὰ τῆς φαυλότητος,
 οἷον ἐπιχειρεκακία ἀναισχυντία φθόνος, καὶ ἐπὶ τῶν πράξεων 15
 μοιχεῖα κλοπὴ ἀνδροφονία. πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα
 30 ψέγεται τῷ φαῦλα εἶναι, ἀλλ' οὐχ αἱ ὑπερβολαὶ αὐτῶν οὐδὲ ἐλ-
 λείψεις. οὐκ ἔστιν οὖν οὐδέποτε περὶ αὐτὰ κατορθοῦν, ἀλλ' αἰεὶ
 ἀμαρτάνειν, οὐδέ ἐστι τὸ εὖ ἢ μὴ εὖ περὶ [τε] τὰ τοιαῦτα ἐν τῷ 20
 ἦν δεῖ καὶ ὅτε καὶ ὡς μοιχεύειν, ἀλλ' ἀπλῶς ποιεῖν ὅτιοῦν τού-
 των ἀμαρτάνειν ἐστίν. ὁμοιον | καὶ τὸ ἀξιοῦν περὶ τὸ ἀδικεῖν 301
 35 καὶ δειλαίνειν καὶ ἀκολασταίνειν μεσότητα εἶναι καὶ ὑπερβολὴν

9 φήσαι V¹ (corr. V²) 10 δεήσει Schwartz 13 ἡ om. a Sp. ὠρίσθαι] αἰ in lit. V
 14 γινόμενος a Sp. 17 ἐνδειαν] α in lit. V 19 αἱ ἀρεταί] αἰρεταί a 20 εἰς τὸ a
 21 ἀφαιρεθεῖ] εἰ in lit. V καταλειπόμενον V¹ (corr. V²) item v. 23 25 τὰ del. Sp.
 λυόμενα] λεγόμενα Vict.? M λέξεως] Eth. Nic. II, 6. 1107*8 28 ἐπιχειρεκακία V
 29 πάντα (α in lit.) V 30 ψέγεται scripsi cum Arist. vulg.: λέγεται libri τῷ αὐτῷ
 φαῦλα Vict. ex Arist. vulg. οὐχ αἰ Vict.? ex Arist.: οὐ καὶ libri: οὐ καὶ (αἰ) Schwartz
 οὐδέ VM: ἀλλ' οὐδέ LSa: οὐδέ αἰ Vict. ex Arist. 32 ἀμαρτάνει a ἢ μὴ V²B Vict.? Sp.: εἰ
 μὴ S²a: μὴ VS¹LM τε del. V²: om. B Arist. 33 ἦν B² in lit. Vict.? ἦν libri ἀπλῶς
 τὸ ποιεῖν Vict. ex Arist. 34 ὁμοιον οὖν Vict. Sp. ex Arist. καὶ περὶ Arist. εἶναι μεσ. Arist.

καὶ ἔλλειψιν· ἔσται γὰρ οὕτως γε ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως με-
 σότης καὶ ὑπερβολῆς ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις ἐλλείψεως. ὥσπερ 5
 δὲ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας οὐκ ἔστιν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις
 διὰ τὸ τὸ μέσον εἶναι πῶς ἄκρον, οὕτως οὐδὲ ἐκείνων μεσότης
 5 οὐδὲ ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις, ἀλλ' ὡς ἂν πράττῃται ἀμαρτάνε- 10
 ται. ὅλως γὰρ οὔτε ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως μεσότης ἐστίν,
 οὔτε μεσότητος ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις. διὰ γὰρ τούτων οὐ μόνον
 τὴν προειρημένην λέλυκεν ἀπορίαν, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν δόξαν 15
 ἀπορεῖσθαι δυνάμενα.

10 XXVIII. Πότερον ὡς γένος ἢ ὡς ὄλον τῶν ἀρετῶν ἢ ἀρετῆ.

Ἐπεὶ τοῖς μὲν ὡς γένος τῶν ἀρετῶν τὴν ἀρετὴν κατηγορεῖσθαι λέ- 20
 γουσιν εἶπετο ἄτοπον τὸ μιᾶς ἀναιρουμένης ἀναιρεῖσθαι πάσας (τῆς γὰρ
 φρονήσεως ἀναιρεθείσης οὐδ' ἄλλην οἷόν τε ἔχειν ἀρετὴν, οὐκ οὕτως δὲ
 τὸ γένος ἔχει πρὸς | τὰ εἶδη, ὡς ἐνὸς εἰδούς ἀναιρέσει συναναιρεῖσθαι 302
 15 αὐτὸ τε καὶ τὰλλα εἶδη), τοῖς δὲ ὡς ὄλον μερῶν εἶπετο τὸ μὲν ὄλον τῶν
 μὴ ὁμοιομερῶν αὐτῶν μερῶν μὴ κατηγορεῖσθαι συνωνύμως (οὐ γὰρ κατὰ 5
 τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνδριάντος ὁ ἀνδριάς καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ· οὐσῶν δέ γε τῶν
 ἀρετῶν διαφερούσων ἀλλήλων ἢ ἀρετῆ κατὰ πασῶν συνωνύμως κατηγορεῖ-
 ται) * * * ἢ εἰ τὸ ὄλον τὸ ὁμοιομερές τῶν μερῶν συνωνύμως κατηγορεῖται,
 20 πᾶσαι δὲ αἱ ἀρεταὶ ὅμοιαι ἀλλήλαις, εἴ γε ἦν ἂν λάβῃς ὡς τελείαν, ὁμοίως 10
 ἐκ πασῶν μέμικται, εἴη ἂν ὡς ὁμοιομερῆς ὅλη κατηγορομένη ἐκάστης
 συνωνύμως. ὁ γὰρ ἔχων τὴν τελείαν ἀρετὴν ὁμοίως πάσας ἔχει, ἔχων
 δὲ ὁμοίως πάσας λέγεται ποτε μὲν κατ' ἀνδρείαν, ποτὲ δὲ κατὰ σωφρο- 15
 σύνην ἐνεργεῖν τῷ περὶ αἰ ἰδίως ἐστὶν ἢ σωφροσύνη, περὶ ταῦτα ἀπάσαις
 25 ὁμοίως ἐνεργεῖν. ὡς γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν τοῖς ἐκ διαφερόντων μιγνυμένοις
 τινῶν τὸ μιχθὲν ὁμοιομερές πάντῃ γίνεται, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἕξεών τε 20
 καὶ τῶν ἀρετῶν γίνεται. αἱ γὰρ διαφέρουσαι ἀλλήλων ἀρεταὶ τῷ τήνδε
 μὲν αὐτῶν περὶ τὰδε τινὰ εἶναι, τήνδε δὲ περὶ τὰδε (ὡς ἔχον ἐπὶ τῶν
 φυσικῶν ἀρετῶν ὁρῶμεν· αὐταὶ γὰρ ἐν τῇ τελειώσει, ἣ γίνεται ἐν τῇ ἐκά- 25
 30 στης αὐτῶν πρὸς τὰς ἄλλας μίξει), τὸ πᾶν | ὁμοιομερές ποιούσιν, ὡς 303
 γίνεσθαι μὲν δοκεῖν καθ' ἐκάστην αὐτῶν ἐνέργειαν, ὅταν περὶ ταῦτα γίνη-
 ται, περὶ αἰ ἦν τῇ ἀτελεῖ τε καὶ φυσικῇ ἀνδρεία φέρ' εἰπεῖν τὸ εἶναι· οὐ
 μὴν κατ' ἐκείνην μόνην ἐνεργεῖ περὶ αὐτά, ὧν διὰ τὴν τῷ αὐτῷ μίξιν 5

1 Ἐλλειψιν V 4 τὸ τὸ] τὸ α Sp. 5 καὶ] οὐδὲ a Sp. 6 ἐλλείψεως καὶ ὑπερ-
 βολῆς a Sp. 7 οὐ] ὁ in lit. V 10 (ἢ) ὡς γένος a Sp. 11 ante ἐπεὶ titulum
 iterat B, cui B² verba praemittit εἰκότως ζητεῖται 14 ἔχει πρὸς] ἔχειν πρὸς a Sp.
 15 ὡς ὄλον VBS (scil. τὴν ἀρετὴν): τὸ ὡς ὄλον F: τὸ ὡς ὄλων a Sp. εἶπετο τῶν
 μὲν a 19 fortasse (μήτε ὡς γένος μήτε ὡς ὄλον δεῖ κατηγορεῖσθαι). ἢ εἰ 20 τε-
 λείαν B²: τελείων VFB¹: τελείων a: τελεία conl. Sp. 21 μέμικται (μέμικται?) Schwartz:
 δέβεικται VFB¹S¹ Vict.: σύγκειται S²B²a Sp. 22 ἔχει SBFa Sp.: ἔχειν V 24 πάσαις
 a Sp. 26 παντὶ a Sp. 27 τήνδε (τὴν δε V)] τὴν a Sp. 28 τὰδε V²F Vict. Sp.:
 τὴν δε V¹ Sa τήνδε δὲ] τὴν δε δὴ Vict. Sp. 29. 30 ἐκάστης] ἐκάστη a Sp.
 30 μίξει scripsi: μίξεις libri

ὁμοίων οὐσῶν ἀλλήλαις εἰκότως ἡ ἀρετὴ συνωνύμως κατηγορεῖται· ταύ-
τας γὰρ καὶ κυρίως ἀρετάς φαμεν.

XXIX. Ἄλλης λέξεως ἐξήγησις ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Νικομαχείων 10
Ἠθικῶν Ἀριστοτέλους, δι' ἧς δείκνυται, ὅτι καὶ αἱ κακίαι ταῖς
5 ἀρεταῖς ὁμοίως ἐφ' ἡμῖν.

“Εἰ δέ τις λέγοι ὅτι πάντες ἐφίενται τοῦ φαινομένου ἀγαθοῦ,
τῆς δὲ φαντασίας οὐ κύριοι, ἀλλ' οἷός ποθ' ἕκαστός ἐστι, τοι- 15
οὔτον καὶ τὸ τέλος φαίνεται αὐτῷ· εἰ μὲν οὖν ἕκαστος τῆς ἕξεως
αὐτῷ ἐστί πως αἷτιος, καὶ τῆς φαντασίας ἔσται πως αὐτὸς αἷ-
10 τιος, εἰ δὲ μηδεὶς αὐτῷ αἷτιος τοῦ κακὰ ποιεῖν, ἀλλ' ἡ δι' 20
ἄγνοιαν τοῦ τέλους ταῦτα πράττει, διὰ τούτων οἰόμενος αὐτῷ
τὸ ἄριστον ἔσεσθαι· ἡ δὲ | τοῦ τέλους ἕφεσις οὐκ ἀυθαίρετος, 304
ἀλλὰ φῶναι δεῖ ὥσπερ ὄψιν ἔχοντα, ἧ κρινεῖ καλῶς καὶ τὸ κατ'
ἀλήθειαν ἀγαθὸν αἰρήσεται, καὶ ἔστιν εὐφυῆς ᾧ τοῦτο καλῶς
15 πέφυκεν· τὸ γὰρ μέγιστον καὶ κάλλιστον, καὶ δ' παρ' ἐτέρων μὴ 5
οἶδόν τε λαβεῖν μηδὲ μαθεῖν, ἀλλ' οἷον ἔφυ τοιοῦτον ἔξει, καὶ
εὖ καὶ καλῶς τοῦτο πεφυκέναι ἢ τελεία καὶ ἀληθινὴ εἶη ἂν
εὐφυῖα.”

Ἡ τὸ μὲν πάντα ἐφίεσθαι τοῦ φαινομένου αὐτοῖς ἀγαθοῦ ἀληθές, 10
20 οὐκ ἀληθές δὲ τὸ τῆς φαντασίας μὴ κυρίου ἡμᾶς πως εἶναι. οἷος μὲν
γὰρ ποτε ἕκαστός ἐστι, τοιοῦτον αὐτῷ καὶ τὸ τέλος φαίνεται, τῆς δὲ ἕξεως,
καθ' ἣν ἕκαστος ἡμῶν ἐστί τοιοῦτος, αὐτοῖς ἔσμεν συναίτιοι, εἴ γε ἐκ μὲν 15
τῶν ἐνεργειῶν αἱ ἕξεις, ἐφ' ἡμῖν δὲ αἱ ἐνέργειαι. εἰ γὰρ ἀκούσιον † μὲν
τό τε βίᾳ καὶ τὸ διὰ τὴν τῶν καθ' ἕκαστα ἄγνοιαν γινόμενον (δεδείκνυται
25 γὰρ ὅτι <δ> ἀγνοοῦντες πράττουσιν τε καὶ ἀμαρτάνουσιν ὡς ἀγνοίας αὐτοὶ 20
αἷτιοι, ταῦτα οὔτε ἀκούσια οὔτε τὴν ἀρχὴν δι' ἄγνοιαν γίνεται· διὰ ταύ-
την γοῦν τὴν αἰτίαν οὐδὲ τὰ παρὰ τὰς μέθας ἀμαρτανόμενα ἀκούσια, καί-
τοι ὑπὸ ἀγνοούντων γίνεται, ἀλλ' ἐπεὶ αὐτοῖς οἱ μεθύοντες αἷτιοι τῆς 25
ἀγνοίας τῆς παρὰ τὴν μέθην, οὐκ ἐν | τοῖς ἀκούσις ἀμαρτανόμενοις ταῦτα 305
30 τίθεται· Πιττακὸς γοῦν ὁ Μιτυληναῖος διπλᾶ ἐπιτίμια ὤρτισεν τῶν παρὰ τὴν

3 ἐκ τοῦ τρίτου] Eth. Nic. III, 7. 1114*31 6 post φαινομένου add. αὐτοῖς V³ in mg.
7 post κύριοι add. ὑπάρχουσιν Vict. ὁποῖος Arist. 7. 8 τοιοῦτο a Sp. 8. 9 αὐτῷ
τῆς ξ. Arist. τῆς s. v. V 10 μηδεὶς] μή, οὐθεὶς Arist. vulg. αὐτῷ Vict. Sp.:
αὐτῷ V: αὐτοῦ SFMLa ἀλλὰ δι' Arist. 11 τέλους] supra s. lit. V 12 ἔσεσθαι]
εσ s. v. V 13 ἧ κρινεῖ B³ Arist.: ἡ κρινεῖ ὁ V¹: ἡ κρινεῖ V²B²: ἡ εἰ (ἡε G ἡ εἰ Vict.
ἡ εἰ L): κρινεῖ GMLS F Vict. a: ἡ κρινεῖ Sp. 14 ᾧ] ὡς a τούτου] τοῦ s. v. V
15 ἐτέρου Arist. καὶ τὸ Arist. 17 καὶ (pr.) VB: καὶ τὸ Vict. Sp. ex Arist.: καὶ τὸ
om. SFMLa 19 πάντα a Sp. 22 αὐτοῖς V 23 ἐφ' ἡμῖν coll. post ἐνέργειαι a
Sp. αἱ δὲ a Sp. μὲν] om. a Sp.: fortasse μόνον, nisi exciderunt nonnulla post
γινόμενον (24) 24 βίᾳ V τὸ διὰ V²B: διὰ τὸ V¹: διὰ SFa Sp. S²B² in mg.:
ἴσως οὕτως ὀφείλει λέγειν: τὸ γὰρ δι' ἐκούσιον ἄγνοιαν οὐ βίᾳ οὐδὲ ἀκούσιον 25 <δ>
ἀγνοοῦντες scripsi: ἀγνοοῦντες <δ> Vict. 27 περὶ a Sp. 28 ἐπαὶ corr. ex ἐπὶ V¹
αὐτοῖς V¹ 29 παρὰ] περὶ con. Sp.

μέθην ἀμαρτανομένω), ἀ γὰρ αἰτίαν ἔχει τῶν ἀμαρτανομένων [ἐκούσιόν τε
καὶ ἐφ' ἡμῖν], εἶη ἂν ταῦτα καὶ αὐτὰ ἐκούσιά τε καὶ ἐφ' ἡμῖν. ὡς δὲ 5
τῶν παρὰ τὴν μέθην ἀγνοουμένων οἱ μεθύοντες αἴτιοι, οὕτως καὶ τῶν δι'
ἄγνοιαν τῶν καλῶν τε καὶ αἰσχυρῶν ἀμαρτανομένων οἱ ἀγνοοῦντες αἴτιοι,
5 εἴ γε ἐφ' ἡμῖν ἢ γινώσις τῶν βελτιόνων τε καὶ χειρόνων. οἱ γὰρ δι' ἀμέ- 10
λειαν ἀγνοοῦντες τὰ τε ὑπὸ τῶν νόμων ὠρισμένα καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἐπαι-
νουμένων ἀνδρῶν γινόμενα τῆς ἀγνοίας αὐτοῖς αἴτιοι, εἴ γε τὸ ἀμελεῖν ἐφ'
ἡμῖν. ἢ γὰρ τῶν καλῶν τε καὶ συμφερόντων ἄγνοια καθόλου οὐ τοῦ 15
ἀκουσίου, ἀλλὰ τῆς μοχθηρίας αἰτία. ἐφ' οἷς γὰρ οἱ φόγοι τε καὶ αἰ κο-
10 λάσεις, ταῦτα ἐκούσια, ἐπὶ δὲ τῇ τῶν τοιούτων ἀγνοίᾳ ἀφίενται τε καὶ ζη-
μιοῦνται. οὗτ' οὖν ταῦτα τῶν ἀγνοουμένων ἀκούσια οὔτε τῶν βίᾳ γίνε-
σθαι λεγομένων, (ᾧν) ἐν ἡμῖν ἢ ἀρχῇ. ὁ γὰρ ὑφ' ἡδονῆς βιαζόμενος τε 20
καὶ ἡττώμενος, ἐν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἔχων τοῦ ἐπὶ ταῦτα κινεῖσθαι, (ᾧ) διὰ
τὴν ἡδονὴν ποιεῖ, οὐκ ἔξωθεν ποιεῖ τῆς τοιαύτης βίας τὴν αἰτίαν ζήσας
15 ἀνειμένως καὶ διὰ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα ἐνεργείας ἐθίσας αὐτὸν ἡττᾶσθαι 25
τῆς ἡδονῆς, εἴ γε βίᾳ γίνεται ᾧν ἢ ἀρχῇ καὶ ἢ αἰτία ἔξω|θεν, μηδὲν 306
ἡμῶν πρὸς τὰ δι' αὐτὴν γινόμενα συντελούντων, ὁ δὲ ἐν αὐτῷ γε τὴν
ἀρχὴν τοῦ πράττειν ἔχων ἀ πράττει καὶ τοῦ βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν
ἐξουσίαν ἔχων, οὕτως οὐκ ἔχει τῶν οὕτως ἀμαρτανομένων βίαιον αἰτίαν. 5
20 ὄντος δὴ ὡς ἐρρέθη ἀκουσίου τοῦ προειρημένου τὸ ἐκούσιον γίνεται, οὐ ἢ
ἀρχῇ ἐν ἡμῖν εἰδῶσιν τὰ καθ' ἕκαστα, περὶ ἀ ἢ πρᾶξις. οὔτε γὰρ ὁ τὴν
ἀρχὴν τε καὶ αἰτίαν τῶν πραττομένων ἔχων ἐν αὐτῷ βίᾳ ταῦτα πράττει, 10
οὔτε ὁ εἰδῶς τὰ καθ' ἕκαστα, περὶ ἀ καὶ δι' ᾧν ἢ πρᾶξις, δι' ἄγνοιαν
αὐτὰ ποιεῖ, ὥστε εἰ ἀκούσια τὰ βίᾳ ἢ δι' ἄγνοιαν, ᾧν δὲ πραττομένων ἢ
25 ἀρχῇ τε ἐν ἡμῖν καὶ γνωρίζεται τὰ καθ' ἕκαστα, ταῦτα οὔτε βίᾳ οὔτε
δι' ἄγνοιαν, οὐδ' ἂν ἀκούσια εἶη, εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἐκούσια. διὸ καὶ τὰ 15
διὰ θυμὸν τε καὶ ἐπιθυμίαν πραττόμενα ἐκούσια. ἐν ἡμῖν γὰρ ἢ ἀρχῇ
τῶν τοῦτον γινομένων τὸν τρόπον. προσέτι τε εἰ τὰ διὰ ταῦτα γινόμενα
ἀκούσια, οὐδὲν ἂν οὔτε τῶν ἀλόγων ζῴων οὔτε τῶν παιδίων ἐκουσίως τι 20
30 ποιοῖ· διὰ γὰρ τι τούτων τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν γίνεται πάντα. ἔτι τε
πολλὰ καὶ τῶν καλῶν διὰ ταῦτα γίνεται. ἔτι δ' εἰ ἄπονον ἀκούσια λέγειν
τὰ γινόμενα κατὰ λόγον τε καὶ εὐλόγως, κατὰ λόγον δὲ ὀρεγόμενά τινων 25
καὶ ὀργιζόμενά τισιν, οὐκ ἂν εἶη ἀκούσια τὰ γινόμενα διὰ ταῦτα. | ὄν- 307
των δὴ πάντων τῶν οὕτως γινομένων ἐκουσίων, τῶν ἐκουσίων ταῦτα τὸ

1 ἀ γὰρ] fortasse ἀπερ ἐκούσιον L²BS²a Sp.: ἀκούσιον VS¹FML¹ 1. 2 ἐκούσιον—ἡμῖν
del. Sp. 2 πρ. καὶ V²S²Ba Sp.: ἢ V¹: ἢ S¹ ἀκούσια a alt. ἡμῖν] ἢ in lit. V
12 λεγομένων] w in lit. V ᾧν add. B² 13 αὐτῷ V (ᾧ) διὰ scripsi 14 ποιεῖ
ante τῆς om. a Sp. fortasse αἰτίαν (ἔχων), 14. 15 ζήσας ἀνειμένως FML: ζήσασαν εἰ
μὲν ὡς V: ζήσας ἀνειμέν ὡς S¹B¹: ζητήσας ὡς S²B²a Sp. 16 βίᾳ V 16. 17 μηδὲν
μὲν ἡμῶν Vict. 17 αὐτῷ V 18 τε καὶ a Sp. 21 εἰδοσιν V οὔτε γὰρ] ε γὰρ
in lit. V 22 αὐτῷ V ταῦτα] τι ML 23 οὔτε V¹ in mg. τὰ] τὰς a
24 τὰ scripsi: ἢ τε sic V¹: οἷ τε V²: ἢ τε FS¹ML: ἢ τὰ S²: τὰ ἢ B in lit. a Sp.
βίᾳ V 28 ταυτὰ a 30 ὑπ' αὐτῶν Sp.: ὑφ' αὐτῶν libri 31 ἀκούσια V 34 τὸ
B²S²a Sp.: τὰ VB¹: om. S¹FML

ἐφ' ἡμῶν ἔχει, ὅσα ἐστὶ προαιρετὰ τε καὶ κατὰ προαίρεσιν γινόμενα, πᾶν
 τε τὸ κατὰ προαίρεσιν γινόμενον μετὰ λόγου τε καὶ προαιρέσεως γίνεται,
 διὸ καὶ δοκεῖ ἡ προαίρεσις εἶναι ἐκούσιον προβεβουλευμένον. περὶ γὰρ τὰ 5
 βουλευτὰ ἢ προαίρεσις, βουλευτὰ δὲ ἐστὶν περὶ ὧν ἐστὶ βουλή τε καὶ τὸ
 5 βουλευέσθαι, βουλευέται δὲ οὐδὲν ζῆλον ἄλλο παρὰ τὸν ἀνθρώπον, βουλευό-
 μεθα δὲ οὔτε περὶ τῶν αἰδίων καὶ αἰεὶ ὁμοίως ἐχόντων, οὔτε περὶ τῶν γινο- 10
 μένων μὲν, αἰεὶ δὲ γινομένων ὁμοίως τε καὶ κατὰ τάξιν ὠρισμένην, ὧν εἰσὶν
 ἀνατολαί τε καὶ δύσεις καὶ τροπαί, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλοτε ἄλλως ἐχόντων
 καὶ γινομένων, οἷον ἀρχμῶν τε καὶ ὄμβρων, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν γινομένων 15
 10 ἀπὸ τύχης, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν ὑπ' ἀνθρώπων γινομένων ἀπάντων· οὐδεὶς
 γὰρ τῶν Ἀθήνησιν ὄντων βουλευέται, πῶς ἂν Σκύθαι ἄριστα πολιτεύονται.
 περὶ γὰρ τούτων βουλευόμεθα, ἀ οἶα τέ ἐστὶν δι' ἡμῶν γίνεσθαι· ἐστὶ γὰρ 20
 ἡ βουλή περὶ τῶν ἡμῶν τοῖς βουλευομένοις πρακτῶν. οἱ γὰρ βουλευόμενοι
 βουλεύονται περὶ τῶν δι' αὐτούς πρακτῶν, ἔστι δὲ τοιαῦτα, ἀ ἄλλοτε
 15 ἄλλως οἰοί τε ποιεῖν ἐσμεν τῷ μὴ ἔχειν ὠρισμένα τὰ ἐφ' οἷς γίνεται,
 τοιαῦτα δὲ περὶ ὧν δοξάζομεν. ἔτι γίνεται ἡ βουλή οὐ περὶ τῶν τελῶν, 25
 ἀλλὰ περὶ τῶν πρὸς τὰ τέλη. ὧν γὰρ τὰ τέλη βουλευτὰ ἐστὶν, ὄντων
 πρακτῶν τούτων, ἐστὶ βουλευτὰ τὰ ἄγοντα ἐπ' αὐτὰ· βουλευόμεθα γάρ, |
 δι' ὧν δυνησόμεθα αὐτῶν τυχεῖν. ὄντων δὲ τῶν βουλευτῶν τοιούτων τὸ 308
 20 προαιρετὸν ἐστὶ τὸ ἐκ τῶν βουλευτῶν προκριθὲν ὡς μᾶλλον τῶν ἄλλων
 συντελοῦν τε καὶ ἄγον πρὸς τὸ προκείμενον τέλος, ἀ εἰσὶν αἱ κατὰ τὰ 5
 προκριθέντα ἐκ τῶν βουλευτῶν γινόμεναι πράξεις προαιρεταί, ἀ γίνονται
 μετὰ ὀρέξεως τοῦ προκριθέντος. οὐ γὰρ αὐτάρκης ἡ κρίσις πρὸς τὴν
 πρᾶξιν τῶν κριθέντων, ἀλλὰ δεῖ καὶ ὀρέξεως, διὸ καὶ ἡ προαίρεσις εἶναι 10
 25 λέγεται ὀρεξὶς βουλευτικῆ. ὄντων δὲ τῶν κατὰ προαίρεσιν γινομένων ἐκου-
 σίων τε καὶ ἐφ' ἡμῶν, κειμένου δὲ καὶ τοῦ τὰς ἕξεις τὰς περὶ τὰ πρακτὰ
 ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τῶν περὶ [τὰ] αὐτὰ γίνεσθαι κατὰ προαίρεσιν ἐνεργουμέ-
 νων, εἴη ἂν διὰ τούτων κείμενον καὶ τὸ τὰς ἕξεις τὰς περὶ τὰ πρακτὰ 15
 ἐκούσιους τε εἶναι καὶ ἐφ' ἡμῶν· ὡς γὰρ τὰς κατὰ τὰς τέχνας ἕξεις ἐκ τῶν
 30 κατ' αὐτὰς ἐνεργειῶν κτώμεθα, οὕτως δὲ καὶ τὰς κατὰ τὰς ἀρετὰς ἕξεις
 κτώμεθα· ἐθιζόμενοι γὰρ τὰ καλὰ πράττειν ἐν ἕξει γινόμεθα τοῦ πράττειν
 αὐτά, ὡς καὶ τὰ τεκτονικὰ οἱ σπουδάζοντες γενέσθαι τέκτονες. ὥσπερ ἐπὶ 20
 τῶν τεχνῶν ἄλλος μὲν ἄλλου ἀμείνων πέφυκεν πρὸς τὸ τὴν ἕξιν κτήσασθαι
 τῆς προκειμένης τέχνης, οὐ μὴν τῶν κατὰ φύσιν ἐχόντων πεπῆρωται τις
 35 πρὸς τὴν ἀνάληψίν τε καὶ κτῆσιν αὐτῆς, οὕτως ἔχει πολλὸ μᾶλλον ἐπὶ τῶν 25
 ἀρετῶν, ὅσῳ καὶ κατὰ φύσιν | τοῖς ἀνθρώποις μᾶλλον ἢ τῶν ἀρετῶν 309
 κτῆσις τῆς τῶν τεχνῶν. (εἰ) δὲ ἡ τῶν ἀρετῶν, δῆλον ὡς καὶ ἡ τῶν

2 μετὰ λόγου] μεγαλοὶ οὐτέ V¹ (corr. V²) 15 οἶόν V¹ (corr. V²) 17 βουλευτὰ a
 Sp. 18 βουλευτὰ sic V 21 αἰ] fortasse καί αἱ s. v. V 23 ὀρέξεως]
 infra ἐξ lit. V 25 ἡ ὀρεξὶς a Sp. τῶν s. v. V 27 τὰ om. a Sp.
 29 κατὰ τέχνας a Sp. 31 ἐκτώμεθα a γάρ om. a τὰ in lit. V 32 ὥσπερ
 (δ') V²S²Ba Sp.: ὡς γὰρ S¹FML 35 ἀνάληψίν] ante ψ una littera erasa V
 36 ὅσω V 37 εἰ add. V²a Sp.

κακιῶν, εἴ γε διὰ μὲν τῶν ἀντικειμένων ἐθῶν αἱ κακίαι ταῖς ἀρεταῖς συνιστανται, οἷς δὲ τὰ ἀντικείμενα ἢ τί δεῖν ἐφ' αὐτοῖς, ἐπ' ἐκείνοις καὶ τὰ οἷς 5 ἐκεῖνα ἀντίκειται, ὥστε ἀληθὲς συνημμένον τὸ λέγον· εἰ ἕκαστος τῆς ἕξεως ἑαυτῷ ἐστί πως αἴτιος, καὶ τῆς φαντασίας ἔσται πως αὐτὸς αἴτιος, (εἰ) 5 ἀληθὲς δὲ καὶ τὸ αἴτιον τῆς ἕξεως αἴτιον εἶναι πως ἑαυτῷ, ἀληθὲς ἔσται 10 καὶ τὸ τῆς φαντασίας τῆς γινομένης περὶ τε τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν ἕκαστον εἶναι πως αἴτιον ἑαυτῷ. τούτου δὲ τοῦτον ἔχοντος τὸν τρόπον καὶ τοῖς κακοῖς, τῆς τοιαύτης ἕξεως ἑαυτοῖς πως οὖσιν αἰτίοις, ἔπεται τὸ ἐπ' αὐτοῖς εἶναι πως καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς κακὰ φαίνεσθαι. οὐ γὰρ εἰ 15 ἀγνοοῦντες τὸ τέλος οἱ κακοὶ τὰ κακὰ πράττουσιν, ἤδη καὶ δι' ἀγνοίαν αὐτὰ πράττουσιν. ἐδείχθη γὰρ ἡ τούτων ἀγνοία ἐκρούσιος οὕσα, οἱ καὶ τοῦ ἀγνοεῖν αὐτοῖς αἴτιοι. τὸ γὰρ οἴεσθαι τεύξεσθαι [τε] καὶ διὰ τοῦ τὰ φαυλὰ 20 πράττειν τοῦ τέλους παρ' αὐτοῖς, εἴ γε ἐπ' αὐτοῖς τὸ γινῶναι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὸ πράττειν, δι' ὧν ταῦτα περιγίνεται. φῶναι μὲν γὰρ δεῖ πως τὸν 15 μέλλοντα ἀρετὴν ἢ κακίαν δέχεσθαι, εἴ γε μὴ πᾶν ζῆφόν ἐστί τούτων 25 δεκτικόν, ἀλλ' ἄνθρωπος μόνον· οὐ μὴν εἰ ποιᾶς φύσεως τῷ ταῦτα ἔξοντι | ζῆφω, ἤδη δεῖ καὶ ἔχειν αὐτὸν φύσει τὸ ὄμμα τοῦτο, ᾧ κρινεῖ τὰ κρινό- 310 μενα καλῶς καὶ τὸ κατ' ἀλήθειαν ἀγαθὸν αἰρήσεται, ὅπερ ἐστὶν ἀρετὴ. οὐ γὰρ ὁμοίως αἶ τε αἰσθήσεις καὶ ἀρεταὶ φύσει, ἀλλ' αἶ μὲν αἰσθήσεις 5 20 αὐταὶ φύσει, ἡ δὲ ἀρετὴ οὐκ αὐτὴ φύσει, ἀλλ' ἡ μὲν τοῦ δέξασθαι δύναμις αὐτὴν φύσει, αὐτὴ δὲ οὐ φύσει. διὸ μᾶλλον ἡ ἀρετὴ ὁμοίως φύσει ταῖς τέχναις, οὐ ταῖς αἰσθήσεσιν. ὡς γὰρ τῶν τεχνῶν τὸ μὲν εἶναι δεκτικοῖς 10 ἡμῖν αὐτῶν ὑπάρχει φύσει, οὐδεὶς δὲ γίνεται τεχνίτης φύσει, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἔχει. διὸ καὶ τὴν μὲν αἰσθητικὴν ὄψιν, εἰ μὴ 25 φύσει τις ἔχει, οὐδ' ἂν κτήσαιτο αὐτὴν ποτε, ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ τὴν ἀρετὴν ὄψεως οὐ φῶναι ἔχοντα δεῖ τήνδε τὴν ὄψιν, ἀλλὰ φῶναι δεῖ δέξασθαι δύνασθαι 15 αὐτὴν, τὸ δὲ ἔχειν αὐτοὺς παρ' αὐτῶν πειρᾶσθαι λαμβάνειν, καὶ ἔστιν εὐφυῆς οὐχ ὁ ἤδη τὴν ἀρετὴν ἔχων καὶ τὸ ὄμμα τοῦτο, ἀλλ' ὁ ῥᾶρον ἄλλου λαβεῖν αὐτὴν δυνάμενος, διὰ τὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν ἔχον ἐδείχθη. 20

30 XXX. Πῶς εἰ ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία γίνεται, οὐκ ἔσται 311 ἐκ μὲν δικαιοσύνης ἀδικία, ἐκ δὲ ἀδικίας δικαιοσύνη, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν τε καὶ κακιῶν ὁ αὐτὸς λόγος. 5

Ἡ καὶ ταῦτα οὕτως γίνεται. ὁ γὰρ δίκαιος γινόμενος ἦτοι ἐξ ἀδικίας

2 τί δεῖν om. S²B^a Sp.: fortasse ποιεῖν ἐφ' αὐτοῖς] ἐπ' αὐτοῖς a Sp. ἐπ del. Sp. 4 αὐτοῖς] inter o et c lit. V εἰ add. V²B Vict. 5 αἴτιον] ἕκαστον a Sp.: αὐτὸν Schwartz ἕξεως V²S^Ba Sp.: λέξεως V¹FLM 6 τῶν ἀγαθῶν] ὦ et pr. ᾧ in lit. V 9 κακὰ] κακοὶ a Sp. 11 οἱ καὶ scripsi: οἷς libri: οἱ conii. Sp. 12 αὐτοῖς V τε deleui 16 εἰ om. a ποιᾶς Diels: ποίας libri (δεῖ) τῷ a Sp. ἔξοντι V 17 κρινεῖ a Sp. 19 καὶ αἱ ἀρεταὶ a Sp. 20 αὐταὶ] αὐταὶ V¹ (corr. V²): αὐταὶ a 21 ὁμοίως (ἔχει) sive ὁμοία conii. Sp. 22 fortasse (ἐπὶ) τῶν 26 fortasse δυνάμενον 27 αὐτοῖς] αὐτὴν a λαμβάνει] β in lit. V: λαμβάνει a Sp. 33 ante ἡ B iterat titulum usque ad δικαιοσύνη (31)

μεταβάλλει εἰς δικαιοσύνην, ἣ ἐστὶν ἐναντία τῇ δικαιοσύνῃ ἕξις, ἣ ἐκ τῆς μεταξὺ καταστάσεως, καὶ τὰ ἐκ τῶν μεταξὺ δὲ μεταβάλλοντα εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον ὡς ἐξ ἐναντίου τοῦ μεταξὺ μεταβάλλει. τῷ γὰρ τὸ μεταξὺ τῷ 10 ἀμφοτέρων πως μετέχει τῶν ἄκρων καὶ τὰ μηδετέρου ὀλοκλήρως ἔχει 5 εἶναι αὐτῶν μεταξὺ τούτων, καὶ ὅταν εἰς τὸ ἕτερον αὐτῶν μεταβάλλῃ, ὡς ἐξ ἐναντίου αὐτοῦ μεταβάλλει τῷ ἐκ τούτων μεταβάλλειν, ἃ ὄντα τῶν 15 μεταξὺ ἐκώλυν αὐτὸ ᾗδῃ εἶναι ἐν τούτῳ εἰς δ μεταβάλλει. εἰ (δὲ) πᾶν τὸ μεταβάλλον εἰς τινα ἕξιν ἐκ τῆς στερήσεως τῆς ἕξεως ἐκείνης μεταβάλλει, ἐναντίον δὲ ἡ τοιαύτη στερήσις τῇ ἕξει, εἰς ἣν ἡ μεταβολή, καὶ ἡ δικαιοσύνη 20 ἂν καὶ ἡ ἀδικία ἐξ ἐναντίων γίνονται. ἐκ γὰρ τῶν στερήσεων· τό τε γὰρ δίκαιον γινόμενον ἐν στερήσει τοῦ δικαίου, καὶ τὸ ἀδικον ὁμοίως τοῦ ἀδίκου. εἰ μὲν οὖν ἡ ὕλη, ἐξ ἧς ἡ κυρίως γένεσις, αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ τῶν | οὐσιῶν, 312 καθ' αὐτὴν ἦν ὑφαστάσασα ἀνευ τοῦ εἶναι σὺν εἶδει τινὶ, ἀπλῶς ἂν γινόμενα κυρίως ἐκ τῆς ὕλης ἂν ἐγένετο καὶ τῆς στερήσεως, τῆς μὲν ὕλης ὡς ὑπο- 15 κειμένου τε καὶ ὑπομένουτος, ἐκ δὲ τῆς στερήσεως ὡς ἐναντίου τε καὶ 5 μὴ ὑπομένουτος· ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον εἶναι τὴν ὕλην ἐν ὑποστάσει χωρὶς εἶδους τινός (οὐ γὰρ οἷον τε ὕλην τινὰ χωρὶς εἶδους εἶναι τινος· τῷ γὰρ λόγῳ χωριστῇ τῶν εἰδῶν καὶ τῷ παρὰ μέρος δέχασθαι τὰ ἐναντία, ἐπεὶ ἡ 10 γε ὑπόστασις αὐτῆς ἀεὶ μετὰ τινος τούτων, εἰς ἃ μεταβάλλει παρὰ μέρος, 20 ὅταν εἰς τι εἶδος μεταβάλλῃ), δῆλον μὲν ὅτι ἐν στερήσει οὐσα αὐτοῦ εἰς αὐτὸ μεταβάλλει, ἐπεὶ δὲ ἡ οὐσα ἐν στερήσει τούτου, εἰς δ μεταβάλλει, ἀπ' 15 ἄλλου τινος εἶδους ἐστὶ, δηλονότι τούτῳ εἰς δ μεταβάλλει, ἐναντίον εἶδος ἔχει, καθ' ὃ καὶ αὐτῷ ἡ μεταβολὴ αὕτη γίνεται. ἐν ᾧ γὰρ ἀδύνατον μένειν μεταβάλλουσαν, εἰς δ μεταβάλλει, κατὰ τοῦτο μεταβάλλει τε καὶ ἀμείβει 25 τὸ εἶδος. τοιαῦτα δὲ τὰ ἐναντία εἶδη, ἐφ' οἷς ἔστι τε καὶ εἶναι δύνανται 20 τὸ ὄν τινων ἐν στερήσει, καὶ διὰ τοῦτο προηγουμένως μὲν ἐκ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ὡς στερήσεως ἐναντιώσεως ἡ κυρίως γένεσις, ᾗδῃ δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων εἰδῶν, ἐφ' οἷς οὐσα πρὸ τῆς εἰς τὰ ἐναντία αὐτοῖς μεταβο- 25 λῆς οὐ δύνανται μὴ μεταβάλλουσα ἐξ | αὐτῶν μεταβάλλειν εἰς τὸ εἶδος, 313

1 ἡ] ἡ Sp. ἡ B²N: καὶ Va Sp.: ἡ καὶ F 3 τῷ scripsi: τῶν libri
 4 τὰ] τοῦ Vict.: om. N 4. 5 ἔχειν—τούτων (τούτῶν V)] οἷον ἐναντίον ἐστὶ τῶν
 ὦν ἐστὶ μεταξὺ S²B²a Sp., sed praemissis verbis λέπεται ῥῆμα λείπει (?) ἡ τι τοιοῦ-
 τον B² 6 ἃ ὄντα VB Vict. Sp.: ἡδόντα FG¹: ἰδόντα Sa: ἀεὶ ὄντα N: ἡ εἰ οὐδὲν
 τὰ G¹ et S¹ in mg. τῶν a Sp.: τῷ libri 7 εἰ δὲ πᾶν S²B²a Sp.: εἰ πᾶν
 VB¹: εἴη ἂν S¹F: ἡ εἰ πᾶν N 9 alt. ἡ om. a Sp. 10 γίνονται a Sp. 11 ἐν
 τῇ N ἦν, καὶ a Sp. 13 καθ' αὐτὴν B² Sp.: κατ' αὐτὴν libri σὺν εἶδει
 S²Ba Sp.: συναίθει V: ἐν εἶδει S¹F τινὶ τὰ a Sp. ἀπλῶς τὰ N 14 καὶ
 ἐκ τῆς στ. a Sp. 15 ἐκ δὲ τῆς] τῆς δὲ S²B²a Sp. 15. 16 τε καὶ μὴ ὑπομέ-
 νοντος VFS¹N: τῇ ἕξει εἰς ἣν ἡ μεταβολὴ S²B²a Sp. ἐκ δὲ — ὑπομένουτος om. B¹
 (B² supplet lectionem, quam exhibent S²a) 16 εἶντα a 17 οὐ — τινος om.
 SFa οἶονται V 18 χωριστῇ VB Sp.: χωρὶς τῆς SFa: χωριστὰ Vict.
 τῷ] τὸ Vict. 20 μεταβάλλῃ] ἡ in lit. V 21. 22 ἀπ' — εἶδους] ἐν ἄλλῳ τινὶ εἶδει
 B²S²a Sp. ὁ V 23 αὕτη V: αὐτὴ a Sp. 24 μεταβάλλουσα a Sp. ἀμείβει]
 βει s. v. V 25 τὰ] τὰ τα V

(εἰς) δ μεταβάλλει. ὅταν μὲν οὖν ὦσιν αἱ ἕξεις εὐμετάβολοι καὶ αἱ ἐναν-
 τιότητες εἰς ἀλλήλας, καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων εἰδῶν ἡ μεταβολὴ γίνεται τοῖς
 εἰς τι μεταβάλλουσιν ὡσπερ καὶ ἐκ τῆς στέρησεως τοῦ εἰς δ μεταβάλλει. 5
 ὅταν δὲ ᾗ τὰ ἐναντία τοιαῦτα, ὡς μόνιμά τε εἶναι καὶ μὴ ῥαδίως μετα-
 5 βάλλειν, αἱ γενέσεις τοῖς τοιούτοις ἔκ τε τῶν στέρησεων γίνονται καὶ ἐκ
 τῶν μεταξύ, ἀφ' ὧν ὡς ἀπ' ἐναντίων καὶ αὐτῶν τοῖς εἶδεσιν, εἰς ἃ ἡ μετα-
 βολὴ γίνεται, μεταβάλλει τὰ γινόμενα, ἡ μὲν τῶν κατ' ἀλλοίωσιν καὶ 10
 αὔξεσιν καὶ μείωσιν καὶ κατὰ τόπον μεταβολῆ γινομένη, γένεσις, οὐσά τις
 10 γένεσις, ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς γένεσις ἐξ ἐναντίων, ἡ δὲ κατ' οὐσίαν οὐκέτι
 ἐξ ἐναντίων, ἀλλ' ἐκ τῆς κατὰ ἀντίφασιν ἀντιθέσεως, ὅτι μῆδέ ἐστι τῆ 15
 οὐσία τι ἐναντίον.

1 εἰς add. a Sp. αἱ om. a Sp. 5 τῆς στέρησεως a Sp. 6 ἀφ' ὧν S¹FN:
 ἀφῶν V: ἀμφὸν S²B²a Sp.: ἀφῶν B¹ ἡ om. a Sp. 7 δὲ τὰ a Sp. 9 μεταβολῆ
 scripsi: μεταβολὴ SFGa Sp.: μεταβολὴν VB 11 μῆδέν a Sp. 12 τι om. a Sp.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ
ΠΕΡΙ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ.

Ed.
Orelli
p. 2

Ἦν μὲν δι' εὐχῆς μοι, μέγιστοι αὐτοκράτορες Σεβῆρες καὶ Ἀντωνῖνε, Ἰ
αὐτῷ γενομένῳ παρ' ὑμῖν ἰδεῖν τε ὑμᾶς καὶ προσεῖπεῖν καὶ καθομολογήσαι
5 χάριν ἀνθ' ὧν ἔπαθον εὖ παρ' ὑμῶν πολλάκις, αἰεὶ τυχῶν πάντων ὧν 5
ἤξιωσα μετὰ μαρτυρίας † ἧς δίκαιος εἶναι τυγχάνειν τοιαῦτα αἰτούμενος. ἐπεὶ
δὲ ἐφείτῃ, καὶ εἰ μὴ παρών τις τοῖς ἱεροῖς θύειν δύνάται, τὸ θύειν αὐτοῖς
πανταχόθεν τε καὶ πανταχοῦ καὶ πέμπειν ἀναθήματα, ἃ μὴ κομίζειν αὐ-
τὸς οἶόν τε, ἐθάρσῃσα πρὸς ὑμᾶς τῇ πρὸς τὸ θεῖον ἐξουσίᾳ, καὶ τινα 10
10 ἀπαρχὴν ὑμῖν τῶν ἡμετέρων καρπῶν ἀνάθημα πέμψαι οἰκειότατον ὑμῖν ἀνα-
θημάτων ἀπάντων. τί γὰρ ἂν οἰκειότερον τοῖς γνησίως φιλοσοφίαν τιμῶ-
σίν τε καὶ προάγουσιν ἀνάθημα γένοιτο βιβλίου ὑπισχνουμένου θεωρίαν φιλό- 15
σοφον; περιέχει τε τὸ βιβλίον τὴν δόξαν τὴν Ἀριστοτέλους, ἣν ἔχει περὶ
τε εἰμαρμένης καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν, οὗ τῆς φιλοσοφίας προϊσταμαι ὑπὸ τῆς
15 ὑμετέρας μαρτυρίας διδάσκαλος αὐτῆς κεκρυγμένος. ἔστι δὲ οὐδενὸς δεύ- 20
τερον τῶν κατὰ φιλοσοφίαν δογμάτων τουτὶ τὸ δόγμα· ἧ τε γὰρ ἀπ' αὐ-
τοῦ χρεῖα πανταχοῦ | τε καὶ ἐπὶ πάντα διατείνει (οὐ γὰρ ὁμοίως περὶ τὰς 4
πράξεις ἔχουσιν οἱ τε πάντα ἐξ ἀνάγκης καὶ καθ' εἰμαρμένην γίνεσθαι πε-
πιστευκότες καὶ οἷς δοκεῖ γίνεσθαι τινα καὶ μὴ τοῦ πάντως ἔσεσθαι προ- 5
20 καταβεβλημένas αἰτίας ἔχοντα), ἧ τε εὖρεσις τῆς ἀληθείας τῆς ἐν αὐτῇ
χαλεπωτάτῃ τῷ δοκεῖν τῶν δοξῶν ἑκατέρᾳ πολλὰ ἀντιμαρτυρεῖν τῶν ἐν-

4 αὐτῷ V ὑμῖν ἰδεῖν τε om. O 4. 5 χάριν καθομολογήσαι a² 5 πολλάκις V
6 ἧς Va¹: ὧν a²: ὧν E mg.: ὡς Lond. Diels: τῆς B²: ὡς ὧν coni. O: fortasse del.
εἶναι] εἶην coni. O 7 ἐφείτῃ in ing. ἐντέλλεται V τοῖς θεοῖς δύνάται Cas. O
8 ἀναθήματα a¹ 9 τε ἣν ἐθάρσῃσα Cas. O ἡμᾶς a¹ ἐξουσίᾳ] μιμήσει B² τινας
Lond. 9. 10 ἀπαρχὴν HESO Cas. B²: ἀπαρχῆς Va^{1 2}: ἀπ' ἀρχῆς K: ἀπαρχᾶς Lond.
10 καὶ ἀνάθημα B² ἡμῖν a² 13 περιέχει B²: περισχέειν a²: περιέχειν Va¹ τε] δὲ
coni. O: γὰρ Diels τε τὸ βιβλ[ον] καὶ Lond. O 13. 14 τε περὶ τε a² 14 προϊστα-
ται a² 16. 17 ἀπ' αὐτοῦ] ἀπανταχοῦ a¹ 18 τε καὶ καθ' a² 19 αὐτ. καὶ] ἃ καὶ a² O
20 ἔχοντα a¹: ἔχοντες V²: ἔχουσιν V¹a²O εὖρεσιν a² ἐν αὐτῷ coni. Casp. O 21 τῷ
δοκεῖν Va¹: ἐστίν (ἐστίν del.) δοκεῖ τῷ δοκεῖν E: δοκεῖ τῷ δοκεῖν a² ἑκατέρᾳ a^{1 2}

αργῶν. ἐπεὶ δὲ ἐνίων δογμάτων (ἤ) κατασκευῇ διὰ τὴν πρὸς τοὺς μὴ ὁμοίως λέγοντας ἀντιλογίαν γίνεται φανερωτέρα (ὣν ἐν τοῖς μάλιστα κατ' αὐτοῦ * * * 10 τε εἶεν μείζω ἢ κατὰ τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν εἰπεῖν), ποιήσομαι τὸν λόγον πρὸς τοὺς οὐχ ὁμοίως ἐκείνῃ περὶ τούτων εἰρηκότας. ὅπως ἐν τῇ τῶν λε- 5 γομένων παραθέσει φανερώτερον ὑμῖν τάληθές γένηται. ἔστι δὲ ἡ τῶν λόγων 15 τῶν ἡμετέρων προαίρεσις οὐ πρὸς ἐπίδειξιν νευευκυῖα, ἀλλὰ πρὸς ἐξέτασιν τε καὶ διδασκαλίαν τῶν προκειμένων ἀκριβεστέραν, ἣν καὶ ὑμᾶς πᾶσιν οἷς πράσσετε ὄραν ἔνεστιν ἐζηλωκότας. οὐδεμίαν γοῦν πρᾶξιν ὑμῶν ἔστιν εὑρεῖν, ἢ τὴν φαντασίαν πρὸ τῆς ἀληθείας σκοπὸν πεποιῆται. εἰ δέ τι κατὰ σχο- 20 λῆν ἐντυγχάνουσιν ὑμῖν τῷ βιβλίῳ δεῖσθαι δόξει ῥηθῆναι γνωριμώτερον, ἀξίῳ τιμηθῆναι καὶ ταύτῃ τῇ τιμῇ πρὸς ὑμῶν καὶ γραφῆναι μοι περὶ τῶν ζητουμένων· οὐδὲ γὰρ ῥάδιον πάντα γνώριμα ποιῆσαι δι' ἑνὸς βιβλίου αὐτὰ 25 τε τὰ προκείμενα καὶ οἷς τις χρῆται πρὸς τὴν μῆνυσιν αὐτῶν.

Τὸ μὲν οὖν εἶναι τι τὴν εἰμαρμένην καὶ αἰτίαν εἶναι τοῦ γίνεσθαι Π 15 τινα κατ' αὐτὴν ἰκανῶς ἢ τῶν ἀνθρώπων συνίστησιν πρόληψις (οὐ γὰρ 20 κενὸν οὐδ' ἄστοχον τάληθοῦς ἢ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων φύσις, καθ' ἣν περὶ τινων ὁμοδοξοῦσιν ἀλλήλοις, ὅσοι γε αὐτῶν μὴ διὰ τινος προκαταβεβλημέ- 6 νας δόξας ὑφ' | αὐτῶν διὰ τὸ σώζειν βούλεσθαι τὴν πρὸς αὐτὰς ἀκολου- 20 θίαν ἄλλως ἀναγκάζονται λέγειν· δι' ἣν αἰτίαν οὐδὲ Ἀναξαγόρας ὁ Κλα- 20 ζομένιος, καίτοι τᾶλλα ὧν ἐν τοῖς τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν φιλοσοφῆσασιν 5 οὐκ ἀπερριμμένος, οὐκ ἀξιοπίστος ἀντιμαρτυρῶν τῇ κοινῇ τῶν ἀνθρώπων πίστει περὶ εἰμαρμένης· λέγει γὰρ οὗτός γε μὴδὲν τῶν γινομένων γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην, ἀλλ' εἶναι κενὸν τοῦτο τοῦνομα), τί δέ ποτ' ἔστιν ἡ εἰ- 25 μαρμένη καὶ ἐν τίσιν, οὐκέθ' [οὐ γὰρ μόνον οὐκ ἀλλήλοις ἅπαντες, ἀλλ' 10 οὐδὲ] ἢ τῶν ἀνθρώπων κοινὴ πρόληψις ἰκανὴ τοῦτο μηνῦσαι. οὔτε γὰρ ἀλλήλοις ἅπαντες, ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸς αὐτῷ τις περὶ αὐτῆς αἰεὶ [αὐτῷ] τὰ αὐτὰ δοξάζει. πρὸς γὰρ τοὺς καιρούς τε καὶ τὰς περιεστῶσας τύχας καὶ

1 ἢ add. Diels μὴ V²a¹²: om. V¹: in lit. B 2 ἀντιλογία sic V¹ (corr. V²): ἐν ἀντιλογίαν B μάλιστα] pr. α in lit. V lacunam indicavi 3 τε] τεῖ εἶεν (in mg. τι ut videtur v. c.) V: τει εἶεν sic B: τί εἶεν HSA²: εἶεν (in mg. εἰρηκότας) E: τί εἶη? K: τί εἶη ἄν Cas. O: οὐδὲν οἶμαι a¹ Lond. μείζον Cas. ἢ a¹²: εἰ (sic) VH τε—ἢ om. C vacuo relicto 10 litt. τὴν om. O 4 εἰρηκότας] ας in lit. V 5 ἡμῖν a¹² 6 νευευκυῖα V 8 πράσσεται a² γοῦν] οὖν E: γὰρ O ἔστιν V 9 ἢ V (infra versum) a¹: ἐν ἢ a²O πεποιῆσθε Cas. O τι om. a² 10 ἡμῖν a² δεῖσθαι om. a² δόξει V²a¹²: δόξει V¹: δόξει (τινὰ) con. O ῥηθῆναι δεῖν Cas. 11 πρὸς Va¹: παρ' a² 12 ῥάδιον V¹ (corr. V²) 14 ad sequentia cf. Alex. De anima II, 179,25 sq. τι] τε con. O 20 τᾶλλα ὧν ἐν τοῖς V²a¹²O: ἄλλα ὧν αὐτοῖς V¹: ἄλλα ὧν αὐτοῖς ES² (sed τᾶλλα S²) 21 ἀπερριμμένος Va¹: ἀπερριμμένος a² οὐκ] ἀλλ' H: del. Casp. O 22 τῶν γινομένων μὴδὲν a² 23 δή ποτ' οὖν a² 24 οὐκέθ' V: οὐ καθόλου ES: οὐκέτι a¹²O οὐ γὰρ—οὐδὲ (25) delevi 25 μηνῦσαι V 26 αὐτῷ om. a²O

τὴν περὶ τῆς εἰμαρμένης δόξαν μεταφέρουσιν. ὅσοι μὲν γὰρ αὐτῶν πάντα 15
καθ' εἰμαρμένην γίνεσθαι λέγουσιν, τὴν εἰμαρμένην ὑπολαμβάνουσιν ἀπαρά-
βατόν τινα αἰτίαν εἶναι καὶ ἀναπόδραστον, εἰσὶ δ' οἷς οὐ πάντα τὰ γινό-
μενα γίνεσθαι δοκεῖ καθ' εἰμαρμένην, ἀλλ' εἶναι τινὰς ὑπολαμβάνουσιν τῶν 20
5 γινομένων καὶ ἄλλας αἰτίας· ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰμαρμένην αὐτὴν τὸ πάγιόν τε
καὶ ἀπαράβατον ἔχειν τίθενται, ἀλλὰ γίνεσθαι τινα καὶ τῶν καθ' εἰμαρμέ-
νην γίνεσθαι πεφυκότων οὐ κατ' αὐτὴν, ἀλλὰ παρὰ μοῖραν, ὡς οἱ ποιηταὶ
φασιν, καὶ παρὰ τὴν εἰμαρμένην. ἔστι δ' οἷς ποτὲ πάντα γίνεσθαι τὰ γινό- 25
μενα δοκεῖ καθ' εἰμαρμένην καὶ μάλιστα ἂν αὐτοῖς τὰ τῆς τύχης ἀντι-
10 πίπτῃ, κατορθοῦντες δὲ ἐν τοῖς προκειμένοις αὐτοῦς αἰτίους εἶναι τῶν κατορ-
θωμάτων ὑπολαμβάνουσιν, ὡς οὐκ ἂν ἀπαντήσαντων τῶν ἀπηντηκότων, 30
εἰ μὴ αὐτοὶ τάδε μᾶλλον ἔπραξαν ἀντὶ τῶνδε, ὡς ἔχοντες καὶ τοῦ μὴ πράτ-
τειν αὐτὰ τὴν ἐξουσίαν. δι' ἣν διαφωνίαν ἀναγκαῖα τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἡ
ζήτησις ἡ περὶ τῆς εἰμαρμένης, οὐκ εἰ ἔστιν, ἀλλὰ τί ποτ' ἔστιν καὶ ἐν
15 τίσιν τῶν γινομένων τε καὶ ὄντων ἔστιν ἡ τοιαύτη φύσις. ὅτι μὲν οὖν 8 III
αἰτίαν τινὰ τὴν εἰμαρμένην τοῖς γινομένοις [ᾧν] εἶναι λέγουσιν πάντες οἱ
περὶ εἰμαρμένης λέγοντές τι, γνώριμον (ταύτην γὰρ ἀποδιδόασιν τε καὶ φασιν
αἰτίαν εἶναι τοῦ γίνεσθαι τὰ γινόμενα ὃν τρόπον γίνεται), ἐπεὶ δὲ πλεοναχῶς 5
λέγεται τὰ αἰτία, ἀναγκαῖον τοῖς ἐν τάξει τὸ πρόβλημα μειοῦσιν πρῶτον
20 λαβεῖν, ὑπὸ τίνα τρόπον τῶν αἰτίων χρῆ τιθέναι τὴν εἰμαρμένην· οὐδὲν
γὰρ τῶν πολλαχῶς λεγομένων γνώριμον χωρὶς τῆς οἰκείας διαιρέσεως λεγό-
μενον. διαιρεῖται δὴ τὰ τῶν γινομένων αἰτία εἰς τρόπους αἰτίων τέσσαρας, 10
καθὼς [αἰτίας] Ἀριστοτέλης δέδειχεν. τῶν γὰρ αἰτίων τὰ μὲν ἔστι ποιητικά,
τὰ δὲ ὕλης ἐπέχει λόγον, ἔστι δὲ τις ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ κατὰ τὸ εἶδος αἰτία·
25 παρὰ δὲ τὰς τρεῖς ταύτας αἰτίας ἔστιν αἴτιον ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ τέλος, οὐ 15
χάριν καὶ τὸ γινόμενον γίνεται. καὶ τοσαῦτα μὲν αἰ τῶν αἰτίων διαφοραί.
ὅτι γὰρ ἂν αἴτιον ἢ τινος, ὑπὸ τούτων τι τῶν αἰτίων ὃν εὐρεθῆσεται.
καὶ γὰρ εἰ μὴ πάντα τὰ γινόμενα τοσοῦτων αἰτίων δεῖται, ἀλλὰ τὰ γε
πλείστων δεόμενα οὐχ ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰρημένων. γνωριμωτέρα 30

4 δοκεῖ γίνεσθαι a¹ ὃ οὐδὲ a¹O: οὐ a²: οὐδὲ sic V 7 κατ' αὐτὴν Va¹: κατὰ
ταύτην a² 9 εἰμαρμένην] ἦν in lit. V τύχης (supra tu lit.) V: ψυχῆς a²: ψυ-
χοῖς K 12 ἔπραξαν om. a¹ 14 ἡ om. a² 15 τε καὶ ὄντων om. O
τοιαύτε a¹ οὖν om. O 16 ᾧν del. V² 17 τε] τι V¹ (corr. V²) 18 γί-
νεται V²a¹: γίνεσθαι V¹a² 19 τὰ αἰτία om. a¹ πρῶτον V²a¹: πρῶτην V¹a²
22 δῆ] δὲ Eusebii vulg. O διαιρεῖται — τιθέναι τὴν εἰμαρμένην (169,3] Euseb. praep.
en. VI, 9. 1—16 268^a—270^b τόπους Cas. Lond. αἰτίων Eusebius Lond. O
23 καθὼς V²a¹: καθὼς αἰτίας V¹: καθ' ἃς αἰτίας a²: καθὼς ὁ θεὸς Eusebius Lond. O fortasse
recte: καθὼς θεὸς Cas. δέδειχεν] cf. Arist. Metaph. I, 3. 983^a23 sqq.
ποιητὰ Eusebii pars librorum 24 ἐπέγοντα Eusebii vulg. τὸ om. Eusebii
p. l. 25 τὰς om. Cas. ἐν αὐτοῖς αἴτιον Eusebius 25 et 26 τὸ om.
Eusebius 26 αἰ τῶν om. Eusebii p. l. 27 τι τούτων Eusebius
ὃν a² 28 μὴ] καὶ B² γινόμενά τις σκέψαιτο, εὐρῆσει οὐχ B² 28. 29 τοσοῦ-
των — δεόμενα Eusebius (τὰ δὲ p. l.): om. (signo in mg. adposito V) codd. a¹² 29 τὸν
εἰρ. ἀρ. Eusebius

δ' ἂν αὐτῶν ἢ διαφορὰ γίνοιτο, εἰ ἐπὶ παραδείγματός τινος τῶν γινο-
 μένων ὀραθείη. ἔστω δὴ ἐπ' ἀνδριάντος ἡμῖν ἢ τῶν αἰτίων δεικνυμένη
 διαίρεσις. τοῦ δὲ ἀνδριάντος ὡς μὲν ποιητικὸν αἴτιον ὁ ποιήσας τεχνίτης, 25
 ὃν ἀνδριαντοποιὸν καλοῦμεν, ὡς δὲ ἡ ὕλη ὁ ὑποκείμενος χαλκὸς ἢ λίθος
 5 ἢ ὅτι ἂν ἦ τὸ ὑπὸ τοῦ τεχνίτου σχηματιζόμενον κατὰ τὴν τέχνην· αἴτιον
 γὰρ καὶ τοῦτο τοῦ γεγονέναι τε καὶ εἶναι τὸν ἀνδριάντα. ἔστι δὲ καὶ τὸ
 εἶδος τὸ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τούτῳ γενόμενον ὑπὸ τοῦ τεχνίτου καὶ αὐτὸ 30
 τοῦ ἀνδριάντος αἴτιον, δι' ὃ ἔστιν εἶδος δισκεύων ἢ ἀκοντίζων ἢ ἐπ' ἄλλου
 τινὸς ὠρισμένου σχήματος. οὐ μόνον δὲ ταῦτα τῆς τοῦ ἀνδριάντος γενέσεως
 10 αἰτία ἔστιν· οὐδενὸς γὰρ τῶν αἰτίων τῆς γενέσεως αὐτοῦ δεύτερον τὸ τέ-10
 λος, οὐ χάριν γεγονὸς ἔστι, ἢ τιμὴ τινος ἢ εἰς θεοὺς εὐσέβεια τίς. ἄνευ
 γὰρ τριαύτης αἰτίας οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν ὁ ἀνδριάς ἐγένετο. ὄντων τοίνυν
 τσοσούτων τῶν αἰτίων καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα διαφορὰν ἐχόντων γνῶριμον 5
 τὴν εἰμαρμένην ἐν τοῖς ποιητικαῖς αἰτίαις δικαίως ἂν καταριθμοῖμεν ἀναλο-
 15 γίαν σώζουσαν πρὸς τὰ γινόμενα κατ' αὐτὴν τῷ τοῦ ἀνδριάντος δημιουργῆ
 τεχνίτη. τούτου δ' οὕτως ἔχοντος ἀκόλουθον ἂν εἴη περὶ τῶν ποιητικῶν 10 IV
 αἰτίων ποιήσασθαι τὸν λόγον. οὕτως γὰρ ἔσται γνῶριμον, εἴ τε πάντων τῶν
 γινομένων χρὴ τὴν εἰμαρμένην αἰτιασθαι, εἴ τε δεῖ καὶ ἄλλοις τισὶν παρὰ
 τήνδε συγχαρεῖν ὡς οὖσιν ποιητικαῖς τινων αἰτίαις. ἀπάντων δὲ τῶν
 20 γινομένων Ἀριστοτέλης ποιούμενος τὴν διαίρεσιν τὰ μὲν αὐτῶν τινος χάριν 15
 γίνεσθαι λέγει σκοπὸν τινα καὶ τέλος τῶν γινομένων προκειμένον ἔχοντος
 τοῦ ποιούντος αὐτά, τὰ δὲ οὐδενός. ὅσα γὰρ οὐ κατὰ πρόθεσίν τινα ὑπὸ
 τοῦ ποιούντος γίνεται οὐδ' ἐπὶ τέλος ὠρισμένον ἔχει τὴν ἀναφορὰν, τιαῦτα 30
 (ὅποιά ἐστι καρφῶν τέ τινων διακρατήσεις καὶ περιστροφαὶ καὶ τριχῶν ἐπα-
 25 φαί τε καὶ ἐκτάσεις καὶ ὅσα τούτοις ὁμοίως γίνεται), [ἄ] ὅτι μὲν γίνεται
 καὶ αὐτὰ γνῶριμον, οὐ μὴν ἔχει τὴν κατὰ τὸ τέλος καὶ τίνος χάριν αἰτίαν. 35

1 δ' Eusebius B² Lond. O: γὰρ Va¹² γένοιτο Eusebius 1. 2 γινομένων] ἐρη-
 μένων a¹ δὴ Eusebius O: γὰρ libri 3 δὲ Eusebii p. l. Cas.: δὴ libri ὡς om.
 Cas. 5 τὸ om. a² 7 τούτῳ γενόμενον om. a² γινόμενον Lond. O
 8 εἶδος ἔστιν Eusebius δισκεύων a¹ Eusebius ἀκοντίζων a¹ Eusebius 9 μόνον
 Eusebius 10 γὰρ supra versum V ἔστιν—τῶν] ἀλλ' ἔστιν οὐδενός τῶν Eusebius
 δευτερεῖον Eusebii p. l. 10. 11 τέλος] γένος Eusebii p. l. 11 γεγονός ἐστι Va¹²:
 γέγονε τούτέστιν Eusebius (γεγονέναι τ. D) εἰς] εἰ Cas.: del. B² θεοὺς scripsi:
 θεὸν Eusebius O: τινος libri 12 τῆς τριαύτης Eusebius οὐδ' ἂν] οὐ γὰρ V¹
 (corr. V²) 13 αἰτίων τῶν τσοσούτων a²: τούτων τῶν αἰτίων τσοσούτων Lond.
 14 ποιητικαῖς V¹ γρ. a¹²: τοιούτοις V¹ 15 σώζουσαν] ὡς in lit. V τῇ τοῦ Eu-
 sebius 16 τέχνη Eusebius 17 τὸν om. a¹ 18 δεῖ] δὴ Eusebius ἄλλως
 Eusebii cod. B 19 δὲ Cas. 21 λέγειν V¹ (corr. V²) καὶ τέλος om. a²
 22 γὰρ om. Eusebius: γε conl. O οὐ om. Eusebii cod. B πρόθεσιν] προαί-
 ρεσιν Eusebii cod. S ὑπὸ om. Eusebius 23 ἐπὶ] ἐπελ a² 23. 24 τιαῦτα
 ὅποια] τιαῦτα οἷον Eusebius: ὅποια B² 24 καρφῶν Eusebius a²: καρπῶν Va¹
 25 ὁμοίως γίνεται Eusebius: ὁμοίως (ὁμοια γρ. H) γίνεται δ VHa¹ Lond.: ὁμοια a²: ὁμοια
 δ K: ὁμοίως γίνεται δ (γὰρ) O διότι Diels (cf. Ind. Arist. p. 200^b49; Doxogr.
 p. 742) μὲν οὖν a²: μὲν γὰρ Eusebius 26 τὸ om. O τίνος Va¹: τινός a²:
 τὴν οὐ Eusebius

τὰ μὲν οὖν οὕτως γινόμενα ἀσκόπως τε καὶ ἀπλῶς γινόμενα οὐδεμίαν εὐ-
 λογον ἔχει διαίρεσιν, τῶν δὲ ἐπὶ τὴν ἀναφορὰν ἐχόντων καὶ τινος γινο-
 μένων χάριν τὰ μὲν κατὰ τὴν φύσιν, τὰ δὲ κατὰ τὸν λόγον γίνεται. τὰ
 5 τε γὰρ φύσιν αἰτίαν ἔχοντα τῆς γενέσεως κατὰ τινὰς ἀριθμούς καὶ τάξιν 20
 ὠρισμένῃν πρόεσιν εἰς τὸ τέλος, ἐν ᾧ γινόμενα τοῦ γίνεσθαι παύεται, εἰ
 μὴ τι αὐτοῖς ἐνστάτῃν ἐμποδῶν γένοιτο τῇ κατὰ φύσιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ προκεί- 12
 μενον τέλος ὁδοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ λόγον γινόμενα ἔχει τὸ τέλος. οὐδὲν
 γὰρ ὡς ἔτυχεν τῶν κατὰ λόγον γινομένων γίνεται, ἀλλ' ἐπὶ τινὰ σκοπὸν
 ἢ ἀναφορὰ πᾶσιν αὐτοῖς. ἔστι δὲ κατὰ λόγον γινόμενα, ὅσα ὑπὸ τῶν ποι- 5
 10 ούντων αὐτὰ γίνεται λογιζομένων τε περὶ αὐτῶν καὶ συντιθέντων καθ' ὃν
 ἄν τρόπον γένοιτο. οὕτως γίνεται τὰ τε κατὰ τὰς τέχνας γινόμενα πάντα
 καὶ κατὰ προαίρεσιν, ἃ διαφέρει τῶν γινομένων φύσει τῷ μὲν φύσει
 γινόμενα ἐν αὐτοῖς ἔχει τὴν ἀρχὴν τε καὶ αἰτίαν τῆς τοιαύτης γενέσεως 10
 (τοιοῦτον γὰρ ἡ φύσις· καὶ γίνεται μὲν κατὰ τάξιν τινὰ, οὐ μὴν τῆς ποι-
 15 ούσης αὐτὰ φύσεως ὁμοίως ταῖς τέχναις λογισμῶ περὶ αὐτῶν χρωμένης),
 τὰ δὲ γινόμενα κατὰ τέχνην τε καὶ προαίρεσιν ἔξωθεν ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς 15
 κινήσεως καὶ τὴν αἰτίαν τὴν ποιούσαν, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐτοῖς καὶ τῆς γενέ-
 σεως αὐτῶν τοῦ ποιούτος γίνεται περὶ αὐτῶν λογισμός. τρίτον δὲ ἔστιν
 ἐν τοῖς ἕνεκά του γινομένοις καὶ τὰ ἀπὸ τύχης τε καὶ ταυτομάτου γίνεσθαι
 20 πεπιστευμένα ταύτῃ τῶν προηγουμένως ἕνεκά του γινομένων διαφέροντα, 20
 ἧ' ἐπ' ἐκείνων μὲν πᾶν τὸ πρὸ τοῦ τέλους γινόμενον τοῦ τέλους χάριν γί-
 νεται, ἐπὶ δὲ τούτων τὰ μὲν γινόμενα πρὸ τοῦ τέλους ἄλλου χάριν γίνεται,
 ἀπαντὰ δ' αὐτοῖς ἄλλου χάριν γινομένοις ὡς τέλος τὸ αὐτομάτως τε καὶ 25
 ἀπὸ τύχης γίνεσθαι λεγόμενον. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων καὶ πάντων τῶν V
 25 γινομένων εἰς τούτους τοὺς τρόπους νεμετημένων ἀκόλουθον ἐπὶ τούτοις
 ἰδεῖν, ἐν ποίῳ τῶν ποιητικῶν αἰτίων χρῆσι τινῶν τὴν εἰμαρμένην. ἀρὰ
 γὰρ ἐν τοῖς οὐδενὸς γινομένοις χάριν; ἢ τοῦτο μὲν παντάπασιν ἄλογον· αἰεὶ 30

1 τε om. Eusebius 3 τὴν om. Eusebius a¹ τὸν om. Eusebius a¹ 4 τὴν
 γενέσεως Eusebii cod. I 5 εἰς] ἐπὶ Eusebius τι om. a² γινόμενα Eusebius
 γενέσθαι a² παύονται Eusebii vulg. 6 ἐνστάτῃν Eusebius a²: ἐστ' ἂν V¹: del. V²:
 om. a¹O γίνοιτο Eusebii vulg. 7 πρ. τέλος om. Eusebius τὰ om. a¹
 8 σκοπὸν] φορὰν Eusebii p. l. 11 γίνοιτο Eusebius O γίνεται] γίνοιτο a²
 τε om. Eusebii p. l. a² 12 τὰ κατὰ Eusebius 2 om. Eusebii cod. I τῷ in lit.
 6 litt. V 13 τὰς αἰτίας Eusebius 14 γίνεται a²: γίνεσθαι V Eusebius a¹O (ὡς
 γίνεσθαι Schwartz) μὲν om. Lond. 15 χρωμένοις vel χρωμένως Eusebii p. l.
 16 τῆς om. O 17 ποιούσαν] α in lit. V καὶ τὴν ποιούσαν αἰτίαν Eusebii p. l.
 18 πρ. αὐτῶν] αὐτοῖς a² δ' τοῦ Eusebius O ποιούνται Eusebii cod. B
 γίνεται (γ in lit.) Va¹²: ἡγείται Eusebius τρίτον δὲ ἔστιν Eusebius: ἔστιν libri
 19 οὖν ἐν τοῖς a²: οὖν τοῖς Lond. Cas. καὶ ἀπὸ ταυτομάτου a²: καὶ τοῦ αὐτο-
 μάτου Eusebius 20 πεπιστευμένα] πρ supra versum V προηγουμένως B² Eu-
 sebii vulg. Lond. O: προηγουμένων V Eusebii cod. C 21 μὲν ὅτι πᾶν τὸ πρὸ a²:
 μὲν δὴλον ὅτι πᾶν τὸ πρὸ E: μὲν τὰ πρὸ (πρὸς cod. BC) Eusebius γινόμενον om.
 Eusebius alt. τοῦ τέλους om. Eusebii cod. BC 23 τε om. a²
 25 τρόπους] σκοποῦς a¹ 26 ποίῳ] τίνι Eusebius τῶν] τ in lit. V 27 γενο-
 μένοις O ἢ O

γὰρ ἐπὶ τέλους τινὸς τῶ τῆς εἰμαρμένης ὀνόματι χρώμεθα καθ' εἰμαρμένην
αὐτὸ λέγοντες γεγονέναι. διὸ ἐν τοῖς ἕνεκά του γινομένοις ἀναγκαῖον τιθέναι 14
τὴν εἰμαρμένην· καὶ ἐπεὶ τῶν ἕνεκά του γινομένων τὰ μὲν γίνεται κατὰ
λόγον, τὰ δὲ κατὰ φύσιν, ἢ ἐν ἀμφοτέροις αὐτοῖς τὴν εἰμαρμένην ἀναγκαῖον
5 εἶναι τίθεσθαι, ὡς πάντα τὰ γινόμενα καθ' εἰμαρμένην γίνεσθαι λέγειν,
ἢ ἐν θατέρῳ. ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ λόγον γινόμενα τοῦτω δοκεῖ γίνεσθαι κατὰ 5
λόγον τῶ τὸν ποιῶντα αὐτὰ καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ἔχειν ἐξουσίαν. τὰ τε γὰρ
ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν γινόμενα κατὰ τέχνην οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπ' αὐτῶν γίνε-
σθαι δοκεῖ (οὕτως γοῦν ἕκαστον ποιῶσιν αὐτῶν ὡς καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν 10
αὐτὰ τὴν ἴσῃν ἔχοντες ἐξουσίαν· ἔτι τε πῶς οὐκ ἄτοπον τὴν οἰκίαν καὶ τὴν
κλίνην καθ' εἰμαρμένην λέγειν γεγονέναι ἢ τὴν λύραν ἡρμῶσθαι καθ' εἰ-
μαρμένην;), ἀλλὰ μὴν καὶ ὧν προαίρεσις κυρία (ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα κατ'
ἀρετὴν τε καὶ κακίαν πράττεται) καὶ ταῦτα ἐφ' ἡμῖν εἶναι δοκεῖ. εἰ ἐφ' 15
ἡμῖν δὲ ταῦτα, ὧν καὶ τοῦπραχθῆναι καὶ τοῦ μὴπραχθῆναι ἡμεῖς εἶναι
15 δοκῶμεν κύριοι, τούτων δὲ οὐχ οἷόν τε λέγειν αἰτίαν τὴν εἰμαρμένην οὐδὲ
ἀρχὰς εἶναι τινὰς καὶ αἰτίας ἔξωθεν προκαταβεβλημένας τοῦ πάντως ἢ 20
γενέσθαι τι αὐτῶν ἢ μὴ γενέσθαι (οὐκέτι γὰρ ἂν εἶη τι τούτων ἐφ' ἡμῖν,
εἰ γένοιτο τοῦτον τὸν τρόπον), λείπεται δὴ λοιπὸν τὴν εἰμαρμένην ἐν τοῖς VI
φύσει γινομένοις εἶναι λέγειν, ὡς εἶναι ταῦτὸν εἰμαρμένην τε καὶ φύσιν.
20 τό τε γὰρ εἰμαρμένον κατὰ φύσιν καὶ τὸ κατὰ φύσιν εἰμαρμένον. οὐ γὰρ 25
κατὰ φύσιν μὲν ἐστὶν ἄνθρωπον ἐξ ἀνθρώπου καὶ ἴππον ἐξ ἴππου γίνεσθαι,
οὐ καθ' εἰμαρμένην δέ, ἀλλὰ συνοδεύει τὰ αἴτια ταῦτα ἀλλήλοις ὡς ἂν
ἔχοντα κατὰ τοῦνομα μόνον τὴν διαφορὰν. διὸ καὶ τὰ πρῶτα τῆς κατὰ
φύσιν ἐκάστοις γενέσεως αἰτία (ἔστιν δὲ ταῦτα (τὰ) θεῖα καὶ ἢ τούτων 30
25 εὐτακτος περιφορὰ) καὶ τῆς εἰμαρμένης αἴτια λέγουσιν. πάσης γὰρ γενέ-
σεως ἀρχὴ ἢ τῶν θεῶν κατὰ τὴν κίνησιν ποιά σχέσις πρὸς τὰ τῆδε. οὐ-
σης δὲ τῆς εἰμαρμένης ἐν τούτοις τε καὶ τοιαύτης ἀναγκαῖον ὡς ἂν ἔχη 16
τὰ γινόμενα κατὰ φύσιν οὕτως ἔχειν καὶ τὰ καθ' εἰμαρμένην. ἀλλὰ μὴν
τὰ γινόμενα κατὰ φύσιν οὐκ ἐξ ἀνάγκης γίνεται, ἀλλ' ἐστὶν ἢ γένεσις τῶν
30 οὕτω γινομένων ἐμποδιζομένη † διὸ ποτὲ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν γι- 5
νεται τὰ γινόμενα κατὰ φύσιν, οὐ μὴν ἐξ ἀνάγκης [ἔχει]. χῶραν γὰρ ἐν

2 τε αὐτὸ Eusebius του γινομένων γινομένοις a² ἀνάγκη a² 5 εἶναι
om. a¹O 6 λόγον γινόμενα] on γ in lit. V 7 ποιεῖ Cas. 9 γοῦν] γὰρ
Lond. O αὐτῶν Va¹: αὐτοὶ a² 10 τε] δὲ EO 11 ἢ] καὶ O
11. 12 καθ' εἰμαρμένην om. a² 14 ἡμεῖς om. a² 15 οὐκ a¹ 18 εἴ]
ἢ a² 20 κατὰ φύσιν καί—εἰμαρμένον add. V² 21 καὶ om. Cas. 22 οὐ—δέ]
καθ' εἰμαρμένην δὲ οὐ a²O 24 αἰτία (ἔστιν δὲ ταῦτα (τὰ) scripsi: αἰτίας ἔστι ὁδὲ
ταῦτα V¹: αἰτία τάτε V²Ba¹: αἰτία H: αἰτία ἐστίν· οἱ δὲ αὐτὰ τὰ KE (pro οἱ δὲ: ἦτοι E²)
Sa² Lond. (sed hic οἱ δ') Cas.: αἰτία τὰ O ἢ] τὴν a² 25 εὐτακτον
περιφορὰν a² δὲ αἰτία λέγουσιν τὰ αὐτὰ V²a¹ 26 τὴν om. a¹
τῆδε sic V 27 τε om. a² 30 ἐμποδιζομένη ποτὲ. διὸ [μὲν] ὡς
Diels ποτὲ μὲν] περ B μὲν om. a²O: post γίνεται coll. H 31 ἔχει del.
V²: om. a¹O

αὐτοῖς ἔχει καὶ τὸ παρὰ φύσιν καὶ γίνεται, ὑπὸ τινος αἰτίας ἔξωθεν ἐμπο-
 δισθείσης τῆς φύσεως εἰς τὸ ἔργον τὸ ἑαυτῆς. διὸ οὔτε ἐξ ἀνάγκης ἄν-
 θρωπος ἐξ ἀνθρώπου ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὥστε καὶ κατὰ τὴν ὠρίσθαι 10
 δοκοῦσαν προθεσμίαν τοῖς γινομένοις κατὰ φύσιν ἕκαστον τῶν οὕτως γινο-
 5 μένων ἀεὶ γίνεται. ὄντος δὲ ἐν τοῖς γινομένοις κατὰ φύσιν καὶ (τοῦ) παρὰ
 φύσιν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς κατὰ τέχνην, χῶραν ἂν ἔχοι καὶ ἐν τοῖς κατὰ
 τὴν εἰμαρμένην γινομένοις τὸ παρὰ τὴν εἰμαρμένην, ὥστ' εἰ χῶραν ἔχει 15
 τὸ παρὰ φύσιν καὶ μὴ κενὸν ἐστὶν ὄνομα, ἔχοι ἂν ἐν τοῖς γινομένοις χῶραν
 καὶ τὸ παρὰ τὴν εἰμαρμένην. διὸ καὶ λέγοι τις ἂν εὐλόγως τὴν οἰκείαν
 10 φύσιν ἀρχὴν ἐκάστου καὶ αἰτίαν εἶναι τῆς τῶν γινομένων ἐν αὐτῷ κατὰ φύσιν 20
 τάξεως. ἀπὸ ταύτης γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ τε βίῳ τῶν ἀνθρώπων
 τὴν τάξιν καὶ αἱ καταστροφαὶ λαμβάνουσιν. ὀρώμεν γοῦν ὅτι καὶ τὸ σῶμα
 τῷ τοῖον ἢ τοῖον εἶναι τὴν φύσιν καὶ ἐν νόσοις καὶ ἐν φθοραῖς ἀκολουθῶς
 τῇ φυσικῇ συστάσει γίνεται, οὐ μὴν ἐξ ἀνάγκης· ἴκαναί γὰρ ἐκκροῦσαι 25
 15 τὴν τοιάνδε τάξιν ἐπιμέλειαι τε καὶ ἀέρων ὑπαλλαγαὶ καὶ προστάξεις
 ἰατρῶν καὶ συμβουλαὶ θεῶν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς
 εὔροι τις ἂν παρὰ τὴν φυσικὴν κατασκευὴν διαφόρους γινομένας ἐκάστῳ τὰς 30
 τε προαιρέσεις καὶ τὰς πράξεις καὶ τοὺς βίους. ἦθος γὰρ ἀνθρώπων δαί-
 μων κατὰ τὸν Ἡράκλειτον, τουτέστι φύσις. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γὰρ ταῖς
 20 φυσικαῖς κατασκευαῖς τε καὶ διαθέσεσιν τὰς τε πράξεις καὶ τοὺς βίους καὶ
 τὰς καταστροφὰς αὐτῶν ἀκολουθῶς ἰδεῖν ἔστι. τῷ μὲν γὰρ φιλοκινδύνῳ 18
 καὶ θρασεῖ φύσει βιαίως τις καὶ ὁ θάνατος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον (αὕτη γὰρ
 ἢ τῆς φύσεως εἰμαρμένῃ), τῷ δὲ γε ἀκολάστῳ τὴν φύσιν τό τε ἐν ἡδο-
 ναῖς τοιαύταις καταζῆν καὶ ὁ τῶν ἀκρατῶν βίος, ἂν μὴ τι κάλλιον ἐν αὐτῷ 5
 25 γενόμενον ἐμποδίῃ, (τῷ δὲ καρτερικῷ) κατὰ φύσιν αἱ τῶν πόνων ὑπομο-
 ναὶ καὶ αἱ κακοπάθειαι καὶ (αἱ) ἐν τοῖς τριούτοις τοῦ βίου καταστροφαὶ

1 alt. καὶ infra versum V 1. 2 παρεμποδισθείσης a² 2 οὔτε] fortasse οὐδὲ
 3 ἐξ s. v. V: om. a¹ ὡς V²a¹²: οὐκ V¹ ὥστε] ὄθεν a¹ καὶ del. Diels
 5 οὐκ ἀεὶ Schultess O τοῦ add. Lond. O 6 τέχνην (τοῦ παρὰ τέχνην) conl. O
 7 ἔχοι a² 12 τὴν καταστροφὴν a²: αἱ ἀναστροφαὶ B² γοῦν] οὐκ a² ὀρώμεν—
 βίους (18)] Eus. pr. ev. VI, 9. 270c—270d 13 τοῖον bis scripsi cf. Al. De an. 169,36:
 τοῖον bis libri: τοιάνδε bis Eusebius ἐν ante φθοραῖς om. Eusebius a² 14 κατα-
 στάσει Eusebii p. l. ὁμοίως ἐπὶ πάντων οὐδὲ ἐξ ἀνάγκης Eusebius 15 πολλάκις τὴν
 Eusebius τοιάνδε a¹: τοιάνδε sic V: τοιάν δὲ Lond.: τοιαύτην Eusebii p. l. a²
 τάξιν] ἔξιν Eusebius τε om. Eusebius ἀέρων] βίων Eusebius 16 συμβουλαὶ
 Eusebius κατὰ—τρόπον] οὕτως Eusebii p. l. 17 κατὰ O γινομένας] ἐν Eu-
 sebius 17. 18 τὰς τε om. Eusebius 18 τὰς om. Eusebius τοὺς om.
 Eusebius βίους ἐξ ἀσκήσεως καὶ ἀπὸ μαθημάτων καὶ ἀπὸ λόγων κριτετῶν βελτιου-
 μένων Eusebius ἀνθρώπων Lond. O 21 ἀκολούθους Lond. Cas. O φιλοκιν-
 δύνῃ a¹ 22 τὸ om. a² 23 γε om. Lond. O 24 καταζῆν a² ἂν μὴ] ἀλλ' εἰ
 a²O αὐτῷ V 25 γενόμενον ἐμποδίῃ scripsi coll. de an. 185,16: γενόμενον ἐκ-
 σείση τῆς (ἀκολασίας) Diels: γενόμενος ἐκπλησθη sic V: γενόμενος ἐκ πίση τῆς a¹: γενό-
 μενος ἐκπέση τῆς H: γενόμενον ἐκστῆ τῆς H γρ. ESKa² (sed γενόμενον a²) Lond. Cas. O
 (sed τοῦ pro τῆς Cas. O) τῷ δὲ καρτερικῷ addidi coll. de an. 185,29 (similiter O in
 adn.) 26 αἱ ἐν τοῖς ES: ἐν τοῖς a²O: μὲν τοῖς V¹: μὲν τι τοῖς V²: μέντοι τοῖς Ha¹

τῶν τὴν αἰτίαν τῶν περιστάτων αὐτοῦς κακῶν μεταφέροντας, δόξη οὔτε τοῖς ἐναργεῖσι συναδούσῃ οὔτε τινὰς πιστὰς ἀποδείξεις τοῦ οὕτως ἔχειν 15 ἐχούσῃ προσέτι τε ἀναιρούσῃ τὸ εἶναι τι ἐφ' ἡμῖν, οὐ πιστευθέντος τίς ἂν ἄλλη μείζων ἐκ λόγων γένοιτο ζημία; ὅτι μὲν γὰρ παρὰ τὰ ἐναργῆ, δῆλον 5 ἐκ τοῦ πεπιστεῦσθαι μὲν σχεδὸν ὑπὸ πάντων ἰδιωτῶν τε καὶ φιλοσόφων 20 τὸ γίνεσθαι τινα καὶ αὐτομάτως καὶ ἀπὸ τύχης, εἶναι δὲ τινα τῶν γινομένων καὶ ἐνδεχομένως γινόμενα καὶ ἔχειν τινὰ χώραν ἐν τοῖς οὖσιν καὶ τὸ μῆδὲν μᾶλλον τὸδε τοῦδε, τούτων δὲ μῆδὲν σώζεσθαι κατὰ τοὺς ἐξ ἀναγκῆς πάντα γίνεσθαι λέγοντας, εἴ γε σώζει μὲν αὐτὰ τὸ ἐφ' οἷς σημαιομέ- 25 νοις τὰ ὀνόματα ταῦτα κεῖσθαι πεπίστευται, ταῦτα μὴ κινεῖν· οὐ γὰρ τὸ ἄλλα τινὰ ὑποβάλλοντα σημαινόμενα τοῖς ὀνόμασιν διὰ τοῦ μένειν ἐκεῖνα μένειν ἡγεῖσθαι καὶ τὰ προειρημένα σωζόντων ἐστὶ τὰ κείμενα. οὐ γὰρ σώζεται τὸ γίνεσθαι τινα ἀπὸ τύχης, (ἂν) ἀνελών τις τὴν τῶν οὕτως γινο- 30 μένων φύσιν ὄνομα θῆται τοῖς γινομένοις ἐξ ἀνάγκης τὴν τύχην, ἀλλ' αὐτὰ 15 δεῖξαι δυνάμενα σώζεσθαι, ἐφ' ὧν τὸ τῆς τύχης ~~ἀπὸ τύχης~~ στευται.

Λέγεται δὴ πρὸς ἀπάντων ἀνθρώπων κοινὴ ἐμμενόντων ταῦτα ἀπὸ τύχης τε καὶ τοῦ αὐτῶν ἄλλων τινῶν ποιητικαῖς προηγουμέναις ἐπιγίνε 20 χάριν γινομένων τινὲ μὴ τοῦτο ἀπαντήσῃ οὐ κατὰ ἀρχὴν μῆδὲ ἡλπίζετο, τοῦτ' ἀπὸ τύχης λέγετε γεγονὸς ἀναιτίως, κατὰ συμβεβηκός; δ' ἐσχηκός ο γενέσει τινός. καὶ ὅτι τοιοῦτόν τι λέγουσιν πε 25 σθαι. θησαυρόν τε γὰρ φασὶν ἀπὸ τύχης εὕρεσθαι. ἢ μὲν γὰρ τούτου χάριν δρύσων οὐκ ἀπὸ τύχ τοῦτο ἀπήντησεν αὐτῷ, ἢ δὲ μῆδὲν τῆς εὔρεσθαι. οὐ γὰρ ἀλλοῦ τινὸς χάριν ἢ εὔρεσις ἀπήντη 30 τον ἀπὸ τύχης τὸν θησαυρόν εὕρηκεναι πάντες λ

Verify . . .
 Date? . . .
 Editor? . . .
 Bound? . . .
 Illegible-
 Volume? . . .
 In use M. R. R.
 Room . . .
 Reserved M. R. R.
 Room . . .
 In Bindery . . .
 Not available
 Check slip
 Missing . . .
 Not in S. I.
 Lacking . . .
 More wanted? . . .

The New York Public Library

1. Please exercise care in filling out call slips. When in doubt ask a librarian. Write legibly.
 2. If reference is to a periodical article, give title of periodical, date, volume number and page.
 3. Books will be delivered to your seat if you write the seat number on your slips and are there to receive them.
 4. Return books before leaving.
 5. Ink may be used only in fountain pens. Bottles of ink are not allowed.
 6. Your call slips will not be returned. Copy separately any information that you may need later.

1 αὐτοῖς H δόξη del. Diels ἀναφέροντας in mg. f
 4 γίνονται O 5 μὲν om. a² 9 σώζει Lond.: σώζειν τὰ m² scripsit η ut videtur V: αὐτὰ ἐστὶ a¹² 10 ταῦ (corr. V²) 13 σώζεται V²a¹²: σώζεσθαι V¹ ἀνελών sic V 14 θοῖτο B² ἀλλ' ἀλλ' ἂν ἀποδείξῃ Schwartz bene 15 δυνάμενα a²: δυνάμει κατηγορεῖσθαι V²a¹²: κατηγορεῖται V¹ 19 προηγου. expectas προηγουμένως ποιητικαῖς ὅταν—περιπεσεῖν 271a—271b τὰ δὲ ἀπὸ τύχης τοιαῦτα, ὅταν κ.τ.λ. νομῆν Eusebius δέ τι ὅπερ Eusebius 21 εσθαι (24. 25) om. Eusebius 24 σημαιομένου a² τινὰς a² ἂν V²a¹: καὶ V¹a²: ὅταν Eusebius om. Eusebius οὐ] μὴ Eusebius 27 ὁ μὲν—ὤρισσε a¹ 28 ἔμελε V²O: ἔμελλε a¹²: πάλιν V¹

ριον ἀπὸ τύχης κεκομίσθαι τινὰ λέγουσιν, ὅταν εἰς τὴν ἀγορὰν προελθὼν 20
 ἄλλου τινὸς χάριν ἀργύριον ἔχοντι περιπεσῶν τῷ χρεώστῃ τὸ ὀφειλόμενον
 αὐτῷ λάβῃ. τῷ γὰρ (τοῦ) προελθεῖν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄλλο τι προηγούμενον τέ-
 λος ἔχοντι τὸ τὸ προσοφειλόμενον λαβεῖν ἀπήντησεν ὡς τέλος κατὰ συμβε- 25
 5 βηκὸς αὐτῷ γενόμενον· [τὸ μὲν ποιητικὸν αἴτιον τὸ δὲ τούτου τέλος·] οὐ γὰρ
 ἀπὸ τύχης ἔτι λέγεται τις τὸ ὀφειλόμενον εἰληφῆναι, εἰ τούτου χάριν εἰς
 τὴν ἀγορὰν προῆλθεν, ὅτι τὸ προκείμενον αὐτῷ τέλος ἢ πρόοδος ἔσχεν.
 καὶ ὁ ἵππος δὲ αὐτομάτως τισὶν λέγεται σεσῶσθαι, ὅταν τροφῆς μὲν ἐλπίδι 30
 ἢ ἄλλου τινὸς χάριν ἀποφύγῃ τοὺς κατέχοντας αὐτόν, ἀπαντήσῃ δὲ αὐτοῦ
 10 τῇ φυγῇ καὶ τῷ δρόμῳ τὸ τοῖς δεσπótαις περιπεσεῖν. καὶ τί δεῖ ὅμιν
 πλείω παραδείγματα κατατίθεσθαι ἢ ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τῶν προειρημέ- 24
 νων; ἱκανὸν γὰρ ὡς πρὸς τὰ προκείμενα τὸ δεῖξαι ἐφ' ὧν σημασινομένων
 τὰ ὀνόματα κατηγορεῖται τὰ εἰρημένα. ὄντων δὲ τῶν ἀπὸ τύχης τε καὶ
 αὐτομάτως γινομένων τοιούτων, ὡς μὴ γίνεσθαι κατὰ προηγουμένην αἰτίαν 5
 15 (τῶν γὰρ σπανίως ἐπὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν γεγονόσιν ἀπαντῶντων τό τε αὐτό-
 ματον καὶ ἡ τύχη), πῶς ἂν σώζοιτό τι τῶν προειρημένων καθ' οὓς πάντα
 προηγησαμένοις τισὶν αἰτίαις καὶ προηγουμένοις ἐξ ἀνάγκης ἔστι τε τὰ ὄντα 6
 καὶ τὰ γινόμενα γίνεσθαι ἐκάστου τῶν γινομένων αἰτίον τι προκαταβεβλημέ- 10
 νον ἔχοντος, οὐ ὄντος ἢ γεγονότος ἀνάγκη καὶ αὐτὸ ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι,
 20 [τὸ] μηδὲν μὲν σώζοντας τῶν προειρημένων, κατ' ἄλλου δὲ τινος τὸ τῆς
 τύχης νομοθετήσαντας ὄνομα; (τὸ) γὰρ τῷ μὴ ἀναιρεῖσθαι ἐκεῖνο ὑπὸ τοῦ πάντα 15
 ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι τιθεμένου μηδὲ τὴν τύχην ἀναιρεῖσθαι λέγειν, σοφιστο-
 μένων ἔστιν ὁμοίως αὐτοῦς τε καὶ τοὺς ἀκούοντας αὐτῶν· οὕτως μὲν γὰρ
 οὐδὲν κωλύσει λέγειν ταῦτον εἰμαρμένην τε εἶναι καὶ τύχην καὶ τοσοῦτον
 25 ἀποδεῖν τοῦ τὴν τύχην ἀναιρεῖν, ὡς καὶ πάντα τὰ γινόμενα γίνεσθαι λέγειν 20
 [οὐκ] ἀπὸ τύχης. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ τοῦνομα σώζειν τὸ τῆς τύχης εἶχον
 τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἀναιρεῖν τὸ οὕτως γίνεσθαι τινα, ὧν τὸ ἀπὸ τύχης

2 χρεωστῇ a² 3 αὐτῷ V αὐτῷ λάβῃ] λήψαιτο Eusebii vulg.: αὐτὸ λάβῃ Eusebii p. l.
 τοῦ addidi 4 τὸ τὸ a¹: το το (sic) add. v. c. V: τὸ a²⁰ προσοφειλόμενον a²:
 προφειλόμενον a¹ 5 αὐτῷ V¹a¹²: αὐτῶν v. c. V γινόμενον Lond. O τέλος] τ
 in lit. V: (οὐ) τέλος O τὸ—τέλος] aut multa exciderunt ante haec verba, aut inter-
 pretamentum sunt sequentis enuntiati 9 ἀπαντήσῃ a¹² Eusebius: ἀπαντήσῃ V
 10 τὸ] τῷ δὲ Eusebii p. l. περιπεσεῖν. ὧν οὕτως ἐχόντων οὐδὲ ταῦτα ἂν εἴη καθ' εἰ-
 μαρμένην Eusebius δεῖ a²: δεῖν Va¹ 11 παραδείγματι a¹ 15 τῶν a²: τῶν corr.
 m¹ ut videtur in τὸν V: τὸν γρ. τῶν H: τὸ a¹ τοῖς v. c. Va¹²: τῶν V¹ ἀπαντῶν-
 των τό τε a²: ἀπαντῶν, τό, τε m²? corr. ex ἀπαντῶν το τε V: ἀπαντῶν τότε a¹
 τό γε Cas. 19 ἔχοντα a¹ γίνεσθαι O 20 τὸ deleui: τὸ V¹: τῷ ut videtur
 v. c. infra vers. V: τῷ a¹: τοὺς a²⁰ 21 νομοθετήσαντος a¹: νομοθετήσαντες O (τὸ)
 γὰρ τῷ scripsi: τῷ γὰρ v. c. Va¹²: τῷ V¹: τὸ γὰρ O ἐκεῖνα Lond. O 22 τύχην
 καὶ Lond. O 22. 23 σοφιστομένων] alt. o in lit. V: σοφιστομένων a¹ 23 αὐτοῦς O:
 αὐτοῦς V καὶ om. a² 24 κωλύσει V²a¹: κωλύσαντες (post u lit. 1 litt.) V¹a²:
 κωλύσαντας E Cas. 26 ἀπὸ V²a¹²: οὐκ ἀπὸ V¹ ἀλλ' (ἀλλὰ a²) οὐκ ἐπὶ τῷ B²a²:
 ἀλλ' ἐπὶ V¹: ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὸ V²: ἀλλ' οὐκ ἐπὶ a¹B¹: ἀλλὰ ES 27 ἀλλ' sic V
 τῷ] m¹ corr. ex τῶν V

τῶν τὴν αἰτίαν τῶν περισετώτων αὐτοῦς κακῶν μεταφέροντας, δόξη οὔτε τοῖς ἐναργεῖσι συναδούσῃ οὔτε τινὰς πιστὰς ἀποδείξεις τοῦ οὕτως ἔχειν 15 ἔχουσα πρὸς τε ἀναιρούσῃ τὸ εἶναι τι ἐφ' ἡμῖν, οὐ πιστευθέντος τίς ἂν ἄλλη μελίων ἐκ λόγων γένοιτο ζημία; ὅτι μὲν γὰρ παρὰ τὰ ἐναργῆ, δῆλον 5 ἐκ τοῦ πεπιστεῦσθαι μὲν σχεδὸν ὑπὸ πάντων ἰδιωτῶν τε καὶ φιλοσόφων 20 τὸ γίνεσθαι τινα καὶ αὐτομάτως καὶ ἀπὸ τύχης, εἶναι δέ τινα τῶν γινομένων καὶ ἐνδεχομένως γινόμενα καὶ ἔχειν τινὰ χώραν ἐν τοῖς οὖσι καὶ τὸ μῆδὲν μᾶλλον τόδε τοῦδε, τούτων δὲ μῆδὲν σώζεσθαι κατὰ τοὺς ἐξ ἀναγκῆς πάντα γίνεσθαι λέγοντας, εἴ γε σώζει μὲν αὐτὰ τὸ ἐφ' οἷς σημαινομέ- 25 νοις τὰ ὀνόματα ταῦτα κεῖσθαι πεπίστευται, ταῦτα μὴ κινεῖν· οὐ γὰρ τὸ ἄλλα τινὰ ὑποβάλλοντα σημαινόμενα τοῖς ὀνόμασι διὰ τοῦ μένειν ἐκεῖνα μένειν ἡγεῖσθαι καὶ τὰ προειρηγμένα σωζόντων ἐστὶ τὰ κείμενα. οὐ γὰρ σώζεται τὸ γίνεσθαι τινα ἀπὸ τύχης, (ἂν) ἀνελών τις τὴν τῶν οὕτως γινο- 30 μένων φύσιν ὄνομα θῆται τοῖς γινομένοις ἐξ ἀνάγκης τὴν τύχην, ἀλλ' αὐτὰ 15 δεῖξαι δυνάμενα σώζεσθαι, ἐφ' ὧν τὸ τῆς τύχης ὄνομα κατηγορεῖσθαι πεπίστευται. 22

Λέγεται δὴ πρὸς ἀπάντων ἀνθρώπων κοιναῖς τε καὶ φυσικαῖς ἐννοίαις VIII ἐμμενόντων ταῦτα ἀπὸ τύχης τε καὶ τοῦ αὐτομάτου γίνεσθαι, ἃ αἰτίαις ἄλλων τινῶν ποιητικαῖς προηγουμέναις ἐπιγίνεται. ὅταν γὰρ ἄλλου τινός 5 20 χάριν γινομένην τινὴ μὴ τοῦτο ἀπαντήσῃ οὐ χάριν ἐγένετο, ἄλλο δέ, ὃ τὴν ἀρχὴν μῆδὲ ἠλπίζετο, τοῦτ' ἀπὸ τύχης λέγεται γεγονέναι καθ' αὐτὸ μὲν γεγονός ἀναιτίως, κατὰ συμβεβηκός· δ' ἐσχληκός αἴτιον τὸ γενόμενον ἐπ' ἄλλου γενέσει τινός. καὶ ὅτι τοιοῦτόν τι λέγουσιν πάντες τὸ γινόμενον ἀπὸ τύ- 10 χης δῆλον ἐξ ὧν ὑποβάλλουσιν σημαινομένων οἷς ἀπὸ τύχης φασὶν γίνε- 25 σθαι. θησαυρόν τε γὰρ φασὶν ἀπὸ τύχης εὐρηκέναι τινὰ, κἄν ἄλλου χάριν ὀρύσσων τίς τινος, ἀλλ' οὐ τοῦ θησαυρόν εὐρεῖν θησαυρῷ περιπέσῃ (ὅ μὲν γὰρ τούτου χάριν ὀρύσσων οὐκ ἀπὸ τύχης· οὐ γὰρ χάριν ὠρυσσεν, 15 τοῦτο ἀπήντησεν αὐτῷ, ᾧ δὲ μῆδὲν τῆς εὐρέσεως τοῦ θησαυροῦ ἔμελε, ποιοῦντι δὲ ἄλλου τινός χάριν ἢ εὐρεσις ἀπήντησεν ὡς τέλος ἐκεῖνου, τοῦ- 30 τον ἀπὸ τύχης τὸν θησαυρόν εὐρηκέναι πάντες λέγουσιν), ἀλλὰ καὶ τὸ ἀργύ-

1 αὐτοῖς H δόξη del. Diels ἀναφέροντας in mg. μεταφέροντας H 3 τι om. a¹
 4 γίνετο O 5 μὲν om. a² 9 σώζει Lond.: σώζειν sic V: σώζειν a¹² αὐτὰ (supra
 τὰ m² scripsit η ut videtur) V: αὐτὰ ἐστὶ a¹² 10 ταῦτα om. O 11 ἄλλας τινὰς V¹
 (corr. V²) 13 σώζεται V²a¹²: σώζεσθαι V¹ ἂν V²a¹O: om. V¹a²
 ἀνελών sic V 14 τοῦτο B² ἀλλ' ἂν V²a¹ 14. 15 αὐτὰ δεῖξαι]
 ἂν ἀποδείξῃ Schwartz bene 15 δυνάμενα a²: δυνάμενασ sic V¹: δυνηθῆ V²a¹O
 κατηγορεῖσθαι V²a¹²: κατηγορεῖται V¹ 19 προηγουμέναις V²a¹O: προηγουμένως V¹a²,
 exspectas προηγουμένως ποιητικαῖς ὅταν—περιπεσεῖν (173, 10)] Eus. praep. ev. VI, 9.
 271a—271b τὰ δὲ ἀπὸ τύχης τοιαῦτα, ὅταν κ.τ.λ. 20 γινομένου V¹ (corr. v. c.): γε-
 νομένην Eusebius δέ τι ἔπερ Eusebius 21 οὐδὲ Eusebius τοῦτ'—γίνε-
 σθαι (24. 25) om. Eusebius 24 σημαινομένου a² 25 φησιν Eusebius
 τινὰς a² ἂν V²a¹: κἄν V¹a²: ὅταν Eusebius 26 τινος om. a¹ τίς τινος
 om. Eusebius οὐ] μὴ Eusebius 27 ὅ μὲν—ἀλλὰ (30) om. Eusebius
 ὠρισσε a¹ 28 ἔμελε V²O: ἔμελλε a¹²: πάλιν V¹

ριον ἀπὸ τύχης κεκομίσθαι τινὰ λέγουσιν, ὅταν εἰς τὴν ἀγορὰν προελθὼν 20
 ἄλλου τινὸς χάριν ἀργύριον ἔχοντι περιπεσῶν τῷ χρεώστῃ τὸ ὀφειλόμενον
 αὐτῷ λάβῃ. τῷ γὰρ (τοῦ) προελθεῖν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄλλο τι προηγούμενον τέ-
 λος ἔχοντι τὸ τὸ προσφειλόμενον λαβεῖν ἀπήντησεν ὡς τέλος κατὰ συμβε- 25
 5 βηκὸς αὐτῷ γενόμενον· [τὸ μὲν ποιητικὸν αἴτιον τὸ δὲ τούτου τέλος·] οὐ γὰρ
 ἀπὸ τύχης ἔτι λέγεται τις τὸ ὀφειλόμενον εἰληφέναι, εἰ τούτου χάριν εἰς
 τὴν ἀγορὰν προῆλθεν, ὅτι τὸ προκείμενον αὐτῷ τέλος ἢ πρόοδος ἔσχεν.
 καὶ ὁ ἵππος δὲ αὐτομάτως τισὶν λέγεται σεσῶσθαι, ὅταν τροφῆς μὲν ἐλπίδι 30
 ἢ ἄλλου τινὸς χάριν ἀποφύγῃ τοὺς κατέχοντας αὐτόν, ἀπαντήσῃ δὲ αὐτοῦ
 10 τῇ φυγῇ καὶ τῷ δρόμῳ τὸ τοῖς δεσπόταις περιπεσεῖν. καὶ τί δεῖ ὁμῖν
 πλείω παραδείγματα κατατίθεσθαι ἢ ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τῶν προειρημέ- 24
 νων; ἱκανὸν γὰρ ὡς πρὸς τὰ προκείμενα τὸ δεῖξαι ἐφ' ὧν σημασινομένων
 τὰ ὀνόματα κατηγορεῖται τὰ εἰρημένα. ὄντων δὴ τῶν ἀπὸ τύχης τε καὶ
 αὐτομάτως γινομένων τοιούτων, ὡς μὴ γίνεσθαι κατὰ προηγουμένην αἰτίαν 5
 15 (τῶν γὰρ σπανίως ἐπὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν γεγονόσιν ἀπαντῶντων τὸ τε αὐτό-
 ματον καὶ ἡ τύχη), πῶς ἂν σώζοιτό τι τῶν προειρημένων καθ' οὓς πάντα
 προηγησαμένοις τισὶν αἰτίαις καὶ προηγουμένοις ἐξ ἀνάγκης ἔστι τε τὰ ὄντα
 καὶ τὰ γινόμενα γίνεται ἐκάστου τῶν γινομένων αἰτίον τι προκαταβεβλημέ- 10
 νον ἔχοντος, οὐ ὄντος ἢ γεγονότος ἀνάγκη καὶ αὐτὸ ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι,
 20 [τὸ] μηδὲν μὲν σώζοντας τῶν προειρημένων, κατ' ἄλλου δὲ τινος τὸ τῆς
 τύχης νομοθετήσαντας ὄνομα; (τὸ) γὰρ τῷ μὴ ἀναιρεῖσθαι ἐκεῖνο ὑπὸ πάντα 15
 ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι τιθεμένου μηδὲ τὴν τύχην ἀναιρεῖσθαι λέγειν, σοφιστο-
 μένων ἐστὶν ὁμοίως αὐτοῦς τε καὶ τοὺς ἀκούοντας αὐτῶν· οὕτως μὲν γὰρ
 οὐδὲν κωλύσει λέγειν ταῦτον εἰμαρμένην τε εἶναι καὶ τύχην καὶ τοσοῦτον
 25 ἀποδεῖν τοῦ τὴν τύχην ἀναιρεῖν, ὡς καὶ πάντα τὰ γινόμενα γίνεσθαι λέγειν 20
 [οὐκ] ἀπὸ τύχης. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ τοῦνομα σώζειν τὸ τῆς τύχης εἶχον
 τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἀναιρεῖν τὸ οὕτως γίνεσθαι τινα, ὧν τὸ ἀπὸ τύχης

2 χρεωστῇ a² 3 αὐτῷ V αὐτῷ λάβῃ] λήψαιτο Eusebii vulg.: αὐτὸ λάβῃ Eusebii p. l.
 τοῦ addidi 4 τὸ τὸ a¹: το το (sic) add. v. c. V: τὸ a²⁰ προσφειλόμενον a²:
 προφειλόμενον a¹ 5 αὐτῷ V¹a¹²: αὐτῶν v. c. V γινόμενον Lond. O τέλος]
 τ in lit. V: (οὐ) τέλος O τὸ—τέλος] aut multa exciderunt ante haec verba, aut inter-
 pretamentum sunt sequentis enuntiati 9 ἀπαντήσῃ a¹² Eusebius: ἀπαντήσῃ V
 10 τὸ] τῷ δὲ Eusebii p. l. περιπεσεῖν. ὧν οὕτως ἐχόντων οὐδὲ ταῦτα ἂν εἴη καθ' εἰ-
 μαρμένην Eusebius δεῖ a²: δεῖν Va¹ 11 παραδείγματι a¹ 15 τῶν a²: τῶν corr.
 m¹ ut videtur in τὸν V: τὸν γρ. τῶν H: τὸ a¹ τοῖς v. c. Va¹²: τῶν V¹ ἀπαντῶν-
 των τὸ τε a²: ἀπαντῶν, τό, τε m²? corr. ex ἀπαντῶν το τε V: ἀπαντῶν τότε a¹
 τό γε Cas. 19 ἔχοντα a¹ γίνεσθαι O 20 τὸ delevis: τὸ V¹: τῷ ut videtur
 v. c. infra vers. V: τῷ a¹: τοὺς a²⁰ 21 νομοθετήσαντος a¹: νομοθετήσαντες O (τὸ)
 γὰρ τῷ scripsi: τῷ γὰρ v. c. Va¹²: τῷ V¹: τὸ γὰρ O ἐκεῖνα Lond. O 22 τύχην
 καὶ Lond. O 22. 23 σοφιστομένων] alt. o in lit. V: σοφιστομένων a¹ 23 αὐτοῦς O:
 αὐτοῦς V καὶ om. a² 24 κωλύσει V²a¹: κωλύσαντες (post u lit. I litt.) V¹a²:
 κωλύσαντας E Cas. 26 ἀπὸ V²a¹²: οὐκ ἀπὸ V¹ ἀλλ' (ἀλλὰ a²) οὐκ ἐπὶ τῷ B²a²:
 ἀλλ' ἐπὶ V¹: ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὸ V²: ἀλλ' οὐκ ἐπὶ a¹B¹: ἀλλὰ ES 27 ἀλλ' sic V
 τῷ] m¹ corr. ex τῶν V

τε καὶ τὸ αὐτόματον γίνεσθαι κατηγορεῖται. εἰ γὰρ ἄλλο ποιῶσαν οἱ τὴν αὐτὴν τύχην καὶ τὸ αὐτόματον ὁμολογούμενα αἰτίαν ἀδύνατον ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ. ἢ) τύχης τι σημαίνοντων ὄντων εἰσάγουσιν τε καὶ νομοθετοῦσιν: τὸ γὰρ εἰς τὴν τούτων φύσιν γρηγορεῖται τῷ λέγειν τινὰς αὐτομάτως γίνεσθαι, ὅταν αὐτῶν αἰτίας ἢ αὐτοῖς ἢ αἰτία τῆς φύσεως ἔσονται. οὐ γὰρ ὡς οὐσίας μὲν τινος αἰτίας, ἀδύνατον δὲ αὐτοῖς οὕτω λέγουσιν. ἀλλ' ἐπ' ὧν ἀναίτιως γεγονέναι κείθουσιν αὐτοῖς, ἐπὶ τούτων τὸ αὐτόματον κατηγοροῦσιν· οὐδεὶς γοῦν, ἐπ' οὗ ζητοῦσιν τὴν αἰτίαν ὡς οὐσίας, αὐτομάτως αὐτὸ γεγονέναι λέγει. ἀλλ' οὐδ' ἔπεισται τις αὐτομάτως γεγονέναι τούτου ζητεῖ τὴν αἰτίαν. διὸ οὐκέτι' 26

10 οἱ λαοὶ περὶ τούτων οὕτω λέγουσιν, καὶ τυγχάνουσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς αἰτίας ἀγνοοῦντες. οὐ γὰρ ἐπ' ὧν προειρήκαμεν ὡς ἐπὶ πάντων ἀπὸ τύχης γίνεσθαι λεγόμενων, ἀλλ' ἐπ' ἄλλων τινῶν κυριώτερος ὁ τοιοῦτος λόγος τῆς 5

τύχης ἂν κατηγοροῦτο. περὶ ὧν οὐδεὶς ὡς ἀπὸ τύχης γινόμενων εἰπὲν ποτε. τῆς μὲν γὰρ εὐρέσεως τοῦ θησαυροῦ καὶ τοῦ τὸ ἔρμυλον λαβεῖν οὐκ 15

ἀδύνατον ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ τὰ αἴτια, ἀλλὰ φανερὰ καὶ πρόδηλα. τῆς μὲν 10

γὰρ εὐρέσεως τὸ ἔρμυλον, τοῦ δὲ τὸ ἔρμυλον λαβεῖν τὸ εἰς τὴν ἀγορὰν προελθεῖν. οὕτε γὰρ ἂν ἐκεῖνος μὴ ἔρμυσον εὕρεν οὕτε οὗτος μὴ προελθὼν τὸ ἔρμυλον εἴλαβεν, ἀλλ' ἔτι μὴ προηγουμένα τούτων αἰτία (τὰ) προειρημένα, ἀλλὰ ἄλλου τινὸς χάριν ἐγένετο, διὰ τοῦτο ἀπὸ τύχης γίνε- 15

20 σθαι προσηλπηται. ἀδύνατον δὲ τὰ αἰτία ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ ἐκείνων μᾶλλον ἢ κατὰ τινὰς ἀναπαθείας γίνεσθαι πεπίστευται ἀγνοουμένης τῆς αἰτίας δι' ἣν γίνεται, ὅποια περίπτα τέ τινα προσηλπηται οὐδεμίαν εὐλογον καὶ πιθανὴν αἰτίαν τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἔχοντα, ἔτι δὲ ἐπιποιοῦν καὶ τινες τοιαῦτα 20

μαγανεύει. τούτων γὰρ ὁμολογεῖται μὲν ὑπὸ πάντων ἀδύνατον εἶναι ἢ αἰ- 25

25 τία, διὸ καὶ ἀνατιολογητὰ λέγουσιν αὐτά. οὐδεὶς δὲ ἀπὸ τύχης τούτων (τι) ποιεῖν λέγει, ὅτι πεπίστευται κατὰ τινὰ ὀρισμένην αἰτίαν ἢ ποιεῖ ποιεῖν, 26

ὡς τῶν ἀπὸ τύχης οὐ διὰ τὸ τῆς αἰτίας ἀδύνατον οὕτως γίνεσθαι λεγόμενων, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀνάιτιον τῆς προηγουμένης τε καὶ κυρίως αἰτίας.

Καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ περὶ τῆς τύχης ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα καὶ οὕτως IX

30 τοῖς κειμένιοι συνάδοντα· ὅτι δὲ καὶ τὸ ἐνδεχόμενόν τε καὶ τὸ ὀπότερ' 20

1 τὸ om. a² 2 ἢ add. V² 4 τῷ m¹ corr. ex ταῦ V 6 αὐτοῖς sic V

7 αὐτοῖς V οὐδεὶς γοῦν Va¹: οὐ δεῖ γὰρ a² 8 λέγει Va¹: λέγειν a² οὐδ' om. a²

9 ζητεῖ B²: ζητεῖν Va¹O: μὴ ζητεῖν a² οὐκέτι a¹² 12 ἀπ' O

κυριώτερος conl. O 13 ἂν a²O: //ν sic V: ὧν a¹ 14 μὲν om. a²

τοῦτο a¹ 16 τοῦ ἐξ] τοῦδε a²: τοῦτο δὲ a¹ 18 προηγουμένως a²

τὰ add. a² 20 ἀδύνατον κτλ.—λέγουσιν αὐτὰ (25)] cf. Eus. pr. ev. VI, 9. 271^b—271c

καὶ ἀδύνατον εἶναι τινα Eusebius ἐκεῖνα a² ἐκείνων μᾶλλον om. Eusebius

22 ὅποια περίπτα Eusebius conl. O: ὅσα περίπτα a²: ὅμοια π[ερίπτα sic V: ὅμοια περίπτα H: ὅμοια περίπτα a¹ τέ τινα] τινα ποιεῖν Eusebius προσηλπηται Eusebii vulg.

23 ἔτι δὲ V Eusebius a¹: ἔτι τε a²: ἔτι τε E τοιαῦτα τινες Eusebius

24 μαγανεύει] μαντεύει Eusebii p. l. 25 τύχης om. a² τούτων τι Cas. (sed ante ἀπὸ Cas.) Lond. O: τούτων Va¹²: οὐδὲν τούτων B² 26 ποιεῖ om. a² (ποιεῖν ἢ ποιεῖ Cas.)

27 οὐ om. a² 29 περὶ a²: ἐπὶ Va¹ 30 τε om. a²

ἔτυχεν γίνεσθαι τίνα ὑπὸ τῶν πάντα ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι λεγόντων ἀνα-
 ρεῖται, αὐτόθεν πρόδηλον, εἴ γε ταῦτα μὲν κυρίως ἐνδεχομένως γίνεσθαι λέ-
 γεται, ἐφ' ὧν καὶ τὸ ἐνδέχεσθαι μὴ γενέσθαι χώραν ἔχει, ὡς καὶ αὐτὸ 28
 τὸ ὀπίτερ' ἔτυχεν λεγόμενον ποιεῖ γνώριμον, τὰ δ' ἐξ ἀνάγκης γινόμενα
 5 οὐκ ἐνδέχεται μὴ γενέσθαι. λέγω δὲ τὸ ἀναγκαῖον οὐκ ἐπὶ τοῦ βίᾳ γινο-
 μένου μηδὲ κατὰ τούτου τις εὐθυνέτω τοῦνομα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν φύσει γινο- 5
 μένων ὑπὸ τιῶν, ὧν τὰ ἀντικείμενα ἀδύνατον (ἀν) εἶη γίνεσθαι. καίτοι πῶς
 οὐκ ἄτοπα καὶ παρὰ τὰ ἐναργῆ καὶ μέχρι τούτων τὴν ἀνάγκην προεληλυ-
 θέναι λέγειν, ὡς μήτε κινήθῃν τίνα δύνασθαι κινήσιν τίνα μήτε κινήσῃ
 10 τι τῶν αὐτοῦ μερῶν, ἦν κινήσιν καὶ μὴ κινεῖσθαι τότε οἶόν τε ἦν, ἀλλὰ 10
 τὴν τυχοῦσαν τοῦ τραχήλου περιστροφῆν καὶ τὴν δακτύλου τινὸς ἕκτασιν
 καὶ τὸ ἐπάρατα τὰ βλέφαρα ἢ τι τῶν τοιούτων προηγουμέναις τιθὴν αἰτίαις
 ἐπόμενον ἄλλως ὑφ' ἡμῶν μὴ δύνασθαι γίνεσθαι ποτε, καὶ ταῦτα ὁρῶν-
 τας ἐν τοῖς οὖσιν τε καὶ γινόμενοις πολλὴν οὖσαν διαφορὰν τῶν πραγμά- 15
 15 των, ἐξ ἧς ῥάδιον ἦν μαθεῖν ὅτι μὴ πάντα ἐνδεδεταί ταῖς τοιαύταις αἰτί-
 αις; ὁρῶμεν γοῦν τῶν ὄντων τὰ μὲν τίνα οὐδεμίαν ἔχοντα δύναμιν τῆς εἰς
 τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐν ᾧ ἐστὶ μεταβολῆς, τὰ δ' οὐδὲν μᾶλλον αὐτῶν ἐν 20
 τῷ ἀντικειμένῳ ἢ ἐν ᾧ ἐστὶν εἶναι δυνάμενα. πῦρ μὲν γὰρ οὐχ οἶόν τε
 δέξασθαι ψυχρότητα, ἦτις ἐστὶν ἐναντία αὐτοῦ τῇ συμφύτῳ θερμότητι,
 20 ἀλλ' οὐδὲ χιῶν δέξαιτ' ἀν θερμότητα χιῶν μένουσα, ὕδωρ δὲ χᾶν ἢ ψυχρὸν
 οὐκ ἀδύνατον ἀποβαλὼν ταύτην δέξασθαι τὴν ἐναντίαν αὐτῇ θερμότητα· 25
 ὁμοίως δὲ καὶ τούτῳ δυνατὸν καὶ τὸν καθεζόμενον στῆναι καὶ τὸν κινού-
 μενον ἡρεμῆσαι καὶ τὸν λαλοῦντα σιγῆσαι καὶ ἐπὶ μυρίων εὔροι τις ἀν
 δύναμιν τίνα ἐνουάρχουσαν τῶν ἐναντίων δεκτικὴν, ὧν, εἰ τὰ ἐξ ἀνάγκης
 25 ὄντα ἐν θατέρῳ οὐκ ἔχει δύναμιν τοῦ δέξασθαι τοῦ ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ ἐναν- 30
 τίον, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀν εἶη ἐν οἷς ἐστὶ τὰ καὶ τοῦ ἐναντίου αὐτοῖς
 δεκτικά. εἰ δὲ μὴ ἐξ ἀνάγκης, ἐνδεχομένως. τὰ δὲ ἐνδεχομένως ἔν τι
 οὕτως ἐστὶν ἐν αὐτῷ ὡς οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ὡς ἐνδεχομένως ἐν αὐτῷ

3 ἐφ' ὧν—δεκτικὴν (24)] cf. Eus. l. c. VI, 9. 271c λέγεται δὲ ἐνδεχομένως γίνεσθαι ταῦτα
 ἐφ' ὧν κτλ. ἐνδέχεσθαι om. Eusebius γίνεσθαι Eusebii p. l. 4 τὰ δ'—τίνα
 μήτε (9)] ὅσον τὸ Eusebius 4 γινόμενα om. a¹ 5 γίνεσθαι O δὴ a²
 6 τῶν] τοῦ a² 6. 7 γινόμενου a² 7 οὐκ ἀδύνατον B² (ἀν) εἶη scripsi: εἶη
 Lond. O: εἶη μὴ (sic i. e. ηε) V: εἶη μὴ a¹²: μὴ ESH γρ. γίνεσθαι V: γενέσθαι a¹²
 8 fortasse ἄτοπον ἀνάγκης O 10 αὐτοῦ V: αὐτοῦ a¹²: αὐτῷ Lond.
 τότε Va¹: ποτε a²: ποτε Lond. ἦν—ἀλλά] καὶ Eusebius 11 τὴν (alt.) B² Cas.
 Lond. O: τὸ Va¹²: τὴν τοῦ Eusebius τινος om. Eusebius 12 ἢ τι—τούτῳ
 δυνατὸν (22) om. Eusebius 13 ἄλλως Schwartz: ἀλλ' ὡς libri 15 ἐνδεδεταί
 a²: ἐνδέχεται a¹ 16 γοῦν ὅτι a¹: γοῦν τὰ Lond. 18 ἢ V²a¹²: τῷ V¹: τι ES
 19 αὐτοῦ om. O τῆς συμφύτου θερμότητος a² 20 δέξαιτ' V¹ (corr. V²)
 21 ἀποβάλλον a²O: ἀποβαλλὼν a¹ 22 pr. καὶ del. B² τούτῳ] τῷ αὐτῷ Lond.
 O: fortasse τοῦτο στῆσαι Eusebius (?) 24 ὧν εἰ τὰ] εἰ οὖν B²
 δεκτικὴν, ἀ οὐκ ἀν γένοιτο ἐξ εἰμαρμένης. τὰ γὰρ ἐξ αὐτῆς οὐδέχεται τοῦ ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ
 ἐναντίον Eusebius 27 τὰ Va¹: τὸ a² τὰ—ἐνδεχομένως om. ES fortasse
 (ὄντα) ἔν τι

γεγονότα. τὸ δὲ ἐνδεχομένως γερονδὸς ἐν τινι καὶ μὴ γεγονέναι ἐν αὐτῷ 30
οἶόν τε ἦν. ἔστι μὲν γὰρ ἕκαστον καὶ τούτων ἐν ᾧ ὄν τυγχάνει, διότι
ἦν ἐν θατέρῳ αὐτῷ ἀντικειμένῳ εἶναι, ἐν ᾧ δ' ἐστὶ νῦν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης 5
ἀπλῶς ἐστὶν ἐν τούτῳ διὰ τὴν πρὸς τὰ ἀντικείμενα δύναμιν. ἀλλὰ μὴν
5 τὰ οὕτως ὄντα ἐν τισιν οὐ δι' αἰτίας τινὰς προκαταβεβλημένας [τε] ἐξ
ἀνάγκης εἰς ταῦτα ἀγούσας ἐστὶν ἐν αὐτοῖς. ὥστ' εἰ πάντα τὰ ὁμοίως
τῶν ἀντικειμένων ὄντα δεκτικὰ ἐνδεχομένως τέ ἐστὶν ἐν οἷς ἐστὶν καὶ 10
οὐκ ἐστὶν ἐν οἷς οὐκ ἔστι, μυρία ἄν εἴη τὰ ἐνδεχομένως ὄντα τε καὶ γι-
νόμενα. ἄτοπον γὰρ ὁμοίως ἐξ ἀνάγκης εἶναι λέγειν ἐν τινι τὰ τε ἀνεπί-
10 δεκτὰ τῶν ἐναντίων τούτοις ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὰ μὴδὲν μᾶλλον καθ' ὄντι-
οῦν χρόνον τούτων ἢ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς δεκτικὰ. εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀνάγκης 15
ὄντα ἐν τινι ἀνεπίδεκτα τοῦ ἐναντίου αὐτῷ, τὰ ἐπίδεκτικὰ τοῦ ἐναντίου οὐκ
ἐξ ἀνάγκης ἄν ἐν ᾧ ἐστὶν εἴη.

Τὸ δὲ λέγειν μὴ ἀναιρεῖσθαι πάντων γινομένων καθ' εἰμαρμένην τὸ X
15 δυνατὸν τε καὶ ἐνδεχόμενον τῷ δυνατὸν μὲν εἶναι γενέσθαι τοῦτο δ' ὑπ' 30
οὐδενὸς κωλύεται γενέσθαι, κἄν μὴ γένηται (τῶν δὲ καθ' εἰμαρμένην γι-
νομένων οὐ κωλυῖσθαι τὰ ἀντικείμενα γενέσθαι· διὸ καίτοι μὴ γινόμενα
ὅμως ἐστὶ δυνατὰ), καὶ τοῦ μὴ κωλυῖσθαι γενέσθαι αὐτὰ ἀπόδειξιν φέρειν
τὸ ἡμῖν τὰ κωλύοντα αὐτὰ [ἀν] ἄγνωστα εἶναι πάντως μὲν τινα ὄντα (ἀ 25
20 γὰρ ἐστὶν αἷτια τοῦ γίνεσθαι τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς καθ' εἰμαρμένην, ταῦτα
καὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι τούτοις αἷτια, εἴ γε ὡς φασιν ἀδύνατον τῶν αὐτῶν
περιστώτων γίνεσθαι τὰ ἀντικείμενα· ἀλλ' ὅτι μὴ ἡμῖν ἐστὶ γνώριμά 30
τινα ἀ ἐστὶ, διὰ τοῦτο ἀκώλυτον αὐτῶν τὸ [μὴ] γίνεσθαι λέγουσιν), τὸ 32
δὴ ταῦτα λέγειν πῶς οὐ παιζόντων ἐστὶν ἐν οὐ παιδιᾶς λόγοις δεσμένοις;
25 τὸ γὰρ ἡμᾶς ἀγνοεῖν, οὐδὲν πρὸς τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τὰ πράγματα· δῆλοι
γὰρ εἰσιν οἱ λέγοντες οὕτως ὡς τῇ ἡμετέρᾳ γνωρίσει τὸ δυνατὸν ἔσται κατ' 5
αὐτοῦς. τοῖς γὰρ γνωρίζειν αὐτῶν τὰ αἷτια δυναμένοις (οὔτοι δ' ἄν εἰεν

1 γερονδός. τὸ Lond. O: γερονώς. τὸ E²K δὲ om. a¹ 3 ἦν ἐν θατέρῳ HS:
ἦν ενθ' ατερρωι sic V: ἦν ἐν θατέρῳ sic B: ἦν ἐν|θατέρῳ E: ἦν ἐνδεχόμενον ἐν θατέρῳ
a¹² αὐτῷ scripsi: αὐτῶν libri ἀντικειμένῳ scripsi: ἀντικειμένων V: καὶ τῶν
ἀντικειμένων a²: καὶ τὸ ἀντικείμενον a¹. 5 τε del. V²: om. a¹² 6 ἐστὶν ἐν
αὐτοῖς V: ἐν αὐτοῖς ἐνδεχομένον ἐστὶν a¹²: ἐν αὐτοῖς B: ἐν αὐτοῖς ἐστὶν O τὰ
om. O 7 τῶν ἀντικειμένων ὄντα V²a¹: τοῖς ἀντικειμένοις ων sic V¹: τοῖς ἀντι-
κειμένοις ὧν a² τέ ἐστὶν ἐν οἷς ἐστὶν V²a¹²: ἐν οἷς ἐστὶν V¹: ἐν οἷς τέ ἐστὶν
ESK 9 τε καὶ O 10. 11 ὄντινα οὖν a² 11 ἐναντίων] τ in lit. V
εἰ γὰρ—ἐπίδεκτικὰ τοῦ ἐναντίου (12)] μὴ τοῦ ἐναντίου a²: τοῦ ἐναντίου ES 14 cf. quae
disputavi de sequentibus in Mus. Rhen. XLIV, 613 sq. μὴ (μ add. v. c. V, corr.
ex ἡ E, ἡ S)] εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀνάγκης ὄντα ἐν τινι ἀνεπίδεκτα τοῦ ἐναντίου αὐτῷ τὰ ἐπί-
δεκτικὰ a² 16 κἄν] ἄν a¹² δὲ v. c. Va¹: om. a² 16. 17 γενομένων O
17 κωλυῖσθαι Usener: κωλύεται libri 18 φέροι HO 19 αὐτὰ V²a¹²: αὐτὰ ἄν V¹
20 γενέσθαι a¹ 21 γενέσθαι a¹² τούτοις] οὔτοι Gercke εἰ γε a¹²: οὐεἰ γε
sic V: οὐ εἰ γε ES 23 ἀ om. a² μὴ sic V: μὴ a¹² 24 τοιαῦτα O
παιδείας a² 26 ὡς s. v. V γνωρίσει V²a¹²: γνωρίζει V¹: γνωρίζειν S 27 δυνα-
μένοις] δ in lit. V

οἱ μάντις) οὐκ ἔσται δυνατὰ † ὄντα δυνατοῖς εἰδῶσιν μὲν αὐτὰ κεκωλυμένα
 ἀγνοοῦσιν δὲ ὑφ' ἡμῶν κωλύοντες. σώζοντες δὲ τὴν τοῦ δυνατοῦ φύσιν 10
 οὕτως ὡς εἰρήκαμεν διὰ τοῦτο φασιν μὴδὲ τὰ γιγνόμενα καθ' εἰμαρμέ-
 νην καίτοι ἀπαραβάτως γινόμενα ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι, ὅτι ἐστὶν αὐτοῖς
 5 δυνατὸν γενέσθαι καὶ τὸ ἀντικείμενον, δυνατὸν οὕτως ὡς προεῖρηται. ἀλλὰ 15
 ταῦτα μὲν παιζόντων ὡσπερ εἶπόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ παρισταμένων δόγματι.
 ὁμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ λέγειν, τὸ ἀξίωμα τὸ 'ἔσται αὖριον ναυμαχία' ἀλη-
 θὲς μὲν εἶναι δύνασθαι, οὐ μέντοι καὶ ἀναγκαῖον. ἀναγκαῖον μὲν γὰρ τὸ
 εἶναι ἀληθές, τοῦτο δὲ οὐκέτ' ἀληθές μένει, ἐπειδὴν ἡ ναυμαχία γέννηται. 20
 εἰ δὲ μὴ τοῦτο ἀναγκαῖον, οὐδὲ τὸ ὑπ' αὐτοῦ σημαινόμενον τὸ ἐξ ἀνάγκης
 ἔσεσθαι ναυμαχίαν. εἰ δὲ ἔσται μὲν οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀληθές, ἀληθοῦς
 ὄντος τοῦ ἔσεσθαι ναυμαχίαν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης δέ, ἐνδεχομένως δηλονότι.
 εἰ δὲ ἐνδεχομένως, οὐκ ἀναιρεῖται τὸ ἐνδεχομένως τινα γενέσθαι ὑπὸ τοῦ 25
 πάντα γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην. πάλιν γὰρ καὶ τοῦτο (ὁμοιον τῷ προεῖρημένῳ).
 15 ὁμοῦ γὰρ παιζόντων ὁμοῦ δὲ ἀγνοούντων περὶ ὧν λέγουσιν. οὔτε γὰρ πᾶν τὸ
 ἐξ ἀνάγκης γιγνόμενον ἀναγκαῖον, εἴ γε τὸ μὲν ἀναγκαῖον αἰδίον, τὸ δὲ ἐξ 30
 ἀνάγκης γινόμενον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ γίνεσθαι τοιοῦτον εἶναι κεκώλυται, οὔτε
 τὸ ἀξίωμα τὸ τοῦτο λέγον ἀναγκαῖον, εἴ γε μὴ τὸ ὑπ' αὐτοῦ σημαινόμενον
 τοιοῦτον. οὐ γὰρ πᾶν ἀξίωμα, ἐν ᾧ τὸ ἀναγκαῖον περιέχεται, ἀναγκαῖον
 20 ἦδη † εἴ γε μὴν· οὐ γὰρ | ταύτη τὸ ἀναγκαῖον ἀξίωμα κρίνεται, ἀλλὰ τῷ μὴ 34
 μεταπίπτειν δύνασθαι εἰς ψεῦδος ἐξ ἀληθοῦς. εἰ τοίνυν μὴ ἀναγκαῖον, οὐδὲν
 κεκώλυται ἀληθές εἶναι [ὡς] τὸ 'ἔσται αὖριον ναυμαχία'. εἰ γὰρ ὡς
 ἀναγκαῖον λεγόμενον διὰ τὴν τοῦ ἀναγκαίου προσθήκην οὐκ ἀληθές, εἰ 5
 μὴ λέγοιτο ἀναγκαῖον τῇ τοῦ ἐξ ἀνάγκης προσθήσει, ἀληθές ἂν μένοι
 25 ὁμοίως τῷ χωρὶς τῆσδε τῆς προσθήκης λεγομένῳ. ἀλλ' εἰ τότ' ἀληθές,
 ἀληθές ἔσται, ἐνστάσης τῆς αὖριον, ἀξίωμα τὸ ἐξ ἀνάγκης γεγόνενα ναυ- 10
 μαχίαν. εἰ δὲ ἐξ ἀνάγκης, οὐκ ἐνδεχομένως. καὶ γὰρ εἰ ἀληθές ἐστι τὸ
 'αὖριον ἔσται ναυμαχία', εἰ γενέσθαι ναυμαχίαν καθ' εἰμαρμένην ἔσται, εἴ γε

1 εἰδῶσιν V: εἰσι a²: εἰδοσι a¹ κεκωλυμένα a¹ 1. 2 ὄντα — κωλύοντες] αὐτὰ
 τοῖς εἰδῶσι δυνάμενα αὐτὰ (αὐτὰ om. O) κεκωλυμένα, ἀγνοοῦσι δὲ ἡμῖν τὰ κωλύοντα δυ-
 νατὰ ἔσται Lond. O 4 ἐν αὐτοῖς K 5 ἀντικείμενον V δυνατοῦ (alt.)
 Lond. O ὡς] λεγομένου ὡς Lond. O 6 τοῦτο O μέν] μὴ a¹
 7 λέγ. καὶ τὸ ἀξ. a² 9 μένει Usenerus: μὲν libri ἐπειδὴν ἢ Va¹ Lond.: ἐπει-
 δὴν δὲ ἢ a²: εἰ μὴ ἐπειδὴν B²: ἐπειδὴν μὴ ἢ Usenerus sed cf. l. c. p. 613
 γέννηται ἀληθές a² 10 ἀνάγκης] εἰμαρμένης Heine 11 ἔσται a²
 13 ἐνδεχομένον ὡς i. e. ἐνδεχομένως (alt.) V: ἐνδεχομένον ὡς a¹² (ἐνδεχομένον ὡστε γε-
 νέσθαι B²) 14 πάντα λέγοντος γίνεσθαι Lond. O πᾶσιν] εἰ πάντα H γρ.
 ES (ὁμοιον τῷ προεῖρημένῳ)· ὁμοῦ scripsi 15 γὰρ παιζόντων V: μὲν γὰρ παι-
 ζόντων B: παιζόντων ἐστὶ a¹² 16 γινόμενον O 17 γίνεσθαι] σθαι in
 lit. V 18 μὴ τὸ Lond. O: τὸ μὴ Va¹: τὸ a²: del. B²; cf. l. c. p. 614 sq.
 19 μὴ τοιοῦτον B² 20 εἴ γε μὴ Va¹: om. a²: εἴ γε μὴ B²: fortasse δεῖ λέγειν
 οὐ γὰρ del. B² ἀναγκαῖον om. a² 22 ὡς deleui 23 λεγόμενον
 scripsi: γινόμενον libri 24 λέγοιτο scripsi: γίνοιτο (γένοιτο KES) libri
 25 τότ' scripsi: τοῦτ' libri 26 ἐνστάσει a² γεγόνενα V 27 δέ]
 γὰρ O

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

γεγονότα. τὸ δὲ ἐνδεχομένως γεγρονός ἐν τινι καὶ μὴ γεγονέναι ἐν αὐτῷ 30
οἶόν τε ἦν. ἔστι μὲν γὰρ ἕκαστον καὶ τούτων ἐν ᾧ ὄν τυγχάνει, διότι
ἦν ἐν θατέρῳ αὐτῷ ἀντικειμένῳ εἶναι, ἐν ᾧ δ' ἔστι νῦν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης 5
ἀπλῶς ἐστὶν ἐν τούτῳ διὰ τὴν πρὸς τὰ ἀντικείμενα δύναμιν. ἀλλὰ μὴν
5 τὰ οὕτως ὄντα ἐν τισιν οὐ δι' αἰτίας τινὰς προκαταβεβλημένας [τε] ἐξ
ἀνάγκης εἰς ταῦτα ἀγούσας ἐστὶν ἐν αὐτοῖς. ὥστ' εἰ πάντα τὰ ὁμοίως
τῶν ἀντικειμένων ὄντα δεκτικὰ ἐνδεχομένως τέ ἐστὶν ἐν οἷς ἐστὶν καὶ 10
οὐκ ἐστὶν ἐν οἷς οὐκ ἔστι, μυρία ἂν εἴη τὰ ἐνδεχομένως ὄντα τε καὶ γι-
νόμενα. ἄτοπον γὰρ ὁμοίως ἐξ ἀνάγκης εἶναι λέγειν ἐν τινι τὰ τε ἀνεπί-
10 δεκτὰ τῶν ἐναντίων τούτοις ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὰ μὴδὲν μᾶλλον καθ' ὄντιν-
οῦν χρόνον τούτων ἢ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς δεκτικὰ. εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀνάγκης 15
ὄντα ἐν τινι ἀνεπίδεκτα τοῦ ἐναντίου αὐτῷ, τὰ ἐπίδεκτικὰ τοῦ ἐναντίου οὐκ
ἐξ ἀνάγκης ἂν ἐν ᾧ ἐστὶν εἴη.

Τὸ δὲ λέγειν μὴ ἀναιρεῖσθαι πάντων γινομένων καθ' εἰμαρμένην τὸ X
15 δυνατὸν τε καὶ ἐνδεχόμενον τῷ δυνατὸν μὲν εἶναι γενέσθαι τοῦτο δ' ὑπ' 20
οὐδενός κωλύεται γενέσθαι, κἂν μὴ γένηται (τῶν δὲ καθ' εἰμαρμένην γι-
νομένων οὐ κωλυῖσθαι τὰ ἀντικείμενα γενέσθαι· διὸ καίτοι μὴ γινόμενα
ὅμως ἐστὶ δυνατὰ), καὶ τοῦ μὴ κωλυῖσθαι γενέσθαι αὐτὰ ἀπόδειξιν φέρειν
τὸ ἡμῖν τὰ κωλύοντα αὐτὰ [ἂν] ἄγνωστα εἶναι πάντως μὲν τινα ὄντα (ἂ 25
20 γὰρ ἐστὶν αἴτια τοῦ γίνεσθαι τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς καθ' εἰμαρμένην, ταῦτα
καὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι τούτοις αἴτια, εἴ γε ὡς φασιν ἀδύνατον τῶν αὐτῶν
περιεστώτων γίνεσθαι τὰ ἀντικείμενα· ἀλλ' ὅτι μὴ ἡμῖν ἐστὶ γνώριμά 30
τινα ἂ ἐστὶ, διὰ τοῦτο ἀκώλυτον αὐτῶν τὸ ! [μὴ] γίνεσθαι λέγουσιν), τὸ 32
δὴ ταῦτα λέγειν πῶς οὐ παιζόντων ἐστὶν ἐν οὐ παιδιᾶς λόγοις δεομένοις;
25 τὸ γὰρ ἡμᾶς ἀγνωεῖν, οὐδὲν πρὸς τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τὰ πράγματα· δῆλοι
γὰρ εἰσιν οἱ λέγοντες οὕτως ὡς τῇ ἡμετέρῃ γνωρίσει τὸ δυνατὸν ἔσται κατ' 5
αὐτούς. τοῖς γὰρ γνωρίζειν αὐτῶν τὰ αἴτια δυναμένοις (οὔτοι δ' ἂν εἰεν

1 γεγρονός. τὸ Lond. O: γεγρονός. τὸ E²K δὲ om. a¹ 3 ἦν ἐν θατέρῳ HS:
ἦν ἐνθ' ἀτερῳ sic V: ἦν ἐν θατέρῳ sic B: ἦν ἐν|θατέρῳ E: ἦν ἐνδεχόμενον ἐν θατέρῳ
a¹² αὐτῷ scripsi: αὐτῶν libri ἀντικειμένῳ scripsi: ἀντικειμένων V: καὶ τῶν
ἀντικειμένων a²: καὶ τὸ ἀντικείμενον a¹ 5 τε del. V²: om. a¹² 6 ἐστὶν ἐν
αὐτοῖς V: ἐν αὐτοῖς ἐνδεχομένον ἐστὶν a¹²: ἐν αὐτοῖς B: ἐν αὐτοῖς ἐστὶν O τὰ
om. O 7 τῶν ἀντικειμένων ὄντα V²a¹: τοῖς ἀντικειμένοις ὡν sic V¹: τοῖς ἀντι-
κειμένοις ὡν a² τέ ἐστὶν ἐν οἷς ἐστὶν V²a¹²: ἐν οἷς ἐστὶν V¹: ἐν οἷς τέ ἐστὶν
ESK 9 τε καὶ O 10. 11 ὄντινα οὖν a² 11 ἐναντίων] τ in lit. V
εἰ γὰρ—ἐπίδεκτικὰ τοῦ ἐναντίου (12)] μὴ τοῦ ἐναντίου a²: τοῦ ἐναντίου ES 14 cf. quae
disputavi de sequentibus in Mus. Rhen. XLIV, 613 sq. μὴ (μ add. v. c. V, corr.
ex ἡ E, ἡ S)] εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀνάγκης ὄντα ἐν τινι ἀνεπίδεκτα τοῦ ἐναντίου αὐτῷ τὰ ἐπι-
δεκτικὰ a² 16 κἂν] ἂν a¹² δὲ v. c. Va¹: om. a² 16. 17 γενομένων O
17 κωλυῖσθαι Usener: κωλύεται libri 18 φέρεi HO 19 αὐτὰ V²a¹²: αὐτὰ ἂν V¹
20 γενέσθαι a¹ 21 γενέσθαι a¹² τούτοις] οὔτοι Gercke εἰ γε a¹²: οὐαι γε
sic V: οὐ εἰ γε ES 23 & om. a² μὴ sic V: μὴ a¹² 24 τοιαῦτα O
παιδείας a² 26 ὡς s. v. V γνωρίσει V²a¹²: γνωρίζει V¹: γνωρίζειν S 27 δυνα-
μένοις] δ in lit. V

ηί μάντεις) οὐκ ἔσται δυνατὰ † ὄντα δυνατοῖς εἰδῶσιν μὲν αὐτὰ κεκωλυμένα
 ἀγνοοῦσιν δὲ ὑφ' ἡμῶν κωλύοντες. σώζοντες δὲ τὴν τοῦ δυνατοῦ φύσιν 10
 οὕτως ὡς εἰρήκαμεν διὰ τοῦτο φασιν μὴδὲ τὰ γινόμενα καθ' εἰμαρμέ-
 νην καίτοι ἀπαραβάτως γινόμενα ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι, ὅτι ἔστιν αὐτοῖς
 5 δυνατὸν γενέσθαι καὶ τὸ ἀντικείμενον, δυνατὸν οὕτως ὡς προεῖρηται. ἀλλὰ 15
 ταῦτα μὲν παιζόντων ὡσπερ εἰπὸν ἔστιν, ἀλλ' οὐ παρισταμένων δόγματι.
 ὁμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ λέγειν, τὸ ἀξίωμα τὸ ἔσται αὔριον ναυμαχία' ἀλη-
 θές μὲν εἶναι δύνασθαι, οὐ μέντοι καὶ ἀναγκαῖον. ἀναγκαῖον μὲν γὰρ τὸ
 ἀεὶ ἀληθές, τοῦτο δὲ οὐκέτ' ἀληθές μένει, ἐπειδὴν ἡ ναυμαχία γένηται. 20
 10 εἰ δὲ μὴ τοῦτο ἀναγκαῖον, οὐδὲ τὸ ὑπ' αὐτοῦ σημαινόμενον τὸ ἐξ ἀνάγκης
 ἔσεσθαι ναυμαχίαν. εἰ δὲ ἔσται μὲν οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀληθές, ἀληθοῦς
 ὄντος τοῦ ἔσεσθαι ναυμαχίαν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης δέ, ἐνδεχομένως δηλονότι.
 εἰ δὲ ἐνδεχομένως, οὐκ ἀναιρεῖται τὸ ἐνδεχομένως τινὰ γενέσθαι ὑπὸ τῷ 25
 πάντα γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην. πάλιν γὰρ καὶ τοῦτο (ὁμοιον τῷ προεῖρημένῳ)
 15 ὁμοῦ γὰρ παιζόντων ὁμοῦ δὲ ἀγνοούντων περὶ ὧν λέγουσιν. οὔτε γὰρ πᾶν τὸ
 ἐξ ἀνάγκης γινόμενον ἀναγκαῖον, εἴ γε τὸ μὲν ἀναγκαῖον αἰδίων, τὸ δὲ ἐξ 30
 ἀνάγκης γινόμενον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ γίνεσθαι τοιοῦτον εἶναι κεκώλυται, οὔτε
 τὸ ἀξίωμα τὸ τοῦτο λέγον ἀναγκαῖον, εἴ γε μὴ τὸ ὑπ' αὐτοῦ σημαινόμενον
 τοιοῦτον. οὐ γὰρ πᾶν ἀξίωμα, ἐν ᾧ τὸ ἀναγκαῖον περιέχεται, ἀναγκαῖον
 20 ἤδη † εἴ γε μὴν· οὐ γὰρ | ταύτη τὸ ἀναγκαῖον ἀξίωμα κρίνεται, ἀλλὰ τῷ μὴ 34
 μεταπίπτειν δύνασθαι εἰς ψεῦδος ἐξ ἀληθοῦς. εἰ τοίνυν μὴ ἀναγκαῖον, οὐδὲν
 κεκώλυται ἀληθές εἶναι [ὡς] τὸ ἔσται αὔριον ναυμαχία'. εἰ γὰρ ὡς
 ἀναγκαῖον λεγόμενον διὰ τὴν τοῦ ἀναγκαίου προσθήκην οὐκ ἀληθές, εἰ 5
 μὴ λέγοιτο ἀναγκαῖον τῇ τοῦ ἐξ ἀνάγκης προσθέσει, ἀληθές ἂν μένοι
 25 ὁμοίως τῷ χωρὶς τῆσδε τῆς προσθήκης λεγομένῳ. ἀλλ' εἰ τότ' ἀληθές,
 ἀληθές ἔσται, ἐνστάσης τῆς αὔριον, ἀξίωμα τὸ ἐξ ἀνάγκης γεγόνει ναυ- 10
 μαχίαν. εἰ δὲ ἐξ ἀνάγκης, οὐκ ἐνδεχομένως. καὶ γὰρ εἰ ἀληθές ἔστι τὸ
 'αὔριον ἔσται ναυμαχία', ἀεὶ γενέσθαι ναυμαχίαν καθ' εἰμαρμένην ἔσται, εἴ γε

1 εἰδῶσιν V: εἰσι a²: εἰδοσι a¹ κεκωλυμένα a¹ 1. 2 ὄντα — κωλύοντες] αὐτὰ
 τοῖς εἰδῶσι δυνάμενα αὐτὰ (αὐτὰ om. O) κεκωλυμένα, ἀγνοοῦσι δὲ ἡμῶν τὰ κωλύοντα δυ-
 νατὰ ἔσται Lond. O 4 ἐν αὐτοῖς K 5 ἀντικείμενον V δυνατοῦ (alt.)
 Lond. O ὡς] λεγομένου ὡς Lond. O 6 τοῦτο O μὲν] μὴ a¹
 7 λέγ. καὶ τὸ ἀξ. a² 9 μένει Usenerus: μὲν libri ἐπειδὴν ἡ Va¹ Lond.: ἐπει-
 δὴν δὲ ἡ a²: εἰ μὴ ἐπειδὴν B²: ἐπειδὴν μὴ ἡ Usenerus sed cf. l. c. p. 613
 γένηται ἀληθές a² 10 ἀνάγκης] εἰμαρμένης Heine 11 ἔσται a²
 13 ἐνδεχομενόν ως i. e. ἐνδεχομένως (alt.) V: ἐνδεχόμενον ὡς a¹³ (ἐνδεχόμενον ὡστε γε-
 νέσθαι B²) 14 πάντα λέγοντος γίνεσθαι Lond. O πάλιν] εἰ πάντα H γρ.
 ES (ὁμοιον τῷ προεῖρημένῳ)· ὁμοῦ scripsi 15 γὰρ παιζόντων V: μὲν γὰρ παι-
 ζόντων B: παιζόντων ἐστὶ a¹² 16 γενόμενον O 17 γίνεσθαι] σθαι in
 lit. V 18 μὴ τὸ Lond. O: τὸ μὴ Va¹: τὸ a²: del. B²; cf. l. c. 614 sq.
 19 μὴ τοιοῦτον B² 20 εἴ γε μὴν Va¹: om. a²: εἴ γε μὴ B²: fortasse δεῖ λέγειν
 οὐ γὰρ del. B² ἀναγκαῖον om. a² 22 ὡς delevi 23 λεγόμενον
 scripsi: γινόμενον libri 24 λέγοιτο scripsi: γίνοιτο (γένοιτο KES) libri
 25 τότ' scripsi: τοῦτ' libri 26 ἐνστάσει a² γεγόνει V 27 δέ]
 γὰρ O

πάντα τὰ γινόμενα καθ' εἰμαρμένην. ἀλλ' εἰ καθ' εἰμαρμένην, ἀπαραβιά-
τως, εἰ (δ') ἀπαραβιάτως, οὐκ ἐνδέχεται μὴ γενέσθαι, δ δὲ οὐκ ἐνδέχεται 15
μὴ γενέσθαι, τοῦτο ἀδύνατον μὴ γενέσθαι, δ δὲ ἀδύνατον μὴ γενέσθαι,
πῶς οἶόν τε τοῦτο λέγειν ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ γενέσθαι; τὸ γὰρ ἀδύνατον
5 μὴ γενέσθαι ἀναγκαῖον γενέσθαι. πάντα ἄρα τὰ καθ' εἰμαρμένην γινό- 20
μενα ἐξ ἀνάγκης ἔσται κατ' αὐτούς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐνδεχομένως, ὡς παί-
ζοντες λέγουσιν.

Ἀκολουθεῖ δὲ τῷ πάντα τὰ γινόμενα προκαταβεβλημέναις καὶ ὠρισ- XI
μέναις καὶ προυπαρχούσαις τισὶν αἰτίαις ἔσεσθαι τὸ καὶ βουλευέσθαι τοὺς 25
10 ἀνθρώπους μάτην περὶ τῶν πρακτέων αὐτοῖς. εἰ δὲ τὸ βουλευέσθαι μά-
την, μάτην (ἄν) ἄνθρωπος εἶη βουλευτικός. καίτοι εἰ μὴδὲν μάτην ἢ
φύσις ποιεῖ τῶν προηγουμένων, τὸ δὲ βουλευτικὸν εἶναι ζῷον τὸν ἄν-
θρωπον | προηγουμένως ὑπὸ τῆς φύσεως, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπακολούθημά 36
τι καὶ σύμπτωμα τοῖς προηγουμένως γινομένοις γίνοιτο, συναίρειτο ἄν (τὸ) μὴ
15 εἶναι μάτην τοὺς ἀνθρώπους βουλευτικούς. ὅτι δὲ τὸ βουλευέσθαι μάτην 5
πάντων γινομένων ἐξ ἀνάγκης, ῥάδιον γινῶναι τὴν τοῦ βουλευέσθαι χρεῖαν
εἰδόσιν. ὁμολογεῖται δὴ πρὸς ἀπάντων τὸ τῶν ἄλλων ζῶων τὸν ἄνθρω-
πον τοῦτο παρὰ τῆς φύσεως ἔχειν πλεόν τὸ μὴ ὁμοίως ἐκείνοις ταῖς φαν-
τασίαις ἔπεσθαι, ἀλλ' ἔχειν παρ' αὐτῆς κριτὴν τῶν προσπιπτουσῶν φαν- 10
20 τασίων περὶ τινῶν ὡς αἰρετῶν τὸν λόγον, ᾧ χρώμενος, εἰ μὲν ἔξεταζόμενα
τὰ φαντασθέντα, οἶα τὴν ἀρχὴν ἐφάνη, καὶ ἔστι, συγκατατίθεταί τε τῇ
φαντασίᾳ καὶ οὕτως μέτεισιν αὐτά, εἰ δὲ ἄλλοια φαίνεται ἢ ἄλλο τι αὐ-
αἰρετώτερον, ἐκεῖνο αἰρεῖται καταλείπων τὸ τὴν ἀρχὴν ὡς αἰρετὸν αὐτῷ 15
φανέν. πολλὰ γοῦν ταῖς πρώταις φαντασίαις ἡμῖν ἄλλοια δόξαντα οὐκέτ'
25 ἔμεινεν ἐπὶ τῆς προλήψεως ἐλέγξαντος αὐτὰ τοῦ λόγου. διὸ πραχθέντα
ἄν ὅσον ἐπὶ τῇ αὐτῶν γενομένη φαντασίᾳ [γενομένη], διὰ τὸ βουλευέσθαι 20
περὶ αὐτῶν οὐκ ἐπράχθη, ἡμῶν τοῦ τε βουλευέσθαι καὶ τῆς αἰρέσεως
τῶν ἐκ τῆς βουλῆς ὄντων κυρίων. διὰ τοῦτο γοῦν οὔτε περὶ τῶν αἰδίων
βουλευόμεθα οὔτε περὶ τῶν ὁμολογουμένως γινομένων ἐξ ἀνάγκης, ὅτι
30 μὴδὲν ἡμῖν ἐκ τοῦ περὶ αὐτῶν βουλευέσθαι περιγίνεται πλεόν. ἀλλ' οὐδὲ 25
περὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης μὲν μὴ γινομένων, ἐπ' ἄλλοις δὲ τισὶν ὄντων βου-
λευόμεθα, ὅτι μὴδὲ ἀπὸ τῆς περὶ ἐκείνων βουλῆς ὄφελός τι ἡμῖν· ἀλλ'
οὐδὲ περὶ τῶν ἡμῖν μὲν πρακτῶν, παρεληλυθότων δὲ βουλευόμεθα, ὅτι

2 δ' om. Va¹ 4 καὶ s. v. V 9 ἔσεσθαι] fortasse ἔπεσθαι 10 αὐτοῖς O
10. 11 μάτην μάτην ἄν a¹: μάτην μάτην V: μάτην ἄν a² 12 φύσιν a² 14 τὸ
add. a¹² cf. 208, 2 16 βουλευέσθαι V χρεῖαν] ρ in lit. V 17 δὲ Cas.
Lond. O ἄλλον Lond. 18 τοῦτο om. O τοῦτο παρὰ τῆς φύσεως—
λόγου (25)] cf. Eusebius graep. ev. VI, 9. 272a: ἀλλ' ἐναργῶς φαίνεται τῶν ἄλλων ζῶων ὁ
ἄνθρωπος μόνος τοῦτο κτλ. ἔχων Eusebius 19 ἔχειν τῶν προσπιπτόντων κριτὴν
τὸν λόγον Eusebius τῶν om. a¹² 21 τε] τι K: om. ES Eusebius 22 ἢ
B¹ES: εἰ VB²a¹²: καὶ Lond. O ἢ—δόξαντα (24) om. Eusebius 23 αὐτῶν a²
25 ἐλέγξαντος] γ s. v. V λόγου διὰ τὸ συμβουλευέσθαι (βουλευέσθαι p. l.) περὶ αὐτῶν
Eusebius 26 γενομένη sic i. e. del. V: γενομένη B²: γινομένη a¹² 28 ὄντως
κυρίως V¹ (corr. v. c.) γοῦν] γάρ O

μηδὲ τῇ περὶ τούτων βουλῇ πλέον τι ἡμῖν γίνεται. βουλευόμεθα δὲ 30
περὶ μόνων τῶν ὑφ' ἡμῶν τε πραττομένων καὶ μελλόντων, δῆλον ὡς
ἔξοντές τι διὰ τούτου πλέον εἰς τὴν ἀρεσίν τε καὶ πράξιν αὐτῶν. εἰ γάρ,
ἐν οἷς οὐδὲν ἡμῖν πλέον ἐκ τοῦ βουλευέσθαι (τοῦ βουλευέσθαι) αὐτοῦ μόνου
5 περιγίνεται, οὐ βουλευόμεθα, | δῆλον ὡς ἐν οἷς βουλευόμεθα πλέον τι ἔξοντες 38
ἐκ τοῦ βουλευέσθαι παρὰ τὸ βουλευάσθαι βουλευόμεθα περὶ αὐτῶν † ἐπ' αὐτό
τε τὸ βουλευάσθαι περιγίνεται καὶ περὶ τῶν ἄλλων βουλευομένοις περὶ
ᾧν προειρήκαμεν. τί ποτ' οὖν τὸ περιγινόμενον ἐκ τῆς βουλῆς; τὸ ἔχον- 6
τας ἡμᾶς ἐξουσίαν τῆς αἰρέσεως τῶν πρακτέων, ὃ οὐκ ἂν ἐπράξαμεν μὴ
10 βουλευσάμενοι τῷ ἄλλο πρᾶξι ἂν διὰ τὸ εἶξαι τῇ προσπεσούσῃ φαντασίᾳ,
τοῦτο αἰρετώτερον ὑπὸ λόγου φανὲν αἰρεῖσθαι τε καὶ πράττειν πρὸ ἐκεί- 10
νου· ὃ γίνοιτ' ἂν, εἰ μὴ πάντα πράττομεν κατηναγκασμένως. εἰ δὲ εἴη-
μεν πάντα ἃ πράττομεν πράττοντες διὰ τινος αἰτίας προκαταβηλημένας ὡς
μηδεμίαν ἔχειν ἐξουσίαν τοῦ πρᾶξι τόδε τι καὶ μὴ, ἀλλ' ἀφωρισμένως
15 ἕκαστον πράττειν ᾧν πράττομεν, παραπλησίως τῷ θερμαίνοντι πυρὶ καὶ 15
τῷ λίθῳ τῷ κάτω φερομένῳ καὶ τῷ κατὰ τοῦ πρᾶνουῦς κυλιόμενῳ κυλίν-
δρῳ, τί πλέον ἡμῖν εἰς τὸ πράττειν ἐκ τοῦ βουλευάσθαι περὶ τοῦ πρα-
χθησομένου γίνεται; ὃ γὰρ ἂν ἐπράξαμεν μὴ βουλευσάμενοι, τοῦτο καὶ 20
μετὰ τὸ βουλευάσθαι πράττειν ἀνάγκη, ὥστ' οὐδὲν ἡμῖν πλέον ἐκ τοῦ
20 βουλευάσθαι αὐτοῦ τοῦ βουλευάσθαι περιγίνεται. ἀλλὰ μὴν τοῦτο καὶ
ἐπὶ τῶν (οὐκ) ἐφ' ἡμῖν δυνάμενοι ποιεῖν ὡς ἄχρηστον ὄν παρητούμεθα.
ἄχρηστον ἄρα τὸ βουλευάσθαι, καὶ ἐφ' ᾧν αὐτῷ ὡς τι χρησιμὸν ἡμῖν 25
παρεχομένῳ χρώμεθα. ᾧ εἶπετο τὸ μάτην ἡμῖν ὑπὸ τῆς φύσεως τὸ βου-
λευτικοῖς εἶναι δεδοσθαι. ᾧ προστεθέντος τοῦ αὐτοῖς γε τούτοις καὶ κοι-
25 νῶς πᾶσιν σχεδὸν τοῖς φιλοσοφοῦσιν δοκοῦντος, τοῦ μηδὲν ὑπὸ τῆς φύσεως 30
γίνεσθαι μάτην, ἀναιροῖτο ἂν, ᾧ εἶπετο τὸ μάτην ἡμᾶς εἶναι βουλευτικοῖς.

1 πλέον τι Lond. O: δέοντι Va¹² βουλευόμεθα] cf. Eusebius pr. ev. VI, 9. 272^b:
βουλευόμεθα γοῦν περὶ μόνων ᾧν δυνάμεθα (βουλόμεθα p. l.) πράττειν· εἰ δὲ ποτε μὴ βου-
λευσάμενοι πράττοιμεν, πολλάκις μετανοοῦμεν καὶ μεμφόμεθα ἑαυτοῖς τῆς ἀβουλίας· ἀλλὰ
κἂν ἄλλους ὄωμεν ἀβούλως πράττοντας ἐπικαλοῦμεν ὡς ἀμαρτάνουσι ἀξιοῦμεν τε συμ-
βούλοις τοῖσδε χρῆσθαι ὡς ἐφ' ἡμῖν ὄντων τῶν τοιούτων 2 ἡμῶν V 3 ἔξοντός a²
τοῦτο O 4 τοῦ βουλευέσθαι addidi cf. v. 20 5. 6 πλέον—βουλευόμεθα om. a¹²
6 τὸ corr. ex τοῦ B: τοῦ sic V: τοῦ HESO 6 (et 7) βουλευάσθαι] βουλευέσθαι O
6—8 fortasse αὐτῶν. <εἰ δὲ τι> ἐπ' αὐτό γε τ. β. π. [καὶ] π. τῶν ἄλλ. βουλ. π. ᾧν
προειρήκαμεν, τί ποτ' κτλ. 6 παρὰ τοῦ βουλευέσθαι περὶ αὐτῶν ἐπ' αὐτό τὸ βουλευέ-
σθαι περιγίνεται πλέον conl. Casp. O 7 τε om. a¹² καὶ] πλέον ἢ Lond. O
9 ἐξουσίαν V: τὴν ἐξουσίαν O 10 ἄλλου sic V: ἄλλο HB²: ἄλλο B¹a¹²: ἄλλο τι Cas. O
εἶξαι V πρόσ πεσοῦσι V 12 εἴη μὴ a¹² 14 ἐξουσίαν ἔχειν a¹²
16 καταφερομένῳ a¹² τῷ κατὰ om. a¹² 21 οὐκ add. Lond. O παραιτού-
μεθα Cas. O 22 ὡς τι] fortasse ὡς <εἰς> τι 23 παρεχομένῳ V: παρεγόμενοι
v. c. V: παρεχομένῳ ES: παρεχομένη a¹² 23—180, 2 ᾧ εἶπετο—ἀντικείμενα] dubito
num haec Alexandri sint ᾧ v. c. V: ὡς V¹a¹²: οἷς Lond. alt. τὸ B²: τοῦ
libri 24 ᾧ v. c. V: ὡς V¹a¹²: οἷς Lond. 24. 25 κινῶς a¹² 25 τοῦ
B²: τὸ libri 26 ἀναιροῖτο a¹²: ἀνηροῖτο Cas. ᾧ B²: ὡς Va¹²: οἷς Lond.
βουλευτικοῖς K: βουλευτικοῖς a¹²

εἴπετο δὲ τοῦτο τῷ τῶν πραττομένων ὅφ' ἡμῶν μὴ ἔχειν ἡμᾶς τοιαύτην ἐξουσίαν, ὡς δύνασθαι τὰ ἀντικείμενα. |

Ἄναιρουμένου δὲ ὡς ἐδείχθη τοῦ βουλευσασθαι κατ' αὐτοὺς ἀναιρεῖ- 40 XII
ται καὶ τὸ ἐφ' ἡμῶν προδήλως. τοῦτο γὰρ ἐφ' ἡμῶν πάντες, ὅσοι μὴ
5 θέσει τινὶ παρίστανται, παρειλήφασιν εἶναι, οὐ ἡμεῖς μὲν καὶ τοῦ πραχθῆ-
ναι καὶ τοῦ μὴ πραχθῆναι κύριοι, οὐχ ἐπόμενοί τισιν ἔξωθεν ἡμᾶς περι- 5
σταῖσιν αἰτίοις οὐδὲ ἐνδιδόντες αὐτοῖς, ἧ ἑκαῖνα ἄγει, καὶ ἡ προαίρεσις, τὸ
ἴδιον ἔργον τῶν ἀνθρώπων, περὶ ταῦτό· ἡ γὰρ ἐπὶ τὸ προκριθὲν ἐκ τῆς
βουλῆς μετὰ ὀρέξεως ὁρμῆ προαίρεσις. διὸ οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἀναγκαίως γινο- 10
10 μένοις ἡ προαίρεσις οὔτε ἐπὶ τοῖς μὴ ἀναγκαίως μὲν μὴ δι' ἡμῶν (δέ),
ἀλλ' οὐδὲ ἐν πᾶσιν τοῖς δι' ἡμῶν, ἀλλ' ἐν τούτοις τοῖς γινομένοις δι'
ἡμῶν, ὧν ἡμεῖς καὶ τοῦ πράξει καὶ τοῦ μὴ πράξει κύριοι. ὁ γὰρ βου-
λευόμενος περὶ τινος ἦτοι περὶ τοῦ δεῖν αὐτὸ πράττειν ἢ μὴ πράττειν 15
βουλεύεται, ἢ σπουδάζων ὡς περὶ ἀγαθόν τι ζητεῖ, δι' ὧν ἂν τούτου τύ-
15 χοι· κἂν μὲν ἀδυνατίῃ τινὶ ζητῶν ἐντύχη, τοῦ μὲν ἀφίσταται, ἀφίσταται δὲ
ὁμοίως καὶ τῶν δυνατῶν μὲν, οὐκ ὄντων δὲ ἐπ' αὐτῷ, μένει δὲ ἐν τῇ
περὶ τοῦ προκειμένου ζητήσει, ἕως ἂν ἐντύχη τινὶ οὐ τὴν ἐξουσίαν αὐτὸς 20
ἔχειν πέπεισται, μεθ' ὃ παυσάμενος τοῦ βουλευέσθαι ὡς ἀναγαγὼν τὴν
ζητησιν ἐφ' αὐτό, ὃ ἐστὶν ἀρχὴ τῶν πράξεων, ἄρχεται τῆς πρὸς τὸ προ-
20 κείμενον πράξεως. γίνεται δὲ καὶ ἡ ζήτησις αὐτῷ ὡς ἐξουσίαν ἔχοντι τοῦ
πράττειν καὶ τὰ ἀντικείμενα. καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν ὑπὸ τὴν βουλήν ἢ 25
ζητήσις βουλευομένη γίνεται, πότερον τοῦτο ἢ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ πρα-
κτέον μοι, κἂν πάντα λέγειν γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην. ἐλέγχει γὰρ ἡ ἐν τοῖς
πρακτοῖς ἀλήθεια τὰς περὶ αὐτῶν ἡμαρτημένας δόξας· ἦν πλάνην κοινῶς πάν-
25 τας ἀνθρώπους ὑπὸ τῆς φύσεως πεπλανῆσθαι πῶς οὐκ ἄτοπον λέγειν; ὅτι 30
γὰρ ταύτην ἔχειν τὴν ἐξουσίαν ἐν τοῖς πρακτοῖς προσιλήφασμεν, ὡς δύνα-
σθαι διαιρεῖσθαι τὸ ἀντικείμενον, καὶ μὴ πᾶν ὃ αἰρούμεθα ἔχειν προκατα-
βηβλημένας αἰτίας, δι' ἃς οὐχ οἶόν τε ἡμᾶς μὴ τοῦτο αἰρεῖσθαι, ἱκανῆ 42
δειξαι καὶ ἡ ἐπὶ τοῖς αἰρεθεῖσιν γινομένη κολλάκις μετάνοια. ὡς γὰρ ἐνὸν
30 ἡμῶν καὶ μὴ ἡρῆσθαι καὶ μὴ πεπραχέναι τοῦτο μετανοοῦμέν τε καὶ μεμ- 5
φόμεθα αὐτοῖς τῆς περὶ τὴν βουλήν ὀλιγορίας. ἀλλὰ κἂν ἄλλους ἴδωμεν

2 δύνασθαι (πράττειν) O 5 οὐ] ᾤ Casp. O 6. 7 παριστάσιν a¹²: περισταμέ-
νοις B² 7 αὐτοῖς (αὐτοῖς V) a¹²: αὐτοῖς B: αὐτοὺς Lond. O: αὐτοὶ ES: αὐτοὺς
Casp. ἧ ἂν O ἄγει B²a¹²: ἄγη sic V: ἄγη B¹HES: ἄγη O 8 περὶ ταῦτό]

τοῦτο ES: περὶ ταῦτεξούσιον Casp. O τὸ om. O 10 alt. μὴ] ἡμῶν (sic i. e.
ἡμῶν corr. v. c. in μὴ) V: ἡμῶν a¹²: μὴ B²H: εἰ μὴ Lond. O δὲ add. B²
12 pr. καὶ om. a¹² κύριοι ἐσμέν HO 14 ἀγαθόν HB² Cas.: ἀγαθόν sic V:
ἀγαθῶν a¹² 15 ἀδυνατίῃ sic V ἐντύχη scripsi: τύχη V: τύχοι a¹²: ἐντύχοι
Casp. τοῦ] κἂν Lond. 16 μένει B² Lond. O: εἰ Va¹² 17 ἐντύχοι B²
18 πέπεισται] πεπίστευται a¹² ἀναγαγὼν] alterum γ in lit. V 19. 20 προσκει-
μενον O 21 καθ' sic V 23 γίνεσθαι] εἰ in lit. V 26 τοῖς V 27 διαιρεῖ-
σθαι] fortasse αἰρεῖσθαι 28 αἰρεῖσθαι V 30 ἡμῶν καὶ τὸ μὴ a¹² ἡρεῖσθαι a¹²
31 ἰδῶμεν V

μὴ καλῶς περὶ τῶν πρακτέων διαλαμβάνοντας, κάκεινοις ἐπικαλοῦμεν ὡς
 ἁμαρτάνουσιν, ἀξιοῦμεν δὲ συμβούλοις † τοιοῖσδε χρῆσθαι ὡς ἐφ' ἡμῖν ὄν
 τό τε παραλαμβάνειν αὐτοὺς συμβούλους ὄντας ἢ μὴ παραλαμβάνειν τοὺς 10
 πρᾶξι ἀν διὰ τὴν τῶν τοιούτων παρουσίαν ἄλλα [καί] τινὰ καὶ μὴ ταῦτα
 5 ἀ πράσσομεν. ἀλλ' ὅτι μὲν τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐπὶ τούτων κατηγορεῖται, ὧν ἐν
 ἡμῖν ἡ ἐξουσία τοῦ ἐλέσθαι καὶ τὰ ἀντικείμενα, γνώριμον ὄν καὶ ἐξ αὐ- 15
 τοῦ, ἱκανὰ ὑπομῆσαι καὶ τὰ προειρημένα. τοιούτου δ' ὄντος αὐτοῦ, τὸ XIII
 μὲν δεικνύουσι τοῦτο σωζόμενον κατὰ τοὺς πάντα λέγοντας γίνεσθαι καθ'
 εἰμαρμένῃν οὐδὲ ἐπιχειροῦσιν τὴν ἀρχὴν (ἴσασιν γὰρ ἐγχειρήσαντες ἀδυνα- 20
 10 τοις), ὡς δὲ ἐπὶ τῆς τύχης ἄλλο τι σημαινόμενον ὑποθέντες τῷ τῆς τύχης
 ὀνόματι παράγειν πειρῶνται τοὺς ἀκούοντας αὐτῶν ὡς σώζοντας καὶ αὐτοὶ
 τὸ ἀπὸ τύχης γίνεσθαι τινα, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ποιούσιν.
 ἀναιροῦντες γὰρ τὸ ἐξουσίαν ἔχειν τὸν ἄνθρωπον τῆς αἰρέσεώς τε καὶ πρά- 25
 ξεως τῶν ἀντικειμένων λέγουσιν ἐφ' ἡμῖν εἶναι τὸ γινόμενον καὶ δι' ἡμῶν.
 15 ἐπεὶ γὰρ, φασίν, τῶν ὄντων τε καὶ γινομένων αἱ φύσεις ἔτραψαι τε καὶ
 διάφοροι (οὐ γὰρ αἱ αὐταὶ τῶν ἐμφύχων τε καὶ τῶν ἀψύχων, ἀλλ' οὐδὲ
 τῶν ἐμφύχων ἀπάντων αἱ αὐταὶ πάλιν· αἱ γὰρ κατ' εἶδος τῶν ὄντων δια- 30
 φοραὶ τὰς τῶν φύσεων αὐτῶν διαφορὰς δεικνύουσιν), γίνεται δὲ τὰ ὑφ'
 ἐκάστου γινόμενα κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, τὰ μὲν ὑπὸ λίθου κατὰ τὴν |
 20 λίθου, τὰ δ' ὑπὸ πυρὸς κατὰ τὴν πυρὸς καὶ τὰ ὑπὸ ζήφου κατὰ τὴν 44
 [ὑπὸ] ζήφου, οὐδὲν μὲν τῶν κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν ὑφ' ἐκάστου γινομέ-
 νων δύνασθαι φασίν ἄλλως ἔχειν, ἀλλ' ἕκαστον τῶν γινομένων ὑπ' αὐτῶν
 γίνεσθαι κατηναγκασμένως, κατ' ἀνάγκην οὐ τὴν ἐκ βίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ μὴ 5
 δύνασθαι τὸ μὴ πεφυκὸς οὕτως (ὄντων τῶν περιστάτων τοιούτων (ὡς)
 25 ἀδύνατον αὐτῷ μὴ περιστάται) τότε ἄλλως πως καὶ μὴ οὕτως κινήθηται.
 μήτε γὰρ τὸν λίθον, εἰ ἀπὸ ὕψους ἀφθεῖθαι τινός, δύνασθαι μὴ φέρεσθαι 10
 κάτω μηδενὸς ἐμποδίζοντος — τῷ βαρύτητα μὲν ἔχειν αὐτὸν ἐν αὐτῷ,
 ταύτην δ' εἶναι (τὴν) τῆς τοιαύτης κινήσεως κατὰ φύσιν (αἰτίαν), ὅταν καὶ τὰ
 ἔξωθεν αἰτία τὰ πρὸς τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν τῷ λίθῳ συντελοῦντα παρῆ,
 30 ἐξ ἀνάγκης τὸν λίθον ὡς πέφυκεν φέρεσθαι· πάντως δ' αὐτῷ καὶ ἐξ 15

1 πρακτέων] πρα v. c. s. v. V ὡς in lit. B Schulthess O: οἷς Va¹² 2 τοιοῖσδε] fortasse τοιοῖσδε, scil. τοὺς μὴ καλῶς διαλαμβ. (v. 1) 3 αὐτοὺς—ὄντας] fortasse αὐ-
 τοῖς συμβουλευόντας τοὺς Va¹²: τῷ B²: τοῦ ES Cas.: ὡς Lond. O: fortasse
 καὶ τὸ 4 καὶ del. V¹: καὶ a¹² 5 ἀ v. c. s. v. V ἡμῶν O 9 γὰρ
 (ἀν) Schwartz ἐγχειρήσαντες Va¹²: ἐγχειρήσαντες B²: ἐπιχειρήσαντες O 11 σώζεσθαι
 καὶ αὐτοῖς H γρ. ES 14 τὸ B² Lond.: τό τε Cas.: τε sic V: τε a¹² καὶ del.
 B² idem in mg.: ἴσως δαὶ λέγειν: λέγουσιν ἐφ' ἡμῖν εἶναι τὸ ὑπὸ τε τῆς εἰμαρμένῆς γινόμενον
 καὶ δι' ἡμῶν 15 ἐπεὶ] ἐπὶ vel εἰσι Gercke 16 διαφοραὶ sic V 21 ὑπὸ om.
 Cas. O μὲν] δὲ S: μὴν Gercke 23 τὴν] μὴν Gercke fortasse ἀλλ(ἀ τὴν)
 24 μὴ s. v. v. c. (?) V: om. ES: δὴ Gercke οὕτως] ὅλως Gercke ὡς add. Lond. O
 25 πρ. μὴ sic V περιστάται καὶ ἀδύνατον τότε a¹² 26 μηδὲ Gercke 28 τὴν
 addidi κατὰ del. O: κάτω Casp. O αἰτίαν add. B² ὅταν] ὡστ' ἀν Schwartz
 bene 29 παρῆ sic V¹ 29. 30 παρῆ ὡς ἐξ Lond. O

ἀνάγκης παρῆναι ταῦτα τὰ αἷτια, δι' ἃ κινεῖται τότε, — οὐ μόνον μὴ
 δυνάμενον μὴ κινεῖσθαι τούτων [μὴ] παρόντων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης κινεῖσθαι τότε, καὶ γίνεσθαι τὴν τοιαύτην κίνησιν ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης διὰ 20
 τοῦ λίθου· ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων λόγος. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ἀψύχων
 5 ἔχει, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ἔχειν φασίν. εἶναι γὰρ τινα καὶ τοῖς
 ζώοις κίνησιν κατὰ φύσιν, ταύτην δ' εἶναι τὴν καθ' ὄρμην· πᾶν γὰρ
 ζῶον ὡς ζῶον κινούμενον κινεῖσθαι (τὴν) καθ' ὄρμην κίνησιν ὑπὸ τῆς 25
 εἰμαρμένης διὰ ζῶου γινομένην. οὕτως δὲ τούτων ἐχόντων, καὶ γινομέ-
 νων ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης κινήσεών τε καὶ ἐνεργειῶν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν
 10 μὲν διὰ γῆς, ἂν οὕτω τύχη, τῶν δὲ δι' ἀέρος, τῶν δὲ διὰ πυρός· τῶν δὲ
 δι' ἄλλου τινός, γινομένων δέ τινων καὶ διὰ ζώων (τοιαῦται δὲ αἱ καθ' 30
 ὄρμην κινήσεις), τὰς διὰ τῶν ζώων ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης γινομένας ἐπὶ
 τοῖς ζώοις εἶναι λέγουσιν, ὁμοίως δὲ ὡς πρὸς τὸ ἀναγκαῖον τοῖς ἄλλοις
 γινομένας ἄπασιν, τῷ δεῖν καὶ τοῖς ἐξ ἀνάγκης | τὰ ἔξωθεν αἷτια παρῆναι 46
 15 τότε, ὥστε αὐτὰ τὴν ἐξ ἑαυτῶν τε καὶ καθ' ὄρμην κίνησιν ἐξ ἀνάγκης
 οὕτω πως ἐνεργεῖν. ὅτι δὲ αὐταὶ μὲν δι' ὄρμησιν τε καὶ συγκαταθέσεως,
 ἐκείνων δὲ αἱ μὲν διὰ βαρῦτητα γίνονται, αἱ δὲ διὰ θερμότητα, αἱ δὲ 5
 κατ' ἄλλην τινα * * *, ταύτην μὲν ἐπὶ τοῖς ζώοις λέγοντες, οὐκέτι δὲ ἐκείνων
 ἐκάστην, τὴν μὲν ἐπὶ τῷ λίθῳ, τὴν δὲ ἐπὶ τῷ πυρί. καὶ τοιαύτη μὲν
 20 αὐτῶν ἢ περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν δόξα ὡς δι' ὀλίγων εἰπεῖν. ἔνεστι δ' ὄραν, 10 XIV
 εἰ ταῦτα λέγοντες σώζουσιν τὰς κοινὰς περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν πάντων ἀνθρώ-
 πων προλήψεις. οἱ γὰρ ἀπαιτοῦντες αὐτούς, πῶς οἷόν τε πάντων ὄντων
 καθ' εἰμαρμένην τὸ ἐφ' ἡμῖν σώζεσθαι, οὐκ ὄνομα μόνον τοῦ ἐφ' ἡμῖν
 τιθέντες τοῦτ' ἀπαιτοῦσιν, ἀλλὰ καὶ σημαίνονμενον ἐκεῖνο τὸ αὐτεξούσιον. 15
 25 διὰ γὰρ τὸ τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐφ' ἡμῖν πεπιστευθῆναι εὐθύνουσι τοὺς ἐξ
 ἀνάγκης πάντα γίνεσθαι λέγοντας. οἱ δὲ δέον αὐτόθεν μὴ σώζεσθαι λέ-
 γειν καὶ τοῦ μὴ σώζεσθαι ζητεῖν τε καὶ παρέχεσθαι τὰς αἰτίας, ἐπεὶ 30
 τοῦτο ἐώρων παντάπασιν ἀδοξόν τε ὄν καὶ πολλὰ τῶν καὶ αὐτοῖς † τοῦ ἐφ'
 ἡμῖν πᾶσαν τε ταῦτο δεικνύς συνοδεῦον τῷ τῆς εἰμαρμένης λόγῳ, (τῷ) διὰ
 30 τῆς ὁμωνυμίας παρακρούεσθαι τοὺς ἀκούοντας ἡγροῦνται φεύγειν τὰ ἄτοπα,
 ὅσα ἔπεται τοῖς μηδὲν ἐφ' ἡμῖν εἶναι λέγουσιν. ταῦτα δὲ λέγοντας αὐ- 35
 τοὺς πρῶτον μὲν ἂν ἀπαιτῆσαι τις εὐλόγως, τί δὴ ποτε ἄλλου δι' ἄλλων

2 δυνάμενον a¹²: δυναμένων sic V¹: δυναμένων B¹ ES: δυναμένου B² κινῆσθαι a¹
 μὴ om. a¹ 5 δὲ om. O: ὁ γὰρ ES 7 τὴν add. B² ὑπὸ] διὰ O
 10 πυρός, (τῶν δὲ δι' ὕδατος) con. O 13 ἀναγκαῖον] γ in lit. V 14 γινομένοις
 Schwartz 16 ὄρμησιν V συγκαταθέσεως a¹²: συνθέσεως sic V: συνθέσεως HBES¹
 18 lacunam indicavi 21 περὶ B²: ἐπὶ libri 26 λέγοντες ES Lond.
 (ὅτε) δέον Lond. O αὐτόθεν] αὐτοῖς Lond. 28 καὶ αὐτοῖς] παρ' αὐτοῖς λεγόμενα (λεγομένων O) περὶ Lond. O τοῦ] περὶ τοῦ B²: τῷ ES 29 post ἡμῖν B² add. δοκούντων ἀναφαιτικόν πᾶσαν] ὡς ἂν Lond. πᾶσαν — συνοδεῦον] μὴ συνοδεύοντα con. O δεικνύει Lond. λόγῳ, πειρώμενοι τε B² τῷ add. Schwartz 30 φεύγειν (τε) Lond. O 31 λέγοντας] τας in lit. V 32 ἄλλου] ἄλλως v. c. V

γινομένων ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, καὶ διὰ τῆς οἰκείας φύσεως τῶν ὄντων
 ἐκάστου τῆς εἰμαρμένης ἐνεργούσης, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων οὐδενὸς τὸ ἐπ' 20
 αὐτοῖς εἶναι κατηγοροῦσιν, ἐπὶ δὲ τῶν ζώων μόνον. δι' ἃ γὰρ λέγουσιν
 ἐπὶ τῶν ζώων τὰ διὰ τοῦ ζώου γινόμενα, ταῦτ' ἔνεστι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 5 ἐκάστου λέγειν. ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἄλλως γένοιτο τὰ διὰ τοῦ ζώου γινόμενα, 48
 μὴ ὀρμήσαντος τοῦ ζώου, ἀλλὰ διὰ τὸ συγκατατιθεσθαι μὲν τὸ ζῷον καὶ
 ὀρμῆσαι γίνεται, μὴ συγκαταθεμένου δὲ οὐ γίνεται, ταῦτα ἐπὶ τῷ ζῷῳ
 φασὶν εἶναι, ἐξ ἀνάγκης μὲν ἐσόμενα ὑπ' αὐτοῦ (οὐ γὰρ οἶόν τε ἄλλως), 8
 τῷ δὲ μὴ δύνασθαι δι' ἄλλου τινὸς ἢ διὰ τούτου γενέσθαι, μὴδ' ἄλλως
 10 ἢ οὕτως διὰ τούτου, τὸ εἶναι αὐτὰ ἐπὶ τῷ ζῷῳ οἰθηθέντες. ἀλλὰ τοῦτό
 γε καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐκάστου λέγειν ἔστιν. οὔτε γὰρ τὸ διὰ τοῦ πυρὸς
 γινόμενον ὑπ' ἄλλου τινὸς ἂν γένοιτο οὐτ' ἄλλως διὰ τοῦ πυρὸς ἢ 10
 διὰ τοῦ θερμῆναι, ὥστ', ἐπεὶ μὴδ' ἄλλως γένοιτο τὰ διὰ τοῦ πυρὸς
 γινόμενα ἢ θερμῆναι τοῦ πυρός, καὶ θερμῆναι μὲν αὐτοῦ ἔσται,
 15 μὴ θερμῆναι δὲ οὐκ ἔσται, εἴη ἂν ἐπὶ τῷ πυρὶ ταῦτα. τὰ δ' αὐτὰ
 καὶ ἐφ' ἐκάστου τῶν ἄλλων ἔσται λέγειν. τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν γεγο- 16
 νότος τοῦ λεγομένου γνωρίμου; ὀνομάτων μὲν οὖν οὐδεὶς φθόνος, τὸ δ'
 ἠγεῖσθαι πλέον τι τοῖς ζῷοις διδόναι ἐν τοῖς γινομένοις δι' αὐτῶν παρὰ
 τἄλλα, δι' ὧν τι καὶ αὐτῶν γίνεται, μὴδὲν πλέον τοῦ ἐπ' αὐτοῖς ὀνόματος 20
 20 τηροῦντας αὐτοῖς, τοῦτ' αὐτὸ αἰτιατέον, ὡς αὐτῶν ἀπατωμένων διὰ τὴν
 τοῦ ὀνόματος κοινωνίαν, ἢ ὡς τοῦ ἄλλου ἀπατῶν προαιρουμένων. ἐπὶ
 τούτῳ δὲ ἐκεῖνο ἂν τις αὐτῶν θαυμάσειεν, τί παθόντες ἐν τῇ ὀρμῇ τε
 καὶ συγκαταθέσει τὸ ἐφ' ἡμῖν φασὶν εἶναι, δι' ὃ καὶ ὁμοίως ἐν πᾶσιν 25
 τοῖς ζῷοις τηροῦσιν αὐτό. οὐ γὰρ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐν τῷ φαντασίας προσπε-
 25 σούσης εἶξαι τε ἐξ ἑαυτῶν τῇ φαντασίᾳ καὶ ὀρμῆσαι ἐπὶ τὸ φανέν, ἀλλὰ
 τοῦτο μὲν ἂν ἴσως εἴη τοῦ ἐκουσίου κατασκευαστικόν τε καὶ δεικτικόν. οὐ 30
 μὴν ταῦτόν τὸ τε ἐκούσιον καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν. ἐκούσιον μὲν γὰρ τὸ ἐξ
 ἀβιάστου γινόμενον συγκαταθέσεως, ἐφ' ἡμῖν δὲ τὸ γινόμενον μετὰ τῆς
 κατὰ λόγον τε καὶ κρίσιν συγκαταθέσεως. διὸ εἴ τι μὲν ἐφ' ἡμῖν, τοῦτο
 30 καὶ ἐκούσιον, οὐ μὴν πᾶν τὸ ἐκούσιον ἐφ' ἡμῖν. ἐκουσίως μὲν γὰρ καὶ τὰ 50
 ἄλογα ζῷα, ὅσα κατὰ τὴν ὀρμὴν τε καὶ συγκατάθεσιν τὴν ἐν αὐτοῖς (ποιεῖ),
 ποιεῖ, τὸ δὲ ἐπ' αὐτῷ τι εἶναι τῶν γινομένων ὑπ' αὐτοῦ ἴδιον ἀνθρώπου.
 τοῦτο γὰρ ἔστιν αὐτῷ τῷ εἶναι λογικῷ τὸ ἔχειν ἐν αὐτῷ λόγον τῶν προσπι- 5
 πτουσῶν φαντασιῶν καὶ ὄλων τῶν πρακτέων τε καὶ μὴ κριτῆν τε καὶ

1 γινομένου ES Lond. 2. 3 ἐπ' αὐτοῖς] ἐφ' ἡμῖν O 4 fortasse ἐπὶ τῷ ζῷῳ 6 μὴ]
 fortasse ἢ 7 fortasse ὀρμήσαν συγκατατιθεμένου a¹² ταῦτα] διὰ τούτο B²
 8 ἐπ' αὐτῷ O: ἐπ' αὐτοῦ Cas. 9 ἄλλως] ἄλλω a¹² 10 τούτου] ου in lit. V
 τὸ in lit. B²: τῷ libri 13 ὡς δ' O 15 αὐτα V 16 ἐφ'] ὑφ' Cas.
 Lond. O 17 λεγομένου] inter o et μ lit. 1 litt. V γνωρίμου V οὖν] γὰρ
 H γρ. ESO 19 τἄλλα V τις a¹² γίνηται O 20 τοῦτ' αὐτό] τοῦτ'
 αὐτοῖς H: τοῦτο ES 21 τοῦ (alt.) Va¹²: τοὺς KESO: fortasse τὸ 27 γὰρ om. O
 29 λόγον] λο in lit. V 31 ποιεῖ add. Schwartz 32 τι εἶναι H γρ. ESO: τιθέναι
 Va¹² ὑπ' αὐτοῦ] ὑπὸ τοῦ K: ὑπ' τοῦ a² 33 τῷ Lond. O: τὸ Va¹²: τὸ corr.
 ex τῷ B ἐν αὐτῷ V τῶν om. O

εύρετήν. διὸ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα, ἃ εἶκει ταῖς φαντασίαις μόναις, κατ'
 αὐτὰς ἔχει τῶν συγκαταθέσεων τε καὶ τῶν κατὰ τὰς πράξεις ὁρμῶν αἰ-
 5 τίας, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἔχει τῶν προσπιπτουσῶν ἔξωθεν φαντασιῶν αὐτῶν
 περὶ τῶν πρακτέων κριτὴν τὸν λόγον, ᾧ χρώμενος ἐκάστην αὐτῶν ἐξετά-
 10 ζει, μὴ μόνον εἰ φαίνεται τοιαύτη, ὅποια φαίνεται, ἀλλὰ καὶ εἰ ἔστι. καὶ
 εὖρη ζητῶν κατὰ τὸν λόγον ἄλλοιον αὐτῆς τοῦ φαίνεσθαι τὸ εἶναι, οὐ διότι 15
 τοιαύδε τις φαίνεται συνεχώρησεν αὐτῇ, ἀλλ', ὅτι μὴ καὶ ἔστι τοιαύτη,
 ἐνίσταται πρὸς αὐτήν. οὕτως γοῦν καὶ ἡδέων τινῶν φαινομένων πολλά-
 κισ ἀπέχεται, καίτοι ὄρεξιν (ἔχων) αὐτῶν, ὅτι μὴ τὸν λόγον ἔσχεν τῶ
 20 φαινομένῳ συνάδοντα, ὁμοίως δὲ καὶ συμφέροντα φανέντα τινὰ παρητή-
 σατο, τῶ λόγῳ τοῦτο δόξαν. εἰ δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἔστι ἐν τῇ λογικῇ συγκα-
 ταθέσει, ἦτις διὰ τοῦ βουλευέσθαι γίνεται, οἱ δὲ ἐν τῇ συγκαταθέσει τε
 καὶ ὁρμῇ φασιν εἶναι, ὅτι καὶ ἀλόγως γίνεται, δῆλοι δι' ὧν λέγουσιν ῥαθυ- 25
 μότερον περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν διαλαμβάνοντες, (ὅτι) οὔτε ὅτι ποτ' ἔστιν
 15 αὐτό, οὔτε ἐν τίνι γίνεται, λέγουσιν. τὸ γὰρ εἶναι λογικῶ οὐδὲν ἄλλο ἐστίν,
 ἢ τὸ ἀρχὴν πράξεων εἶναι. ὡς γὰρ ἄλλῳ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι, τῶ μὲν ζῶῳ
 ἐν τῷ ὁρμητικῷ, τῷ δὲ πυρὶ ἐν τῷ θερμῷ τε καὶ θερμαντικῷ, ἄλλῳ δὲ 30
 ἐν ἄλλῳ, οὕτως δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ λογικῷ, ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ ἐν αὐτῷ
 ἀρχὴν ἔχειν τοῦ καὶ ἐλέσθαι τι καὶ μὴ· καὶ τὸ αὐτὸ ἄμφω, ὥστε ὁ
 20 τοῦτο ἀναιρῶν ἀναιρεῖ τὸν ἄνθρωπον. εἰς|κασιν δὲ παραλελοιπότες τὸν 52
 λόγον ἐν τῇ ὁρμῇ τὸ ἐφ' ἡμῖν τίθεσθαι, ὅτι μηκέτ' ἐν τῷ βουλευέσθαι
 λέγουσιν αὐτοῖς τὸ ἐφ' ἡμῖν εἶναι προχωρεῖ τὸ σόφισμα. ἐπὶ μὲν γὰρ
 τῆς ὁρμῆς ἔχουσιν λέγειν τὸ ἐπὶ τοῖς ζῴοις εἶναι τὰ γινόμενα καθ' ὁρμὴν, 5
 ὅτι μὴ οἶά τε χωρὶς ὁρμῆς τὰ δι' αὐτῶν γινόμενα ποιεῖν, εἰ δ' ἐν τῷ
 25 βουλευέσθαι τὸ ἐφ' ἡμῖν, ἐνθεν οὐκέτ' αὐτοῖς εἶπετο τὸ μὴ δύνασθαι τὰ
 δι' ἀνθρώπου γινόμενα ἄλλως γενέσθαι τῷ τὸν ἄνθρωπον ὄντα βουλευτι- 10
 κὸν μὴ πάντα τὰ γινόμενα δι' αὐτοῦ βουλευόμενον ποιεῖν. οὐ γὰρ πάντα,
 ἃ ποιούμεν, βουλευσάμενοι ποιούμεν, ἀλλὰ πολλάκις μὲν, οὐ συγχωροῦν-
 τος τοῦ καιροῦ τῶν πραχθῆναι δεόντων τῷ βουλευέσθαι χρόνον, καὶ μὴ
 30 βουλευσάμενοί τινα ποιούμεν, πολλάκις δὲ καὶ δι' ἀργίαν ἢ τινα ἄλλην 15
 αἰτίαν. εἰ δὲ τὰ μὲν βουλευσαμένων ἡμῶν, τὰ δὲ καὶ μὴ βουλευσαμένων
 γίνεται, οὐκέτι χώραν ἔχει τὸ λέγειν τὸ τὰ διὰ τοῦ βουλευέσθαι γινόμενα

1 εύρέτην V ἄλλα] ἄλογα H 1. 2 κατ' αὐτὰς] καὶ ταύτας H γρ. ES
 2 πράξεις v. c. Va¹²: τάξεις V¹ ES 3 προσπιπτουσῶν] σων in lit. m¹ sive v. c.
 s. v. V αὐτῶ φαντασιῶν a¹² 5 ὅποια] ὁμοια Lond. 6 ζητῶν] ζη supra
 vers. V αὐτοῖς O 9 καιτοι V ὄρεξιν ἔχων B² HES: ἔχων ὄρεξιν a¹²:
 ὄρεξιν V 11 (ὅτι) τῷ Lond. O 13 ὅτι περ B² 14 ὅτι addidi: ante ῥαθυ-
 μότερον (13) Casp. Or. („vel λέγουσιν del.“) 15 αὐτῷ a¹² λογικὸν Lond. O
 16 ἢ V ἄλλῳ ἐν Cas. O: ἀπλῶς ἐν Casp. O: ἄλλως libri 18 alt. ἐν om. a¹²
 αὐτῷ scripsi: αὐτῷ Lond. O: τῷ Va¹² 19 ἐλέσθαι scripsi: ἔχεσθαι libri: ἐνεργ-
 γεῖν B² τ] τοῦ conl. O ἄμφω] scil. τὸ λογικὸν et ἄνθρωπος (καὶ τὸ αὐτὸ
 ἀφιέναι conl. Casp. O) 20 παραλελιπότες V: παραλελειπότες H 24 μὴ HSB in lit.
 Lond. O: μὴν sic V: μὴν a¹² 25 ἡμῖν V 27 ποιεῖ a² 30 ἀργίαν V
 32 λέγειν τὸ om. O

ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι τῷ μὴ δύνασθαι ἄλλως τι δι' αὐτοῦ γίνεσθαι. 20
 ὥστ', εἰ τὰ μὲν βουλευσάμενοι, τὰ δὲ μὴ βουλευσάμενοι ποιούμεν, οὐκέθ'
 οὕτως τὰ δι' ἡμῶν γινόμενα ἀπλῶς γίνεται, ὡς τὰ γινόμενα διὰ τῶν ζῴ-
 ων ἢ διὰ τοῦ πυρὸς ἢ διὰ τῶν βαρέων δύο σωματῶν. εἰ δ' ἔχομεν καὶ
 5 τοῦ βουλευσάμενοί τι ποιεῖν παρὰ τῆς φύσεως τὴν ἐξουσίαν, δῆλον ὡς 25
 ἔχομεν (ἄν) ἐξουσίαν καὶ τοῦ διὰ τοῦ βουλευσασθαι ἄλλο τι πράξει, καὶ μὴ
 πάντως τοῦτο δὲ καὶ βουλευσάμενοι † ἦν ἄν βουλευοίμεθα. | τὸ δ' ἐποχου- 54 XV
 μένους τῷ 'εἰ δὴ τῶν αὐτῶν περιστάσεων ὅτε μὲν οὕτως ὅτε δὲ ἄλλως
 ἐνεργήσῃ τις, ἀνάτιον κίνησιν εἰσάγεσθαι' διὰ τοῦτο λέγειν μὴ δύνα-
 10 σθαι οὐ πράξει τις πράξει τὸ ἀντικείμενον, μήποτε καὶ αὐτὸ τῶν ὁμοί- 5
 ως τοῖς προειρημένοις παρορωμένον. οὐ γὰρ πάντως αἰεὶ τὰ γινόμενα κατὰ
 αἰτίαν ἐξωθεν ἔχει τοῦ γίνεσθαι τὴν αἰτίαν. διὰ γὰρ τὴν τοιαύτην ἐξου-
 σίαν ἐστὶ τι ἐφ' ἡμῖν, ὅτι τῶν οὕτως γινομένων ἡμεῖς ἐσμεν κύριοι, ἀλλ'
 οὐκ ἐξωθεν τις αἰτία. διὸ (οὐκ) ἀναίτιως τὰ οὕτω γινόμενα γίνεται, παρ' 10
 15 ἡμῶν τὴν αἰτίαν ἔχοντα. ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἀρχὴ καὶ αἰτία τῶν δι' αὐτοῦ
 γινομένων πράξεων, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ εἶναι ἀνθρώπῳ τὸ τοῦ πράττειν οὕτως
 τὴν ἀρχὴν ἔχειν ἐν αὐτῷ, ὡς * * * τῇ σφαίρᾳ τὸ κατὰ τοῦ πρᾶνου ὑλοιομέ- 15
 νη φέρεσθαι. διὸ τῶν μὲν ἄλλων ἕκαστον ἔπεται ταῖς ἐξωθεν αὐτῷ περι-
 εστῶσαις αἰτίαις, ὁ δ' ἄνθρωπος οὐχ, ὅτι ἐστὶν αὐτῷ τὸ εἶναι ἐν τῷ
 20 ἔχειν ἀρχὴν τε καὶ αἰτίαν ἐν αὐτῷ, (ὡς) μὴ πάντως ἔπεσθαι τοῖς περιστάσει
 ἐξωθεν αὐτῷ. καὶ γὰρ (εἰ) ἦν ἡμῖν ἢ περὶ τῶν πρακτέων κρίσις πρὸς 20
 ἕνα γινομένη σκοπόν, ἴσως (ἄν) εἶχε τινα λόγον τὸ αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν
 ὁμοίας ἡμῖν γίνεσθαι τὰς κρίσεις. ἐπεὶ δ' οὐχ οὕτως ἔχει (αἰρούμεθα
 γὰρ, ἃ αἰρούμεθα, ποτὲ μὲν διὰ τὸ καλόν τι, ποτὲ δὲ διὰ τὸ ἡδύ, ποτὲ
 25 δὲ διὰ τὸ σύμφωρον, καὶ οὐ ταῦτά τούτων ποιητικᾶ), ἐνδέχεται νῦν μὲν 25
 ἐπὶ τὸ καλὸν κινήθοντας ἡμᾶς * * * ταῦτε τῶν περιστάσεων προκείμενα, αὐθις
 δὲ ἄλλα, πρὸς τὸ ἡδύ ἢ τὸ συμφέρον τὴν ἀναφορὰν τῆς κρίσεως ποιου-
 μένους. ὡς γὰρ οὐ ζητοῦμεν ἄλλην τινα αἰτίαν, δι' ἣν κατὰ βαρύτητα τὴν 20
 ἐν αὐτῇ ἢ γῆ φέρεται κάτω, ἢ δι' ἣν αἰτίαν, ἃ πράσσει τὸ ζῴον, πράσσει
 30 καθ' ὁρμὴν, τῷ ταύτην ἕκαστον αὐτῶν τὴν αἰτίαν ἐξ αὐτοῦ πρὸς τὰ γι-
 νόμενα συντελεῖν, τοιοῦτον | ὃν τὴν φύσιν, οὕτως οὐδ' ἐπὶ τῶν ἄλλοι' 56

1 (οὐκ) ἐπὶ Schulthess τῷ ἀνθρώπῳ Lond. O: τῶν ἀνθρώπων Va¹²: τοῖς ἀνθρώποις B²
 γίνεσθαι V 3 ὡς δ' O 5 τι (καὶ τοῦ μὴ βουλευσάμενοι) Schwartz 6 ἄν addidi
 (μὴ) βουλευσασθαι Schulthess 7 βουλευσαμένων Cas. O ἦν ἄν a¹²: ἦν ἄν (sic) V: ἦν
 ἄν sic B: ἦν ἄν K βουλευοίμεθα a² καὶ (μὴ) βουλευσάμενοι (ἄν ἐπράξαμεν· μάτλην
 (γὰρ) ἄν β. Schwartz 7. 8 ἐποχουμένων scripsi, cf. 196,15: ἐποχουμένων libri 8 τῷ
 εἰ δὴ Schwartz: τωιειδαι V: τῷ εἶδει a¹²: τῷ εἰ Casp. O ὅτε . . ὅτε Lond. O 9 νομί-
 ζειν κίνησιν B² (καὶ) διὰ B² Cas. Gercke 12 ἔχει] χει in lit. V 13 ἐστ[] ἔτι Cas.
 14 alt. οὐκ add. Schulthess O ἀναίτιως (τῶν ἐξωθεν) Cas. 15 τὴν supra vers. V
 αὐτοῦ V 17 lacunam indicavi 20 (ὡς) μὴ scripsi: μὴ Va¹²: τὸ μὴ H: τῷ μὴ SO: τοῦ
 μὴ E 21 καὶ] εἰ O εἰ addidi ἦν om. a¹² 22 ἄν addidi εἶχε Lond. O: εἰ
 δὲ Va¹² τῶν om. HO 23 ὁμοίως a¹² 25 σύμφωρον Ba¹: συμφωρον V: συμφέρον a²
 26 lacunam indicavi 27 ἄλλα (αἰρεῖσθαι) Schulthess O 28 κατὰ τὴν B² 29 αὐτῇ V
 πράσσει] σσει in lit. V 30 ὁρμὴν V fortasse τῷ (διὰ) ταύτην

ἄλλως ὑφ' ἡμῶν γινομένων ἐπὶ περιστάσει τοῖς ἄλλοις ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἀπαιτητέον παρ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ἀνθρώπου εἶναι, τὸ γὰρ ἀρχὴ καὶ αἰτία εἶναι τῶν δι' αὐτοῦ γινομένων πράξεων. τὸ δὲ 5 λέγειν καὶ τοὺς βουλευσαμένους τῷ φαινόμενῳ συγκατατίθεσθαι, καὶ διὰ 5 τοῦτο καὶ τῇ φαντασίᾳ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ζῴοις ἐπεσθαι, οὐκ ἀληθές. οὐ γὰρ φαντασία τὸ φαινόμενον πᾶν. ἡ μὲν γὰρ φαντασία ἀπλῆ τε καὶ 10 χωρὶς λόγου ὑπὸ τῶν ἐξώθεν προσιπτόντων γίνεται, ἑοικυῖα ταῖς αἰσθητικαῖς ἐνεργείαις, διὸ καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν τοῖς ἀλόγοις ζῴοις ἔχει μάλιστα, φαίνεται δὲ τινα καὶ διὰ λόγου τε καὶ παρὰ συλλογισμοῦ τὴν αἰτίαν τοῦ 10 φαίνεσθαι λαμβάνοντα, ἃ οὐκέτ' ἂν τις φαντασίας λέγοι. ὁ γὰρ διὰ τὸν 15 γινόμενον παρ' αὐτοῖς ἐν τῷ βουλευέσθαι συλλογισμὸν συγκαταθέμενός τινα αὐτὸς αὐτῷ τῆς συγκαταθέσεως αἴτιος.

Ἄλλ' ὅτι μὲν οὔτε σώζουσι τὸ ἐφ' ἡμῖν οἱ λέγοντες πάντα καθ' εἰ- 20 XVI μαρμένην (γίνεσθαι) (οὐ γὰρ περὶ οὗ ζητοῦμεν, εἰ σώζεται κατ' αὐτούς, 15 τοῦτο σώζεται, οἷ γε καὶ αἰτίαν ἀποδιδόναι πειρῶνται τοῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν δυνατὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα), οὐδὲ ἦν ἀποδιδόσιν αἰτίαν ἐπ' ἀναίρεσει τῆς τοιαύτης ἐξουσίας, ἀληθῆς, μὴ ἔχουσα τι εὐλογον, ἐκ τῶν εἰρημένων 25 γνῶριμον. ἀλλὰ μὴν τοῖς ἀναιροῦσιν τὸ εἶναι τι οὕτως ἐφ' ἡμῖν ἔπεται τὸ συγγεῖν τε καὶ ἀνατρέπειν, ὅσον ἐπ' αὐτοῖς, τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον. 20 εἰ γὰρ, ἐχόντων μὲν οὕτως τῶν πραγμάτων ὡς ἔχει (οὐδὲ γὰρ αὐτῶν τινα πείσαι δυνατὸν μὴ πράττειν, ἃ πράττουσιν ὡς ἔχοντες τοῦ καὶ πράττειν 30 αὐτὰ καὶ μὴ πράττειν τὴν ἐξουσίαν, | μὴ τι γε τῶν ἄλλων τινὰ· τοσαύτην 58 ἰσχὺν ἔχει τάληθές καὶ τὴν παρὰ τῶν γινομένων μαρτυρίαν ἐναργῆ), εἰ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων ἰσχὺν αὐτῶν ἡ δόξα τοσαύτην λάβοι, ὡς πάν- 25 τας ἀνθρώπους πιστεῦσαι, ὅτι ἡμεῖς μὲν οὐδενὸς κύριον, ἐπόμεθα δὲ τοῖς 5 περιστάσιν ἀεὶ, τούτοις ἐνδιδόντες τε καὶ συγκατατιθέμενοι, καὶ πράττο- μὲν τε ἃ πράττομεν τῷ πάντως ὀφείλειν ταῦτα πράττειν (μὴ γὰρ εἶναι δυνατὸν ἡμῖν ὄντων τῶν περιστάσεων τοιούτων ἄλλο τι ποιεῖν), οὐ πράττο- 30 σιν τοιούτοις, τί ἄλλο ἢ συμβήσεται, πάντας ἀνθρώπους διὰ τὴν τοιάνδε πίστιν τὰ μὲν ὅσα μετὰ πόνου τινὸς καὶ φροντίδος γίνεται, τούτοις μὲν

1 ὑφ' ἡμῶν quod scripserat post τῶν (185,31) transposuit post ἄλλως V¹: ὑφ' ἡμῶν ἄλλοτ' ἄλλως a¹² ἄλλοις] fortasse αὐτοῖς 2 ἄνθρωπον εἶναι O 3 γὰρ del. O 5 τῇ φαντασίᾳ Schwartz: τὴν φαντασίαν libri 6 πᾶν τὸ φαινόμενον φαντασία HO ἀπλῆ] fortasse ἀπλῶς 9 συλλογισμοῦ] alterum σ supra vers. V (παρὰ συλλογισμοῦ a¹²) του V 11 αὐτοῖς V: αὐτῷ Lond. O 14 γίνεσθαι add. O σώζε- ται a²: σώζεσθαι Va¹ 15 εἶγε E: fortasse οἷ γε 16 οὔτε Cas. ἀποδόσιν a¹² ἐπαναίρεσει V 19 συγγεῖν a¹²: συνεχεῖν sic V: συνεχεῖν H: τυχεῖν K: συνέγειν ES τὸν om. O 20 εἰ] καὶ O αὐτὸν a¹² 21 ἔχοντες scripsi: ἔχοντα Lond. O: ἔχοντας libri 22 μὴ τι] μήτε O 24 δὲ Lond. O ἰσχὺν a² ἴ] ἡ a¹² δόξα B² Lond. O: δόξαν sic V: δόξαν a¹² λαβεῖν H: λαβόντων a² 27 τῷ B² a¹²: τὰ V πάντως οφείλειν sic V ταῦτα a¹²: ταυτη (supra η: ην v. c.) V: ταῦτα corr. ex ταύτη B: ταύτην E: τοῦτο O 29 τε Va¹: δὲ a² 30 [ἡ] συμβήσεται (ἡ) conii. O πάντας HE: πάνταν V: ἂν πάντας a¹²

χαίρειν λέγειν, αἰρεῖσθαι δὲ τὰς μετὰ ραστώνης ἡδονάς; ὡς, πάντως ἔσο-
 μένων τῶν ὀφειλόντων γενέσθαι, μηδὲν αὐτοὶ περὶ αὐτῶν † ὧσιν καλόν.
 οὕτως δ' αὐτῶν διακειμένων καὶ τῶν πραττομένων ἀκολουθούντων ταῖς
 αἰρέσεσιν αὐτῶν (οὐ γὰρ δὴ διὰ τὴν περὶ αὐτῶν ἐψευσμένην πίστιν ἄλλως
 5 πῶς ἔξει τὰ πράγματα, (ἦ) ὡς ἔχει) ἄλλο τι ἢ τῶν μὲν καλῶν παρὰ 20
 πάντων ὀλιγωρία τις ἔσται (πάντων γὰρ ἡ κτῆσις τε καὶ παρουσία τῶν
 τοιούτων μετὰ καμᾶτου περιγίνεται), τῶν δὲ κακῶν αἵρεσις ἅτε γινομένων
 μετὰ ραστώνης τε καὶ ἡδονῆς; πρὸς οὐς τίς ἂν ὁ παρὰ τούτων εἴη λόγος,
 ὧν πεισθέντες τοῖς δόγμασιν ἤλθον ἐπὶ ταῦτα; λέγοιεν ἂν γὰρ δικαίως 25
 10 πρὸς αὐτούς, εἰ αἰτιῶντο αὐτούς, ὅτι μὴ οἶόν τε ἦν αὐτοῖς τῶν περιστώ-
 των ὄντων τοιούτων ἀλλοῖόν τι πράττειν. οἷς πῶς ἐπιτιμῆσουσιν εὐλόγως
 οἱ διὰ τῶν δογμάτων τούτων αὐτοῖς διδάσκαλοι γεγονότες; μᾶλλον δὲ οὔτε 30
 ἐπιτιμῆσεις οὔτε κολάσεις οὔτε προτροπὴ οὔτε τιμὴ οὔτ' ἄλλο τι τῶν
 τοιούτων τὴν οἰκείαν σώσει κατ' αὐτούς φύσιν, ἀλλ' ἔσται καὶ τούτων
 15 ἕκαστον γινόμενον κατηναγκασμένως, ὥσπερ κάκεινα, ἐφ' οἷς ταῦτα γίνε-
 ται. | πῶς γὰρ (ἂν) ἔτι Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου ἐν αἰτίᾳ εἴη ὡς διαμαρτῶν 60
 περὶ τὴν τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴν; πῶς δ' ἂν Ἀγαμέμνων εὐλόγως αὐτοῦ
 καταψηφίζοιτο λέγων "οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι"; εἰ μὲν γὰρ εἶχεν ἐξουσίαν 5
 ὑπεριδεῖν ἢ Ἀλέξανδρος τῶν τότε περιστώτων αὐτὸν καὶ παρακαλούντων
 20 ἐπὶ τὴν ἀρπαγὴν [ἢ Μενέλαος τῶν ἀγανακτεῖν ἐπαίροντων] ἢ Ἀγαμέμ-
 νων, ἐφ' οἷς ὡς ἂν ἀμαρτήσας αὐτοῦ κατατρέχει, εὐλόγως ἂν ἦσαν ἐν
 αἰτίᾳ. εἰ δ' ἦν παλαι καὶ πρόπαλαι καὶ πρὸ τοῦ τὴν ἀρχὴν τινα αὐτῶν 10
 γενέσθαι ἀληθὲς περὶ ἑκάστου προλεγόμενον τούτων ἕκαστον, ἐφ' οἷς ποι-
 ῆσας εὐθύνεται, πῶς ἂν ἔτ' αὐτῶν τῶν γενομένων τὴν αἰτίαν ἔχοιεν; πῶς
 25 δέ τις ἐξηγήσεται καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν εἶναι τὰς τε ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας;
 εἰ γὰρ οὕτως † ἔτι δι' ἡμῶν, πῶς ἔτ' ἂν εὐλόγως οἱ μὲν εἶεν ἐν ἐπαίνοις, 15
 οἱ δὲ ἐν ψόγοις; οὐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ συνηγορίαν τοῖς κακοῖς τὸ δόγμα
 τοῦτο προξενεῖ. ὀρῶμεν γοῦν τῶν μὲν ἀγαθῶν τε καὶ καλῶν πράξεων
 οὐδένα τὴν εἰμαρμένην οὐδὲ τὴν ἀνάγκην αἰτιώμενον, τοὺς δὲ κακοὺς δι' 20
 30 ἑκαίην τοιούτους εἶναι λέγοντας. ὁ πιστεύσαντες καὶ τοὺς φιλοσόφους λέ-
 γειν πῶς οὐ μετὰ παρρησίας αὐτοὶ γε ἐπὶ ταῦτα ἐλεύσονται τούς τε ἄλλους

1 χαιρεῖ λέγει sic V δὲ v. c. s. v. V 2 ὀφιλόντων V καὶν μηδὲν B²
 αὐτῶν ὧσιν καλόν] αὐταὶ πονῶσιν B² ὧσι] οἷσσαι vel ἔχωσι conji. O 4 δὲ
 Lond. 5 ἢ add. a² 8 μετὰ] κατὰ Cas. πρὸς οὐς τίς ἂν ὁ scripsi: πρὸς οὐς
 τίς ἂν Lond.: προσουτισιανὸ V: πρόσου τισιν ὁ a¹: πρὸς οὐσιν ὁ E: πρὸς οὐς τίς ὁ Cas.: πρὸς
 οὐς τίς ὁ a² 10 αἰτιῶντο V 12 οἱ B²: εὐ a¹²: εὐ V 13 ἐπιτιμῆσις . . κολάσις
 γρ. HE 14 οἰκείαν V τούτων HB²E Cas. Lond.: τούτω Va¹² 16 ἂν add. B
 διαμαρτῶν V 17 ἂν om. O 18 καταψηφίζοιτο] ι et οι s. v. V 19 καὶ om.
 a¹² 20 ἢ — ἐπαίροντων delevi 21 ἂν ἀμαρτήσας scripsi: ἀναμάρτητος alter
 accentus et σασ sive ιασ v. c. s. v. V: ἐναμάρτητος Casp. O: ἀναμάρτητος a¹² 24 αὐτοῦ
 H γρ. EO γινομένων a¹² 25 ἐξηγήσεται V ἡμῖν V καὶ τὰς] καὶ a²: om. a¹
 26 εἰ—ἡμῶν] ἐπεὶ γε οὕτως ὄντων ἡμῶν a²O (qui pro ὄντων conji. ἐχόντων) ἔτι] for-
 tasse ὡς τὰ 28 γοῦν] γὰρ HE 31 παρησιας V¹ (corr. v. c.): παρρησίας E

προτρέψουσιν; πῶς δ' ἂν σώζοιεν τοιαῦτα λέγοντες τὴν ὑπὸ τῶν θεῶν 25 XVII
 γινομένην τῶν θνητῶν πρόνοιαν; εἰ γὰρ αἶ τε τῶν θεῶν ἐπιφάνειαι, ὡς
 φασιν γίνεσθαι τισιν, κατὰ τινα γίνονται προκαταβεβλημένην αἰτίαν, ὡς πρὸ
 τοῦ γενέσθαι τινὰ αὐτῶν ἀληθὲς εἶναι τὸ τοῦδε μὲν ἔσεσθαι τινα ἐκ θεῶν
 5 κηδεμονίαν, τοῦδε δὲ μὴ, πῶς ἂν ἔτι τοῦτο πρόνοιάν τις δικαίως λέγοι, 30
 τὴν οὐ κατ' ἀξίαν γινομένην, ἀλλὰ κατὰ τινα ἀνάγκην προκαταβεβλημένην;
 πῶς δ' ἂν σώζοιτο καὶ ἡ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβεια τῶν εὐσεβεῖν δοκού-
 των, διότι μὴ ἐπ' αὐτοῖς | ἦν τὸ τοῦτο μὴ ποιεῖν, οὕτως ποιούντων; γί- 62
 νοιτο δ' ἂν καὶ παρὰ τῶν θεῶν, εἰς οὓς γίνεται τι παρὰ τοὺς ἄλλους
 10 πλεόν, ὅτι καὶ τούτων ἦσαν αἱ ἀρχαὶ καὶ πρὸ τοῦ τούτους εἶναι προκατα-
 βεβλημένα. πῶς δ' οὐκ ἀναιροῖεν ἂν καὶ μαντικὴν, τῆς ἀπὸ μαντικῆς 5
 χρείας ἀναιρουμένης; τί γὰρ ἂν ἦ μαθεῖν ἢ διὰ τὸ μαθεῖν παρὰ τῶν
 μάντεων φυλάξαιτ' ἂν τις, εἰ μόνον ταῦτα ἡμῖν τε μαθεῖν ἐκείνοις τε
 μὴνῦσαι δυνατόν, ὧν τοῦ μαθεῖν ἡμᾶς καὶ ποιῆσαι ἢ μὴ ποιῆσαι τι ἕκαστον
 15 ἦν καὶ πρὸ τῆς ἡμετέρας γενέσεως κατηναγκασμένον, τοῦ τε ἐμμένειν τοῖς 10
 ὑπὸ τῶν θεῶν προαγορευομένοις οὐχ ἡμεῖς κύριοι τῶν ἐσομένων ὑφ'
 ἡμῶν προκαταβεβληθῆσθαι τὰς αἰτίας. ἀλλ' ὅτι μὲν τὸ δόγμα τοῦτο ἀνα- XVIII
 τροπῆς αἴτιον παντὸς τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου, παντὶ που μαθεῖν ῥάδιον, 15
 ὅτι δὲ καὶ ψεῦδος, ἱκανὸν μαρτύριον τὸ μὴδ' αὐτοὺς τοὺς προστάτας
 20 αὐτοῦ δύνασθαι πείθεσθαι τοῖς ὑφ' αὐτῶν λεγομένοις. οὕτω γὰρ ἐν πᾶσι
 τοῖς λόγοις φυλάσσοισιν τὸ ἐλεύθερόν τε καὶ αὐτεξούσιον, ὡς μὴ ἀκούσαν- 30
 τέες ποτε παρ' ἄλλου τοιοῦτου τινὸς δόγματος, τοῦτο μὲν προτρέπειν
 τινὰς πειρώμενοι, ὡς τοῦ τε ποιεῖν ἢ μὴ ποιεῖν τοῦτο τὴν ἐξουσίαν

3 φασιν V¹ (corr. v. c.) προκαταβεβλημένην] τα s. v. V 5 τι Cas. 8 δι-
 ότι] fortasse ἀλλ' ὅτι 10. 11 προκαταβεβλημένους a² 11 ἀναιροῖεν ἂν Casp. O
 (vel ἀναιροῖτ' ἂν καὶ μαντικὴ idem): ἀναιροῖαν καὶ sic V: ἂν ἀναιρεῖ ἂν KB¹ (ἀναιροῖ B²):
 ἀναιρεῖ ἂν a¹²: ἀναιροῖ ἂν O 12 χρείαις O μαθεῖν (δέοι) B²: μάθοι Schwartz
 13 φυλάξαιτ' V: φυλάξετο a²: φυλάξασθ' a¹ εἰ K Cas. Lond. O: ἢ sic V: ἢ a¹²
 ταῦτα Va¹: ταῦθ' ἂ a²: ταῦθ' K 14 τοῦ] fortasse τὸ τι del. Schwartz 15 πρὸ
 a¹: πρὸς Va² τοῦ τε a²: τοῦτο Va¹: τούτοις E ἐμμένειν sic V 16 προ-
 α
 γορευόμενοι, οὐχ V¹ 17 μὲν V 19 ὅτι] cf. Eusebius pr. ev. VI, 9. 272^b ὅτι δὲ
 ψεῦδος ἦν αὐτῶν ὁ περὶ εἰμαρμένης λόγος, ἱκανὸν κτλ. ^{μη} το, δ' sic V 20 ὑπ'
 αὐτῶν Eusebius, qui pergit: καὶ γὰρ καὶ προτρέπειν καὶ διδάσκειν ἐπαγγέλλονται, καὶ
 μανθάνειν καὶ παιδεύεσθαι συμβουλεύουσιν, ἐπιτιμῶσι τε καὶ ἐπιπλήττουσι τοῖς οὐ τὰ προσή-
 κοντα δρῶσιν, ὡς κατὰ προαίρεσιν ἰδίαν ἀμαρτάνουσιν. ἀλλὰ καὶ συγγράμματα πλείστα
 καταλείπουσι, δι' ὧν ἀξιοῦσι παιδεύεσθαι τοὺς νέους. ἐπαύσαντο δ' ἂν τῆς ἐν τοῖς λόγοις
 φιλοτιμίας, εἰ προσέγον ὅτι καὶ συγγνώμης ἀξιοῦσι τοὺς ἀκουσίως ἀμαρτάνοντας, τοὺς δὲ
 ἐκουσίως πλημμελοῦντας κολάσεως ἀξίους εἶναι φασιν (ἀ. ἐ. φ. del. cum l. p. Gaisford), ὡς
 ἐπ' αὐτοῖς δηλονότι τοῦ τε ἀμαρτάνειν καὶ τοῦ μὴ κειμένου. ὥστε καὶ κατ' αὐτοὺς ἀναι-
 ρεῖσθαι τὴν ἐξ εἰμαρμένης ἀνάγκην, συνίστασθαι δὲ κατὰ φύσιν ἡμῖν ὑπάρχειν τὸ αὐτεξού-
 σιον· μετὰ τοῦ πλείστα εἶναι καὶ τὰ μὴ ἐφ' ἡμῖν, ὡσπερ τὰ κατὰ φύσιν, καὶ τὰ ἐκ τύχης,
 ἕτερα ὄντα καὶ αὐτὰ παρὰ τὸν τῆς εἰμαρμένης λόγον, καθὼς προδεδείκται 22 μὲν v. c.
 i. v. V: δὲ V¹a¹²

ἔχοντες αὐτοί, καὶ τῶν προτρεπομένων διὰ τοὺς παρ' αὐτῶν λόγους αἰρεῖσθαι τινα δυναμένων (ὦν) ἔπραξαν ἂν τᾶναντία αὐτῶν σιωπώντων, καὶ τοῦτο δὲ ἐπιτιμῶντες καὶ ἐπιπλήττοντές τισιν ὡς οὐ τὰ προσήκοντα πράττουσιν. ἀλλὰ καὶ συγγράμματα πλείω καταλείπουσιν τε καὶ συγγρά-
 5 φουσιν, δι' ὧν ἀξιούσιν παιδεύεσθαι τοὺς νέους, οὐχ ὡς κεκωλυμένοι 20 τοῦτο συγγράφειν διὰ τὸ τὰ περιστῶτα αὐτοῖς εἶναι τοιαῦτα, ἀλλ' ὡς ὃν μὲν ἐπ' αὐτοῖς συγγράφειν τε καὶ μὴ, αἰρούμενοι δὲ τὸ γράφειν διὰ φιλανθρωπίαν.

64 XIX

Ἐπαύσαντο δ' ἂν τῆς ἐν τοῖς λόγοις φιλοτιμίας καὶ συγχωρησάντων
 10 εἶναι τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐλεύθερόν τε καὶ αὐτεξούσιον καὶ κύριον τῆς τῶν ἀντι-
 κειμένων αἰρέσεώς τε καὶ πράξεως * * * ἐπὶ περιστάσιν ἀνθρώποις δίκαιος
 γίνεσθαι πεπιστευμένος ὁμοίως ἰδιώταις τε καὶ νομοθέταις. ἔστι δὲ τοῦτο 5
 τὸ συγγινώσκεισθαι μὲν ἀξίους εἶναι τοὺς ἀκουσίως τοιοῦτόν τι πράξαντας,
 οὐχ ὡς ἐπὶ τῷ γιγνομένῳ πράγματι τῆς κολάσεως ὀριζομένης, ἀλλ' ἐπὶ
 15 τῷ τρόπῳ τῆς πράξεως· ὅπερ οὔτε τῶν ἄλλων τις οὔτε αὐτῶν τούτων 10
 ὡς οὐ καλῶς ἔχον αἰτιαται. καίτοι τί τῶν δι' ἄγνοιαν [πραττομένων] ἁμαρτα-
 νόντων ἢ βία ἦν ἂν εἴεν συγγνώμης ἄξιοι (οἱ) εἰδότες μὲν ἂ πράττουσιν,
 οὐκ ἔχοντες δὲ ἐν αὐτοῖς τὴν ἐξουσίαν τοῦ, τούτων αὐτοῖς περιστάτων, 15
 ἂ πάντως αὐτοῖς καὶ ἐξ ἀνάγκης περιστάται δεῖ, ἄλλο τι παρ' ἂ πράττου-
 20 σιν (πράττειν) τῷ τὴν φύσιν αὐτῶν εἶναι τοιαύτην, καὶ εἶναι τὸ κατὰ τὴν
 οἰκείαν αὐτοῖς φύσιν ἕκαστα πράττειν ὧν πράττουσιν καθ' εἰμαρμένην, ὡς
 τοῖς βαρέσι ἀφεθεῖσιν ἄνωθεν τὸ φέρεσθαι κάτω, καὶ τοῖς περιφερῆσι τὸ 20
 κατὰ τοῦ πρᾶνους, εἰ ἀφεθεῖεν, ἀφ' αὐτοῦ κινεῖσθαι; ὁμοιον γὰρ τὸ [τοῦ]
 τὸν ἱππον κολάζειν ἀξιῶν, ὅτι μὴ ἔστιν ἄνθρωπος, καὶ τῶν ἄλλων ζῳων
 25 ἕκαστον, ὅτι ταύτης τῆς τύχης καὶ μὴ βελτίονος τετυχήκασιν τινος. ἀλλ' 25
 οὐδεὶς Φάλαρις οὕτως ὤμος τε καὶ ἀνόητος, ὡς ἐπὶ τινι τῶν οὕτως γινο-
 μένων κολάζειν τὸν ποιήσαντα. ἐπὶ τίσιν οὖν αἱ κολάσεις εὐλογοί; οὐκ
 ἐπ' ἄλλοις τισίν, ἢ ἐπὶ τοῖς παρὰ τὴν αὐτῶν μοχθηρὰν αἵρεσιν γινομένοις.

1 ἔχοντας αὐτοὺς B² τῶν προτρεπομένων Cas. Lond. O: τῷ προτρεπομένῳ Va¹²: τὸ
 προτρεπομένῳ E τοὺς παρ' αὐτῶν λόγους Lond. O: τῶν παρ' αὐτῶν λόγους Va¹:
 τῶν παρ' αὐτοῖς λόγων a² 2 ὧν add. Cas. Lond. O αὐτῶν O: τῶν libri
 σιωπώντων] primum ω supra vers. V 3 ἐπιπλήττες a¹ 4 πλείω] fortasse
 πλείστα 5 κεκωλυμένοι a¹ 6 fortasse τοῦτο (μὴ) 9 συγχωρήσαντο Lond.
 O: fortasse συνεχώρησαν τῷ 11 τε] τι Cas. lacunam indicavi γὰρ
 περιστάτων O δίκαιος om. K ἄνθρωποι δίκαιοι Lond. O 12 πεπι-
 στευμένος Va¹²: πεπιστευμένοι H: πεπιστευμένοι Lond. O Casp. Or. καὶ ἰδ. καὶ
 v. O 14 τοῖς γινομένοις πράγμασι τῆς a² πραγματικῆς κολάσεως a¹
 16 οὐ καλῶς a¹²: οὐκαλλῶς sic V: οὐκ ἄλλως HE πραττομένων deleni: ἀπατω-
 μένων conl. O: (τῶν) πραττομένων Casp. O 17 ἢ Cas. Lond. O: ἢ V: ἢ H: οἱ in
 lit. B²: ἢ a¹². συγγνώμης a¹ οἱ addidi 18 τοῦ om. a² αυτοῖς V
 19 αυτοῖς V 20 πράττειν add. B²O (sed post τι v. 19) 21 ἕκαστον O 22 βαρε-
 σιν V 23 αὐτῶν B² τοῦ del. B² 25 ὅτι] ὡς O τύχης ψυχῆς a²: ψυχῆς
 Lond. τινες O 27 τὸ κολάσαι O εὐλογοί a²: εὐλογον Va¹ οὐχ O
 28 ἢ om. a¹²

ἐφ' ὧν γὰρ αὐτοὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς αἰρέσεως ἔχοντες, καταλιπόντες τὸν 20
 σκοπὸν τῶν πραττομένων ὑφ' αὐτῶν κειῖσθαι τό τε καλὸν καὶ τὸν νό-
 μον, κέρδους χάριν ἢ ἡδονῆς τινος, ὑπερρωῶντες ἐκείνων, πράττουσι τὰ
 φαῦλα, τούτους, ἀξίως ἡγοῦνται καλᾶσεως πάντες ἄνθρωποι, συγγνώμην 66
 5 διδόντες τοῖς οὐχ οὕτως ἁμαρτάνουσιν. ὅρα δὲ πᾶσιν τοῖς κακοῖς τὸ
 θαυμαστὸν δόγμα τοῦτο παρὰ τῶν φιλοσόφων μαθούσιν διδάσκειν τοὺς
 διδάσκοντας, ὅτι εἰσὶ καὶ αὐτοὶ συγγνώμης (ἀξίαι), οὐδὲν ἕλαττον τῶν ἀκο- 5
 σίως ἁμαρτανόντων. οὐ γὰρ ὑπὸ τινος ἐξωθεν καταναγκάζοντος αὐτοὺς
 ποιῶσιν ἢ ποιῶσιν, ὧν ἴσως ἐντὶν αὐτοῖς καὶ φυλάεσθαι, ἀλλ' ὑπὸ τῆς
 10 φύσεως τῆς ἐν αὐτοῖς οὐδὲν οἶόν τ' ἐστὶν λαθόντας ποιῆσαι καὶ τίς οὐκ 20
 ἂν † αὐτοῖς τοῖς ἁμαρτανομένους αἴτιον. εἰ δ' οὐτ' ἄλλος τις οὐτ' οἱ τοῦ
 δόγματος τούτου κύριοι συγγνώμην θεῖεν τι ταύτην τῶν ἁμαρτανομένων
 φέρουσι τὴν αἰτίαν ὡς ψευδὸς τι [καὶ ψευδεῖ] λέγοντι, δῆλον ὡς ὑπὸ τούτων
 καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὁμοίως πεπίστευται τὸ εἶναι τὸ ἐφ' ἡμῖν 15
 15 οὐχ οἶον ὑπὸ τούτων πλάσsetαι, ὅταν εἰς τὸ πρόβλημα μελετῶντες λέγω-
 σιν, ἀλλ' οἷα εἶναι αὐτῷ [δεῖ] διὰ τῶν ἔργων οὕτοί τε αὐτοὶ καὶ πάντες
 ἄνθρωποι μαρτυροῦσιν. εἰ γὰρ ἦσαν οὕτως ἔχειν πεπιστευκότες, συνερί- 20
 γνωσκον ἂν πᾶσιν τοῖς ἁμαρτάνουσιν ὡς οὐκ ἔχουσιν τοῦ μὴ πάντα πράτ-
 τεῖν ἐξουσίαν. ἀλλ' ὅτι μὲν καὶ ἔστι τι ἐφ' ἡμῖν ὀνομάσαι, καὶ οὐ διὰ XX
 20 τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἀναίτιως τι γίνεται, τῷ τῶν οὕτως γινομένων αἴτιον
 τὸν ἄνθρωπον εἶναι, ἀρχὴν αὐτὸν ὄντα τῶν γινομένων ὑφ' αὐτοῦ, ἰκανὰ 25
 μὲν δεῖξαι καὶ τὰ εἰρημένα, ἰκανῶς δ' ἂν ἐπέισθησαν καὶ οἱ ἀντιλέγειν
 πρὸς αὐτὸ πειρώμενοι, εἰ κἄν πρὸς ὀλίγον πάντα ἢ πράττουσιν ὑπέμειναν
 πράξει ὡς ἀληθεύοντες περὶ ὧν λέγουσιν, πιστεύσαντες τῷ μηδὲν τῶν γι- 30
 25 νομένων ὑπὸ τινος οὕτως γίνεσθαι, ὡς καὶ τοῦ μὴ πράττειν αὐτὸ τὴν ἐξου-
 σίαν ἔχοντος τότε. τῷ γὰρ τοῦτο πεπιστευκῶτι οὐκ ἐπιτιμῆσαι τι, οὐκ
 ἐπαινεῖσαι τινα, οὐ συμβουλεῦσαι τι, οὐ προτρέψασθαι τινα, οὐκ εὐχασθαι 68
 θεοῖς, οὐ χάριν αὐτοῖς γῶναι περὶ τινων, οὐκ ἄλλο τι ποιεῖν οἶόν τε τῶν
 ὀφειλομένων εὐλόγως γίνεσθαι ὑπὸ τῶν καὶ τοῦ ποιεῖν ἕκαστον ὧν

1 καταλειπόντες (supra ei m¹: ι) V 2 αὐτῶν a² Cas. O: αὐτοῦ Va¹ (ὅπ' αὐτῶν
 Lond.) 2. 3 τὸ νόμιμον conl. O 3 κέρδος a² 5 ὅρα E Cas. Casp. Or.
 7 ἀξίαι add. a² 8 ἀξίαι add. B² ante οὐ καταναγκάζοντος a² Cas.: κατα-
 ναγκάζοντας Va¹: καταναγκάζοντες Lond. 9 ἢ ποιῶσιν om. a¹ 10 fortasse
 (ἦν) οὐδὲν λαθόντας] ἄλλως conl. O: ἐκόντας Casp. O: λαχόντας Gercke
 10. 11 καὶ ἂν] ἦτις οὖν Lond. O: ἦτις οὖν ἐν Gercke 11 τῶν ἁμαρτανομένων
 conl. O αἴτιος a² alt. οὐτ' scripsi: οὐδ' libri οἱ τοῦ in lit. B²: οὗτοι
 (supra oi: os ut videtur m¹) Va¹² 12 ταύτην v. c. (?) VO: ταύτη V¹a¹² 13 ψευδὸς
 τι] ψευδός τε B²: ψεύδοντι sive ψῦθός τι Casp. O καὶ ψευδεῖ sic V: delevi: καὶ
 ψευδῆ a¹² 16 οἶον εἶναι αὐτὸ a²: οἶον εἶναι αὐτῷ E δεῖ] δεῖν Lond.: delevi
 19 pr. καὶ om. a¹² τι a²O: τις Va¹ ὀνομάσαι] ἐξουσία Lond. 20 ἀναίτιως] ἐναντίως a¹
 οὕτως sic V 21 αὐτοῦ a¹² 22 ἀνεπέισθησαν V 23 εἰ κἄν a²: εἰ κἄν sic V:
 εἴα ἂν B: εἴη ἂν a¹: ἦ κἄν E: οἱ μὴ ἂν Lond. πάντα πρὸς ὀλίγον a¹ Lond.
 ὑπέμεινεν a²: ὑπὸ μένειν E 24 ἂν πράξει a² 25 ὑπο V τινος O: τινων
 libri 26 ἔχοντες a² πεπιστευκῶτι Schwartz: πεπιστευμένῳ libri 28 οὐδ' O

ποιούσιν τὴν ἐξουσίαν πεπιστευκότων. ἀλλὰ μὴν ἔξω τούτων ἀβίωτος ὁ τῶν 5
 ἀνθρώπων (βίος) καὶ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀνθρώπων ἔτι. μὴδὲ ἐκεῖνο δὲ ἡμῖν XXI
 ἀνεξέταστον παραλελείφθω, εἴ τις ὑποθοῖτο, μὴδὲν μᾶλλον ἀληθῆ εἶναι τὸ
 εἶναι τι οὕτως ἐφ' ἡμῖν, ὡς ἡμεῖς τε ἀξιούμεν καὶ ἡ τῶν πραγμάτων φύ- 10
 σις ἔχειν μαρτυρεῖ, τοῦ πάντα ἐξ ἀνάγκης τε γίνεσθαι καὶ καθ' εἰμαρμέ-
 νην, ἀλλ' εἶναι ἐπ' ἴσης ἑκάτερον ἢ πιστὸν ἢ ἀδύνατον αὐτό, ποτέρα δόξει
 πείθεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἀσφαλέςτερον τε καὶ ἀκινδυνότερον, καὶ ποῦν
 ψεῦδος αἰρετώτερον, πότερον τὸ πάντων γινομένων καθ' εἰμαρμένην [ἦ] 15
 μὴ οὕτως ἔχειν ὑπολαμβάνειν, ἀλλ' εἶναι καὶ ἡμᾶς τοῦ τι πράξει ἢ μὴ
 10 πράξει κυρίου, ἢ ὄντος τινὸς καὶ ἐφ' ἡμῖν οὕτως, ὡς προειρήκαμεν, πε-
 πείσθαι τὸ τοῦτο μὲν ψεῦδος εἶναι, πάντα δὲ καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν πραττό-
 μενα κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐξουσίαν γίνεσθαι κατηναγκασμένως. ἡ γνώριμον 20
 ὅτι οἱ μὲν ἀπάντων γινομένων καθ' εἰμαρμένην αὐτοὺς πείθοντες ὡς ἐξου-
 σίαν ἔχοντάς τινων τοῦ τε πράττειν αὐτὰ καὶ μὴ οὐδὲν ἄν παρὰ τήνδε
 15 τὴν πίστιν ἐν τοῖς πραττομένοις ἀμάρτοιεν, τῷ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν τῶν γινο- 25
 μένων τινὸς ὑφ' αὐτῶν εἶναι κύριοι, ὥσθ' ὁ κίνδυνος τῆς κατὰ τοῦτο δια-
 μαρτίας πρόεισιν μέχρι ῥημάτων. εἰ δὲ γε, ὄντος τινὸς καὶ ἐφ' ἡμῖν καὶ
 μὴ πάντων γινομένων ἐξ ἀνάγκης, πείθεσθαι μὲν μὴδενὸς ἡμᾶς εἶναι κυ-
 ρίους, πολλὰ παραλείψομεν τῶν δεόντως ἄνπραχθέντων ὑφ' ἡμῶν καὶ 30
 20 διὰ τὸ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν καὶ διὰ τὸ τοὺς ἐπὶ τοῖς πραττομένοις
 καμάτους προθύμως ὑφίστασθαι, ἀργότεροι γενόμενοι πρὸς τὸ δι' αὐτῶν
 τι | ποιεῖν διὰ τὴν πίστιν τοῦ, καὶ μὴδὲν ἡμῶν πραγματευομένων περὶ 70
 τῶν πρακτέων, τὸ ὀφείλον (ἄν) γενέσθαι. οὕτως δὲ τούτων ἐχόντων πρόδηλον
 ὡς αἰρετώτερον τοῖς φιλοσοφοῦσιν, τὴν ἀκινδυνότεραν ὁδὸν αὐτοὺς τε αἰ- 5
 25 ρεῖσθαι καὶ τοὺς ἄλλους ἄγειν.

Οὗ χεῖρον δέ, τούτων προτεθεωρημένων καὶ αὐτὰ τὰ περὶ τῆς εἰ- XXII
 μαρμένης ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα παραθεμένους ἰδεῖν, εἴ τινα τοιαύτην ἔχει
 βίαν, ὡς εὐλογον εἶναι διὰ τὴν πρὸς τὸ ἀληθὲς οἰκειότητα καὶ τῶν ἐναρ- 10
 γῶν οὕτως ὑπερορᾶν. ἔσται δὲ ἡμῖν καὶ ὁ περὶ τούτων λόγος ἐπὶ τοσοῦ-
 30 τον, ἐφ' ὅσον ἐστὶ χρήσιμος πρὸς τὰ προκειμένα. φασὶν δὲ τὸν κόσμον
 τόνδε, ἕνα ὄντα καὶ πάντα τὰ ὄντα ἐν αὐτῷ περιέχοντα, καὶ ὑπὸ φύσεως
 διοικούμενον ζωτικῆς τε καὶ λογικῆς καὶ νοερᾶς, ἔχειν τὴν τῶν ὄντων 15

1 fortasse ποιούσιν (ἢ μὴ ποιεῖν ἔχειν) 2 ἀνθρώπων βίος a²: ἀνθρώπων Va¹
 3 ὑποθοῖτο V: ὑπόθοιτο a¹²: ὑποτίθοιτο Lond.: ὑποθεῖτο K ἀληθῆ sic V: ἀληθεῖ K
 4 τε om. a¹ 5 μαρτυρεῖ a¹²: μαρτυρεῖν VH 6 fortasse αὐτῶν 8 πάντως γινόμενον
 H γρ. E ἢ del. B²: τὰ Lond. O 9 τοῦτέ vel τοῦ τί V: τοῦ τε E 11 τὸ om. O:
 fortasse τῷ 11. 12 πραττόμενα] exspectas πράττεσθαι δοκούντα καὶ 12 γίνεσθαι Cas.
 Lond. O: γίνεται libri ἦ] οὐ O 16 κύριος a¹ ὥσθ'—ἡμᾶς εἶναι (18) om. a¹ τού-
 των O 18 ἀπάντων τῶν O πείθεσθαι μὲν] πεισθειήμεν B²: διὰ τὸ πείθεσθαι αὐτ πει-
 θόμενοι conp. O ἡμᾶς εἶναι Va¹: εἶναι ἡμᾶς H: ὄντας a² 19 παραλείψομεν B²: παραλί-
 πομεν V: παραλείπομεν a¹²: παραλείπομεν Lond. 20 alt. τὸ Cas. Lond. O: τοῦ libri
 21 γεόμενοι, sed u et μ litura obscurae V: γινόμενοι E αὐτῶν V 23 ὀφείλον O
 ἄν add. Schwartz 24 αὐτοὺς V 24. 25 τε αἰρεῖσθαι a²: ἐπαίρεσθαι Va¹: τε ἐλέ-
 σθαι B² 27 προθεμένους a¹² 30 ἐφόσον V 31 αὐτῷ V

ἰνάγκησιν αὐτῶν κατὰ εἰρήμην τινα καὶ τάξην προκῶνται, τῶν πρώτων τοῖς
 μετὰ ταῦτα γινόμενης αἰτίας γινόμενων καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ συνδεομένων
 ἀλλήλους ἀπάντων. καὶ μήτε οὕτως τινὸς ἐν αὐτῷ γινόμενου, ὡς μὴ πάν-
 τως ἐπακολουθεῖν αὐτῷ καὶ συνῆρθαι ὡς αἰτίῳ ἕτερόν τι μὴτ' αὐτῶν 20
 5 ἐπιγινόμενων τινὸς ἀπολελυθῆναι δυναμένου τῶν προγεγονότων, ὡς μὴ τι
 ἐξ αὐτῶν ἀκολουθεῖν ὥσπερ συνδεόμενον, ἀλλὰ παντὶ τε τῷ γενομένῳ
 ἕτερόν τι ἐπακολουθεῖν, ἰρητιμένον (ἐξ) αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης ὡς αἰτίου, καὶ 25
 πᾶν τὸ γινόμενον ἔχειν τι πρὸ αὐτοῦ, ᾧ ὡς αἰτίῳ συνῆρτιται. μηδὲν
 γὰρ ἀναίτιως μὴτε εἶναι μὴτε γίνεσθαι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τὸ μηδὲν
 10 εἶναι τῶν ἐν αὐτῷ ἀπολελυμένων τε καὶ κεχωρισμένων τῶν προγεγονότων
 ἀπάντων. διασπᾶσθαι γὰρ καὶ διααιρεῖσθαι καὶ μηκέτι τὸν κόσμον ἓνα μέ- 20
 νειν αἰεὶ, κατὰ μίαν τάξιν τε καὶ οἰκονομίαν διοικούμενον, εἰ ἀναίτιός τις
 εἰσάγοιτο κίνησις· ἦν εἰσάγεσθαι, εἰ μὴ πάντα τὰ ὄντα τε καὶ γινόμενα
 ἔχοι τινὰ αἰτία προγεγονότα, οἷς ἐξ ἀνάγκης ἔπεται· ὁμοίον τε εἶναι 72
 15 φασιν καὶ ὁμοίως ἀδύνατον τὸ ἀναίτιως τῷ γίνεσθαι τι ἐκ μὴ ὄντος. τοι-
 αύτην δὲ οὖσαν τὴν τοῦ παντὸς διοίκησιν ἐξ ἀπέριου εἰς ἄπειρον ἐναργῶς
 τε καὶ ἀκαταστρόφως γίνεσθαι. οὕσης δὲ τινος διαφορᾶς ἐν τοῖς αἰτίοις, 5
 ἦν ἐκτιθέντες (σμῆνος γὰρ αἰτίων καταλέγουσιν, τὰ μὲν προκαταρτιτικά,
 τὰ δὲ συναίτια, τὰ δὲ ἐκτικά, τὰ δὲ συνεκτικά, τὰ δὲ ἄλλο τι· οὐδὲν γὰρ
 20 δεῖ τὸν λόγον μηκύνειν πάντα τὰ λεγόμενα παρατιθέμενα τὸ βούλημα αὐ- 10
 τῶν δεῖξαι τοῦ περὶ τῆς εἰμαρμένης δόγματος), ὄντων δὲ πλείονων αἰτίων,
 ἐπ' ἴσης ἐπὶ πάντων αὐτῶν ἀληθές φασιν εἶναι τὸ ἀδύνατον εἶναι, τῶν
 αὐτῶν ἀπάντων περιεστηχότων περὶ τε τὸ αἴτιον καὶ ᾧ ἔστιν αἴτιον, ὅτε
 μὲν δὴ μὴ οὕτωςί πως συμβαίνειν, ὅτε δὲ οὕτως. ἔσεσθαι γάρ, εἰ οὐ- 15
 25 τως γίνοιτο, ἀναίτιόν τινα κίνησιν. τὴν δὲ εἰμαρμένην αὐτὴν καὶ τὴν φύ-
 σιν καὶ τὸν λόγον, καθ' ὃν διοικεῖται τὸ πᾶν, θεὸν εἶναι φασιν, οὖσαν ἐν
 τοῖς οὐσίῳ τε καὶ γινόμενοις ἅπασιν καὶ οὕτως χρωμένῃν ἀπάντων τῶν
 ὄντων τῇ οἰκείᾳ φύσει πρὸς τὴν τοῦ παντὸς οἰκονομίαν. καὶ τοιαύτη μὲν

2 συνδεομένων a² 3 ἀπάντων ἀλλήλοις a¹² γινόμενου Gericke 6 ἐπακολου-
 θεῖν Lond. O παντὶ B²O: πάντῃ Va¹² 7 ἐξ add. O 8 πρὸ] ἐξ H (in mg.
 πρὸ) 10 pr. τῶν om. O 13 εἰ s. v. V¹ 14 ἔχει a¹² 15 τῶν sic
 v. c. s. v. V: om. EH 16 ἐναργῶς Usener 17 supra ἀκαταστρόφως: μετὰ B²
 18 ἐκτιθένται H γρ. E σμῆνος E Cas. O: μῆνος Va¹² αἰτίων E Cas. O: αἰτιον
 Va¹² σμῆνος—αἰτίων] [μηδὲν ἀναίτιον] sic Lond. 19 ἐκτικά K Cas. Lond.:
 ἀκτικά V: ἀρκτικά E: ἐκτικά a¹² 20 εἰς πάντα Lond. O: ἡ σύμπαντα Usener: διὰ
 (vel εἰς) τὸ πάντα Gericke παρατιθέμενα Va¹: παρατιθέμενους HKE Cas. Lond. O:
 παρατιθέμενους a²: παρατιθέντας in lit. B (s. v. βουλομένους B²): παρατιθέμενον Gericke
 21 δὲ O: δ' ἤδη E 23. 24 ὅτε μὲν δὴ μὴ οὕτωςί πως συμβαίνειν Usenerus: ὅτε
 δε μὴ ἢ ὅτε | δε μὴ οὕτως εἰπως συμβαίνει (sic acc. et spir. supra η, οτε, οπως del.)
 V: ὅτε δὲ μὴ ἠοτεδεμη οὕτως πως συμβαίνει B¹: ὅτε μὲν ὅτε δὲ μὴ, οὕτως εἰπως συμ-
 βαίνει H: ὅτε μὲν ὅτε δὲ μὴ οὕτως πως συμβαίνει E: ὅτε μὲν καὶ ᾧ ὅτε δὲ μὴ οὕτω
 συμβαίνει K: ὅτε μὲν οὕτωςί πως συμβαίνει B²: ὅτε μὲν δὲ μὴ οὕτως συμβαίνειν a¹ Lond.:
 ὅτε μὲν ὅτε δὲ μὴ οὕτω συμβαίνειν a²: ὅτε μὲν μὴ οὕτω συμβαίνειν Cas.: ὅτε μὲν δὴ μὴ οὕτω
 συμβαίνειν O 24 οὕτως (εἰ πως συμβαίνει). ἔσεσθαι O 27 χρωμένην a¹²:
 χρωμένης V

ὡς διὰ βραχέων εἰπεῖν ἢ περὶ τῆς εἰμαρμένης ὑπ' αὐτῶν καταβεβλημένη
 δόξα. ἔστι δὲ τὸ ψευδὸς τῶν λεγομένων οὐ λόγων τινῶν οὐδὲ ἐλέγχων XXIII
 ἔξωθεν δεόμενον, ἀλλ' αὐτόθεν γινώριμον. τίς γὰρ ἔλεγχος λόγου φανε-
 ρώτερος τοῦ μὴ ἐφαρμόζειν τούτοις περὶ ὧν λέγεται; τὸ γοῦν πρώτον
 5 εἰρημένον ὡς πάντων τῶν ὄντων αἰτίων τινῶν γινομένων τῶν μετὰ ταῦτα
 καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἐχομένων ἀλλήλων τῶν πραγμάτων τῷ δίκην ἀλύ- 30
 σεως τοῖς πρώτοις συνηρτῆσθαι τὰ δεύτερα, ὃ ὥσπερ οὐσίαν τῆς εἰμαρμέ-
 νης ὑποτίθενται, πῶς οὐ φανερῶς ἀπάδει τῶν πραγμάτων; εἰ γὰρ τῶν
 τέκνων οἱ πατέρες αἰτίοι καὶ δεῖ | κατ' οἰκειότητα τὰς αἰτίας ἀπατεῖν, 74
 10 ὡς ἀνθρώπου μὲν ἀνθρωπον αἴτιον εἶναι, ἴππου δ' ἴππον, τίνος αἴτιοι τῶν
 μετ' αὐτοὺς οἱ τὴν ἀρχὴν μηδὲ γήμαντες, τίνος δὲ οἱ παῖδες οἱ πρὸ τῆς
 ἡλικίας διαφθαρέντες; πολλὰ γὰρ τῶν γινομένων, ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ ποσὸν 5
 ἐκλείψεως ἢ μὴ κινήθεντα ἢ φθαρέντα πρότερον, οὐδενὸς ἔφθη γενόμενα
 [τῷ] κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν αὐτοῖς αἴτια. τίνος δὲ ἐρῶσιν αἴτια
 15 τὰ ἐν τισιν μέρεσιν τοῦ σώματος φερόμενα περιπτώματα; τίνος δὲ τὰ τέρα- 10
 τά τε καὶ γινόμενα παρὰ φύσιν, ἃ τὴν ἀρχὴν οὐδὲ διαμένειν οἶά τε; εἰ
 δ' ὁ μὲν [εἶ] φλοῖος ἐν τοῖς φυτοῖς ἕνεκα τοῦ περικαρπίου, τὸ δὲ περι-
 κάρπινον τοῦ καρποῦ χάριν, καὶ ἀρδεύεται μὲν ἵνα τρέφεται, τρέφεται δὲ
 ἵνα καρποφορῇ, ἀλλ' ἔστιν γε πολλὰ ἐν αὐτοῖς εὐρεῖν καὶ μὴ τοῦτον γινό- 15
 20 μενα τὸν τρόπον. τίνος γὰρ ἂν τις εἴποι τὰ σεσηπότα καὶ τὰ ξηρὰ τῶν
 καρπῶν αἴτια τῶν μετὰ ταῦτα; τίνος δὲ τὴν τινων φύλλων διδυμότητα;
 ἐξ ὧν φανερὸν τοῖς ὄραν ἀληθῆ βουλομένοις τε καὶ δυναμένοις, ὅτι, ὥσπερ 20
 οὐ πᾶν τὸ δυνατόν ἐνεργεῖν (ἐνεργεῖ), οὕτως οὐδὲ πᾶν, ὃ ἂν γένοιτο αἴτιον, καὶ
 ἔστιν αἴτιον ἧδὴ ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται. ἀλλ' οὐδὲ πᾶν τὸ γεγονός εὐθὺς τῷ
 25 εἶναι ἧδὴ καὶ αἰτίον ἔστιν ἐσομένου τινός. τὸ δ' ὁμοσε χωροῦντας μὲν
 λέγειν καὶ ταῦτα, καταφεύγειν δὲ ἐπὶ τὸ ἀδῆλον εἶναι τινος αἴτια (ὥσπερ 25
 ἀμέλει καὶ ἐπὶ τῆς προνοίας τῆς κατ' αὐτοὺς ἀναγκάζονται ποιεῖν πολλα-
 κίς) εὐπορίαν ἔστι τοῖς ἀπόροις μηχανωμένων. τούτῳ γὰρ χρωμένους
 ἐνέσται περὶ πάντων τῶν ἀποπτωτάων λέγειν ὡς καὶ ὄντων καὶ εὐλόγους
 30 ἐχόντων τινὰς αἰτίας, ἡμῖν δὲ ἀδῆλους ἔτι. ἀρ' οὖν τούτων οὕτως ἐχόν- 30 XXIV
 των ἀναίτιως τι γενήσεται καὶ τοῦθ' ἡμῶν ὁ λόγος προερεῖ; ἢ δύναται | 76

1 τῆν a² 3 γνωριμώτερος (mg. φανερώτερος) H 4 τούτοις a¹²: τοῦτο (v supra
 alt. o v. c.) V: τούτω τούτω B¹E λέγεται v. c. Va¹²: λέγονται V¹ 5 εἰρημένον V:
 εἰρημένων a¹² πάντων τῶν V: περτῶ a²: περτῶν τῶν a¹: τῶν B² alt. τῶν om. a¹²
 6 τούτῳ τῷ τρόπῳ O: τούτων τὸν τρόπον Cas. 7 συνηρτῆσθαι sic V 8 οὐ φα-
 νερῶς om. a¹²: φανερῶς om. Cas.: οὐ φανερωτέροις E 9 εἰκειότητα a²
 ἀπατεῖν a¹ 10 ἴπον V 11 τὴν del. B² 12 ἡλικίας] x in lit. V τὸ πο-
 σόν] τόπον a¹ 13 ἐκλείψεως a¹² alterum ἢ in lit. V 14 τῷ del. B²O
 15 περιπτώματα a² 16. 17 εἰ δ' ὁ μὲν a¹²: εἶδομεν | εἰ V: εἶδομεν εἰ H 18 τρέ-
 φεται τρέφεται a¹²: τρέφεται τρέφεται Lond. 19 καρποφορῇ] alt. o in lit. V
 20 σησεπότα a² ξηρανθέντα τῶν H mg. E: ξηρανθέντα τὰ O 21 διδυμότητα a²
 23 πᾶν τὸ Schwartz: πάντα libri ἐνεργεῖ addidi 24 εὐθὺς] ε in lit. V 25. 26 λέ-
 γειν μὲν καὶ ταῦτα εἶναι αἴτια καταφεύγειν B² 26 fortasse αἰτίαν 29 ἐν ἔσται V
 31 (ἧ) ἀναίτιως Schultess O λόγος] alt. o in lit. V

σώζεσθαι τὸ μὴδὲν ἀναίτιως τῶν γινομένων γίνεσθαι καὶ τοῦτον τὸν τρό-
 πον ἐχόντων ὡς ἡμεῖς λέγομεν τῶν πραγμάτων. ἂν γὰρ παυσάμενοι τῆς
 ἀλύσεως τῶν αἰτίων καὶ τοῦ τοῖς πρώτοις γενομένοις λέγειν ἐξ ἀνάγκης 5
 ἔπεσθαι τὸ αἰτίοις φύσει ὀφείλειν γίνεσθαι ὡς ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν τὸ αἴ-
 5 τιον περιέχουσι, ἀπὸ τῶν γινομένων τε καὶ ὑστέρων τὴν ἀπόδοσιν τῶν
 αἰτίων ποιώμεθα ἔτι τε τῶν γινομένων κυρίως ζητῶμεν τὰς αἰτίας, οὔτε
 ἀναίτιως τι τῶν γινομένων γενήσεται οὔτε διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης καθ' εἰ- 10
 μαρμένῃ τοιαύτην πᾶν τὸ γινόμενον ἔσται. οὐκ ἐξ ἀνάγκης μὲν γὰρ ὁ
 Σωφρονίσκος τῷ εἶναι ἕδη καὶ πατήρ ἐστι καὶ αἰτιὸς τινι τῶν μετ' αὐτόν.
 10 εἰ μέντοι Σωκράτης εἴη ἐξ ἀνάγκης, αὐτῷ τῆς γενέσεως Σωφρονίσκος ἐξ
 ἀνάγκης αἴτιος. ὡς γὰρ θεμελίου μὲν ὄντος οὐκ ἀναγκαῖον οἰκίαν γενέ- 15
 σθαι, οἰκίας δὲ οὔσης προκαταβεβληθῆσθαι τὸν θεμέλιον, ἀνάγκη οὕτως ἔχειν
 ὑποληπτέον καὶ ἐν τοῖς γινομένοις φύσει τὰ αἴτια ἐξ ἀνάγκης, οὐ τοῖς
 πρώτοις ἐξ ἀνάγκης ἐπόμενον τὸ αἰτίοις εἶναι τινων, ἀλλὰ τοῖς ὑστέροις 20
 15 γινομένοις τὸ ἐξ ἀνάγκης ἔχειν τι τῶν πρὸ αὐτῶν αἰτιῶν. ἔστι δὲ τινα
 τῶν γινομένων καὶ τοιαῦτα, ὡς ἔχειν μὲν αἰτιὸν τι, οὐ μὴν οἰκεῖον οὐδὲ
 προηγούμενον, ἀλλ' ὡς ἡμῖν ἔθος λέγειν κατὰ συμβεβηκός. ὁ γὰρ εὐ-
 ρεθὲις θησαυρὸς ὑπὸ τοῦ διὰ τὸ φυτεύειν σκάπτοντος ἔχει μὲν τὸ σκάπτειν 25
 αἴτιον, ἀλλ' οὐκ οἰκεῖον οὐδὲ γενόμενον δι' αὐτόν. τὰ μὲν γὰρ κυρίως
 20 αἴτια ἢ ἐξ ἀνάγκης μόνον ὡς τούτοις δοκεῖ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπόμενον
 ἔχει τὸ αἴτιον, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός οὕτως αἴτια σπανίως γίνεται τῶν 30
 τοιούτων αἴτια. ὥστε τοῖς τοῦτον τὸν τρόπον λέγουσιν ἅμα μὲν ἔπεται
 τὸ μὴδὲν ἀναίτιως γίνεσθαι λέγειν, ἅμα δὲ τὸ σώζειν τὸ τε ἀπὸ τύχης καὶ
 αὐτομάτως γίνεσθαι τινα καὶ εἶναι καὶ | τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον 78
 25 ἐν τοῖς πράγμασι ἀλλ' οὐ φωνῆν μόνον. πῶς γὰρ οὐ φανερῶς τὸ λέγειν XXV
 ψευδὸς πᾶν τὸ ἐπόμενον τινι ἐξ ἐκείνου τὴν αἰτίαν τοῦ εἶναι ἔχειν καὶ 5
 πᾶν τὸ προηγούμενον τινος αἴτιον ὑπάρχειν ἐκείνῃ; ὀρθῶμεν γὰρ ὅτι τὰ
 ἐφεξῆς ἀλλήλοις ὄντα τῷ χρόνῳ οὐ πάντα διὰ τὰ ἔμπροσθεν καὶ πρὸ αὐ-
 τῶν γεγονότα γίνεται. οὔτε γὰρ τὸ βαδίσαι διὰ τὸ ἀναστῆναι, οὔτε νύξ
 30 διὰ τὴν ἡμέραν, οὔτε ὁ τῶν Ἰσθμίων ἀγὼν διὰ τὸν τῶν Ὀλυμπίων, ἀλλ' 10

1 τῶν s. v. v. c. V

3 ἀλύσεως Schultess O: ἀναλύσεως libri

αἰτιῶν V

ante λέγει (λέγειν corr. v. c.) lit. 4 litt. V 4 φύσει ὀφείλειν γ. B² Cas.: φησὶν ὀφείλειν
 γ. (sic v sive u et ei superscr. v. c.) V: φησὶν ὀφείλειν γ. a¹²: φησὶν ὀφείλειν φύσιν γ. H: φησὶ
 γ. ὀφείλειν E: τισιν ὀφείλον γ. Lond. O 6 κυρίας Lond. O 7 ἀνάγκης (ἀνάγκη
 K) γενήσεται a² 8 πᾶν τὸ B²: πάντοθεν libri μὲν om. a¹² 9 ἔσται O
 10 εἴη add. v. c. V: exh. a¹² 11 αἴτιος ante Σωφρονίσκος colloc. B² μὲν om. O
 οἰκίαν a¹ 12 προκαταβεβληθῆσθαι] alt. β add. v. c. V 13 ἐξ ἀνάγκης del. B²:
 fortasse (τὰ) ἐξ δ. 13. 14 οὐ τοῖς πρώτοις (m¹ scripserat αὐτοῖς πρώτης (sic), sed οὐ τοῖς
 corr. v. c., πρώτοις m¹) V: οὐκ αὐτοῖς πρώτοις a²: αὐτοῖς πρώτοις a¹: αὐτοῖς ἡρώτησεν E
 19 ἀλλ' οὐκ] οὐ μὴν H fortasse αὐτό 20 καὶ] fortasse ἢ 21 τὸ αἰτιατὸν
 B²: τοιοῦτον Lond.: fortasse τὸ (οὐ) αἴτια τῶν] τὰ O 24 αὐτομάτου O τινα
 B² Lond. O: τινὰς sic V: τινὰς a¹² 25. 26 ψευδὸς τὸ λέγειν HB²: τὸ λ. τὸ ψ. Cas.
 28 τὰ] τὸ KE 29 βαδίζειν O

οὐδὲ διὰ τὸν χειμῶνα τὸ θέρος. ἔθεν καὶ θαυμάσειεν ἄν τις αὐτοὺς τῆν
 τῶν αἰτίων ἀπόδοσιν τούτων ποιουμένους τὸν τρόπον ὡς αἰεὶ τὸ πρῶτον γε-
 γονὸς αἰτιᾶσθαι τοῦ μετὰ τοῦτο καὶ ποιεῖν ἐπισύνδεσίν τινα καὶ συνέχειαν 15
 τῶν αἰτίων, καὶ ταύτην τοῦ μηδὲν ἀναιτίως γίνεσθαι φέρονται τὴν αἰτίαν.
 5 ὁρῶμεν γὰρ ἐπὶ πολλῶν (τὸ) αὐτὸ καὶ τοῖς πρώτοις καὶ τοῖς ὑστέροις γι-
 νομένοις ὃν αἴτιον. τοῦ γούν ἀναστῆναι καὶ τοῦ περιπατῆσαι τὸ αὐτὸ αἴ-
 τιον, οὐ γὰρ τὸ ἀναστῆναι τοῦ περιπατῆσαι, ἀλλ' ἀμφοτέρων ὁ ἀναστάς 20
 καὶ περιπατῶν αἴτιος καὶ ἡ τούτου προαίρεσις. ὁρῶμεν δ' ὅτι καὶ νυκτὸς
 καὶ ἡμέρας τάειν τινα ἔχουσῶν πρὸς ἀλλήλας ἔν καὶ ταῦτὸν αἴτιον, ὁμοίως
 10 δὲ καὶ τῆς τῶν καιρῶν μεταβολῆς· οὐ γὰρ ὁ χειμῶν αἴτιος τοῦ θερούς, καὶ
 ἀλλ' ἐκείνων τε καὶ τούτου (ἡ) τοῦ θεοῦ σώματος κίνησις τε καὶ περι-
 φορὰ καὶ ἡ κατὰ τὸν λοξὸν κύκλον ἔγκλισις, καθ' ἣν ὁ ἥλιος κινούμενος
 ἀπάντων ὁμοίως τῶν προειρημένων αἰτίος. καὶ ὅτι μὴ (ἡ) νύξ τῆς ἡμέρας
 αἰτία ἢ ὁ χειμῶν τοῦ θερούς μηδὲ ἐμπέπλεκται ταῦτα ἀλλήλοις ἀλύσεως 30
 15 δίκην, † ἂν ἕως ταῦτα γίνεται, ἢ εἰ μὴ οὕτως γίνοιτο, διασπασθήσεται ἡ τοῦ
 κόσμου τε καὶ τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων τε καὶ ὄντων ἕνωσις. ἰκανὰ γὰρ
 τὰ θεῖα καὶ | ἡ τούτων περιφορὰ τὴν τῶν γινομένων ἐν τῷ κόσμῳ συνέ- 80
 χεῖαν φυλάσσειν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ περιπατεῖν ἀναίτιον, ἐπεὶ μὴ ἐκ τοῦ ἀνα-
 στῆναι τὴν αἰτίαν ἔχει. ὥστ' οὐχ † οὕτως αἰτίων εἰρμὸς ὑπ' αὐτῶν λε-
 20 γόμενος εὐλόγως ἂν τοῦ μηδὲν ἀναιτίως γίνεσθαι φέροιτο τὴν αἰτίαν. ὡς 5
 γὰρ αἱ κινήσεις καὶ οἱ χρόνοι ἔχουσι μὲν τινα αἰτίαν (οὐ μὴν οὔτε ἡ κί-
 νησις τὴν πρὸ αὐτῆς οὔτε ὁ χρόνος τὸν πρὸ αὐτοῦ χρόνον), οὕτως ἔχει
 καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς τε καὶ τὰ δι' αὐτῶν γινόμενα πράγματα. τῆς μὲν γὰρ 10
 συνεχείας τῶν γινομένων ἐστὶ τις αἰτία, δι' ἣν ὁ κόσμος εἰς τε καὶ αἰδιος
 25 κατὰ τὸ αὐτὸ τε καὶ ὡσαύτως αἰεὶ διοικούμενος, καὶ δεῖ ταύτην ζητεῖν τε
 καὶ (μὴ) παραλιπεῖν τῆν αἰτίαν, οὐ μὴν χρῆ ἑτοιμάτην ὑπολαμβάνειν, ὡς
 ἐκ τοῦ πρεσβυτέρου γίνεσθαι τὸ νεώτερον, ὡς ὁρῶμεν γινόμενον ἐπὶ τῆς 15
 τῶν ζώων γενέσεως. εὐλογον δὲ καὶ ἀρχὴν τινα ἐν τοῖς αἰτίοις εἶναι λέ-
 γειν, οὐκέτ' ἄλλην πρὸ αὐτῆς ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ἔχουσαν. οὐ γὰρ εἰ [πάντα]
 30 τὰ γινόμενα πάντα αἴτια ἔχει, ἤδη καὶ πάντων εἶναι τινὰς αἰτίας ἀνάγκη. οὐ 20

2 αἰτίων B³ Cas. O: ἰσθμίων Va¹² 3 τοῦ] τὸ Cas. O ποιεῖ V¹ (corr. v. c.)
 4 φέρεσθαι B² 5 τὸ αὐτὸ B²: τὸ E: αὐτὸ rel. 6 τὸ (sic) ante αὐτὸ add. v.
 c. V 9 ἔχουσῶν Lond. B²O: ἔχουσιν Va¹² 10 καιρῶν] καρπῶν a¹² 11 ἐκεί-
 νου O τούτου v. c. Va²: τούτου V¹ (ἡ) τοῦ B² 12 ἔγκλισις a¹²: ἔγκλη-
 σις V 13 αἴτιος] τι s. v. V: αἴτιον KEa² ὅτι del. O ἢ addidi
 νύξ V 14 ἐμπέπλεκται a¹² ταῦτα om. H 15 ἂν ἕως ταῦτα a¹²: ἂν ἕως
 ταῦτα sic V: ἕως ἂν ταῦτα Cas. O: fortasse (οὐ διὰ τοῦτ') ἀναιτίως ταῦτα γίνεται
 γίνοιτο] γένοιτο Lond. O 16 pr. τε om. O 19 οὐχ (i. e. uχ del. v. c.) V
 οὕτως] ὁ τῶν B² fortasse recte αὐτῶν v. c. V: αὐτοῦ V¹a¹² 24 γινομένων]
 αἰτίων O 26 καὶ] αἰ in lit. V μὴ παραλιπεῖν B²: παραλιπεῖν V: παραλιπεῖν
 a¹²: παραλίπειν E: παραλαβεῖν Cas. O μὴν] γὰρ Lond. ὡς HEB²O: ἕως Va¹²: ὥστ
 Casp. O 29 ἔχουσαν a¹²: ἔχουσα V πάντα ante τὰ del. V: exh. a¹²
 30 πάντα om. EO

γὰρ πάντα τὰ ὄντα γίνεται. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον τὸ λέγειν ἐπ' ἄπειρον εἶναι τὰ αἷτια καὶ τὸν εἰρμὸν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπισύνδεσιν ὡς μήτε πρῶτον τι εἶναι μήτε ἔσχατον; τὸ γὰρ μὴδὲν εἶναι πρῶτον αἷτιον λέγειν ἀναιρεῖν ἐστὶ τὸ αἷτιον· ἀναιρουμένης γὰρ ἀρχῆς ἀναιρεῖσθαι καὶ τὸ μετ' 25 5 αὐτὴν ἀνάγκη. ἀναιροῦτο δ' ἂν καὶ ἐπιστήμη κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, εἴ γε ἐπιστήμη μὲν ἐστὶ κυρίως ἢ τῶν πρώτων αἷτιων γνῶσις, οὐκ ἐστὶ δὲ κατ' αὐτοὺς ἐν τοῖς αἷτιοῖς τὸ πρῶτον. οὐ πᾶσά τε τάξεως παράβασις 30 ἀναιρετικῆ τῶν ἐν οἷς γίνεται· γίνεσθαι γὰρ ἕνια καὶ παρὰ τὴν τοῦ βασιλέως τάξιν οὐκ ἀδύνατον, ἀ οὐ πάντως τῆς βασιλείας ἤδη γίνεται φθαρτικά, οὐδὲ εἴ τι τοιοῦτον ἐν τῷ κόσμῳ γίνοιτο, πάντως ἤδη τοῦτο λύει τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ κόσμου, | καθάπερ οὐδὲ τὴν τοῦ οἴκου καὶ τὴν τοῦ δεσπότου 82 ἢ τυχοῦσα τῶν οἰκετῶν ραδιουργία.

Ἄ δὲ ἀποροῦσιν πρὸς τὸ εἶναι τοιοῦτον τὸ ἐφ' ἡμῖν, ὅποιον ἢ XXVI κοινὴ πρόληψις τῶν ἀνθρώπων πεπίστευκεν, ἀπορεῖν μὲν οὐκ ἄλογον, 15 τὸ δὲ τοῖς ἀπορουμένοις ἐποχουμένους ὡς ὁμολογουμένοις ἀναιρεῖν μὲν, 5 ἀ οὕτως ἐναργῆ, σκιαγραφίαν δὲ τινα καὶ παιδιὰν ἀποφαίνειν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον καὶ συναγωνίζεσθαι τοῖς ἀπορουμένοις καθ' αὐτῶν, πῶς οὐ παντάπασιν ἄλογον; οὐδὲ γὰρ τῷ μὴ δυναμένῳ λύειν τινὰ τῶν 10 Ζήνωνος λόγων τῶν κατὰ τῆς κινήσεως ἤδη κίνησιν ἀναιρετέον. ἰκα- 20 νωτέρα γὰρ ἢ τοῦ πράγματος ἐνάργεια πρὸς συγκατάθεσιν πάσης τῆς διὰ λόγων ἀναιρούσης αὐτὸ πιθανότητος. οὐ χεῖρον δὲ ἴσως καὶ ἡμᾶς 15 τῶν ἀπορουμένων ὑπ' αὐτῶν, οἷς μάλιστα θαρροῦσιν, ταῦτα προχειρισάμενους ἐξετάσαι, πῶς ἔχει. ἴσως γὰρ οὐδὲ ἄγαν φανεῖται † εἰς αὐτά. ἐστὶ δὲ ἢ τι τῶν ἀπορουμένων ὑπ' αὐτῶν καὶ τοιοῦτον. 'εἰ, φασίν, ταῦτά ἐστιν ἐφ' 25 ἡμῖν, ὧν καὶ τὰ ἀντικείμενα δυνάμεθα, καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις οἷ τε ἔπαι- 30 νοι καὶ οἷ ψόγοι, προτροπαί τε καὶ ἀποτροπαί, κολάσεις τε καὶ τιμαί, οὐκ ἔσται τὸ φρονίμοις εἶναι καὶ τὰς ἀρετὰς ἔχειν ἐπὶ τοῖς ἔχουσιν, ὅτι μηκέτ' εἰσὶν τῶν ἀντικειμένων κακιῶν ταῖς ἀρεταῖς δεκτικοί, ὁμοίως δὲ οὐδὲ αἱ 35 κακίαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τούτοις τὸ μηκέτ' εἶναι κακοῖς· ἀλλὰ

1 ἐπάπειρον V 2 ὡς μήτε (sic) v. c. V: ὡς V¹a¹² 3 τι μὴ a¹² εἶναι om. Lond.
5 ἂν om. O τοῦτον ante τὸν colloc. HO 9 γίνεται] νεται in lit. V: om. Cas.
10 τοιοῦτον] τούτων O γίνεται O πάντων V¹ (corr. v. c.) 11 alt. τὴν
om. a¹ 12 ραδιουργία V 13 alt. τὸ om. O 14 πεπίστευκεν a¹²: πεπιστευκεναί
sic V: πεπιστευκεναί E 16 ἀ Va¹²: τὰ B²HE Cas. O τῶν om. O
18 πῶς οὐ B²E mg. O: πῶς (corr. ex ὡς m¹) οὖν Va¹: ὡς οὖν a² ἄλογον E mg.
Lond. O: ὀλίγον Va¹²: ὀλίγων B² οὐδὲ γὰρ τῷ μὴ (sic transp. μὴ τῷ m¹) VB²:
οὐδὲν γὰρ μὴ τῷ KB¹: οὐδὲ γὰρ μὴ τῷ a²: οὐ γὰρ O 20 ἐνάργεια Lond. O: ἐνέργεια
libri 23 οὐδὲ V¹: οὐδὲν v. c. Va¹² εἰς αὐτά] fortasse δύσλυτα 25 τοιούτοις]
αὐτοῖς Gercke 27 εἶναι (ἐπὶ τοῖς φρονίμοις) Gercke ἔχει a¹ 27. 28 ὅτι μὴ δὲ
τιαί (supra δ: χ, supra ι: εἰ v. c., accentus supra μὴ et de deleti) V: ὅτι μηκέτιαι B¹:
ὅτι μηκέτιαι B²: ὅτι μηκέτι εἰαί H: ὅτι μὴ δὲ τισι a¹²: ὅτι μὴδὲ εἰαί Lond. O 28 κα-
κιῶν [corr. m¹ (v. c. ?) ex κάκειων] VO: κακειῶν a¹² δεκτικοί v. c. VB (οἱ in lit.) O:
δεκτικαὶ V¹a¹² 29 οὐδὲ γὰρ ἐπὶ (corr. v. c. ex οὐδὲ γὰρ ἐπει μὴ) VB²: οὐδὲ γὰρ ἐπει
μὴ a¹²: οὐδ' ἐπὶ H mg.: οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐπὶ E: οὐδὲ γὰρ ἐπὶ μὲν Cas. Lond. O

μὴν ἄτοπον τὸ μὴ λέγειν τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας ἐφ' ἡμῖν μηδὲ τοὺς
ἐπαίνους καὶ τοὺς ψόγους ἐπὶ τούτων γίνεσθαι· οὐκ ἄρα τὸ ἐφ' ἡμῖν τοι- 84
οὔτον. | οἱ συγχωρήσαντες ἀναποβλήτους τὰς ἀρετὰς τε καὶ τὰς κακίας εἴ- 84 XXVII
ναι, ἴσως προχειρότερον λαμβανόμενον λέγοιμεν ἂν κατὰ τοῦτο τὰς ἕξεις
5 ἐπὶ τοῖς ἔχουσιν εἶναι, καθόσον πρὸ τοῦ λαβεῖν αὐτὰς ἐπ' αὐτοῖς ἦν καὶ
μὴ λαβεῖν. οἷ τε γὰρ τὰς ἀρετὰς ἔχοντες καὶ τοῦ τῶν βελτιόνων 5
ἀμελεῖν ἐλόμενοι τὰ βελτίω αὐτοῖς αἴτιοι τῆς τῶν ἀρετῶν ἐγένοντο κτή-
σεως, οἷ τε τὰς κακίας ἔχοντες παραπλησίως. ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐπὶ τῶν
τεχνῶν λόγος· καὶ γὰρ τῶν τεχνιτῶν ἕκαστος πρὸ μὲν τοῦ τὴν τέχνην 10
10 ἔχειν εἶχεν καὶ τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν ἐξουσίαν, γενόμενος δὲ οὐκέτ' ἔσται
κύριος τοῦ μὴ γεγονέναι τε καὶ εἶναι τοιοῦτος. αἱ γὰρ γενέσεις τῶν τοι-
ούτων ἐφ' ἡμῖν, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὅμοιον τὸ ἀληθὲς ἐπὶ τε τῶν μελλόν-
των καὶ ἐπὶ τῶν ὄντων τε καὶ γεγονότων, ὅτι (τὸ) μὲν ὄν τε καὶ γεγονὸς 15
οὐχ οἶόν τε ἢ μὴ εἶναι ἢ μὴ γεγονέναι, τὸ δὲ μέλλον γίνεσθαι ἐνδέχεται
15 καὶ μὴ γίνεσθαι. διὸ πρὸ μὲν τοῦ τὴν ἀρετὴν ἔχειν τόνδε τινὰ ἀληθὲς
ἦν τὸ ἐνδέχασθαι καὶ μὴ γενέσθαι τοιοῦτον, ὃ δὲ τοιοῦτον γίνεται, τοῦτο 20
καὶ γενόμενον ἀληθὲς οὕτως λέγειν γεγονέναι. εἰ μὲν οὖν ἦν ἐκ γενετῆς
ὁ φρόνιμος τοιοῦτος καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπὸ τῆς φύσεως αὐ-
τῷ δεδομένοις εἶχεν παρ' ἐκείνης λαβῶν, οὐδ' ὄλωσ ἂν ἦν ἐπ' αὐτῷ τὸ
20 εἶναι τοιοῦτον, ὥσπερ οὐδὲ τὸ εἶναι δίποδι ἢ λογικῶ, οὐδ' ἂν ἐπηγεῖτο 26
ἔτι ἐπὶ τῷ τοιοῦτος εἶναι, ἀλλ' ἐθαυμάζετο ὡς ἔχων παρὰ τῆς θείας φύ-
σεως δῶρον τηλικούτον. ὡς γὰρ τῶν ὑγαινότων, ὅσοι μὲν ἀσθενεῖς ὄν-
τες τὴν φύσιν διὰ τῆς οἰκείας ἐπιμελείας εἰσὶ τοιοῦτοι, τούτους μὲν ἐπαι-
νοῦμεν ὡς ἑαυτῶν πρόνοιαν τὴν προσήκουσαν ποιουμένους, δι' ἣν πρόνοιαν 26
25 οὐκ εἰσιν ἐν τῷ νοσεῖν, τοὺς δὲ ἐκ φύσεως ὑγαινότους [καὶ τοὺς νοσοῦντας]
ἄνευ πραγματείας καὶ φροντιδῶν οὐκέτι μὲν ἐπαινοῦμεν, μακαρίζομεν δὲ
ὡς χωρὶς καμάτων | τοῦτο ἔχοντας, ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαπητόν, εἰ καὶ 86
μετὰ καμάτου παρείη, τὸν αὐτὸν τρόπον ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῶν ἀρε-
τῶν ἐποιοῦμεν ἂν, εἰ ἦσαν ἐκ φύσεώς τισιν παροῦσαι, ὅπερ ἀμέλει ποι-
30 οῦμεν ἐπὶ τῶν θεῶν. ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον ἡμῖν τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον 5
δεῖ παρὰ τῆς φύσεως ἀπαιτεῖν (αὕτη γὰρ δυνατῶ τε καὶ ἀδυνατῶ μέτρον·

2 ψόγος a² γίνεσθαι ἐπὶ τούτοις E 3 οἱ om. B: ἡμεῖς δὲ B² (supra lit. 2 litt.):
οἷς EO: δ vel οὐ vel del. Gercke: fortasse ἢ alt. τὰς om. O 4 ἴσως
del. O λαμβάνοντες λέγοιεν Lond. O: λαμβανόμενοι Gercke 5 ἐπ' Cas.: ἔτι V¹a¹²:
ἔτι ἐπ B² Lond. O 6 τοῦ τῶν E: τούτωι (sic) V: τούτω a¹: τούτων a²: τὸ τῶν
Lond.: ἐξὸν καὶ τῶν Cas. Casp. O: ἐξὸν καὶ τὸ τῶν O 9 τεχνιτῶν sic V τὴν om.
a¹² 12 ὁμοίως O 13 ὄντων] μερόντων a¹²: μὲν ὄντων Lond. τὸ μὲν ὄν H pr.
O: μόνον V¹: μένον v. c. Va¹: μὲν ὄν Lond.: ὄν a² 14 pr. ἢ] ἦν O 15 καὶ s. v. V¹
17 ἦν om. BO ἐκ γενετῆς] ἐγγενετῆς (sic, acc. deletus) V 18 καὶ μὴ a²
τοῖς om. O τῆς om. a¹² 19 δεχομένοις O 22 ὑγαινότων B²E mg. Lond.
O: ἐπαινούτων Va¹² 25 καὶ τοὺς μὴ E Lond. O: καὶ μὴ vel καὶ διὰ τοῦτο μὴ Gercke
νοσοῦντας sic V: εὐεκτοῦντας B² καὶ—νοσοῦντας delevi 26 ἄνευ] εὐε a²
φροντιδῶς O 27 alt. καὶ om. O: del. B² 28 ἢ Casp. O: et libri 31 τῆς
s. v. V

τελειότης μὲν γὰρ ἡ ἀρετὴ καὶ [ἡ] ἀκρότης τῆς οἰκείας φύσεως ἐκάστου, ἀδύνατον δὲ ἀτελές τι ὄν ἐν τελειότητι εἶναι, ἀτελές δὲ τὸ γεγόμενον εὐθὺ τῷ γενέσθαι, οὐδὲ τὴν ἀρετὴν οἶόν τε τὸν ἄνθρωπον (ἔχοντα) φῦναι. οὐ 10 μὴν ἀσύμβολος ἡ φύσις αὐτῷ πρὸς τὴν κτῆσιν αὐτῆς, ἀλλ' ἔχει παρ' αὐτῆς δύναμιν τε καὶ ἐπιτηδειότητα δεκτικὴν αὐτῆς, ἣν οὐδὲν τῶν ἄλλων ζῴων ἔχει. καὶ διὰ τήνδε τὴν δύναμιν ὁ ἄνθρωπος τῶν ἄλλων ζῴων 15 φύσει διαφέρει, καίτοι πολλῶν ζῴων ἀπολειπόμενος ἐν τοῖς σωματικοῖς πλεονεκτήμασιν. εἰ μὲν οὖν οὕτως εἴχομεν παρ' αὐτῆς τὴν δύναμιν τὴν τῶν ἀρετῶν δεκτικὴν, ὡς προιόντες καὶ τελειούμενοι καὶ ταύτην λαμβάνειν, ὡς τὸ περιπα- 20 τεῖν, ὡς τὸ ὀδόντας, ὡς τὸ γένεια φύειν, ὡς ἄλλο τι τῶν ἐπιγινομένων ἡμῖν 20 κατὰ φύσιν, οὐδ' οὕτως ἂν ἐφ' ἡμῖν ἦσαν αἱ ἀρεταὶ ὥσπερ οὐδὲ τῶν προειρη- μένων τι, ἐπεὶ δὲ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον αὐτὰς κτώμεθα (εἰ γὰρ ἦν ὥσπερ τὰ ἄλλα, οὕτως δὲ καὶ φρόνησίς τε καὶ ἀρετὴ τοῖς ἀνθρώποις συγγενῆ, πάντες ἂν 25 ἦ οἱ γε πλείστοι, ὥσπερ τῶν ἄλλων κατὰ φύσιν αὐτοῖς τυγχάνουσιν, οὕτως οὐ τὴν δύναμιν τὴν τῶν ἀρετῶν δεκτικὴν μόνην, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτὰς παρ' ἐκείνης ἂν εἴχομεν καὶ οὐδὲν οὐδ' οὕτως ἂν ἔδει ἐπαίνων ἢ 30 ψόγων ἢ τινος τῶν τοιούτων ἐπὶ [δὲ] ταῖς ἀρεταῖς τε καὶ κακίαις θειοτέραν πρόφασιν τε καὶ οὐσίαν τῆς παρουσίας αὐτῶν ἔχουσιν), ἐπεὶ δὲ οὐχ οὕ- τως ἔχει (οὐ γὰρ τοὺς πάντας οὐδὲ τοὺς πλείστους ὀρώμεν τὰς ἀρετὰς 20 ἔχοντας, ὁ τῶν κατὰ φύσιν γινομένων σημεῖόν ἐστιν, ἀλλ' ἀγαπητὸν ἕνα 88 που λαβεῖν τοιοῦτον, δις δι' ἀσκήσεώς τε καὶ διδασκαλίας δείκνυσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὰ ἄλλα ζῴα φυσικὴν πλεονεξίαν, δι' αὐτοῦ προστι- θείς τὸ ἀναγκαῖον ἐνδέον ἡμῶν τῇ φύσει), διὰ τοῦτο ἐφ' ἡμῖν τέ ἐστιν 5 ἡ τῶν ἀρετῶν κτῆσις καὶ οὐκ ἄχρηστοι οὐδὲ μάτην οὔτε οἱ ἔπαινοι οὔτε 25 οἱ ψόγοι οὔτε (αἱ) πρὸς βελτίω προτροπαὶ οὐθ' ἡ διὰ τῶν βελτιόνων ἐθῶν κατὰ τοὺς νόμους ἀγωγῆς τῶν μὲν γὰρ φύσει τισὶν ὑπαρχόντων οὐδὲν 10 οἶόν τε ὑπὸ τινος ἔθους ἀλλοῖον γενέσθαι (οὐχ οὕτως πολλακίς τὸ βάρος ἔχον ἀναρριφθήσεται, ὡς ἐθισθῆναι κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἄνω φέρεσθαι), τὰ δὲ ἦθη τῶν ἀνθρώπων τοῖα καὶ τοῖα διὰ τῶν διαφερόντων ἐθῶν γίνε-

1 ἡ del. Schwartz 2 εὐθυσ sic H 3 τῷ ἀνθρώπῳ Lond. O ἔχοντα
 add. B² συμφῦναι Lond. O 4 μὴν] μέντοι Lond. O αὐτῆς V 5 αὐτῆς V
 7 πολλῶν] τῶν ἄλλων O 8 εἴχομεν Cas. O: ἔχομεν libri 9 τε καὶ τελ. a²
 12 δὲ μὴ (sic coll. m¹ quod scripserat μὴ δὲ) V: μῆδὲ a¹² εἰ γὰρ ἦν Lond. O: οὐ
 γὰρ ἦν Va¹: οὕτω ἦν a²: ἡ γὰρ ἂν ἦν B²: εἰ μὲν γὰρ ἦν Cas. 13 καὶ πάντες B²
 14 ἂν αὐτῶν ἐτύγγανον καὶ B²: αὐτῶν τύγγανοιεν Lond. O: αὐτως τυγχάνουσιν Gercke
 14. 15 οὕτως οὐ τὴν B²E: οὕτως οὖν τὴν Va¹²: οὕτως οὖν καὶ τὴν K: οὕτως οὖν οὐ τὴν Cas.:
 οὕτως οὖν οὐδὲ τὴν Lond. O 16 ἂν εἴχομεν (εἰ et o in lit.) B Cas.: ἂν ἔχομεν Va¹: ἂν
 ἔχομεν E: ἀνέχομεν a² 17 δὲ delevi ἔπαινοί τε καὶ ψόγοι γίνονται post κα-
 κίαις ins. B² 18 οὐσίαν] ὁσίαν Casp. O: αἰτίαν Gercke εἴχομεν Cas. O
 δὴ οὐχ scripsi: δ' οὐχ libri: οὖν οὐχ in lit. B² 20 ἀγαπητὸν] v in lit. V
 21 δὲ] ε s. v. V¹ 22 τα V αὐτοῦ V 23 τί ἐστιν Lond. O 24 οὐδὲ]
 οὔτε O pr. οὔτε] ὅτι in lit. V 25 οὔτε αἱ πρὸς βελτίω B²: οὐ πρὸς βελτίων V¹:
 οὔτε πρὸς βελτίων v. c. Va¹²: οὔτε αἱ πρὸς βέλτιον HEO: οὔτε πρὸς βελτίω Cas.: οὔτε πρὸς
 βέλτιον Lond. 27 οὐχ] οὐδ' vel οὐ γὰρ Gercke 28 ἀναρριφθήσεται V παρὰ
 Gercke 29 τοιά — τοιά V

ται. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν φύσει πρῶτας τὰς ἕξεις κτησάμενοι οὕτως ἐνεργοῦ- 15
 μεν κατ' αὐτάς (οὐ γὰρ ἰδόντες πολλάκις τὴν ὀρατικὴν ἕξιν κτώμεθα, ἀλλ'
 ἔχοντες αὐτὴν οὕτως ὀρώμεν), ἐπὶ δὲ τῶν οὐ φύσει ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τὰς
 ἕξεις κτώμεθα. οὐ γὰρ ἄλλως τέκτων τις ἂν γένοιτο μὴ πολλάκις ἐνεργή-
 5 σας τὰς τοῦ τέκτονος ἐνεργείας κατὰ τὰς ὑποθήκας τοῦ διδάσκοντος. ὥστ' 20
 ἐπεὶ καὶ τὰς ἀρετὰς οὕτως κτώμεθα (ἐνεργοῦντες γὰρ καὶ τὰ σωφρονικὰ
 γινόμεθα σώφρονες), οὐκ ἂν ἡμῖν ὑπάρχοιεν φύσει. οἱ δὲ φάσκοντες ἐξ XXVIII
 ἀνάγκης ἡμᾶς εἶναι τε καὶ γίνεσθαι τοιοῦτους, καὶ μὴ καταλιπόντες ἡμῖν 25
 τὴν ἐξουσίαν τοῦ ταῦτα πράττειν τε καὶ μὴ, δι' ὧν ἂν τοιοῦτοι γενοίμεθα,
 10 καὶ διὰ τοῦτο μῆτε τοῖς κακοῖς γινομένοις ἐξεῖναι μὴ ταῦτα πράττειν, ἀ
 πράττοντες γίνονται τοιοῦτοι, μῆτε τοῖς ἀγαθοῖς, πῶς οὐχ ὁμολογήσουσιν 20
 κάκιστον γεγονέναι τῶν ζῶων ἀπάντων ὑπὸ τῆς φύσεως τὸν ἄνθρωπον, δι'
 ὃν φασιν πάντα τάλλα γενέσθαι ὡς συντελέσαντα πρὸς τὴν τούτου σωτη-
 ρίαν; εἰ γὰρ ἡ μὲν ἀρετὴ τε καὶ ἡ κακία μόναι κατ' αὐτοὺς ἡ μὲν ἀγα- 90
 15 θόν, ἡ δὲ κακόν, καὶ οὐδὲν τῶν ἄλλων ζῶων οὐδετέρου τούτων ἐστὶν ἐπι-
 δεκτικόν, τῶν δὲ ἀνθρώπων οἱ πλεῖστοι κακοί, μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς μὲν εἰς
 ἡ δεύτερος ὑπ' αὐτῶν γηγινόμενος μυθεύεται, ὥσπερ τι παράδοξον ζῶον καὶ 5
 παρὰ φύσιν σπανιώτερον τοῦ φοίνικος τοῦ παρ' Αἰθίοψιν, οἱ δὲ πάντες
 κακοὶ καὶ ἐπίσης ἀλλήλοις τοιοῦτοι, ὡς μὴδὲν διαφέρειν ἄλλον ἄλλου, μαί-
 20 νεσθαι δὲ ὁμοίως πάντας ὅσοι μὴ σοφοί, πῶς οὐκ ἂν ἀθλιώτατον ζῶον
 ἀπάντων ὁ ἄνθρωπος εἴη, ἔχων τὴν τε κακίαν καὶ τὸ μαίνεσθαι σύμφυτα 10
 αὐτῷ καὶ συγκεκληρωμένα; ἀλλὰ τὸ μὲν τὰς παραδοξολογίας αὐτῶν τὰς
 ἐν τοῖς δόγμασιν ἐξετάζειν, δι' ὧν πρὸς τὰ ληθῆ διαφωνοῦσιν, πλεῖστον
 παραιτητέον τοῦ νῦν, ἐπανιτέον δὲ ὅθεν ἐξετραπόμεθα. ἐδείξαμεν δὲ ὅτι 15 XXIX
 25 οὕτως ἐπ' αὐτῷ τῷ φρονίμῳ τὸ εἶναι τοιοῦτον, ὅτι τῆς τοιαύτης ἕξεως
 καὶ τῆς κτήσεως αὐτῆς αὐτὸς αἴτιος τῷ καὶ τοῦ μὴ γενέσθαι τοιοῦτος
 ἔχειν πρότερον τὴν ἐξουσίαν. τὴν μὲν οὖν ἕξιν μὴκέτ' ἔχει ὡς ἐπ' αὐ- 20
 τῷ (ὥσπερ οὐδὲ τῷ αὐτὸν ἀπὸ ὕψους ἀφέντι τὸ στήναι καίτοι τοῦ ῥίψαι
 τε καὶ μὴ τὴν ἐξουσίαν ἔχοντι), ἐπ' αὐτῷ δὲ τῶν ἐνεργειῶν ὧν τὴν ἕξιν
 30 ἔχων ἐνεργεῖ καὶ μὴ ποιῆσαι τινα. καὶ γὰρ εἰ ὅτι μάλιστα εὐλογον τὸ τὸν
 φρόνιμον (τὰς) κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν φρόνησιν ἐνεργείας ἐνεργεῖν, πρῶτον 25
 μὲν οὐχ ὠρισμένως αἶδε τινὲς τοιαῦται ἢ μέχρι τοῦδε ἐνεργούμεναι, ἀλλ'

1 πρῶτας a¹: οὐ πρῶτον Schulthessius 6 post γὰρ add. τὰ δίκαια γινόμεθα δι-
 καιοὶ B² 10 γινομένης a²: γινομένοις Cas. O μὴ ταῦτα sic V 13 συντελέ-
 σοντα H Casp. O 17 fortasse δευτέρως (τις) μυθεύεται a² 21 πάν-
 των a¹² 22 τὰ μὲν a² παρὰ | τὰς δοξολογίας m¹ corr. in τὰς παραδοξολογίας
 V: τὰς παραδ. HB²: παρὰ τὰς δοξολογίας a¹²: παρὰ τ. δ. Schulthess 24 ἐπανη-
 τέον a² τοῦ νῦν] τοῖνον E: τὰ (ἀ in lit.) νῦν B ἐδείξαμεν] cf. 197,2sq.
 25 οὕτως del. B² (ἐστὶ) τὸ B² ὅτι] fortasse ὡς ἕξεως m¹ corr. ex
 ἐξετάσεως V: ἐξετάσεως B¹Ka¹² Cas. Lond.: ἕξεως B²HEO 26 αὐτὸς om. O
 τοῦ HO: τὸ Va² 27 ἔχειν] σχεῖν Gercke ἔχει scripsi: ἔχειν libri ὡς ἐπ'
 Va¹²: ἐπ' Lond. O: οὐκ (in lit.) ἐπ B² conl. O: μὴκέτ' ἐπ Casp. O 28 ὑπὸ O
 ρίψ//αι V 29 ἐπ' αὐτῷ scripsi: (ἐπὶ) τῷ Gercke: ἐπ' αὐτῶν libri 30 ἐνεργεῖ
 ἐπ' αὐτῷ καὶ B² 31 τὰς add. B²

ἔστιν ἐν πλάτει τινὲ πάντα τὰ γινόμενα τοῦτον τὸν τρόπον, καὶ τὸ παρὰ
 μικρὸν ἐν τούτοις οὐκ ἀναιρεῖ τὸ προκείμενον· ἔπειτα δὲ οὐ κατηναγκασμέ- 80
 νως ὁ φρόνιμος ὦν αἰρεῖται τι πράττει, ἀλλ' ὡς καὶ τοῦ μὴ πράξαι τι
 τούτων αὐτὸς ὦν κύριος. εὐλογον γὰρ ἂν δόξαι ποτὲ τῷ φρονίμῳ καὶ
 5 ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι τὸ τῶν ἐνεργειῶν ἐλεύθερον καὶ μὴ ποιῆσαι ποτε τὸ γι- 92
 νόμενον ἂν εὐλόγως ὑπ' αὐτοῦ, εἰ προείποι τις αὐτῷ μάντις ἐξ ἀνάγκης
 αὐτὸν τοῦτο πράξειν. τοῦτό τοι καὶ οἱ μάντις εἶναι λέγουσιν γε ὑφορώ-
 μενοι φεύγοντες τοὺς παρὰ πόδας ἐλέγχους οὐδὲν τοιοῦτο προλέγουσιν τοῖς 5
 ἐλέγξαι δυναμένοις, ἀλλ' ὥσπερ τὸ τοὺς χρόνους δρίζειν τῶν προλεγομένων
 10 ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐσομένων ὡς εὐέλεγκτον φυλάσσονται, οὕτω φεύγουσιν καὶ
 τὸ λέγειν τι καὶ μαντεύεσθαι τοῖς δυναμένοις παραχρῆμα τὸ ἀντικείμενον 10
 ποιῆσαι τοῦ μαντεύματος. τὸ δὲ λέγειν εὐλογον εἶναι τοὺς θεοὺς τὰ ἐσό- XXX
 μενα προειδέναι (ἀτοπον γὰρ τὸ λέγειν ἐκείνους ἀγνοεῖν τι τῶν ἐσομένων)
 καὶ τοῦτο λαμβάνοντας κατασκευάζειν πειρᾶσθαι δι' αὐτοῦ τὸ πάντα ἐξ
 15 ἀνάγκης τε γίνεσθαι καὶ καθ' εἰμαρμένην οὔτε ἀληθὲς οὔτε εὐλογον. τῆς 15
 μὲν γὰρ φύσεως τῆς τῶν πραγμάτων τοῦτο χωροῦσης, οὐδένα [μᾶλλον]
 εὐλογώτερον εἰδέναι μᾶλλον τῶν θεῶν τὰ μέλλοντα, ἀδύνατον δ' οὐσης
 τῆν τοιαύτην πρόρρησιν καὶ πρόγνωσιν δέχεσθαι, οὐδὲ τοὺς θεοὺς εὐλογον 20
 ἔτι γίνεται [τὸ] εἰδέναι τι τῶν ἀδύνατων. τὰ γὰρ ἀδύνατα τῇ αὐτῶν φύ-
 20 σει καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς τὴν αὐτὴν φυλάττει φύσιν. ἀδύνατον γὰρ καὶ
 τοῖς θεοῖς ἢ τὸ τὴν διάμετρον ποιῆσαι τῇ πλευρᾷ σύμμετρον ἢ τὰ δις
 δύο πέντε εἶναι ἢ τῶν γεγονότων τι μὴ γεγονέναι. οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν 25
 βούλονται † ἐπὶ τῶν ἀδύνατων οὕτως γὰρ ἦν ἐν τοῖς λεγομένοις δυσχωρία.
 οἷς ὁμοίως ἀδύνατον καὶ τὸ ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει ἔχον τὸ δύνασθαι γενέσθαι
 25 τε καὶ μὴ ὡς ἐσόμενον πάντως ἢ ὡς μὴ ἐσόμενον οὕτως προειδέναι. εἰ
 γὰρ ἦ περὶ αὐτῶν πρὸ αὐτῶν πρόγνωσις ἀναιρεῖ τὸ ἐν αὐτοῖς ἐνδεχόμενον, 30
 δῆλον ὡς, εἰ σώζοιτο τοῦτο, ἀδύνατος ἂν ἦ περὶ αὐτῶν πρόγνωσις εἶη.
 ὅτι γὰρ | καὶ [εἰ] κατὰ τούτους τοῦτο οὕτως ἔχει, δῆλον ἐκ τοῦ λαβόντας 94
 αὐτούς, ὅτι οἱ θεοὶ προγιγνώσκουσιν τὰ μέλλοντα, δι' αὐτοῦ κατασκευάζειν
 30 τὸ ἐξ ἀνάγκης αὐτὰ γίνεσθαι, ὡς οὐκ ἂν εἰ μὴ οὕτως γίγνοιτο προγνω-
 σομένων. εἰ δὲ τῇ τῶν θεῶν προγνώσει τε καὶ προαγορεύσει τὸ ἀναγκαῖον 5
 ἔπεται, καὶ κατ' αὐτούς, εἰ μὴ τὸ ἀναγκαῖον ἐν τοῖς γινομένοις εἶη, οὐκ ἂν κατ'

1 κατὰ τοῦτον HO 3 πράττειν a² 5 καὶ s. v. V¹ 5, 6 γινόμενον Lond. O:
 λεγόμενον libri 7 οἱ. Casp. O: οἱ libri γε scripsi: τε libri: τε del. B²
 7, 8 ὑφορώμενοι τε καὶ φεύγοντες B² 8 παραπόδας a¹² λέγουσι a¹² 11 προ-
 λέγειν O καὶ om. a¹² 16 χωροῦσης a²: χωροῦσιν Va¹ οὐδένα a²: οὐδενας
 V: οὐδένας a¹: οὐδὲν Lond. μᾶλλον del. B² Lond. O¹ 17 μᾶλλον del. ES Cas.
 τῶν θεῶν εἰδέναι ES 18 πρόρρησιν SE Cas. O: πρόσρησιν Va¹² 19 τὸ delevi
 22 τι] τὸ a¹ 23 ἐπὶ τῶν] ἐπὶ τὴν B¹a¹²: τι τῶν B²O: τὴν ἐπὶ τῶν Cas. ἢ ἐν SE
 δυσχωρία B² (ἐπεὶ τ. ἀ. αὐτοῖς παρῆν <ἦ> ἐν Diels) 24 τῇ om. O 25 pr. ὡς om.
 Lond. 26 ἢ sic add. v. c. V πρὸς B² 28 εἰ del. B²: om. SE: εἰ (o s. v. m¹)
 V: εἰ a¹² 30 αὐτὰ v. c. Va¹²: αὐτῷ V¹: fortasse πάντα ἂν suspectum
 32 καὶ fortasse del. οὐκ ἂν Lond. O: οὐ γὰρ Va¹²: οὐδὲ B²

αὐτοὺς οἱ θεοὶ προγινώσκουσιν τὰ μέλλοντα. ὥστε καὶ αὐτοὶ τὴν αὐτὴν ἀδυναμίαν τοῖς θεοῖς φυλάσσουν, εἴ γε κατ' ἀδυναμίαν χρῆ καὶ ἀσθένειαν λέγειν γίνεσθαι τὸ τὰ ἀδύνατα μὴ δύνασθαι. οὐ δὴ τῷ θεῷ πλέον τι δύνασθαι διὰ τῆς προρρήσεως ἀνάπτουσιν, ἀλλὰ διὰ τοῦ προσλαμβάνειν τοῦτο τὴν φύσιν τὴν τῶν πραγμάτων τοιαύτην εἰσάγουσιν οὐδαμῶς ἀκόλουθα καὶ συνφθὰ τοῖς γινομένοις τε καὶ ἐναργέσι λέγοντες. 15 τούτῳ γὰρ προσχρωμένους ἐνέσται πάντα τὰ ἀδύνατα (δυνατὰ) δεικνύσαι τῷ εὐλογον εἶναι μὴ ἀγνοεῖν αὐτὰ τοὺς θεοὺς. δύναται γὰρ τις λαβὼν τὸ ἄτοπον εἶναι τοὺς θεοὺς μὴ εἰδέναι τὸ ἄπειρον πόσων ἐστὶ μέτρων, θέμενος τοῦτο προσλαμβάνειν τὸ δυνατὸν εἶναι γινώσκεισθαι τὸ ἄπειρον πόσων ἐστὶ μέτρων. εἰ δὲ τοῦτο, δυνατὸν εἶναι τὸ ἄπειρον ὠρισμένων τινῶν μέτρων. εἰ γὰρ μὴ ἦν, οὐδ' ἂν οἱ θεοὶ ἤδεσαν αὐτὸ πόσων ἐστὶ μέτρων. ἐπεὶ δέ, εἰ τὸ προγινώσκειν τὰ μέλλοντά ἐστὶ τὸ ὁποῖά ἐστὶ 25 τοιαῦτα αὐτὰ γνωρίζειν ὄντα (ἄλλο γὰρ τὸ προγινώσκειν τοῦ ποιεῖν) δῆλον ὅτι (ὁ) τὰ ἐνδεχόμενα προγινώσκων ὡς τοιαῦτα προγινώσεται. οὐ γὰρ πρόγνωσις τὸ τὸ ἐνδεχόμενον ὡς ἐσόμενον ἀναγκαιῶς ἔσεσθαι λέγειν. ὥστε καὶ οἱ θεοὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἂν ὡς ἐνδεχόμενα προγινώσκουσιν, ἢ οὐ πάντως ἀκολουθήσει τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν τοιαύτην πρόγνωσιν. οὕτως δὲ καὶ προλεγόντων ἀκούομεν. οἱ γὰρ μετὰ τοῦ συμβουλεύειν τινὰ αἰρεῖσθαι τε καὶ 20 πράττειν ἢ χρῆ προλέγοντες οὐχ ὡς ἐξ ἀνάγκης | ἐσομένων περὶ ὧν προλέγουσιν (λέγουσιν). καθόλου δὲ εἰ μὲν πάντα τοῖς θεοῖς δυνατὰ φασιν εἶναι, ἔσται δὲ καὶ τὰ ἀδύνατα ἐκείνοις δυνατὰ, οὐ μὴν δειχθήσεται διὰ τῆς ἐκείνων περὶ τῶν μελλόντων προγνώσεως τὸ πάντα ἐξ ἀνάγκης τὰ γινόμενα γίνεσθαι. εἰ δὲ συγχωροῦσιν τὰ ἀδύνατα καὶ τοῖς θεοῖς εἶναι τοιαῦτα, πῶ 25 τον μὲν αὐτοὺς χρῆ δεικνύσαι δυνατὴν εἶναι τὴν τοιάνδε πρόγνωσιν, εἰθ' οὕτως αὐτὴν ἀνατιθέναι τοῖς θεοῖς. οὔτε γὰρ ἐναργὲς οὔτε ὑπὸ τῶν γινομένων ὁμολογούμενον τὸ τοιαύτην τὴν περὶ τῶν μελλόντων πρόγνωσιν ποιῶν εἶσθαι τοὺς θεοὺς. ἡμεῖς μὲν οὖν οὔτε ἀναιροῦμεν μαντικὴν οὔτε τὴν πρόγνωσιν τῶν θεῶν, ὡς ἔχει φύσεως τὰ πράγματα οὕτως αὐτοὺς περὶ 30 αὐτῶν προλέγειν λέγοντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀφαιρούμεθα τῶν ἀνθρώπων τὸ ἀπὸ μαντικῆς χρησιμον, ὃ γίνεται τῷ δύνασθαι τινα καὶ φυλάεσθαι τι, μὴ φυλαξάμενον ἂν μὴ συμβουλεύσαντος τοῦ θεοῦ· οἱ δὲ ὕμνουντες τὴν μαν-

2 γε] γὰρ O: fortasse γοῦν . 3 δύνασθαι] γίνεσθαι B¹ 4. 5 προσλαμβάνειν scripsi: προλαμβάνειν libri 7 τούτῳ Va¹: τούτων a² προσχρωμένους O ἐνεσται V δυνατὰ add. Casp. O 8 γὰρ a²: εἰ γὰρ Va¹ 9 εἰδέναι V 9. 10 μέτρων, θέμενος Casp. O: θέμενος μέτρων libri: μέτρων O Schwartz 10 τούτῳ a² Schwartz ἀδύνατον a² 10. 11 γινώσκεισθαι—εἶναι om. a¹ 11 ἀδύνατον a² 12 μέτρον a¹² ἦν οὕτως οὐδ' a² 13 εἰ τὰ corr. in εἰ τὸ V: //τὸ B μέλλοντα τὰ ἐστὶ a² alt. τὸ Va¹: καὶ a² ποῖα K 15 ὁ addidi τὰδ sic V 16 τὸ τὸ] τὸ O 17 ἂν post ὡς ἐνδεχόμενα coll. a¹² 20 ὧν] οὐ Cas.: αὐτῶν conl. O 20. 21 προλέγουσιν (λέγουσιν) scripsi: προλέγουσιν a¹²: λέγουσιν V: (λέγουσι) pr. Casp. O 21 τοῖς ES Cas. O: τὰ τοῖς V: τὰ δυνατὰ τοῖς a¹² 22 τῆς s. v. V: om. ES 23 τῆς τῶν ESa² Cas. 27 τοιαύτην] ταύτην O 31 δ] δτι a² μὴ V 32 οἱ δὲ S Lond. O: δ' VH: om. B: δι' a² Cas.: εἰ δ' H mg.: δ' Ea¹

τικὴν καὶ κατὰ τὸν αὐτῶν λόγον μόνον σώζεσθαι λέγοντες αὐτήν, καὶ ταύ- 20
 τη (τῆ) πίστει τοῦ πάντα καθ' εἰμαρμένην γίνεσθαι χρώμενοι πρὸς τῆ μηδὲν
 ἀληθὲς λέγειν προσέτι καὶ ἄτοπα τινα καὶ ἀλλότρια παντάπασιν θεῶν πέρι
 αὐτῶν τολμῶσι λέγειν. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπα τὰ περὶ τούτων ὑπ' αὐτῶν
 5 λεγόμενα; ἀποροῦντων γὰρ τινων πρὸς αὐτούς, τί δήποτε, εἰ πάντα τὰ γι- 25
 νόμενα ἐξ ἀνάγκης γίνεται, αἱ παρὰ τῶν θεῶν μαντεῖαι μὲν γίνονται συμ-
 βουλαῖς ἔοικυται ὡς δυναμένων δι' ἃ ἤκουσαν καὶ φυλάξασθαί τι καὶ ποι-
 ῆσαι τῶν ἀκουσάντων, καὶ δὴ καὶ τὸν τῆ Λαίψ δοθέντα χρῆσιμόν παρεχο- 30
 μένων, δι' οὗ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πύθιος περὶ τοῦ μὴ δεῖν παιδοποιεῖσθαι 98
 10 "εἰ γὰρ φυτεύσεις παῖδα, ἀποκτενεῖ σ' ὁ φύς
 καὶ πᾶς σὸς οἶκος βήσεται δι' αἵματος"

(οὗ) φασιν, ὡς κηρύττει τὰ συγγράμματα αὐτῶν, οὕτως αὐτὸν χρῆσαι
 ὡς οὐκ εἰδότα ὅτι μὴ πεισθήσεται (παντὸς γὰρ μᾶλλον ἦδει), ἀλλ' ὅτι 5
 μηδὲν μὲν αὐτοῦ τοιοῦτον χρῆσαντος οὐδὲν ἔμελλεν τῶν κατὰ τὴν περι-
 15 πέτειαν τὴν περὶ τὸν Λαίον τε καὶ τὸν Οἰδίπουν γενομένων γίνεσθαι. οὔτε
 γὰρ ἂν ἐξέθηκεν ὁ Λαῖος τὸν γερόμενον αὐτῆ παῖδα, ὡς ἐξέθηκεν, οὔτ'
 ἀνααιρεθεὶς ὁ παῖς ὑπὸ τοῦ βουκόλου καὶ δοθεὶς πρὸς εἰσποίησιν τῆ Κοριν- 10
 θίῃ Πολύβῳ, ἀνδρωθεὶς καὶ περιτυχὼν τῆ Λαίψ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀγνοῶν
 τε καὶ ἀγνοούμενος ἀπέκτεινεν αὐτόν. οὐ γὰρ ἂν ποτε ὡς υἱὸς ἔνδον παρ'
 20 αὐτῶν τρεφόμενος ἠγνόησε τοὺς γονεῖς, ὡς τὸν μὲν αὐτῶν ἀποκτεῖναι, τὴν 15
 δὲ ἀγαγέσθαι πρὸς γάμον. ὅπως οὖν πάντα ταῦτα σωθῆ καὶ πληρωθῆ
 τὸ τῆς εἰμαρμένης δρᾶμα, φαντασίαν ὁ θεὸς διὰ τοῦ χρῆσιμοῦ τῆ Λαίψ
 παρέσχεν ὡς δυναμένῃ φυλάξασθαι τὰ λεγόμενα, καὶ ἐπεὶ μεθυσθεὶς ἐπαι-
 25 δοποιήσατο, ἐξέθηκεν τὸ γερόμενον παιδίον ὡς διαφθερῶν, ἦτις ἔκθεσις 20
 αἰτία τῶν ἀνοσιῶν μύθων ἐγένετο. εἰτὰ τις ταῦτα λέγων πῶς ἡ σώζει
 μαντικὴν, ἣ περὶ θεῶν εὐσεβεῖς διδάσκει προλήψεις, ἢ χρῆσιμόν τι δεῖ-
 κνυσιν ἔχουσαν τὴν μαντικὴν; ἡ μὲν γὰρ μαντικὴ δοκεῖ τῶν μελλόντων 25

1 αὐτῶν SE Lond. O: αὐτοῦ V 1. 2 καὶ ταύτη H Lond. O: καὶ ταύτην Va¹²
 Cas.: καίτοι Casp. O: καὶ διὰ ταύτην Gercke 2 τῆ addidi χρώμενοι a¹²:
 χρώμενος (supra σ: ι m¹) V¹: χρώμενος H 4 ἄτοπα] α in lit. V τὰ add.
 v. c. V τούτων V: αὐτῶν a²: (τὰ περὶ) τούτων om. a¹ 6 μὲν del. B²
 7 δι' ἃ ἤκουσαν HO 8. 9 παραδεχομένων a¹² 9 διὸ οὐ K: δι' ἃ O
 λέγει] cf. Euripides Phoen. 19 10 φυτεύσεις] τεχνώσεις Euripides φύς]
 παῖς a² 12 οὐ addidi κηρύττει B²O: κηρύττειν Va¹² τα V αὐτῶν
 a¹² scil. Stoicorum: αὐτῶν (sic, supra v: ι) V: αὐτῆ H (οὗ) οὕτως Usenerus
 13 οὐχ ὡς B² Cas.: μὴ ὡς Lond. O οὐκ V παντὸς a¹² Casp. O: πάντος
 (supra ος: ως m¹) V: πάντως Lond. O: τὸ SE ἦδι V¹ (corr. m¹) ἀλλ' οὐ
 sic V 14 μηδὲ ἔν αὐ. Gercke τῶν B Lond. O: τῆ Va¹² 14. 15 περιπε-
 τεῖαν V 15 γινόμενων O 16 ἀνέθηκεν (ἐξ supra ἄν v. c.) V 17 ἦγουν
 ἀναληφθεὶς B² 18 καὶ add. v. c. V 20 αὐτῶν Schwartz: αὐτόν
 libri τόν] v s. v. V 21 ταῦτα πάντα a¹² 24 διαφθερῶν (sic, supra
 φ: θ v. c.) V: διαφέρων ES: διαφθερῶν a¹² 25 τίς et del. πῶς B² 26 ἢ
 περὶ sic V εὐσεβεῖς SE: εὐσεβίας O: εὐσεβείας libri προλήψεις v. c. corr. ex
 πρόληψις V

προαγόμενοι εἶναι, οἱ δὲ τὸν Ἀπόλλω ποιητὴν ὧν προαγορεύει ποιοῦσιν. δ γὰρ οὐκ ἂν οὕτως ἐγένετο μὴ τοῦτον τὸν τρόπον χρήσαντος τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἔχρησεν, ὅπως γένηται τὰ ἐπ' αὐτοῖς γενόμενα, πῶς οὐκ ἔργα τοῦ χρήσαντος, ἀλλ' οὐ μήνυσις τῶν ἐσομένων; ἀλλ' εἰ καὶ δεῖ 30
 5 πλέον τι τῶν ἄλλων μάντεων ἔχειν τοὺς θεοῦς, ὡς καὶ συμπράσσειν τοῖς ἐσομένοις πρὸς τὸ γίνεσθαι † συνεργούμενον (καὶ γὰρ οἱ ποιηταὶ τοῦτό γε περὶ θεῶν ὑμνοῦντες διατελοῦσιν, ὅτι ἄρα εἰσὶ δωρητῆρες ἐάων) | κατὰ γε 100
 τὰ ὑπὸ τούτων λεγόμενα εἰς ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν ὁ Πύθιος τῷ Λαίῳ συντελεῖ, ἀγωνίζεται δὲ καὶ πάντα πράττει πρὸς τὸ μῆδεν τῶν ἀνοσιωτάτων τε
 10 καὶ ἀσεβεστάτων παρελθεῖν τὸν οἶκον αὐτοῦ. ὧν ἀκούσας τίς οὐκ ἂν εὐ- 5
 σεβεστεράν εἴποι τὴν λεγομένην ὑπὸ τῶν περὶ Ἐπίκουρον ἀπρονοησίαν τῆς τοιαύτης προνοίας; πῶς δὲ συμφῶν ἀλλήλοις τὸ ὁμοῦ μὲν θεὸν λέγειν τὴν εἰμαρμένην καὶ χρῆσθαι τοῖς οὐσίῃ τε καὶ γινομένοις ἐν τῷ κόσμῳ ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτοῦ τε τοῦ κόσμου καὶ τῆς τῶν ἐν αὐτῷ τάξεως, ὁμοῦ δὲ τοι- 10
 15 αῦτα περὶ αὐτῆς λέγειν ὡς παραλαμβάνειν πρὸς τὰς πράξεις τὰς ἀνοσιω-
 τάτας διὰ τὴν περὶ αὐτὰ σπουδὴν καὶ τὸν Πύθιον συνεργόν; ἐπὶ τίνων γὰρ σωτηρίᾳ ἐροῦσι χρῆσθαι τὴν εἰμαρμένην πατρὸς ὑπὸ παιδὸς ἀναιρέσει 15
 καὶ γάμῳ μητρὸς καὶ παιδὸς ἀνοσίῃ καὶ γενέσει παίδων ἀδελφῶν καὶ πατρί; τί τῆς ἐν κόσμῳ διοικήσεως ἐκ τούτων ἔχειν εὐλογον τὴν σωτηρί-
 20 αν, ὡς καὶ τὸν Ἀπόλλω φοβεῖσθαι μὴ τι παρέλθῃ τούτων ἀπρακτον; πό-
 τερον ἐμπόδια μὴ γινόμενα τῇ τῶν ἀνθρώπων κατὰ πόλεις τε καὶ νόμους 30
 οἰκῆσει, ἢ τῇ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου σωτηρίᾳ, ἢ τῇ τῶν θεῶν εὐτά-
 κτω τε καὶ ἀδίῳ περιφορᾷ ἢ τίνι τῶν ἐξ ὧν τὸν κόσμον συνστάται τε
 καὶ διοικεῖσθαι κατὰ λόγον συμβέβηκεν; δῆλον δ' ὅτι, κἄν ἄλλον τινὰ μὴ- 25
 25 θον πάλιν ἀκούσωσιν παρά τινος τῶν τραγικοποιῶν, οἷς ἔργον τὰ τοιαῦτα
 πλάσματα, ἢ γυναικῶν τινὰ διὰ ζηλοτυπίαν ἐπιβουλεύσασαν μὲν ἀλλοτριῶν
 τέκνοις, ἀποκτείνασαν δὲ τὰ ἑαυτῆς, ἢ Θυέστην τινὰ δυστυχῆ γέροντα τῶν
 σαρκῶν τῶν παίδων αὐτοῦ ἐσθίοντα Ἀτρέως τινὸς ἀδελφοῦ τοιαύτην παρα- 30
 30 θέντος αὐτῷ τράπεζαν, πιστεύουσι τε τοῖς μύθοις ὡς γεγονόσι καὶ τὴν
 εἰμαρμένην τε καὶ πρόνοιαν δι' αὐτῶν κατασκευάζουσιν, ὥσπερ ἔργον ποι-

2 δ γὰρ libri: εἰ γὰρ B² ἐγένετο a¹² 3 καὶ (2) διὰ O γενόμενα] o in
 lit. V 4 ἀλλ' οὐ] ἄλλου V: om. K: ἀλλὰ ES 6 συνεργούντας Casp. O (supra
 συνεργούμενον B²: τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῖς δεῖ συνεργεῖν) 7 διατελοῦσιν a²
 ἄρα V δοτῆρες a¹² γε scripsi: δὲ libri 8 Λαί a¹² 8. 9 συντελεῖ
 Cas.: συντέλει Va²: συνετέλει a¹: συνεργεῖ H γρ. O 9 δὲ] om. a¹²: γὰρ Lond. O
 10 ὧν τίς (τίς in lit.) ἀκούσας (litura 3 litt.) οὐκ B 12 σύνουδα V 15 παραλαμ-
 βάνει a² 15. 16 ἀνοσιωτάτους Lond. 17 πατέρα μὲν a² ἀναιρέθηναί a²
 18 ἀδελφῶν a¹²: ἀδελφῶν (sic, supra ω: ι m¹) V¹: ἀδελφῶ// B: ἀδελφῶ HO (παί-
 δων ἀδελφῶν πατρί Casp. O) 19 τῆς v. c. Va¹²: τῶν V¹: fortasse τῆς
 (τῶν) 20 τούτων B²H γρ. ES Lond. O: τούτῳ Va¹²: τοῦτο K 21 ἐμ-
 ποδιῇ H γρ. ES νομοῦς Lond. O 24 κατὰ λόγον om. O 26 ζηλωτυ-
 πίαν V ἐπιβουλεύσαμένην O 27 τὰ] καὶ a² 28 παίδων O
 αὐτοῦ V 29 πιστεύουσι Schwartz τε v. c. VB²: δε V¹: δὲ a¹⁰: δὴ HO
 30 κατασκευάζουσι Schwartz

ούμενοι ἂ βούλονται κατασκευάζειν δι' αὐτῶν τῶν κατασκευῶν ἀναιρεῖν, καίτοι μακρῶ βέλτιον (ἄν) ἦν καὶ εὐγνωμονέστερον ἀναιρεῖν τὰς ὑποθέσεις διὰ 102 τὴν τῶν ἐπομένων αὐταῖς ἀτοπίαν, ἢ τοῖς οὕτως ἀτόποις διὰ τὰς ὑποθέσεις παρίστασθαι. οἱ δὲ καὶ πιστεύουσιν τοῖς ἀτοπωτάτοις ῥαδίως καὶ τοῦ 5 5 κατὰ λόγον αὐτὰ γενέσθαι αἰτίας τινὰς λέγειν οὐκ ὀκνοῦσιν. ἀλλὰ τῶν XXXII μὲν τοιούτων ἄλλοις (ἰκανὸν γὰρ ἐφ' ἐκάστου τὸ ἐνδείξασθαι τὴν τῆς δόξης ἀτοπίαν), ἰκανῶς δ' οἶμαι δεδηλωθῆναι, πῶς λέγεται τὸ ἐπὶ τῷ φρονίμῳ 10 εἶναι τὸ φρονεῖν καίτοι μὴ δυναμένῳ μὴ φρονεῖν· οὐ γὰρ ὅτι νῦν, ὅτε ἐστὶ φρόνιμος, ἐπ' αὐτῷ τὸ εἶναι τοιοῦτον (ἦν γὰρ ἄν καὶ τοῦ νῦν μὴ 10 φρονεῖν κύριος), ἀλλ' ὅτι πρὸ τοῦ τοιοῦτος γενέσθαι εἶχεν ὥσπερ [δὲ] τοῦ γενέσθαι οὕτως δὲ καὶ τοῦ μὴ γενέσθαι τοιοῦτος τὴν ἐξουσίαν, δι' ἣν προ- 15 ειρήκαμεν αἰτίαν πρὸς τὸ γενέσθαι τοιοῦτος συνήργησεν αὐτῷ. ἐπὶ δὲ τῶν θεῶν οὐκ εἶη ἄν τὸ εἶναι τοιούτοις (ἵπερ ἦν καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἀπορουμένοις), ὅτι γὰρ ἐστὶν αὐτῶν ἐν τῇ φύσει (τὸ) τοιοῦτον, οὐδὲν δὲ 20 15 τῶν οὕτως ὑπαρχόντων ἐπ' αὐτῷ. διὰ τοῦτο γὰρ τὰ μὲν ἐκείνων ἀγαθὰ τίμιά τε καὶ μακαριστά, μείζον τι τῶν ἐπαινετῶν ἀγαθῶν ἔχοντα, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἢ φύσιν αὐτῶν ἀνεπίδεκτός ἐστιν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῇ κτήσει τῶν ἀρετῶν ἐπαινούμεθα, ὅτι, τῆς φύσεως ἡμῶν ἐπιδεικτικῆς οὐσης καὶ τοῦ 25 χειρόνος, οὐκ ὠκνήσαμεν πρὸς τὰ βελτίω, καὶ τῶν μὲν χειρόνων ἀνδρωτὶ 20 καὶ χωρὶς καμάτων περιγίνεσθαι δοκούντων, τῆς δὲ ἀρετῆς μετὰ πόνων τε καὶ μετὰ καμάτων καὶ πολλῶν ἰδρώτων. ἔχει μέντοι καὶ ὁ φρόνιμος ἐπὶ τῶν καθέκαστα πράξεων τοῦ καὶ μὴ πράττειν αὐτάς τὴν ἐξουσίαν, εἴποτε 30 κἀκείνοις πράξεις τινὲς γίνονται περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν. οὐ γὰρ ἀφήρηται τὴν ἐξουσίαν οὔτε ὁ Πύθιος τοῦ τῷ αὐτῷ χρῆσαι τε καὶ 104 25 μὴ, οὔτε ὁ Ἀσκληπιὸς τοῦ παρίστασθαι. πάντες γοῦν σχεδὸν ἀνθρωποὶ καταφεύγουσιν ἐπ' αὐτόν, ἔθθα ἄν ἐπιφανέστατος ἦ, πεπιστευκότες ὅτι τοῖς σπουδαζούσιν αὐτόν ἔχειν ἰατρὸν μᾶλλον τῶν οὐ σπουδαζόντων ἐπιδίδωσιν 5 αὐτόν.

1 ἀναιρεῖν] ἄν add. v. c. V 2 ἄν addidi καὶ om. a¹² 3 ἢ Lond. O:
 οὐ sic V: οὐ rel. 7 δι a² 7. 8 τὸ—εἶναι τὸ φρονεῖν] ἐν μηδενὶ δὲ (δὲ
 φύσει ES) τὸ φρονεῖν φύσει H γρ. ES 8 pr. τὸ] ὁ in lit. V φρονεῖν καίτοι
 ρονεῖν καίτοι in mg. V¹ δυναμένῳ μὴ scripsi: δυναμένων τὸ Va¹²: δυναμένου τὸ μὴ
 B²: δυναμένῳ τὸ οὐ Lond. O: δυναμένῳ οὐ Cas.: [μὴ] δυναμένῳ τότε οὐ conl. O: δυνα-
 μένῳ τότε οὐ Casp. O ὅτι del. B²: ἔτι Gercke 10 alt. τοῦ ES: δὲ τοῦ V:
 //// τοῦ B: δὲ τοῦ a¹²: γὰρ τοῦ H mg.: δὴ τοῦ Casp. O 11 καὶ δι' ἦν Lond. O
 12 αὐτῷ V 13 οὐκ εἶη scripsi: οὐκέτ' libri: οὐκ ἔστ' ES τοιοῦτοι
 Gercke ὑπ' ἐκείνων O 14 τὸ add. HO 15 ἐπ' αὐτῶν Gercke
 μὲν om. O 16 μακάριστα V 17 αὐτῶν (τοῦ χειρόνος) O ἀνεπίδεκτος
 ὧν ἐναντίων B² τῇ om. O κτίσει a¹² 19 καὶ] καίτοι Gercke fortasse
 recte 20 παραγίνεσθαι Casp. O 22 εἴποτε] εἴτε V¹ (corr. v. c.) 24 ἀφήρ-
 τηται a² τοῦ τῷ a¹²: τοῦ τῷ sic V: τούτῳ ES: του τῷ Cas. χρῆσαι. Grotius
 (in vers.) Schwartz: χρῆσθαι τε καὶ v. c. V: χρῆσεται καὶ V¹ 25 ἀσκληπιος V
 παρίστασθαι conl. O: προϊστασθαι libri fortasse παρίστασθαι (τε καὶ μὴ) 27 οὐ v. c.
 Va¹²: ὡς V¹ 28 αὐτόν V

Τὸ δὲ λέγειν † ἡγεῖσθαι τοὺς οὐχ ἡγουμένους ἐν τῷ σώζεσθαι τὴν XXXIII καθ' ὄρμην τῶν ζῶων ἐνέργειαν ἤδη σώζεσθαι καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν τῷ [μὴ] πᾶν τὸ καθ' ὄρμην γινόμενον ἐπὶ τοῖς ὀρμῶσιν εἶναι καὶ διὰ τοῦτο ἐρω- 10 τᾶν, εἰ μὴ ἐνεργημά τι τὸ ἐφ' ἡμῖν ἔστι, καὶ λαβόντας ἐπὶ τούτῳ πάλιν ἐρωτᾶν, εἰ μὴ τῶν ἐνεργημάτων τὰ μὲν εἶναι δοκεῖ καθ' ὄρμην, τὰ δ' οὐ καθ' ὄρμην, δ λαβόντας πάλιν προστιθέναι τούτῳ τὸ μὴ τῶν ἐνεργη- 5 μαμάτων μὲν, μὴ καθ' ὄρμην δὲ εἶναι τι ἐφ' ἡμῖν, οὐ καὶ αὐτοῦ συγχω- 15 ρούμενου ἐπὶ τούτοις λαμβάνειν τὸ πᾶν τὸ καθ' ὄρμην γινόμενον ἐπὶ τοῖς οὕτως ἐνεργοῦσιν εἶναι, ἐπειδὴ ἐν μηδενὶ τῶν ἄλλως ἐνεργουμένων ἔστι. 10 καὶ διὰ τοῦτο λέγειν σώζεσθαι κατ' αὐτοὺς καὶ τὸ τοιοῦτον ἐφ' ἡμῖν, δ δυνατὸν ὑφ' ἡμῶν γενέσθαι τε καὶ μὴ, εἶναι δὴ καὶ τὰ οὕτως γινόμενα 20 ἐν τοῖς καθ' ὄρμην γινομένοις [ἔστι]. πῶς οὐ παντάπασιν ἀγνοούντων ταῦτα, πρὸς α ποιοῦνται τοὺς λόγους; οὐ γὰρ εἰ ἐν τοῖς καθ' ὄρμην ἐνεργουμέ- 25 νοις τὸ ἐφ' ἡμῖν εἶναι συγκεχώρηται, διὰ τοῦ λόγου ἤδη πᾶν τὸ καθ' ὄρμην ἐνεργούμενον ἐφ' ἡμῖν. ταῦτα γὰρ μόνον τῶν καθ' ὄρμην γινομέ- 15 νων τὸ ἐφ' ἡμῖν ἔχει, ὅσα κατὰ λογικὴν ὄρμην ἐνεργεῖται. λογικὴ δ' ἔστιν ὄρμη (ἡ) ἐν τοῖς βουλευτικοῖς τε καὶ προαιρετικοῖς γινομένη, τοιούτων ἢ τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἐπὶ τούτοις γίνηται. τῶν γὰρ ἄλλων ζῶων αἱ 30 καθ' ὄρμην ἐνέργειαι οὐ τοιαῦται, ὅτι μηκέτ' ἐν ἐκείνοις ἐξουσία τοῦ καὶ 20 μὴ ποιῆσαι τὸ καθ' ὄρμην ἐνεργούμενον. διὸ ἐν ταῖς καθ' ὄρμην ἐνεργεί- 30 αῖς τὸ ἐφ' ἡμῖν, οὐ μὴν διὰ τοῦτο πᾶσα καθ' ὄρμην ἐνέργεια γινομένη τὸ ἐφ' ἡμῖν ἔχει. πῶς δ' οὐκ ἀγνοούντων τὰ ὑφ' αὐτῶν γινόμενα τὸ τῆ 5 XXXIV ἀληθείᾳ τῶν γινομένων, ἣν ἀναιροῦσιν διὰ τοῦ δόγματος, αὐτῇ [πρὸς τὸ] κεχρησθαι πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀναιροῦντος αὐτὴν δόματος; λαβόντες 25 γὰρ τὸ ἕκαστον τῶν συνεστώτων φύσει καθ' εἰμαρμένην εἶναι τοιοῦτον, ὁποῖόν ἐστι, ὡς ταύτου ὄντος τοῦ τε φύσει καὶ τοῦ καθ' εἰμαρμένην, 10 προστιθέασιν τὸ 'οὐκοῦν κατὰ τὴν εἰμαρμένην καὶ αἰσθησεται τὰ ζῶα καὶ ὀρμήσει, καὶ τὰ μὲν τῶν ζῶων ἐνεργήσει μόνον τὰ δὲ πράξει τὰ λογικά, καὶ τὰ μὲν ἀμαρτήσεται τὰ δὲ κατορθώσει. ταῦτα γὰρ τούτοις κατὰ φύ- 30 σιν μὲν, ὄντων δὲ καὶ ἀμαρτημάτων καὶ κατορθωμάτων καὶ τῶν τοιούτων 15

1 ἡγεῖσθαι <οὐχ> ἡγεῖσθαι Casp. O: πλᾶσασθαι B²: ληρεῖν sive νηπιόζεσθαι Gercke: <ἄτοπα> ἡγεῖσθαι Heine οὐχ sic V: del. Casp. O 2 μὴ sic V: μὴ rel. (τὸ μὴ Casp. O)
 4 ἐνεργημάτι V: ἐνέρωτήματι ES τι τὸ] τι τῶν conl. O 4. 5 εἰ μὴ — ἐρωτᾶν om. a¹² 6 τούτῳ] φ in lit. B μὴ scripsi: μήτε libri: del. Heine: μηδὲν B²
 7 δὲ <μηδὲ> Heine τι] τὸ Gercke: τε a²: del. B² οὐ καὶ αὐτοῦ (καὶ in lit.) B: οὐκ αὐτοῦ (ὅ in lit. 3 litt.) V: οὐκ αὐτοῦ a¹²: καὶ αὐτοῦ Lond. O 10 τούτου Lond. O 12 ἔστι delevi: coll. post παντάπασιν B² οὐ corr. ex οὖν V ἀγνοούντες B² ταυτα V 17 ἡ addidi 18 γίνεται O 19 οὐ] αἱ a² του V 20 μὴ τι a¹² τῶν .. ἐνεργουμένων conl. O 22 οὐκ] υ in lit. V γινόμενα] λεγόμενα Casp. O 23 αὐτὴν (sic, supra v: ι) πρόστῳ (i. e. αὐτῇ) V: αὐτῇ Lond. O: αὐτὴν πρὸς τὸ KB (his verbis B² lineolam subducit, i. e. del.) a¹² Cas.: αὐτῇ πρὸς τὸ HES 24 nonne χρῆσθαι? αὐτόν a¹² 26 ὡστᾶυτοῦ sic V 28 μόνον] χρόνον a¹ 29. 30 fortasse κατὰ φύσιν. <κατὰ φύσιν> μὲν <οὖν> ὄντων [δὲ] καὶ 30 μενόντων τῶν δὲ a²

φύσεων καὶ ποιότητων μὴ ἀγνοουμένων, καὶ ἔπαινοι καὶ ψόγοι καὶ κολάσεις
καὶ τιμαί. ταῦτα γὰρ οὕτως ἔχει ἀκολουθίας τε καὶ τάξεως'. οὐ μὴν
ἀκολουθεῖ ταῦτα ἔτι τοῦτον γίνεσθαι τὸν τρόπον τοῖς τὴν φύσιν τε καὶ τὰ 20
γινόμενα κατὰ φύσιν εἰς τὴν εἰμαρμένην τε καὶ τὴν ἀνάγκην μεταφέρουσι.
5 κατὰ φύσιν μὲν γὰρ τοῖς πρακτικοῖς τε καὶ λογικοῖς ζῳοῖς τὸ καὶ ἀμαρ-
τάνειν καὶ κατορθοῦν δύνασθαι τῷ μηδέτερον αὐτῶν ποιεῖν κατηναγκασμέ-
νως, καὶ τοῦτ' ἀληθές ἐστι καὶ τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. οὐ μὴν τοῖς 25
πάντα δ' ποιοῦμεν ἐξ ἀνάγκης ἡμᾶς ποιεῖν λέγουσιν ἔπεται τοὺς μὲν κατορ-
θοῦν τῶν λογικῶς ἐνεργούντων, τοὺς δ' ἀμαρτάνειν. ἐξ ἀνάγκης
10 δὲ πάντα ποιοῦμεν καθ' οὓς ἀδύνατον μὲν τῶνδὲ τινῶν περιστά- 20
των μὴ πράσσειν ἡμᾶς, τὰ δ' ἐξ ἀνάγκης | ἡμᾶς ἀεὶ περιστήσεται 108
ταῦτα δι' αὐτὰ πράσσομεν. οὐ γὰρ τὸν ὅπως οὖν χαρίεν ποιῶντα καθορ-
θοῦν τις λέγει, ἀλλ' οὐδ' ἀμαρτάνειν τὸν ὅπως οὖν φαῦλόν τι πράττοντα,
ἀλλ' εἰ ὅπως οὖν ἐν ἐξουσίᾳ τις ὦν τῶν χειρόνων αἰρεῖται καὶ πράσσει 5
15 [ἦ] τὰ βελτίω τοῦτον λέγομεν κατορθοῦν. τὸν γοῦν τὰ αὐτὰ ταῦτα ἀπὸ
τύχης ποιήσαντα οὐκέτι λέγομεν κατορθοῦν ὡς τοῦ κατορθοῦν τὴν κρίσιν
οὐκ ἀπὸ τῶν πραττομένων ἔχοντος μόνον, ἀλλὰ πολὺ πρότερον ἀπὸ τῆς
ἕξεως τε καὶ δυνάμεως ἀφ' ἧς πράσσεται. καὶ ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ τῶν 10
ἀμαρτημάτων. ὦν δὲ ἦ ἐξουσία τοῦ πράττειν ἄλλα τινὰ παρ' αὐτὰ πράττου-
20 σιν ὑπὸ τῶν περιστάτων ἀφήρηται, οὐδὲν αὐτοὶ συντελοῦσιν εἰς τὸ [τὰ]
αὐτοῖς περιστάται δι' αὐτὰ πράττουσιν. πῶς ἂν ἔτι τούτους τις ἢ ἀμαρτά- 15
νειν ἢ κατορθοῦν λέγοι; οὔτε γὰρ τῆς τοιαύτης ἕξεως, ἀφ' ἧς τῶνδὲ τι-
νων περιστάτων περὶ τὸ τάδε τινὰ πράττειν ὄρμη γίνεται, αὐτὸς ἐστὶν
ἐν ἐξουσίᾳ οὔτε τοῦ τὰ περιστάτω τοιαῦτα εἶναι. διὰ τοῦτο γὰρ τῶν
25 ἀλόγων ζῳῶν οὐδὲν τούτων κατηγορεῖται. ἀγόμενος δὲ ἐπὶ τὸ πράττειν 20
ὑπὸ τε ἕξεως καὶ περιστάσεών τινων μηδενὸς κύριος αὐτὸς τοῦ μὴ τοῦτον
ἔχειν τὸν τρόπον. οὐδ' ἂν ἀμαρτάνειν ἔτι ἢ κατορθοῦν ἐπὶ τοῖς οὕτως
πραττομένοις λέγοιτο. ἐπεὶ δὲ οἷ τε ἔπαινοι καὶ ψόγοι, κολάσεις τε καὶ
τιμαὶ ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασιν τε καὶ κατορθώμασιν, ὡς καὶ αὐτοὶ λέγουσιν, 25
30 δῆλον ὡς ἀναιρουμένων τούτων ἀναιροῖτ' ἂν κἀκείνων ἕκαστον. τὸ δὲ
κατορθοῦν ἐπὶ τῶν θεῶν οὐ κυρίως ἂν λέγοιτο, ἀλλ' ὡς ἴσον τῷ τὰ ἀγαθὰ

1 ποιητήτων a² ἔπαινοι m¹ corr. ex ἐπαινομένου V 1. 2 τιμαὶ καὶ κολάσεις
HO 2 τομαὶ a¹ 3 ἔτι ταῦτα a¹² 4 alt. τὴν om. a² ἀνάγκην V
7 μὴν τοῖς Va¹: μέντοι γε τοῖς a²: μέντοι γε ES: μέντοι γε ὅτι Lond. O 8 πάντα] pr.
α in lit. V: πάντα (ποιεῖν δ) Schwartz ἔπεται scripsi: ἔπειτα libri 10. 11 περι-
στάτων a² 11 τὰ] fortasse ταῦτα 12 ταῦτα suspectum 13 ἀμαρτάνειν sic V
14 εἰ v. c. V: om. a¹² 15 τὰ βελτίω HESO: ////βελτίω B: ἦ τὰ βελτίων sic V: ἦ τὰ
βελτίω a¹² 16 του V 18 των V 19 ὦν H: ἡμῶν sic V: ἡμῶν a¹²: εἰ
γὰρ (del. δὲ) B²: οἷς Lond. O 19. 20 δ' πράττομεν B² 20 αὐτοῖ] αὐτοῖς sic
V: αὐτοῖς a¹² τὰ om. ES: ταῦτα (conl. v. 12) Diels 21 αυτοῖς V <περιστά-
μενα> περιστάται B² τούτοις a² 23 ἢ ὄρμη K: ὄρμην a¹² 24 ἐν om. a²
25 δὲ a¹² 28 οἷ τε v. c. corr. ex οὔτε V 29 τιμαὶ] τι s. v. V 30 τὸ
γὰρ O

ποιεῖν, εἴ γε ἐν οἷς μὲν τὸ κατορθοῦν, ἐν τούτοις καὶ τὸ ἁμαρτάνειν, [ἐν 30
τούτοις] ἀνεπίδεκτον δὲ ἁμαρτημάτων τὸ θεῖον. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ ἐπαινοῦ-
μεν τοὺς θεοὺς, ὅτι κρείττους εἰσὶν ἢ κατ' ἐπαινοὺς καὶ τὰ ἐφ' οἷς οἱ
ἐπαινοὶ κατορθώματα. | μηδὲ ἐκεῖνον δὲ παραλείπωμεν τὸν λόγον, ᾧ θαρ- 110 XXXV
5 ροῦσιν ὡς δεικνύουσι δυναμένου τῶν προκειμένων τι. λέγουσιν γὰρ 'οὐ γὰρ
ἔστι μὲν τοιαύτη ἡ εἰμαρμένη, οὐκ ἔστι δὲ πεπρωμένη, * * * οὐκ ἔστι 5
δὲ αἴσα, οὐδὲ ἔστι μὲν αἴσα, οὐκ ἔστι δὲ νέμεσις, οὐδὲ ἔστι μὲν νέμεσις,
οὐκ ἔστι δὲ νόμος, οὐδ' ἔστι μὲν νόμος, οὐδ' ἔστι δὲ λόγος ὀρθὸς
προστακτικὸς μὲν ὦν ποιητέον, ἀπαγορευτικὸς δὲ ὦν οὐ ποιητέον. ἀλλὰ
10 ἀπαγορεύεται μὲν τὰ ἁμαρτανόμενα, προστάττεται δὲ τὰ κατορθώ- 10
ματα. οὐκ ἄρα ἔστι μὲν τοιαύτη ἡ εἰμαρμένη, οὐκ ἔστι δὲ ἁμαρτήματα
καὶ κατορθώματα. ἀλλ' εἴ ἔστιν ἁμαρτήματα καὶ κατορθώματα, ἔστιν
ἀρετὴ καὶ κακία, εἴ δὲ ταῦτα, ἔστι καλὸν καὶ αἰσχρὸν. ἀλλὰ τὸ μὲν κα-
λὸν ἐπαινετὸν, τὸ δὲ αἰσχρὸν ψεκτὸν. οὐκ ἄρα ἐστὶ μὲν τοιαύτη ἡ εἰμαρ- 15
15 μένη, οὐκ ἔστι δὲ ἐπαινετὸν καὶ ψεκτὸν. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐπαινετὰ τιμῆς
ἀξια, τὰ δὲ ψεκτὰ κολάσεως. οὐκ ἄρα ἔστι μὲν τοιαύτη ἡ εἰμαρμένη, οὐκ
ἔστι δὲ τιμὴ καὶ κολασίς, ἀλλ' ἔστιν μὲν τιμὴ γέρωσι ἀξίωσις, ἡ δὲ κολασίς 20
ἐπανόρθωσις. οὐκ ἄρα ἔστι μὲν τοιαύτη ἡ εἰμαρμένη, οὐκ ἔστι (δὲ) γέρωσι
ἀξίωσις καὶ ἐπανόρθωσις. εἰ δὲ ταῦτα, (οὐκ) ἀπείρηται μὲν εἶναι πάντων γινο-
20 μένων καθ' εἰμαρμένην κατορθώματά τε καὶ ἁμαρτήματα καὶ τιμαὶ καὶ κολά-
σεις καὶ γέρωσι ἀξίωσις καὶ ἔπαινοι καὶ ψόγοι'. ἀλλὰ ταῦτα γε εἰ μὲν ὑπὸ τι- 25 XXXVI
νων αἰτίων περιεστώτων αὐτοῖς οὕτως ἀναγκάζονται λέγειν, συγγινώσκειν αὐ-
τοῖς ἀξίον, καὶ οὐδὲν δεῖ οὔθ' ἡμᾶς περὶ τῶν ὑπ' ἐκεῖνον κατ' ἀνάγκην λεγο-
μένων πολυπραγμανεῖν, οὔτε ἐκεῖνους περὶ τῶν οὐχ ὁμοίως αὐτοῖς λεγόντων 30
25 (ἐκάστοις γὰρ τῶν λεγομένων τε καὶ δοξαζομένων αἰτία ἡ τῶν περιεστώτων
δύναμις), καὶ οὐδὲν δεῖ τοὺς λέγοντας | αἰτιασθαι οὐδὲν εἰς τὸ οὕτως λέγειν 112
συντελοῦντας, εἴ γε μήτε τῶν περιεστώτων μήτε τῆς ἕξεως, καθ' ἣν ὑπὸ
τῶν περιεστώτων οὕτως αὐτοῖς κινεῖσθαι συμβέβηκεν, τὴν αἰτίαν ἔχουσι ἐν
αὐτοῖς. εἰ δὲ ἐξουσίαν ἔχομεν καὶ χειρόν τι καὶ βέλτιον εἰπεῖν, τίς οὐκ 5

1. 2 ἐν τούτοις del. V¹: om. a¹² 2 δὲ τῶν Lond. O γὰρ om. Lond. O
3 τοῦ ὅτι O ἢ B²HES: οὐ (ἡ superscr. v. c.) V: οὐ a¹²: οὐ B¹ Cas. 4 μηδέ]
μ add. v. c. V παραλείπωμεν KE Cas. O: παραλίπωμεν V: παραλείπομεν a¹²
5 δυναμένου Va¹²: δυνάμενον ES: δυναμένῃ Lond. O: om. K 5. 6 οὐ γὰρ ἐστὶ] οὐκ
ἔστι Lond. O cf. 208, 19 6 οὐκ ἔστι δὲ V¹a¹²O: οὐδὲ ἐστὶ v. c. V: οὐκ ἔστι ES
6. 7 οὐκ ἔστι δὲ αἴσα Va¹²: (οὐδὲ ἔστι μὲν (μὲν om. Lond. conl. O) πεπρωμένη), οὐκ ἔστι δὲ
αἴσα B² Lond. O recte 7 οὐδὲ ἐστὶ μὲν νέμεσις v. c. V: οὐδὲ ἐστὶ νέμεσις V¹a¹²: οὐκ ἔστι
μὲν νέμεσις O: οὐδὲ νέμεσις Lond. 8 δὲ νόμος v. c. Va¹²O: μὲν νόμος V¹: νόμος HES
μὲν νόμος v. c. Va¹²O: δὲ νόμος V¹: νόμος ES οὐδ' V: οὐκ a¹²O δὲ λόγος a¹²O:
μὲν λόγος HB¹: /// μὲν λόγος V: λόγος ES 9 προστακτικὸς a¹² 13 αἰσχρὸν V
17 alt. δε V 18 ἔστι (δὲ) B²S 19 εἰ V¹a¹²: οὐ v. c. V ταῦτα (οὐκ) B²
ἀπείρηται V: ἀπήρηται a¹²: ἀπήρηται Lond. O: ἄπερ εἴρηται ES μὲν] μὴ B²
21 ἀξίωσις O 25 δοξαζομένων αἰτία Schwartz: δοξάντων αἰτία Lond. O: δοξαζόντων
αἰτία καὶ B²: δοξαζόντων τινὰ libri 28 αὐτοῖς] αὐτὴν a¹²: αὐτοῦς O ἐν add.
v. c. V: exb. a¹²: om. HKES

ἀν αὐτῶν θαυμάσαι τὴν σύνθεσιν τοῦ λόγου ὡς ἀπέριττον καὶ ἐξ ὁμολο-
 γουμένων καὶ ἐναργῶν συνάγουσαν τὸ μὴ δεῖν † ὦν ἦν τὸ ἄρα τῆς περὶ
 τοὺς συλλογισμοὺς ἀσχολίας μακρᾶς. θέμενοι γὰρ τὸ τὴν εἰμαρμένην χρῆ- 10
 σθαι πᾶσιν τοῖς γεγρονόσι τε καὶ γινομένοις καθ' εἰμαρμένην πρὸς τὴν ἀκώ-
 5 λυτον τῶν ὑπ' αὐτῆς γινομένων ἐνέργειαν οὕτως, ὡς γέγονεν ἕκαστον αὐ-
 τῶν καὶ φύσεως ἔχει, λίθῳ μὲν ὡς λίθῳ, φυτῷ δὲ ὡς φυτῷ, ζῷῳ δὲ ὡς
 ζῷῳ, εἰ δὲ ὡς ζῷῳ, καὶ (ὡς) ὀρμητικῷ, ἐν τῷ τιθέναι τὸ χρῆσθαι αὐτὴν τῷ 15
 ζῷῳ ὡς ζῷῳ τε καὶ ὀρμητικῷ καὶ γίνεσθαι τὰ ὑφ' αὐτῶν διὰ τῶν ζῶων
 γινόμενα κατὰ τὴν τῶν ζῶων ὀρμὴν ἐπομένων καὶ τούτων τῶν ἐξ ἀνάγ-
 10 κης περιστάσεων αὐτὰ τότε αἰτίοις ἄτινα ἂν * * * ἡγούμενοι διὰ τοῦ τὸ
 καθ' ὀρμὴν ἐνεργεῖν τὰ ζῷα τηρεῖν ἐν τῷ ἅπαντα γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην 20
 καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν εἶναι τι τηρεῖν, τοὺς τε ἄλλους [οὐδὲ] ἐρωτῶσιν λόγους καὶ
 δὴ καὶ τὸν προειρημένον ἐμοὶ δοκεῖ ὡς οὐκ ἀληθεῖ πιστεύοντες τισσοῦτον
 αὐτῷ ὅσον διὰ μῆκός τε καὶ πλήθος ὀνομάτων καὶ ἀσαφῆ σύνθεσιν παρά- 25
 15 ξειν ἡγούμενοι τοὺς ἀκούοντας. ἴδωμεν δὲ τὸ λεγόμενον ἡμεῖς δι' αὐτοῦ
 τὰ πολλὰ τῶν κειμένων ὀνομάτων παραιτησάμενοι τὸ νῦν, τὴν δὲ πεπρω-
 μένην καὶ τὴν αἴσαν καὶ τὴν νέμεσιν ὑφαλόντες, οἷς ὀνόμασιν ἐφ' ὧν αὐ-
 τοῖς δοκεῖ σημαινομένων χρῶνται, ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐξετάσωμεν. ἄξιον γὰρ 30
 μαθεῖν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀκολουθίας τῆς 'οὐ γὰρ ἔστι μὲν τοιαύτη ἢ εἰ-
 20 μαρμένη, οὐκ ἔστι δὲ νόμος'. εἰ γὰρ τὰ μὲν γινόμενα καθ' εἰμαρμένην
 ἔπεται τοῖς ἐξ ἀνάγκης αὐτὰ περιστάσεων αἰτίοις καὶ οὐχ | οἷόν τε τὸν καθ' 114
 ὀρμὴν ἐνεργοῦντα μὴ ἀκολουθεῖν τούτοις τοῖς αἰτίοις τὴν αἰτίαν τὴν ἐξ αὐ-
 τοῦ πάντως ἐκείνοις συνάπτοντα, ὡς οὐδὲ τὸν ἀπὸ ὑψους ἀφεθέντα λίθον
 μὴ κάτω φέρεσθαι ἢ τὴν σφαῖραν κατὰ τοῦ πρᾶνοῦς μὴ κυλίεσθαι ἀφε- 5
 25 θεῖσαν κατ' αὐτοῦ, τίς ἐστὶ χρεῖα νόμων; ὡς γὰρ ὁ λίθος οὐκ ἂν ὑπὸ τοῦ
 λέγοντος μὴ δεῖν κάτω φέρεσθαι κωλυθείη ποτ' ἂν τῷ αὐτὸς τε τὴν φύ-
 σιν εἶναι τοιοῦτος τὰ τε ἔξωθεν ἔχειν αἴτια συνεργὰ πρὸς τοῦτο, οὕτως οὐδὲ

1 περ(ττην) O: ἀπέριττον Casp. O 2 πρ. τὸ] τοι B²? δεῖν—ἄρα] δέον, οἷον
 ἦν τὸ ἀπόρημα Diels 3 μακρᾶς a¹² 4 γινομένους O εἰμαρμέ-
 νης a² 6 μὲν om. O 7 καὶ (ὡς) scripsi: del. Gercke ὀρμητικῆ
 (sic, supra η: ω) V: fortasse ὀρμητικῷ, (καὶ) τῷ χρῆσθαι a² 8 ὑπ'
 αὐτῆς Gercke διὰ τῶν ζῶων del. Heine 10 αἰτίοις a¹²: αἰτίοις (supra οἷς:
 ων m¹) V: αἰτίων HK: αἰτίαις Lond. O τούτο HKES: τοῦ Gercke lacunam
 indicavi τούτων τοῖς . . περιστάσεων . . αἰτίοις Gercke: ταῖς τῶν . . περιστάσεων
 . . αἰτίαις Heine (πράττη) ἡγούμενοι Heine 12 καὶ τὸ a¹²: τὸ καὶ V
 τε] δὲ a² οὐδὲ delevi: οὐδὲ sic V: οὐδὲ a¹²: οὐδὲ Lond. O 13 τόν] τὸ V¹
 (corr. v. c. V) 14. 15 παρέξιν E: ταράξιν Lond. 15 λεγόμενα a²
 δι' αὐτοῦ (αὐ m¹ s. v.) V: διὰ τοῦ a¹²: καὶ διὰ τοῦ Lond. O: διὰ τούτων περὶ Cas.: διὰ
 τοῦτο coni. O aut del. 19 alt. τῆς] ταύτης Cas. O: om. ES 20 δὲ B²S
 Lond. O: γὰρ Va¹² 22 (καὶ) τὴν αἰτίαν Cas. O 23 συνάπτοντα B² Lond.:
 συνάπτον VB¹ (sed o in lit. B) a¹²: συνάπτειν E Cas. O: συνάπτων S ὡς H: ὥστε
 sic V: ὥστε a¹²: ὥσπερ B² οὐδὲν a² ἀφεθέντα Gercke: ἀφέντα libri
 24 σφαῖραν a¹ κωλύεσθαι a¹: κωλύεσθαι a² 27 αἴτια ἔχειν a¹² οὗτος
 ἦδὲ V¹ (corr. v. c.)

ἡμῶν τις πεισθεῖη ποτ' ἂν λόγῳ ἢ νόμῳ ἄλλως ἀξιοῦντι πράττειν παρὰ 10
 τὴν τῶν περιστάτων ἀνάγκην. οὐ γὰρ πλέον τι ἡμῖν ἐκ τοῦ συνιέναι
 τῶν προστασομένων ὑπὸ τῶν νόμων ἔχουσι προκαταβεβλημένας αἰτίας,
 αἷς περιστάσαις ἀκολουθεῖν τὴν ὁρμὴν ἀνάγκη. οὕτως δὲ ἀναιροῦτ' ἂν 15
 5 τὸ ἐκ τῶν νόμων χρήσιμον, εἴ γε οἱ μὲν νόμοι προστακτικοὶ μὲν εἰσι τῶν
 ποιητέων, ἀπαγορευτικοὶ δὲ τῶν οὐ ποιητέων, οὐχ ἔπεται δὲ τῇ τῶν νό-
 μων προσταξίῃ τὸ καθ' ὁρμὴν ἡμᾶς ἐνεργεῖν, ὅταν τὰ περιστώτα αἷτια
 ἐξ ἀνάγκης ἡμᾶς ἐπ' ἄλλα τινα κινῆ τε καὶ φέρη. ἀναιρουμένου δὲ διὰ 20
 τὴν τοιαύτην εἰμαρμένην τοῦ ἀπὸ τῶν νόμων χρησίμου, ἀναιροῦντ' ἂν καὶ
 10 (οἱ) νόμοι. τί γὰρ ὄφελος νόμων, οἷς πείθεσθαι τὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τῆς
 εἰμαρμένης ἀφηγήμεθα; οὐκ ἄρα τῷ τοιαύτῳ εἶναι τὴν εἰμαρμένην ἔπεται 25
 τὸ νόμον εἶναι. ἐναντία γὰρ εἰμαρμένη τε καὶ νόμος, εἴ γε ὁ μὲν νόμος
 προστακτικὸς ἐστὶ τῶν πρακτέων τε καὶ μὴ, ὡς τῶν πραττομένων δυναμέ-
 νων αὐτῷ πείθεσθαι κελεύοντι (διὸ καὶ τοὺς μὴ πειθομένους ὡς ἀμαρτά- 30
 15 νοντας ζημιοῖ, τιμῶν τοὺς πειθομένους ὡς κατορθούντας), ἢ δὲ εἰμαρμένη
 πάντα τὰ γινόμενα ἀναγκαίως τε καὶ δι' ὁμοίας αἰτίας φησὶ γίνεσθαι, τῶν
 δὲ δι' ὁμοίας γινομένων αἰτίας οὐχ οἷόν τε τὰ μὲν ἀμαρτήματα λέγειν, τὰ
 δὲ κατορθώματα. εἰ γὰρ λέγοι τις καὶ τὸν νόμον ἐν τοῖς | ἀναγκαίοις τε 116
 καὶ προκαταβεβλημένοις ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης αἰτίοις εἶναι, δῆλον ὡς καὶ
 20 τοῖς πράσσουσιν καθ' ὁρμὴν τὰ κατ' αὐτὸν ἐν τοῖς περιστάσιν αἰτίοις
 καὶ αὐτὸς ἔσται κατηναγκασμένως, οὐ περιστήσεται δὲ τοῖς πράττουσιν τὰ 5
 μὴ κατ' αὐτόν. οἱ δὲ ταύτην τοῦ μὴ πράσσειν τὰ κατὰ τοὺς νόμους
 ἔχοντες τὴν αἰτίαν πρόδηλον ὡς οὐκ ἂν ψέγοιντο. πῶς γὰρ αἷτιοι; τὸ γοῦν
 ἐν τοῖς περιστάσιν κατ' ἀνάγκην αἰτίοις, οἷς μὴ ἔπεται τὴν ὁρμὴν οὐχ
 25 οἷόν τε, οὐκ ἦν ἐκ τῶν νόμων αἰτία, κατ' ἀνάγκην τινα καὶ εἰμαρμένην 10
 παρεῖναι κεκλωμένη. ἀλλὰ οὕτως γε οὐδ' ἂν νόμος ἔτι εἴη ἔχων καὶ
 πειθομένους αὐτῷ, εἴ γε χρὴ τούτῳ πείθεσθαι λέγειν ἐξ ἀνάγκης ἐπομένους,
 καὶ τοὺς μὴ πειθομένους ὑπὸ ἀνάγκης τινὸς πείθεσθαι κεκλωμένους. ὥστε 16
 πολὺ ἂν ἀληθέστερον εἴη συνελημμένον τὸ 'εἰ ἔστι τοιαύτη εἰμαρμένη,
 30 οὐκ ἔστι νόμος'. ἀναιρουμένου δὲ νόμου καὶ σὺν αὐτῷ ἀμαρτήματός τε
 καὶ κατορθώματος, ἀναιροῦτ' ἂν, ὡς καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς ἀκολουθίας ἐλάμβαν-

3 ἀντίας a² 7 τὸ HB¹ (ex corr.) O: τὰ rel. τὰ s. v. V 9 ἀναιροῦντ'
 (alt. v. s. v.) Va¹²: ἀναιροῦτ' KS 10 οἱ add. a¹² τὸ γὰρ a¹² 12 τὸ] τὸν a¹²
 13 πραττότων ES Cas. Lond. O 13. 14 δυνάμειν K 14 αὐτῷ corr. ex αὐτῶν V
 15 τῇ δὲ εἰμαρμένη conl. O 16 φασὶ conl. O 16. 17 τῶν .. γινομένων Lond. O:
 τῷ .. γινομένῳ libri 18 λέγει a¹² 20 πράσσουσιν] προσοῦσιν V¹ (corr. v. c. V)
 κατ' αὐτόν Lond. O: καθ' αὐτοῖς Va¹²: καθ' αὐτοῦς HES Cas.: κατ' αὐτοῦς B²
 21 κατηναγκασμένως KES: κατηναγκάσως (sic, supra ω: ο m¹) V: κατηναγκασμένος a¹²
 22 αὐτόν Lond. O: αὐτοῦς libri νόμος a¹ 23 τὸ] διττὸ Lond.: fortasse τότε 24 καθ'
 ὁρμὴν O 25 fortasse ἦν (ἦ) ἐκ 26 κεκλωμένη Lond. O: κεκλωμένη V: κεκλω-
 μένης (supra η: οι) ES νόμοις a² ἔχων] ἐξὸν Casp. O 26. 27 καὶ πειθομένους
 H γρ. S² Cas. Casp. O: καίπερ θεμένους Va¹: καὶ περιθεμένους a² 27 αὐτῷ scripsi:
 αὐτῷ H γρ. Cas.: αὐτῶν Va¹²: αὐτόν B² Lond. O τούτῳ] τοῦτο (supra ο: ω m¹) V
 29 συ|νει|λήμμενον sic V: συνελημμένον a¹ 30 νόμον a²

νον τῆς κατὰ τὸν λόγον, ἀρετῆ τε καὶ κακία καὶ τὸ εἶναι τι ἐν ἀνθρώποις 20
 αἰσχρόν τε καὶ καλὸν καὶ ἐπαινετόν τε καὶ ψεκτόν καὶ τιμῆς τε καὶ κολά-
 σεως ἄξιον. οὐδὲν ἄρα μένει τοῦ ὑπὸ τοῦ μετὰ τῶσαύτης τέχνης ἠρωτη-
 μένου λόγου κατεσκευασμένου, ἀκολουθήσει τε αὐτοῖς ἀρξαμένων κατῴθεν
 5 ἀκολουθία, ἣν ἔπειθαι λέγουσιν τοῖς ἀναρεῖν πειρωμένοις τὸ ἐφ' ἡμῖν 25
 † εἶναι ὡς αὐτοὶ τηροῦντες ὁμολογουμένως αὐτὸ διὰ τοῦ προλαβόντας
 ἄλλοις ἐπιφέρειν αὐτὰ τὸ μὴ δοκεῖν ἔχειν τὸ καὶ τοῖς διαφεύγειν ἡγου-
 μένοις. εἰ γὰρ μὴ εἰσι τιμαὶ μηδὲ κολάσεις, οὐδὲ ἔπαινοι οὐδὲ φόγοι, εἰ 20
 δὲ μὴ ταῦτα, οὐδὲ κατορθώματά τε καὶ ἀμαρτήματα, εἰ δὲ μὴ ταῦτα, οὐ-
 10 δὲ ἀρετὴ καὶ κακία, εἰ δὲ μὴ ταῦτα, φασίν, ὅτι μηδὲ θεοί. ἀλλὰ μὴν τὸ
 πρῶτον τὸ μὴ εἶναι μήτε τιμὰς μήτε κολάσεις ἔπεται τῷ πάντα γίνεσθαι 118
 καθ' εἰμαρμένην, ὡς δέδεικται. (καὶ) τὸ τελευταῖον ἄρα, δ' ἄτοπον καὶ
 ἀδύνατον. ἀναρετέον (ἄρα) τὸ πάντα γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην, ᾧ τοῦτ'
 εἶπετο. ἴδωμεν δὲ καὶ (τὸν) ἐπὶ τούτῳ λόγον ἠρωτημένον, εἰ μὴ τὰς ὁμοίας 5 XXXVII
 15 ἀνάγκας ἔχει. λέγει δὲ οὕτως· 'οὐ πάντα μὲν ἔστι καθ' εἰμαρμένην, οὐκ
 ἔστι δὲ ἀκώλυτος καὶ ἀπαρεμπόδιστος ἢ τοῦ κόσμου διοικήσις. οὐδὲ ἔστι
 μὲν τοῦτο, οὐκ ἔστι δὲ κόσμος, οὐδὲ ἔστι μὲν κόσμος, οὐκ εἰσὶν δὲ θεοί.
 εἰ δὲ εἰσι θεοί, εἰσὶν ἀγαθοὶ οἱ θεοί, ἀλλὰ εἰ τοῦτο, ἔστιν ἀρετὴ, ἀλλ' εἰ 10
 ἔστιν ἀρετὴ, ἔστι φρόνησις, ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἔστιν ἢ ἐπιστήμη ποιητέων τε
 20 καὶ οὐ ποιητέων. ἀλλὰ ποιητέα μὲν ἔστι τὰ κατορθώματα, οὐ ποιητέα δὲ
 τὰ ἀμαρτήματα. οὐκ ἄρα πᾶν μὲν γίνεται καθ' εἰμαρμένην, οὐκ ἔστι δὲ
 ἀμαρτήματα καὶ κατόρθωματα. ἀλλὰ τὰ μὲν κατορθώματα καλὰ, τὰ δὲ ἀμαρ- 15
 τήματα αἰσχρά, καὶ τὰ μὲν καλὰ ἐπαινετά, τὰ δὲ κακὰ ψεκτά. οὐκ ἄρα
 πάντα μὲν ἔστι καθ' εἰμαρμένην, οὐκ ἔστι δὲ ἐπαινετά καὶ ψεκτά. ἀλλ'
 25 εἰ τοῦτο, εἰσὶν ἔπαινοι καὶ φόγοι· ἀλλ' ἂ μὲν ἐπαινοῦμεν τιμῶμεν, ἂ δὲ 20
 ψέγομεν κολάζομεν, καὶ ὁ μὲν τιμῶν γεραίρει, ὁ δὲ κολάζων ἐπανορθοῖ.
 οὐκ ἄρα πάντα μὲν γίνεται καθ' εἰμαρμένην, οὐκ ἔστι δὲ γεραίρειν καὶ ἐπα-
 νορθοῦν'. καὶ οὗτος δὴ ὁ λόγος ἀπὸ τῆς αὐτῆς παλαιστρας ὦν δῆλον ὡς
 διὰ τῶν αὐτῶν ἂν ψευδῆς ὦν ἐλέγχωτο. πρῶτον μὲν γὰρ ἂν τις συγχω- 25
 30 ρήσειε προχείρως τῷ 'οὐ πάντα μὲν ἔστι καθ' εἰμαρμένην, οὐκ ἔστι δὲ

2 alt. καὶ s. v. V 4 κατασκευασμένου V: καὶ κατασκευασμένου B²S mg.: κατασκευασμένου
 Cas. Casp. O τε] τὸ a² ἀρξαμένοις B² 5 fortasse (τῆς) ἀκολουθίας 6 ὡς corr.
 ex πωσ V¹: πῶς a¹²: ὡς Lond. O τοῦ προλαβόντος KES: τὸ προβάλλειν Lond. O
 7 ἄλλους Lond. ἐφέρειν a¹: ἀφαιρεῖν Lond. O αὐτὸ Lond. O τὸ μὴ Va¹²: τῷ μὴ
 H mg. E Lond. O: το (supra o: ω) μὴ S ἔχειν τὸ καὶ τοῖς Va¹²: ἔπειθαι τὸ καὶ τοῖς
 KES: ἔπειθαι καὶ τοῖς H mg.: ἔχειν τὸ καὶ Lond. O 7. 8 ἡγούονται Lond. O 11 τὸ μὴ
 HB²E Cas. O: μὴ τὸ Va¹²: τὸ μηδὲ S pr. μήτε om. a¹² τιμαὶ Lond. 12 καὶ
 add. B² 13 ἀναρεῖται HES ἄρα add. B² 14 τὸν addidi ἠρωτημένων a¹²
 15 οὗτος corr. in οὗτως V¹: οὗτος ES, fortasse recte: οὗτως rel. 16 pr. ἔστι
 s. v. V 17 μὲν 'τούτου' sic V 18 ἀλλὰ εἰ τοῦτο, ἔστιν ἀρετὴ, ἀλλ' v. c. Va¹²: ἀλλὰ
 εἰ το ἔστι ἄρα ἀλλ' sic V¹: ἀλλὰ εἰ το εἰ ἔστιν ἄρα ἀλλ' sic S: ἀλλὰ εἰ το εἰ (supra το εἰ:
 θεοῖς) ἔστιν ἀρετὴ ἀλλ' sic E: ἀλλὰ τοῦτο ἔστι ἀρετὴ, ἀλλ' K tert. εἰ om. a¹²
 19 τοῦτο V ἢ del. Gercke 24 pr. ἔστι] εἰσι a¹² 25 εἰσιν] οὐκ εἰσιν O: οὐκ
 ἂν Lond. 28 οὗτοι a¹: οὗτοι a² 29. 30 συγχωρήσατε B²: συγχωρήσαι Va¹²: συγχωρήση
 ES 30 τὸ Cas. Lond. O

ἀκώλυτος καὶ ἀπαρεμπόδιτος ἢ τοῦ κόσμου διοίκησις' [ἐν] τῷ γίνεσθαι
 τὰ μὲν ἐξ ἀνάγκης, τὰ δὲ ἐνδεχομένως, καὶ τούτων τὰ μὲν κατὰ φύσιν,
 τὰ δὲ κατὰ προαίρεσίν τε καὶ λόγον, τὰ δὲ καθ' ὄρμην, τὰ δ' ἀπὸ τύχης 80
 τε καὶ αὐτομάτως. ἀναιρεῖται δὲ πάντα τὰ ἄλλα ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης. οὐκ
 5 ἄρα (οὐκ ἄν) ἀπαρεμπόδιτος οὐδὲ ἀκώλυτος ἢ τοῦ κόσμου διοίκησις μένοι. |
 ἀλλ' εἰ καὶ συγχωρηθεῖη τοῦτό τε καὶ τὸ κόσμος εἶναι καὶ κόσμου ὄντος 120
 θεούς, καίτοι κατ' Ἐπίκουρον ἐκτὸς ὄντας αὐτούς, καὶ τοὺς θεοὺς ἀγαθοὺς
 εἶναι, εἴη δὲ καὶ τὸ ἀρετὴν εἶναι τοῖς θεοῖς ἐπόμενον, πῶς τῷ τῶν 5
 θεῶν ἀρετὴν εἶναι ἔποιτ' ἄν τὸ εἶναι φρόνησιν; τίς γὰρ ἢ τῆς ἀκολου-
 10 θίας ταύτης ἀνάγκη; εἰ μὲν γὰρ ἦν εἰλημμένον τὸ τὴν ἀνθρώπων ἀρετὴν
 εἶναι, ἔποιτ' ἄν τούτῳ καὶ ἡ φρόνησις, ἐπεὶ δ' ἐκ τῶν κειμένων εἰληπται
 τὸ τὴν τῶν θεῶν ἀρετὴν εἶναι, πῶς ἄν ἔτι ἔποιτο τῇ τῶν θεῶν ἀρετῇ 10
 φρόνησις, ἀνθρώπων οὐσα ἀρετή; οὐ γὰρ τὰς αὐτὰς ἀρετὰς οἶόν τε λέγειν
 εἶναι τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν. οὐτε γὰρ ἄλλως ἀληθὲς τὸ τὰς
 15 τῶν τοσοῦτων ἀλλήλων κατὰ τὴν φύσιν διεστώτων τὰς αὐτὰς τελειότητάς
 τε καὶ ἀρετὰς λέγειν, οὐθ' οἱ πρὸς αὐτῶν περὶ αὐτῶν λεγόμενοι λόγοι 15
 εὐλόγον τι ἐν αὐτοῖς ἔχουσι. ἀνθρώπου δὲ ἡ φρόνησις ἀρετὴ, ἣ ἔστιν,
 ὡς φασι, ἐπιστήμη ποιητέων τε καὶ οὐ ποιητέων. ἐν οἷς γὰρ οἶόν τε (μὴ)
 πραχθῆναι τι καὶ τῶν ποιητέων, ἐν τούτοις ἢ τῶν ποιητέων τε καὶ οὐ ποι-
 20 ητέων ἐπιστήμη χῶραν ἔχει. ἀλλὰ μὴν πάντων γινομένων καθ' εἰμαρμέ- 20
 νην ἄχρηστος ἢ γνῶσις τῶν ποιητέων τε καὶ μὴ. τί γὰρ ὄφελος τῆς τοι-
 αύτης γνώσεως τοῖς μὴδὲν ὦν πράττουσι φυλάεσθαι δυναμένοις; εἰ δὲ μὴ-
 δὲν ἢ τούτων ἐπιστήμη χρῆσιμον, ἀναιροῖτ' ἄν ἡ φρόνησις, ὡς εἶναι τὴν 25
 ἀκολουθίαν ἀληθεστέραν τὴν εἰ ἔστιν εἰμαρμένη, μὴ εἶναι φρόνησιν. καθ'
 25 ὃν γὰρ λόγον ὁ νόμος ἀνηρεῖτο κειμένης τῆς εἰμαρμένης, κατὰ τοῦτον ἀναι-
 ρεθῆσεται καὶ (ἡ) φρόνησις, ἧς ἀναιρουμένης δῆλον ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἐν
 ἕκαστον ἀναιροῖτ' ἄν τῶν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τὴν πρὸς τὴν φρόνησιν τι- 30
 θεμένων. ὅτι δὲ μὴδὲ [οἱ] ἐκ τοῦ δεικνύναι τὴν καθ' ὄρμην κίνησιν τοῖς XXXVIII
 ζῳοῖς μένουσαν πάντων γινομένων καθ' εἰμαρμένην σώζουσιν τὸ ἐφ' ἡμῖν,
 30 εἰ μὴ βούλοιστο τις ἀπλῶς | τὸ ὑπό τινος κατὰ τὴν οἰκίαν γινόμενον φύσιν 122
 ἐπ' ἐκείνῳ λέγειν ἄλλο τι σημαινόμενον τοῦ ἐφ' ἡμῖν εἰσαγῶν παρὰ τὸ
 πεπιστευμένον τε καὶ προειλημμένον, ὃ φαμεν εἶναι διὰ τὸ ἔχειν ἡμᾶς ἐξ-
 ουσίαν τῶν ἐν τοῖς πραττομένοις ἀντικειμένων, φθάνει διὰ τῶν πρώτων 5

1 ἐν circumscripsi 4 δὲ] γὰρ B² ἀλλα] αὐτὰ H Lond. O (πάντα ταῦτα O)
 5 οὐκ ἄν add. Diels: οὐκ add. a¹² ἀνεμπόδιτος a¹² Lond. O μένει Cas.
 6 pr. καὶ om. a¹² τὸ κόσμον H Cas.: τὸν κόσμον Lond. O τοῦ κόσμου O
 ὄντος] ἐντὸς Diels 7 αὐτοῦ O 8 εἰ δὲ Lond. O 10 εἰ s. v.
 v. c. V 12 τῶν θεῶν] ἀνθρώπων Lond. 13 ἀνθρώπων — ἀρετῇ om. O
 15 τοσοῦτων a¹: τοιοῦτων a² 17 οὐθ' εὐλογον Lond. O αὐτοῖς V ἀρετῆς ἢ
 sic (i. e. ἀρετῆς ἢ) V 18 μὴ add. Lond. O 19 καὶ (μὴ) τῶν Schwartz
 τε om. O 20 μὴ] μὴ V¹ (corr. v. c.) 25 τοῦτον B² H Cas.: τοῦτο Va¹²:
 τούτῳ K 25. 26 ἀναιρηθήσεται a² 26 ἡ add. K ἐν om. a¹² 27 καὶ
 τῶν a² πρὸς φρόνησιν O 28 οἱ del. B² 31 παρεισάγων H 32 διὰ suspectum
 ημᾶς V

πλεονάκεις ειρῆσθαι τε καὶ δεδεῖχθαι. παραπλήσιοι δὲ τούτοις καὶ ὄσους ἄλλους εἰς σύστασιν τοῦδε τοῦ δόγματος λόγους παρατίθενται ἐπὶ πλεόν καὶ μέχρι ῥημάτων τὴν κομψείαν ἔχοντες, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς πρὸς τὰ πράγμα- 10
τα περὶ ὧν λέγονται συμφωνίας τὴν πίστιν λαμβάνοντες.

5 Ταῦτα ὑμῖν, ὦ θεϊότατοι αὐτοκράτορες, τῆς Ἀριστοτέλους δόξης περὶ τε XXXIX εἰμαρμένης καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν κατ' ἐμὴν δόξαν τὰ κεφάλαια, καθ' ἣν δοξάζοντες εἰς τε θεοὺς εὐσεβήσομεν, τὰ μὲν εἰδότες αὐτοῖς χάριν ἀνθ' ὧν φθάνομεν 15 ὑπ' αὐτῶν εὖ πεπονηότες, τὰ δὲ αἰτούμενοι παρ' αὐτῶν ὡς ὄντων καὶ τοῦ δοῦναι καὶ τοῦ μὴ κυρίων· ἐσόμεθα δὲ καὶ περὶ τοὺς ἡμῖν ὁμοίους ἄρχοντας 10 εὐχάριστοι † ταῦτα πράττεται εἰς ἡμᾶς τε καὶ ἡ περὶ * * * ὑμῶν οἰκεία 20 προαίρεσις πράττειν ὑμᾶς αἰρέσει τοῦ βελτίονος καὶ τοῦ περὶ τὴν κρίσιν αὐτοῦ φροντίζειν ποιούντας 2 α ποιεῖτε, ἀλλ' οὐ προκαταβεβλημένοις τισὶν αἰτίοις ἐπομένους, οἷς ἀναγκαῖον ἔπασθαι ἢ ἂν ἐκεῖνα ἄγῃ. ποιησόμεθα δὲ καὶ ἀρετῆς ἐπιμέλειαν ὡς ὄντες αὐτοὶ κύριοι τοῦ βελτίου ἢ χείρους γενέσθαι. 25 15 τούτων γὰρ μόνων κύριός τις, ὧν καὶ τοῦ μὴ πράττειν αὐτὸς ἔχει τὴν ἐξουσίαν * * * καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὅσα πράττομεν κατὰ τὸν βίον ὅτι μόνως ἐυλόγως πράττειν ἂν δοκοῖμεν, εἰ κατὰ τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν περὶ αὐ- 20 τῶν ἀποδιδόγημεν τὰς αἰτίας, (ἀς) διὰ παντὸς ἐπειράθη ὑμῖν παραστῆσαι τοῦ λόγου.

1 τε] σε a² 1. 2 ὄσους ἄλλοις O 2 λόγοις O ἐπὶ πλεόν] ἐπιπόλαιον Schwartz bene 3 ἀλλ' om. O 5 ὑμῖν HB (sed in in lit. B): ὑμεῖς Va¹²: μὲν ὑμεῖς K: ἡμῖν ES 6 δόξαντες O 8 pr. αὐτῶν V 9 καὶ του V κυρίων B² Cas. Lond.: κυρίους Va¹²: δοῦναι κυρίους ES (sed κυρίων s. v. S) δὲ—ὁμοίους] δὲ περὶ τε ὑμᾶς καὶ περὶ τοὺς ὑμῖν ὁμοίους Cas. O ὑμῖν Lond. ὁμοίως E 10 οὐκ ἀχάριστοι τοιαῦτα πράττεται. ἐφ' ὑμῶν εἰς ἡμᾶς καὶ ἡ περὶ ἡμῶν οἰκεία Cas. ταῦτα (γὰρ) O πράττοντας Lond. O

ante ταῦτα B² in mg.: νομίζοντες 2 περὶ ἡμῶν τε καὶ τὴν ἡμετέραν πρό ποιεῖτε εἰς— ὑμῶν] εἰς ἡμᾶς 2 ποιεῖ ὑμῶν Lond. O τε om. ES lacunam indicavi 11 ὑμᾶς] ἡμεῖς K: ἡμᾶς a² αἰρέσει ES: αἰράσει a¹ alt. τοῦ] τῆ O αὐτῶν B² 12 φροντίζειν sic V ποιούντες ES ποιεῖτε] ποιεῖται V¹ (corr. v. c.) καταπροκατα- βεβλημένοις VH 13 ἔπασθαι γρ. ἀγασθαι H: ἀγασθαι ES 15 μόνον Cas. Casp. O ὧν O: ὧν libri τοῦ om. Casp. O αὐτὸς] αὐτὰ Lond. 16 lacunam indicavi ὅτι] οὕτω B² 17 πράττειμεν ἂν a¹² 17. 18 αὐτῆς a¹² 18 & add. HB²ES δια V ὑμῖν (ὅ in lit.) V: ἡμῖν a¹²

I * * * πῶς δ' ἂν παραδέξαιτό τις τὸ ἐν τῇ τοιαύτῃ κράσει τῶν σωμάτων
 ἕκαστον τῶν κίρναμένων φυλάττειν δύνασθαι τὴν οἰκείαν ἐπιφάνειαν, ὡς
 ὁμοῦ μὲν μηδὲ τὸ τυχὸν αὐτοῦ μόριον εἶναι [τε] καθ' αὐτὸ κεχωρισμένον
 5 θατέρου, ὁμοῦ δὲ φυλάττειν ἕκαστον αὐτῶν τὴν ἐπιφάνειαν τὴν ἑαυτοῦ, 5
 ἣν εἶχε καὶ πρὸ τῆς κράσεως; τοῦτο γὰρ ὑπεραίρει καὶ τὰς ἐν τοῖς μύθοις
 παραδοξολογίας, ὃ τίθησι Χρύσιππος ὅσον ἐν τούτῳ τὸ δύνασθαι τὰ κε-
 κραμένα χωρίζεσθαι πάλιν. τοῦ τε γὰρ λέγειν δύνασθαι χωρίζεσθαι τὰ
 κεκραμένα, ἀλλὰ καὶ τοῦ μηδ' ὅλως κίρνασθαι τίνα δύνασθαι λέγειν μα- 10
 10 κρῶ παραδοξότερον καὶ παρὰ τὰς ἀπάντων ἐννοίας τὸ λέγειν ὁμοῦ μὲν
 δι' ὅλων ἀλλήλων χωρεῖν τίνα σώματα, ὡς μηδὲν αὐτῶν μόριον εἶναι καθ'
 αὐτό, ὁμοῦ δ' ἕκαστον αὐτῶν ὑπὸ τῆς οἰκείας ἐπιφανείας περιέχεσθαι,
 ὑφ' ἧς περιείχετο καὶ πρὸ τῆς μίξεως. τό τε οὖν σῶμα διὰ σώματος †
 οὐδεμιᾶς ἐλάττω διαφορὰν ἔχειν συμβέβηκε τῶν κατὰ φιλοσοφίαν δογμα- 15
 15 των καὶ τῶν περὶ μίξεως τε καὶ κράσεως λόγων. οὐ γὰρ μόνον διηγή-
 χθησαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τοῦδε τοῦ δόγματος οἱ μίαν ὕλην ὑποκείσθαι
 πᾶσι τοῖς ἐν γενέσει σώμασιν λέγοντες πρὸς τοὺς ἐκ διωρισμένων τε καὶ
 κεχωρισμένων σωμάτων ποιοῦντας αὐτήν (ὧν οἱ μὲν ἄτομα σώματα ἄπειρα 20
 τῶ πλήθει, κατὰ σχῆμα καὶ μέγεθος μόνον τὴν πρὸς ἄλληλα διαφορὰν
 20 ἔχοντα, τὰς ἀρχὰς | καὶ τὰ στοιχεῖα φασιν εἶναι, καὶ τῇ τούτων συνθέσει 590
 τε καὶ ποιῶ περιπλοκῇ ἔτι τε τάξει καὶ θέσει τὰλλα γίνεσθαι· ἐφ' ἧς δό-
 ξης πρῶτοι μὲν Λεύκιππος τε καὶ Δημόκριτος γενέσθαι δοκοῦσιν, ὕστεροι
 δὲ Ἐπίκουρος τε καὶ οἱ τὴν αὐτὴν τούτῳ τραπέντες· οἱ δὲ αὐτῶν, 5

1 περὶ κράσεως καὶ μίξεως B: περὶ μίξεως Ra 4 μηδὲ scripsi: μήτε libri
 τε circumscripti 7 ὅσον] fortasse ὡς δ' ὦν (ὡς ὄντος ἐν τούτῳ τοῦ Apelt) τὸ
 τῶ a 9 ἀλλὰ] ἀλλ' ἢ Ra δύνασθαι Ra: δύναται (υνατ ex corr.) rel.
 10 ἐνοίας Ra ante τὸ add. ἢ man. rec. Ra 11 εἶναι] ἣ Ra 14 οὐδεμιᾶς]
 μηδεμιᾶς Ra 15 λόγον A¹ (corr. A²) 16 οἱ] οὐ Ra 17 γενέσει a: γενέσι
 codd. τε om. a 18 ποιούντες Ra 19 post μέγεθος 2 litt. erasae A
 21 ποιῶ a γίνεσθαι Ra: inter τὰλλα et ἐφ' 7—8 litterae evanuerunt in A:
 fenestra in B: om. CPS 23 τούτῳ τραπέντες] τούτων ἐπέντες Ra: τούτων ἐπιόντες
 δόξαν Ideler

οὐκ ἀτόμους, ὁμοιομερῆ δὲ τινὰ φασιν ἄπειρα εἶναι σώματα, ἐξ ὧν ἡ τῶν
 αἰσθητῶν γένεσις σωματῶν γινομένη κατὰ σύγκρισιν καὶ σύνθεσιν, ἧς δόξης
 Ἄναξαγόρας τε καὶ Ἀρχέλαος δοκοῦσι γεγονέναι· ἤδη δὲ τινες καὶ ἀμερῆ
 τινὰ σώματα τὰς ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα τῶν πάντων προήχθησαν εἰπεῖν· 10
 5 ἔστι δὲ τις δόξα καὶ ἐξ ἐπιπέδων τὴν γένεσιν ποιῶσα τῶν σωματῶν καὶ
 ἐξ ἀριθμῶν τις ἄλλη), οὗ δὴ πρὸς ἀλλήλους μόνον, ὡς ἔφη, οὗτοι διη-
 νέχθησαν κατὰ τὴν πρὸς τὰς ἀρχὰς διαφορῶν οὐσας ἀκολουθίαν καὶ τὰς
 κράσεις διαφορῶν γίνεσθαι λέγοντες, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἡνωμένην τὴν 15
 ὕλην λεγόντων καὶ πάλιν αὐτῶν διωρισμένην τε καὶ κεχωρισμένην ἔστί τις
 10 πρὸς ἀλλήλους διαφωνία. αἰτία δ' αὐτοῖς τῆς διαστάσεως τῆς τοσῆδε ἡ
 χαλεπότης τοῦ δόγματος. (τῷ) μὲν γὰρ ἐναργές εἶναι κινᾶσθαι |
 τινὰ τῶν σωματῶν πρὸς ἄλληλα πάντες σχεδὸν οἱ περὶ φύσεώς τε καὶ 591
 τῶν γινομένων φύσει φιλοσοφούντες ἤλθον ἐπὶ τὸ ζητεῖν τὴν αἰτίαν αὐ-
 τοῦ, τῷ δ' εἶναι χαλεπὴν τε αὐτοῦ τὴν εὑρεσιν καὶ ἐκάστη τῶν ἀπο-
 15 διδομένων αἰτιῶν οἰκείας τινὰς ἔπεσθαι δυσχερεῖας ἄλλος ἄλλη ἀπετρά- 5
 II πετο. Διὸ οὐ χεῖρον καὶ ἡμᾶς περὶ αὐτῆς διαλαβεῖν καὶ μηνῦσαι τὰ δο-
 κοῦντα ἡμῖν εὐλογώτερα λέγεσθαι τῶν περὶ κράσεως εἰρημένων τοῦ δοκεῖν
 οὕτως ἔχειν παρεχόμενους τὰς αἰτίας. Δημόκριτος μὲν οὖν ἡγούμενος τὴν
 λεγομένην κρᾶσιν γίνεσθαι κατὰ παραθέσιν σωματῶν, διαιρουμένων τῶν 10
 20 κινναμένων εἰς μικρὰ καὶ τῇ παρ' ἄλληλα θέσει τὴν μῆξιν ποιουμένων,
 οὐδὲ τὴν ἀρχὴν φησιν εἶναι πρὸς ἀλήθειάν τινὰ κεκραμένα, ἀλλ' εἶναι τὴν
 δοκοῦσαν κρᾶσιν παραθέσιν σωματῶν ἀλλήλοις κατὰ μικρὰ σωζόντων αὐ-
 τῶν ἐκάστου τὴν οἰκείαν φύσιν, ἣν εἶχον καὶ πρὸ τῆς μίξεως· δοκεῖν δ' 15
 25 αὐτὰ κεκρᾶσθαι τῷ τὴν αἰσθησιν διὰ μικρότητα τῶν παρακειμένων μηδε-
 νος αὐτῶν αἰσθάνεσθαι δύνασθαι μόνου. φιλαλήθως τε καὶ φιλοσόφως
 οὐκ ὤκνησεν εἰπεῖν τὸ ἐπόμενον τοῖς οὕτω τὰς κράσεις λέγουσι γίνεσθαι
 παραθέσει δὲ τοιαύτη τὰς κράσεις ἀνάπτουσι καὶ οἱ τὰς ὁμοιομερείας ὕλην
 εἶναι τῶν γινομένων λέγοντες. Ἐπίκουρος δὲ φεύγειν βουλόμενος τὸ ὑπὸ 30
 30 Δημοκρίτου ῥηθὲν ἔπεσθαι [βούλεται] τοῖς παραθέσει τῶν κινναμένων τὴν
 κρᾶσιν γίνεσθαι λέγουσι παραθέσει μὲν τινων σωματῶν καὶ αὐτὸς τὰς
 κράσεις γίνεσθαι λέγει, ἀλλ' οὐκ αὐτῶν τῶν μιγνυμένων σωματῶν σωζο-

1 οὐκ ἀτόμους Diels Apelt: οὐ κατ' ἄλλους libri 2 post σύνθεσιν fenestra 7 litt. in fine
 versus A fort. (ἐφ') ἤξ 9 αὐτῶν Diels: αὐτῶν libri διωρισμένη . . κε-
 χωρισμένη Ra 10 τοσῆδε] τοῖσδε Ra 11 (τῷ) μὲν scripsi: μὲν ARa: ὅτι
 μὲν BPS: ἐπὶ μὲν Ideler εἶναι] ἐστὶν εἶναι A²a 14 χαλεπὴν τε Diels: χαλεπὴν
 (χαλεπὸν SP) δὲ ABSCP: χαλεπὴν Ra ἐκάστη A 15 ante ἄλλος C del. δὲ
 ἄλλος ἄλλη ABCP: ἄλλος S: ἄλλη ἄλλη Ra 15. 16 ἀπετράπετο] ἐράπετο Ra
 16 διαλαβεῖν] διαλαβεῖν Ra 17 (καὶ) τοῦ Ideler 18 παρεχόμενος] παρεχόμενα
 BRa 19. 20 κατὰ — κινναμένων om. PS 19 τῶν διαιρουμένων Ra τῶν ABC:
 καὶ Ra 24 παρακειμένων] περικειμένων Ra 25 δύνασθαι om. a 26 ὤκνησεν Schwartz:
 ὤκνησαν libri 27 παραθέσει δὲ τοιαύτη A²Ra: παραθέσιν δὲ τοιαύτην A¹BCPS
 κρίσεις A¹ καὶ οἱ ACPS: καὶ ὁ B: οἱ Ra 27. 28 εἶναι ὕλην Ra 28 βου-
 λόμενος om. BCPS 29 βούλεται om. A¹: βουλῆς CP: fortasse δὲ 31 λέγει A¹:
 λέγων rel.

μένων ἐν τῇ διαιρέσει, ἀλλ' ἀναλυομένων εἰς τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἀτό- 8
 μους, ἐξ ὧν ἕκαστον αὐτῶν συγκεῖμενόν πως τὸ μὲν οἶνος ἦν, τὸ δὲ ὕδωρ,
 τὸ δὲ μέλι, τὸ δὲ ἄλλο τι, ἔπειτα ποιᾷ τούτων τῶν σωμαίων, ἐξ ὧν ἦν
 τὰ κίρναμενα πρὸς ἄλληλα, συνθέσει γεννώντων τὸ κεκραμένον | σῶμα, 592
 5 συμμιγνυμένων (οὐχ) ὕδατός τε καὶ οἴνου, ἀλλὰ τῶν ὑδροποιῶν ἀτόμων,
 ὡς ἂν εἴποι τις, ταῖς οἰνοποιῖς, φθορᾷ τε καὶ γενέσει τινῶν τὴν κρᾶσιν
 γίνεσθαι λέγων· (ἢ) γὰρ εἰς τὰ στοιχεῖα ἀνάλυσιν ἕκαστου καὶ ἢ ἐκ τῶν
 στοιχείων σύνθεσιν αὐτῶν (τὸ μὲν γένεσις), τὸ δὲ φθορά. τούτων μὲν οὖν 5
 οὔτε οἱ τὴν παράθεσιν αἰτιώμενοι τῆς κρᾶσεως οὐθ' οἱ τὴν εἰς τὰ στοι-
 10 χεῖα ἀνάλυσιν τὴν περὶ τῆς κρᾶσεως σώζουσι πρόληψιν, εἴ γε ἢ μὲν κρᾶ-
 σις εἶναι δοκεῖ ἐν ἐνώσει τῶν κεκραμένων, ὡς μηδὲν μόνον τοῦ κράματος
 ἄμικτον εἶναι τινος τῶν σωμαίων, ἐξ ὧν τὸ κεκραμένον, οὔτε δὲ ἢ παρά- 10
 θεσις ἔνωσις, οὔτε ἢ φθορά τε καὶ ἀναστοιχείωσις μίξις ἐστι· ἢ γὰρ μίξις
 σωζομένων γενέσθαι δοκεῖ. οὐ γὰρ αὐτὰ μιγνύουσιν οἱ τοῦτον τὸν τρόπον
 15 τὴν κρᾶσιν γίνεσθαι λέγοντες, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐστι ταῦτα ἐκεῖνα μιγνύουσιν.
 εἰ δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων οἶόν τε καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον γενέσθαι τῇ 15
 ποιᾷ συνθέσει τε καὶ περιπλοκῇ τῆς τῶν γινομένων ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς
 γεννωμένης, οὐδ' ὅλως ἂν ἔτι κρᾶσις τούτων γίνοιτο τῷ τῇ ἀναστοιχείωσει
 φθειρέσθαι ταῦτα, καθ' ἃ ἢ κρᾶσις τῶν κίρναμένων γίνεται. γίνεται μὲν
 20 γὰρ ἢ κρᾶσις δια|φερόντων τινῶν κατὰ ποιότητα, ἀναιρεῖται δὲ ἢ κατὰ 593
 τοῦτο διαφορὰ τοῖς ἔχουσιν αὐτὴν ἐν τῇ τῶν αὐτῶν ποιᾷ συνθέσει τῆς
 συνθέσεως αὐτῶν ἀναιρεθείσης. † δ ἴσως δὲ καὶ τοῖς ἐξ ἐπιπέδων γεννώσι
 τὰ σώματα ἢ κρᾶσις γίνεται κατὰ ἀναστοιχείωσιν τινα. εἰ μὲν οὖν ἦν 5
 ἔχουσα τι ἦδε ἢ περὶ τῶν ἀρχῶν δόξα εὐλογον, ἴσως ἐπὶ πλέον ἔδει τὴν
 25 ἐξέτασιν ποιεῖσθαι τῆς τοῦτον τὸν τρόπον γίνεσθαι λεγομένης κρᾶσεως,
 ἐλείχουμένης δὲ ἐκείνης περιττόν τὸ ζητεῖν ἔτι, εἰ κατὰ παράθεσιν μερῶν
 ἢ μίξιν ἀτόμων ἢ ἐπιπέδων ἢ ἀμερῶν τινων σωμαίων ἢ κρᾶσις γίνεται.
 διὸ περὶ μὲν τῆς τῶν τοιαύταις ἀρχαῖς χρωμένων διαφωνίας τε πρὸς ἀλ- 10
 λήλους καὶ δόξης περὶ κρᾶσεως οὐδὲν δεῖ μηχανεῖν τὸν λόγον. οὐ γὰρ
 30 ἐπίδειξις ἡμῖν ἱστορίας καὶ πολλῆς γνώσεως τὸ προκείμενον, ἀλλ' ἐξέτασις
 τε καὶ ζήτησις τοῦ, πῶς ἂν τις λέγων γίνεσθαι τὰς κρᾶσεις τῶν σωμαίων
 συμφώνως λέγοι ταῖς περὶ αὐτῶν αἰσθήσεσιν τε καὶ κοιναῖς προσλήψεσιν. 15

1 εἰς] εἰ a: ἐς R 3 ἔπειτα ποιᾷ Usener, cf. *Epicurea* p. 207,13: ἐπὶ τὰ ποιᾷ libri
 4 σῶμα (οὐ) Ideler 5 συμμιγνυμένων (οὐχ) Usener τε s. v. A 6 φθορᾷ τε
 Usener: φθοραῖς libri 7 ἢ add. Usener ἀνάλυσιν Usener: ἀναλύσεις libri ἢ]
 ἐστιν Ideler 8 τὸ μὲν γένεσις add. Usener τὸ del. Ideler φθορά Usener:
 φθειρα ACRA: φθειραι BP: φθειρας S 9 οὐθ' οἱ Ideler: οὔτοι libri 10 ἀνάλυσιν
 Ideler: ἀνά libri εἴ γε] εἴτε Ra 11 κράματος Ra 12 δὲ scripsi: δὴ libri
 13 ἔνωσις a ἐστι] ἔτι ARa 15 ἐκεῖνα om. Ideler 16 pr. καὶ om. Ideler
 17 ποιᾷ a διαφορᾶς] διαφθορᾶς Ra 18 γεννωμένης] γενομένης Ideler 19 pr.
 γίνεται om. B 22 δ ἴσως] ὁμοίως Diels bene: ἴσως Ideler 26 ἐκείνης] ἢς periit
 in A 28 περὶ] παρὰ BCPS μὲν οὖν τῆς Ra 29 fortasse δόξης (τῆς)
 μηχανεῖν] μηνύειν a τὸν] τὸ AB 30 πολλῆς SRa: πολλῶν ABCP 31 λέγων]
 λέγειν Ra κρᾶσεις] σεῖς evanuit in A 32 κοιναῖς om. Ra

III Μετέλθωμεν δὲ ἐπὶ τοὺς κοινῶς ἠνώσθαι τὴν ὕλην λέγοντας καὶ μίαν πᾶσι τοῖς γινομένοις καὶ τὴν αὐτὴν ὑποθέοντας, ὧν καὶ αὐτῶν παραιτησάμενοι τὰς ἐπιπολαιότερον τε καὶ προχειρότερον εἰρημένας τὰς μάλιστα δοκούσας ἔχεσθαι τινος λόγου αὐτὰς ἐξετάσωμεν προχειρισάμενοι. τῶν δὲ ἠνώσθαι 20
 5 τὴν ὕλην λεγόντων δοκοῦσι μάλιστα τε καὶ περὶ κράσεως οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς περὶ κράσεως διαλαμβάνειν. οὔσης δὲ καὶ ἐν τούτοις πολυφωνίας (ἄλλοι γὰρ ἄλλως αὐτῶν τὰς κράσεις γίνεσθαι λέγουσιν), ἡ μάλιστα δοκοῦσα δόξα εὐδοκιμεῖν παρ' αὐτοῖς περὶ κράσεως ἐστὶν ἡ ὑπὸ Χρυσίππου λεγομέ- 25
 νη. τῶν γὰρ μετ' αὐτὸν οἱ μὲν Χρυσίππῳ συμφέρονται, οἱ δὲ τινες αὐ-
 10 τῶν τῆς Ἀριστοτέλους δόξης ὕστερον ἀκοῦσαι δυνήθέντες πολλὰ τῶν εἰρημμένων ὑπ' ἐκείνου περὶ κράσεως καὶ αὐτοὶ λέγουσιν· ὧν εἷς ἐστὶ καὶ Σωσιγένης, ἑταῖρος | Ἀντιπάτρου. οἷς οὐ δυνάμενοι πάντῃ συμφέρεσθαι 594
 διὰ τὴν ἐν τοῖς ἄλλοις διαφωνίαν ἐν πολλοῖς αὐτοῖς λέγοντες εὐρίσκονται μαχόμενα. ἔστι δὲ ἡ Χρυσίππου δόξα περὶ κράσεως ἥδε· ἠνώσθαι μὲν
 15 ὑποτίθεται τὴν σύμπασαν οὐσίαν, πνεύματός τινος διὰ πάσης αὐτῆς διή- 5
 κοντος, ὑφ' οὗ συνέχεται τε καὶ συμμένει καὶ σύμπαθές ἐστιν αὐτῷ τὸ πᾶν, τῶν δὲ μιγνυμένων ἐν αὐτῇ σωμάτων τὰς μὲν παραθέσει μίξεις γίνεσθαι λέγει, δύο τινῶν ἢ καὶ πλειόνων οὐσιῶν εἰς ταῦτόν συνταθειμένων καὶ παρατιθεμένων ἀλλήλαις, ὡς φησιν, καθ' ἀρμῆν, σωζούσης ἐκάστης 595
 20 αὐτῶν ἐν τῇ τοιαύτῃ παραθέσει κατὰ τὴν περιγραφὴν τὴν οἰκείαν οὐσίαν τε καὶ ποιότητα, ὡς ἐπὶ κυάμων φέρε εἰπεῖν καὶ πυρῶν ἐν τῇ παρ' ἀλλή-
 λους θέσει γίνεται, τὰς δὲ τινὰς συγχύσει δι' ὄλων τῶν τε οὐσιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ποιότητων συμφθειρομένων ἀλλήλαις, ὡς γίνεσθαι φησιν 5
 ἐπὶ τῶν ἱατρικῶν φαρμάκων κατὰ σύμφθαρσιν τῶν μιγνυμένων, ἄλλου τι-
 25 νος ἐξ αὐτῶν γεννωμένου σώματος· τὰς δὲ τινὰς γίνεσθαι μίξεις λέγει δι' ὄλων τινῶν οὐσιῶν τε καὶ τῶν τούτων ποιότητων ἀντιπαρεκτεινομένων ἀλ-
 λήλαις μετὰ τοῦ τὰς ἐξ ἀρχῆς οὐσίας τε καὶ ποιότητος σώζειν ἐν τῇ μί- 10
 ξει τῇ τοιαύτῃ, ἦντινα τῶν μίξεων κρᾶσιν ἰδίως εἶναι λέγει. τὴν γὰρ δύο ἢ καὶ πλειόνων τινῶν σωμάτων ὄλων δι' ὄλων ἀντιπαρέκτασιν ἀλλήλοις
 30 οὕτως, ὡς σώζειν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῇ μίξει τῇ τοιαύτῃ τὴν τε οἰκείαν οὐσίαν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ποιότητας, λέγει κρᾶσιν εἶναι μόνην τῶν μίξεων. 15
 εἶναι γὰρ ἴδιον τῶν κεκραμένων τὸ δύνασθαι χωρίζεσθαι πάλιν ἀπ' ἀλλή-

2 ὑποθέοντας Ideler: ὑποθέτας ABRC?S? a: ὑποθέσεως P 3 ἐπὶ πολαιότερον a
 προχειρότερον Ra 4 αὐτὰς] δόξας Diels 5 περὶ κράσεως] fortasse πρό πάντων
 6 περὶ κράσεως del. Ideler 9 αὐτὸν] αὐτῶν a 11 ἐκείνου] κείνου ex corr.
 ut videtur A εἰς A: εἰς P 14 μαχόμενα] μαχόμενοι R(?)a, cf. Ind. s. v.
 Neutrum 16 οὗ s. v. A συνέχεται] συνάγεται Ra 16. 17 τὸ πᾶν,
 τῶν Apelt: τὸ πάντων A¹Ra: τῶν πάντων A²BCPS 17 παραθέσει μίξεις Ideler:
 παραθέσεις μίξει libri 18 ταῦτόν] ταυτὸ Ra 19 ἀρμῆν scripsi, cf. p. 219, 3:
 ὄρμην ABCPS: ὄρμης Ra 20 περιγραφὴν Ra: περιγραμμῆν rel. 21 φέρε corr.
 ex φέρειν A 22 γίνεσθαι scripsi: γίνεσθαι libri (θέσει· γίνεσθαι τὰς Apelt)
 συγχύσει Ideler: συγχύσει ABCRSa: συγχύσεως P 23 τῶν om. Ra 26 τοιού-
 των A¹ 28 τοιαύτῃ a δύο] διὸ a 30 τε s. v. A 31 λέγειν A¹
 32 τὸ] τῷ a

λων, ὃ μόνως γίνεται τῷ σώζειν ἐν τῇ μίξει τὰ κεκραμένα τὰς αὐτῶν φύσεις. τὸ δὲ ταύτας τὰς διαφορὰς εἶναι τῆς μίξεως πειράται πιστοῦσθαι διὰ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν, μάλιστα δὲ κριτήρια τῆς ἀληθείας φησὶν ἡμᾶς παρὰ τῆς φύσεως λαβόντας. ἄλλην γοῦν φαντασίαν ἔχειν ἡμᾶς τῶν καθ' 20
 5 ἀρμῆν συγχειμένων, καὶ ἄλλην τῶν συγκεχυμένων τε καὶ συνεφθαρμένων, καὶ ἄλλην τῶν κεκραμένων τε καὶ ἀλλήλοις δι' ἄλων ἀντιπαρεκτεινομένων οὕτως, ὡς σώζειν ἕκαστον αὐτῶν τὴν οἰκείαν φύσιν. ἦν διαφορὰν φαντασιῶν οὐκ ἂν εἶχομεν, εἰ πάντα τὰ ὁπωσοῦν μινύμενα παρέκειτο ἀλλήλοις 25
 καθ' ἀρμῆν. τὴν δὲ τοιαύτην ἀντιπαρέκτασιν τῶν κινραμένων ὑπολαμβάνει
 10 γίνεσθαι χωρούτων δι' ἀλλήλων τῶν κινραμένων σωμάτων, ὡς μηδὲν μῦριον ἐν αὐτοῖς εἶναι μὴ μετέχον πάντων τῶν ἐν τῷ τοιοῦτῳ κεκραμένῳ μίγματι. οὐκέτι γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῦτο εἶη, κρᾶσιν, ἀλλὰ παράθεσιν τὸ γι- 30
 IV νόμενον εἶναι. Τοῦ δὲ τοῦτο οἶσθαι γίνεσθαι πίστεις φέρουσιν οἱ προϊστάμενοι τῆσδε τῆς δόξης τό τε πολλὰ τῶν σωμάτων σώζειν τὰς ἑαυτῶν
 15 ποιότητας ἐπὶ τ' ἐλαττόνων ἐναργῶν ὄγκων καὶ ἐπὶ μειζόνων ὄντα (ὡς ὁρᾶν ἔστιν ἐπὶ τοῦ λιβανωτοῦ, ὃς ἐν τῷ θυμᾶσθαι λεπτυνόμενος ἐπὶ πλεῖστον τὴν | αὐτοῦ φυλάσσει ποιότητα), ἔτι τε τὸ πολλὰ εἶναι, ἃ καθ' 596
 ἑαυτὰ μὴ οἶα τε ὄντα ἐπὶ τι ἐλθεῖν μέγεθος ὑπ' ἄλλων βοηθούμενα ἐπ' αὐτὸ πρόεισι. τὸν γοῦν χρυσὸν ὑπὸ τινων μινυόμενων φαρμάκων ἐπὶ
 20 πλεῖστον χεῖσθαι τε καὶ λεπτόνεσθαι, ἐφ' ὅσον καθ' αὐτὸν ἐλαυνόμενος 5
 οὐκ ἐδύνατο. καὶ ἡμεῖς δέ, ἃ καθ' αὐτοὺς ὄντες οὐκ ἐσμεν οἰοί τε ἐνεργεῖν, σὺν ἄλλοις ἐνεργοῦμεν. τοὺς τε γὰρ ποταμούς διαβαίνομεν ἀλλήλων ἐφαπτόμενοι, οὐδ' οὐχ οἰοί τε ἐσμεν διαβαίνειν καθ' αὐτούς. καὶ βάρη τινὰ φέρομεν μετ' ἄλλων, ὧν τὸ ἐπιβάλλον ἡμῖν μέρος μόνον γινόμενοι
 25 φέρειν οὐ δυνάμεθα. καὶ ἄμπειοι δὲ καθ' αὐτὰς ἴστασθαι μὴ δυνάμεναι 10
 ἀνίστανται ἀλλήλαις ἐμπλεκόμεναι. ὧν οὕτως ἐχόντων οὐδὲν φασὶ θυμαστὸν τὸ καὶ σώματά τινὰ βοηθούμενα ὑπ' ἀλλήλων οὕτως ἀλλήλοις ἐνοῦσθαι δι' ἄλων, ὡς αὐτὰ σωζόμενα μετὰ τῶν οἰκείων ποιότητων ἀντιπαρεκτείνεσθαι ἀλλήλοις δι' ἄλων ἄλλα, κἂν ἤ τινα ἐλάττω τὸν ὄγκον καὶ 15
 30 μὴ δυνάμενα καθ' αὐτὰ ἐπὶ τοσοῦτον χεῖσθαι τε καὶ σώζειν τὰς οἰκείας ποιότητας. οὕτω γὰρ καὶ τὸν κύαθον τοῦ οἴνου κινραῖσθαι τῷ ὕδατι τῷ πολλῷ βοηθούμενον ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἔκτασιν. τοῦ δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχειν ὡς ἐναργεῖς χρῶνται μαρτυρίοις τῷ τε τὴν ψυχὴν ἰδίαν 20
 ὑπόστασιν ἔχουσαν, ὥσπερ καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὴν σῶμα, δι' ἄλου τοῦ
 35 σώματος διήκειν ἐν τῇ μίξει τῇ πρὸς αὐτὸ σώζουσαν τὴν οἰκείαν οὐσίαν (οὐδὲν γὰρ ψυχῆς ἄμοιρον τοῦ τὴν ψυχὴν ἔχοντος σώματος), ὁμοίως δὲ ἔχειν καὶ τὴν τῶν φυτῶν φύσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἕξιν ἐν τοῖς συνεχομένοις

1 γίνεται A²: γίνεσθαι BA¹CPS: γίνεσθαι τέττεται Ra τῷ A²Ra: τὸ A¹BPS 2 τὰς
 om. Ra 4 λαβόντας] fortasse λαβεῖν ταύτας τῶν om. Ra 5 ἀρμῆν scripsi:
 ὄρμῆν libri 6 ἀλλήλοις Apelt: ἀλλήλους libri 9 ἀρμῆν scripsi: ὄρμῆν libri
 11 τῷ] αὐτῷ Ra κεκραμένῳ om. Ra 18 τε] δὲ Ideler 19 τὸν SR Ideler:
 τὸ ABCPa 24 γινόμενοι] γινόμενοι Ideler 25 δὲ om. Ra 26 ἀλλήλαις om. R?
 Ideler 33 τοῦθ'] τόσοθ Ra 35 αὐτὸ] αὐτὴν Ideler οὐσίαν] φύσιν Ideler

ὑπὸ <τῆς> ἔξωσ. ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ ὄλον δι' ὄλου χωρεῖν τοῦ σιδήρου καὶ
 λέγουσι, σώζοντος αὐτῶν ἑκατέρου τὴν οἰκείαν οὐσίαν. καὶ τῶν στοιχείων
 δέ φασι τῶν τεσσάρων τὰ δύο, τό τε πῦρ καὶ τὸν ἀέρα, λεπτομερῆ τε
 καὶ κοῦφα καὶ εὐτονα ὄντα, διὰ τῶν δύο, γῆς τε καὶ ὕδατος, παχυμερῶν
 5 καὶ βαρέων καὶ ἀτόνων ὄντων διαπεφοιτηκέναι διὰ δι' ὄλων, σώζοντα τὴν καὶ
 οἰκείαν φύσιν καὶ συνέχειαν αὐτὰ τε καὶ ἑκείνα. δηλητήριά τε τὰ φθεί-
 ροντα καὶ τὰς δσμάς, ὄσαι τοιαῦται, ἡγοῦνται κινᾶσθαι τοῖς ὑπ' αὐτῶν
 πάσχουσιν, διὰ δι' ὄλων παρατιθέμενα. καὶ τὸ φῶς δὲ τῷ ἀέρι ὁ Χρύ-
 σιππος κινᾶσθαι | λέγει. καὶ αὕτη μὲν ἡ περὶ κράσεως δόξα Χρυσίππου 597
 V 10 τε καὶ τῶν κατ' αὐτὸν φιλοσοφούντων. Θαυμάσαι δ' ἂν τις αὐτῶν, πῶς
 ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις δεῖν χρῆσθαι λέγοντες πρὸς τὰς τῶν τιθεμένων ἀπο-
 δείξεις, ὡς οὐσαις φυσικοῖς τῆς ἀληθείας κριτηρίοις, οὐ πάσαις μᾶλλον ἢ 5
 ταύταις χρῶνται πρὸς τὰς θέσεις τῶν οἰκείων δογμάτων. τὰ γοῦν περὶ
 κράσεως ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα οὐ μόνον οὐ προσχρῆται ταῖς φυσικαῖς ἐν-
 15 νοίαις, ἀλλὰ καὶ πλεῖστον ὄσον ἀποδεῖ. τό τε γὰρ σῶμα διὰ σώματος
 χωρεῖν ὄλον ὄλω παρεκτεινόμενον οὐ μόνον (οὐ) προσπίπτει κατὰ τὰς κοι-
 νὰς ἐννοίας, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον εἶναι προεὶληπται. φυσικὴ γὰρ ἐννοια τὸ 10
 τὸ πλήρες μηκέτ' ἐν αὐτῷ δύνασθαι δέχεσθαι τι. μὴ γὰρ εἶτι πλήρες
 εἶναι δύνασθαι τὸ χωρᾶν ἔχον ἐν αὐτῷ δεκτικὴν ὁμοίου τινός, ἢ ὠφθησαν
 20 ἔχειν δεῖ τὴν φυσικὴν τε καὶ κοινὴν πρόληψιν ἤδη δοκεῖ τισιν εὐλογον,
 εἶναί τι τῶν σωμάτων δεκτικόν, ὃ καλοῦμεν τόπον. πῶς γὰρ ἂν τις μὴ 15
 φωνὰς κενὰς βουλόμενος λέγειν ἐπινοῆσαι σῶμα τι πλήρες αὐτοῦ καὶ μη-
 δὲν ἔχον ἐν αὐτῷ κενὸν διάστημα, δεχόμενον ἐν αὐτῷ ἄλλο σῶμα ὁμοίως
 πλήρες αὐτοῦ; εἰ μὲν γὰρ διὰ πόρων τινῶν χωρεῖν αὐτὰ δι' ἀλλήλων λέ-
 25 γει, οὐ κενούς ἐρεῖ τοὺς πόρους τοὺς δεχομένους τὸ σῶμα; ἀλλ' οὕτω 20
 ἐν τῷ σώματι κενά. εἰ δὲ πλήρεις ἄλλου τινός σώματος, εἰ μὲν ὑπεξι-
 ὄντος τούτου καὶ παραχωροῦντος τῆς χώρας τῷ ἐπιεσχινομένῳ σώματι,
 οὐδ' οὕτως ἔσται τὸ σῶμα, καθὼ σῶμα, δεχόμενόν τι σῶμα ἐν αὐτῷ, εἴ
 γε ὑποχωρεῖ θάτερον θατέρῳ, εἰ δὲ ὑπομένοντος, πῶς οἶόν τε τοὺς πεπλη-
 30 ρωμένους πόρους σώματος ἐν αὐτοῖς ἄλλο τι δέχεσθαι σῶμα; καὶ γὰρ διὰ 25
 τῆς αἰσθήσεως γνῶριμον, ὅτι μὴδὲ τὰ λεπτότατα τοῦ σώματος ἀγγεῖα πε-
 πληρωμένα οἷά τέ ἐστι δέεσθαι σῶμα ἐν αὐτοῖς τῷ κεκωλύσθαι καὶ ἐπι-
 πεπράχθαι τὰς τῆς μεταστάσεως | αὐτῶν ὁδοῦς. ἔτι δ' εἰ διὰ πεπλη- 598
 ρωμένων τῶν πόρων ἢ πάροδος τοῖς σώμασι, περιττόν ἐστι τὸ πόρους εἰ-

1 τῆς add. Ideler R? 5 ἀτόνων Ra: τόνων (α suprascr.) A: τόνων BCPS 6. 7 φθεί-
 ροντα] φάρμακα Ideler 12. 13 οὐ πάσαις μᾶλλον ἢ ταύταις scripsi: οὐσαις μᾶλλον ἢ ταύ-
 ταις ABCPS: μᾶλλον ἢ τούταις R: μᾶλλον ἢ τούτοις a 15 ἀποδεῖ Apelt: ἀπαν δεῖ libri
 16 οὐ add. Apelt 17 φυσικὴ ABPa τὸ] τῷ Ra: om. PS 19. 20 ὠφθησαν—ἦν]
 σαφῆσαν ἔχει, δι' ἦν Diels: ὀφθαλμοῖς ἔστιν Ideler: ὠφθησαν ἔχειν. δι' ἦν Apelt
 20 δοκεῖν BCPS 21 τι Apelt: τὸ libri δε|χόμενον ἐν αὐτῷ ἄλλο σῶμα|τικόν R
 ὃ scripsi: ὄν libri 24. 25 λέγει] ἔχει Ra: ἐρεῖ Apelt 25 οὐ scripsi: ἦ libri
 ἀλλ' οὕτω scripsi: ἀλλὰ τὰ (τῷ S) libri: ἢ ἄλλα τινὰ Ideler 26 πλήρες Apelt: πλήρες
 libri 28. 29 εἴ γε Apelt: εἴτε libri 31 λεπτότατα τοῦ] λεπτοτάτου R^a 33 μετὰ
 στάσεως A ἔτι δ' εἰ Apelt: ὅτι δεῖ libri 34 ἔτι A

να λέγειν. δέχονται γὰρ ἄν ἄλλα σώματα καὶ χωρὶς τῶν πόρων. καθό-
 λου γὰρ ἢ διὰ τῶν πόρων πάροδος οὐ κρᾶσις ἐστίν, οἷαν ἀξιοῦσιν, ἀλλὰ
 παράθεσις, ὡς αὐτοὶ λέγουσι κατὰ ἀρμῆν, εἰ μὴ τις πᾶν τὸ σῶμα πόρους 5
 ποιόη. οὕτως γὰρ μόνως ἔσται τὸ διὰ τῶν πόρων διερχόμενον διὰ παντὸς
 5 ἐρχόμενον τοῦ σώματος, εἰ πᾶν εἶη πόρος· ἀλλὰ μὴν ἄτοπον τοῦτο. τινὸς
 γὰρ ὁ πόρος (καὶ ἄλλο τὸ ἔχον καὶ τὸ ἐχόμενον), εἴ γε ὁ πόρος διάστημα
 τί ἐστὶ κενὸν τοῦ ἔχοντος τοὺς πόρους σώματος. ὥστ' εἰ πᾶν εἶη * * *, 10
 οὕτως δ' ἂν οὐκ ἂν εἶη τι· μὴ ὂν δ' οὐτ' ἂν κερνῆτο ἔτι οὐτ' ἂν πόρους
 VI (ἔχοι). Εἰ δ' οὕτω μὲν οὐ φασι τὰ σώματα ἀλλήλα δέχεσθαι, καθὸ δὲ
 10 μεστὰ ἐστὶ αὐτά, χωρεῖν δὲ ἀλλήλων αὐτά φασιν, πρῶτον μὲν ἐπιζητή-
 σαι τις, τί δήποτε οὐ τὸ τυχὸν σῶμα τὸ τυχὸν πάντῃ συναυξητικὸν τοῦ 15
 ὁμοίου. τὰ γὰρ ποσὰ [τά] κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλα σύνθεσιν τὴν τοιαύτην
 τὸ ἐξ αὐτῶν μείζον ἑκατέρου ποιεῖ τῶν συγκειμένων. γραμμαῖ τε γὰρ
 κατὰ σημεῖον ἀλλήλαις συντεθεῖσαι τὸ μῆκος αὐξοῦσιν (οὕτως γὰρ συντι-
 15 θέμεναι ἐξ ἀνάγκης ἔξουσὶ τι παρὰ τὴν ἀφήν), ἐπίπεδά τε τὸ αὐτὸ ποιεῖ,
 ἂν κατὰ τὴν γραμμὴν συντεθεῖ, τὸ σῶμα, τὸ τριχῆ τε καὶ πάντῃ διεστά- 20
 ναι, καθ' ὃ ἐὰν ἀλλῶ ὁμοίως αὐτῷ διεστῶτι συντεθεῖ, ἐξ ἀνάγκης συναύξει
 τοῦτο. εἰ δὲ τοῦτο μὲν οἰκεῖον τοῖς σώμασιν καὶ ἴδιον αὐτῶν, οἱ δὲ λέ-
 γοντες σῶμά τι διὰ σώματος χωρεῖν καὶ ἔλαττόν ποτε καὶ ἴσον τὸ ἐξ ἀμ-
 20 φοῖν ποιεῖν ἀναιροῦσι τοῦτο, ἀναιροῖεν | ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν. 599
 συναναιρεῖται γὰρ ἀναιρουμένῳ τῷ ἰδίῳ τινὸς τὸ πρᾶγμα, οὐ ἦν ἴδιον τὸ
 ἀναιρούμενον. συμβήσεται δὲ κατ' αὐτοὺς καὶ κενὸν γίνεσθαι τὸν κατε-
 χόμενον τέως τόπον ὑπὸ τοῦ οὕτως ἔν τινι γινομένου σώματος, ὡς μηδένα
 προσεπιλαμβάνειν ἄλλον τόπον τὸ σῶμα, ἐν ᾧ τοῦτο γίνεται, ἀλλ' ἀρκει- 5
 25 σθαι τῷ καὶ πρὸ τῆς τούτου μίξεως ὑπ' ἐκείνου πεπληρωμένῳ. ὁ γὰρ
 ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενος τόπος ἔσται κενὸς τῶν δύο σωμάτων εἰς τὸν θα-
 τέρου χωρησάντων τόπον. τί γὰρ ἔσται τὸ ἐξ ἀνάγκης γινόμενον ἐν τῷ
 τοῦ εἰς τὸ σῶμα μεταστάντος τόπου; ὅσα δ' αὖ πάλιν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλα 10
 μίξει τῶν κερνᾶσθαι λεγομένων αὐξεται, αὐτόθεν ἤδη προσπίπτει τὸ μὴ
 30 τὸ σῶμα εἶναι τὸ σῶμα δεδεγμένον ἐν αὐτῷ, εἴ γε ἄλλην τινὰ χώραν προσ-
 ειλῆφε καὶ οὐκ ἠρκέσθη τῇ χώρᾳ τῇ τοῦ λεγομένου αὐτὸ ἐν αὐτῷ δέ-
 χεσθαι σώματος. ὅτι δὲ μὴ σῶμά ἐστὶ τὸ δεύτερον ἐν αὐτῷ τὸ πρῶτον 15
 δεχόμενον τὸ σῶμα, δηλοῖ καὶ ἡ γενομένη διαίρεσις ὑπ' ἀλλήλων τῶν

2 οἷαν A²R: οἷαν A¹: οἶ BCPS 3 ἀρμῆν ABCS: ἀρμῆν PR: ἀρχῆν a: ὀρμῆν Ideler
 4 ποιόη] ποιήση Ra ἔσται om. Ideler 7 τοὺς corr. ex τοῦ A πόρους τοῦ σώματος Ra
 fortasse ὡς δ', εἰ πᾶν εἶη (πόρος, διάστημα πᾶν ἂν εἶη) 8 ἂν] fortasse ὂν ἔτι] ἔχοι Apelt
 alt. οὐτ' Schwartz (idem add. ἔχοι): δ' οὐδ' libri 10. 11 ἐπιζητήσαι τις Apelt: ἐπιζητήσασιν
 libri: ἐπιζητητέον Ideler 11 τῷ] εἰ Ra οὐ ex corr. A alt. τὸ τυχὸν om. Ideler:
 fortasse τοῦ τυχόντος 12 τὰ del. Schwartz 14 σημεῖον] στοιχεῖον Ra συντε-
 θεῖσαι R¹ 15 ἔξουσ] ἔξ in lit. A: πρόξουσ Diels fortasse τι (πλέον) παρὰ
 16 fortasse τὸ (δὲ) σῶμα τῷ 17 καθ' ὃ] fortasse καὶ αὐτό, συντεθεῖ] (corr. ex συντε-
 θεῖ) ARa: συντεθεῖ BCPS 20 ἀναιροῦσαι AB (αι add. B²) CPS: ἀναιρεῖ Ra: ἀναιροῖεν
 Apelt 21 ante τινος fenestra 8 litt. R 22 τὸν corr. ex τὸ AR: τὸν a: τὸ BCPS
 26 κενὸς ἐστὶ Ra 29. 30 μὴ τὸ] fortasse μὴ δὲ 30 δεδεγμένου a 31 οὐ ἠρκέ-
 σθαι a 32 fortasse δεύτερον (τὸ) ἐν et τὸ (33) del. 33 γενομένη] γινομένη Ra

κιρναμένων σωμαίων. τὰ γὰρ διαιρούντα δίστανται· διαιρούμενα δὲ χώραν
 ἑαυτοῖς παρασκευάζει, ὡς μὴ δυνάμενα διὰ συνεχοῦς καὶ ἀδιαιρέτου τοῦ
 ὑποκειμένου σώματος εἰς τὸ † προσελθεῖν. καθόλου δὲ εἰ ἔδει μὲν τὸ
 δεχόμενον σῶμα ἐν αὐτῷ ἄλλο σῶμα †, μηδὲν τι μείζον γίνεσθαι· τοῦτο 80
 5 γὰρ ἔστι τὸ δέξασθαι ἐν αὐτῷ τι. ἐπὶ μηδενός τιος σωμαίος ἢ μίξις
 τῶν σωμαίων ἴσον τηρεῖ τὸν ὄγκον ἐνὶ τῶν μιγνυμένων. ἐφ' ὧν γὰρ
 ἴσον δοκεῖ μένειν, ἐπ' ἐκείνων οὐ σώματων μίξις ἔστι, ἀλλ' ἡ εἰδός ἔστι
 καὶ ὕλη τὰ λαμβανόμενα, ὡς ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, ἡ σῶμα καὶ πάθος, 85
 ὡς ὁ σίδηρος καὶ ἡ θερμότης, ἡ μεταβολὴ τιος γίνεται οἷον ἐς τι ἄλλο,
 10 ὡς ἐπὶ τῆς τέφρας. οὔτε δὲ τὰ πάθη οὔτε τὰ εἶδη σώματα, † οὐδ' ἂν
 ἄλλο σῶμα ἐν αὐτῷ δέχοιτο. καὶ γὰρ εἰ οἶα τε εἶη τὰ σώματα ἀλλήλα
 δέχεσθαι, οὐδ' ἂν τῆς ἀντιπεριστάσεως ἔτι δύο πρὸς τὴν κίνησιν αὐτοῖς· 80
 οὐ γὰρ δι' χωρὶς κινήσεως σῶμα δίδεισι διὰ σώματος. πρὸς δὲ τούτοις,
 πῶς οὐκ ἄλογον καὶ τὸ λέγειν ἐν βραχύτατον σῶμα παρισυῦσθαί τε καὶ
 15 παρεκτείνεσθαι τῷ | μεγίστῳ, ὡς τὸν κύαθον τοῦ οἴνου πολλοῖς ὕδατος 600
 μέτροις ἴσον γινόμενον κατὰ μέγεθος αὐτῷ; πῶς δ' οὐκ ἄτοπον τὸ πειρᾶσθαι
 κατασκευάζειν διὰ τοῦ τὸν λιβανωτὸν καὶ τὰ ἄλλα τὰ θυμιώμενα ἐν τῇ
 θυμιάσει ἐπὶ πλείον ὀρᾶσθαι χεόμενα; ὁ μὲν γὰρ λιβανωτὸς καὶ τὰ 5
 ὁμοίως τούτῳ θυμιώμενα καὶ εἰς ἄλλο τι σῶμα μεταβάλλοντα λεπτότερον,
 20 οὕτως τὴν ἐπὶ πλεόν δέχεται χύσιν, τὰ δὲ κირνάμενά τε καὶ μιγνόμενα
 καὶ κατ' αὐτοὺς σώζοντα τὴν οἰκείαν φύσιν κिरνάται, ὡς καὶ χωρισθῆναι
 δύνασθαι πάλιν. ὥστε οὐδὲν αὐτοῖς εἰς παραμυθίαν τῶν ἐπομένων ἀτόπων
 VII τοῖς κενῶς λεγομένοις ἢ τούτων συντελεῖ παράθεσις. Τό τε οὖν σῶμα διὰ 10
 σώματος χωρεῖν, ᾗ χρῶνται πρὸς τὴν τῆς κράσεως ἀπόδοσιν, ψευδός τε
 25 καὶ παρὰ τὰς κοινὰς προλήψεις καὶ τὰ φυσικὰ κατ' αὐτοὺς τῆς ἀληθείας
 κριτήρια, καὶ πολὺ μᾶλλον ἔτι τούτου τοιοῦτον τὸ σωματὰ τινα λέγειν,
 δύο ἢ καὶ πλείω, δύνασθαι πάντῃ παρεκτεινόμενα αὐτοῖς καὶ μιγνόμενα δι' 15
 ὄλων αὐτὰ τε σώζεσθαι τὰ ἐξ ἀρχῆς μένοντα, καὶ σώζειν τὰς οἰκείας ποι-
 ότητας. τοῦτο γὰρ ἡ κρᾶσις αὐτοῖς τῆς συγχύσεως διαφέρει, ὅτι ἐπὶ μὲν
 30 τῆς συγχύσεως ἐν τι τὸ ἐκ τῶν συγχεομένων γίνεται, μηδενός τῶν ἐν τῇ
 συγχύσει μῆτε κατὰ τὴν οὐσίαν σωζομένου, μῆτε κατὰ τὰς ποιότητας, ἐπὶ 80
 δὲ τῆς κράσεως ἑκάτερον τῶν ἐν τῷ κεκραμένῳ σωμαίων ἔτι σώζεται καὶ
 κατὰ τὸ ὑποκείμενον καὶ κατὰ τὰς ποιότητας, καίτοι δι' ὄλων ἀλλήλοις
 κεκραμένων τῶν σωμαίων. ὁ λέγουσι μὲν βουλόμενοι σώζειν τὸ δύνασθαι
 35 καὶ τὰ κεκραμένα χωρίζεσθαι πάλιν ἀλλήλων. ἀδυνάτου δ' ὄντος τοῦ
 λεγομένου, ἀδύνατον ἂν εἶη κατ' αὐτοὺς ἢ τὸ τὴν κρᾶσιν διὰ πάντων εἶ- 85
 ναι ἢ τὸ δύνασθαι χωρίζεσθαι τὰ κεκραμένα. εἰ μὲν γὰρ ὄλα δι' ὄλων

1 τὰ] fortasse αὐτὰ, nisi praestat ἀλλήλα cf. 221,25 3 προσελθεῖν] fortasse πρόσω ἐλθεῖν
 εἰ del. Ideler 3.4 fortasse [εἰ] ἔδει, (εἰ) ἔν τι δεχ. σ. ἐν αὐτῷ ἄλλο σ. (μηδὲν μείζον γίνε-
 ται), μηδὲν τι μείζον γίνεσθαι 5.μηδενός ex corr. A: fortasse μηδενός (δέ) 7 σωμαίων]
 σώματος Ra 9 ἐς τι Apelt: ἐστὶν libri 12 τῆς] τις Ra: τι Ideler 14 ἐν Diels: μὲν
 libri 16 πῶς δ' οὐκ Diels: οὕτως δ' ὄν libri τὸ corr. ex τῷ A 18 χεόμενα Diels:
 καίόμενα libri 19 μεταβάλλοντα] μεταβαλόντα Ra 21 αἰτ. καὶ ομ. Ra 23 τό τε] τότε
 PCS 24 χωρεῖν] χαίρειν R'a 29 fortasse τούτῳ 30 τῇ] αὐτῇ Ra 34 δ] & Ra

τὰ κεκραμένα μέμικται καὶ μὴ ἕτερον αὐτῶν ἐν τῷ μίγματι ἄμικτον θα-
 τέρου μόριον ἔχει, ἀδύνατον αὐτῶν ἐκάτερον ὑπὸ ἰδίας ἐπιφανείας περι-
 ἔχασθαι· πᾶν γὰρ μόριον αὐτῶν, τὸ ὑπὸ οἰκείας ἐπιφανείας περιεχόμενον, 20
 ἄμικτον ἔσται θατέρου. | οὐ γὰρ οἶόν τε τὴν τοῦ οἴνου ἐπιφάνειαν ὕδατος 601
 5 εἶναι, ἢ τὴν τοῦ ὕδατος οἴνου, ὥστε οὕτως οὐκ ἔσται δι' ὄλων μῖξιν ἢ
 κρᾶσιν, ἀλλ' εἴεν ἂν παράθεσιν τὴν κρᾶσιν μορίων μορίοις λέγοντες· δ
 φυλασσόμενοι ἄλλο φασὶ μῖξιν καὶ ἄλλο κρᾶσιν εἶναι. εἰ δὲ μὴδὲν μόριον 5
 κατ' οἰκείαν περιγραφὴν τε καὶ ἐπιφάνειαν εἶη τῶν μεμιγμένων, ἀλλ' εἶη
 πᾶν ὁμοιομερὲς γεγονός τὸ σῶμα, οὐκέτι μὲν ἂν εἶη παράθεσις, ἀλλὰ δι'
 10 ὄλων κρᾶσις· οὐ μὴν ἔτι σώζοιτο ἂν τὰ ἐξ ἀρχῆς σώματα τῶν μεμιγμέ-
 νων, ἀλλ' εἶη ἂν συγκεχυμένα τε καὶ συνεφθαρμένα. εἰ δὲ ἔδει τὰ χω-
 ρισθησόμενα σώζεσθαι καὶ μὴ συγκεχύσθαι (τούτῳ γὰρ ἢ κρᾶσις κατ' αὐ- 10
 τοὺς τῆς συγχύσεως διαφέρει), ἀναγκαῖον δὲ τοῖς δι' ὄλων μεμιγμένοις
 συγκεχύσθαι, ἀδύνατον τὰ δι' ὄλων μεμιγμένα κατ' αὐτοὺς χωρίζεσθαι
 15 δύνασθαι. ἔτι δέ, εἰ ἀνάγκη μὲν τὰ κεκραμένα δι' ὄλων μεμιχθῆναι, τὰ δὲ
 δι' ὄλων μεμιγμένα ἀδύνατον μὴ συγκεχύσθαι, τὰ δὲ συγκεχυμένα τε καὶ 15
 συνεφθαρμένα οὐχ οἶόν τε αὐτὰ σώζεσθαι, οὐδ' ἂν ἕξεις σώζοιτο αὐτῶν,
 εἴ γε ἐν μὲν τι τὸ γεγονός ἐκ τῶν συγκεχυμένων τε καὶ συνεφθαρμένων.
 ἀνάγκη δὲ τὸ ἐν σῶμα ὑπὸ μιᾶς, ὡς φασιν, ἕξεως συνέχεσθαι, ὥστε καὶ
 20 κατὰ τοῦτο ἂν ἀχώριστα ἀλλήλων εἶη τὰ κεκραμένα κατ' αὐτοὺς. εἰ δὲ 20
 κατὰ μὲν τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν ἀχώριστα ἀλλήλων ἀναγκαῖον εἶναι τὰ
 κεκραμένα (οὐ γὰρ δὴ οἶόν τε τὴν δι' ὄλων κρᾶσιν γενέσθαι χωρὶς συμ-
 φθάρσεως, ἀχώριστα δὲ φασιν εἶναι τὰ συνεφθαρμένα), ὁρῶμεν δὲ ἐπ' ἐνίων
 χωριζόμενα, δῆλον ὡς οὐκ ἂν ἢ κρᾶσις γένοιτο κατὰ τὸν ὑπ' αὐτῶν εἰ-
 VIII 25 ρημένον τρόπον. Πρὸς δὲ τούτοις, εἰ διαιρούντων ἀλλήλα τῶν κίρναμένων 25
 ἢ κρᾶσις γίνοιτο (διὰ τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς ὑγροῖς ἢ κρᾶσις μάλιστα, ὅτι ἐστὶν
 εὐδιαίρετα ταῦτα καὶ ῥαδίως θάτερον διὰ θατέρου δίεσις διαιροῦν αὐτό, ὡς
 ὁρᾶται καὶ ὁ οἶνος ὁ εἰς τὸ ὕδωρ ἐπιχεόμενος, κίρναμενος αὐτῷ), εἰ μὲν
 οὖν διαιροῦντα ἀλλήλα ἀδιαίρετα ἀλλήλων καταλείπει τινὰ μέρη, οὐκέτ' ἂν 30
 εἶη ἐκεῖνα τὰ μέρη κεκραμένα (ἀμιγῆ γὰρ καὶ ἄμικτα ἀναγκαῖον εἶναι τὰ
 μὴ διηρημένα μέρη, εἴ γε ἢ κρᾶσις καὶ ἢ κατ' αὐτὴν μῖξιν | κατὰ τὴν 602
 διαίρεσιν γίνεται καὶ ταύτην ὄρον ἔχει· οὕτω τε πάλιν γίγνεται ἂν ἢ κρᾶ-
 σιν γινομένη παραθέσει, ἀλλ' οὐχ ὄλων ἀλλήλων δι' ὄλου τῶν κεκραμένων
 διηκόντων), εἰ δὲ μὴδὲν ἀδιαίρετον ἀλλήλων ἐν τῇ κρᾶσει καταλειπίσασιν,
 35 εἶη ἂν πάντῃ διηρημένα καὶ οὐκ εἰς μέρη, ἀλλ' εἰς διαιρέσεις ἢ τομὴ γε- 5
 γονοῖα, εἴ γε μὴδὲν αὐτῶν μόριον παρὰ τὴν διαίρεσιν καταλείπεται. καὶ

2 μόριον ἔχει] ἔχει μόριον R: ἔχειν μόριον a 5 ἢ R (man. rec.) a: τι rel. ὥστε Apelt: ὡς
 ὁ libri 6 δ Apelt: οἱ libri 8 περιγραφὴν Ra: περιγραμμένην rel. τε om. a 12 τούτῳ]
 τοῦτο a 14 ante τὰ add. δὲ Ra: δὴ Ideler 17 ἕξ εἰς AB' 18 τε om. Ra 19 συνέ-
 χεσθαι Apelt: συνελέσθαι (συνελέχθαι B) libri καὶ om. Ideler 20 τὰ om. Ideler 22 οὐ γὰρ
 δὴ scripsi: εἰ γὰρ μὴ libri 23 ἐνίων a 25 εἰ Ideler: ἢ libri 27 διὰ om. Ideler
 αὐτὸς Ra 28 ἐπιχεόμενος Ra 29 διαιροῦντα CPRS: διαιροῦν τὰ ABa ἀδιαίρετα Ideler:
 διαίρετὰ libri 32 γίγνεται] φαίνονται Schwartz 33 γενομένη BCPS 35. 36 ἢ τομὴ γε-
 γονοῖα ABC: ἢ τὸ μὴ γεγονοῖα PS: ἢ μὴ γεγονοῖα Ra: om. Ideler 36 παρὰ A: περὶ rel.

ἔτι εἰ ἕκαστον, εἰς δὲ διαιρεῖται ἕκαστον, ἐκ τούτων συντιθεμένων πάλιν
 γίνεται, εἴη ἂν τὰ οὕτως διηρημένα ἐκ διαιρέσεων, οὐκ ἐκ μερῶν οὐδὲ ἐκ
 σωμάτων συγκείμενα. ἡ γὰρ διαίρεσις οὐ σῶμα, ἀλλὰ πάθος σώματος. 10
 ἔπεται δὲ τοῖς λέγουσιν ἐπ' ἄπειρον τὴν τομὴν καὶ τὸ ἡ ἀδύνατον λέγειν
 5 πάντῃ διαιρεῖσθαι τι σῶμα ἐνεργεῖα (οὕτως δὲ καὶ μίγνυσθαι δι' ὄλων) (ἡ) τὸ
 εἰς ἄπειρα ἐνεργεῖα διαιρεῖσθαι τὰ σώματα. εἰ μὲν γὰρ λέγουσιν ἐπ' ἄπει-
 ρον εἶναι διαιρετὰ τὰ σώματα τῷ μηδέποτε ἐπιλείπειν τὴν τομὴν, ἀλλ'
 αἰεὶ ἐκ τῶν τεμνομένων περιλείπεσθαι τι τέμνεσθαι δυνάμενον, οὐχ οἷόν τε 15
 ἔσται σώματι παντὶ διαιρεῖσθαι ὡς μηκέτι ὑπολείπεσθαι τι ἐξ αὐτοῦ τομὴν
 10 ἀναδέεσθαι δυνάμενον. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδέποτε ἂν εἴη τὰ κίρναμενα δι'
 ὄλων κεκραμένα, εἰ δὲ κίρνανται μὲν † ἀλλήλοις, καὶ παρεκτείνεται διαιροῦντα
 ἀλλήλα * * * διηρηκέναι, ὡς μὴ ὑπολείπεσθαι τινα αὐτῶν μέρη μὴ διη- 20
 ρημένα. κατὰ γὰρ τὰ μὴ διηρημένα οὐδέπω ἂν ἀλλήλοις εἴη κεκραμένα.
 εἰ δὲ λέγοιεν ἐπ' ἄπειρον εἶναι τὰ σώματα διαιρετὰ, τῷ εἰς ἄπειρον δύ-
 15 νασθαι διαιρεῖσθαι [τὸ] πᾶν διηρημένον σῶμα, κατ' αὐτοὺς εἴη ἂν εἰς ἄπειρα
 ἐνεργεῖα διηρημένα τὰ κεκραμένα ἀλλήλοις. εἰ γὰρ πάντῃ κέκρται, 25
 πάντῃ διήρηται. πάντῃ δὲ διηρημένα * * * καὶ εἰ μὲν τὰ εἰς δὲ διήρηται
 μεγέθη καὶ αὐτά, εἴη | ἂν ἕκαστον τῶν οὕτως μίγνυμένων ἄπειρον (τὸ γὰρ 603
 ἐξ ἄπειρων μέγεθος τι καὶ διάστασιν ἐχόντων συγκείμενον ἄπειρον· γί-
 20 νεται γὰρ ἐκάτερον τῶν κεκραμένων ἐξ ἄπειρων μέγεθος τι ἐχόντων, εἴ γε
 εἰς δὲ τέμνεται τι καὶ συγκεῖσθαι αὐτὸ ἐκ τούτων ἀναγκαῖον, συμβαίνειτο (δ') 5
 ἂν οὕτω καὶ πλείω ἂν εἶναι σώματα ἄλλα ἄπειρα), εἰ δὲ μὴ μεγέθη τὰ
 ὑπολειπόμενα εἰς δὲ ἡ τομὴ τῶν πάντῃ διηρημένων (οὐ γὰρ δὴ ἐλάχιστά
 τινα ἐροῦσιν εἶναι καὶ ἀδιαίρετα σώματα), εἴη ἂν αὐτοῖς τὸ μέγεθος οὐκ
 25 ἐκ μεγεθῶν συγκείμενον, ὃ ἔπεται τὸ καὶ τῆς γραμμῆς μέρη λέγειν τὰ
 IX σημεῖα. Πῶς δὲ σωζόντων ἐστὶ τὴν περὶ κράσεως κοινὴν πρόληψιν τὸ λέ- 10
 γειν καὶ τὴν ἕξιν τοῖς ἔχουσιν αὐτὴν μεμιχθαι, καὶ τὴν φύσιν τοῖς φυτοῖς
 καὶ τὸ φῶς τῷ ἀέρι καὶ τὴν ψυχῇ τῷ σώματι, εἴ γε κίρνασθαι μὲν προσί-
 ληπται (τὰ) κατ' ἴδιαν πρὸ τῆς κράσεως ὑφεστάναι δυνάμενα; διὰ τοῦτο γοῦν
 30 καὶ αὐτοὶ φασι τὰ κεκραμένα χωρίζεσθαι πάλιν δύνασθαι, καὶ ταύτῃ δια- 15
 φέρειν κρᾶσιν συγχύσεώς τε καὶ φθάρσεως. οὔτε ἕξιν τις χωριστῆ τοῦ
 ἔχοντος αὐτῆν, ὡς καθ' αὐτὴν εἶναι δύνασθαι, οὔτε ἡ τῶν φυτῶν φύσις
 χωρὶς φυτῶν ὑποσταίη πρτ' ἂν. τό τε φῶς πῶς οἷόν τε ἐπινοῆσαι κεχω-
 ρισμένον τῶν διαφανῶν σωμάτων; ἀλλ' οὐδ' ἡ ψυχὴ τοιοῦτον, ὡς οἷόν
 35 τε, εἴ γε εἶδος ἔνυλον οὐχ οἷόν τε εἶναι χωρὶς ὕλης τε καὶ σώματος. ἀλλ' 20
 οὐδὲ τὸ πῦρ τῷ σιδήρῳ, καθά φασι, μίγνυται, ὥσπερ οὐδὲ τοῖς χυμοῖς

4 ἡ del. Ideler 5 (ἡ) τὸ scripsi: τὸ libri: τῷ Apelt 9 παντὶ] fortasse
 πάντῃ post τι A' del. τέμνεσθαι δυνάμενον 11 κίρναται B fortasse εἴ
 γε κίρναται μόνα, (δ) ἀλλήλοις καὶ παρεκτ. παρεκτείνονται a 12 fortasse ἀλλη-
 λα, (ἀδύνατον δὲ οὕτως ἀλλήλα) διηρηκέναι del. Ideler: καὶ διηρημένα Apelt
 13 post κεκρ. lacunam ind. Caninius 15 τὸ del. Schwartz 17 lacunam in-
 dicavit Ideler 21 δ' addidi 29 τὰ add. Schwartz 31 χωρὶς BCPRSa
 32 δύναται Ideler 34. 35 οἷόν τε] fortasse οἶονται 35 εἶναι om. Ra 36 φασι
 scripsi: φησι libri

οὐδὲ τοῖς ξύλοις. ὅπως γὰρ ἄτοπον τὴν ὕλην τῷ εἶδει μίγνυσθαι λέγειν. ὕλη δὲ πυρὸς τὰ καιόμενά τε καὶ πεπυρωμένα πάντα, ἀλλ' ἡ μὲν ἀφθαρτος, ἡ δ' οὐ. διὸ καὶ μέχρι πολλοῦ σβεννόμενά τινα ταῦτο εἶδος τῷ ἐξ 25 ἀρχῆς δύναται φυλάττειν, οὐ μὴν ἀμείωτα πάντη· καὶ γὰρ τούτων ὑπὸ 5 τοῦ πυρὸς ἀναλίσκεται τι καὶ φθείρεται. διὸ καὶ ταῦτα χρονίζοντα ἐν αὐ- X τῷ πλέον ἀπόλλυται τε καὶ τοῦ οἰκείου εἶδους ἐξίσταται. Πῶς δ' οὐκ ἄτοπον καὶ τὸ λέγειν ἠνωσθαι τὴν σύμπασαν οὐσίαν πνεύματός τινος διὰ 20 πάσης αὐτῆς διήκοντος, ὅψ' οὐ συνέχεται τε καὶ συμμένει τὸ πᾶν καὶ συμπαθές ἐστίν αὐτῆ; τὴν γὰρ κυριωτάτην αἰτίαν τῆς τοῦ παντός ἐνώσεως 10 οὐκ εἰδότες (αὕτη δ' ἐστίν ἡ τοῦ | θείου τε καὶ κυκλοφορητικοῦ καὶ αἰ- 604 θερίου σώματος φύσις, ἣτις περιέχουσα πᾶσαν τὴν ἔνυλόν τε καὶ παθητὴν καὶ μεταβλητὴν οὐσίαν τῇ συνεχεῖ τε καὶ διηνεκεῖ κινήσει καὶ ἄλλοτε ἀλλοίᾳ σχέσει πρὸς αὐτὰ τὰς εἰς ἄλληλα τῶν ἐν γενέσει σωμάτων μεταβολὰς ἐν ὀρισμένη τάξει ποιουμένη συνέχει καὶ σώζει τὸ πᾶν), ταύτην 5 15 μὴτ' ἰδόντες ἑαυτοῖς, μήτε τοῖς ἰδοῦσιν ἀκολουθησαί δυνηθέντες, διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν τινων δοξῶν προσιληφθῆαι δεσμοῖς τισι καὶ ὑλικαῖς αἰτίαις καὶ τινι πνεύματι διὰ πάσης τῆς οὐσίας διήκοντι ἀνατιθέασιν αὐτοῦ τὴν ἔνωσιν. ἣτις δόξα, πρὸς τῷ κεχρησθῆαι τῷ ψευδεῖ σῶμά τι διὰ σώματος διήκειν, 10 καὶ διὰ τῶν ἄλλων, ὅτι ἐστὶ ψευδής, ἥδη ἐλέγχεται· φανερώς γὰρ ἔνια τῶν 20 σωμάτων οὐχ οἶά τε ἐνεργεῖα τι ὄν ἔχειν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς· τὸ γοῦν ὕδωρ τοσοῦτον ἀποδεῖ τοῦ ἔχειν διὰ παντός αὐτοῦ μεμιγμένον πνεῦμά τι, ὡς μὴδ' ἂν τὸ τυχὸν ἐν αὐτῷ γένηται ποτε, ἢ ἀποπνιγέντος ἐν αὐτῷ 15 ζῆφου τινὸς τῶν ἀναπνευστικῶν ἢ καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν τινὰ γενομένου, μὴδ' ἐπ' ὀλίγον ἐν αὐτῷ δύνασθαι μένειν, ἀλλὰ παραχρῆμα μετὰ βίας 25 ἀναφέρεσθαι τε καὶ ἐκκρίνεσθαι, κἂν ἐν βυθῷ γεόμενον τύχη. τούτου δ' οὕτως ἔχοντος, πῶς ἂν ἔτι ἀληθὲς εἴη τὸ πᾶν ἠνωσθῆαι τε καὶ συνέχεσθαι, 20 πνεύματός τινος διὰ παντός διήκοντος αὐτοῦ; ἔπειτα δ' εὐλογον μὲν ἦν, ὅποیان τὴν ἀπὸ τοῦ πνεύματος συνοχὴν γινομένην ἐν πᾶσιν εἶναι τοῖς σώμασιν· οὐχ οὕτως δ' ἔχει. τῶν γὰρ σωμάτων τὰ μὲν ἐστὶ συνεχῆ, τὰ 30 δὲ διωρισμένα. διὸ εὐλογώτερον, ἕκαστον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ οἰκείου εἶδους 25 συνέχεσθαι τε καὶ ἠνωσθαι λέγειν πρὸς ἑαυτό, καθὸ ἐστὶν αὐτῶν ἐκάστω τὸ εἶναι, τὴν (ὁὲ) συμπαθειαν αὐτῶν σώζεσθαι τὴν πρὸς ἄλληλα διὰ τε τὴν τῆς ὕλης κοινωνίαν καὶ τὴν τοῦ περικειμένου θείου σώματος αὐτῷ φύσιν, ἢ τὸ διὰ τοῦ πνεύματος· δεσμώτης γὰρ καὶ ὁ τόνος τοῦ πνεύματος, ὅψ' 35 οὐ συνδούμενα τὴν τε συνέχειαν ἔχει τὴν πρὸς τὰ οἰκεία μέρη καὶ συνῆ- 20 πται τοῖς παρακειμένοις. βιαζόμενον μὲν γὰρ ὑπὸ τινος τὸ πνεῦμα, διὰ

4 ἀμείωτα Ideler: ἀμείω τὰ libri 7 καὶ om. Ideler 10 αὕτη Ideler: αὐτὴ libri
 13 αὐτὰ] αὐτὰς Ra γενέσει] γένεσι a Ideler 14 συνέχει RSa: συνεχεῖ ABCP 15 αὐτὸ
 Diels 16 ὑλικαῖς] ὀτικαῖς BCPS: om. a 17 οὐσίαις a 18 τῷ scripsi: τὸ libri
 σώματι Ra 19 ψευδαῖς A' 20 τι ὄν] τινι Ra 22 ποτε Ideler: τότε libri
 27 fortasse (ἂν) ἦν 28 ὅποίαν] ὅποία ἂν (ἦ) Diels: ὅποιαντινοῦν (om. τὴν) Schwartz
 γενομένην Ideler 32 δὲ addidi alt. τὴν Apelt: τῇ libri tert. τὴν om. a 34 τὸ]
 τῷ Ra: fortasse del. τοῦ om. a δεσμώτης—πνεύματος om. Ra 35 συνδόμενα
 Apelt 36 μὲν s. v. A

τὴν πρὸς τοῦτο εὐφυΐαν, τῷ μηδεμίαν ἀντίβασιν ἔχειν τῷ κινουῦντι δι' εὐ-
 πάθειαν δύνασθαι, ὑπὸ τῆς ἀθρόας κινήσεως ἰσχύν τινα λαμβάνει, ἀπαθὲς
 δὲ ὄν | κατὰ τὴν οἰκειάν φύσιν. ὕγρον δ' ἐστὶ καὶ εὐδιαίρετον, ὡς καὶ 605
 τῶν ἄλλων, ἐν οἷς ἂν ἦ τοῦτο μεμιγμένον, κατὰ τοῦτο μάλιστα τε καὶ
 5 ἀρεστὴν γίνεσθαι τὴν διαίρεσιν. διὰ τοῦτο γοῦν οἱ μὲν κενόν τι αὐτὸ φή-
 θησαν εἶναι καὶ φύσιν τινὰ ἀναφῆ, οἱ δὲ πολλὰ ἔχειν ἐν αὐτῷ κενά. καὶ
 γὰρ εἰ τοῦ μὴ διαπίπτειν, ἀλλὰ συμμένειν τὰ σώματα, αἴτιον τὸ συνέχον
 αὐτὰ πνεῦμα, τὰ διαπίπτοντα τῶν σωμάτων δῆλον ὡς οὐκ ἂν ἔχοι τὸ
 πνεῦμα τὸ συνδέον. πῶς δ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἢ διαίρεσις σῶζοιτο τῶν σωμάτων,
 10 εἴ γε ἢ μὲν διαίρεσις χωρισμός ἐστι τῶν ἠνωμένων, μένει δὲ κατ' αὐτούς, 10
 πάντων ἠνωμένων ὁμοίως ἀλλήλοις, πάντα, κὰν διαιρεθῆ; πῶς δ' οὐκ ἂν πάντα
 φαίνοιτο τὰ παρακείμενα ἀλλήλοις καὶ ῥαδίως ἀλλήλων χωρίζεσθαι δυνά-
 μενα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὁμοίως ἀλλήλοις ἠνωσθαι λέγειν, τοῖς συνεχέσι τε οὔσι καὶ
 χωρὶς διαίρεσεως μὴ δυναμένοις τινὸς ἀλλήλων χωρισθῆναι ποτε; πρὸς δὲ
 15 τούτοις, εἰ τὸ πνεῦμα γηγόνος ἐκ πυρός τε καὶ ἀέρος διὰ πάντων πεφοί- 15
 τηκε τῶν σωμάτων (τῷ) πᾶσιν αὐτοῖς κεκρᾶσθαι καὶ ἐκάστῳ αὐτῶν ἐκ
 τούτου ἠρτῆσθαι τὸ εἶναι, πῶς ἂν ἔτι ἀπλοῦν τι εἶη σῶμα; πῶς δ' ἂν,
 εἰ ὕστερον τὸ ἐκ τινων συγκείμενον τῶν ἀπλῶν, τὸ πῦρ ἂν καὶ ὁ ἀήρ εἶη,
 ἐξ ὧν μιγνυμένων τὸ πνεῦμα γίνεται, οὐ χωρὶς ἀδύνατον εἶναι τὸ σῶμα; 20
 20 εἰ γὰρ ἐξ ἐκείνων μὲν ἢ γένεσις τῷ πνεύματι, ἀδύνατον δὲ ἐκείνων εἶναι
 τι χωρὶς πνεύματος, οὐτ' ἂν ἐκείνων τι εἶη πρὸ τῆς τοῦ πνεύματος γενέ-
 σεως, οὐτ' ἂν τὸ πνεῦμα γίνοιτο, οὐκ ὄντων, ἐξ ὧν ἢ γένεσις αὐτῷ. πῶς
 δ' ἂν τις ἐν τῷ ψυχρῷ ἐνεργεῖα τι θερμὸν εἶναι λέγοι; τίς δὲ καὶ ἢ εἰς 25
 τὸ ἐναντίον ἄμα κινήσεις αὐτοῦ, καθ' ἣν συνέχει τὰ ἐν οἷς ἂν ἦ, ὄν ὡς
 25 φασί, πνεῦμα κινούμενον ἄμα ἐξ αὐτοῦ τε καὶ εἰς αὐτό; καὶ κατὰ τί εἶδος
 κινήσεως γίνεται; κατ' οὐδὲν γὰρ οἶόν τ' ἐστὶ νοῆσαι τι ἄμα εἰς τὰ ἐναν-
 XI τία κινούμενον καθ' αὐτό. Ἄλλὰ γὰρ εἰκόασιν, ὡς εἶπον, οἱ οὕτω λέγον- 20
 τες τῷ μὴ δυναθῆναι διαλαβεῖν τῷ λόγῳ τῆς ὕλης τὸ εἶδος, καθὸ εἶδος
 ἕκαστόν τ' ἐστὶ τῶν ὄντων ὃ ἐστὶ, καὶ πρὸς τᾶλλα διαφορὰν ἔχει, κατὰ
 30 τὴν ὕλην οὐδὲν ἀλλήλων | διαφέροντα, καθὸ εἶδος ἔχει, καὶ τῷ σώζε- 606
 σθαι τε καὶ μένειν ταῦτα, ἃ ἐστὶ, πνεύματι ὡς διὰ πάντων διήκοντι ἀνά-
 πτειν τό τε εἶναι ἐκάστου καὶ τὸ σώζεσθαι τε καὶ συμμένειν. αἰτιάσαιο
 δ' ἂν τις εὐλόγως αὐτῶν ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος καὶ τὸ δύο ἀρχὰς
 τῶν πάντων λέγοντας εἶναι ὕλην τε καὶ θεόν, ὧν τὸν μὲν ποιοῦντα εἶναι 5

1 δι' scripsi: δ' libri 2 ἀπαθὲς δὲ] εὐπαθὲς Schwartz 3 δ' om. BCPS
 4 μάλιστα AB 5 ἀρεστῆν] ἀρίστην Diels τὴν s. v. A 8 ἔχοιτο Ra 11 πάν-
 των scripsi: τῶν libri 11. 12 πάντα φαίνοιτο] fortasse ἀπεμφά(νοι) τὸ 12 ἀλλήλων
 om. Ra: ἀλλήλοις BS 13 λέγειν del. Ideler 14 ἀλλήλοις Ideler 16 (τῷ) πᾶσιν
 Ideler 21 τοῦ om. Ra 22 ἂν τὸ] αὐτὸ a 23 ἢ om. Ra 24 τὸ]
 τὸν a αὐτοῦ Apelt: αὐτοῖς; οὐ libri συνέχει Ideler: συνέχειν libri ἢ CPRSa: ἢ
 AB ὄν Apelt: ὧν libri 25 πνεύματος Ideler κινούμενον Apelt: κινουμένου libri
 τί Apelt: τι libri 26 γίνεται] λέγεται Ideler: fortasse κινεῖται 28 διαλαβεῖν
 Ra 29 ἔχει] ἔχειν Ideler 32 αὐτ. τε om. a αἰτιάσαιο] αἰτιάσαι a: αἰτιάσαι Ideler
 33 εὐλόγως om. Ideler ἐνταῦθα] ἐνθάδε Ra 34 ποιοῦντα scripsi: ποιοῦν libri

τὴν δὲ πάσχουσαν, μεμῖχθαι τῇ ὕλῃ λέγειν τὸν θεόν, διὰ πάσης αὐτῆς διήκοντα καὶ σχηματίζοντα αὐτήν, καὶ μορφοῦντα καὶ κοσμοποιοῦντα τούτῳ τῷ τρόπῳ. εἰ γὰρ θεὸς κατ' αὐτοὺς σῶμα, πνεῦμα ὦν νοερόν τε καὶ αἰδιον, καὶ ἡ ὕλη δὲ σῶμα, πρῶτον μὲν ἔσται πάλιν διήκον σῶμα διὰ 10 5 σώματος, ἔπειτα τὸ πνεῦμα τοῦτο ἦτοι τι τῶν τεσσάρων τῶν ἀπλῶν ἔσται σωμάτων, ἃ καὶ στοιχειᾶ φασιν, ἧ ἐκ τούτων σύγκριμα (ὡς που καὶ αὐτοὶ λέγουσιν· καὶ γὰρ ἀέρος καὶ πυρὸς ὑφίστανται τὴν οὐσίαν ἔχειν τὸ πνεῦμα), ἧ, (εἰ) ἄλλο τι εἶη, ἔσται τὸ θεῖον αὐτοῖς σῶμα πέμπτη τις οὐ- 16 10 σία, χωρὶς ἀποδείξεώς τινος καὶ παραμυθίας λεγομένη τοῖς πρὸς τὸν μετὰ τῶν οἰκείων τιθέμενον τοῦτο ἀντιλέγουσιν ὡς λέγοντα παράδοξα. εἰ δὲ ἡ τῶν τεσσάρων τι εἶη ἧ τι ἐξ ἐκείνων σύγκριμα, ἔσται τὸ ἐκ τῆς ὕλης γεννώμενον σῶμα πρὸ τοῦ γενέσθαι πεφοιτηκὸς δι' αὐτῆς καὶ τεκνοῦν 20 15 ἐξ ἐκείνης ὁμοίως τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτό. ἔτι τε ὕστερον ἂν ὁ θεὸς τῆς ὕλης εἶη, εἴ γε πᾶν μὲν τὸ ἔνυλον σῶμα τῆς ὕλης ὕστερον. τὸ γὰρ ἐκ τῆς ἀρχῆς ὕστερον, ὁ δὲ θεὸς τοιοῦτον σῶμα· οὐ γὰρ δὴ τῇ ὕλῃ ὁ αὐτός. τοιοῦτος δὲ ὦν εἶη ἂν μέχρι φωνῆς αἰδιος αὐτοῖς μόνος· εἰ γὰρ γέγονε (γέγονε δὲ ἐκ τῆς ὕλης), εἴτε τι τῶν ἀπλῶν ἔστι σωμάτων, εἴτε ἐκ 25 20 τούτων σύγκριμα. πρὸς δὲ τούτοις ἐπιζητήσαι τις ἂν, εἰ τῶν ἐκ τῆς ὕλης γενομένων οἶόν τε δημιουργὸν λέγειν τὸν διαπεφοιτηκότητα τῆς ὕλης καὶ ὄντα 25 25 ἐν αὐτῇ θεόν. φέρουσι μὲν γὰρ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦδε τὸ μὴ ὁμοίως τοῖς φύσει γινομένοις γίνεσθαι τὰ κατὰ τὰς τέχνας. τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς 30 30 φύσεως ἀποτελέσματα οὐκ ἐπιπολῆς, ἀλλὰ δι' ὄλων εἰδοποιεῖται τε καὶ 607 διαπλάττεται, καὶ τὰ ἔνδον αὐτῶν γλαφυρώτατα πεφιλοτέχνηται, τὰ δὲ τῶν τεχνῶν διαμεμόρφωται, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνδριάντων ἔχει· τὰ γὰρ ἔνδον τούτων 25 35 ἀδιάπλαστα. διὰ δὴ τοῦτό φασιν τῶν μὲν γινομένων κατὰ τέχνην ἔξωθεν εἶναι καὶ κερχωρισμένον τὸ ποιοῦν, ἐπὶ δὲ τῶν γινομένων φύσει ἐν 6 35 τῇ ὕλῃ εἶναι τὴν δύναμιν τὴν μορφοῦσάν τε καὶ γεννώσαν αὐτά. ταῦτα δὲ οὐχ ὀρώμεν τοῖς γινομένοις συνάδοντα. ἐπὶ γὰρ πάντων τῶν γινομένων φύσει ἔξωθέν τί ἐστι τὸ τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως αὐτῶν ἔχον καὶ τῆς 30 40 πρώτης ἐν τῇ ὕλῃ μεταβολῆς αἴτιον. τὰ τε γὰρ ἀπλᾶ σώματα τῆς τε 10 εἰς ἄλληλα μεταβολῆς ἔξωθεν ἔχει τὴν αἰτίαν. ψῦξις γὰρ καὶ θερμότης ἢ γινομένη διὰ τὴν τῶν οὐρανίων σωμάτων ἄλλοτε ἄλλοιαν πρὸς αὐτὰ σχέσιν τῆς γενέσεως αὐτοῖς καὶ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς εἰς ἄλληλα μεταβο- 45 45 λῆς αἴτια. ἀλλὰ καὶ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων ἕκαστον ὑπὸ τινος ἔξωθεν

1 λέγειν Apelt: λέγει libri: λέγουσι Ideler 6 ὡς που] ὡπερ Ra 8 εἰ add.
 Apelt 9 λεγομένη Apelt: λεγομένης libri τοῖς] τῆς Ra 10 λέγοντα Ide-
 ler: λέγοντι libri 12 πεφοιτηκὸς Ideler δι] τι Ra τεκνοῦν Apelt: τέκνων
 libri 13 ἑαυτό Apelt: ἑαυτῷ libri τε] δὲ Ideler 16 μέχρι φωνῆς αἰδιος αὐ-
 τοῖς Schwartz: μέχρι φωνῆς αἰδοῖος αὐτοῖς A: μέχρι φωνῆσαι δ' αὐτοῖς BCPS: μέχρι φω-
 νῆσαι δύο αὐτοῖς Ra: εἰ γρὴ φωνῆσαι, δι' αὐτῆς Apelt μόνος Ideler 17 δι] δὴ
 Apelt sive del. 21 τὰ κατὰ τὰς] τὰς κατὰ Ra ἀπὸ] ὑπὸ Ideler 22 ἐπι-
 πολῆς A: ἐπιπολλῆς BPCS: ἐπὶ πολλῆς Ra: ἐπιφανεία Ideler 25 φασιν scripsi: φησάντων
 libri: φησαν Apelt 26 (εἶναι) τὸ ποιοῦν Ideler 28 τῶν om. Ra 32 ἢ γινομένη]
 ἡγουμένη Ra ἄλλοτε om. u

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

οὕτως κερχωρισμένον τῆς ὕλης, ἐξ ἧς ἕκαστον αὐτῶν γίνεται, τὴν ἀρχὴν τε 15
 τῆς γενέσεως λαμβάνει * * * καὶ τὰ κατ' αὐτῆς κτηνόμενα πάντα καὶ τὰ ἐν
 τοῖς μετεώροις συνιστάμενα κερχωρισμένα κερχωρισμένον ἔχει τὸ ποιῶν.
 οὕτω γὰρ τὸ θερμαινόμενον καὶ διὰ τοῦτο μεταβάλλον αὐτὸ θερμαίνει·
 5 ψυχρὸν δὲ καθὼ θερμαίνεται. ἀλλὰ καὶ οἷς ἡ γέννησις ἀπὸ σπέρματος, 20
 ἔκωθεν τὸ γεννῶν διὰ τῆς κρέσεως τοῦ σπέρματος. εἰ δ' οὕτως τὰ ἐκ τῆς
 ὕλης γινόμενα γίνεται, πῶς ἂν (αἴτιος) εἶα ὁ θεὸς αὐτῶν εἴη διὰ τοῦ τῆ ὕλη
 μεμύχθαι τε καὶ κεκράσθαι; τοῦ γὰρ οὕτως ἐν τοῖς γινόμενοις φύσει ποι-
 οῦντος ἄλλο τι πρῶτόν ἐστιν αἴτιον ἔκωθεν ὄν. οὐδὲν δὲ κοινητὸν πρῶ- 25
 10 τὸν τοῦ θεοῦ. εὐόκασι δὲ δι' ὧν λέγουσιν εἶδος τῆς ὕλης λέγειν τὸν θεόν.
 εἰ γὰρ οὕτως ὁ θεὸς μέμικται τῆ ὕλη κατ' αὐτούς, ὡς ἐν τοῖς ζῴοις ἡ
 ψυχὴ τῷ σώματι, καὶ ἡ δύναμις τῆς ὕλης ἐστὶ ὁ θεὸς (φασὶ γὰρ τὴν
 ὕλην ποιεῖν τῆ ἐν αὐτῇ δυνάμει), εἶδος πῶς ἂν λέγοιεν αὐτῆς τὸν θεόν,
 ὡς τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος καὶ τὴν δυνάμιν τοῦ δυνάμει. ἀλλ' εἰ τοῦτο, 30
 15 πῶς ἂν εἴη ἡ ὕλη ἀνείδεος εἴη, κατὰ τὸν αὐτῆς λόγον, ; εἴ γε τὸ συμμέ- 608
 νειν αὐτῇ καὶ εἶναι ὕλη παρὰ τῆς οὔσης ἐν αὐτῇ δυνάμει; μάλιστα δ'
 ἐν τῇ ἐκπυρώσει φαίνεται κατ' αὐτούς ὁ θεὸς τῆς ὕλης εἶδος ὦν, εἴ γε ἐν
 τῷ πυρὶ, ὃ μόνον ἐστὶ κατ' αὐτούς τότε, ἡ ὕλη καὶ ὁ θεὸς [τῆς ὕλης]
 σώζονται μόνοι. εἴη γὰρ ἂν ὁ θεὸς τότε εἶδος τὸ ἐπὶ τῆ ὕλη τοῦ πυρός. 5
 20 εἰ δὲ τοῦτο, μεταβάλλει δὲ τὸ πῦρ εἰς ἄλλα τινὰ σώματα, τὸ εἶδος ἀλλάσ-
 σον εἴη ἂν ὁ θεὸς φθειρόμενος τότε, εἴ γε κατὰ φθορὰν τοῦ προυπάρ-
 χοντος εἶδους ἡ μεταβολὴ εἰς ἄλλο σῶμα τῆ ὕλη γίνεται. καὶ εἰ τῆς
 τοιαύτης μεταβολῆς ὁ θεὸς αἴτιος, εἴη ἂν ὁ θεὸς κατ' αὐτούς φθείρων
 ἑαυτόν, οὐ τί ἂν ἀτοπώτερον ῥηθῆι ποτ' ἂν; πῶς δ' οὐκ ἀνάγκη τῆς θείας 10
 25 προλήψεως τό τε τὸν θεὸν διὰ πάσης τῆς ὑποκειμένης πᾶσιν ὕλης κερχω-
 ρηκῆναι λέγειν καὶ μένειν ἐν αὐτῇ, ὅποια ποτ' ἂν ᾖ, καὶ τὸ προηγούμενον
 ἔχειν ἔργον, τὸ δεῖ τι γεννᾶν τε καὶ διαπλάσσειν τῶν ἐξ αὐτῆς γενέσθαι
 δυναμένων, καὶ ποιεῖν τὸν θεὸν δημιουργὸν σκαληκῶν τε καὶ ἐμπιδῶν, ἀτέ- 15
 30 χως ὥσπερ κορόπλαθὸν τινα τῷ πηλῷ σχολάζοντα καὶ πᾶν τὸ δυνάμενον
 30 ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι τοῦτο ποιῶντα; πρὸς δὲ τούτοις εἰ τὰ κιννάμενα ἀλλή-
 λους σώματα ἀντιπάσχειν ὑπ' ἀλλήλων ἀνάγκη (διὰ τοῦτο γὰρ οὐδέτερον
 αὐτῶν φθείρεται, ὅτι ἑκάτερον αὐτῶν πάσχον ὑφ' ἑκατέρου ἐν τῷ πάσχειν 20
 ἀντιποιεῖ), τὰ δὲ δι' ἀλλήλων χωροῦντα σώματα κιννάται ἀλλήλοις, εἴη
 XII τ' ἂν ἄλληλα * * * Ταῦτα μὲν εἰπεῖν προήχθη διὰ τοὺς ἀντιλέγοντας μὲν
 35 Ἀριστοτέλει περὶ τοῦ πέμπτου σώματος καὶ τοῖς μόνοις κατ' ἀξίαν τῶν

2 γενέσεως AC lacunam indicavi κατ' αὐτῆς) κατὰ γῆς Apelt 3 κερχωρισμένα
 suspectum 5 γένεσις RSa 6 προέσεως Apelt: προθέσεως libri διὰ τοῦ σπ. Ra
 7 αἴτιος add. Diels τῆ ὕλη) τὴν ὕλην Ra 12 φασί] φύσει Ra Apelt 13 ποιεῖν
 Ideler: ποιεῖ libri τῆ Apelt: τὴν libri πῶς Apelt: ὡς libri 16 ὕλη A: ὕλη
 rel. παρὰ AB: περὶ rel. 18 τῷ] τῆ a ἐστὶ om. Ra τῆς ὕλης del. A: om. a
 19 ἂν om. Ra 20. 21 ἀλλάσσον R: ἀλάσσον rel. 22 εἰ R²a: ἡ rel. 29 κο-
 ρόπλασθὸν RC¹a: κορόπλαστὸν Ideler 33 χωροῦντα om. Ideler 34 lacunam indi-
 cavi. sententia quae excidit legitur 227,23—25 προήχθη a μὲν] τῷ Ideler
 35 τοῖς τοι a μόνοις Schwartz: νόμοις libri

θειών εἰρημένοις ἐνίστασθαι πειρωμένους διὰ φιλοτιμίαν, τῆς δὲ ἀτοπίας 25
 τῶν ὑπ' αὐτῶν λεγομένων μηδὲ τὴν ἀρχὴν συνιέντας, οἷς καὶ τὰ κυριώ-
 τата καὶ μέγιστα τῶν κατὰ φιλοσοφίαν δογμάτων ἤρτηται καὶ τὴν κατα-
 σκευὴν ἀπὸ τοῦ θαυμαστοῦ δόγματος ἔχει τοῦ 'σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος·'
 5 ὁ τε γὰρ περὶ κράσεως αὐτοῖς λόγος οὐκ ἐν ἄλλῃ τινί, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ 30
 ψυχῆς ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα ἐντεῦθεν ἤρτηται ἢ τε πολυθρόλλητος αὐτοῖς
 εἰμαρμένη καὶ ἡ τῶν πάντων πρόνοια | δὲ τὴν πίστιν λαμβάνουσιν, 609
 ἔτι τε τὸ περὶ ἀρχῶν τε καὶ θεοῦ καὶ ἡ τοῦ παντός ἐνωσίς τε καὶ συμ-
 πάθεια πρὸς αὐτό. πάντα γὰρ αὐτοῖς ταῦτ' ἐστὶν ὁ διὰ τῆς ὕλης διήκων
 10 θεός. τοῦτου δὲ τοῦ σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος, ἐξ οὗ σχεδὸν πάσης τῆς φυ-
 σιολογίας αὐτοῖς ἀνήρτηται τὰ πείσματα, παρὰ τε τὰς κοινὰς προλήψεις 6
 λεγομένου καὶ παρὰ τὰς ἀπάντων δόξας τῶν φιλοσόφων, τὴν πίστιν κατ'
 αὐτοὺς λαμβάνει ὡς ἂν ἀπὸ ἐναργοῦς τοῦ τὸν σίδηρον, ὅταν ἡ πεπρω-
 μένος [μὲν] μὴ αὐτὸν ἐξάπτεσθαι τε καὶ πυροῦσθαι λέγειν ὁμοίως τοῖς
 15 οἷς ὕλη τὸ πῦρ, ἀλλὰ διὰ παντός αὐτοῦ χωρεῖν τὸ πῦρ ὑπολαμβάνει μετὰ 10
 τῆς ὕλης ἐκείνης, ἐφ' ἧς ὃν γειτνιαῖσαν τῷ σιδήρῳ ἐθέρμαινέ τε καὶ ἐξη-
 ψεν αὐτόν. καίτοι πῶς οὐ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο παντάπασιν ἄτοπον
 τὸ τὴν τῆς φλογὸς ὕλην, μὴ κατέχουσαν τὴν ἔξωθεν χορηγίαν, μὴ κατα-
 ναλίσκεσθαι, σώζεσθαι δὲ ἐπὶ τοσοῦτον λέγειν ἐν τῷ πυρὶ τῷ μεμιγμένῳ 16
 20 τῷ σιδήρῳ, ἕως ἂν ὁ σίδηρος πεπρωμένος μένη, ἐναργοῦς ὄντος τοῦ τὴν
 φλόγα συνεχοῦς δεῖσθαι τῆς κατὰ τὴν ὕλην χορηγίας, ὡς ἔχουσαν ἐν τῷ
 γίνεσθαι τὸ εἶναι διὰ τὴν τῆς ὑποβεβλημένης ὕλης αὐτῇ ταχεῖαν φθοράν.
 [καὶ ὁ θεὸς κινούμενος τῇ ὕλῃ· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἀντιπάσχων ὑπ' αὐτῆς·
 οἷς ἔπεται τό τε τὸν θεὸν πάσχειν καὶ τὸ τὴν ὕλην ποιεῖν, ἀλλὰ ταῦτα 20
 25 * * *]. εἰ γὰρ μὴ ὁ σίδηρος ὕλη ποτὲ τῷ πυρὶ τίνα χρῆ τὴν καιομέ-
 νην ὕλην λέγειν εἶναι; ὅπως δὲ ἐπεὶ ὁ σίδηρος ὑπὸ τινος ἐξάπτεται πυρὸς
 ὄντος ἐφ' ὕλης τινός, εἰ διὰ τοῦ σιδήρου δίδεισι τὸ πῦρ, δεῖ φυλάσσειν αὐτὸ
 τὴν ὕλην, ἐφ' ἧς ὃν ἐπλησίασε τῷ σιδήρῳ, χωρεῖν δι' αὐτοῦ, ἀλλ' οὔτε 26
 τὰ ξύλα οὔτε οἱ ἄνθρακες οὔτε τις ἄλλη τῶν ὑποκειμένων ὕλη τῷ πυρὶ
 30 τῷ πυροῦντι τὸν σίδηρον, ἐν τῷ σιδήρῳ γίνεται. λείπεται δὴ, | χωριζόμενον 610
 αὐτὸ τῆς ὕλης γίνεσθαι ἐν αὐτῷ. ἀλλ' εἰ χωρίζοιτο, ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐν
 τῇ μεταβάσει ὕλην τινὰ μεταλαμβάνειν, καὶ ἔστιν οὐκ ἄλλη τις ἢ ὁ σίδη-
 ρος αὐτός. καθόσον γὰρ ἡ ὑγρότης ἐστὶν ἐν αὐτῷ, κατὰ τοσοῦτον ὕλη τῇ

1 πειρωμένους AR: πειρωμένοις Ra: πειρωμένου CPS τῆς δὲ BCP: τῆσδε ARSa 5 λόγος
 RS: λόγοις ABCPa 6 πολυθρόλλητος A 7 δὲ] fortasse τῆ νδε 8 ἔτι τε] εἴτε Ra: εἰ γε
 Apelt τὸ scripsi: ὁ libri: ὁ (λόγος) Apelt 9 αὐτοῖς om. Ra 10 τοῦτου δὲ libri: τοῦτο
 δὲ Apelt τοῦ scripsi: τὸ libri 11 πείσματα] πύσματα Ra περὶ BCPSa 12 λεγόμενον
 Ideler περὶ BCPSa 13 ἂν Apelt: αἱ libri ἢ] εἰ a 14 μὲν delevi 16 ἐθέρ-
 μανε Diels 18 ἔξωθεν] ἔξω μὲν Ra 19 δὲ om. Ra 20 τῷ σιδήρῳ om. Ideler 21 φλόγα
 RSa: φλόγαν ABCP 23. 24 καὶ—ταῦτα circumscripsi, cf. 226,34 24 τὸ ante τὴν om.
 Ideler ταῦτα (ἄτοπα) Ideler 26 πυρὸς ἐξάπτεται Ra 27 τινός om. Ra εἰ Apelt:
 ἢ libri φυλάσσειν A²Ra 28 (καὶ) ἐφ' Ideler ἧς ὃν Schwartz: ὅσον libri ἐπλησίασε Ra
 28. 29 οὔτε τὰ scripsi: οὐ τὰ τε libri: οὐδὲ τὰ Ideler 29 pr. οὔτε scripsi: οὐδὲ libri 30 δὴ
 χωριζόμενον scripsi: διαχωριζόμενον libri 32 ἢ] ἢ A 33 αὐτός Ideler: αὐτῇ libri

πυρὶ γίνεται, σκληρότερος γοῦν ὁ πυρούμενος σίδηρος μετὰ τὴν σβέσιν τοῦ 5
πρώτου γίνεται, ὡς ἀναλισκομένης ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς ὑγρότητος τῆς ἐν
αὐτῷ, καὶ ἐξάπτεται τε μέχρις ἂν ὑγρότης ἦ τις ἐν αὐτῷ, ὥσπερ οὖν καὶ
ξύλα. ἀλλὰ τούτων μὲν ἄλις.

- XIII 5 Ἐπανάωμεν δὲ ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον. εἰ γὰρ τὰ εἰρημένα οὕτως 10
περὶ κράσεως παντελῶς ἄτοπα, ἀναγκαῖον ἄλλως πως τὰς κράσεις γίνεσθαι
λέγειν. λείπεται δὲ παρὰ ταύτας, ὧν ἄξιον ποιεῖσθαι λόγον τινά, (ἦ) ὑπ'
'Ἀριστοτέλους εἰρημένη δόξα. εἶπωμεν δὴ καὶ περὶ ταύτης, καὶ δεῖξωμεν
τίς ποτ' ἐστίν, ἐπεὶ μὴδὲ γνώριμός ἐστι τοῖς πολλοῖς τῶν φιλοσοφούντων
10 διὰ συντομίαν τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου. πρῶτον μὲν 15
ὀρίσωμεν, τίνα ἐστὶν ἀλλήλοις κινᾶσθαι λεγόμενά τε καὶ δυνάμενα. ὀρι-
σθὲν γὰρ ἡμῖν τοῦτο ἀποσκευάζεται πολλά τῶν ἐνοχλούντων τὸν περὶ
κράσεως λόγον. ἔστι δὴ ἡ μίξις τε καὶ ἡ κρᾶσις ἐν τοῖς καθ' αὐτὰ ὑφε-
στάται φύσιν ἔχουσι. διὸ καὶ δοκεῖ δύνασθαι χωρίζεσθαι πάλιν ἀλλήλων 20
15 τὰ μεμιγμένα ὅτι ἐκ τούτων συνῆλθεν. εἰ δὲ μὴδὲν ἄλλο χωριστὸν παρὰ
τὴν οὐσίαν, οὐσιῶν ἂν ἡ μίξις τε καὶ ἡ κρᾶσις εἴη. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ
ἂν Ἀναξαγόρας εἴη καλῶς λέγων, πάντα ἐν πᾶσιν μεμιχθῆαι. οὔτε γὰρ
τὰ πάθη χωριστά, ὡς καθ' αὐτὰ εἶναι δύνασθαι (διὸ οὐδὲ μίξις τε καὶ 25
κρᾶσις ἂν εἴη παθῶν πρὸς ἀλλήλα, ἢ παθῶν πρὸς τὰ ὧν ἐστὶ πάθη),
20 ἀλλ' οὐδὲ τὰ εἶδη τῶν οὐσιῶν. καὶ γὰρ εἰ οὐσίαι καὶ ταῦτ', ἀλλ' οὐ καθ' |
αὐτὰ συνοφίστανται. οὐ γὰρ οἶόν τε χωρὶς ὕλης εἶναι τι αὐτῶν. ἀλλ' 611
οὐδὲ ἡ ὕλη μικτή. οὐδὲ γὰρ αὕτη χωρὶς εἶδους ἐνεργεῖα ποτ' ἐστίν. οὔτ'
οὖν ἐν ἄλλοις τισίν, ἢ ἐν οὐσίαις ἡ μίξις τε καὶ κρᾶσις, οὔτε ἄλλαι τινὲς
τῶν οὐσιῶν εἰσὶ μικταὶ παρὰ τὰς χωριστάς τε καὶ κατ' ἰδίαν ὑφεστάται 5
25 δυναμένας καὶ κατεχούσας τόπον. τοιαῦτα δὲ τὰ σώματα. τούτου τοίνυν
διωρισμένου μετὰ ταῦτα ἄξιον ἐπιστῆσαι, πότερον ταῦτόν ἐστι μίξις τε καὶ
κρᾶσις, ἢ διαφορὰν ἔχει τινά. ἔοικε δὴ διαφέρειν, ἢ τὸ μὲν κοινότερόν
ἐστὶν ἡ μίξις, ἡ δὲ κρᾶσις ἰδικώτερον. ποιά γὰρ μίξις ἡ κρᾶσις. τῶν 10
γὰρ μίξεων ἡ μὲν τις κατὰ παράθεσιν τῶν οὐσιῶν καὶ ἀφήν γίνεται, ἣν
30 λέγομεν τῆς μίξεως γίνεσθαι κατὰ σύνθεσιν (οὐ πᾶσα μὲν γὰρ σύνθεσις
μίξις· σύνθεσις μὲν γὰρ καὶ τῶν ὁμοίων τε καὶ ὁμοειδῶν γίνεται, ἡ δὲ
μίξις ἐκ διαφερόντων τε καὶ ἐν διαφέρουσι· διὸ ὁ μὲν τῶν πυρῶν σωρὸς
κατὰ μόνην σύνθεσιν, ὁ δὲ τῶν πυρῶν τε καὶ κυάμων ἥδη τῆ συνθέσει 15
καὶ τὴν μίξιν προσείληφεν), ἡ δὲ ὡς κρᾶσις μίξις γίνεται, οὐ σωζομένων
35 ἔτι τῶν μιγνυμένων καὶ οὕτως ἀλλήλοις παρακειμένων, ἀλλ' ἐνουμένων
κατὰ τὸ ὑποκείμενον. διὸ ἐν τοῖς εὐορίστοις τε καὶ ὑγροῖς ἡ ὡς κρᾶσις
μίξις ἐστίν. ὥσπερ δὲ οὐχ ἡ τῶν τυχόντων σύνθεσις μίξις ἦν, οὕτως οὐδὲ 20

1 πυρὶ γίνεται] περιγράφεται a 3 τις corr. ex τῆς A 7 ἀνάξιον Ideler ἡ add. Ideler
8 εἰρημένα A' δὴ] δὲ Ideler 9 ποτ' ἐστίν Ra: τότε ἔσται A: τότεστιν BCPS 10 αὐτῆς]
αὐτῶν Ra 12 ἀποσκευάζεται Diels: ἀποσκευάσαι τε libri 13 (ἦ) δὴ Ideler 15 τοι-
οῦτων CPSRa χωριστὸν Apelt: χωρὶς τῶν libri 16 ἂν om. a 23 οὔτε scripsi: οὐδὲ
libri 25 τόπον] τότε BPS 30 fortasse σύνθεσιν (γένεσιν) 32 πυρῶν corr. ex πυρὸς A
35 περικειμένων Ra 36 εὐορίστοις vel εὐδιαρέτοις Diels 37 τῶν om. Ideler

ἡ τῶν τυχόντων ὑγρῶν ἔνωσις κρᾶσις τε καὶ μίξις. οὐ γὰρ ὕδωρ ὕδατι κινῶνται, καίτοι ἐνούμενον αὐτῷ, οὐδὲ ἔλαιον ἐλαίῳ, ἀλλ' οὐδὲ ἔλαιον ὕδατι· ἀλλὰ τοῦτο μὲν διὰ γλισχρότητα. ὅταν δὲ ἡ τοιαῦτα τὰ ἐνούμενα, ὡς ἔχειν ποιότητας, καθ' ἃς τὰ μιγνόμενα ποιεῖν τε καὶ πάσχειν ὑπ' ἀλλή- 25
 5 λων ἐστὶν οἷά τε (ἡ γὰρ κρᾶσις ἐν τοῖς ποιεῖν τε καὶ πάσχειν ὑπ' ἀλλή-
 λων δυναμένοις), τότε καὶ τούτων κρᾶσις γίνεται. διὰ τοῦτο γὰρ ἄμικτον
 πᾶν τὸ θεῖον σῶμα τὸ ποιητικὸν ὄν μηκέτ' ἀντιπάσχειν ὑπὸ τοῦ πάσχο-
 10 τος ὑπ' αὐτοῦ δύναται. μόνον γὰρ τὰ ἔνυλα πάσχει. διὸ ταῦτα μόνον τῶν
 ποιούντων ἀντιπάσχει ὅσα τῆς αὐτῆς κεκοινώνηκεν ὕλης. ταῦτα δὲ τῶν
 10 τῆς αὐτῆς | ὕλης κεκοινωνηκότων ὑπ' ἀλλήλων ἀντιπάσχειν οἷά τε, ὅσα 612
 ἐναντίωσιν ἔχει τινὰ πρὸς ἀλλήλα. οὐ γὰρ τὸ τυχὸν ὑπὸ τοῦ τυχόντος
 οἶόν τε πάσχειν· οὐδὲ γὰρ τὸ ὅμοιον ὑπὸ τοῦ ὁμοίου. ἀπαθῆ γὰρ ὑπ'
 ἀλλήλων τὰ ὅμοια. ἐν διαφέρουσι γὰρ καὶ ὑπὸ διαφερόντων τὸ ποιεῖν τε 5
 καὶ πάσχειν γίνεται. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἕτερα πάντη πάσχει τι ὑπ' ἀλλήλων.
 15 οὐδὲ γὰρ παθεῖν οἶόν τε φωνὴν ὑπὸ γραμμῆς, τῷ μηδὲν ὑπ' ἀλλήλων
 ἀντιπάσχειν, * * * κοινὴν ὑποκειῖσθαι τινα φύσιν τῶν ἐκατέρων παθῶν
 ἐπιδεικτικὴν. διὸ ἐστὶν ἐν τούτοις τὸ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν, ὅσα τὴν αὐτὴν 10
 ὕλην ὑποκειμένην ἔχοντα ἐναντίωσιν τινα ἔχει πρὸς ἀλλήλα. οὔτε γὰρ ὑπὸ
 χρώματος τὸ γλυκύ, καθὸ γλυκύ, πάθει ποτ' ἄν, οὔτε ὑπὸ θερμοῦ τὸ ξηρόν,
 20 ἀλλ' οὐδὲ ὑπὸ ψυχροῦ τὸ ὑγρὸν καθὸ ὑγρὸν, ὅτι μὴ ἔστι ταῦτα ἀλλήλοις
 ἐναντία, ἀλλὰ * * * ἐναντίους τε καὶ τοῖς μεταξύ. οὐ γὰρ μόνον τὸ θερ-
 μὸν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ καὶ τὸ ψυχρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ μεταβάλλεται τε καὶ 15
 πάσχει, οὐδὲ τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ ξηροῦ καὶ τὸ ξηρὸν ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ, ἀλλὰ
 καὶ τὰ μεταξύ ἐκατέρου τῶν ἄκρων, ὅτι κατὰ μίξιν ἐστὶ τῷ πρὸς ἐκά-
 25 τερον τῶν ἐναντίων τὸ μεταξύ τὸν θατέρου τῶν ἐναντίων σώζειν λόγον.
 τοῖς γὰρ προειρημένοις συμβέβηκε τὴν αὐτὴν ὕλην ἔχουσι καὶ ἐναντίωσιν 20
 κατὰ τὸ εἶδος ἔχειν πρὸς ἀλλήλα. τῆς γὰρ ὕλης ἴδιον τὸ τὴν αὐτὴν εἶ-
 ναι τῶν ἐναντίων ἐπιδεικτικὴν. πάντα γὰρ τὰ ἐν γενέσει τε καὶ φθορᾷ
 σώματα ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀλλήλοις ἐστὶν ὕλης, ἡ δὲ διαφορὰ αὐτῆς κατὰ τε
 30 εἶδη καὶ συμβεβηκότα πάθη. τὰ γοῦν τέσσαρα σώματα, ἃ στοιχεῖα λέγεται, 26
 ἐστὶ ταῦτα· γῆ καὶ ὕδωρ, ἀήρ τε καὶ πῦρ, ἃ ὕλην τὴν αὐτὴν ἀλλήλοις
 ἔχοντα κατὰ τὰ εἶδη τὴν πρὸς ἀλλήλα σώζει διαφορὰν. διαφέρουσι γὰρ
 ἀλλήλων τῷ τὸ μὲν αὐτῶν θερμόν τ' εἶναι καὶ ξηρόν (ἐν γὰρ τούτοις τὸ
 εἶναι τῷ πυρὶ πυρὶ· ἐστὶ μὲν γὰρ καὶ ἐν τῇ ὕλῃ αὐτῷ τὸ εἶναι τῇ ταῦτα

2 καίτοι BR²a: καὶ τι rel. 3 μὲν] fortasse μένει τοιαῦτα CPRS: ταῦτα ABa 5 οἶόν
 τε Ra: διὰ τε S 5. 6 ἐστὶν—ἀλλήλων om. Ideler 8 δύναται Ideler: δύνασθαι libri
 9 ἐκκοινώνηκεν R Ideler: ἐκκοινώνημεν a 10 τῆς αὐτῆς] τῆς B: τοιαύτης a: τῆς τοιαύτης
 Ideler ἐκκοινωνηκότων Ra 11 ἐναντίωσιν] αἰτίωσιν Ra 12 οὐδὲ scripsi: οὔτε libri
 14 πάντη] πάντα Ra 16 ἀντιπάσχειν (μηδὲ) Ideler: fortasse ἀντιπάσχειν(, εἰ μὴ διὰ
 τὸ) 18 ἔχει] ἔχε A: ἔχει B οὔτε scripsi: οὐδὲ libri 20 καθὸ ὑγρὸν om. a
 21 ἐναντία A¹ Apelt: ἐναντίους rel. ἐναντίους] (ἐν) ἐναντίους Apelt: ἐναντίους Ideler: ante
 ἐναντίους fenestra 15 litterarum A: 20 litterarum BC: fortasse ἀλλ' (ἐστὶ τὸ ἀντιπάσχειν
 μόνον ἐν τοῖς) ἐναντίους 24 ἐστὶ τῷ] fortasse ἐνεστί τῇ 30 γοῦν] γὰρ in ras. C
 34 πυρὶ semel Ideler μὲν s. v. A: om. BCPS τὸ εἶναι om. Ideler

δεδεγμένη, ἀλλ' ἐν | τούτοις ὡς πυρί τε καὶ τῶν ἄλλων διαφέροντι· κατὰ 613
 γὰρ τὴν ὕλην τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις τὰ τέσσαρα), τὸ δὲ τι αὐτῶν ἐστὶν ὑγρὸν
 τε καὶ θερμὸν (ἐν τούτοις γὰρ πάλιν τὸ εἶναι τῷ ἀέρι), τὸ δὲ ψυχρὸν τε
 καὶ ὑγρὸν (τῷ γὰρ ὕδατι ἐν τούτοις τὸ εἶναι), τὸ δὲ ξηρὸν τε καὶ ψυχρὸν 5
 5 (τοιούτον γὰρ ἢ γῆ). ἄς ἔχοντα διαφορὰς τε καὶ ἐναντιώσεις πρὸς ἀλλήλα,
 ποιούντά τε καὶ πάσχοντα εἰς ἀλλήλα ποιεῖ τὰς μεταβολάς, τῆς ὕλης με-
 ταβαλλούσης εἰς τὸ τῶν ποιούντων κρατοῦν. ὅταν γὰρ τι αὐτῶν πλεονά-
 σαν τινὸς τῶν ἐναντιώσεων ἔχοντων πρὸς αὐτὸ κατισχύῃ ταῖς ἐναντιώσεσι 10
 ταῖς ἐν αὐτῷ ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς ἀποβάλλουσιν τὴν ὑποκειμένην ὕλην, ἣν
 10 πρότερον εἶχε ποιότητα μεταλαβεῖν τὸ τοῦ κρατήσαντος εἶδος, τότε γίνεται
 τοῦ μὲν οὕτω μεταβάλλοντος φθορά, γένεσις δέ, εἰς δὲ γέγονεν ἢ μετα-
 βολή. αἱ μὲν οὖν γενέσεις καὶ φθοραὶ τῶν σωμάτων αἱ γινόμεναι κατὰ
 μεταβολὴν τὴν κατὰ τὸ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν τοῦτον γίνονται τὸν τρόπον. 15
 XIV Ἐπεὶ δὲ ἄλλο γένεσις καὶ φθορά, καὶ ἄλλο κρᾶσις (ἢ γὰρ κρᾶσις σωζομέ-
 15 νων τινῶν μίξις εἶναι δοκεῖ· οὔτε γὰρ ὑπὸ τοῦ ἐτέρου φθαρέντος καὶ με-
 ταβάλλοντος εἰς τὸ κρατήσαν κρᾶσις, ἀλλὰ τοῦ μὲν αὐξήσις, τοῦ δὲ φθορά
 — διὸ οὐδὲ ἢ τροφή λέγεται κερνασθαι καὶ τὸ τρεφόμενον — οὔτ', εἰ 20
 ἀμφοτέρα παντάπασιν φθαρεῖη τὰ μινύμενα, τὰ μεμιγμένα κρᾶσις ἔτι·
 σωζομένων γὰρ τινων μίξις ἢ κρᾶσις), ἀκόλουθον ἂν εἴη τὴν τῆς κρᾶσεως
 20 πρὸς τὴν γένεσίν τε καὶ φθοράν (λέγειν διαφοράν). κινὸν μὲν γὰρ αὐταῖς ἢ τε
 κατὰ τὴν ὕλην κοινῶνα, καθ' ἣν ὥσπερ φθεῖρεται τι, οὕτως καὶ κερναῖται, καὶ 25
 ἢ διὰ ἐναντιώσεων διὰ τοῦ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν μεταβολή. ἴδιον δὲ κρᾶ-
 σεως πρὸς τὴν γένεσίν τε καὶ φθοράν τὸ ἐπὶ μὲν τούτων τέλειον θάτερον
 εἰς θάτερον μεθίστασθαι καὶ μεταλαμβάνειν τὰς ἐναντιώσεις, καθ' ἃς πα-
 25 θὸν ἀπέβαλε τέλειον, ἃς εἶχε πρὸ τούτου, ἐπὶ δὲ τῶν κερναμένων οὐ τοῦ-
 τον ἔτι γίνεται τὸν τρόπον. ἀλλ' ὅταν πλείω σώματα τοῦ ποιεῖν καὶ πά-
 σχειν ὑπ' ἀλλήλων ἔχοντα δύναμιν ἀλλήλοις συνέλθῃ, ἔχῃ δὲ οὕτως, ὡς
 μὴ ὑπερέχειν κατὰ τὰς ἐναντιώσεις ἄλλο ἄλλου δύνασθαι ὡς φθεῖραν αὐ-
 τὸ εἰς τὴν ἑαυτοῦ μεταστῆσαι φύσιν, τότε ταῦτα διὰ τὴν τῶν δυναμένων |
 30 ἰσότητα, καθ' ἃς ποιεῖ καὶ πάσχει, ὁμοίως ὑπ' ἀλλήλων ἀντιπάσχοντα 614
 μέχρι τούτου πρόρισιν, ἕως ἀποβαλόντα τὰς κατὰ ἐναντιώσεις ὑπεροχάς,
 δι' ἃς ἕτερα τε ἦν ἀλλήλων καὶ ἐναντία, μίαν ἐξ ἀπασῶν τῶν δυνάμεων
 γεννήσει ποιότητα, ἐνωθείσης καὶ μιᾶς γενομένης τῆς ἀμφοτέροις ἢ πᾶσιν 5
 αὐτοῖς ὕλης ὑποκειμένης. γίνεται δὲ ἢ τοιαύτη μίξις, ἣν κρᾶσιν καλοῦμεν,
 35 ἐν τοῖς ὑγροῖς τῶν σωμάτων. καὶ γὰρ ἢ ἐν τοῖς ξηροῖς γίνεσθαι δοκοῦσα
 κρᾶσις οὐ γίνεται χωρὶς ὑγρότητος. ἐνοῦται γὰρ τὰ ὑγρά συντιθέμενα καὶ

1 ὡς πυρί τε scripsi: ὡς πῦρ ἐστὶ Apelt: ὥσπερ εἶτε libri διαφέροντι] διαφέρον τι
 Apelt 6 ποιεῖ τὰς Apelt: ποιεῖται libri 8 αὐτὸ scripsi: αὐτὸν libri
 8 κατισχύῃ Apelt: καὶ ἰσχύει libri 11 fortasse δὲ (τοῦ), εἰς 16 ἀλλὰ] fortasse
 οὔτε 17 καὶ del. Apelt τὸ τρεφόμενον scripsi: τῷ τρεφόμενῳ libri 18 με-
 μιγμένα Apelt: μὴ μινύμενα libri 20 λέγειν διαφοράν addidi 26 ὅταν] ὅτε Ra
 27 ἔχῃ scripsi: ἔχει libri 31 ἀποβάλλοντα Ra τὰς κατὰ Apelt: κατὰ τὰς libri:
 καὶ τὰς Ideler 33 γενήσει Ra

οὐ φυλάσσει τὰς οἰκείας ἐπιφανείας, ἐὰν μὴ ᾗ γλισχρόν. ὅταν δὴ τοῖς 10
κατὰ τὴν ὕλην διὰ τὴν ὑγρότητα κατὰ τὴν παράθεσιν ἐνούμενοις σώμασιν
προσῆκη τὸ ἐναντίωσιν ἔχειν ἰσοκρατῆ πρὸς ἄλληλα, γίνεται αὐτοῖς κατὰ
τὰς ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις ἔνωσις, ὅπερ ἐστὶν ἡ κρᾶσις. ἐκότερον γὰρ
5 τῶν οὕτως ἐχόντων διὰ μὲν τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐν αὐτοῖς ἐναντίωσιν καὶ 15
τὴν τῆς ὕλης κοινωνίαν μεταβάλλει τε καὶ πάσχει, διὰ δὲ τὴν ἰσότητά τῶν
ἐναντιώσεων οὐκ ἐπὶ τοσοῦτον ποιεῖ τὴν μεταβολήν, ὡς ταυτὸν γενέσθαι
θατέρω θάτερον. ἀντιπάσχον γὰρ τὸ ποιοῦν ὑπὸ τοῦ πάσχοντος πρὸς αὐ-
τοῦ καὶ μὴ μένον ὁμοιον αὐτῷ, παύεται τοῦ ποιεῖν ἔτι δύνασθαι πρὸ τοῦ
10 κρατῆσαι τέλειον αὐτοῦ. καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἡ κρᾶσις· ἡ γὰρ διὰ τοῦ ποιεῖν 20
καὶ πάσχειν τῶν παρακειμένων ἀλλήλοις σωμάτων διὰ μεταβολῆς χωρὶς
XV φθορᾶς αὐτῶν τινος ἔνωσις. Συνεργεῖ δὲ τοῖς ὑγροῖς πρὸς τὴν θάπτω με-
ταβολήν τε καὶ κρᾶσιν καὶ τὸ εὐδιαίρετον. διαιροῦντα γὰρ ἄλληλα πρὸ
τῆς ἐνώσεως καὶ κατὰ μικρὰ παρατιθέμενα ἀλλήλοις, ῥᾶον καὶ θάπττον ἀν- 25
15 τιπάσχοντα ὑπ' ἀλλήλων, ταχέως ἔν τι γίνεται σῶμα καὶ κατὰ τὸ ὑπο-
κείμενον καὶ κατὰ τὴν ποιότητα, ἐνεργεῖα μὲν οὐδὲν ὄν τῶν μεμιγμένων,
δυνάμει δὲ πᾶν τι, τοσοῦτον ἀπολειπόμενον τοῦ καὶ ἐνεργεῖα σώζειν τὰ
ἐν αὐτῷ μεμιγμένα, ὅσον διὰ τοῦ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν ἀφῆρηται διὰ 30
τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐκάστου. διὸ καὶ ὀλίγησ δεῖται βοηθείας τῆς πρὸς
20 † αὐτὴν εἰς ταύτην μεταβολήν δε ἦν γε αὐτῶν τοιαῦτα | χωρεῖ μὴ πάντα 315
χωριστὰ τὰ πεπραγμένα. προσθήκης γὰρ δεῖται τινος εἰς τελειότητα, ἀλλ'
οὐ παντελοῦς γενεσεῶς τε καὶ μεταβολῆς. διὸ καὶ προσφερομένων αὐτοῖς
τινων, 2 πρὸς τὴν τοιαύτην τελειότητα συνεργεῖν ἐστὶν οἶα τε, ῥαδίως ἐπὶ
τὴν οἰκείαν ἀνατρέχει φύσιν, οὐ τοῦ πρότερον ὄντος ὕδατος ἢ οἴνου [τοῦ] 5
25 ἐκκρινομένου πάλιν (οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐσώζετο ἐν τῷ μίγματι, παρά-
θεσις γὰρ ἄν, οὐ κρᾶσις ἦν· ἐν γὰρ τοῖς κεκραμένοις ἔν τε καὶ ὁμοιομε-
ρὲς πᾶν τὸ γεγονὸς ἐκ τῆς κρᾶσεως), ἀλλὰ δυναμένου [ἀπὸ] τοῦ τοιοῦτου
κράματος εἰς ὕδωρ μὲν ῥαδίως μεταβάλλειν † μεταβαλόντος εἰς τοῦτο ἀρχήν, 10
μὴ μιχθὲν ἐκ τοιούτων ἐπὶ τοιαύτης ποιότητος. ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ γάλακτος
30 ὄντος ὁμοιομεροῦς σώματος, ἔχοντος δὲ ἐν αὐτῷ [τι] δυνάμει καὶ ὑγρόν τι
καὶ στερεόν, ὁ πεπυρωμένος ἐμβληθεὶς λίθος ἐκότερον αὐτῶν ἐξ αὐτοῦ δι-
έκρινε γεννήσας τρήπον τινά, καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ τυρὸν ἐποίησε, τὸ δὲ ὄρρον, 15
οὐ μέρος τι ἐνυπάρχον αὐτῷ ἐνεργεῖα χωρίσας, ἀλλ' ἀπὸ παντὸς μορίου

3 προσῆκη scripsi: προσῆκε libri ἄλλη Ra 11 περικειμένων Ra 12 θάπ-
τον A² 13 διαιροῦντα] διαιροῦν Ra πρὸ BCRS: πρὸς APa 14 περιτιθέμενα
Ra 17 πᾶν τι Ideler: παντι libri τοσοῦτον BCPS: τὸ σοῦτο A¹: τοσοῦτων A²:
τοσοῦτω Ra τοῦ Apelt: τὸ libri: τῷ Ideler 19 αὐτῶν om. PRa ὀλίγη] ὀλι-
γάκις Ra: ὀλίγησ τινὸς Apelt 19. 20 πρὸς αὐ τὴν Apelt 20 δε ἦν γε αὐτῶν
ABCPS: δε ἦν γε Ra: ἦν γε Ideler, qui ante ἦν lacunam esse statuit: ὅση γε Apelt
χωρεῖ Apelt 20. 21 πάντη ἀχώριστα Apelt recte ut videtur, reliqua ita constituerim
[τῆς] πρὸς (τὴν) αὐτῶν εἰς ταύτην (scil. δύναιμι) μεταβολήν, ὅσα γε αὐτῶν τοιοῦτο χωρεῖ,
(ἐπει) μὴ πάντη ἀχώριστα τὰ κεκραμένα 21 τὰ om. Ra εἰς] πρὸς Ra 24 τοῦ
circumscripsi 26 καὶ οὐ Ra 27 ἀπὸ circumscripsi τοιοῦτου corr. ex τοσοῦτου A
28 μεταβάλλοντος (sc. τοῦ κράμ.) εἰς τὸ τὴν ἀρ. Diels 30 τι deleui

γεννήσας αὐτῶν ἑκάτερον, οὕτως ὑποληπτέον ποιεῖν καὶ τὴν καθιεμένην
 σπογγίαν εἰς τὸ ἀγγεῖον τὸ ἔχον ἐν αὐτῇ κεκραμένον οἶνον ὕδατι. τῇ
 γὰρ οἰκεία ποιότητι ἀπὸ παντὸς τοῦ μίγματος γεννώσα τὸ δυνάμενον βρ- 20
 δίως ὕδωρ καθαρὸν ὑπ' αὐτοῦ γενέσθαι ὑπὸ τσαύτης τε καὶ τοιαύτης
 5 δυνάμεως χωρίζον ἀναφέρει. ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ γλεύκου, ὁμοιομεροῦς ὄντος
 σώματος, ἢ ὀλίγη πέψις προσελθούσα ἐξ ἄπαντος αὐτοῦ γεννᾷ τε καὶ δια-
 κρίνει πνεῦμά τε καὶ οἶνον (ὅτι γὰρ μὴ πρότερον ἦν ἐν αὐτῇ ταῦτα ἐνεργεία, 25
 δῆλον ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι μὲν οὕτως ὑγρῷ κατέχεσθαι ἐνεργεία 25
 πνεῦμα, ὡς εἴρηται καὶ πρὸ ὀλίγου, ἀλλὰ τὸ γενόμενον ἐκκρίνεσθαι παρα-
 10 χρῆμα πᾶν ἐπὶ τῆς πέψεως), οὕτως ὑποληπτέον καὶ τὰ χωρίζοντα ἀπὸ
 τῶν κεκραμένων, ἐξ ὧν κέκραται τινα, οὐκ ἐνυπάρχοντα ἐνεργεία χωρίζειν,
 ἀλλὰ μεταβάλλοντα δυνάμει τινὶ καὶ τελειῶντα τὰ δυνάμει διὰ τὴν κρᾶσιν 30
 ἐνυπάρχοντα | αὐτοῖς. ὡς γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἐπιπόλαιός τινος γένεσις γί- 616
 νεται (οὐ γὰρ τοῦ γάλακτος εἰς ἐναντίας τινάς, αἷς ἔχει, μεταβαλόντος ποιότη-
 15 τας τὸ μὲν ὀρρὸς τὸ δὲ τυρὸς γίνεται, ἀλλὰ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ δυνά-
 μει οὕτως, ὡς ὀλίγης τινὸς πρὸς τὸ ἐνεργεία εἶναι δεῖσθαι βοηθείας, εἰς 5
 τὸ ἐνεργεία εἶναι γίνεται), οὕτως μεταβολὴν ἡγητέον γίνεσθαι καὶ ἐπὶ τῶν
 κεκραμένων. ἔπεται δὲ τῇ ἐπὶ τῶν κεκραμένων τοιαύτη μεταβολῇ [ἦ] τὸ
 διακρίνεσθαι δύνασθαι δοκεῖν αὐτά, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκ μίξεως τοιούτων
 20 ἢ γένεσις τῶν ταῦτα πάσχοντι σώματι. καὶ ἔστιν ὁ χωρισμὸς λεγόμενος 10
 τῶν κεκραμένων οὔτε ὅμοιος τῶν ἐπὶ τῶν ἀλλήλοις παρακειμένων, οὐτ'
 αὐτῶν πάλιν τῶν κατὰ φθορὰν καὶ γένεσιν καὶ τὴν εἰς τοῦναντίον μεταβο-
 λὴν ἀποκρινομένων, ὡς ἐξ ὕδατος ὀρῶμεν εἰς ἀέρα γινομένην ἀπόκρισιν,
 ἀλλ' ἔστι τὸ γινόμενον μεταξὺ τούτων. οὔτε γὰρ ἐνεργεία ἐνυπάρχοντα 15
 25 διακρίνεται οὔτε εἰς τοῦναντίον τῶν ὑποκειμένων μεταβάλλοντα ἀποκρίνεται.
 ἐπὶ μὲν γὰρ τούτων ταῦτόν κατὰ τὸ εἶδος μένει μετὰ τὴν ἀπόκρισιν τὸ
 ὑπομένον τῶν πρὸ τοῦ, μόνον κατὰ ποσὸν ἐλαττούμενον, ἐπὶ δὲ τῶν κεκρα-
 μένων οὐχ ὁμοίως, τῶν ἕκαστον τῶν ὄντων δυνάμει ἐν τῷ ἐκ τοῦ κρᾶμα- 20
 τος γεγονότι σώματι ἐκκρίνασθαι, μεταβάλλον εἰς τὴν τελειότητα, ἥς ἀφη-
 30 ρέθη διὰ τοῦ ἐπ' ἴσης αὐτὰ ἀντιπαθεῖν ὑπ' ἀλλήλων, δι' ὃ πάθος καὶ
 ἐπὶ τούτων τὸ χωρίζεσθαι κατηγορεῖται. εἰ οὖν τὰ τε διὰ τῆς τοιαύτης
 μεταβολῆς τελειούμενα οὐ γενέσθαι, ἀλλὰ χωρίζεσθαι λέγειν εὐλογον, τὰ
 τε ἄλλα περὶ τῆς γενέσεως τῆς κρᾶσεως εἰρημένα ἀκόλουθὰ τε ταῖς ὑπο- 25
 κειμέναις ἀρχαῖς καὶ συνυδὰ ταῖς μεταβολαῖς τε καὶ γενέσεσι τῶν σωμα-

5 χωρίζομενον Apelt τοῦ γλεύκου] τοὺς λευκοὺς A¹ ὁμοιομεροῦ Ideler 6 προελ-
 θούσα Ra αὐτοῦ] αὐτῶν Ra γεννᾷ τε Apelt: γεννᾶται libri 8 fortasse κατέ-
 χεσθαι (σώματι τὸ) 9 εἴρηται] 223, 19 πρὸς Ra γεννώμενον Apelt
 10 ἀπὸ] fortasse ἐπὶ 14 ἔχει] εἶχε Ideler μεταβάλλοντος BRa 18 τοιαύ-
 τῆς a ἢ del. Apelt 19 διακρίνασθαι a 21 ὅμοιος Ideler: ὁμοίως libri
 ἐπὶ τῶν ἀλλήλοις scripsi: ἐπὶ τοῖς (τῆς a) ἀλλήλων (ἀλλήλοις A²) libri: ἐπιτολῆς ἀλλήλων
 Apelt παρακειμένων] περικειμένων Ra: περιθέσεως κειμένων Ideler 22 αὐτῶν scripsi:
 αὐτὰ libri: ὁ αὐτὸς Ideler: αὐτῶν scripsi: τῶν libri 25 τὸ ἐναντίον Ra
 26 ταῦτόν] ταῦτὰ Ideler 27 ὑποκειμένων BCP τοῦ] τούτου Ideler πόσον Ideler
 29 ἐκκρίνεσθαι Apelt 30 ὑπ' δι' a Ideler 32 fortasse γίνεσθαι

των καὶ σώζοντα τὰς περὶ τῆς κράσεως κοινὰς προλήψεις, μόνος Ἀριστοτέλης εἶη ἂν τὸν ἀληθῆ περὶ τῆς κράσεως ἀποδεδωκὸς λόγον. ὅτι δὲ (τὰ) κινεώμενα διαιροῦντά τε πρῶτον ἄλληλα | καὶ τῇ κατὰ μικρὰ παρα- 617
 θέσει εὐπαθέστερα γινόμενα ἐνοῦται τε καὶ ὁμοιοῦται κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὰς
 5 ὁμοιότητας, καὶ κατὰ τὴν αἴσθησίν ἐστι γνώριμον. ἔως γὰρ ἔτι μένει τῶν
 κινεωμένων ἑκάτερον ἐπὶ τῆς οἰκείας οὐσίας, ἢ ὑπ' ἄλλήλων γινομένη δια-
 κρισίς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς τῶν χρωμάτων διαφορᾶς γίνεται γνῶριμος· 5
 ὕγρα ὄντα καὶ εὐδιαίρετα καὶ ἀνόμοια ὑπὸ τῆς πληγῆς τῆς κατὰ τὴν ἐπί-
 χυσις θατέρω θάτερον ἀρχὴν λαβόντα τοῦ διαιρεῖν ἄλληλα, ὄντα καὶ ἀνι-
 10 σόρροπα, εἰ οὕτως τύχοι, τὸ μὲν βαρύτερον αὐτῶν διαιροῦν φέρεται κάτω,
 τοῦ δὲ κουφοτέρου τὰ μῦρια ὑποχωροῦντα τοῖς βαρυτέροις ἐπιπολῆς αὐ- 10
 τῶν σπεύδει γενέσθαι. ἦν τοπικὴν μετάβασιν αὐτῶν ἴσθησι φθάνουσαν ἢ
 κατὰ πάθη μεταβολή, ἐνοῦσα αὐτὰ τῇ κατὰ πάντα ὁμοιότητι, δ καὶ αὐτὸ
 XVI τῇ ὄψει γίνεται γνῶριμον. Ἐπεὶ δὲ πρὸς κατασκευὴν τοῦ σώμα διὰ σώ-
 15 ματος χωρεῖν χρῶνται καὶ ταῖς τῶν ζῴων διὰ τῆς τροφῆς αὐξήσεσιν (εἰ 15
 γὰρ [αὐξήσις] τῇ προσθήκῃ τῆς τροφῆς πάντῃ καὶ αὐξεται τὰ αὐξανόμενα,
 πάντῃ ἂν ἡ τροφή προσκρίνοιο τῷ ὑπάρχοντι σώματι· οὐχ οἶόν τε δὲ
 πάντῃ προσκριθῆναι τὴν μὴ διὰ παντός τε καὶ πρὸς πᾶν ἐνεχθεῖσαν·
 ἀλλ' εἰ διὰ παντός ἡ τροφή τοῦ σώματος φέρεται, σῶμα οὖσα, ἀναγκαῖον 20
 20 εἶναι δόξει, σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν, εἴ γε μόνως οὕτως οἶόν τε τὴν ἐκ
 τῆς τροφῆς προσθήκην παντὶ τῷ τρεφομένῳ γίνεσθαι σώματι), ὅτι οὖν
 μὴ οὕτως τὸ τρέφεσθαι τε καὶ αὐξέσθαι γίνεται (οὐδὲν γὰρ τῶν ἀδυνάτων
 γίνεται) φέρε τ καὶ ὧν ἐκθέμενος τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν τὴν περὶ αὐξή-
 σεώς τε καὶ τροφῆς. ποιήσομαι δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τῶν κυρίως αὐξέσθαι 25
 25 λεγομένων, ἐπὶ τούτων γὰρ καὶ ἡ ἀπορία πρόεισιν· ἔστι δὲ ταῦτα τὰ διὰ
 τοῦ τρέφεσθαι τὴν προσθήκην λαμβάνοντα. τρέφεται δὲ ὅσα τὴν θρεπτι-
 κὴν ἔχει δύναμιν ἐν αὐτοῖς, | τοιαῦτα δὲ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα. ὅσα δὲ 618
 τοῖς οὕτως αὐξανόμενοις ὑπάρχει καὶ ὅσα δεῖ φυλάττειν τοὺς περὶ αὐξή-
 σεως λέγοντας, ἀνάγκη ταῦτα πρῶτον ἐκθέσθαι· ταῦτα γὰρ ἡμῖν ὄντα
 30 γνῶριμα συντελέσει πρὸς τὴν τῶν βῆθησομένων κρίσιν. τὰ δὲ αὐξανόμενα
 πάντα προσίοντος γέ τινος αὐτοῖς ἔξωθεν αὐξεται, εἴ γε διὰ τοῦ τρέφεσθαι 5
 τὸ αὐξέσθαι γίνεται, ἔτι τε (οὐ) κατὰ μῦρον τὴν ἐπίδουσι λαμβάνει. οὐ
 γὰρ ἐν τι ἢ αὐξήσις τοῖς αὐξανόμενοις κατὰ φύσιν, ὥσπερ οἷς ἔξωθεν τι

1 κοινὸς a 1. 2 Ἀριστοτέλους Ra 2 λόγου a 3 τὰ addidi διαιροῦντά Schwartz:
 διαιρεῖται libri 4 εὐπαθέστερα Apelt: ἀπαθέστερα libri 5 ὁμοιότητας fortasse ποιό-
 τητας 7 τῆς Ideler 8 fortasse ὕγρα (γὰρ) 10 τύχοι τύχη a 11 κου-
 φοτάτου Ra 13 ἐνοῦσα] ἐνοῦσα sic A: ἐνοῦσαν P 15 αὐξήσεσιν, (καὶ περὶ τούτων διαλεκ-
 τῶν) Ideler ei scripsi: ἢ libri 16 αὐξήσις delevi τροφῆς a πάντῃ fortasse πάντα
 17 ὑπάρχοντι A¹BPSC (signo praeposito): προυπάρχοντι A²Ra 17 et 18 πάντῃ fortasse
 παντὶ 18 μὴ scripsi: μίαν libri πρὸς ἐνεχθεῖσαν a: προσενεχθεῖσαν Ideler 23 φέρε καὶ
 (ἄν ἀποδείξωμεθα) ἐκθέμενοι Ideler: fortasse φέρ' εἰπωμεν ἐκθέμενοι ἐκθέμενοι BCPS
 27 ἔχει coll. post αὐτοῖς Ra δῆ] δεῖ Apelt 28 ὑπάρχει scripsi: ὑπάρχειν libri δεῖ Ideler:
 δῆ libri τοὺς A²Ra: τῆς A¹BCPS 29 ὄντα om. Ideler 32 αὐξάνεσθαι Ra ἔτι τε οὐ
 scripsi: ἔτι τε libri: ἔτι δὲ Ideler: οὐτι δὲ Apelt 33 fortasse (x a θ') ἐν τι: ἐστι Apelt

προσπλάσσειται (οὐ γὰρ τῶν ἀξομένων τινὸς ὁ ποῦς αὔξεται μόνος), ἀλλὰ
καὶ πάντων τῶν μορίων ἐπίδοσις κατ' ἀναλογίαν γίνεται. καὶ γὰρ ταῦτον 10
ὑπομένον τε καὶ σῶζον τὴν οἰκείαν φύσιν τὸ ἀξόμενον τὴν προσθήκην
λαμβάνει. οὔτε γὰρ μὴ ὑπομένοντος τοῦ αὔξεσθαι λεγομένου αὔξεσις τὸ
5 γινόμενον * * * εἰς ὄγκον μεταβάλλειν μείζονα (διὰ τοῦτο γὰρ οὔτε τῶν
κίρναμένων τι αὔξεσθαι λέγεται μεταβαλλόντων εἰς ἄλλο τι σῶμα 15
ὄν ἐπ' ὄγκου μείζονος, ὡς ὁρῶμεν γινόμενον ἐκ τῆς ἐξ ὕδατος εἰς ἀέρα
μεταβολῆς, ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν γένεσις καὶ φθορά, ὕδατος μὲν φθορά, γέ-
νεσις δὲ ἀέρος, ἐκεῖ δὲ μίξις τε καὶ κρᾶσις), οὔτε τὸ τυχὸν τῶν εἰς τὴν
10 αὔξεσιν συντελούντων αὔξεται, ἀλλὰ τὸ σωζόμενόν τε αὐτῶν καὶ ὑπομένον,
καὶ ἔτι τὴν ἀξητικὴν τε καὶ θρεπτικὴν ἔχον δύναμιν ἐν αὐτῷ. διὰ ταῦτα 20
γὰρ οὐχ ἢ τροφή ἀξαναόμενον, καίτοι καὶ αὐτὴ σῶμα καὶ γινομένη τῆς
ἀξήσεως αἰτία, ἀλλ' ἢ τροφή προσκρίνεται. ἢ μὲν γὰρ μεταβάλλει,
τὸ δὲ σώζεται· καὶ ἢ θρεπτικὴ δύναμις, ἢ μεταβλητικὴ δὴ καὶ προσκρι-
15 τικὴ τῆς τροφῆς, ἐστὶν ἐν τούτῳ. (τούτων) τοίνυν τοῖς ἀξαναομένοις ὑπαρ- 25
χόντων ζητεῖται, ἐπεὶ ἢ αὔξεσις προστιθεμένη γίνεται, τί ἐστὶ (τὸ) προσ-
τιθέμενον; ἢ γὰρ σῶμα ἢ ἀσώματον εἶναι δεῖ τὸ προστιθέμενον. οὔτε δὲ
ἀσώματῳ τὴν αὔξεσιν εἶναι λέγειν εὐλογον, οὔτε σώματι εἶναι δοκεῖ. ἀσω-
μάτῳ μὲν, ὅτι οὐκ ἀσώματος ἢ τροφή, ἀκολουθήσει τε τοῖς κατὰ
20 ἀσώματου τινὸς προσθήκην τὴν αὔξεσιν εἶναι λέγουσι † κατέχειν τόπον· οὐ 20
κατεῖχε δὲ τόπον τὸ αὔξεσιν αὐτό· ὃν γὰρ ἐπιλαμβάνει τὸ ἀξαναόμενον,
οὗτός ἐστι πρὸ τῆς ἀξήσεως αὐτοῦ κενός, | εἴ γε μόνων σωμαμάτων τὸ 219
κατέχειν τινὰ τόπον. εἰ δὲ σώματι λέγοιτο ἢ αὔξεσις γίνεσθαι προστιθε-
μένη, ἔσται σῶμά τε διὰ σώματος χωροῦν καὶ † γινόμενον σώματι, εἴ γε
25 καθὸ μὲν αὔξεται τι, κατὰ τοῦτο τὴν προσθήκην λαμβάνει, κατὰ πάντα
δὲ τὸ ἀξόμενον αὔξεται, ὥστε κατὰ πᾶν καὶ προσθήκην λήψεται. ἀλλ'
εἰ σῶμα ὃν κατὰ πᾶν ἑαυτὸ τὴν προσθήκην λαμβάνει, δεήσει διὰ παντός 5
αὐτὸ χωροῦν τὸ προστιθέμενον αὐτῷ (τοῦτο δ' ἐστὶν ἢ τροφή) τὴν αὔξε-
σιν αὐτοῦ ποιεῖσθαι. εἰ γὰρ λέγει τις διὰ τινων κενῶν γενέσθαι τὴν δίο-
30 δον τῆς τροφῆς, ἀνάγκη τούτῳ λέγειν, πᾶν τὸ τρεφόμενον σῶμα εἶναι κε- 10
νόν, εἰ καθ' ὃ μὲν ἢ πάροδος τῆς τροφῆς, κενὸν κατὰ τοῦτο, κατὰ πάντα
δ' αὐτοῦ ἢ πάροδος τῆς τροφῆς, εἰ δὴ κατὰ πάντα αὔξεται. τῷ δὴ μέλ-
λοντι φυλάττειν τε τὰ τοῖς ἀξαναομένοις ὑπάρχοντα καὶ λύσειν τὰ ἀπο-
ρούμενα ἀναγκαῖον πρῶτον, τί ποτέ ἐστι τὸ ἀξόμενον λαβεῖν, καὶ κατὰ 15

1 ἀξαναομένων RSa 2 τῶν om. Ra ταῦτον Apelt: τοιοῦτον Ideler: τρίτον libri
5 εἰς] fortasse (εἰ καὶ) εἰς fortasse μεταβάλλει μαζον A' 6 λέγεται (οὔτε τῶν)
Apelt 7 ἐκ] fortasse ἐπὶ 9 τῶν om. a 10 ἐπιτελούντων Ra ὑπομένον scripsi:
ὑποκείμενον libri 12 ἀξαναομένη Ra 14 δὴ scripsi: δὲ libri 14. 15 προκρίτικῇ
Ra 15 ἐστὶν ἐν τούτῳ. (τούτων) scripsi: ἐστίν. τούτων Apelt 16 ἐπεὶ] ἐπι? A
προστιθεμένη scripsi: προστιθεμένου libri τὸ add. Diels 19 μὲν (οὐ) Apelt
20 intellegere λέγουσι (τὸ αὔξεσιν αὐτό μὴ λέγειν) κατέχειν τόπον· [οὐ] κατεῖχε δὲ 23 δὲ
Apelt: τε libri 24 γινόμενον σώματι] fortasse δεχόμενον σῶμά τι 28 αὐτὸ] αὐτοῦ
Apelt δ' om. BCPSR 30 τούτῳ scripsi: τοῦτο libri 32 post αὔξεται add. Ideler:
κενὸν ἄρα κατὰ πάντα 33 τε] δὲ a 34 πρῶτον (μὲν) Ideler λαβεῖν] λέγειν Ra

ποῖα μόρια τῶν ἀξομένων τῆς προσθήκης γινομένης τὰ ὅλα αὔξεται. ἐπεὶ
 τοῖνον ἐν τοῖς ἀξομένοις ἐστὶ τῶν μερῶν τὰ μὲν ἀνομοιομερῆ, τὰ δὲ
 ὁμοιομερῆ (καὶ ἀνομοιομερῆ μὲν τὰ ἐκ διαφερόντων μερῶν συνεστῶτα, ὡς
 5 πρόσωπον καὶ χεῖρ, ὁμοιομερῆ δὲ σὰρξ τε καὶ ὄστα, μῦς καὶ αἷμα καὶ 80
 τῶν ὁμοιομερῶν τὰ ἀνομοιομερῆ, ἀλλ' οὐκ ἀνάπαλιν (οὐ γὰρ ἐκ προσώ-
 πων ἢ σὰρξ, ἀλλ' ἐκ σαρκῶν τε καὶ ὄστων τὸ πρόσωπον), ἢ αὔξῃσις κατὰ
 τὴν τοῖς ὁμοιομερέσι προσθήκην γίνεται. τούτοις γὰρ ἀξομένοις ἔπεται 85
 καὶ ἡ τῶν ἀνομοιομερῶν ἐπίδοσις. οὐ γὰρ ἡ προσκρινόμενη τροφή, πρό-
 10 σωπον ἢ χεῖρ γινομένη, προσκρίνεται, ἀλλ' εἰς σάρκα καὶ ὄστον καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν ὁμοιομερῶν ἕκαστον μεταβάλλουσά τε καὶ προσκρινόμενη τού-
 τοις τῆς τοῦ παντός ἀξήσεως σώματος αἰτία γίνεται. εἰ τοῖνον ἢ μὲν
 αὔξῃσις τοῦ ἀξαναμένου σωζομένου τε καὶ μένοντος, αὔξεται δὲ τὰ ὁμοι- 80
 ομερῆ, δῆλον ὅτι ταῦτα σώζεσθαί τε καὶ μένειν δεῖ. | ἀκόλουθον τοῖνον 620
 15 τούτοις ἰδεῖν, πῶς τις λέγων ὑπομένειν ταῦτα ἀληθεύσει. καθὼ γὰρ ὑπο-
 μένειν οἶόν τε ταῦτα, κατὰ τοῦτ' αὐτῶν καὶ τὴν αὔξῃσιν ἀναγκαῖον εἶναι
 λέγειν. πᾶν δὴ τὸ ἐξ ὕλης τε καὶ εἶδους συγκείμενον καθ' ἑκάτερον τῶν
 ἐξ ὧν ἐστὶν εἶναι λέγεται· καὶ γὰρ κατὰ τὴν ὕλην καὶ κατὰ τὸ εἶδος. 5
 ἐκ τούτων δὲ καὶ τὰ ὁμοιομερῆ, καθ' ἃ λέγομεν τὴν τῶν ζῶων αὔξῃσιν
 20 γίνεσθαι. διὸ καὶ ταῦτ' ἔχει τὸ διττόν. καὶ λέγεται ἕκαστον αὐτῶν ποτὲ
 μὲν κατὰ τὴν ὕλην, ποτὲ δὲ κατὰ τὸ εἶδος. ὅταν μὲν γὰρ λέγωμεν τὴν
 σάρκα ρεῖν καὶ εἶναι ἐν συνεχεῖ ἀποκρίσει τε καὶ προσκρίσει, κατὰ τὴν 10
 ὕλην τὴν σάρκα ταῦτα πάσχειν λέγομεν, ὅταν δ' αὖ πάλιν λέγωμεν τὴν
 σάρκα τὴν αὐτὴν μένειν, ἀπὸ τοῦ εἶδους καὶ τὴν κατὰ τὸ εἶδος σάρκα
 25 λαβόντες ταῦτα αὐτῇ μαρτυροῦμεν. πάντα γὰρ τὰ ἐν ὕλῃ τὸ εἶναι ἔχον-
 τα κατὰ μὲν τὴν ὕλην ἄλλοτε ἄλλα γίνεται, διὰ τὸ μὴ μένειν ταύτην 15
 κατὰ τὸν ἀριθμὸν μίαν, συνεχῶς κατὰ τὰ μόρια μεταβάλλουσάν τε καὶ
 γινομένην ἄλλοτε ἄλλην, κατὰ δὲ τὸ εἶδος ἐν αὐτῷ κατ' ἀριθμὸν ἕκαστον
 μένει. κατὰ γὰρ τὸ εἶδος ἢ σὰρξ ἢ αὐτὴ κατ' ἀριθμὸν μένει. κἄν τὸ
 30 μὲν ἀπορρέῃ τῆς ὑποβεβλημένης ὕλης αὐτῇ, τὸ δὲ ἐπιρρέῃ, † ἐστὶ μόνον 80
 αὐτῆς ἐν αὐτῷ, φυλάσσει τὸ τῆς σαρκὸς εἶδος, τῇ κατὰ διάδοσιν μονῆ
 κωλύον αὐτοῦ τὴν παντελῆ φθοράν. οὐ γὰρ τὸ εἶναι τῇ σαρκὶ ἐν τῷ τό-
 σῳδε μεγέθει, δὲ οὐ ταῦτὸ μένει διὰ τὴν τῆς ὕλης ῥύσιν, ἀλλ' ἐν τῷ εἶδει
 τῷ τοιῳδε, δὲ ταῦτὸν μένει, ἔστ' ἂν σώζηταί τι τῆς σαρκός. οὕτως τοῖνον 85

2 ὁμοιομερῆ A¹ 2. 3 τὰ δὲ— καὶ ἀνο add. A² in mg. 4 τε] τις Ra
 μῦς a: ex corr. AR: om. BPS: om. cum indicio lacunae C 5 pr. καὶ om. Ra
 6 ἀνομοιομερῆ A²Ra: ὁμοιομερῆ A¹B (post ὁ spatium 2 litt.) CPS 6. 7 ἐκ προσ-
 ὧπων scripsi: εἰς πρόσωπον libri: ἐστὶ πρόσωπον sive ἐκ προσώπων Apelt 10 εἰς
 καὶ σ. x. Ra 14 δεῖ Diels: διὸ libri 17 δὲ a 23 λέγωμεν a 24 ἀπό]
 αὐτὸ Ra τὸ εἶδος] τοῦ εἶδους Ra 25 μαρτηροῦμεν Ra 29 κατὰ τὸν ἀρ.
 Ideler 30 ἐστὶ μόνον] ἔτι μόνον Ideler: εἰ τι μένοι Apelt: fortasse ἔστ' ἂν τι μένη
 cf. v. 34 32 αὐτοῦ Apelt: αὐτὸ libri 32. 33 ἐν τῷ τοσῳδε Apelt: ἐντός
 τόσῳ δε libri 33 μεγέθῃ Ra 8 οὐ Apelt: οὐ libri εἶδη a 34 δ
 Apelt: οὐ libri

τούτων ἐχόντων, κειμένου δὲ καὶ τοῦ τὸ ἀβανόμενον δεῖν ὑπομένειν, ἄν
 μὲν κατὰ τὴν ὕλην τις λέγη γίνεσθαι τὴν τῆς σαρκὸς αὔξησιν, ἀναιρήσει
 τὸ τὸ αὐξόμενον τὸ αὐτὸ σωζόμενον κατ' ἀριθμὸν αὔξεσθαι (αὐτὴ γὰρ
 ἄλλοτε ἄλλη), εἰ δὲ τις κατὰ τὸ εἶδος λέγοι τὴν αὔξησιν γίνεσθαι, οὐκέτι 80
 5 ἄν ὁ λόγος ἐμποδίζοιτο. τοῦτο γὰρ ὑπομένει, τοῦ δὲ ὑπομένουτος ἦν.
 κειμένου δὲ τοῦ τὰ ἀβανόμενα κατὰ τὸ εἶδος αὔξεσθαι, ἐπὶ τούτοις ἄξιον
 ἰδεῖν, πῶς τῆς τοῦ αὔξοντος αὐτὰ προσκρίσεως αὐτοῖς γινομένης αὔξεται. |
 εἰ μὲν οὖν κατὰ τὴν ὕλην ἢ αὔξησίν τε καὶ ἢ πρόσκρισιν ἐγένετο, ἀναγ- 621
 καῖον ἄν ἦν λέγειν τῷ κατὰ πᾶν μόριον αὔξεσθαι τὰ ἀβανόμενα λέγοντι,
 10 κατὰ πᾶσαν τὴν ὕλην γενέσθαι τὴν προσθήκην τὴν ἀπὸ τῆς τροφῆς, ἥτις
 οὐκ ἄλλως ἐδύνατο γίνεσθαι (τῆς γε ὕλης τῆς αὐτῆς ὑπομενούσης), 6
 (ἦ) σώματος χωροῦντος διὰ σώματος, εἰ γε σῶμα ἢ τροφή· ἐπεὶ δὲ κατὰ
 τὸ εἶδος ἢ αὔξησιν, οὐκέτι ἀναγκαῖον, εἰ καὶ κατὰ πᾶν τὸ εἶδος
 αὔξεται, τοῦτο γίνεσθαι σώματος χωροῦντος διὰ σώματος. οὐδὲ γὰρ τὴν
 15 ἀρχὴν προϋπάρχον ὑπομένει, ὥστε γίνεσθαι τῷ αὔξοντι σώματι δι' αὐτοῦ 10
 τὴν ὁδόν, ἀλλὰ γίνεται μὲν ἢ τροφή τῆς σαρκὸς ὕλη, προσκρινόμενη δὲ
 κατὰ μέρη τινὰ τῇ τῆς προϋπαρχούσης ἔτι, μενούσης δὲ καὶ τὸ εἶδος φε-
 ρούσης, εἰ μὲν εἴη ἐλάττων ἢ ἴση τῆς ἀπορρευούσης, σώζει οὐ μόνον τό,
 φῶ προσκρίνεται, τρέφουσα αὐτὸ καὶ κωλύουσα πᾶν διαφθαρηναί τε καὶ 15
 20 φθαρηναί διὰ τὴν συνεχῆ ῥύσιν, ὅταν δὲ πλείων ἢ ὑπὸ τῆς θρεπτικῆς δυ-
 νάμειος καταργαζομένη τε καὶ προσκρινόμενη ὕλη τῆς ἐπαναλισχομένης τε
 καὶ ἀπορρευούσης, τότε πρὸς τῷ τρέφεσθαι τὸ ὑποκείμενον καὶ αὔξεται, τῆς
 μὲν οὐσίας τοῦ σώζοντος εἰς τὸ εἶναι τε καὶ σώζεσθαι συντελούσης τῷ
 τρεφόμενῳ, τῆς δὲ ποσότητος εἰς αὔξησίν τε καὶ μέγεθος. διὸ ὅταν μὲν
 25 ἐνεργῆ καθὼ τροφή, τότε μόνον σώζει τὸ ὑποκείμενον, ὅταν δὲ καὶ ὡς
 ποσῆ, πρὸς τῷ σώζειν καὶ συναύξει. [μὴ] πάντη δὲ τῆς προσκρίσεως 80
 γινομένης, αὔξεται πάντως, ὅτι τῆς θρεπτικῆς δυνάμειος τῆς ἀλλοιούσης
 τε τὴν τροφήν καὶ ἐξομοιούσης καὶ προσκρινούσης τῷ τρεφόμενῳ ἴδιον
 ὡσπερ τὸ σώζειν τὸ ὑπ' αὐτοῦ τρεφόμενον, οὕτω δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου
 30 αὐτὸ τηρεῖν σχήματος· μάλλον δὲ ἔπεται καὶ τούτῳ τὸ σώζειν. τότε γὰρ
 κυρίως σώζεται τι, ὅταν τηρῆται μετὰ παντὸς τοῦ κατὰ φύσιν ὑπάρχοντος 85
 αὐτῷ, ὃν ἔστι καὶ τὸ σχῆμα. πᾶν γὰρ ἔμφυχον αὐτό τε μετὰ τινός ἐστι
 οἰκείου σχήματος καὶ τῶν | μερῶν ἕκαστον αὐτοῦ, δ φυλάσσεται τότε 622
 σχῆμα, ὅταν προσκρινόμενον ἐκ τῆς τροφῆς μὴ μένη τὴν καθὼ προστεθή

2 μὲν om. Ra λέγη corr. ex λέγει A¹ 3 τὸ τὸ ACPSa: τὸ RB αὔξανό-
 μενον Ra τὸ τὸ αὐτὸ A 4 τὸ om. Ra 7 αὐτοῖς] corr. in αὐτοὺς B:
 αὐτὰ Ideler 9 τῷ Apelt: τὸ libri 11 τῆς αὐτῆς ὕλης Ra 12 (ἦ) σώματος
 Ideler 13 εἰ καὶ Ideler: εἶναι libri: om. a cum indicio lacunae 17 τῇ] τῆς
 σαρκὸς Ideler 18 σώζει Ideler: σώζειν libri 22 ἐπιρροούσης a πρὸς—
 τότε (25) om. Ideler 26 ποσῆ A²R: πόσει A¹: ποσ. BC: ποσ PS: πόση a τὸ Ra
 συναύξει Ideler μὴ del. Ideler 27 πάντως A: πάντη BCPS: πάντα Ra
 29 alt. τὸ om. Ideler 34 fortasse ὅταν (τὸ εἶ) ἐκ om. Apelt μένει
 Ra προστεθή Ra

χώραν φυλάσσον καὶ κατὰ τοῦτο προσκείμενον, ἀλλὰ προωθῆ τὸ πρὸ αὐ-
 τοῦ, κάκεινο τὸ πρὸ αὐτοῦ πάλιν, μέχρι τοσοῦτου, ἕως ἂν ἕκαστον τῶν 5
 μορίων αὐτοῦ κατὰ ἀναλογίαν προστιθεμένου τοῦ τρέφοντός τε καὶ αὔξοντος
 ἴσῃ ἐπίδοσιν λαβὼν ταῦτὸν ἔχοντα σχῆμα μείνη, ὃ ἔχει καὶ πρὸ τῆς προσ-
 5 κρίσεως τοῦ τρέφοντος. ὡς γὰρ τῆς γῆς βαρέος ὄντος σώματος καὶ κάτω
 τε καὶ ἐπὶ τὸ μέσον φερομένου καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν καὶ τῷ ἰδίῳ 10
 μέσῳ τὸ τοῦ παντός κατέχοντος μέσον τε καὶ κέντρον, ἂν βάρος ἐπ' αὐ-
 τῇ τι μείζον τεθῆ κατὰ θάτερον ἡμισφαίριον, οὐ διὰ τῆς προὔπαρχούσης
 γῆς διαδύεται τοῦτο τῆς ἐν τῷ μέσῳ μενούσης, ὡς τῆς ἰδίας ῥοπῆς τὸ
 10 κέντρον ἔχει κατὰ τὸ τοῦ παντός μέσον, ἀλλ' ἄνωθεν τῇ προὔπαρχούσῃ 15
 γῆ ἕως τοσοῦτου τὸ πρὸς αὐτὸ μόριον τῆς γῆς προωθεῖ, ἕως ἂν τὸ γε-
 νόμενον τοῦ τῆς γῆς βάρους κέντρον διὰ τὴν προσθήκην τοῦ βάρους γένη-
 ται κατὰ τοῦ παντός μέσον (τοῦτο γὰρ κατὰ φύσιν τοῖς βαρέσι τε καὶ
 κάτω φερομένοις σώμασιν· οὐ γινομένου καὶ τὸ σχῆμα ἅμα ἢ γῆ 20
 15 λάσσει τὸ σφαιρικόν, ὃ εἶχε καὶ πρὸ τοῦ), οὕτως ὑποληπτέον καὶ ἐπὶ τῶν
 ὁμοιομερῶν [γίνεσθαι], τῶν αὐξημένων διὰ τὴν ἀπὸ τῆς τροφῆς πρόσκρισιν,
 εὐθὺ τῇ προσκρίσει τε καὶ ἕξομοιώσει πρὸς τὸ τρεφόμενον τῆς τροφῆς
 παρ' αὐτῶν τῶν μερῶν τοῦ τρεφομένου πρόσδοσιν τινα γίνεσθαι καὶ μετά- 25
 στασιν ἄλλου προωθοῦντος ἄλλο, ἕως ἂν τὸ πᾶν, ἐν ᾧ πρότερον ἦν σχή-
 20 ματι, ἐν τούτῳ καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς τροφῆς προσθήκην γένηται. ὡς
 γὰρ αὔξεται τε καὶ φυλάσσεται τὰ τῶν ὁμοιομερῶν τοῦ τρεφομένου ὁχή-
 ματα ἐν τῇ τῶν ὁμοιομερῶν αὐξήσει, οὕτως καὶ τὰ τῶν ἀνομοιομερῶν 30
 ὑποληπτέον φυλάσσεσθαι σχήματα τῆς κατὰ μόρια προσκρινομένης αὐτοῖς
 τροφῆς ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῇ θρεπτικῆς δυνάμεως εἰς πάντα αὐτὰ ἀγομένης
 25 ἀναλόγως. καθ' ἣν | ἀναλογίαν μετὰ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας ἕκαστον 323
 αὐτῶν πᾶν αὔξεται, καὶ δεῖ τὸ γινόμενον ὑπὸ τῆς φύσεώς τε καὶ θρεπτι-
 κῆς δυνάμεως τοῖς διὰ τῆς τροφῆς αὐξανομένοις ὑπολαβεῖν ὁμοιον εἶναι,
 ὡς ἂν εἰ οἶνόν τις ἐπινοῆσαι διὰ τινος σωλήνος φερόμενον, φυλάσσοντος 5
 μὲν τὸ σχῆμα ταυτόν, δι' ὑγρότητα δὲ καὶ μαλακότητα, ὅταν μὲν ἔλαττον
 30 ἦ τὸ δι' αὐτοῦ φερόμενον ὑγρὸν, συσταλλομένου τε καὶ τὸ σχῆμα ἐπὶ
 ἐλάττονι σώζοντος ὄγκῳ, ὅταν δὲ πλεῖον ἦ τούτων, ἀνευρνομένου τε πάντῃ
 καὶ μείζονα τὸν ὄγκον λαμβάνοντος. ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ σωλήνος τοῦ τοι- 10
 οὔτου οὐ τὸ ὕδωρ τὸ αὐξανόμενον ἐστίν, ὃ γε τὴν ἀρχὴν οὐδὲ ὑπομένει,

3 τοῦ Apelt: καὶ libri 4 ἔχοντα] ἔχον τὸ Ideler μένη] μένη Ideler
 ἔχει] εἶχε Ideler 6 τὸ om. Ideler 8 τι Diels: ἢ libri: del. Apelt
 9 τοῦτο Apelt: τὸ ὑπὸ libri: del. [Ideler 10 ἄνωθεν (ἐν) Schwartz 11 πρὸς
 ἀπὸ] πρὸ αὐτοῦ Apelt 13 fortasse κατὰ (τὸ) τοῦ 14. 15 φυλάσσειν ἢ γῆ Ra
 16 γίνεσθαι delevi αὐξανόμενων BPRa 18 γενέσθαι Ra 19 ἄλλου προωθοῦντος
 Apelt: ἀλλ' οὐ προσδοῦντος libri 21 ὁμοιομερῶν Apelt: ἀνομοιομερῶν libri
 21. 22 σχήματος Ra 22 pr. τῶν] τῆς Ra ὁμοιομερῶν A (corr. ex ἀνομοιομερῶν)
 BRa: ἀνομοιομερῶν. CPS 23 σχήματα A: σχηματι rel. 26 δεῖ Apelt: διὰ libri
 27 τῆς om. a 28 εἰ (ὑδωρ πρὸς) οἶνον sive εἰ (ὑδωρ ἢ) οἶνον Diels τις Ra: τις
 εἰς A: τις εἰς BCPS διὰ om. A' 29 ὑγρότιος Ra μαλακότητος Ra
 31 ἦ Ra: ἦν ABCPS

ἀλλὰ ἄλλο τι γίνεται, καὶ ποτὲ μὲν πλέον, ποτὲ δὲ ἕλαττον, τὸ δ' ἐπὶ τῷ ὕδατι σχῆμά ἐστι τὸ μένον καὶ τὴν ἐπίδοσίν τε καὶ τὴν συστολήν λαμβάνον, οὕτως ὑποληπτόν γίνεσθαι καὶ ἐπὶ τῶν ἀξαναομένων φύσει· τὴν μὲν ὕλην, ἐφ' ἧς τὸ ἀξόμοιον εἶδος, ἄλλοτε ἄλλην εἶναι δεῖ διὰ τὰς 5 συνεχεῖς ἀποκρίσεις, τὸ δὲ εἶδος τὸ μὲν ἐπὶ τῇ ὕλῃ τῇ ρεοσῇ ἀναλόγως τῷ σωλῆνος σχήματι μειοῦσθαι μὲν, ὅταν ἐλάττων ἢ ὕλη γένηται, αὔξεσθαι δέ, πλείονος τῆς κατὰ τὴν ὕλην προσκρίσεως γινομένης, μετὰ τῆς 20 τοῦ οἰκείου σχήματος σωτηρίας. τὸ γὰρ ἐπὶ πλείονι ὕλῃ ταύτων εἶδος μεῖζον τοῦ ἐπ' ἐλάττονι, ὡς καὶ τὸ σχῆμα τοῦ σωλῆνος, τοῦ δι' ὑγρότητα 10 συµμεταπίπτοντος τῷ δι' αὐτοῦ ρέοντι. ἢ δὲ πρόσκρισις ἢ τῆς τροφῆς τοῖς τρεφομένοις γίνεται μὲν κατὰ μεταβολὴν ἐξομοιουμένης αὐτῆς τῷ τρεφομένῳ, οὐ γενομένη δὲ πρῶτον ἢ αὐτῇ τῷ τρεφομένῳ, ἔπειτ' αὐτῷ 25 προσκρίνεται. γένεσις γὰρ τοῦτο σαρκός, ἀλλ' οὐ τροφή. ἀλλ' ἢ ἐσχάτη τροφή, ὅπερ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἐναίμων τὸ αἷμα, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων τὸ ἀνά- 15 λογον, ἐκάστω τῷ τρεφομένῳ διὰ τῶν ἀγγείων φερομένη τῶν καθηκόντων 20 ἐπ' αὐτὰ καὶ ἐπιρρέουσα ὑπὸ τῆς ἐν ἐκάστω δυνάμεως, μεταβάλλεται τε καὶ ἐξομοιοῦται τῷ τρεφομένῳ. καὶ δεῖ τὸ γινόμενον ἐπινοῆσαι, ὡς εἰ οἶνω ἐπιχεομένου ὕδατος | ἢ ἐν τῷ οἶνω δύναμις αἰεὶ τὸ ἐμπύπτον εἰς 624 αὐτὸν ὕδωρ οἶνον ποιοῦσα, σώζει τε καὶ αὔξει τὸν οἶνον. ὅπερ ὁράται 20 καὶ τὸ πῦρ ποιοῦν, ἐπειδὴν αὐτῷ γεινιάσῃ τι τῶν καυστῶν. οὕτως δὲ γινομένης τῆς αὐξήσεως οἶμαι φανερόν εἶναι τὸ μὴδὲ τὴν αὔξησιν συν- 5 τελεῖν τοῖς σώμα διὰ σώματος χωρεῖν λέγουσιν πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ παραδόξου τε καὶ θαυμαστοῦ δόγματος.

1 fortasse ἀλλ' (δει) πλείον a 3 οὕτως om. A¹ 4 fortasse δεῖν 10 συµ-
 μεταπίπτοντος] σύµμετρα πίπτοντος Ra 12 γενομένην a 13 ἢ Ideler: ἢ libri
 14 ἐναίμων om. cum indicio lacunae BCPS 15 φερόμενα Ra 18 οἶνω ἐπιχει-
 ομένου Apelt: οἶνον, ᾧ ἐπιχέον οὐ libri: οἶνον ᾧ ἐπιχεομένη Ideler 19 αὐτὸ Ra σώζει
 τε Apelt: σώζεται libri 21 μὴδὲ] μὴ Ideler 22 σώματα Ra 23 τε om. Ra

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM

- ἀβίαστος** 183,28
ἀβίωτος 191,1
ἀγαθός. τὰ εἶδη τῶν *ἀ.* 137,22 *ἀ. μόνον*
 τὸ καλόν 26,14 70,4 σπανιώτερον ζῶον
 τοῦ φοίνικος *δ. ἀ.* 199,18 (cf. 16) ἀναιρεῖν
 τὸ δι' αὐτὸ *ἀ.* 140,1 ἀμείνων 70,30
 81,29 131,2 βελτίων 87,17 105,35
 129,10 sq. 131,5 144,24 198,25 204,19
 212,18 ἀριστον 63,5 224,5? κρείττων
 207,3 κρῆτιστον 135,20
ἀγαν 196,23
ἀγανακτέω 187,20
ἀγαπάω 134,7
ἀγαπητός 198,20
ἀγγεῖον 218,31 238,15
ἀγέννητος 26,7
ἀγνωσία 128,28 sq. 142,2 148,9 159,5 sq.
 174,11 176,25 200,13 201,8 202,19
 205,7
ἀγνωσία 128,25 sq. 154,15 158,24 189,16 sq.
dist. βία 131,18 sq. *μοχθηρίας αἰτία*
 159,9 sq.
ἀγνωστος 176,19
ἀγορά 173,1. 3. 7
ἀγω 96,15 107,11. 12 180,7 202,21 206,25
 212,20 237,24
ἀγωγή 198,26
ἀγών 194,30
ἀγωνίζομαι 203,9
ἀθλος 193,30
ἀδιαίρετος 220,2 221,34 222,24 sq. ἐπε-
 ται τῷ καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ
 ἀδιαίρετων συγκαίεσθαι λέγειν τὸ πάντα τὰ
 κινούμενα κατὰ τοῦ ἀμεροῦς ἰσοταχῶς κί-
 νηθῆναι 45,31—46,21
Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.
- ἀδιάπλαστος** 225,25
ἀδιάφορος 7,30 118,26 *dist. κακός, ἀγα-
 θός* 124,5 sq.
ἀδιεξίτητος 35,25 36,15
ἀδικία 121,14 sq. 161,30 sq. 171,2
ἀδικος 121,16 εἰ γίνεται 121,31
ἀδιόριστος καὶ ἐν μέρει οpp. καθόλου 123,2
ἀδοξία 141,27. 32
ἀδοξος 132,28
ἀδυναμία 201,2
ἀδύνατος 31,4 sq. 162,16 *διετὰ τὰ ἀ.* 31,
 18 sq. *παρὰ τοῖς θεοῖς φυλάσσει τὴν αὐ-
 τὴν φύσιν* 200,19
ἀεικλίνητος 20,25
ἀηδής 120,28 139,1
ἀήρ μᾶλλον κατὰ τὸ ὑγρόν 14,5 *ἐπιπωμα-
 τίζων τοὺς πόρους* 72,24 *περιέχων ἡμᾶς*
 34,8
ἀθανασία 52,13
ἀθλιος 199,20
ἀθροίζω 133,30
ἀθρόος 34,5 35,20 37,4. 6. 7 72,14. 22 73,
 23 224,2
αἰδέομαι 129,5 141,26 sq.
αἰδώς 3,1 sq. 7,25 28,19 39,22 40,19 62,
 29 63,10 sq. 88,16 178,28
αἰδωτός 31,30 63,24 144,30
αἰδώς. *περὶ αἰ.* 141,16—142,22
αἰθαλος 15,14
αἰθέριος 223,10
αἶμα 235,4 238,14
αἶξ 67,33
αἰπόλος 67,33
αἴρεσις 179,3. 9 187,4. 7 190,1 212,18
secta 25,21 145,26

- αἰρετός 119,15 sq. 126,29 146,14 sq. 178, 20 sq.
- αἰρέω 179,11 201,19 206,14 αἰρέομαι τί τινος (= ἀντί τινος) 197,6?
- αἴσα 207,7
- αἰσθάνομαι. ὅτι ἔστι τι ᾧ ἄμα αἰσθανόμεθα secundum Aristotelem (De anima III, 2. 427^a2sq.) explicatur 94,26—98,15 διὰ μικρότητα μὴ αἰ. 214,25
- αἰσθήσεις 34,3 opp. λόγος 7,23 ἢ παρὰ τῆς αἰ. μαρτυρία opp. ἢ ἀπὸ τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων ἔνστασις 101,23 sq. οὐ μέτρον ἀληθείας 102,2 τὸ πάσαις ταῖς αἰ. κατὰ συμβεβηκός αἰσθητὸν 93,30 μία, ἢ πάντων αἰσθανόμεθα 95,18 sq. ἐντὸς αἰσθήσεως 101,23 Aristotelis de sensu expositionis quae legitur De anima II, 5 416^b32—418^a6 analysis explicatior 82,24—86,3 brevior 86,4—86,35 ὅτι μὴ πλείους τῶν πέντε secundum Arist. de an. III, 1. 424^b24 sq. demonstratur 90,3—91,23
- αἰσθητός. εἰ αἰσθητὸν ὁ πάσαις ταῖς αἰσθήσεσι κατὰ συμβεβηκός αἰσθητὸν 93, 25—94,10
- αἰσθητήριον ἐξηρότερον γινόμενον 34,24 πρῶτον 97,24 ἔσχατον 96,31 sq. οὐδὲν ἔλλειπει τοῖς τὰς πέντε αἰσθήσεσι ἔχουσιν secundum Ar. De an. III, 1. 424^b24 sq. demonstratur 90,3—91,23
- αἰσχροός 138,13 sq. 210,21
- αἰτέω 164,6 212,15
- αἰτία 8,32 sq. 10,22 20,25 34,2 48,16. 19 62,36 77,8 164,20 166,3. 18 172,19 sq. 175,12 176,5. 6 178,9 187,22. 24 207,28 ἄδηλος 174,2 αἰ. συνάπτειν τινι 208,23
- αἰτιάζομαι 98,27 155,28 167,28 187,10. 29 189,16 207,26 215,9 224,32
- αἴτιος 9,1 10,24 sq. 56,28 57,5 87,16 αἴτιον πλεοναχῶς λέγεται 166,19 sq. πρῶτον 3,18—4,26 cf. 196,6 τὰ κυρίως 194, 19 περιεστῶτα 208,21 209,21 κατὰ συμβεβηκός 194,16 ἄδηλα 174,20 sq. ποιητικά 167,16 sq. συνοδεύει ἀλλήλοις 169, 22 τὰ θεῖα 169,23 τὸ αὐτὸ τοῖς πρῶτοις καὶ ὑστέροις 195,5 — Stoicorum συνδεόμενα ἀλλήλοις 192,2 sq. αἰτίων εἰρημός 8,31 9,12. 27 sq. ἀκολουθία 10,14 προκαταρκτικά, συναττία, ἐκτικτά, συνεκτικτά 192,19. — πρὸς τι 17,10 τινι 108,8
- ἀκίνδυνος 191,7. 24
- ἀκίνητος 4,3 47,10 62,30
- ἀκολασία 150,1
- ἀκόλαστος 120,27 121,11 126,25 170,23
- ἀκολουθέω 13,5 88,21 105,18 178,8 187,3 206,3 223,15 127,21
- ἀκολουθία 9,3 10,14 71,22. 28. 33 165,18 206,2 208,19. 22 210,4. 8 211,15. 30 214,7
- ἀκόλουθος 201,6 235,14 167,16 168,25 170,13. 21 171,4
- ἀκοντίζω 167,8
- ἀκούσιος. ὅτι μὴ πολλαχῶς τὸ ἀκούσιον, ἐπεὶ καὶ βία καὶ δι' ἀγνοίαν 131,19—132,17 opp. τὸ ἐκούσιον 158,22—161,29 οἱ ἀκούσιως πράξαντες συγγινώσκεσθαι ἄξιοι 189,13 sq. εἶδη τοῦ ἀ. 131,22
- ἀκούω 173,23 181,11 182,30 208,15 δόξης Ἀριστοτέλους 216,10
- ἀκρατής 170,24
- ἀκριβής 165,7
- ἀκριβολογέω 173,11
- ἀκρος 122,26 162,3 sq. τὸ ἐν τῷ εὐ 153, 32 τὰ μεταξὺ ἑκατέρου τῶν ἀκρων μεταβάλλεται 229,24 τὸν θατέρου λόγον σώζει τῶν ἐναντίων 229,25
- ἀκρότης 198,1
- ἀνώλυτος 9,7 30,28 176,23 208,5 210,20
- ἀλήθεια 164,20 171,21 180,24 205,23 217,3
- ἀληθεύω 10,8 11,9. 10. 13. 18. 21 12,10 31,1 190,24 235,15
- ἀληθής 171,23 ἐπὶ τινος 36,20 opp. ἀναγκαῖος 177,7 τὸ αἰεὶ ἀ. 177,9 sq. τὰ ὡς ἀληθῶς ἀγαθὰ 138,28
- ἄλις 204,6 228,4
- ἀλλά... ἀλλά 173,26 174,18 ἀ. γε 68,1 121,26 183,10 209,27 ἀ. δὴ 120,10 ἀ. μὴν 9,5. 18. 26. 33 26,18. 25 33,17 131,7 135,13 144,20 179,20 211,26 ἀ. μὴν τὸ πρῶτον, τὸ ἄρα δεύτερον 139,28
- ἀλλαγὴ 13,12 16. 17. 22 226,20
- ἀλλήλων 221,25. 34 sq. κοινὰ καὶ πρὸς ἀ. opp. ὅτι καὶ καθ' ἕκαστα 7,30 δι' ἀλλήλων χώρησις 57,23 τὰ πρὸς ἀ. λεγόμενα 19,1 πρὸς ἀ. γένεσις 49,28
- ἀλλοῖος 50,6 107,21 178,24 187,11
- ἀλλοιόω 58,6 64,20 236,27
- ἀλλοίωσις 28,23 49,19 58,6 81,21 163,7
- ἄλλος. ἄλλο τοῦ ἀναγκαῖως γινομένου 10,12 etc. ἢ 56,15 etc. παρὰ τι 47,31 108,1

τί ἄλλο ἢ συμβήσεται c. Acc. c. Inf. 186,30
 ἄλλο τι ἢ ἔσται 187,5 ἄλλως 8,34 9,2.
 12 12,11 35,29 165,19 211,20 πῶς γὰρ
 ἄ. 9,28 11,12. 28 οὐκ ἄλλως εἰ μὴ 83,
 28 οὐ γὰρ ἄλλως μὴ c. Part. 199,4
 ἄλλοτε 50,6 88,20 121,7 160,8. 14 185,31
 223,12 225,33 235,26 236,4 238,3
 ἀλλότριος 10,24 62,19 68,22 69,30 142,6
 202,3
 ἀλλοτριότης 124,30. 35 142,13
 ἄλογος 10,28 138,19 184,13 168,27 ἐπι-
 δεκτικὸς λόγου opp. ὁ κυρίως ἄ. 122,22
 ἀλυπία 134,31 sq.
 ἀλυπος 136,4
 ἀλυσίς 194,3 195,14
 ἄμα 5,7 19,1 24,25. 29 25,4. 6. 7 29,23 31,
 14 32,21. 26 36,24 41,27 55,21 60,18.
 19. 23. 25 87,5 131,34 132,2 145,17
 224,25. 26 237,14 ἄ. ἔστιν τὸ χρῶμα τῆ
 ἐπιφανείᾳ 5,4
 ἄμαρτάνω 108,15 159,1 sq. 205,29 sq. 187,
 21 δι' ἄγνοιαν 189,16 sq. διτι μὴ πάντες
 οἱ ἄ. ἀγνοῖα τοῦ κακὰ εἶναι καὶ βλαβερὰ
 ἄ πράττουσιν ἄμαρτάνουσιν. 128, 25 —
 130,33
 ἄμαρτημα 205,30 210,25 sq.
 ἀμαύρωσις 136,3
 ἀμβλύς 125,23
 ἀμείβω 162,24
 ἀμείωτος 223,4
 ἀμέλεια 129,30 159,5
 ἀμελέω 130,7. 22 136,3 159,7 197,7 ἀμέ-
 λει 62,7 193,27 197,29
 ἀμερῆς 103,27 105,14 214,3 κατὰ τοῦ ἀμε-
 ροῦς κινεῖσθαι 45,31 sq. ἐξ ἄ. συγχέσθαι
 46,7 περὶ τοῦ οἰονεῖ ἀμεροῦς 115, 25 —
 116,13
 ἀμετάβλητος 28,22 58,22
 ἀμετρία 149,20 154,20
 ἀμετρος 146,15 150,15
 ἀμιγῆς καὶ ἀμικτος 221,30
 ἀμικτος 62,6. 13 145,29 215,12 221,1
 ἀμοιρος 3,21 4,25 48,25 217,36
 ἀμπελος 217,25
 ἀμφισβήτησις 77,20
 ἀμφοτέροι 21,5 29,26 33,1. 20 38,24 57,
 25 60,8. 23 etc. ἀμφοτέρως 101,12 105,
 20
 ἀμφω 5,7 15,5 119,6 131,29 151,9
 184,19
 ἀναγκάζω 165,19 193,27 207,22

ἀναγκαῖος 10,5 sq. 29,20 56,31 57,4
 71,8 sq. 26 τὸ πρὸς τὸ σῶμα 126,24
 dist. τὸ βίᾳ γινόμενον 10,14 sq. 175,5
 dist. τὸ καθ' εἰμαρμένην 52,1 ἀδίον 177,
 16 opp. τὸ δυνατόν 177,8
 ἀνάγκη 9,32 17,14 29,25 60,1. 17 188,6
 209,3 etc. ἢ ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι τὸ μὴ
 πεφυκὸς οὕτως 181,23 ἐξ ἄ. 8,32 9,1.
 19 31,2 57,1 71,10 38,30 60,14 τὸ ἐξ
 ἄ. dist. τὸ καθ' εἰμαρμένην 51,27 ἐξ
 ἄ. opp. ἐνδεχομένως 175,27 sq. 177,12
 τὸ ἀπλῶς ἐξ ἄ. γίνεσθαι ἐν τοῖς κύκλῳ
 γινόμενοις 87,22 sq. τὸ ἐξ ἄ. τοῦ διδίου
 δηλωτικόν 87,27 ἐξ ἄ. γινόμενα τὰ ἀνα-
 κυκλούμενα 87,29 ἐ. ἄ. μηδὲν τῶν ἐπ'
 εὐθείας γινόμενων 87,30 ἀνάγκη ἔχειν
 29,23 ἀνάγκας ἔχει ὁμοίας ὁ λόγος 210,15
 ἀνάγω 180,18
 ἀναδέχομαι 222,10
 ἀνάθημα 164,8. 10
 ἀναθυμιάσις ἢ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς 34,1
 ἀναίρεσις 82,20 202,17
 ἀναιρετικὸς 65,34 107,25
 ἀναιρέω 10,25 22,9. 11. 12. 19 23,13 36,22
 37,20 65,33 78,36 128,6 139,31 146,30
 157,12 175,2 176,14 180,3 181,13 186,
 18 196,3. 25 201,28 205,23 215,20 219,
 21 τι διὰ τιος? 91,10 παῖδα 202,17
 τόπον 132,7
 ἀναίσθησια 150,1
 ἀναίσθητος 94,6
 ἀναιτιολόγητος 174,25
 ἀναίτιος 174,6. 28 185,9. 14 κίνησις 192,
 12 a Stoicis negatur ib. ἀναίτως γεγο-
 νός, κατὰ συμβεβηκός δ' ἐσχληκός αἴτιον
 172,22 sq. ἀναίτως γίνεσθαι 192,15 194,
 1 sq.
 ἀνακάρπτω 64,7 88,10
 Anacoluthon 148,14 190,4 192,17
 ἀνακυκλῶ 87,29
 ἀναλαμβάνω 6,10. 25 ἀνωθεν 77,10
 ἀνάληψις 81,10 160,35
 ἀναλίσκω 73,17 223,5
 ἀναλογία 167,14 234,2 237,3. 25
 ἀνάλογος 15,5 29,13 35,14 237,25 238,5.
 14
 ἀνάλυσις 4,4. 6 64,35 215,7
 ἀναλύω 64,29 215,1
 ἀνάμνησις def. 81,1 sq.
 ἀνάξιος 226,24
 ἀνάπαλιν 40,27 235,6

- ἀνάπαυσις χωρὶς ὕπνου 135,18
ἀναπληστικὸς 14,21
ἀναπνευστικὸς 223,23
ἀναπόβλητος 121,16 197,3
ἀναπόδραστος 166,3. 6
ἀνάπτω 201,4 214,27 224,31
ἀναρρίπτω 198,28
ἀναρτάω 227,11
ἀνασκησία 108,10 128,27
ἀναστοιχείωσις comp. φθορὰ παράθεσις
ἐνωσις 215,13
ἀνατίθημι 70,3 201,26 223,17
ἀνατολή 160,8
ἀνατρέπω 186,19
ἀνατρέχω 231,23
ἀνατροπή 188,17
ἀναφέρω 58,20 74,18 223,25 232,5 ἐπι
τι ἀπό τινος 67,31
ἀναφής 224,6
ἀναφορὰ 67,23 167,23 168,2. 9 185,27
ἀναχωρέω 57,9
ἀνδράποδον 131,12 138,9 140,31 144,6
ἀνδραποδώτης 144,4
ἀνδρεία (ἀνδρία) 138,14 150,2 154,3
ἀνδριαντοποιὸς 167,4
ἀνδριάς 167,2 sq. 225,24
ἀνδρώω 202,18
ἀνείδεος 226,15
ἀνελεύθερος 171,1
ἀνεμπόδιτος 135,1 143,13 sq.
ἀνεργησία 135,16
ἀνευνόητος 129,10 18
ἀνεξέταστος 191,3
ἀνεπίδεκτος 31,14 32,1 176,9
ἀνεπίλειπτος 78,21 ~
ἀνεσις 15,11 135,22 136,3
ἀνευ 18,31 30,5 56,6. 7 162,13 167,11
ἀνευρύνω 237,31
ἀνέφικτος 31,29
ἀνθραξ 227,29
ἀνθρωπος 19,9 48,13 169,21 170,2 184,18
def. 7,26 ἄνθρωπος τῶν ἀρετῶν χάριν
ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν 130,35—131,17 ἀρχή
πράξεων 190,21 βέλτιον τῶν ἄλλων ζήτων
119,34 198,6 κάκιστον ζῆτον secundum
Stoicos 199,12 πλείστοι κακοί 199,16
ἀνθρώπων αἰτίων 193,10 μηδὲ ἐπ' ὄλιγον
ζῆ μόνος γενόμενος 147,30 ἀνθρώπων πρό-
ληψις 165,15 τελειότης 82,8 τέλος 131,5
148,23 οἰκτεῖται ἐνέργεια 148,25
ἀνιδρωτὶ 204,19
- ἀνίημι 19,19 135,24 159,15
ἀνισος 43,1
ἀνίστημι 194,29 195,6 217,26
ἀνόητος 189,26
ἀνομοιομερής 128,11 235,2 sq.
ἀνόσιος 202,25 203,9
ἀντακολουθέω 128,5 142,23 sq.
ἀντέχω. ἑαυτῷ 128,27 πρὸς τι 129,8
ἀντί 31,4 60,2 108,12 164,5 166,12 212,14
ἀντιβαίνω 87,15 105,33 sq. 106,39 186,29
ἀντίβασις 224,1
ἀντιβατικὸς 62,4
ἀντιδιαίρω 27,13
ἀντίδοσις 68,29
ἀντίθεσις 87,18 131,34 163,11
ἀντίκειμαι 12,14 16,9. 28 19,18 31,20
50,30 51,1. 20 60,13 64,8 87,13 90,16
101,16 118,25 127,5 161,1 175,7 176,17
180,21 196,28 200,11
ἀντικοπή τῶν ἀτόμων 46,13
ἀντικόπτω 87,15
ἀντικρυς 90,18
ἀντιλαμβάνω 6,13
ἀντιλέγω .190,22 225,10 226,24
ἀντιλογία 165,2
ἀντιμαρτυρέω 101,18 164,21 165,21
ἀντιπάθεια 174,21
ἀντιπαρέκτασις 216,29 217,9
ἀντιπαρεκτείνω 216,26 217,6
ἀντιπάσχω 226,31 227,23 229,7 sq. 280,
30 231,14 232,30
ἀντιπερίστημι 33,27
ἀντιπερίστασις 33,27 sq. 220,12
ἀντιπίπτω 17,12 166,9
ἀντιποιέω 226,33
ἀντιπράσσω 10,29 11,1
ἀντιστρέφω 52,5 (ἐπιστρέφω libri) 145,16
ἀντιτυπία 26,3 62,3
ἀντίφασις 12,16 13,4 163,11
ἀνωθεν 77,10 189,22 237,10
ἀνωμαλία 87,16
ἀξία 146,22 188,6 226,35
ἀξίόπιστος 165,21
ἀξις 65,21 70,1
ἀξιόω 36,15 59,21 67,8 70,29 96,12 104,
22 131,24 138,20 139,31 155,27 164,6
165,11 181,1 189,5 191,4 209,2 219,2
ἀξιωμα 177,7
ἀξιωσις 207,17
ἀόριστος. τὸ ἀ. ἐν τῇ τῶν ζῴων γενέσει 89,18
ἄοσμος 7,9

ἀπαγορευτικὸς 207,9
 ἀπαγορεύω 207,10 ἀπέληται 207,19
 ἀπάθω 193,8
 ἀπαιτέω 70,7. 11 139,6. 30 182,22. 32
 193,9 197,31
 ἀπαναλίσκω 73,14
 ἀπαντάω 166,11 168,23 172,20. 28. 29 sq.
 ἀπαράβατος 10,22 166,3 177,2 178,1. 2
 ἀπαρμυδιστος 210,20
 ἀπαρχή 164,9
 ἀπας 165,26 167,19 213,10
 ἀπατάω 183,20
 ἀπάτη varia genera 136,19
 ἄπειμι 87,3
 ἀπειράκις 103,14
 ἀπειρία. ἀπειρία τύχη διοικεῖται 103,8
 ἀπειρος. τὸ ἄ. 101,10 sq. 102,24—105,15
 ἢ εἰς ἄ. γένεσις 71,10 sq. ἀπλῶς ἄ. 103,
 22 μῆδὲν ἔσχατον τοῦ ἄ. 71,19 τὰ με-
 ταξὺ τοῦ ἀπειρου 71,12 (cf. Add.) ἄ.,
 πόσων μέτρων 201,9 ἴσον ἀπειρω 103,32
 ἄ. ἀπειρου μείζον 103,12 ἄπειρα πολλά
 103,14 τρία 103,25 ἀδιέξεττα 35,25
 ἀπειρων τάξις 102,29 ἀπειρων ἀρχῶν οὐ
 γνώσις 102,26 ἐπ' (εἰς) ἀπειρον 35,22
 37,8 47,13 88,1 103,26 140,15 196,1
 ἄπειρα κινεῖσθαι 35,23
 ἀπεμφαίνω 119,23 224,11?
 ἀπέριττος 208,1
 ἀπέχω 130,7 184,9
 ἀπίθανος 145,26
 ἀπλανής 41,13
 ἀπληστος 171,2
 ἀπλοῦς. οὐσία 3,26 4,13. 14 ὕλη 27,4
 σώματα 48,22 (cf. ἄτομος) ἀπλῶς 59,4
 62,32 162,13 168,1 ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης
 γίνεσθαι 71,12 87,22 sq. τὸ ἀναγκαῖον ἄ.
 ἔχειν 71,13 ἄ. opp. μετὰ διορισμοῦ 37,12
 ἀποβάλλω 60,7. 9 75,20 230,9
 ἀποδεικτικὸς. ἄ. ἔξις 151,5
 ἀποδειξις 4,5 151,5 171,19 172,2 176,18
 χωρὶς ἄ. καὶ παραμυθίας λέγειν 225,9
 ἀποδέω 67,28 173,25 223,21
 ἀποδίδωμι 85,7. 34 152,35 166,17 186,15
 214,14
 ἀπόδοσις 54,12 194,5 195,2 220,24
 ἄποιος 27,4 52,23 60,27
 ἀποκαίω 73,14
 ἀποκλείω 142,3
 ἀποκρίνω 65,22 66,4 106,37 232,23
 ἀπόκρισις 57,12 66,8 235,22 238,5

ἀποκτείνω 202,19
 ἀπόλαυσις 138,8
 ἀπολαυστικὸς 144,5
 ἀπολαύω 48,5
 ἀπολείπω 144,3 198,7 231,17
 ἀπόλλυμι 43,12. 15 53,5 223,6
 ἀπόλυω 115,32
 ἀποπληρώω 61,23
 ἀποπνίγω 223,22
 ἀπορέω 28,8. 17 82,34 86,6 89,2 96,8 171,
 23 196,13. 17. 22. 24 202,5
 ἀπορία 37,20 118,21 124,1 135,13 πρόει-
 σιν 233,25 ἀπορηθεῖσα 96,8
 ἄπορος 193,28
 ἀπορρέω 73,3 235,30 236,18
 ἀπορρίπτω 165,21
 ἀπόρροια. ἡ ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας λίθου 72,
 10 sq.
 ἀποσκευάζω 228,12
 ἀποσκευή 146,16
 ἀπόστασις 5,28 154,26
 ἀποστερίσκω 138,27
 ἀπόστημα 49,8
 ἀποστρέφω 139,3 149,19
 ἀποστροφή 40,11
 ἀποτελεσμα 225,21
 ἀποτελέω 152,35
 ἀποτρέπω. ἄλλος ἄλλῃ ἀπετρέπετο 214,15
 ἀποτροπή 196,26
 ἀποτυχία 61,12. 13 118,28 119,3
 ἀπουσία 6,26 18,18 55,23 123,29
 ἀπόφασις 52,15 53,7. 13
 ἀποφεύγω 173,9
 ἀποχωρέω 87,14
 ἀποψύχω 14,31
 ἀπρακτος 203,20
 ἀπρονοησία 203,11
 ἀπτός 59,19? 23
 ἄπτω 74,7 155,32
 ἀπωθέω 72,13 73,21 133,7
 ἄρα 9,29 11,8 40,16 54,14 55,15. 17 121,
 20 sq. 29 120,15 122,16 131,9 208,2
 209,12 210,7. 27 εἴπερ ἄρα 20,12
 ἄρα 8,31 9,2 ἄρα γε 36,1 47,31 82,4 168,
 26 ἄρ' οὖν 18,8 55,24 125,5 193,30
 ἀραϊός 72,31 73,18
 ἀργία 34,3 184,30
 ἀργός 191,21
 ἀργύριον 173,1
 ἀρδεύω 193,18
 ἀρεστός? 224,5

ἀρετή 161, 32 sq. 210, 22 και κακία ἀναίρεται Stoicis 210, 5 varia genera 149, 10 sq. ἠθικαί 149, 17—150, 22 142, 23 sq. διανοητικαί 150, 23—151, 16 νοητικῆς ψυχῆς 149, 13 150, 28 sq. πρακτικῆ 151, 1 ἀρετῶν κτήσεις dist. γένεσις 131, 13 197, 3 sq. εἰ ἐφ' ἡμῖν 187, 25 ἀναπόβλητοι 197, 3 ἀρετὴ συναναιρέται μῆ 128, 5. 15 μεσότης 127, 8 sq. 147, 8 διὰ τὴν τῶν ἀμέτρων παθῶν ἀποσκευὴν 146, 15 κατὰ πασῶν συνωνύμως κατηγορεῖται 157, 18 ἀρετῆ, οὐ ἂν ἡ ἀρετῆ, αὐτὸ τε εὖ ἔχον ἀποτελεῖ και τὸ ἔργον αὐτοῦ εὖ ἀποδίδωσι 152, 35 ὁ ἔχων τὴν τελείαν πάσας ἔχει 157, 22 ἀρετὴ ὅτι οὐτε γένος οὐτε δλον 128, 4—21 ἄνθρωπος τῶν ἀρετῶν χάριν ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν 130, 35—131, 17 ὅτι ἀνακαλοῦσθαι αἱ ἀρεταί 142, 23—143, 8 cf. 128, 5 πῶς αἱ ἀρεταί δι' αὐτὰς αἰρεταί 146, 14—148, 4 Ἐπιδρομή, πόθεν ἡ τῶν ἀρετῶν εὐρεσίς τε και σύστασις 148, 6—151, 16 διὰ τί αἱ ἠθικαί ἀρεταί μεσότητες 152, 35—157, 9 πότερον ὡς γένος ἢ ὡς δλον τῶν ἀρετῶν ἡ ἀρετῆ 157, 11—158, 2

ἀριθμέω 36, 16
ἀριθμός 40, 4 42, 31 43, 12 139, 23 166, 29 168, 4 235, 27 περιττός def. 43, 1 ἄρτιος def. 43, 1 ἐξ ἀ. ποιεῖν τὴν γένεσιν τῶν σωμάτων 214, 6

ἀρχέω 61, 26 106, 17 219, 24. 31
ἀρμή 216, 19 217, 5. 9 219, 3
ἀρμόζω 169, 11
ἀρμονία 64, 38
ἀρνέομαι 145, 26
ἀρπαγή 187, 17
ἀρρῦθμιστος 21, 2
ἀρτῶω 102, 5 192, 7 224, 17 227, 3. 6
ἄρτιος 42, 31 vid. ἀριθμός

ἀρχή 56, 19 159, 13 sq. 169, 16 = στοιχεῖον 20, 18 sq. (ἀρχαί?) 25, 22 dist. πέρας 71, 33 ἡ κάτω 72, 4 ἀ. τῶν ὄντων πεπερασμένα 102, 25 sq. ψυχικῆ 49, 3 πράξεων 184, 16 185, 15 στάσεως 76, 18 κινήσεως 47, 32 62, 16 sq. ἐν τοῖς αἰτίοις 195, 28 ὁ ἐξ ἀ. λόγος 228, 5 ἐξ ἀ. 68, 8 τὴν ἀ. 13, 15 14, 32 17, 32 18, 27 29, 11 30, 3. 21 31, 4 66, 23 167, 12 214, 21 232, 19

ἀρχω 4, 6 129, 3 180, 19 210, 8 212, 16
ἀσαφής 23, 3? 96, 11 208, 14

ἀσεβής 69, 30 203, 10
ἀσθένεια 20, 2 34, 23 63, 1
ἀσθενής 197, 22
ἄσκεπτος 22, 27
ἄσκησις 108, 10 122, 13 171, 16 198, 21
ἄσκοπος 168, 1
ἀστήρ 50, 9
ἄστοχος 165, 16
ἀσύμβολος 198, 4
ἀσυμμετρία 65, 2
ἀσύμμετρος 25, 5
Asyndeton 19, 12 34, 24 38, 14 107, 24 122, 32 222, 31

ἀσυνόπαρκτος 97, 28
ἀσφαλής 191, 7
ἀσημάτιστος 49, 30 52, 23
ἀσχολία 144, 24 208, 3
ἀσώματος 59, 18 sq.
ἄτε 187, 7 10, 13?
ἀτελής 35, 3 50, 27 69, 17 119, 20 198, 2
ἄτεχνος 226, 28
ἄτομος 25, 26 26, 6 46, 13 72, 30 213, 18 ἡ ἀ. 26, 7 31, 10 215, 1 ὑδροποιοί 215, 5 οἰνοποιοί 215, 6
ἄτονος 218, 5
ἀτοπία 129, 15 204, 3. 7
ἄτοπος 10, 8 19, 21 46, 19 42, 11 68, 34 69, 1 70, 2 169, 10 171, 12 193, 29
αὐ 214, 9 219, 28
αὐθις 185, 26
αὐλός 121, 2

αἰξήσις 58, 5 213, 1 διὰ τί κατὰ τὸ εἶδος μόνον, ἀλλ' οὐχὶ και κατὰ τὴν ὕλην; 13, 9—32 και τροφή sec. Aristotelem exponitur 233, 23—238, 23 descr. 236, 8—26 dist. μῖξίς τε και κρᾶσις 234, 9 γένεσις και φθορά 234, 8 προστιθέμενη γίνεται 234, 16 τὸ προστιθέμενον οὐτε δάσωματον οὐτε σῶμα εἶναι δοκεῖ 234, 17 κατὰ τὴν τοῖς ὁμοιομερείς προσθήκην 235, 8 ἡ προσκρινόμενη τροφή εἰς τῶν ὁμοιομερῶν ἕκαστον μεταβάλλουσα αἰξήσεως αἰτία γίνεται 235, 10 sq. καθὸ ὑπομένειν οἶόν τε τὰ (ὁμοιομερῆ), κατὰ τοῦτο ἡ αἰξήσις 235, 15 sq. cf. τροφή

αἰξῶ (αἰξάνω) 13, 11 sq. 219, 14 233, 16 sq. τὰ αἰξόμενα και μειούμενα οὐκ ἐξ ἐναντίων εἰς ἐναντία μεταβάλλει 15, 23—17, 6 τοῖς αἰξανόμενοις κατὰ φύσιν εἰς τελειότητα ἡ ἐπίδοσις 16, 1 αἰξανόμενων μέρη 235, 1 sq. τὰ αἰξόμενα κατὰ τὸ εἶδος

αύξεται 235,15—236,6 τηρεῖ τὸ σχῆμα
 236,26—237,5 idem exemplis aliunde
 petitis commendatur 237,5—238,23 ἐπι
 τῶν φύσει ἀξαναομένων πάντων τῶν μο
 ρίων ἐπίδοσις κατ' ἀναλογίαν 234,2 sq.
 σῶζον τὴν οἰκείαν φύσιν τὸ (κατὰ φύσιν)
 ἀυξόμενον τὴν προσθήκην λαμβάνει 234,3
 οὐδὲν τῶν κριναμένων ἀυξεσθαι λέγεται
 234,6 cf. τροφή, ἀυξησης
 αὐριον 37,2 177,7
 αὐτάρχης 17,15 131,31 160,24
 αὐτεξούσιος 182,24
 αὐτόθεν 155,3 175,2 182,26 193,3 219,29
 αὐτόθι 34,2. 5
 αὐτοκίνητος 47,4 sq.
 αὐτοκράτωρ 164,3 212,12
 αὐτόματος 168,19 sq. 172,6. 18 sq.
 αὐτοῦ. τὸ καθ' αὐτὸ orp. τὸ κατὰ συμβε
 βηκός 41,23 sq. 47,33 ἄλλος τρόπος τοῦ
 καθ' αὐτὸ 42,27 sq. αὐτοῖς = ἡμῖν 141,
 26 180,31
 αὐχμός 160,9
 ἀφαίρεσις 59,15
 ἀφαιρέω 59,6. 7. 16 69,8 156,21 201,30
 204,24 206,20 209,12 232,29
 ἀφάνταστος 101,16
 ἀφθαρσία 63,28
 ἀφθαρτος 8,22 31,17 53,3 63,19 78,20
 223,2
 ἀφήμι 68,19 73,12. 13 159,10 181,26 189,
 22 199,28 208,23
 ἀφίστημι 50,3. 23 67,16 70,32 101,33 120,
 17 sq. 154,18 155,8 171,13 180,15
 ἄφοδος 87,1
 ἀφορίζω 12,18 13,4 179,14
 ἀφοροδίσιον 144,27
 ἀφροσύνη δεῖ τούτων ἔσται ἄγνοια, ὧν ἡ
 φρόνησις ἐπιστήμη 136,14—27
 ἄφρων def. 136,17
 ἄχθομαι 134,7 150,19
 ἄχρηστος 179,21. 22 198,24 211,27
 ἄχρους 5,15. 17
 ἄχυρον 31,9 73,8
 ἀχώριστος 2,20
 ἀψυχος 181,16 sq.
 -
 βαδίζω 194,29
 βάθος 106,5 τρίτη διάστασις 106,18 τὰ
 ἐν βάθει τῶν ὑπασμένων διαφανῶν 5,23

βάθρον 64,2
 βάρος 123,26 237,7 sq. βάρους πέντρον
 237,12
 βαρύς 59,22 123,26 189,22 233,10 237,
 5. 13
 βαρύτης 58,31 181,27 185,28
 βασιλεία 198,9
 βασιλεύς 196,8
 βασίς 63,7
 βία 10,9. 15 sq. 74,6 129,20 sq. 175,5
 191,28 223,24 dist. ἄγνοια 131,18 sq.
 158,24 sq. dist. ἀνάγκη 181,23
 βιάζω 129,23 sq. 130,14 sq. 132,26. 30. 31
 159,12 223,36
 βίαιος 10,10 sq. 159,19 170,22
 βιβλίον 21,18 37,18 164,12. 13 165,10
 βίος 170,24. 26 171,3. 5. 13 186,19 212,23
 τέλειος 148,31 βίοι 170,11. 18. 20
 βλαβερός 128,25
 βλάπτω 128,28 129,6 sq.
 βλέπω 97,2
 βοήθεια 63,23 231,19 232,16
 βοηθέω 17,13 30,8 101,29 217,18. 27. 32
 βόσκημα 130,9
 βόσκω 67,34
 βουκόλος 67,32 202,17
 βουλευτικός 178,11 sq.
 βουλευτός 51,13 160,18
 βουλεύω 108,5 129,22 142,25 160,5
 178,8—180,2 185,2 sq.
 βουλή 107,18 160,4 178,8—180,2
 βούλημα 192,20
 βούλησις 67,15
 βουλητός 160,17
 βούλομαι 10,27 165,18 171,7
 βούς 67,33
 βραδύς 46,1 sq.
 βραχύς 40,8 96,11 105,5 193,1 220,14
 βραχύτης 34,21
 βυθός 31,12 223,25
 βῶλος 36,19
 γάλα 231,29 232,14
 γαμέω 193,11
 γάμος 202,21
 γάρ scilicet 38,16 41,14 52,7 55,10 76,5
 77,23 82,27. 30 105,34 147,6 231,10
 in responso 8,34 9,17. 20. 28. 32 11,30
 γε 83,1 121,5 122,12 140,24 129,27?

- γειννάσις 49,16
 γειννάσις 47,31 48,1 49,33 227,16 238,20
 γένειον 198,10
 γένεσις (καὶ φθορά) 21,6 37,20 48,30
 55,25 58,6 68,20 163,5.9.10 168,4 169,
 24sq. ἢ κυρίως 87,2—17 162,12 ἢ εἰς
 ἄπειρον 71,10 ἢ κατὰ φύσιν, τέχνην 168,
 13sq. ἢ πρὸς ἄλλα 49,29 dist. κίνησις
 81,29sq. πᾶσα διὰ κινήσεως 82,7 ἐπιπό-
 λαιος 232,13 dist. κρᾶσις 230,14 dist.
 ἀξίησις 234,8 φυσικοῖς σώμασι ἐν ἄλλο-
 τήροις τόποις 62,19 τὰ ἐν γ. 26,29sq.
 γενετή 197,17
 γενητός 2,23.29 31,24 62,19 64,1.24
 γενικός 22,29
 γεννάω 7,5 121,27 215,18 216,25 225,27
 230,33 231,32
 γέννησις 226,5
 γεννητικός 14,17
 γεννητός 32,1
 γένος 21,20 57,1 τὰ δέκα 27,9 τὰ κοινὰ
 τῶν γένει καὶ τῆ ὕλη 77,32 ὕλης διαφέρει
 78,6sq. οὐ πρᾶγμα τι 78,18 ἀφθαρτον
 τῆ τῶν γενομένων ἀνεπιλείπτω διαδοχῇ
 78,21 ἔργον τοῦ συντιθέντος 79,16 οὐ
 συναιρεῖται ἐν τῶν εἰδῶν 128,4
 γεραίρω 211,2
 γέρας 207,17
 γέρων 203,27
 γέωδης 73,19
 γεωμετρέω 133,25
 γεωμέτρης 106,5
 γῆ κατὰ τὸ ξηρὸν μᾶλλον ἢ ψυχρὸν 14,6
 opp. βαρὺ σώμα 237,5 πῦρ 49,10 πῶς
 εἰ φθαρτὴ ἢ γῆ, οὐκ ἐνδέχεται αὐτὴν καὶ
 ἄμα ποτὲ φθαρῆναι 36,17—37,13 τὸ παν-
 τὸς κατέχει μέσον 237,6.7 σχῆμα σφαι-
 ρικόν 237,15 γῆς μέσον 237,7
 γίγνομαι dist. χωρίζεσθαι 232,32 οὐδενός
 χάριν 167,20 ἐξ ἐναντίου ἢ τοῦ μεταξὺ
 121,19 ἐπὶ τινος 213,22 κατὰ τι 84,3
 96,37 παρὰ τινι 164,4 διὰ τινος 82,28
 91,32 ἐν 82,27 περὶ τι 19,23
 γιγνώσκω χάριν 190,28
 γλαφυρός 225,23
 γλεῦκος 232,5
 γλισχρος 231,1
 γλισχροτής 229,3
 γλυκός 56,22
 γλυκύτης 56,24
 γνήσιος 164,11
 γνωρίζω 139,10 176,27 201,14
 γνώριμος 10,15 66,17 82,9 144,20 165,10
 166,17.21 167,13.26 175,4 181,6 191,12
 γνώρισις 176,26
 γνώσις 70,1 102,3 132,6 136,19 211,27
 πολλή 215,30
 γονεύς 202,20
 γοῦν 8,11 27,6 30,27 107,32 129,4 139,3.
 20 142,16 206,15 217,4.19
 γραμματική 18,19sq. 30,11
 γραμμὴ 40,7 96,14sq. γ. κατὰ σημείον συν-
 τεθεῖται τὸ μήκος ἀξουσιν 219,13
 γράφω 165,11 189,32
 γυμνάσιον *exercitatio* 149,23 153,20 156,4
 γυμναστική 153,6
 γυνή 203,26
 δαίμων 170,18
 δέ γε 157,17
 δειλία 154,6
 δείκνυμι 17,25 37,1 63,4 105,13 123,2
 142,23 181,18 198,21 διὰ τινος 83,17
 90,34 ἔκ τινος 83,10 ἐπὶ τινος 17,18
 ἀπό τινος 120,4
 δεικτικός 32,29 183,26
 δεινότης dist. φρόνησις 143,6
 δειξις 4,4 37,17 77,24
 δεκτικός 20,32 42,4 52,30 56,6.30 100,30
 198,5
 δεξιός 16,12sq. 171,28
 δεσμός 223,16
 δεσμώτης 223,34
 δεσπότης 68,23 173,10 196,11
 δεύτερος 164,15
 δέχομαι 32,24 39,1 60,7 64,20 162,18
 200,18 218,18 *concedo* 73,8
 δέω 3,24 14,22 15,15 61,27 δεισθαι 2,26
 7,33 14,27 25,10 30,4 55,11 57,19 62,9
 63,12 c. Inf. 165,10 δεόντως 20,12
 191,19
 δέω. ἐνδέδεται αἰτίας 175,15
 δῆ 60,31 87,31 119,12.18 121,27 130,17
 140,23 145,14 154,21 159,34 160,19
 186,24 196,23 214,6 220,13 221,11
 225,25 234,14 δῆ ποτε 14,6.11 53,22
 δηλητήριον 218,6
 δῆλον ὅτι 12,13 42,6 etc. δηλονότι 84,
 38 etc. δῆλον ὡς 9,10 etc. δῆλον διὰ τι
 52,18

δηλώω 7,23 17,4 22,1 54,13. 29 125,33
204,7 219,33
δηλωτικός 21,15 27,15. 17 56,23 62,15
87,27
δημιουργός 66,32 167,15 225,19 226,28
διά c. Gen. 51,11 54,4. 12 57,23 62,28. 30.
32 63,2. 28 161,1. 14 164,3 165,12
172,11 δι' ἡμῶν γίνεσθαι dist. τὸ ἐφ'
ἡμῶν 180,10 181,14 sq. c. Acc. 52,18
55,27 56,26 61,18. 24 63,1 165,1. 17. 19
166,13 167,8 171,15. 13 174,19. 21. 27
δι' αὐτόν *per se* 138,23
διαβαίνω 217,22
διαβάλλω 142,2. 9 τόπον 131,23 sq.
διαβολή 142,5
διαδέχομαι 3,3
διαδίδωμι 48,6 97,5
διαδοχή 3,7 78,21
διάδουσις 48,7 97,12 235,31
διαδύω 73,2 237,9
διάθεσις 50,8 125,34 132,11 142,15 170,
20
διαίρεσις 124,23 219,33 def. 224,9 οἰκεία
166,21 τῶν κερναμένων 221,32 sq. οὐ
σῶμα ἀλλὰ πάθος 222,3 opp. μέρος
221,35 δ. ποιῆσθαι 83,16
διαίρετός. χρόνος, μέγεθος 46,3 sq. 222,
14 sq.
διαίρέω 36,10 38,15 43,2 79,6 104,24
125,1 sq. 149,15 166,22 opp. συντεθῆμι
116,11 ἄλλα 221,25 sq. 231,13 233,3
cf. 220,1? 214,19
διακονέω 5,16 6,13
διάκονος 5,14 6,9. 20
διακράτησις 167,24
διακρίνω 34,6. 18 144,17 231,31 232,19
διάκρισις 28,24
διαλαμβάνω 70,27. 30 141,25 181,1 214,
16 216,6 τί τινος 224,28
διαλείπω 88,18
διάλυσις 64,36
διαλύω 58,12. 13
διαμαρτάνω 187,16
διαμαρτία 191,16
διαμένω 88,16 193,16
διάμετρος 25,5 31,13 200,21
διαμονή 41,12
διαμορφώω 225,24
διάνοια dist. θεωρία 135,15
διαπέμπω 96,33
διαπίπτω opp. συμμένω 224,7

διαπλάττω 225,22 226,27
διαπνέω 34,16
διαρθρόω 82,34
διασπάω 192,11 195,15
διάστασις 106,14 214,10 222,19 sq.
διάστημα 35,24 46,18 218,23 219,6 οὐκ
ἄνω σώματος 106,3 δ. διαστήματος
106,12
διαστρέφω 129,11
διατείνω 164,17
διαφανής 5,11. 23. 28 6,7. 8. 9 26 222,34
διαφέρω 17,5 61,7 sq. 62,17 213 15
διαφεύγω 210,11
διαφθείρω 153,22 193,12 202,24
διαφοιτάω 218,5
διαφορά 21,8 27,3 sq. 68,4 78,1 108,21 sq.
166,26 169,23
διάφορος 170,17
διαφωνέω 199,23
διαφωνία 166,13 214,10 215,28 216,13
διάχυσις σωματική 126,8 τῆς ψυχῆς 126,9
διαψεύδω 136,18
διδασκαλία 165,7 198,21 κίνησις καὶ ἀλ-
λοίωσις τῶν ἔξων 82,16
διδάσκαλος 129,17 187,12 φιλοσοφίας ὑπὸ
τῆς ὑμετέρας μαρτυρίας κεκηρυγμένος
164,15
διδάσκω 199,5
διδυμότης 193,21
δίδωμι 212,16
δίεμι 35,30 36,20
διέξεμι 84,19
διέρχομαι 35,21 36,14 46,18 219,4 221,27
διήκω 216,15 217,35 221,34
διηνεχής 223,12
δίεστημι 19,18 59,23 211,21 219,16. 17
220,1
δικαίος 121,17 sq. γινόμενος 161,33 sq.
δικαιοσύνη διάθεσις 121, 15 ἰσότης τοῦ
ἐν ταῖς νομαῖς Ἰσοῦ 147,22 διτι δικαιο-
σύνης καὶ ἀδικίας καὶ ὅλων ἀρετῆς τε
καὶ κακίας ἐστὶν τις ἕξις μεταξύ 121,14—
122,29 πῶς εἰ ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναν-
τία γίνεται, οὐκ ἔσται ἐκ δικαιοσύνης ἀδι-
κία 161,33—163,12
δίκτη. δίκη ἀλύσεως 193,6
δίδο 25,9. 24 32,26 34,13 56,10 57,20 etc.
δίδοπερ 8,6
δίδοδος 234,29
διοικέω 103,8 192,12. 26 203,24
διοίκησις 192,1 203,19

διορίζω 28,29 84,33 86,27
 διορισμός 37,12
 δίοσμος 7,10
 διότι 8,14. 15 22,15. 18 27,27 32,11 38,17
 41,14 47,7 119,29. 32 123,18 131,16
 184,6
 διπλάσιος 103,31
 διπλοῦς 158,30
 δίπους 7,25 197,20
 δῖς 52,1 200,22
 δισκεύω 167,8
 διψάω 24,26
 δῖωκω 149,19
 δόγμα 164,16 177,6 187,9. 12. 27 188,22
 199,23 205,23 212,9 213,14 238,23
 δόξα 66,17 212,24 232,19
 δόξα 145,28 164,21 ἡμαρτημένη 180,24
 προκαταβεβλημένη 98,19 165,18 δοξῶν
 παρ' ἀλλήλας θέσις 171,21 Ἀριστοτέλους
 164,13 165,3 Ἐπικούρου 25,21 ἐμή 212,6
 μέγιστον τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν 141,29
 δοξάζω 160,16 165,27 212,13
 δόσις 146,20
 δοῦλος 68,27
 δῶμα εἰμαρμένης 202,22
 δραχμή 65,34
 δρόμος 173,10
 δύναμις 3,21 47,8 119,20 τοῦ ἐφ' ἡμῖν
 51,16 τοῦ τέλειον γίνεσθαι 119,9 προη-
 γουμένως τῶν βελτιόνων 119,11 συμμε-
 τρία 64,36 πῶς ἡ αὐτὴ δύναμις τῶν ἐν-
 αντιῶν λέγεται 32,21—33,23 59,26—60,31
 δ. τῶν ἀντικειμένων ἀδιάφορος 118,25 τῆς
 εἰς τὸ ἀντικείμενον μεταβολῆς 175,16 πρὸς
 τι 56,12. 13. 24 δευτέρα 81,9 πρώτη ib.
 τοῦ ἐσχάτου αἰσθητηρίου descr. 97,9 sq.
 τὰ ἐξ ἀνάγκης ὄντα ἐν θατέρῳ οὐκ ἔχει
 δύναμιν τοῦ ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ ἐναντίον 175,25
 ὁμοία πάντῃ 97,14 ὡσπερ πέρας τοῦ
 σώματος, οὗ δ. ἐστὶ 97,13 εἶδος ἀγαθῶν
 137,22 cf. 118,26 μία πολλαὶ πῶς γί-
 νεται 97,18 ἡ ἀπὸ τοῦ θελοῦ σώματος ἐγ-
 γινομένη τῇ ἐν γενέσει duplici ratione
 explicatur 47,30—49,27 et 49,28—50,27
 δυνάμει ζωῆν ἔχειν 54,3. 11 dist. oiovel
 116,1 οἷς τὸ δ. ὑπόκειται, φθαρτὰ 26,30
 36,14 55,26
 δυνατός. τὸ δ. ἀναίρεται, εἰ πάντα καθ'
 εἰμαρμένην γίνεται 8,29 -- 13,8 def. 9,7
 30. 25 sq. ἔποιτ' ἂν τοῖς πάντα γίνε-
 σθαι καθ' εἰμαρμένην λέγουσιν τὸ δυνατόν

εἶναι μόνον τὸ γινόμενον ἐξ ἀνάγκης 10,9
 Stoicorum 176,15 opp. ἀδύνατον 177,8
 180,14 sq. 200,19 sq.
 δυσκίνητος 122,9
 δύσλυτος? 196,23
 δυστυχής 203,27
 δυσχέρεια 214,15
 δυσχερής 125,26
 δυσχωρία 200,23
 δῶρον φύσεως 197,22

ἐαρ 89,6
 ἐάω 129,19
 ἐγγίγνομαι 47,28 48,9. 23
 ἐγγυτέρω 49,6 50,10 87,3 κείσθαι τῆς
 τῶν θεῶν κινήσεως 50,22
 ἐγκαταμίγνυμι 100,3
 ἐγκλισις 195,12
 ἐγγχειρέω 181,9
 ἐθίζω 150,18 159,15 160,31 198,28
 ἔθνος 101,6
 ἔθος 149,10 161,1 198,25. 27. 28
 εἰδοποιέω 21,8 49,32 56,26 ἴδοναι εἶδο-
 ποιούμεναι ταῖς ἐνεργείαις 146,6
 εἰδοποιός 14,24 15,2 58,22
 εἶδος 52,24 55,8. 23 sq. 77,33 162,13 οὐ
 πρὸς τι 54,20 καὶ σχῆμα σωμάτων se-
 cundum Platonicos 58,1—34 αἰτία 166,24
 ἐν τῇ ὄλῃ οὐχ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ 17,7—
 19,15 29,30—30,22 πῶς ἐν τῇ ὄλῃ πό-
 τερον καθ' αὐτὸ ἡ πατὰ συμβεβηκός 41,20
 —43,17 opp. ὄλη 13,11 sq. 41,21 sq.
 τὸ ἐν οὐσίᾳ 4,12 τὸ μάλιστα ἀπλοῦν 4,13
 τὸ ἐν τοῖς συνθέτοις 4,15 συναμφοτέρον
 78,3 sq. καὶ πάθος λαμβάνειν 50,5 ἐνὸς
 ἀναιρέσει οὐ συναναιρεῖται γένος 157,14
 κατ' εἶδ. αἰδιότης 63,24 ἐνυλον 39,15
 ἄυλον 40,5
 εἰκότως 23,16 51,15
 εἰκτός 62,4
 εἶχω 129,6 179,10 184,1
 εἰκῶν 97,7
 εἰλικρινής 14,30 62,12 145,29
 εἰμαρμένη 8,29 sq. 51,22. 25 227,7 dist.
 τὸ ἐξ ἀνάγκης 51,27 de fato librum ad
 Caesares mittit 164,3 Aristotelem se-
 quetur ib. 13 Adversariorum placita
 explicabit 165,1 ἡ εὐρεσις τῆς ἀληθείας
 χαλεπωτάτη τῇ δοκεῖ τῶν δοξῶν ἔκα-

- τέρα πολλά άντιμαρτυρεΐν τών έναργών
 164,20 Peripati de fato doctrina 165,
 14—171,17 Stoicorum de fato doctrina
 adumbratur 171,18—172,16 εΐναι τι τήν
 ει. ικανώς ή τών άνθρώπων συνίστησιν
 πρόληψις 165,14 έν τοις κατά τ. ειμ.
 γινομένοις χώραν έχει τά παρά τήν ειμ.
 170,7 αίτία τοις γινομένοις 166,15 έν
 τοις ποιητικοίς αίτίοις 167,14 έν τοις
 ένεκά του γινομένοις 169,3 έ. τ. έ. τ. κατά
 φύσιν γ. 169,18 ταυτόν ειμ. και φύσις
 169,19 και νόμος έναντία 209,13
- ειμί. τó τί ήν εΐναι 43,4 dist. εϋ εΐναι
 63,16 τών όντων άριστον 62,28 τó όν
 37,21 ή άγαθόν ή κακόν ή διάφορον
 124,10 ότι μή άπειρον 101,10—107,4
 ό λόγος δεικνύναι θέλων άπειρον τó όν
 διά του τόν έν τῷ του κόσμου πέρατι
 ήτοι έκτενειν του κόσμου τήν χειρα ή
 κωλυθήσεσθαι 101,10sq. 102,10 105,19sq.
 106,32 τó μηδέπω όν 37,22 τó μη όν
 18,10 27,6 37,23 105,31 107,3 έκ μη
 όντος γίνεσθαι = άνατιώς γίνεσθαι 192,15
 τήν αλήθειαν τήν έν τοις οϋσιν μετέρχε-
 σθαι 171,24 εΐναι τινος, πρός τι 54,21 sq.
 τινι 18,13. 22 sq. 34,33 35,8 etc. τι
 48,13 35,3 περί τι 20,10 έστιν 15,9
 53,9. 25 68,29 217,16 έστιν ότε 135,17
- ειρμός 192,1 195,19
- εις. πρός έν λέγεσθαι opp. πολλαχώς λ.
 128,15
- είσαγω 25,19. 20 26,2 105,4. 15 174,3
 185,9 192,13 201,5 212,5
- είσποίησις 202,17
- είτα 46,1 201,25 202,25
- είωθα 171,5
- έκαστος. τά καθέκαστα opp. τά κοινά 7,
 21sq. 59,5sq. 88,12 132,1 sq.
- έκάστοτε 13,8. 27 30,5 42,31 57,21
- έκθεσις 202,24
- έκκρίνω 223,25 231,25 232,9. 29
- έκκρούω 170,14
- έκλειψις 193,13
- έκούσιος opp. άκούσιος 130,3sq. def. 131,
 33 sq. 183,27 dist. τó έφ' ήμιν 183,26
- έκπίπτω τήν αισθητήν φύσιν 105,13
- έκπύρωσις 226,17
- έκτασις 167,25 175,11 217,32
- έκτείνω 101,11 102,20 105,20 106,37
- έκτιθήμι 66,22 77,11 192,18 233,23. 29
 παιδα 202,16
- έκτικός 192,19
- έκτός 33,27 101,21. 23. 28 211,13 κόσμου
 101,12 άγαθά 141,29
- έκτρέπω 199,24
- έκτροπή 154,30
- έκών 129,2
- έλαιον 73,15 229,2
- έλατός 73,12
- έλαττώ 232,27
- έλαύνω 217,20
- έλεγχος 193,2
- έλέγχω 178,25 180,23 200,9 211,5 215,26
 223,19
- έλευθεριότης 123,12 146,19
- έλεύθερος 68,23 189,12 200,5
- έλω 72,9sq.
- έλλείπω 16,36
- έλξις 73,23
- έλπίζω 172,21
- έλπίς 173,8
- έμβάλλω 231,31
- έμμένω 73,30 74,1 172,18 188,15
- έμμηνος 64,6
- έμπαλιν 87,17 127,10 130,34 134,15. 21
 144,20
- έμπίπτω 133,8 238,18
- έμπίς 226,28
- έμπλέκω 195,14 217,21
- έμποδίζω 5,18 82,19 121,1 134,10 135,1
 169,30 170,25? 181,27 236,5
- έμπόδιος 203,21
- έμποδών 2,27 105,34 168,6
- έμπροσθεν 132,22 194,28
- έμφαίνω 77,9 123,5
- έμφασις 97,4
- έμψυχος 3,11. 12 20,30 48,16
- έν. έν άμαρτήμασιν εΐναι 129,13 cf. 124,27
- έναιμος 238,14
- έναντίος 32,21 sq. 175,19 sq. τó κυρίως έ.
 16,10 ποιητικά τών έ. 32,30 opp. στέ-
 ρησις 55,22 sq. παρά μέρος τών έ. δεκ-
 τικόν 20,32 33,7 έν μηδετέρῳ όν τών έ.
 32,25 άμα έχειν τάς τών έ. δυνάμεις
 32,27 τά έ. διά τί ή ούκ έξ άλλήλων ή
 ούκ έξ άλλων 28,9 sq. ει τó έτερον τών
 έναντίων πολλαχώς, και τó έτερον πολ-
 λαχώς 131,24 sq. τά έ. πλείστον άλλή-
 λων διέστηκεν έν τῷ αὐτῷ γένει 19,18
 τά έ. τῷ αὐτῷ ύπάρχειν κατά ταυτό άδύ-
 νατον 24,25. 30 πώς λέγομεν τήν αὐτήν
 δύναμιν άμα έναντίων εΐναι 59,26—60,31

- cf. 32,21 — 33,23 πῶς εἰ ἐκ τῶν ἐναντιῶν τὰ ἐ. γίνεται, οὐκ ἔσται ἐκ δικαιοσύνης ἀδικία 161,33—163,12 τινος 60,8 τινι 59,31
 ἐναντιόω 101,30
 ἐναντιώσεις 42,5 50,10 sq. 56,28 64,19 sq. 108,24 123,22 229,11 sq. 230,28
 ἐνάργεια 196,20
 ἐναργής 133,23 139,8 164,21 172,2.4 175,8 196,16 201,6 208,2 217,15 227,13
 ἐναρμόζω 72,16
 ἐνδεής 25,9. 13. 16 74,26
 ἐνδεῖα 126,26 131,27 140,28
 ἐνδείκνυμι 144,6 204,6
 ἐνδέχομαι. ἐνδέχεται 36,19 63,27 185,25 τὸ ἐνδεχόμενον 8,30 sq. 30,26 sq. 51,13 88,25 174,28—176,13 176,14—178,7 201,16 sq. ἐνδεχομένως 172,7 175,2
 ἐνδέω 198,23
 ἐνδίδωμι 180,7 186,26 βραχεία πιθανότητι 106,35
 ἐνδον 34,10 225,23
 ἐνδύω 73,1
 ἐνεμι 21,19 130,21. 23 165,8 180,29 182,20 183,4 190,9 193,29 201,7
 ἐνέργεια 17,11 sq. 52,16 τέλειος, ἀτελής 35,3 ἀδιάφοροι, μοχθηραί, ἀγαθαί 124,9 ἢ ἀπὸ τῆς ἔξεως σωστικῆ ἔξεως 81,23 ἀνεμπόδιστοι 135,1 αἱ κατ' ἀρετὴν ἡδεῖται 144,9 εἰ ἡδονή 120,12. 20 124,7 sq. ταῖς ἐνεργείαις συνδιαίρεται 124,2
 ἐνεργέω 133,31 146,21 160,27 183,2 185,9 193,23 199,1. 32 205,9. 28 217,22
 ἐνέργημα 205,4
 ἐνεργής 54,15 76,2?
 ἐνέχω 104,18
 ἐνθα 105,26 204,26
 ἐνθεν 184,25
 ἐνιαύσιος 87,20
 ἐνιοι 57,27 165,1 196,8 221,23 223,19
 ἐνίστημι 101,22 155,4 168,6 177,26 184,8 227,1 46,13?
 ἐννοια 66,32 129,9. 11 172,17 217,3 218,11
 ἐνοχλέω 140,29 τὸν λόγον 228,12
 ἐνόησις 140,28
 ἐνώω 64,33 214,8 216,1. 14 217,28 223,7. 31 224,10 228,35 230,33
 ἐνστασις 46,15 101,24
 ἐνταῦθα in terra 70,1 224,33 234,8
 ἐντελέχεια 54,11. 20 sq.
 ἐντεῦθεν 227,6
 ἐντός 33,26
 ἐντυγχάνω 165,10 180,15. 17
 ἐνυλος 42,5 55,10 229,8
 ἐνυπάρχω 55,3 58,11
 ἐνωσις 195,16 215,11 223,9 229,1
 ἐξαίφνης 122,13
 ἐξάπτω 62,7 227,14. 16. 26 228,3
 ἐξασθενέω 34,27
 ἐξεμι (εἶμι) 74,11
 ἐξεστι 199,10
 ἐξέτασις 165,6 215,25
 ἐξετάζω 106,36 178,20 184,4 199,23 208,18 216,4
 ἐξηγέομαι 187,35
 ἐξήγησις 17,3 81,4 ἐζητήθη ὑπὸ τῆς ἐ. 81,17
 ἐξιμαζέω 74,27
 ἔξις 16,7 57,5 81,18 162,1 sq. 197,4 sq. εὐμετάβολος 163,1 μοχθηραί 129,31 τ. μεμιγμένων 221,17 sq. ἀφ' ἧς πράττομεν 206,18 μέση 121,14 sq. ἀπὸ τῆς ἐ. ἐνεργεια εἰς ταῦτὸν ἐπιβοσις 81,23 τοῖς ἔξιν ἔχουσιν αὐτὴν μεμιχθαι λέγειν 222,27
 ἐξίστημι 16,3 47,23. 25. 26 53,5 62,27 223,6
 ἐξομοίω 236,28 238,11
 ἐξομοίωσις 237,17
 ἐξουσία 107,36 159,19 164,9 166,13 169,7 180,20 181,6 186,17 187,18 189,1 197,10 205,19
 ἔξω 191,1
 ἔξωθεν 48,26 64,13 102,21 159,14 168,16 180,6 181,29 184,3 190,8 193,3 208,27 225,26 233,31
 ἐξωθέω 133,3
 ἔοικα 20,2 184,20 202,7
 ἐπαγγέλλω 171,8
 ἐπαγωγή 37,1 77,28
 ἐπαινετός 210,27
 ἐπαινέω 108,4 159,6 197,20 211,1 dist. θαυμάζω 197,20
 ἐπαινος 206,1 sq.
 ἐπαίρω 175,12 187,20
 ἐπακολουθέω 144,17 192,4
 ἐπακολούθημα 178,13
 ἐπαναλίσκω 236,21
 ἐπάνειμι 199,24 228,5
 ἐπανορθόω 211,2
 ἐπανόρθωσις 207,18
 ἐπαιδῆ 174,23
 ἐπαφή 167,24

ἐπεισφρῖνω 218,27
 ἔπειτα 52,17 82,26 130,27 215,3 238,12
 ἐπέκεινα 101,11. 19 104,17 105,20
 ἐπεξέρχομαι 37,4. 5
 ἐπέχω 72,24
 ἐπὶ c. Gen. 52,5 53,10. 14 57,11. 16. 17. 20.
 29 58,9 59,9 61,7 64,1. 15 75,19 161,24
 174,7 178,25 191,6 199,19 217,15 234,7
 c. Dat. 61,19. 27 62,12 161,2. 9. 13 162,
 28 168,24 173,27 178,31 180,29 189,14
 237,30 238,8
 ἐπιβάλλω 96,34 217,24
 ἐπιβάτης 153,4
 ἐπιβουλεύω 203,26
 ἐπιγίγνομαι 79,17 124,19 144,27 172,19
 192,5 198,10
 ἐπιγράφω 108,21
 ἐπιδεικνυμι 40,8
 ἐπιδειξίς 165,6 215,30
 ἐπιδεκτικὸς 55,24 199,15
 ἐπιδέχομαι 122,23 128,11
 ἐπιδίδωμι 171,26 204,27
 ἐπίδοσις 15,21. 29 81,23 126,29 237,4
 238,2 233,32
 ἐπιδρομή 108,17 148,5
 ἐπεικτής 142,6
 ἐπιζητέω 14,11 48,8 70,17 72,17 124,21
 219,10 225,18
 ἐπιθυμέω 120,17 sq.
 ἐπιθυμητός 74,21
 ἐπιθυμία def. 120,5 cf. 39 130,16 159,22
 ἐπικαλέω 128,29. 30 181,1
 ἐπικρατέω 64,21 65,15
 ἐπιλαμβάνω 34,22 83,15 90,30 234,21
 ἐπιλέγω 171,4
 ἐπιλείπω 3,5
 ἐπίλυπος 130,11
 ἐπιμέλεια 20,4 65,20 170,15 197,23 212,
 21
 ἐπινοέω 218,22 237,28 238,17
 ἐπίνοια 29,21 39,17 59,6 79,18
 ἐπίπεδον 40,8 219,15 ἕξ ἑ. τ. γένεσιν ποιεῖν
 σωμάτων 214,5
 ἐπιπλήττω 189,4
 ἐπιπολάζω 74,8
 ἐπιπόλαιος 216,3 232,13
 ἐπιπολή 233,11
 ἐπιπολής in *superficie* 225,22
 ἐπιπωματίζω 72,13. 23
 ἐπιπρέω 34,9 235,30 238,16
 ἐπισπᾶω 73,23 74,8

ἐπίστασις 71,2
 ἐπιστέλλω 130,25
 ἐπιστήμη descr. 102,27 82,5 100,30 151,5
 196,5 210,23
 ἐπισύνδεσις 195,3 196,2
 ἐπίτασις 14,12. 14 15,11
 ἐπιτείνω 19,17
 ἐπιτηδειότης 30,30 31,8 52,29 53,14. 17
 56,14 60,1. 26 198,5
 ἐπιτίθημι 70,31
 ἐπιτιμάω 187,11 190,26
 ἐπιτίμησις 187,13
 ἐπιτίμιος 158,30
 ἐπιτυγχάνω 171,8
 ἐπιφάνεια 5,2 sq. 34,8. 14 54,22 188,2
 221,2 213,3. 12 231,1
 ἐπιφανής 204,26
 ἐπιφέρω 28,11 52,18 95,33 96,9 210,11
 ἐπιφράσσω 218,32
 ἐπιχειρέω 181,9
 ἐπιχειρήσις 100,25 105,17
 ἐπιχέω 221,28 238,18
 ἐπίχυσις 99,2 233,8
 ἐπιψύχω 34,8
 ἔπομαι 9,21 10,8. 27 12,24 36,23 45,31
 61,12. 14 71,21. 30 72,14 73,4 157,12.
 15 171,19 178,19 179,23. 26 184,25
 208,21
 ἐποχέομαι 114,21 115,21 185,7 196,15
 ἐράω 129,1
 ἔργον 52,15 61,25 64,8 70,25 79,17 107,34
 203,4. 25 204,1
 ἐρυθθαίνω 139,12
 ἐρυθθιάω 139,14
 ἐρωτάω 7,13 65,22 66,5 68,17 101,17
 205,3 208,12 210,7. 18
 ἐρώτησις 66,11 sq.
 ἐσθ(ω) 24,27 203,28
 ἔστε 6,11. 17. 19 15,1. 18 25,9 30,31 37,4
 83,3
 ἔσχατος 58,11. 13 71,12 140,18 238,14
 ἑταῖρος 216,12
 ἔτομος 65,21
 εὐ 148,17 149,21 152,35 164,5
 εὐαπόβλητος 122,8
 εὐαρεστέω 10,20
 εὐγνώμων 204,2
 εὐδαιμονία 138,8 def. 148,29 cf. ib. 6.
 12 sq. 144,1 196,11
 εὐδίαίρετος 221,27 231,13 224,3 233,8
 εὐδοκίμew 216,8

εὐέκτης 20,4
 εὐέλεγκτος 200,10
 εὐεξία. πῶς οὐχὶ τῇ εὐεξίᾳ ἢ νόσος ἀντίκει-
 ται μᾶλλον τῆς καχεξίας 19,17—20,15
 149,24
 εὐθύων 175,6 182,25 187,24
 εὐθύς 15,13 54,21 119,7. 19 144,19 c. Dat.
 193,24 237,17 τὰ ἐπ' εὐθείας γινόμενα
 88,1 sq. εὐθεῖται scil. γραμμαί 96,15
 εὐκίνητος 72,32 122,8
 εὐλαβέομαι 22,27
 εὐλογος 62,8. 36 168,1 170,9
 εὐμετάβολος 163,1
 εὐοδέω 171,9
 εὐόριστος? 228,36
 εὐπάθεια 224,1
 εὐπαθής 233,4
 εὐπλοία 118,31
 εὐπορέω 70,31
 εὐπορία 134,25 193,28
 εὐρεσις 54,8 81,2 148,5. 33 164,20 214,14
 εὐρετής 184,1
 εὐρίσχω 172,25 216,13
 εὐρέβεια 167,11 188,7
 εὐσεβέω 188,7
 εὐσεβής? 202,26
 εὐσθένεια 126,15
 εὐτακτος 3,6 11,2 63,24 169,25 203,23
 εὐτονος 218,4
 εὐφύης 161,27
 εὐφουλία 224,1
 εὐχάριστος 212,17
 εὐχλή 164,3
 εὐχομαι 128,30
 ἐφάπτω 217,23
 ἐφαρμόζω 21,20 97,9 128,20 193,4
 ἐφεξῆς 83,7. 15 sq. 135,12 153,14
 ἔφεσις 3,16 40,11 63,20 74,25 120,20 142,29
 ἐφήμι 3,19 40,17 74,29 120,17 sq. 142,28
 164,7
 ἐφίστημι 228,26
 ἔχω 210,11 opp. ἔχομαι 219,6 ἀνάγκην
 171,22 ἀνάγκας 210,19 τ. αἰτίαν 173,26
 τι εὐλογον 186,17 ὀλίγον τὸ τέρπον 145,31
 χώραν 184,32 λόγον 185,22 ἰσχὺν ἐν
 τινι 186,8 λέγειν 184,23 ἄλλως παρά τι
 71,4 ὡς ἔχει φύσεως 201,29 ἔχασθαι
 τινας 193,6 216,4
 ἔω 57,2 180,17 227,20 230,31 233,5 237,
 2. 11. 19

ζάω 34,3 159,14 ἀπορίαί πρὸς τοὺς τὸ ζῆν
 (οὐκ) ἀγαθὸν εἶναι λέγοντας 118,22—120,2
 ζέσις 61,33
 ζηλοτυπία 203,26
 ζηλόω 165,8
 ζημία 138,24 174,4
 ζημιόω 138,17 209,16
 ζητέω 17,28 74,5 86,5 137,23 148,12 165,
 12 174,8. 9 180,14. 17
 ζήτησις 17,22. 34 23,17 81,2 166,14 180,
 17. 20
 ζητητικός 143,7
 ζωδιακός 50,8
 ζωή 52,13 54,3. 11. 12. 15
 ζωον 19,30 55,2 sq. 75,30 sq. κατ' εἶδος
 δίδιον 89,20 ζ. γένεσις 64,31 89,20
 φθορά 64,35 65,5 ἄλογα συγκατατίθεται
 107,8 ἔλκει τὴν τροφήν 74,20
 ζωτικός 191,32

ἢ primam solutionem aporiae inducit 15,31
 17,17 18,4 19,23 20,26? 28,25 35,4. 27
 36,23 41,25 84,11 88,19 118,25 124,11
 primae alias addit 16,11. 13. 30 19,3. 6
 20,32 29,5 35,10 36,1 89,4 124,31 125,9
 ἕτοι . . ἢ 20,21 29,30 47,11 etc.
 ἡγέομαι 172,12 183,18 205,1 208,10
 ἦδη 27,7. 8 37,4 38,9 108,2 122,24 123,9
 131,30 155,33 156,14 205,14 214,3 223,19
 ἦδ ομοί . πῶς οὐδὲν τε τὸν αὐτὸν ἠδεσθαι καὶ
 λυπεῖσθαι 24,23 — 25,17 121,3 139,26
 125,11 sq.
 ἦδ οὐκ ἐν ἐνεργείαις αἰσθήσεων, διανοίας,
 θεωρίας 135,15 σύμμετρος 126,27 εὐλε-
 κρινής 145,29 ὀλίγον ἔχουσα τὸ τέρπον
 145,31 ἀπὸ τοῦ αὐτεῖν 121,2 137,30 ἐπὶ
 τῷ γεωμετρῆν 133,25 τοῦ θεωρεῖν 25,2
 τροφῆς 144,21 τεκνοποιίας ἐνεκα 144,27
 dist. πόνος 125,33 λύπη 25,1 βία 133,
 26 ἀνεμπόδιτος ἐνεργεῖα 143,13. 32
 ἐνεργεῖα χάριν 144,8 ἢ ἐπ' ἄλλη ἐνερ-
 γεία ἀδύνατον ἐπ' ἄλλη γίνεσθαι 120,26
 θηριώδης 127,29 νοσηματώδης 127,29
 φθαρτικαὶ ἀλλήλων 121, 3 133, 10 sq.
 137, 28 συνδιαρροῦνται ταῖς ἐνεργείαις
 120,14. 21 124,8 137,35 οὐκ ὁμοειδῆς
 πάσα 133,20 sq. 137,1 sq. 24 sq. ὁμώνυ-
 μοι 125,18 ἐν ἡ. καταζῆν 170,23 ὅτι
 μὴ ὁμοειδεῖς 120,4—121,11 ἀπορία, ὅτι

ἡ κοινὴ ἡ. ἡ ὡς γένος λαμβανομένη οὐτ' ἀγαθὸν ἐστίν οὔτε κακὸν οὔτε ἀδιάφορον 124,3—126,5 ὅτι τῆ ἡ. λύπη ἐστίν ἐναντίον ἀλλ' οὐ πόνος 126,7-32 διὰ τί, εἰ λύπη πᾶσα κακὴν τῆ ἐαυτῆς φύσει, οὐχὶ καὶ ἡ ἡ. πᾶσα ἀγαθὸν τῆ ἐαυτῆς φύσει 127,3—128,2 περὶ ἡ. 133,20—134,27 πῶς σωθήσεται τὸ εἶναι τι μεταξὺ ἡ. καὶ λύπης 134,29—136,13 πῶς εἰ ἡ λύπη κακὸν πᾶσα, οὐχὶ καὶ ἡ ἡ. πᾶσα ἀγαθὸν 136,30—137,20 ὑπὸ τί τῶν ἀγαθῶν ἡ ἡ. ἂν εἶη 137,21—138,5 διὰ τί φορτικωτάτους εἶπεν τοὺς ἐν ἡ. τὸ τέλος τιθεμένων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἡθικῶν Νικομαχείων 138,8—139,14 ὅτι μὴ ὁμοειδεῖς αἱ ἡ. 139,16—28 πῶς εἰ ἡ ἡ. ἐστὶ κατὰ Ἀριστοτέλη ἐνέργεια τῆς κατὰ φύσιν ἔξεως ἀνεμπόδιτος, οὐκ ἔσται καὶ ἡ εὐδαιμονία κατ' αὐτὸν ἡδονή 143,13—146,12 ὅτι οὐ τὸ καλὸν τῆς ἡ. χάριν αἰρετόν, ἀλλ' ἡ ἡδονὴ τοῦ καλοῦ inscriptum est iteratae parti extremae cap. XXIII 151,17 cf. 159,12 sq. τὸ ὁμοῦ μὲν λέγειν τὰς ἡ. μόνως εἶναι δι' αὐτὰς αἰρετάς... ὁμοῦ δὲ τὸ μὲν καλὸν αἰρετόν... ὡς ποιητικὸν ἡ., μὴκέτι δὲ καὶ τὸ αἰσχροὺν φάσκειν αἰρετόν γίνεσθαι 145,21 τὸ λέγειν τὰς μὲν ἐπὶ ταῖς καλαῖς ἐνεργείαις γινομένας ἡδονὰς εὐκρινεῖς εἶναι... τὰς δ' ἐπὶ ταῖς αἰσχροῖς ὀλίγον ἐχούσας τὸ τέρπον 145,28 sq.

ἡδύς 125,26 sq. 184,8 dist. ἡδιστός 135,23 ἡθικός comp. διανοητικός, νοητικός 149,10 ἡθός 170,18 198,29 ἡλεκτρον 73,8 74,10 ἡλικία 141,26 142,7 193,12 ἡλιος 50,8 195,12 ὕδωρ ἔλκει 74,18 πῶς οὐχὶ ἡ πρόσθοδος τοῦ ἡλίου καὶ ἡ ἀφοδος ὁμοίως αἰτία γενέσεως καὶ φθορᾶς 87, 1—21

ἡμεῖς. τὸ ἐφ' ἡμῖν def. 180,4 dist. τὸ ἐκούσιον 183,26 107,6—108,16 130,14 sq. 169, 13 sq. 172,3 sq. 180,3—186,12 205,7 sq. 208,12 Stoicorum doctrina 181,13—182,19 cf. 196,24 sq. ὅτι εἰ τοῦ ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀντικείμενον μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐδ' αὐτὸ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐφ' ἡμῖν ἔσται 50,30—51,18 περὶ τοῦ ὅτι καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν καθ' εἰμαρμένην 51,20—52,10 τῷ ἐφ' ἡ. ἀντίκειται τὸ μηδὲν εἶναι ἐφ' ἡμῖν 51,20 τὸ ἐφ' ἡμῖν τι εἶναι οὐκ ἐφ' ἡμῖν 51,5

ἡμέρα 34,22 194,30 ἡμισυ 103,33 ἡμισφαίριον 237,8 ἡρεμέω 59,27 62,21 175,23 ἡρεμία 47,33 ἡττάω 133,4 159,13

θάλασσα. ea quae Aristoteles de mari dicit Meteor. II, 1—3 in compendium contracta sunt 98,17—100,24

θάνατος 119,29 170,22 θαρρέω 106,36 154,20 207,4 196,22 (θαρσέω) 164,9

θάρος 146,17 θαυμάζω 183,22 195,1 197,21 208,1 θαυμαστός 190,6 217,26 227,4 238,23

θέατρον 139,20 θεῖος 4,2 10,17 26,29 sq. 31,17 40,24 sq. 48,24. 28 63,25 69,7 89,21 164,9 169,24

195,11 198,17 201,3 207,2 τῶν θεῶν πρόνοια 65,19 sq. 68,20 69,3. 7 θεϊότατοι αὐτοκρατόρες 212,12 θείας φύσεως δῶρον 197,21

θεμέλιον 194,11 θεολόγος 98,20 θεός 32,15 52,13 68,21. 22. 25 69,10. 30

70,6 128,30 170,16 188,2 192,26 197,30 200,12 sq. 210,22 sq. Stoicorum 224,32 —226,24 227,8. 23 — θεῶν οὐσίαν ἐν

τῷ προνοεῖν ποιεῖν 69,6 οὐδὲν οἱ θεοὶ ἀνθρώποις περιποιεῖσιν καθ' ὅς μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν 26,16—22 cf. 70,2 τὰ

θ. ἀδύνατα 32,3 200,21 201,17 πρῶτος 63,21 φθειρόμενος 226,22 θεῶν ἐν φύσει τὸ φρονεῖν 204,13 θεῶν πρόγνωσις 200,

16 sq. 201,29 ἀρετὴ 211,18 ἔξω πάθος 141,2 ἐπὶ τῶν θ. τὸ κατορθοῦν οὐ κυρίως λέγεται 206,31

θεραπεία 25,9. 10 θεραπεύω 25,10 121,7 θερμάλνω 14,31 179,15 183,14 226,4

ἐθέρμανε? 227,16 θερμός 14,5 sq. 56,22 60,11 61,31 sq. τὸ θ. σύμφυτον ἡμῖν 33,26 sq. τὸ ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις 34,27

θερμότης 19,31 34,5. 25 50,1. 10 56,29 89,6 175,20

θέρος 33,27 34,7. 21 89,8 155,10 θέσις 28,25 40,29 171,21 180,5 218,13

opp. φύσις 100,25 sq. ἡ παρ' ἄλληλα
214,20 θέσει τὰ ὀνόματα 100,25—101,8
θεωρέω 4,16 25,2 104,21
θεωρία 127,28 164,12
θηράω 148,18
θηριώδης 127,29
θησαυρός 66,28 172,25. 28. 30 174,14
194,18
θλιψίς 125,33 126,7
θνήσκω 87,21
θνητός 63,1. 27 65,20
θρασύς 170,22
θρασύτης 154,6
θρεπτικός 48,17 233,26
θρίξ 27,11 167,24
θυμίασις 220,18
θυμιδάω 217,16 220,17
θυμός 130,15 159,27
θύω 164,7
θύραξ 34,2. 10

ιατρεύω 121,6
ιατρικός 216,24
ιατρός 170,16 174,10 204,26
ιδικός opp. κοινός 228,27
ἴδιος 7,29 38,21 48,12 52,27 61,25 72,18
82,26 174,3 216,28 κατ' ἴδιαν 222,28
ιδιώτης 171,28 172,5 189,12
ιδρώς 204,21
ιέρος. τ. ἱεροῖς θύειν 164,7
ἴημι 129,6
ικανός 38,22 165,15. 25 173,12
ικμάς 73,12
ιδώ 73,15
ἱππονόμος 67,33
ἴππος 23,4 153,3 173,8
ισημερία 89,6
ἰσοκρατής 231,3
ἴσος 43,2 53,12. 13 54,11. 18. 28 57,19 59,
30 60,3 71,25 84,12 102,30 116,1 122,6
169,10 206,31 220,6 sq. sim. σύμμετρον
μέσον 153,17 τὸ ἐν ταῖς νομαῖς 147,23
ἐπ' ἴσης 232,30 ἴσως 34,20 37,9 57,24
65,32 97,8 185,22 190,9 215,22? 24
ἰσοταχής 45,31 sq.
ἰσότης 147,22 230,30 231,6
ἴσθημι 46,17. 19 62,36 63,7 88,3 105,33
175,22 217,25 233,12
ἱστορία 100,20 215,30

ἰσχυρός 33,2
ἰσχύς 20,2 186,8. 23. 25 224,2
ἰσχῶν 20,3 142,2

καθαρεύω 142,19
καθαρός 49,7 50,25 62,12 146,5 232,4
καθέζομαι 175,22
καθήκω 238,15
καθήμημι 232,1
καθολογέω 164,4
καί γάρ 8,13 11,4 12,5. 13 26,8 33,12 37,3
48,1 51,10 55,6 60,5 120,17 146,16
218,13 220,12 225,7 228,20 καί τοι
10,11 14,9 18,19 60,24 68,28 72,25 89,
14 154,23 178,11 184,9 211,13 220,33
227,17 234,12 κἀν = καί ἐάν 30,30
107,15 144,11 184,5 203,24 217,29
223,25 235,29 etc.

καιρός 165,27 195,10
καίω 31,9 73,16 223,2 227,25
κακία 196,28 εὐκίνητος 122,8 μόνιμος 122,9
ἐν υπερβολῇ, ἐνδείξ 131,27 κάκιστον τῶν
δυνῶν 119,36 ὅτι καί αἱ κακίαι ταῖς
ἀρεταῖς ὁμοίως ἐφ' ἡμῖν 158,19—161,29
κακοπάθεια 170,21
κακός 128,25 sq. 129,8 sq. 171,7
καλέω 75,9
καλός 26,14 70,4 128,30 144,34 185,24
καθ' οὐδ τὸ κ. διὰ τὰς πολήψεις τὰς τῶν
ἀνθρώπων 138,16
κάματος 187,7 191,21 197,28
καπνός 5,27 15,14
καρδία 34,10
καρπός 164,10 193,18
καρποφορέω 193,19
καρφός 167,24
καταβάλλω 133,8 193,2
κατά cum Gen. 75,26 173,20 196,17. 19
καταζάω 141,1? 170,24
καταλέγω 127,34 192,18
καταλείπω 22,27 50,13 59,7. 16 69,7 92,
18 156,21 178,23 199,8 221,29
καταναγκάζω 10,28 179,12 181,23 etc.
καταναλίσκω 227,18
κατανοέω 144,18
καταριθμέω 167,14
κατασκευή 105,5 165,2 170,17 171,18
205,24 227,3 233,14 238,22
κατασκευάζω 99,30 200,14 203,30 210,8
κατασκευαστικός 183,26

κατασπείρω 48,28
κατάστασις 121,18 122,27 135,14 162,2
καταστροφή 170,12 21.26
κατατάθημι 173,11
κατατρέχω 187,21
κατάφασις 13,7 53,11
καταφέρω 34,1
καταφεύγω 171,27 193,26 204,26
καταφιλέω 132,11
καταφορά 34,26
καταφρονέω 141,27 142,18
καταψηφίζομαι 187,18
κατεργάζομαι 236,21
κατέχω 33,28 57,14. 21. 24 60,9 173,9
219,22 227,18 232,8 234,20
κατηγορέω 13,27 30,25 31,16 58,3 78,9
173,13. 14 172,15 181,5 232,31
κατηγορία 27,8
κατισχύω 230,7
κάτοπτρον 97,4
κατορθόω 166,10 205,29 sq.
κατόρθωμα 166,10 205,30 sq. 210,24 sq.
κατοχή 34,3
κάτω 179,16 208,24
κάτωθεν 210,8
καυστός 238,20
καχέκκτης 20,5
καχεξία 19,18
κειῖμαι 9,18. 20 34,32 48,18 66,21 68,33
82,32 100,35 101,3 127,32 141,28 155,
10 160,26. 28 171,19 172,10
κελεύω 209,15
κενός 70,14 73,4. 7 104,12 165,16. 23 τὸ
κ. Epicureorum 106,10 διάστημα ἐν δια-
στήματι 106,17 κενῶς 220,23
κέντρον 96,15 sq. 156,6 παντός 237,7 τοῦ
τῆς γῆς βάρους 237,12
κεράννυμι. ἴδιον τῶν κεκραμένων τὸ δύνα-
σθαι χωρῆσθαι πάλιν sec. Chrysippum
216,32 τὰ κεκραμένα εἰ ἀχώριστα 213,7
221,20 βραδίως ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἀνατρέχει
φύσιν 231,23 τὰ χωρίζοντα ἐπὶ (libri ἀπὸ)
τῶν κεκραμένων οὐκ ἐνυπάρχοντα χωρίζει
232,10. 24 χωρισμός τῶν κεκρ. dist. ὁ
ἐπὶ τῶν παρακειμένων, ὁ τῶν κατὰ φθορὰν
ἀποκεκρμένων 232,21 sq. χρωμάτων δια-
φορά 233,7 vide κρᾶσις
κεραυνός 66,30
κέρδος 190,3
κεφάλαιον 86,4 171,17 212,13
κεφαλή 34,1 54,27

Suppl. Arist. II 2 Alex. scripta minora.

κεφαλωτός 54,27
κηδεμονία 188,5
κηρός 18,32 53,28 60,20
κηρύττω 129,16 164,15 202,12
κίβδηλος 65,34
κίνδυνος 191,16
κινέω 15,26 34,34 sq. 55,14 59,28 sq. 182,
2 sq. 209,9 τὸ πρῶτον κινεῖν 47,10 τὸ
δεῖ κ. 3,1 sq. 21 sq. τὸ ἕτερον τῶν ἐναν-
τίων μετὰ ἰσχυροτέρας δυνάμεως κ. 33,2
τὸ πρῶτον κ. πῶς ἀκίνητον εἴη ἂν κατὰ
Ἄρ., εἰ γε ἕκαστόν ἐστιν ὧν ἐστιν ἔργον
ἕνεκα τοῦ ἔργου, θεοῦ δὲ ἐνέργεια ἀθα-
νασία, τοῦτο δὲ ἐστὶ ζωὴ αἰδίου, ὥστε
ἀνάγκη τῷ θεῷ κίνησιν αἰδίου ὑπάρχειν
52,15—19 εἰ τὸ κινούμενον ἐπὶ τινος
μεγέθους κατὰ πρότερον μῦρον αὐτοῦ πρό-
τερον κινεῖται 35,18—36,16 ἔπεται τῷ
καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρόνον ἐξ ἀδαι-
ρέτων συγκαίεσθαι λέγειν τὸ πάντα τὰ κι-
νούμενα ἰσοταχῶς κινεῖσθαι 45,31 ψυχῇ
εἰ κ. αὐτὴν 47,3 sq. τι τῶν κειμένων
155,10 λόγον 83,8 ὄνομα 172,10
κίνησις 2,20—3,8 182,2 sq. 196,19 συνε-
χῆς 3,4 40,13 223,12 opp. διὰ κινήσεως
81,28 varia κινήσεως genera 81,18 sq.
φύσις ἀρχῇ κ. 62,16 sq. 168,17 κίνησις
κόσμου 63,20 σφαιρῶν 40,30 θεοῦ σώ-
ματος 47,30 ἐπὶ τοῦ κύκλου 50,7 cf. 2,
22 3,8 sq. 40,12 ἀνάτιος 185,9 ἐξ αὐ-
τοῦ 20,24 κατὰ τ. ῥοπήν 49,2 ἐν χρόνῳ
35,19 κατὰ τ. κ. ποιὰ σχέσις 169,26 ἐν
τίνι κατηγορίᾳ 34,31—35,15
κίρνημι 213,3 217,31 219,8 220,20 229,2
κιρνάμενα διαιρεῖ ἀλλήλα 221,25 sq. κερ-
νάσθαι προεἰληπταὶ τὰ κατ' ἴδιον πρὸ τῆς
κράσεως ὑφιστάμενα δυνάμενα 222,28 τὸ
λέγειν μηδ' ἄλλως κερνάσθαι τινα δύνασθαι
213,9 cf. κεράννυμι
κλίνη 169,11
κνώω 24,28 25,15
κοιμάω 34,21 105,28
κοινός 22,18 77,32 sq. 128,14 165,16. 21
κοινότερον 16,6 108,1 127,10 128,18
κοινῶς 216,1 εἰ τὰ κοινὰ νοήματα οὐ
σῶμα, οὐδ' ἂν τὸ κοινὸν σῶμα σῶμα εἴη,
ὥστ' οὐδ' ὀρισμὸς αὐτοῦ σώματος ὀρισμὸς
ἔσται 59,4—24 τὰ κ. ἀφθάρτα 8,23 opp.
τὰ καθέκαστα 7,24 sq. κ. ἡδονή 124,3
λόγος κοινότερος 21,4 κοινὸν ὄνομα (opp.
πρᾶγμα) 21,4

17

- κοινωνιέω 8,16 40,4 49,6 62,32 146,24 sq.
229,9
κοινωνία 147,32 sq. 230,21 ὀνόματος 183,
21
κοινωνικός 146,24
κολάζω 130,3 sq. 211,2
κόλασις 108,15 130,17 187,13 189,14 sq.
196,28 206,1
κολωνός 36,19
κομίζω 164,8 173,1
κομψεία 212,10
κοροπλάθος 226,29
κοσμοποιέω 225,2
κόσμος 31,24 sq. 36,22 64,1 182,8 210,20
κόσμου διοίκησις 210,20 τάξις 203,13
τὰ ἐπέκεινα 101,11 μεταβολαί 65,7 sq.
ἀεὶ ὅμοιος ἑαυτῷ 144,31 εἰς 106,31 191,
31 θεός 192,26 τὸ μεταξὺ κενόν 104,12
περὶ κ. ἀπορραῖα 136,20 κόσμος εἰ ἀδιδός
ἐστὶ, τὸ δὲ κόσμῳ εἶναι αὐτῇ ἢ τάξις ἐστὶ,
εἴη ἂν ἐν τῇ οἰκειᾷ οὐσίᾳ αὐτοῦ καὶ τοῦτο
63,10—28 ὅτι μὴ οἶδόν τε τὸν κ. ἀφθαρ-
τον εἶναι διὰ τὴν βούλησιν τοῦ θεοῦ, εἰ
εἴη φθαρτός τῇ αὐτοῦ φύσει 30,23—32,19
κόυφος 123,26 218,4 233,11
κῶμα 215,11 231,28 232,28
κῶσις 49,18 64,25 213,1 sq. def. 231,10
descr. 231,13—19 233,2—14 χωρισμός
τῶν κεκραμένων 231,19—233,2 (cf. κεράν-
νομι) secundum Chrysippum 216,28 sq.
dist. σύγχυσις 220,29 secundum Ari-
stotelem 228,5 sq. τὰ δοκοῦντα εὐλογώ-
τερα λέγεσθαι τῶν περὶ κράσεως εἰρημένων
recensentur 214,17 sq. ἡ ἐξέτασις, πῶς
ἂν τις συμφώνως λέγοι ταῖς κοιναῖς π. κ.
προλήψεσι 215,30 διαφερόντων τινῶν κατὰ
ποιότητα 215,20 μίξις οὐσιῶν 228,16.25
οὐ παθῶν 228,19 ἰδικώτερον κ., μίξις κοι-
νότερον 228,27 εἶναι δοκεῖ ἐν ἐνώσει τῶν
κεκραμένων 215,10 ἐν ὑγροῖς καὶ εὐδι-
αιρέτοις 221,26 228,36 ἐν τοῖς ποιεῖν τε
καὶ πάσχειν ὑπ' ἀλλήλων δυναμένοις 229,5
ἐνούμενων κατὰ τὸ ὑποκείμενον 228,34
ἢ ἐν τοῖς ξηροῖς γίνεσθαι δοκοῦσα 230,35
συνεργεῖ τὸ εὐδαιρέτον τῷ ὑγρῷ πρὸς τὴν
θάττω κρ. 231,13 χρωμάτων διαφορά
233,7 βαρύτερα καὶ κουφότερα μόρια 233,
10 κράσεως πρὸς τὴν γένεσιν καὶ φθορὰν
διαφορά 230,20—231,12
κρατέω 34,11.28 102,20.24 105,30 230,7.
10 231,10
κρίνω 107,14 177,20
κρίσις 30,28 107,14 119,3.13.30.35 123,
14 183,29 185,23 206,16 212,18
κριτήριον 217,3 218,11 220,26
κριτής 178,19 183,34
κρύσταλλος 14,7 15,5
κτάρμα 26,23 198,12
κτῆμα 134,3
κτῆσις χρημάτων 171,2 ἀρετῶν 197,7 sq.
καὶ παρουσία 187,6
κύαθος 217,31 220,15
κύαμος 216,21 228,33
κυβερνάω 41,3 63,26
κυβερνητική 118,31
κύκλος 50,7 88,18 sq. 96,15 sq. τὰ κύκλω
γινόμενα 87,23 sq.
κυκλοφορητικός. κ. σῶμα 3,12 sq. 40,
10 sq. τί τὸ ὑποκείμενον 20,16—21,11
κυκλοφορία 3,8
κύλινδρος 179,16
κυλίω 179,16 185,17
κύριος 4,9 6,6 16,10 30,16.25 39,19 56,
20 62,35 65,26 82,14 90,3 100,34 107,
31.37 127,30 143,17 162,14 169,12 174,
12.28 180,6.12 185,13 206,26 212,16.
21 223,9 233,24 δόγματος 190,12
κύων 23,5
κωλύω 8,27 9,2.5.6 sq. 16,27 17,18 29,1
30,29.32.31,5.12.14.21.26 32,5.8.33,
7.10 46,15 162,7 173,24 176,16 235,32
236,19
λαλέω 175,23
λαμβάνω 7,32 8,3 10,10 13,24 16,6 17,23.
31 29,27 37,3.5.26.30 40,18 54,7 71,
33 72,8 77,28 82,26 83,5.33 sq. 86,8.
30 90,20.24 96,28 97,7 122,33 123,16.
17 170,12 200,14 205,6 211,16
λαμπρός 5,26
λανθάνω 129,5 190,10
λείπω 36,5 40,16 169,18 227,30 228,7
λέξις 28,9 81,4 82,21 74,31 76,11.24 77,1
89,25 σφόδρα ἀσφῶς εἰρημένη 96,11
λεπτομερής 49,7 218,3
λεπτός 14,30 50,21 57,18 72,31 218,31
220,19
λεπτότης 73,3
λεπτύνω 14,26 34,6.12 217,16
λευκός 17,3.25 18,4 59,22 139,17 τὸ ἐν
τῇ φωνῇ 132,16

λῆψις 39,26 54,9 146,21
 λιβανωτός 217,16 220,17
 λίθος 208,25 πεπρωμένος ἐμβληθεὶς εἰς
 γάλα 231,31 Ἡρακλεῖα διὰ τί ἔλακε τὸν
 αἰδηρον 72,10—74,30 Empedocles de
 Heracleo lapide 72,10—17 refutatur
 72,17—28 Democritus 72,28—73,8
 refutatur 73,8—11 Diogenes Apollo-
 niata 73,11—20 refutatur 73,20—74,4.
 Alexander 74,4—30
 λογίζομαι 168,10
 λογικός 107,6 sq. 206,9 def. 184,15
 λογισμός 168,15. 18
 λόγος 7,23 15,17 20,11 23,17 38,33 43,2
 49,30 52,3. 25. 28 54,8 56,1 59,13. 20
 60,27 70,6. 7. 19 162,18 107,13 171,20
 176,24 184,21 205,14 μετὰ τέχνης
 ἠρωτημένος 210,7 ἔχειν πρὸς τι 7,16
 sermo 65,18 ἴσημα 147,28 ὀρθός 127,
 36 128,11 sq. 207,8 ἐν λόγῳ τινὸς ἐμ-
 φαίνεσθαι 123,5
 λοιπός 54,8 57,13 141,1
 λόξος 195,12
 λυπέω 124,26 134,7 145,32
 λύπη dist. πόνος 125,33 opp. ἡδονή 125,2
 126,7 sq. ἀλλοτριότητος σημειῶν 124,30
 ἀγαθή, ἀδιάφορος, μοχθηρά 124,26 sq.
 εἰ συνδιαίρεται ταῖς ἐνεργείαις 124,23
 πῶς ἐναντίον λύπῃ ἡδονή 127,3 sq. οἰ-
 κεῖται τῷ σπουδαίῳ 127,9 φευκταί, αἰ-
 ρεταί 127,16 sq. οἱ πᾶσαν λ. κακὸν εἶναι
 ὑποθέμενοι 127,21
 λύρα 169,11
 λόγνος 34,28
 λύω 37,19 64,34 65,2. 15 104,19 234,33
 τὴν εὐδαιμονίαν 196,10

 μαγγανεία 174,24
 μαθηματικός 20,24 58,33. 34
 μάθησις 122,12
 μαίνω 199,20
 μακαρίζω 197,26
 μακαριστός 204,16
 μακρολογέω 183,16
 μακρός 208,3
 μαλακία 128,27
 μαλακότης 237,29
 μανθάνω 130,6
 μανός 62,5

μανότης 6,8. 24 34,14
 μαντεία 171,7 200,12 202,7
 μαντεύω 200,11
 μαντική 188,11 201,28 sq. 202,26 sq.
 μάντις 171,10 177,1 188,13 200,6. 7 203,5
 μαρτυρέω 32,15 130,2 235,25
 μαρτυρία 101,27. 28 164,6. 15 186,23
 μαρτύριον 70,22 105,27 188,19 217,33
 μάτην 178,10. 11 179,26 198,24
 μάχομαι 105,4 216,14
 μεγαλοπρέπεια 123,12 146,20
 μεγαλοψυχία 146,21
 μέγας. τὸ μ. καὶ μικρόν 15,30 μέγιστοι
 αὐτοκράτορες 164,3 μέγιστα ζημιουῦσθαι
 138,18
 μέγεθος 15,28 35,18 45,31 sq. 47,24 103,
 36 sq. 115,33 sq. 222,18 sq. 235,33
 μέθη 158,27
 μεθίστημι 219,28 230,24. 29
 μεθόριον 15,6. 16 52,2
 μεθύω 158,28 202,23
 μειώω 15,27 sq. 25,13 58,5 238,6
 μελανία 95,23
 μέλας 5,29
 μελετάω πρόβλημα 190,15
 μέλι 93,28 69,9
 μέλος 74,15
 μέλλω 12,16 60,6 71,19 72,5 144,21 161,
 15 179,2 197,12 201,1 sq. 202,14 234,32
 μέμφομαι 180,31
 μέντοι 21,19 33,10 35,28 51,7 56,1. 3 60,
 23 67,31 74,27 100,32 120,31 123,9
 131,30 138,22 204,21
 μένω 13,14 28,21 49,27 53,30 57,3. 11 58,
 27 127,27 153,4 162,23 172,11 178,25
 180,16 211,11 212,3 τὰ ἐξ ἀρχῆς 220,
 28 οὐδὲν μ. τοῦ λόγου 210,7
 μέρος 17,20 18,30 20,7 30,10 42,24 43,
 14. 16 101,20. 26 115,29 opp. ἄλον 128,
 10 opp. διαίρεσις 221,35 sq. γενέσεως
 82,1 εἰδῶν 79,8 κόσμου 63,17. 25
 ὄλης 50,9 ἀντιφάσεως 12,18 τὰ ἐν μ.
 22,15 123,2
 μέσος 118,26 127,8 τὰ μ. ὑπὸ φρονήσεως
 ὀρίζεται 153,30 τὸ πρὸς τὸ πρᾶγμα, πρὸς
 ἡμᾶς 154,24 sq. τὸ μέσως (opp. τὸ ἀκρως)
 εὖ 155,20 τὰ μ. ἐκ τῆς μίξεως 155,30
 μεσότης 147,8 sq. 149,25
 μεστός 219,10
 μετὰ cum Gen. 162,19 164,6 183,28 cum
 Acc. 64,37 71,34

- μεταβάλλω 13,31 14,7 sq. 28,20 30,11 sq.
 33,13 38,8 sq. 47,22 58,3 sq. 60,4 sq.
 62,12 75,21 87,7 sq. 162,1 sq. etc. διὰ
 τί τὸ γινόμενον ἐκ τῆς στερήσεως μετα-
 βάλλον ἅμα ἐκ τοῦ ἐναντίου αὐτοῦ μετα-
 βάλλει, εἴ γε μὴ ταῦτὸν ἢ τε στήρησις καὶ
 τὸ ἐναντίον 55,20—57,6 πῶς τὸ μετα-
 βάλλον εἰς τι καθ' ἣν ἔχει δύναμιν τηρεῖ
 τὴν δύναμιν καὶ μετὰ τὸ μεταβάλλον εἰς
 ὃ μετέβαλλεν 63,30—65,16
 μετὰβασις 227,32 233,12
 μεταβλητικὸς 234,14
 μεταβλητὸς 223,12
 μεταβολή 2,20 28,30 sq. 30,13 36,25 42,
 7 sq. 56,9 57,23 63,31 223,13 varia
 genera 58,3 sq. ἐναντίων εἰς ἐναντία 15,
 26 sq. εὐτακτος 63,24 dist. μῆξις 220,9
 εἰς ἀρετὴν 122,8 εἰς τὸ λογικόν 122,5
 τῶν κεκραμένων 231,20 κατὰ πάθη οpp.
 τοπικὴ 233,13
 μεταγιγνώσκω 130,11
 μετὰθεσις 53,12
 μεταλαμβάνω 48,7 49,11.13 54,8 132,23?
 227,32 230,10
 μεταμέλεια 130,12 146,7
 μετανοεῖω 180,30
 μετάνοια 146,6 180,29
 μεταξύ 6,1.31 53,14 60,5 64,27 121,14 sq.
 τὸ μ. ὁμοίον ποιεῖν ἑαυτῶ 74,21 τοῦ ζῦου
 καὶ τοῦ ὄρεκτοῦ 74,21 κινήθην ὑπὸ τοῦ
 ὄρεκτοῦ 74,23 cf. ib. 7 τοῦ καθ' αὐτὸ καὶ
 τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς 66,9 τὰ μεταξύ τοῦ
 ἐπ' ἄπειρον γιγνομένου 71,12. 15 sq. (cf.
 Add.) τὸ μ. τῶν κόσμων κενόν 104,12
 ἢ μ. κατάστασις 162,2
 μεταπίπτω 7,22 31,5 177,21
 μετάρρυσις 99,2
 μετὰστασις 218,33 237,18
 μετατίθημι 68,3
 μεταφέρω 101,28 104,31 166,1 172,1
 206,4
 μεταφορὰ τῶν σκελῶν 133,10
 μέτειμι (εἶμι) 82,25 155,20 166,19 178,22
 μετέρχομαι 84,34 86,3 171,24 216,1
 μετέχω 8,11 63,27 64,27 162,4 217,11
 μετέωρον 226,3
 μετονομασία 101,8
 μετόπωρον 89,8
 μετρέω 146,16 sq.
 μέτρον 197,31 201,9 220,16 παθῶν 146,
 19 ἀιρέσεως 145,5 ἀληθείας 102,2
 μέχρις 14,27 228,3
 μέχρι 154,20 199,32 223,3 230,31 τοσοῦ-
 του ἕως ἄν 237,2. 11 φωνῆς 225,16
 ῥημάτων 191,17 212,10
 μήκος 106,4 208,14 219,14
 μήκυνω 192,20 215,29
 μήνυσις 5,18 147,29 203,4 165,13
 μηνυτῆς 171,10
 μηνυτικὸς 7,10 59,11 66,19
 μηνύω 165,25 188,14 214,16
 μήποτε 42,25 48,22 81,29 185,10
 μήτι γε 186,22
 μηχανάω 193,28
 μῆγμα 231,25 232,3 221,1 217,12
 μίγνυμι 6,2 49,21 57,27 64,32 157,21 171,
 20 214,31 sq.
 μικρός. τὸ παρὰ μ. 200,1
 μικρότης 15,28 214,24
 μιμῶμαι 62,29. 34 63,2
 μίμησις 63,20
 μιμήσχω 144,35 171,22
 μῆξις 6,27 57,25 62,2 καὶ κρᾶσις 48,27
 50,17 64,25 secundum Aristotelem ex-
 plicatur 228,5 sq. secundum Chrysippum
 explicatur 216,17 sq. (ἢ παραθέσει sive
 καθ' ἀρετὴν 216,17—22 ἢ συγγύσει δι'
 ἑλῶν 216,22—25 ἢ κρᾶσει 216,25—
 217,13) comp. εἶδος ὅλη πάθος σῶμα μετα-
 βολή 220,7 dist. αὐξήσις 234,9 dist. κρᾶσις
 228,26 sq.
 μισέω 130,3 142,11
 μνημονεύω 23,17 43,5 82,29. 31
 μοῖρα 49,11 166,7
 μόλιβδος 73,27
 μονή 63,2 235,31
 μόνιμος 122,9 163,4
 μόριον 35,18 36,1 54,10 96,33 101,26
 213,4 215,11 234,2
 μορφώω 225,2. 27
 μοχθηρία 159,9
 μοχθηρὸς 124,5 189,28
 μυθεύω 199,17
 μυθολογέω 121,3
 μῦθος 202,25 203,24 213,6
 μυρτοί 175,23 176,8
 μῦς 235,4
 ναυμαχία 177,7 sq.
 νέμεις 207,7

νέμω 67,34 168,25
 νέος 129,19 142,21 195,27
 Neutrum. πᾶσα δύναμις ἀγαθόν 118,27
 149,25. 27 ὅσα γίνονται? 168,11 cf. 222,
 11 ἔνωσις ἔπαι ἐστὶν ἢ κρᾶσις 231,4 238,
 14 οὐδὲν δεῖ τὸν λόγον μηκύνειν παρατι-
 θέμενα 192,20 cf. 180,19 197,15
 νεύω 129,12 165,6
 νοερός 191,32 225,3
 νοέω 4,2 8,19 39,12 59,8 sq. 154,22 155,
 21 224,26
 νόημα 8,17 59,4sq.
 νόησις 79,9
 νοητός 39,13 τὸ μάλιστα v. 4,7 sq.
 νομή 147,23
 νομοθετέω 173,21 174,3
 νομοθέτης 138,24
 νόμος 129,16 159,6 198,26 203,21 207,8
 208,25 νόμων χρεια ἀναίρεται Stoicis
 208,25 sq. 209,11
 νοσέω 128,28 174,4
 νοσηματώδης 127,29
 νόσος def. 19,29 170,13
 νοῦς ὁ κατ' ἐνέργειαν 39,11 sq. dist. σοφία
 151,8 τοῦ λεγομένου 90,3
 νῦν μέν . . v. δέ 60,26 v. δέ 155,11 τὸ v.
 208,16
 νύξ 194,29 νυκτῶν βραχυτέης 34,21

Ξανθός 5,27
 Ξηρός 34,24 62,5 193,20
 Ξύλον 64,3 223,1 227,29 228,4

δγκος 57,11. 16. 19. 29 217,15. 29 220,6
 234,5 237,31
 δδε. τάδε humana 65,23 τὰ τῆδε 50,6
 ὁδός 14,32 191,24 168,7 218,33 236,16
 ὁδοός 198,10
 ὁδύνη 126,16
 οἶδα 178,17 200,17 201,12 202,13 ἴσασιν
 ἐγγειρήσαντες (ἀν) ἀδανάτοις 181,9 ὅσα
 κάμει εἶδέναι 70,26
 οἰκετός 5,12 48,2. 11 61,6 62,24 108,22
 164,10. 11 218,13
 οἰκειότης 120,12 124,29 191,28 193,9
 οἰκειώω 119,24 sq.
 οἰκέτης 68,23. 27 196,12

οἰκία 147,1 169,10
 οἰκοδομική 146,25 147,1
 οἰκονομία 192,28
 οἰνοποιός 215,6
 οἶνος 215,2 221,28 232,2 238,18 οἶνον δια-
 κρῖνει πέψις ἐξ γλεύκους 232,7
 οἶομαι 66,23 161,12 183,10 217,13 224,5
 οἶον 47,17 220,9 οἶοναί 115,26
 ὀκνέω 204,5 214,26 πρὸς τι 70,33 144,29
 204,19
 ὀλίγος. ὀλίγον 28,11 129,8 145,31 ἐπ' ὁ.
 147,30 δι' ὁ. 182,20
 ὀλιγότης 34,19
 ὀλιγωρία 187,7
 ὀλκή 74,5 sq.
 ὀλόκληρος 8,9 162,4
 ὀλος 36,2 sq. 47,5 101,26sq. 102,7sq. 157,
 15 ὀλος 18,4 30,18 46,6 63,15 122,7
 124,36 148,8 149,12 183,34 213,9 κα-
 θόλου 21,17sq. 60,12 81,17 82,25 106,3
 122,33 125,9 159,8 201,21 219,1 220,3
 opp. ἀδιορίστως καὶ ἐν μέρει 123,3
 ὀμαλής 62,29
 ὀμαλός 40,18
 ὀμαλότης 40,19
 ὀμβρος 160,9
 ὀμμα ψυχῆς 139,9 161,17. 28
 ὀμογενής 23,1
 ὀμοδοξέω 165,17
 ὀμοειδής 8,26 120,3 sq. 228,31
 ὀμοιομέρεια 214,27
 ὀμοιομερής 20,6 157,16 214,1 221,9 231,
 26. 30 232,5 235,3 sq.
 ὀμοιος 7,31 8,24 54,27 72,29 105,10 115,
 26 sq. 229,12 ὀμοίως 13,5 25,20 34,9.
 11 37,9. 28 48,12 58,23. 27 61,5. 10. 21
 62,34 71,17 89,16 164,17 165,4 167,25
 173,23 180,16 186,29 207,24 212,16
 ὀμοιότης 40,19 73,4
 ὀμοιώω 40,18 62,28 233,4
 ὀμοίωσις 40,21
 ὀμολογέω 17,15 68,12 105,10 119,31
 120,7. 22 122,4 145,25 174,24 178,17.
 29 196,15 199,11 201,27 208,1 210,10
 ὀμόσε 193,25
 ὀμοῦ μέν . . ὀμοῦ δέ 41,16 119,23 145,21
 203,12 213,4. 10 ὁ γὰρ . . ὁ δέ 177,14
 ὀμωνυμία 101,8 182,30
 ὀμώνυμος 23,7 125,18
 ὄνομα 165,24 172,10. 14 173,26 183,17.
 19 208,14. 16 εἰ φῶσει ἔκειτο, ἔδει τοὺς

- λέγοντας πάντας λέγειν τὰ αὐτὰ 101,4
 ὅτι θέσει τὰ δ. 100,26—101,8
 ὀνομάζω 10,22 17,5 100,27 190,19
 ὄξος 73,15. 16
 ὄξύς 123,25
 ὄξύτης 123,26
 ὄποιος 14,29 40,27 49,27 54,13 61,33 167,
 24 226,26
 ὄπως 10,28 28,20 144,28 146,17 148,7
 202,21
 ὄπως οὖν 16,36 41,5 206,12. 13. 14 217,8
 ὄρατος 6,29
 ὄραω 31,11 64,2 65,12 167,2 168,26 170,
 12 182,20 τὸ ὄραν χέρωσται πως 92,27
 τι ἑαυτῷ? 223,15 ὄρα δὴ 190,5
 ὄργανικός def. 54,9 19,7 54,5 76,29 129,
 22
 ὄργανον 148,32 123,5 sq. ἀπορίας λύσις
 τῆς λεγούσης ὄργανῳ μὲν μηδὲν εἶναι ἐν-
 ἀντίον, πλοῦτῳ δὲ πένταν ἐναντίον, διὸ
 μὴ εἶναι τὸν πλοῦτον ὄργανον 122,32—
 123,33
 ὄργη 146,23
 ὄργίζω 159,33
 ὄρεκτός 74,23 πρῶτον δ. 4,7
 ὄρεξις 107,18 160,24 184,9
 ὄρθός 9,9 66,20 λόγος 153,31 156,13
 ὄρίζω 3,6 5,2 7,26 21,1 43,6 54,4. 14 56,
 30 61,20 89,12. 14 142,27 170,3 228,11
 τὰ ὄρισμένως γινόμενα 89,4
 ὄρισμός 42,30 51,28 52,2. 7 54,6 ὄρισμοί
 τίνων εἰσὶ 7,20—8,28 σώματος 59,4—24
 ὄρμα 183,6 sq.
 ὄρμη 3,16 129,22 182,6 205,1. 16 208,9
 ὄρμην λαμβάνειν 107,2
 ὄρος 128,17 221,32
 ὄρρός 231,32 232,15
 ὄρύσσω 172,26
 ὄς dem. 66,7 sq.
 ὄσμη 7,7. 10 218,7
 ὄσος. ὄσον ἐπὶ τινι 32,27 33,21 etc. ὄσονδὴ
 35,24 ὄσον... τοσοῦτον 144,2 etc. κα-
 θέσον 5,3 28,17 197,5 x. ἐπὶ τινι 33,
 10 etc. x... κατὰ τοσοῦτον 227,33
 ὄσπερ 19,30 36,22 50,14 125,9 238,19
 ὄστειον 43,5 235,4
 ὄστισοῦν 37,7 128,6 143,1 176,10
 ὅτι cum Inf. 66,19? 90,34?
 οὐ μὴν 23,10 40,27 125,20 157,32 183,30
 195,26 201,22 205,21 206,2. 7 221,10
 223,4 οὐ μὴν ἀλλὰ 15,4 43,4
 οὖν 51,11 106,5 οὐκοῦν 205,27
 οὐράνιος 225,32
 οὐσία 17,33 35,6 47,26 48,25 51,6. 16 52,8
 53,1. 5. 26 54,23 56,2 69,6 163,12 γέ-
 νεσις οὐσίας 162,12 varia genera 75,
 33 sq. ἐν γενέσει 55,25 πρώτη 39,9 sq.
 ὕλης 41,24 πυρώδης 49,13 αἰσθητικῆ
 22,10 κινητικῆ τοῦ παντός 3,18—4,26
 οὐ πᾶσαι φθαρταὶ 2,21 παθητῆ 223,12
 πέμπτη 225,8 εἰμαρμένης 193,7 ἡ σύμ-
 πασα 216,15 223,7 καὶ φύσις οἰκία 54,
 30 opp. αἰσθησις 104,19
 οὕτως. τοῦτό τοι 78,36 200,7 τουτί 164,
 16 καὶ ταῦτα 175,13 τουτέστιν 15,21
 62,24 95,31
 ὄφελω 32,24 71,27 173,2 186,26 187,2
 194,4
 ὄφελος 178,32 209,11 211,27
 ὄψις 6,22 92,24 233,14 αἰσθητικῆ opp. ἡ
 κατὰ τὴν ἀρετὴν 161,25
 πάγιος 166,5
 παθητικός 6,10. 25 35,2 50,23
 παθητός 223,12
 πάθος 6,22 34,33 sq. 47,24 50,2 97,20
 107,1 142,6 146,15 sq. 149,9
 παιδαγωγός 129,18
 παιδεύω 189,6
 παιδιὰ 141,1 sq. 176,24 196,16
 παιδίον 139,12 202,24
 παιδοποιέω 202,9. 23
 παίζω 176,24 177,6
 παῖς 122,1 193,11 202,16
 πάλαι 187,22
 παλαίστρα 211,4
 παλαίω 146,27
 πάλιν 12,9 14,31. 34 37,28 68,31 71,20
 77,10 115,33 130,8 149,26 177,14 181,
 17 π. καὶ π. γίνεσθαι 87,29 πάλιν τα
 αὐ 91,5
 παντάπασι 3,21 10,24. 28 68,35 69,5 129,
 10 168,27 144,25 182,28 196,18 202,3
 205,12 227,17
 πανταχόθεν 164,8
 πανταχοῦ 164,8. 17
 παντελής 6,30 68,22 228,6 231,22 235,32
 πάντη 37,4 40,1 50,4 61,21 89,16 216,12
 219,11. 16
 πάντως 16,12 30,28 61,17 164,19 169,16

- 171,8 181,30 185,11 186,27 187,1 196,10 208,23
 πάνυ μὲν οὖν in responso 67,17 69,23
 παρά cum Gen. 10,20 38,13 40,4 119,18 146,9 161,27 164,5 186,23 187,8 cum
 Dat. 61,32 161,13 164,3 216,8 200,20 212,15 cum Acc. 7,6 9,3 11,17 20,31 28,30 32,30 53,3 60,8 61,9. 15 62,3. 37 158,30 162,18 166,7. 25 170,1. 17 171,10 172,4 175,8 189,28 219,15
 παράβασις 135,22 154,30 196,7
 παράγω 181,11 208,14
 παράδειγμα 1,3 21,16 167,1 173,11
 παραδέχομαι 34,31 105,32 213,2
 παραδόξολογία 199,22 213,7
 παράδοξος 199,17 213,10 225,10 238,23
 παράθεσις 49,22 105,10 165,5 214,19
 Chrysippi 216,17 κατὰ μικρά 214,22 233,3 οὐχ ἔνωσις 215,12
 παραινέω 129,18
 παραιτέομαι 179,21 184,10 199,24 208,16 216,2
 παράκειμαι 15,8 73,19 214,24 217,8 223,36
 παρακολουθέω 32,9 104,32 120,20
 παρακρούω 182,30
 παραλαμβάνω 42,30 43,3. 7 108,11 180,5 181,3 203,15
 παραλείπω 66,15 184,20 191,3 195,26 207,4
 παράλογος 104,14
 παραλύω 66,15. 34
 παραμυθέομαι 144,25 220,22
 παραμυθία 225,9
 παραπέμπω 74,2 144,29
 παραπλήσιος 68,22 69,1 78,32 107,33 179,15 197,8 212,8
 παρασκευάζω χώραν τινι 220,2 παρεσκευασμένος *praesoccupatus* 145,27
 παρασκευή καὶ ἐπιτηδεύτης πρὸς τι 31,8
 παρασπείρω 57,14 144,28
 παρατίθημι 92,29 98,19 100,20 171,18 191,27 192,20 212,9 216,19 218,8 231,14
 παραχρήμα 200,11 223,24 232,9
 παραχωρέω 218,27
 πάρειμι (εἶμι) 29,24 33,1 56,13 57,5 65,21 143,28 144,23 164,7 171,6 181,29 182,1 197,28
 παρεκτείνω 217,29 218,16 220,15. 27 sq.
 παρέρχομαι 178,33 203,10. 20
 παρέχω 26,16 62,5 101,17 179,22 182,27 202,8 214,18
 παρισώω 220,14
 παρίστημι 25,21 70,18 171,7 177,6 180,5 204,4. 25? 212,25
 πάροδος 218,34 234,31
 παροράω 130,28 185,13
 παρουσία 6,15. 23. 27 34,34 35,12 41,28 57,4 60,27 131,16 144,1 181,4 198,18
 παρρησία 187,31
 Participium. Genetivus absolutus 33,22 58,20 82,5 104,15. 31 107,28 153,11 166,11 167,12 168,24 169,27 170,5 178,27 200,30 205,26 214,31 216,24 227,20 Accusativus absolutus 95,8 180,29 182,26 184,11 213,7? ὄν = ἔστι 90,27 119,18
 πᾶς. τὸ π. 101,26 sq. 216,17 παντός πέρας 105,29 οἰκονομία 192,26. 28 μέσον 237,7
 πάσχω 34,28. 34 sq. 57,12 78,37 97,27 164,5 183,22 212,15
 πατήρ 193,9
 παύω 18,21 88,2 129,2 168,5 180,18 189,9 194,2 231,9
 παχυμερής 50,23 218,4
 παχύς 14,21 34,4 49,8 57,17
 πέθω 10,23 70,34 128,26 142,19 149,5 174,6. 9 180,18 186,21 187,9 188,20 202,13 209,2. 11. 28 ἑαυτὸν ὡς cum Gen. abs. 71,1
 πεινάω 24,27
 πειράω 65,19 66,20 70,33 77,10 101,23 181,11 212,25 217,2 220,16 227,1
 πέισμα 227,11
 πέμπω 164,8. 10
 πενία 122,31 sq. 123,28
 πεπρωμένη 207,6
 περαίνω πέρατι 101,15 παρά τι 102,22 104,15. 23. 26 123,8 πρὸς τι 105,3 περαῖνον καὶ πεπερασμένον 102,19 πεπερασμένου *varia genera* 104,23 sq. τῇ αὐτοῦ φύσει dist. τῇ πρὸς ἄλλο σχέσει 105,1 οἶόν τε εἰς ἕνα διατρεῖσθαι 104,24 τῶν ἁπλῶν ὄντων πεπερασμένων, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐκ τῆς τούτων συνθέσεως πεπερασμένα (εἶναι) 106,30 πεπερασμένη πᾶσα γένεσις 88,9 πεπερασμένου τὸ ὑπολιπεῖν καὶ ἄλλω χώραν 103,19
 πέρας 5,1. 7 88,4 96,14 sq. 97,13 155,3 dist. ἀρχή 71,33 sq.

- περί τι 29,18
 περιάπτον 174,22
 περιγίγνομαι 26,24 133,31 161,14 178,30
 179,5 sq. 187,7
 περιγραφή 216,20? 221,8?
 περιέχω 5,13 104,27 164,13 177,19 194,5
 213,12
 περίσσημι 165,27 172,1 176,22 sq. 180,6
 181,24 186,28 187,19 189,18 206,10 sq.
 περίκειμαι 106,36
 περιλαμβάνω 21,1. 3
 περιλείπω 222,8
 περίοδος 87,20
 περιουσία 134,24
 περιπατέω 51,9 59,27 195,6
 περιπατητικός 119,14
 περιπέτεια 202,14
 περιπίπτω 101,18 172,26 173,2
 περιπλοκή 213,21 sq. 215,17
 περιποιέω 26,17
 περίστασις 8,1 30,30 31,22 65,14 124,36
 140,28 171,6
 περιστροφή 167,24 175,11
 περιττός 42,31 sq. 215,26 218,34
 περίττωμα 193,15
 περιτυγχάνω 202,18
 περιφερής 60,21 189,22
 περιφέρω 40,27
 περιφορά 40,17. 20 89,17 195,11
 πέσσω 34,5. 12
 πέψις γλεύκουσ 232,6. 10 quae περί πέψεωσ,
 άπεψιασ μωλδσσεωσ σήψεωσ sim. Aristo-
 teles docet Meteor. IV c. 1—6 in com-
 pendium redacta 108,18—115,22
 πήγνυμι 14,13 226,2. 29
 πηρόω 139,9 160,34
 πιθανός 174,22
 πιθανότησ 101,14 196,21
 πίλησις 62,7
 πίνω 24,26
 πιστεύω 164,19 168,20 172,3. 5. 10 174,26
 182,25 186,25 187,30 190,14. 24 191,1
 196,14 208,13
 πίστις 129,7 138,29 139,9 165,22 186,31
 187,4 191,15 202,2 212,11 217,13 227,
 7. 12
 πιστός 172,2 191,6
 πιστόω 77,28 100,16 217,2
 πλανάω 50,9 180,25
 πλάσμα? 46,13 203,26
 πλάσσω 190,15
 πλαστική 153,10 156,6 επί πλ. ιδεϊν εστεν
 έν τή φυλακῇ τῆσ ύπερβολῆσ δν τὸ γινό-
 μενον κατ' άρετην ύπ' αὐτῆσ 153,23
 πλάτος 106,4 έν πλάτει 200,1
 πλεονάζω 49,13 230,7
 πλεονάξις 212,8
 πλεονεχτέω 65,3
 πλεονέκτημα 198,7
 πλεονεξία 198,22
 πλευρά 25,5 31,14 200,21
 πλέω 118,23 sq.
 πληγή 233,8
 πλήθος 34,12 208,14 213,19
 πλήρης. φυσική έννοια τὸ τὸ πλήρεσ μηκέτ'
 έν αὐτῷ δύνασθαι δέχεσθαι τι 218,18
 πληρόω 70,19 74,3 202,21 219,25 πεπλη-
 ρωμένοι πόροι 218,29
 πλησιάζω 227,28
 πλησίον. οί πλ. 147,29
 πλούτος 134,3 διὰ τοῦ πλοῦτου αί κατ'
 ελευθεριότητα ένέργειαί τῷ σπουδαίω 123,
 12 ὄργάνω μηδέν έναντίον, πλούτω δέ τι
 έναντίον, οὐκ (άρα) πλούτοσ ὄργανον 122,
 32—123,33
 πνεῦμα 57,13 232,7. 9 Stoicorum 216,15
 223,6—226,34 άέροσ καί πυρόσ 224,15
 225,7 ύγρόν 224,3 οί μὲν κενόν τι αὐτὸ
 ψήθησαν . . . οί δέ πολλὰ εἶχειν κενά 224,6
 ένια σώματα οὐκ οίά τε εἶχειν π. έν αὐτοίσ
 223,20
 πόθεν 121,26
 ποιέω 2,25 4,20 54,12 107,12 132,6 136,
 16 142,31 160,15 165,9 168,14 172,21.
 29 206,10 210,24 211,25 212,19 226,13
 227,24 229,17
 ποιητής 66,32 166,7 203,1. 6
 ποιητικός 32,30 33,12 50,21 57,22 61,20
 82,17 166,23
 ποικίλος 41,3. 15
 ποιμήν 67,32
 ποιός 7,4 13,17 sq. 28,25 52,26 sq. 58,16
 213,21 215,17
 ποίος 20,29
 ποιότησ 15,12 16,18 27,12 sq. 35,2 52,
 30 sq. 57,22 64,27 78,26 123,22 206,1
 220,28
 ποιόω 52,24 sq.
 πολέμοιοι 153,4
 πόλις 203,21
 πολιτεύω 160,11
 πολιτικός 147,24 sq.

πολλάκις 107,22 139,1 171,22 184,8. 28
 πολλαχῶς 23,8 107,34 128,14 131,19 sq.
 132,7. 14 166,20
 πολυθρόλλητος 227,6
 πολύκενος 72,32
 πολυπλάσιος 46,15
 πολυπραγμονέω 207,24
 πολός 67,15 81,18 142,12 206,17 220,26
 οἱ πολλοὶ τῶν φιλοσοφούντων 228,9
 πλείων (πλείων) 16,34 20,3 26,8 34,10 sq.
 50,24 127,20 171,24 178,18. 30 179,1.
 4. 5. 19 183,18. 19 209,3 πλείστον ὄσον
 218,15 ἐπὶ πλείον (πλείον) 49,6. 14 51,29
 85,19 212,9 215,24 220,18 ἐπὶ πλείστον
 217,16
 πολυφωνία 216,6
 πολυχρόνιος 34,13
 πολυωνυμία 101,8
 πονέω 129,8
 πόνος 138,13 186,31 dist. λύπη 125,33
 κοινότερον λύπης 127,10 opp. ἡδονή 125,
 32 126,7 sq. εἰ φευκτὸς δι' αὐτόν 138,
 23 θλιῖψιν σωματικὴν δηλοῖ 125,33 ἐπὶ
 τ. ψυχῆς 126,16 πόνων ὑπομοναί 170,25
 πορνοβοσκία 134,23
 πόρος def. 219,6 218,24 sq. τῆς Ἡρακλείας
 λίθου, τοῦ σιδήρου 72,10 sq.
 πόρρω 87,4. 14 103,10
 ποσός 16,18 18,23 34,31 153,15
 ποσότης 49,5 78,26 236,24
 ποταμός 217,22
 ποτέ 53,27 57,17. 20. 21 144,24 157,23
 132,24
 ποῦς 234,1 ἐν ποσίν 137,31 παρὰ πόδας
 200,8
 πράγμα 17,24 21,22 51,7 59,12. 13 78,18
 100,27 175,14 176,25 186,16. 20 193,8
 196,20 201,5 219,21
 πραγματεία 108,23 197,26
 πρακτικὸς 143,2
 πρανής 179,16 185,17 189,23
 πράξις 159,21 164,17 165,8 170,20 179,3
 180,19 181,13 184,2. 16 185,16
 πράτης 146,22
 πράττω (πράσσω) 51,12 128,26 sq. 132,25
 159,18 160,13 sq. 165,8 169,14 178,10.
 25. 33 179,2. 9. 12. 13. 15. 17 180,6. 12
 24. 26. 30 185,16. 29 186,21. 27 187,11
 206,11 πάντα πρ. πρὸς τι 203,9
 πρέσβυς 195,27
 πρίω 118,31

πρίων 123,19
 πρὸ 60,21 83,8 232,9 237,1. 15 162,28
 165,9 168,22
 προαγόμενοι 203,1
 προαγορεύω 188,16 200,31
 προάγω 70,26. 30 164,12 214,4 226,34
 προαίρεσις def. 180,7 107,17 142,23. 24
 160,1 sq. 168,12 170,18 171,13 195,8
 212,17
 προαιρετικὸς 205,17
 προαιρετός 160,20 sq.
 προαιρέω 129,23 sq. 183,21
 προβαίνω 142,7
 πρόβατον 67,32
 πρόβλημα 70,27 166,19 190,15
 προβουλεύω* 160,3
 προγίγνομαι 192,5
 προγιγνώσκω 200,29 sq.
 πρόγνωσις 66,35 200,18. 31
 προγράφω 115,23
 πρόδηλος 87,20 146,8 174,15 175,2 180,4
 209,24
 πρόειμι (εἶμι) 28,28 71,18 102,28 154,20
 156,11 168,5 191,17 198,9 217,19
 προεπινόω 29,15
 προέρχομαι 47,13 82,26 92,15 129,30
 173,1 175,8 230,31
 πρόεσις 226,6
 προηγέομαι τὰ μὲν προηγούμενα τ. γινο-
 μένων, τὰ δὲ δεύτερα καὶ τοῖς πρώτοις
 ἐναντία 87,8 τῶν πρ. μηδὲν μάρτην ἢ
 φύσις ποιεῖ 178,12 ὁ ἐν πρ. βίος 148,31
 τέλη 172,19 173,3. 14 174,18 προηγου-
 μένως ἕνεκαδ του γίνεσθαι 168,20 πρ.
 ἀποδείξει 171,19
 πρόθεσις 133,9 167,22
 προθεσμία 170,4
 προθεωρέω 191,26
 πρόθυμος 191,21
 προϊστημι 145,28 217,13 προϊστασθαι τῆς
 Ἀριστοτέλους φιλοσοφίας 164,14
 προκαταβάλλω 70,7 165,17 169,16 179,
 13 etc.
 προκαταρκτηκός 192,18
 πρόκειμαι 61,5 69,24 133,30 165,7 166,
 10 167,21 168,6 180,17 200,2 207,5
 215,30
 προκρίπτω 156,9
 προκρίνω 107,19 160,20 sq. 180,8
 προλαμβάνω 33,5. 9. 21 89,10? 174,20.
 22 180,26 210,10 212,6 218,17 222,28

- προελήφθαι ὑπὸ πολλῶν τῶν δοξῶν 223, 16
- πρόληψις 69,31 129,9. 15 138,16 139,6 165,16.25 178,25 182,22 196,14 202,26 215,10 218,20 220,25 226,25
- προλέγω 6,23 7,1 10,26 187,23 200,6 201,19 sq. 208,13
- προνοέω vide πρόνοια 26,16 41,5. 8. 9. 10 63,13 sq. 65,18 sq.
- πρόνοια 11,1 48,20. 22 63,17 sq. 108,14 187,2. 5 193,27 197,24 203,12. 30 227,7 εἰς τὰ περὶ πρόνοιας τινὰ συντελοῦντα 39, 8—41,19 ὅτι μὴ κατὰ συμβεβηκός κατ' Ἀριστοτέλη 65,17—71,2 πότερα χρῆ προηγουμένως λέγειν τὰ θεῖα προνοεῖν ἢ κατὰ συμβεβηκός 65,23 μήτε καθ' αὐτὸ μήτε κατὰ συμβεβηκός προνοεῖν 67, 11 τῶν καθόλου καθ' αὐτὸ, τῶν δὲ ἐν μέρει κατὰ συμβεβηκός προνοεῖν 67,24 προνοεῖν μὲν τινῶν, ἐφ' ἑαυτὸν δὲ τὴν ἀπὸ τῶν προνοουμένων ὠφέλιαν ἀναφέρειν 67,31 καθ' αὐτὸ τῶν καθόλου, κατὰ συμβεβηκός τῶν ὑπ' αὐτὰ προνοεῖν 68,6
- προξενέω 145,8 187,28 193,31
- προόδος 60,31 82,1 173,7
- προοῖδα 200,13. 25
- προοφείλω 173,4
- πρόπαλαι 187,22
- πρόρρησις 200,18
- πρός. τὸ πρὸς τι 16,7 sq. πρὸς τι εἶναι opp. τινος εἶναι 54,20 sq. πρὸς τί πως ἔχειν 54,24 — πρὸς cum Gen. 138,19 165,11 172,17 cum Dat. 10,32 48,18 171,21 πρὸς ἄλλα λέγεσθαι 102,8 πρὸς ἀλήθειαν 214,21
- προσγίγνομαι 13,14 48,23 66,4
- προσδοκάω 61,22 66,30
- πρόσειμι (εἰμι) 39,31 40,2 (εἰμι) 50,10 87, 3 sq. 105,32 233,31
- προσεῖπον 164,4
- προσεπιλαμβάνω 219,24
- προσέρχομαι 232,6
- προσέτι 46,13 92,13 159,28 172,3 202,3
- προσεχῆς 5,32 75,7 89,22
- προσέχω 137,32 142,29
- προσῆχω 189,4 197,24 231,3
- πρόσθεν 57,28
- πρόσθεσις 177,24
- προσθήκη 13,30 20,13 65,28. 32 88,1 126, 29 177,23 233,16 sq. 234,25 sq. εἰς τελειότητα dist. παντελῆς γένεσις 231,21
- πρόσκειμαι 65,35 148,30 154,22
- προσκρίνω 233,17 sq.
- πρόσκρισις 235,22
- προσλαμβάνω 90,15. 18 101,25 201,4. 20 228,34
- πρόσληψις 215,32
- πρόσοδος 87,1 237,18
- προσπίπτω 97,24 107,15 178,19 179,10 183,24. 33 218,16 219,29
- προσπλάσσω 234,1
- προστακτικὸς 207,9
- πρόσταξις 170,15 209,8
- προστάσσω 207,10 209,4
- προστάτης 188,19
- προστίθημι 22,1 23,16. 18 65,26 70,20 83,25 84,7. 14 85,3. 11 90,10 179,24 198,22 205,6. 27 234,16 sq.
- προσφέρω 61,21 231,22
- προσχράομαι 201,7 218,14
- πρόσωπον 43,6 235,4
- πρότασις 37,12 90,3 123,3. 16
- πρότερον καὶ ὕστερον 23,9 sq. 28,10 54,7 πρῶτον. τῇ φύσει 77,32 εἰ τὸ πρῶτον τὸ ὕστερον 71,10 88,15 sq. εἰ τὸ ὕστερον ἐξ ἀνάγκης τὸ πρῶτον 88,21 sq. cf. 128,13 203,2 ἀλλὰ μὴν τὸ πρ... καὶ τὸ τελευταῖον ἄρα 210,10 sq. πρῶτως 20,27 πρ... ἔπειτα 48,5 124,23 ἐν τοῖς πρῶτοις 50,20
- προτίθημι 70,18 98,17
- προτρέπω 171,26 188, 1. 22 189,2 190, 27
- προτροπή 187,13 196,26 198,25
- προὔπαρχω 25,24 28,18 33,11 37,21 48, 23 56,20 236,17
- προὔπσκειμαι 20,13
- πρόφασις 198,18
- προχειρίζω 17,34 154,3 196,22 216,4
- πρόχειρος 147,25 197,4 211,6 216,3
- προχωρέω 184,22
- προωθείω 237,1. 19
- πρῶψην 65,18
- πύκνότης 62,8
- πῦρ 5,27 7,1 14,4 48,11 50,11 58,22 60,11 61,32 sq. 123,23 175,18 179,15 183,14 218,1 238,20 ἀναλίσκει τὴν ὑγρότητα ἐν τῇ σιδήρῳ 228,2 ἐν τῇ ἐκπιρῶσει 226, 18 sec. Stoicos διὰ παντὸς τοῦ σιδήρου χωρεῖ μετὰ τῆς ὕλης ἐφ' ἧς ὄν ἐξήψεν αὐτόν 227,16
- πυρός 216,21 228,32

πυρώω 62,2 223,2 227,13. 14. 20. 30 228,1
231,31
πυρώδης 49,12

ῥάδιος 70,24 163,4 221,27 231,14
ῥαδιουργία 196,12
ῥάθυμος 184,13
ῥαστώνη 187,1. 8
ῥέω 13,26 72,14 73,31 235,22 238,5. 10
ῥῆμα 191,17
ῥοπή 49,2 237,9
ῥυθμίζω 149,5
ῥύσις 13,22 235,33 236,20

σάρξ 43,5 75,14 235,4. 22. 35 sq. γένεσις
dist. τροφή 238,13
σβέννυμι 69,9 223,3 228,1
σελήνη 41,10 49,16 50,8
σεμνός 142,9
σημαίνω 21,25 22,3 23,7. 10 43,8 54,3
59,20 78,30 96,12 σημαινόμενον 66,20
132,12 172,9. 11. 24 173,12 177,10 181,
10 182,24 208,18 212,5
σημείον 65,27 92,29 96,14 108,5 124,31
144,1 147,26 198,20 219,14 γραμμῆς
μέρος 222,26
σήπω 193,20
σιγάω 59,28 175,23
σιδηρίτις 74,27
σίδηρος φέρεται πρὸς τὴν Ἡρακλείαν λίθον
72,10 sq. πεπυρωμένος 62,2 a Stoicis
explicatur 227,13 ab Alexandro 227,30
σικία 74,10
σιτίον 149,26 153,22
σιωπάω 189,3
σκάπτω 194,18
σκέλος 133,8
σκέπαρον 123,24
σκέπη 147,6
σκιαγραφία 196,16
σκληρός 228,1
σκοπός 66,22 142,26 143,4 148,6sq. 165,9
167,21 168,8 190,2
σκόληξ 226,28
σμήνος 192,18. 28
σοφία dist. νοῦς 151,8
σοφίζω 173,22

σόφισμα 184,22
σοφός 199,20
σπάνιος 67,3 173,15 194,21 199,18
σπᾶω 74,7. 12
σπέρμα 64,6 74,15 76,31 226,5
σπεύδω 129,5 233,12
σπογγία καθιεμένη εἰς τὸ ἀγγεῖον τὸ ἔχον
κεκραμένον οἶνον ὕδατι 232,2
σπουδάζω 139,19 144,10 180,14 204,27
σπουδαῖος 120,1 123,13 131,7
στάσις 20,27 40,20 62,30 63,6 76,18
στέγω 6,8. 24
στενός 99,1
στερεός 57,18 73,29 231,30
στερεότης 62,3
στέρησις 16,7 29,7 37,19 52,23 55,21 119,
15 123,29 162,8. 11
στερίσκω 5,30 27,12 56,14
στιγμή 40,7 103,29
στοιχείον 20,18 25,22 42,6 56,19 61,32
64,18 75,9 213,20 215,1 218,2 225,7
ὀνομάτων 101,5
στοχαστικός 61,4 127,8
συβώτης 67,34
συγγενής 73,20 198,13
συγγιγνώσκω 130,6 189,13 sq. 207,22
συγγνώμη 130,5 189,13 sq.
σύγγραμμα 189,5 202,12
συγγράφω 189,5
συγκατάθεσις 182,16 183,29 184,2
συγκαταριθμέω 104,13
συγκατατίθημι 107,8 sq. 178,21 183,
6 sq.
σύγκειμαι 45,31 58,2 64,30 73,8 155,29
217,5
συγκληρόω 199,22
σύγκριμα 225,6. 11
συγκρίνω 49,20
σύγκρισις 214,2
συγγέω 186,19 217,5 220,30 221,11
σύγχυσις secundum Chrysippum 216,22
dist. κρᾶσις 220,29 sq.
συγχωρέω 9,10. 17 16,28 72,17 123,1
167,19 184,7. 28 197,3 201,24 205,7
211,5
συζεύγνυμι 57,4
συλλαβή 101,7
σύλλαμβάνω 79,3 210,2
συλλογίζομαι 123,2
συλλογισμός 186,9. 11 208,3
συμβαίνω 7,21 12,8. 14 17,13 42,9 sq. 52,

- 30 sq. 54,30 sq. 56,18 123,7 sq. 192,24 213,14
- συμβάλλω 41,29 133,2
- συμβουλεύω 190,27 201,19. 32
- συμβουλή 170,16 202,7
- σύμβουλος 108,11 181,2
- συμμένω 216,16 224,7
- συμμεταπίπτω 238,10
- συμμετρία 19,32 64,25. 31. 34 65,4 73,31 149,22 sq.
- σύμμετρος 16,34 126,23 πόροι 72,11 αἰ-
ρεσις 146,22 sq.
- συμμίγνυμι 215,5
- συμπάθεια 223,32 227,8
- συμπαθής 216,16 ἑαυτῷ 223,8
- σύμπας 216,15 223,7
- συμπληρώω 79,5
- συμπληρωτικός 53,1
- συμπράσσω 133,2 203,5
- σύμπωμα 22,4 107,27 178,14
- συμφέρω 184,10 τὸ α. sim. ἡδύ, καλόν
138,31 συμφέρομαι *consentio* 216,9. 12
- σύμφρασις 216,24 221,22
- συμφθείρω 41,24 42,9 64,14 216,23 217,5 221,11
- σύμφυτος 33,26 199,21
- συμφωνία 4,6 212,11
- σύμφωνος 215,32
- συνάγω 37,6 57,11 178,14 208,2
- συναγωνίζομαι. συναγωνίζεσθαι τοῖς ἀπο-
ρουμένοις καθ' αὐτῶν 196,17
- συνᾶδω 172,2 174,30 184,10 225,28
- συναθροίζω 34,10
- συναίρω. συναίρεται τι πρὸς τι 140,28
- συναίσθησις secundum Arist. De anima
III, 2. 425^b 12 explicatur 91,28—93,22
τῇ αὐτῇ αἰσθήσει τῶν τε αἰσθητῶν αἰσθά-
νεσθαι ἡμᾶς καὶ τῆς περὶ τὰ αἰσθητὰ ἑαυ-
τῶν ἐνεργείας 91,28—92,20
- συναίτιος 158,22 192,19
- συνάλλαγμα 147,23
- συναμφοτέρος 13,25 42,12 sq. 75,27 123,
22 ἴσον καὶ α. ὄργανον 123,18
- συναναίρῃω 22,18 23,12 157,14 128,4 sq.
219,21
- συναναφέρω 100,7
- συνάπτω 90,15 161,3 192,4 208,23 223,35
- συναρτάω 192,8 193,7 219,11
- συναύξω 236,26
- συνδέω 192,2 224,9 συνδόμενα 223,35
- συνδιαίρῃω 120,14. 22. 29 124,8 sq. 145,33
- συνδουάζω 108,26
- συνδουασμός 144,29
- σύνειμι 35,11 120,18
- συνεισάγω 60,2. 9
- συνεισφέρω 48,29
- συνεκτικὸς 192,19
- συνεργέω 62,20 203,6 231,12 ὑπὸ τ. ὕλης
συνεργούμενα πρὸς τὸ etc. 89,15
- συνεργός 203,16 209,1
- συνέρχομαι 57,14 228,15 230,27
- συνέχεια 195,3 218,6 223,35
- συνεχής 3,4. 21 35,28 sq. 37,8 46,15 62,
29. 36 220,2 227,21 235,22. 27 238,5
- συνέγω 216,16 217,37 223,8
- συνηγορία 187,27
- συνήθεια 102,1 142,17 ἡ κατὰ τὴν αἰ-
σθησιν α. ορρ. ἡ κατὰ τὸν λόγον ἀκολου-
θία 105,18
- συνήθης 133,10
- σύνθεσις 28,24 46,11 58,17 64,36 78,1. 6
156,2 208,14 213,20 215,4 ἀμερῶν 115,
35 λόγου 208,1 οὐ πᾶσα μίξις 228,30
- σύνθετος 4,15 21,7 64,37
- συνίημι 209,3 227,2
- συνίστημι 2,19 4,7 14,34 27,16 50,15 94,
29 101,8 149,32 165,15 205,25 226,3
συνίσταται ἀπορία 135,13
- συνοδοεῶ 169,22 182,29
- σύνοιδα 141,26. 32 171,28
- συντέλεια 18,22 65,31
- συντελέω 17,16 sq. 18,6 39,8 48,8
- συντίθημι 40,7 58,29 66,1 78,4 79,6 168,
10 216,18 219,14
- συντομία 228,10
- συντροφία 102,1
- σύντροφος 101,28
- συνυπάρχω 8,25 60,29 79,18 144,33
- συνυφίστημι 228,21
- συνψόδος 171,2 201,6 203,12 232,34
- συνώνυμος 21,22 128,17 157,16 sq. 235,5
- σύστασις 7,8 14,35 49,8 65,7 70,23 148,5
150,27 155,35 170,14 174,4 δόγματος
212,2
- συστέλλω 16,3 34,5 57,9 sq. 237,30 εἰς
τὰς προτάσεις? 90,3 ὅτι οὐ δεικνύται διὰ
τοῦ συστέλλεσθαι τὰ σώματα εἰς ἑαυτὰ τὸ
σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν 57,9—80
- σύστημα 99,20
- συστολή 15,30 34,2 126,8 238,2
- σφαῖρα 185,17 208,24 πλείονες τοῦ θείου
σώματος 40,24 πρώτη τε καὶ ἐξωτάτω

μίαν κινείται κίνησιν 40,24 αἱ ἐπτά 40, 26 κινήσεις αὐτῶν ib. ἡ ἀπλανῆς καλουμένη 41,13
 σφαιρικός 63,4
 σφῆδρα 70,34 96,11 142,11
 σχεδόν 172,5 179,25 204,25 214,12 227, 10
 σχέσις 6,11.32 16,14 sq. 33,1 35,12 38,7 50,6 54,28 63,26 169,26 223,12 225, 33
 σχῆμα 5,15 26,6 60,21 236,30 sq. 237,29 σφαιρικὸν φυλάττει γῆ 237,14 cf. 63,4 ἀτόμων 213,19 πρὸς τοὺς Πλατωνικοὺς τοὺς ἐκ τριγώνων τὰ σχήματα καὶ τὰ εἶδη συγκαίεσθαι λέγοντας 58,1—34
 σχηματίζω 49,33 52,24 53,29 58,21 167,5 σχολάζω 226,29
 σχολή 70,7 165,9
 σῶζω 28,21 42,20 49,25 51,25 57,26 62, 10 64,36 75,16 144,21 165,18 167,15 172,8 173,8. 16. 26 177,2 181,8 186,13 191,1 205,1 214,22
 σωλήν 237,28. 32 238,6
 σῶμα 30,1 sq. def. 219,16 ἀγένητον 63,18 γενητόν 63,23 ἐν γενέσει 41,1 ὑπὸ σελήνην 49,16 cf. 62,17 sq. φυσικὸν ἢ μαθηματικὸν 20,23 62,17 sq. cf. 106,8 συνεχές opp. διωρισμένον 223,29 θεῖον, πέμπτον, κυκλοφορητικὸν 3,10—20 4,2 20,20 sq. 21,1 sq. 40,10 106,27 223,10. 33 226,35 229,7 ἀπλᾶ, σύνθετα 19,30 48,2 sq. 49,9 sq. 56,30 58,9 64,24 75,5 89,11 σώματα ἀπλᾶ τῆς εἰς ἄλλα μεταβολῆς ἔξωθεν ἔχει τὴν αἰτίαν 225,30 σῶμα πλείω πάθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἀδύνατον δέχασθαι 97,19 εἰ ἐνεργεία διαιρεῖται εἰς ἄπειρα 222,5 sq. σῶμα ὅτι μὴ οἶόν τε ἄπειρον εἶναι μήτε τῶν ἀπλῶν μήτε τῶν συνθέτων 106,2 sq. ἀνάγκη μετὰ σχήματος εἶναι τινος καὶ χρώματος 17,14 οὐ διὰ σώματος χωρεῖ 57,9—30 τίς ἡ ἀπὸ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ σώματος ἐγγινομένη δύναμις τῆς γειτνιῶντι αὐτῆ ἄνητῆ τε καὶ ἐν γενέσει σώματι 47,30—50,27 πρὸς Πλατωνικοὺς τοὺς ἐκ τριγώνων τὰ σχήματα καὶ τὰ εἶδη τῶν σωμάτων συγκαίεσθαι λέγοντας 58,1—34 τέσσαρα πῶς μεταβάλλει 229,30—230,7
 σωματικός 125,33 126,7. 23 138,8 198,7
 σωρός 228,32
 σωστικός 81,23

σωτηρία 68,21 119,24 199,13 203,14
 σωφρονικός 121,10 199,6
 σωφροσύνη 146,17 149,33 154,7
 σῶφρων 120,27 134,24 139,26 199,6
 τάξις 10,17 63,11 68,24 69,2 89,9 166,19 168,4. 14 170,11 196,7
 τάσσω 41,12 62,33 101,5
 ταχύς 34,12 46,1 227,22 231,12. 14. 15
 τεκνοποιία 144,28
 τεκνώω 225,12
 τεκτονικός 160,32
 τέκτων 199,4
 τέλειος (τέλειος) 48,29 49,17 50,19 τέλειον funditus 230,23. 25 231,10
 τελειότης 16,2 40,23 48,12 50,19 62,22 sq. 63,22 198,2
 τελειώω 88,2 198,9
 τελείωσις 157,29
 τελευταῖος 71,13
 τέλος 37,18 52,16 61,4 68,26 69,1 71,13 124,7 131,2 141,8 148,20 166,25 167,10 168,3
 τέμνω 222,8
 Tempus. Praeteritum nota respicit 107,24 108,11 122,14. 21 125,7 157,12. 15 praesentia notat 178,25. 27 179,21 184, 10 194,14 213,16 (Ἀριστοτέλης) ἐρεῖ 82,26 91,17
 τέρας 193,15
 τέρω 145,31
 τέρω 220,10
 τέχνη 64,7 81,27 82,4 sq. 148,15 168,11 169,8 197,9 sq. 210,7 πῶς οὐχ ὁμοίως ταῖς ἱστοραστικαῖς τέχναις καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι τέλος ἔξουσιν τὸ πάντα τὰ παρ' αὐτάς ποιεῖν πρὸς τὸ τοῦ προκειμένου τυχεῖν 61,4—28
 τεχνικός 35,5 61,14 64,13
 τεχνίτης 82,11 167,3
 τέως 57,13. 24 219,23
 τηλικούτος 197,22
 τηρέω 64,35 183,20 208,11. 12 210,10 220,6 236,30
 τίθημι 27,21 100,27 101,34 108,1 124,35 166,20 168,26 172,14 182,24 208,4 213,7 218,11 μετὰ τῶν οἰκείων τιθέναι τι iusta argumentatione aliquid contendere 225,10

τιμάω 164,11 165,11 209,16 211,1
 τιμή 69,26 165,11 167,11 187,13 206,2
 τίμιος 68,25 137,22 204,16
 τιμητός 37,8
 τούουν 13,21 21,30 56,30 68,12 153,15
 177,21 228,25 234,15 235,2.12.14.34
 τοῖος 170,13 198,28
 τοῖσδε 48,25 63,11 64,3 82,7 etc.
 τολμάω 202,4
 τομή 37,8 116,8 εἰς διαιρέσεις 221,35 εἰς
 ἄπειρον 222,4
 τόνος 223,34
 τοξεύω 102,2
 τοπικός 233,12
 τόπος 16,15 47,23 48,11 57,21 62,19 sq.
 218,21 219,23 228,25 234,20 διαβάλλε-
 ται 131,23 sq.
 τσσαυτάκις 104,11
 τσόςδε 214,10
 τραγματιζώ 139,21
 τραγωδοποιός 203,25
 τράπεζα 203,29
 τράχηλος 175,11
 τρέπω 130,21.23 τὴν αὐτὴν τι τι τραπέντες
 213,23
 τρέφω 25,12 54,17 144,22 193,20 233,
 22 sq. cf. τροφή, αἰξίσις
 τρέχω 148,17.
 τρίγωνον 58,1 sq.
 τρίγωνος 60,20
 τριχῆ 59,23
 τρόπος 42,27 66,13 74,5 82,1 166,20 168,
 11.25 189,15 231,32
 τροπή 89,5 sq.
 τροφή 62,8.9.12 74,15 173,8 144,22 sec.
 Aristotelem exponitur 233,23—238,23
 καὶ τὸ τρεφόμενον οὐ κινᾶται 230,17
 cf. αἰξίσις
 τυγχάνω 61,5 sq. 63,27 75,22 164,5.6
 174,10 182,10 ὡς ἔτυχεν opp. ἀπλῶς
 150,8
 τυρός 231,32 232,15
 τύχη 67,3 124,36 166,9 168,19 172,18 sq.
 Peripati de casu doctrina consentiens
 cum communi hominum opinione 172,
 16—173,13 Stoicorum ratio in univer-
 sum adumbratur 173,13—174,1 singil-
 latim recensetur 174,1—28 τόχαι 166,1
 βελτίονος τ. τυγχάνειν 189,25

ὕγιαίνω 19,19 sq. 197,22
 ὕγεια (ὕγια) 19,17 sq. def. 19,32 153,21
 ὕγεινός 125,21 197,25
 ὕγιής 19,24 37,3 66,10 88,21 128,7
 ὕγρός 5,13 14,4 sq. 57,14.18 228,36 230,
 35 232,8 τὸ ὕ. τὸ ἐν τῷ λίθῳ 73,17
 καὶ εὐδιαίρετος 221,26
 ὕδροποιός 215,5
 ὕδωρ 215,2 231,24 238,18 ὕδατι οὐ κιν-
 νᾶται 229,1 εἰς ἀέρα ἀπόκρισις 232,23
 234,7 εἰ μᾶλλον ὕδωρ κατὰ τὸ ψυχρὸν
 ἢ τὸ ὑγρὸν, τί δήποτε κατὰ μὲν τὸ ὑγρὸν
 μεταβάλλον οὐκ ἔστιν ὕδωρ (οὐ γὰρ ὕδωρ
 ὁ κρύσταλλος), κατὰ δὲ τὸ ψυχρὸν μετα-
 βάλλον ὕδωρ ἔτι μένει 14,1—15,22
 5 λη 17,8 sq. 20,19 29,30 sq. 30,1 sq. 37,18
 38,27 41,21 sq. 49,30 52,23 55,11.25 sq.
 58,10 60,25 64,17 75,3 sq. 78,17 sq. 89,
 15 162,12 235,21 sq. ἀθίσις 42,9 αἰτιον
 166,24 οὐ μέγνυται 223,1 228,22 ὑπάρ-
 χει τῇ ὕ. τὸ δύνασθαι παρὰ τῆς οἰκείας
 φύσεως, τὸ δὲ μηδέπω ἐνεργεῖα εἶναι παρὰ
 τῆς στερήσεως 38,14 ὑπὸ τῆς ἀπὸ τῆς τῶν
 θείων σωμ. δυνάμεως γινομένης ἐνεργείας
 εἰδοποιεῖται 49,32 οὐ πᾶσα ἀλλάσσεται
 (τοῦ ἀξίεσθαι λεγομένου) 13,12 κατ' ἀνα-
 λογίαν νοητὴ 4,10 comp. γένος (consen-
 titiunt) 77,32 sq. (differunt) 78,6 sq. οἱ
 ἐκ διωρισμένων ποιοῦντες ὄλην 213,17
 οἱ τιθέμενοι τὴν ὄλην τῶν ἐναντίων εἶναι
 δεκτικὴν 27,22 οἱ μίαν ὄλην ὑποκείσθαι
 λέγοντες πᾶσι τοῖς ἐν γενέσει 213,16 cf.
 216,1 sq. πυρός 62,3 τῶν κατὰ τὰς
 τέχνας γινομένων 64,7 ὡς ὄλη χρῆσθαι
 49,16 εἰ ἡ αὐτὴ ἐν τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς
 ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, ἔσται κάκεινα φθαρτά
 26,29—27,29 τί ἔσται, εἰ παρὰ μὲν τῆς
 στερήσεως ἔχει τὸ ἄποιοις εἶναι καὶ ἀσχη-
 μάτιστος, παρὰ δὲ τοῦ εἶδους τὸ πεποιῶ-
 σθαι καὶ ἐσχηματισθαι 52,20—53,30 ὅλη
 ὅτι μὴ γένος 77,32—79,18 ἐφ' ὅ. εἶναι
 227,16.27
 ὕλικός 8,1 223,16
 ὕμνέω 201,31 203,7
 ὕπαλλαγή 16,19 ὑπαλλαγαὶ ἀέρων 170,15
 ὕπαλλάσσω 16,20
 ὕπαρξις 18,7 30,4 106,11
 ὕπάρχω 21,27 22,5 31,20 42,1 sq. 59,15
 60,18
 ὕπέκκαυμα. ὅτι οὐκ, εἰ ἔστιν τοῦ ὡς ὑπεκ-
 καύματος πυρός, ὁ καὶ στοιχείδόν ἔστι,

θερμότερόν τι ἄλλο πῦρ, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν μίξει τοῦ ἐναντίου τοιοῦτον ἐκεῖνο 61,31—62,14
 ὑπεναντιόμοι 107,34
 ὑπέξειμι 218,26
 ὑπέρ 128,30 144,26 200,5
 ὑπεραίρω 213,6
 ὑπερβαίνω 166,29
 ὑπερβάλλω 14,13 104,14 153,16
 ὑπερβολή 16,8. 32 126,2 127,23 131,27 149,22
 ὑπερέχω 103,19 156,22 230,28
 ὑπεροράω 187,19 190,3 191,29
 ὑπεροχή 230,31
 ὑπερτίθημι 70,6 85,19
 ὑπηρεσία 81,28
 ὑπηρετέω 54,10
 ὑπισχνέομαι 70,34 164,12
 ὕπνος 135,18 ὕπνου αἰτία 33,28 sq. τοῦ χειμῶνος οἱ ὅ. οὐ πολυχρόνιοι 34,13
 ὑπνωτικός. διὰ τί τοῦ θέρους ὑπνωτικώτεροί ἐσμεν 33,24—34,29
 ὑπό cum Acc. 22,15. 17 23,12 27,8 77,33⁷ 84,23 166,20
 ὑποβάλλω 172,11. 24 227,22 235,30
 ὑπόθεσις 22,7 204,2 ἐξ ὅ. ἀναγκαῖον 37, 11 71,16 ὅτι τὸ ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι καὶ μὴ ἐξ ὑποθέσεως ἐν τοῖς αἰεὶ κύκλῳ γινομένοις ἐστὶ 87,24—89,24
 ὑποθήκη 199,5
 ὑπόκειμαι 17,8 sq. 20,22. 33 29,30 sq. 35, 20 55,24 58,3 sq. 64,10 90,16 162,14 220,3
 ὑπολαμβάνω 70,29 166,2. 4. 11 195,26 217,9
 ὑπολείπω 89,9 103,18 222,12
 ὑπόληψις 130,24. 26
 ὑπομένω 28,27 38,27 53,17 190,23 218, 29 234,3
 ὑπομνήσχω 66,18 108,23 181,7
 ὑπόμνημα 21,18 71,5
 ὑπομονή 170,25
 ὑποπτεύω 119,29 142,1
 ὑπόστασις 8,13 17,10 sq. 30,5 42,16 sq. 56. 3 59,9 75,18 106,6 124,11 162, 16. 19
 ὑποτίθημι 12,13 21,27 25,22. 26 58,29 72,30 101,10 104,1 105,31 127,21 191,3 193,8 216,2. 15
 ὑποχωρέω 218,29 233,11
 ὕστερον opp. πρότερον εἶνε πρότερον 71,9

89,24 194,14 ἀπὸ τῶν ὅ. καὶ φανερῶν ἀρχεσθα^P 4,6 cf. 194,5
 ὕστερα 74,14
 ὑφαιρέω 208,17
 ὑφίστημι 8,18 13,24 57,15 59,8 62,14 162,13 191,21 222,33 225,7 228,13
 ὑφοράω 200,7
 ὕψος 181,26 199,28
 φέρω 34,16 58,4 62,11. 26 66,31 171,8 195,20 225,20 ὁ αἰδηρός φέρεται πρὸς τὴν ἄθον 72,11 φέρ' εἰπεῖν 27,11 47,17 121,3 157,32 216,21
 φεύγω 129,18 182,30 200,8
 φαίνω 115,28 129,29 178,21 183,25 184, 5 sq. 196,23 226,17 φαίνεσθαι κοινότερον λεγόμενον 108,1
 φανερός 66,12 76,5 165,2. 5 171,18
 φαντάζω 178,21
 φαντασία def. 108,4. 34,21 183,24 217,4 φαντασιῶν διαφοραὶ 217,7 ἐπὶ φ. οὐκ ἐπαινούμεθα 108,7 δι' ἀνασκησίαν 108,10 cf. 130,1 φ. λαμβάνειν ἑαυτοῦ ὄντος κτλ. 105,25 πρὸ τῆς ἀληθείας σκοπὸν ποιεῖσθαι 165,9 ὁ θεὸς παρέχει 202,22
 φάντασμα 81,2 105,28 107,14
 φάρμακον 216,24 217,19
 φάσχω 65,24 145,24 154,15 199,7
 φαῦλος 129,20 190,4 206,13
 φήμη 129,15
 φθάνω 9,17 37,23 79,2. 5 193,13 212,7. 14 233,12
 φθαρτικός 14,14 15,20
 φθαρτός 2,20 26,30 63,23 78,34
 φθεῖρω 3,22 14,12 18,19 30,12 31,14 33, 11 36,19 sq. 41,26 sq. 53,18. 29 64,2. 5. 15 78,34 87,7 sq. 88,9 126,1 215,19 230,21
 φθόνος 183,17
 φθορά 14,16 30,13 57,23 64,4 87,2 sq. 78, 23 87,13 170,13 215,6
 φιλαλήθης 214,25
 φιλανθρωπία 189,9
 φιλέω 132,7
 φιλοκίνδυνος 170,21
 φιλόπονος 126,16
 φιλοσοφείω 165,20 171,23 179,25 191,24 214,13 218,10 228,9
 φιλοσοφία 148,10 164,11 165,20 171,15 213,14

φιλόσοφος 164,12 172,5 187,30 190,6
214,25
φιλοτεχνέω 225,23
φιλοτιμία 146,21 154,16 189,9 227,1
φλέψ 74,15 235,5
φλοῖός 193,17
φλόξ 62,1 227,18. 21
φοβέω 119,29 142,13 203,20
φόβος 70,31 146,17
φοίνιξ 199,18
φοιτάω 224,15 225,12
φορά 36,23 50,24 58,4 73,1
φορτικός 138,9
φορτίον 133,13
φρόνησις def. 136,16 cf. 210,23 142,25
150,34 211,23 sq.
φρόνιμος 197,18 sq. 199,25 200,3
φροντίζω 212,19
φροντίς 71,2 186,31 197,26
φυγή 173,10
φυλακή 153,24
φυλάσσω 63,28 64,3. 11. 23 65,4 129,28
135,26 142,10 145,34 188,13. 21 190,9
195,18 200,10. 20 201,2. 31 202,7 211,
28 213,3 221,6 223,4 233,28 234,33.
φύλλον 193,21
φυσικός 18,24 31,21 47,32 35,5 62,17
φυσικῶς ἐξετάζειν 144,27 οἱ φ. 98,21
φυσιογνώμων 171,11
φυσιολογία 227,10
φύσις 6,3 7,25 8,13 23,7 31,8. 27 37,19
47,32 48,2 49,4 50,12 51,6 59,17 62,34
63,10. 19. 21 64,14 130,35 165,16 166,
15 170,10 181,15. 19 189,20 191,31
192,28 198,1. 4 200,16. 20 201,5 206,1
223,11 224,6 228,14 229,16 δυνατοῦ
177,2 γένους 79,5 δευτέρα ἐγγινομένη
τοῖς ὑπὸ σελήνην σώμασι 49,15 = εἰμαρ-
μένη 169,20 205,26 opp. λόγος 168,3
opp. τέχνη 118,30 225,21 opp. ἀνάγκη
169,29 opp. θέσις 100,25 sq. παρὰ φ.
121,29 sq. 170,1 ἐμποδισθεῖσα 170,1 ἐν
ἀπειροσὺ χάραν ἔχει 102,32 οὐδὲν μάλ-
την ποιεῖ 178,11 179,26 δυνατῷ μέτρον
197,29. 31 τὰ ἀπὸ τῆς φύσεως ἀποτε-
λέσματα δι' ἄλλαν διαπλάττεται 225,22 φ.
πρὸς τὰ βελτίω νένευκε 129,12 φύσεως ἀμεί-
νων 171,16 τὰ φ. γινόμενα ἔχει ἐν αὐτοῖς
τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως 168,13 ἄτοπος
105,4 δίδωσι 119,8 περὶ τοῦ τὴν φ.
ὑπάρχειν ἀρχὴν κινήσεως 62,16—63,7

φυτεύω 194,18
φυτόν 48,14 193,17 233,27
φύω 161,14 193,15 198,10
φωνή 132,16 194,25 218,22
φῶς 34,28 35,9 ἀέρι κινῶνται sec. Chrysi-
pum 218,8 cf. 222,28
φωτίζω 6,18. 25

χαίρω 121,1 125,26 187,1
χαλεπός 164,21
χαλεπότης 214,11
χαλκός 73,13 167,4
χαρῖεις 206,12
χάρις. χ. εἶδέναι 212,14 χάριν 41,11 61,
12 131,1 167,11. 26 168,3. 22. 23 172,
20. 27. 29 173,6 174,19
χειμερινός 89,5
χειμών 34,7 89,6 147,6 195,10
χεῖρ 133,14 235,4
χεῖρων 118,27 191,26 196,21 204,19
206,14 214,16
χέω 34,9 217,26. 30 220,18?
χιών 69,8 175,20
χορηγία 62,6 227,18. 21
χρόμα vaticinor 202,12 203,4 204,24 χρο-
μαί 31,4 42,32 49,16 51,7. 16 54,6. 9
165,13 168,15 202,2
χρεία 147,28 164,17 178,16 188,12
χρεώστης 173,2
χρῆμα 133,30 146,21 171,2
χρήσιμος 82,32 83,12 135,25 179,22 191,
30 202,26 209,6 211,29 ὅτι μὴ χρῆ
πανταχοῦ τὸ χρήσιμον ζητεῖν 139,30—
141,12
χρήσις 51,17. 18
χρησμός 202,8
χρῶ 73,15
χρονίζω 223,5
χρόνος 14,27. 36 32,25 33,3. 7 34,19 35,19
45,31 46,2 74,27 89,12 105,15 184,29
194,28 200,9
χρυσός ὑπὸ τῶν φαρμάκων λεπτόνεται
217,19
χρῶμα 5,2—7,17 35,14 233,7 ὅτι μὴ
ὁμοίως κατ' Ἐπίκουρον εἰσάγεται τὰ χρώ-
ματα καὶ κατὰ τὰς ἄλλας αἰρέσεις 25,
20—26,13
χρώνυμι 6,29
χυμός 29,12

χύσις 220,20 222,36
 χώρα 13,19 57,14 138,5 169,31 172,7 184,
 32 218,27 219,31 220,1 237,1
 χωρέω. σῶμα διὰ σώματος 57,10 sq. 217,
 10 sq. 218,1. 16 sq. ὁμόσε 193,25 con-
 cedere 200,16 231,20
 χώρησις 57,23
 χωρίζω 4,15 39,18 41,26 55,12 57,13 64,
 11 78,23 220,21 232,10
 χωρίον 131,12
 χωρίς 8,21 17,19. 25 18,23 53,16 166,21
 χωρισμός 79,18 232,25 sq.
 χωριστός 55,3 162,18

ψέγω 108,5
 ψεκτός 207,14 210,27
 ψευδής 13,8 211,5 223,18. 19
 ψεύδομαι 171,14 187,4
 ψεύδος 13,5 51,4 139,1 145,18 174,5 177,
 21 190,13 193,2 194,26 220,24
 ψηφίς 31,10
 ψόγος 108,7 159,9 187,27 198,17 206,1
 ψῦξις 225,31
 ψυχή def. 54,5. 16,2 18,2 30,16 48,18. 25
 69,9 75,32 76,22 sq. 77,9 sq. 149,4 δι'
 ἄλου τοῦ σώματος διήκει sec. Chrysippum
 217,33 σώματι οὐ μέγνυται 222,28 ψυχαι
 πότερον εἶδε διαφέρουσιν ἢ γένει 22,29
 εἰ κινεῖ αὐτήν 47,3—27 πῶς οὐ πρὸς τι,

εἰ ἐντελέχεια σώματος τοιούτου 54,20—31
 πῶς οὐκ αὐτὸ δι' αὐτοῦ ὠρίσατο ὁ τὴν
 ψυχὴν ὀρισάμενος ἐντελέθειαν σώματος φυ-
 σικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος 54,
 3—18 ὅτι μὴ αὐτοκίνητος 55,2—17
 ψυχικός 49,3 125,35
 ψυχρός 14,4 sq.
 ψυχρότης 62,2 175,19
 ψωριάω 24,27

ὠμός 189,26
 ὠρα 46,17. 18
 ὠς. λέγεται οὐχ ὡς.. δυναμένων τῶν ἐναν-
 τίων, ἀλλ' ὅτι 32,21 τοῦτ' αὐτὸ αἰτια-
 τέον ὡς αὐτῶν ἀπατωμένων ἢ .. ἀπατᾶν
 προαιρουμένων 183,21 ἔχει οὕτως ὡς..
 δύνασθαι, ὡς.. μεταστῆσαι 230,27 πίστιν
 λαμβάνειν ὡς ἂν ἀπὸ ἐναργοῦς τοῦ.. 227,
 13 ὡς ἂν εἰ 237,28 ὡς εἰ 238,17 cf.
 173,12. 14 174,5. 8. 13 et Participium
 ὡσαύτως 195,25
 ὡσπερ 4,16 19,4 26,12 51,7. 16. 28 53,27
 121,6 177,6 187,15 193,7 226,29 etc.
 ὡσπερ οὖν 171,11 228,3
 ὡστε 120,20 131,3. 4 144,13 236,15
 ὠφελέω 67,13 sq.
 ὠφέλεια 66,22 67,14 sq.
 ὠφέλιμος 129,30 137,23
 ὠχρός 93,28

II INDEX NOMINUM

- Ἀγαμέμνων 187,17
 Ἀθῆναι 160,11
 Αἰθίοψ 199,18
 Ἀλέξανδρος ad suos commentarios provocat in libros De anima 21,18 in libros De generatione 71,5 Severum et Antoninum imperatores adloquitur 164,3—165,13 212,5—19 eosdem visere voluit 164,3 ab isdem Aristotelicae doctrinae professor legitime constitutus 164,14
 Ἀλέξανδρος ὁ Πρίαμου 187,16
 Ἀναξαγόρας universae hominum de fato doctrinae obloquitur 165,19 περί κράσεως 228,17 cf. 214,3 cf. 27
 Anonymus de fato 10,23 de providentia 69,7 ὁ λόγος δεικνύται θέλων ἄπειρον τὸ ὄν (Archytas?) 101,10 sq.
 Ἀντίπατρος 216,12 cf. Σωσιγένης
 Ἀντωνίνος 164,3
 Ἀπόλλων 203,1. 20
 Ἀριστοτέλης οὐδὲ ἡ ὑπερβολὴ καὶ ἡ ἔλλειψις ἐναντία ὑπ. Ἄ. λέγεται 16,31 κίνησις ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἐν τοῖς ποσοῖς οὐ κεῖται 34,31 δοκεῖ ἔλον τι λέγειν τὴν τέλειον ἀρετὴν ἀλλ' οὐ μέρος 128,20 μόνος Ἄ. εἴη ἂν τὸν ἀληθῆ περί τῆς κράσεως λόγον ἀποδεδωκώς 233,1 οἱ ἀντιλέγοντες Ἀριστοτέλει περί τοῦ πέμπτου σώματος 226,35 ἡ προσηκόντων ἔφασις ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς ὡσπερ εἶπεν Ἀριστοτέλης 142,29 περί νοῦ 39,9 περί προνοίας 65,19 sq. 70,8 sq. 71,1 41,10? περί αἰτίων 166,23 περί τελῶν 167,20 περί εἰμαρμένης 164,13 165,3 212,12. 24 Aristotelis περί κράσεως δόξα explicatur inde a 228,8 cf. 216,10 (οὐ γνώριμος τοῖς πολλοῖς τῶν φιλοσοφούντων διὰ συντομίαν τῶν περί αὐτῆς εἰρημένων ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου 228,9) περί αὐξήσεως καὶ τροφῆς 233,23 sq.
 Ἀρχαῖοι. οἱ ἀ. ἀνδρῶν γένεσιν καὶ φθοράν 37,19
 Ἀρχέλαος περί κράσεως 214,3
 Ἀσκληπιός 204,25
 Ἄτρεϋς 203,28
 Δημόκριτος περί κράσεως 213,22 214,18—28. 29 eius de lapide Heracleo opinio exponitur 72,28—73,7 refutatur 73,7—11
 Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης de lapide Heracleo 73,11—20 refutatur 73,20—74,4
 Δίων 30,31
 Ἑλένη 187,17
 Ἑμπεδοκλῆς de lapide Heracleo 72,10—17 refutatur 72,17—28 fr. 284 Stein 72,26
 Ἑπίκουρος περί χρωμάτων 25,18 sq. (= Usener fr. 289) περί κράσεως 214,28—215,8 (= Usener fr. 290) 213,23 περί θεῶν 211,7 (cf. Usener p. 242 adn.) περί ἀπρονοήσιας 203,11 (= Usener fr. 368). Cf. 104,6 (Usener fr. 301) 104,20 (Usener fr. 297) 105,13 106,10
 Euripides Phoenissarum v. 19. 20 202,10
 Homerus Iliadis IX, 116 187,18
 Ζήνων. λόγος κατὰ τῆς κινήσεως 196,19
 Ζώπυρος ὁ φυσιογνώμων 171,11. 14
 Ἡρακλεῖα λίθος vide λίθος
 Ἡρακλείτος 170,19

¹⁾ Praeter Simplicii verba p. 101,10 adn. citata cf. eiusdem in Ar. De caelo comm. (ed. Karsten) p. 128^b 12

Θεόφραστος ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς
42,28

Θυέστης 203,27

Ἰσθμία 194,30

Καλλίας 8,2

Κηνησῶντινος ὁ Ἀκαδημαϊκός. ὅτι μὴ ὁμοίως
κατὰ τε τὰς ἄλλας αἰρέσεις καὶ κατ' Ἐπί-
κουρον εἰσάγεται τὰ χρώματα, ὡς ἔλεγεν
Κ. ὁ Α. 25,19 sq.

Κορίνθιος vide Πόλυβος

Λάιος 202,8. 15. 16. 18 203,8

Λεύκιππος 213,22

Μιτυληναῖος vide Πιττακός

Ὀλύμπια 194,30

Περίπατος. οἱ ἀπὸ τοῦ Π. (περὶ εἰμαρμένης)
171,17 οἱ προάγοντες τὸν Ἀριστοτέλους
λόγον (περὶ προνοίας) 70,26

Πιττακός ὁ Μιτυληναῖος διπλᾶ ἐπιτίμια ὤρισεν
τῶν παρὰ μέθην ἀμαρτανομένων 158,30

Πλάτων Timaeus 52b 4,10 Theaetetus 176a
32,15 cf. 88,13. 19

Πλατωνικοί. πρὸς τοὺς Πλατωνικοὺς τοὺς
ἐκ τῶν τριγώνων τὰ σχήματα καὶ τὰ εἶδη
τῶν σωμάτων συγχεῖσθαι λέγοντας, οὐ τὰ
σώματα 58,3—34 ἑαυτοὺς πεπεικότες ὡς
μηδὲν Ἀριστοτέλους περὶ προνοίας εἰρηκό-
τος 70,34 cf. (περὶ σωμάτων γενέσεως)
214,5 215,22

Πύθιος 202,9 203,8. 16 204,24

Πόλυβος ὁ Κορίνθιος 202,18

Πρίαμος 187,16

Σαρδανάπαλος 144,7

Σέβηρος 164,3

Σκύθης 160,11

Στοά (οἱ ἀπὸ τῆς Στ.) de fato 171,18—172,
16 hanc doctrinam ne ipsi quidem vita
sequuntur, quia humana evertit 186,13—
189,8 cf. 190,19 improbis ignoscere de-
bent 189,9 fatum non obstare dicunt
quominus legibus poenis laudibus vitu-
peratione utantur 207,5—21 refutantur
207,21—210,18 non obstare fatum
quominus laudemus et vituperemus 210,
19—211,4 refutantur 211,4—212,5
Oedipi fabulam interpretantur 202,12—
24 refutantur 202,25—204,5 deorum
providentia fati doctrinam firmant 200,
12—15. 29—30 refutantur 200,16—
202,5 fati doctrina Stoicorum periculo-

sior Aristotelica 191,2 sq. de mundo
191,30—192,28 de causis 192,8 sq. ut-
rumque refutatur 193,1—196,12 de casu
174,2 sq. de eo quod fieri potest 175,
7 sq. aliquid fieri posse demonstrare
conantur 8,31—13,9 176,15—23 discrim-
men esse statuunt inter id, quod fieri
potest et necessarium 177,8—14 refu-
tantur 177,14—178,7 de libera volun-
tate (τὸ ἐφ' ἡμῶν) 181,13—182,19 185,
8—10 196,24—197,3 205,1—12 re-
futantur 182,20—186,12 197,3—200,
12 205,12—22 de peccatis et poenis
205,27—206,2 refutantur 206,2—207,4
δύο ἀρχὰς τῶν πάντων λέγουσι εἶναι ὕλην
τε καὶ θεόν 224,33 πνεῦμα 223,6—226,
34 θεός 224,32—226,24 φθείρων ἑαυ-
τὸν 226,23 ἐν ἐκπυρώσει 226,18 προη-
γούμενον ἔργον 226,26 δημιουργός σω-
λήκων 226,28. — μαντικὴν μόνον σώζειν
λέγουσι 202,1. — περὶ κράσεως 216,5 sq.
οἱ προϊστάμενοι τῆσδε τῆς (Chrysiippi περὶ
κράσεως) δόξης 217,13 οἱ τῆς Ἀριστο-
τέλους δόξης ὕστερον ἀκούσαι δυνηθέντες
216,10. — secundum eos σώματα δι' ἀλ-
λήλων δίεσιν καθὸ μαστά 219,10 (refu-
tatur cum 219,11 sq. tum 220,22 sq.) σώ-
ματα παρεκτείνεται καὶ μίγνυται δι' ὅλων
τὰ ἐξ ἀρχῆς μένοντα (refutatur 220,23—
221,25) κρᾶσις κατὰ διαίρεσιν γίνεται (re-
futatur 221,25—222,25). ὁ περὶ κράσεως
(καὶ ὁ περὶ ψυχῆς, θεοῦ, εἰμαρμένης etc.)
λόγος ἤρηται ἐκ τοῦ σώμα χωρεῖν διὰ σώ-
ματος 227,5 χρῶνται ταῖς τῶν ζώων διὰ
τροφῆς αὐξήσεσιν πρὸς κατασκευὴν τοῦ σώμα
διὰ σώματος χωρεῖν 233,15 πῦρ σιδήρῳ
μίγνυσθαι dicunt 222,36 haec et similia
refutantur 222,26—223,6 τὸν σιδηρον
πεπωρωμένον explicant 227,13 sq. refu-
tantur 227,17 sq.

Σωκράτης 8,2 78,34. 35 88,12. 19 171,12.
14 194,10 τὸ ἐν Σ. ζῶον 78,16

Σωσιγένης ἑταῖρος Ἀντιπάτρου 216,12

Σωφρονίσκος 194,9. 10

Φάλαρις 189,26

Χρύσιππος 213,7 216,8. 9 περὶ κράσεως
216,14—218,10 (οἱ μετὰ Χρύσιππον περὶ
κράσεως 216,9 sq.) refutatur 218,10—
220,23 περὶ φωτός 218,8

III LOCI ARISTOTELICI

Respiciuntur:		Ethica Nicomachea	
Categoriae 6. 4b20	15,31	III, 1. 1110a3	133,3
Analytica priora		III, 1. 1110a15	133,11
I, 46. 51b5	53,19	IV, 15. 1128b10	141,14
Analytica posteriora		VII, 1. 1145a15	127,29
I, 4. 73a34 (vel 1,22		VII, 13. 1153a14	134,30
84a12) 42,28		• X, 4.5. 1174b14 sq.	143,26 cf. 135,3
Physica auscultatio		X, 4. 1175a3	135,28
I, 7. 189b30	28,29	X, 5. 1175a20	133,23
II, 3. 194b16	20,19	Explanatur:	
III, 3. 202a21	93,8	Physica auscultatio	
De Caelo		I, 5. 188a26 188b21	28,4—29,29
I, 10. 279b4 sq.	27,1 64,1	I, 8. 191a23	37,14—39,7
II, 3. 286a8	52,11	De Generatione et corruptione	
De Generatione et corruptione		II, 11. 337b25	71,9—72,8
ἐν τῷ δευτέρῳ	108,18	De Anima	
II, 10. 336a31	87,24	I, 1. 402b7	21,14—22,20
II, 11. 338a2	87,32	I, 3. 406b11	46,22—47,27
Meteorologica. ἐν τοῦτοις τῷ ἐπιγραφομένῳ		II, 1. 412a6	75,3—76,10
μὲν τετάρτῳ Μετεωρολογικῶν, ὅντι δὲ μάλ-		II, 1. 412b15	76,16—23
λὸν οἰκείῳ τῇ περὶ γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς		II, 1. 412b26	76,26—33
πραγματεῖα 108,21		II, 5. 417b5	81,4—82,20
De Anima		III, 1. 424b24—425a13	90,3—91,23
II, 1. 412b5	54,1	III, 2. 425b12	91,28—93,22
II, 5. 417b5	81,8	III, 2. 427a2—14	94,26—98,15
II, 7. 418b11	35,14	Ethica Nicomachea	
II, 9. 421a10	136,6	I, 3. 1095b16	138,8—139,14
De Sensu et sensili		III, 1. 1110b15—17	132,21—133,18
2. 436a22	91,16	III, 7. 1114a31—b2	158,19—161,29
3. 439b11	5,2	In epitomen contracta sunt (ἐπι-	
4. 441b14	155,32	δρομαί):	
Ethica Nicomachea		Meteorologica	
I, 3. 1095b14	144,6	II, 1—3. 353a31—359b26. 98,17—100,24	
II, 5. 1106a29	145,23	IV, 1—7. 378b10—384b23. 108,17—115,22	
II, 6. 1107a8	156,26	De anima	
II, 8. 1108b13	16,8	II, 2. 412a3—414a28	77,4—30*
II, 7. 1108a30	141,14	II, 5. 416b32—418a6 fusius 82,24—86,3*	
III, 1. 1110a2	132,22	brevius 86,4—86,35	

[Asterisco notata sub falsa specie interpretationis verborum Aristotelicorum De an.
II 413a20—22 et 416b32—33 tradita sunt cf. Praef. c. I.]

135

NOV 27 1942

